رياض الصالحين

تأليف الإمام النووي

RİYÂZUS-SÂLİHÎN

Yazan
İmam Nevevî

بسم الله الرحمن الرحيم

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allâh'a mahsustur. Yalnız O'ndan yardım diler, ve O'ndan mağfiret taleb ederiz. Nefislerimizin şerrinden ve kötü amellerden de O'na sığınırız. Allâh'ın hidayete erdirdiğini hiç kimse saptıramaz, O'nun saptırdığı kişiyi de hiç kimse hidayete erdiremez. Şehadet ederim ki, Allah'tan başka ibâdete lâyık hiçbir ilâh yoktur. O birdir, ortağı da yoktur; Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem) de O'nun kulu ve elçisidir.

قال الله تعالى : ﴿ يَأيها الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلاَ تَمُوتُنَّ إلا وَأنتمْ مُسْلِمُونَ ﴾

« Ey iman edenler! Allâh'tan hakkıyla korkun ve ancak müslümanlar olarak ölünüz »

قال الله تعالى : ﴿ يَأيها النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالأَرْحَامَ إن اللهَ كان عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴾

« Ey insanlar ! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratan ve ikisinden birçok erkekler ve kadınlar üretip yayan Rabbinizden sakının. Adını kullanarak birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'tan ve akrabalık haklarına riayetsizlikten de sakının. Hiç şüphesiz ki, Allah sizin üzerinizde gözetleyicidir »

قال الله تعالى : ﴿ يَأيها الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللهَ وَقولُوا قوْلاً سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴾

« Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin. (Böyle davranırsanız) Allah işlerinizi düzeltir ve günahlarınızı bağışlar. Kim Allah ve Rasulü'ne itaat ederse büyük bir kurtuluşa ermiş olur »

قال ﷺ : أَمَّا بَعْدُ فَإن خَيْرَ الحديثِ كِتَابُ اللَّهِ، وَخَيْرُ الهَدى هدى مُحَمَّدٍ, وَشَرُّ الأمُور مُحْدَثَاتُهَا، وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٌ, وكل ضلالة في النار.

Belirtmek gerekir ki, sözlerin en doğrusu Allâh'ın kitâbıdır. Yolların en hayırlısı da Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'in yoludur. (Dinde) en şerli işler sonradan ortaya çıkarılan yeniliklerdir, sonradan ortaya çıkan her yenilik bid'at'tir, her bid'at dalâlettir ve her dalâlet de ateştedir. (Müslim,Nesei)

BİRİNCİ KİTAP

BÖLÜM: 1

İYİ NİYET VE SAMİMİYET

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا أمروا إلا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينُ له الدِّينَ حُنَفَاءِ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ القيمة ﴾ .

"Oysa kendilerine yalnızca Allah'a ibadet etmeleri, bütün içtenlikleriyle yalnız O'na iman ederek batıl olan her şeyden uzak durmaları, namazlarında dikkatli ve devamlı olmaları ve zekat vermeleri (mallarının bencillik kirinden arındırılması için karşılıksız harcamada bulunmaları emrolunmuştu. İşte dosdoğru din de budur." (98 Beyyine 5)

قال الله تعالى : ﴿ لَن يَنَالَ اللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَكِن يَنَالُهُ التَّقْوَى مِنكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴾ .

"Fakat unutmayın ki, onların ne etleri Allah'a ulaşır, ne de kanları. Fakat O'na ulaşan, yalnızca sizin iyi niyet ve samimiyetinizdir. İşte bu amaçla onları sizin yararınıza sunuyoruz ki, O'nun sizi doğru yola iletmesine karşılık, O'nun şanını yüceltip tekbir getiresiniz için. (Ey Muhammed!) Öyleyse güzel davrananları müjdele" (22 Hacc 37)

قال الله تعالى : ﴿ قُلْ إِن تُخْفُواْ مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ اللّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرض وَاللّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾

De ki: "Kalplerinizdekini gizleseniz de, açığa vursanız da Allah onu bilir. Zira O göklerde ve yerde olan her şeyi bilir. Allah'ın gücü her şeye yeter." (3 Âli İmrân 29)

١- وعَنْ أمير الْمُؤمِنِينَ أبى حَفْصٍ عمر بن الْخَطَّاب ِبن تفيل بن عبد العزى بن رياح بن عبد الله بن قرط بن رزاح بن عدي بن كعب بن لؤي بن غالب القرشي العدوي رضي الله عنه، سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : إنما الأعمال بِالنِّيَّاتِ، وَإنما لِكُلِّ امرئ مَا نَوَى، فَمَنْ كانت هِجْرَتُهُ إِلَى الله ورسوله، فهجرته إلى الله ورسوله، وَمَنْ كانت هِجْرَتُهُ لدُنْيَا يُصِيبُهَا، أَوْ امرأة يَنْكِحُهَا فَهِجْرَتُهُ إِلَى مَا هاجر إِلَيْهِ .

1: Mü'minlerin devlet reisi Ömer ibn Hattab (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim dedi: "Yapılan her türlü işler kişilerin niyetlerine göre değer bulur. Herkes yaptığı işin karşılığını niyetine göre bulur. Kimin niyeti Allah ve Rasûlü'nün rızasını kazanmak için İslâm'ı yaşayamadığı yerden yaşayabileceği yere göç etmekse onun hicreti Allah ve Rasûlü

nün rızasını kazanmak için olduğun dan değerlendirmesi ona göre yapılıp sevabını ona göre alacaktır. Kim de elde edeceği bir dünyalık veya evleneceği bir kadına ulaşmak için hicret etmişse hicretinin karşılığı hicret ettiği şeye göre değerlendirilir." (Buhârî, Bedü'l Vahy 1; Müslim,İmârât 155)

٢- وعَنْ أم المؤمنين أم عبد الله عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قالتْ : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : يَغْزُو جَيْشٌ الْكَعْبَةَ فَإذا كانوا بِبَيْدَاءَ مِنَ الأرض يُخْسَفُ بِأَوَّلِهِمْ وَآخِرِهِمْ. قالتْ : قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ , كَيْفَ يُخْسَفُ بِأَوَّلِهِمْ وَآخِرِهِمْ، وَفِيهِمْ أَسْوَاقُهُمْ وَمَنْ لَيْسَ مِنْهُمْ؟ قال : يُخْسَفُ بِأَوَّلِهِمْ وَآخِرِهِمْ ثُمَّ يُبْعَثُونَ عَلَى نِيَّاتِهِمْ.

2: Mü'minlerin annesi Ümmü Abdullah diye künyelenen Aişe (Allah Ondan razı olsun) dan rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır: "Kıyamete doğru bir ordu Kabe'ye saldırmak üzere yola çıkacak, çıplak çöl gibi bir yere geldiklerinde hepsi birden yerin dibine batırılacaklardır." Aişe (Allah Ondan razı olsun); Ya Rasûlallah onların arasında kütü niyetli olmayanlar veya tıcaret yapmak için gelenler varken hepsi birden nasıl yerin dibine batar? diye sordum. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Evet hepsi birden yerin dibine geçecektir. Ahirette de diriltilip niyetlerine göre hesaba çekileceklerdir." (Buhârî, Büyu' 49; Müslim, Fiten 4-8)

٣- وعَنْ عائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قالتْ : قال لنبي ﷺ: لاَ هِجْرَةَ بَعْدَ الفَتْحِ، , وَلَكِنْ جِهَادٌ وَنِيَّةٌ , فَإذا اسْتُنْفِرْتُمْ فَانفِرُوا.

3: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Mekke fethinden sonra artık hicret etmek yoktur. Yalnız cihad etmek ve cihad niyetinde olmak vardır. O halde Allah yolunda savaşa çağrıldığınızda hemen katılın." (Buhârî, Menâkibü'l Ensâr 45; Müslim, Hacc 445)

٤- وعَنْ أبي عبد الله جَابِرِ بن عبد الله الأنصاري رضي الله عنهما قال : كُنَّا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ فِي غزَاةٍ فَقال : إن بِالْمَدِينَةِ لَرِجَالا مَا سِرْتُمْ مَسِيرًا، وَلاَ قَطَعْتُمْ وَادِيًا إلا كانوا مَعَكُمْ حَبَسَهُمُ الْمَرَضُ، وفي رواية : إلا شركوكم في الأجر. وعَنْ أنس رضي الله عنه قال : رَجَعْنَا مِنْ غَزْوَةِ تَبُوكَ مَعَ النبي ﷺ فَقال :إن أقواما خَلْفَنَا بِالْمَدِينَةِ مَا سَلَكْنَا شِعْبًا وَلاَ وَادِيًا إلا وَهُمْ مَعَنَا، حَبَسَهُمُ العذر.

4: Ebû Abdullah Cabir İbn Abdullah el Ensarî (Allah Onlardan razı olsun)şöyle demiştir: Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'le birlikte bir savaşta beraberdik buyurdular ki: "Hasta olmaları yüzünden Medine'de kalıp savaşa katılamayan öyle kimseler var ki; siz bir yolda yürüdüğünüz ve bir vadiyi geçtiğinizde onlar niyetlerinden dolayı sizinle beraber gibidirler." Başka bir rivayette ise: "Sevap kazanmakta onlar size ortak oldular." şeklindedir. (Müslim, İmâra 159)

Yine Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre şöyle buyurmuştur: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ile Tebük savaşından döndüğümüzde şöyle buyurdular: "Medine'de bizim arkamızda kalan öyle kimseler var ki; her hangi bir dağ yolunu veya bir vadiyi geçsek onlar da bizimle beraber sevap kazanırlar, onları özürleri alıkoymuştur." (Buhârî, Meğâzî 81)

٥- وَعَنْ أبى يَزِيدَ مَعْنِ بْنِ يزيد بن الأَخْنَسِ، ﷺ، وَهُوَ وأبوه وَجَدُّهُ صَحابيون، قال : كان أبي يَزِيدُ أخْرَجَ دنانير يَتَصدَّقُ بِهَا فَوَضَعَهَا عِنْدَ رَجُلٍ فِي الْمَسْجِدِ فَجِئْتُ فَأخذتُهَا فَأَتَيْتُهُ بِهَا فقال : وَاللَّهِ مَا إِيَّاكَ أَرَدْتُ فَخَاصَمْتُهُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقال : لَكَ مَا نَوَيْتَ يَا يَزِيدُ، وَلَكَ مَا أخذتَ يَا مَعْنُ .

5: Ebû Yezîd Ma'n ibn Yezîd İbn Ahnes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayete göre –ki bu kimse babası ve dedesi hepsi sahabîdirler– şöyle demiştir: Babam Yezîd sadaka vermek üzere birkaç dînar çıkarmış ve mescidde oturan birinin yanına koymuştu. Ben de gelip onları alarak babama gelmiştim. Babam: Yemin olsun ki o paraları sen alasın diye bırakmadım deyince Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına giderek durumu O'na arzettim. Bunun üzerine O meseleyi hallederek şöyle buyurdular: "Yezîd sen niyetlendiğin sadaka sevabını kazandın. Ey Ma'n aldığın para da senindir." (Buhârî, Zekat 15.)

٦- وعَنْ أبى إسحاق سَعْدِ بْنِ أبي وَقَّاصٍ مالِكِ بْنِ أهيب اِبْنِ عَبْدِ مَنَافِ بْنِ زُهْرَةَ ابْنِ كِلاَبِ بْنِ مُرَّةَ بْنِ كَعْبِ بْنِ لُؤَيِّ الْقُرَشِيِّ الزُّهْرِيِّ ﷺ، اَحَدَ الْعَشَرَةَ الْمَشْهُودُ لَهُمْ بِالْجَنَّة، قال : جاءَ نِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَعُودُنِي عَامَ حَجَّةِ الْوَدَاعِ مِنْ وَجَعٍ اِشْتَدَّ بِي فَقُلْتُ : يَاَ رَسُولَ اللهِ إني قَدْ بَلَغَ بِي مِنَ الْوَجَعِ ماَ تَرَي، وَأنا ذُو مَالٍ وَلاَ يَرِثُنِي إلا ابْنَةٌ لِي، أفأتصدق بِثُلُثَيْ مَالِي؟ قال : لاَ، فَقُلْتُ : فَالشَّطْرُ ياَ رَسُولَ اللهِ؟ فَقال : لاَ، قُلْتُ : فَالثُّلُثُ ياَ رَسُولَ اللهِ؟ قال : الثُّلُثُ وَالثُّلُثُ كَثِيرٌ - أو كَبِيرٌ - إنكَ أن تَذَرَ وَرَثَتَكَ أَغْنِيَاءَ خَيْرٌ مِنْ أن تَذَرَهُمْ عَالَةً يَتَكَفَّفُونَ النَّاسَ، وَإنكَ لَنْ تُنْفِقَ نَفَقَةً تَبْتَغِي بِهَا وَجْهَ اللَّهِ إلا أجرتَ عَلَيْهاَ حَتَّى مَا تَجْعَلُ فِي فِي امرأتك قال : فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ أُخَلَّفُ بَعْدَ أصحابي ؟ قال : إنكَ لَنْ تُخَلَّفَ فَتَعْمَلَ عَمَلاً تَبْتَغِي بِهِ وَجْهَ اللهِ إلا اِزْدَدْتَ بِهِ دَرَجَةً وَرِفْعَةً، ولَعَلَّكَ أن تُخَلَّفَ حَتَّى يَنْتَفِعَ بِكَ أَقْوَامٌ وَيُضَرَّ بِكَ آخَرُونَ. اللَّهُمَّ أَمْضِ لأصحابي هِجْرَتَهُمْ، وَلاَ تَرُدَّهُمْ عَلَى أَعْقَابِهِمْ ،لَكِنِ الْبَائِسُ سَعْدُ بْنُ خَوْلَةَ. يَرْثِي لَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أن مَاتَ بِمَكَّةَ .

6: Cennetle müjdelenen on sahabiden biri olan Ebû İshâk Sa'd ibn Ebû Vakkâs (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Veda haccı yılında çektiğim şiddetli bir hastalık dolayısıyle Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ziyaretime geldi. Ben: Ya Rasûlallah hastalığımın ne kadar arttığını görüyorsun. Ben zengin bir kimseyim, bir kızımdan başka mirasçım da yok. Malımın üçte ikisini dağıtayım mı? dedim.

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hayır, öyle yapma" dedi. Yarısını dağıtayım mı? dedim. Yine "Hayır" dedi. Ya üçte birine ne dersin? deyince. "Üçte birini dağıtabilirsin, hatta o bile çok dedi. Mirasçılarını zengin bırakman onları muhtaç bırakıp ta insanlara el avuç açacak bir halde bırakmaktan hayırlıdır. Allah rızasını düşünerek yaptığın harcamalara; hatta eşinin ağzına koyduğun lokmaya kadar yaptığın tüm harcamalardan mutlaka sevap kazanırsın" buyurdular. Bunun üzerine ben: Ya Rasûlallah siz ve arkadaşlarım Mekke'den Medine'ye hicret ederlerken ben burada kalıp ölecek miyim? diye sordum, cevaben : "Hayır sen burada kalmayacaksın. Allah rızası için güzel işler yaparak dereceni yükselteceksin. Allah'tan öyle umarım ki daha çok yaşayacak, mü'minlere fayda, kafirlere de zarar vereceksin. Ya Rabbî ashabımın hicretini tamamla ve onları gerisin geriye çevirme. Acınacak durumda olan Sa'd ibn Havle'dir" buyurdu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Sa'd ibn Havle'nin Mekke'de ölmesine üzülüyordu. (Buhârî, Cenâiz 36; Müslim Vesâyâ)

٧- وعَنْ أبي هُرَيْرَةَ عَبْدِالرَّحمَن بنْ صَخْرٍ ﷺ قال: قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : إن اللَّهَ لاَ يَنْظرُ إلَى أَجْسَامِكُمْ، وَلاَ إلَى صُوَرِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إلَى قُلُوبِكُمْ وأعمالكم.

7: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah sizin bedenlerinize ve yüzlerinize değil kalplerinize bakar. (Müslim, Birr 33; İbn i Mâce, Zühd 9.)

٨- وعَنْ أبي مُوسَى عَبْدِ اللهِ بْنِ قَيْسٍ الأشعري ﷺ قال : سُئِلَ رَسوُلُ اللهِ ﷺ عَنِ الرَّجُلِ يُقَاتِلُ شَجَاعَةً ، وَ يُقَاتِلُ حَمِيَّةً ، وَيُقَاتِلُ رِيَاءً ، أَيُّ ذَلِكَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ؟ فَقَال رَسوُلُ اللهِ ﷺ : مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةُ اللهِ هِيَ الْعُلْيَا فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللهِ .

8: Ebû Mûsâ Abdullah ibn Kays el Eşarî (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e biri cesaretini göstermek diğeri milletini korumak öteki ise kendisine yiğit adam dedirtmek için savaşan kimselerden hangisi Allah yolundadır? diye soruldu da Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şu cevabı verdi. "Kim İslâmiyet (tevhid kelimesi) daha yüce olsun diye savaşıyorsa, o Allah yolundadır. (Yani şehid ona denir)." (Buhârî, İlim 45; Müslim, İmâra 150.)

٩- وعَنْ أبي بَكْرَةَ نُفَيْعِ بْنِ الْحَارِثِ الثَّقَفِيِّ ﷺ أن النبي ﷺ قال : إذا الْتَقَى المسلمان بِسَيْفَيْهِمَا فَالْقَاتِلُ وَالْمَقْتُولُ فِي النَّارِ ، قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ، هَذَا الْقَاتِلُ فَمَا بَالُ الْمَقْتُولِ؟ قال : إنهُ كان حَرِيصًا عَلَى قَتْلِ صاحبه .

9: Ebû Bekre Nüfey' ibn Hâris es Sakafî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İki müslüman birbirine kılıç çektiğinde öldüren de ölen de cehennemdedir." Bunun üzerine ben: Ey Allah'ın Rasûl'ü öldürenin durumu belli ama ölen niçin cehennemdedir? diye sordum. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) efendimiz buyurdular ki: "Çünkü o da arkadaşını öldürmek istiyordu." (Buhârî, İman 22; Müslim, Kasâme 33.)

١٠- وعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال: قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : صَلاَةُ الرَّجُلِ جَمَاعَةً تَزِيدُ عَلَى صَلاَتِهِ فِي سُوقِهِ وَبَيْتِهِ بِضْعًا وَعِشْرِينَ دَرَجَةً وَذَلِكَ أن أَحَدَهُمْ إذا تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ، ثُمَّ أَتَى الْمَسْجِدَ لاَ يُرِيدُ إلا الصَّلاَةَ ،لاَ يَنْهَزُهُ إلا الصَّلاَةُ، لَمْ يَخْطُ خَطْوَةً إلا رُفِعَ له بِهَا دَرَجَةٌ، وَحُطَّ عَنْهُ بِهَا خَطِيئَةٌ حتى يَدْخُلُ الْمَسْجِدَ، فَإِذا دَخَلَ الْمَسْجِدَ كان فِي الصَّلاَةِ مَا كانت الصَّلاَةَ هِيَ تَحْبِسُهُ، وَالْمَلاَئِكَةُ يُصَلُّونَ عَلَى أَحَدِكُمْ مَا دَامَ فِي مَجْلِسِهِ الَّذِي صَلَّي فِيهِ يَقُولُونَ : اللَّهُمَّ ارْحَمْهُ , اَللَّهُمَّ اغفر له، اَللَّهُمَّ تُبْ عَلَيْهِ، مَا لَمْ يُؤْذِ فِيهِ، مَا لَمْ يُحْدِثْ فِيهِ .

10: Ebû Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kişinin, cemaatle kıldığı namaz çarşıda, işyerinde ve evinde kıldığı namazdan yirmi bu kadar derece üstündür. Şöyle ki; bir kimse güzelce abdest alır, sadece namaz kılmak niyetiyle camiye gelirse, camiye girinceye kadar attığı her adımla o kimsenin derecesi yükselir ve bir günahı bağışlanır. Camiye girince de namaz için kaldığı sürece namaz kılıyormuş gibi sevap kazanır. Namaz kıldığı yerde kaldıkça kimseye (sözlü ve fiilli) eziyet etmediği ve abdestini bozmadığı ve dünyevî sözler konuşmadığı sürece melekler ona şöyle dua ederler: Allah'ım sen ona rahmet et acı Allah'ım sen onu bağışla affet Allah'ım sen onu tevbesini kabul et." (Buhârî, Salât 87; Müslim, Taharât, 12.)

11-عنْ أبي الْعَبّاسِ عَبْدِ للهِ بن عَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ رَضِيَ اللَّه عَنْهمَا عَنْ رَسُولِ اللهِ ﷺ فِيمَا يَرْوِي عَنْ رَبِّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَيَ قال : إن اللَّهَ كَتَبَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ، ثُمَّ بَيَّنَ ذَلِكَ : فَمَنْ هَمَّ بِحَسَنَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَيَ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً، وَإِن هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ عَشْرَ حَسَنَاتٍ إِلَى سَبْعِ مِائَةِ ضِعْفٍ إِلَى أَضْعَافٍ كَثِيرَةٍ، وإن هَمَّ بِسَيِّئَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ تعالي عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً، وَإِن هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ سَيِّئَةً وَاحِدَةً .

11: Ebul Abbâs Abdullah ibn Abbas ibn Abdülmuttalib (Allah Onlardan razı olsun)'den nakle edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Allah'tan rivayet ettiği bir hadiste şöyle buyurdu: "Allah iyilik ve kötülükleri takdir edip yazdıktan sonra bunların durumunu şöyle açıkladı; bir kimse iyilik yapmaya niyetlenir de yapmazsa, Allah buna yapılmış tam bir iyilik olarak sevap yazar, eğer o kimse hem niyetlenir hem de o iyiliği yaparsa ona on iyilik sevabı yazar ve bu sevabı yedi yüze ve daha fazlasına kadar çıkarır, kim bir kötülük yapmaya niyetlenir de sonra vazgeçerse Allah onun için tam bir iyilik sevabı yazar, eğer kötü işe niyetlenir ve onu yaparsa Allah o kimse için bir günah yazar." (Buhârî, Rikâk 31; Müslim, İman 257.)

١٢- عَنْ أبي عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ بْنِ الْخَطّابِ رضي الله عنهما قال: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : انطلق ثَلاثَةُ رَهْطٍ مِمَّنْ كان قَبْلَكُمْ حَتَّى أوَاهُمُ الْمَبِيتُ إِلَى غارٍ فَدَخَلُوهُ، فَانحدرَتْ صَخْرَةٌ مِنَ الْجَبَلِ، فَسَدَّتْ عَلَيْهِمُ الْغَارَ فقال: والله إنهُ لاَ يُنْجِيكُمْ مِنْ هَذِهِ الصَّخْرَةِ إلا أن تَدْعُوا اللَّهَ تَعالَي بِصَالِحِ أَعْمَالِكُمْ قال رَجُلٌ مِنْهُمْ: اللَّهُمَّ كان لِي أَبَوَان شَيْخَان كَبِيرَان، وَكُنْتُ لاَ أَغْبُقُ قَبْلَهُمَا أَهْلاً وَلاَ مَالا . فَنَأَى بِي طَلَبُ الشَّجَرِ يَوْمًا فَلَمْ أُرِحْ عَلَيْهِما حَتَّى نَامَا، فَحَلَبْتُ لَهُمَا غَبُوقَهُمَا فَوَجَدْتُهُمَا نَائِمِينَ، وَكَرِهْتُ أن أُوقِظَهُماَ وَإن أَغْبُقَ قَبْلَهُمَا أَهْلاً أَوْ مالا فَلَبِثْتُ - وَالْقَدَحُ عَلَى يَدِي - أنتظِرُ اسْتِيقَاظَهُمَا حَتَّى بَرِقَ الْفَجْرُ وَالصِّبْيَةُ يَتَضاغَوْنَ عِنْدَ قَدَمِي - فَاسْتَيْقَظَا فَشَرِبَا غَبُوقَهُمَا . اَللَّهُمَّ إن كُنْتُ فَعَلْتُ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ وَجْهِكَ فَفَرِّجْ عَنَّا مَا نَحْنُ فِيهِ مِنْ هَذِهِ الصَّخْرَةِ، فَانفرَجَتْ شَيْئًا لاَ يَسْتَطِيعُونَ الْخُرُوجَ مِنْهُ. قال الآخَر : اَللَّهُمَّ كانت لِي ابنة عَمٍّ كانت أحب النَّاس إِلَيَّ . وَفِي رِوَايَةٍ : كُنْتَ أحبها كَأَشَدِّ ماَ يُحِبُّ الرِّجَالَ النِّساءَ فَأَرَدْتُهَا عَلَي نَفْسِهَا فَامْتَنَعَتْ مِنِّي حَتَّى أَلَمَّتْ بِهَا سَنَةٌ مِنَ السِّنِينَ فَجَاءَ تْنِي فَأَعْطَيْتُهَا عِشْرِينَ وَمِائَةَ دِينَارٍ عَلَىأن تُخَلِّيَ بَيْنِي وَبَيْنَ نَفْسِهَا فَفعَلَتْ حَتَّى إذا قَدرْتُ عَلَيْهَا . وَفِي رِوَايَةٍ : فَلَمَّاَ قَعَدْتُ بَيْنَ رِجْلَيْهاَ قال : اتق اللهَ وَلاَ تَفُضَّ الْخاتَمَ إلا بِحَقِّهِ، فَانصَرَفْتُ عَنْهَا وَهِيَ أحب النَّاسِ إلَيَّ، وَتَرَكْتُ الذَّهَبَ الَّذِي أَعْطَيْتُهَا، اَللَّهُمَّ إن كُنْتُ فَعَلْتُ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ وَجْهِكَ، فَافْرُجْ عَنَّا مَا نَحْنُ فِيهِ فَانفرَجَتِ الصَّخْرَةُ غَيْرَ إنهُمْ لاَ يَسْتَطِيعُونَ الْخُرُوجَ مِنْهَا . وَقال الثَّالِثُ: اَللَّهُمَّ إني اسْتَأجرتُ أجراءَ وَأَعْطَيْتُهُمْ أجرهُمْ غَيْرَ رَجُلٍ وَاحِدٍ تَرَكَ الَّذِي لَهُ وَذَهَبَ، فَثَمَّرْتُ أجرهُ حَتَّى كَثُرَتْ مِنْهُ الأموال، فَجَاءَ نِي بَعْدَ حِينٍ فَقال : يَا عَبْدَ اللَّهِ أَدِّ إِلَيَّ أجري، فَقُلْتُ : كُلُّ مَا تَرَى مِنْ أجرِكَ : مِنَ الإبلِ وَالْبَقَرِ وَالْغَنَمِ وَالرَّقِيقِ. فَقال : يَا عَبْدَ اللَّهِ لاَ تَسْتَهْزِئْ بِي! فَقُلْتُ : لاَ أَسْتَهْزِئُ بِكَ فَأَخذهُ كُلَّهُ فَاسْتَاقَهُ فَلَمْ يَتْرُكْ مِنْهُ شَيْئًا، اَللَّهُمَّ إن كُنْتُ فَعَلْتُ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ وَجْهِكَ . فَافْرُجْ عَنَّا مَا نَحْنُ فِيهِ فَانفرَجَتِ الصَّخْرَةُ فَخَرَجُوا يَمْشُونَ .

12: Ebû Abdurrahmân Abdullah ibn Ömer ibni'l Hattâb (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken işittim demiştir: "Sizden önceki yaşayanlardan üç kişi bir yolculuğa çıktılar, geceyi geçirmek için bir mağaraya sığındılar, dağdan kopan bir kaya mağaranın ağzını kapattı, bunun üzerine birbirlerine şöyle dediler: "İyi amellerinizle dua etmekten başka sizi bu kaya parçasından hiçbirşey kurtaramaz."

İçlerinden birisi :Allah'ım benim çok yaşlı annem ve babam vardı; onlardan önce ne çocuklarıma ne de hizmetçilerime akşam sütünü içirmezdim. Birgün uzak

bir yere odun toplamaya gitmiştim, onlar uyuyuncaya kadar dönemedim, akşam sütlerini sağıp yanlarına gelince onları uyur halde buldum, onları uyandırmayı ve onlardan önce ev halkının birşey yeyip içmesini uygun görmedim, süt kabı elimde olduğu halde onların uyanmalarını bekledim, nihayet şafak söktü, çocuklar açlıktan sızlanıyorlardı, derken annem babam da uyandılar ve akşam sütlerini içtiler. Allah'ım eğer bu işi senin rızanı kazanmak için yapmışsam bu kaya sıkıntısını bizden uzaklaştır, diye yalvardı kaya biraz aralandı, fakat çıkılacak gibi değildi.

İkinci kimse şöyle dedi: Allah'ım amcamın bir kızı vardı, onu herkesten çok seviyordum (başka bir rivayete göre : bir erkek bir kadını ne kadar severse ben de onu o kadar seviyordum.) Ona sahip olmak istedim, o kabul etmedi, bir kıtlık yılı amcamın kızı çıkıp geldi, kendisini bana teslim etmek şartıyla ona yüzyirmi altın verdim, kabul etti ona sahip olacacağım zaman (diğer bir rivayete göre cinsi muameleye başlamak üzereyken) dedi ki: "Allah'tan kork, haksız olarak bekarlık mührümü bozma" ben de Allah'tan korkarak bu çok sevdiğim kadından uzaklaştım. Verdiğim altınları da ona bıraktım. Allah'ım eğer ben bu işi senin rızanı kazanmak için yapmışsam, bu belayı üzerimizden gider diye yalvardı. Kaya biraz daha açıldı fakat çıkılacak gibi değildi.

Üçüncüleri de :Allah'ım vaktiyle birçok işci tuttum, ücretini almadan giden biri dışında hepsinin ücretini verdim, ücretini almadan giden işcinin ücretini çalıştırdım, bu ücretten pekçok mal çoğaldı, birgün bu adam çıkageldi ve bana "Ey Allah'ın kulu ücretimi ver" dedi. Ben de ona: "Şu gördüğün develer, koyunlar ve köleler senin ücretinden meydana gelmiştir" dedim. "Ey Allah'ın kulu benimle alay etme" deyince, "Seninle alay etmiyorum diye cevap verdim. Bunun üzerine o; malların hepsini sürüp götürdü, hiç birşey bırakmadı. "Rabbim eğer bu işi sırf senin rızanı kazanmak için yapmışsam, içinde bulunduğumuz sıkıntıdan bizi kurtar" diye yalvardı mağaranın ağzını kapatan kaya iyice açıldı onlar da çıkıp gittiler. (Buhârî, Büyu' 98; Müslim, Zikir 100.)

BÖLÜM: 2

TEVBE ve ALLAH'TAN AFFEDİLMEYİ İSTEMEK

قال العلماء : التوبة واجبة من كل ذنب، فإن كانو المعصية بين العبد وبين الله لا تتعلق بحق آدمي، فلها ثلاثة شروط:

أحدها: أن يقلع عن المعصية. الثاني: أن يندم على فعلها. الثالث: أن يعزم أن لا يعود إليها أبدا. فإن فقد أحد الثلاثة لم تصح توبته.

وإن كانة المعصية تتعلق بآدمي فشروطها أربعة: هذه الثلاثة، وأن يبرأمن حق صاحبها، فإن كانت مالاأو نحوه رده إليه، وإن كانت حد قذف ونحوه مكنه منه أو طلب عفوه، وإن كانت غيبة استحله منها. ويجب أن يتوب من جميع الذنوب، وإن تاب

من بعضها صح توبته عند أهل الحقمن ذلك الذنب، وبقي عليه الباقي. وقد تظاهرت دلائل الكتاب، والسنة، وإجماع الأمةعلى وجوب التوبة :-

İslam alimler derler ki : Yapılan her günah için tevbe etmek vaciptir. Şayet işlenilen günah kullar arasında olmayıp insanoğlu ile Rabbi arasında ise tevbenin kabul olması için üç şart gereklidir.

1- Yapacağı veya içinde bulunduğu günahı hemen terketmek.
2- İşlediği günahtan dolayı pişmanlık duymak.
3- Bir daha günah işlememeye kesin karar vermek.

Şayet bu üç şartlardan biri yerine getirilmezse tevbesi kabul olmaz.

Eğer yapılan günah insanoğluna karşı işlenilmişse tevbenin kabul olması için dört şart gereklidir. Bunlardan ilk üç şart yukarıda zikrettiğimiz şartlardır, dördüncü şart ise; suç işlediği kişi veya kişilere karşı kendisini affetirmesi, yani birisinin malını zorla veya çalıntı yoluyla almışsa, aldığı malı sahibine geri vermesi veya kendisini aldığı mala karşılık sahibinden kendini affetirmesi gerekir. Buna benzer olarak başkasına iftira atma, hakkında konuşma, vurma, v.b. haksızlık olayları örnek verilebilir. Kişi tüm günahlarından tevbe etmesi gerekir. Şayet işlediği bazı günahlardan tevbe ederse tevbesi sahihtir, fakat diğer günahlarının tevbesi özerinde kalır. Kuranı kerim, Sünnet ve ümmetin icmaından gelen delillerle günahlardan tevbe etmenin vacip olduğuna işaret etmektedir.

قال الله تعالى : ﴿ وَتُوبُوا إلى اللَّهِ جَمِيعًا أيها الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾.

"Hepiniz topluca, (günahkarca davranışlardan dönüp) Allah'a tevbe ediniz (yönelin) ki, kurtuluşa (dünya ve ahiret mutluluğunu) eresiniz." (24 Nûr 31)

قال الله تعالى : ﴿ اِسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إليه﴾.

"Rabbinizden (günahlarınız için) bağışlanma dileyin ve sonra tevbe ve pişmanlık tavrı içinde O'na yönelin." (11 Hûd 3)

قال الله تعالى : ﴿ يَآأيها الَّذِينَ اَمَنُوا توبوا إلى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا﴾.

"Ey iman edenler! Tam bir pişmanlık ve gönül huzuru içinde gösterişten uzak ölçüde Allah'a tevbe edin." (66 Tahrim 8)

١٣- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﵁ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : وَاللَّهِ إني لأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً .

13: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittiğini söylemiştir: "Allah'a yemin ederim ki; ben günde yetmiş defadan fazla Allah'tan beni bağışlamasını diler ve tevbe ederim." (Buhârî, Deavât 3)

١٤- عَنِ الأغر بْنِ يَسَارٍ الْمُزَنِيِّ ﵁ قال : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: يَا أيها النَّاسُ تُوبُوا إِلَى اللَّهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ فَإِنِي أَتُوبُ فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ .

14: Eğâr ibn Yesâr el Müzenî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır: "Ey insanlar Allah'a tevbe edin O'ndan affedilmenizi isteyiniz, çünkü ben Ona günde yüz defa tevbe ederim. (Müslim, Zikir 42)

١٥- عَنْ أبي حَمْزَةَ أنس بْنِ مَالِكٍ الأنصاري ﵁ خَادِمِ رَسُولِ اللهِ ﷺ، قال : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : اَللَّهُ أَفْرَحُ بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ مِنْ أَحَدِكُمْ سَقَطَ عَلَي بَعِيرِهِ وَقَدْ أَضَلَّهُ فِي أَرْضٍ فَلاَةٍ . وَفِي رِوايَةٍ لِمُسْلِمٍ : اَللَّهُ أَشَدُّ فَرحًا بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ حِينَ يَتُوبُ إِلَيْهِ مِنْ أَحَدِكُمْ كان عَلَى رَاحِلَتِهِ بِأَرْضٍ فَلاَةٍ ، فَانفَلَتَتْ مِنْهُ وَعَلَيْهَا طَعَامُهُ وَشَرَابُهُ فَأَيِسَ مِنْهَا، فَأَتَى شَجَرَةً فَاضْطَجَعَ فِي ظِلِّهَا، وَقَدْ أَيِسَ مِنْ رَاحِلَتِهِ ، فَبَيْنَا هُوَ كَذَلِكَ إِذْ هُوَ بِهَا قَائِمَةً عِنْدَهُ ، فَأَخذ بِخِطَامِهَا ثُمَّ قال مِنْ شِدَّةِ الْفَرَحِ : اَللَّهُمَّ أنت عَبْدِي وأنا رَبُّكَ، أَخْطَأَ مِنْ شِدَّةِ الْفَرَحِ .

15: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in hizmetçisi olan Ebû Hamza Enes ibn Mâlik el Ensârî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: "Kulunun tevbe etmesinden dolayı Allah'ın duyduğu memnuniyet sizden birinin ıssız çölde kaybettiği devesini bulduğu zamanki sevincinden daha çoktur." (Buhârî, Deavât 4; Müslim tevbe 1)

Müslim'in başka bir rivayeti de şöyledir: "Herhangi birinizin tevbesinden dolayı Allah'ın duyduğu hoşnutluk ıssız çölde giderken üzerindeki yiyecek ve içeceği ile birlikte devesini kaybetmiş ve tüm ümitlerini de yitirmiş halde bir ağacın gölgesine uzanıp yatan, derken devesinin yanına dikiliverdiğini gören ve yularına yapışarak aşırı sevincinden dolayı (ne söylediğini bilmeyerek Allah'ım sen benim Rabbim ben de senin kulunum diyeceği yerde,) sen benim kulumsun ben de senin Rabbinim diyen kimsenin sevincinden çok daha fazladır." (Müslim, tevbe 7)

١٦- عَنْ أبي مُوسَى عَبْدِ اللهِ بنِ قَيْسٍ الأشعري ﵁ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : إن اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَبْسُطُ يَدَهُ بِاللَّيْلِ لِيَتُوبَ مُسِيءُ النَّهَارِ ، وَيَبْسُطُ يَدَهُ بِالنَّهَارِ لِيَتُوبَ مُسِيءُ اللَّيْلِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا.

16: Ebû Mûsâ Abdullah ibn Kays el Eşarî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Allah gündüz günah işleyen kimsenin tevbesini kabul etmek için geceleyin rahmet elini açarak tevbeleri kabul eder, gece günah işleyen kimsenin tevbesini kabul etmek için gündüz rahmet elini açarak günahları bağışlar, güneş battığı yerden doğuncaya kadar (yani kıyamete) kadar bu böylece devam eder gider" (Müslim, tevbe 31)

١٧- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﵁ قال: قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : مَنْ تَابَ قَبْلَ أن تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ.

17: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Güneş batıdan doğmazdan önce kim tevbe ederse Allah onun tevbesini kabul eder." (Müslim, Zikir 43)

١٨- عَنْ أبي عبدا لرحمن عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ﵁ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال: إن اللَّهَ عز وجل يَقْبَلُ تَوْبَةَ الْعَبْدِ مَا لَمْ يُغَرْغِرْ .

18: Ebû Abdurrahman Abdullah ibn Ömer ibni'l Hattâb (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kul can çekişmeye başlamadıkça Allah onun tevbesini kabul eder." (Tirmîzî, Deavât 98)

١٩- عَنْ زِرِّ بْنِ حُبَيْشٍ قال : أَتَيْتُ صَفْوَان بْنَ عَسَّالٍ ﵁ أَسْأَلُهُ عَنِ الْمَسْحِ عَلَى الْخُفَّيْنِ فَقَال : مَا جَاءَ بِكَ يَا زِرّ؟ فَقُلْتُ : ابْتِغَاءَ الْعِلْمِ, فَقَال :إن الْمَلَائِكَةَ تَضَعُ أَجْنِحَتَهَا لِطَالِبِ الْعِلْمِ رِضًا بِمَا يَطْلُبُ، فَقُلْتُ : إنهُ قَدْ حَكَّ فِي صَدْرِي الْمَسْحُ عَلَى الْخُفَّيْنِ بَعْدَ الْغَائِطِ وَالْبَوْلِ، وَكُنْتَ امرأً مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ ﷺ فَجِئْتُ أَسْأَلُكَ : هَلْ سَمِعْتَهُ يَذْكُرُ فِي ذَلِكَ شَيْئًا ؟ قال : نَعَمْ, كان يَأمرنَا إذا كُنَّا سَفْرًا - أَوْ مُسَافِرِينَ - أن لاَ نَنْزِعَ خِفَافِنَا ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ وَلَيَالِيهِنَّ إلا مِنْ جَنَابَةٍ, لَكِنْ مِنْ غَائِطٍ وَبَوْلٍ وَنَوْمٍ. فَقُلْتُ : هَلْ سَمِعْتَهُ يَذْكُرُ فِي الْهَوَى شَيْئًا ؟ قال : نَعَمْ كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللهِ ﷺ فِي سَفَرٍ، فَبَيْنَا نَحْنُ عِنْدَهُ إِذْ نَادَاهُ أَعْرَابي بِصَوْتٍ لَهُ جَهْوَرِيٍّ : يَا مُحَمَّدُ ، فَأَجَابَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ نَحْوًا مِنْ صَوْتِهِ : هَاؤُم، فَقُلْتُ لَهُ : وَيْحَكَ اغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ فَإنكَ عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ، وَقَدْ نُهِيتَ عَنْ هَذَا ! فَقَال : وَاللَّهِ لاَ أَغْضُض. قال الأعْرَابي : الْمَرْءُ يُحِبُّ الْقَوْمَ وَلَمَّا يَلْحَقْ بِهِمْ ؟ قال النَّبِيُّ ﷺ : اَلْمَرْءُ مَعَ مَنْ أحب يَوْمَ الْقِيَامَةِ. فَمَا زَالَ يُحَدِّثُنَا حَتَّى ذَكَرَ بَابًا مِنَ الْمَغْرِبِ مَسِيرَةُ عَرْضِهِ أَوْ يَسِيرُ الرَّاكِبُ فِي عَرْضِهِ أَرْبَعِينَ أَوْ سَبْعِينَ عَامًا. قال سُفْيَان أَحَدُ الرُّوَاةِ. قِبَلَ الشَّامِ خَلَقَهُ اللَّهُ تّعَالَي يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ والأَرض مَفْتُوحًا يَعْنِي لِلتَّوْبَةِ لاَ يُغْلَقُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْهُ .

19: Zirr ibn Hubeyş (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Mestler üzerine nasıl mesh edileceğini sormak üzere Safvân ibn Assâl'in yanına gitmiştim, Zirr bana niçin geldin diye sordu. Ben de İlim öğrenmek için deyince şunları söyledi: "Melekler ilim öğrenenlerden hoşlandıkları için onlara kanat gererler, ben de abdest bozduktan sonra mestler üzerine nasıl mesh edileceği kalbimi kurcaladı, sen de Hz. Peygamberin ashabından olduğun için O'nun bu konuda birşey söylediğini işitmişsindir diye sormaya geldim." Savfân: "Evet duydum, peygambe-rimiz

(sallallahu aleyhi vesellem) yolculukta bulunduğumuz zaman mestleri üç gün üç gece çıkarmamayı, abdest bozduktan ve uykudan sonra bile mestlere meshetmeyi ancak cünüp olunca mestleri çıkarmayı emrederdi." dedi. "O'nun sevgiye dair bir şeyler söylediğini işittiniz mi? dedim" "Evet işittim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile bir seferde beraberken bir bedevî gür sesiyle Ya Muhammed diye bağırdı. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de onun sesine yakın bir sesle "Gel buradayım" diye cevap verdi. Ben bedevîye yazıklar olsun sana, peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanındasın sesini kes, yüksek sesle bağırmanı Allah yasakladı dedim. Bedevî vallahi sesimi kısmam dedi ve Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e hitaben: Bir kişi bir toplumu sever fakat onlar gibi hayırlı ameller yapamadığından onlara ulaşamazsa bu kimsenin durumu nedir? deyince Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) "Kişi kıyamet gününde sevdikleriyle beraberdir." diye buyurdular. Safvân ibn Assâl sözüne devam ederek dedi ki; "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bu konuda uzun uzadıya konuştu. Hatta batı taraflarında bulunan bir kapıdan bahsetti. Bu kapının genişlik mesafesi veya yaya yürüyüşü ile kırk yıl veya yetmiş yıl genişliğindedir buyurdu."

Şam taraflarının hadis rivayet edenlerinden Süfyân ibn Uyeyne dedi ki: "Allah gökleri ve yeri yarattığı günden beri bu kapıyı tevbe edenler için açık bırakmıştır. Güneş battığı yerden doğuncaya kadar o kapı kapanmayacaktır." (Timîzî, Deavât 98)

٢٠- عَنْ أبي سَعِيدٍ سَعْدِ بْنِ مالِكِ بْنِ سِنان الخدري ﵁ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : كان فِيمَنْ كان قَبْلَكُمْ رَجُلٌ قَتَلَ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ نَفْسًا، فَسَأَلَ عَنْ أَعْلَمِ أَهْلِ الأرض، فَدُلَّ عَلَى رَاهِبٍ، فَأَتَاهُ فَقال : إنهُ قَتَلَ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ نَفْسًا، فَهَلْ لَهُ مِنْ تَوْبَةٍ ؟ فَقال : لا َ, فَقَتَلَهُ فَكَمَّلَ بِهِ مِائَةً، ثُمَّ سَأَلَ عَنْ أَعْلَمِ أَهْلِ الأرض، فَدُلَّ عَلَى رَجُلٍ عَالِمٍ فَقال : إنهُ قَتَلَ مِائَةَ نَفْسٍ فَهَلْ لَهُ مِنْ تَوْبَةٍ ؟ فَقال : نَعَمْ ، وَمَنْ يَحُولُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ التَّوْبَةِ ؟انطلق إِلَى أَرْضِ كَذَا وَكَذَا ، فَإن بِهَا إناسًا يَعْبُدُونَ اللَّهَ تّعَالَي فَاعْبُدِ اللَّهَ مَعَهُمْ ، وَلاَ تَرْجِعْ إِلَى أَرْضِكَ فَإنهَا أَرْضُ سَوْءٍ، فانطلق حَتَّى إذا نَصَفَ الطَّرِيقَ أَتَاهُ الْمَوْتُ، فَاخْتَصَمَتْ فِيهِ مَلاَئِكَةُ الرَّحْمَةِ وَمَلاَئِكَةُ الْعَذَابِ، فَقالتْ مَلاَئِكَةُ الرَّحْمَةِ : جَاءَ تَائِبًا مُقْبِلاً بِقَلْبِهِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَي، وَقالتْ مَلاَئِكَةُ الْعَذَابِ : إنهُ لَمْ يَعْمَلْ خَيْرًا قَطُّ، فَأَتَاهُمْ مَلَكٌ فِي صُورَةِ آدَمِيٍّ فَجَعَلُوهُ بَيْنَهُمْ - أي حكما - فَقَال : قِيسُوا مَا بَيْنَ الأرضين فَإِلَى أَيَّتِهِمَا كان أَدْنَى فَهُوَ لَهُ ، فَقَاسُوهُ فَوَجَدُوهُ أَدْنَى إِلَى الأرض الَّتِي أَرَادَ ، فَقَبَضَتْهُ مَلاَئِكَةُ الرَّحْمَةِ . وَفِي رِوَايَةٍ فِي الصَّحِيحِ : فَكَان إِلَي الْقَرْيَةِ الصّالِحَةِ أَقْرَبَ بِشِبْرٍ، فَجُعِلَ مِنْ أَهْلِهاَ،وَفِي رِوَايَةٍ فِي الصَّحِيحِ : فَأَوْحَي اللهُ تَعَالَي إِلَي هَذِه ِأن تَبَاعَدِي، وَإِلَي هَذِهِ أن تَقَرَّبِي، وَقال : قِيسُوا ماَ بَيْنَهُماَ , فَوَجَدُوهُ إِلَي هَذِهِ أَقْرَبَ بِشِبْرٍ فَغُفِرَ لَهُ ، وَفِي رِوَايَةٍ : فَنَأَى بِصَدْرِهِ نَحْوَهاَ .

20: Ebû Saîd Sa'd ibn Mâlik ibn Sinân el Hudrî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Vaktiyle doksandokuz kişiyi öldürmüş bir adam vardı, bu kimse yeryüzünde en büyük bilgi sahibinin kim olduğunu soruşturdu, ona bir rahibi haber verdiler. Bu adam rahibe giderek: "Doksandokuz adam öldürdüm tevbe edebilirmiyim (kabul olur mu)?" diye sordu. Rahib: "Hayır edemezsin (kabul olmaz)" deyince onu da öldürerek sayıyı yüze tamamladı. Sonra yeryüzünün en bilginini soruşturdu, ona bir alim kişiyi tavsiye ettiler. Onun yanına vararak yüz kişiyi öldürdüğünü tevbe edip edemeyeceğini (kabul edilip edilmeyeceğini) sordu. O alim elbette edebilirsin (kabul olur), insanla tevbesi arasına kim girebilir ki, sen falan yere git orada Allah'a ibadet eden insanlar var, sende onlarla beraber Allah'a ibadet et, sakın kendi memleketine geri dönme, çünkü orası kötü bir yerdir dedi. Adam denilen yere gitmek üzere yola çıktı, tam yolu yarılamıştı ki, ölüm onu yakaladı. Rahmet melekleriyle azap melekleri adam hakkında münakaşaya tutuştu, rahmet melekleri: Adam tevbe edip kalben Allah'a yönelerek geliyordu dediler. Azap melekleri ise: O adam hayatında hiç iyilik yapmadi ki dediler. Derken insan şekline girmiş bir melek çıkageldi, melekler onu aralarında hakem tayin ettiler, hakem olan melek: Geldiği yerle gideceği yerin arasındaki mesafeyi ölçün, hangisine daha yakınsa ona göre muamele yapın dedi. Melekler ölçtüler gitmek istediği yerin daha yakın olduğunu gördüler ve rahmet melekleri onun ruhunu alıp götürdüler." (Buhârî, Enbiyâ 54; Müslim, tevbe 46,47)

Başka bir sahih rivayette ise : Gideceği hayırlı köyün , geldiği kötü köyden bir karış daha yakındı. Bunun özerine tevbe eden kişiyi salih kişilerden kıldılar.

Başka sahih bir rivayette ise : Allahu Teala tevbe edeceği yere (köye) : Biraz yaklaş ; kendi köyüne ise biraz uzaklaş diye vahyetti (emretti), ve sonra: Geldiği köy ile gideceği köyün arasını ölçünüz dedi. . Melekler ölçtüler gitmek istediği yerin geldiği köyden bir karış daha yakın olduğunu gördüler, ve böylece affedildi. Başka bir rivayette ise : Adam yönünü sâlih köye doğru çevirdi.

٢١- عَنْ عَبْدِاللَّهِ بْنِ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ، وَكان قَائِدَ كَعْبٍ ﷺ مِنْ بَنِيهِ حِينَ عَمِيَ قال : سَمِعْتُ كَعْبَ بْنَ مَالِكٍ ﷺ يُحَدِّثُ بِحَدِيثِهِ حِينَ تَخَلَّفَ عَنْ رَسُولِ اللهِ ﷺ فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ. قال كَعْبٌ : لَمْ أَتَخَلَّفْ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، فِي غَزْوَةٍ غَزَاهَا قَطُّ إلا فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ،غَيْرَ أني قَدْ تَخَلَّفْتُ فِي غَزْوَةِ بَدْرٍ، وَلَمْ يُعَاتَبْ أَحَدًا تَخَلَّفَ عَنْهُ، إنما خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَّالْمُسْلِمُونَ يُرِيدُونَ عِيرَ قُرَيْشٍ حَتَّى جَمَعَ اللَّهُ تَعَالَي بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ عَدُوِّهِمْ عَلَى غَيْرِ مِيعَادٍ. وَلَقَدْ شَهِدْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ لَيْلَةَ الْعَقَبَةِ حِينَ تَوَاثَقْنَا عَلَى الإسلام، وَمَا أحب أن لِي بِهَا مَشْهَدَ بَدْرٍ، وَإن كانت بَدْرٌ أَذْكَرَ فِي النَّاسِ مِنْهَا. وَكان مِنْ خَبَرِي حِينَ تَخَلَّفْتُ عَنْ رَسُولِ اللهِ، ﷺ ، فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ إني لَمْ أَكُنْ قَطُّ أَقْوَى وَلاَ أَيْسَرَ مِنِّي حِينَ تَخَلَّفْتُ عَنْهُ فِي تِلْكَ الْغَزْوَةِ، وَاللَّهِ مَا جَمَعَتُ قَبْلَهَا رَاحِلَتَيْنِ قَطُّ حَتَّى جَمَعْتُهُمَا فِي تِلْكَ الْغَزْوَةِ، وَلَمْ يَكُنْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُرِيدُ غَزْوَةً إلا وَرَّى بِغَيْرِهَا حَتَّى

كانت تِلْكَ الْغَزْوَةُ، فَغَزَاهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي حَرٍّ شَدِيدٍ, وَاسْتَقْبَلَ سَفَرًا بَعِيدًا وَمَفَازًا، وَاسْتَقْبَلَ عَدَداً كَثِيراً، فجلي لِلْمُسْلِمِينَ أمرهُمْ لِيَتَأَهَّبُوا أُهْبَةَ غَزْوِهِمْ فَأَخْبَرَهُمْ بِوَجْهِهِمْ الَّذِي يُرِيدُ، وَالْمُسْلِمُونَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ كَثِيرٌ وَلاَ يَجْمَعُهُمْ كِتَابٌ حَافِظٌ "يُرِيدُ بِذَلِكَ الدِّيوان"، قال كَعْبٌ : فَقَلَّ رَجُلٌ يُرِيد أُن يَتَغَيَّبَ إلا ظَنَّ أن ذَلِكَ سَيَخْفَى بِهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ فِيهِ وَحْيُ مِنَ اللَّهِ، وَغَزَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ تِلْكَ الْغَزْوَةَ حِينَ طَابَتِ الثِّمَارُ وَالظِّلاَلُ فَإنا إِلَيْهَا أَصْعَرُ فَتَجَهَّزَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَالْمُسْلِمُونَ مَعَهُ وَطَفِقْتُ أَغْدُو لِكَيْ أَتَجَهَّزَ مَعَهُ، فَأَرْجِعُ وَلَمْ أَقْضِ شَيْئًا، وَأَقُولُ فِي نَفْسِي أنا قَادِرٌ عَلَي ذَلِكَ إذا أَرَدْتُ، فَلَمْ يَزَلْ يَتَمَادَى بِي حَتَّى إسْتَمَرَّ بِالنَّاسِ الْجِدّ, فَأَصْبَحَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ غَادِياً وَالْمُسْلِمُونَ مَعَهُ، وَلَمْ أَقْضِ مِنْ جِهَازِي شَيْئًا، ثُمَّ غَدَوْتُ فَرَجَعْتُ وَلَمْ أَقْضِ شَيْئاً، فَلَمْ يَزَلْ ذَلِكَ يَتَمَادَي بِي حتى أَسْرَعوُا وَتَفَارَطَ الْغَزْوُ، فَهَمَمْتُ أن أَرْتَحِلَ فَأُدْرِكَهُمْ، فَيَا لَيْتَنِي فَعَلْتُ, ثُمَّ لَمْ يُقَدَّرْ ذَلِكَ لِي، فَطَفِقْتُ إذا خَرَجْتُ فِي النَّاسِ بَعْدَ خُرُوجِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ يَحْزُنُنِي أني لاَ أَرَى لِي أُسْوَةً، إلا رَجُلاً مَغْمُوصًا عَلَيْهِ فِي النِّفَاقِ، أَوْ رَجُلاً مِمَّنْ عَذَرَ اللَّهُ تَعَالَي مِنَ الضُّعَفَاءِ، وَلَمْ يَذْكُرْنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ حَتَّى بَلَغَ تَبُوكَ، فَقَال وَهُوَ جَالِسٌ فِي الْقَوْمِ بِتَبُوكَ : مَا فَعَلَ كَعْبُ بْنُ مَالِكٍ ؟ فَقَال رَجُلٌ مِنْ بَنِي سَلَمَةَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ حَبَسَهُ بُرْدَاهُ، وَالنَّظَرُ فِي عِطْفَيْهِ . فَقَال لَهُ مُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ ﷺ: بئس مَا قُلْتَ ! وَاللَّهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ إلا خَيْرًا فَسَكَتَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ . فَبَيْنَا هُوَ عَلَي ذَلِكَ رَأَي رَجُلاً مبيضاً يَزُولُ بِهِ السَّرَابُ، فَقَال رَسُولُ اللهِ ﷺ : كُنْ أبا خَيْثَمَةَ، فَإذا هُوَ أَبُوُ خَيْثَمَةَ الأنصاري وَهُوَ الَّذِي تَصَدَّقَ بِصاعِ التَّمْرِ حَينَ لَمَزَهُ الْمُنَافِقُونَ، قال كَعْبٌ : فَلَمَّا بَلَغَنِي أن رَسُولَ اللهِ ﷺ قدْ تَوَجَّهَ قَافِلاً مِنْ تَبُوكَ حَضَرَنِي بَثِّي، وَطَفِقْتُ أَتَذَكَّرُ الْكَذِبَ وَأَقُولُ : بِمَ أَخْرُجُ مِنْ سَخَطِهِ غَدًا وَاسْتَعِينُ عَلَى ذَلِكَ بِكُلِّ ذِي رَأْيٍ مِنْ أَهْلِي، فَلَمَّا قِيلَ :أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَدْ أَظَلَّ قَادِمًا زَاحَ عَنِّي الْبَاطِلُ حتى عَرَفْتُ إني لَمْ إنجُ مِنْهُ بِشَيْءٍ أَبَدًا، فَأَجْمَعْتُ صِدْقَهُ، وَأَصْبَحَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَادِمًا، وَكَان إذا قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ بَدَأَ بِالْمَسْجِدِ فَرَكَعَ فِيهِ رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ جَلَسَ لِلنَّاسِ فَلَمَّا فَعَلَ ذَلِكَ جَاءَهُ الْمُخَلَّفُونَ يَعْتَذِرُونَ إلَيْهِ وَيَحْلِفُونَ لَهُ وَكَانوا بِضْعَةً وَثَمَانِينَ رَجُلاً فَقَبِلَ مِنْهُمْ عَلاَ نِيتَهُمْ وَبَايَعَهُمْ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمْ ووَكَلَ سَرَائِرَهُمْ إلَى اللَّهِ تَعَالَي حَتَّي جِئْتُ. فَلَمَّا سَلَّمْتُ تَبَسَّمَ تَبَسُّمَ الْمُغْضَبِ ثُمَّ قالت :عَالَ فَجِئْتُ أَمْشِي حَتَّى جَلَسْتُ بَيْنَ يَدَيْهِ. فَقَال لِي : مَا خَلَّفَكَ ؟ أَلَمْ تَكُنْ قَدِ ابْتَعْتَ ظَهْرَكَ! قال : قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللهِ إني وَاللَّهِ لَوْ جَلَسْتُ عِنْدَ غَيْرِكَ مِنْ أَهْلِ الدُّنْيَا لَرَأَيْتُ إنِي سَأَخْرُجُ مِنْ سَخَطِهِ بِعُذْرٍ؛ لَقَدْ أُعْطِيتُ جَدَلاً، وَلَكِنَّنِي وَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُ لَئِنْ

حَـدَّثْتُكَ الْيَـوْمَ حَـدِيثَ كَـذِبٍ تَرضـي بِـهِ عَنِّـي لَيُوشِـكَنَّ اللَّـهُ يُـسْخِطَكَ عَلَـيَّ، وإن حَدَّثْتُكَ حَدِيثَ صِدْقٍ تَجِدُ عَلَيَّ فِيهِ إني لأرجو فِيهِ عُقْبَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَاللَّـهِ مَـا كـان لِي مِنْ عُذْرٍ، وَاللَّهِ مَا كُنْتُ قَطُّ أَقْوَى وَلاَ أَيْسَرَ مِنِّي حِينَ تَخَلَّفْتُ عَنْكَ . قـال : فَقـال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : أَمَّا هَذَا فَقَدْ صَدَقَ ، فَقُمْ حَتَّى يَقْضِيَ اللَّهُ فِيكَ ، وَسَارَ رِجَالٌ مِنْ بَنِي سَلَمَةَ فَاتَّبَعُونِي، فقالوا لِي : وَاللَّهِ مَا عَلِمْنَاكَ أَذْنَبْتَ ذَنْبًا قَبْلَ هَذَا، لَقَدْ عَجَزْتَ فِي أن لاَ تَكُونَ اعْتَذَرْتَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ بِمَا اعْتَذَرَ إليهِ الْمُخَلَّفُونَ فَقَدْ كان كَافِيَكَ ذَنْبَكَ اسْتِغْفَارُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ لَكَ. قال : فَوَ اللَّـهِ مَـا زَالُـوا يُؤَنِّبُـونَنِي حَتَّى أَرَدْتُ أن أَرْجِعَ إِلَـي رَسُولِ اللهِ ﷺ فَأُكَذِّبَ نَفْسِي، ثُمَّ قُلْتُ لَهُمْ : هَلْ لَقِيَ هَذَا مَعِي مِنْ أَحَدٍ؟ قـالوا : نَعَمْ لَقِيَهُ مَعَكَ رَجُلان قالاَ مِثْلَ مَا قُلْتَ، فَقِيلَ لَهُمَا مِثْلَ مَا قِيلَ لَكَ ، قال قُلْتُ : مَنْ هُمَـا؟ قـالوا : مُـرَارَةُ بْـنُ الرَّبِيـعِ الْعَمْـرِيُّ، وَهِـلاَلُ بْـنُ أُمَيَّـةَ الْـوَاقِفِيُّ فَـذَكَرُوا لِـي رَجُلَـيْنِ قـال : صَالِحَيْنِ قَدْ شَهِدَا بَدْرًا فِيهِمَا أُسْوَةٌ ، قـال : فَمَضَيْتُ حِينَ ذَكَرُوهُمَـا لِي، وَنَهَـى رَسُـولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ كَلاَمِنَا أيها الثَّلاَثَةُ مِنْ بَيْنِ مَنْ تَخَلَّفَ عَنْهُ، قال : فَاجْتَنَبَنَـا النَّـاسُ – أَوْ قال : تَغَيَّرُوا لَنَـا – حَتَّى تَنَكَّرَتْ لِي فِي نَفْسِي الأرض فَمَا هِيَ بـالأرض، الَّتِي أَعْـرِفُ، فَلَبِثْنَـا عَلَـى ذَلِكَ خَمْسِينَ لَيْلَـةً. فَأَمَّـا صَاحِبَايَ فَاسْتَكَانا وَقَعَدَا فِي بُيُوتِهِمَا يَبْكِيَان، وَأَمَّا أنا فَكُنْتُ أَشَبَّ الْقَوْمِ وَأَجْلَدَهُمْ، فَكُنْتُ أَخْرُجُ فَأَشْهَدُ الصَّلاَةَ مَـعَ الْمُسْلِمِينَ، وَأَطُوفُ فِي ألاسواق وَلاَ يُكَلِّمُنِي أَحَدٌ، وَآتِي رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَأسلم عَلَيْهِ، وَهُوَ فِي مَجْلِسِهِ بَعْدَ الـصَّلاَةِ، فَـأَقُولُ فِي نَفْسِي : هَـلْ حَـرَّكَ شَـفَتَيْهِ بِـرَدِّ الـسَّلاَمِ أَمْ لاَ؟ ثُـمَّ أُصَـلِّي قَرِيبًـا مِنْـهُ فَأُسَارِقُهُ النَّظَرَ ، فَإذا أَقْبَلْتُ عَلَى صَلاَتِي نَظَرَ، إِلَيَّ وَإذا الْتَفَتُّ نَحْوَهُ أَعْرَضَ عَنِّي، حَتَّـى إذا طَالَ ذَلِكَ عَلَيَّ مِنْ جَفْوَةِ الْمُسْلِمِينَ مَشَيْتُ حَتَّى تَسَوَّرْتُ جِدَارَ حَائِطِ أبي قَتَادَةَ وَهُوَ اِبْنُ عَمِّي وَأحب النَّاسِ إِلَيَّ، فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ فَوَ اللَّهِ مَا رَدَّ عَلَيَّ السَّلاَمَ ، فَقُلْتُ لَهُ : يَـا أَبَـا قَتَادَةَ إنشُدُكَ بِاللَّهِ هَلْ تَعْلَمُنِي أحب اللَّهَ وَرَسُولَهُ ﷺ ؟ فَسَكَتَ فَعُدْتُ فَنَاشَدْتُهُ فَسَكَتَ، فَعُـدْتُ فَنَاشَـدْتُهُ فَقـال : اَللَّـهُ وَرَسُـولُهُ أَعْلَـمُ . فَفَاضَـتْ عَيْنَـايَ، وَتَوَلَّيْـتُ حَتَّـى تَـسَوَّرْتُ الْجِدَارَ. قال : فَبَيْنَا أنا أَمْشِي فِي سُوقِ الْمَدِينَةَ إذا نَبَطِيٌّ مِنْ نَبَطِ أَهْلِ الشَّام مِمَّنْ قَدِمَ بِالطَّعَامِ يَبِيعُهُ بِالْمَدِينَةِ يَقُولُ : مَنْ يَدُلُّ عَلَى كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ ؟ فَطَفِقَ النَّاسُ يُشِيرُونَ لَهُ إِلَيَّ حَتَّى إذا جَاءَ نِي فَدَفَعَ إِلَيَّ كِتَابًا مِنْ مَلِكِ غَسَّان، وَكُنْتُ كَاتِبـاً. فَقَرَأْتُـهُ فَإذا فِيـهِ : أَمَّـا بَعْدُ فَإنهُ قَدْ بَلَغَنَـاأن صَاحِبكَ قَدْ جَفَاكَ، وَلَمْ يَجْعَلْكَ اللَّـهُ بِـدَارِ هَـوَان وَلاَ مَضْيَعَةٍ ، فَالْحَقْ بِنَـا نُوَاسِكَ فَقُلْتُ حِينَ قَرَأْتُهَـا : وَهَذِهِ أَيْضًا مِنَ الْبَلاَءِ فَتَيَمَّمْتُ بِهَـا

التَّنُّورَ فَسَجَرْتُهاَ . حَتَّى إذا مَضَتْ أَرْبَعُونَ مِنَ الْخَمْسِينَ وَاسْتَلْبَثَ ٱلْوَحْيُ إذا رَسُولُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ يَأْتِينِي، فَقال :أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَأمرك أن تَعْتَزِلَ امرأَتَك، فَقُلْتُ؟ أُطَلِّقُهَا، أَمْ ماذا أَفْعَلُ ؟ فَقال: لاَ بَلِ اعْتَزِلْهَا فَلاَ تَقْرَبَنَّهَا، وَأَرْسَلَ إِلَى صَاحبيَّ بِمِثْلِ ذَلِكَ . فَقُلْتُ لامرأتِي : الْحَقِي بِأَهْلِكِ فَتَكُونِي عِنْدهُمْ حَتَّى يَقْضِيَ اللَّهُ فِي هَذَا الأمر ، فَجَاءَتِ امرأَةُ هِلاَلِ بْنِ أُمَيَّةَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقالتْ لَه : يَا رَسُولَ اللَّه إن هِلاَلَ بْنَ أُمَيَّةَ شَيْخٌ ضَائِعٌ لَيْسَ لَهُ خَادِمٌ فَهَلْ تَكْرَهُ أن أَخْدُمَهُ قال :لاَ وَلَكِنْ لاَ يَقْرَبَنَّكِ، قالتْ : إنهُ وَاللَّهِ مَا بِهِ مِنْ حَرَكَةٍ إِلَى شَيْءٍ , وَوَاللَّهِ مَا زَالَ يَبْكِي مُنْذُ كان مِنْ أمرِهِ مَا كان إِلَى يَوْمِهِ هَذَا. فَقال لِي بَعْضُ أَهْلِي : لَو اسْتَأْذَنْتَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فِي امرأَتِك، فَقَدْ أَذِنَ لامرأَةِ هِلاَلِ بْنِ أُمَيَّةَ أن تَخْدُمَهُ فَقُلْتُ : لاَ أَسْتَأْذِنُ فِيهَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ ، وَمَا يُدْرِينِي ماذا يَقُولُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إذا اسْتَأْذَنْتُهُ فِيهَا وَإنا رَجُلٌ شَابٌّ فَلَبِثْتُ بِذَلِكَ عَشْرَ لَيَالٍ , فَكَمُلَ لَنَا خَمْسُونَ لَيْلَةً مِنْ حِينَ نُهِيَ عَنْ كَلاَمِنَا، ثُمَّ صَلَّيْتُ صَلاَةَ الْفَجْرِ صَبَاحَ خَمْسِينَ لَيْلَةً عَلَى ظَهْرِ بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِنَا، فَبَيْنَا أنا جَالِسٌ عَلَى الْحَالِ الَّتِي ذَكَرَ اللَّهُ تَعَالَى مِنَّا، قَدْ ضَاقَتْ عَلَيَّ نَفْسِي وَضَاقَتْ عَلَيَّ الأرض بِمَا رَحُبَتْ، سَمِعْتُ صَوْتَ صَارِخٍ أَوْفَى عَلَى سَلْعٍ يَقُولُ بِأَعْلَى صَوْتِهِ : يَا كَعْبُ بْنَ مَالِكٍ أَبْشِرْ فَخَرَرْتُ سَاجِدًا، وَعَرَفْتُ إنهُ قَدْ جَاءَ فَرَجٌ، وَآذَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ النَّاسَ بِتَوْبَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْنَا حِينَ صَلَّى صَلاَةَ الْفَجْرِ فَذَهَبَ النَّاسُ يُبَشِّرُونَنَا، فَذَهَبَ قِبَلَ صَاحبيَّ مُبَشِّرُونَ، وَرَكَضَ إِلَيَّ رَجُلٌ فَرَسًا وَسَعَى سَاعٍ مِنْ أسلم قِبَلِي وَأَوْفَى عَلَى الْجَبَلِ , فَكان الصَّوْتُ أَسْرَعَ مِنَ الْفَرَسِ، فَلَمَّا جَاءَ نِي الَّذِي سَمِعْتُ صَوْتَهُ يُبَشِّرُنِي نَزَعْتُ لَهُ ثَوْبَيَّ فَكَسَوْتُهُمَا إِيَّاهُ بِبُشْارتهُ وَاللَّهِ مَا أملك غَيْرَهُمَا يَوْمَئِذٍ , وَاسْتَعَرْتُ ثَوْبَيْنِ فَلَبِسْتُهُمَا وَانطلَقْتُ أَتَأَمَّمُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَتَلَقَّاني النَّاسُ فَوْجًا يُهَنِّئُونَنِي بِالتَّوْبَةِ وَيَقُولُونَ لِي لِتَهْنِكَ تَوْبَةُ اللَّهِ عَلَيْكَ، حَتَّى دَخَلْتُ الْمَسْجِدَ فَإذا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ جَالِسٌ حَوْلَهُ النَّاسُ , فَقَامَ طَلْحَةُ بْنُ عُبَيْدِ اللَّهِ ﷺ يُهَرْوِلُ حَتَّى صَافَحَنِي وَهَنَّأني، وَاللَّهِ مَا قَامَ رَجُلٌ مِنَ الْمُهَاجرينَ غَيْرُهُ , فَكان كَعْبٌ لاَ يَنْسَاهَا لِطَلْحَةَ . قال : كَعْبٌ فَلَمَّا سَلَّمْتُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قال وَهُوَ يَبْرُقُ وَجْهُهُ مِنَ السُّرُورِ : أَبْشِرْ بِخَيْرِ يَوْمٍ مَرَّ عَلَيْكَ مُذْ وَلَدَتْكَ أُمُّكَ , فَقُلْتُ : أَمِنْ عِنْدِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَمْ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ؟ قال : لاَ بَلْ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَكان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إذا سُرَّ اسْتَنَارَ وَجْهُهُ حَتَّى كان وَجْهَهُ قِطْعَةُ قَمَرٍ , وَكُنَّا نَعْرِفُ ذَلِكَ مِنْهُ، فَلَمَّا جَلَسْتُ بَيْنَ يَدَيْهِ قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّه ِأن مِنْ تَوْبَتِي أن أنخلِعَ مِنْ مَالِي صَدَقَةً إِلَى اللَّهِ وَإِلَى رَسُولِهِ، فَقال رَسُولُ

اللَّهِ ﷺ : أَمْسِكْ عَلَيْكَ بَعْضَ مَالِكَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكَ قُلْتُ : إني أُمْسِكُ سَهْمِي الَّذِي بِخَيْبَرَ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ :إن اللَّهَ تَعَالَي أنجاني بِالصِّدْقِ وَإن مِنْ تَوْبَتِي إلا أُحَدِّثَ إلا صِدْقًا مَا بَقِيتُ فَوَاللَّهِ مَا عَلِمْتُ أَحَدًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ أَبْلاَهُ اللَّهُ تَعَالَي فِي صِدْقِ الحديثِ مُنْذُ ذَكَرْتُ ذَلِكَ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَحْسَنَ مِمَّا أَبْلاني اللهُ تَعَالَي وَاللهِ مَا تَعَمَّدْتُ كِذْبَةً مُنْذُ قُلْتُ ذَلِكَ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ إلَى يَوْمِي هَذَا وَإني لأرجو أن يَحْفَظَنِيَ اللَّهُ تَعَالَي فِيمَا بَقِيَ قال : فأنزل اللَّهُ تَعَالَي : ﴿لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجرينَ وَالأنصار الَّذِينَ اِتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ﴾ حتى بلغ : ﴿إنهُ بِهِمْ رَؤُوفٌ الرَّحِيمْ وَعَلَى الثَّلاَثَةِ الَّذِينَ خُلِّفُوا حَتَّى إذا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الأرض بِمَا رَحُبَ﴾ حتى بلغ : ﴿اِتَّقُوا اللهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ﴾ قال كَعْبٌ : وَاللَّهِ مَا أنعمَ اللَّهُ عَلَيَّ مِنْ نِعْمَةٍ قَطُّ بَعْدَ إذْ هَدَانيَ اللهُ للإسلام أَعْظَمَ فِي نَفْسِي مِنْ صِدْقِي رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أن لا أكون كَذَبْتُهُ فَأَهْلِكَ كَمَا هَلَكَ الَّذِينَ كَذَبُوا اِن اللَّهَ تَعَالَي قال لِلَّذِينَ كَذَبُوا حِينَ أنزل الْوَحْيَ شَرَّ مَا قال لاحَدٍ فقال الله تعالى : ﴿سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إذا انقَلَبْتُمْ اِلَيهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَاعْرِضُوا عَنْهُمْ إنهُمْ رِجْسٌ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ. يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإن تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإن اللَّهَ لاَ يَرضي عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ﴾ قال كَعْبٌ : كُنَّا خُلِّفْنَا أيها الثَّلاَثَةُ عَنْ أمر أُولَئِكَ الَّذِينَ قَبِلَ مِنْهُمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ حِينَ حَلَفُوا لَهُ فَبَايَعَهُمْ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمْ وَأَرْجأَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أمرنَا حَتَّى قَضَى اللَّهُ تَعَالَي فِيهِ بِذَلِكَ قال اللَّهُ تَعَالَي : ﴿وَعَلَى الثَّلاَثَةِ الَّذِينَ خُلِّفُوا﴾ وَلَيْسَ الَّذِي ذُكِرَ مِمَّا خُلِّفْنَا تَخَلُّفَنَا عَنِ الْغَزْوِ إنما هُوَ تَخْلِيفُهُ إِيَّانا وَإرْجَاؤُهُ أمرنَا عَمَّنْ حَلَفَ لَهُ وَاعْتَذَرَ إلَيْهِ فَقَبِلَ مِنْهُ . وَفِي رِوَايَةٍ :أن النَّبِيَّ ﷺ خَرَجَ تَبُوكَ يَوْمَ الْخَمِيسِ وَكَان يُحِبُّ أن يَخْرُجَ يَوْمَ الْخَمِيسِ . وَفِي رِوَايَةٍ : لاَيَقْدُمُ مِنْ سَفَرٍ إلا نَهَارًا فِي الضُّحَى فَإذا قَدِمَ بَدَأَ بِالْمَسْجِدِ فَصَلَّي فِيهِ رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ جَلَسَ فِيهِ.

21: Ka'b ibn Mâlik (Allah Ondan razı olsun) gözlerini kaybettiği zaman onu elinden tutup götürme işini yapan oğlu Abdullah'tan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'le beraber tebük gazvesine katılamadığının hikayesini anlatırken dinledim şöyle dedi:

- Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in gittiği savaşlardan tebük savaşından hariç diğer savaşlardan geri kalmamıştım. Lakin Bedir savaşına katılamamıştım. Bedir savaşına katılamayanlar azarlanmamışlardı. O vakit Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'le müslümanlar savaş için değil Kureyş ticaret kervanını takip için yola çıkmışlardı. Nihayet Allah müslümanlarla Mekke'li müşrikleri aralarında verilmiş herhangi bir karar olmadığı halde karşı karşıya

getiriverdi. Ben Akabe biatının yapıldığı gece bizler İslâm'a yardım etmek için söz verirken Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanındaydım. Her ne kadar Bedir savaşı Akabe gecesinden daha meşhur ise de, ben Bedir savaşında bulunmayı Akabe'de bulunmaktan da üstün görmem. Tebük gazvesine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte katılamayışım şöyle oldu: Ben daha önceleri katılamadığım bu savaş sırasındaki kadar hali vakti yerinde değildim yani bu savaşta zengin ve varlıklıydım. Vallahi bu savaşa kadar iki deveyi bir arada hiç bulamamıştım. Bu savaş günlerinde ise iki binitim vardı. Sonra Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bu savaşa gelinceye kadar gideceği yeri söylemez, başka bir yere gider gibi görünürdü. Fakat bu savaş sıcak bir mevsimde ve uzak bir yere yapılacağı ve kalabalık bir düşmanla karşı karşıya gelineceği için Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) hedefini açıklamıştı. Savaşın özelliğine göre hazırlanabilmeleri için müslümanlara nereye gideceklerini söyledi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte savaşa katılanların sayısı çok fazla idi ve isimleri de bir deftere kaydedilmemişti. Ka'b sözüne şöyle devam etti: Herhangi bir kimse savaşa gitmemek için gözden kaybolsa, bu konuda vahiy nazil olmadıkça bu işin gizli kalacağını zannedebilirdi.Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bu savaşı meyvelerin olgunlaştığı, gölgelerin arandığı bir mevsimde yapmıştı. Ben de bunlara pek düşkündüm, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ve müslümanlar savaş için hazırlığa başladılar, ben de savaşa hazırlanmak için çıkıyor fakat hiçbirşey yapmadan geri dönüyordum.

Kendi kendime de "Ne zaman olsa hazırlanırım" diyordum. Günler böyle geçti, herkes işini ciddi tuttu ve bir sabah Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'le birlikte müslümanlar erkenden yola çıktılar, ben ise hazırlanmamıştım. Ertesi sabah yine hazırlık için evden çıktım fakat hiç bir iş yapmadan geri döndüm, hep aynı şekilde davranıyordum. İnsanlar savaş için yarışırcasına koşmaya başlayıncaya kadar ben aynı halde devam ettim. Nihayet yola çıkıp onlara erişeyim dedim, keşke öyle yapsaydım, bunu da başaramadım. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) savaşa gittikten sonra insanların arasına çıktığımda beni en çok üzen şey savaşa gitmeyip geride kalanların; ya münafık diye bilinenler veya âciz oldukları için savaşa katılamayan kimseler olmasıydı.

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) tebük'e varıncaya kadar adımı hiç anmamış, tebük'te ashabın arasında otururken Ka'b ibn Mâlik ne yaptı? diye sormuş, bunun üzerine Benî Selîme'den bir adam ya Rasûlallah elbiselerine ve endamına bakıp gururlanması onu Medine'de alıkoydu demiş. Bunun üzerine Muaz ibn Cebel ona ne çirkin söz söyledin demiş. Sonra da peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e dönerek Ya Rasûlallah biz onun hakkında hep iyi şeyler biliyoruz demiş. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de hiç birşey söylememiş o sırada çok uzaklarda beyazlar giymiş bir adamın gelmekte olduğunu görmüş ve bu gelen Ebû Hayseme olaydı demiş. Bir de ne görelim gelen adam ensardan Ebû Hayseme değil mi? Ebû Hayseme savaş hazırlığında bir ölçek hurma verdiği için münafıklar tarafından ayıplanan kişidir. Ka'b sözüne şöyle devam etti:

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in tebük'ten Medine'ye hareket ettiğini öğrendiğim zaman beni bir üzüntü kapladı. Söyleyeceğim yalanı düşünmeye

başladım. Kendi kendime yarın O'nun öfkesinden nasıl kurtulacağım? dedim. Yakınlarımdan görüşlerine değer verdiğim kimselerden akıl almaya başladım.

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in gelmek üzere olduğunu söyledikleri zaman kafamdaki yanlış düşünceler silinip gitti. Anladım ki, yalan söylemekle hiçbir şeyden kurtulamayacağım, herşeyi doğru olarak söylemeye karar verdim. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) sabahleyin Medine'ye geldi, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) her seferden dönünce; önce mescide uğrayıp iki rekat namaz kılıp insanlarla sohbet etmek üzere onlara karşı dönerdi, yine öyle yaptı. Bu sırada savaşa katılmayanlar huzuruna gelerek neden savaşa katılamadıklarını yemin ederek anlatmaya başladılar. Bunlar seksenden fazla kişi idiler. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) onların ileri sürdüğü mazeretleri kabul etti, kendilerinden biat aldı, Allah'tan bağışlanmalarını istedi, içyüzlerini Allah'a havale etti.

Sonunda ben geldim selam verdiğimde dargın kimse gibi gülümsedi, sonra "Gel" dedi. Ben de yürüyerek yanına geldim ve önüne oturdum. Bana "Niçin savaştan geri kaldın? Binek hayvanı satın almamış mıydın?" diye sordu. Ben de: Ya Rasûlallah Allah'a yemin ederim ki, senden başka birinin yanında bulunsaydım ileri süreceğim mazeretlerle onun öfkesinden kurtulabileceğimi zannederdim. Çünkü bu işi çok iyi becerebilirdim.

Fakat yeminle söyleyeyim ki bu gün sana yalan söyleyerek gönlünü kazansam bile, yarın Allah işin doğrusunu sana bildirecek ve sen bana güceneceksin. Şayet doğrusunu söylersem bana kızacaksın ama ben doğruyu söyleyerek Allah'tan hayırlı sonuç bekliyorum. Vallahi savaşa gitmemek için hiçbir özürüm yoktu, hiçbir zaman da savaştan geri kaldığım sıradaki kadar kuvvetli ve zengin olmamıştım.

Ka'b sözüne devamla dedi ki: Bunun üzerine peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem): "işte bu doğru söyledi: Haydi kalk, senin hakkında Allah hüküm verene kadar bekle" buyurdu. Ben kalkınca, Benî Selîme'den bir çok kimse peşime takılarak Allah'a yemin ederiz ki, bundan önce hiç suç işlemediğini biliyoruz, yazıklar olsun sana, savaşa katılmayanların ileri sürdükleri gibi bir mazeret söyleyemedin, halbuki suçunun bağışlanması için peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in istiğfar etmesi yeterdi dediler. Durmadan beni azarladılar ki, tekrar Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına dönüp kendimi yalanlamayı düşündüm. Sonra onlara sordum; benimle beraber bu cezaya uğrayan kimse var mıdır? dedim. Evet seninle beraber iki kimse daha aynı cezaya uğradılar, onlar da senin gibi konuştular ve senin aldığın cevabı aldılar.

-O iki kişi kimlerdir? dedim:

-Biri Mürâre ibn Rabi' el Âmirî, diğeri de Hilâl ibn Ümeyye el Vâkifî diyerek Bedir savaşına katılmış olan iki örnek olmuş salih kişinin adını verdiler. Bunları söylediklerinde geri dönmekten vazgeçip yoluma devam ettim.

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) savaşa katılmayanlardan bizim üçümüzün insanlarla konuşmalarını yasakladı. Bunun üzerine insanlar bizden uzaklaştılar – veya bize karşı tavırlarını değiştirdiler - çekinip bize yan çizmeye başladılar dedi. hatta bana göre; içinde yaşadığım toprak bile yabancı gelmeye

başladı, sanki burası benim memleketim değildi. Elli gün böyle geçti, diğer iki arkadaşım boyunlarını büküp ağlayarak evlerinde sinip kaldılar.

Ben onlardan daha genç ve dinç olduğum için dışarı çıkar cemaatle namazda bulunurdum, çarşılarda dolaşırdım, fakat kimse benimle konuşmazdı.

Namaz bittikten sonra Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yerinde otururken yanına gelir kendisine selam verirdim. Kendi kendime acaba selamımı alırken dudaklarını kımıldattı mı kımıldatmadı mı? diye sorardım. Sonra O'na yakın bir yerde namaz kılar ve namaz içinde farkettirmeden kendisine bakardım. Ben namaza dalınca, bana doğru dönüp bakar, kendisine baktığım zaman da benden yüzünü çevirirdi. Müslümanların benimle ilgiyi kesmeleri uzun sürünce, Amcamın oğlu ve en çok sevdiğim kişi Ebû Katâde'nin bahçesine gidip duvardan içeri atladım ve selam verdim. Allah'a yemin ederim ki selamımı almadı, bunun üzerine ona:

- Ey Ebû Katâde Allah için sana soruyorum, Allah'ı ve Rasulünü ne kadar sevdiğimi biliyor musun? dedim. Hiç cevap vermedi. Yeminle tekrar sordum yine cevap vermedi. Yine sözümü tekrarlayarak Allah için sana soruyorum? dedim.

- Allah ve Rasûlü daha iyi bilir dedi. Bunun üzerine gözüm yaşla dolup taştı, geri dönüp duvardan atladım.

Günün birinde Medine çarşısında dolaşıyordum, yiyecek satmak üzere gelen Şam'lı bir çiftçi Ka'b ibn Mâlik'i bana kim gösterir? diyordu. Halk da işaretleriyle beni göstermeye başladılar, adam yanıma gelerek Gassân Melîk'inden getirdiği bir mektubu verdi. Ben okuma yazma bilenlerden olduğum için mektubu açıp okudum. Selamdan sonra şöyle diyordu: "Efendinizin size karşı hoş olmayan muamelede bulunduğunu haber aldım, Allah sizi hukukun çiğnendiği ve kıymetin bilinmediği bir yerde bırakmasın, hemen yanımıza gel size ikram ederiz."

Mektubu okuyunca bu da başka bir beladır dedim, hemen onu ateşe atıp yaktım. Nihayet elli günden kırkı geçmiş fakat vahiy gelmemişti. Bir gün Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in gönderdiği bir şahıs çıkageldi ve:

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sana hanımından ayrı oturmanı emrediyor dedi. O'nu boşayacakmıyım, yoksa ne yapacağım? diye sordum. Hayır ondan ayrı oturacak ona yaklaşmayacaksın dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) diğer iki arkadaşıma da aynı emri göndermişti.

Bunun üzerine eşime Allah bu meselede bir hüküm verene kadar, anne babasının yanına gitmelerini ve orada oturmalarını emrettim.

Hilâl ibn Ümeyye'nin karısı Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e giderek: Ya Rasûlallah Hilâl ibn Ümeyye çok yaşlı bir adamdır, kendisine bakacak hizmetçisi de yoktur. Ona hizmet etmemde bir sakınca görürmüsün? diye sormuş, Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Hayır ama, sana asla yaklaşmasın" deyince kadın da şöyle demiş: Allah'a yemin olsun ki onun kımıldayacak hali yoktur, başına gelen bu işten dolayı da durmadan ağlıyor.

Ka'b sözüne şöyle devam etti: Yakınlarımdan biri bana Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den hanımın için izin istesen de sana hizmet etse olmaz mı? Baksana Hilâl ibn Ümeyye için karısının bakmasına izin verdi dedi. Ben ona hayır bu konuda

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den izin isteyemem, üstelik ben genç bir adamım, izin istesem bile peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in bana ne diyeceğini bilemem dedim. Bu durumda on gün daha kaldım. Bizimle konuşulması yasaklandığından bu yana tam elli gün geçmişti. Ellinci günün sabahında evlerimizden birinin damında sabah namazını kıldım. Allah'ın Kur'ân'da bizden bahsettiği üzere canım iyice sıkılmış, o geniş olan yeryüzü bana dar gelmiş bir vaziyette otururken; Sel' Dağı'nın tepesinden birinin yüksek bir sesle:

"Ka'b ibn Mâlik müjde müjde" diye bağırdığını duydum. Kurtuluş gününün geldiğini anlayarak hemen secdeye kapandım.

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sabah namazını kıldırınca, Allah'ın tevbelerimizi kabul ettiğini ilan etmiş, bunun üzerine halk bize müjde vermeye koşoyurdu. İki arkadaşıma da müjdeciler gitmiş, bunlardan biri bana doğru at koşturmuş, Eslem kabilesinden bir diğer müjdeci de koşup Sel' Dağı'na tırmanıp oradan bağırmış, Onun sesi atlıdan önce bana ulaşmış, sesini duyduğum müjdeci yanıma gelip beni tebrik edince, sırtımdaki iki elbiseyi de çıkardım, müjdesine karşılık ona giydirdim. Yemin ederim ki o gün bunlardan başka elbisem yoktu.

Emanet olarak iki elbise bulup hemen giydim, Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'i görmek üzere yola düştüm. Beni gurup gurup karşılayan sahabiler tevbemin kabul edilmesi sebebiyle beni tebrik ediyor ve Allah'ın seni bağışlaması kutlu olsun diyorlardı.

Nihayet mescide girdim Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) toplumun ortasında oturuyordu. Talha ibn Ubeydullah hemen ayağa kalktı, koşarak yanıma geldi, elimi sıktı ve beni tebrik etti. Vallahi muhacirlerden ondan başka kimse ayağa kalkmadı. Ravi der ki: Ka'b talha'nın bu davranışını hiç unutmazdı. Ka'b sözünü şöyle sürdürdü: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e selam verdiğimde yüzü sevinçten parlayarak şöyle dedi: "Annen seni doğurduğundan beri üzerinden geçen günlerin en hayırlısıyla seni müjdelerim." Ben de Ya Rasûlallah bu tebrik ve müjde senin tarafından mıdır yoksa Allah tarafından mıdır? diye sordum. "Benim tarafımdan değil yüce Allah tarafındandır" diye buyurdu.

Sevinçli olduğunda Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yüzü parlar ay parçasına benzerdi, biz de sevincini böylece anlardık.

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in önüne oturduğumda, Ya Rasûlallah tevbemin kabul edilmesine teşekkür olsun için bütün malımı Allah ve Rasûlü uğrunda sadaka etmek istiyorum dedim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de "Malının bir kısmını dağıtmayıp yanında tutman senin için daha hayırlıdır" dedi. Ben de Hayber fethinde hisseme düşen malı elimde bırakıyorum dedikten sonra sözümü şöyle tamamladım: Ya Rasûlallah Allah beni doğru söylediğimden dolayı kurtardı, tevbemin kabul edilmesi sebebiyle artık yaşadığım sürece daima doğru söz söyleyeceğim. Vallahi bunu Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e söylediğim günden beri doğru sözlü olmaktan dolayı Allah'ın hiç kimseyi benden daha güzel mükafatlandırdığını bilmiyorum Yemin ederim ki, Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e o sözleri söylediğim günden bu yana bilerek hiç yalan söylemedim. Kalan ömrümde de Allah'ın beni yalan söylemekten koruyacağını umarım.

Ka'b sözüne devamla şöyle dedi: Allah şu ayetleri indirdi: "Gerçek şu ki, mü'minlerden bir kısmının, kalpleri kaymak üzereyken Allah, peygamberi sıkıntılı bir zamanda, O'na uyan muhacirleri ve ensarı affetti sonra da onların tevbelerini kabul etti. Çünkü o Allah, gerçekten mü'minlere karşı çok şefkatli ve merhametlidir. (9 tevbe 117) Ve savaştan geriye kalan üç kişinin de tevbesini kabul etti. Yeryüzü genişliğine rağmen, onlara dar gelmiş, vicdanları kendilerini sıktıkça sıkmıştı. Nihayet Allah'tan, yine Allah'a sığınmaktan başka çare olmadığını anlamışlardı. Bunun üzerine O da, yine merhametle o üç kişiye yöneldi ki, pişmanlık duyup tevbe etsinler; çünkü kendisine yürekten yönelen, sığınan herkesi, acıması esirgemesiyle kuşatıp tevbeleri kabul eden, yalnızca Allah'tır. Ey iman edenler! Yolunuzu Allah'ın kitabıyla bulmaya çalışın; ve doğrulardan olun ve hem de doğrularla beraber olun. (9 tevbe 118-119)" Ka'b şöyle devam etti: Allah'a yemin ederim ki beni İslâm'la şereflendirdikten sonra Allah'ın bana verdiği en büyük nimet Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzurunda doğruyu söylemek ve yalan söyleyip helak olanlar gibi olmamaktır. Çünkü Allah yalan söyleyenler hakkın da vahiy gönderdiği zaman hiç kimseye söylemediği ağır sözleri söyleyerek şöyle buyurdu: "Savaştan o münafıkların yanına döndüğünüz zaman, kınama ve ayıplamadan vazgeçesiniz diye, Allah adına yemin edecekler. O halde bırakın peşlerini, çünkü tiksinti veren kimselerdir onlar. Kazandıkları işlerin cezası olarak da, varacakları yer cehennemdir. Sizi hoşnut etmek için yemin edeceklerdir ama siz onlardan hoşnut olsanız bile biliniz ki, Allah ilâhî sınırları aşıp, itaat dışında kalanlardan asla razı olmayacaktır."(9 tevbe 95-96). Ka'b sözünü şöyle bitirdi: Biz üç arkadaşın bağışlanması Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yeminlerini kabul edip kendilerinden biat aldığı ve Allah'tan affedilmelerini dilediği kimselerin bağışlanmasından elli gün geri bırakılmıştık. Nihayet Allah bu konuda yukarıda açıklandığı üzere hüküm verdi. Allah'ın bahsettiği bu geri kalma hadisesi bizim savaştan geri kalmamız değil, bizim işimizin o yemin edip de özürleri kabul edilenlerden geriye bırakılmamızdır. Diğer bir rivayette Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) tebük savaşına perşembe günü çıkmıştı, sefere perşembe günü çıkmayı severdi. Başka bir rivayette; ancak gündüzün kuşluk vaktinde seferden evine dönerdi, evine döndüğünde ilk önce mescide girer iki rekat namaz kılar sonra otururdu denilmektedir. (Müslim, Müsafirîn 74)

٢٢- عَنْ أبي نُجَيْدٍ عمْرَان بْنِ الْحُصَيْنِ الخزاعي ﷺ إن امرأةً مِنْ جُهَيْنَةَ أَتَتْ رَسولَ اللَّهِ ﷺ وَهِيَ حبْلَى مِنَ الزِّنَى، فَقالت : يَا رَسُولَ اللَّهِ أَصَبْتُ حدًّا فأَقِمْهُ علَيَّ، فَدَعَا نَبِيُّ اللَّهِ ﷺ وَلِيَّهَا فَقال : أَحْسِنْ إِلَيْهَا، فَإذا وَضَعَتْ فَأْتِنِي، فَفَعَلَ فأمر بِهَا نَبِيُّ اللَّهِ ﷺ فَشُدَّتْ عليْهَا ثِيَابُهَا، ثُمَّ أمر بِهَا فَرُجِمَتْ، ثُمَّ صَلَّى علَيْهَ. فَقال لَهُ عُمَرُ: تُصَلِّي عَلَيْهَا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَقَدْ زَنَتْ ؟ قال : لَقَدْ تَابَتْ تَوْبَةً لَوْ قُسِمَتْ بَيْنَ سَبْعِينَ مِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ لَوَسعَتْهُمْ، وَهَلْ وَجَدْتَ أَفْضَلَ مِن أن جَادَتْ بِنَفْسِهَا لِلَّهِ عَزَّ وَجلَّ ؟!.

22: Ebû Nüceyd İmrân ibn Husayn el Huzâî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre: Cüheyne kabilesinden zina ederek gebe kalmış bir kadın Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzuruna geldi ve: Ya Rasülallah cezayı

gerektiren bir suç işledim, cezamı ver dedi. Bunun üzerine peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) kadının velisini çağırttı ona: "Bu kadına iyi davran doğum yapınca bana getir" buyurdu. Adam Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in emrettiğini yaptı, kadın doğurup Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e getirilince kadının elbisesinin sıkıca bağlanmasını emretti ve Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)' in emriyle kadın taşlandı. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) de cenaze namazını kıldı. Bunun üzerine Ömer (Allah Ondan razı olsun) Ya Rasülallah zina etmiş bir kadının namazını mı kılıyorsun? deyince Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle cevap verdi:

"O kadın öyle bir tevbe etmiştir ki, onun tevbesi Medine halkından yetmiş kişiye dağıtılsaydı hepsine bol bol yeterdi. Sen Cenâb-ı Allah'ın rızasını kazanmak için can vermekten daha iyi birşey biliyor musun?" (Müslim, Hudûd 24)

٢٣- عَنْ إِبْنِ عَبَّاسٍ وَ أنس بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّه عَنْهمَا أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : لَوْ أن لاِبْنِ آدَمَ وَادِيًا مِنْ ذَهَبٍ أحب أن يَكُونَ لَهُ وَادِيَان، وَلَنْ يَمْلأَ فَاهُ إلا التُّرَاب، وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ تَابَ .

23: İbn Abbâs ve Enes bin Mâlik (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Adem oğlunun bir vadi dolusu altını olsa bir vadi daha ister, onun ağzını topraktan başka birşey doldurmaz. Allah tevbe edenin tevbesini kabul eder." (Buhârî, Rikâk 10; Müslim Zekat 116 119)

٢٤- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : يَضْحَكُ اللَّهُ سُبْحانهُ وَتَعَالَي إِلَى رَجُلَيْنِ يَقْتُلُ أَحَدُهُمَا الآخَرَ يَدْخُلان الْجَنَّةَ، يُقَاتِلُ هَذَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلُ، ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَى الْقَاتِلِ فَيُسْلِمُ فَيُسْتَشْهَدُ .

24: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Birbirlerini öldüren ve ikisi birden cennete giren iki kişiden Allah onlara rizasini güstererek güler. Bunlardan biri Allah yolunda savaş ederken diğeri tarafından öldürülür. Katil olan sonradan tevbe eder müslüman olur o da Allah yolunda savaşarak şehid düşer." (Buhârî, Cihad 28; Müslim, İmâra 128 129)

BÖLÜM: 3

SABRIN FAZİLETİ

قال الله تعالى : ﴿ يَآأيها الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾ .

"Ey iman edenler! Zorluklara ve sıkıntılara sabırla katlanın ve birbirinizle bu sabırda yarışın, cihad için hazırlıklı ve uyanık bulunun ve yolunuzu Allah ve kitabıyla bulun ki, kurtuluşa erebilesiniz." (3 Âl i İmrân 200)

وقال تَعَالَىَ : ﴿وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَىْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الأموال وَالأنفس وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴾ .

"Muhakkak ki, ölüm tehlikesiyle, korku ve açlıkla, mal, can ve ürünlerin eksiltilmesiyle sizi sınayacağız. Ama zorluklara karşı sabredip sebat ve dayanıklılık gösterenlere iyi haberler müjdele." (2 Bakara 155)

وقال تَعَالَىَ : ﴿ إنما يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أجرهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴾

"Her türlü güçlüklere göğüs gerenlere mükafatları tartılmaksızın, ölçülmeksizin, hesapsızca bol bol verilir." (39 Zümer 10)

وقال تَعَالَىَ : ﴿ وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ إن ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الأمُور ﴾

"Kim eziyetlere sabreder, yapılan kötülüklere de, intikam almayıp affetme yolunu tutarsa, şüphesiz bu hareketi yapılmaya değer işlerdendir." (42 Şûrâ 43)

وقال تَعَالَىَ : ﴿ يَآأيها الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَوةِ إن اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴾

"Ey iman edenler! Sarsılmaz bir sabır ve namaza sarılarak Allah'tan yardım isteyin. Çünkü Allah muhakkak sabredenlerle beraberdir." (2 Bakara 153)

وقال تَعَالَىَ : ﴿ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَنَبْلُوَ أخباركم ﴾

"Andolsun ki içinizde Allah yolunda cihat edenlerle ve sıkıntılara karşı göğüs erenleri belirleyinceye ve haberlerinizi açıklayıncaya kadar sizi imtihandan geçireceğiz." (47 Muhammed 31)

٢٥- عَنْ أبي مَالِكٍ الْحَارِثِ بْنِ عاصِمِ الأشعري ﷺ قال : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : الطُّهُورُ شَطْرُ الإيمان، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ تَمْلأُ الميزان، وسبحان اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ تَمْلأن – أَوْ

تَمْـلأُ – مَـا بَـيْنَ الـسَّمَاوَاتِ وَالأرض، وَالـصَّلاَةُ نُـورٌ، وَالـصَّدَقَةُ بُرْهَـان، وَالـصَّبْرُ ضِـيَاءٌ، وَالقرآن حُجَّةٌ لَكَ أَوْ عَلَيْكَ، كُلُّ النَّاسِ يَغْدُو فَبَايِعٌ نَفْسَهُ فَمُعْتِقُهَا أَوْ مُوبِقُهَا.

25: Ebû Mâlik Hâris ibn Âsım el Eş'arî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır: "Temizlik yani her türlü günah ve pisliklerden arınmak; imanın yarısıdır. Elhamdülillah demek mizanı doldurur, Sübhanallah ve Elhamdülillah sözleri ise yerler ve gökler arasını doldurur, namaz bir nurdur, sadaka bir bürhan, sabır aydınlıktır. Kur'ân senin ya lehinde ya da aleyhinde delildir. Herkes sabahleyin işine gücüne çıkar kendisini satar ya kazanır ya da kaybeder (yani kişi Allaha emirlerini yerine getirmekle nefsini Allaha satarak kazanır , yada kendi nefsinin sefasına uyup Allahın emirlerini çiğneyip kendisni şeytana satarak kaybeder)." (Müslim, tahâra 1)

٢٦– عَنْ أبي سَعِيدٍ سَعْدِ بْنِ سنان الخدري ﷺ: أن نَاسًا مِنَ الأنصار سَأَلُوا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَأَعْطَاهُمْ، ثُمَّ سَأَلُوهُ فَأَعْطَاهُمْ، حَتَّى نَفِدَ مَا عِنْدَهُ، فَقَال لَهُمْ حِينَ أنفق كُلَّ شَيْءٍ بِيَدِهِ : مَا يَكُنْ عندي مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ أَدَّخِرَهُ عَنْكُمْ، وَمَنْ يَسْتَعْفِفْ يُعِفَّهُ اللَّهُ، وَمَنْ يَسْتَغْنِ يُغْنِهِ اللَّهُ، وَمَنْ يَتَصَبَّرْ يُصَبِّرْهُ اللَّهُ . وَمَا أُعْطِيَ أَحَدٌ عَطَاءً خَيْرًا وَأَوْسَعَ مِنَ الصَّبْرِ .

26: Ebû Saîd Sa'd ibn Sinân el Hudrî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre ensardan bir kısmı Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)' den bir şeyler istediler O da verdi, tekrar istediler yine verdi, sonunda yanındaki mal bitti. Elindeki olan herşeyi verdikten sonra onlara şöyle dedi: "Yanımda mal olsaydı sizden esirgemezdim, kim istemekten çekinir iffetli davranırsa Allah onun iffetini artırır, kim tokgözlü olmak isterse Allah onu başkalarına muhtaç olmaktan kurtarır, kim sabretmeye gayret ederse Allah ona sabır verir, hiçbir kimseye sabırdan daha geniş ve hayırlı birşey verilmemiştir." (Buhârî, Zekat 50; Müslim, Zekat 126)

٢٧– عَنْ أبي يَحْيَي صُهَيْبِ بْنِ سِنان ﷺ قال : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : عَجَبًا لأمر الْمُؤْمِنِ إن أمرهُ كُلَّهُ لَهُ خَيْرٌ، وَلَيْسَ ذَلكَ لأَحَدٍ إلا لِلْمُؤْمِنِ :إن أصابَتْهُ سَرَّاءُ شَكَرَ فَكَان خَيْرًا لَهُ، وَإن أصابَتْهُ ضَرَّاءُ صَبَرَ فَكَان خَيْرًا لَهُ .

27: Ebû Yahyâ Suheyb ibn Sinân (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Mü'minin durumuna gerçekten hayret edilir. Zira her durumu onun için hayır sebebidir, bu özellik sadece mü'minlerde bulunur. Çünkü sevinecek olsa şükreder bu onun için hayırdır, başına bir bela gelse sabreder bu da onun için bir hayırdır." (Müslim, Zühd 64)

٢٨– عَنْ أنس ﷺ قال : لَمَّا ثَقُلَ النَّبِيُّ ﷺ جَعَلَ يَتَغَشَّاهُ الْكَرْبُ فَقالتْ فَاطِمَةُ رضي اللهُ عَنْهَا : وَا كَرْبَ أَبَتَاه. فَقَال : لَيْسَ عَلَى أبيكِ كَرْبٌ بَعْدَ الْيَوْمِ فَلَمَّا مَاتَ

قالتْ : يَا أَبَتَاهُ أَجَابَ رَبًّا دَعَاهُ يَا أَبَتَاهُ جَنَّةُ الْفِرْدَوْسِ مَأْوَاه، يَا أَبَتَاهُ إِلَى جِبْرِيلَ نَنْعَاهُ، فَلَمَّا دُفِنَ قالت فَاطِمَةُ رضي اللهُ عَنْهَا : أَطَابَتْ أنفُسُكُمْ أن تَحْثُوا عَلَى رَسُولِ اللّٰهِ ﷺ اَلتُّرَابَ ؟.

28: Enes ibn Mâlik (Allah Ondan razı olsun)'den şöyle dediği rivayet olunmuştur: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in hastalığı ağırlaşıp sıkıntılar kendisini daraltınca Fâtıma (Allah Ondan razı olsun) : Vah babacığım sıkıntın ne kadar da büyük dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu günden sonra baban için artık sıkıntı yoktur." buyurdu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) vefat edince Hz. Fâtıma: Vah babacığım Allah'ın çağrısına icabet etti… Gideceği yer Firdevs Cenneti olan babacığım… Vah ölüm haberini Cebrâil ile paylaşacağımız babacığım vah… Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) defnedilince Fâtıma (Allah Ondan razı olsun) çevresindekilere şöyle dedi: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in üzerine toprak atmaya gönlünüz nasıl razı oldu? (Buharî, Meğazî 83)

٢٩- عَنْ أبي زَيْدٍ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدِ بْنِ حَارِثَةَ مَوْلَي رَسُولِ اللهِ ﷺ وَحِبِّهِ وَابْنِ حِبِّهِ، رضي الله عنهما قال : أَرْسَلَتْ بِنْتُ النَّبِيِّ ﷺ أن ابْنِي قَدْ احْتُضِرَ فَاشْهَدْنَا، فَأَرْسَلَ يُقْرِئُ السَّلَامَ وَيَقُولُ :إن لِلَّهِ مَا أخذ، وَلَهُ مَا أَعْطَى، وَكُلٌّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُسَمًّى، فَلْتَصْبِرْ وَلْتَحْتَسِبْ. فَأَرْسَلَتْ إِلَيْهِ تُقْسِمُ عَلَيْهِ لَيَأْتِيَنَّهَا. فَقَامَ وَمَعَهُ سَعْدُ بْنُ عُبَادَةَ، وَمَعَاذُ بْنُ جَبَلٍ، وَأَبي بْنُ كَعْبٍ، وَزَيْدُ بْنُ ثَابِتٍ، وَرِجَالٌ ﷺ فَرُفِعَ إِلَى رَسُولِ اللّٰهِ ﷺ اَلصَّبِيُّ، فَأَقْعَدَهُ فِي حِجْرِهِ وَنَفْسُهُ تَقَعْقَعُ، فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ، فَقَال سَعْدٌ : يَا رَسُولَ اللّٰهِ مَا هَذَا ؟ فَقَال : هَذِهِ رَحْمَةٌ جَعَلَهَا اللّٰهُ تَعَالَي فِي قُلُوبِ عِبَادِهِ . وَفِيرِوَايَةٍ : فِيقُلُوبِ مَنْ شَاءَ مِنْ عِبَادِهِ وَإنما يَرْحَمُ اللّٰهُ مِنْ عِبَادِهِ الرُّحَمَاءَ.

29: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in azatlısı, dostu ve dostunun oğlu olan Ebû Zeyd Üsâme ibn Zeyd ibn Hârise (Allah Onlardan razı olsun)'den nakledildiğine göre şöyle söyledi: Kızı Zeynep Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e: Oğlum ölmek üzeredir bize kadar lütfen geliniz diye haber gönderdi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de selam gönderdi ve: "Veren de alan da Allah'tır, O'nun katında herşeyin belli bir vakti vardır, sabretsin ecrini Allah'tan beklesin." buyurdular. Bunun üzerine kızı Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'e and veriyorum mutlaka gelsin diye tekrar haber gönderdi. Bu sefer Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanında Sa'd ibn Ubâde, Muâz ibn Cebel, Übeyy ibn Ka'b, Zeyd ibn Sâbit ve başka bazı sahabilerle beraber kalkıp kızına gitti. Çocuğu Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e verdiler. Onu kucağına aldı canı çıkmak üzere çırpınıp duruyordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in gözlerinden yaşlar boşandı. Durumu gören Sa'd ibn Ubâde bu ne haldir ya Rasûlallah? diye sordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Bu Allah'ın kullarının kalbine koyduğu acıma duygusudur" buyurdu.

Diğer bir rivayette: "Bu Allah'ın öyle bir rahmetidir ki; onu kullarından dilediğinin kalbine yerleştirir. Zaten Allah kullarından merhametli olanlara rahmet eder." buyurdular. (Buhârî, Ce nâiz 33; Müslim, Cenâiz 9).

٣٠- عَنْ صُهَيْبٍ ﵁ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : كان مَلِكٌ فِيمَنْ كان قَبْلَكُمْ، وَكان لَهُ سَاحِرٌ فَلَمَّا كَبِرَ، قال لِلْمَلِكِ : إني قَدْ كَبِرْتُ فَابْعَثْ إِلَيَّ غُلامًا أُعَلِّمْهُ السِّحْرَ، فَبَعَثَ إِلَيْهِ غُلامًا يُعَلِّمُهُ، وَكان فِي طَرِيقِهِ إذا سَلَكَ رَاهِبٌ، فَقَعَدَ إِلَيْهِ وَسَمِعَ كَلامَهُ فَأَعْجَبَهُ، وَكان إذا أَتَى السَّاحِرَ مَرَّ بِالرَّاهِبِ وَقَعَدَ إِلَيْهِ، فَإذا أَتَى السَّاحِرَ ضَرَبَهُ، فَشَكَا ذَلِكَ إِلَى الرَّاهِبِ فَقال : إذا خَشِيتَ السَّاحِرَ فَقُلْ : حَبَسَنِي أَهْلِي، وَإذا خَشِيتَ أَهْلَكَ فَقُلْ : حَبَسَنِي السَّاحِرُ . فَبَيْنَمَا هُوَ على ذَلِكَ إِذْ أَتَى عَلَى دَابَّةٍ عَظِيمَةٍ قَدْ حَبَسَتِ النَّاسَ فَقال : الْيَوْمَ أَعْلَمُ آلسَّاحِرُ أَفْضَلُ أَمِ الرَّاهِبُ أَفْضَلُ ؟ فَأخذ حَجَرًا فَقال : اَللَّهُمَّ إن كان أمر الرَّاهِبِ أحب إِلَيْكَ مِنْ أمر السَّاحِرِ فَاقْتُلْ هَذِهِ الدَّابَّةَ حَتَّى يَمْضِيَ النَّاسُ، فَرَمَاهَا فَقَتَلَهَا وَمَضَى النَّاسُ، فَأَتَى الرَّاهِبَ فَأَخْبَرَهُ. فَقال لَهُ الرَّاهِبُ أَيْ بُنَيَّ أنت الْيَوْمَ أَفْضَلُ مِنِّي، قَدْ بَلَغَ مِنْ أمرِكَ مَا أَرَى، وَإنكَ سَتُبْتَلَى، فَإِن ابْتُلِيتَ فَلاَ تَدُلَّ عَلَيَّ، وَكان الْغُلاَمُ يُبْرِئُ ألاكْمَهَ وَألابْرَصَ، وَيُدَاوِي النَّاسَ مِنْ سَائِرِ ألادْوَاءِ . فَسَمِعَ جَلِيسٌ لِلْمَلِكِ كان قَدْ عَمِيَ، فَأَتَاهُ بِهَدَايَا كَثِيرَةٍ فَقال : مَا هَاهُنَا لَكَ أَجْمَعُ إن أنت شَفَيْتَنِي، فَقال : إني لاَ أَشْفِي أَحَدًا إنما يَشْفِي اللَّهُ تَعَالَي، فَإِن آمَنْتَ بِاللَّهِ تَعَالَي دَعَوْتُ اللَّهَ فَشَفَاكَ، فَآمَنَ بِاللَّهِ تَعَالَي فَشَفَاهُ اللَّهُ تَعَالَي، فَأَتَى الْمَلِكَ فَجَلَسَ إِلَيْهِ كَمَا كان يَجْلِسُ فَقَال لَهُ الْمَلِكُ : مَنْ رَدَّ عَلَيْكَ بَصَرَكَ؟ قال : رَبِّي. قال : أَوَلَكَ رَبٌّ غَيْرِي؟! قال : رَبِّي وَرَبُّكَ اللَّهُ ، فَأخذهُ فَلَمْ يَزَلْ يُعَذِّبُهُ حَتَّى دَلَّ عَلَى الْغُلاَمِ، فَجِيءَ بِالْغُلاَمِ فَقال لَهُ الْمَلِكُ : أَيْ بُنَيَّ قَدْ بَلَغَ مِنْ سِحْرِكَ مَا تُبْرِئُ ألاكْمَهَ وَألابْرَصَ وَتَفْعَلُ وَتَفْعَلُ فَقال : إني لاَ أَشْفِي أَحَدًا، إنما يَشْفِي اللَّهُ تَعَالَي، فَأخذهُ فَلَمْ يَزَلْ يُعَذِّبُهُ حَتَّى دَلَّ عَلَى الرَّاهِبِ، فَجِيءَ بِالرَّاهِبِ فَقِيلَ لَهُ : إِرْجِعْ عَنْ دِينِكَ، فَأَبَى، فَدَعَا بِالْمِنْشَارِ فَوَضَعَ الْمِنْشَارُ فِي مَفْرِقِ رَأْسِهِ، فَشَقَّهُ حَتَّى وَقَعَ شِقَّاهُ . ثُمَّ جِيءَ بِجَلِيسِ الْمَلِكِ فَقِيلَ لَهُ : إِرْجِعْ عَنْ دِينِكَ، فَأَبَى، فَوُضِعَ الْمِنْشَارَ فِي مَفْرِقِ رَأْسِهِ فَشَقَّهُ بِهِ حَتَّى وَقَعَ شِقَّاهُ، ثُمَّ جِيءَ بِالْغُلاَمِ فَقِيلَ لَهُ : إِرْجِعْ عَنْ دِينِكَ، فَأَبَى، فَدَفَعَهُ إِلَى نَفَرٍ مِنْ أَصْحَابِهِ فَقال : إِذْهَبُوا بِهِ إِلَى جَبَلِ كَذَا وَكَذَا، فَاصْعَدُوا بِهِ الْجَبَلَ، فَإِذا بَلَغْتُمْ ذِرْوَتَهُ فَإِن رَجَعَ عَنْ دِينِهِ وَألا فَاطْرَحُوهُ، فَذَهَبُوا بِهِ فَصَعِدُوا بِهِ الْجَبَلَ فَقال : اَللَّهُمَّ اكْفِنِيهِمْ بِمَا شِئْتَ، فَرَجَفَ بِهِمُ الْجَبَلُ فَسَقَطُوا، وَجَاءَ يَمْشِي إِلَى الْمَلِكِ فَقَال لَهُ الْمَلِكُ: مَا فعلَ بِأَصْحَابُكَ؟ فَقال: كَفَانِيهِمُ اللَّهُ تَعَالَي، فَدَفَعَهُ إِلَى نَفَرٍ مِنْ أَصْحَابِهِ فَقال : إِذْهَبُوا بِهِ فَاحْمِلُوهُ فِي قُرْقُورٍ

وَتَوَسَّطُوا بِهِ الْبَحْرَ، فَإن رَجَعَ عَنْ دِينِهِ وَإلا فَاقْذِفُوهُ، فَذَهَبُوا بِهِ فَقَال : اَللَّهُمَّ اكْفِنِيهِمْ بِمَا شِئْتَ، فَانكَفَأَتْ بِهِمُ السَّفِينَةُ فَغَرِقُوا، وَجَاءَ يَمْشِي إلَى الْمَلِكِ فَقال لَهُ الْمَلِكُ : مَا فعل بأَصْحَابُكَ ؟ فَقَال : كَفَانيهِمُ اللَّهُ تَعَالَي، فَقَال لِلْمَلِكِ : إنكَ لَسْتَ بِقَاتِلِي حَتَّى تَفْعَلَ مَا آمركَ بِهِ. قال : مَا هُوَ ؟ قالت :جَمْعُ النَّاسَ فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ، وَتَصْلُبُنِي عَلَى جِذْعٍ، ثُمَّ خُذْ سَهْمًا مِنْ كِنَانتي، ثُمَّ ضَعِ السَّهْمَ فِي كَبِدِ الْقَوْسِ ثُمَّ قُلْ : بِسْمِ اللَّهِ رَبِّ الْغُلامِ ثُمَّ ارْمِنِي، فَإنكَ إذا فَعَلْتَ ذَلِكَ قَتَلْتَنِي. فَجَمَعَ النَّاسَ فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ وَصَلَبَهُ عَلَى جِذْعٍ، ثُمَّ أخذ سَهْمًا مِنْ كِنَانتهِ، ثُمَّ وَضَعَ السَّهْمَ فِي كَبْدِ الْقَوْسِ، ثُمَّ قال: بِسْمِ اللَّهِ رَبِّ الْغُلامِ، ثُمَّ رَمَاهُ فَوَقَعَ السَّهْمُ فِي صُدْغِهِ، فَوَضَعَ يَدَهُ فِي صُدْغِهِ فَمَاتَ. فَقَال النَّاسُ : آمَنَّا بِرَبِّ الْغُلامِ، فَأُتِيَ الْمَلِكُ فَقِيلَ لَهُ : أَرَأَيْتَ مَا كُنْتَ تَحْذَرُ قَدْ وَاللَّهِ نَزَلَ بِكَ حَذَرُك. قَدْ آمَنَ النَّاسُ. فَأمر بِالأخْدُودِ فِي أَفْوَاهِ السِّكَكِ فَخُدَّتْ وَأُضْرِمَ فيها النِّيرَان وَقال : مَنْ لَمْ يَرْجِعْ عَنْ دِينِهِ فَأَقْحِمُوهُ فِيهَا أَوْ قِيلَ لَهُ: إقْتَحِمْ، فَفَعَلُوا حَتَّى جَاءَتِ امرَأَةٌ وَمَعَهَا صَبِيٌّ لَهَا، فَتَقَاعَسَتْ أن تَقَعَ فِيهَا، فَقَال لَهَاالْغُلامُ : يَا أُمَّاه إصْبِرِىفَإنكِ عَلَىالْحَقِّ.

30: Suheyb (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır: "Sizden evvelkiler içinde bir padişah bir de onun sihirbazı vardı. Sihirbaz ihtiyarlayınca padişaha: Ben ihtiyarladım bana bir genç delikanlı gönder, ona sihirbazlığı öğreteyim dedi. Padişah da ona genç birini gönderdi.

Bu gencin gelip gideceği yol üzerinde bir rahip bulunuyordu, genç ona uğradı, yanında oturdu, konuşmalarını dinledi hoşuna gitti. Böylece sihirbaza her gittiğinde rahibe uğrar ve onun yanında bir süre kalırdı. Sihirbazın yanına geldiğinde sihirbaz niçin geç kaldın diye kızar ve delikanlıyı döverdi.

Delikanlı durumu rahibe aktarınca o da şöyle akıl verdi; Sihirbazdan korktuğunda evden alıkoydular, ailenden çekindiğinde de sihirbaz alıkoydu dersin.

Durum böyle devam edip giderken delikanlı günün birinde insanların yolunu kesen büyük bir hayvana rastladı. Bunun üzerine sihirbazın mı yoksa rahibin mi daha üstün olduğunu işte şimdi öğreneceğim diyerek, eline bir taş aldı ve dedi ki: Ey Allah'ım rahibin işlerini sihirbazın işlerinden daha çok seviyorsan şu hayvanı öldür ki insanlar yollarına devam etsinler dedi. taşı atıp hayvanı öldürdü halk da geçip gitti. Daha sonra delikanlı rahibe gelip olayı anlattı. Rahip ona: Delikanlı şimdi artık sen benden daha üstünsün, zira sen bu gördüğün dereceye ulaşmışsın. Muhakkak sen yakında imtihan edileceksin. Böyle birşey olursa benim bulunduğum yeri kimseye söyleme dedi.

Delikanlı böylece doğuştan körleri, alaca hastalığına tutulmuş olanları kurtarır ve diğer hastalıkları da tedavi ederdi. Padişahın kör olan bir yakını bunu duydu, bir çok hediye ile delikanlının yanına gitti ve: Eğer beni hastalığımdan iyi edersen bu

hediyeleri sana veririm dedi. Delikanlı da: Ben şifa veremem şifayı ancak Allah verir, eğer sen Allah'a inanırsan ben de O'na dua ederim O da sana şifa verir dedi.

Adam iman etti, Allah ona şifa verdi, adam eskiden olduğu gibi padişahın yanına gelip toplantıdaki yerini aldı.

Padişah: Senin gözünü kim iyi etti ? diye sordu. O da Rabbim iyi etti deyince bu defa padişah senin benden başka Rabbin mi var? dedi. O adam: Benim de senin de Rabbin Allah'tır dedi. Bunun üzerine padişah o adamı tutuklattı ve gencin yerini gösterinceye kadar ona işkence ettirdi. Sonunda adam gencin yerini söyledi. Genç getirildi, padişah ona: Oğlum demek ki senin sihrin körleri ve ala tenlileri iyi edecek dereceye geldi. Pek çok işler yapıyormuşsun öyle mi? diye sordu. Delikanlı da: Hayır ben kimseye şifa veremem şifa veren Allah'tır dedi.

Padişah delikanlıyı da tutuklattı ve rahibin yerini gösterinceye kadar ona da işkence ettirdi. Hemen rahip getirildi, dininden dön denildi, o da bu işe yanaşmadı. Bunun üzerine padişah bir testere getirtip rahibin başını ortasından ikiye ayırdı ve her parçası bir yana düştü.

Sonra padişahın meclis arkadaşı getirildi, ona da dininden dön denildi o da kabul etmedi, padişah onun da başına bir testere koyarak onu da ikiye ayırdı. Sonra delikanlı getirildi, dininden dön denildi, fakat delikanlı direndi, padişah delikanlıyı adamlarından bir guruba teslim edip onlara şöyle dedi:

Bunu filan dağın en üst zirvesine götürün dininden dönerse ne hoş değilse dağın tepesinden atınız.

Delikanlıyı götürdüler, dağın tepesine çıkardılar, delikanlı: Allah'ım istediğin bir şekilde bunlardab beni kurtar dedi. Dağ sarsıldı onlar da yuvarlandılar, delikanlı yürüyerek padişahın yanına geldi. Padişah ona: Arkadaşların ne oldu? dedi. Delikanlı: Allah beni onlardan kurtardı dedi. Bunun üzerine padişah adamlarından başka bir guruba delikanlıyı teslim ederek: Bunu Karkur denilen bir gemiye bindirip denizin ortasına götürün, dininden dönerse ne ala değilse denize atın dedi.

Delikanlıyı alıp götürdüler. O da Allah'ım istediğin bir şekilde beni bunların elinden kurtar diye dua etti. Gemi alabora oldu, onlar boğuldular delikanlı yürüyerek padişahın yanına geldi. Padişah arkadaşların ne oldu? dedi. Delikanlı da Allah beni onların elinden kurtardı dedi ve şunu ilave etti:

Benim emredeceğim işi yapmadıkça sen beni öldüremezsin. Padişah: Nedir o? deyince delikanlı şöyle dedi:

Halkı geniş bir meydana topla, beni de bir hurma kütüğüne bağla sonra ok torbamdan bir ok al, yayın tam ortasına koy, sonra: "Delikanlının Rabbi olan Allah adıyle" diyerek oku at. Böyle yaparsan beni öldürebilirsin dedi.

Bunun üzerine padişah halkı geniş bir meydana topladı, delikanlıyı hurma kütüğüne bağladı, sonra delikanlının ok torbasından bir ok aldı, yayına yerleştirdi: "Delikanlının Rabbi olan Allah adıyla" deyip oku fırlattı, ok delikanlının şakağına rastladı, delikanlı elini şakağına koydu ve ruhunu teslim etti. Bunun üzerine tüm halk: "Biz delikanlının Rabbine iman ettik" dediler.

Durum padişaha iletilerek: Korktuğun şey başına geldi ve halk iman etti dediler. Bunun üzerine padişah sokak başlarına büyük hendekler kazılmasını emretti ve hendekler ateşlerle dolduruldu. Padişah: Yeni dinden dönmeyen kimseleri hendeğe atınız yada atın dedi.

Bu işler böylece yapıldı gitti. Nihayet kucağında çocuğuyla bir kadın getirildi. Kadın ateşe girmekte biraz durakladı. Çocuk annesine:

Anneciğim sabret, dirençli ol, çünkü sen hak din üzeresin diyerek annesini cesaretlendirdi. (Müslim, Zühd 73)

٣١- عَنْ أنس ﷺ قال : مَرَّ النَّبِيُّ ﷺ عَلَي امرأَةٍ تَبْكِي عِنْدَ قَبْرٍ فقال : اِتَّقِي اللَّهَ وَاصْبِرِي فَقالتْ : إِلَيْكَ عَنِّي، فَإِنكَ لَمْ تُصَبْ بِمُصِيبَتِي ! وَلَمْ تَعْرِفْهُ، فَقِيلَ لَهَا : إنهُ النَّبِيُّ ﷺ فَأَتَتْ بَابَ النَّبِيِّ ﷺ فَلَمْ تَجِدْ عِنْدَهُ بَوَّابِينَ فقالتْ : لَمْ أَعْرِفْكَ، فَقال : إنما الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الأولَى . وفي رواية لمسلم : تبكي على صبي لها.

31: Enes ibn Mâlik (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) bir mezarın başında bağırarak ağlamakta olan bir kadının yanından geçmişti ve ona: "Allah'tan kork ve sabret" buyurdu. Kadın: Geç git, çünkü benim başıma gelen senin başına gelmemiştir dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'i tanıyamamıştı. Kendisine O'nun Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) olduğunu söylediler. Bunu duyar duymaz Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in kapısına geldi, kapıda kapıcılar bulunmadığını gördü ve: Ben sizi tanıyamamıştım dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Asıl sabır felaketin ilk anında olanıdır" buyurdular .Müslimin rivayet ettiği başka bir rivayette : Ölen çocuğun özerine ağlıyordu. (Buhârî, Cenâiz 32; Müslim, Cenâiz 14)

32- عَنْ أبِي هُرَيْرَةَ ﷺ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى : مَا لِعَبْدِي الْمُؤْمِنِ عِنْدِي جَزَاءٌ إذا قَبَضْتُ صَفِيَّهُ مِنْ أَهْلِ الدُّنْيَا ثُمَّ احْتَسَبَهُ إلا الْجَنَّةُ .

32: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah: Mü'min kulumun dünyada sevdiği dostunu aldığım zaman, o kimse sabredip mükafatını benden beklerse karşılığı cennettir." buyurdu. (Buhârî, Rikak 6)

٣٣- عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عَنْهَا إنهَا سَأَلَتْ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَنِ الطَّاعُونِ، فَأَخْبَرَهَا أنهُ كان عَذَابًا يَبْعَثُهُ اللَّهُ تَعَالَي عَلَى مَنْ يَشَاءُ، فَجَعَلَهُ اللَّهُ تَعَالَي رَحْمَةً لِلْمُؤْمِنِينَ، فَلَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يَقَعُ فِي الطَّاعُونِ فَيَمْكُثُ فِي بَلَدِهِ صَابِرًا مُحْتَسِباً، يَعْلَمُ أنهُ لاَ يُصِيبَهُ إلا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ إلا كان لَهُ مِثْلُ أجر الشَّهِيدِ .

33 Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre: Aişe anamız Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e tâûn hastalığından sormuştu da O da şöyle cevap vermişti: "Tâûn hastalığı; Allah'ın dilediği kimseleri bu hastalıkla cezalandırdığı bir azap şekliydi. Allah onu mü'minlere rahmet kıldı. Bu sebeble

tâûna yakalanan bir kul sabredip mükafatını Allah'tan bekleyerek bulunduğu yerde başına Allah'ın yazdığından başka hiç birşey gelmeyeceğini bilerek oturup dışarı çıkmazsa kendisine şehid sevabı verilir." (Buhârî, tıbb 31)

٣٤- عَنْ أنس ﷺ قال : سَمِعْتُ رَسُول اللَّهِ ﷺ يَقُولُ إن اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قال : إذا ابْتَلَيْتُ عَبْدِي بِحَبِيبَتَيْهِ فَصَبَرَ عَوَّضْتُهُ مِنْهُمَا الْجَنَّةَ. يُرِيدُ عَيْنَيْهِ .

34: Enes ibn Mâlik (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu işittim demiştir: "Allah'ü teâlâ buyuruyor ki: Kulumu gözlerinden mahrum ederek imtihan ettiğim zaman sabrederse, gözlerinin karşılığı ona cenneti veririm." (Buhârî, Merda 7)

٣٥- عَنْ عَطَاءِ بْنِ أبي رَبَاحٍ قال : قال لِي اِبْنُ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما ألا أُرِيكَ امرأَةً مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ؟ فَقُلْتُ : بَلَى، قال : هَذِهِ الْمَرْأَةُ السَّوْدَاءُ أَتَتِ النَّبِيَّ ﷺ فَقالتْ :إني أُصْرَعُ، وَإني أَتَكَشَّفُ فَادْعُ اللَّهَ تَعَالَي لِي قال :إن شِئْتِ صَبَرْتِ وَلَكِ الْجَنَّةُ، وَإن شِئْتِ دَعَوْتُ اللَّهَ تَعَالَي أن يُعَافِيَكِ فقالتْ :أَصْبِرُ، فَقالت : إني أَتَكَشَّفُ، فَادْعُ اللَّهَ أن لا أَتَكَشَّفَ، فَدَعَا لَهَا .

35: Atâ ibn Ebî Rebâh (Allah Ondan razı olsun)'den şöyle dediği rivayet edilmiştir: Abdullah ibn Abbas (Allah Onlardan razı olsun) bana: Sana cennetlik bir kadını göstereyim mi? dedi. Ben de evet göster dedim. İbn Abbas (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: İşte şu siyah kadındır ki, bu kadın Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldi ve: Beni sara hastalığı yakalıyor ve üstüm başım açılıyor, iyileşmem için Allah'a dua ediniz dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Eğer sabredeyim dersen sana cennet vardır, ama yine de sen istersen sana şifa vermesi için Allah'a dua ederim" buyurdu. Bunun üzerine kadın: O halde ben hastalığıma sabrederim. Ancak sara tuttuğu zaman üstümün başımın açılmaması için dua ediniz dedi. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) ona dua etti de sara nöbeti geldiğinde bir daha üstü başı açılmadı. (Buhârî, Merda 6; Müslim, Birr 54)

٣٦- عَنْ أبي عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ ﷺقال : كأني أنظُرُ إلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ يَحْكِي نَبِيًّا مِنَ الأنبياءِ، صَلَواتُ اللَّهِ وَسَلامُهُ عَلَيْهِمْ، ضَرَبَهُ قَوْمُهُ فَأَدْمَوْهُ وَهُوَ يَمْسَحُ الدَّمَ عَنْ وَجْهِهِ، وَهُوَ يَقُولُ : اَللَّهُمَّ اغْفِرْ لِقَوْمِي فَإنهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ .

12/36: Ebû Abdurrahman Abdullah ibn Mes'ûd (Allah Ondan razı olsun) şöyle der: Şimdi ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yüzüne bakıp görür gibiyim. O, peygamberlerden bir peygamberi hikaye ediyordu ki; kavmi tarafından dövülüp yüzü kanlar içerisinde bırakılmış, fakat o, yüzündeki hem kanı silmeye çalışıyor, hemde: Ey Rabbim! Kavmimi yaptıklarından bağışla çünkü onlar onlar ne yaptıklarını bilmiyorlar" diyordu. (Buhârî, Enbiyâ 54;

٣٧- عَنْ أبي سَعِيدٍ وَأبي هُرَيْرَةَ مَسْعُودٍ رضي الله عنهما عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : مَا يُصِيبُ الْمُسْلِمَ مِنْ نَصَبٍ، وَلاَ وَصَبٍ وَلاَ هَمٍّ وَلاَ حَزَنٍ وَلاَ أَذًى وَلاَ غَمٍّ، حَتَّى الشَّوْكَةِ يُشَاكُهَا إلا كَفَّرَ اللَّهُ بِهَا مِنْ خَطَايَاهُ .

37: Ebû Saîd ve Ebû Hureyre (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Herhangi bir müslümanın başına gelen yorgunluk, hastalık, tasa, keder, sıkıntı ve gamdan ayağına batan dikene kadar her şeyi Allah müslümanın hata ve günahlarının bağışlanmasına sebeb kılar." (Buhârî, Merda 1; Müslim, Birr 49)

٣٨- عَنْ إِبْنِ مَسْعُودٍ ﵁ قال : دَخَلْتُ عَلَى النَّبِيِّ ﷺ وَهُوَ يُوعَكُ فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ إنكَ تُوعَكُ وَعْكًا شَدِيدًا قال : أَجَلْ إني أُوعَكُ كَمَا يُوعَكُ رجلان مِنْكُمْ. قُلْتُ : ذَلِكَ أن لَكَ أجرين قال : أَجَلْ ذَلِكَ كَذَلِكَ مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُصِيبُهُ أَذًى، شَوْكَةٌ فَمَا فَوْقَهَا إلا كَفَّرَ اللَّهُ بِهَا سَيِّئَاتِهِ،، وَحُطَّتْ عَنْهُ ذُنُوبُهُ كَمَا تَحُطُّ الشَّجَرَةُ وَرَقَهَا .

38: Abdullah ibn Mes'ûd (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzuruna vardım, şiddetli sıtmaya yakalanmıştı. Ey Allah'ın Rasûl'ü sıtma nöbetinden dolayı çok şiddetli zahmet çekiyorsun dedim.

"Evet sizden iki kişinin çekebileceği kadar ızdırap çekiyorum" buyurdu. Bundan dolayı size iki kat ecir var mıdır? dedim. "Evet öyledir. Bir müslümanın vücuduna batan bir dikenden en ağırına kadar hiç bir musibet yoktur ki; Allah bu sebeble onun kusurlarını örtmüş ve günahlarını bağışlamış olmasın. Ağacın yapraklarının döküldüğü gibi o müslümanın günahları da öylece dökülür." (Buhârî, Merda 13 Müslim, Birr 45)

٣٩- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﵁ قال : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُصِبْ مِنْهُ

39: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah hayırını dilediği bir kimseyi günahlarını bağışlamak ve derecesini yükseltmek için onu sıkıntıya sokar" (Buhârî, Merda 1)

٤٠- عَنْ أنس ﵁ قال : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : لاَ يَتَمَنَّيَنَّ أَحَدُكُمُ الْمَوْتَ لِضُرٍّ أصابهُ، فَإِن كان لاَ بُدَّ فَاعِلاً فَلْيَقُلِ : اللَّهُمَّ أَحْيِنِي مَا كانت الْحَيَاةُ خَيْرًا لِي، وَتَوَفَّنِي إذا كانت الْوَفَاةُ خَيْرًا لِي .

40 Enes ibn Mâlik (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Başına gelen bir musibetten dolayı hiçbir kimse ölmeyi istemesin. Mutlaka böyle bir şey temenni etmek zorunda kalırsa; Allah'ım benim için yaşamak hayırlıysa beni yaşat, ölmek hayırlıysa beni öldür desin." (Buhârî, Merda 19; Müslim, Zikir 10)

٤١- عَنْ أبي عَبْدِ اللهِ خَبَّابِ بْنِ الارَتِّ ﷺ قال : شَكَوْنَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَهُوَ مُتَوَسِّدٌ بُرْدَةً فِي ظِلِّ الْكَعْبَةِ، فَقُلْنَا : ألا تَسْتَنْصِرُ لَنَا ، ألا تَدْعُو لَنَا ؟ فَقال : قَدْ كَان مِنْ قَبْلِكُمْ يُؤْخَذُ الرَّجُلُ فَيُحْفَرُ لَهُ فِي الأرض فَيُجْعَلُ فِيهَا، ثُمَّ يُؤْتَي بِالْمِنْشَارِ فَيُوضَعُ عَلَى رَأْسِهِ فَيُجْعَلُ نِصْفَيْنِ، وَيُمْشَطُ بِأَمْشَاطِ الحديدِ مَا دُونَ لَحْمِهِ وَعَظْمِهِ، مَا يَصُدُّهُ ذَلِكَ عَنْ دِينِهِ، وَاللَّهِ لَيُتِمَّنَّ اللهُ هَذَا الأمر حَتَّى يَسِيرَ الرَّاكِبُ مِنْ صَنْعَاءَ إِلَى حَضْرَمَوْتَ لاَ يَخَافُ إلا اللَّهَ وَالذِّئْبَ عَلَى غَنَمِهِ، وَلَكِنَّكُمْ تَسْتَعْجِلُونَ. وَفِي رِوَايَةٍ : وَهُوَ مُتَوَسِّدٌ بُرْدَةً وَقَدْ لَقِينا مِنَ الْمُشْرِكِينَ شِدَّةً .

41: Ebû Abdullah Habbâb ibn Eret (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Hırkasını yastık ederek dayamış Kâbe'nin gölgesinde istirahat ederken, biz Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e müşriklerden çektiğimiz sıkıntılardan dolayı şikayette bulunduk. Bizler için Allah'tan yardım dilemiyecek misiniz, bizim için dua etmeyecek misiniz? dedim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de şöyle buyurdular: "Önceki toplumlardan bir mü'min yakalanır, yerde bir çukur kazılır ve onu çukura gömerler, sonra bir testere getirilir ve başından aşağı testereyle ikiye ayrılır, vücudu demir taraklarla etinin altındaki kemiği ve siniri taranırdı. Fakat bütün bu yapılanlar onu dininden döndüremezdi. Yemin ederim ki Allah mutlaka bu dini yeryüzüne hakim kılacaktır. Öylesine hakim kılacak ki, tek başına bir atlı San'adan Hadramevt'e kadar selametle gidecek, Allah'tan ve koyunlarına zarar verecek kurttan başka hiç bir şeyden korkmayacaktır. Ne var ki siz acele ediyorsunuz." Buhârî'nin başka bir rivayetinde: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) hırkasına bürünmüştü, bizler de müşriklerden çok işkence görüyorduk şeklindedir. (Buhârî, Menâkıb 25)

٤٢- عَنْ ابن مَسْعُودٍ ﷺ قال : لَمَّا كَان يَوْمُ حُنَيْنٍ آثَرَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ نَاسًا فِي الْقِسْمَةِ فَأَعْطَى الأَقْرَعَ بْنَ حَابِسٍ مِائَةً مِنَ الإبل، وَأَعْطَى عُيَيْنَةَ بْنَ حِصْنٍ مِثْلَ ذَلِكَ، وَأَعْطَى نَاسًا مِنْ أَشْرَافِ الْعَرَبِ وَآثَرَهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْقِسْمَةِ. فَقَال رَجُلٌ : وَاللَّهِ إِن هَذِهِ قِسْمَةٌ مَا عُدِلَ فِيهَا، وَمَا أُرِيدَ فِيهَا وَجْهُ اللَّهِ، فَقُلْتُ : وَاللَّهِ لأُخْبِرَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَأَتَيْتُهُ فَأَخْبَرْتُهُ بِمَا قال، فَتَغَيَّرَ وَجْهُهُ حَتَّى كَان كَالصِّرْفِ. ثُمَّ قال : فَمَنْ يَعْدِلُ إذا لَمْ يَعْدِلِ اللَّهُ وَرَسُولُهُ ثُمَّ قال : يَرْحَمُ اللَّهُ مُوسَى قَدْ أُوذِيَ بِأَكْثَرَ مِنْ هَذَا فَصَبَرَ. فَقُلْتُ : لاَ جَرَمَ لاَ أَرْفَعُ إِلَيْهِ بَعْدَهَا حَدِيثًا .

42: Abdullah ibn Mes'ûd (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Huneyn savaşından gelen ganimetleri taksim ederken Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bazı kimselere diğerlerinden fazla hisse vermişti.

Akra' ibn Hâbis'e yüz deve, Uyeyne ibn Hısn'a da bir o kadar, bazı arapların ileri gelenlerine de taksimde farklı hediyeler vererek onları bölüşmede üstün tuttu. Bunun üzerine bir kişi: Vallahi bu paylaştırmada ne adalet ne de Allah rızası

gözetilmiştir dedi. Ben de: Vallahi bunu Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e söyleyeceğim dedim. Yanına gidip adamın söylediklerini haber verdim. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in rengi kıpkırmızı kesildi, sonra da şöyle cevap verdi. "Allah ve Rasûlü adalet yapmazsa kim yapar" sonra şöyle buyurdu: "Allah Musa (a.s.)'a rahmet etsin. O bundan daha ağır sözlerle eziyete uğradı da sabretti" buyurdu. Ben de kendi kendime vallahi bundan sonra O'na hiçbir haberi iletmiyeceğim dedim. (Buhârî, Edeb 53)

٤٣- عَنْ أنس ﷺ قال: قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إذا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدِهِ الْخَيْرَ عَجَّلَ لَهُ الْعُقُوبَةَ فِي الدُّنْيَا، وَإذا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدِهِ الشَّرَّ أَمْسَكَ عَنْهُ بِذَنْبِهِ حَتَّى يُوَافِيَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. وَقال النَّبِيُّ ﷺ: إن عِظَمَ الْجَزَاءِ مَعَ عِظَمِ الْبَلاَءِ، وَإن اللَّهَ تَعَالَى إذا أحب قَوْمًا ابْتَلاَهُمْ، فَمَنْ رَضِيَ فَلَهُ الرِّضَا، وَمَنْ سَخِطَ فَلَهُ السُّخْطُ.

43 Enes ibn Mâlik (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah iyiliğini istediği kulun cezasını dünyada verir, fenalığını istediği kulun cezasını da kıyamet günü günahını yüklenip gelsin diye dünyada vermez." Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) devamla buyurdu ki: "Mükafatın büyüklüğü bela ve musibetin büyüklüğüne göredir. Allah sevdiği topluluğu belaya uğratır. Kim başına gelen bela ve musibetlere razı olursa Allah ondan hoşnut olur. Bir kimse başına gelen bela ve musibetleri öfke ile karşılarsa o da Allah'ın gazabına uğrar." (Tirmîzî, Zühd 57)

٤٤- وعَنْ أنس ﷺ كان ابْنٌ لأبي طَلْحَةَ ﷺ يَشْتَكِي فَخَرَجَ أَبُو طَلْحَةَ فَقُبِضَ الصَّبِيُّ، فَلَمَّا رَجَعَ أَبُو طَلْحَةَ قال: مَا فَعَلَ ابْنِي؟ قالتْ أُمُّ سُلَيْمٍ - وَهِيَ أُمُّ الصَّبِيِّ - هُوَ أَسْكَنُ مَا كان، فَقَرَّبَتْ لَهُ الْعَشَاءَ فَتَعَشَّى، ثُمَّ أصاب مِنْها، فَلَمَّا فَرَغَ قالتْ: وَارُوا الصَّبِيَّ، فَلَمَّا أَصْبَحَ أَبُو طَلْحَةَ أَتَى رَسُولَ اللهِ ﷺ فَأَخْبَرَهُ، فقال: أعرَسْتُمُ اللَّيْلَةَ؟ قال: نَعَمْ، قال: اَللَّهُمَّ بَارِكْ لَهُمَا فَوَلَدَتْ غُلاَمًا، فَقال لِي أَبُو طَلْحَةَ: احمله حتى تأتي النبي ﷺ وبعث معه بتمرات، فقال: أمعه شيء؟ قال: نعم، تمرات، فأخذها النبي فمضغها، ثم أخذها من فيه فجعلها في في الصبي، ثم حنكه وسماه عبد الله. وَفِي رِوَايَةٍ لِلْبُخَارِيِّ: قال ابن عُيَيْنَةَ فَقال: رَجُلٌ مِنَ الأنصار فَرَأَيْتُ تِسْعَةَ أَوْلاَدٍ كُلُّهُمْ قَدْ قَرَؤُوا القرآن يعني من أولاد عبدالله المولود.

وَفِي رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ: مَاتَ ابْنٌ لأبي طَلْحَةَ مِنْ أُمِّ سُلَيْمٍ فَقالتْ لأَهْلِهَا: لاَ تُحَدِّثُوا أَبَا طَلْحَةَ بِابْنِهِ حَتَّي أكون أنا أُحَدِّثُهُ، فَجاءَ فَقَرَّبَتْ إلَيْهِ عَشاءً فَأَكَلَ وَشَرِبَ، ثُمَّ تَصَنَّعَتْ لَهُ أحْسَنَ مَا كانت تَصْنَعُ قَبْلَ ذَلِكَ، فَوَقَعَ بِهَا، فَلَمَّا أن رَأَتْ أنهُ قَدْ شَبِعَ وَأصاب مِنْهَا قالتْ: يَا أَبَا طَلْحَةَ، أَرَأَيْتَ لَوْ أن قَوْمًا أَعَارُوا عاريتهم أَهْلَ بَيْتٍ فَطَلَبُوا عاريتهم، أَلَهُمْ أن يَمْنَعُوهُمْ؟ قال: لاَ، فَقالتْ: فَاحْتَسِبِ ابْنَكَ. قال: فَغَضِبَ، ثُمَّ قال:

تركْتِنِي حتَّى إذا تَلَطَّخْتُ ثُمَّ أَخْبَرْتِنِي بِابْنِي، فَانطلَقَ حتَّى أتَى رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَأَخْبَرَهُ بِمَا كان، فقال : رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بَارَكَ اللَّهُ لكُمَا فِي لَيْلَتِكُمَا، قال : فَحَمَلَتْ ، قال : وَكان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي سَفَرٍ وَهِيَ مَعَهُ، وَكان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إذا أَتَى الْمَدِينَةَ مِنْ سَفَرٍ لاَ يَطْرُقُهَا طُرُقًا فَدَنَوْا مِنَ الْمَدِينَةِ، فَضَرَبَهَا الْمَخَاضُ، فَاحْتَبِسَ عَلَيْهَا أَبُو طَلْحَةَ، وانطلق رَسُولُ اللَّهِ ﷺ . قال : يَقُولُ أَبُو طَلْحَةَ : إنكَ لَتَعْلَمُ يَا رَبِّ إنهُ يُعْجِبُنِي أن أَخْرُجَ مَعَ رَسُولِ اللهِ ﷺ إذا خَرَجَ ، وَأَدْخُلَ مَعَهُ إذا دَخَلَ ، وَقَدِ احْتَبَسْتُ بِمَا تَرَى ، تَقُولُ أُمُّ سُلَيْمٍ: يَا أَبَا طَلْحَةَ مَا أَجِدُ الَّذِي كُنْتُ أَجِدُ، انطلق فانطلقنا، وَضَرَبَهَا الْمَخَاضُ حِينَ قَدِمَا فَوَلَدَتْ غُلاَمًا. فَقالتْ لِي أُمِّي : يَا أنس لاَ يُرْضِعْهُ أَحَدٌ حَتَّى تَغْدُوَ بِهِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَلَمَّا أَصْبَحَ احْتَمَلْتُهُ فَطَلَقْتُ بِهِ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ . وذكر تمام الحديث.

44: Enes ibn Mâlik (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ebû Talha'nın oğlu hasta idi. Ebû Talha dışarıya çıkınca çocuk vefat etti. Eve döndüğünde: Oğlum nasıl oldu? diye sordu. Çocuğun annesi Ümmü Süleym: O şimdi rahata kavuştu dedi. Akşam yemeğini hazırlayıp getirdi. Ebû Talha yemeğini yedikten sonra hanımıyla yatıp ilişkide bulundu, daha sonra hanımı: Çocuğu defnediniz dedi. Ebû Talha sabahleyin Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına gitti ve olup biteni anlattı. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Bu gece ilişkide bulundunuz mu?" diye sordu Ebû Talha: Evet dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Allah'ım doğacak bu çocuğu ikisinede mübarek kıl" diye dua etti. Zamanı gelince Ümmü Süleym bir erkek çocuk doğurdu. Ebû Talha bana: Çocuğu al Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e götür dedi ve onunla biraz hurma gönderdi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Çocuğun yanında birşey var mı?" dedi. Annesi de evet birkaç hurma var dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) hurmaları ağzına alıp çiğnedi, sonra çıkarıp çocuğun ağzına koydu ve damağını hafifçe ovdu ve Abdullah ismini verdi. (Buhârî, Cenâiz 42; Müslim, Edeb 23)

Buhârînin değişik bir rivayetine göre Süfyân ibn Uyeyne şöyle diyor: Ensardan bir adam (bu çiftleşmeden) doğmuş olan Abdullah'ın dokuz çocuğunu gördüm. Hepsi Kur'ân okuyorlardı dedi. (Buhârî, Cenâiz 42)

Müslimin rivayetinde ise; Ebû Talha'nın Ümmü Süleym'den olma bir oğlu vefat etti. Ümmü Süleym ev halkına Ebû Talha'ya oğlunun öldüğünü siz haber vermeyin ben söyleyeyim dedi. Sonra Ebû Talha eve geldi Ümmü Süleym Akşam yemeğini getirdi. Ebû Talha yemeğini yedi ve içti, yemekten sonra Ümmü Süleym Ebû Talha daha öncekinden daha güzel şekilde süslendi. O da hanımıyla yatıp ilişkide bulundu. Ümmü Süleym kocasının karnını doyurup, cinsel yönden de onu tatmin ettikten sonra: Ey Ebû Talha bir toplum bir aileye bir emanet verse sonra da o emanetleri isteseler, ev halkının onu vermemeye hakkı olur mu? Ebû Talha: Hayır vermemezlik edemezler dedi. Bunun üzerine Ümmü Süleym dedi ki: O halde oğlunu geri alınmış bir emanet bilerek Allah'tan sevap bekle dedi. Ebû Talha kızarak şöyle dedi: Cünüp olup kirleninceye kadar beni oyaladın sonra da oğlumun ölüm haberini bildirdin dedi. Hemen kalkıp Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzuruna

geldi ve olup bitenleri anlattı. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah gecenizi hayırlı ve bereketli kılsın" dedi. Ümmü Süleym hamile kaldı. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir seferde iken Ümmü Süleym de kocasıyla birlikte Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile beraberdi.

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) seferden döndüğünde geceleyin Medine'ye girmezdi. Ordu Medine'ye yaklaştığında Ümmü Süleym'i doğum sancısı tuttu. Ebû Talha hanımıyla meşgul olmaya başladı Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de yoluna devam etti. Enes anlatıyor. Ebû Talha şöyle dedi: Rabbim biliyorsun ki; Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile beraber Medine'den çıkıp yine O'nunla beraber Medine'ye girmekten hoşlanırım. Fakat bu sefer şu sebebden dolayı geri kaldım dedi. Bu esnada kadın kocasına eskisi kadar sancım yok yürüyelim dedi. Enes der ki: Biz de yürüdük Medine'ye vardıklarında kadını yeniden sancı tuttu ve bir oğlan çocuğu doğurdu. Annem bana: Ey Enes çocuğu sabahleyin Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e götürünceye kadar onu hiç kimse emzirmesin dedi. Enes, sabah olunca çocuğu Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e götürdüm dedi ve hadisin tamamını anlattı. (Müslim, Fedâilü's Sahâbe 107)

٤٥- عَنْ أبِي هُرَيْرَةَ ﷺأن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرَعَةِ إنما الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ .

45: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Güçlü kimse insanları güreşte yenen kimse değil, öfkelendiği zaman kendine hâkim olan kimsedir." (Buhârî, Edeb 102; Müslim, Birr 106)

٤٦- عَنْ سليمان بْنِ صُرَدٍ ﷺ قال : كُنْتُ جَالِسًا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ ورجلان يَسْتَبَّان، وَأَحَدُهُمَا قَدْ إِحْمَرَّ وَجْهُهُ، وانتفخت أَوْدَاجُهُ. فَقَال رَسُولُ اللهِ ﷺ: إني لأَعْلَمُ كَلِمَةً لَوْ قالها ذَهَبَ عَنْهُ مَا يَجِدُ، لَوْ قال : أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَان الرَّجِيمْ ذَهَبَ منهُ مَا يَجِدُ. فَقالوا لَهُ : إن النبي ﷺ قال: تعَوَّذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَان الرَّجِيمْ .

46: Süleyman ibn Surâd (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Günün birinde Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ile oturuyorduk. İki kişi birbirine sövüp duruyordu. Bunlardan birinin yüzü kıpkırmızı olmuş ve şah damarları şişmişti. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle demişti: "Ben bir söz biliyorum, eğer bu kişi Rahmetten kovulmuş, taşlanmış şeytandan Allah'a sığınırım derse üzerindeki bu kızgınlık hali geçer. Bunun üzerine Ashab bu adama Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Şeytandan Allaha sığınsın" buyurdu, dediler. (Buhârî, Bed'ül Halk 11; Müslim, Birr 109)

٤٧- عَنْ مُعَاذِ بْنِ أنس ﷺ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : مَنْ كَظَمَ غَيْظًا، وَهُوَ قَادِرٌ عَلَى أن يُنْفِذَهُ ، دَعَاهُ اللَّهُ سبحانه وَتَعَالَى عَلَى رُؤُوسِ الْخَلائِقِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُخَيِّرَهُ مِنَ الْحُورِ الْعِينِ ما شَاءَ .

47: Muâz ibn Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Gereğini yapmaya gücü yettiği halde öfkesini yenen kimseyi Allah kıyamet günü herkesin gözü önünde çağırır, huriler arasında dilediğini seçmekte serbest bırakır." (Ebû Davûd, Edeb 3; tirmîzî, Birr 74)

٤٨- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أن رَجُلاً قال لِلنَّبِيِّ ﷺ: أَوْصِنِي ؟ قال : لاَ تَغْضَبْ فَرَدَّدَ مِرَارًا، قال : لاَ تَغْضَبْ .

48: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre bir adam Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek bana öğüt ver dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) da: "Kızma" buyurdu. Adam isteğini bir kaç sefer tekrarladı. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) de her defasında "Kızma" buyurdu. (Buhârî, Edeb 76)

٤٩- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺقال : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : مَا يَزَالُ الْبَلاَءُ بِالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنَةِ فِي نَفْسِهِ وَوَلَدِهِ وَمَالِهِ حَتَّى يَلْقَى اللَّهَ تَعَالَي وَمَا عَلَيْهِ خَطِيئَةٌ .

49: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Erkek olsun kadın olsun her mü'min kimsenin kendisine, çocuğuna ve malına devamlı olarak bela ve musibet iner. Kişi bütün bunlara sabredip tahammül gösterirse günahsız olarak Allah'a kavuşur." (tirmîzî, Zühd 57)

٥٠- عَنْ اِبْنَ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّه عَنْهمَا قال : قَدِمَ عُيَيْنَةُ بْنُ حِصْنٍ فَنَزَلَ عَلَى ابْنِ أخيهِ الْحُرِّ بْنِ قَيْسٍ، وَكان مِنَ النَّفَرِ الَّذِينَ يُدْنِيهِمْ عُمَرُ ﷺ وَكان الْقُرَّاءُ أَصْحَابَ مَجْلِسِ عُمَرَ ﷺ وَمُشَاوَرَتِهِ كُهُولاً كانوا أَوْ شبانا، فَقَال عُيَيْنَةُ لاِبْنِ أخيهِ : يَا ابْنَ أخي هَلْ لَكَ وَجْهٌ عِنْدَ هَذَا الأمير فَاسْتَأْذِنْ لِي عَلَيْهِ، فَاسْتَأْذَنَ فَأَذِنَ لَهُ عُمَرُ. فَلَمَّا دَخَلَ قال: هِي يَا ابْنَ الْخَطَّابِ، فَوَ اللَّهِ مَا تُعْطِينَا الْجَزْلَ وَلاَ تَحْكُمُ فِينَا بِالْعَدْلِ، فَغَضِبَ عُمَرُ ﷺ حَتَّى هَمَّ أن يُوقِعَ بِهِ، فَقَال لَهُ الْحُرُّ : يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ إن اللَّهَ تَعَالَى قال لِنَبِيِّهِ ﷺ : ﴿خُذِ الْعَفْوَ وَأمر بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ﴾وَإن هَذَا مِنَ الْجَاهِلِينَ ، وَاللَّهِ مَا جَاوَزَهَا عُمَرُ حِينَ تَلاَهَا وكان وَقَّافًا عِنْدَ كِتَابِ اللَّهِ تَعَالَي .

50: Abdullah ibn Abbâs (Allah Onlardan razı olsun) şöyle dedi: Uyeyne ibn Hısn Medine'ye geldi yeğeni Hurr ibn Kays'a misafir oldu. Hurr Hz. Ömer'in yakın dostlarındandı. Zaten genç olsun yaşlı olsun Kurra ehli (Kur'ân'a her yönüyle vâkıf olan alimler) Hz. Ömer'in danışma meclisinde bulunurlardı. Bu sebeple Uyeyne yeğeni Hurr ibn Kays'a: Yeğenim senin devlet başkanı yanında önemli bir yerin vardır, beni kendisiyle görüştür dedi. Hurr da Hz. Ömer'den izin aldı. Uyeyne Hz. Ömer'in yanına girince: Ey Hattab oğlu Allah'a yemin ederim ki bize fazla birşey vermiyor ve aramızda adaletle hükmetmiyorsun dedi. Hz. Ömer hiddetlenip Uyeyne'ye ceza vermek istedi. Bunun üzerine Hurr: Ey mü'minlerin emiri Allah

peygamberine: "Affetmeyi seç, iyiliği emret, cahilleri cezalandırmaktan yüz çevir." (7 A'râf 199) buyurdu. Benim amcam da cahillerdendir dedi.

Allah'a yemin ederim ki Hurr bu ayeti okuyunca Ömer Uyeyne'yi cezalandırmaktan vazgeçti. Zaten Ömer Allah'ın ayetlerini görünce daha ileri gitmez, dikkatli davranır ve dururdu. (Buhârî, İ'tisâm 2).

٥١- عَنْ اِبْنِ مَسْعُودٍ ﵁ أن رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قال : إنهَا سَتَكُونُ بَعْدِي أَثَرَةٌ وَأُمُورٌ تُنْكِرُونَهَا! قالوا : يَا رَسُولَ اللَّهِ فَماَ تَأمرنا؟ قالت : تؤَدُّونَ الْحَقَّ الَّذِي عَلَيْكُمْ ، وَتَسْأَلُونَ اللَّهَ الَّذِي لَكُمْ .

51: Abdullah ibn Mes'ûd (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Şüphesiz benden sonra adam kayırmalar ve hoşunuza gitmeyen bazı şeyler meydana gelecektir" buyurdu. Ashab: Ey Allah'ın Rasûl'ü o zaman nasıl davranmamızı tavsiye edersin dediler. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Üzerinizdeki hakkı görevi yerine getirir, kendi haklarınızın yerine getirilmesini Allah'tan dilersiniz" buyurdu. (Buhârî, Fiten 2; Müslim, İmâra 45)

٥٢- عَنْ أبي يَحْيَي أُسَيْدِ بْنِ حُضَيْرٍ ﵁ أن رَجُلاً مِنَ الأنصار قال : ياَ رَسُولَ اللَّهِ ألا تَسْتَعْمِلُنِي كَمَا اسْتَعْمَلْتَ فلانا؟. فَقَال : إنكُمْ سَتَلْقَوْنَ بَعْدِي أَثَرَةً، فَاصْبِرُوا حَتَّى تَلْقَوْنِي عَلَى الْحَوْضِ .

52: Ebû Yahyâ Useyd ibn Hudayr (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Ensardan biri: Ey Allah'ın Rasûl'ü falan kimseyi (zekat memuru veya bir beldeye vali) tayin ettiğiniz gibi beni de tayin etmez misiniz? dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Şüphesiz sizler (benden sonra dünya işlerinizde) başkalarının sie tercih edildiği adam kayırma olaylarıyla karşılaşacaksınız, bunlara sabredin ki havuz başında benimle buluşasınız." (Buhârî, Fiten 2; Müslim, İmâra 48)

٥٣- عَنْ أبي إِبْرَاهِيمَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أبي أَوْفَى ﵁ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فِي بَعْضِ أَيَّامِهِ الَّتِي لَقِيَ فِيهَا الْعَدُوَّ ، انتظرَ حَتَّى إذا مَالَتِ الشَّمْسُ قَامَ فِيهِمْ ، فَقَال : يَا أيها النَّاسُ لاَ تَتَمَنَّوْا لِقَاءَ الْعَدُوِّ ، وَاسْأَلُوا اللَّهَ الْعَافِيَةَ، فَإذا لَقِيتُمُوهُمْ فَاصْبِرُوا ، وَاعْلَمُوا أن الْجَنَّةَ تَحْتَ ظِلاَلِ السُّيُوفِ ، ثُمَّ قال النَّبِيُّ ﷺ : اَللَّهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ ، وَمُجْرِيَ السَّحَابِ ، وَهَازِمَ الأحزاب ، اهْزِمْهُمْ ، وانصرنا عَلَيْهِمْ .

53: Ebû İbrahim Abdullah ibn Ebû Evfâ (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) düşmanla karşılaştığı savaş günlerinden birinde güneş tepe noktasından batıya meyledinceye kadar bekledi sonra kalktı ve: "Ey insanlar düşmanla karşılaşmayı arzu etmeyin. Allah'tan afiyet dileyiniz, fakat düşmanla karşılaşınca da sabrediniz ve biliniz ki; cennet kılıçların gölgesi altındadır." buyurdu ve şöyle devam etti: "Ey kitabı indiren, bulutları gökyüzünde gezdiren, İslâm'a karşı olan düşman ordularını darmadağın eden

Allah'ım şu düşmanları perişan eyle ve onlara karşı bize yardım et." (Buhârî, Cihad 112; Müslim, Cihad 20).

BÖLÜM: 4

DOĞRU SÖZLÜLÜK

قال الله تعالى : ﴿ يَآأيها الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ﴾

"Ey iman edenler! Allahtan korkunuz! doğrulardan olun ve hem de doğrularla beraber olun." (9 tevbe 119)

قال الله تعالى : ﴿ إن الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانتِينَ والقانتات وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ والصائمين والصائمات وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وأجرا عَظِيمًا﴾

"Gerçek şu ki, Allah'a teslim olmuş bütün erkekler ve kadınlar, inanan bütün erkekler ve kadınlar, kendini ibadet ve taata vermiş erkekler ve kadınlar, niyet ve davranışlarında doğru ve samimi olan erkekler ve kadınlar, sıkıntılara göğüs geren erkekler ve kadınlar, gönülden saygı ile Allah'tan korkan erkekler ve kadınlar, sadaka veren erkekler ve kadınlar, nefislerini kontrol edip herşeyden kaçınarak oruç tutan erkekler ve kadınlar, iffet ve namuslarını koruyan erkekler ve kadınlar, Allah'ı durmaksızın çokça anan erkekler ve kadınlar var ya; işte Allah onlara bağışlanma ve büyük bir mükafat hazırlamıştır. (33 Ahzâb 35)

قال الله تعالى : ﴿ طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإذا عَزَمَ الأمر فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لكان خَيْرًا لَهُمْ ﴾

"(Onların vazifesi) Allah'ın çağrısına uymak ve güzel söz söylemektir. İş ciddiye bindiği zaman, cihad işlerinde Allah'a karşı verdikleri sözde sadık kalsalardı, elbette

kendileri için daha hayırlı olurdu." (47 Muhammed 21)

وأما الأحاديث :

Konuyla ilgili bazı hadisler :

٥٤- الأول: عَنْ ابن مَسْعُودٍ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : إن الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإن الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَإن الرَّجُلَ لَيَصْدُقُ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللهِ صِدِّيقًا، وَإن الْكَذِبَ

يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَإِن الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَإِن الرَّجُلَ لَيَكْذِبُ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَّابًا .

Birinci Hadis :

54: Abdullah ibn Mes'ûd (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Şüphesiz sözde ve işte doğruluk iyiliğe götürür, iyilik te cennete götürür. Kişi doğru söyleye söyleye Allah katında çok doğru kişi diye yazılır. Yalancılık insanı kötülüklere, kötülükler de cehenneme götürür ki kişi yalan söyleye söyleye Allah katında çok yalancı diye yazılır." (Buhârî, Edeb 69; Müslim, Birr 103)

٥٥- الثاني : عَنْ أبي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أبي طَالِبِ رضي الله عنهما قال: حَفِظْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِﷺ دَعْ مَا يَرِيبُكَ إِلَى مَا لاَ يَرِيبُكَ، فَإِن الصِّدْقَ طمأنينة، وَالْكِذْبَ رِيبَةٌ .

İkinci Hadis :

55: Ebû Muhammed el Hasen ibn Ali ibn Ebû Tâlib (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den: "Sana şüphe veren şeyleri bırak şüphe vermeyene bak. Çünkü doğruluk kalbin huzurudur, yalan ise kalbi şüphe ve kuşkuya yöneltir." (tirmîzî, Kıyame 60)

٥٦- الثالث : عَنْ أبي سفيان صَخْرِ بْنِ حَرْبٍ رضي الله عنهفِي حَدِيثِهِ الطَّوِيلِ فِي قِصَّةِ هِرَقْلَ، قال هِرَقْلُ : فَمَاذا يَأمركُمْ ؟ - يعني النبيﷺ - قال : أَبُو سُفْيان : قُلْتُ : يَقُولُ : اُعْبُدُوا اللَّهَ وَحْدَهُ لاَ تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا، وَاتْرُكُوا مَا يَقُولُ آبَاؤُكُمْ، وَيَأمرنَا بِالصَّلاَةِ، وَالْعَفَافِ، وَالصِّلَةِ .

Üçüncü Hadis :

56: Ebû Süfyân Sahr ibn Harb (Allah Ondan razı olsun) Bizans Kralı Herakliyus ile aralarında geçen uzun konuşmayı naklederken şöyle demiştir: Herakliyus: O peygamber olduğunu söyleyen adam size neler emrediyor? diye sordu. Ben de: Sadece Allah'a kulluk etmeye, O'na hiç birşeyi ortak koşmamaya, atalarımızın din olarak kabul ettiklerini terketmeyi söylüyor ve bize namaz kılmayı, söz ve işlerimizde doğru olmayı, iffetli yaşamayı ve akrabayla ilgilenmeyi emrediyor dedim. (Buhârî, Salât 1; Müslim, Cihad 74).

٥٧- الرابع : عَنْ أبي ثَابِتٍ وَقِيلَ : أبي سَعِيدٍ وَقِيلَ: أبي الْوَلِيدِ سَهْلِ بْنِ حُنَيْفٍ وَهُوَ بَدْرِيٌّ رضي الله عنه أن النَّبِيَّ ﷺ قال : مَنْ سَأَلَ اللَّهَ تَعَالَى، الشَّهَادَةَ بِصِدْقٍ بَلَّغَهُ اللَّهُ مَنَازِلَ الشُّهَدَاءِ، وَإِن مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ .

Dördüncü Hadis :

57: Ebû Sabit, Ebû Saîd ve Ebû Velîd künyeleriyle tanınan Bedir mücahidlerinden Sehl ibn Huneyf (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bütün kalbiyle, samimiyetle şehid olmayı isteyen kişi; yatağında ölse bile Allah onu şehitler mertebesine ulaştırır." (Müslim, İmâra 157).

٥٨- الخامس : عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ: غَزَا نَبِيٌّ مِنَ الأنبياء صلوات الله وسلامه عليهم فَقال لِقَوْمِهِ : لاَ يَتْبَعَنِّي رَجُلٌ مَلَكَ بُضْعَ امرأة. وَهُوَ يُرِيدُ أن يَبْنِيَ بِهَا وَلَمَّا يَبْنِ بِهَا ، وَلاَ أَحَدٌ بني بُيُوتًا وَلَمْ يَرْفَعْ سُقُوفَهَا ، وَلاَ أَحَدٌ اشْتَرَى غَنَمًا أَوْ خَلِفَاتٍ وَهُوَ يَنْتَظِرُ أَوْلاَدَهَا . فَغَزَا فَدَنَا مِنَ الْقَرْيَةِ صَلاَةَ الْعَصْرِ أَوْ قَرِيبًا مِنْ ذَلِكَ فَقال لِلشَّمْسِ : إنكِ مَأْمُورَةٌ وَأنا مَأْمُورٌ ، اَللَّهُمَّ أحبسْهَا عَلَيْنَا، فَحُبِسَتْ حَتَّى فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِ، فَجَمَعَ الْغَنَائِمَ فَجَاءَتْ - يَعْنِي اَلنَّارَ - لِتَأْكُلَهَا فَلَمْ تَطْعَمْهَا، فَقال : أن فِيكُمْ غُلُولاً فَلْيُبَايِعْنِي مِنْ كُلِّ قَبِيلَةٍ رَجُلٌ ، فَلَزِقَتْ يَدُ رَجُلٍ بِيَدِهِ فَقال : فِيكُمُ الْغُلُولُ، فَلْتُبَايِعْنِي قَبِيلَتُكَ ، فَلَزِقَتْ يَدُ رَجُلَيْنِ أَوْ ثَلاَثَةٍ بِيَدِهِ فَقال : فِيكُمُ الْغُلُولُ. فجاءوا بِرَأْسٍ مِثْلِ رَأْسِ بَقَرَةٍ مِنَ الذَّهَبِ ، فَوَضَعَهَا فَجَاءت النَّارُ فَأَكَلَتْهَا، فَلَمْ تَحِلَّ الْغَنَائِمُ لأَحَدٍ قَبْلَنَا، ثُمَّ أَحَلَّ اللَّهُ لَنَا الْغَنَائِمَ لَمّاَ رَأَى ضَعْفَنَا وَعَجْزَنَا فَأَحَلَّهَا لَنَا .

58: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Önceki geçen peygamberlerden biri düşmanla savaşmaya çıktı. Hareketinden önce ümmetine şöyle dedi: İçinizde yeni evlenmiş ve gerdeğe girmemiş olan kimse, yaptığı evin çatısını henüz çatmamış olan kimse, gebe koyun ve deve alıp doğurmasını bekleyen kimse benim arkamdan gelmesin. Bu sözleri söyleyip yola çıktı, ikindi vakti veya ikindi vaktine yakın bir zamanda köye yani düşman yurduna vardı. Güneşe hitaben:

Sen de, ben de Allah'ın emriyle hareket ederiz, dedikten sonra: Allah'ım güneşin batmasını geciktir diye dua etti. Allah da orayı fethedinceye kadar güneşin batışını erteledi.

Nihayet elde edilen ganimetler bir araya getirildi. Onları yakmak için gökten ateş indi fakat yakmadı. Bunun üzerine peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): İçinizde ganimette mal aşırmış hainler var, her kabileden bir adam bana biat etsin dedi. Biat esnasında bir adamın eli peygamberin eline yapıştı. O zaman peygamber hiyanet sizdendir, hepiniz kabile olarak bana biat edin dedi. Biat esnasında iki ya da üç kişinin eli peygamberin eline değince hiyanetle aşırılmış mal sizdedir dedi.

Adamlar sığır kafasına benzer altından yapılmış bir baş getirdiler. Peygamber bunu ganimet malları arasına koyunca ateş geldi ve hepsini yaktı. Çünkü ganimet bizden önce hiçbir peygamber ve ümmetine helal değildi. Allah zayıf ve acizliğimizi görünce ganimeti bize helal kıldı." (Buhârî, Humus 8; Müslim, Cihad 32)

٥٩- السادس : عَنْ أبـي خَالِدٍ حَكِيمِ بْـنِ حِـزَامٍ ﷺ قـال : قـال رسـولُ اللّـهِ ﷺ : اَلْبَيِّعَان بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا، فَإِن صَدَقَا وَبَيَّنَا بُورِكَ لَهُمَا فِي بَيْعِهِمَا ، وَإِن كَتَمَا وَكَذَبَا مُحِقَتْ بَرَكَةُ بَيْعِهِمَا .

Altıncı Hadis :

59: Ebû Halid Hakîm ibn Hizâm (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlul lah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Alıcı ve satıcı pazarlığı bitirip birbirlerinden ayrılmadıkları müddetçe alışverişi bozup bozmamakta serbesttirler. Eğer alıcı ve satıcı karşılıklı olarak doğru olurlar malın durumunu ve paranın ödeme zamanını güzelce açıklarlar ise alışverişleri bereketli olur. Eğer malın ayıbını gizler ve ödemeyi aldatarak yapıp yalan söylerlerse alış-verişlerinin bereketi kalmaz." (Buhârî, Büyu' 19; Müslim, Büyu' 47)

BÖLÜM: 5

ALLAH'IN KULLARINI KONTROL ve DENETİMİ

قال الله تعالى : ﴿ الذي يَرَيكَ حِينَ تَقُومُ وَتَقَلُّبَكَ فِي السَّاجِدِينَ ﴾

"O ki, gece namazına kalktığın zaman, seni görüyor. O'nun huzurunda saygıyla, yere kapananlar arasında yer aldığını da görmektedir." (26 Şuarâ 218 219)

قال الله تعالى : ﴿ وَهُوَ مَعَكُمْ أين مَا كُنْتُمْ ﴾.

"Nerede olursanız olun, O sizinle beraberdir." (57 Hadîd 4)

قال الله تعالى : ﴿ إن اللَّهَ لاَ يَخْفَى عَلَيْهِ شيء فِي الأرض وَلاَ فِي السَّمَآءِ ﴾.

"Göklerde ve yerde hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz." (3 Âl i İmrân 5)

قال الله تعالى : ﴿ إن رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ﴾.

"Çünkü Rabbin her zaman gözetleyip durmaktadır." (89 Fecr 14)

قال الله تعالى : ﴿ يَعْلَمُ خائنة الأعين وَمَا تُخْفِى الصُّدُورُ ﴾

"Çünkü Allaha art niyetli bakışların ve kalplerin gizlediği düşüncenin farkındadır." (40 Mü'min 19)

٦٠- عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ﷺ قال : بَيْنَمَا نَحْنُ جُلُوسٌ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ، ذَاتَ يَوْمٍ إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ, شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعَرِ ،لاَ يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ، وَلاَ يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ، حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ عليه وسلم فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ، وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخِذَيْهِ وَقال : يَا مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنِ الإسلام ؟ فَقال رَسُولُ

اللَّـهِ ﷺ : الإسـلام أن تَـشْهَد َأن لاَ إِلَـهَ إلا اللَّـه، وَأن مُحَمَّـدًا رَسُـولُ اللَّـهِ، وَتُقِـيمَ الـصَّلاَةَ، وَتُـؤْتِيَ الزَّكَـاة، وَتَـصُومَ رمـضان، وَتَحُـجَّ الْبَيْـتَ إن اسْـتَطَعْتَ إِلَيْـهِ سَبِيلاً. قـال : صَـدَقْتَ. قـال: فَعَجِبْنَـا لَـهُ يَـسْأَلُهُ وَيُـصَدِّقُهُ! قـال : فَـأَخْبِرْنِي عَـنِ الإيمـان؟ قـال :أن تُـؤْمِنَ بِاللَّـهِ، وَمَلاَئِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الآخرِ ،وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ. قال : صَدَقْتَ. قـال : فَأَخْبِرْنِي عَنِ الإحسان ؟ قال : أن تَعْبُدَ اللَّهَ كَأنـك تَـرَاهُ، فَإِن لَـمْ تَكُنْ تَـرَاهُ فَإِنـهُ يَـرَاكَ. قال : فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ؟ قال : مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ الـسَّائِلِ. قـال : فَـأَخْبِرْنِي عَـنْ أَمَارَاتِهَـا ؟ قـال : أن تَلِـدَ الأمـة رَبَّتَهَـا، وَإِن تَـرَى الْحُفَـاةَ الْعُـرَاةَ الْعَالَـةَ رِعَـاءَ الـشَّاءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي البنيان. ثُمَّ انطلق، فَلَبِثْتُ مَلِيًّا، ثُمَّ قال : يَا عُمَرُ أَتَدْرِي مَنِ السَّائِلُ ؟ قُلْتُ : اَللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قال : فَإِنهُ جِبْرِيلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ .

60: Ömer ibn Hattâb (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında bulunduğumuz sırada elbisesi bembeyaz, saçları simsiyah, üzerinde yolculuk belirtisi olmayan ve kimsenin de tanımadığı bir adam çıkageldi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in karşısına oturdu, dizlerini Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in dizlerine dayadı, ellerini uyluklarına koydu ve şöyle dedi:

Ey Muhammed bana İslâm'dan haber ver? Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) cevap olarak şöyle dedi: "İslâm: Allah'tan başka gerçek İlah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Rasûlü olduğuna şehadet etmen, namazı dosdoğru kılman, zekatı vermen, ramazan orucunu tutman, gücün yeterse haccetmendir." Adam doğru söyledin dedi. Onun hem sorup hem de cevabı tasdik etmesine şaşırdık.

Adam şimdi de iman nedir onu bana anlat? dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kaderin hayır ve şerrine de iman etmendir" buyurdu. Adam tekrar doğru söylüyorsun diye tasdik etti ve peki ihsan nedir onu da anlat? deyince. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: "İhsan: Allah'ı görüyormuşsun gibi kulluk etmendir. Eğer sen O'nu görmüyorsan O seni görüyor" buyurdu. Adam yine: Kıyamet ne zaman kopacak? diye sordu. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Kendisine soru sorulan bu konuda sorandan daha bilgili değildir" cevabını verdi. Adam o halde alametlerini söyle dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Annelerin kendilerine cariye muamelesi yapacak çocuklar doğurması, yalın ayak başı çıplak yoksul koyun çobanlarının yüksek ve mükemmel binaları yükseltmekte birbirleriyle yarışmalarıdır" buyurdu. Adam da sessizce çekip gitti. Ben de bir müddet durakaldım. Daha sonra Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Ömer soru soran kimse kimdi biliyor musun?" buyurdu. Ben: Allah ve Rasûlü daha iyi bilir dedim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: "O Cebrâil idi, size dininizi öğretmeye geldi" buyurdu. (Müslim, İman 1)

٦١- عَنْ أبي ذَرٍّ جَنْدَبِ بْنِ جُنَادَةَ و أبي عَبْدِ الرَّحْمَنْ مُعاذِ بْنِ جَبَلٍ رضي الله عنهما عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قال : اِتَّقِ اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ، وَأَتْبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ تَمْحُهَا، وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ .

61: Ebû Zerr Cündüp ibn Cünâde ve Ebû Abdurrahmân Muâz ibn Cebel (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasülullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Nerede ve nasıl olursan ol Allahtan kork!yolunu Allah'ın kitabıyla bulmaya çalış, kötülük yaparsan arkasından hemen bir iyilik yap ki, o kötülüğü silip götürsün. İnsanlara güzel huy ve iyilikle muamele et." (tirmîzî, Birr 55)

٦٢- عَنْ اِبْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّه عَنْهمَا قال : كُنْتُ خَلْفَ النَّبِيِّ ﷺ يَوْمًا فَقَال : يَا غُلاَمُ إني أُعَلِّمُكَ كَلِمَاتٍ : اِحْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ، اِحْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ، إذا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ ، وإذا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ، وَاعْلَمْ : أن الأمة لو اجْتَمَعَتْ عَلَى أن يَنْفَعُوكَ بِشَيْءٍ، لَمْ يَنْفَعُوكَ إلا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ لَكَ ، وَإِن اِجْتَمَعُوا عَلَى أن يَضُرُّوكَ بِشَيْءٍ، لَمْ يَضُرُّوكَ إلا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَيْكَ ، رُفِعَتِ الأقلام، وَجَفَّتِ الصُّحُفُ . وَفِي رِوَايَةٍ غَيْرِ التِّرمِذِيُّ : اِحْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ، تَعَرَّفْ إِلَي اللهِ فِي الرَّخَاءِ يَعْرِفْكَ فِي الشِّدَّةِ، وَاعْلَمْ أن ماَ أَخْطَأَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُصِيبَكَ، وَماَ أصابكَ لَمْ يُكُنْ لِيُخْطِئَكَ، وَاعْلَمْ أن النَّصْرَ مَعَ الصَّبْرِ، وَأن الْفَرَجَ مَعَ الْكَرْبِ، وَإن مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا .

62: Abdullah ibn Abbas(Allah Onlardan razı olsun)'den bildirildiğine göre: Bir gün Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in bindiği hayvanın arkasına binmiştim. Bana şöyle söyledi: "Ey genç sana bazı kaideler öğreteceğim: Allah'ın emir ve yasaklarını gözet ki, Allah'da seni gözetsin. Daima Allah'ın rızasını her işinde önde tut ki, Allah'ın yardımını her an yanında bulasın. Birşey isteyeceksen Allah'tan iste, yardım dileyeceksen Allah'tan dile, bil ki bütün insanlar toplanıp sana fayda temin etmeye çalışsalar, ancak senin için Allah'ın yazdığı faydayı sana ulaştırabilirler. Yine bütün insanlar sana zarar vermeye kalksalar, ancak Allah'ın senin hakkında takdir ettiği zararı verebilirler. Kalemler kaldırılmış ve kader defterinin sayfasındaki mürekkepler kurumuştur." (Tirmîzî, Kıyâme 59)

Tirmîzî dışındaki bir rivayette ise şöyle buyurulmuştur: "Allah'ın emir ve yasaklarını gözet ki; O'nun yardım ve desteğini daima karşında bulasın. Bolluk zamanların da Allah'ın emirlerine bağlı kalmakla O'nu tanı ki; O da darlığa düşünce seni kurtarmak suretiyle seni tanısın. Bil ki senin hakkında yazılmamış olan birşey senin başına gelmez. Sana takdir edilen de seni atlayıp başkasına gitmez. Bil ki; yardım ve zafer sabırla beraberdir. tasa ve sıkıntının peşinde ferahlık, güçlüğün ardında da kolaylık vardır." (Müsned, I, 307)

٦٣- عَنْ أنس ﷺ قال : إنكُمْ لَتَعْمَلُونَ أعمالا هِيَ أَدَقُّ فِي أَعْيُنِكُمْ مِنَ الشَّعرِ، كُنَّا نَعُدُّهَا عَلَى عَهْدِ النَّبِيِّ ﷺ مِنَ الْمُوبِقَاتِ .

63: Enes ibn Mâlik (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Siz gözünüzde kıldan daha küçük ve önemsiz görünen bazı işler yapıyorsunuz ki; biz bu tür işleri Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında büyük günahlar dan sayardık. (Buharî, Rikâk 32)

٦٤- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﵁ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال :إن اللَّهَ تَعَالَي يَغَارُ ، وَغَيْرَةُ اللَّهِ تَعَالَي ، أن يَأْتِىَ الْمَرْءُ مَا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ.

64: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah kulları hakkında gayret gösterir. Allah'ın gayreti haram kıldığı şeyleri insanların işlemelerine karşı olmasıdır." (Buhârî, Nikah 107; Müslim, tevbe 36)

٦٥- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﵁ إنهُ سَمِعَ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ : إن ثَلاَثَةً مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ : أَبْرَصَ، وَأَقْرَعَ ، وَأَعْمَى، أَرَادَ اللهُ أن يَبْتَلِيَهُمْ فَبَعَثَ إِلَيْهِمْ مَلَكًا، فَأَتَى الأبرص فقال : أَيُّ شَيْءٍ أحب إِلَيْكَ؟ قال : لَوْنٌ حَسَنٌ، وَجِلْدٌ حَسَنٌ، وَيَذْهَبُ عَنِّي الَّذِي قَدْ قَذِرَنِي النَّاسُ، فَمَسَحَهُ فَذَهَبَ عَنْهُ قَذَرُهُ وَأُعْطِيَ لَوْنًا حَسَنًا. فقال : فَأَيُّ الْمَالِ أحب إِلَيْكَ؟ قال : الإبل - أَوْ قال : الْبَقَرُ - شَكَّ الرَّاوِي - فَأُعْطِيَ نَاقَةً عُشَرَاءَ، فقال : بَارَكَ اللهُ لَكَ فِيهَا. فَأَتَى الأقرع فقال : أَيُّ شَيْءٍ أحب إِلَيْكَ؟ قال : شَعَرٌ حَسَنٌ، وَيَذْهَبُ عَنِّي هَذَا الَّذِي قَذِرَنِي النَّاسُ ، فَمَسَحَهُ فَذَهَبَ عَنْهُ، وَأُعْطِيَ شَعَرًا حَسَنًا. قال : فَأَيُّ الْمَالِ أحب إِلَيْكَ؟ قال : الْبَقَرُ ،فَأُعْطِيَ بَقَرَةً حَامِلاً. وَقال : بَارَكَ اللهُ لَكَ فِيهَا. فَأَتَى الأعمى فَقال : أَيُّ شَيْءٍ أحب إِلَيْكَ؟ قال :أن يَرُدَّ اللَّهُ إلي بَصَرِي فَأُبْصِرَ النَّاسَ، فَمَسَحَهُ فَرَدَّ اللَّهُ إِلَيْهِ بَصَرَهُ. قال : فَأَيُّ الْمَالِ أحب إِلَيْكَ؟ قال : الْغَنَمُ فَأُعْطِيَ شَاةً وَالِدًا، فَانتجَ هذان وَوَلَّدَ هَذَا، فَكان لِهَذَا وَادٍ مِنَ الإبل، وَلِهَذَا وَادٍ مِنَ الْبَقَرِ ،وَلِهَذَا وَادٍ مِنَ الْغَنَمِ، ثُمَّ إنهُ أَتَى الأبرص فِي صُورَتِهِ وَهَيْئَتِهِ، فَقال : رَجُلٌ مِسْكِينٌ قَدِ انقطعت بِيَ الْحِبَالُ فِي سَفَرِي، فَلاَ بَلاَغَ لِيَ الْيَوْمَ إلا بِاللَّهِ ثُمَّ بِكَ، أَسْأَلُكَ بِالَّذِي أَعْطَاكَ اللَّوْنَ الْحَسَنَ، وَالْجِلْدَ الْحَسَنَ، وَالْمَالَ، بَعِيرًا أَتَبَلَّغُ بِهِ فِي سَفَرِي، فَقال : اَلْحُقُوقُ كَثِيرَةٌ. فَقال : كأني أَعْرِفُكَ، أَلَمْ تَكُنْ أَبْرَصَ يَقْذَرُكَ النَّاسُ فَقِيرًا، فَأَعْطَاكَ اللَّهُ!؟ فَقال : إنما وَرِثْتُ هَذَا الْمَالَ كَابِراً عَنْ كَابِرٍ، فَقال : إن كُنْتَ كَاذِبًا فَصَيَّرَكَ اللَّهُ إِلَى مَا كُنْتَ. وَأَتَى الأقرع فِي صُورَتِهِ وَهَيْئَتِهِ, فَقال لَهُ مِثْلَ مَا قال لِهَذَا، فَرَدَّ عَلَيْهِ مِثْلَ مَا رَدَّ هَذَا، فَقال : إن كُنْتَ كَاذِبًا فَصَيَّرَكَ اللَّهُ إِلَى مَا كُنْتَ. وَأَتَى الأعمى فِي صُورَتِهِ وَهَيْئَتِهِ، فَقال: رَجُلٌ مِسْكِينٌ وَابْنُ سَبِيلٍ انقطعت بِيَ الْحِبَالُ فِي سَفَرِي، فَلاَ بَلاَغَ لِيَ الْيَوْمَ إلا بِاللَّهِ ثُمَّ بِكَ، أَسْأَلُكَ بِالَّذِي رَدَّ عَلَيْكَ بَصَرَكَ شَاةً أَتَبَلَّغُ بِهَا فِي سَفَرِي؟ فَقال : قَدْ كُنْتُ

أَعْمَى فَرَدَّ اللَّهُ إِلَيَّ بَصَرِي، فَخُذْ مَا شِئْتَ وَدَعْ ماَ شِئْتَ، فَوَ اللَّهِ لاَ أَجْهَدُكَ الْيَوْمَ بِشَيْءٍ أخذتَهُ لِلَّهِ عَزَّوجَلَّ. فَقَال : أَمْسِكْ مَالَكَ فَإنما اُبْتُلِيتُمْ، فَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنْكَ وَسَخِطَ عَلَى صاحبيك .

65: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle dediğini işitmişimdir: "İsrailoğulları arasında biri ala tenli, biri kel, biri de kör üç kişi vardı. Allah onları sınamak istedi ve kendilerine bir melek gönderdi. Melek ala tenliye geldi: Ençok istediğin şey nedir? dedi. Ala tenli: Güzel bir renk, güzel bir ten ve insanların beni çirkin gördüğü ve iğrendiği şu halin benden giderilmesidir dedi. Melek onu sıvazladı ve alaca tenlilik ondan gitti, rengi güzelleşti. Melek ona: Hangi malı daha çok seviyorsun? dedi. Alaca tenli adam da: Deve yahut sığırdır dedi. Allah ona gebe bir deve verdi. Melek Allah sana bu deveyi bereketli kılsın diye dua etti.

Melek sonra kel olan adama gelerek: En çok ne isterdin? dedi. Kel de: Güzel bir saç ve insanların benden uzaklaştıkları şu kelliğin benden giderilmesidir dedi. Melek de onu sıvazladı, kelliği yok oldu, kendisine gür ve güzel bir saç verildi. Melek sordu: En çok hangi malı seversin? Adam da: İnek dedi. Allah tarafından ona gebe bir inek verildi. Melek Allah sana bunu bereketli kılsın diye dua ettikten sonra körün yanına geldi ve:

En çok ne isterdin? diye sordu. Kör de Allah'ın gözlerimi geri vermesini ve insanları görmeyi çok istiyorum dedi. Melek onun gözlerini sıvazladı ve geri verdi. Bu defa melek: Mallardan en çok hangisini seversin? dedi. O da: Koyun dedi. Allah ona doğurgan bir koyun verdi.

Bir müddet sonra deve ve sığır sâhiplerinin devesi ve sığırı yavruladı. Koyun sâhibinin de koyunu kuzuladıý. Sonunda birinin vadi dolusu develeri, diğerinin vadi dolusu sığırları, ötekinin de vadi dolusu koyun sürüsü oldu.

Daha sonra melek ala tenliye onun eski kıyafetine bürünerek geldi ve: Fakirim yoluma devam edecek imkanım kalmadı gitmek istediğim yere önce Allah, sonra senin yapacağın yardım sayesinde ulaşabilirim. Rengini ve cildini güzelleştiren sana mal veren Allah adına senden yolculuğumu tamamlayabileceğim bir deve istiyorum dedi. Adam: İyi amma hak sahipleri (isteyen fakirler) çoktur dedi. Melek de: Ben seni tanıyor gibiyim. Sen insanların kendisinden iğrendikleri, fakirken Allah'ın zengin ettiği alaca tenli değil misin? dedi. Adam da: Hayır, ben bu mala atadan ataya intikal ederek varis oldum dedi. Melek: Eğer yalan söylüyorsan Allah seni eski haline çevirsin dedi. Sonra Melek kel olan adamın eski kılığına girip onun yanına geldi, ona da ötekine söylediği gibi söyledi. Kel de alaca tenli gibi cevap verdi. Melek de ona: Yalan söylüyorsan Allah da seni eski haline çevirsin dedi. Melek körün eski kılığına girip onun yanına gitti: Fakir ve yolcuyum, yola devam edecek imkanım kalmadı. Bu gün önce Allah'ın, sonra senin sayende yoluma devam edebileceğim, sana gözlerini veren Allah aşkına senden bir koyun istiyorum ki, onunla yoluma devam edebileyim. Bunun üzerine o eski kör adam: Ben gerçekten kördüm, Allah gözlerimi bana iade etti. Şu gördüğün mallardan istediğini al istediğini bırak Allah'a yemin ederim ki, Allah rızası için bugün alacağın hiç birşeyde sana zorluk çıkarmayacağım

dedi. Melek: Malın senin olsun, bu sizin için bir imtihandı. Allah senden razı oldu, arkadaşlarına gazab etti cevabını vererek ayrılıp gitti." (Buhârî, Enbiyâ 51; Müslim, Zühd 10)

٦٦- عَنْ أبي يَعْلَي شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : اَلْكَيِّسُ مَنْ دان نَفْسَهُ ، وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ ، وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هوَاهَا، وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ.

66: Ebû Ya'lâ Şeddâd ibn Evs (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Pey-gamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Akıllı kişi nefsini hesaba çekerek, nefsine hâkim olup ölüm sonrası için çalışandır. Âciz ve zayıf kimse ise nefsini arzularının peşine takıp ta kurtuluşunu hiçbir iş yapmaksızın Allah beni bağışlar diye hayal kurarak Allah' tan bekleyen kimsedir."(Tirmîzî, Kıyâme 25)

٦٧- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : مِنْ حُسْنِ إِسْلاَمِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لاَ يَعْنِيهِ .

67: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Kendisine faydalı olmayan ve kendisini ilgilendirmeyen şeyleri terketmesi kişinin iyi ve güzel müslüman olmasındandır." (Tirmîzî, Zühd 11)

٦٨- عَنْ عُمَرَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : لاَ يُسْأَلُ الرَّجُلُ فِيمَ ضَرَبَ امرأته .

68: Ömer (Allah Ondan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kişiye hanımını neden dövdüğü sorulmaz." (Ebû Dâvûd, Nikah 42)

BÖLÜM: 6

ALLAHTAN KORKMAK

قال الله تعالى : ﴿ يَاَآيها الَّذِينَ اَمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلاَ تَمُوتُنَّ إلا وَأنتمْ مُسْلِمُونَ ﴾ .

"Siz ey iman edenler! Allahtan ona yaraşır şekilde korkun (gerektiği şekilde yolunuzu Allah ve kitabıyla bulmaya çalışın) ve ancak müslüman olarak can verin." (3 Âl-i İmrân 102)

قال الله تعالى : ﴿ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وأطيعوا وأنفقوا خَيْرًا لأنفسكم وَمَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فأولئك هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴾ .

"O halde elinizden geldiği kadar gücünüz yettiğince Allaha isyandan kaçının ve ondan korkun (yolunuzu Allah ve kitabıyla bulmaya çalışın). O'nu dinleyin ve itaat edin ve kendi iyiliğiniz için Allah rızasını kazanma yolunda karşılıksız

harcamada bulunun. Kim nefsinin aç gözlülüğünden, hırsından ve cimriliğinden korunursa işte onlar kurtuluşa erip umduğuna nail olanlardır." (64 Teğâbün 16)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لاَ يَحْتَسِبُ ﴾.

"Kim Allahtan korkarsa (yolunu Allah ve kitabıyla bulmaya çalışırsa), her işinde ona bir çıkış imkanı sağlar ve ummadığı, hesaplayamadığı bir yönde onu rızıklandırır." (65 Talâk 2-3)

قال الله تعالى : ﴿ يَآأيها الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلاً سَدِيدًا ﴾ .

"Ey iman edenler! Allahtan korkun (yolunuzu dâima, Allah'ın kitabıyla bulun)ve her zaman hakkı ve doğruyu konuşun." (33 Ahzâb 70)

قال الله تعالى : ﴿ يَآأيها الَّذِينَ اٰمَنُوا إن تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فرقانا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴾.

"Ey iman edenler! Şayet Allahtan korkarsanız (yolunuzu Allah'ın kitabıyla bulmaya çalışırsanız), O size hakkı batıldan ayırmaya yarayan, bir ölçü yâni ahlâkî ve mânevi planda değerlendirme yeteneği verecek ve kötülüklerinizi silip örtecek, sizi bağışlayacaktır. Çünkü Allah bağış ve cömertliğinde sınırı olmayandır." (8 Enfâl 29)

٦٩- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺقال : قِيلَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ أَكْرَمُ النَّاسِ ؟ قال : أَتْقَاهُمْ. فَقالوا : لَيْسَ عَنْ هَذَا نَسْأَلُكَ، قال : فَيُوسُفُ نَبِيُّ اللَّهِ ابْنُ نَبِيِّ اللَّهِ ابْنِ خَلِيلِ اللَّهِ. قالوا: لَيْسَ عَنْ هَذَا نَسْأَلُكَ، قال : فَعَنْ مَعَادِنِ الْعَرَبِ تَسْأَلُونِي ؟ خِيَارُهُمْ فِي الْجَاهِلِيَّةِ خِيَارُهُمْ فِي الإسلام إذا فَقُهُوا .

69: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bazı insanlar Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e: Ey Allah'ın Rasûl'ü insanların hayırlısı ve değerlisi kimdir? dediler. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Allahtan daima korkan (yolunu Allah ve kitabıyla bulmaya çalışan)lardır" buyurdu. Ey Allah'ın Rasûl'ü biz bunu sormuyoruz dediler. "O halde Allah'ın dostu İbrahim'in oğlu Allah'ın nebisi İshâk'ın oğlu Allah'ın nebisi Yâkub'un oğlu Allah'ın nebisi Yûsuf'tur" buyurdu. Ey Allah'ın Rasûl'ü biz bunu da sormuyoruz dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "O halde siz benden arap kabilelerini soruyorsunuz. Bilin ki cahiliyye döneminde hayırlı ve şerefli olanlar İslâm'ı iyi anlayıp yaşarlarsa İslâm döneminde de hayırlıdırlar" buyurdu. (Buhârî, Enbiyâ 8; Müslim, Fedâil 168).

٧٠- عَنْ أبي سَعِيدٍ الخدري ﷺعَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : إن الدُّنْيَا حُلْوَةٌ خَضِرَةٌ ، وَإن اللَّهَ مُسْتَخْلِفُكُمْ فِيهَا فَيَنْظُرُ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ، فَاتَّقُوا الدُّنْيَا وَاتَّقُوا النِّسَاءَ ، فَإن أَوَّلَ فِتْنَةِ بَنِي إِسْرَائِيلَ كانت فِي النِّسَاءِ .

70: Ebû Saîd el Hudrî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Dünya tatlı, manzarası yeşil göz kamaştırıcı ve çekicidir. Allah onu başkalarından alıp size verecek ve nasıl davranacağınıza bakacaktır. Dünyadan ve kadınlardan sakınınız. Çünkü İsrailoğullarının içine düştükleri ilk fitne kadınlar yüzündendir." (Müslim, Zikir 99)

٧١- عَنْ ابـن مَـسْعُودٍ ﷺ أن النَّبِـيَّ ﷺ كـان يَقـُولُ : اَللَّهُـمَّ إنـي أَسْـأَلُـكَ الْهُـدَى، وَالتُّقَى، وَالْعَفَافَ، وَالْغِنَى .

71: İbn Mes'ûd (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle dua ederdi: "Allah'ım senden hidayet, takvâ, iffet ve gönül zenginliği isterim." (Müslim, Zikir 72)

٧٢- عَـنْ أبـي طَرِيـفٍ عِـدِيِّ بْـنِ حـاَتِمِ الطـاَّئِيِّ ﷺ قـال : سَـمِعْتُ رَسُـولَ اللَّـهِ ﷺ يَقُولُ : مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ، ثُمَّ رَأَى أَتْقَى لِلَّهِ مِنْهَا فَلْيَأْتِ التَّقْوَى .

72: Ebû Tarîf Adiyy ibn Hâtim et Tâî (Allah Ondan razı olsun) der ki; Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle işittim: "Bir kimse bir şeyi yapmak veya bırakmak üzere yemin eder, sonra da onun zıddını Allah'ın rızasına daha uygun görürse, o kimse yeminini bozarak takvâya uygun olanı yapsın." (Müslim, Eymân 15).

٧٣- عَـنْ أبـي أُمَامَـةَ صُدَيْ بْـنِ عَجْلان الْبـاَهِلِيِّ ﷺ قـال : سَمِعْتُ رَسُـولَ اللَّـهِ ﷺ يَخْطُبُ فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ فقـال : اِتَّقـُوا اللَّـهَ، وَصَلُّوا خَمْسَكُمْ، وَصُومُوا شَهْرَكُمْ، وَأَدُّوا زَكَاةَ أَمْوَالِكُمْ، وَأَطِيعُوا أمراءَكُمْ، تَدْخُلُوا جَنَّةَ رَبِّكُمْ .

73: Ebû Ümâme Sudayy ibn Aclân el Bâhilî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i veda hutbesinde şöyle buyururken işittiğini söylemiştir: "Ey insanlar Allah'tan korkunuz (ona karşı sorumluluk bilincinde olunuz, yolunuzu O'nun kitabıyla bulmaya çalışınız), beş vakit namaza devamlı ve duyarlı olunuz, ramazan orucunu tutunuz, mallarınızın zekatını veriniz, sizden olan müslüman yöneticilere itaat ediniz ki; doğruca cennete giresiniz." (tirmîzî, Cum'a 80)

BÖLÜM: 7

SAĞLAM İMAN ve ALLAH'A GÜVENİP DAYANMAK

قال الله تعالى : ﴿ وَلَمَّا رأى الْمُؤْمِنُونَ الأحزاب قالوا : هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إلا إيمانا وَتَسْلِيمًا﴾ .

"Mü'minler, düşman bölüklerini gördüler mi; "İşte bu Allah ve peygamberinin bize vâdettiğidir, Allah ve peygamberi doğru söylemiştir" dediler. Bu onların inançlarını ve teslim oluşlarını artırmıştır. "(33 Ahzâb 22)

قال الله تعالى : ﴿ الَّذِينَ قال لَهُمُ النَّاسُ إن النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إيمانا وَقالواحَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴾.

"O inananlar ki, başka insanlar tarafından "Bakın size karşı bir ordu toplanmış, onlardan korkun ve korunun" denince bu söz onların imanını artırdı ve "Allah bize yeter, O ne güzel vekildir" diye cevap verdiler." (3 Âl-i İmrân 173)

قال الله تعالى : ﴿ وَتَوَكَّلْ عَلَى الحي الذي لاَ يَمُوتُ﴾ .

"Öyleyse, hep diri olup, hiç ölmeyecek Rabbine güvenip dayan." (25 Furkân 58)

قال الله تعالى : ﴿ وَعَلَى اللهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴾.

"İnananlar, sadece Allah'a güvenip dayanmalıdırlar." (14 İbrahim 11)

قال الله تعالى : ﴿ فَإذا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ﴾.

"Bir karara varmak istediğinde, artık Allah'a dayanıp güven. "(3 Âl- i İmrân 159)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ﴾.

"Kim Allah'a güvenip dayanırsa, Allah ona yeter." (65 talâk 3)

قال الله تعالى : ﴿إنما الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إذا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإذا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آياته زَادَتْهُمْ إيمانا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾ .

"Gerçek mü'minler o kimselerdir ki, her ne zaman Allah'tan söz edilse, kalpleri korkuyla titrer ve kendilerine, her ne zaman O'nun ayetleri ulaştırılsa, imanları artar ve Rablerine daima güvenip, dayanırlar." (8 Enfâl 2)

٧٤- عَنْ ابن عَبَّاسٍ رضي الله عنهما قال : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : عُرِضَتْ عَلَيَّ الأمم، فَرَأَيْتُ النَّبِيَّ وَمَعَهُ الرهط ، وَالنَّبِيَّ وَمَعَهُ الرَّجُلُ والرجلان ، وَالنَّبِيَّ لَيْسَ مَعَهُ أحَدٌ ، إذْ رُفِعَ لِي سَوَادٌ عَظِيمٌ فَظَنَنْتُ إنهُم أُمَّتِي فَقِيلَ لِي : هَذَا مُوسَى وَقَوْمُهُ وَلَكِنِ أنظر إِلَى

الأفق فَنَظَرْتُ فَإذا سَوَادٌ عَظِيمٌ ، فَقِيلَ لِي : أنظر إلَى الأفق الآخر ، فَإذا سَوَادٌ عَظِيمٌ ، فَقِيلَ لِي : هَذِهِ أُمَّتُكَ وَمَعَهُمْ سَبْعُونَ أَلْفًا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ وَلاَ عَذَابٍ ، ثُمَّ نَهَضَ فَدَخَلَ مَنْزِلَهُ ، فَخَاضَ النَّاسُ فِي أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بغير حِسَابٍ وَلاَ عَذَابٍ فقال : بَعْضُهُمْ فَلَعَلَّهُم الَّذِينَ صَحِبُوا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ. وَقال : بَعْضُهُمْ فَلَعَلَّهُم الَّذِينَ وُلِدُوا فِي الإسلام ، فَلَمْ يُشْرِكُوا بِاللَّهِ شيئا- وَذَكَرُوا أَشْيَاءَ- فَخَرَجَ عَلَيْهِمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَقال : مَا الَّذِي تَخُوضُونَ فِيهِ ؟ فَأَخْبَرُوهُ ، فَقال : هُمُ الَّذِينَ لاَ يَرْقُونَ ، وَلاَ يَسْتَرْقُونَ ، وَلاَ يَتَطَيَّرُونَ ، وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ، فَقَامَ عُكَّاشَةُ بْنُ محصنٍ فقال : ادْعُ اللَّهَ أن يَجْعَلَنِي مِنْهُمْ ، فَقال : أنت مِنْهُمْ ، ثُمَّ قَامَ رَجُلٌ آخَرُ ، فَقال : اُدْعُ اللَّهَ أن يَجْعَلَنِي مِنْهُمْ ؟ فَقال : سَبَقَكَ بِهَا عُكَّاشَةُ .

74: Abdullah ibn Abbâs (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Geçmiş ümmetler bana gösterildi. Peygamber gördüm yanında bir grup (sayıları on kişiyi geçmeyen insanlar) vardı, peygamber gördüm yanında bir iki kişi bulunuyordu ve peygamber gördüm yanında hiç kimse yoktu. Bu arada önüme büyük bir karaltı (büyük bir kalabalık) çıktı, onları kendi ümmetim sanmıştım. Bana bunlar Mûsa'nın ümmetidir sen ufka bak dediler. Baktım çok büyük bir karaltı, diğer ufka bak dediler baktım yine çok büyük bir karaltı. İşte bunlar senin ümmetindir. İçlerinde hesapsız azapsız cennete girecek yetmişbin kişi vardır dediler."

Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) kalkıp evine girdi. Oradakiler de hesapsız azapsız cennete gireceklerin kim olduğuna dair konuşmaya başladılar. Kimileri bunlar; Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in sohbetinde bulunanlar olsa gerekir dediler. Kimileri bunlar; İslâm geldikten sonra doğup şirke bulaşmamış kimselerdir dediler ve pek çok şeyler söylendi. Bu arada Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bunların yanına çıktı ve: "Ne hakkında konuşuyordunuz?" dedi. Hesapsız azapsız cennete girecekler hakkında konuşuyoruz dediler. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Onlar (şifanın Allahtan geldiğine inanıp) büyü yapmazlar ve yaptırmazlar, uğursuzluğa da inanmazlar ve onlar Rablerine güvenip dayananlardır" buyurdu. Bu arada Ukkâşe ibn Mihsân ayağa kalkarak: Beni onlardan eylemesi için Allah'a dua et dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Sen onlardansın" buyurdu. Sonra bir başka kişi daha kalktı: Beni de onlardan eylemesi için dua buyur dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bu defa: "Fırsatı değerlendirmekte Ukkâşe senden evvel davrandı" buyurdu. (Buhârî, tıb 1; Müslim, İman 174)

٧٥- عَنْ ابن عَبَّاسٍ رضي الله عنهما أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كان يَقُولُ : اَللَّهُمَّ لَكَ أسلمتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَإِلَيْكَ أنبت، وَبِكَ خَاصَمْتُ، اَللَّهُمَّ أَعُوذُ

بِعِزَّتِكَ، لاَ إِلَهَ إلا أنت أن تُضِلَّنِي، أنت الْحَيُّ الْقَيُّومُ الَّذِي لاَ تمُوتُ، وَالْجِنُّ والإنس يَمُوتُونَ .

75: Abdullah ibn Abbâs (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle dua ederdi: "Allah'ım sana teslim olup hükmüne razı oldum, sana inandım, sana dayanıp güvendim, yüzümü ve gönlümü sana çevirdim, senin yardımınla düşmanlara karşı savaştım. Allah'ım beni saptırmandan senin büyüklüğüne sığınırım ki; senden başka gerçek ilah yoktur. Ölmeyecek, yalnızca diri kalacak sensin. Cinler ve insanlar hep ölümlüdürler." (Buhârî, teheccüd 1; Müslim, Zikir 67).

٧٦- عَنْ ابن عَبَّاسٍ رضي الله عنهما قال : (حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ) قالها إِبْرَاهِيمُ ﷺ حِينَ أُلْقِيَ فِي النَّارِ ، وَقالها مُحَمَّدٌ ﷺ حِينَ قالوا : (إن النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إيمانا وَقالوا : حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ) . وَفِي رِوَايَةٍ لَهُ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما قال : كان آخِرَ قَوْلِ إِبْرَاهِيمَ ﷺ حِينَ أُلْقِيَ فِي النَّارِ حَسْبِيَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ .

76: Abdullah ibn Abbâs (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: "Allah bize yeter, O ne güzel vekildir" sözünü İbrahim (aleyhi ssellem) ateşe atıldığında söylemiştir. Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem) da bu sözü Müşrikler: "Bakın size karşı bir ordu toplanmış, onlardan korkun ve korunun" dediklerinde söylemiştir. Nitekim bu söz müslümanların imanını artırdı ve "Allah bize yeter, O ne güzel vekildir" demişlerdi. İbn-i Abbâs'ın değişik bir rivayeti şöyledir: İbrahim (aleyhi ssellem) ateşe atıldığı zaman son sözü "Allah bana yeter, O ne güzel vekildir" demek olmuştur. (Buhârî, tefsir 13)

٧٧- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : يَدْخُلُ الْجَنَّةَ أَقْوَامٌ أَفْئِدَتُهُمْ مِثْلُ أَفْئِدَةِ الطَّيْرِ .

77: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den nakledildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Cennete girecek bir takım insanlar var ki; onların kalpleri tevekkül ve Allah'a güvenmede kuşların kalpleri gibidir." (Müslim, Cennet 27)

٧٨- عَنْ جَابِرٍ ﷺ أنهُ غَزَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قِبَلَ نَجْدٍ، فَلَمَّا قَفَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَفَلَ مَعَهُمْ، فأدركتهم الْقَائِلَةُ فِي وَادٍ كَثِيرِ الْعِضَاهِ، فَنَزَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، وَتَفَرَّقَ النَّاسُ يَسْتَظِلُّونَ بِالشَّجَرِ ، وَنَزَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ تَحْتَ سَمُرَةٍ ، فَعَلَّقَ بِهَا سَيْفَهُ، وَنِمْنَا نَوْمَةً، ثُمَّ فَإذا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَدْعُونَا، وَإذا عِنْدَهُ أعرابي فقال : إن هَذَا اخْتَرَطَ عَلَيَّ سَيْفِي، وَأنا نَائِمٌ، فَاسْتَيْقَظْتُ وَهُوَ فِي يَدِهِ صَلْتًا ، قال : مَنْ يَمْنَعُكَ مِنِّي ؟ قُلْتُ : اَللَّهُ – ثلاثا . وَلَمْ يُعَاقِبْهُ وَجَلَسَ . وَفِي رِوَايَةٍ : قال جَابِرٌ ﷺ : كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللهِ ﷺ بِذَاتِ

الرِّقَـاعِ فَـإذا أَتَيْنَـا عَلَـى شَـجَرَةٍ ظَلِيلَـةٍ تَرَكْنَاهَـا لِرَسُـولِ اللهِ ﷺ فَجَـاءَ رَجُـلٌ مِـنَ الْمُشْرِكِينَ، وَسَيْفُ رَسُولِ اللهِ ﷺ مُعَلَّقٌ بِالشَّجَرَةِ، فَاخْتَرَطَهُ فقالت :خَافُنِي ؟ قال : لاَ ، فقال : فَمَنْ يَمْنَعُكَ مِنِّي ؟ قال : اَللَّهُ. .وَفِي رِوَايَةِ أبي بَكْرٍ الاسْمَاعِلِي فِي صحيحه : مَنْ يَمْنَعُكَ مِنِّي ؟ قال : اَللَّهُ . فَسَقَطَ السَّيْفُ مِنْ يَدِهِ ، فَأخذ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ اَلسَّيْفَ فَقال : مَنْ يَمْنَعُكَ مِنِّي ؟ قال : كُنْ خَيْرَ آخذ ، فقالت :شْهَدُ أن لاَ إِلَهَ إلا اللَّهُ ، وأني رَسُولُ اللهِ ؟، قال : لاَ ، وَلَكِنِّي أُعَاهِدُكَ ألا أُقَاتِلَكَ ، وَلاَ أكون مَعَ قَوْمٍ يُقَاتِلُونَكَ ، فَخَلَّى سَبِيلَهُ فَأَتَي أَصْحَابَهُ فَقال : جِئْتُكُمْ مِنْ عِنْدِ خَيْرِ النَّاسِ.

78: Câbir ibn Abdillah (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre kendisi Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'le birlikte Necid taraflarında bir gazvede bulunmuştu. Dönüşte Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikteydi. Öğle vakti ağaçlık ve çalılık bir vadiye geldiklerinde Rasülullah (sallallahu aleyhi vesellem) orada istirahat için mola vermişti. Mücahitler istirahat için çevreye dağılmışlardı. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de semûra denilen bir ağaç altında istirahate çekilmiş, kılıcını da ağaca asmıştı. Birazcık uyumuştuk ki; Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in bizi çağırdığını işittik ve hemen yanına koştuk bir de baktık ki; Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında müşriklerden bir bedevî dikilmiş duruyor. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ben uyurken bu bedevî kılıcımı almış, uyandığımda kılıç kınından sıyrılmış vaziyette bana seni benim elimden kim kurtarır? dedi. Ben de Allah cevabını verdim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) adamı cezalandırmamıştı, yanında oturuyordu. (Buhârî, Cihad 84; Müslim, Fedâil 13)

Cabir (Allah Ondan razı olsun)ın başka bir rivayetinde : Allahın Resulü (s.a.v) le birlikte Zati Errika savaşındaydık, Allahın Resulünü (sallallahu aleyhi vesellem) i bir ağacın gölgesine istirah etmesini sağladık. Müşriklerden bir kişi peygamber efendimizin ağaçta asılı kılıçı alıp kınından çıkarıp ve peygamberimize : Benden korkuyormusun? der, Peygabber efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem) : Hayır diye karşılık verir. Müşrik : Seni benim elimden kim kurtarır? Diye sordu. Peygamberimiz :Allah diye karşılık verir. Ebu Bekr El-İsmailinin sahih kitabındaki rivayetinde ise: Müşrik adam Allahın Resülüne (s.av) : Seni benim elimden kim kurtarır? Diye sordu. Peygamberimiz :Allah diye karşılık verir. Cabir : Kılıç müşrik adamın ellinden düştü. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) kılıçı kılıçı aldı ve müşrik adama : Seni benim elimden kim kurtarır? Diye sordu. Müşrik adam : Sen iyi kişlerden ol, ded. Peygamberimiz : Allahtan başka illah olmadığına, benim Allahın resulü olduğuna şehadet edermisin? Dedi. Müşrik adam : Hayır etmem, lakin size ve size karşı savaşan kavimle beraber savaşmayacağıma sizlere söz veriyorum ded. Peygamberimiz onu bıraktı, müşrik adam arkadaşlarına gelerek : Ben insanların en hayırlı kişiden geliyorum dedi

٧٩- عَنْ عُمَرَ ﷺ قال : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : لَوْ إنكُمْ تَتَوَكَّلُونَ عَلَى اللَّهِ حَقَّ تَوَكُّلِهِ لَرَزَقَكُمْ كَمَا يَرْزُقُ الطَّيْرُ تَغْدُو خِمَاصًا وَتَرُوحُ بِطَانا .

79: Ömer ibnü'l Hattâb (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim demiştir: "Eğer siz Allah'a gereği gibi güvenip tevekkül etseydiniz, Allah size de kuşlara verdiği gibi rızık verirdi. Çünkü kuşlar sabahları kursakları boş olarak çıktıkları halde akşam dolu kursakla dönerler." (Tirmîzî, Zühd 33)

٨٠- عَنْ أبي عُمَارَةَ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ رضي الله عنهما قال : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : يا فلان ؟ إذا أَوَيْتَ إِلَى فِرَاشِكَ فَقُلْ : اَللَّهُمَّ أسلمتُ نَفْسِي إِلَيْكَ، وَوَجَّهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ أمري إِلَيْكَ، وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ، رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ ، لاَ مَلْجَأَ وَلاَ مَنْجَى مِنْكَ إلا إِلَيْكَ، آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي أنزلتَ، وَنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ ،فَإِنكَ إن مِتَّ مِنْ لَيْلَتِكَ مِتَّ عَلَى الْفِطْرَةِ، وَإن أَصْبَحْتَ أَصَبْتَ خَيْرًا . وَفِي رِوَايَةٍ : إذا أَتَيْتَ مَضْجَعَكَ فَتَوَضَّأْ وَضُوءَكَ لِلصَّلاَةِ ثُمَّ اضْطَجِعْ عَلَى شِقِّكَ الأيمن وَقُلِ : وَذَكَرَ نَحْوَهُ ، ثُمَّ قال : وَاجْعَلْهُنَّ آخِرَ مَا تَقُولُ .

80: Ebû Umâra Berâ ibn Âzib (Allah Onlardan razı olsun)'den aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ey filan kişi yatağına girdiğinde şöyle dua et: Allah'ım kendimi sana teslim ettim, yüzümü sana çevirdim, işimi sana ısmarladım, işimde sana güvendim, rızanı isteyerek, azabından korkarak sırtımı sana dayadım, sana sığındım, sana karşı yine senden başka sığınak yoktur. İndirdiğin kitaba ve gönderdiğin peygambere inandım. Eğer bu duayı yapıp yattığın gece ölürsen fıtrat (iman üzere) ölürsün, ölmez de sabaha çıkarsan hayra kavuşursun." (Buhârî, Vüdu' 75; Müslim, Zikir 56) Değişik bir rivayette de şöyle geçmektedir: "Yatağına yatacağın zaman namaz kılmak için abdest alıyor gibi abdest al, sonra sağ tarafına yat, yukarıdaki duayı aynen zikrederek böyle dua et. En son sözün bu dua olsun." (Buhârî, Deavât 5; Müslim, Zikir 58)

٨١- عَنْ أبي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ ﷺ عَبْدِ اللهِ بْنِ عثمان بْنِ عامر بْنِ عُمَرَ بْنِ كَعْبِ بْنِ سَعْدِ بْنِ تَيْمِ بْنِ مُرَّةَ بْنِ كَعْبِ بْنِ لُؤَيِّ بْنِ غَالِبٍ الْقُرَشِيِّ التميمي ﷺ - وَهُوَ وَأَبوهُ وَأُمُّهُ صَحَابَةٌ ﷺ قال : نَظَرْتُ إِلَى أَقْدَامِ الْمُشْرِكِينَ وَنَحْنُ فِي الْغَارِ وَهُمْ عَلَي رُؤُوسِنَا فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللهِ لَوْ أن أَحَدَهُمْ نَظَرَ تَحْتَ قَدَمَيْهِ لأَبْصَرَنَا، فَقَال : مَا ظَنُّكَ يَا أَبَا بَكْرٍ بِاثْنَيْنِ اَللَّهُ ثَالِثُهُمَا .

81: Ebû Bekir es Sıddîk (Allah Ondan razı olsun) Abdullah ibn Osman ibn Âmir ibn Ömer ibn Ka'b ibn Sa'd ibn teym ibn Mürre ibn Ka'b ibn Lüeyy ibn Gâlib el Kureşî et teymî (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayete göre kendisi, babası ve annesi sahabidir. O şöyle demiştir: Hicret yolculuğunda biz Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile mağarada iken tepemizde dolaşıp duran müşriklerin ayaklarını gördüm ve: Ey Allah'ın elçisi eğer şu müşriklerden biri eğilip aşağıya bakacak olsa mutlaka bizi görür dedim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de şöyle buyurdu:

"Üçüncüleri Allah olan iki kişiyi sen ne zannedersin, niçin telaşlanıyorsun ya Ebâ Bekr?"(Buhârî, Fedâil 2; Müslim, Fedâil 1)

٨٢- عَنْ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ أُمِّ سَلَمَةَ وَاسْمُهَا هِنْدُ بِنْتُ أبي أُمَيَّةَ حُذَيْفَةَ المخزومية رضي اللهُ عَنْهَا أن النَّبِيَّ ﷺ كان إذا خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ قال : بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللهِ ، اللَّهُمَّ إني أَعُوذُ بِكَ أن أُضِلَّ أَوْ أُضَلَّ، أَوْ أَزِلَّ أَوْ أُزَلَّ، أَوْ أَظْلِمَ أَوْ أُظْلَمَ، أَوْ أَجْهَلَ أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ .

82: Asıl adı Hind binti Ebû Ümeyye Huzeyfe el Mahzûmiyye olan Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) evden çıkacağı zaman şöyle dua ederdi: "Allah'ın adıyla çıkıyorum, Allah'a güveniyorum, Allah'ım sapmaktan ve saptırılmaktan, doğru yoldan kaymak ve kaydırılmış olmaktan, haksızlık etmekten ve haksızlığa uğramaktan, cahilce davranmaktan ve cahillerin davranışlarına muhatap olmaktan sana sığınırım." (Ebû Dâvûd, Edeb 103)

٨٣- عَنْ أنس ﷺ قال : قال رَسُولُ اللهِ ﷺ : مَنْ قال - يعني إذا خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ - : بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إلا بِاللَّهِ، يُقال لَهُ : هُدِيتَ وَكُفِيتَ وَوُقِيتَ، وَتَنَحَّى عَنْهُ الشَّيَاطِينُ. زَادَ أَبُو دَاوُودَ : فَيَقُولُ :- يَعْنِي الشيطان - لشيطان آخَرَ : كَيْفَ لَكَ بِرَجُلٍ قَدْ هُدِيَ وَكُفِيَ وَوُقِيَ ؟

83: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim evinden çıkacağı zaman Allah'ın adıyla çıkıyor, Allah'a güveniyorum, günahlardan korunmaya güç yetirmek ve ibadette kuvvet bulmak ancak Allah'ın yardımıyladır derse kendisine; doğruya ulaştırıldın, bütün ihtiyaçların yerine getirildi ve her kötü şeyden korundun diye cevap verilir. Şeytan da kendisinden uzaklaşır." (Ebû Dâvûd, Edeb 103; tirmîzî, Deavât 34)

Ebû Dâvûd'un rivayetinde şu fazlalık vardır: "Şeytan, diğer şeytana: Hidayet edilmiş, tüm ihtiyaçları karşılanmış ve korunmuş kişiye karşı sen ne yapabilirsin ki der." (Ebû Dâvûd, Edeb 104)

٨٤- عَنْ أنس ﷺ قال : كان أخوان عَلَى عَهْدِ النَّبِيِّ ﷺ وَكان أَحَدُهُمَا يَأْتِي النَّبِيَّ ﷺ والآخر يَحْتَرِفُ ، فَشَكَا الْمُحْتَرِفُ أخاهُ لِلنَّبِيِّ ﷺ فَقال : لَعَلَّكَ تُرْزَقُ بِهِ .

84: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında iki kardeş vardı. Bunlardan biri ilim öğrenmek için Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına gelir, diğeri de geçimlerini temin için çalışırdı. Bir gün çalışan kardeş ötekini Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e şikayet etti. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Belki de sen onun yüzünden iş buluyor ve rızıklandırılıyorsun" buyurdular. (Tirmîzî, Zühd 33)

BÖLÜM: 8

ALLAH'IN ÇİZDİĞİ DOĞRU YOLDA OLMAK

قال الله تعالى : ﴿ فَاسْتَقِمْ كَمَا أمرتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلاَ تَطْغَوْا إنهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴾

"O halde sen ve beraberinde tevbe edenler, emrolunduğunuz şekilde, doğru yolu tutun. Sizden hiçbiriniz büyüklenip, Allah tarafından konulmuş sınırları aşmayın; çünkü unutmayın yaptığınız her şeyi O görüyor." (11 Hûd 112)

قال الله تعالى : ﴿ إن الَّذِينَ قالوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الملائكة إلا تَخَافُوا وَلاَ تَحْزَنُوا وَابْشِرُوا بِالْجَنَّةِ التي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ نَحْنُ أوليـاؤكم فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِى الآخرة وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي أنفسكم وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ نُزُلاً مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ ﴾

"Gerçekten Rabbimiz Allah'tır dedikten sonra da, dosdoğru hareket edenlere melekler indiririz de melekler onlara şöyle derler: "Korkmayın ve üzülmeyin, işte alın size vaad edilmiş olan cennet müjdesini. Biz dünya hayatında da, ahirette de sizin yakın dostlarınızız. O ahiret yurdunda canınızın çektiği herşeye sahip olacak ve istediğiniz herşeye kavuşacak-sınız. Çok bağışlayan ve merhamet eden Allah'tan bir konukluktur bu." (41 Fussılet 30 32)

قال الله تعالى : ﴿ إن الَّذِينَ قالوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ أولئك أصحاب الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جزاء بِمَا كانوا يَعْمَلُونَ ﴾

"Rabbimiz Allah'tır deyip, dosdoğru yol üzerinde durmaya devam edenler için, korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir. Onlar cennetliklerdir, işlediklerinin karşılığı olarak, orada ebedi kalırlar." (46 Ahkâf 13 14)

٨٥- عَنْ أبي عَمْرٍو وَقِيلَ أبي عَمْرَةَ سُفْيَان بْنِ عَبْدِ اللَّهِ ﷺ قال : قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ، قُلْ لِي فِي الإسلام قَوْلاً لاَ أَسْأَلُ عَنْهُ أَحَدًا غَيْرَكَ. قال ﷺ : قُلْ آمَنْتُ بِاللَّهِ، ثُمَّ اسْتَقِمْ .

85: Ebû Amr veya Ebû Amre Süfyân ibn Abdullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ey Allah'ın Rasûl'ü İslâm'a dair bana öyle biz söz söyle ki ve bana İslâm'ı öylesine tanıt ki; onu bir daha senden başka kimseye sormaya ihtiyaç hissetmeyeyim dedim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Allah'a inandım de ve dosdoğru ol" buyurdular. (Müslim, İman 62)

٨٦- عَنْ أبي هُرَيْرَةَﷺ قال : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : قَارِبُوا وَسَدِّدُوا، وَاعْلَمُوا أنهُ لَنْ يَنْجُوَ أَحَدٌ مِنْكُمْ بِعَمَلِهِ. قالوا: وَلاَ أنت يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قال : وَلاَ أنا إلا أن يَتَغَمَّدَنِيَ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ .

86: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bütün işlerinizde geri kalıp ileri de gitmeden orta yolu tutunuz ve dosdoğru olunuz. Biliniz ki; hiçbiriniz yaptığı ameller sayesinde cehennemden kurtuluşa eremez." Ashab: Sen de mi ya Rasûlallah? dediler. Bunun üzerine Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) buyurdu ki: "Evet ben de kurtulamam. Şu kadar var ki; Allah rahmet ve lutfuyla beni bağışlarsa o başka." (Müslim, Münafikûn 76)

BÖLÜM: 9

YARATILANLARIN BÜYÜKLÜĞÜ DÜNYA ve AHİRET İŞLERİNİ DÜŞÜNME ve NEFSİLERİMİZİ DOĞRU YOL ÖZERİNDE TERBİYE ETMEYE ÇALIŞMAK

قال الله تعالى : ﴿ قُلْ إنما أعظكم بِوَاحِدَةٍ أن تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَى وَفُرَادَى ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا مَا بصاحبكم مِنْ جِنَّةٍ إن هُوَ إلا نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يدي عَذَابٍ شَدِيدٍ﴾

"(Ey Resulüm onlara) De ki: "Ben size bir tek öğüt veriyorum: Allah için ikişer ikişer teker teker, ayağa kalkın da sonra bir düşünün ki, sizinle konuşan arkadaşınızda (peygamberde) hiçbir delilik yok. O ancak, sizi şiddetli bir azabın öncesinde korkutan bir elçidir." (34 Sebe' 46)

قال الله تعالى : ﴿ إن فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالأرض وَاخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيات لأولى الألباب الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالأرض رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلاً سبحانك فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴾

"Şüphesiz, yerlerin ve göklerin yaratılışında, gece ve gündüzün birbirini izlemesinde, derin kavrayış sahipleri için alınacak dersler vardır. Onlar ki; ayakta, oturarak ve yanları üzerinde iken hep Allah'ı hatırlayıp anarlar. Göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde inceden inceye düşünürler ve şöyle derler: "Ey Rabbimiz! Sen bunların hiçbirini anlamsız ve amaçsız yaratmadın. Sen yücelikte sınırsızsın, bizi ateş azabından koru." (3 Âl-i İmrân 190-191)

قال الله تعالى : ﴿ أفلاَ يَنْظُرُونَ إلى الإبل كَيْفَ خُلِقَتْ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ وَإِلَى الأرض كَيْفَ سُطِحَتْ فَذَكِّرْ إنما أنت مُذَكِّرٌ ﴾

"Peki o inkarcılar bakmazlar mı ki, yağmur yüklü bulutlara, nasılda yaratılmış onlar veya deveye bakmazlar mı nasıl da diğer hayvanlardan değişik özelliklerde

yaratılmış. Göğe bakmazlar mı nasıl da yükseltilmiş? Dağlara da bakmazlarmı nasıl sağlamca dikilmiş? Yeryüzüne bakmazlarmı nasıl da yayılıp döşenmiş. İşte böyle ey peygamber! Onlara öğüt ver, senin görevin yalnızca öğüt vermektir." (88 Ğâşiye 17-21)

قال الله تعالى : ﴿ أفلم يَسِيرُوا فِي الأرض فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كان عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أمثالها ﴾

"Onlar hiç yeryüzünde dolaşıp, kendilerinden önce yaşamış olanların sonlarının ne olduğunu görmediler mi? Allah onları kökten yok etti. Allah'tan gelen gerçekleri örtbas edenlere de, bunlara benzer azaplar vardır." (47 Muhammed 10)

BÖLÜM: 10

HAYIRLI İŞLERE KOŞMAK ve İYİLİK YAPMAK

قال الله تعالى : ﴿ لِكُلٍّ وِجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَا فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أين مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللَّهُ جَمِيعًا إن اللَّهَ عَلَى كُلِّ شيء قَدِيرٌ ﴾

"Her toplumun yöneldiği bir yönü ve yöntemi vardır ki, ona doğru yönelir. Ey Muhammed ümmeti! Siz de hayırlara yönelip bu hususta birbirinizle yarışın. Nerede olursanız olun, Allah sizi kendi katında toplayacaktır. Çünkü Allah'ın herşeye gücü yeter." (2 Bakara 148)

قال الله تعالى : ﴿ وسارعوا إلى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَوَاتُ وَالأرض أعدت لِلْمُتَّقِينَ ﴾

"Rabbinizden bir bağışlanmaya ve genişliği göklerle yer kadar olan, yolunu Allah ve kitabıyla bulmaya çalışanlar için hazırlanmış cennete ulaşmakta birbirinizle yarışın." (3 Âl-i İmrân 133)

٨٧– عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : بَادِرُوا بالأعمال فِتَنا كَقِطَعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ يُصْبِحُ الرَّجُلُ مُؤْمِنًا وَيُمْسِي كَافِرًا أَوَ يُمْسِي مُؤْمِنًا وَيُصْبِحُ كَافِرًا، يَبِيعُ دِينَهُ بِعَرَضٍ مِنَ الدُّنْيَا .

87: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Hayırlı ve iyi ameller hususunda acele ediniz. Zira yakın bir zamanda karanlık geceler gibi bir takım fitneler ortalığı kaplayacaktır. O zaman kişi mü'min olarak sabahlar, kafir olarak geceler. Mü'min olarak gecelerse kafir olarak sabaha çıkar, dinini basit dünyalığa satıverir." (Müslim, İman 186; Tirmîzî, Fiten 30)

٨٨- عَنْ أبي سروعة عُقْبَةَ بْنِ الْحارِسِ ﷺ قال : صَلَّيْتُ وَرَاءَ النَّبِيِّ ﷺ بِالْمَدِينَةِ الْعَصْرَ، فَسَلَّمَ ثُمَّ قَامَ مُسْرِعًا فَتَخَطَّى رِقَابَ النَّاسِ إِلَى بَعْضِ حُجَرِ نِسَائِهِ ، فَفَزِعَ النَّاسُ مِنْ سُرْعَتِهِ فَخَرَجَ عَلَيْهِمْ، فَرَأَى إنهُمْ قَدْ عَجِبُوا مِنْ سُرْعَتِهِ، قال : ذَكَرْتُ شَيْئًا مِنْ تِبْرٍ عِنْدَنَا، فَكَرِهْتُ أن يَحْبِسَنِي، فَأمرتُ بِقِسْمَتِهِ. وَفِي رِوَايَةٍ له: كُنْتُ خَلَّفْتُ فِي الْبَيْتِ تِبْراً مِنَ الصَّدَّقَةِ، فكَّرِهْتُ أن أبيتَهُ .

88: Ebû Sirvea veya (Servea) Ukbe ibn Hâris (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Medine'de Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in arkasında bir gün ikindi namazı kılmıştım. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) selam verip namazı bitirdi ve hızlıca yerinden kalktı, safları yararak hanımlarından birinin odasına gitti. Cemaat Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in bu telaşından endişe ettiler, fakat Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) kısa zamanda döndü geldi. Kendisinin bu acele davranışından dolayı cemaatin meraklanmış olduğunu gördü ve şöyle buyurdu: "Evimizde birazcık altın ve gümüş parçacıkları vardı. Namazda onu hatırladım, Allah'ı düşünmek ve ibadetlerimden beni alıkoymasını istemedim ve hemen gidip dağıtılmasını emrettim." (Buhârî, Ezan 158)

Başka bir rivayette ise: "Sadaka malından evde bir parça altın ve gümüş bırakmıştım da bu gece onların evde kalmasını uygun görmedim." (Buhârî, Zekat 20)

٨٩- عَنْ جَابِرٍ ﷺقال : قال : رَجُلٌ لِلنَّبِيِّ ﷺ يَوْمَ أُحُدٍ أَرَأَيْتَ إن قُتِلْتُ فَأَيْنَ أنا ؟ قال : فِي الْجَنَّةِ. فَأَلْقَى تَمَرَاتٍ كُنَّ فِي يَدِهِ ، ثُمَّ قَاتَلَ حَتَّى قُتِلَ .

89: Câbir (Allah Ondan razı olsun)'den şöyle dediği rivayet edilmiştir: Uhud savaşında bir adam Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e: Eğer öldürülürsem nerede olurum? diye sordu. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Cennette" cevabını verdi. Bunun üzerine adam yemekte olduğu elindeki hurmaları fırlatıp attı ve harbe katılıp şehid düşünceye kadar savaştı. (Buhârî, Meğâzî 17; Müslim, İmâra 143)

٩٠- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺقال : جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَال : يَا رَسُولَ اللَّهِ ! أَيُّ الصَّدَقَةِ أَعْظَمُ أجرا ؟ قال : إن تَصَدَّقَ وَأنت صَحِيحٌ شَحِيحٌ تَخْشَى الْفَقْرَ وَتَأْمُلُ الْغِنَى وَلاَ تُمْهِلُ حَتَّى إذا بَلَغَتِ الْحُلْقُومَ قُلْتَ : لفلان كَذَا ، ولفلان كَذَا ، وَقَدْ كان لفلان .

90: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e bir adam gelerek şöyle demiştir: Ey Allah'ın elçisi hangi sadakanın sevabı çok ve daha büyüktür. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de şöyle buyurdu: "Sağlık içerisinde, güçlü kuvvetli iken, cimriliğe rağbet edip fakirlikten endişe eder vaziyette iken, daha çok zengin olmayı hayal ederken verdiğin sadakanın sevabı daha büyüktür. Yoksa geciktirip can boğaza dayandıktan sonra falana şu kadar, filana bu kadar diyeceğin güne bırakma, zaten o gün o mal varislerden şunun veya bunun olmuştur." (Buhârî, Zekat 11; Müslim, Zekat 92)

٩١- عَنْ أنس ﷺ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أخذ سَيْفًا يَوْمَ أُحُدٍ فقال : مَنْ يَأخذ مِنِّي هَذَا؟ فَبَسَطُوا أَيْدِيَهُمْ ، كُلُّ إنسان مِنْهُمْ يَقُولُ : أنا، أنا . قال : فَمَنْ يَأخذهُ بِحَقِّهِ ؟ فَأَحْجَمَ الْقَوْمُ ، فقال أَبُو دُجَانَةَ ﷺ: أنا آخذهُ بِحَقِّهِ ، فَأخذهُ فَفلَقَ بِهِ هَامَ الْمُشْرِكِينَ .

91: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Uhud savaşında eline bir kılıç alıp: "Bunu benden kim almak ister?" diye sordu. Mücahitlerin her biri ellerini uzatıp ben ben diye cevap verdiler. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Hakkını vermek şartıyla onu kim alır?" diye sorunca bu sefer herkes durakladı. Fakat Ebû Dücâne (Allah Ondan razı olsun): Hakkını vermek şartıyla ben alıyorum dedi. Aldı ve onunla müşriklerin kafalarını ikiye ayırdı.

٩٢- عَنِ الزُّبَيْرِ بْنِ عَدِيٍّ ﷺ قال : أَتَيْنَا أنس بْنَ مَالِكٍ ﷺ فَشَكَوْنَا إِلَيْهِ مَا نَلْقَى مِنَ الْحَجَّاجِ. فَقال : اِصْبِرُوا فَإِنهُ لاَ يَأْتِي زمان إلا وَالَّذِي بَعْدَهُ شَرٌّ مِنْهُ حَتَّى تَلْقَوْا رَبَّكُمْ، سَمِعْتُهُ مِنْ نَبِيِّكُمْ ﷺ .

92: Zübeyr ibn Adiyy (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Enes ibn Mâlik (Allah Ondan razı olsun)'e gittik ve Haccac'ın zulmünden şikayet ettik. Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Rabbinize kavuşana kadar sabredin, zira her geçen gün geçmiş günden daha kötü olacaktır. Ben bunu Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'den duydum. (Buhârî, Fiten 6)

٩٣- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : بَادِرُوا بالأعمال سَبْعًا، هَلْ تَنْتَظِرُونَ إلا فَقْرًا مُنْسِيًا ، أَوْ غِنًى مُطْغِيًا ، أَوْ مَرَضًا مُفْسِدًا ، أَوْ هَرَمًا مُفَنِّدًا ، أَوْ مَوْتًا مُجْهِزًا ، أَوِ الدَّجَّالَ فَشَرُّ غَائِبٍ يُنْتَظَرُ ، أَوِ السَّاعَةَ فَالسَّاعَةُ أَدْهَى وَأمر! .

93: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Yedi şey gelmezden önce iyi amellere koşup yarış ediniz: Herşeyi unutturan fakirlikten, azdırıp yoldan çıkaran zenginlikten, akıl ve bedenin dengesini bozan hastalıktan, saçma sapan konuşturan ihtiyarlıktan, ansızın geliveren ölümden, gelmesi beklenen şeylerin en şerlisi Deccal'ın çıkmasından, en dehşetli ve acı olan kıyametin gelmesinden başka bir şey mi bekliyorsunuz?" (Tirmîzî, Zühd 3)

٩٤- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال يَوْمَ خَيْبَرَ : لأُعْطِيَنَّ هَذِهِ الرَّايَةَ رَجُلاً يُحِبُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، يَفْتَحُ اللَّهُ عَلَى يَدَيْهِ . قال عُمَرُ ﷺ : مَا أحببْتُ الإمارة إلا يَوْمَئِذٍ ، فتساورت لَهَا رَجَاءَ أن أُدْعَى لَهَا ، فَدَعَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلِيَّ بْنَ أبي طَالِبٍ ﷺ فَأَعْطَاهُ إِيَّاهَا وَقال : اِمْشِ وَلاَ تَلْتَفِتْ حَتَّى يَفْتَحَ اللَّهُ عَلَيْكَ ، فَسَارَ عَلِيٌّ شَيْئًا ثُمَّ وَقَفَ وَلَمْ يَلْتَفِتْ ، فَصَرَخَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، عَلَى ماذا أُقَاتِلُ النَّاسَ؟ قال : قَاتِلْهُمْ حَتَّى يَشْهَدُوا

أن لاَ إِلَهَ إلا اللَّهُ ، وَ أن مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ، فَإذا فَعَلُوا ذَلِكَ فَقَدْ مَنَعُوا مِنْكَ دِمَاءَ هُمْ ، وَأَمْوَالَهُمْ ، إلا بِحَقِّهَا وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ .

94: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Hayber savaşında şöyle buyurdu: "Bu sancağı Allah ve Rasûlünü seven ve Allah'ın Hayber'in fethini onun eliyle gerçekleştireceği bir kişiye vereceğim." Ömer (Allah Ondan razı olsun) demiştir ki: O güne kadar emir olmayı hiç istememiştim. Ama bu iş için beni çağırmasını ümit ederek Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e kendimi göstermeye çalıştım durdum. Fakat Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ali ibn Ebû Tâlib'i çağırdı ve sancağı O'na teslim ederek şöyle buyurdu: "Yürü, Allah sana fethi ihsan edinceye kadar… Başka birşey düşünme." Hz. Ali derhal hareket etti, geriye dönmeksizin durdu ve: Ey Allah'ın elçisi onlarla hangi hususta savaşayım diye seslendi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de şöyle buyurdu: "Onlarla Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Rasûlü olduğuna şehadet etmelerine kadar savaş. Eğer bunu yaparlarsa senden mallarını ve canlarını korumuş olurlar, dinin yasaklarını çiğnemeden doğan cezalar müstesna. O takdirde hesapları Allah'a aittir." (Yani şer'î cezaları gerektirecek bir suç işlerlerse o suçun cezasını takdir etmek Allah'a ait olup, iç alemlerindeki gizli niyetlerinden dolayı da cezalandırmak yine Allah'a aittir.) (Müslim, Fedâilü's Sahâbe 33)

BÖLÜM: 11

ALLAH'IN RIZASI ve CENNETİ KAZANMAK İÇİN GAYRET ETMEK

قال الله تعالى:﴿ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِن اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِي﴾

"Ama davamız uğrunda, üstün gayret göstererek cihad edenleri, elbette kendi yollarımıza eriştireceğiz. Şüphesiz Allah, iyilik ve güzelliği huy edinenlerle beraberdir." (29 Ankebût 69)

قال الله تعالى : ﴿ وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴾

"Rabbine olan kulluğunu, ölüm sana gelip erişinceye kadar devam ettir." (15 Hıcr 99)

قال الله تعالى : ﴿ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إليه تَبْتِيلاً ﴾

"Ama hem gece hem gündüz Rabbinin adını an ve bütün varlığınla kendini O'na ada." (73 Müzzemmil 8)

قال الله تعالى : ﴿ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴾

"Artık kim zerre kadar iyilik yapmışsa, karşılığını görecek." (99 Zilzâl 7)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا تُقَدِّمُوا لأنفسكم مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وأعظم أجرا وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إن اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾

"Çünkü hayır olarak kendi nefsiniz adına ne hazırlarsanız onu Allah yanında daha kıymetli ve mükafatı daha büyük bulursunuz ve Allah'tan bağışlanmanızı dileyin. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayan ve çok acıyandır." (73 Müzzemmil 20)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإن اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴾

"Ne iyilik yaparsanız, doğrusu Allah hepsini bilir." (2 Bakara 273)

٩٥- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إن اللَّهَ تَعَالَى قال : مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ. وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أحب إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتُ عَلَيْهِ : وَمَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أحبهُ ، فَإذا أحببْتُهُ كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ ، وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ ، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطشُ بِهَا ، وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا، وَلَئِنْ سَأَلَنِي لأُعْطِيَنَّهُ ، وَلَئِنِ اسْتَعَاذَنِي لأُعِيذَنَّهُ .

95: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Allah'ü teâlâ şöyle buyurmuştur dedi: "Her kim samimi olarak farz ve nafile ibadetleriyle bana yaklaşan dostuma düşmanlık ederse, ben de ona karşı harp ilan ederim. Kulumu bana yaklaştıran şeylerin benim katımda en sevimli olanı farz kıldığım ibadetlerdir. Kulum nafile ibadetleriyle de devamlı bana yaklaşır da ben de onu severim. Onu sevdiğim vakit; onun işiten kulağı, gören gözü ve tutan eli, yürüyen ayağı olurum. Bana sığınırsa onu korurum." (Buhârî, Rikâk 38)

٩٦- عَنْ أنس ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ فِيمَا يَرْوِيهِ عَنْ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ قال : إذا تَقَرَّبَ الْعَبْدُ إِلَيَّ شِبْرًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا، وَإذا تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ مِنْهُ بَاعًا، وَإذا أتاني يَمْشِي أَتَيْتُهُ هَرْوَلَةً .

96: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Allah'ü teâlâ şöyle buyurmuştur dedi: "Kulum bana bir karış yaklaştığı zaman, ben ona bir arşın yaklaşırım. O bana bir arşın yaklaşınca, ben ona bir kulaç yaklaşırım, o bana yürüyerek gelirse, ben ona koşarak varırım." (Buhârî, tevhîd 50)

٩٧- عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما قال : قال رَسُولُ اللهِ ﷺ : نعمتان مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ: الصِّحَّةُ وَالْفَرَاغُ .

97: İbn Abbâs (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İki nimet vardır ki; insanların pek çoğu bu nimetleri kullanmakta aldanmışlardır: SIHHAT ve BOŞ VAKİT." (Buhârî, Rikâk 1)

٩٨- عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عَنْهَا أن نَبِيَّ اللَّهِ ﷺ كان يَقُومُ مِنَ اللَّيْلِ حَتَّى تَتَفَطَّرَ قدَمَاهُ، فَقُلْتُ لَهُ : لِمَ تَصْنَعُ هَذَا يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ؟ قال : أَفَلاَ أحب أن أكون عَبْدًا شَكُورًا .

98: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) geceleri ayakları şişinceye kadar namaz kılardı. Bir seferinde ben O'na: Niçin böyle yapıyorsun? Halbuki Allah senin geçmiş ve gelecek hatalarını bağışlamıştır dedim. Şöyle buyurdular: "Şükreden bir kul olmayı istemeyeyim mi?" (Müslim, Münâfikûn 81)

٩٩- عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عَنْهَا أنها قالتْ: كان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إذا دَخَلَ الْعَشْرُ أَحْيَا اللَّيْلَ، وَأَيْقَظَ أَهْلَهُ، وَجِدَّ وَشَدَّ الْمِئْزَرَ .

99: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'a şöyle demiştir: Ramazan ayının son on günü gelince Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) geceleri ibadetle değerlendirir, aile fertlerini uyandırır, ibadet yapmaya teşvik eder, kendisini ibadete verir, kadınlardan uzak dururdu. (Müslim, İ'tikaf 7)

١٠٠- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : اَلْمُؤْمِنُ الْقَوِيُّ خَيْرٌ وأحب إِلَى اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِ الضَّعِيفِ وَفِي كُلٍّ خَيْرٌ. اَحْرِصْ عَلَى مَا يَنْفَعُكَ، وَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ وَلاَ تَعْجِزْ. وَإن أصابكَ شَيْءٌ فَلاَ تَقُلْ : لَوْ إني فَعَلْتُ كان كَذَا وَكَذَا، وَلَكِنْ قُلْ : قَدَّرَ اللَّهُ، وَمَا شَاءَ فَعَلَ،فَإن لَوْ تَفْتَحُ عَمَلَ الشَّيْطَانِ .

100: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sağlam ve kuvvetli mü'min Allah katında zayıf mü'minden daha hayırlı ve sevimlidir. Bununla beraber her ikisinde de hayır vardır. Sen sana hayırlı olan şeyi elde etmeye çalış, Allah'tan yardım dile acizlik gösterme, başına bir şey gelirse şöyle yapsaydım böyle olurdu deme, fakat Allah'ın takdiridir bu de. O ne dilerse dilediğini yapar. Çünkü şöyle etseydim böyle olurdu deyip durmak şeytanı memnun edecek işlere ve şeytanın vesvesesine yol açar." (İbn i Mâce, Mukaddime 10)

١٠١- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : حُجِبَتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ، وَحُجِبَتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ .

101: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cehennem nefse hoş gelen şeylerle kuşatılıp örtülmüştür. Cennet ise zorluklar ve nefsin istemediği şeylerle çepeçevre sarılmıştır." (Buhârî, Rikâk 8; Müslim, Cennet 1)

١٠٢- عَنْ أبي عَبْدِ اللهِ حُذَيْفَةَ بْنِ اليمان رضي الله عنهما قال : صَلَّيْتُ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ ذَاتَ لَيْلَةٍ، فَافْتَتَحَ الْبَقَرَةَ، فَقُلْتُ : يَرْكَعُ عِنْدَ الْمِائَةِ، ثُمَّ مَضَى، فَقُلْتُ : يُصَلِّي بِهَا

فِي رَكْعَةٍ فَمَضَى فَقُلْتُ : يَرْكَعُ بِهَا ثُمَّ افْتَتَحَ النِّسَاءَ فَقَرَأَهَا ثُمَّ افْتَتَحَ آلَ عمران فَقَرَأَهَا يَقْرَأُ مُتَرَسِّلاً إذا مَرَّ بِآيَةٍ فِيهَا تَسْبِيحٌ سَبَّحَ، وَإذا مَرَّ بِسُؤَالٍ سَأَلَ، وَإذا مَرَّ بِتَعَوُّذٍ تَعَوَّذَ، ثُمَّ رَكَعَ فَجَعَلَ يَقُولُ : سبحان رَبِّيَ الْعَظِيمِ. فَكان رُكُوعُهُ نَحْوًا مِنْ قِيَامِهِ ثُمَّ قال : سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ، رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ. ثُمَّ قَامَ قِيَاماً طَوِيلاً قَرِيبًا مِمَّا رَكَعَ، ثُمَّ سَجَدَ فَقَال : سُبْحَانَ رَبِّيَ الأعلى. فَكان سُجُودُهُ قَرِيبًا مِنْ قِيَامِهِ .

102: Ebû Abdullah Huzeyfe ibnü'l Yemân (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gece Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in arkasında kıldığı nafile namaza uyarak namaz kıldım. Bakara sûresini okumaya başladı, ben kendi kendime herhalde yüz ayet okuyunca secde eder dedim ama devam etti. Kendi kendime bu sûre ile rekatı bitirecek dedim O yine devam etti. Bu sûreyi bitirip rükû' eder dedim rükû'ya varmadı. Nisâ sûresine başladı onu da okudu, sonra Âl-i İmrân sûresine başladı onu da okudu ağır ağır okuyor tesbih ayetleri gelince tesbih ediyor, dilek ayetleri gelince dilekte bulunuyor, sığınma ayetleri gelince de Allah'a sığınıyordu. Sonra rükû'ya gitti. Sübhane rabbiyel azim= Yüce Rabbimi tüm noksanlardan tenzih ederim demeye başladı. Rükû'da duruşu aşağı yukarı ayakta durduğu kadar uzun oldu. Sonra Semiallahü limen hamideh rabbena lekel hamd= Allah kendisine hamdedenin hamdini işitir. Hamd yalnızca sanadır ey Rabbimiz dedi ve kalktı. Rükû'daki durduğu kadar bir süre ayakta durdu, sonra secdeye vardı. Sübhane rabbiyel a'la= Yüce Rabbimi tüm noksanlardan tenzih ederim dedi, secdesini de aşağı yukarı ayakta durması kadar uzattı. (Müslim, Müsâfirîn 203)

١٠٣- عَنْ ابن مَسْعُودٍ ﷺ قال : صَلَّيْتُ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ لَيْلَةً فَأَطَالَ الْقِيَامَ حَتَّى هَمَمْتُ بِأمر سَوْءٍ! قِيلَ : وَمَا هَمَمْتَ بِهِ ؟ قال : هَمَمْتُ أن أَجْلِسَ وَأَدَعَهُ .

103: İbn Mes'ûd (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gece Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in arkasında nafile namaz kılmıştım. Ayakta o kadar uzun durdu ki, az kalsın kötü birşey yapacaktım. Ne yapmayı düşündün? dediler. Peygamberi ayakta bırakıp oturmayı düşündüm dedi. (Buhârî, teheccüd 9)

١٠٤- عَنْ أنس ﷺ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قال : يَتْبَعُ الْمَيِّتَ ثَلاثَةٌ أَهْلُهُ ، وَمَالُهُ ، وَعَمَلُهُ فَيَرْجِعُ اثنان ، وَيَبْقَى وَاحِدٌ : يَرْجِعُ أَهْلُهُ وَمَالُهُ ، وَيَبْقَى عَمَلُهُ .

104: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: "Ölüyü kabre kadar üç şey takib eder; çoluk çocuğu, malı ve ameli. Bunlardan ikisi geri döner, ameli ölüyle başbaşa kalır." (Buhârî, Rikak 42).

١٠٥- عَنْ ابن مَسْعُودٍ ﷺ قال : قال النَّبِيُّ ﷺ : اَلْجَنَّةُ أَقْرَبُ إِلَى أَحَدِكُمْ مِنْ شِرَاكِ نَعْلِهِ ، وَالنَّارُ مِثْلُ ذَلِكَ.

105: İbn Mes'ûd (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cennet size ayakkabınızın bağından daha yakındır. Cehennem de öyledir." (Buhârî, Rikâk 29)

١٠٦- عَنْ أبي فِرَاسٍ رَبِيعَةَ بْنِ كَعْبٍ الأسلميِّ خَادِمِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَمِنْ أهل الصُّفَّةِ ﵁ قال : كُنْتُ أبيتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَآتِيهِ بِوَضُوئِهِ ، وَحَاجَتِهِ فَقَال : سَلْنِي ؟ فَقُلْتُ : أَسْأَلُكَ مُرَافَقَتَكَ فِي الْجَنَّةِ . فقَال : أَوْ غَيْرَ ذَلِكَ ؟ قُلْتُ : هُوَ ذَاك ، قال : فَأَعِنِّي عَلَى نَفْسِكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ .

106: Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem)'in hizmetçisi ehli suffeden olan Ebû Firâs Rabîa ibn Ka'b el Eslemî (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında geceliyor, abdest suyunu veriyor, diğer ihtiyaçlarını karşılıyordum. Buna karşılık bir keresinde bana: "Dile benden ne dilersen" buyurdu. Ben de: Cennette seninle beraber olmayı isterim dedim. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Başka birşey istemez misin?" buyurdu. Ben de isteğim sadece budur dedim. Bunun üzerine Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem): "Öyleyse çok namaz kılıp secde ederek bu isteğinin yerine gelmesi için bana yardımcı ol" buyurdular. (Müslim, Salât 226)

١٠٧- عَنْ أبي عَبْدِ اللهِ - وَيُقَال : أَبُو عَبْدِ الرَّحْمَنِ - ثوبان ﵁ مَوْلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قال : سَمِعْتُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ عَلَيْكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ! فَإنكَ لَنْ تَسْجُدَ لِلَّهِ سَجْدَةً إلا رَفَعَكَ اللَّهُ بِهَا دَرَجَةً ، وَحَطَّ عَنْكَ بِهَا خَطِيئَةً .

107: Ebû Abdurrahman da denilen Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in azad ettiği Ebû Abdullah'dan rivayet edildiğine göre: Rasülullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim demiştir: "Çok secde etmeye bak. Zira senin Allah için yaptığın her secde karşılığında Allah seni bir derece yükseltir ve bir günahını siler." (Müslim, Salât 225)

١٠٨- عَنْ أبي صفوان عَبْدِ اللهِ بْنِ بُسْرٍ الأسلميّي ﵁ قال : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : خَيْرُ النَّاسِ مَنْ طَالَ عُمُرُهُ وَحَسُنَ عَمَلُهُ .

108: Ebû Safvân Abdullah ibn Büsr el Eslemî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İnsanların en hayırlısı ömrü uzun olup ameli güzel olandır." (tirmîzî, Zühd 21)

١٠٩- عَنْ أنس ﵁ قال : غَابَ عَمِّي أنس بْنُ النَّضْرِ ﵁ عَنْ قِتَالِ بَدْرٍ، فَقَال : يَا رَسُولَ اللَّهِ غِبْتُ عَنْ أَوَّلِ قِتَالٍ قَاتَلْتَ الْمُشْرِكِينَ، لَئِنِ اللَّهُ أَشْهَدَنِي قِتَالَ الْمُشْرِكِينَ لَيَرَيَنَّ اللهُ مَا أَصْنَعُ. فَلَمَّا كان يَوْمُ أُحُدٍ انكشف الْمُسْلِمُونَ، فقال : اَللَّهُمَّ أَعْتَذِرُ إِلَيْكَ مِمَّا صَنَعَ هَؤُلاَءِ - يَعْنِي أَصْحَابَهُ - وَأَبْرَأُ إِلَيْكَ مِمَّا صَنَعَ هَؤُلاءِ - يَعْنِي الْمُشْرِكِينَ - ثُمَّ تَقَدَّمَ فَاسْتَقْبَلَهُ سَعْدُ بْنُ مُعَاذٍ، فَقَال : يَا سَعْدُ بْنَ مُعَاذٍ اَلْجَنَّةُ وَرَبِّ

الْكَعْبَةِ، إني أَجِدُ رِيحَهَا مِنْ دُونِ أُحُدٍ. قال سَعْدٌ : فَمَا اسْتَطَعْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا صَنَعَ! قال أنس : فَوَجَدْنَا بِهِ بِضْعًا وثمانين ضَرْبَةً بِالسَّيْفِ، أَوْ طَعْنَةً بِرُمْحٍ، أَوْ رَمْيَةً بِسَهْمٍ، وَوَجَدْنَاهُ قَدْ قُتِلَ وَمَثَّلَ بِهِ الْمُشْرِكُونَ فَمَا عَرَفَهُ أَحَدٌ إلا أُخْتُهُ ببنانه قال أنس : كُنَّا نَرَى أَوْ نَظُنُّ أن هَذِهِ الآيَة نَزَلَتْ فِيهِ وَفِي أَشْبَاهِهِ : ﴿مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ ﴾إِلَى آخِرِها.

109: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Amcam Enes ibn Nadr (Allah Ondan razı olsun) Bedir savaşına katılmamıştı. Bundan dolayı: Ey Allah'ın Rasûl'ü müşriklerle yaptığın ilk savaşta bulunamadım. Eğer Allah beni müşriklerle yapılacak bir savaşta bulundurursa neler yapacağımı Allah elbette görecektir.

Sonra Uhud savaşında müslüman safları bozulunca arkadaşlarını kasdederek: Ya Rabbi bunların yaptıklarından dolayı beni mazur görmeni dilerim dedi. Müşrikleri kasdederek: Bunların yaptıklarından da uzak olduğumu sana arzederim deyip ilerledi. Sa'd ibn Muâz ile karşılaştı ve: Ey Sa'd istediğim cennettir. Kâbe'nin Rabbine yemin ederim ki, cennetin kokusunu Uhudta buluyorum, dedi.

Sa'd olayı anlatırken: Ben O'nun yaptığını yapamadım ey Allah'ın Rasûl'ü dedi.

Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle devam etti: Amcamı şehid edilmiş olarak bulduk vücudunda seksenden fazla kılıç, süngü ve ok yarası vardı. Müşrikler tarafından burnu, kulakları kesilmek suretiyle müsle yapılmış vaziyette bulduk. Onu kimse tanıyamadı sadece kız kardeşi parmak uçlarından tanıdı. Enes (Allah Ondan razı olsun) dedi ki: Biz şu ayetin amcam ve benzerleri hakkında indiğini düşünmekteyiz. "Mü'minlerden öyle kimseler vardır ki, Allah'a verdikleri sözde durdular. Onlardan kimi adağını yerine getirdi ve şehid oldu, kimi de şehitliği beklemektedir. Verdikleri sözü münafıklar gibi değiştirmediler." (33 Ahzab 23) (Buhârî, Cihad 12; Müslim, İmâra 148)

١١٠- عَنْ أبي مَسْعُودٍ عُقْبَةَ بْنِ عَمْرٍو الأنصاري البدري ﷺ قال : لَمَّا نَزَلَتْ آيَةُ الصَّدَقَةِ كُنَّا نُحَامِلُ عَلَى ظُهُورِنَا. فَجَاءَ رَجُلٌ فَتَصَدَّقَ بِشَيْءٍ كَثِيرٍ فَقَالُوا : مُرَاءٍ، وَجَاءَ رَجُلٌ آخَرَ فَتَصَدَّقَ بِصَاعٍ فَقَالُوا : إن اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنْ صَاعِ هَذَا ! فَنَزَلَتْ : ﴿ الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لاَ يَجِدُونَ إلا جُهْدَهُمْ ﴾

110: Ebû Mes'ûd Ukbe ibn Âmir el Ensârî el Bedrî (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Sadaka ayeti: "Bunun içindir ki, ey Peygamber! Bundan sonra artık onların mallarından zekat al ki; bununla onları günahlarından temizleyesin, onların sevaplarını artırıp, yüceltesin ve onlar için dua et; çünkü senin duan onlar için bir huzur vesilesi olacaktır; ve bütün bunların da üstünde bil ki; Allah her şeyin ve herkesin özünü bilen, mutlak bilgi sahibi olarak olup biten herşeyi işitmektedir." (9 tevbe 103) ayeti inince biz sırtımızda yük taşıyıp hamallık yaparak sadaka vermeye başladık. Bir kimse gelip çokca sadaka verdi. Münafıklar: Gösteriş için veriyor

dediler. Bir başka kişi gelip bir ölçek hurma verdi. Yine münafıklar: Allah'ın bunun bir ölçek hurmasına ihtiyacı yoktur dediler. Bunun üzerine 9 tevbe 79 ayeti indi: "Bu münafıklar, Allah (c.c.) yolunda hem vermekle yükümlü olduğundan fazlasını veren zengin mü'minlere, hem de mevcut güçlerinin elverdiği mütevâzi şeylerin dışında verecek şeyler bulamayan, fakir mü'minlere dil uzatıp, onlarla alay eden kimselerdir. Allah onların bu alay ve küçümsemelerini, geri çevirecek ve maskaraya çevirecektir onları. Nitekim onlar için pek çetin bir azap vardır." (Buhârî, Zekat 10; Müslim, Zekat 72)

١١١- عَنْ سَعِيدِ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ عَنْ رَبِيعَةَ بْنِ يَزِيدَ عَنْ أبي إِدْرِيسَ الْخَوْلانيِّ عَنْ أبي ذَرٍّ جُنْدَبِ بْنِ جُنَادَةَ ﷺعَنِ النَّبِيِّ ﷺ فِيمَا يَرْوِى عَنِ اللهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أنهُ قال : يَا عِبَادِي إني حَرَّمْتُ الظُّلْمَ عَلَى نَفْسِي وَجَعَلْتُهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّمًا فَلاَ تَظَالَمُوا ، يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ ضَالٌّ إلا مَنْ هَدَيْتُهُ، فَاسْتَهْدُونِي أَهْدِكُمْ ، يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ جَائِعٌ إلا مَنْ أَطْعَمْتُهُ، فَاسْتَطْعِمُونِي أُطْعِمْكُمْ ، يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ عَارٍ إلا مَنْ كَسَوْتُهُ، فَاسْتَكْسُونِي أَكْسُكُمْ ، يَا عِبَادِي إنكُمْ تُخْطِئُونَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَأنا أَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا، فَاسْتَغْفِرُونِي أَغْفِرْ لَكُمْ ، يَا عِبَادِي إنكُمْ لَنْ تَبْلُغُوا ضَرِّي فَتَضُرُّونِي، وَلَنْ تَبْلُغُوا نَفْعِي فَتَنْفَعُونِي ، يَا عِبَادِي لَو أن أَوَّلَكُمْ وَآخِرَكُمْ، وَإنسكُمْ وَجِنَّكُمْ، كانوا عَلَى أَتْقَى قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مِنْكُمْ مَا زَادَ ذَلِكَ فِي مُلْكِي شَيْئًا ، يَا عِبَادِي لَو أن أَوَّلَكُمْ وَآخِرَكُمْ، وَإنسكُمْ وَجِنَّكُمْ، كانوا عَلَى أَفْجَرِ قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مِنْكُمْ مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِنْ مُلْكِي شَيْئًا، يَا عِبَادِي لَو أن أَوَّلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإنسكُمْ وَجِنَّكُمْ قَامُوا فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ، فَسَأَلُونِي فَأَعْطَيْتُ كُلَّ إنسان مَسْأَلَتَهُ، مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِمَّا عِنْدِي إلا كَمَا يَنْقُصُ الْمِخْيَطُ إذا أُدْخِلَ الْبَحْرَ ، يَا عِبَادِي إنما هِيَ أَعْمَالُكُمْ أُحْصِيهَا لَكُمْ، ثُمَّ أُوَفِّيكُمْ إِيَّاهَا، فَمَنْ وَجَدَ خَيْرًا فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ، وَمَنْ وَجَدَ غَيْرَ ذَلِكَ فَلاَ يَلُومَنَّ إلا نَفْسَهُ

111: Saîd ibn Abdü'l Azîz'in Rebîa ibn Yezîd'den Rebîa'nın Ebû İdrîs el Havlânî'den O'nun da Ebû Zerr Cündüb ibn Cünâde (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet et tiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Allah'tan rivayet ederek şöyle demiştir: "Ey kullarım zulmetmeyi kendime haram kıldığım gibi onu sizin aranızda da haram kıldım, artık birbirinize zulmetmeyiniz. Ey kullarım benim hidayet ettiklerim dışında hepiniz yolunuzu şaşırmışsınız, o halde benden hidayet isteyin ki, sizi doğru yola ileteyim. Ey kullarım benim doyurduklarımdan başka hepiniz açsınız, benden yiyecek isteyin ki, sizi doyurmuş olayım. Ey kullarım benim giydirdiklerim dışında hepiniz çıplaksınız, benden giyecek isteyin ki, sizi giydireyim. Ey kullarım siz gece gündüz günah işliyorsunuz, ben ise günahları bağışlayanım, benden af dileyin ki sizi bağışlayayım. Ey kullarım bana zarar vermek elinizden gelmez ki zarar verebilesiniz, bana fayda vermeye gücünüz yetmez ki beni faydalandırasınız. Ey kullarım sizden öncekiler ve sonrakiler bütün insanlar ve cinler içinizden Allah'tan en çok korunup sakınan bir adamın hali gibi en iyi hal üzere

olsalar bu durum benim mülküme hiç birşey kazandırmaz. Ey kullarım sizden öncekiler ve sonrakiler bütün insanlar ve cinler içinizden en kötü bir adamın durumu gibi olsalar bu durum benim mülkümden hiç birşey eksiltmez. Ey kullarım sizden öncekiler ve sonrakiler bütün insanlar ve cinler bir alanda toplansalar, sonra benden dilediklerini isteseler, ben de istediklerini versem, bu benim mülkümden ancak iğnenin denize batırılıp çıkarıldığındaki eksilttiği kadar bir şey eksiltir. Ey kullarım işte sizin amelleriniz onları sizin için saklar sonra da karşılığını öderim. Artık kim hayırla karşılaşırsa, Allah'a hamdetsin kötülükle karşılaşan ise kendi nefsini ayıplasın." (Müslim, Birr 55)

BÖLÜM: 12

ÖMRÜN SONLARINA DOĞRU İYİLİKLERİ ARTIRMAYA TEŞVİK

قال الله تعالى : ﴿ وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴾

Onlar cehennemde: "Rabbimiz, bizi buradan çıkar, önce yaptığımızın yerine iyi işler yapalım" diye feryat ederler. (O zaman onlara şöyle cevap verilir): "Size düşünmek isteyen herkesin düşünebileceği kadar uzun bir ömür vermedik mi? Ve üstelik size uyarıcı da gelmişti, öyleyse yaptığınız kötülüklerin meyvelerini şimdi tadın bakalım. Zalimler hiçbir yardımcı bulamayacakladır." (35 Fâtır 37)

١١٢- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : أَعْذَرَ اللَّهُ إِلَى امرئ أَخَّرَ أَجَلَهُ حَتَّى بَلَغَ سِتِّينَ سَنَةً .

112: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah altmış yıl ömür verdiği kişiye yapamadığı kulluk için mazeret beyan etmek isteyenlerin mazeretlerini red eder." (Buhârî, Rikâk 5)

١١٣- عَنْ اِبْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّه عَنْهما قال : كان عُمَرُ ﷺ يُدْخِلُنِي مَعَ أَشْيَاخِ بَدْرٍ، فَكان بَعْضَهُمْ وَجَدَ فِي نَفْسِهِ فَقال : لِمَ يَدْخُلُ هَذَا مَعَنَا وَلَنَا أَبْنَاءٌ مِثْلُهُ؟! فَقال عُمَرُ : إنهُ مَنْ حَيْثُ عَلِمْتُمْ! فَدَعَاني ذَاتَ يَوْمٍ فَأَدْخَلَنِي مَعَهُمْ، فَمَا رَأَيْتُ أنهُ دَعَاني يَوْمَئِذٍ إلا لِيُرِيَهُمْ قال : مَا تَقُولُونَ فِي قَوْلِ اللَّهِ تعالى : ﴿إذا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ﴾ فَقال بَعْضُهُمْ: أمرنَا نَحْمَدُ اللَّهَ وَنَسْتَغْفِرُهُ إذا نَصرَنَا وَفَتَحَ عَلَيْنَا. وَسَكَتَ بَعْضُهُمْ فَلَمْ يَقُلْ شَيْئًا. فَقال لِي: أَكَذَاكَ تَقُولُ يَا ابْنَ عَبَّاسٍ؟ فَقُلْتُ لا، قال : فَمَا تَقُولُ؟ قُلْتُ :

هُوَ أَجَلُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، أَعْلَمَهُ لَهُ قال : ﴿إذا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ﴾ وَذَلِكَ علامَةُ أَجَلِكَ ﴿ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إنهُ كان تَوَّابًا ﴾ فَقال عُمَرُ رضي الله عنه: مَا أَعْلَمُ مِنْهَا إلا مَا تَقُولُ .

113: İbn Abbâs (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Ömer (Allah Ondan razı olsun) Bedir harbine iştirak etmiş yaşlı sahabilerle beraber beni de istişare meclisine dahil etti. Bunlardan birisi kendi kendine içerledi ve Hz. Ömer'e: Bu çocuk neden bizimle beraber her meclise giriyor? Oysa bizim onun yaşında oğullarımız var dedi. Ömer (Allah Ondan razı olsun): Bildiğiniz bir sebepten dolayı diye cevap verdi. Sonunda günlerden bir gün Hz. Ömer beni çağırdı, onlarla beraber meclisine aldı, bana öyle geliyor ki; o gün beni onlara toplantılarda bulunmamın gerekliliğini ispat etmek istiyordu. Sahabilerin hepsine birden: "Allah'ın yardımı ve fethi geldiğinde" diye başlayan Nasr sûresi hakkında ne düşünüyorsunuz? diye sordu. Bir kısmı: Yardım görüp fetih gerçekleşince Allah'a hamd ve istiğfâr etmekle emrolunduk dedi. Kimi de hiç yorum yapmadı. Hz. Ömer bana hitaben: Ey ibn Abbâs sen de mi böyle düşünüyorsun? dedi. Ben: Hayır dedim. Peki ne diyorsun? diye sordu. Ben de: Bu sûre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in ecelinin kendisine bildirildiğini ifade etmektedir. "Allah'ın yardımı ve fethi sana gelince" ki bu senin ecelinin geldiğinin alametidir. "Rabbini hamd ile tesbih et ve bağışlanma dile. Çünkü O tevbeleri kabul edendir." Buyuruluyor dedim. Bunun üzerine Hz. Ömer: Ben de bu sûreden senin verdiğin anlamdan başka bir anlam bilmiyorum dedi. (Buhârî, Menâkıb 25)

١١٤– عَنْ عَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالتْ : مَا صَلَّى رَسُولُ اللهِ ﷺ صَلَاةً بَعْدَ أن نَزَلَتْ عَلَيْهِ: ﴿إذا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴾ إلا يَقُولُ فِيهَا: سبحانك رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ، اَللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي . و فِي رِوَايَةٍ كان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُكْثِرُ أن يَقُولَ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ: سبحانك اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ، اَللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي. يَتَأَوَّلُ القرآن، مَعْنَى يَتَأَوَّلُ القرآن أَيْ يَعْمَلُ ماَ أمر بِهِ فِي القرآن فِي قَوْلِهِ تَعَالَي فَسَبِّحِ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ . وَ فِي رِوَايَةٍ كان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُكْثِرُ أن يَقُولَ قَبْلَ أن يَمُوتَ: سبحانك اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ.قالتْ عَائِشَةَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا هَذِهِ الْكَلِمَاتُ الَّتِي أَرَاكَ أَحْدَثْتَهَا تَقُولُهَا؟ قال : جُعِلَتْ لِي عَلامَةٌ فِي أُمَّتِي إذا رَأَيْتُهَا قُلْتُهَا ﴿إذا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْح﴾إِلَى آخِرِ السُّورَةِ . وَ فِي رِوَايَةٍ كان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُكْثِرُ مِنْ قَوْلِ: سُبْحَان اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ. قالتْ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَاكَ تُكْثِرُ مِنْ قَوْلِ: سُبْحَان اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ؟ فَقال : أَخْبَرَنِي رَبِّي أني سَأَرَى عَلامَةً فِي أُمَّتِي فَإذا رَأَيْتُهَا أَكْثَرْتُ مِنْ قَوْلِ: سُبْحَان اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ، فَقَدْ رَأَيْتُهَا:

﴿ إذا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴾فَتْحُ مَكَّةَ، ﴿ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إنهُ كان تَوَّابًا﴾.

114: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Allah'ın yardımı erişip fetih gerçekleşince" ayeti indikten sonra Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kıldığı her namazın rükuʹ ve secdelerinde: "Ey Rabbimiz seni tüm noksanlardan tenzih eder, sana hamdederim beni bağışla" derdi. (Buhârî, Ezan 123; Müslim, Salât 219)

Yine Buhârî ve Müslim'in Aişe (Allah Ondan razı olsun)dan bir rivayeti şöyledir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) rükuʹ ve secdelerde: "Allah'ım seni noksanlardan tenzih eder, sana hamdederiz, bizi bağışla" bunu çok tekrarlamaya başladı.Kuranda emredilenleri yapardı. (Buhârî, Ezan 139; Müslim, Salât 217)

Müslim'in değişik bir rivayetinde şöyle denilmektedir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) vefatından önce "Allah'ım seni noksanlardan tenzih ederiz, Allah'ım sana hamdederiz, bağışlamanı diler, tevbe ederim" duasını sık sık tekrar ederdi. (Müslim, Salât 218)

Hz. Aişe (Allah Ondan razı olsun) diyor ki: Ey Allah'ın Rasûlü görüyorum ki yeni bir takım kelimelerle Allah'a dua ediyorsun, bunlar nedir? dedim. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Ümmetim ve benim için bir işaret tesbit ve tayin edilmiştir. Onu gördüğüm zaman bu kelimeleri söylemem emredilmiştir. Bu da Nasr sûresidir" buyurdu.

Yine Müslim'in değişik bir rivayetinde şöyle geçer: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ım sana hamd eder ve seni noksanlardan tenzih ederiz, bağışlanma diler, tevbe ederim" sözlerini sık sık söyler olmuştu. Hz. Aişe: Bu sözleri çok sık söylüyorsun deyince Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Rabbim ümmetim içinde bir alamet göreceğimi bildirdi. Onu gördüğümden bu yana Sübhanallahi ve bihamdihi estağfirullahe ve etûbü ileyh sözünü çok söyleim dedi., Ben o alameti Mekke'nin fethine işaret eden "Allah'ın yardımı ulaşıp fetih gerçekleşince ve insanların gurup gurup Allah'ın dinine girdiklerini gördüğünde Rabbini Hamd ile tesbih et ve O'ndan bağışlanma dile. Çünkü Allah tevbeleri çok kabul edendir." Meâlindeki Nasr sûresinde gördüm buyurdu. (Müslim, Salât 220)

١١٥- عَنْ أنس ﷺ قال: إن اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ تَابَعَ الْوَحْيَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَبْلَ وَفَاتِهِ، حَتَّى تُوُفِّيَ أَكْثَرَ مَا كان الْوَحْيُ عَلَيْهِ .

115: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Allah vahyi Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in vefatından önceye kadar indirdi.. Öyle ki; vahyin çok geldiği bir anda Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) vefat etti. (Buhârî, Fedâil 1; Müslim, tefsir 2)

١١٦- عَنْ جَابِرٍ ﷺ قال: قال النَّبِيُّ ﷺ: يُبْعَثُ كُلُّ عَبْدٍ عَلَى مَا مَاتَ عَلَيْهِ .

116: Câbir ibn Abdillah (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Her kul ölmeden önceki hali üzere diriltilir." (Müslim, Cennet 83)

BÖLÜM: 13

HAYIR YOLLARININ ÇOK OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا تَفْعَلُواْ مِنْ خَيْرٍ فَإِن اللّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴾

"Siz her ne iyilik yaparsanız, mutlaka Allah onu çok iyi bilir." (2 Bakara 215)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا تَفْعَلُواْ مِنْ خَيْرٍ يعلمه اللهِ ﴾

"Her ne iyilik yaparsanız, Allah onun farkındadır." (2 Bakara 197)

قال الله تعالى : ﴿ فَمَن يَعْمَلْ مِثْقال ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴾

"Artık kim zerre kadar iyilik yapmışsa, karşılığını görecek." (99 Zilzâl 7)

قال الله تعالى : ﴿ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ﴾

"Her kim doğru dürüst iyi işler işlerse, kendi faydasınadır." (45 Câsiye 15)

١١٧- عَنْ أبي ذَرٍّ جُنْدَبِ بْنِ جُنَادَةَ ﷺ قال : قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ الأعْمَالِ أَفْضَلُ؟ قال : الإيمان بِاللَّهِ، وَالْجِهَادُ فِي سَبِيلِهِ. قُلْتُ : أَيُّ الرِّقَابِ أَفْضَلُ؟ قال : أنفَسُهَا عِنْدَ أَهْلِهَا وَأَكْثَرُهَا ثَمَنًا . قُلْتُ : فَإِن لَمْ أَفْعَلْ؟ قال: تعِينُ صَانعًا أَوْ تَصْنَعُ لأَخْرَقَ . قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ إِن ضَعُفْتُ عَنْ بَعْضِ الْعَمَلِ؟ قال :تكُفُّ شَرَّكَ عَنِ النَّاسِ فَإنهَا صَدَقَةٌ مِنْكَ عَلَى نَفْسِكَ.

117: Ebû Zerr Cündüb ibn Cünâde (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ey Allah'ın Rasûlü hangi amel daha üstündür? dedim. "Allah'a iman ve Allah yolunda cihaddır" buyurdu. Bu sefer ben: Hangi esir ve köleyi hürriyetine kavuşturmak daha faziletlidir? dedim. "Sahipleri yanında en kıymetli ve değeri yüksek olanı" buyurdu. Cihadı ve köle azadını yapamaz isem dedim. "İş bilene yardım edersin, iş bilmeyenin işini yaparsın" buyurdu. Ey Allah'ın Rasûlü bunların hiçbirini yapamaz isem dedim. "İnsanlara zarar vermekten sakınırsın bu da kendi şahsına verdiğin bir sadakadır" buyurdu. (Buhârî, Itk 2; Müslim, İman 136)

١١٨- عَنْ أبي ذَرٍّ ﷺ أن رَسُولَ اللّهِ ﷺ قال : يُصْبِحُ عَلَى كُلِّ سُلاَمَى مِنْ أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ ، فَكُلُّ تَسْبِيحَةٍ صَدَقَةٌ ، وَكُلُّ تَحْمِيدَةٍ صَدَقَةٌ ، وَكُلُّ تَهْلِيلَةٍ صَدَقَةٌ، وَكُلُّ تَكْبِيرَةٍ صَدَقَةٌ ، وَأمر بِالْمَعْرُوفِ صَدَقَةٌ، وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ صَدَقَةٌ ، وَيُجْزِئُ مِنْ ذَلِكَ رَكْعَتَان يَرْكَعُهُمَا مِنَ الضُّحَى .

118: Ebû Zerr (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Herbirinizin herbir eklemi için bir

sadaka gerekir. Öyle ise her sübahnallah demek bir sadakadır. Her elhamdülillah demek bir sadakadır. Her lâ ilâhe illallah demek sadakadır, her Allahüekber demek sadakadır, iyiliği tavsiye etmek sadakadır, kötülükten sakındırmak sadakadır, bir kimsenin kuşluk vakti kılacağı iki rekat kuşluk namazı da bunların yerine geçer.” (Müslim, Müsâfirîn 84)

١١٩- عَنْ أبي ذَرٍّ ﵁ قال : قال النَّبِيُّ ﷺ : عُرِضَتْ عَلَيَّ أَعْمَالُ أُمَّتِي حَسَنُهَا وَسَيِّئُهَا، فَوَجَدْتُ فِي مَحَاسِنِ أَعْمَالِهَا الأذَى يُمَاطُ عَنِ الطَّرِيقِ، وَوَجَدْتُ فِي مَسَاوِي أَعْمَالِهَا النُّخَاعَةَ تَكُونُ فِي الْمَسْجِدِ لاَ تُدْفَنُ .

119: Ebû Zerr (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Ümmetimin iyi, kötü tüm amelleri bana arzolundu, iyi işlerinin içinde gelip geçenlere eziyet veren şeylerin yollardan kaldırılması da vardı. Sümük ve balgamla Mescitlerin kirletilmesi ve o haliyle bırakılması da çirkin ameller arasında idi.” (Müslim, Mesâcid 57)

١٢٠- عن أبي ذر ﵁ أن نَاسًا قالوا: يا رَسُولَ اللَّهِ ذَهَبَ أَهْلُ الدُّثُورِ بِالأجُورِ، يُصَلُّونَ كَمَا نُصَلِّي، وَيَصُومُونَ كَمَا نَصُومُ، وَيَتَصَدَّقُونَ بِفُضُولِ أَمْوَالِهِمْ قال : أَوَ لَيْسَ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ مَا تَصَّدَّقُونَ بِه: أن بِكُلِّ تَسْبِيحَةٍ صَدَقَةً، وَكُلِّ تَكْبِيرَةٍ صَدَقَةً، وَكُلِّ تَحْمِيدَةٍ صَدَقَةً، وَكُلِّ تَهْلِيلَةٍ صَدَقَةً، وَأمر بِالْمَعْرُوفِ صَدَقَةٌ، وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ صَدَقَةٌ، وَفِي بُضْعِ أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ، قالوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيَأتِي أَحَدُنَا شَهْوَتَهُ, وَيَكُونُ لَهُ فِيهَا أجر؟! قال : أَرَأَيْتُمْ لَوْ وَضَعَهَا فِي حَرَامٍ أَكان عَلَيْهِ وِزْرٌ؟ فَكَذَلِك إذا وَضَعَهَا فِي الْحَلاَلِ كان لَهُ أجر .

120: Ebû Zerr (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre bazı insanlar: Ey Allah’ın Rasûlü zenginler tüm sevapları alıp götürüyorlar, çünkü onlarda bizler gibi namaz kılıyor, oruç tutuyor, ayrıca zenginliklerinden dolayı sadaka da veriyorlar dediler. Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem): “Allah sizlere sadaka verme ve bu yönde sevap kazanma imkanı vermedi mi sanıyorsunuz?

Her sübhanallah demek bir sadakadır,

her Allahüekber demek bir sadakadır,

her elhamdülillah demek bir sadakadır,

her lâ ilâhe illallah demek bir sadakadır, iyiliği emretmek sadaka, kötülükten sakındırmak sadakadır. Hatta her birinizin hanımıyla birlikte yatması sadakadır” buyurdu. Bunun üzerine sahâbîler: Ey Allah’ın Rasûlü hanımımızla şehvetimizi tatmin etmekle bize sevap mı var? dediler. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): “Kişi bu istek ve ihtiyacını haram yoldan giderseydi, günah olmayacak mıydı? Helal yoldan gidermesinde de elbette sevap vardır” buyurdular. (Müslim, Zekat 53)

١٢١- عَنْ أبي ذَرٍّ ﷺ قال : قال لِيَ النَّبِيُّ ﷺ : لاَ تَحْقِرَنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا وَلَو أن تَلْقَىأخاكَ بِوَجْهٍ طَلِيقٍ.

121: Ebû Zerr (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bana şöyle dedi: "Kardeşini güler yüzle karşılamaktan ibaret bile olsa hiçbir iyiliği küçük görme!" (Müslim, Birr 144)

١٢٢/٦- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال: قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : كُلُّ سُلامَى مِنَ النَّاسِ عَلَيْهِ صدَقَةٌ ، كُلَّ يَوْمٍ تَطْلُعُ فِيهِ الشَّمْسُ تَعْدِلُ بَيْنَ الاثْنَيْن صدَقَةٌ، وَتُعِينُ الرَّجُلَ فَي دابَّتِهِ فَتَحْمِلُهُ عَلَيْهَا أَوْ تَرْفَعُ لَهُ عَلَيْهَا مَتَاعَهُ صدَقَةٌ ، وَالْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صدَقَةٌ ، وبِكُلِّ خَطْوَةٍ تَمْشِيهَا إِلَى الصَّلاَةِ صَدَقَةٌ، وَتُمِيطُ الأذَى عَنِ الطَّرِيقِ صدَقَةٌ .

وَفِي رِوايَةٍ : عَنْ عائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالت : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : إنهُ خُلِقَ كُلُّ إنسان مِنْ بَنِي آدَمَ عَلَى سِتِّينَ وَثَلاثِ مِائَةِ مَفْصِلٍ، فَمَنْ كَبَّرَ اللَّهَ، وَحَمِدَ اللَّهَ، وَهَلَّلَ اللَّهَ ، وَسَبَّحَ اللَّهَ ، وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ ، وَعَزَلَ حَجَرًا عَنْ طَرِيقِ النَّاسِ أَوْ شَوْكَةً أَوْ عَظْمًا عَنْ طَرِيقِ النَّاسِ، أَوْأمر بِمَعْرُوفٍ أَوْ نَهَى عَنْ مُنْكَرٍ، عَدَدَ السِّتِّينَ وَالثَّلاَثِمِائَةِ، فَإنهُ يَمْشِي يَوْمَئِذٍ وَقَدْ زَحْزَحَ نَفْسَهُ عَنِ النَّارِ .

122: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: "İnsanın her bir eklemi için güneşin her çıkış gününde bir sadaka gerekir. İki kişi arasında adâletle İki kişinin arasını bulmak bir sadakadır. Bir kimsenin bineğine binmesine yardımcı olmak veya yükünün binitine yüklenmesine yardımcı olmak da bir sadakadır. Güzel söz söylemek de bir sadakadır. Namaza giderken attığın her adım da bir sadakadır. Gelip geçenleri rahatsız eden şeyleri yoldan alıp atmakta bir sadakadır." (Buhari, Sulh 11, Müslim, Zekat 56)

Hz, Aişe (Allah Ondan razı olsun)'nın değişik bir rivayetinde şöyle denmiştir: "Her insan üçyüzaltmış eklem üzere yaratılmıştır. Şu halde bir kimse: Allahüekber derse elhamdülillah derse lâ ilâhe illallah derse sübhanallah derse, Allah'tan bağışlanma dilerse, insanların yollarından eziyet veren taş, diken, kemik gibi şeyleri kaldırırsa, iyi olan şeyleri emreder, kötülüklerden sakındırırsa, bunların hepsi de üçyüzaltmışı bulursa o gün cehennem ateşinden uzaklaşmış olarak akşamı eder." (Müslim, Zekat 54)

١٢٣- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : مَنْ غَدَا إِلَى الْمَسْجِدِ أَوْ رَاحَ، أَعَدَّ اللَّهُ لَهُ فِي الْجَنَّةِ نُزُلاً كُلَّمَا غَدَا أَوْ رَاحَ .

123: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Her kimse namaz için

camiye gidip gelirse Allah onun her geliş ve gidişinde onun için cennette bir sofra hazırlar." (Buhârî, Ezan 37; Müslim, Mesâcid 285)

١٢٤- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﵁ قال : قال رسولُ اللهِ ﷺ : يَا نِسَاءَ الْمُسْلِمَاتِ لاَ تَحْقِرَنَّ جَارَةٌ لِجَارَتِهَا وَلَوْ فِرْسِنَ شَاةٍ.

124: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ey müslüman hanımlar hiçbir komşu kadın komşusunun verdiği koyun paçası bile olsa yaptığı iyiliği almamazlık yapmasın ve küçümsemesin." (Buhârî, Hîbe 1; Müslim, Zekat 90)

١٢٥- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﵁ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : الإيمان بِضْعٌ وَسَبْعُونَ، أَوْ بِضْعٌ وَسِتُّونَ شُعْبَةً فَأَفْضَلُهَا قَوْلُ لاَ إِلَهَ إلا اللَّهُ، وَأَدْنَاهَا إِمَاطَةُ ألاذى عَنِ الطَّرِيقِ، وَالْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الإيمان .

125: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den aktarıldığına göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İman yetmiş yahut altmış bu kadar şubedir. En yükseği لاَ إِلَهَ إلا اللهُ = Allah'tan başka ibadet edilecek sözü dinlenecek gerçek ilah yoktur sözüdür. En aşağısı ise eziyet verecek şeyleri yollardan kaldırmaktır, utanmak da imanın bir parçasıdır." (Buhârî, İman 3; Müslim, İman 58)

١٢٦- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﵁ أن رَسُولَ اللهِ ﷺ قال : بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي بِطَرِيقٍ اِشْتَدَّ عَلَيْهِ الْعَطَشُ، فَوَجَدَ بِئْرًا فَنَزَلَ فِيهَا فَشَرِبَ، ثُمَّ خَرَجَ فَإِذا كَلْبٌ يَلْهَثُ يَأْكُلُ الثَّرَى مِنَ الْعَطَشِ، فَقال : الرَّجُلُ لَقَدْ بَلَغَ هَذَا الْكَلْبَ مِنَ الْعَطَشِ مِثْلُ الَّذِي كان قَدْ بَلَغَ مِنِّي، فَنَزَلَ الْبِئْرَ فَمَلأَ خُفَّهُ مَاءً ثَمَّ أَمْسَكَهُ بِفِيهِ، حَتَّي رَقِيَ فَسَقَى الْكَلْبَ فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ، فَغَفَرَ لَهُ، قالوا: يَا رَسُولَ اللَّه وَإن لَنَا فِي الْبَهَائِمِ أجرا فَقال : فِي كُلِّ كَبِدٍ رَطْبَةٍ أجر .

وَفِي رِوايَةٍ : بَيْنَمَا كَلْبٌ يُطِيفُ بِرَكِيَّةٍ قَدْ كَادَ يَقْتُلُهُ الْعَطَشُ إِذْ رَأَتْهُ بَغِيٌّ مِنْ بَغَايَا بَنِي إِسْرَائِيلَ، فَنَزَعَتْ مُوقَهَا فَاسْتَقَتْ لَهُ بِهِ، فَسَقَتْهُ فَغُفِرَ لَهَا بِهِ .

126: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Vaktiyle bir adam yolda giderken çok susadı, nihayet bir kuyu bulup oraya indi, su içip çıktı, bir de ne görsün bir köpek dilini çıkarmış soluyor ve susuzluktan nemli toprağı yalıyordu. Adama kendi kendine bu köpek te tıpkı benim gibi susamış dedi ve hemen kuyuya indi, mestini su ile doldurdu ve mesti ağzına alarak kuyudan çıktı, köpeği suladı. Bundan dolayı Allah o kimseye teşekkür etti (razı oldu) ve onu bağışladı." Sahabîler: Ey Allah'ın Rasûlü bizim için hayvanlardan dolayı sevap var mıdır? dediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: " (Evet! kendisinde hayat eseri olan canlının) her yaş ciğer (i sulayan için) de mükafaat vardır, buyurdular.

Bir başka rivayette: “Allah ona teşekkür etti (ondan memnun oldu) ve onu bağışlayıp cennetine koydu” denilmektedir.

Bir diğer rivayette ise şöyle buyurulmaktadır: “Susuzluktan ölmek üzere olan bir köpek bir kuyunun etrafında dolaşıp duruyordu. İsrailoğullarından ahlaksız bir kadın onu gördü hemen çizmesini çıkardı, köpek için kuyudan su çekerek onu suladı, bu sebeble o kadın bağışlandı.” (Buhârî, Enbiyâ 54; Müslim, Selam 155)

١٢٧- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : لَقَدْ رَأَيْتُ رَجُلاً يَتَقَلَّبُ فِي الْجَنَّةِ فِي شَجَرَةٍ قَطَعَهَا مِنْ ظَهْرِ الطَّرِيقِ كانت تُؤْذِي الْمُسْلِمِينَ . وَفِي رِوايَةٍ : مَرَّ رَجُلٌ بِغُصْنِ شَجَرَةٍ عَلَى ظَهْرِ طَرِيقٍ فَقال : وَاللَّهِ لأنحِّيَنَّ هَذَا عَنِ الْمُسْلِمِينَ لاَ يُؤْذِيهِمْ، فَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ . وَفِي رِوايَةٍ : بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي بِطَرِيقٍ وَجَدَ غُصْنَ شَوْكٍ عَلَى الطَّرِيقِ، فَأَخَّرَهُ فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ، فَغَفَرَ لَهُ .

127: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Müslümanları rahatsız eden yol üzerindeki bir ağacı kesen bir kişiyi cennet nimetleri içinde yüzer gördüm.” (Müslim, Birr 129) Başka bir rivayette ise şöyle buyurulur: “Adamın biri yol üzerinde bir ağaç dalı gördü ve Allah’a yemin ederim ki; bunu müslümanları rahatsız etmemesi için buradan kaldıracağım dedi ve o ağacı kaldırdı, bu yüzden cennetlik oldu.” (Müslim, Birr 128) Başka bir rivayette de şöyle denilir: “Bir adam yolda yürürken yol üzerinde bir diken dalı buldu ve insanlara eziyet vermesin diye onu yoldan uzaklaştırdı. Bu yüzden Allah ona teşekkür etti (ondan memnun oldu) ve onu bağışladı.” (Buhârî, Ezan 32; Müslim, Birr 127)

١٢٨- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ، ثُمَّ أَتَى الْجُمُعَةَ، فَاسْتَمَعَ وَأنصتَ، غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجُمُعَةِ وَزِيَادَةُ ثَلاثَةِ أَيَّامٍ وَمَنْ مَسَّ الْحَصَى فَقَدْ لَغَا .

128: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)’den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Bir kimse güzelce abdest alır, cum’aya gelir, hutbeyi ses çıkarmadan dinlerse; iki cum’a arası ve üç gün de fazlasıyla günahları bağışlanır. Her kim de cum’a hutbesi esnasında çakıl taşları (tesbih, anahtarlık) gibi şeylerle meşgul olursa boş işle uğraşmış ve cum’anın sevabını boşa götürmüş olur.” (Müslim, Cum’a 27) .

١٢٩- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : إذا تَوَضَّأَ الْعَبْدُ الْمُسْلِمُ، أَوِ الْمُؤْمِنُ فَغَسَلَ وَجْهَهُ خَرجَ مِنْ وَجْهِهِ كُلُّ خَطِيئَةٍ نَظَرَ إِلَيْهَا بِعَيْنَيْهِ مَعَ الْمَاءِ، أَوْ مَعَ آخِرِ قَطْرِ الْمَاءِ، فَإذا غَسَلَ يَدَيْهِ خَرَجَ مِنْ يَدَيْهِ كُلُّ خَطِيئَةٍ كان بَطَشَتْهَا يَدَاهُ مَعَ الْمَاءِ، أَوْ مَعَ آخِرِ قَطْرِ الْمَاءِ، فَإذا غَسَلَ رِجْلَيْهِ خَرَجَتْ كُلُّ خَطِيئَةٍ مَشَتْهَا رِجْلاَهُ مَعَ الْمَاءِ، أَوْ مَعَ آخِرِ قَطْرِ الْمَاءِ حَتَّى يَخْرُجَ نَقِيًّا مِنَ الذُّنُوبِ .

129: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Bir müslüman veya mü'min kul abdest alırken yüzünü yıkadığı sırada gözleriyle işlediği günahlar abdest suyu veya suyunun son damlasıyla dökülür gider, ellerini yıkadığında elleriyle işlediği günahlar abdest suyu veya suyunun son damlasıyla dökülür, öyle ki; kişi eliyle işlediği tüm günahlarından arınır ve tertemiz olur, ayaklarını yıkadığı esnada da ayaklarıyla işlediği günahları abdest suyu veya suyunun son damlasıyla çıkar gider böylece müslüman günahlarından tamamıyle temizlenmiş olur." (Müslim, tahâra 32)

١٣٠- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﵁ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قال : الصَّلَوَاتُ الْخَمْسُ، وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ، وَرمضان إِلَى رمضان مُكَفِّرَاتٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ إذا اجْتُنِبَتِ الْكَبَائِرُ .

130: Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Büyük günahlardan kaçınıldığı takdirde günlük beş vakit namaz, iki cum'a ve iki ramazan aralarında işlenecek küçük günahlara keffarettir." (Müslim, tahâra 16)

١٣١- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﵁ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ ألا أَدُلُّكُمْ عَلَى مَا يَمْحُو اللَّهُ بِهِ الْخَطَايَا وَيَرْفَعُ بِهِ الدَّرَجَاتِ. قالوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قال : إِسْبَاغُ الْوُضُوءِ عَلَى الْمَكَارِهِ وَكَثْرَةُ الْخُطَا إِلَى الْمَسَاجِدِ، وَانتظَارُ الصَّلاَةِ، بَعْدَ الصَّلاَةِ فَذَلِكُمُ الرِّبَاطُ .

131: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Allah'ın günahları ve dereceleri yükseltmesine sebep olacak iyilik ve hayırları size açıklayayım mı? Diye sordu. Sahabiler ise evet açıkla dediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Güç ve zor zamanlarda(aşırı soğuk veya sıcak havalarda soğuk veya sıcak suyla)bile olsa abdesti tam ve mükemmel almak, mescidlere gidişte adımları çoğaltmak, namazdan sonra ikinci bir namazı beklemek. işte bağlanmanız gereken, rağbet etmeniz gereken şeyler bunlardır ," (Müslim, taharet 41)

١٣٢- عَنْ أبي مُوسَى الأشعري ﵁ قال : قال رَسُولَ اللَّهِ ﷺ : مَنْ صَلَّى الْبَرْدَيْنِ دَخَلَ الْجَنَّةَ .

132: Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim ki iki serinlik zamana rastlayan sabah ve ikindi namazlarını kılarsa cennete girer." (Buhari Mevakit-us Salat 26, Müslim, Mesacid 215)

١٣٣- عَنْ أبي مُوسَى الأشعري ﵁ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ :إذا مَرِضَ الْعَبْدُ أَوْ سَافَرَ كُتِبَ لَهُ مِثْلُ مَا كان يَعْمَلُ مُقِيمًا صَحِيحًا .

133: Yine Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse hastalanır veya yola çıkarsa evinde olduğu ve sıhhatli olduğu zamanlarında yapmakta olduğu nafile ibadetlerinin sevabı gibi kendisine sevap yazılır." (Buhari Cihad 134)

١٣٤- عَنْ جَابِرٍ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ .

134: Cabir ibn-i Abdullah (Allah Ondan razı olsun)'den rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Dine dayalı her güzel iş sadaka sevabı kazandırır." (Buhari Edeb 33)

١٣٥- عَنْ جَابِرٍ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا إلا كان مَا أُكِلَ مِنْهُ لَهُ صَدَقَةً، وَمَا سُرِقَ مِنْهُ لَهُ صَدَقَةً، وَلاَ يَرْزَؤُهُ أَحَدٌ إلا كان لَهُ صَدَقَةً . وَفِي رِوايَةٍ : فَلاَ يَغْرِسُ الْمُسْلِمُ غَرْسًا، فَيَأْكُلَ مِنْهُ إنسان وَلاَ دَابَّةٌ وَلاَ طَيْرٌ إلا كان لَهُ صَدَقَةً إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ . وَفِي رِوايَةٍ: لاَ يَغْرِسُ مُسْلِمٌ غَرْسًا، وَلاَ يَزْرَعُ زَرْعًا، فَيَأْكُلَ مِنْهُ إنسان وَلاَ دَابَّةٌ وَلاَ شَيْءٌ إلا كانت لَهُ صَدَقَةٌ .

135: Cabir ibn-i Abdullah (Allah Ondan razı olsun)'den rivayete göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Herhangi bir müslümanın diktiği ağaçtan yenen çalınan ve eksiltilen her şey o ağacı diken için sadakadır." (Müslim Müsakat 7)

* Müslim'in diğer bir rivayeti şöyledir: "Müslüman bir kişi bir ağaç diker de ondan insan, hayvan veya kuş yerse bu yenen şey kıyamete kadar o kimseye sadakadır." (Müslim Müsakat 10)

* Yine Müslim'in bir rivayeti şöyledir: "Bir Müslümanın diktiği ağaçtan veya ektiği ekinden insanın hayvanın ve kuşların yedikleri şeyler o müslüman için sadaka olur." (Müslim Müsakat 9)

١٣٦- عَنْ جَابِرٍ ﷺ قال : أرَادَ بَنُو سَلِمَةَ أن يَنْتَقِلُوا قُرْبَ الْمَسْجِدِ، فَبَلَغَ ذلِكَ رَسُولَ اللهِ ﷺ فقال لَهُمْ: " إنهُ قَدْ بَلَغَنِى إنكُمْ تُرِيدُون أن تَنْتَقِلُوا قُرْبَ الْمَسْجِدِ ؟" فَقالوا: نَعَمْ يَا رَسُولَ اللهِ، قَدْ أرَدْنَا ذلِكَ. فَقال : "بَنِى سَلَمَةَ دِيَارَكُمْ تُكْتَبْ آثَارُكُمْ، دِيَارَكُمْ تُكْتَبْ آثَارُكُمْ " رَوَاهُ مُسْلِمٌ. وَفِى رِوَايَةٍ : "إن بِكُلِّ خُطْوَةٍ دَرَجَةً.

136: Cabir ibn-i Abdullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Selime oğulları Mescidi Nebevi'nin yakınına taşınmak istediler. Durum Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e ulaşınca:

-Camiye yakın bir yere taşınmak istiyormuşsunuz öylemi? Diye sordu.

-Evet ey Allah'ın Rasulu! Buna niyet ettik, dediler. Bunun üzerine peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Selime oğulları! Yerinizde kalın ki adımlarınızın fazlalığından sevap yazılsın. Yerinizde kalın ki adımlarınızın fazlalığından fazla sevap yazılsın." (Müslim Mesacid 280)

* Müslim'in değişik rivayetinde : "Her adım karşılığında size bir derece vardır." Buyurulmuştur. (Müslim Mesacid 279)

١٣٧- عَنْ أبي بْنِ كَعْبٍ ﷺ قال : كان رَجُلٌ لاَ أَعْلَمُ رَجُلاً أَبْعَدَ مِنَ الْمَسْجِدِ مِنْهُ، لاَ تُخْطِئُهُ صَلاَةٌ فَقِيلَ لَهُ , أَوْ قُلْتُ لَهُ: لَوِ اشْتَرَيْتَ حِمَارًا تَرْكَبُهُ فِي الظَّلْمَاءِ؟ وَفِي الرَّمْضَاءِ ؟ قال : مَا يَسُرُّنِي أن مَنْزِلِي إِلَى جَنْبِ الْمَسْجِدِ، إني أُرِيدُ أن يُكْتَبَ لِي مَمْشَايَ إِلَى الْمَسْجِدِ وَرُجُوعِي إذا رَجَعْتُ إِلَى أَهْلِي فَقال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : قَدْ جَمَعَ اللَّهُ لَكَ ذَلِكَ كُلَّهُ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ. وَفِي رِوَايَةٍ "إن لَكَ مَا احْتَسَبْتَ"

137: Ebu'l Munzir Ubey İbn-i Ka'b (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir adam vardı ki, Evi camiye ondan daha uzak bir kimseyi bilmiyorum. Bu kimse cemaati hiç bırakmazdı. Kendisine denildi ki veya ben kendisine söyledim : Bir merkep satın alsan da karanlık ve aşırı sıcakta binsen olmaz mı? O'da şöyle cevap verdi: Evimin mescidin yanında olmasını arzu etmem. Çünkü ben mescide gidişimde ve aileme geri gelişlerimde adımlarıma sevabın yazılmasını istiyorum. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de o kimseye: "Bunların hepsinin sevabını Allah, senin için derleyip topladı." Buyurdular. Başka bir rivayette : Camiye gidişindeki her fazla adımlarında sevap vardır. (Müslim Mesacid 278)

١٣٨- عن عَبْدَاللَّهِ بْنَ عَمْرٍو رَضِيَ اللهُ عَنْهمَا قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ :أَرْبَعُونَ خَصْلَةً أَعْلاَهُنَّ مَنِيحَةُ الْعَنْزِ مَا مِنْ عَامِلٍ يَعْمَلُ بِخَصْلَةٍ مِنْهَا رَجَاءَ ثَوَابِهَا وَتَصْدِيقَ مَوْعُودِهَا إلا أَدْخَلَهُ اللَّهُ بِهَا الْجَنَّةَ

138: Ebu Muhammed Abdullah İbn-i Amr İbn-il Âs (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayete göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kırk çeşit sevap kazandıracak amel vardır ki bunların en üstünü birisine sağıp ve sütünü içmesi için ödünç olarak bir keçi vermektir. Kim de sevabını umarak ve va'dedilen sevapların gerçekleşeceğine inanarak bu kırk hasletten birini işlerse Allah, onu cennete koyar." (Buhari Hibe 35)

١٣٩- عَنْ عَدِيِّ بْنِ حَاتِمٍ ﷺ قال : سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: " اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ " مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ. قال رسولُ الله ﷺ :مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ إلا سَيُكَلِّمُهُ اللَّهُ لَيْسَ بَيْنَهُ وَبَيْنَهُ تُرْجُمَان، فَيَنْظُرُ أَيْمَنَ مِنْهُ فَلاَ يَرَى إلا مَا قَدَّمَ، وَيَنْظُرُ أَشْأَمَ مِنْهُ فَلاَ يَرَى إلا مَا قَدَّمَ، وَيَنْظُرُ بَيْنَ يَدَيْهِ فَلاَ يَرَى إلا النَّارَ تِلْقَاءَ وَجْهِهِ، فَاتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ ، فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَبِكَلِمَةٍ طَيِّبَةٍ.

139: Adiy İbn-i Hatim (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken dinledim demiştir: "Yarım hurmayla da (sadaka vermek) olsa cehennemden korunmaya çalışın." (Buhari Edeb 34, Müslim Zekat 66)

Yine Buhari ve Müslim'in diğer bir rivayetinde şöyle buyurulmuştur: "Rabbiniz aranızda tercüman olmaksızın hepinizle konuşacaktır. Öyle ki kişi sağına bakacak dünyadayken ahirete gönderdiklerinden başka bir şey göremeyecek,

soluna bakacak yine aynı şeyleri görecektir. Önüne bakacak karşısında cehennemden başka bir şey göremeyecektir. O halde artık bir hurmanın yarısı ile de olsa (sadaka verip) kendinizi cehennem ateşinden koruyun. Bunu da bulamayan tatlı sözle de olsa kendisini ateşten korusun.” (Buhari Zekat 10, Müslim Zekat 97)

١٤٠- عَنْ أنس بْنِ مَالِكٍ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : إن اللَّهَ لَيَرضي عَنِ الْعَبْدِ أن يَأْكُلَ الأَكْلَةَ فَيَحْمَدَهُ عَلَيْهَا، أَوْ يَشْرَبَ الشَّرْبَةَ فَيَحْمَدَهُ عَلَيْهَا .

140: Enes ibn-i Malik (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Allah kulunun bir şey yiyip içmesinden dolayı kendisine hamdetmesinden hoşnud olur.” (Müslim, Zikir 89)

١٤١- عَنْ اَبِى مُوسَى ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ صَدَقَةٌ. قال : اَرَاَيْت إن لَمْ يَجِدْ قال : يَعْمَلُ بِيَدِيهِ فَيَنْفَعُ نَفْسَهُ وَيَتَصدَّقُ. قال : اَرَاَيْتَ إن لَمْ يَسْتَطِعْ؟ قال : يُعِينُ ذَا الْحَاجَةِ الْمَلْهُوفَ. قال : اَرَاَيْتَ إن لَمْ يَسْتَطِعْ؟ قال : يَأمر بِالْمَعْرُوفِ اَوِ الْخَيْرِ. قال : اَرَاَيْت إن لَمْ يَفْعَلْ؟ يُمْسِكْ عَنِ الشَّرِّ فَإنها صَدَقَةٌ .

141: Ebu Musa el-Eş’ari (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) : “Her müslümanın sadaka vermesi gerekir.” Buyurdu.

-Sadaka verecek bir şey bulamazsa? dediler.

-Eliyle çalışır, kazanır, hem kendisine faydalı olur hem de sadaka verir.” buyurdu.

-Buna gücü yetmez veya iş bulamaz ise, denildi.

-Sıkıntıya düşmüş ihtiyaç sahibine yardım eder, buyurdu.

-Bu da elinden gelmezse dediler.

-İyiliği ve hayırlı işler yapmayı emreder.

-Bu da elinden gelmezse dediler.

-Kötülük yapmaktan uzak durur, bu da onun için sadakadır, buyurdu. (Buhari Zekat 30, Müslim Zekat 55)

BÖLÜM: 14

İBADET VE ALLAH’IN EMİRLERİNDE ÖLÇÜLÜ OLMAK

قال الله تعالى : ﴿ طه مَا أنزلنَا عَلَيْكَ القرآن لِتَشْقَى ﴾

“Ta Ha Ey Muhammed! Biz sana bu Kur’anı üzüntü ve sıkıntı çekmen için indirmedik.” (20 taha 1-2)

قال الله تعالى : ﴿ يُرِيدُ اللهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلاَ يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ ﴾

".... Allah size kolaylık diler, zorluk dilemez." (2 Bakara 185)

١٤٢- عَنْ عَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا أن النبي ﷺ دَخَلَ عَلَيْهَا وَعِنْدَهَا امرأَةٌ قال : مَنْ هَذِهِ؟ قالت : فُلانَةُ تَذْكُرُ مِنْ صَلاَتِهَا . قال : مَهْ عَلَيْكُمْ بِمَا تُطِيقُون، فَوَاللَّهِ لاَ يَمَلُّ اللَّهُ حَتَّى تَمَلُّوا . وَكان أحب الدِّينِ إِلَيْهِ مَادَاومَ صَاحبهُ عَلَيْهِ.

142: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'nın bildirdiğine göre, bir kadınla beraber otururken yanlarına peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) girdi ve: "Bu kadın kimdir?", diye sordu. Aişe validemiz: Bu filan kadındır deyip onun kıldığı namazları uzun uzadıya anlatmaya başladı. Bunun üzerine peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) efendimiz: "Bütün bunları sayıp dökmeyi bırak, gücünüz yettiği kadarıyle ibadet etmeniz size yeter. Vallahi siz amellerden usanmadıkça Allah'ta size sevap vermekten usanmaz." buyurdu. Aişe (Allah Ondan razı olsun) devamla Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında "En sevimli ibadet az da olsa devamlı yapılanı idi." dedi.(Buhari İman 32, Müslim Müsafirin 215)

١٤٣- عَنْ أنس بْنَ مَالِكٍ ﷺ قال : جَاءَ ثَلاَثَةُ رَهْطٍ إِلَى بُيُوتِ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ ﷺ يَسْأَلُونَ عَنْ عِبَادَةِ النَّبِيِّ ﷺ فَلَمَّا أُخْبِرُوا كأنهُمْ تَقالوهَا فَقالوا: أَيْنَ نَحْنُ مِنَ النَّبِيِّ ﷺ قَدْ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ. قال أَحَدُهُمْ: أَمَّا أنا فَإني أُصَلِّي اللَّيْلَ أَبَدًا، وَقال آخَرُ : وَأنا أَصُومُ الدَّهْرَ وَلاَ أُفْطِرُ . وَقال آخَرُ : وَأنا أَعْتَزِلُ النِّسَاءَ فَلاَ أَتَزَوَّجُ أَبَدًا . فَجَاءَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِلَيْهِمْ فَقال : أنتمُ الَّذِينَ قُلْتُمْ كَذَا وَكَذَا ؟ أَمَا وَاللَّهِ إني لأَخْشَاكُمْ لِلَّهِ وَأَتْقَاكُمْ لَهُ لَكِنِّي أَصُومُ، وَأُفْطِرُ، وَأُصَلِّي وَأَرْقُدُ، وَأَتَزَوَّجُ النِّسَاءَ . فَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي .

143: Enes İbn-i Malik (Allah Ondan razı olsun), şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in ibadetlerini öğrenmek üzere üç kişilik bir grup peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) hanımlarının evlerine geldiler. Kendilerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in ibadeti bildirilince onlar bunu azımsadılar ve peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında biz neyiz ki onun geçmiş ve gelecekteki günahları bile bağışlanmıştır, dediler. İçlerinden biri yaşadığım müddet geceleri namaz kılacağım, dedi. Bir diğeri de hayatım boyunca oruç tutacağım ve oruçsuz gün geçirmeyeceğim dedi. Üçüncüsü de sağ olduğum müddet kadınlardan uzak kalıp evlenmeyeceğim diye söz verdi.Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem), onların yanına geldi ve şöyle söyledi: "Şöyle şöyle diyenler sizler misiniz. Dikkat edin Allah'a yemin olsun ki sizin Allah'tan en fazla korkanınız ve ona en saygılı olanınızım. Fakat ben bazan oruç tutar bazan tutmam, gece namaz da kılıyor uyuyorum da, kadınlarla da evleniyorum. Kim benim sünnetimden yüz çevirirse o kimse benden değildir." (Buhari, Nikah 1, Müslim, Nikah 5)

١٤٤- عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ ﷺ أن النَّبِىَّ ﷺ قال : " هَلَكَ الْمُتَنَطِّعُونَ." قالهَا ثَلاَثًا.

144: Abdullah İbn-i Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Her türlü işlerinde ve sözlerinde ileri gidip haddi aşanlar helak oldular." Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bu sözü üç sefer tekrarladı. (Müslim, ilim 7)

١٤٥- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أن النبي ﷺ قال : إن الدِّينَ يُسْرٌ وَلَنْ يُشَادَّ الدِّينَ إلا غَلَبَهُ فَسَدِّدُوا وَقَارِبُوا وَأَبْشِرُوا وَاسْتَعِينُوا بِالْغَدْوَةِ وَالرَّوْحَةِ وَشَيْءٍ مِنَ الدُّلْجَةِ.

وفي رواية له: سَدِّدُوا وَقَارِبُوا واغدوا وروحوا، وَشَيْءٍ مِنَ الدُّلْجَةِ، القصد القصد تبلغوا.

145: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İslam dini kolaylık dinidir. Hiçbir kimse yoktur ki (bu) din hususunda (amellerim eksiksiz olsun diye) kendini zorlasıýn da din, ona yenik düşmesin (ve ezilip büsbütün amelden kesilmesin).hal büyle olunca orta yolu seçiniz. En iyisini yapamasanız bile ona yaklaşmaya çalışınız. Eğer böyle yaparsanız müjdeler size... Günün evvelinde ve sonunda bir de gecenin sonuna değin gönlünüzün huzur dolu anlarında Allah'a ibadet ederek bu vakitlerden faydalanınız." (Buhari, İman 29)

Buharinin başka bir rivayeti şöyledir: "Orta yolu tutunuz, amellerinizi mükemmelleştirmeye ve Allah'a yakın olmaya gayret ediniz. Sabahleyin öğle ile akşam arası bir parça da geceden faydalanarak ibadet ve taatınızı artırarak maksada erişesiniz." (Buhari, Rikak 18)

١٤٦- عَنْ أنس بْنِ مَالِكٍ ﷺ قال : دَخَلَ النَّبِيُّ ﷺ الْمَسْجِدَ فَرَأَى حَبْلاً مَمْدُودًا بَيْنَ سَارِيَتَيْنِ فَقَال : مَا هَذَا الْحَبْلُ قالوا: لِزَيْنَبَ تُصَلِّي فِيهِ فَإذا فَتَرَتْ تَعَلَّقَتْ بِهِ فَقَال: حُلُّوهُ لِيُصَلِّ أَحَدُكُمْ نَشَاطَهُ فَإذا فَتَرَ فَلْيَرْقُدْ

146: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) mescide girmişti. İki direk arasında gerilmiş bir ip gördü.

-Bu ip nedir? diye sordu. Sahabiler:

-Bu ip Zeyneb binti Cahş'a aittir. Namaz kılarken ayakta durmaktan yorulunca ona dayanıyor dediler. Bunun üzerine peygamberimiz:

-Onu hemen çözünüz. Sizden biri istekli ve zinde olduğu haldeyken namazını (ayakta)kılsın, yorgunluk ve gevşeklik hissettiğinde ise yatıp uyusun." buyurdu.(Buhari teheccüd 18, Müslim Müsafirin 219)

١٤٧- عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عَنْهَا أن رَسُولَ اللّٰهِ ﷺ قال : إذا نَعَسَ أَحَدُكُمْ وَهُوَ يُصَلِّي، فَلْيَرْقُدْ حَتَّى يَذْهَبَ عَنْهُ النَّوْمُ، فَإنهُ إذا صَلَّى وَهُوَ نَاعِسٌ لاَ يَدْرِي لَعَلَّهُ يَسْتَغْفِرُ فَيَسُبُّ نَفْسَهُ.

147: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden birinize namaz kılarken uyku hali bastırırsa uykusu geçinceye kadar yatsın. Çünkü uykulu vaziyette namaz kılan kimse belki de bilmeyerek istiğfar edip Allah'tan bağışlanma dileyeceğim derken kendisine sövebilir, beddua edebilir." (Buhari, Vudu 53, Müslim, Müsafir 222)

١٤٨- عَنْ اَبِى عَبْدِ اللهِ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ ﷺ قال : كُنْتُ أُصَلِّي مَعَ النَّبِيِّ ﷺ فَكانت صَلاَتُهُ قَصْدًا وَخُطْبَتُهُ قَصْدًا.

148: Ebu Abdullah Cabir İbn-i Semurete (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. "tüm namazlarımı peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ile beraber kılardım. Onun namazı da hutbesi de ne uzun ne de kısa olmayıp orta olurdu." (Müslim Cuma 41)

١٤٩- عَنْ أبي جُحَيْفَةَ وَهْبِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ﷺ قال : آخَى النَّبِيُّ ﷺ بَيْنَ سَلْمَان وَأبي الدَّرْدَاءِ فَزَارَ سَلْمَان أَبَا الدَّرْدَاءِ فَرَأَى أُمَّ الدَّرْدَاءِ مُتَبَذِّلَةً فَقال لَهَا: مَا شَأنكِ؟ قالت: أَخُوكَ أَبُو الدَّرْدَاءِ لَيْسَ لَهُ حَاجَةٌ فِي الدُّنْيَا، فَجَاءَ أَبُو الدَّرْدَاءِ فَصَنَعَ لَهُ طَعَامًا فَقال لَهُ: كُلْ فَإني صَائِمٌ قال : مَا أنا بِآكِلٍ حَتَّى تَأْكُلَ , فَأَكَلَ فَلَمَّا كان اللَّيْلُ ذَهَبَ أَبُو الدَّرْدَاءِ يَقُومُ فَقال : نَمْ فَنَامَ ثُمَّ ذَهَبَ يَقُومُ فَقال : نَمْ فَلَمَّا كان آخِرُ اللَّيْلِ قال : سَلْمَان قُمِ الآن فَصَلَّيَا فَقال لَهُ سَلْمَان إن لِرَبِّكَ عَلَيْكَ حَقًّا، وَلِنَفْسِكَ عَلَيْكَ حَقًّا، وَلأَهْلِكَ عَلَيْكَ حَقًّا، فَأَعْطِ كُلَّ ذِي حَقٍّ حَقَّهُ، فَأَتَى النَّبِيَّ ﷺ فَذَكَرَ ذَلِكَ لَهُ , فَقال النَّبِيُّ ﷺ: صَدَقَ سَلْمَان.

149: Ebu Cuheyfe Vehb İbn-i Abdullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Selman ile Ebu'd-Derda'yı kardeş yapmıştı. Bu sebeble bir gün ziyaret ettiğinde hanımını eski elbiseler içerisinde gördü ve ona bu halin nedir? diye sorunca kadın:

-Kardeşin Ebu'd-Derda dünya malına ve zevklerine önem vermez, dedi. Sonra Ebu'd-Derda gidip Selman için yemek hazırladı ve buyurun yiyin ben oruçluyum, dedi. Selman da:

-Sen yemedikçe ben de yemem deyince Ebu'd-Derda'da oturup yemek yedi. Gece olunca Ebu'd-Derda ibadet için hazırlandı. Selman ona uyu dedi. Ebu'd-Derda'da uyudu, bir müddet geçtikten sonra yine kalkacak oldu. Selman ona yine uyu dedi. Gecenin sonu olunca Selman, Ebu'd-Derda'ya:

-İşte şimdi kalk, dedi ve her ikisi de birden kalkıp namaz kıldılar ve Selman Ebu'd-Derda'ya şöyle dedi:

-Senin üzerinde Rabbinin hakkı vardır, nefsinin hakkı vardır, ailenin hakkı vardır, hak sahiplerinin hepsinin hakkı var. sonra Ebu'd-Derda peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelip olup bitenleri anlattı. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de :

-Selman doğru söylemiş, buyurdu. (Buhari, Savm 51)

١٥٠- عَنْ اَبِى مُحَمَّدٍ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ رضي الله عَنْهُمَا قال : أُخْبِرَ النَّبِيُّ ﷺ أنى اَقُولُ : والله لاَصُومَنَّ النَّهَارَ وَلأَقُومَنَّ اللَّيْلَ مَا عِشْتُ فَقال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أنت الَّذِي تَقُولُ ذَلِكَ فَقلْتُ لَهُ: قَدْ قُلْتُهُ بِابِى وَأنت وَأُمِّى يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَقال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : فَإنكَ لاَ تَسْتَطِيعُ ذَلِكَ، فَصُمْ، وَأَفْطِرْ وَنَمْ، وَقُمْ، وَصُمْ مِنَ الشَّهْرِ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ، فَإن الْحَسَنَةَ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا وَذَلِكَ مِثْلُ صِيَامِ الدَّهْرِ. قُلْتُ : فَإني أُطِيقُ أَفْضَلَ مِنْ ذَلِكَ، قال: صُمْ يَوْمًا وَأَفْطِرْ يَوْمَيْنِ، قُلْتُ : فَإني أَفْضَلَ مِنْ ذَلِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، قال : صُمْ يَوْمًا وَأَفْطِرْ يَوْمًا، وَذَلِكَ صِيَامُ دَاوُدَ عليه السلام وَهُوَ أَعْدَلُ الصِّيَامِ. قُلْتُ : فَإني أُطِيقُ أَفْضَلَ مِنْ ذَلِكَ، قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : لاَ أَفْضَلَ مِنْ ذَلِكَ. قال عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرٍو رضي الله عنهما : ولأن أكون قَبِلْتُ الثَّلاَثَةَ الأيَّامَ الَّتِي قال رسولُ اللَّهِ ﷺ أحب إِلَيَّ مِنْ أَهْلِي وَمَالِي .

وَفِى رِوَايَةٍ: أَلَمْ أُخْبَرْ إنكَ تَصُومُ النَّهَارَ وَتَقُومُ اللَّيْلَ؟ فَقُلْتُ : بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قال : فَلاَ تَفْعَلْ، صُمْ، وَأَفْطِرْ، وَقُمْ، وَنَمْ، فَإن لِجَسَدِكَ عَلَيْكَ حَقًّا، وَإن لِعَيْنِكَ عَلَيْكَ حَقًّا، وَإن لِزَوْجِكَ عَلَيْكَ حَقًّا، وَإن لِزَوْرِكَ عَلَيْكَ حَقًّا، وَإن بِحَسْبِكَ أن تَصُومَ كُلَّ شَهْرٍ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ، فَإن لَكَ بِكُلِّ حَسَنَةٍ عَشْرَ أَمْثَالِهَا، فَإن ذَلِكَ صِيَامُ الدَّهْرِ كُلِّهِ، فَشَدَّدْتُ فَشُدِّدَ عَلَيَّ، قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ إني أَجِدُ قُوَّةً، قال : فَصُمْ صِيَامَ نَبِيِّ اللَّهِ دَاوُدَ عليه السلام وَلاَ تَزِدْ عَلَيْهِ، قُلْتُ : وَمَا كان صِيَامُ نَبِيِّ اللَّهِ دَاوُدَ عليه السلام ، قال : نِصْفَ الدَّهْرِ، فَكان عَبْدُاللَّهِ يَقُولُ بَعْدَ مَا كَبِرَ : يَا لَيْتَنِي قَبِلْتُ رُخْصَةَ النَّبِيِّ ﷺ .

وَفِى رِوَايَةٍ: اَلَمْ اُخْبَرْ إنكَ تَصُومُ الدَّهْرَ، وَتَقْرَاَ القرآن كُلَّ لَيْلَةٍ؟ فَقُلْتُ: بَلَى يَا رَسُولَ اللهِ، وَلَمْ اُرِدْ بِذلِكَ إلا الْخَيْرَ. قال : فَصُمْ صَوْمَ نَبِىَّ اللهِ دَاوُودَ، فَإنهُ كان اَعبَدَ النَّاسِ، وَاقْرَاِ القرآن فِى كُلِّ شَهْرٍ. قُلْتُ: يَا نَبِىَّ اللهِ إنى اُطِيقُ اَفْضَلَ مِنْ ذلِكَ؟ قال : فَاقْرَأْهُ فِى كُلِّ عَشْرِينَ. قُلْتُ: يَا نَبِىَّ اللهِ، إنى اُطِيقُ اَفْضَلَ مِنْ ذلِكَ؟ قال : فَاقْرَأْهُ فِى كُلِّ عَشْرٍ. قُلْتُ : يَا نَبِىَّ اللهِ إنى اُطِيقُ اَفْضَلَ مِنْ ذلِكَ. قال : :فَاقْرَأْهُ فِى كُلِّ سَبْعٍ، وَلاَ

تَزِدْ عَلَى ذلِكَ. فَشَدَّدْتُ فَشُدِّدَ عَلَيَّ، وَقال لِيَ النَّبِيُّ ﷺ: إنكَ لاَ تَدْرِي لَعَلَّكَ يَطُولُ بِكَ عُمُرٌ. قال : فَصِرْتُ إِلَى الَّذِي قال لِيَ النَّبِيُّ ﷺ. فَلَمَّا كَبِرْتُ وَدِدْتُ إِنِي كُنْتُ قَبِلْتُ رُخْصَةَ نَبِيِّ اللّهِ ﷺ.

وَفِي رِوَايَةٍ: وَإِن لِي وَلَدِكَ عَلَيْكَ حَقًّا. وَفِي رِوَايَةٍ : لاَ صَامَ مَنْ صَامَ الأَبَدِ، ثَلاَثًا. وَفِي رِوَايَةٍ أحب الصِّيَامِ إِلَى اللّهِ تَعَالَى صِيَامِ دَاوُودَ، وَأحب الصَّلاَةِ إِلَى اللّهِ تَعَالَى صَلاَةِ دَاوُودَ. كَان يَنَامُ نِصْفُ اللَّيْلِ، وَيَقُومُ ثُلُثَهُ وَيَنَامُ سُدُثَهُ , وَكَان يَصُومُ يَوْمًا وَيُفْطِرُ يَوْمًا، وَلاَ يُفْطِرُ إلا لاَقَى. وَفِي رِوَايَةٍ قال : أنكحنِي ابِي أمرَاةً ذَاتَ حَسَبٍ، وَكَان يَتَعَاهَدُ كُنَّتَهُ – اَىْ : امرأَةَ وَالِدِهِ – فَيَسْئَلُهَا عَنْ بَعْلِهَا، فَتَقُولُ لَه : نعم اَلرَّجُلُ مِنْ رَجُلٍ لَمْ يَطَأْ لَنَا فِرَاشًا، وَلَمْ يُفَتِّشْ لَنَا كَنَفًا مُنْذُ اَتَيْنَاهُ، فَلَمَّا طَالَ ذلِكَ عَلَيْهِ ذَكَرَ ذلِكَ لِلنَّبِيِّ ﷺ فَقال : اَلْقِنِى بِهِ، فَلَقِيتُهُ بَعْدُ , فَقال : كَيْفَ تَصُومُ؟ قُلْتُ: كُلُّ يَوْمٍ. قال : وَكَيْفَ تَخْتِمُ؟ قُلْتُ: كُلُّ لَيْلَةٍ، وَذَكَرَ نَحْوَ مَا سَبَقَ.

وَكان يَقْرَأُ عَلَى بَعْضِ اَهْلِهِ السُّبُعَ الَّذِي يَقْرَؤُهُ يَعْرِضُهُ مِنَ النَّهَارِ لِيَكُونَ اَخَفَّ عَلَيْهِ بِاللَّيْلِ. وَإِذا اَرَادَ أن يَتَقَوَّى اَفْطَرَ اَيَّامًا وَاَحْصَى، وَصَامَ مِثْلَهُنَّ، كَرَاهِيَةَ أن يَتْرُكَ شَيْئًا فَارَقَ عَلَيْهِ النَّبِيُّ ﷺ.

150: Ebu Muhammed Abdullah İbn-i Amr İbn-i As (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e benim şöyle dediğim haber verilmiş: "Allah'a yemin ederim ki yaşadığım sürece gündüzleri muhakkak oruç tutup geceleri de ibadet ve taatte uyanık geçireceğim." Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem):

-Bunları söyleyen senmisin? Diye sordu. Bende kendisine:

-Anam babam sana feda olsun Ya Rasulallah! Evet o sözü ben söylemiştim, dedim. Buyurdular ki:

-Sen buna güç yetiremezsin, hem oruç tut, hem de iftar et, hem uyu hem de ibadet et. Her ay üç gün oruç tut, çünkü her iyiliğe on misli ecir ve sevap vardır. Bu ise tam seneyi oruçla geçirmek gibidir. Bunun üzerine ben:

-Bunun daha fazlasını yapmaya gücüm yeter, dedim. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de:

-O halde bir gün oruç tut, iki gün tutma, buyurdu. Ben:

-Ama ben bundan daha fazlasına da güç yetirebilirim, dedim. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de:

-O halde bir gün oruç tut, bir gün tutma, bu Davut (a.s)ın orucudur bu oruç tutmanın en güzel şeklidir buyurdular.

-Ama ben bundan daha fazlasına da güç yetirebilirim, dedim. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de:

-Bundan daha faziletlisi yoktur, buyurdu.

Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in tavsiye ettiği her aydan üç gün orucu kabul etmem bana ehlimden ve malımdan daha sevgili olacaktı ama iş işten geçti.

* Diğer bir rivayette ise:

-Senin gündüzleri oruç tuttuğunu geceleri ibadetle geçirdiğini bana haber verdiler öyle mi, dedi. Evet Ey Allah'ın Rasulu dedim. Bunun üzerine:

-Bunu yapma, bazen oruçlu bazen oruçsuz ol, gece hem uyu hem de ibadet için kalk. Şüphesiz senin üzerinde vücudunun hakkı vardır, gözlerinin hakkı vardır, hanımının hakkı vardır, ziyaretçilerin hakkı vardır. Şüphesiz her aydan üç gün oruç tutman sana kafidir. Çünkü senin için her iyiliğin on misli karşılığı vardır. Bu da bütün zamanını oruçla geçirmek gibidir.

Abdullah der ki:

- Ben işi zorlaştırdım, zorluğa uğradım, Sonra ben:

Ey Allah'ın Rasulu ! Ben kendimde güç ve kuvvet buluyorum, dedim. Buyurdular ki:

-O halde Allah'ın nebisi Davud'un orucunu tut, daha fazlasını yapma.

-Davud'un orucu nasıldır? Diye sordum.

-Ömrün yarısını oruçla geçirmektir. Buyurdu.

Abdullah ibn-i Amr der ki: yaşlandıkça keşke peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in ruhsatını kabul etmiş olsaydım.

*Bir başka rivayet şöyledir:

-Senin bütün günleri oruçlu geçirdiğinden ve her gece Kur'an okuduğundan habersiz olduğumu mu sanıyorsun? Bunun üzerine ben:

-Elbette haberin vardır fakat ben böyle yapmakla sadece iyilik ve hayır umuyorum, dedim. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de:

-Allah'ın nebisi Davud'un orucunu tut. Çünkü o insanların en çok ibadet edeni idi. Ayda bir seferde Kur'anı baştan sona oku, buyurdu.

Ben ise Ya Rasulallah bundan daha fazlasını yapmaya gücüm yeter, dedim. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem): "O halde yirmi günde Kur'anı bitiriver", dedi. Ben ise Ya Rasulallah bundan daha fazlasını yapabilirim, dedim. O'da "Öyleyse on günde bitiriver", buyurdu. Ben tekrar bundan daha fazlasına gücüm yeter, deyince "Şu halde haftada bir sefer baştan sona oku ve bunun üzerine de artırma", buyurdu. Ben işi zorlaştırdım, zorluğa uğradım. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bana:

-Ne bilirsin belki çok yaşarsın, buyurmuştu.

Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)in dediği uzun yaşadım.

Abdullah ibn-i Amr der ki: Yaşlandıkça peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in ruhsatını kabul etmiş olsaydım, istemeye başladım.

* Bir rivayette şöyledir: "Senin çocuklarının da senin üzerinde hakkı vardır.

* Bir başka rivayette de şöyledir: "Bütün zamanını oruçla geçirenin orucu yoktur." Bu sözünü üç sefer tekrarladı.

* Daha değişik bir rivayette ise: Allah'a en sevimli olan oruç Davud (a.s.)'ın orucudur. Allah'a en sevimli namaz da Davud (a.s.)'ın namazıdır. Davud peygamber gecenin yarısına kadar uyur sonra üçte birini ibadetle geçirir ve sonra altıda birinde tekrar uyurdu. Bir gün oruç tutar, bir gün tutmazdı. Düşmanla karşılaştığında da yılıp kaçmazdı.

* Başka bir rivayette şu şekildedir: Abdullah şöyle demiştir: Babam beni soyca üstün bir kadınla evlendirdi. Ara sıra geldiğinde gelinine nasılsın der ve kocasının halinden sorarmış. O da dermiş ki:

-O ne iyi erkektir, geldiğim günden beri yatağıma ayak basmadı, eteğimi kaldırıp bakmadı.

Durum bu şekilde uzayınca babam durumu peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e arzetti. O'da "onu benimle görüştür", demiş. Nihayet Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'le karşılaşınca bana "Nasıl oruç tutuyorsun?", dedi. Ben de her gün dedim. "Nasıl Kur'anı baştan sona okuyorsun?" deyince her gece dedim. Rasulullah yukarıdaki ikazlarına benzer şekilde beni ikaz etti.

Abdullah yaşlandığı zamanlarda haftada bir devrettiği Kur'an'ın yedide bir bölümünü gündüz ailelerinden birine okuyordu gece namazda ona kolaylık olsun. Yorgunluğunu gidermek istediği zaman tuttuğu oruca ara verir ve bu günleri sayardı. Sonra da peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e verdiği sözü yerine getirmemeyi hoş görmediğinden o günler sayısınca oruç tutardı. (Buhari, Savm 55, Müslim Sıyam 181)

١٥١- عَنْ اَبِى رَبِيعَةَ حَنْظَلَةَ بْنِ الرُّبَيِّعِ الأَسَيِّدِيِّ الْكَاتب أحد مِنْ كُتَّابِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قال : لَقِيَنِي أَبُو بَكْرٍ ﵁ فَقال : كَيْفَ أنت يَا حَنْظَلَةُ؟ قال : قُلْتُ : نَافَقَ حَنْظَلَةُ قال : سُبْحَان اللَّهِ مَا تَقُولُ ! قال : قُلْتُ : نَكُونُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ يُذَكِّرُنَا بِالنَّارِ وَالْجَنَّةِ حَتَّى كانا رَأْيُ عَيْنٍ فَإذا خَرَجْنَا مِنْ عِنْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ عَافَسْنَا الأَزْوَاجَ وَلأَوْلاَدَ وَالضَّيْعَاتِ فَنَسِينَا كَثِيرًا. قال أَبُو بَكْرٍ ﵁ : فَوَاللَّهِ إنا لَنَلْقَى مِثْلَ هَذَا. فانطلقتُ أنا وَأَبُو بَكْرٍ حَتَّى دَخَلْنَا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قُلْتُ : نَافَقَ حَنْظَلَةُ يَا رَسُولَ اللَّهِ. فَقال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : وَمَا ذَاك؟ قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ نَكُونُ عِنْدَكَ تُذَكِّرُنَا بِالنَّارِ وَالْجَنَّةِ، حَتَّى كانا رَأْيُ عَيْنٍ، فَإذا خَرَجْنَا مِنْ عِنْدِكَ عَافَسْنَا الأَزْوَاجَ والأَوْلاَدَ وَالضَّيْعَاتِ نَسِينَا كَثِيرًا. فَقال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَوْ تَدُومُونَ عَلَى مَا

تَكُونُونَ عِنْدِي، وَفِي الذِّكْرِ لَصَافَحَتْكُمُ الْمَلاَئِكَةُ عَلَى فُرُشِكُمْ وَفِي طُرُقِكُمْ وَلَكِنْ يَا حَنْظَلَةُ سَاعَةً وَسَاعَةً ثَلاَثَ مَرَّاتٍ .

151: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in katiplerinden birisi olan Ebu Rib'i Hanzala İbn-i Rebi el-Üseyyidi (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Günün birinde Ebubekir (Allah Ondan razı olsun) benimle karşılaştı ve :

-Nasılsın ey Hanzala, diye sordu. Ben de:

-Hanzala münafık oldu, dedim. Ebubekir:

-Sübhanallah sen ne diyorsun? Dedi. Ben de cevaben dedim ki:

-Bizler Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında bulunuyoruz. Bize cennetten, cehennemden bahsediyor, sanki gözlerimizle görüyormuşuz gibi oluyoruz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzurundan ayrılıp hanımızın çoluk çocuğumuzun ve işlerimizin başına dönünce bu öğüdün çoğunu unutuyoruz. Ebubekir (Allah Ondan razı olsun) dedi ki:

-Allah'a yemin ederim ki biz de benzeri şeylerle karşı karşıyayız. Ben ve Ebubekir birlikte yola düştük Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzuruna girdik ve : Ya Rasulallah Hanzala münafık oldu, dedim. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de : "Bu da ne demektir", buyurdu. Ben:

-Ya Rasulallah! Sizin yanınızda bulunuyoruz. Bize cennet ve cehennemden bahsediyorsun. Sanki onları gözümüzle görüyor gibi oluyoruz. Senin yanından çıkıp ta hanımızın, çoluk çocuğumuzun yanına ve işimizin başına dönünce çoğunu unutuyoruz, dedim. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"Nefsimi elinde tutan Allah'a yemin ederim ki şayet siz benim yanımda bulunduğunuz hal üzere devam edip Allah'ı zikir üzerinde olabilseydiniz yataklarınız içinde ve yollarda melekler sizinle musafaha ederlerdi. Fakat ey Hanzala bir saatinizi ibadet ve taate bir saatinizi de başka işlere ayırınız", buyurdu ve bu sözü üç defa tekrarladı.(Müslim, tevbe 12)

١٥٢– عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّه عَنْهمَا قال : بَيْنَمَا النَّبِيُّ ﷺ يَخْطُبُ إذا هُوَ بِرَجُلٍ قَائِمٍ فَسَأَلَ عَنْهُ، فَقالوا : أَبُو إِسْرَائِيلَ نَذَرَ أن يَقُومَ فِي الشمس وَلاَ يَقْعُدَ، وَلاَ يَسْتَظِلَّ، وَلاَ يَتَكَلَّمَ، وَيَصُومَ، فَقال النَّبِيُّ ﷺ : مُرْهُ فَلْيَتَكَلَّمْ، وَلْيَسْتَظِلَّ، وَلْيَقْعُدْ، وَلْيُتِمَّ صَوْمَهُ.

152: Abdullah İbn-i Abbas (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) insanlara hutbe irad ederken ayakta duran bir adam gördü ve onun kim olduğunu sordu. Sahabiler:

-O Ebu İsraildir. Güneşte durmayı, oturmamayı, gölgelenmemeyi, konuşmamayı ve devamlı oruç tutmayı nezretmiştir. Bunun üzerine peygamber (sallallahu aleyhi vesellem):

-Ona söyleyin, konuşsun, gölgelensin, otursun ve orucunu tamamlasın, buyurdu. (Buhari, Eyman 31)

BÖLÜM: 15

İBADET VE HAYIRLI İŞLERİ DEVAMLI YAPMAK

قال الله تعالى : ﴿ اَلَمْ يَاِن لِلَّذِينَ آمَنُوا أن تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ ، وَلاَ يَكُونُوا كَالَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ ﴾

"İnananlar için hala vakit gelmedi mi ki, kalbleri Allah'ın zikrine ve Ondan inen Kur'an'a karşı kalpleri örpersin, ve bundan önce kendilerine kitap verilmiş sonra üzerlerinden uzun zaman geçmekle kalpleri katılaşmış çoğu da yoldan çıkmış kimseler gibi olmasınlar." (57 Hadid 16)

قال الله تعالى : ﴿ وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الإنجِيلَ وَجَعَلْنَا فِى قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إلا ابْتِغَاءَ رِضْوَان اللهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا...﴾

" ve zaman içinde arkalarından kendisine İncil verdiğimiz Meryem oğlu İsa'yı gönderdik ona sadık bir şekilde uyanların kalplerine şefkat ve merhamet yerleştirdik. Uydurdukları ruhbanlığa gelince onu biz onlara yazmamıştık. Yalnız Allah'ın rızasını kazanmak için onu kendileri uydurdular ve ona da gereği gibi uymadılar. (57 Hadid 27)

قال الله تعالى : ﴿ وَلاَ تَكُونُوا كَلَّتِى نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ إنكَاثًا

"Ve ipini sağlamca iyice büküp yaptıktan sonra onu söküp bozan kadın gibi olmayın." (16 Nahl 92)

قال الله تعالى : ﴿ وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

"Rabbine karşı ibadetini (kulluğunu)ölüm sana gelip erişinceye kadar devam ettir." (15 Hıcr 99)

153- عَنْ عَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا: وَكان أحب الدِّينِ اِلَيْهِ مَا دَاوَمَ صَاحبهُ عَلَيْهِ.

عَنْ عَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا أن النَّبِيَّ ﷺ دَخَلَ عَلَيْهَا وَعِنْدَهَا امرأَةٌ قال : مَنْ هَذِهِ قالتْ فُلانةُ تَذْكُرُ مِنْ صلاَتِهَا قال : مَهْ عَلَيْكُمْ بِمَا تُطِيقُونَ فَوَاللَّهِ لاَ يَمَلُّ اللَّهُ حَتَّى تَمَلُّوا وَكان أحب الدِّينِ إِلَيْهِ مَادَامَ عَلَيْهِ صَاحبهُ

153: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'nın bildirdiğine göre, bir kadınla beraber otururken yanlarına peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) girdi ve:"Bu kadın kimdir?",diye sordu. Aişe validemiz: Bu filan kadındır deyip onun kıldığı namazları uzun uzadıya anlatmaya başladı. Bunun üzerine peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) efendimiz: "Bütün bunları sayıp dökmeyi bırak, gücünüz yettiği kadarıyle ibadet etmeniz size yeter. Vallahi siz amellerden usanmadıkça Allah'ta size sevap vermekten usanmaz." buyurdu. Aişe (Allah Ondan razı olsun) devamla Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında "En sevimli ibadet az da olsa devamlı yapılanı idi." dedi. (Buhari İman 32, Müslim Müsafirin 215)

١٥٤- عَنْ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ﵁ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : مَنْ انَامَ عَنْ حِزْبِهِ أَوْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ فَقَرَأَهُ مَا بَيْنَ صَلاَةِ الْفَجْرِ وَصَلاَةِ الظُّهْرِ ، كُتِبَ لَهُ كأنما قَرَأَهُ مِنَ اللَّيْلِ .

154: Ömer İbni Hattab (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse geceleri okumayı alışkanlık haline getirdiği şeyleri ve duaları okumadan veya tamamlıyamadan uyur da sonra onu sabah namazı ile öğle namazı arasında okur veya tamamlarsa o kimse için gece okumuş gibi sevap yazılır." (Müslim Misafirin 142)

١٥٥- عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : قال لِى رَسُولُ الله ﷺ : " يَا عَبْدَ اللهِ ، لاَ تَكُنْ مِثْلَ فُلان، كان يَقُومُ اللَّيْلَ فَتَرَكَ قِيَامَ اللَّيْلِ".

155: Abdullah İbn-i Amr İbn-i As (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana şöyle dedi: "Ey Abdullah falan kimse gibi olma çünkü o gece ibadetine devam ederken sonradan bu ibadeti bıraktı." (Buhari, teheccüd 19, Müslim Sıyam 185)

١٥٦- عَنْ عَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالتْ : كان رَسُولُ الله ﷺ إذا فَاتَتْهُ الصَّلاَةُ مِنَ اللَّيْلِ مِنْ وَجَعٍ اَوْ غَيْرِهِ، صَلَّى مِنَ النَّهَارِ ثِنْتَىْ عَشَرَةَ رَكْعَةً.

156: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem), ağrı sancı veya başka bir sebepten dolayı gece namazını terkederse gündüzleyin onun yerine on iki rekat namaz kılardı. (Müslim Müsafirin 140)

BÖLÜM: 16

PEYGAMBER SÜNNETİNİ VE EDEBLERİNİ KORUMAK

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا أتاكم الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَمْهُ فانتهوا ﴾

"... Bu sebeple peygamber size ne verirse ve ne getirirse onu alın ve sizi neden sakındırırsa ondan da elinizi çekin." (59 Haşr 7)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى إن هُوَ إلا وَحْىٌ يُوحَى﴾

"Ve o peygamber kendi arzu ve hevesine göre de konuşmamaktadır. Onun size aktardığı sözler kendisine indirilen ilahi haberden başkası değildir. " (53 Necm 3-4)

قال الله تعالى : ﴿ قُلْ إن كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللهَ فَاتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ اللهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ دُنُوبَكُمْ﴾

"Ey peygamber de ki: "Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah'ta sizi sevsin günahlarınızı bağışlasın." (3 Al-i İmran 31)

قال الله تعالى : ﴿ لَقَدْ كان لَكُمْ فِى رَسُولِ اللهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كان يَرْجُو اللهَ وَالْيَوْمَ الاخِرَ ﴾

"Gerçek şu ki Allah'ı ve ahiret gününü umanlar ve Allah'ın peygamberinde sizler için güzel örnekler vardır." (33 Ahzap 21)

قال الله تعالى : ﴿ فَلاَ وَرَبِّكَ لاَ يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لاَ يَجِدُوا فِى أنفسهم حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِمًا﴾

"Hayır, hayır, Rabbine andolsun ki onlar anlaşmazlığa düştükleri her konuda sen peygamberi hakem yapmadıkça ve sonra senin kararına kalplerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın tam bir teslimiyetle tabi olmadıkça gerçekten inanmış olmazlar." (4 Nisa 65)

قال الله تعالى : ﴿ فَإن تَنَازَعْتُمْ فِى شَىْءٍ فَرُدُّوهُ اِلَى اللهِ وَالرَّسُولِ﴾

"... Herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz onu Allah'a ve peygambere götürün..." (4 Nisa 59)

قال الله تعالى : ﴿ مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ اَطَاعَ اللهُ﴾

"Kim o peygambere itaat ederse Allah'a itaat etmiş demektir." (4 Nisa 80)

قال الله تعالى : ﴿ وَإنكَ لَتَهْدِى اِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴾

"... Ey peygamber şüphesiz ki sen insanları Allah'ın dosdoğru yoluna ulaştıracaksın." (42 Şura 52)

قال الله تعالى : ﴿ فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أمرِهِ أن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ اَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴾

"... O peygamberin buyruğuna karşı gelmek isteyenler başlarına bu dünyada bir belanın, bir güçlüğün ya da öte dünyada can yakıcı biz azabın gelmesinden korkup sakınsınlar." (24 Nur 63)

قال الله تعالى : ﴿ وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلَى فِى بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللهِ وَالْحِكْمَةِ﴾

"Evlerinizde okunmakta olan Kur'an ayetlerini ve elçisinin sünnetini devamlı hatırlayın, gündeminizden eksik etmeyin. " (33 Ahzab 34)

١٥٧- عَنْ اَبِى هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِىِّ ﷺ قال: دَعُونِى مَا تَرَكْتُكُمْ إنما اَهْلَكَ مَنْ كان قَبْلَكُمْ كَثْرَةُ سُؤَالِهِمْ وَاخْتِلاَفُهُمْ عَلَى أنبِيَائِهِمْ! فَإذا نَهَيْتُكُمْ عَنْ شَىْءٍ فَاجْتَنِبُوهُ، وَإذا أمرتُكُمْ بِأمر، فَأْتُوا مِنْهُ مَااسْتَطَعْتُمْ.

157: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ben size herhangi bir şeyi emredip yasaklamadığım sürece beni kendi halime bırakınız. Sizden önceki ümmetleri çok soru sormaları ve peygamberlerine karşı münakaşa etmeleri helak etmiştir. Size herhangi bir şeyi yasakladığım zaman ondan kesinlikle kaçınınız, bir şeyi emrettiğimde de onu gücünüz yettiğince yerine getiriniz." (Buhari,İtisam 2, Müslim Hac 412)

١٥٨- عَنْ اَبِى نَجِيحِ الْعِرْبَاضِ بْنِ سَارِيَةَ ﷺ قال : وَعَظَنَا رَسُولُ الله ﷺ مَوْعِظَةً بَلِيغَةً ، ذَرَفَتْ مِنْهَا الْعُيُونُ، وَوَجِلَتْ مِنْهَا الْقُلُوبُ، فَقُلْنَا : يَا رَسُولَ اللَّهِ كان مَوْعِظَةُ مُوَدِّعٍ فَاَوْصِنَا. فَقَال : أُوصِيكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ وَالسَّمْعِ وَالطَّاعَةِ، وَإن تَأمر عَلَيْكُمْ عَبْدٌ حَبَشِيٌّ، فَإنهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ بَعْدِي، فَسَيَرَى اخْتِلاَفًا كَثِيرًا، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي، وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الْمَهْدِيِّينَ الرَّاشِدِينَ، وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ، وَإيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الأمُور، فَإن كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٌ.

158: Ebu Necih İrbâz İbn-i Sariye (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) gözleri yaşartan, kalpleri ürperten çok tesirli bir konuşma yaptı.

-Ey Allah'ın Rasulü! Bu nasihat sanki ayrılmak üzere olan birinin öğüdüne benziyor, bizlere tavsiyede bulununuz, dedik. Bunun üzerine:

-Allahtan korkmanızı, başınıza Habeşli simsiyah bir köle bile olsa onu dinleyip itaat etmenizi tavsiye ederim. Benden sonra içinizde hayatta kalanlar pek çok ihtilaflar göreceklerdir. O zaman sizin yapacağınız benim sünnetim ve doğru yolda olan Hulefa-i Raşidin'in sünnetine sarılmaktır. Bu sünnetlere sımsıkı sarılınız. Sonradan ortaya çıkarılmış bidatlerden şiddetle sakınınız. Çünkü her bidat bir sapıklıktır. (Ebu Davud, Sünnet 5, tirmizi İlim 16)

١٥٩- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : كُلُّ أُمَّتِي يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ إلا مَنْ أَبَى. قالوا : يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَنْ يَأْبَى؟ قال : مَنْ أَطَاعَنِي دَخَلَ الْجَنَّةَ، وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أَبَى .

159: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Yüz çevirenler dışında ümmetimin hepsi cennete girerler", buyurdu. Bunun üzerine, Ey Allah'ın elçisi cennete girmeyi kim istemez ki? Denildi. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'de : "Bana itaat edenler cennete girer, bana karşı gelenler de cenneti istememiş demektir", buyurdu.(Buhari,İ'tisam 2)

١٦٠- عَنْ اَبِى إِيَاسٍ بْنِ سَلَمَةَ بْنِ ألاكْوَعِ ﷺ أن رَجُلاً أَكَلَ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ بِشِمَالِهِ . فَقَال : كُلْ بِيَمِينِكَ. قال : لاَ أَسْتَطِيعُ. قال : لاَ اسْتَطَعْتَ! مَا مَنَعَهُ إلا الْكِبْرُ قال : فَمَا رَفَعَهَا إِلَى فِيهِ.

160: Ebu Müslim veya Ebu İyas Seleme İbn-i Amr İbn-i Ekva (Allah Ondan razı olsun)'ın naklettiğine göre bir adam Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında sol eliyle yemek yedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) efendimiz adama: "Sağ elinle ye", buyurdu. Adamın yapamıyorum demesi üzerine peygamberimiz: "Yapamaz ol" diye beddua etti. Çünkü adamın Rasulullah'ı dinlememesi kibrinden dolayı idi. Bu beddua üzerine elini ağzına götüremez oldu. (Müslim Eşribe 107)

١٦١- عَنْ اَبِى عَبْدِ اللهِ النُّعمان بْنَ بَشِيرٍ رضي الله عنهما قال : سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ : لَتُسَوُّنَّ صُفُوفَكُمْ، أَوْ لَيُخَالِفَنَّ اللَّهُ بَيْنَ وُجُوهِكُمْ .

وَفِى رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ : كان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُسَوِّي صُفُوفَنَا حَتَّى كانما يُسَوِّي بِهَا الْقِدَاحَ , حَتَّى رَأَى أنا قَدْ عَقَلْنَا عَنْهُ ثُمَّ خَرَجَ يَوْمًا فَقَامَ حَتَّى كَادَ يُكَبِّرُ ،فَرَأَى رَجُلاً بَادِيًا صَدْرُهُ مِنَ الصَّفِّ، فَقَال : عِبَادَ اللَّهِ لَتُسَوُّنَّ صُفُوفَكُمْ، أَوْ لَيُخَالِفَنَّ اللَّهُ بَيْنَ وُجُوهِكُمْ .

161: Ebu Abdullah Numan İbn-i Beşir (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: Ya saflarınızı düzeltirsiniz ya da Allâhu Teâlâ'nýn yüzlerinizi ayrý ayrý taraflara (Allah aranıza düşmanlık buğuz ve kalplerinize ihtilaf koyar ve birbirinizden yüz çevirirsiniz) çevireceğini muhakkak bilesiniz." Müslimin bir rivayettinde ise : peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) saflarımızı düzeltmede çok itina gösteriyordu ki bizde saflarımızı düzeltmeyi bilmeye önem gösterelim. Bir gün namaz kılmak için geldi kamet yapmak özereyken, safta bir adamın göğsü dışarıda olduğunu görünce, şöyle buyurdu: Ey Allahın kulları; Ya saflarınızı düzeltirsiniz ya da Allâhu Teâlâ'nýn yüzlerinizi ayrý ayrý taraflara (Allah aranıza düşmanlık buğuz ve kalplerinize ihtilaf koyar ve birbirinizden yüz çevirirsiniz) çevireceğini muhakkak bilesiniz." (Buhari Ezan 71,Müslim Salat 127)

١٦٢- عَنْ اَبِى مُوسَى ﷺ قال : احْتَرَقَتْ بَيْتٌ بِالْمَدِينَةِ عَلَى اَهْلِهِ مِنَ اللَّيْلِ ، فَلَمَّا حُدِّثَ رَسُولُ اللهِ ﷺ بِشَأنِهِمْ قال : "إن هذِهِ النَّارَ عَدُوٌّ لَكُمْ ، فَإذا نِمْتُمْ فَاطْفِؤُهَا عَنْكُمْ.

162: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Medine'de bir ev geceleyin ev halkı ile birlikte yanmıştı. Durum peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e anlatılınca:

-Ateş sizin düşmanınızdır. Uyuyacağınızda onu söndürünüz, buyurdular. (Buhari, İstisan 49, Müslim Eşribe 101)

١٦٣- وَعنْهُ قال: قال رَسُولُ الله ﷺ :إن مَثَلَ مَا بَعَثَنِي اللَّهُ بِهِ مِنَ الْهُدَى وَالْعِلْمِ، كَمَثَلِ غَيْثٍ أصاب أَرْضًا، فَكانت مِنْهَا طَيِّبَةً قَبِلَتِ الْمَاءَ، فَانبَتَتِ الْكَلأَ وَالْعُشْبَ الْكَثِيرَ، وَكانت مِنْهَا أَجَادِبُ أَمْسَكَتِ الْمَاءَ، فَنَفَعَ اللَّهُ بِهَا النَّاسَ فَشَرِبُوا وَسَقَوْا وَزَرَعُوا، وَأصابتْ مِنْهَا طَائِفَةً أخرى إنما هِيَ قِيعَان، لاَ تُمْسِكُ مَاءً وَلاَ تُنْبِتُ كَلأَ، فَذَلِكَ مَثَلُ مَنْ فَقُهَ فِي دِينِ اللَّهِ، وَنَفَعَهُ مَا بَعَثَنِي اللَّهُ بِهِ، فَعَلِمَ وَعَلَّمَ، وَمَثَلُ مَنْ لَمْ يَرْفَعْ بِذَلِكَ رَأْسًا وَلَمْ يَقْبَلْ هُدَى اللَّهِ الَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ .

163: Yine Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Allah'ın benimle gönderdiği hidayet ve ilim yeryüzüne yağan bol yağmura benzer. Yağmurun yağdığı yerin bir bölümü verimli bir topraktır. Yağmur suyunu emer, bol çayır ve ot bitirir. Bir kısmı da suyu emmeyen katı bir yer olup suyu biriktirir ve muhafaza eder de Allah, o su ile insanları faydalandırır. İnsanlar ve hayvanlar o sudan içerler ve ondan ekip biçerler.

Yine o yağmur öyle bir yere yağar ki orası düz ve kaypaktır, ne su tutar ne de ot bitirir. İşte bu üç türlü toprak Allah'ın gönderdiği hak din hakkında anlayışlı olan ve Allah'ın benimle gönderdiği hidayet ve ilim kendisine fayda veren onu hem öğrenen hem de öğreten kimse ile buna başını kaldırıp kulak asmayan ve Allah'ın benimle gönderdiği hidayeti kabul etmeyen kimsenin benzeridir. (Buhari, ilim 20, Müslim, Fezail 15)

١٦٤- عَنْ جَابِرٍ ﷺ قال : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : مَثَلِي وَمَثَلُكُمْ كَمَثَلِ رَجُلٍ أَوْقَدَ نَارًا فَجَعَلَ الْجَنَادِبُ وَالْفَرَاشُ يَقَعْنَ فِيهَا، وَهُوَ يَذُبُّهُنَّ عَنْهَا وَأنا أخذ بِحُجَزِكُمْ عَنِ النَّارِ، وَأنتمْ تَفَلَّتُونَ مِنْ يَدِي .

164: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Benim ve sizin durumunuz; ateş yakıp ta ateşine kelebekler ve çekirgeler düşmeye başlayınca onlara engel olmaya çalışan adamın durumuna benzer. Ben sizi ateşten korumak için eteklerinizden tutuyorum, siz ise elimden kurtulup ateşe girmeye çalışıyorsunuz." (Müslim, Fezail 19)

١٦٥- وَعَنْهُ أن النَّبِيَّ ﷺ أمر بِلَعْقِ الأصابعِ وَالصَّحْفَةِ، وَقَال : إنكُمْ لاَ تَدْرُونَ فِي أَيِّهِ الْبَرَكَةُ .

وَفِى رِوَايَةٍ لَهُ: إذا وَقَعَتْ لُقْمَةُ أَحَدِكُمْ فَلْيَأخذها فَلْيُمِطْ مَا كان بِهَا مِنْ أَذًى، وَلْيَأْكُلْهَا وَلاَ يَدَعْهَا للشيطان، وَلاَ يَمْسَحْ يَدَهُ بِالْمِنْدِيلِ حَتَّى يَلْعَقَ أصابعَهُ، فَإنهُ لاَ يَدْرِي فِي أَيِّ طَعَامِهِ الْبَرَكَةُ .

وَفِى رِوَايَةٍ لَهُ: إن الشَّيْطَان يَحْضُرُ أَحَدَكُمْ عِنْدَ كُلِّ شَيْءٍ مِنْ شَأنِهِ حَتَّى يَحْضُرَهُ عِنْدَ طَعَامِهِ، فَإذا سَقَطَتْ مِنْ أَحَدِكُمُ اللُّقْمَةُ،، فَلْيُمِطْ مَا كان بِهَا مِنْ أَذًى، ثُمَّ لِيَأْكُلْهَا وَلاَ يَدَعْهَا للشيطان .

165: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) parmakları yalamayı ve yemek kaplarını tertemiz yaparak silmeyi emretti ve: "Sizler gerçekten bereketin, yemeğin hangi parçasında olduğunu bilemezsiniz", buyurdu. (Müslim, Eşribe 133)

* Müslim'in değişik bir rivayeti şöyledir: "Sizden birinizin lokması yere düştüğünde hemen onu alsın ve üzerine yapışanları silip temizledikten sonra o gıdayı şeytana bırakmasın, parmaklarını yalamadıkça elini mendile silmesin veya yıkamasın çünkü yemeğin bereketinin hangi parçasında olduğunu bilemez." (Müslim, Eşribe 135)

* Yine Müslim'den başka bir rivayet de şöyledir: "Şüphesiz şeytan sizin her birinizin her işinde hazır olur. Hatta yemeği esnasında bile yanında bulunur. Sizin birinizin lokması yere düşerse onun üzerine yapışanları temizleyip yesin, lokmasını şeytana bırakmasın." (Müslim, Eşribe 134)

١٦٦- عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيِ الله عَنْهُمَا قال : قَامَ فِينَا رَسُولُ الله ﷺ بِمَوْعِظَةٍ فَقَال : يَا أيها النَّاسُ، إنكُمْ مَحْشُورُونَ حُفَاةً، عُرَاةً، غُرْلاً، ثُمَّ قَرَأَ : ﴿ كَمَا بَدَأنا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ وَعْدًا عَلَيْنَا أنا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴾ ألا وَإن أَوَّلُ الْخَلاَئِقِ يُكْسَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ إبْرَاهِيمُ عليه السلام ألا وَإنهُ سَيُجَاءُ بِرجَالٍ مِنْ أُمَّتِى فَيُؤْخَذُ بِهِمْ ذَاتَ الشِّمَالِ، فَأَقُولُ : يَا رَبِّ أَصْحَابي فَيُقَال: إنكَ لاَ تَدْرِى مَا أحْدَثُوا بَعْدَكَ، فَأَقولُ كَمَا قال الْعَبْدُ الصَّالِحُ : ﴿ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي ﴾ إلَى قَوْلِهِ : ﴿ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴾ فَيُقَال لِى : "إنهُمْ لَمْ يَزَالُوا مُرْتَدِّينَ عَلَى أعْقَابِهِمْ مُنْذُ فَارَقْتَهُمْ."

166: İbn-i Abbas (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) efendimiz vaaz etmek üzere doğrulup aramızda ayağa kalktı ve şöyle buyurdu: "Ey insanlar! Sizler yalınayak, çırılçıplak ve sünnetsiz olarak Allah'ın huzuruna toplanacaksınız. (İlk defa yoktan varettiğimiz gibi yeniden yaratacağız. Bu bizim vadimizdir. Biz gerçekten bunu yapmaya muktediriz.) (21 Enbiya 104) Dikkat edin kıyamet günü ilk giydirilecek olan İbrahim (aleyhi sselam)'dır. Dikkat edin ümmetimden bir takım kimseler getirilip sol tarafa cehennem tarafına doğru yöneltilirler. Ben ey Rabbim, bunlar benim ashabımdır, derim. Bunun üzerine: Sen bunların senden sonra ne bidatler ortaya çıkarıp

kötülükler yaptıklarını bilmezsin, denir. Bunun üzerine ben Salih kul İsa (aleyhi sselam)'ın dediği gibi derim: Ben onlara söylememi emrettiğin şeyden başkasını söylemedim. Benim ve sizin Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin, dedim ve onların arasında yaşadığım sürece onların üzerinde kontrolcu idim. Beni aralarından tutup aldığında üzerlerinde denetleyici sadece sen kaldın. Sen zaten her şeye yeterince şahitsin. Eğer onları azaba çarptırırsan onlar senin kullarındır (dilediğini yaparsın)ve eğer onları bağışlarsan doğrusu sen, çok güçlü ve üstün olansın ve yaptığın her şeyi yerli yerince yapansın. (5 Maide 117-118)

Bunun üzerine bana şöyle denilir: Gerçekten sen onlardan ayrıldığın andan itibaren onlar tabanları üzere geri dönerek İslamdan çıkıp dinsizliğe yapıştılar." (Buhari, Enbiya 8, Müslim, Cennet 58)

١٦٧- عَنْ عَبْدِاللَّهِ بْنِ مُغَفَّلٍ الْمُزَنِيِّ ﵁ قال : نَهَى النَّبِيُّ ﷺ عَنِ الْخَذْفِ وَقال : إنهُ لاَ يَقْتُلُ الصَّيْدَ، وَلاَ يَنْكَأُ الْعَدُوَّ، وَإنهُ يَفْقَأُ الْعَيْنَ ، وَيَكْسِرُ السِّنَّ.

وَفِى رِوَايَةٍ: أن قَرِيبًا لِعَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُغَفَّلٍ خَذَفَ فَنَهَاهُ، وَقال: إن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى عَنِ الْخَذْفِ. وَقال : إنهَا لاَ تَصِيدُ صَيْدًا ثُمَّ عَادَ. فَقال : أُحَدِّثُكَ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى عَنْهُ ثُمَّ عُدْتَ تَخْذِفُ! لاَ أُكَلِّمُكَ أَبَدًا.

167: Ebu Said Abdullah İbn-i Muğaffel (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) sapanla taş atmayı yasakladı ve: "Sapan taşı avı öldürmez, düşmanı yaralamaz fakat göz çıkarır ve diş kırar." (Buhari Edeb 126, Müslim, Sayd 54)

* Müslimin bir başka rivayeti şöyledir: İbn-i Muğaffelin yakınlarından biri sapanla taş atmıştı. İbn-i Muğaffel o kimseyi sapanla taş atmaktan yasakladı ve kendisine şunları söyledi: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) sapanla taş atmayı yasakladı ve "Bununla av avlanılmaz" buyurdu. Bu adam bu işi tekrarlayınca İbn-i Muğaffel şöyle söyledi: Ben sana Allah Rasülü (sallallahu aleyhi vesellem)'in bunu yasakladığını haber veriyorum, sen ise aynı şeye devam ediyorsun. Eğer bunu yapmakta devam edersen seninle asla konuşmayacağım. (Müslim Sayd 56)

١٦٨- عَنْ عَابِسِ بْنِ رَبِيعَةَ قال : رَأَيْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ﵁ يُقَبِّلُ الْحَجَرَ، يَعْنِى الأَسْوَدَ، وَيَقُولُ: أَعْلَمُ أنكَ حَجَرٌ مَا تَنْفَعُ وَلاَ تَضُرُّ، وَلَوْ لاَ أني رَأَيْتُ رَسُولُ اللهِ ﷺ يُقَبِّلُكَ مَا قَبَّلْتُكَ .

168: Âbis İbn-i Rabia (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ben Ömer İbn-i Hattab'ın Hacer'ül Esved'i öptüğünü gördüm. O esnada diyordu ki: "Bilirim ki sen bir taşsın ne fayda verirsin ne de zarar. Eğer Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın seni öptüğünü görmeseydim ben de öpmezdim. (Buhari Hac 50, Müslim Hac 251)

BÖLÜM: 17

قال الله تعالى : ﴿ فَلاَ وَرَبِّكَ لاَ يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لاَ يَجِدُوا فِي أنفسهم حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴾

"Hayır Hayır Rabbine andolsun ki onlar aralarında anlaşmazlığa düştükleri her konuda sen peygamberi hakem yapmadıkça ve sonra senin kararına kalblerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın tam bir teslimiyetle uymadıkça gerçekten inanmış olmazlar." (4 Nisa 65)

قال الله تعالى : ﴿ إنما كان قَوْلُ الْمُؤْمِنِينَ إذا دُعُوا إِلَى اللهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُم أن يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴾

"Aralarında ilahi kitap hüküm versin diye Allah'a ve onun elçisine çağrıldıkları zaman mü'minlerin söyleyeceği tek söz : işittik ve iman ettik olmalıdır. Gerçek kurtuluşa erenler bunlardır." (24 Nur 51)

١٦٩- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ قال : لَمَّا نَزَلَتْ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ﴿لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الأرض وَإِن تُبْدُوا مَا فِي أنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾ فَاشْتَدَّ ذَلِكَ عَلَى أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَأَتَوْا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ ثُمَّ بَرَكُوا عَلَى الرُّكَبِ. فَقالوا : أَيْ رَسُولَ اللَّهِ كُلِّفْنَا مِنَ الأَعْمَالِ مَا نُطِيقُ الصَّلاَةَ، وَالصِّيَامَ، وَالْجِهَادَ، وَالصَّدَقَةَ . وَقَدْ أنزلتْ عَلَيْكَ هَذِهِ الآيَةُ وَلاَ نُطِيقُهَا قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : أَتُرِيدُونَ أن تَقُولُوا كَمَا قَالَ أَهْلُ الْكِتَابَيْنِ مِنْ قَبْلِكُمْ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا بَلْ قُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ. قالوا: سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ. فَلَمَّا اقْتَرَأَهَا الْقَوْمُ ذَلَّتْ بِهَا أَلْسِنَتُهُمْ، فَأَنزل اللَّهُ فِي إِثْرِهَا: ﴿ آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أنزل إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلاَئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقالوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴾ فَلَمَّا فَعَلُوا ذَلِكَ نَسَخَهَا اللَّهُ تَعَالَى فَأنزل اللَّهُ عَزّ وجلَ : ﴿لاَ يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إلا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إن نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا ﴾ قال : نَعَمْ ﴿ رَبَّنَا وَلاَ تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا ﴾ قال : نَعَمْ ﴿ رَبَّنَا وَلاَ تُحَمِّلْنَا مَا لاَ طَاقَةَ لَنَا بِهِ ﴾ قال : نَعَمْ ﴿وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أنت مَوْلانا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴾ قال : نَعَمْ .

169: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e : "Göklerde ve yerdeki her şey Allah'a aittir.

Aklınızdan geçeni açıklasanız da gizleseniz de Allah, sizi kalblerinizden geçirdiklerinizden dolayı hesaba çekecektir. Sonra dileğini affeder, dilediğini de cezalandıracaktır. Allah'ın gücü her şeye yeter." (2 Bakara 284) ayeti nazil olunca bu durum Rasulullah ve ashabına ağır geldi. Bunun üzerine sahabe Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına gelip diz üstü çökerek şöyle dediler: Ey Allah'ın Rasulü biz namaz, cihad, oruç ve sadaka gibi gücümüz yeten amellerle mükellef kılındık ve bunları yaşıyoruz ama bize inen bu ayete güç yetiremiyoruz. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle dedi: "Yoksa siz sizden evvel geçen iki kitap ehli (Yahudi ve Hristiyanlar) gibi işittik ve isyan ettik demek mi istiyorsunuz? Böyle demeyiniz, bilakis siz işittik itaat ettik Rabbimiz bizi bağışla dönüşümüz sanadır, deyiniz.

Sahabiler bu söylenenleri söyleyip dilleri buna alışınca Allah peşinden şu ayeti indirdi: "Elçi ve onunla birlikte olan mü'minler Rabbi tarafından ona indirilene inanırlar. Hepsi Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve elçilerine inanırlar, onun elçilerinin hiç birisi arasında ayırım yapmazlar işittik ve itaat ettik bizi bağışlamanı dileriz, dönüşümüz sanadır, derler. (2 Bakara 285)

Ashab bu ayetin gereğini yapıp bu sözleri söylemeye alışınca Allah önceki ayetin hükmünü kaldırıp şu ayeti indirdi: "Allah hiç kimseye taşıyabileceğinden daha fazlasını yüklemez. Kişinin yaptığı her iyilik kendi yararına, her kötülük de kendi zararınadır. Ey Rabbimiz! Unutur veya hata yaparsak bizi sorgulama. Ey Rabbimiz ! bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır yük yükleme. Ey Rabbimiz! Güç yetiremeyeceğimiz yükleri bize taşıtma ve günahlarımızı affet, bizi bağışla ve bize acı. Bizim sahibimiz ve efendimiz sensin. Senden gelen gerçekleri örtbas eden kafirlere karşı bize yardım eyle. (2 Bakara 286) Allah da: evet öylece yaptım, buyurdu.(Müslim)

BÖLÜM: 18

DİNDE MEYDANA GETİRİLEN YENİLİKLERDEN (BİDATLARDAN) SAKINMAK

قال الله تعالى : ﴿ فَمَا ذَا بَعْدَ الْحَقِّ إلا الضَّلَالُ فأنى تصرفون ﴾

"...Artık haktan (ayrıldıktan) sonra sapıklıktan başka ne kalır? O halde nasıl oluyor da gerçeklerden sapıklığa döndürülüyorsunuz." (10 Yunus 32)

قال الله : ﴿ مَا فَرَّطْنَا فِى الْكِتَابِ مِنْ شَىْءٍ ﴾

"... Biz kitapta tek bir şeyi bile ihmal edip eksik bırakmadık." (6 Enam 38)

قال الله تعالى : ﴿ فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِى شَىْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللهِ وَالرَّسُولِ ﴾

"... ve herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz - Allaha ve ahirete gerçekten inanıyorsanız - onu Allah'a ve peygamberine götürün." (4 Nisa 59)

قال الله تعالى : ﴿ وَأن هذَا صِرَاطِى مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ ، وَلاَ تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ﴾

"Şüphesiz bu benim dosdoğru yolumdur. O halde ona uyun, diğer yollardan gitmeyin ki sizi onun yolundan ayırıp saptırmış olurlar." (6 Enam 153)

قال الله تعالى : ﴿ قُلْ كُنْتُمْ إن تُحِبُّونَ اللهَ فَاتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ اللهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ﴾

"Ey peygamber de ki: Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah'ta sizi sevsin ve günahlarınızı affetsin." (3 Al-i İmran 31)

١٧٠- عَنْ عَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالتْ : قال رَسُولُ الله ﷺ:مَنْ أحْدَثَ فِى أمرنَا هذَا مَا لَيْسَ لَهُ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ.

وَفِى رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ: مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أمرنَا فَهُوَ رَدٌّ.

170: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayete göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim bizim dinimizde olmayan bir şeyi ortaya çıkarırsa, o şey kabul edilmez, reddedilir." (Buhari, Sulh 5, Müslim, Akdiye 17)

* Müslim'in diğer bir rivayeti şöyledir: "Kim bizim dinimizde olmayan bir şeyi yaparsa o kabul edilmez, reddolunur." (Müslim, Akdiye 18)

١٧١- عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رضي الله عنه قال : كان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إذا خَطَبَ احْمَرَّتْ عَيْنَاهُ وَعَلاَ صَوْتُهُ، وَاشْتَدَّ غَضَبُهُ، حَتَّى كأنهُ مُنْذِرُ جَيْشٍ. يَقُولُ: صَبَّحَكُمْ وَمَسَّاكُمْ وَيَقُولُ: بُعِثْتُ أنا وَالسَّاعَةَ كَهَاتَيْنِ، وَيَقْرُنُ بَيْنَ إصْبَعَيْهِ السَّبَّابَةِ وَالْوُسْطَى. وَيَقُولُ: أَمَّا بَعْدُ، فَإن خَيْرَ الحديثِ كِتَابُ اللَّهِ، وَخَيْرُ الْهُدَى هُدَى مُحَمَّدٍ، وَشَرُّ الأمُور مُحْدَثَاتُهَا، وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٌ، ثُمَّ يَقُولُ : أنا أَوْلَى بِكُلِّ مُؤْمِنٍ مِنْ نَفْسِهِ، مَنْ تَرَكَ مالا فَلأهْلِهِ، وَمَنْ تَرَكَ دَيْنًا أَوْ ضَيَاعًا فَإلَيَّ وَعَلَيَّ ،

171: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) hutbe verdiği zaman gözleri kızarır, sesi yükselir: "Düşman sabah akşam üzerinize hücum edecek, kendinizi koruyunuz", diyerek ordusunu uyaran komutan gibi öfkesi artardı. Bu sefer de şehadet parmağıyla orta parmağını bir araya getirerek: "Ben peygamber olarak gönderildiğimde kıyametle aramızdaki mesafe şu iki parmak gibi yakındı", buyurdu ve şimdi bilin ki: "Sözün en hayırlısı Allah'ın kitabıdır. Yolların en hayırlısı Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'in yoludur. İşlerin en kötüsü din adına sonradan ortaya çıkarılan bidatlardır. Her bidat da sapıklıktır", dedi ve şöyle devam etti: "Ben her müslümana kendi nefislerinden daha yakın bir dostum. Kim ölürken bir mal bırakırsa, o mal varislerinindir. Her kim de borç, yetim ve dul bırakırsa, borcu bana ait olup muhtaç kimselerin işi de bana aittir." (Müslim, Cuma 43)

١٧٢- وَعَنِ ألارْبَاضِ بْنِ سَارِيَةَ ﷺ حَدِيثُهُ السَّابِقُ فِى بَابِ الْمُحَافَظَةِ عَلَى السُّنَّةِ.

172: 158 nolu hadis te bu konuyla alakalıdır. Lütfen oraya bakınız.

BÖLÜM: 19

İYİ VEYA KÖTÜ ÇIĞIR AÇANLAR

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ اَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ اَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ اِمَامًا ﴾

"Onlar ki ey Rabbimiz! Bize göz nuru olacak eşler ve çocuklar bahşet ve bizi Allahtan korkan kişilere örnek ve öncü yap diye dua ederler. (25 Furkan 74)

قال الله تعالى : ﴿ وَجَعَلْنَاهُمْ اَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأمرنَا ﴾

"....Ve onları öyle rehber ve önderler yaptık ki emrimizle toplumu doğru yola sevkederler." (21 Enbiya 73)

١٧٣- عَنْ اَبِى عَمْرٍ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ﷺ قال : كُنَّا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي صَدْرِ النَّهَارِ, فَجَاءَهُ قَوْمٌ حُفَاةٌ عُرَاةٌ مُجْتَابِي النِّمَارِ، أَوِ الْعَبَاءِ، مُتَقَلِّدِي السُّيُوفِ، عَامَّتُهُمْ مِنْ مُضَرَ بَلْ كُلُّهُمْ مِنْ مُضَرَ ، فَتَمَعَّرَ وَجْهُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ لِمَا رَأَى بِهِمْ مِنَ الْفَاقَةِ، فَدَخَلَ ثُمَّ خَرَجَ، فَأمر بِلالا فَأَذَّنَ, وَأَقَامَ، فَصَلَّى، ثُمَّ خَطَبَ، فَقَال : ﴿ يَا أيها النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمِ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ﴾ إِلَى آخِرِ ألايَةِ ﴿إِن اللَّهَ كان عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ وَالايَةَ الَّتِي فِي الْحَشْرِ ﴿اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ ﴾ تَصَدَّقَ رَجُلٌ مِنْ دِينَارِهِ، مِنْ دِرْهَمِهِ، مِنْ ثَوْبِهِ، مِنْ صَاعِ بُرِّهِ، مِنْ صَاعِ تَمْرِهِ، حَتَّى قال : وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ . قال : فَجَاءَ رَجُلٌ مِنَ الأنصار بِصُرَّةٍ كَادَتْ كَفُّهُ تَعْجِزُ عَنْهَا بَلْ قَدْ عَجَزَتْ. قال : ثُمَّ تَتَابَعَ النَّاسُ حَتَّى رَأَيْتُ كَوْمَيْنِ مِنْ طَعَامٍ وَثِيَابٍ، حَتَّى رَأَيْتُ وَجْهَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ يَتَهَلَّلُ كانهُ مُذْهَبَةٌ . فَقَال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : مَنْ سَنَّ فِي الإسلام سُنَّةً حَسَنَةً، فَلَهُ أجرهَا وَأجر مَنْ عَمِلَ بِهَا، بَعْدَهُ مِنْ غَيْرِ أن يَنْقُصَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْءٌ, وَمَنْ سَنَّ فِي الإسلام سُنَّةً سَيِّئَةً، كان عَلَيْهِ وِزْرُهَا وَوِزْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا، مِنْ بَعْدِهِ مِنْ غَيْرِ أن يَنْقُصَ مِنْ أَوْزَارِهِمْ شَيْءٌ.

173: Ebu Amr Cerir İbni Abdullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün sabahleyin Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzurunda bulunuyorduk,

derken Nimar veya Abâ denilen bir kumaşı ortasından delerek başlarına geçirmiş, kılıç kuşanmış, çoğu belki de hepsi Mudar kabilesine mensup yarıçıplak bir topluluk Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)a geldi. Onlarda gördüğü aşırı yoksulluktan dolayı Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yüzünün rengi değişti. Bir içeri girdi, bir dışarı çıktı, sonra Bilal'e ezan okuyup kamet getirmesini emretti. Öğle namazını kıldırıp cemaate hitaben: "Ey insanlar, sizi tek bir canlıdan yaratan, ondan eşini var eden ve her ikisinden pek çok kadın ve erkek meydana getiren Rabbinize karşı sorumluluğunuzun bilincinde olun. Adını kullanarak birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'a karşı sorumluluk bilinci duyun ve akrabalık bağlarını gözetin. Şüphesiz Allah sizin üzerinizde daima gözetleyicidir. (4 Nisa 1) Sonra da Haşr suresinin sonu olan: "Ey iman edenler, sizler yolunuzu Allah'ın kitabıyla bulun ve herkes yarın için ne hazırladığına baksın ve yolunuzu Allah'ın kitabıyla bulmaya çalışın çünkü Allah yaptıklarınızdan haberdardır." (59 Haşr 18) ayetini okudu ve sonra: "Herkes altınından, gümüşünden, elbisesinden, bir ölçek bile olsa buğdayından, hurmasından sadaka versin, hatta yarım hurma bile olsa mutlaka sadaka versin", buyurdu.

Bunun üzerine onlardan biri nerdeyse sırtı zor kaldırabileceği, belkide kaldıramadığı bir torba sadaka mal getirdi. Arkasından herkes birbirini izledi, öyle ki, yiyecek ve giyecekten iki yığın oluştuğunu görüp ve Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yüzünün güldüğünü gördüm. Sanki yüzü altın gibi parlıyordu, sonra şöyle buyurdu:

" İslamda iyi bir çığır açan kimseye açtığı o çığırın sevabı verileceği gibi o yolda gidenlerin sevabı da verilir ve onların sevabından da hiç bir şey eksilmez. Her kim de İslamda kötü bir çığır açarsa o kimseye açtığı çığırın günahı yükletildiği gibi kendisinden sonra o yoldan gidenlerin de günahı yükletilir. Fakat günahlarından da hiçbir şey noksanlaşmaz." (Müslim, zekat 69)

١٧٤- عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ ﵁ أن النَّبِىَّ ﷺ قال : لَيْسَ مِنْ نَفْسٍ تُقْتَلُ ظُلْمًا إلا كان عَلَى ابْنِ آدَمَ الأَوَّلِ كِفْلٌ مِنْ دِمَائِها، لأنهُ كان اَوَّلَ مَنْ سَنَّ الْقَتْلَ.

2/174: İbn-i Mesud (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Haksız yere öldürülen herkesin kanında Adem'in ilk oğlu Kabil'in günah payı vardır. Çünkü adam öldürme çığırını ilk açan o idi." (Buhari, Cenaiz 33, Müslim, Kasame 27)

BÖLÜM: 20

HAYIR VE İYİLİKLERE ÖNCÜLÜK ETME ve DOĞRU VEYA SAPIKLIĞA ÇAĞIRMA

قال الله تعالى : ﴿ وَادْعُ اِلَى رَبِّكَ ﴾

"... Rabbinin yoluna çağırmaya devam et..." (28 Kasas 87)

قال الله تعالى : ﴿ اُدْعُ اِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ ﴾

"Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle çağır..." (16 Nahl 125)

قال الله تعالى : ﴿ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى ﴾

"... İyi ve güzel olan şeylerde ve yolunuzu Allah'ın kitabıyla bulmada yardımlaşın..." (5 Maide 2)

قال الله تعالى : ﴿ وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ اُمَّةٌ يَدْعُونَ اِلَى الْخَيْرِ ﴾

"İçinizde iyi ve yararlı olana davet eden doğru olanı emreden bir topluluk çıksın..." (3 Al-i İmran 104)

١٧٥- عَنْ اَبِى مَسْعُودٍ عُقْبَةَ بْنِ عَمْرٍ الأنصاريِّ ﷺ قال : قال رَسُولُ الله ﷺ : مَنْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ فَلَهُ مِثْلُ أجر فَاعِلِهِ.

175: Bedire katılan ve ensardan olan Ebu Mesud Ukbe İbn-i Amr (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim bir hayra ve iyiliğe klavuzluk ederse ona hayrı işleyenin sevabı kadar sevap vardır." (Müslim, İmare 133)

١٧٦- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى كان لَهُ مِنَ الأجر مِثْلُ أُجُورِ مَنْ تَبِعَهُ لاَ يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئًا ، وَمَنْ دَعَا إِلَى ضَلاَلَةٍ كان عَلَيْهِ مِنَ الإِثْمِ مِثْلُ آثَامِ مَنْ تَبِعَهُ لاَ يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ آثَامِهِمْ شَيْئًا .

176: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İnsanları doğru yola çağıran kimseye kendisine uyanların sevabı gibi sevap verilir. Ona uyanların sevablarından da hiçbir şey eksilmez. Başkalarını sapıklığa çağıran kimseye de kendisine uyanların günahı gibi günah yazılır, ona uyanların günahlarından da hiçbir şey eksilmez." (Müslim, İlim 16)

١٧٧- عَنْ اَبِى الْعَبَّاسِ سَهْلِ بْنُ سَعْدٍ ﷺ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال يَوْمَ خَيْبَرَ : لأُعْطِيَنَّ هَذِهِ الرَّايَةَ غَدًا رَجُلاً، يَفْتَحُ اللَّهُ عَلَى يَدَيْهِ، يُحِبُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، وَيُحِبُّهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ. قال: فَبَاتَ النَّاسُ يَدُوكُونَ لَيْلَتَهُمْ أَيُّهُمْ يُعْطَاهَا . قال : فَلَمَّا أَصْبَحَ النَّاسُ، غَدَوْا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ كُلُّهُمْ يَرْجُونَ أن يُعْطَاهَا . فَقال : أَيْنَ عَلِيُّ بْنُ أبي طَالِبٍ. فَقالوا : هُوَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، يَشْتَكِي عَيْنَيْهِ. قال : فَأَرْسِلُوا إِلَيْهِ، فَأُتِيَ بِهِ فَبَصَقَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي عَيْنَيْهِ، وَدَعَا لَهُ فَبَرَأَ حَتَّى كان لَمْ يَكُنْ بِهِ وَجَعٌ فَأَعْطَاهُ الرَّايَةَ. فَقال عَلِيٌّ : يَا رَسُولَ اللَّهِ، أُقَاتِلُهُمْ حَتَّى يَكُونُوا مِثْلَنَا ؟ فَقال : إنفُذْ عَلَى رِسْلِكَ حَتَّى تَنْزِلَ بِسَاحَتِهِمْ،

ثُمَّ ادْعُهُمْ إِلَى الإسلام، وَأَخْبِرْهُمْ بِمَا يَجِبُ عَلَيْهِمْ مِنْ حَقِّ اللَّهِ فِيهِ، فَوَاللَّهِ لأن يَهْدِيَ اللَّهُ بِكَ رَجُلاً وَاحِدًا، خَيْرٌ لَكَ مِنْ أن يَكُونَ لَكَ حُمْرُ النَّعَمِ .

177: Ebul Abbas Sehl İbn-i Sa'd es-Saidî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Hayber gazvesi gününde Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bu sancağı yarın öyle bir kimseye vereceğim ki Allah, onun eliyle Hayberi fetheder. Hem o kimse Allah'ı ve Rasulünü sever, Allah ve peygamberi de onu sever." Bunun üzerine insanlar sancak kime verilecek diye geceyi konuşarak geçirdiler. Sabah olunca sancağın kendisine verileceği ümidi ile bütün sahabiler Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzuruna koştular. Peygamber efendimiz: "Ali İbn-i Ebu Talib nerede? Diye sordu. Sahabiler: -Ey Allah'ın Rasulü, o gözlerinden rahatsız, dediler. Bunun üzerine peygamberimiz: "Ona haber gönderecek birini gönderiniz, buyurdular. Ali derhal getirildi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) onun gözlerini tükrüğüyle tedavi edip kendisine dua etti, hastalığın yeri iyileşti sanki hiç ağrı görmemiş gibi oldu. Peygamber sancağı ona verdi. Ali:

-Ya Rasulallah! Onlar da bizim gibi mü'min oluncaya kadar mı savaşacağım? dedi. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"Yavaş ve sakin olarak onların yanına var, onları İslam'a çağır. Uymaları gereken Allah'tan olan yükümlülükleri kendilerine bildir. Allah'a yemin ederim ki senin vasıtanla Allah'ın bir kimseye hidayet vermesi senin için kırmızı develere sahip olmaktan daha hayırlıdır", buyurdu. (Buhari, Fezailüs-Sahabe 9, Müslim, Fezailüs-Sahabe 34)

١٧٨- عَنْ أنس ﷺ أن فَتًى مِنْ أسلم قال : يَا رَسُولَ اللَّهِ، إني أُرِيدُ الْغَزْوَ وَلَيْسَ مَعِي مَا أَتَجَهَّزُ بِهِ. قال : ائْتِ فُلانا، فَإِنهُ قَدْ كان تَجَهَّزَ فَمَرِض. فَأَتَاهُ، فقال :أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يُقْرِئُكَ السَّلاَمَ وَيَقُولُ : أَعْطِنِي الَّذِي تَجَهَّزْتَ بِهِ فقال : يَا فُلانَةُ أَعْطِيهِ الَّذِي تَجَهَّزْتُ بِهِ وَلاَ تَحْبِسِي مِنْهُ شَيْئًا ، فَوَاللهِ لاَ تَحْبِسِينَ مِنْهُ شَيْئًا فَيُبَارَكَ لَنَا فِيهِ

178: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Eslem kabilesinden bir delikanlı şöyle dedi:

-Ey Allah'ın Rasulü, ben savaşa katılmak istiyorum. Fakat harb için gereken techizatım yok. Bunun üzerine peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem):

-Falan kişiye git. O harbe gitmek üzere hazırlanmıştı, fakat hastalandı, buyurdu. Delikanlı o kişiye gitti ve:

- Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) sana selam ediyor. Harb için hazırladıklarınızı bana vermenizi emretti, dedi. Bunun üzerine adam hanımına:

- Hanım, hazırladığım harb malzemelerinin hepsini bu gence ver ve onlardan hiçbir şey bırakma, Allah hakkı için onlardan hiçbir şey bırakma ki hakkımızda hayır ve bereketlere nâil olabilelim. (Müslim, İmara 134)

BÖLÜM: 21

İYİLİK VE HAYIRLARDA YARDIMLAŞMA

قال الله تعالى : ﴿ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى ﴾

"... İyi güzel ve (Allahin yasaklarindan) sakınma üzerinde yardımlaşın..." (5 Maide 2)

قال الله تعالى : ﴿ وَالْعَصْرِ إن الإنسان لَفِى خُسْرٍ إلا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ﴾

"İnsanların tek sermayesi olan zaman birimine andolsun ki, Allah'ın gösterdiği yolda yürümeyen tüm insanlar mutlaka zarardadır. Ancak inanarak doğru dürüst işler yapanlar, birbirlerine hakdan gelen gerçekleri ve her türlü sıkıntı ve zorluklara karşı dirençli olmayı tavsiye edenler bu ziyandan kurtulmuşlardır. (103 Asr 1-3)

قال الإمام الشافعي رحمه الله كلاما معناه : إن الناس أو أكثرهم في غفلة عن تدبر هذه الصورة.

İmam Şafii (Allah ona rahmet etsin) der ki: Bazı veya çoğu insanların bu sure (Asr suresi) nin manasını düşünmekten ğafildirler.

١٧٩- عَنْ اَبِى عَبْدِ الرَّحْمنِ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ الْجُهَنِىِّ ﷺ قال : قال رَسُولُ الله ﷺ : مَنْ جَهَّزَ غَازِيًا فِى سَبِيلِ اللهِ، فَقَدْ غَزَا، وَمَنْ خَلَفَ غَازِيًا فِى اَهْلِهِ بِخَيْرٍ فَقَدْ غَزَا.

179: Ebu Abdurrahman Zeyd İbn-i Halid el Cüheni (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem), şöyle buyurmuştur: "Kim Allah yolunda savaşacak bir mücahidin gerekli techizatını hazırlar ve tüm ihtiyaçlarını karşılarsa gerçekten savaşa gitmiş gibi sevap kazanır. Cihada giden mücahidin arkada bıraktığı ailesine güzelce bakıp ihtiyaçlarını karşılayan kimse de sanki savaşa katılmış gibi sevap kazanır." (Buhari, Cihad 38, Müslim, İmare 135)

١٨٠- عَنْ أبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ أن رَسُولَ اللّهِ ﷺ بَعَثَ بَعْثًا إِلَى بَنِي لَحْيَان مِنْ هُذَيْلٍ فَقال : لِيَنْبَعِثْ مِنْ كُلِّ رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا وَالأجر بَيْنَهُمَا،

180: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem), Hüzeyl Kabilesinden Lihyan oğulları üzerine bir ordu gönderdi ve şöyle buyurdu: "Her iki erkekten biri savaşa katılsın, kazanılacak sevap ikisi arasında ortaktır." (Müslim, İmare 137)

١٨١- عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما أن رَسُولَ اللهِ ﷺ لَقِيَ رَكْبًا بِالرَّوْحَاءِ فَقَال : مَنِ الْقَوْمُ؟ قالوا : الْمُسْلِمُونَ . فَقالوا : مَنْ أنت؟ قال : رسولُ اللَّهِ. فَرَفَعَتْ إِلَيْهِ أمرأةٌ صَبِيًّا فَقالتْ أَلِهَذَا حَجٌّ؟ قال : نَعَمْ وَلَكِ أجر .

181: İbn-i Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem), Medine civarındaki Ravha mevkiinde bir deve kervanına rastladı.

-Sizler kimlersiniz? diye sordu. Onlar da:

-Biz müslümanlarız, ya sen kimsin? diye sordular. Peygamberimiz:

-Ben Allah'ın Rasulüyüm, dedi. İçlerinden bir kadın küçük bir çocuğu kaldırarak:

-Bu çocuğun haccı olur mu? diye sordu. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de:

-Evet senin için de sevap vardır, buyurdu. (Müslim, Hacc 409)

١٨٢- عَنْ أبي مُوسَى ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : الْخَازِنُ الْمُسْلِمُ الأمين الَّذِي يُنْفِذُ مَا أمر بِهِ فَيُعْطِيهِ كَامِلاً مُوَفَّرًا طَيِّبًا بِهِ نَفْسُهُ فَيَدْفَعُهُ إِلَى الَّذِي أمر لَهُ بِهِ أَحَدُ الْمُتَصَدِّقَيْنِ.

182: Ebu Musa el Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem), şöyle buyurmuştur: "Kendisine güvenilen ve harcamaya yetkili kılınan kimse harcaması emredilen şeyleri gönül hoşluğu ile emr olunan kimseye eksiksiz verirse sevap bakımından sadaka veren iki kimseden biridir."(Müslim)

BÖLÜM: 22

NASİHAT İKAZ VE HATIRLATMA

قال الله تعالى : ﴿ إنما الْمُؤْمِنُونَ إخوة ﴾

" Bütün mü'minler kardeştirler." (49 Hucurat 10)

قال الله تعالى : ﴿ وَأنصَحَ لَكُمْ ﴾

"Allah Nuh (a.s.)'dan haber vererek şöyle buyuruyor: "... Ben size öğütler veriyorum." (7 Araf 62)

قال الله تعالى : ﴿ وَأنا لَكُمْ نَاصِحٌ أمين﴾

"... Size dürüst ve güvenilir öğütler veriyorum." (7 Araf 68)

١٨٣- عَنْ تَمِيمٍ الدَّارِيِّ ﷺ أن النَّبِيَّ ﷺ قال : الدِّينُ النَّصِيحَةُ ، قُلْنَا : لِمَنْ ؟ قال: لِلَّهِ وَلِكِتَابِهِ ، وَلِرَسُولِهِ ، وَلأَئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ ، وَعَامَّتِهِمْ .

183: Ebu Rukayye Temim İbn-i Evs ed-Dârî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Din nasihattır", buyurdu. Biz de kendisine :

-Kimin için nasihattır? dedik. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'de:

-Allah için, kitabı için, Rasulü için, mü'minlerin yöneticileri ve tüm müslümanlar içindir, buyurdu. (Müslim, İman 95)

١٨٤- عَنْ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ﷺ : قال : بَايَعْتُ رَسُولَ الله ﷺ عَلَى إِقَامِ الصَّلاَةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَالنُّصْحِ لِكُلِّ مُسْلِمٍ.

184: Cerir İbn-i Abdullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e namazı her an devam ve duyarlılık üzere kılacağıma, zekatı hakkıyla vereceğime ve tüm müslümanlara her zaman nasihatte bulunacağıma dair anlaşıp siyasi otoritesini kabul edip elini sıkmıştım. (Buhari, İman, 42, Müslim, iman 97)

١٨٥- عَنْ أنس ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال: لاَ يُؤْمِنُ اَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لأخيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ.

185: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: "Sizden biriniz kendisi için arzu edip istediği şeyi din kardeşi için de arzu edip istemedikçe iman etmiş olamaz." (Buhari, İman, 7, Müslim, İman 71)

BÖLÜM: 23

İSLAMIN İYİ DEDİKLERİNİ EMRETMEK,

KÖTÜ DEDİKLERİNDEN SAKINDIRMAK

قال الله تعالى : ﴿ وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ اُمَّةٌ يَدْعُونَ اِلَى الْخَيْرِ وَيَأمرونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاُولئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ. ﴾

"İçinizden iyi ve yararlı olana davet eden doğru olanı emreden bir topluluk çıksın. İşte gerçek kurtuluşa kavuşanlar onlardır." (3 Al-i İmran 104)

قال الله تعالى : ﴿ كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأمرون بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ . ﴾

“Siz müslümanlar insanlığın iyiliği için çıkarılmış bir topluluksunuz, doğru olanı emreder, eğri olandan insanları alıkorsunuz.” (3 Al-i İmran 110)

قال الله تعالى : ﴿ خُذِ الْعَفْوَ وَأمر بِالْعُرْفِ وَاَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ.﴾

“Affetme yolunu tut, iyilik ve güzel davranışla emret, kendini bilmeyen cahillerden yüz çevir.” (7 Araf 199)

قال الله تعالى : ﴿ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأمرونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ .﴾

“Erkek ve kadın mü’minlere gelince onlar birbirlerinin yakını ve dostlarıdır. Hep iyi ve doğru olanın yapılmasını emrederler, kötü ve zararlı olanın yapılmasına engel olurlar.” (9 tevbe 71)

قال الله تعالى : ﴿ لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِى اِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُودَ وَعِيسَ بْنِ مَرْيَمَ ذلِكَ بِمَا عَصَوْ وَكانوا يَعْتَدُونَ كانوا لاَ يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كانوا يَفْعَلُونَ.﴾

“Allah’tan gelen gerçekleri örtbas etmeye şartlanmış olan şu İsrailoğulları zaten Davud’un ve Meryem oğlu İsa’nın diliyle lanetlenmişlerdir. Bu onların isyan etmeleri ve hak adalet sınırlarını aşmalarından dolayıdır. Onlar işledikleri kötüleklerden birbirlerini vazgeçirmeye çalışmıyorlar. Andolsun yaptıkları ne kötüdür.“ (5 Maide 78)

قال الله تعالى : ﴿ وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيَكْفُرْ.﴾

“De ki: Hak olan bu Kur’an Rabbinizden gelmiştir. Artık dileyen inansın dileyen inkar etsin...” (18 Kehf 29)

قال الله تعالى : ﴿ فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ.﴾

“Artık sen sana emrolunanı açıktan açığa bildirmeye devam et...” (15 Hıcr 94)

قال الله تعالى : ﴿ فأنجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأخذنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَئِيسٍ بِمَا كانوا يَفْسُقُونَ. ﴾

“... Biz de kötü eylemleri önlemeye çalışan kimseleri kurtardık. Zulmedenleri de yapmakta oldukları kötülüklerden dolayı şidetli bir azap ile yakaladık.” (7 Araf 165)

١٨٦ عَنْ ابِى سَعِيدٍ الْخُدْرِىِّ ﵁ قال : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ رَأى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ، فَإِن لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ، فَإِن لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ، وَذَلِكَ أَضْعَفُ الإيمان.

186: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun), Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken işittim, dedi: "Sizden her kim bir kötülük veya çirkin bir şey görürse onu eliyle değiştirsin. Şayet eliyle değiştirmeye gücü yetmezse diliyle değiştirmeye çalışsın ona da gücü yetmezse kalbiyle onu hoş görmeyip kabullenmesin ki bu da imanın en zayıf derecesidir." (Müslim, İman 78)

١٨٧- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ ﷺ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : مَا مِنْ نَبِيٍّ بَعَثَهُ اللَّهُ فِي أُمَّةٍ قَبْلِي، إلا كان لَهُ مِنْ أُمَّتِهِ حَوَارِيُّونَ وَأَصْحَابٌ يَأخذون بِسُنَّتِهِ وَيَقْتَدُونَ بِأمرهِ، ثُمَّ إنهَا تَخْلُفُ مِنْ بَعْدِهِمْ خُلُوفٌ، يَقُولُونَ مَا لاَ يَفْعَلُونَ، وَيَفْعَلُونَ مَا لاَ يُؤْمَرُونَ، فَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِيَدِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِلِسَانهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِقَلْبِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَيْسَ وَرَاءَ ذَلِكَ مِنَ الإيمان حَبَّةُ خَرْدَلٍ .

187: İbn-i Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Benden önceki ümmetlere Allah tarafından gönderilen hiç peygamber yoktur ki, kendi ümmetinden sünnetine(yolunu takip eden) uyan ve emrine sarılan samimi ve seçkin çevresi olmasın. Sonra bunların yerlerine öyleleri geçti ki onlar yapmadıklarını söyleyen ve emrolunmadıklarını yapan kimseler oldular. Böyle kimselerle eliyle cihad eden mü'mindir, diliyle cihad eden mü'mindir, kalbiyle cihad eden de mü'mindir. Bu kadarını yapmayan da ise artık hardal tanesi ağırlığı kadar bile iman yoktur." (Müslim, iman 80)

١٨٨- عَنْ ابِى الْوَلِيدِ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ ﷺ قال : بَايَعْنَا رَسُولُ الله ﷺ عَلَى السَّمْعِ وَالطَّاعَةِ فِي مَنْشَطِنَا، وَمكْرَهِنَا، وَعُسْرِنَا، وَيُسْرِنَا، وَعلى أَثَرَةً عَلَيْنَا ، وَأن لاَ نُنَازِعَ الأمر أَهْلَهُ إلا أن تَرَوْا كُفْرًا بَوَاحًا عِنْدَكُمْ مِنَ اللَّهِ فِيهِ بُرْهَان ، عَلَى أن نَقُولَ بِالْحَقِّ اَيْنَمَا كُنَّا ، لاَ نَخَافُ فِى اللّٰهِ لَوْمَةَ لائِمٍ .

188: Ebu'l Velid Ubade İbn-i Sâmit (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Biz zorlukta ve kolaylıkta, sevinçli ve kederli anlarda söz dinlemeye ve boyun eğmeye ve başkalarının bize tercih edildiği zamanlarda bile ses çıkarmaksızın itaat etmeye, elimizde bulunan kesin delillere göre açık küfür sayılan bir şey görmedikçe iş başındakilerin işlerine karışmamaya, nerede olursak olalım kimseden çekinmeksizin hakkı yerine getirmeye ve söylemeye Allah, yolunda ve Allah'ın rızası için hiçbir kınayanın kınamasından korkmayacağımıza dair Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) beyat ettik. (siyasi otoritesini kabul edip elini sıktık) (Buhari Ahkam 42, Müslim, İman 41)

١٨٩- عَنِ النُّعْمَان بْنَ بَشِيرٍ رَضِيِ الله عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : مَثَلُ الْقَائِمِ فِى حُدُودِ اللَّهِ وَالْوَاقِعِ فِيهَا، كَمَثَلِ قَوْمٍ اسْتَهَمُوا عَلَى ،سَفِينَةٍ فَصَارَ بَعْضُهُمْ أَعْلاَهَا وَبَعْضُهُمْ أَسْفَلَهَا، فَكان الَّذِينَ فِي أَسْفَلِهَا، إذا اسْتَقَوْا مِنَ الْمَاءِ مَرُّوا عَلَى مَنْ فَوْقَهُمْ،

فَقالوا : لَوْ أنا خَرَقْنَا فِي نَصِيبِنَا خَرْقًا، وَلَمْ نُؤْذِ مَنْ فَوْقَنَا ، فَإِن يَتْرُكُوهُمْ وَمَا أَرَادُوا هَلَكُوا جَمِيعًا ، وَإِن أخذوا عَلَى أَيْدِيهِمْ ، نَجَوْا وَنَجوْا جَمِيعًا.

189: Numan İbn-i Beşir (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah'ın çizdiği sınırları aşmayarak onları koruyanlarla yasaklarını hiçe sayarak hududu çiğneyenlerin durumu aynen şöyledir: Bir gemideki yerlerini almak üzere bir toplum aralarında kur'a çektiler. Bunlardan bir kısmı geminin alt katına(ambar kısmına) bir kısmı da üst katına(güverteye) yerleşmişlerdi. Alt kattakiler su almak istediklerinde üst kattakilerin yanından geçiyorlardı. Alt katta oturanlar hissemize düşen alt kattan bir delik açsak da üst katımızda oturanlara su almak için eziyet etmemiş olsak, dediler.

Eğer üstte oturanlar bu isteklerini yerine getirmek için alttakileri serbest bırakırlarsa hepsi birlikte batar helak olurlar. Eğer buna mani olurlarsa hem kendileri kurtulur hem de onları kurtarmış olurlar." (Buhari, Şirket 6)

١٩٠- عَنْ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ أُمِّ سَلَمَةَ هند بنت أبي أمية رضي الله عنها زَوْجِ النَّبِيِّ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أنهُ قال : إنهُ يُسْتَعْمَلُ عَلَيْكُمْ أمراءُ فَتَعْرِفُونَ وَتُنْكِرُونَ، فَمَنْ كَرِهَ فَقَدْ بَرِئَ ، وَمَنْ أنكرَ فَقَدْ سَلِمَ ، وَلَكِنْ مَنْ رَضِيَ وَتَابَعَ . قالوا : يَا رَسُولَ اللَّهِ ألا نُقَاتِلُهُمْ ؟ قال : لا، مَا أقَامُوا فِيكُمُ الصَّلاَةَ .

190: Mü'minlerin annesi Ümmü Seleme Hind binti Ebu Ümeyye (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Gerçek şu ki sizin üzerinizde bir takım idareciler(kaymakamlar, valiler, başbakanlar, cumhurbaşkanları v.s...)getirilecek ki onların dine uygun olan işlerini takdir eder, uygun olmayanlarını ise hoş karşılamaz tenkid edersiniz. Kim hoş karşılamaz(eliyle ve diliyle yapılan kötülüğü alıkoymaya gücü yetmeyip sadece kalbiyle)tenkid ederse günahtan korunmuş olur. Kim de tenkid eder onların kötülüklerine engel olmaya(gücü yeterse)çalışırsa kurtuluşa erer. Fakat kim de bu gayri meşru işlere razı olup onlara uyarsa günahkardır, azaptan kurtulamaz." Ashap şöyle dediler: Ya Rasulallah onlarla savaşmayalım mı? Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Aranızda namaz kıldıkları sürece hayır", buyurdu. (Müslim, İmare 63)

١٩١- عَنْ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ أُمِّ الْحكَمِ زَيْنَبَ بِنْتِ جَحْشٍ رضي الله عنها أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ دَخَلَ عَلَيْهَا فَزِعًا يَقُولُ : لاَ إِلَهَ إلا اللَّهُ وَيْلٌ لِلْعَرَبِ مِنْ شَرٍّ قَدِ اقْتَرَبَ ، فُتِحَ الْيَوْمَ مِنْ رَدْمِ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مِثْلُ هَذِهِ ، وَحَلَّقَ بِإِصْبَعَيْهِ الإِبْهَامِ وَالَّتِي تَلِيهَا . فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ أَفَنَهْلِكُ وَفِينَا الصَّالِحُونَ؟ قال : نَعَمْ إذا كَثُرَ الْخُبْثُ .

191: Mü'minlerin annesi Ümmül hakem Zeyneb bint-i Cahş (Allah Ondan razı olsun)'nın anlattığına göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) korkudan onun yanına titreyerek girdi ve: "Allah'tan başka gerçek ilah yoktur. Yaklaşan şerden dolayı vay Arabın haline. Bugün Ye'cüc ve Me'cüc seddinden şu kadar yer açıldı", buyurdu ve başparmağı ile şehadet parmağını birleştirerek halka yaptı. Bunun

üzerine ben: Ey Allah'ın Rasulü, içimizde iyiler de olduğu halde felakete uğrar mıyız? dedim. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de: "Kötülükler ve fenalıklar çoğaldığı vakit evet", buyurdu. (Buhari, Fiten 4, Müslim, Fiten 1).

١٩٢- عَنْ أبي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : إِيَّاكُمْ وَالْجُلُوسَ عَلَى الطُّرُقَاتِ فَقالوا : مَا لَنَا من مجالسنا بُدٌّ ، نَتَحَدَّثُ فِيهَا! فقال رسول الله ﷺ : فَإذا أبيتُمْ إلا الْمَجَلِسَ فَأَعْطُوا الطَّرِيقَ حَقَّهَا قالوا : وَمَا حَقُّ الطَّرِيقِ؟ قال : غَضُّ الْبَصَرِ ، وَكَفُّ الأذَى ، وَرَدُّ السَّلَامِ ، وَالأمر بِالْمَعْرُوفِ ، وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ .

192: Ebu Said el-Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) : "Yollar üzerinde oturmaktan sakınınız", buyurdu. Sahabiler: Ya Rasulallah, bizim yol ve sokaklarda oturmaktan vazgeçmemiz mümkün değil, çünkü oralarda lüzumlu işlerimizi konuşuyoruz, dediler. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Madem ki vazgeçemiyorsunuz, mutlaka oturmak zorunda kalıyorsanız, öyleyse yolun hakkını veriniz", buyurdular. Bunun üzerine yolun hakkı nedir ya Rasulallah, diye sorunca; peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem): "Harama bakmaktan gözleri korumak, gelip geçenlere eziyet vermemek, verilen selamı almak, İslam tarafından iyi denilen şeyleri tavsiye edip kötülüklerden sakındırma vazifesini yerine getirmektir", buyurdular. (Buhari, Mezalim 22, Müslim, Libas 114)

١٩٣- عَنْ بْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ رَأَى خَاتَمًا مِنْ ذَهَبٍ فِي يَدِ رَجُلٍ فَنَزَعَهُ فَطَرَحَهُ. وَقال : يَعْمِدُ أَحَدُكُمْ إِلَى جَمْرَةٍ مِنْ نَارٍ فَيَجْعَلُهَا فِي يَدِهِ! فَقِيلَ لِلرَّجُلِ بَعْدَ مَا ذَهَبَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : خُذْ خَاتِمَكَ ، انتفِعْ بِهِ. قال : لاَ وَاللَّهِ لاَ أخذهُ أَبَدًا وَقَدْ طَرَحَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ .

193: İbn-i Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir adamın elinde altın bir yüzük görüp parmağından çıkarıp atmış ve şöyle buyurmuştur: "Sizden biriniz ateşten bir kor alıp onu parmağına geçirmek mi istiyor? Rasulullah gittikten sonra o adama "Yere atılan yüzüğünü al onunla başka bir şekilde faydalan" denildi. Adam: Peygamber onu alıp attıktan sonra ben onu asla almayacağım, dedi. (Müslim, Libas 52)

١٩٤- عَنْ اَبِى سَعِيدٍ الْحَسَنِ الْبَصْرِيِّ أن عَائِذَ بْنَ عَمْرٍو ﷺ دَخَلَ عَلَى عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ زِيَادٍ فَقَال : أَيْ بُنَيَّ إني سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : إن شَرَّ الرِّعَاءِ الْحُطَمَةُ، فَإِيَّاكَ أن تَكُونَ مِنْهُمْ. فَقال لَهُ : اجْلِسْ فَإِنما أنت مِنْ نُخَالَةِ أَصْحَابِ مُحَمَّدٍ ﷺ. فَقال : وَهَلْ كانت لَهُمْ نُخَالَةٌ ، إنما كانت النُّخَالَةُ بَعْدَهُمْ وَفِي غَيْرِهِمْ!

194: Ebu Said Hasan el-Basri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Aiz İbn-i Amr (Allah Ondan razı olsun) Ubeydullah İbn-i Ziyad'ın yanına girdi ve:

-Oğlum ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in: "İş başındakilerin en kötüsü idaresi altındaki kimselere katı ve kaba davranandır", buyurduğunu işittim, sakın sen onlardan olma dedi.

Ubeydullah İbn-i Ziyad, Aiz'e: Otur yerine sen Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'in ashabının elek üstünde kalan kepeği gibi döküntülerindensin, dedi. Aiz İbn-i Amr ise bu uygunsuz söze şöyle cevap verdi: O ashabın içinde kalburun üstünde kalan kepek gibi değersiz olanları varmıydı ki, kepek gibi değersizler onlardan sonra ve onlardan başkaları arasından çıktı, dedi. (Müslim, İmare 23)

١٩٥- عَنْ حُذَيْفَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَتَأمرنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلَتَنْهَوُنَّ عَنِ الْمُنْكَرِ ، أَوْ لَيُوشِكَنَّ اللَّهُ أن يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عِقَابًا مِنْهُ ، ثُمَّ تَدْعُونَهُ فَلاَ يُسْتَجَابُ لَكُمْ.

195: Huzeyfe (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Canımı elinde tutan Allah'a yemin ederim ki ya iyilikleri emreder, kötülüklerden sakındırırsınız ya da Allah size yakında üzerinize bir bela gönderir de sonra Allah'a dua edersiniz de duanız kabul edilmez." (Tirmizi , Fiten 9)

١٩٦- عَنْ اَبِى سَعِيدٍ الْخُدْرِىِّ ﷺ عَنِ النَّبِىِّ ﷺ قال : اَفْضَلُ الْجِهَادِ كَلِمَةُ عَدْلٍ عِنْدَ سُلْطان جَائِرٍ.

1196: Ebu Said el-Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cihadın en faziletlisi zalim idarecinin karşısında doğru ve adaletli sözü haykırmaktır." (Ebu Davud; Melahim 17)

١٩٧- عَنْ اَبِى عَبْدِ اللهِ طَارِقِ بْنِ شِهَابٍ ﷺ أن رَجُلاً سَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ وَقَدْ وَضَعَ رِجْلَهُ فِي الْغَرْزِ : أَيُّ الْجِهَادِ أَفْضَلُ؟ قال : كَلِمَةُ حَقٍّ عِنْدَ سُلْطان جَائِرٍ .

197: Ebu Abdullah tarık ibn-i Şihab el-Beceli el-Ahmesi (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ayağını bineceği hayvanın özengisine koymuş vaziyette iken bir adam:

-Hangi cihadın sevabı daha çoktur? diye sordu. Peygamberimiz:

-Zalim idarecinin karşısında doğru ve adaletli sözü haykırmaktır, buyurdular. (Nesei, Beyat 37)

١٩٨- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ ﷺ قال :قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :إن أَوَّلَ مَا دَخَلَ النَّقْصُ عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أنهُ كان الرَّجُلُ يَلْقَى الرَّجُلَ فَيَقُولُ : يَا هَذَا اتَّقِ اللَّهَ، وَدَعْ مَا تَصْنَعُ فَإِنهُ لاَ يَحِلُّ لَكَ ثُمَّ يَلْقَاهُ مِنَ الْغَدِ وهو على حاله فَلاَ يَمْنَعُهُ ذَلِكَ أن يَكُونَ أَكِيلَهُ وَشَرِيبَهُ , وَقَعِيدَهُ، فَلَمَّا فَعَلُوا ذَلِكَ ضَرَبَ اللَّهُ قُلُوبَ بَعْضِهِمْ بِبَعْضٍ ثُمَّ

قال: ﴿لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ﴾ إِلَى قَوْلِهِ ﴿فَاسِقُونَ﴾ ثُمَّ قال : كَلاَّ، وَاللَّهِ لَتَأْمرنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلَتَنْهَوُنَّ عَنِ الْمُنْكَرِ ، وَلَتَأْخذنَّ عَلَى يَدَيِ الظَّالِمِ ، وَلَتَأْطُرُنَّهُ عَلَى الْحَقِّ أَطْرًا ، وَلَتَقْصُرُنَّهُ عَلَى الْحَقِّ قَصْرًا ، أَوْ لَيَضْرِبَنَّ اللَّهُ بِقُلُوبِ بَعْضِكُمْ عَلَى بَعْضٍ ، ثُمَّ لَيَلْعَنَنَّكُمْ كَمَا لَعَنَهُمْ .

وَلَفْظُ التِّرْمِذِيُّ : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : لَمَّا وَقَعَتْ بَنُو إِسْرَائِيلَ فِي الْمَعَاصِي نَهَتْهُمْ عُلَمَاؤُهُمْ فَلَمْ يَنْتَهُوا ، فَجَالَسُوهُمْ فِي مَجَالِسِهِمْ وَوَاكَلُوهُمْ ، وَشَارَبُوهُمْ ، فَضَرَبَ اللَّهُ قُلُوبَ بَعْضِهِمْ بِبَعْضٍ ، وَلَعَنَهُمْ ﴿ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴾فَجَلَسَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ، وَكَانَ مُتَّكِئًا، فَقَالَ : لاَ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ حَتَّى تَأْطُرُوهُمْ عَلَى الْحَقِّ أَطْرًا .

198: İbn-i Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İsrailoğullarının dindeki ilk önceki bozuklukları şöyle başlamıştır. Bir adam başka birine rastlar ve: Hey arkadaş, Allah'tan kork ve yapmakta olduğun şeyi terket, zira o işi yapmak sana helal değildir, derdi. Ertesi gün aynı işi yaparken tekrar o adamla karşılaşır ve onu yaptığı kötülükten yasaklamadığı gibi onunla yiyip içmekten ve birlikte olmaktan da çekinmezdi. Onlar böyle yapınca Allah, onların kalplerini birbirine benzetti". Sonra Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şu ayeti okudu: Allah'tan gelen gerçekleri örtbas etmeye şartlanmış olan şu İsrailoğulları Davut ve Meryemoğlu İsa'nın diliyle lanetlenmişlerdir. Bu onların isyan etmeleri ve hak, adalet sınırlarını aşmalarındandır. Onlar birbirlerini işledikleri kötülüklerden vazgeçirmeye çalışmadılar. Andolsun ki, yaptıkları şey gerçekten ne kötü idi ve şimdi onlardan birçoğunun Allah'tan gelen gerçekleri örtbas edenlerle dost olduklarını görebilirsin. Nefislerinin onlar için önceden hazırladığı şey ne kadar kötüdür ki Allah onlara gazap etmiştir, onlar azapta ebedi kalacaklardır. Eğer onlar Allah'a ve kendilerine gönderilen peygambere ve ona indirilen her şeye gerçekten inansalardı bu; Allah'tan gelen gerçekleri örtbas edenleri dost edinmezlerdi. Ama onların çoğu ilahi sınırları aşan kimselerdir. (5 Maide 78-81) Bu ayeti okuduktan sonra peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hayır Allah'a yemin ederim ki ya iyiliği emreder kötülüklerden sakındırır, zalimin elini tutup zulmünden el çektirir, hakka döndürüp hak üzerinde tutarsınız, ya da Allah kalblerinizi birbirine benzetir de İsrailoğullarına lanet ettiği gibi size de lanet eder." (Ebu Davud, Melahim 17)

* Tirmizi'nin rivayeti ise şöyledir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İsrailoğulları günahlara daldıklarında alimler onları sakındırdılarsa da onlar izledikleri günahlara devam ettiler. Bu sefer alimleri de onlarla birlikte oturdular, beraberce yediler, içtiler. Bunun üzerine Allah'ta onların kalblerini birbirine benzetti de Davut ve Meryem oğlu İsa'nın diliyle onlara lanet etti. Bu onların isyan etmeleri ve sınırları aşmaları sebebiyle idi."

Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) dayanmakta olduğu yerden doğrulup oturdu ve:

“Hayır, canımı gücü ve kudretiyle elinde tutan Allah’a yemin ederim ki dil ile yasaklama yetmez, siz onları hakka boyun eğdirip hak üzere tutmadıkça bu lanetleme de devam edecektir.” (Tirmizi , tefsiru sure-i Maide 6)

١٩٩ عَنْ أبي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ ﷺ قال : يَا أيها النَّاسُ إنكُمْ تَقْرَءُونَ هَذِهِ ألايَةَ: ﴿ يَا أيها الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أنفُسَكُمْ لاَ يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إذا اهْتَدَيْتُم﴾ وَأني سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : إن النَّاسَ إذا رَأَوُا الظَّالِمَ فَلَمْ يَأخذوا عَلَى يَدَيْهِ ، أَوْشَكَ أن يَعُمَّهُمُ اللَّهُ بِعِقَابٍ مِنْهُ.

199: Ebu Bekir es-Sıddık (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ey insanlar şüphesiz siz şu ayeti okuyorsunuz: “Ey iman edenler! Siz yalnız kendinizden sorumlusunuz. Eğer siz doğru yolda iseniz sapıklığa düşenler size hiçbir zarar vermezler. Hepinizin dönüşü Allah’a olacaktır ve o zaman Allah size hayatta yapmış oluğunuz şeyleri bildirecektir.” (5 Maide 105) Zira ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken işittim: “Şüphesiz ki insanlar zalimi görüp de onun zulmüne engel olmazlarsa Allah’ın bütün insanları gazaba uğratması pek yakındır.” (Ebu Davud, Melahim 17, tirmizi, Fiten 8)

BÖLÜM: 24

DİNİN İYİ DEDİKLERİNİ EMREDİP KÖTÜ DEDİKLERİNDEN SAKINDIRDIĞI HALDE SÖZÜ İLE İŞİ BİRBİRİNE BENZEMEYENİN CEZASININ ŞİDDETİ

قال الله : ﴿ اَتَأمرونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أنفُسَكُمْ وَأنتمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ اَفَلاَ تَعْقِلُونَ.﴾

“Siz kendinizi unutarak diğer insanlara iyilik yapmayı ve erdemli olmayı mı emredersiniz? Hem de ilahi kelamı okuyup duyduğunuz halde; siz hiç aklınızı kullanmaz mısınız.” (2 Bakara 44)

قال الله تعالى : ﴿ يَا أيها الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لاَ تَفعَلُونَ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللهِ أن تَقُولُوا مَا لاَ تَفْعَلُونَ .﴾

“Ey iman edenler niçin yapmayacağınız şeyleri söylüyorsunuz? Yapmayacağınız şeyi söylemeniz Allah katında (nefretle karşılanıp)en sevilmeyen şeydir.” (61 Saff 2-3)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا أُرِيدُ أن أخالِفَكُمْ إلَى مَا أنهَاكُمْ عَنْهُ.﴾

“Allah Şuayp (a.s.)’dan bahsederek şöyle buyuruyor: “Ben size yasakladığım şeyleri kendim yaparak size aykırı davranmak istemiyorum.” (11 Hud 88)

٢٠٠- عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ بن حارثة رضي الله عنهما قال : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : يُؤْتَى بِالرَّجُلِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيُلْقَى فِي النَّارِ ، فَتَنْدَلِقُ أَقْتَابُ بَطْنِهِ ، فَيَدُورُ بِهَا كَمَا يَدُورُ الْحِمَارُ فِي الرَّحَى ، فَيَجْتَمِعُ إِلَيْهِ أَهْلُ النَّارِ فَيَقُولُونَ : يَا فُلان مَا لَكَ؟ أَلَمْ تَكُنْ تَأمر بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ ؟ فَيَقُولُ : بَلَى قَدْ كُنْتُ آمر بِالْمَعْرُوفِ وَلاَ آتِيهِ، وأنهى عن المنكر وآتِيهِ .

200: Ebu Zeyd Üsame ibn-i Harise (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken işittim: Kıyamet gününde bir kimse getirilip cehenneme atılır. Bağırsakları karnından dışarı fırlar ve o haliyle değirmen çeviren merkep gibi döner durur. Cehennemlikler onun yanında toplanırlar ve derler ki: Ey falan oğlu filan, sana ne oldu ? Sen dünyada bizlere dinin iyi dediklerini emreder yasakladıklarından da sakındırırdın değil mi? O kişi de: “Evet iyiliği emrederdim de kendim yapmazdım, kötülüklerden sakındırırdım da kendim onu yapardım” der. (Buhari, Bed’ül Halk 10, Müslim, Zühd 51)

BÖLÜM: 25

EMANETİ YERİNE GETİRMEK

قال الله تعالى : ﴿إن اللهَ يَأمركُمْ أن تُؤَدُّوا الأمانَاتِ إلَى اَهْلِهَا.﴾

“Gerçekten Allah, size emanetleri ehil olanlara vermenizi emreder...” (4 Nisa 58)

قال الله تعالى : ﴿ إنا عَرَضْنَا الأمانةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالأرض وَالْجِبَالِ فَأبَينَ أن يَحْمِلْنَهَا وَاَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الإنسان، إنهُ كان ظَلُومًا جَهُولاً.﴾

“Gerçek şu ki biz emaneti(farzları yani namazı, orucu v.s) göklere, yere ve dağlara teklif ettik, ama sorumluluğundan korktukları için onu yüklenmekmekten çekindiler (sorumluluktan) kaçtılar. O emaneti insan üstlendi. Doğrusu o çok zalim çok cahildir .” (33 Ahzap 72)

٢٠١- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلاَثٌ :إذا حَدَّثَ كَذَبَ ، وَإذا وَعَدَ أَخْلَفَ ، وَإذا اؤْتُمِنَ خَانَ. وَفِى رِوَايَةٍ : وَإن صَامَ وَصَلَّى وَزَعَمَ إنهُ مُسْلِمٌ.

201: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Münafığın alameti üçtür: Konuştuğunda yalan söyler, söz verince sözünden cayar, kendisine bir şey emanet edildiğinde hıyanet eder.” (Buhari, İman 24, Müslim, İman 107)

Müslim'in değişik bir rivayetinde: "Oruç tutsa, namaz kılsa ve kendini mü'min zannetse bile" buyurulmuştur. (Müslim, İman 109)

٢٠٢- عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَان ﷺ قال : حَدَّثَنَا رَسُولُ اللّهِ ﷺ حَدِيثَيْنِ قَدْ رَأَيْتُ أَحَدَهُمَا وَأنا أنتظِرُ الآخَرَ : حَدَّثَنَا أن الأمانةَ نَزَلَتْ فِي جَذْرِ قلُوبِ الرِّجَالِ ثُمَّ نزل القرآن فعَلِمُوا مِنَ القرآن وعَلِمُوا مِنَ السُّنَّةِ ، ثُمَّ حَدَّثَنَا عَنْ رَفْعِ الأمانةِ فقال : يَنَامُ الرَّجُلُ النَّوْمَةَ فَتُقْبَضُ الأمانةُ مِنْ قَلْبِهِ فَيَظَلُّ أَثَرُهَا مِثْلَ الْوَكْتِ ثُمَّ يَنَامُ النَّوْمَةَ فَتُقْبَضُ الأمانةُ مِنْ قَلْبِهِ فَيَظل أَثَرُهَا مِثْلَ أَثَرِ الْمَجْلِ ، كَجَمْرٍ دَحْرَجْتَهُ عَلَى رِجْلِكَ فَنَفِطَ فَتَرَاهُ مُنْتَبِرًا وَلَيْسَ فِيهِ شَيْءٌ ثُمَّ أخذ حَصَاةً فَدَحْرَجَهَا عَلَى رِجْلِهِ، فَيُصْبِحُ النَّاسُ يَتَبَايَعُونَ فَلاَ يَكَادُ أَحَدٌ يُؤَدِّي الأمانةَ حَتَّى يُقَال : إن فِي بَنِي فُلان رَجُلاً أمينا ، حَتَّى يُقال لِلرَّجُلِ : ما أجلده ، مَا أَظْرَفَهُ، مَا أَعْقَلَهُ ، وَمَا فِي قَلْبِهِ مِثْقال حَبَّةٍ من خَرْدَلٍ مِنْ إِيمَان. وَلَقَدْ أَتَى عَلَيَّ زَمَان وَمَا أُبَالِي أَيَّكُمْ بَايَعْتُ ، لَئِنْ كان مُسْلِمًا لَيَرُدَّنَّهُ عَلَيَّ دِينُهُ ، وَلإن كان نَصْرَانيًّا اَوْ يَهُودِيًّا لَيَرُدَّنَّهُ عَلَيَّ سَاعِيهِ، فَأَمَّا الْيَوْمَ فَمَا كُنْتُ أُبَايِعُ مِنْكُمْ إلا فُلانا وَفُلانا.

202: Huzeyfe ibn-il Yeman (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Rasulullah (s.av.) bize emanete dair iki olayı haber verdi, bunlardan birini gördüm diğerini de bekliyorum. Rasulullah bize şunları söyledi: "Emanet insan kalblerinin derinliklerine kök salıp yerleşti. Sonra Kur'an indi, bu sayede insanlar Kur'andan ve sünnetten diğer bilgilerle beraber emaneti de öğrendiler." Sonra Rasulullah emanetin kalkacağını haber verdi ve şöyle dedi:

"İnsan bir kere uyur ve kalbinden emanet çekilip alınır ondan belli belirsiz bir iz kalır sonra yine bir uyku uyur yine kalbinden emanet şuuru ve inancı tekrar alınır. Bunun izi de ayak üzerinde yuvarlanan kordan meydana gelen kabarcık gibi şişkin olarak görülür ama içi boştur." Buyurdu. Sonra Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) eline çakıl taşı alıp onları ayağında yuvarladı ve sözlerine şöyle devam etti: "Bundan sonra insanlar o hale gelirler ki alışveriş yaparlar fakat hiçbirinin emaneti yerine getirme niyeti yok, hatta şöyle denilir. Filan oğulları arasında güvenilir bir adam varmış yine bir başka kimse hakkında da, ne kadar cesur adam ne efendi kimse ne akıllı insan denilir de onun kalbinde hardal danesi kadar bile iman yoktur."

Hadisi rivayet eden Huzeyfe diyor ki: Öyle zamanlar geçirdim ki kiminle alışveriş edeyim diye düşünmezdim. Çünkü alışveriş ettiğim müslümansa hakkımı ödemeye onun dini sevkederdi. Eğer hıristiyan ve yahudi ise onların valisi veya hakimi hakkımı vermeye onu sevkederdi. Bugün ise filan ve falan kimselerden başkasıyla alışveriş edemez oldum. (Buhari, Rikak 35, Müslim, İman 230)

٢٠٣- عَنْ حُذَيْفَةَ وَابِى هُرَيْرَةَ رضي اللهُ عَنْهُمَا قالا : قال رسول الله ﷺ : يَجْمَعُ اللّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى النَّاسَ فَيَقُومُ الْمُؤْمِنُونَ حَتَّى تُزْلَفَ لَهُمُ الْجَنَّةُ فَيَأْتُونَ آدمَ صلوات

الله عليه فَيَقُولُونَ : يَا أَبَانَا اسْتَفْتِحْ لَنَا الْجَنَّةَ ، فَيَقُولُ: وَهَلْ أَخْرَجَكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ إلا خَطِيئَةُ أبيكُمْ! لَسْتُ بِصَاحب ذَلِكَ اذْهَبُوا إِلَى ابْنِي إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ، فَيَأْتُونَ اِبْرَاهِيمَ فَيَقُولُ : لَسْتُ بِصَاحب ذَلِكَ إنما كُنْتُ خَلِيلاً مِنْ وَرَاءَ وَرَاءَ ، اعْمِدُوا إِلَى مُوسَى الَّذِي كَلَّمَهُ اللَّهُ تَكْلِيمًا ، فَيَأْتُونَ مُوسَى فَيَقُولُ : لَسْتُ بِصَاحب ذَلِكَ اذْهَبُوا إِلَى عِيسَى كَلِمَةِ اللَّهِ وَرُوحِهِ فَيَقُولُ : عِيسَى لَسْتُ بِصَاحب ذَلِكَ، فَيَأْتُونَ مُحَمَّدًا ﷺ ، فَيَقُومُ فَيُؤْذَنُ لَهُ ، وَتُرْسَلُ الأمانَةُ وَالرَّحِمُ ، فَيَقُومَانِ جَنَبَتَيِ الصِّرَاطِ يَمِينًا وَشِمَالا ، فَيَمُرُّ أَوَّلُكُمْ كَالْبَرْقِ. قُلْتُ : بِأبي وَأُمِّي، أَيُّ شَيْءٍ كَمَرِّ الْبَرْقِ؟ قال : أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ يَمُرُّ وَيَرْجِعُ فِي طَرْفَةِ عَيْنٍ؟ ثُمَّ كَمَرِّ الرِّيحِ ثُمَّ كَمَرِّ الطَّيْرِ ، وَشَدِّ الرِّجَالِ تَجْرِي بِهِمْ أَعْمَالُهُمْ ، وَنَبِيُّكُمْ قَائِمٌ عَلَى الصِّرَاطِ يَقُولُ : رَبِّ سَلِّمْ سَلِّمْ حَتَّى تَعْجِزَ أَعْمَالُ الْعِبَادِ، حَتَّى يَجِيءَ الرَّجُلُ لاَ يَسْتَطِيعُ السَّيْرَ إلا زَحْفًا ، وَفِي حَافَتَيِ الصِّرَاطِ كَلَالِيبُ مُعَلَّقَةٌ مَأْمُورَةٌ بِأخذ مَنْ أمرتْ بِهِ، فَمَخْدُوشٌ نَاجٍ ، وَمَكْردسٌ فِي النَّارِ. وَالَّذِي نَفْسُ أبي هُرَيْرَةَ بِيَدِهِ إن قَعْرَ جهَنَّمَ لَسَبْعُونَ خَرِيفًا .

203: Huzeyfe ve Ebu Hüreyre (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Allah tüm insanları kıyamet günü bir araya toplar. Mü'minler kabirlerinden ayağa kalkarlar ve cennet kendilerine yaklaştırılır. Adem (a.s.)'e gelirler ve derler ki : Ey babamız bizim için cennetin kapısının açılmasını iste. Adem der ki: Sizi cennetten çıkaran babanızın hatasından başka bir şey değil ki, ben bu işin ehli değilim. Siz Allah'ın dostu olan oğlum İbrahim'e gidiniz. Derhal İbrahim (a.s.)'a giderler. İbrahim de ben buna ehil değilim ben bu işin çok ötesinde bir dost oldum. Siz vasıtasız olarak Allah'ın kendisiyle konuştuğu Musa'ya gidiniz. Hemen Musa'ya giderler. Musa'da ben bu işin ehli değilim siz Allah'ın kelimesi ve ruhu olan İsa'ya gidiniz der. İsa (a.s.)'a geldiklerinde: Ben bu işin ehli değilim, der. Sonunda Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelirler. O da hemen ayağa kalkar, kendisine şefaat için izin verilir. Nihayet emanet ve sıla-i rahim akrabalık ve müslümanların birbirleriyle bağlantıları gönderilir. Sırat köprüsünün sağında ve solunda dururlar. (Yani emanete riayet ve sıla-i rahme riayet dinimizin önem verdiği ahlaki prensiplerden ikisidir. Sırattan geçişte bunlara riayet edenler için birer ölçü olacaktır.) Sonra sizin ilk grubunuz sırattan şimşek gibi geçer. Ben:

-Anam babam feda olsun şimşek gibi geçmek nedir? dedim. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

-Şimşeği görmediniz mi? Göz açıp yumacak kadar kısa bir zamanda geçip kaybolur. Sonrakiler rüzgar gibi sonra kuşlar sonra koşucular gibi geçerler, onları amelleri böyle süratli geçirir. Peygamberiniz sırat üzerinde durup Rabbim selamete çıkar Rabbim selamete çıkar diye dua eder. Sonunda kulların amelleri onları sırattan geçiremez olur. Nihayet öyle adamlar gelir ki yürümeye gücü yetmez de

emekliyerek gelir, sıratın iki tarafında takılmış bazı çengeller vardır ki bunların vazifeleri emredildikleri kimseleri yakalamaktır. Bundan dolayı kimileri yaralanmış vaziyette kurtulur kimileri de cehenneme yuvarlanır.

Ebu Hüreyre'nin nefsi kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki cehennemin dibi yetmiş yıllık mesafe kadar derindir. (Müslim, İman 329)

٢٠٤- عَنْ أبي خبيب عَبْدِاللَّهِ بْنِ الزُّبَيْرِ رضي الله عنهما قال : لَمَّا وَقَفَ الزُّبَيْرُ يَوْمَ الْجَمَلِ دَعَانِي فَقُمْتُ إِلَى جَنْبِهِ فقال : يَا بُنَيِّ إنهُ لاَ يُقْتَلُ الْيَوْمَ إلا ظَالِمٌ أَوْ مَظْلُومٌ وَإني لاَ أُرَانِي إلا سَأُقْتَلُ الْيَوْمَ مَظْلُومًا ، وَإن مِنْ أَكْبَرِ هَمِّي لَدَيْنِي ، أَفَتُرَى يُبْقِي دَيْنُنَا مِنْ مَالِنَا شَيْئًا ؟ ثم قَال : يَا بُنَيِّ بِعْ مَالَنَا فَاقْضِ دَيْنِي ، وَأَوْصَى بِالثُّلُثِ ، وَثُلُثِهِ لِبَنِيهِ ، يَعْنِي بَنِي عَبْدِاللَّهِ بْنِ الزُّبَيْرِ ثُلُثُ الثُّلُثِ . قال : فَإِن فَضَلَ مِنْ مَالِنَا بَعْدَ قَضَاءِ الدَّيْنِ شَيْءٌ فَثُلُثُهُ لِبَنِيِّكَ قا هِشَامٌ : وَكان وَلَدِ عَبْدِاللَّهِ قَدْ وَازَى بَعْضَ بَنِي الزُّبَيْرِ خُبَيْبٌ وَعَبَّادٌ ، وَلَهُ يَوْمَئِذٍ تِسْعَةُ بَنِينَ وَتِسْعُ بَنَاتٍ. قال عَبْدُاللَّهِ : فَجَعَلَ يُوصِينِي بِدَيْنِهِ وَيَقُولُ : يَا بُنَيِّ إن عَجَزْتَ عَنْ شَيْءٍ منه فَاسْتَعِنْ عَلَيْهِ مَوْلاَيَ. قال : فَوَاللَّهِ مَا دَرَيْتُ مَا أَرَادَ حَتَّى قُلْتُ : يَا ابَتِ مَنْ مَوْلاَكَ؟ قال : اللَّهُ. قال : فَوَاللَّهِ مَا وَقَعْتُ فِي كُرْبَةٍ مِنْ دَيْنِهِ إلا قُلْتُ : يَا مَوْلَى الزُّبَيْرِ اقْضِ عَنْهُ دَيْنَهُ ، فَيَقْضِيه قال : فَقُتِلَ الزُّبَيْرُ ﷺ وَلَمْ يَدَعْ دِينَارًا وَلاَ دِرْهَمًا إلا أَرَضِينَ ، مِنْهَا الْغَابَةُ وَإِحْدَى عَشْرَةَ دَارًا بِالْمَدِينَةِ ، وَدَارَيْنِ بِالْبَصْرَةِ ، وَدَارًا بِالْكُوفَةِ وَدَارًا بِمِصْرَ . قال : وَإنما كان دَيْنُهُ الَّذِي كان عَلَيْهِ أن الرَّجُلَ كان يَأْتِيهِ بِالْمَالِ فَيَسْتَوْدِعُهُ إِيَّاهُ فَيَقُولُ الزُّبَيْرُ : لاَ وَلَكِن هوُ سَلَفٌ إني أَخْشَى عَلَيْهِ الضَّيْعَةَ . وَمَا وَلِيَ إمَارَةً قَطُّ وَلاَ جِبَايَةَ ولا خراجا وَلاَ شَيْئًا إلا أن يَكُونَ فِي غَزْوَ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ أَوْ مَعَ أبي بَكْرٍ وَعُمَرَ وَعُثْمَان ﷺ قال عَبْدُاللَّهِ : فَحَسَبْتُ مَا عَلَيْهِ مِنَ الدَّيْنِ فَوَجَدْتُهُ أَلْفَيْ أَلْفٍ وَمِائَتَيْ أَلْفٍ! فَلَقِيَ حَكِيمُ بْنُ حِزَامٍ عَبْدَاللَّهِ بْنَ الزُّبَيْرِ فقال : يَا ابْنَ أخي كَمْ عَلَى أخي مِنَ الدَّيْنِ ؟ فَكَتَمَهُ وقلت : مِائَةُ أَلْفٍ فقال حَكِيمٌ وَاللَّهِ : مَا أرَى أَمْوَالَكُمْ تَسَعُ هَذِهِ! فقال لَهُ عَبْدُاللَّهِ : أَرَأَيْتكَ إن كانت أَلْفَيْ أَلْفٍ؟ وَمِائَتَيْ أَلْفٍ؟ قال : مَا أرَاكُمْ تُطِيقُونَ هَذَا ، فَإِن عَجَزْتُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ فَاسْتَعِينُوا بِي. قال : وَكان الزُّبَيْرُ اشْتَرَى الْغَابَةَ بِسَبْعِينَ وَمِائَةِ أَلْفٍ فَبَاعَهَا عَبْدُاللَّهِ بِأَلْفِ أَلْفٍ وَسِتِّ مِائَةِ أَلْفٍ ، ثُمَّ قَامَ فقال : مَنْ كان لَهُ عَلَى الزُّبَيْرِ شَيْءٌ فَلْيُوَافِنَا بِالْغَابَةِ ، فَأَتَاهُ عَبْدُاللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ وَكان لَهُ عَلَى الزُّبَيْرِ أَرْبَعُ مِائَةِ أَلْفٍ فقال لِعَبْدِاللَّهِ : إن شِئْتُمْ تَرَكْتُهَا لَكُمْ؟ قال عَبْدُاللَّهِ : لاَ . قال : فَإِن شِئْتُمْ جَعَلْتُمُوهَا فِيمَا تُؤَخِّرُونَ إن أَخَّرْتُمْ ؟ فقال عَبْدُاللَّهِ : لاَ، قال : فَاقْطَعُوا لِي

قِطْعَةً ، فَقَال عَبْدُاللَّهِ : لَكَ مِنْ هَاهُنَا إِلَى هَاهُنَا قال : فَبَاعَ عَبْدُاللَّه مِنْهَا، فَقَضَى عنه دَيْنَهُ أَوْفَاهُ وَبَقِيَ مِنْهَا أَرْبَعَةُ أَسْهُمٍ وَنِصْفٌ ، فَقَدِمَ عَلَى مُعَاوِيَةَ وَعِنْدَهُ عَمْرُو بْنُ عُثْمَان وَالْمُنْذِرُ بْنُ الزُّبَيْرِ وَابْنُ زَمْعَةَ. فَقَال لَهُ مُعَاوِيَةُ : كَمْ قُوِّمَتِ الْغَابَةُ؟ قال : كُلُّ سَهْمٍ بمِائَةَ أَلْفٍ قال : كَمْ بَقِيَ مِنْهَا قال : أَرْبَعَةُ أَسْهُمٍ وَنِصْفٌ قال الْمُنْذِرُ بْنُ الزُّبَيْرِ : قَدْ أخذتُ مِنْهَا سَهْمًا بِمِائَةِ أَلْفٍ قال عَمْرُو بْنُ عُثْمَان : قَدْ أخذتُ مِنْهَا سَهْمًا بِمِائَةِ أَلْفٍ ، وَقال ابْنُ زَمْعَةَ : قَدْ أخذتُ سَهْمًا بِمِائَةِ أَلْفٍ فَقال مُعَاوِيَةُ : كَمْ بَقِيَ مِنْهَا ؟ فَقَال : سَهْمٌ وَنِصْفٌ قال : قَدْ أخذتُهُ بِخَمْسِينَ وَمِائَةِ أَلْفٍ. قال : وَبَاعَ عَبْدُاللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ نَصِيبَهُ مِنْ مُعَاوِيَةَ بِسِتِّ مِائَةِ أَلْفٍ فَلَمَّا فَرَغَ ابْنُ الزُّبَيْرِ مِنْ قَضَاءِ دَيْنِهِ قال بَنُو الزُّبَيْرِ: اقْسِمْ بَيْنَنَا مِيرَاثَنَا. قال : لاَ وَاللَّهِ لاَ أَقْسِمُ بَيْنَكُمْ حَتَّى أنادِيَ بِالْمَوْسِمِ أَرْبَعَ سِنِينَ : أَلا مَنْ كان لَهُ عَلَى الزُّبَيْرِ دَيْنٌ فَلْيَأْتِنَا فَلْنَقْضِهِ . فَجَعَلَ كُلَّ سَنَةٍ يُنَادِي بِالْمَوْسِمِ فَلَمَّا مَضَى أَرْبَعُ سِنِينَ قَسَمَ بَيْنَهُمْ ودفع الثلث فَكَان لِلزُّبَيْرِ أَرْبَعُ نِسْوَةٍ فَأصاب كُلَّ أمرأَةٍ أَلْفُ أَلْفٍ وَمِائَتَا أَلْفٍ ، فَجَمِيعُ مَالِهِ خَمْسُونَ أَلْفَ أَلْفٍ وَمِائَتَا أَلْفٍ

204: Ebu Hubeyb Abdullah ibni Zübeyr (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Cemel vakası gününde muharebe durunca babam Zübeyr beni çağırdı, bende yanına gidip durdum, dedi ki:

-Ey oğulcuğum bugün öldürülenler ya zalim veya mazlumdur.Bana gelince bugün mazlum olarak öldürüleceğimi zannediyorum.En büyük düşüncelerimden birisi borçlarım-dır. Borçlarımız malımızdan geriye bir şey bırakacak mı ? ne dersin dedi ve devam etti:

-Ey oğulcuğum malımı sat borcumu öde, malının üçte birini vasiyet etti, bunun da üçte birini onun çocuklarına yani Abdullah'ın çocukları olan torunlarına malın üçte birinin içte birini vasiyet etti verilmesini istedi ve dedi ki;

-Borçlar ödendikten sonra malımızdan bir şey kalırsa üçte biri senin oğullarına aittir, dedi.

Hişam şöyle diyor: Abdullah'ın çocukları Zübeyrin Hubeyb ve Abbad gibi bazı çocuklarının yaşıtı idiler. O gün için onun dokuz oğlu ile dokuz kızı bulunuyordu.

Abdullah der ki: Borcunu bana vasiyet edip duruyor ve Ey oğulcuğum şayet borcumdan bir kısmını ödemekten aciz kalırsan Mevlamdan yardım dile diyordu. Allaha yemin olsun ki ben ne demek istediğini tam anlıyamadım ve Babacığım Mevlan kim dedim. O da : Mevlam Allah'tır, dedi.

Allah'a yemin ederim ki onun borcunu ödemede sıkıntıya düştükçe:

-Ey Zübeyr'in Mevlası onun borcunu ödemekte kolaylık ihsan et diye dua ederdim de o da ödemede kolaylık verirdi. Abdullah ibni Zübeyr şöyle diyor:

Zübeyr öldürülürken altın ve gümüş bırakmadı sadece bir bölümü Gabe denilen yerde arazi bırakmıştı. Medine'de on bir ev, Basrada iki ev, Kufe ve Mısırda da birer ev bıraktı.

Abdullah demiştir ki: Babamın üzerindeki borç şu suretle meydana gelmişti. Bir kimse ona bir şey emanet bırakmak istediğinde Zübeyr ona : Hayır emanet olarak değil borç olarak bırak, ben onun kaybolmasından korkarım, derdi. Zübeyr hayatı boyunca ne bir valilik ne de haraç toplama memurluğu ne de başka bir idari görevde bulunmadı, sadece Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)le veya Ebu Bekir, Ömer ve Osman(Allah Onlardan razı olsun) ile birlikte cihada iştirak etmişti.

Abdullah diyor ki : Babamın üzerindeki borçları hesapladım, iki milyon iki yüz bin dinar olarak buldum. Hakim ibni Hişam ile karşılaştım. Ey yeğenim kardeşimin borcu ne kadardır, diye sordu. Ben tamamını söylemedim. Yüz bin dinar dedim. Bunun üzerine Hakîm: Vallahi malının bunu karşılayabileceğini sanmıyorum dedi. Eğer iki milyon iki yüz bin dinar ise ne dersin dedim. Buna gücünüzün yeteceğini sanmıyorum eğer sıkıntıya düşerseniz benden yardım isteyin dedi. Abdullah diyor ki: Zübeyr, Gabe mevkiindeki araziyi yüz yetmiş bine satın almıştı. Abdullah orayı bir milyon altı yüz bine sattı ve kimin Zübeyr'de alacağı varsa Gabe'de bize gelsin diye ilan etti. Bunun üzerine Abdullah ibni Cafer dört yüz bin dinar alacağı olduğunu bildirerek isterseniz bu borcu size bağışlayayım diyerek müracaat etti. Abdullah da hayır dedi. Bunun üzerine Abdullah ibni Cafer şayet borcunuzdan bir bölümünü geri bırakmak isterseniz benimkini geri bırakabilirsiniz, dedi. Abdullah hayır bunu da istemiyoruz deyince Abdullah ibni Cafer: O halde bana araziden bir parça ayırın, dedi. Abdullah ibni Zübeyr de: Şuradan buraya kadar senin olsun dedi. Abdullah kalan araziden bir bölümünü de sattı. Babası Zübeyrin kalan borçlarını ödeyip bitirdi. Araziden dört buçuk hisse de arttı.

Abdullah kalkıp Muaviye'nin huzuruna gitti. Orada Amr ibni Osman, Münzir ibni Zübeyr ve ibni Zema'da vardı. Muaviye, Abdullah ibni Zübeyre:

-Gabe'ye ne kadar değer biçildi, diye sordu. Abdullah her hisse için yüz bin dinar, dedi. Muaviye:

-Bunlardan ne kadarı kaldı? Dedi.

- Dört buçuk hisse, dedi Abdullah.

Bunun üzerine Münzir ibni Zübeyr: Ben ondan bir hisseyi yüz bin dinara aldım, dedi. Amr ibni Osman da bir sehimini de ben yüz bin dinara aldım, dedi. İbni Zema da bir sehimini de ben yüz bin dinara aldım, dedi. Muaviye geriye ne kaldı diye sordu. Abdullah ibni Zübeyr: Bir buçuk hisse dedi. Muaviye :

-Kalan bir buçuk hisseyi de ben yüz elli bine satın aldım, dedi. Abdullah ibni Zübeyr dedi ki: Abdullah ibni Cafer, Muaviyeye Gabe'deki hissesini altı yüz bine sattı.

Abdullah ibni Zübeyr babasının borçlarını ödeyip bitirince Zübeyr'in varisleri mirasımızı aramızda taksim et dediler. Abdullah Allah'a yemin ederim ki dört sene süreyle hac mevsiminde:

“Kimin Zübeyr’de alacağı varsa bize gelsin ödeyelim diye ilan etmedikçe Zübeyr’in mirasını paylaştırmayacağım, dedi.” Dört sene geçince mirası taksim etti ve babası Zübeyr’in vasiyeti olan üçte birini dağıttı. Zübeyr’in dört karısı vardı, onlardan her birine bir milyon iki yüz bin dinar hisse düştü. Buna göre Zübeyr’in tüm serveti elli milyon iki yüz bin dinara varmaktaydı. (Buhari, Fedailül Humus 13)

BÖLÜM: 26

ZULMÜN HARAM OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلاَ شَفِيعٍ يُطَاعُ. ﴾

“... O gün haksızlık eden zalimler ne bir dost bulacaklar ne de sözü dinlenecek bir şefaatçi.” (40 Mü’min 18)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴾

“... haksızlık eden zalimlere hiçbir yardımcıları yoktur.” (22 Hacc 71)

٢٠٥- عَنْ جَابِرٍ ﵁ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : اتَّقُوا الظُّلْمَ فَإِن الظُّلْمَ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَاتَّقُوا الشُّحَّ فَإِن الشُّحَّ أَهْلَكَ مَنْ كان قَبْلَكُمْ، حَمَلَهُمْ عَلى أن سَفَكُوا دِمَاءَهُمْ ، وَاسْتَحَلُّوا مَحَارِمَهُمْ .

205: Cabir (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Zulümden kaçınınız. Çünkü zulüm kıyamet gününde karanlıklar gibi karşınıza çıkar. Cimrilikten de sakınınız, çünkü cimrilik sizden önceki ümmetleri helak etmiş onları birbirlerinin haksız yere kanlarını dökmeye, haramlarını helal saymaya yöneltmiştir.” (Müslim; Bir 56)

٢٠٦- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﵁ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : لَتُؤَدُّنَّ الْحُقُوقَ إِلَى أَهْلِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ، حَتَّى يُقَادَ لِلشَّاةِ الْجَلْحَاءِ مِنَ الشَّاةِ الْقَرْنَاءِ .

206: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: “Kıyamet günü haklar sahiplerine mutlaka verilecektir. Hatta boynuzsuz koyun için boynuzlu koyun kısas edilip öcü alınacaktır.” (Müslim, Birr 60)

٢٠٧- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ الله عَنْهُمَا قال : كُنَّا نَتَحَدَّثُ عَنْ حَجَّةِ الْوَدَاعِ وَالنَّبِيُّ ﷺ بَيْنَ أَظْهُرِنَا ، وَلاَ نَدْرِي مَا حَجَّةُ الْوَدَاعِ ، حَتَّى حَمِدَ اللَّهَ رسول الله ﷺ وَأَثْنَى عَلَيْهِ ثُمَّ ذَكَرَ الْمَسِيحَ الدَّجَّالَ فَأَطْنَبَ فِي ذِكْرِهِ. وَقال : مَا بَعَثَ اللَّهُ مِنْ نَبِيٍّ إلا أنذَرَه أُمَّتَهُ : أنذره نُوحٌ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ بَعْدِهِ وَإنهُ يَخْرُجُ فِيكُمْ فَمَا خَفِيَ عَلَيْكُمْ مِنْ شَأنهِ فَلَيْسَ يَخْفَى

عَلَيْكُم ، إن رَبَّكُمْ لَيْسَ بِأَعْوَرَ ، وَإنهُ أَعْوَرُ عَيْنِ الْيُمْنَى ، كان عَيْنَهُ عِنَبَةٌ طَافِيَةٌ. ألا إن اللَّهَ حَرَّمَ عَلَيْكُمْ دِمَاءَكُمْ ، وَأَمْوَالَكُمْ كَحُرْمَةِ يَوْمِكُمْ هَذَا ، فِي بَلَدِكُمْ هَذا ، فِي شَهْرِكُمْ هَذَا ألا هَلْ بَلَّغْتُ؟ قالوا : نَعَمْ قال : اللَّهُمَّ اشْهَدْ - ثَلاَثًا - وَيْلَكُمْ ، أَوْ وَيْحَكُم ، أنظُرُوا : لاَ تَرْجِعُوا بَعْدِي كُفَّارًا يَضْرِبُ بَعْضُكُمْ رِقَابَ بَعْضٍ .

207: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) aramızda iken bizler veda haccından bahsediyor, fakat veda haccının neden böyle isimlendirildiğini bilmiyorduk. Nihayet peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) Allah'a hamd ve senada bulundu sonrada Deccal'den bahsederek onun hakkında uzunca bilgi verdi ve şunları söyledi: "Allah hangi peygamberi gönderdiyse o peygamberlerin hepsi yani Nuh ve ondan sonra gelenler ümmetlerini deccal konusunda uyarmışlardır. Şüphesiz ki o sizin aranızda çıkarsa onun hali size gizli kalmaz. Zira Rabbinizin kör olmadığı size gizli değildir. Deccalin ise sağ gözü kördür. Onun gözü sanki salkımdan dışarıya çıkmış yaş üzüm tanesi gibidir. Dikkat ediniz! Allah sizin üzerinize birbirinizin kanlarını, mallarını şu ayınız(zülhücce ayı) gibi, şu günü gibi, şu şehri(Mekke) gibi haram kılmıştır. Dikkat ediniz tebliğ ettim mi?

Ashab evet tebliğ ettin dediler. Peygamberimiz: "Allahım şahid ol", diye üç defa tekrarladı. Sonrada: " Size yazık olur, dikkat ediniz benden sonra birbirinizin boynunu vurarak kafirler gibi olmayınız." (Buhari, Megazi 77)

٢٠٨- عَنْ عَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا أن رَسُولَ الله ﷺ قال : مَنْ ظَلَمَ قِيدَ شِبْرٍ مِنَ الأرض طُوِّقَهُ مِنْ سَبْعِ ارَضِينَ.

208: Aişe (r. anha)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim haksız yere başkasının bir karış yerine tecavüz edip oraya sahip olursa o yerin yedi katı da (halka gibi) o kimsenin boynuna geçirilir." (Buhari, Mezalim 13, Müslim, Müsakat 139)

٢٠٩- عَنْ أبي مُوسَى ﷺ قال : قال رسول الله ﷺ :إن اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُمْلِي لِلظَّالِمِ ، فَإذا أخذهُ لَمْ يُفْلِتْهُ ثُمَّ قَرَأَ: ﴿ وَكَذَلِكَ أخذ رَبِّكَ إذا أخذ الْقُرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إن أخذهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴾

209: Ebu Musa el Eşari (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hiç şüphesiz Allah zalime imkan(mühlet) tanır, onu yakalayınca da kaçmasına fırsat vermez.", sonra şu ayeti okudu: "İşte senin Rabbin haksızlık ve zulm eden kentlerin toplumlarını böylece kıskıvrak yakalayıverir. Şüphesiz onun yakalaması çok zorlu ve şiddetlidir." (11 Hud suresi 102,Buhari ve Müslim)

٢١٠- عَنْ مُعَاذٍ ﷺ قال : بَعَثَنِى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَقال : إنكَ سَتَأْتِي قَوْمًا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ, فَادْعُهُمْ إِلَى شَهَادَةِ أن لاَ إِلَهَ إلا اللَّهُ وَأنى رَسُولُ اللَّهِ، فَإِن هُمْ اَطَاعُوا لِذلِكَ،

فَأَعْلِمْهُمْ أن اللَّهَ قَدْ افتَرَضَ عَلَيْهِمْ خَمْسَ صَلَوَاتٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ , فَإِن اَطَاعُوا لِذَلِكَ فَأَعْلِمْهُمْ أن اللَّهَ قَدْ افتَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً تُؤْخَذُ مِنْ أَغْنِيَائِهِمْ فَتُرَدُّ عَلَى فُقَرَائِهِمْ ، فَإِن هُمْ اَطَاعُوا لِذَلِكَ ، فَإِيَّاكَ وَكَرَائِمَ أَمْوَالِهِمْ ، وَاتَّقِ دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ فَإِنهُ لَيْسَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ حِجَابٌ.

210: Muaz (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Resullullah (sallallahu aleyhi vesellem) beni Yemen'e yönetici olarak gönderdi ve söyle buyurdu: "Sen ehli kitap olan bir topluma gidiyorsun, onları Allah'tan başka ilah olmadığına ve benim de Allah'ın elçisi olduğuma şehadet etmeye çağır. Şayet onlar buna itaat ederlerse onlara Allah'ın her gün ve gecede kendilerine beş vakit namazı farz kıldığını haber ver onlar buna da itaat ederlerse onlara Allah'ın zenginlerden alınıp fakirlere verilecek olan zekatı da farz kıldığını bildir. Buna da uyup itaat ettikleri takdirde onların mallarının en gözde ve kıymetli olanlarını almaktan sakın. Mazlumun bedduasından da sakın çünkü onun bedduası ile Allah arasında bir perde yoktur." (Buhari, Zekat 41, Müslim, İman 29)

٢١١- عَنْ أبي حُمَيْدٍ عبد الرحمن بن السعد السَّاعِدِيِّ ﷺ قال : اسْتَعْمَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ رَجُلاً مِنَ الأَزْدِ عَلَى صَدَقَاتِ بَنِي سُلَيْمٍ يُدْعَى ابْنَ اللتْبِيَّةِ فَلَمَّا قَدِمَ قال : هَذَا لَكُمْ ، وَهَذَا اُهْدِىَ اِلَىَّ ، فَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلَى الْمِنْبَرِ ، فَحَمِدَ اللَّهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ ثُمَّ قال: أَمَّا بَعْدُ فَإني أَسْتَعْمِلُ الرَّجُلَ مِنْكُمْ عَلَى الْعَمَلِ مِمَّا وَلاني اللَّهُ، فَيَأْتِي فَيَقُولُ : هَذَا لَكُمْ ، وَهَذَا هَدِيَّةٌ أُهْدِيَتْ إِلِي ، أَفَلاَ جَلَسَ فِي بَيْتِ أبيهِ أوَأُمِّهِ حَتَّى تَأْتِيَهُ هَدِيَّتُهُ إن كان صَادِقًا ، وَاللَّهِ لاَ يَأْخذ أَحَدٌ مِنْكُمْ شَيْئًا بِغَيْرِ حَقِّهِ إلا لَقِيَ اللَّهَ تَعَالَى يَحْمِلُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، فَلأَعْرِفَنَّ أَحَدًا مِنْكُمْ لَقِيَ اللَّهَ يَحْمِلُ بَعِيرًا لَهُ رُغَاءٌ ، أَوْ بَقَرَةً لَهَا خُوَارٌ ، أَوْ شَاةً تَيْعَرُ . ثُمَّ رَفَعَ يَدَيْهِ حَتَّى رُئِيَ بَيَاضُ إِبْطَيْهِ قال : اللَّهُمَّ هَلْ بَلَّغْتُ؟ ثلاثا.

211: Ebu Humeyd Abdurrahman ibni Said es Saidi (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ezd kabilesinden ibni Lütbiyye denilen bir adamı zekat toplamak üzere görevlendirmişti. Bu adam vazifeden dönüşünde: Şu mallar sizindir, şunlarda bana hediye edilenlerdir, dedi. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) minbere çıktı ve Allah'a hamdü senadan sonra şöyle buyurdu: "Allah'ın benim idareme verdiği işlerden birine sizlerden birini görevli tayin ediyorum sonra da o kişi dönüp geliyor ve bana diyor ki: Şunlar size ait olanlar şunlar da bana hediye edilenler. Eğer o kişi sözünde doğru ise babasının ve annesinin evinde oturduğu halde kendisine hediye gelseydi ya. Allah'a yemin ederim ki sizden biriniz hakkı olmadan bir şey alırsa kıyamet gününde o aldığı şeyi yüklenmiş vaziyette Allah'ın huzuruna çıkar. Sizden birinizin bağıran bir deve, böğüren bir sığır, meleyen bir koyun yüklenerek Allah'a kavuşmasını istemem." Sonra Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) koltuklarının

altı görülünceye kadar ellerini kaldırdı ve Ya Rabbi tebliğ ettim mi? Üç sefer tekrarlayıp buyurdu. (Buhari, Hıyel 15, Müslim, İmare 26)

٢١٢- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رسول الله ﷺ : مَنْ كانت لَهُ مَظْلَمَةٌ لأخيهِ مِنْ عِرْضِهِ أَوْ شَيْءٍ، فَلْيَتَحَلَّلْهُ مِنْهُ الْيَوْمَ قَبْلَ أن لاَ يَكُونَ دِينَارٌ وَلاَ دِرْهَمٌ، إن كان لَهُ عَمَلٌ صَالِحٌ أخذ مِنْهُ بِقَدْرِ مَظْلَمَتِهِ ، وَإن لَمْ تَكُنْ لَهُ حَسَنَاتٌ أخذ مِنْ سَيِّئَاتِ صَاحبهِ فَحُمِلَ عَلَيْهِ .

212: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kimin üzerinde din kardeşinin ırzı veya diğer bir hususla ilgili haksızlık varsa altın ve gümüşün bulunmayacağı kıyamet günü gelmezden önce o kimseyle helallaşsın. Yoksa yaptığı zulüm oranında onun iyi amellerinin sevabından alınıp hak sahibine verilir. Şayet iyiliği sevabı yoksa zulmettiği kardeşinin günahından alınarak haksızlık eden kimse üzerine yüklenir." (Buhari, Mezalim 10)

٢١٣- عَنْ عَبْدِاللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ الله عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : الْمُسْلِمُ، مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ، مِنْ لِسَانهِ، وَيَدِهِ، وَالْمُهَاجِر مَنْ هَجَرَ مَا نَهَى اللَّهُ عَنْهُ.

213: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun)dan bildirildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Müslüman, elinden ve dilinden müslümanların zarar görmediği kimsedir. Muhacir ise Allah'ın yasakladığı şeylerden uzak durup kaçan kimsedir." (Buhari, İman 4, Müslim, İman 64)

٢١٤- عَنْ عَبْدِاللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ الله عَنْهُمَا قال : كان عَلَى ثَقَلِ النَّبِيِّ ﷺ رَجُلٌ يُقال لَهُ كِرْكِرَةُ ، فَمَاتَ ، فَقال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : هُوَ فِي النَّار. فَذَهَبُوا يَنْظُرُونَ إلَيْهِ فَوَجَدُوا عَبَاءَةً قَدْ غَلَّهَا.

214: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yolculukta yükleme hizmetini gören ve kendisine Kirkire denilen bir adam vardı, bu adam öldü. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) :"Bu adam cehennemdedir", buyurdu. Sahabe gelip o adamın evindeki eşyalara baktılar. Ganimet dağıtılmadan önce çaldığı bir elbise buldular. (Buhari, Cihad 190)

٢١٥- عَنْ أبي بَكْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أنهُ قال : إن الزَّمَان قَدِ اسْتَدَارَ كَهَيْئَتِهِ يَوْمَ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالأرض : السَّنَةُ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا مِنْهَا : أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ثَلاَثَةٌ مُتَوَالِيَاتٌ ، ذُو الْقَعْدَةِ وَذُو الْحِجَّةِ وَالْمُحَرَّمُ وَرَجَبٌ مُضَرَ الَّذِي بَيْنَ جُمَادَى وَشَعْبَان أَيُّ شَهْرٍ هَذَا ؟ قُلْنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ قال : فَسَكَتَ حَتَّى ظَنَنَّا أنهُ سَيُسَمِّيهِ بِغَيْرِ اسْمِهِ قال

: أَلَيْسَ ذَا الْحِجَّةِ ؟ قُلْنَا بَلَى . قال : فَأَيُّ بَلَدٍ هَذَا ؟ قُلْنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ قال : فَسَكَتَ حَتَّى ظَنَنَّا إنهُ سَيُسَمِّيهِ بِغَيْرِ اسْمِهِ. قال : أَلَيْسَ الْبَلْدَةَ ؟ قُلْنَا بَلَى. قال : فَأَيُّ يَوْمٍ هذَا ؟ قُلْنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قال : فَسَكَتَ ، حَتَّى ظَنَنَّا أنهُ سَيُسَمِّيهِ بِغَيْرِ اسْمِهِ. قال : أَلَيْسَ يَوْمَ النَّحْرِ؟ قُلْنَا بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ. قال : فَإِن دِمَاءَكُمْ وَأَمْوَالَكُمْ وَأَعْرَاضَكُمْ حَرَامٌ عَلَيْكُمْ كَحُرْمَةِ يَوْمِكُمْ هَذَا فِي بَلَدِكُمْ هَذَا فِي شَهْرِكُمْ هَذَا . وَسَتَلْقَوْنَ رَبَّكُمْ فَيَسْأَلُكُمْ عَنْ أَعْمَالِكُمْ فَلاَ تَرْجِعُوا بَعْدِي كُفَّارًا أَوْ كفارا يَضْرِبُ بَعْضُكُمْ رِقَابَ بَعْضٍ. ألا لِيُبَلِّغِ الشَّاهِدُ الْغَائِبَ ، فَلَعَلَّ بَعْضَ مَنْ يُبَلِّغُهُ يَكُونُ أَوْعَى لَهُ مِنْ بَعْضِ مَنْ سَمِعَهُ. ثُمَّ قال : ألا هَلْ بَلَّغْتُ؟ ألا هَلْ بَلَّغْتُ؟ قُلْنَا: نَعَمْ. قال : اَللَّهُمَّ اشْهَدْ .

215: Ebu Bekre Nüfey ibni Haris (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Zaman(yıl) Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı günkü şekliyle devam edip gitmektedir. Bir yıl on iki aydır. Bunlardan dördü haram aylardır. Üçü birbiri ardınca gelen Zilkade, Zilhicce ve Muharremdir. Biri ise cemaziyel-ahir ile Şaban arasında bulunan ve Mudar kabilesinin fazla değer verdiği Recep ayıdır." Peygamberimiz içinde bulunduğumuz bu ay hangi aydır? Diye sordu. Biz:

-Allah ve Rasulü daha iyi bilir, dedik. Bunun üzerine peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) sustu. O kadar ki biz o aya başka isim vereceğini zannettik.

-Bu ay zilhicce ayı değil mi? dedi. Biz:

-Evet, dedik.

-Bu hangi beldedir? Diye sordu. Biz:

-Allah ve Rasulü daha iyi bilir, dedik. Bunun üzerine peygamber bir müddet sustu. Biz bu şehre başka bir isim vereceğini zannettik.

-Burası belde-i Haram (Mekke) değil mi? dedi, biz:

-Evet, dedik. Bu hangi gün diye sordu. Biz de:

-Allah ve Rasulu daha iyi bilir, dedik. Yine bir müddet sustu. Öyle ki biz o güne başka bir ad vereceğini zannettik.

-Bugün Kurban günü değil mi? dedi, biz de:

-Evet, diye cevap verdik. Sonra Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) sözüne şöyle devam etti:

-Şüphesiz sizin kanlarınız mallarınız ırz ve namusunuz şeref ve haysiyetiniz şu gününüzün şu beldenizin ve şu ayınızın haram olduğu gibi birbirinize haram kılınmıştır. Rabbinize kavuşacaksınız o da size amellerinizden soracaktır. Dikkat edin benden sonra birbirinizin boynunu vurarak kafirler gibi olmayınız. Dikkat edin burada bulunanlar bulunmayanlara sözlerimi ulaştırsın umulur ki sözlerim kendilerine ulaştırılan bazı kimseler ulaştıranlardan daha anlayışlı ve kavrayışlı

olabilirler. Dikkat edin tebliğ ettim mi? Dikkat edin tebliğ ettim mi? diye sordu. Biz de evet diye cevap verdik. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): Allah'ım şahid ol, buyurdular. (Buhari, Hac 132, Müslim Kasame 29)

٢١٦- عَنْ أبـي أُمَامَـةَ ﷺ أن رَسُولَ اللَّـهِ ﷺ قـال : مَـنِ اقْتَطَـعَ حَـقَّ أمـرئٍ مُـسْلِمٍ بِيَمِينِـهِ ، فَقَـدْ أَوْجَـبَ اللَّـهُ لَـهُ النَّـارَ وَحَـرَّمَ عَلَيْـهِ الْجَنَّـةَ. فَقـال لَـهُ رَجُـلٌ : وَإِن كـان شَـيْئًا يَسِيرًا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ فقال : وَإِن قَضِيبًا مِنْ أَرَاكٍ

216: Ebu Umame İyas ibni Sa'lebe el Harisi (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Yemin ederek bir müslümanın hakkını gasbeden kimseye Allah cehennemi vacip kılar, cenneti haram eder." Bir kimse dedi ki:

-Ya Rasulallah şayet o küçük ve değersiz bir şey ise, deyince peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) "İsterse misvak ağacından bir dal parçası olsun yine böyledir", buyurdular. (Müslim, iman 218)

٢١٧- عَنْ عَدِيِّ بْنِ عَمِيرَةَ الْكِنْدِيِّ ﷺ قال : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّـهِ ﷺ يَقُـولُ : مَـنِ اسْتَعْمَلْنَاهُ مِنْكُمْ عَلَى عَمَلٍ فَكَتَمْنَا مِخْيَطًا فَمَا فَوْقَهُ ، كان غُلُولاً يَأْتِي بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَـةِ قال : فَقَامَ إِلَيْهِ رَجُلٌ أَسْوَدُ مِنَ الأنصار كأني أنظرُ إِلَيْهِ فَقال : يَا رَسُولَ اللَّهِ اقْبَلْ عَنِّي عَمَلَكَ . قال : وَمَا لَكَ؟ قال : سَمِعْتُكَ تَقُولُ كَذَا وَكَذَا . قال : وَأنا أَقُولُهُ الآن : مَنِ اسْتَعْمَلْنَاهُ عَلَى عَمَلٍ فَلْيَجِئْ بِقَلِيلِهِ وَكَثِيرِهِ ، فَمَا أُوتِيَ مِنْهُ أخذ، وَمَا نُهِيَ عَنْهُ أنتهَى .

217: Adiy ibni Amire (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu işittim: "Bir kimseye tahsildarlık görevi verdiğimizde bizden bir iğneyi veya daha büyük bir şeyi gizlerse hıyanet etmiş olur. Kıyamet günü o malı hırsızlık etmiş olarak getirir." Bunun üzerine Ensardan siyah renkli bir adam ayağa kalkıp sanki ona şimdi bakıyormuş gibiyim- Ya Rasulallah bana vermiş olduğunuz tahsildarlık görevini geri alınız, deyince peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) Sana ne oldu? Buyurdu. Adam da. Söylediklerinizi işittim, dedi. Peygamber efendimiz: "O sözü şu anda da söylüyorum. İçinizden birini herhangi bir tahsildarlık görevine memur tayin edersek o malın büyük küçük hepsini getirsin çalışması karşılığında ona verileni alsın, yasaklandığı şeyden de uzak dursun." (Müslim, İmara 30)

٢١٨- عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ﷺ قال : لَمَّا كان يَوْمُ خَيْبَرَ أَقْبَلَ نَفَرٌ مِنْ صَحَابَةِ النَّبِيِّ ﷺ فَقَالوا : فُلان شَهِيدٌ ، وفُلان شَهِيدٌ حَتَّى مَرُّوا عَلَى رَجُلٍ فَقَالوا : فُلان شَهِيدٌ . فَقال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : كَلاَّ إني رَأَيْتُهُ فِي النَّارِ فِي بُرْدَةٍ غَلَّهَا - أَوْ عَبَاءَةٍ -

218: Ömer ibni Hattab (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Hayber gazvesi günü idi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in ashabından bir grup geldi ve: Falanca şehiddir, falanca da şehiddir, dediler. Sonra bir adamın yanından da geçtiler ve filanca kimse de şehiddir, dediler. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hayır ben onu ganimetten çaldığı bir hırka veya cübbeye bürünmüş olduğu halde cehennem içinde gördüm", buyurdu. (Müslim, İmn 182)

٢١٩- عَنْ أبي قَتَادَةَ الحارث بن ربعي ﷺ عَنْ رَسُولِ اللّـهِ ﷺ أنهُ قَامَ فِيهِمْ فَذَكَرَ لَهُمْ أن الْجِهَادَ فِي سَبِيلِ اللّـهِ ، وَالإيمان بِاللّـهِ أَفْضَلُ الاعْمَالِ ، فَقَامَ رَجُلٌ فَقال : يَا رَسُولَ اللَّهِ أرَأيْتَ إن قُتِلْتُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تُكَفَّرُ عَنِّي خَطَايَايَ ؟ . فَقال لَهُ رَسُولُ اللّـهِ ﷺ : نَعَمْ ، إن قُتِلْتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأنت صَابِرٌ مُحْتَسِبٌ ،مُقْبِلٌ غَيْرُ مُدْبِرٍ . ثُمَّ قال رسولُ اللّـهِ ﷺ : كَيْفَ قُلْتَ؟. قال : أرَأيْتَ إن قُتِلْتُ فِي سَبِيلِ اللّـهِ ، أتُكَفَّرُ عَنِّي خَطَايَايَ؟ فَقال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : نَعَمْ ، وَأنت صَابِرٌ مُحْتَسِبٌ ، مُقْبِلٌ غَيْرُ مُدْبِرٍ ، إلاالدَّيْنَ فَإن جِبْرِيلَ عليه السلام قال لِي ذَلِكَ .

219: Ebu Katade Haris ibni Rib'i (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) ashabının arasında kalkarak onlara Allah yolunda cihadın ve Allah'a iman etmenin amellerin üstünü olduğundan bahsetti. Bunun üzerine bir kimse ayağa kalkıp: Ya Rasulallah eğer ben Allah yolunda öldürülürsem bu şehitlik benim günahlarıma keffaret olur mu ne dersiniz ? diye sordu. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"Evet kaçmayıp sabrederek karşılığını sadece Allah'tan bekleyerek Allah yolunda öldürülürsen günahlarına keffaret olur", buyurdu. Sonra Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Nasıl demiştin?" diye sordu. Adam: Eğer ben Allah yolunda şehid olursam bu benim günahlarıma keffaret olur mu ne dersiniz? demiştim, dedi. Peygamberimiz de : "Evet sen kaçmadan sabrederek ecrini sadece Allahtan bekleyerek Allah yolunda öldürülürsen borçlarından başka bütün günahlarına keffaret olur. Bunu bana Cibril söyledi", buyurdu. (Müslim, İmara 117)

٢٢٠- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أن رَسُولَ اللّـهِ ﷺ قال : أتَدْرُونَ مَا الْمُفْلِسُ ؟ قالوا : الْمُفْلِسُ فِينَا مَنْ لاَ دِرْهَمَ لَهُ وَلاَ مَتَاعَ. فَقال : إنالْمُفْلِسَ مِنْ أُمَّتِي يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، بِصَلاَةٍ وَصِيَامٍ وَزَكَاةٍ ، وَيَأْتِي قَدْ شَتَمَ هَذَا ، وَقَذَفَ هَذَا ، وَأَكَلَ مَالَ هَذَا ، وَسَفَكَ دَمَ هَذَا ، وَضَرَبَ هَذَا ، فَيُعْطَى هَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ ، وَهَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ ، فَإن فَنِيَتْ حَسَنَاتُهُ قَبْلَ أن يُقْضَى مَا عَلَيْهِ ، أخذ مِنْ خَطَايَاهُمْ فَطُرِحَتْ عَلَيْهِ ، ثُمَّ طُرِحَ فِي النَّارِ .

220: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Müflis kimdir biliyor musunuz?", diye sordu. Ashab: Bizce müflis parası ve malı olmayan kimsedir,dediler. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

“Şüphesiz ki ümmetimin müflisi; kıyamet günü namaz, oruç ve zekat sevabıyla gelip fakat şuna sövmüş, buna zina isnad ve iftirası yapmış, şunun malını yemiş, bunun kanını dökmüş ve şunu dövmüş olarak Allah’ın huzuruna gelir. Bundan dolayı onun sevaplarından falanca ve filanca kimselere alınıp verilir. Eğer üzerindeki borç ödenmeden önce sevapları tükenirse haksızlık ettiği o kimselerin günahlarından da alınarak o kimseye yükletilir. Sonra da o kimse cehenneme atılır. İşte gerçekten iflas eden bu kimsedir.” (Müslim, Birr 59)

٢٢١- عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيِ الله عَنْهَا أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : إنما أنا بَشَرٌ، وَإنكُمْ تَخْتَصِمُونَ إِلَيَّ ، وَلَعَلَّ بَعْضَكُمْ أن يَكُونَ أَلْحَنَ بِحُجَّتِهِ مِنْ بَعْضٍ ، فَأَقْضِي لَهُ نَحْوِ مَا أَسْمَعُ ، فَمَنْ قَضَيْتُ لَهُ بحَقِّ أخيهِ ، فَإنما أَقْطَعُ لَهُ قِطْعَةً مِنَ النَّارِ .

221: Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun)’dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Ben ancak sizin gibi bir insanım, sizler benim yanıma gelip birbirinizi dava ediyorsunuz. Bir kısmınız haksız olduğu halde delil getirmekte diğerinizden daha inandırıcı olabilir. Ben de dinlediğime göre onun lehine hükmedebilirim. Böylece kimin lehine kardeşinin hakkını alıp hüküm vermişsem ona cehennemden bir parça ayırmış olurum.” (Buhari Şehadet 27, Müslim Akdiye 4)

٢٢٢- عَنِ بْنِ عُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : قال رسولُ الله ﷺ : لَنْ يَزَالَ الْمُؤْمِنُ فِى فُسْحَةٍ مِنْ دِينِهِ ، مَا لَمْ يُصِبْ دَمًا حَرَامًا .

222: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)’den bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Haksız yere adam öldürüp haram kan akıtmadıkça, mü’min kişi için dininde ümid sahası açık olup Allah’ın rahmetini umması devam eder.” (Buhari, Diyet 1)

٢٢٣- وعَنْ خَوْلَةَ الأنصاريةِ ، وهي امرأة حمزة ﷺ وعَنْهَا ، قالت : سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ : إن رِجَالا يَتَخَوَّضُونَ فِي مَالِ اللَّهِ بِغَيْرِ حَقٍّ فَلَهُمُ النَّارُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

223: Hamza’nın eşi Havle binti Samir el-Ensariye (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)’in şöyle buyurduğunu işittim: “Şüphesiz ki haksız olarak Allah’ın malını yani İslam devletinin hazinesinden veya kamu yararına olan vakıf mallardan herhangi birini kullanan veya tasarrufta bulunan kimseler kıyamet günü cehennemi hak ederler.” (Buhari, Humus 7)

BÖLÜM: 27

MÜSLÜMANLARIN HAKLARINA SAYGI GÖStERMEK

قال الله تعالى : ﴿ وَمَنْ يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ.﴾

"... Her kim Allah'ın emir ve yasaklarına saygı gösterirse bu Rabbinin katında kendisi için daha hayırlıdır." (22 Hacc 30)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللهِ فَإنهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ.﴾

". Kim Allah'ın emirlerini veya ibadet için koyduğu dini semboler ve simgelere(müzdelife, arafat, mina v.s...) uyup saygı gösterirse veya hac için kesilecek kurbanlık hayvana iyi bakarsa şüphe yok ki bu inananların kalblerinde bulunan Allah'a karşı duydukları sorumluluk bilincindedir." (22 Hacc 32)

قال الله تعالى : ﴿ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ .﴾

"... Mü'minlere kol kanat ger, alçak gönüllü ol onları koru." (15 Hicr 88)

قال الله تعالى : ﴿ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ اَوْ فَسَادٍ فِى الأرض فَكأنما قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ اَحْيَاهَا فَكأنما أحيا النَّاسَ جَمِيعًا .﴾

"... Kim bir cana, daha evvel öldürülen bir kişi karşılığında, veya yeryüzünde fesat ve bozgunculuk çıkarmaya karşılık olmaksızın haksızca öldürürse bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de bir kişinin hayatını kurtarırsa bütün insanların hayatını kurtarmış gibi olur." (5 Maide 32)

٢٢٤- قال : قال رسولُ الله ﷺ : اَلْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَان يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا. وشبك بين أصابعه.

224: Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir mü'minin mü'mine karşı durumu (yardımı)parçaları birbirine sımsıkı kenetlenmiş binanın taş ve tuğlaları gibidir." Peygamberimiz bunu açıklamak için iki elinin parmaklarını birbirine geçirdi. (Buhari, Salat 88, Müslim, Birr 65)

٢٢٥- عَنْ اَبِى مُوسَى ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَنْ مَرَّ فِي شَيْءٍ مِنْ مَسَاجِدِنَا ، أَوْ أَسْوَاقِنَا وَمَعَهُ نَبْلٌ فَلْيُمْسِكْ، اَوْ لِيَقْبِضْ عَلَى نِصَالِهَا بِكَفِّهِ أن يُصِيبَ اَحَدًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ مِنْهَا بِشَيْءٍ

225: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kimin beraberinde ok varsa mescidlerimize ve çarşılarımıza uğrayacaksa müslümanlardan birine zarar gelmemesi için okunun ucunun demirlerini eliyle tutsun." (Buhari, Salat 60, Müslim, Birr 120)

٢٢٦- عَنِ النُّعمان بْنَ بَشِيرٍ رضي الله عنهما يَقُولُ : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ ، مَثَلُ الْجَسَدِ، إذا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَّى .

226: Numan ibni Beşir (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Mü'minler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerini korumakta bir vücuda benzerler. Vücudun bir uzvu hasta olduğu zaman diğer uzuvlar da bu sebeble uykusuz ve ateş içerisinde kalırlar." (Buhari, Edeb 27, Müslim, Birr 66)

٢٢٧- عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قَبَّلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ، وَعِنْدَهُ الأَقْرَعُ بْنُ حَابِسٍ فَقال الأَقْرَعُ : إن لِي عَشَرَةً مِنَ الْوَلَدِ مَا قَبَّلْتُ مِنْهُمْ أَحَدًا فَنَظَرَ إِلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ثُمَّ قال : مَنْ لاَ يَرْحَمُ لاَ يُرْحَمُ .

227: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) torunu Hasan'ı öpmüştü. O sırada Akra ibni Habis, peygamberimizin yanında bulunuyordu. Akra: Benim on tane çocuğum var onlardan hiç birini öpmedim, dedi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) de bu adama hayretle bakıp: "Merhamet etmeyen kimseye merhamet olunmaz," buyurdular. (Buhari, Edeb 18, Müslim, Fezail 65)

٢٢٨- عَنْ عَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالت : قَدِمَ نَاسٌ مِنَ الأَعْرَابِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقالوا : أَتُقَبِّلُونَ صِبْيَانكُمْ؟ فَقال : نَعَمْ ، فَقالوا : لَكِنَّا وَاللهِ مَا نُقَبِّلُ ، فَقال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : اَوَ أملك إن كان اللَّهُ نَزَعَ مِنْ قُلُوبِكُمُ الرَّحْمَةَ!.

228: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Çölde yaşayan bazıları Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına geldiler ve : Siz çocuklarınızı öpüyor musunuz? diye sordular. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem): Evet, buyurdu. Onlar: Fakat biz Allah'a yemin ederiz ki onları öpmüyoruz, dediler. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah kalplerinizden merhameti çekip aldıysa ben ne yapayım, buyurdu. (Buhari, edeb 18, Müslim, Fezail 164)

٢٢٩- عَنْ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَنْ لاَ يَرْحَمِ النَّاسَ لاَ يَرْحَمْهُ اللهُ.

229: Cerir ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu. "İnsanlara merhamet etmeyen kimseye Allah'da merhamet etmez." (Buhari, Edeb 18, Müslim, Fezail 66)

٢٣٠- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أن النبي ﷺ قال : إذا صَلَّى أَحَدُكُمُ لِلنَّاسِ فَلْيُخَفِّفْ ، فَإن فِيهِمُ الضَّعِيفَ وَالسَّقِيمَ وَالْكَبِيرَ ، وَإذا صَلَّى اَحَدُكُمْ لِنَفْسِهِ فَلْيُطَوِّلْ مَا شَاءَ . وفي رواية : و ذا الحاجة .

230: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz insanlara namaz kıldırdığı zaman hafif tutsun(acele kıldırsın), çünkü cemaat arasında zayıf,

hasta ve yaşlılar vardır. Herhangi biriniz kendi başına namaz kıldığında ise dilediği kadar uzatsın. Başka bir rivayette : iş güç sahbi olanı vardır." (Buhari, İlim 28)

٢٣١- عَنْ عَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالت : إن كان رَسُولَ اللَّهِ ﷺ لَيَدَعُ الْعَمَلَ ، وَهُوَ يُحِبُّ أن يَعْمَلَ بِهِ ، خَشْيَةَ أن يَعْمَلَ بِهِ النَّاسُ فَيُفْرَضَ عَلَيْهِمْ

231: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir işi yapmayı çok istediği halde onu toplumda yapar ve neticede üzerlerine farz kılınır diye korktuğu için o işi bıraktığı olurdu. (Buhari, teheccüd 5, Müslim Müsafirin 77)

٢٣٢- عَنْ عَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالتْ : نَهَاهُمُ النَّبِىُّ ﷺ عَنِ الْوِصَالِ رَحْمَةً لَهُمْ، فَقالوا : فَإِنكَ تُوَاصِلُ؟. قال : إنى لَسْتُ كَهَيْئَتِكُمْ ، إني أبيتُ يُطْعِمُنِي رَبِّى يَسْقِينِى.

232: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) kendilerine acıdığı için sahabilerin iftar etmeksizin arka arkaya oruç tutmalarını yasakladı. Onlar da : Fakat sen iftar etmeden oruç tutuyorsun, dediler. Bunun üzerine Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"Ben sizin gibi değilim çünkü Rabbim beni yedirmiş ve içirmiş vaziyette geceliyorum", buyurdular. (Buhari, Savm 20, Müslim, Sıyam 55)

٢٣٣- وَعَنْ اَبِى قَتَادَةَ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : إنى لأَقُومُ اِلَى الصَّلاَةِ ، وَاُرِيدُ أن اُطَوِّلُ فِيهَ فَاَسْمَعُ بُكَاءَ الصَّبِىِّ، فَاَتَجَوَّزُ فِى صَلاَتِى كَرَاهِيَةَ أن اَشُقَّ عَلَى اُمِّهِ.

233: Ebu Katade Haris ibni Rıb'î (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ben uzatmayı arzu ederek namaza dururum da bir çocuğun ağlamasını işitir annesini üzmeyeyim diye namazımı kısa keserim." (Buhari, Ezan 61)

٢٣٤- عَنْ جُنْدَبِ بْنِ عَبْدَ اللهِ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : مَنْ صَلَّى صَلاَةَ الصُّبْحِ فَهُوَ فِي ذِمَّةِ اللَّهِ ، فَلاَ يَطْلُبَنَّكُمُ اللَّهُ مِنْ ذِمَّتِهِ بِشَيْءٍ ، فَإِنهُ مَنْ يَطْلُبْهُ مِنْ ذِمَّتِهِ بِشَيْءٍ يُدْرِكْهُ ثُمَّ يَكُبَّهُ عَلَى وَجْهِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ .

234: Cündüb ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sabah namazını kılan kimse Allah'ın himayesindedir. Allah kendi himayesine girerken yapılan sözleşme gereğince sizi hesaba çekmesin. Çünkü o ahdini bozan bir kişiyi ahdini bozduğu şeyden dolayı hesaba çekip yakalamak isterse onu hemen yakalayıp yüzüstü cehenneme atar." (Müslim, Mesacid 262)

٢٣٥- عَنِ بْنَ عُمَرَ رَضِي الله عَنْهُمَا أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لاَ يَظْلِمُهُ وَلاَ يُسْلِمُهُ ، وَمَنْ كان فِي حَاجَةِ أخيهِ ، كان اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ ، وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ

مُسْلِمٍ كُرْبَةً ، فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرب يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا، سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

235: Abdullah İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Müslüman müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez, müslüman, müslümanınýbaşına gelen musîbette terk etmez. Müslüman kardeşinin ihtiyacını gideren kimsenin Allah'ta ihtiyacını giderir. Kim bir müslümandan bir sıkıntıyı giderirse Allah'ta onun kıyamet günündeki sıkıntılarından birini giderir. Kim de bir müslümanın ayıp ve kusurunu örterse Allah'ta kıyamet günü o kimsenin ayıp ve kusurunu örter." (Buhari Mezalim 3, Müslim, Birr 58)

٢٣٦- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ ، لاَ يَخُونُهُ وَلاَ يَكْذِبُهُ وَلاَ يَخْذُلُهُ ، كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ عِرْضُهُ، وَمَالُهُ ، وَدَمُهُ ، التَّقْوَى هَا هُنَا، بِحَسْبِ أمرئٍ مِنَ الشَّرِّ أن يَحْقِرَ أخاهُ الْمُسْلِمَ .

236: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den aktarıldığına göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Müslüman müslümanın kardeşidir, ona ihanet etmez, ona yalan söylemez, onu utandırmaz. Her müslümanın diğer müslümana ırzı, malı ve kanı haramdır. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) kalbini göstererek, takva işte buradadır, dedi. Bir müslümanın müslüman kardeşini hor ve hakir görmesi ona kötülük olarak yeter." (Tirmizi , Birr 18)

٢٣٧- وَعَنْهُ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ :لاَ تَحَاسَدُوا ، وَلاَ تَنَاجَشُوا ، وَلاَ تَبَاغَضُوا ، وَلاَ تَدَابَرُوا ، وَلاَ يَبِعْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَيْعِ بَعْضٍ، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانا ، الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ ، لاَ يَظْلِمُهُ ، وَلاَ يَخْذُلُهُ ، وَلاَ يَحْقِرُهُ ، التَّقْوَى هَاهُنَا، - وَيُشِيرُ إِلَى صَدْرِهِ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ- بِحَسْبِ أمرئٍ مِنَ الشَّرِّ ، أن يَحْقِرَ أخاهُ الْمُسْلِمَ ، كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ ، حَرَامٌ دَمُهُ ، وَمَالُهُ ، وَعِرْضُهُ .

237: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Birbirinize hased etmeyiniz, almayacağınız bir malın fiyatını artırmak suretiyle birbirinizi aldatmayınız. Birbirinize kin ve nefret besleyip dargın durmayınız, birbirinizden yüz çevirmeyiniz, Bir kısmınız bir kısmınızın satışı üzerine satış yapmasın. Ey Allah'ın kulları kardeş olunuz.

Müslüman müslümanın kardeşidir, ona zulüm ve haksızlık etmez, onu yardımsız bırakmaz, onu küçük görmez.Peygamberimiz üç defa göğsüne vurarak:takva işte buradadır, dedi. Bir müslümanın müslüman kardeşini hor ve

hakir görmesi ona kötülük olarak yeter. Her müslümanın diğer müslümana ırzı,malı ve kanı haramdır." (Müslim, Birr 18)

٢٣٨- عَنْ أنس ﷺ عَنِ النَّبِىِّ ﷺ قال : لاَ يُؤْمِنُ اَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لأخيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ.

238: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz kendisi için sevip arzu ettiği şeyi din kardeşi için de sevip arzu etmedikçe gerçek anlamda iman etmiş olamaz." (Buhari, İman 7, Müslim, İman 71)

٢٣٩- وَعَنْهُ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : انصُرْ أخاكَ ، ظَالِمًا أَوْ مَظْلُوماً. فَقال رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللهِ ، أنصُرُهُ إذا كان مَظْلُومًا ، اَرَاَيْتَ إن كان ظَالِمًا كَيْفَ أنصُرُهُ؟ قال : تحْجُزُوهُ –اَوْ تَمْنَعُهُ– مِنَ الظُّلْمِ ، فَإن ذلِكَ نَصْرُهُ.

239: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Din kardeşin zalim de olsa mazlum da olsa ona yardım et." Bir adam: Ya Rasulallah kardeşim mazlumsa ona yardım edeyim ama zalimse ona nasıl yardım edebilirim söyler misiniz? Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'de: "Zalimi zulüm yapmaktan alıkorsun, zulmüne engel olursun, işte bu ona yardım etmektir." buyurdu. (Buhari, Mezalim 4)

٢٤٠- عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ ﷺ قال :أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ خَمْسٌ : رَدُّ السَّلاَمِ ، وَعِيَادَةُ الْمَرِيضِ ، وَاتِّبَاعُ الْجَنَائِزِ ، وَإِجَابَةُ الدَّعْوَةِ، وَتَشْمِيتُ الْعَاطِسِ.

وَفِى رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ: حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ سِتٌّ : إذا لَقِيتَهُ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ ، وَإذا دَعَاكَ فَأَجِبْهُ، وَإذا اسْتَنْصَحَكَ فَانصَحْ لَهُ، وَإذا عَطَسَ فَحَمِدَ اللَّهَ فَسَمِّتْهُ، وَإذا مَرِضَ فَعُدْهُ ، وَإذا مَاتَ فَاتَّبِعْهُ .

240: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Müslümanın müslüman üzerindeki hakkı beştir: Selam almak, hastayı ziyaret etmek, cenazeye iştirak etmek, davete icabet etmek, aksıran kimseye yerhamukallah demek." (Buhari, cenaiz 2)

Müslim'in başka bir rivayeti şöyledir: "Müslümanın müslüman üzerindeki hakkı altıdır. Karşılaştığın zaman ona selam ver, seni davet ederse davetine git, nasihat isterse nasihat et, aksırır da Allah'a hamdederse yerhamukallah de, hastalandığında onu ziyaret et, vefatında cenazesinin ardından git." (Müslim, Selam 5)

٢٤١- عَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : أمرنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِسَبْعٍ، وَنَهَانا عَنْ سَبْعٍ : أمرنَا بِعِيَادَةِ الْمَرِيضِ ، وَاتِّبَاعِ الْجَنَازَةِ ، وَتَشْمِيتِ الْعَاطِسِ، وَإِبْرَارِ

الْقَسَمِ أَوِ الْمُقْسِمِ، وَنَصْرِ الْمَظْلُومِ ، وَإِجَابَةِ الدَّاعِي، وَإِفْشَاءِ السَّلَامِ، وَنَهَانَا عَنْ خَوَاتِيمَ أَوْ عَنْ تَخَتُّمٍ بِالذَّهَبِ ، وَعَنْ شُرْبٍ بِالْفِضَّةِ ، وَعَنِ الْمَيَاثِرِ الْحُمْرِ ، وَعَنِ الْقَسِّيِّ ، وَعَنْ لُبْسِ الْحَرِيرِ وَالاسْتَبْرَقِ، وَالدِّيبَاجِ .

وَفِى رِوَايَةٍ: وَإِنشَادِ الضَّالَّةِ فِى السَّبْعِ ألاوَلِ.

241: Ebu Umara Bera ibni Azib (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bize yedi şeyi emretti, yedi şeyi de yasakladı.

Emrettikleri: 1- Hastayı ziyaret etmek, 2- Cenazeye katılmak, 3- Aksıran kimse elhamdülillah derse yerhamükallah demek, 4- Yemin edeni tasdik etmeyi veya yemini bozmayıp yemin üzere devam etmeyi veya yemin eden kimsenin yeminini yerine getirmesini temine çalışmayı, 5- Mazluma yardım etmeyi, 6- Davet edenin davetine katılmayı, 7- Selamı yaygınlaştırmayı.

Yasakladıkları: 1- Altın yüzük takmayı, 2- Gümüş kaplardan yiyip içmeyi, 3- İpek minder kullanmayı, 4- İpek elbise giymeyi, 5- Atlas elbise giymeyi. (Buhari, Cenaiz 2, Müslim, Libas 3)

* Müslim'in diğer bir rivayetinde: "Kaybolmuş bir malı ilk haftasında ilan etmeyi" sözü vardır. (Müslim Libas 4)

BÖLÜM: 28

MÜSLÜMANLARIN AYIPLARINI ÖRTMEK

قال الله تعالى : ﴿ إن الَّذِينَ يُحِبُّون أن تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِى الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ فِى الدُّنْيَا والآخِرَةِ.﴾

"Müminler arasında kötü şeylerin yayılmasından hoşlananlara bu dünyada da ahirette de can yakıcı bir azap vardır." (24 Nur 19)

٢٤٢- عَنْ اَبِى هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِىِّ ﷺ قال : لاَ يَسْتُرُ عَبْدٌ عَبْدًا فِى الدُّنْيَا ، إلا سَتَرَهُ اللّٰهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

242: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kul bu dünya da başka bir kulun ayıbını örterse kıyamet gününde de Allah onun ayıbını örter." (Müslim, Birr 72)

٢٤٣- عَنْ اَبِى هُرَيْرَةَ ﷺ قال : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: كُلُّ أُمَّتِي مُعَافًى إلاالْمُجَاهِرِينَ ، وَإن مِنَ الْمُجَاهَرَةِ أن يَعْمَلَ الرَّجُلُ بِاللَّيْلِ عَمَلاً ، ثُمَّ يُصْبِحَ وَقَدْ سَتَرَهُ

اللَّهُ عَلَيْهِ. فَيَقُولَ : يَا فُلان عَمِلْتُ الْبَارِحَةَ كَذَا وَكَذَا، وَقَدْ بَاتَ يَسْتُرُهُ رَبُّهُ، وَيُصْبِحُ يَكْشِفُ سِتْرَ اللَّهِ عَنْهُ

243: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İşlediği günahları açığa vuranlar dışında ümmetimin tamamı affedilmiştir. Adamın geceleyin bir günah işleyip sonra Allah onun bu ayıbını gizlemişken sabahleyin Ey falan dün gece şöyle şöyle yaptım demesi, günahını açığa vurmasıdır. Halbuki o kişi Rabbi kendisinin kötülüğünü örttüğü halde geceyi geçirmişti. Fakat o Allah'ın örttüğünü kaldırarak sabahlamış bulunuyor." (Buhari, Edeb 60, Müslim, Zühd 52)

٢٤٤- وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : إذا زَنَتْ أَمَةُ أَحَدِكُمْ فَتَبَيَّنَ زِنَاهَا فَلْيَجْلِدْهَا الحد ، وَلاَ يُثَرِّبْ عَلَيْهَا ، ثُمَّ إن زَنَتْ الثانية فَلْيَجْلِدْهَا الحد وَلاَ يُثَرِّبْ عَلَيْهَا ، ثُمَّ إن زَنَتِ الثَّالِثَةَ فَتَبَيَّنَ زِنَاهَا ، فَلْيَبِعْهَا وَلَوْ بِحَبْلٍ مِنْ شَعَرٍ

3/244: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir cariye zina eder ve zina yaptığı kesinleşirse sahibi ona cezasını uygulasın fakat suçunu açığa vurup başına kakmasın. Sonra ikinci defa zina yaparsa aynı şekilde ona cezasını uygulasın fakat yine de suçunu yüzüne vurup kötü sözle kınamasın. Sonra bu cariye üçüncü defa zina ederse efendisi onu kıldan bir ip bedeline bile olsa elden çıkarıp satsın." (Buhari, Itk 17, Müslim, Hudud 30)

٢٤٥- وَعَنْهُ قال : أُتِيَ النَّبِيُّ ﷺ بِرَجُلٍ قَدْ شَرِبَ خَمْرًا. قال : اضْرِبُوهُ. قال أَبُو هُرَيْرَةَ: فَمِنَّا الضَّارِبُ بِيَدِهِ ، وَالضَّارِبُ بِنَعْلِهِ ، وَالضَّارِبُ بِثَوْبِهِ ، فَلَمَّا انصَرَفَ قال بَعْضُ الْقَوْمِ : أَخْزَاكَ اللَّهُ. قال : لاَ تَقُولُوا هَكَذَا ،لاَ تُعِينُوا عَلَيْهِ الشَّيْطَان.

245: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edilmiştir. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzuruna içki içmiş bir adam getirdiler. Peygamberimiz ona: "Had cezasını vurunuz", buyurdu. Ebu Hüreyre der ki: Bizden eliyle ayakkabısıyla ve elbisesiyle vuranlar oldu Cezasını çekip dönüp giderken topluluktan bir kısmı:Allah seni rezil etsin dediler.Bunun üzerine peygamber (sallallahu aleyhi vesellem):"Böyle demeyiniz, onun aleyhine şeytana yardım etmeyiniz", buyurdular. (Buhari, Hudud 4)

BÖLÜM: 29

MÜSLÜMANLARIN İHTİYAÇLARINI KARŞILAMAK

قال الله تعالى : ﴿ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ.﴾

"... Ey mü'minler hayır işler işleyin ki kurtuluşa eresiniz." (22 Hacc 77)

٢٤٦- عَنِ بْنَ عُمَرَ رَضِيِ الله عَنْهُمَا أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لاَ يَظْلِمُهُ، وَلاَ يُسْلِمُهُ، وَمَنْ كان فِي حَاجَةِ أخيهِ كان اللّهُ فِي حَاجَتِهِ ، وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرب يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

246: Abdullah İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan aktarıldığına göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Müslüman müslümanın kardeşidir, ona zulmetmez, müslüman, müslümanın başıýna gelen musîbette terk etmez de. Müslüman kardeşinin ihtiyacını gideren kimsenin Allah'ta ihtiyacını giderir. Kim bir müslümandan bir sıkıntıyı giderirse Allah'ta onun kıyamet günündeki sıkıntılarından birini giderir. Kim de bir müslümanın ayıp ve kusurunu örterse Allah'ta kıyamet günü o kimsenin ayıp ve kusurunu örter."Buhari Mezalim 3)

٢٤٧- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : مَنْ نَفَّسَ عَنْ مُؤْمِنٍ كُرْبَةً مِنْ كُرَبِ الدُّنْيَا نَفَّسَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرَبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، وَمَنْ يَسَّرَ عَلَى مُعْسِرٍ يَسَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَألاخِرَةِ ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَألاخِرَةِ، وَاللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كان الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أخيهِ، وَمَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا سَهَّلَ اللّهُ لَهُ بِهِ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ . وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللَّهِ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ، إلا نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ ، وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ ، وَحَفَّتْهُمُ الْمَلائِكَةُ، وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ . وَمَنْ بَطَّأَ بِهِ عَمَلُهُ لَمْ يُسْرِعْ بِهِ نَسَبُهُ.

247: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim bir mü'minin dünyadaki sıkıntılarından bir sıkıntıyı gidererek ona nefes aldırırsa, Allah'ta onun kıyamet günündeki sıkıntılarından birini giderir. Kim de zor ve dar durumda olan birine kolaylık gösterirse Allah'ta ona dünya ve ahirette kolaylık gösterir, bir kimse bir müslümanın ayıbını örterse Allah'ta onun dünya ve ahiretteki ayıplarını örter. Mü'min kul din kardeşinin yardımında olduğu sürece Allah da o kulun yardımındadır. Bir kimse ilim elde etmek için bir yola girerse Allah da ona cennetin yolunu kolaylaştırır. Bir grup Allah'ın evlerinden bir evde toplanıp Allah'ın kitabını okur ve aralarında müzakere eder anlayıp kavramaya çalışırlarsa üzerlerine bir güven indirir(kalp rahatlığı olur), onları rahmet kaplar. Melekler onları çepeçevre kuşatırlar. Allah da onları kendi yanında bulunanlar(melekler, peygamberler...) arasında anar. Kimin ameli kendisini geri bırakırsa nesebi, soyu, sopu onu ileriye götüremez." (Müslim, zikir 38)

BÖLÜM: 30

YARDIM VE ARACILIK YAPMAK

قال الله تعالى : ﴿ مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا .﴾

"Kim iyi bir işe(Allahın kanununa uygun olarak) aracılık ederse, onunda o işten bir nasibi(nimetlerden) olur..." (4 Nisa 85)

٢٤٨- عَنْ أبِي مُوسَى ﷺ قال : كان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إذا أتَاهُ طَالِبُ حَاجَةٍ أَقْبَلَ عَلَى جُلَسَائِهِ، فَقَال : اشْفَعُوا تُؤْجَرُوا، يَقْضِ اللَّهُ عَلَى لِسَان نَبِيِّهِ مَا أحب .

248: Ebu Musa el-Eşari (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e sıkıntı içinde olan birileri geldiği zaman yanındakilere döner ve : "Bu adama yardım ediniz, sevap kazanırsınız. Allah peygamberinin dili üzerine yani o peygamberinin duası ve şefaati üzerine ne dilerse onu yerine getirecektir." (Buhari, Zekat 21, Müslim, Birr 145)

٢٤٩- عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عَنْهُمَا فِى قِصَّةِ بَرِيرَةَ وَزَوْجِهَا قال : فَقَال لَهَا النَّبِيُّ ﷺ : لَوْ رَاجَعْتِهِ؟ قالت : يَا رَسُولَ اللَّهِ تَأمرنِي؟ قال : إنما أَشْفَعُ. قالت : لاَ حَاجَةَ لِي فِيهِ

249: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) Berire ile kocası arasında geçen olaya dair şunları söyledi: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Berire'ye:

"Tekrar kocana dönsen ne iyi olur", buyurdu. Berire :

- Ya Rasulallah böyle yapmamı bana emrediyor musunuz? Diye sordu. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) ise:

"Hayır sadece aracılık yapıyorum", buyurdu. Bunun üzerine Berire: Benim ona ihtiyacım yoktur, beni mazur görünüz, dedi. (Buhari, talak 16)

BÖLÜM: 31

İNSANLARIN ARASINI BULMA

قال الله تعالى : ﴿ لاَ خَيْرَ فِى كَثِيرٍ مِنْ نَجْوَاهُمْ إلا مَنْ أمر بِصَدَقَةٍ اَوْ مَعْرُوفٍ اَوْ إصْلاَحٍ بَيْنَ النَّاسِ.﴾

"Yardımlaşmayı iyi ve yararlı davranışları ve insanların arasını düzeltmeyi öngören bunları gerçekleştirmeye çalışan kimselerin yaptığı toplantılar dışında gizli toplanmaların pek çoğunda hayır yoktur." (4 Nisa 114)

قال الله تعالى : ﴿ وَالصُّلْحُ خَيْرٌ.﴾

“Karşılıklı anlaşma en iyi yoldur....” (4 Nisa 128)

قال الله تعالى : ﴿ فَاتَّقُوا اللهَ وأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ ﴾

“... öyleyse Allahtan korkunuz ve aranızı düzeltin (aranızda ki kardeşlik bağlarını canlı tutun)...” (8 Enfal 1)

قال الله تعالى : ﴿ إنما الْمُؤْمِنُونَ اِخْوَةٌ فأَصْلِحُوا بَيْنَ اَخَوَيْكُمْ.﴾

“Bütün mü’minler kardeştir. O halde her ne zaman araları açılırsa kardeşlerinizin arasını düzeltin...” (49 Hucurat 10)

٢٥٠- عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : كُلُّ سُلاَمَى مِنَ النَّاسِ عَلَيْهِ صَدَقَةٌ ، كُلَّ يَوْمٍ تَطْلُعُ فِيهِ الشَّمْسُ : تَعْدِلُ بَيْنَ الاثْنَيْن صَدَقَةٌ ، وَتُعِينُ الرَّجُلَ فِي دَابَّتِهِ فَتَحْمِلُهُ عَلَيْهَا أَوْ تَرْفَعُ لَهُ عَلَيْهَا مَتَاعَهُ صَدَقَةٌ ، وَالْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَة، وَكُلُّ خُطْوَةٍ تَمْشِيهَا إِلَى الصَّلاَةِ صَدَقَةٌ ، وَتُمِيطُ الأذَى عَنِ الطَّرِيقِ صَدَقَةٌ .

250: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)’den rivayete göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “İnsanın her bir eklemi güneşin her çıkış gününde bir sadaka gerekir. İki kişi arasında adâletle İki kişinin arasını bulmak bir sadakadır. Bir kimsenin bineğine binmesine yardımcı olmak veya yükünün binitine yüklenmesine yardımcı olmak da bir sadakadır. Güzel söz söylemek de bir sadakadır. Namaza giderken attığın her adım da bir sadakadır. Gelip geçenleri rahatsız eden şeyleri yoldan alıp atmakta bir sadakadır.” (Buhari, Sulh 11, Müslim, Zekat 56)

٢٥١- عَنْ أُمِّ كُلْثُومٍ بِنْتَ عُقْبَةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالتْ : سَمِعت رَسُولَ اللَّهِ ﷺ : يَقُولُ لَيْسَ الْكَذَّابُ الَّذِي يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ فَيَنْمِي خَيْرًا أَوْ يَقُولُ خَيْرًا .

وَفِى رِوَايَةِ مُسْلِمٍ زِيَادَةٌ قالتْ : وَلَمْ أَسْمَعْهُ يُرَخِّصُ فِي شَيْءٍ مِمَّا يَقُولُهُ النَّاسُ إلا فِي ثَلاَثٍ : تَعْنِى الْحَرْبُ ، وَألاصْلاَحُ بَيْنَ النَّاسِ ، وَحَدِيثُ الرَّجُلِ أمرأَتَهُ ، وَحَدِيثُ الْمَرْأَةِ زَوْجَهَا .

251: Ümmü Gülsüm binti Ukbe İbni Ebu Muayt (Allah Ondan razı olsun), Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)’i şöyle buyururken dinledim, dedi: “İnsanların arasını bulmak için hayırlı haber götüren veya hayırlı söz söyleyen kimse yalancı sayılmaz.” (Buhari, Sulh 2, Müslim, Birr 101)

* Müslim’in rivayetinde şöyle bir fazlalık vardır. Ümmü Gülsüm dedi ki: peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)’in halkın söyleyip durduğu yalanlardan sadece üçüne izin verdiğini işittim:

1- Savaşta düşmanı aldatmak için.

2- İki kişi arasını bulmak için.

Kocanın karısına, karının da kocasına aile düzenini korumak maksadıyla söylediği yalandır. (Müslim, Birr 25)

٢٥٢- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قالتْ : سَمِعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ صَوْتَ خُصُومٍ بِالْبَابِ عَالِيَةٍ أَصْوَاتُهُمَا ، وإذا أَحَدُهُمَا يَسْتَوْضِعُ الآخَرَ ، وَيَسْتَرْفِقُهُ فِي شَيْءٍ وَهُوَ يَقُولُ : وَاللَّهِ لاَ أَفْعَلُ. فَخَرَجَ عَلَيْهِمَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَقَال : أَيْنَ الْمُتَأَلِّي عَلَى اللَّهِ لاَ يَفْعَلُ الْمَعْرُوفَ؟ فَقَال : أنا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَلَهُ أَيُّ ذَلِكَ أحب .

252: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir gün kapısının önünde birbiriyle kavga eden iki kişinin bağırdıklarını duydu. Borçlu kimse alacaklısından alacağının bir kısmını bağışlamasını ve kendisine uygun davranmasını istiyordu. Alacaklı ise: “Vallahi yapmam” diyordu. Onların yanına çıkan Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Nerede o dinin iyilik kabul ettiği bir şeyi yapmayacağım diye yemin eden”, diye sordu. Alacaklı da: Buradayım Ey Allah’ın Rasulu, o nasıl istiyorsa öyle olsun, dedi. (Buhari, Sulh 10, Müslim, Müsakat 19)

٢٥٣- عَنْ اَبِى الْعَبَّاسِ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ السَّاعِدِيِّ ﷺ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ بَلَغَهُ أن بَنِي عَمْرِو بْنِ عَوْفٍ كان بَيْنَهُمْ شَرٌّ ، فَخَرَجَ رَسُولُ الله ﷺ يُصْلِحُ بَيْنَهُمْ فِى إناسٍ مَعَهُ ، فَحُبِسَ رَسُولُ الله ﷺ وَحَانَةِ الصَّلاَةِ، فَجَاءَ بِلاَلٌ اِلَى اَبِى بَكْرٍ رضي اللهُ عَنْهُمَا فَقَال : يَا اَبَا بَكْرٍ، إن رَسُولَ الله ﷺ قَدْ حُبِسَ، وَحَانت الصَّلاَةُ، فَهَلْ لَكَ أن تَؤُمَّ النَّاسُ؟ قال : نَعَمْ إن شِئْتَ. فَاَقَامَ بِلاَلٌ الصَّلاَةَ، وَتَقَدَّمَ اَبُو بَكْرٍ فَكَبَّرَ وَكَبَّرَ النَّاسُ، وَجَاءَ رَسُولُ الله ﷺ يَمْشِى فِى الصُّفُوفِ حَتَّى قَامَ فِى الصَّفِّ، فَأخذ النَّاسُ فِى التَّصْفِيقِ، وَكان اَبُو بَكْرٍ ﷺ لاَ يَلْتَفِتُ فِى صَلاَته فَلَمَّا اَكْثَرَ النَّاسُ التَّصْفِيقَ الْتَفَتَ، فَإذا رَسُولُ الله ﷺ ، فَاَشَارَ اِلَيْهِ رَسُولُ الله ﷺ ، فَرَفَعَ اَبُو بَكْرٍ ﷺ يَدَهُ، فَحَمِدَ اللهَ وَرَجَعَ الْقَهْقَرَى وَرَاءَهُ حَتَّى قَامَ فِى الصَّفِّ، فَتَقَدَّمَ رَسُولُ الله ﷺ فَصَلَّى لِلنَّاسِ، فَلَمَّا فَرَغَ اَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ فَقَال : أيها النَّاسُ ، مَا لَكُمْ حِينَ نَابَكُمْ شَىْءٌ فِى الصَّلاَةِ أخذتُمْ فِى التَّصْفِيقِ؟! إنما التَّصْفِيقُ لِلنِّسَاءِ. مَنْ نَابَهُ شَىْءٌ فِى صَلاَتِهِ فَلْيَقُلْ : سُبْحَان اللهِ، فَإنهُ لاَ يَسْمَعُهُ اَحَدٌ حِينَ يَقُولُ : سُبْحَان اللهِ إلا الْتَفَتَ. يَا اَبَا بَكْرٍ : مَا مَنَعَكَ أن تُصَلِّيَ بِالنَّاسِ حِينَ اَشَرْتُ اِلَيْكَ؟ فَقَال اَبُو بَكْرٍ : مَا كان يَنْبَغِى لاِبْنِ أبِى قُحَافَةَ أن يُصَلِّىَ بِالنَّاسِ بَيْنَ يَدَىْ رَسُولِ الله ﷺ .

253: Ebul Abbas Sehl İbni Sa’d es Saîdi (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Amr ibni Avf oğulları arasında bir kavga çıktığını duydu. Aralarını bulmak için bir grup sahabiyle beraber oraya gitti. Onları barıştırmakla meşgul iken ikindi namazı vakti gelmişti. Bu arada Bilal, Ebubekir (Allah Onlardan razı olsun)’a gelerek: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) gelemedi, namaz vakti de girdi, imam olup namazı kıldırır mısın? Diye sordu. Hz.

Ebubekir'de: Peki, istersen kılalım, dedi. Bilal ezan okudu, Ebubekir de öne geçip tekbir aldı. Müslümanlar da ona uydular. Derken Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) çıkageldi, safların arasından öne geçti. Bunun üzerine cemaatte el çırpmaya başladılar. Ebubekir namaz kılarken başını çevirip sağa sola bakmazdı. El çırpma işi çoğalınca bir de baktı ki Rasulullahı yanında görüverdi. Rasulullah, yerinde dur diye işaret etti. Ebubekir de ellerini kaldırarak Allah'a hamdedip arka safa girinceye kadar geri gitti. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) öne geçerek namazı kıldırdı ve şöyle buyurdu:

"Ey insanlar size ne oldu ki el çırpmaya başladınız. El çırpmak kadınlara mahsustur. Namazda bir durumla karşılaşan kimse Subhanallah desin. Çünkü tesbihi işiten imam dikkat eder ve ona göre durumu ayarlar." Ebubekir'e dönerek.

"Ey Ebubekir, sana yerinde kal diye işaret ettiğim halde niçin namazı kıldırmadın?", diye sordu. Hz. Ebubekir:

-Ebu Kuhafe'nin oğluna Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in önüne geçip namaz kıldırmak yakışmazdı, diye cevap verdi. (Buhari, Ezan 48, Müslim, Salat 102)

BÖLÜM: 32

ZAYIF GÜÇSÜZ ADI ANILMAYAN MÜSLÜMANLARIN DEĞERLERİ

قال الله تعالى : ﴿ وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ، وَلاَ تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ.﴾

"Ve Rabbinin hoşnutluğunu umarak sabah ve akşam ona yalvarıp yakaranlarla birlikte sende sabret.Dünya hayatının cazibesine kapılarak gözlerini onlardan ayırma.." (18 Kehf 28)

٢٥٤- عَنْ حَارِثَةَ بْنِ وَهْبٍ ﵁ قال : سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ : ألا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ الْجَنَّةِ ؟ كُلُّ ضَعِيفٍ مُتَضَعِفٍ ، لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللَّهِ لأَبَرَّهُ . ألا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ النَّارِ؟ كُلُّ عُتُلٍّ جَوَّاظٍ مُسْتَكْبِرٍ .

254: Harise ibni Vehb (Allah Ondan razı olsun), Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken işittim, dedi: "Size cennetliklerin kimler olduğunu bildireyim mi? Alçak gönülü olması nedeniyle hem kendisi zayıf ve hemde halk tarafından hor görülüp hiçe sayılan her zayıf kişidir ki Allaha yemin etseler Allah onların yemin ve isteklerini yerine getirir. Size cehennemliklerin de kimler olduğunu haber vereyim mi? Katı yürekli, kaba kurularak yürüyen kibirli kimselerdir." (Buhari Eyman 9, Müslim Cennet 47)

٢٥٥- عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ السَّاعِدِيِّ ﵁ قال : مَرَّ رَجُلٌ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَال لِرَجُلٍ عِنْدَهُ جَالِسٍ : مَا رَأْيُكَ فِي هَذَا الرَّجُلِ ؟ قال : هَذَا مِنْ أَشْرَفِ النَّاسِ هَذَا والله

حَرِيٌّ إن خَطَبَ أن يُنْكَحَ، وَإن شَفَعَ أن يُشَفَّعَ، فَسَكَتَ النَّبِيُّ ﷺ ثُمَّ مَرَّ رَجُلٌ آخَرُ، فَقال النَّبِيُّ ﷺ : مَا رَأْيُكَ فِي هَذَا ؟ فقال : يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا رجل مِنْ فُقَرَاءِ الْمُسْلِمِينَ هَذَا حَرِيٌّ إن خَطَبَ لَمْ يُنْكَحْ، وَإن شَفَعَ لاَ يُشَفَّعْ, وَإن قال أن لاَ يُسْمَعْ لِقَوْلِهِ. فَقال النَّبِيُّ ﷺ : هَذَا خَيْرٌ مِنْ مِلْءِ الأرض مِثْلَ هَذَا.

255: Ebul Abbas Sehl ibni Sa'd es Saîdi (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanından bir adam geçti. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) oturan kimseye "Şu adam hakkında ne dersin?", diye sordu. O da: Vallahi İleri gelen hatırlı bir kişidir, birini nikahlamak isterse isteği kabul edilir, aracılık yaparsa sözü dinlenir, diye cevap verdi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) sustu. Sonra oradan biri daha geçti. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) yine yanındaki adama: "Ya bu adam hakkında ne dersin?", diye sordu. O adam da: Bu fakir müslümanlardan biridir, bir kıza talip olsa istediği kız verilmez, birine aracılık etse ricası kabul edilmez, konuşmaya başlarsa sözü dinlenmez, dedi. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bu fakir olan kimse dünya dolusu kadar öteki adamdan daha hayırlıdır." (Buhari, Rikak 16)

٢٥٦- عَنْ اَبِى سَعِيدٍ الْخُدْرِىِّ ﵁ عَنِ النَّبِىِّ ﷺ قال : احْتَجَّتِ الْجَنَّةُ وَالنَّارُ فَقالت النَّارُ : فِيَّ الْجَبَّارُونَ وَالْمُتَكَبِّرُونَ. وَقالت الْجَنَّةُ : فِيَّ ضُعَفَاءُ النَّاسِ وَمَسَاكِنُهُمْ فَقَضَى اللهُ بَيْنَهُمَا : إنكِ الْجَنَّةُ رَحْمَتِي أَرْحَمُ بِكِ مَنْ أَشَاءُ وَإنكِ النَّارُ عَذَابِي أُعَذِّبُ بِكِ مَنْ أَشَاءُ مِنْ عِبَادِي وَلِكِلَيْكُمَا عَلَيَّ مِلْؤُهَا .

256: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: "Cennet ile cehennem münakaşa ettiler. Cehennem: Bende zorbalar ve kibirli kimseler var, dedi. Cennet ise: Bende ise ihtiyaç sahibi yoksullar ve zayıf insanlar var, dedi. Bunun üzerine Allah onların çekişmelerini şöyle halletti. "Ey cennet, sen benim Rahmetimsin, seninle dilediğime rahmet ederim. Ey cehennem, sen de benim azabımsın, dilediğime azab ederim. Ben ikinizi de dolduracağım" (Müslim, Cennet 34)

٢٥٧- عَنْ أبِي هُرَيْرَةَ ﵁ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قال : إنهُ لَيَأْتِي الرَّجُلُ الْعَظِيمُ السَّمِينُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، لاَ يَزِنُ عِنْدَ اللهِ جَنَاحَ بَعُوضَةٍ .

257: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kıyamet günü dünyada büyük tanınan iri yarı bir adam gelir ki onun Allah yanında sinek kanadı kadar bile değeri yoktur." (Buhari, tefsiru sure-i Kehf 6, Müslim Münafıkın 18)

٢٥٨- وَعَنْه أن امرأةً سَوْدَاءَ كانت تَقُمُّ الْمَسْجِدَ، أَوْ شَابًّا، فَفَقَدَهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَسَأَلَ عَنْهَا ، أَوْ عَنْهُ، فَقالوا : مَاتَ . قال : أَفَلاَ كُنْتُمْ آذَنْتُمُونِي بِهِ، فَكأنهُمْ صَغَّرُوا

أمرهَا، أَوْ أمرهُ ، فَقال : دُلُّونِي عَلَى قَبْرِهِ ، فَدَلُّوهُ فَصَلَّى عَلَيْهَا . ثُمَّ قال :إن هَذِهِ الْقُبُورَ مَمْلُوءَةٌ ظُلْمَةً عَلَى أَهْلِهَا ، وَإِن اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُنَوِّرُهَا لَهُمْ بِصَلاَتِي عَلَيْهِمْ .

258: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre siyah bir kadın veya siyah bir genç Mescidi süpürüp temizlik işlerini yapardı. Bir ara Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) o kadını veya genci göremeyince onun nerede olduğunu sordu. Öldü dediler. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bana haber verseydiniz ya", buyurdu. Ashab sanki bu garib kimseye önem vermemişlerdi. Fakat Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bana onun mezarını gösterin", buyurdu. Mezarını gösterdiler. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) onun cenaze namazını kıldıktan sonra şöyle buyurdu: "Şu kabirler karanlıklarla doludur. Üzerine kılacağım namazdan dolayı Allah onların kabirlerini aydınlatır." (Buhari, Salat 72, Müslim, Cenaiz 71)

٢٥٩- وَعَنْهُ قال : قال رسولُ الله ﷺ : رُبَّ اَشْعَثَ، مَدْفُوعٍ بِالأَبْوَابِ لَوْ اَقْسَمَ عَلَى اللهِ لأَبَرَّهُ.

259: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu bize aktarmıştır: "Saçları dağınık, tozlanmış ve kapılardan kovulmuş nice kimseler vardır ki bir şey hakkında bu şöyle olacak diye yemin etseler, Allah onun yeminini yerine getirir ve duasını kabul eder." (Müslim, Birr 138)

٢٦٠- عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ قُمْتُ عَلَى بَابِ الْجَنَّةِ ، فَإِذا عَامَّةُ مَنْ دَخَلَهَا الْمَسَاكِينُ ، وأَصْحَابُ الْجَدِّ مَحْبُوسُونَ غير أن أَصْحَابَ النَّارِ قَدْ أمر بِهِمْ إِلَى النَّارِ. وَقُمْتُ عَلَى بَابِ النَّارِ فَإذا عَامَّةُ مَنْ دَخَلَهَا النِّسَاءُ.

260: Üsame (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ben cennetin kapısında durdum, gördüm ki girenlerin çoğunluğu darlıkta yaşayan muhtaç kimselerdi. Zenginler ise hesapları görülmek üzere alıkonulmuştu. Kesin olarak cehennemlik olanların ise ateşe girmeleri emrolunmuştu. Cehennemin kapısında durdum ve baktım oraya girenlerin çoğu da kadınlardı." (Buhari, Rikak 51, Müslim, zikir 93)

٢٦١- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : لَمْ يَتَكَلَّمْ فِي الْمَهْدِ إلا ثَلاَثَةٌ : عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ، وَصَاحب جُرَيْجٍ ، وَكان جُرَيْجٌ رَجُلاً عَابِدًا ، فَاتَّخَذَ صَوْمَعَةً فَكان فِيهَا فَأَتَتْهُ أُمُّهُ وَهُوَ يُصَلِّي فَقالت : يَا جُرَيْجُ فَقال : يَا رَبِّ أُمِّي وَصَلاَتِي فَأَقْبَلَ عَلَى صَلاتِهِ فَانصَرَفَتْ . فَلَمَّا كان مِنَ الْغَدِ أَتَتْهُ وَهُوَ يُصَلِّي فَقالت : يَا جُرَيْجُ فقال : أي رَبِّ أُمِّي وَصَلاَتِي ، فَأَقْبَلَ عَلَى صَلاَتِهِ فَانصَرَفَتْ ، فَلَمَّا كان مِنَ الْغَدِ أَتَتْهُ وَهُوَ يُصَلِّي ، فَقالت : يَا جُرَيْجُ فَقال : أَيْ رَبِّ أُمِّي وَصَلاَتِي ، فَأَقْبَلَ عَلَى صَلاَتِهِ . فَقالت : اللَّهُمَّ لاَ تُمِتْهُ حَتَّى يَنْظُرَ إِلَى وُجُوهِ الْمُومِسَاتِ. فَتَذَاكَرَ بَنُو إِسْرَائِيلَ جُرَيْجًا وَعِبَادَتَهُ ، وَكانت أمرَأَةٌ بَغِيٌّ

يُتَمَثَّلُ بِحُسْنِهَا ، فَقالت : إن شِئْتُمْ لأَفْتِنَنَّهُ فَتَعَرَّضَتْ لَهُ ، فَلَمْ يَلْتَفِتْ إِلَيْهَا ، فَأَتَتْ رَاعِيًا كان يَأْوِي إِلَى صَوْمَعَتِهِ ، فَأَمْكَنَتْهُ مِنْ نَفْسِهَا ، فَوَقَعَ عَلَيْهَا. فَحَمَلَتْ فَلَمَّا وَلَدَتْ قالت : هُوَ مِنْ جُرَيْجٍ فَأَتَوْهُ فَاسْتَنْزَلُوهُ وَهَدَمُوا صَوْمَعَتَهُ ، وَجَعَلُوا يَضْرِبُونَهُ فَقَال : مَا شَأْنكُمْ؟ قالوا: زَنَيْتَ بِهَذِهِ الْبَغِيِّ فَوَلَدَتْ مِنْكَ قال : أَيْنَ الصَّبِيُّ ؟ فَجَاءُوا بِهِ فَقَال : دَعُونِي حَتَّى أُصَلِّيَ فَصَلَّى فَلَمَّا انصرَفَ أَتَى الصَّبِيَّ فَطَعَنَ فِي بَطْنِهِ وَقَال : يَا غُلاَمُ مَنْ أَبُوكَ؟ قال : فُلان الرَّاعِي قال : فَأَقْبَلُوا عَلَى جُرَيْجٍ يُقَبِّلُونَهُ ، وَيَتَمَسَّحُونَ بِهِ ، وَقالوا : نَبْنِي لَكَ صَوْمَعَتَكَ مِنْ ذَهَبٍ قال : لاَ ، أَعِيدُوهَا مِنْ طِينٍ كَمَا كانت، فَفَعَلُوا . وَبَيْنَا صَبِيٌّ يَرْضَعُ مِنْ أُمِّهِ ، فَمَرَّ رَجُلٌ رَاكِبٌ عَلَى دَابَّةٍ فَارِهَةٍ ، وَشَارَةٍ حَسَنَةٍ، فَقالت أُمُّهُ : اللَّهُمَّ اجْعَلِ ابْنِي مِثْلَ هَذَا ، فَتَرَكَ الثَّدْيَ وَأَقْبَلَ إِلَيْهِ فَنَظَرَ إِلَيْهِ فَقال : اللَّهُمَّ لاَ تَجْعَلْنِي مِثْلَهُ ، ثُمَّ أَقْبَلَ عَلَى ثَدْيِهِ فَجَعَلَ يَرْتَضِعُ، فَكَأني أنظُرُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَهُوَ يَحْكِي ارْتِضَاعَهُ بِإِأصْبَعِهِ السَّبَّابَةِ فِي فِيهِ ، فَجَعَلَ يَمُصُّهَا قال : وَمَرُّوا بِجَارِيَةٍ وَهُمْ يَضْرِبُونَهَا وَيَقُولُونَ :زَنَيْتِ سَرَقْتِ وَهِيَ تَقُولُ :حَسْبِيَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ فَقالت : أُمُّهُ اللَّهُمَّ لاَ تَجْعَلِ ابْنِي مِثْلَهَا فَتَرَكَ الرَّضَاعَ وَنَظَرَ إِلَيْهَا فَقال : اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِثْلَهَا فَهُنَاكَ تَرَاجَعَا الحديثَ فَقالت : مَرَّ رَجُلٌ حَسَنُ الْهَيْئَةِ فَقُلْتُ :اللَّهُمَّ اجْعَلِ ابْنِي مِثْلَهُ فَقُلْتَ: اللَّهُمَّ لاَ تَجْعَلْنِي مِثْلَهُ وَمَرُّوا بِهَذِهِ الأمة وَهُمْ يَضْرِبُونَهَا وَيَقُولُونَ :زَنَيْتِ سَرَقْتِ فَقُلْتُ : اللَّهُمَّ لاَ تَجْعَلِ ابْنِي مِثْلَهَا فَقُلْتَ :اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِثْلَهَا! قال :إن ذَلِكَ الرَّجُلَ كان جَبَّارًا فَقُلْتُ: اللَّهُمَّ لاَ تَجْعَلْنِي مِثْلَهُ وَإن هَذِهِ يَقُولُونَ لَهَا زَنَيْتِ وَلَمْ تَزْنِ وَسَرَقْتِ وَلَمْ تَسْرِقْ فَقُلْتُ: اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِثْلَهَا.

261: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Üç kişiden başka beşikte konuşan olmamıştır. Bunlardan biri Meryem oğlu İsa, diğeri Cüreyc'le macerası olan çocuktur, üçüncüsü ise hadisin sonunda anlatılacak çocuktur. (Bebeklik çağında konuşan başka çocuklarda vardır. Bu hadiste anlatılan bu üç kişidir.)

Cüreyc ibadete düşkün bir kimseydi. Yüksek bir yeri ibadethane edinerek orada ibadete koyuldu. Bir gün namaz kılarken annesi gelip Cüreyc diye seslendi. Cüreyc kendi kendine: "Ya Rabbi anneme cevap mı versem yoksa namaza mı devam etsem" diyerek namazına devam etti. Annesi de dönüp gitti. Ertesi gün namaz kılarken annesi yine geldi ve Cüreyc diye seslendi. Cüreyc yine kendi kendine Ya Rab anneme cevap vermekle namaza devam etmek karşısında kaldım diyerek yine namazına devam etti. Ertesi gün namaz kılarken annesi yine geldi ve Cüreyc diye seslendi. Cüreyc de içinden Ya Rabbi anneme mi cevap versem yoksa namaza mı devam etsem diyerek yine namazına devam etti. Bunun üzerine annesi: Ey Allah'ım Cüreycin canını fahişelerin yüzünü görmedikçe alma diye beddua etti. Bir gün

İsrailoğullları Cüreyc ve ibadete düşkünlüğü hakkında konuşuyorlardı. Güzellliğiyle meşhur bir fahişe de oradaydı. – Eğer isterseniz ben onu baştan çıkarabilirim, dedi ve Cüreyc'in peşine takılıp kendini ona arzetmek istediyse de Cüreyc asla iltifat edip dönüp bakmadı bile. Cüreycin yoldan çıkmayacağını anlıyan bu kadın Cüreycin ibadethanesine sığınan bir çobana geldi ve onunla ilişki kurarak çobandan hamile kaldı. Çocuğunu dünyaya getirince çocuğun Cüreyc'ten olduğunu ileri sürdü. Bunun üzerine halk Cüreycin yanına varıp onu ibadethanesinden çıkardılar. İbadethanesini yıkıp kendisini dövmeye başladılar. Cüreyc ne yapıyorsunuz deyince:

-Sen bu fahişe ile zina etmişsin bu çocuğu senden doğurmuş, dediler. Cüreyc:

-Çocuk nerededir? diye sordu. Çocuğu alıp ona getirdiler. Cüreyc bırakın beni de namaz kılayım, dedi. Namazı kılıp bitirince çocuğun yanına gelip karnına dürttü ve: Ey çocuk baban kimdir? Diye sordu. Çocuk da:

-Babam falan çobandır, diye cevap verdi. Bunun üzerine halk Cüreyc'e dönerek onu öpmeye ve okşamaya başladılar ve:

-Sana altından bir ibadethane yapacağız, dediler. Cüreyc ise:

-Hayır, ibadethaneyi önceden olduğu gibi çamurdan yapın, dedi ve öylece yaptılar.

Beşikte konuşan üçüncü çocuğun durumu da şöyledir: Çocuğun biri günün birinde annesini emerken güzel bir ata binmiş iyi giyinmiş yakışıklı bir adam oradan geçti. Çocuğun annesi: Allah'ım benim çocuğumu da böyle yap diye dua etti. Çocuk memeyi bırakarak atlıya döndü ve onu süzerek:

-Allahım beni onun gibi yapma dedi ve sonra emmeye koyuldu.

Ebu Hüreyre der ki: Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'in şehadet parmağını ağzına koyarak çocuğun emişini hikaye ettiği hali gözümün önündedir

Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) sözüne şöyle devam etti:

Zina ettin, hırsızlık yaptın diye dövülen bir cariye(köle kadın)ın yanından geçtiler. Cariye ise Bana Allahım yeter, O ne güzel vekildir, diyordu. Durumu gören anne çocuğumu bunun gibi yapma diyordu. Çocuk ise yine memeyi bıraktı ve cariyeye bakıp: Allahım beni onun gibi yap, dedi.

Bundan sonra anne ile çocuk konuşmaya başladılar. Anne:

-Yakışıklı bir adam geçti, Allahım benim oğlumu da bu gibi yap diye dua ettim, sen ise Allah'ım beni onun gibi yapma dedin. O cariyeyi hırsızlık ettin, zina ettin diye döverek götürdüler de ben de Allahım çocuğumu onun gibi yapma dedim sen ise beni onun gibi yap dedin, sebebini anlıyamadım, deyince çocuk şöyle cevap verdi:

-O adam zalim ve merhametsizin biri idi, bu sebeple beni bu gaddar gibi yapma, dedim. O cariye ise zina etmediği halde zina ettin, hırsızlık yapmadığı halde hırsızlık yaptın diye dövüyorlardı. Bunun için de beni onun gibi yap diye dua ettim, dedi.(Buhari, Amel Fissalat 7, Müslim Birr 8)

BÖLÜM: 33

YETİM KİMSESİZ VE ZAYIFLARI KORUYUP GÖZETMEK

قال الله تعالى : ﴿ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ.﴾

"... Mü'minlere kol kanat ger, alçak gönüllü ol ve onları koru." (15 Hıcr 88)

قال الله تعالى : ﴿ وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلاَ تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا .﴾

"Ve Rabbinin hoşnutluğunu umarak sabah akşam O'na yalvarıp yakaranlarla birlikte sen de sabret. Dünya hayatının cazibesine kapılarak gözlerini onlardan ayırma" (18 Kehf 28)

قال الله تعالى : ﴿ فَاَمَّا الْيَتِيمَ فَلاَ تَقْهَرْ وَاَمَّا السَّائِلَ فَلاَ تَنْهَرْ.﴾

"O halde yetime haksızlık yapma ve yüzünü ekşitme, yardım isteyeni de hangi çeşit olursa olsun boş çevirme..." (93 Duha 9-10)

قال الله تعالى : ﴿ اَرَاَيْتَ الَّذِى يُكَذِّبُ بِالدِّينِ فَذَلِكَ الَّذِى يَدُعُّ الْيَتِيمَ وَلاَ يَحُضُّ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ﴾ .

"Gördün mü şu dini veya ahiretteki ceza ve mükafatı yalan sayanı. İşte o tip kimseler yetimi itip kakarlar. Fakir ve muhtaçları doyurmaya çalışmadığı bir yana başkalarına bu iş için ön ayak bile olmazlar." (107 Maun 1-3)

٢٦٢- عَنْ سَعْدِ بْنِ اَبِى وَقَّاسٍ ﵁ قال : كُنَّا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ سِتَّةَ نَفَرٍ فَقَالَ الْمُشْرِكُونَ لِلنَّبِيِّ ﷺ : اطْرُدْ هَؤُلاَءِ لاَ يَجْتَرِئُونَ عَلَيْنَا قال : وَكُنْتُ أنا وَابْنُ مَسْعُودٍ وَرَجُلٌ مِنْ هُذَيْلٍ وَبِلاَلٌ وَرَجُلان لَسْتُ أُسَمِّيهِمَا ، فَوَقَعَ فِي نَفْسِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مَا شَاءَ اللَّه أن يَقَعَ فَحَدَّثَ نَفْسَهُ ، فَأنزل اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ : ﴿وَلاَ تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ﴾ .

262: Sa'd ibni Ebi Vakkas (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Biz altı kişi Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında oturuyorduk. Bu durumu gören müşrikler: Şunları yanından kov bize karşı saygısızlık etmeye kalkışmasınlar, dediler. Orada benden başka Abdullah ibni Mes'ud, Hüzeyl kabilesinden biri, Bilal ve şu anda isimlerini veremeyeceğim iki kişi daha vardı. Nihayet Rasulullah'ın kalbine Kureyş büyüklerinin kalblerini islama ısındırmak için bizleri huzurundan uzaklaştırmak geçmişti ki Allah hemen 6 Enam 52 ayetini indiriverdi: (Rabbinin hoşnutluğunu umarak sabah ve akşam ona yalvarıp yakaranları kovma)." (Müslim, Fezailüssahabe 46)

٢٦٣- عَنْ اَبِى هُبَيْرَةَ عَائِذِ بْنِ عَمْرٍو الْمُزْنِىِّ وَهُوَ مِنْ اَهْلِ بَيْتِ الرِّضْوَان ﷺ أن أَبَا سُفْيَان أَتَى عَلَى سَلْمَان ، وَصُهَيْبٍ ، وَبِلاَلٍ فِي نَفَرٍ. فَقالوا : وَاللَّهِ مَا أخذتْ سُيُوفُ اللَّهِ مِنْ عَدُوِّ اللَّهِ مَأخذهَا. فَقال أَبُو بَكْرٍ ﷺ : أَتَقُولُونَ هَذَا لِشَيْخِ قُرَيْشٍ وَسَيِّدِهِمْ؟ فَأَتَى النَّبِيَّ ﷺ فَأَخْبَرَهُ فَقال : يَا أَبَا بَكْرٍ لَعَلَّكَ أَغْضَبْتَهُمْ لَئِنْ كُنْتَ أَغْضَبْتَهُمْ؟ لَقَدْ أَغْضَبْتَ رَبَّكَ. فَأَتَاهُمْ فَقال :يَا إِخْوَتَاهْ آغْضَبْتُكُمْ ؟ قالوا : لاَ ، يَغْفِرُ اللهُ لَكَ يَا أخي

263: Beyat-ür Rıdvan'a katılan sahabilerden Ebu Hübeyre Aiz ibni Amr el Müzeni (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre bir gün Ebu Süfyan, Selman-ı Farisi, Suheybi Rumi, Bilal-ı Habeşi'nin bulunduğu bir grup müslümanın yanından geçti. Onu gören bu zayıf ve fakir müslümanlar:

-Allah'ın kılıçları Allah düşmanından hakkını alamamıştır, dediler. Bunu duyan Ebubekir (Allah Ondan razı olsun) bu sözü Kureyşin büyüğüne ve efendisine mi söylüyorsunuz, dedi. Sonra da Rasulullah'ın yanına vararak olayı anlattı. O zaman peygamber (sallallahu aleyhi vesellem):

-Ey Ebubekir! Bu sözünle belki de onları gücendirdin. Eğer onları gücendirdiysen Rabbını da gücendirmiş ve gazabını çekmiş oldun", buyurdu.

Hz. Ebubekir hemen o yoksul müslümanların yanına gelerek: -Kardeşlerim, sizi gücendirip kırdım mı? Diye sordu. Onlar da: Hayır, bizi gücendirmedin, Allah seni bağışlasın ey kardeşimiz, dediler. (Müslim, Fezailüssahabe 170)

٢٦٤- عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : أنا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ فِي الْجَنَّةِ ، هكَذا، وَأَشَارَ بِالسَّبَّابَةِ وَالْوُسْطَى ، وَفَرَّجَ بَيْنَهُمَا .

264: Sehl İbni Sad (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayete göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ben ve yetimi kollayıp gözetleyen kimse cennette şöyle beraberce bulunacağız", buyurdu ve işaret parmağıyla orta parmağını biraz açarak işaret etti. (Buhari, talak 25)

٢٦٥- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : كَافِلُ الْيَتِيمِ لَهُ أَوْ لِغَيْرِهِ أنا وَهُوَ كَهَاتَيْنِ فِي الْجَنَّةِ. وَأَشَارَ الراوي وهو مَالِكٌ بن أنس بِالسَّبَّابَةِ وَالْوُسْطَى.

265: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır: "Kendi yetimini veya başkasına ait bir yetimi gözetip kollayan kimseyle ben cennette şöyle yanyana bulunacağız." Hadisi bize aktaran Malik bin Enes peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yaptığı gibi işaret parmağıyle orta parmağını gösterdi. (Müslim, Zühd 42)

٢٦٦- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : لَيْسَ الْمِسْكِينُ بِالَّذِي تَرُدُّهُ التَّمْرَةُ وَالتَّمْرَتَان ، وَلاَ اللُّقْمَةُ وَاللُّقْمَتَان ، إنما الْمِسْكِينُ الَّذِى يَتَعَفَّفُ.

وَفِى رِوَايَةٍ فِى الصَّحِيحَيْنِ: لَيْسَ الْمِسْكِينُ الَّذِى يَطُوفُ عَلَى النَّاسِ، تَرُدُّهُ اللُّقْمَةُ وَاللُّقْمَتَانِ ، وَالتَّمْرَةُ وَالتَّمْرَتَانِ، وَلكِنَّ الْمِسْكِينَ الَّذِى لاَ يَجِدُ غِنًى يُغْنِيهِ، وَلاَ يُفْطَنُ بِهِ فَيُتَصَدَّقُ عَلَيْهِ، وَلاَ يَقُومُ فَيَسْأَلَ النَّاسَ.

266: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır: "Bir iki lokma ve bir iki hurmayla kapılardan savuşturulan kimse yoksul değildir. Asıl yoksul muhtaç olduğu halde iffetinden dolayı dilenmeyen kimsedir." (Buhari, tefsiru Sure-i Bakara 48, Müslim, Zekat 102)

Buhari ve Müslim'in diğer bir rivayetlerinde ise şöyledir:

"Kapı kapı dolaşıp birkaç lokma birkaç hurma ile savuşturulan kimse yoksul değildir. Belki hakiki yoksul kendisini geçindirebilecek mala sahip olmayan, muhtaç olduğu bilinip te kendisine sadaka verilmeyen ve kimseden bir şey dilenmeyen kimsedir." (Buhari, Zekat 53, Müslim, Zekat 101)

٢٦٧- عَنْ أبِي هُرَيْرَةَ ﵁ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : السَّاعِي عَلَى الأَرْمَلَةِ وَالْمِسْكِينِ كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، وَأَحْسِبُهُ قَالَ : وَكَالْقَائِمِ الَّذِى لاَ يَفْتُرُ ، وَكَالصَّائِمِ الَّذِى لاَ يُفْطِرُ .

267: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Dul kadınlarla muhtaç ve yoksulların işlerine yardım eden kimse Allah yolunda cihad eden gibi sevap kazanır."

Ravi: "O kimse bıkmadan gece ibadet eden iftar etmeden gündüzleri oruç tutan kimse gibidir, buyurduklarını zannediyorum." Diyor.

٢٦٨- وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : شَرُّ الطَّعَامِ طَعَامُ الْوَلِيمَةِ ، يُمْنَعُهَا مَنْ يَأْتِيهَا، وَيُدْعَى إِلَيْهَا مَنْ يَأْبَاهَا ، وَمَنْ لَمْ يُجِبِ الدَّعْوَةَ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ. وَفِى رِوَايَةٍ فِى الصَّحِيحَيْنِ: عَنْ اَبِى هُرَيْرَةَ مِنْ قَوْلِهِ : بِئْسَ الطَّعَامُ طَعَامُ الْوَلِيمَةِ، يُدْعَى اِلَيْهَا ألاغْنِيَاءُ وَيُتْرَكُ الْفُقَرَاءُ.

268: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Yemeklerin (davetlerin) en şerlisi fakirlerden esirgenip zenginlerin çağrıldığı düğün yemekleridir. Mazeretsiz ve canı istemediği için düğün yemeğine gitmeyen kimse Allah ve peygamberine isyan etmiş sayılır." Müslim, Nikah 110)

Yine Buhari ve Müslim'in değişik bir rivayetinde Ebu Hüreyre'den şöyle bildirilmiştir: "Zenginlerin davet edilip fakirlerin çağrılmadığı düğün yemeği ne fena bir yemektir." (Buhari, Nikah 72, Müslim, Nikah 107)

٢٦٩- عَنْ أنس بْنِ مَالِكٍ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : مَنْ عَالَ جَارِيَتَيْنِ حَتَّى تَبْلُغَا ، جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أنا وَهُوَ كَهَاتَيْنِ، وَضَمَّ أصابعَهُ.

269: Enes ibni Malik (Allah Ondan razı olsun)'den aktarıldığına göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Her kim iki kız çocuğuna ergenlik çağına gelinceye kadar islâmî eğitimle eğitir ve yetiştirirse, kıyamet günü ben ve o kimse şöylece yanyana bulunuruz," buyurmuşlar ve parmaklarını birbirine bitiştirmişlerdir. (Müslim, Birr 149)

٢٧٠- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيِ الله عَنْهَا قالت : دَخَلَتِ أمرأةٌ مَعَهَا ابْنَتَان لَهَا تَسْأَلُ ، فَلَمْ تَجِدْ عِنْدِي شَيْئًا غَيْرَ تَمْرَةٍ واحدة فَأَعْطَيْتُهَا إِيَّاهَا ، فَقَسَمَتْهَا بَيْنَ ابْنَتَيْهَا وَلَمْ تَأْكُلْ مِنْهَاثُمَّ قَامَتْ فَخَرَجَتْ ، فَدَخَلَ النَّبِيُّ ﷺ عَلَيْنَا، فَأَخْبَرْتُهُ فَقَال :مَنِ ابْتُلِيَ مِنْ هَذِهِ الْبَنَاتِ بِشَيْءٍ ، فَأَحْسَنَ اِلَيْهِنَّ كُنَّ لَهُ سِتْرًا مِنَ النَّارِ .

270: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'nın şöyle dediği rivayet olunmuştur: Bir gün beraberinde iki kız çocuğu olduğu halde bir kadın gelmiş birşeyler istiyordu. Yanımda da tek hurmadan başka bir şey yoktu. Onu kadına verdim. Kendisi hiç tatmadan çocukları arasında bölüştürüp kalkıp gitti. Bu sırada peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) yanımıza geldi. Olup bitenleri haber verince şöyle buyurdu: "Her kime Allah kız çocuklarından verir de o da onlara iyi davranarak islami bir terbiye ile yetiştirirse o kız çocukları o kimse için cehenneme karşı perde olurlar." (Buhari, Zekat 10, Müslim, Birr 147)

٢٧١- عَنْ عَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالتْ : جَاءَتْنِي مِسْكِينَةٌ ، تَحْمِلُ ابْنَتَيْنِ لَهَا ، فَأَطْعَمْتُهَا ثَلاثَ تَمَرَاتٍ ، فَأَعْطَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِنْهُمَا تَمْرَةً ، وَرَفَعَتْ إِلَى فِيهَا تَمْرَةً لِتَأْكُلَهَا، فَاسْتَطْعَمَتْهَا ابْنَتَاهَا، فَشَقَّتِ التَّمْرَةَ الَّتِي كانت تُرِيدُ أن تَأْكُلَهَا بَيْنَهُمَا ، فَأَعْجَبَنِي شَأنها، فَذَكَرْتُ الَّذِي صَنَعَتْ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَال :إن اللَّهَ قَدْ أَوْجَبَ لَهَا بِهَا الْجَنَّةَ، أَوْ أَعْتَقَهَا بِهَا مِنَ النَّارِ .

271: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Sırtına iki çocuğunu yüklemiş bir kadın bir şeyler istemek üzere çıkageldi. Ona üç hurma verdim. O da çocuklarına birer hurma verdi, öteki hurmayı da kendisi yemek üzere ağzına götürmüştü ki çocuklar onu da istediler. Kadın hurmayı ikiye böldü ve onlara verdi. Kadının bu davranışına hayran kaldım ve olup biteni Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e anlattım. O da şöyle buyurdu: "Muhakkak ki Allah bu şefkat ve acıması sebebiyle o kadına cennetini vermiş veya bu sebeple onu cehennemden kurtarmıştır." (Müslim, Birr 148)

٢٧٢- عَنْ اَبِى شُرَيْحٍ خُوَيْلِدِ بْنِ عَمْرٍ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : اللَّهُمَّ إني أُحَرِّجُ حَقَّ الضَّعِيفَيْنِ : الْيَتِيمِ وَالْمَرْأَةِ .

272: Ebu Şüreyh Huveylid ibni Amr el Huzai (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ey Allahım iki zayıfın, kadın ve yetimin haklarının yenmesinden insanları şiddetle sakındırıyorum." (Nesai, Sünen İşretün nisa 64)

٢٧٣- عَنْ مُصْعَبِ بْنِ سَعْدٍ بن أبي وقاص رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : رَأَى سَعْدٌ أن لَهُ فَضْلاً عَلَى مَنْ دُونَهُ. فَقال النَّبِيُّ ﷺ : هَلْ تُنْصَرُونَ وَتُرْزَقُونَ إلا بِضُعَفَائِكُمْ ؟

273: Sa'd ibni Ebu Vakkas'ın oğlu Mus'ab (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Babam Sa'd şecaat ve başka sebeplerle kendisinin üstün olduğunu düşünürmüş. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuş:

"Allah size yardım edip rızık veriyorsa aranızdaki zayıflar sebebiyle değilmidir."

٢٧٤- عَنْ أَبِى الدَّرْدَاءِ عويمر ﷺ قال : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : ابْغُونِي الضُّعَفَاءَ ، فَإنما تُرْزَقُونَ ، وَتُنْصَرُونَ بِضُعَفَائِكُمْ .

274: Ebu'd Derda Uveymir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim:

"Fakirleri kollayıp gözetiniz. Aranızdaki zayıflar sayesinde Allah'tan yardım görüp rızıklanırsınız." (Ebu Davut, Cihad 710)

BÖLÜM: 34

KADINLARA İYİ DAVRANMAK

قال الله تعالى : ﴿ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ.﴾

"... ve hanımlarınızla güzel bir şekilde geçinin..." (4 Nisa 19)

قال الله تعالى : ﴿ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أن تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلاَ تَمِيلُوا كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ وَإن تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإن اللهَ كان غفورًا رَحِيمًا.﴾

"Ne kadar isteseniz de eşlerinize adaletle davranmaya güç yetiremezsiniz. Dolayısıyle diğerlerini dışlayarak ve onları kocası hem var hem de yokmuş gibi bir durumda bırakarak içlerinde sadece birine yönelmeyin. Eğer arayı düzeltir, günahtan sakınırsanız(yolunuzu da Allah'ın kitabıyla bulmaya çalışırsanız) bilin ki Allah çok bağışlayan ve çok acıyandır." (4 Nisa 129)

٢٧٥- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال النَّبِيِّ ﷺ : اسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا فَإن الْمَرْأَةَ خُلِقَتْ مِنْ ضِلَعٍ، وَإن أَعْوَجَ شَيْءٍ ما فِي الضِّلَعِ أَعْلاَهُ ، فَإن ذَهَبْتَ تُقِيمُهُ كَسَرْتَهُ ،

وَإِن تَرَكْتَهُ، لَمْ يَزَلْ أَعْوَجَ ، فَاسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ . وفي رواية في الصحيحين : المرأة كالضلع ، إن أقمتها كسرتها ، وإن استمتعت بها ، استمتعت وفيها عوج .

وفي روية لمسلم : إن المرأة خلقت من ضلع ، لن تستقيم لك على طريقة ، فإن استمتعت بها ، استمتعت بها وفيها عوج ، وإن ذهبت تقيمها كسرتها ، وكسرها طلاقها .

275: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kadınlar hakkında birbirinize iyilik tavsiye ediniz. Çünkü kadın cinsi kaburga kemiğinden yaratılmıştır. Kaburga kemiğinin en eğri yeri üst tarafıdır. Eğer onu düzeltmeye kalkışırsan kırarsın, kendi haline bırakırsan da eğri kalır, öyleyse kadınlar hakkında birbirinize iyilikler tavsiye ediniz." (Buhari, Nikah 80, Müslim, Rada 60)

*Buhari ve Müslim'in değişik bir rivayetinde ise şöyle buyurulmuştur:

"Kadın kaburga kemiği gibidir. Onu doğrultmaya kalkarsan kırarsın, eğer ondan faydalanmak istersen bu eğri haliyle faydalanabilirsin." (Buhari, Nikah 79, Müslim, Rada 65)

*Müslim'in başka bir rivayetinde ise şöyle buyrulur:

"Kadın kaburga kemiğinden yaratılmıştır. Her zaman seni memnun edecek tarzda davranamaz. Eğer ondan faydalanmak istersen bu eğri haliyle faydalanabilirsin. Şayet arzunuza göre doğrultmak isterseniz onu kırarsınız, onun kırılması da boşanmasıdır." (Müslim, Rada 59)

٢٧٦- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ زَمْعَةَ ﷺ أنهُ سَمِعَ النَّبِيُّ ﷺ يَخْطُبُ ، وَذَكَرَ النَّاقَةَ الَّذِي عَقَرَهَا ، فَقَال رَسُولَ اللَّهِ ﷺ : ﴿ إِذِ انبَعَثَ أَشْقَاهَا ﴾ انبَعَثَ لهَا رَجُلٌ عَزِيزٌ ، عَارِمٌ مَنِيعٌ فِي رَهْطِهِ ، ثُمَّ ذَكَرَ النِّسَاءَ ، فَوَعَظَ فِيهِنَّ ، فَقَال : يَعْمِدُ أَحَدُكُمْ فَيَجْلِدُ امْرَأَتَهُ جَلْدَ الْعَبْدِ ، فلَعَلَّهُ يُضَاجِعُهَا مِنْ آخِرِ يَوْمِهِ ، ثُمَّ وَعَظَهُمْ فِي ضَحِكِهِمْ مِنَ الضَّرْطَةِ فَقَال : لِمَ يَضْحَكُ أَحَدُكُمْ مِمَّا يَفْعَلُ؟

276: Abdullah ibni Zema (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'i bir gün hutbe okurken dinledi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Salih peygamberin dişi devesinden ve onu öldüren kişiden bahsederek "Onların en azgını ileri atıldı" ayetini okudu ve Semud toplumunda gücü ve kuvvetiyle tanınan ve son derece fena olan bir adam deveyi öldürmek için ileri fırladı diye açıkladı. Sonra da kadınlardan bahsederek onlar hakkında öğütlerde bulunarak şöyle dedi:

"Sizden biriniz hanımını köleyi döver gibi dövmeye kalkışıyor. Belki de o akşam onunla bir yatakta yatacaktır."

Sonra yellenmeden dolayı gülmemelerini tavsiye ederek şöyle buyurdu: "İnsan bizzat kendisinin de yaptığı şeye niçin güler!" (Buhari, tefsiru Sure-i Şems 1, Müslim, Cennet 49)

٢٧٧- عَنْ اَبِى هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : لاَ يَفْرَكْ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً ، إن كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رضي مِنْهَا آخَرَ، اَوْ قال : غَيْرَهُ.

277: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır: "Hiçbir müslüman hanımına karşı kin besleyip buğz etmesin. Onda hoşlanmayacağı huylar varsa da memnun olacağı huyları da vardır." (Müslim, Rada 61)

٢٧٨- عَنْ عَمْرِو بْنِ الأَحْوَصِ الجشمي ﷺ أنهُ سَمِعَ النَّبِىَّ ﷺ فِى حَجَّةَ الْوَدَاعِ يَقُولُ بَعْدَ أن حَمِدَ اللَّهَ ، وَأَثْنَى عَلَيْهِ وَذَكَّرَ وَوَعَظَ ، ثُمَّ قال : ألا وَاسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا ، فَإنما هُنَّ عَوَان عِنْدَكُمْ لَيْسَ تَمْلِكُونَ مِنْهُنَّ شَيْئًا غَيْرَ ذَلِكَ إلا أن يَأْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ ، فَإن فَعَلْنَ فَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ ، وَاضْرِبُوهُنَّ ضَرْبًا غَيْرَ مُبَرِّحٍ ، فَإن أَطَعْنَكُمْ فَلاَ تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلاً ، ألا إن لَكُمْ عَلَى نِسَائِكُمْ حَقًّا ، وَلِنِسَائِكُمْ عَلَيْكُمْ حَقًّا ، فَأَمَّا حَقُّكُمْ عليهن أن لاَ يُوطِئْنَ فُرُشَكُمْ مَنْ تَكْرَهُونَ ، وَلاَ يَأْذَنَّ فِي بُيُوتِكُمْ لِمَنْ تَكْرَهُونَ ، ألا وَحَقُّهُنَّ عَلَيْكُمْ أن تُحْسِنُوا إِلَيْهِنَّ فِي كِسْوَتِهِنَّ وَطَعَامِهِنَّ .

278: Amr ibni Ahvas el-Cüşemi (Allah Ondan razı olsun) Veda haccında peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'i dinlediğini, Allah'a hamdü sena edip halka öğüt ve nasihat verdikten sonra Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu söyledi: "Ashabım, kadınlara hayırla muamele edip iyi davranmanızı tavsiye ediyorum. Zira onlar sizin idarenize ve himayenize verilmiş emanetlerdir. Kesin bir kötülük işlemeleri müstesna onlar üzerinde zorbalık yapmaya hakkınız yoktur. Eğer ahlak dışı bir hareket yaparlarsa onları yataklarında ayrı bırakın, yaralayıp berelemeden onları dövün, şayet size itaat ederlerse onların aleyhine bir yol aramayınız.

Şunu iyi biliniz ki kadınlarınızın sizin üzerinizde hakları olduğu gibi sizin de onlar üzerinde hakları vardır.

Sizin onlar üzerindeki haklarınız yatağını yabancılardan korumaları ve istemediğiniz kimseleri evinize almamalarıdır.

Onların sizin üzerinizdeki hakları ise giyim kuşam, yeme, içme konularında gücünüz nispetinde onlara iyi bakmanızdır." (Tirmizi , Rada 11)

٢٧٩- عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ حَيْدَةَ ﷺ قال : قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا حَقُّ زَوْجَةِ أَحَدِنَا عَلَيْهِ؟ قال:أن تُطْعِمَهَا إذا طَعِمْتَ ، وَتَكْسُوَهَا إذا اكْتَسَيْتَ ، وَلاَ تَضْرِبِ الْوَجْهَ ، وَلاَ تُقَبِّحْ ، وَلاَ تَهْجُرْ إلا فِي الْبَيْتِ .

279: Muaviye ibni Hayde (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ya Rasulallah kadınlarımızın bizim üzerimizdeki hakkı nedir ? diye sordum. Şöyle buyurdu: "Yediğin gibi onu da yedirmek, giydiğin gibi onu da giydirmek, yüzüne vurma, kötüleyip ayıplama, darılıp ayrı yatmaya mecbur kalırsan bu işi sadece odanın sınırlarını aşmayacak şekilde evde yapmaktır." (Ebu Davut, Rada 41)

٢٨٠- عَنْ أبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : أكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إيمَانًا أحْسَنُهُمْ خُلُقًا ، وَخِيَارُكُمْ خِيَارُكُمْ لِنِسَائِهِمْ.

280: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)den bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Mü'minlerin iman bakımından en iyi olanları ahlaken en iyi olanıdır. Hayırlınız hanımlarına karşı hayırlı olanlardır." (Tirmizi , Rada 11)

٢٨١- عَنْ إيَاسِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أبي ذُبَابٍ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : لاَ تَضْرِبُوا إمَاءَ اللَّهِ . فَجَاءَ عُمَرُ إلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فقال : ذَئِرْنَ النِّسَاءُ عَلَى أزْوَاجِهِنَّ ، فَرَخَّصَ فِي ضَرْبِهِنَّ ، فَأطَافَ بِآلِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ نِسَاءٌ كَثِيرٌ يَشْكُونَ أزْوَاجَهُنَّ ، فقال النَّبِيُّ ﷺ : لَقَدْ طَافَ بِآلِ مُحَمَّدٍ نِسَاءٌ كَثِيرٌ يَشْكُونَ أزْوَاجَهُنَّ لَيْسَ أُولَئِكَ بِخِيَارِكُمْ .

281: İyas ibni Abdullah ibni Ebu Zübab (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kadınlarınızı dövmeyiniz", buyurmuştu.

Hz. Ömer Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzuruna çıkarak :

-Kadınları dövmeyiniz emrinizden sonra kadınlar kocalarını dinlemez oldular. Onlara karşı gelmeye cesaret ediyorlar, dedi. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) dövülebileceğine dair izin verdi.

Bu sefer bir çok kadın Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in hanımlarına gelerek kocalarını şikayete başladılar. Bundan sonra Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Pek çok kadınlar Muhammed ailesine gelerek kocalarından şikayet ediyorlar. Kadınlarını döven o kimseler sizin hayırlılarınız değildir." (Ebu Davud, Nikah 42)

٢٨٢- عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ رضي اللهُ عَنْهُمَا أن رَسُولَ الله ﷺ قال : الدُّنْيَا مَتَاعٌ ، وَخَيْرُ مَتَاعِهَا الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ.

282: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Ondan razı olsun)'dan aktarıldığına göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Dünya kendisinden faydalanılacak geçici bir faydadan ibarettir. O dünyanın fayda sağlayan en hayırlı varlığı dindar kadındır." (Müslim, Rada 64)

BÖLÜM: 35

KOCANIN KARISI ÜZERİNDEKİ HAKLARI

قال الله تعالى : ﴿ الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أنفقُوا مِنْ اَمْوَالِهِمْ فَالصَّالِحَاتُ قَانتاتٌ حَافِظَاتٌ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللهُ.﴾

"Allah'ın insanlardan bir kısmını diğerlerine üstün kılması ve mallarından mehir ve her türlü harcamada bulunması sebebiyle erkekler kadınlar üzerine yönetici ve koruyucudurlar. Dürüst ve erdemli kadınlar gerçekten itaatli olanlardır. Allah, kendi haklarını nasıl koruduysa onlarda öylece kocalarının yokluğunda onların malını ev sırlarını namus ve iffetlerini koruyanlardır..." (4 Nisa 34)

٢٨٣- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّه ﷺ: إذا دَعَا الرَّجُلُ امرأتَهُ إلَى فِرَاشِهِ فَلَمْ تَأْتِهِ فَبَاتَ غَضْبَان ، عَلَيْهَا لَعَنَتْهَا الْمَلاَئِكَةُ حَتَّى تُصْبِحَ.

وفي رواية لهما : إذا باتت المرأة ، هاجرة فراش زوجها لعنتها الملائكة حتى تصبح .

وفي رواية قال رسولُ اللَّه ﷺ : والذي نفسي بيده مامن رجل يدعو امرأته إلى فراشه فتأبى عليه ، إلا كان الذي في السماء ساخطا حليها حتى يرضى عنها .

283: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir erkek karısını yatağına çağırır da karısı gelmez ve erkek de ona dargın olarak gecelerse melekler o kadına sabaha kadar lanet ederler." (Buhari, Bed'ül Halk 7, Müslim, Nikah 122)

*Buhari ve Müslim'in başka bir rivayeti de şöyledir: "Kadın kocasının yatağını mazeretsiz olarak terkedip başka yerde gecelerse melekler sabaha kadar ona lanet ederler." (Buhari, Nikah 85, Müslim, Nikah 120)

*Müslim'in değişik bir rivayet de şöyledir:

"Canımı elinde tutan Allah'a yemin ederim ki bir erkek karısını yatağa çağırır da kadın gelmezse kocası ondan memnun oluncaya kadar kainatın sahibi olan Allah o kadına gazab eder." (Müslim, Nikah 121)

٢٨٤- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أن رسولُ اللَّهِ ﷺ قال : لاَ يَحِلُّ لِلْمَرْأَةِ أن تَصُومَ ، وَزَوْجُهَا شَاهِدٌ إلا بِإِذْنِهِ ، وَلاَ تَأْذَنَ فِي بَيْتِهِ إلا بِإِذْنِهِ.

284: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kadın kocası yanındayken onun izni olmadan nafile oruç tutamaz, kocasının izni olmadan bir kimseyi evine alamaz." (Buhari, Nikah 86, Müslim, Zekat 84)

٢٨٥- عَنِ ابْنَ عُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُمَا يَقُولُ عَنِ النَّبِىِّ ﷺ قال : كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، وَالأَمِيرُ رَاعٍ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى بَيْتِ زَوْجِهَا وَوَلَدِهِ، فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ .

285: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hepiniz çobansınız, hepiniz güttüğünüz sürüden sorumlusunuz. Amir memurlarının çobanıdır. Erkek, aile ve çocuklarının çobanıdır. Kadın da evinin ve çocuklarının çobanıdır. O halde hepiniz birer çobansınız ve hepiniz idareniz altında bulunanlardan sorumlusunuz." (Buhari, Cuma 11, Müslim, İmara 20)

٢٨٦- عَنْ اَبِى عَلِىٍّ طَلْقِ بْنِ عَلِىٍّ ﷺ أن رَسُولَ الله ﷺ قال : إذا دَعَا الرَّجُلُ زَوْجَتَهُ لِحاجَتِهِ فَلْتَأْتِهِ وَإِن كانت عَلَى التَّنُّورِ.

286: Ebu Ali talk ibni Ali (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir koca karısına ihtiyaç duyup ta onu yanına çağırdığında kadın ocak başında dahi olsa hemen kocasının yanına gelsin." (Tirmizi , Rada 10)

٢٨٧- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِىِّ ﷺ قال : لَوْ كُنْتُ آمرا اَحَدًا أن يَسْجُدَ لأحَدٍ لأمرتُ المرأة أن تَسْجُدَ لِزَوْجِهَا .

287: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimsenin bir kimseye secde etmesini emredecek olsaydım, kadının kocasına secde etmesini emrederdim." (Tirmizi , Rada 10)

٢٨٨- عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالتْ : قال رسولُ الله ﷺ : اَيُّمَا امرأةٍ مَاتَتْ ، وَزَوْجُهَا عَنْهَا رَاضٍ دَخلَتِ الْجَنَّةُ.

288: Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun) rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Herhangi bir kadın kocası kendisinden razı olduğu halde ölürse cennete girer." (Tirmizi , Rada 10)

٢٨٩- عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : لاَ تُؤْذِي امرَأَةٌ زَوْجَهَا فِي الدنيا إلا قالت زَوْجَتُهُ مِنَ الْحُورِ الْعِينِ لاَ تُؤْذِيهِ قَاتَلَكِ اللَّهُ ! فإنما هُوَ عِنْدَكِ دَخِيلٌ يوشك أن يُفَارِقَكِ إِلَيْنَا .

289: Muaz ibni Cebel (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Dünyada bir kadın kocasına eziyet eder ve onu üzerse o erkeğin hurilerden olan hanımı o kadına şöyle seslenir. "Allah canını alsın üzme o adamı, o senin yanında şimdilik misafirdir. Yakında senden ayrılıp bize kavuşacak." (Tirmizi , Rada 19)

٢٩٠- عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ رضي اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : مَا تَرَكْتُ بَعْدِي فِتْنَةً هِيَ اَضَرُّ عَلَى الرِّجَالِ مِنَ النِّسَاءِ.

290: Üsame ibni Zeyd (Allah Onlardan razı olsun)'den bildirildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Benden sonra erkekler için bıraktığım en zararlı imtihan vesilesi kadınlardır." (Buhari ve Muslum)

BÖLÜM: 36

AİLENİN GEÇİMİ

قال الله تعالى : ﴿ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ.﴾

"... Süt annelerinin ve çocuğun emzirme süresi içinde her türlü masraflarını karşılamak çocuğun babasına aittir..." (2 Bakara 233)

قال الله تعالى : ﴿ لِيُنْفِقْ ذُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ، وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللهُ، لاَ يُكَلِّفُ اللهُ نَفْسًا إلا مَا آتَاهَا.﴾

"Geniş imkanlara sahip olan kişi durumuna göre nafaka versin. Rızık imkanları dar olan kimse ise Allah'ın kendisine verdiğine uygun biçimde nafaka vermiş olsun, Allah hiç kimseyi verdiği imkandan fazlasıyla yükümlü kılmaz."(65 Talak 7)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا أنفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ.﴾

"... Siz Allah rızası için başkalarına ne harcarsanız Allah onun yerini daima doldurur..." (34 Sebe' 39)

٢٩١- عَنْ أبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : وَدِينَارٌ أنفَقْتَهُ فِي رَقَبَةٍ ، وَدِينَارٌ تَصَدَّقْتَ بِهِ عَلَى مِسْكِينٍ ، وَدِينَارٌ أنفقتَهُ عَلَى أَهْلِكَ ، أَعْظَمُهَا أجرا الَّذِي أنفقتَهُ عَلَى أَهْلِكَ

291: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah yolunda cihad için harcadığın para, bir köleyi hürriyetine kavuşturmak için harcadığın para, muhtaç fakire sadaka olarak verdiğin para bir de çoluk çocuğuna harcadığın paralar var ya ! İşte bunlar içinde sana en çok sevap kazandıracak olanı çoluk çocuğuna harcadığın paradır." (Müslim, Zekat 39)

٢٩٢- عَنْ ثَوْبَان ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : أَفْضَلُ دِينَارٍ يُنْفِقُهُ الرَّجُلُ دِينَارٌ يُنْفِقُهُ عَلَى عِيَالِهِ ، وَدِينَارٌ يُنْفِقُهُ الرَّجُلُ عَلَى دَابَّتِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، وَدِينَارٌ يُنْفِقُهُ عَلَى أَصْحَابِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

292: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in azadlı kölesi Ebu Abdullah Sevban ibni Bücdüd'den bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Bir kimsenin harcadığı paraların en hayırlısı ailesinin ihtiyaçlarına harcadığı para ile Allah yolunda kullanacağı atı için verdiği para ve bir de Allah yolunda cihad eden arkadaşlarına sarfettiği paradır." (Müslim, Zekat 38)

٢٩٣- عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالت : قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ هَلْ لِي أجر فِي بَنِي أبي سَلَمَةَ أنفق عَلَيْهِمْ ، وَلَسْتُ بِتَارِكَتِهِمْ هَكَذَا وَهَكَذَا إنما هُمْ بَنِيَّ ؟ فَقَال : نَعَمْ لَكِ أجر مَا أنفقتِ عَلَيْهِمْ

293: Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ey Allahın Rasulü (eski kocam) Ebu Seleme'nin çocuklarına yaptığım harcamalarda benim için sevap varmıdır? Onları öylece muhtaç durumda bırakacak değilim ya! Onlar da benim kendi çocuklarımdır diye sordum. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Evet onlara yaptığın harcamanın sevabı sana verilecektir." (Buhari, Nefakat 14, Müslim, Zekat 47)

٢٩٤- عَنْ سَعْدِ بْنِ أبي وَقَّاصٍ ﷺ فِى حَدِيثِهِ الطَّوِيلِ الَّذِى قَدَّمْنَاهُ فِى اَوَّلِ الْكِتَابِ فِى بَابِ النِّيَّةِ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال لَهُ : إنكَ لَنْ تُنْفِقَ نَفَقَةً تَبْتَغِي بِهَا وَجْهَ اللَّهِ إلا أجرتَ بِهَا حَتَّى مَا تَجْعَلُ فِي فَمِ امرأتِكَ.

294: Sa'd ibni Ebu Vakkas (Allah Ondan razı olsun)'ın rivayet ettiği bu kitapta 6 numarada anlatılan uzunca bir hadiste Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştu: "Allah rızasını düşünerek yaptığın harcamalara hatta yemek yerken eşinin ağzına verdiğin lokmaya varıncaya kadar hepsinden sevap kazanırsın." (Buhari, İman 41, Müslim, Vasiyyet 5)

٢٩٥- عَنْ اَبِى مَسْعُودٍ الْبَدْرِيِّ ﷺ عَنِ النَّبِىِّ ﷺ قال : إذا أنفق الرَّجُلُ عَلى أَهْلِهِ نَفَقَةٌ يَحْتَسِبُهَا فَهِيَ لَهُ صَدَقَةٌ.

295: Ebu Mes'ud el Bedri (Allah Ondan razı olsun)'den aktarıldığına göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir adam Allahın rızasını umarak ailesinin geçimini sağlarsa harcadıkları onun için birer sadakadır." (Buhari, İman 41, Müslim, Zekat 49)

٢٩٦- عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرِ بْنِ الْعَاصِ رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : قال رسولُ الله ﷺ : كَفَى بِالْمَرْءِ إثْمًا أن يُضَيِّعَ مَنْ يَقُوتُ. وَرَوَاهُ مُسْلِمٌ فِى صَحِيحَيْنِ بِمَعْنَاهُ قال : كَفَى بِالْمَرْءِ إثْمًا أن يَحْبِسَ عَمَّنْ يَمْلِكُ قُوتَهُ.

296: Abdullah ibni Amr ibni Âs (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Geçimini

sağlaması gerekenleri ihmal edip onlarla ilgilenmemek kişiye günah olarak yeter." (Ebu Davut, Zekat 45)

Müslim'in diğer bir rivayetinde ise şöyledir: "Bakmakla yükümlü olduğu kimselerin nafakasını kısıp vermemek günah olarak bu kişiye yeter."

٢٩٧- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أن النبي ﷺ قال : مَا مِنْ يَوْمٍ يُصْبِحُ الْعِبَادُ فِيهِ إلا مَلَكان يَنْزِلان ، فَيَقُولُ أَحَدُهُمَا: اللَّهُمَّ أَعْطِ مُنْفِقًا خَلَفًا وَيَقُولُ الآخَر : اللَّهُمَّ أَعْطِ مُمْسِكًا تَلَفًا.

297: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Her günün sabahında yeryüzüne iki melek iner. Bunlardan biri: Allahım malını Allah rızası için infak edene yerini dolduracak karşılığını ver. Diğeri de Allahım cimrilik edenin malını yok et diye beddua eder." (Buhari, Zekat 27, Müslim, Zekat 57)

٢٩٨- وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : الْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلَى، وَابْدَأْ بِمَنْ تَعُولُ، وَخَيْرُ الصَّدَقَةِ مَا كان عَنْ ظَهْرِ غِنًى ، وَمَنْ يَسْتَعْفِفْ ، يُعِفَّهُ اللَّهُ ، وَمَنْ يَسْتَغْنِ يُغْنِهِ اللَّهُ .

298: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Veren el alan elden daha üstün ve hayırlıdır. İnfak ederken geçimini üstlendiğin kimselerden başla. Sadakanın hayırlısı ihtiyaç fazlası maldan verilendir veya fakiri bolluğa kavuşturacak olandır. Kim istemekten sakınırsa Allah onu kimseye muhtaç etmez. Kim de tok gözlü olup kanaat ederse Allah onu başkasına muhtaç etmeyerek zengin kılar." (Buhari, Zekat 18, Müslim, Zekat 94)

BÖLÜM: 37

MÜ'MİN İYİ VE DEĞERLİ ŞEYLERİ İNFAK ETMELİ

قال الله تعالى : ﴿ لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ.﴾

"Siz sevdiğiniz şeylerden Allah rızası için başkalarına harcamadıkça gerçek erdemliliğe ve hayra ulaşmış olamazsınız." (3 Al-i İmran 92)

قال الله تعالى : ﴿ يَا أيها الَّذِينَ آمَنُوا أنفقوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا اَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الأرض وَلاَ تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ.﴾

"Ey iman edenler, kazandığınız güzel şeylerden ve topraktan sizin için bitirdiğimiz ürünlerden hayra harcayın size verilse göz yummadan alamayacağınız kötü şeyleri, malları hayır diye vermeye kalkışmayın." (2 Bakara 267)

٢٩٩- عَنْ أنس بْنَ مَالِكٍ ﷺ يَقُولُ : كان أَبُو طَلْحَةَ أَكْثَرَ الأنصار بِالْمَدِينَةِ مالا مِنْ نَخْلٍ ، وَكان أحب أَمْوَالِهِ إِلَيْهِ بَيْرُحَاءَ ، وَكانت مُسْتَقْبِلَةَ الْمَسْجِدِ ، وَكان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَدْخُلُهَا وَيَشْرَبُ مِنْ مَاءٍ فِيهَا طَيِّبٍ. قال أنس : فَلَمَّا أنزلتْ هَذِهِ الآيَةُ : ﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ ﴾جَاءَ أَبُو طَلْحَةَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقال : يَا رَسُولَ اللَّهِ إن اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أنزل عليك: ﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّون﴾ وَإن أحب أَمْوَالِي إِلَيَّ بَيْرُحَاءَ: وَإِنهَا صَدَقَةٌ لِلَّهِ أَرْجُو بِرَّهَا وَذُخْرَهَا عِنْدَ اللَّهِ تعالى ، فَضَعْهَا يَا رَسُولَ اللَّهِ حَيْثُ أَرَاكَ اللَّهُ ، فَقال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : بَخٍ! ذَلِكَ مَالٌ رَابِحٌ ، وَقَدْ سَمِعْتُ مَا قُلْتَ ، وَإِني أَرَى أن تَجْعَلَهَا فِي الأَقْرَبِينَ . فَقال أَبُو طَلْحَةَ : أَفْعَلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، فَقَسَمَهَا أَبُو طَلْحَةَ فِي أَقَارِبِهِ وَبَنِي عَمِّهِ .

299: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ebu Talha hurmalık bakımından ensarın en zenginlerinden idi. En sevdiği malı da Mescid'in karşısındaki Beyruha denilen hurma bahçesiydi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bu bahçeye girer ve oradaki tatlı sudan içerdi. Enes sözüne devamla dedi ki: "Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça en iyi olan hayra ve cennete ulaşamazsınız." (3 Al-i İmran 92) ayeti nazil olunca Ebu Talha Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına gelerek:

-Ya Rasulallah "Allah sana sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça en iyiye erişemezsiniz", ayetini gönderdi. Benim en sevdiğim malım ise Beyruha adlı bahçedir. O Allah için sadakadır. Allah'tan onun sevabını ve ahiret azığı olmasını dilerim. Burayı Allah'ın sana gösterdiği şekilde kullan, dedi. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Aferin sana bu ne kârlı ve ne iyi bir maldır, dediğini işittim. Fakat ben bu malı akrabalarına vermeni uygun görüyorum", dedi. Ebu Talha:

-Öyle yapayım ya Rasulallah, dedi ve bahçeyi akrabaları ve amca çocukları arasında taksim etti. (Buhari, Zekat 64, Müslim, Zekat 42)

BÖLÜM: 38

AİLEDE DİN EĞİTİMİ

قال الله تعالى : ﴿ وَأمر اَهْلَكَ بِالصَّلاَةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا.﴾

"Ümmetine ve yakınlarına namazı emret. Kendin de o namaza sımsıkı sarıl veya namazı emretmede dirençli ve dayanıklı ol..." (20 Taha 132)

قال الله تعالى : ﴿ يَا أيها الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُم نَارًا وقودها الناسوالحجارة.﴾

"Ey iman edenler, kendinizi ve çoluk çocuğunuzu cehennem ateşinden koruyun ki onun yakıtı insanlar ve tutuşturulmaya yarayan taşlar veya taştan yapılmış tüm putlardır..." (66 tahrim 6)

٣٠٠- عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ ﷺ قال : أخذ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ رَضِي الله عَنْهُمَا تَمْرَةً مِنْ تَمْرِ الصَّدَقَةِ فَجَعَلَهَا فِي فِيهِ فَقَال النَّبِيُّ ﷺ : كَخْ كَخْ ، ارْمِ بِها ، أمَا علمت أنا لاَ نَأْكُلُ الصَّدَقَة!؟

وفي رواية : أنا لا تحل لنا الصدقة؟ ،

300: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Hz. Ali'nin oğlu Hasan bir gün sadaka hurmalarından birini alıp ağzına koymuştu. Bunu gören Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) "tuh tuh at onu bizim sadaka yemediğimizi bilmiyormusun? buyurdu. (Müslim, Zekat 161'de) "Bize sadaka helal değildir, bilmiyor musun? şeklindedir. (Buhari, Zekat 60, Müslim, Zekat 161)

٣٠١- عَنْ أبِى حَفْصٍ عُمَرَ ابْنَ أبِي سَلَمَةَ عَبْدِ اللهِ بْنِ عِبْدِ الأسَدِ رَبِيبِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قال : كُنْتُ غُلامًا فِي حَجْرِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَكانت يَدِي تَطِيشُ فِي الصَّحْفَةِ فَقال لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : يَا غُلاَمُ سَمِّ اللَّهَ، وَكُلْ بِيَمِينِكَ، وَكُلْ مِمَّا يَلِيكَ، فَمَا زَالَتْ تِلْكَ طِعْمَتِي بَعْدُ.

301: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in üvey oğlu Ebu Seleme Abdullah ibni Abdulesedin oğlu Ebu Hafs Ömer şöyle dedi. Ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in himayesinde yetişen bir çocuktum. Yemek yerken elim yemek tabağının her yanında dolaşıyordu. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ey çocuk besmele çek sağ elinle ve önünden ye!" Ben de bundan sonra devamlı bu şekilde yemeğe devam ettim. (Buhari, Et'ıme 2, Müslim, Eşribe 108)

٣٠٢- عَنِ ابْنَ عُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : سَمِعْتُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، الإمَامُ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِى أَهْلِهِ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِى بَيْتِ زَوْجِهَا وَمَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا ، وَالْخَادِمُ رَاعٍ فِى مَالِ سَيِّدِهِ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ.

302: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edilmiştir. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'dan işittim, şöyle buyurdu: "Hepiniz çobansınız, hepiniz güttüğünüz sürüden sorumlusunuz. Devlet reisi de bir çobandır ve sürüsünden sorumludur. Erkek ailesinin çobanıdır, sürüsünden sorumludur. Kadın kocasının

evinin çobanıdır ve sürüsünden sorumludur. Hizmetçi efendisinin malının çobanıdır, onları muhafazadan sorumludur. O halde hepiniz çobansınız, eliniz ve idareniz altındakilerden sorumlusunuz." (Buhari, Cuma 11, Müslim, İmara 20)

٣٠٣- عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أبيهِ عَنْ جَدِّهِ ﷺ قال : قال رسولُ اللّهِ ﷺ : مُرُوا أَوْلاَدَكُمْ بِالصَّلاَةِ، وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعِ سِنِينَ ، وَاضْرِبُوهُمْ عَلَيْهَا وَهُمْ أَبْنَاءُ عَشْرٍ ، وَفَرِّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ .

303: Amr ibni Şuayb babasından o da dedesi Abdullah ibn Amr (Allah Ondan razı olsun)'dan Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğu rivayet olunmuştur. "Yedi yaşına gelen çocuklarınıza namaz kılmayı emrediniz. On yaşına geldiklerinde kılmazlarsa kendilerini dövmek v.b. şekillerle cezalandırınız. Oğlan ve kız bir yatakta yatıyorlarsa yataklarını da yedi yaşında ayırınız." (Ebu Davud, Salat 26)

٣٠٤- عَنْ اَبِى ثُرَيَّةَ سَبْرَةَ بْنِ مَعْبَدٍ الْجُهَنِىِّ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : عَلِّمُوا الصَّبِىَّ الصَّلاَةَ لِسَبْعِ سِنِين ، وَاضْرِبُوهُ عَلَيْهَا ابْنَ عَشْرِ سِنِينَ.

304: Ebu Süreyya Sebre ibni Ma'bed el Cüheni (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Yedi yaşına gelen çocuğa namaz kılmayı öğretiniz. On yaşına vardıklarında kılmazlarsa dayak v.b. şekillerle cezalandırınız." (Ebu Davud, Salat 23)

BÖLÜM: 39

KOMŞU VE KOMŞULUK HAKKI

قال الله تعالى : ﴿ وَاعْبُدُوا اللهَ وَلاَ تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إحسانا وَبِذِى الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِى الْقُرْبَى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحب بِالْجَنْبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانكمْ.﴾

"Yalnızca Allah'a kulluk eden ve ondan başka hiçbir şeye ilahlık yakıştırmayın. Ana babaya yakın akrabaya, yetimlere, muhtaçlara, kendi çevresinden olan komşulara; uzak komşulara, yanınızdaki arkadaşa, yolda kalmışa ve elinizin altındaki hizmetçi ve işçilere iyilik yapın ve iyi davranınız." (4 Nisa 36)

٣٠٥- عَنِ ابْنِ عُمَرَ وَعَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهُمَا قالاَ : قال رسولُ الله ﷺ : مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوصِينِى بِالْجَارِ ، حَتَّى ظَنَنْتُ أنهُ سَيُوَرِّثُهُ.

305: İbni Ömer ve Aişe (Allah Onlardan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cebrail bana komşuya iyilik

etmeyi tavsiye edip durdu. Bu sıkı tavsiyeden neredeyse komşuyu komşuya varis kılacağını zannettim." (Buhari, Edeb 28, Müslim, Birr 140)

٣٠٦- عَنْ أبي ذَرٍّ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : يَا أَبَا ذَرٍّ إذا طَبَخْتَ مَرَقَةً ، فَأَكْثِرْ مَاءَهَا، وَتَعَاهَدْ جِيرَانكَ .

وَفِى رِوَايَةٍ عَنْ ابِى ذَرٍّ قال : إن خَلِيلِي ﷺ أَوْصَاني إذا طَبَخْتَ مَرَقًا فَأَكْثِرْ مَائَهَا، ثُمَّ انظُرْ أَهْلَ بَيْتٍ مِنْ جِيرَانكَ، فَأَصِبْهُمْ مِنْهَا بِمَعْرُوفٍ.

306: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ey Ebu Zer çorba pişirdiğin zaman suyunu çok koy ve komşularını da gözet."(Müslim, Birr 142)

*Müslim'in diğer bir rivayeti de şöyledir:

Dostum Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana şöyle vasiyet etti: "Çorba pişirdiğin zaman suyunu çok koy sonra da komşularını gözden geçir ve muhtaç durumda olanlara uygun bir pay ayır."

٣٠٧- عَنْ ابِى هُرَيْرَةَ ﷺ أن النبي ﷺ قال : وَاللَّهِ لاَ يُؤْمِنُ وَاللَّهِ لاَ يُؤْمِنُ ، وَاللَّهِ لاَ يُؤْمِنُ، قِيلَ وَمَنْ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قال : الَّذِي لاَ يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ .

وَفِى رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ: لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ لاَ يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَةٍ.

307: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet olunduğuna göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in üç defa : "Vallahi iman etmiş olmaz", dediğini işittim.

-Ya Rasulallah kim iman etmiş olmaz diye sordular.

-Yapacağı fenalıktan komşusu emin olmayan kimselerdir, buyurdu. (Buhari, Edeb 29, Müslim, İman 73)

* Müslim'in diğer bir rivayeti ise şöyledir:

"Komşusu zararından emin olmayan kimse cennete giremez." (Müslim, İman 73)

٣٠٨- وَعَنْهُ قال : قال رسولُ الله ﷺ : يَا نِسَاءَ الْمُسْلِمَاتِ، لاَ تَحْقِرَنَّ جَارَةٌ لِجَارَتِهَا وَلَوْ فِرْسِنَ شَاةٍ.

308: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet olunduğuna göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ey müslüman hanımları, komşu hanımlar birbirleriyle hediyeleşmeyi küçümsemesin hediyeleri bir koyun paçası bile olsa." (Buhari, Hibe 1, Müslim, Zekat 90)

٣٠٩- وَعَنْهُ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : لاَ يَمْنَعْ جَارٌ جَارَهُ أن يَغْرِزَ خَشَبَهُ فِي جِدَارِهِ، ثُمَّ يَقُولُ أَبُو هُرَيْرَةَ : مَا لِي أَرَاكُمْ عَنْهَا مُعْرِضِينَ ، وَاللهِ لأَرْمِيَنَّ بِهَا بَيْنَ أَكْتَافِكُمْ .

309: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den aktarıldığına göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Komşu komşusunun duvarına kiriş koymak ağaç çakmak çivi vida vb. şeyler yapmasına mani olmasın."

Hadisi rivayet eden Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) etrafindakilere: Bu sünnetten yüz çevirmiş olarak görünüyorsunuz. Vallahi ben bu sorumluluğu omuzlarınıza yükleyeceğim. (Buhari, Mezalim 20, Müslim, Müsakat 136)

٣١٠- وَعَنْه أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : مَنْ كان يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلاَ يُؤْذِ جَارَهُ ، وَمَنْ كان يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ، وَمَنْ كان يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَسْكُتْ .

310: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet olunduğuna göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse komşusunu rahatsız etmesin. Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse misafirine ikram etsin. Allah'a ve ahiret gününe iman eden mutlaka hayırlı söz söylesin veya sussun." (Buhari, Nikah 80, Müslim, İman 74)

٣١١- عَنْ اَبِى شُرَيْحٍ الْخُزَاعِىِّ ﷺ أن النَّبِىَّ ﷺ قال : مَنْ كان يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيُحْسِنْ اِلَى جَارِهِ، وَمَنْ كان يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ، وَمَنْ كان يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَسْكُتْ .

311: Ebu Şüreyh el-Huzâî (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse komşusuna iyilik etsin, Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse misafirine ikram etsin, Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse mutlaka faydalı söz söylesin veya sussun." (Müslim, İman 77)

٣١٢- عَنْ عَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالتْ : قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللهِ إن لِى جَارَيْنِ، فَاِلَى اَيِّهِمَا اُهْدِى؟ قال : اِلَى اَقْرَبِهِمَا مِنْكِ بَابًا .

312: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir:

-Ya Rasulallah iki komşum var hangisine hediye vereyim? Diye sordum.

"Kapısı sana daha yakın olana ver." buyurdu. (Buhari, Şifa 3)

٣١٣- عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : خَيْرُ الأَصْحَابِ عِنْدَ اللَّهِ خَيْرُهُمْ لِصَاحِبِهِ ، وَخَيْرُ الْجِيرَانِ عِنْدَ اللَّهِ خَيْرُهُمْ لِجَارِهِ .

313: Abdullah ibni Amr (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Allah katında arkadaşların en hayırlısı arkadaşına faydalı olandır. Yine Allah katında komşuların en hayırlısı komşusuna faydalı olandır." (Tirmizi , Birr 28)

BÖLÜM: 40

ANA BABAYA İYİLİK VE AKRABAYI ZİYARET

قال الله تعالى : ﴿ وَاعْبُدُوا اللهَ وَلاَ تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إحسانا وَبِذِى الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِى الْقُرْبَى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحب بِالْجَنْبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانكُمْ.﴾

"Yalnızca Allah'a kulluk edin ve O'ndan başka hiçbir şeye ilahlık yakıştırmayın. Ana babaya yakın akrabaya, yetimlere, muhtaçlara kendi çevrenizde olan yakın komşulara ve uzak komşulara, yanınızdaki arkadaşa, yolda kalmışa ve elinizin altındaki hizmetçi ve işçilere iyilik yapın iyi davranın." (4 Nisa 36)

قال الله تعالى : ﴿ وَاتَّقُوا اللهَ الَّذِى تَسَائَلُونَ بِهِ وَالأَرْحَامَ.﴾

"...Adını kullanarak birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olun ve akrabalık bağlarını gözetin." (4 Nisa 1)

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أمر اللهُ به أن يُوصَلَ.﴾

"Onlar ki Allah'ın ulaştırılmasını istediği şeyi ulaştırırlar. Yani akraba mü'minlerle ilgiyi kesmezler." (13 Ra'd 21)

قال الله تعالى : ﴿ وَوَصَّيْنَا الإنسان بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا.﴾

"Biz insana yapacağı hayırlı işlerden biri olarak anne ve babasına iyi davranmasını emrettik..." (29 Ankebut 8)

قال الله تعالى : ﴿ وَقَضَى رَبُّكَ ألا تَعْبُدُوا إلا اِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إحسانا اِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ اَحَدُهُمَا اَوْ كِلاَهُمَا فَلاَ تَقُلْ لَهُمَا اُفٍّ وَلاَ تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلاً كَرِيمًا وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِى صَغِيرًا.﴾

"Çünkü Rabbin kendisinden başkasına kulluk etmemenizi ve anaya babaya iyilik etmenizi buyurmuştur. Eğer onlardan biri yahut her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına erişecek olurlarsa onlara öf bile deme, azarlama onları ve onlara güzel ve iyi söz söyle ikisine karşı da merhamet kanatlarını indir, mütevazi ol ve Ya Rabbi de: "Onlar çocukluğumda beni nasıl büyütüp yetiştirdilerse sen de onlara öylece merhamet et." (17 İsra 23-24)

قال الله تعالى : ﴿ وَوَصَّيْنَا الإنسان بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِى عَامين أن اشْكُرْ لِى وَلِوَالِدَيْكَ﴾

"Allah diyor ki: Biz insana anne babasına karşı iyi davranmasını emrettik. Annesi onu nice acılara ve zayıflığa katlanarak karnında taşıdı. O'nun sütten kesilmesi de iki yıl sürdü. Öyleyse ey insanoğlu bana ve sonra da ana ve babana şükret..." (31 lokman 14)

٣١٤- عَنْ عَبْدِاللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ ﷺ قال : سَأَلْتُ النَّبِيَّ ﷺ أَيُّ الْعَمَلِ أحب إِلَى اللَّهِ؟ قال : الصَّلَاةُ عَلَى وَقْتِهَا. قُلْتُ : ثُمَّ أَيٌّ؟ قال : بِرُّ الْوَالِدَيْنِ . قُلْتُ: ثُمَّ أَيٌّ؟ قال : الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

314: Ebu Abdurrahman Abdullah ibni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e Allah'ın en çok sevdiği amel hangisidir ? diye sordum.

-Vaktinde kılınan namazdır, buyurdular. Sonra hangisi gelir dedim.

-Ana babaya iyilik ve itaat etmek buyurdu. Daha sonra deyince:

-Allah yolunda cihad etmektir, buyurdular. (Buhari, Mevakıt 5, Müslim, İman 137)

٣١٥- عَنْ ابِى هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : لاَ يَجْزِى وَلَدٌ والِدًا إلا أن يَجِدَهُ مَمْلُوكًا، فَيَشْتَرِيَهُ فَيُعْتِقَهُ.

315: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hiçbir çocuk babasının hakkını gerektiği gibi ödeyemez. Eğer onu köle olarak bulup hürriyetine kavuşturursa babalık hakkını belki ödemiş olur." (Müslim, Itk 25)

٣١٦- وَعَنْهُ ايْضًا ﷺ أن النَّبِىَّ ﷺ قال : مَنْ كان يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ، وَمَنْ كان يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ، وَمَنْ كان يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ.

316: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse misafirine ikram etsin, Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse akrabasını görüp gözetsin, Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse mutlaka hayır söylesin veya sussun." (Buhari, Edeb 85, Müslim İman 74)

٣١٧- وَعَنْهُ قال : قال رسولُ اللهِ ﷺ : إن اللَّهَ خَلَقَ الْخَلْقَ حَتَّى إذا فَرَغَ مِنْهُمْ ، قَامَتِ الرَّحِمُ ، فقالت : هَذَا مَقَامُ الْعَائِذِ بِكَ مِنَ الْقَطِيعَةِ ، قال : نَعَمْ أَمَا تَرْضَيْنَ أن أَصِلَ مَنْ وَصَلَكِ ، وَأَقْطَعَ مَنْ قَطَعَكِ ؟ قالت : بَلَى .قال : فَذلِكَ لَكِ . ثم قال

رسولُ اللهِ ﷺ : اقْرَؤُا إن شِئْتُمْ: ﴿ فَهَلْ عَسَيْتُمْ إن تَوَلَّيْتُمْ أن تُفْسِدُوا فِي الأرض وَتُقَطِّعُوا أَرْحَامَكُمْ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعْمَى أَبْصَارَهُمْ ﴾

وَفِى رِوَايَةٍ لِلْبُخَارِىِّ: فَقال الله تعالى: مَنْ وَصَلَكِ وَصَلْتُهُ، وَمَنْ قَطَعَكِ قَطَعْتُهُ.

317: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah yaratma işini bitirdiğinde akrabalık ve kardeşlik bağı Allah'ın huzurunda durarak: Bu duruş akrabalık ve kardeşlik alakasını kesenden sana sığınma duruşudur, dedi. Allah da: Pekala seni koruyup gözeteni gözetmeme seninle ilgisini kesenden münasebeti kesmeme razı olur musun? Diye sordu. Kardeşlik ve akrabalık bağı evet razıyım dedi. Bunun üzerine Allah:

-Sana bu hak verilmiştir, buyurdu.

Bunları anlattıktan sonra Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) isterseniz bu gerçeği doğrulayan şu ayeti okuyunuz, buyurdu:

"Demek siz iş başına gelecek olursanız, yeryüzünde fesad çıkaracak ve akrabalık bağlarını parçalayacak mısınız? Onlar öyle kimseledir ki Allah onları lanetlemiş (kulaklarını) sağır, gözlerini kör etmiştir." (47 Muhammed 22-23) (Buhari Edeb 13, Müslim, Birr 16)

* Buhari'nin başka bir rivayeti ise şöyledir:

"Ey akrabalık bağı seni gözeteni gözetirim, seninle ilgiyi kesenden ben de ilgiyi keserim." (Buhari, Edeb 13)

٣١٨– وَعَنْهُ قال : جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَال : يَا رَسُولَ اللهِ مَنْ أَحَقُّ النَّاسِ بِحُسْنِ صَحَابَتِي؟ قال : أُمُّكَ قال : ثُمَّ مَنْ؟ قال : ثُمَّ أُمُّكَ قال : ثُمَّ مَنْ؟ قال : ثُمَّ أُمُّكَ قال : ثُمَّ مَنْ؟ قال : ثُمَّ أَبُوكَ .

وَفِى رِوَايَةٍ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ أَحَقُّ النَّاسِ بِحُسْنِ الصُّحْبَةِ؟ قال : أُمُّكَ ، ثُمَّ أُمُّكَ، ثُمَّ أُمُّكَ ، ثُمَّ أَبُوكَ ، ثُمَّ أَدْنَاكَ أَدْنَاكَ.

318: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir adam peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek: İnsanlar arasında kendisine en iyi davranmam gereken kimdir? Diye sordum. Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Annen'dir" buyurdular. Adam ondan sonra kimdir diye sordu. Rasulullah yine "Annen'dir" buyurdu. Adam tekrar kim gelir diye sordu. Yine "Annen'dir" buyurdular. Sonra kimdir deyince Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Baban'dır" buyurdu. (Buhari, Edeb 2, Müslim Birr 1)

* Müslim'in diğer bir rivayetinde: Kendisine en iyi davranılması gereken kimdir sorusuna Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): Annen Annen Annen, Sonra Baban Sonra da yakın akrabalarındır, buyurdu. (Müslim, Birr 2)

٣١٩- وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : رَغِمَ أنفُ، ثُمَّ رَغِمَ أنفُ ، ثُمَّ رَغِمَ أنفُ مَنْ اَدْرَكَ اَبَوَيْهِ عِنْدَ الْكِبَرِ اَحَدَهُمَا، اَوْ كِلَيْهِمَا فَلَمْ يَدْخُلِ الْجَنَّةَ.

319: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ana babasının veya onlardan birinin ihtiyarlık zamanlarına yetişip te gerekli hizmette bulunmama sebebiyle cennete giremiyen kimsenin burnu yerlerde sürünsün diye üç sefer tekrarlanmıştır. (Müslim Birr 9)

٣٢٠- وَعَنْهُ أن رَجُلاً قال : يَا رَسُولَ اللَّهِ أن لِي قَرَابَةً أَصِلُهُمْ وَيَقْطَعُونِي، وَأُحْسِنُ إِلَيْهِمْ وَيُسِيئُونَ إِلَيَّ، وَأَحْلُمُ عَنْهُمْ وَيَجْهَلُونَ عَلَيَّ، فَقَال : لَئِنْ كُنْتَ كَمَا قُلْتَ ، فَكَأنما تُسِفُّهُمُ الْمَلَّ وَلاَ يَزَالُ مَعَكَ مِنَ اللهِ ظَهِيرٌ عَلَيْهِمْ مَا دُمْتَ عَلَى ذَلِكَ

320: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) dan rivayet edildiğine bir adam :

-Ya Rasulullah benim akrabalarım var, ben onları ziyaret ediyorum onlar benimle alakayı kesiyorlar. Ben onlara iyilik ediyorum, onlar bana kötülük ediyorlar. Ben onlara anlayışlı yumuşak davranıyorum, onlar bana kaba ve cahilce davranıyorlar, dedi. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Eğer dediğin gibi isen onlara kızgın kül yedirmiş oluyorsun. Sen böyle davrandıkça Allah'ın yardımı seninledir." (Müslim, Birr 22)

٣٢١- عَنْ أنس ﷺ أن رَسُولَ الله ﷺ قال : مَنْ أحب أن يُبْسَطَ لَهُ فِى رِزْقِهِ، وَيُنْسَأَ لَهُ فِى اَثَرِهِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ.

321: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse rızkının çoğalmasını ve ömrünün uzamasını isterse akrabasını kollayıp gözetsin." (Buhari, Edeb 12, Müslim, Birr 20)

٣٢٢- وَعَنْهُ قال : كان أَبُو طَلْحَةَ أَكْثَرَ الأنصار بِالْمَدِينَةِ مالا مِنْ نَخْلٍ، وَكان أحب أَمْوَالِهِ إِلَيْهِ بَيْرُحَاءَ، وَكانت مُسْتَقْبِلَةَ الْمَسْجِدِ، وَكان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَدْخُلُهَا، وَيَشْرَبُ مِنْ مَاءٍ فِيهَا طَيِّبٍ. فَلَمَّا نزلتْ هَذِهِ الآيَةُ ﴿ لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ ﴾ قَامَ أَبُو طَلْحَةَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَال : يَا رَسُولَ اللَّهِ أن اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَقُولُ ﴿ لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ ﴾ وَإن أحب أَمْوَالِي إِلَيَّ بَيْرُحَاءَ، وَإنها صَدَقَةٌ لِلَّهِ ، أَرْجُو بِرَّهَا وَذُخْرَهَا عِنْدَ اللَّهِ، فَضَعْهَا يَا رَسُولَ اللَّهِ حَيْثُ أَرَاكَ اللَّهُ. فَقَال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : بَخٍ! ذَلِكَ مَالٌ رَابِحٌ ، ذَلِكَ مَالٌ رَابِحٌ ! وَقَدْ سَمِعْتُ مَا قُلْتَ، وَإنِي أَرَى أن

تَجْعَلَهَا فِي الأقْرَبِينَ، فَقَال أَبُو طَلْحَةَ : أَفْعَلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، فَقَسَمَهَا أَبُو طَلْحَةَ فِي أَقَارِبِهِ، وَبَنِي عَمِّهِ

322: Yine Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ebu talha Medine'de Ensarın hurma bahçesi yönünden en varlıklısı idi. Ebu Talha'nın en sevdiği malı da mescidin karşısındaki Beyruha adlı hurma bahçesiydi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bu bahçeye girer oradan tatlı su içerdi. Ebu Talha, "En sevdiğiniz maldan infak etmedikçe en iyi olan hayra ve cennete ulaşamazsınız." (3 Al-i İmran 92) ayeti nazil olunca Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına gelerek: -Ya Rasulallah "Allah sana sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça en iyi olan hayra ve cennete erişemezsiniz", ayetini gönderdi. Benim en sevdiğim malım ise Beyruha adlı bahçedir. O Allah için sadakadır. Allah'tan onun sevabını ve ahiret azığı olmasını isterim. Burayı Allah'ın sana gösterdiği şekilde kullan, dedi. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu.

-Aferin sana bu ne karlı ve ne iyi bir maldır. Dediğini işittim fakat ben bu malı akrabalarına vermeni uygun görüyorum, dedi. Ebu Talha öyle yapayım Ya Rasulallah dedi ve bahçeyi akrabaları ve amca çocukları arasında taksim etti. (Buhari, Zekat 44, Müslim, Zekat 42)

٣٢٣- عَنْ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ رضي الله عَنْهُمَا قال : أَقْبَلَ رَجُلٌ إِلَى نَبِيِّ اللَّهِ ﷺ فَقَال : أُبَايِعُكَ عَلَى الْهِجْرَةِ وَالْجِهَادِ أَبْتَغِي الأجر مِنَ اللَّهِ. قال : فَهَلْ مِنْ وَالِدَيْكَ أَحَدٌ حَيٌّ ؟ قال : نَعَمْ، بَلْ كِلاَهُمَا. قال : فَتَبْتَغِي الأجر مِنَ اللَّهِ؟ قال : نَعَمْ . قال : فَارْجِعْ إِلَى وَالِدَيْكَ فَأَحْسِنْ صُحْبَتَهُمَا

323: Abdullah ibn-i Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Bir adam Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek: Allah'tan sevabını umarak hicret ve cihad etmek üzere sana biat ediyorum, yani siyasi otoriteni kabul edip elini tutuyorum, dedi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de: "Ana ve babandan hayatta kalan var mı ? diye sordu. Adam: Her ikisi de sağdır, dedi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'da: "Allah'dan ecir ve sevap kazanmak mı istiyorsun?" Diye sordu. Adam evet deyince Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Anne ve babana dön onlara iyi bak" buyurdu. (Buhari, Cihad 138, Müslim, Birr 6)

* Buhari ve Müslim'in başka bir rivayeti şöyledir:

Bir adam Rasulullah'a gelip cihad için izin istedi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): Anan baban sağ mı? Diye sordu. Adam evet deyince: Öyleyse git onlara hizmet et, buyurdu. (Buhari, Cihad 138, Müslim, Birr 5)

٣٢٤- وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : لَيْسَ الْوَاصِلُ بِالْمُكَافِىءِ ، وَلَكِنَّ الْوَاصِلَ الَّذِى إذا قَطَعَتْ رَحِمُهُ وَصَلَهَا .

324: Yine Abdullah ibn-i Amr ibni As (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayete göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: "Akrabasının yaptığı

iyiliğe benzeriyle karşılık veren gereği biçimde gözetme ve ziyaret etme görevini yerine getirmiş sayılmaz. Akrabayı görüp gözeten ilgilenen kimse, kendisiyle ilgiyi kesmelerine rağmen onlara iyilik etmeye devam edendir.” (Buhari, Edeb 15)

٣٢5- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ : قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : اَلرَّحِمُ مُعَلَّقَةٌ بِالْعَرْشِ تَقُولُ: مَنْ وَصَلَنِى وَصَلَهُ اللهُ، وَمَنْ قَطَعَنِى قَطَعَهُ اللهُ.

325: Aişe (Allah Ondan razı olsun) dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: “Akrabalık ve müslümanlık bağı arşa tutunarak şöyle demiştir. Beni koruyup gözeteni Allah koruyup gözetsin. Benimle ilgisini kesenden de Allah rahmet ve ikramını kessin.” (Buhari, Edeb 13, Müslim, Birr 17)

٣٢٦- عَنْ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ مَيْمُونَةَ بِنْتَ الْحَارِثِ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا إنهَا أَعْتَقَتْ وَلِيدَةً وَلَمْ تَسْتَأْذِنِ النَّبِيَّ ﷺ فَلَمَّا كان يَوْمُهَا الَّذِي يَدُورُ عَلَيْهَا فِيهِ، قالت : أَشَعَرْتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إني أَعْتَقْتُ وَلِيدَتِى؟ قال : أَوَفَعَلْتِ ؟ قالت : نَعَمْ قال : أَمَا إنكِ لَوْ أَعْطَيْتِهَا أَخْوَالَكِ ، كان أَعْظَمَ لأجركِ

326: Mü’minlerin annesi Meymune Bint-il Haris (Allah Ondan razı olsun)’dan rivayet edildiğine göre Meymune validemiz peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)’den izin almadan bir cariyeyi azad edip hürriyetine kavuşturmuştu. Nöbet günü gelip de Rasulullah yanına gelince: Haberin var mı farkına vardın mı cariyemi azad ettim dedi. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Gerçekten yaptın mı bunu?” diye sordu. Meymune (Allah Ondan razı olsun)’da gerçekten azad ettim deyince:

-Eğer cariyeyi dayılarına hediye etseydin daha çok sevap kazanırdın, buyurdu. (Buhari, Hibe 15, Müslim, Zekat 44)

٣٢٧- عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ أبي بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قالت : قَدِمَتْ عَلَيَّ أُمِّي وَهِيَ مُشْرِكَةٌ فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَاسْتَفْتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قُلْتُ : قَدِمَتْ عَلَيَّ أُمِّى، وَهِيَ رَاغِبَةٌ أَفَأَصِلُ أُمِّي؟ قال : نَعَمْ ،صِلِي أُمَّكِ

327: Ebu Bekir (Allah Onlardan razı olsun)’ın kızı Esma (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: İslamiyeti kabul etmemiş müşrike olan anam Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında yanıma gelmişti. Yardım edebileceğimi umarak bana ümid bağlamıştı. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)’e sordum: Ona ikramda bulunabilir miyim, görüp gözetebilir miyim? O da: “Evet annene iyi davran”, buyurdu. (Buhari, Hibe 29, Müslim, Zekat 50)

٣٢٨- عَنْ زَيْنَبَ امرأةِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قالت : قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : تَصَدَّقْنَ يَا مَعْشَرَ النِّسَاءِ ، وَلَوْ مِنْ حُلِيِّكُنَّ، قالت : فَرَجَعْتُ إِلَى عَبْدِ اللَّهِ فَقُلْتُ : إنكَ رَجُلٌ خَفِيفُ ذَاتِ الْيَدِ، وَإِن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَدْ أمرنَا بِالصَّدَقَةِ فَأْتِهِ، فَاسْأَلْهُ، فَإِن

كان ذَلِكَ يَجْزِي عَنِّي وَلإلا صرَفْتُهَا إِلَى غَيْرِكُمْ قالت : فَقال لِي عَبْدُ اللَّهِ : بَلِ ائْتِيهِ أنت قالت : فَانطَلَقْتُ فَإذا أمرأةٌ مِنَ الأنصار بِبَابِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ حَاجَتِي حَاجَتُهَا، وَكان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَدْ أُلْقِيَتْ عَلَيْهِ الْمَهَابَةُ، فَخَرَجَ عَلَيْنَا بِلاَلٌ، فَقُلْنَا لَهُ : ائْتِ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَأَخْبِرْهُ أن أمرأتَيْنِ بِالْبَابِ تَسْألانكَ: أَتُجْزِئُ الصَّدَقَةُ عَنْهُمَا عَلَى أَزْوَاجِهِمَا، وَعَلَى أَيْتَامٍ فِي حُجُورِهِمَا ؟ وَلاَ تُخْبِرْهُ مَنْ نَحْنُ، فَدَخَلَ بِلاَلٌ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَسَأَلَهُ فقال لَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : مَنْ هُمَا ؟ فَقال : أمرأَةٌ مِنَ الأنصار وَزَيْنَبُ فَقال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : أَيُّ الزَّيَانِبِ ؟ قال : أمرأَةُ عَبْدِ اللَّهِ. فَقال لَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : لَهُمَا أجران : أجر الْقَرَابَةِ، وَأجر الصَّدَقَةِ

328: Abdullah ibni Mes'ud (Allah Onlardan razı olsun)'ın karısı Zeyneb es-Sekafiyye (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre bir gün Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

-Ey Kadınlar cemaati zinet eşyalarınızdan bile olsa sadaka veriniz, buyurmuştu. Bunun üzerine ben kocam Abdullah ibni Mes'ud'un yanına varıp: Sen eli dar bir adamsın. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bize sadaka vermemizi emretti. Ona git de bir soruver sana ve çocuklarına sarfedeceğim meblağ sadaka yerine geçer ise size, değilse başkalarına vereyim, dedim. Kocam Abdullah da kendin git ve sor deyince kendim gidip Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in kapısına varınca ensardan bir kadının da orada beklediğini gördüm onun maksadı da benimkinin aynı imiş. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in heybetinden içeriye girmeye çekinirdik. İçeriden Bilal çıkıverince ona: Hz. Peygambere git de ona iki kadın kapıda duruyor, sizden kendi kocalarına ve elleri altındaki yetimlere sarfettikleri sadaka yerine geçer mi diye soruyorlar de, fakat bizim kim olduğumuzu da söyleme, dedik.

Bilal Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına girdi ve meseleyi sordu. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): Onlar kimlerdir? buyurdu. Bilal de ensardan bir kadın ile Zeyneb'dir, dedi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): Zeyneblerin hangisi, deyince Abdullah ibni Mes'ud'un karısı cevabını verdi. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

-Onlar böyle yapmakla iki sevap birden kazanırlar. Birisi akrabalarını himaye etme sevabı diğeri de sadaka sevabı." Buyurdular. (Buhari, Zekat 48, Müslim; Zekat 45)

٣٢٩- عَنْ اَبِى سُفْيَان صَخْرِ بْنِ حَرْبٍ ﷺ فِى حَدِيثِهِ الطَّوِيلِ فِى قِصَّةِ هِرْقَلَ، أن هِرْقَلَ قال لأَبِى سُفْيَان : فَمَاذا يَأمركُمْ بِهِ ؟ يَعْنِى النَّبِىَّ ﷺ . قال : قُلْتُ: اعْبُدُوا اللهَ وَحْدَهُ ، وَلاَ تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَاتْرُكُوا مَا يَقُولُ آبَاؤُكُمْ، وَيَأمرنَا بِالصَّلاَةِ ، وَالصِّدْقِ، وَالْعَفَافِ، وَالصِّلَةِ.

329: Ebu Süfyan Sahr ibni Harb (Allah Ondan razı olsun)'dan –Herakliyüs kısasına ait uzun bir hadiste- Herakliyüs Ebu Süfyana: O peygamber size ne emrediyor? Diye sordu. Ebu Süfyan:

- O bize Allah'a ibadet etmemizi, ona hiçbir şeyi denk tutmamamızı, atalarınızın dediği şeyleri ve gittiği yolları bırakmamızı, namazı kılmamızı, doğru ve iffetli olmamızı, akrabayı da görüp gözetmemizi emrediyor, dedim. (Buhari, Bed'ül vahy 6, Müslim, Cihad 74)

٣٣٠- عَنْ اَبِى ذَرٍّ ﷺ : قَال رسولُ الله ﷺ : إنكُمْ سَتَفْتَحُونَ أَرْضًا يُذْكَرُ فِيهَا الْقِيرَاطُ.

وَفِى رِوَايَةٍ: سَتَفْتَحُونَ مِصْرَ، وَهِىَ اَرْضٌ يُسَمَّى فِيهَا الْقِيرَاطُ، فَاسْتَوْصُوا بِاَهْلِهَا خَيْرًا، فَإِن لَهُمْ ذِمَّةً وَرَحْمًا .

وَفِى رِوَايَةٍ: فَإِذا افْتَتَحْتُمُوهَا، فَاَحْسِنُوا اِلَى اَهْلِهَا ، فَإِن لَهُمْ ذِمَّةً اَوْ رَحِمًا . اَوْ قَال : ذِمَّةً وَصِهْرًا .

330: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Muhakkak ki siz yakında bir yer fethedeceksiniz ki orada para birimi olarak dirhem ve dinar yerine kırat kullanılmaktadır.

* Değişik bir rivayette ise : "Siz kırat'ın kullanıldığı Mısır'ı fethedeceksiniz. Oranın halkına iyi davranmanızı tavsiye ediyorum. Çünkü onlarla aramızda bir akrabalık bir de hısımlık bağımız vardır."

* Bir diğer rivayette de şöyle buyurulur: "Siz orayı fethettiğiniz zaman halkına iyi davranın zira onlara karşı hısımlık ve akrabalık bağımız vardır." (Müslim, Fezailüssahabe 226)

٣٣١- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : لَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الآيَةُ (وَأنذِرْ عَشِيرَتَكَ الأقْرَبِينَ) دَعَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قُرَيْشًا، فَاجْتَمَعُوا فعَمَّ، وَخَصَّ فَقَال : يَا بَنِ عَبْدِ شَمْسٍ ، يَا بَنِي كَعْبِ بْنِ لُؤَيٍّ ، أنقِذُوا إنفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ ، يَا بَنِي مُرَّةَ بنِ كَعْبٍ ، أنقِذُوا إنفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ، يَا بَنِي عَبْدِ مَنَافٍ، أنقِذُوا إنفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ ،يَا بَنِي هَاشِمٍ، أنقِذُوا إنفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ ، يَا بَنِي عَبْدِ الْمُطَّلِبِ، أنقِذُوا إنفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ ، يَا فَاطِمَةُ، أنقِذِي نَفْسَكِ مِنَ النَّارِ، فَإني لاَ أملك لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا، غَيْرَ أن لَكُمْ رَحِمًا سَأَبُلُّهَا بِبلالِهَا

331: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Yakın akrabalarını uyar." (26 Şuara 214) ayeti inince Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Kureyş kabilesini çağırdı. Onlar da toplandılar. Genel ifadelerle kabilelere özel olarak da şahıslara hitab ederek:

-Ey Abdi Şems oğulları! Ey Ka'b ibni Luey oğulları ! Kendinizi cehennemden kurtarınız.

-Ey Mürre ibni Ka'b oğulları kendinizi cehennemden kurtarınız.

-Ey Abdi Menaf oğulları kendinizi cehennemden kurtarınız.

-Ey Haşim oğulları kendinizi cehennemden kurtarınız.

-Ey Abdulmuttalib'in oğulları kendinizi cehennemden kurtarınız.

-Ey Fatıma kendini cehennemden kurtar. Çünkü sizi Allah'ın azabından kurtarmaya benim gücüm yetmez. Ama aramızdaki akrabalık bağından dolayı sizinle ilgimi kesmeyecek ve akrabalık haklarını yerine getireceğim, dedi. (Müslim, İman 348)

٣٣٢- عَنْ اَبِى عَبْدِ اللهِ عَمْرِو بْنَ الْعَاصِ رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ جِهَارًا غَيْرَ سِرٍّ يَقُولُ : أن آلَ بَنِى فُلان لَيْسُوا بِأَوْلِيَائِي، إنما وَلِيِّيَ اللَّهُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ، وَلَكِنْ لَهُمْ رَحِمٌ أَبُلُّهَا بِبَلاَهَا

332: Ebu Abdullah Amr ibni Âs (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i gizli değil apaçık bir şekilde şöyle buyururken dinledim: "Akrabam olan falan oğulları ailesi benim dostum değildir. Benim dostlarım Allah ve salih mü'minlerdir. Fakat ötekilerle aramızda akrabalık bağı bulunduğu için kendileriyle ilgimi kesmeyip akrabalık haklarını yerine getireceğim." (Buhari, Edeb 14, Müslim, İman 366)

٣٣٣- عَنْ أبي أَيُّوبَ ﷺ قال : جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَال : يَا رَسُولَ اللهِ، اَخْبِرْنِى بِعَمَلٍ يُدْخِلُنِى الْجَنَّةِ، وَيُبَاعِدُنِي مِنَ النَّارِ؟ فقال النَّبِيُّ ﷺ : تَعْبُدُ اللَّهَ ، وَلاَ تُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا وَتُقِيمُ الصَّلاَةَ، وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ، وَتَصِلُ الرَّحِمَ .

333: Ebu Eyyub Halid ibni Zeyd el Ensari (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre bir adam: Ya Rasulallah beni cennete sokacak ve cehennemden uzaklaştıracak bir davranışı haber ver, dedi. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Allah'a ibadet edip ona hiçbir şeyi denk tutmazsın, namazı kılar, zekatı verir ve akrabalarını görüp gözetirsin." (Buhari, Edeb 10, Müslim, İman 14)

٣٣٤- عَنْ سَلْمَان ابْن عَامر ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : إذا أَفْطَرَ أَحَدُكُمْ فَلْيُفْطِرْ عَلَى تَمْرٍ فَإِنهُ بَرَكَةٌ ، فَإن لَمْ يَجِدْ تَمْرًا، فَالْمَاءُ ، فَإنهُ طَهُورٌ، وقال : الصَّدَقَةُ عَلَى الْمِسْكِينِ صَدَقَةٌ، وَعَلَى ذِي الرَّحِمِ ثِنْتَان: صَدَقَةٌ وَصِلَةٌ

334: Selman ibni Amir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Biriniz oruç açacağınız zaman hurma ile açsın çünkü hurma berekettir. Hurma bulamazsa orucunu su ile açsın çünkü su temizdir." Peygamber sözüne şöyle devam etti.

“Yoksula bir şey vermek sadakadır. Akrabaya verilen sadaka ise iki sadaka yerine geçer. Biri sadaka sevabı diğeri de akrabayı görüp gözetme sevabıdır.” (Tirmizi , Zekat 26)

٣٣٥- عَنْ بْنِ عُمَرَ رضي الله عَنْهُمَا قال : كانت تَحْتِي أمرأةٌ وَكُنْتُ أحبهَا، وَكان عُمَرُ يَكْرَهُهَا، فَقال لِي : طَلِّقْهَا، فَأبيتُ، فَأَتَى عُمَرُ النَّبِيَّ ﷺ فَذَكَرَ ذَلِكَ لَهُ فَقال النَّبِيُّ ﷺ : طَلِّقْهَا

335: İbni Ömer’in (Allah Onlardan razı olsun)şöyle dediği rivayet edilmiştir: Çok sevdiğim bir kadınla evliydim. Babam Ömer o kadından hoşlanmıyor ve onu boşamamı benden istiyordu. Ben de boşamak istemedim. Bunun üzerine babam Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)’e durumu anlatınca Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)’de bana: O kadını boşa, diye emretti. (Ebu Davud, Edeb 120, tirmizi, talak 13)

٣٣٦- عَنْ أبي الدَّرْدَاءِ ﷺ أن رَجُلاً أَتَاهُ فَقال : إن لِيَ أمرأَةً، وَإن أُمِّي تَأمرنِي بِطلاَقِهَا؟ قال أَبُو الدَّرْدَاءِ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : الْوَالِدُ أَوْسَطُ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ، فَإن شِئْتَ، فَأَضِعْ ذَلِكَ الْبَابَ، أَوِ احْفَظْهُ.

336: Ebu’d Derda (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre bir adam ona gelerek: Benim bir karım var. Anam ise onu boşamamı emrediyor ne yapmalıyım? Diye sordu. Ebu’d Derda ona şu cevabı verdi: Ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)’i şöyle derken işittim: “Anne ve baba cennete orta kapıdan girmeye vesile olur veya insanı cennete ulaştıracak en iyi şey ana babaya iyilik etmektir. Artık sen o kapıyı istersen bırak istersen elinde tut.” (Tirmizi , Birr 3)

٣٣٧- عَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَاذِبٍ رضي اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : اَلْخَالَةُ بِمَنْزِلَةِ الأمِّ.

337: Bera ibni Azib (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Teyze anne yerindedir.” (Tirmizi , Birr 6)

337/1- عَنْ عَمْرِو بْنِ عَبَسَةَ ﷺ قال : دَخَلْتُ عَلَى النَّبِيِّ ﷺ بِمَكَّةَ- يَعْنِ فِى اَوَّلِ النُّبُوَّةِ- فَقُلْتُ لَهُ: مَا أنت؟ قال : نَبِيٌّ. فَقُلْتُ: وَمَا نَبِيٌّ؟ قال : اَرْسَلَنِىَ اللهُ تَعَالَى. فَقُلْتُ: بِاَىِّ شَىْءٍ اَرْسَلَكَ؟ قال : اَرْسَلَنِى بِصِلَةِ الأَرْحَامِ، وَكَسْرِ الأَوْثَان، وَأن يُوَحَّدَ اللهُ لاَ يُشْرِكُ بِهِ شَىْءٌ.

337/1: Amr bin Abese (Allah Ondan razı olsun) anlatıyor. “Mekke’de iken peygamberliğinin ilk zamanında O’nun yanına vardım ve sen kimsin? dedim. O’da: ”Peygamberim” dedi. Peygamber ne demektir? dedim. O’da: “Allah beni vazifeli olarak gönderdi” dedi. Ben hangi şey ile gönderdi? deyince: “Akrabayı görüp

gözetmek, putları kırmak, Allah'ın birliğini kabul edip O'na hiçbir şeyi ortak koşmamak üzere" buyurdular.

BÖLÜM: 41

ANA BABAYA KARŞI GELMENİN VE

AKRABA İLE İLGİYİ KESMENİN HARAMLIĞI

قال الله تعالى : ﴿ عَسَيْتُمْ أن تَوَلَّيْتُمْ أن تُفْسِدُوا فِى الأرض وَتُقَطِّعُوا اَرْحَامَكُمْ اُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللهُ فَاَصَمَّهُمْ وَاَعْمَى اَبْصَارَهُمْ.﴾

"Siz ey münafıklar işbaşına gelecek olursanız yeryüzünde fesat çıkarmak akrabalık bağlarını parçalamak sizden umulur değil mi? Onlar öyle kimselerdir ki, Allah onları lanetleyip sağır yapmış ve gözlerini de kör etmiştir." (47 Muhammed 22-23)

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أمر اللهُ بِه أن يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِى الأرض اُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ.﴾

"Fakat yaradılışlarının gereği olan doğal bir anlaşmaya dayanır olmalarına rağmen, Allah'la olan bağlantılarını bozup, Allah'ın sıkı tutulmalarına emrettiği bağları kesen ve yeryüzünde bozgunculuk çıkaran kimselere gelince. İşte Allah'ın laneti böylelerinedir. Öte dünyada varılacak yerlerin en kötüsü de onlara ayrılmıştır." (13 Ra'd 25)

قال الله تعالى : ﴿ وَقَضَى رَبُّكَ ألا تَعْبُدُوا إلا اِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إحسانا اِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ اَحَدُهُمَا اَوْ كِلاَهُمَا فَلاَ تَقُلْ لَهُمَا اُفٍّ وَلاَ تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلاً كَرِيمًا وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا﴾

" Çünkü Rabbin kendisinden başkasına kulluk etmemenizi ve anaya babaya iyilik etmenizi buyurmuştur. Eğer onlardan biri yahut her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ererse onlara öf bile deme, azarlama onları ve onlara güzel ve iyi söz söyle ikisine karşı da merhamet kanatlarını indir, mütevazi ol veya Rabbim, de: Onlar çocukluğumda beni nasıl büyütüp yetiştirdilerse sen de onlara öylece merhamet et." (17 İsra 23-24)

٣٣٨- عَنْ أبي بَكْرَةَ ﵁ قال قال النَّبِيُّ ﷺ : ألاأنبِّئُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكَبَائِرِ؟ -ثَلاَثًا- قُلْنَا بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قال : الإِشْـراك بِاللَّهِ وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ" وَجَلَسَ وَكَان مُتَّكِئًا. فَقَال : "ألا وَقَوْلُ الزُّورِ، وَشَهَادَةُ الزُّورِ" قال : فَمَا زَالَ يُكَرِّرُهَا حَتَّى قُلْنَا لَيْتَهُ سَكَتَ

338: Ebu Bekre Nüfey ibni Haris (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) : "Büyük günahların en

büyüğünü size haber vereyim mi? diye üç defa sordu. Biz de: Evet ya Rasulallah, dedik. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)’de:

“Allah’a şirk koşmak, ana babaya karşı gelip itaatsızlık etmek”, buyurduktan sonra yaslandığı yerden doğrulup oturdu ve: “Dikkat edin yalan söylemek ve yalan yere şahitlik yapmak”, buyurdu. Bu sözü o kadar tekrar etti durdu ki biz keşke sussaydı diye arzu ettik. (Buhari, Şehadât 10; Müslim, İman 143)

٣٣٩- عَنْ عَبْدِاللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رضي اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : الْكَبَائِرُ : الإِشْرَاكُ بِاللَّهِ ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ ، وَقَتْلُ النَّفْسِ ، وَالْيَمِينُ الْغَمُوسُ .

339: Abdullah ibn-i Amr ibn-il Âs (Allah Onlardan razı olsun)’den bildirildiğine göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: “Büyük günahlar şunlardır; Allah’a ortak koşmak, ana-babaya itaatsizlik etmek, haksız yere adam öldürmek ve yalan yere yemin etmektir.” (Buhari, Eyman ve-n Nüzür 16)

٣٤٠- وَعَنْهُ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : مِنَ الْكَبَائِرِ شَتْمُ الرَّجُلِ وَالِدَيْهِ، قالوا : يَا رَسُولَ اللَّهِ وَهَلْ يَشْتِمُ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ؟! قال : نَعَمْ، يَسُبُّ أَبَا الرَّجُل، فَيَسُبُّ أَبَاهُ، وَيَسُبُّ أُمَّهُ، فَيَسُبُّ أُمَّهُ.

وَفِى رِوَايَةٍ: أن مِنْ أَكْبَرِ الْكَبَائِرِ أن يَلْعَنَ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ! قِيلَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ يَلْعَنُ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ؟! قال : يَسُبُّ أَبَا الرَّجُلِ، فَيَسُبُّ أَبَاه، وَيَسُبُّ أُمَّهُ، فيَسُبُّ أُمَّهُ.

340: Yine Abdullah ibni Amr ibni Âs (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: “Bir kimsenin kendi ana babasına sövmesi büyük günahlardandır.” Ashab: Ya Rasulallah insan hiç kendi ana babasına söver mi? deyince Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) : “Evet bir kimse tutar birisinin babasına söver o da onun babasına söver, o kişi başkasının anasına söverse o da onun anasına söver.” (Müslim, İman 146)

* Buhari’nin değişik bir rivayetinde Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): “İnsanın kendi ana babasına lanet etmesi büyük günahlardandır”, buyurdu. Ashab: Ya Rasulallah bir insan kendi ana babasına nasıl lanet eder, deyince: “Birinin babasına söver o da onun babasına söver. Adamın anasına söver o da onun anasına söver”, buyurdular. (Buhari, Edeb 4)

٣٤١- عَنْ اَبِى مُحَمَّدٍ جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ ﷺ أن رَسُولَ الله ﷺ قال : لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَاطِعٌ، قال : سُفْيَان فِى رِوَايَتِهِ: يَعْنِى قَاطِعَ رَحِمٍ.

341: Ebu Muhammed Cübeyr ibni Mut’ım (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Akrabayla ilgisini kesen cennete giremez.” (Buhari, edeb 11, Müslim, Birr 18)

٣٤٢- عَنْ اَبِى عِيسَى الْمُغِيرَةِ بْنِ شُعْبَةَ ﷺ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قال : أن اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ حَرَّمَ عَلَيْكُمْ عُقُوقَ ألامَّهَاتِ، وَوَأْدَ الْبَنَاتِ، وَمَنْع وَهَاتِ، وَكَرِهَ لَكُمْ قِيلَ وَقَال، وَكَثْرَةَ السُّؤَالِ، وَإِضَاعَةَ الْمَالِ

342: Ebu İsa Muğire ibni Şu’be (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Allah size annelere itaatsızlık etmeyi, kız çocuklarını diri diri toprağa gömmeyi özerinde verilmesi gereken şeyleri vermemeyi, hakkınız olmayan şeyleri istemeyi, haram kıldı ve dedikodu yapmayı çok soru sormayı ve gereksiz yere mal sarfetmeyi de mekruh kılmıştır. (Buhari, İstikraz, 19, Müslim, Akdiye 10)

BÖLÜM: 42

ANA BABAYA DOSTLARINA VE

İKRAMA LAYIK KİMSELERE İKRAM ETMEK

٣٤٣- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُمَا أن النبي ﷺ قال :إن أَبَرّ الْبِرِّ أن يَصِلَ الرَّجُلُ وُدَّ أبيهِ.

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ دِينَارٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُمَا أن رَجُلاً مِنَ ألاعْرَابِ لَقِيَهُ بِطَرِيقِ مَكَّةَ فَسَلَّمَ عَلَيْهِ عَبْدُ اللَّهِ بن عمر ، وَحَمَلَهُ عَلَى حِمَارٍ كان يَرْكَبُهُ، وَأَعْطَاهُ عِمَامَةً كانت عَلَى رَأْسِهِ، فَقال ابْنُ دِينَارٍ : فَقُلْنَا لَهُ : أَصْلَحَكَ اللَّهُ إنهُمُ الأعْرَابُ وَإنهُمْ يَرْضَوْنَ بِالْيَسِيرِ فَقال عَبْدُ الله : إن أَبَا هَذَا كان وُدًّا لِعُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ﷺ وَإني سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: إن أَبَرَّ الْبِرِّ صِلَةُ الْوَلَدِ أَهْلَ وُدِّ أبيهِ.

وَفِى رِوَايَةٍ عَنْ بْنِ دِينَارٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ أنهُ كان إذا خَرَجَ إلَى مَكَّةَ كان لَهُ حِمَارٌ يَتَرَوَّحُ عَلَيْهِ، إذا مَلَّ رُكُوبَ الرَّاحِلَةِ، وَعِمَامَةٌ يَشُدُّ بِهَا رَأْسَهُ. فَبَيْنَا هُوَ يَوْمًا عَلَى ذَلِكَ الْحِمَارِ إذْ مَرَّ بِهِ أَعْرَابي، فَقال : أَلَسْتَ ابْنَ فُلان بْنِ فُلان؟ قال : بَلَى. فَأَعْطَاهُ الْحِمَارَ، فَقال : ارْكَبْ هَذَا وَأعطاه الْعِمَامَةَ وقال : اشْدُدْ بِهَا رَأْسَكَ، فَقال لَهُ بَعْضُ أَصْحَابِهِ : غَفَرَ اللَّهُ لَكَ أَعْطَيْتَ هَذَا الأعْرَابي حِمَارًا كُنْتَ تَرَوَّحُ عَلَيْهِ، وَعِمَامَةً كُنْتَ تَشُدُّ بِهَا رَأْسَكَ؟ فَقال : إني سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : إن مِنْ أَبَرِّ الْبِرِّ أن يصل الرَّجُلِ أَهْلَ وُدِّ أبيهِ بَعْدَ أن يُوَلِّيَ. وَإن أَبَاهُ كان صَدِيقًا لِعُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُ.

343: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “İyiliklerin en iyisi ve güzeli bir kimsenin baba dostunu sevip ,görüp gözetmesidir.”

Abdullah ibni Dinar'dan rivayet edildiğine göre Abdullah İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Bedevilerden biri Abdullah ibni Ömer ile Mekke yolunda karşılaştı. Abdullah ibni Ömer bedeviye selam verip onu bindiği eşeğe bindirip başındaki sarığı da ona vermişti.

İbni Dinar diyor ki: Biz Abdullah ibni Ömer'e Allah hayrını versin bu adam bedevidir az şeye kanaat eder, deyince bize şunları söyledi:

-Bunun babası, babam Ömer ibni Hattab'ın dostu idi. Ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu duydum. "İyiliklerin en iyisi ve güzeli bir kimsenin baba dostunu görüp gözetmesidir."

* İbni Dinar'ın, İbni Ömer'den bir rivayeti de şöyledir:

İbni Ömer Mekkeye gitmek üzere yola çıktı. Deveye binmekten yorulunca üzerinde istirahat edeceği bir eşeği vardı, bir de sarığı vardır ki başına sarardı. İbni Ömer eşeği üzerinde dinlenirken bir bedeviye rastladı ona sen falan oğlu falan değil misin? diye sordu. Adam evet deyince eşeği ona verdi ve buna bin dedi. Sarığı da ona uzatarak bunu da başına sar dedi. Arkadaşlarından biri ibni Ömer'e: Allah seni bağışlasın, bindiğin eşeği ve sarındığın sarığı bu bedeviye verdin ha! diye hayret ettiklerinde ibni Ömer: Ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den "İyiliklerin en iyisi ve güzeli bir kimsenin baba dostunu görüp gözetmesidir", buyurduğunu işittim. Bu adamın babası babam Ömer (Allah Ondan razı olsun)'ın dostuydu. (Müslim, Birr 11)

٣٤٤- عَنْ أبي أُسَيْدٍ مَالِكِ بْنِ رَبِيعَةَ السَّاعِدِيِّ ﷺ قال : بَيْنَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ إِذْ جَاءَهُ رَجُلٌ مِنْ بَنِي سَلَمَةَ فَقَالَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ هَلْ بَقِيَ مِنْ بِرِّ أَبَوَيَّ شَيْءٌ أَبَرُّهُمَا بِهِ بَعْدَ مَوْتِهِمَا؟ قال : نَعَمِ، الصَّلَاةُ عَلَيْهِمَا، وَالاسْتِغْفَارُ لَهُمَا، وَإِنفَاذُ عَهْدِهِمَا مِنْ بَعْدِهِمَا، وَصِلَةُ الرَّحِمِ الَّتِي لاَ تُوصَلُ إلا بِهِمَا، وَإِكْرَامُ صَدِيقِهِمَا.

344: Ebu Useyd Malik ibni Rebia es Saidî (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün biz Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında otururken Seleme oğullarından bir adam gelerek: -Ya Rasulallah anam ve babam öldükten sonra onlara yapabileceğim bir iyilik var mı? diye sordu. Rasulullah da: "Eğer onlara dua eder günahlarının bağışlanmasını istersin vasiyetleri varsa yerine getirirsin akrabalarını görüp gözetirsin, dostlarına da ikram edersin", buyurdular. (Ebu Davud, Edeb 120)

٣٤٥- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قالت : مَا غِرْتُ عَلَى أَحَدٍ مِنْ نِسَاءِ النَّبِيِّ ﷺ مَا غِرْتُ عَلَى خَدِيجَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا ، وَمَا رَأَيْتُهَا قط، وَلَكِنْ كان النَّبِيُّ ﷺ يُكْثِرُ ذِكْرَهَا، وَرُبَّمَا ذَبَحَ الشَّاةَ ، ثُمَّ يُقَطِّعُهَا أَعْضَاءً، ثُمَّ يَبْعَثُهَا فِي صَدَائِقِ خَدِيجَةَ، فَرُبَّمَا قُلْتُ لَهُ : كانأ لَمْ يَكُنْ فِي الدُّنْيَا إلاخَدِيجَةُ! فَيَقُولُ : إنهَا كانت وَكانت ، وَكان لِي مِنْهَا وَلَدٌ.

وَفِي رِوَايَةٍ: وَإِن كان لِيَذْبَحُ الشَّاةَ، فَيُهْدِي فِي خَلاَئِلِهَا مِنْهَا مَا يَسَعُهُنَّ.

وَفِى رِوَايَةٍ: كان إذا ذَبَحَ الشَّاةَ يَقُولُ : اَرْسِلُوا بِهَا اِلَى اَصْدِقَاءِ خَدِيجَةَ.

وَفِى رِوَايَةٍ قالتْ : اِسْتَأْذَنَتْ هَالَةُ بِنْتُ خُوَيْلِدٍ اُخْتُ خَدِيجَةَ عَلَى رَسُولِ اللهِ ﷺ فَعَرَفَ اسْتِئْذَان خَدِيجَةَ، فَارْتَاحَ لِذلِكَ فَقال : اَللَّهُمَّ، هَالَةُ بِنْتُ خُوَيْلِدٍ.

345: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in hanımlarından hiç birini Hatice'yi kıskandığım kadar kıskanmadım. Halbuki ben onu görmüş bile değildim. Fakat Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) onu çok anıyordu. Bir koyun kesip etini parçaladığında çoğu zaman Hatice'nin dostlarına yollardı. Bazen: Sanki dünyada Hatice'den başka bir kadın yok mu? derdim. O da: "O şöyle idi diye özelliklerini sayar ve çocuklarım ondan oldu", derdi.

* Değişik bir rivayette Hz. Aişe: Rasulullah koyun kesecek olursa Hatice'nin arkadaşlarına da gönderirdi. (Buhari, Menakıbıl Ensar 20, Müslim, Fezailüs Sahabe 74)

* Başka bir rivayette Hz. Aişe şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) koyun kestiği zaman ondan Hatice'nin akrabalarına da gönderin", derdi. (Müslim, Fezailüs Sahabe 75)

* Diğer bir rivayette Hz. Aişe şöyle demiştir: Hz. Hatice'nin kız kardeşi Huveylidin kızı Hale bir gün Rasulullah'ın huzuruna girmek için izin istemişti. Rasulullah, Hatice'nin izin isteyişini hatırlayarak duygulandı da: "Allah'ım bu Huveylid kızı Hale'dir" dedi. (Buhari, Menakıbül Ensar 20, Müslim Fezailüs Sahabe 78)

٣٤٦- عَنْ أنس بْنِ مَالِكٍ ﷺ قال : خَرَجْتُ مَعَ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْبَجَلِيِّ ﷺ فِي سَفَرٍ ، فَكان يَخْدُمُنِي فَقُلْتُ لَهُ : لاَ تَفْعَلْ؟ فَقال : إني قَدْ رَأَيْتُ الأنصار تَصْنَعُ بِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ شَيْئًا آلَيْتُ عَلَى نَفْسِي أن لاَ أَصْحَبَ أَحَدًا مِنْهُمْ إلا خَدَمْتُهُ.

346: Enes ibni Malik (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Cerir ibni Abdullah el Beceli (Allah Ondan razı olsun) ile bir yolculuğa çıkmıştım. Benden yaşlı olmasına rağmen bana hizmet ediyordu. Ona böyle yapma! deyince bana şöyle söyledi: Ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e ensarın ne büyük hizmet ve hürmet ettiklerini gördüm ve kendi kendime: Eğer Ensardan biriyle arkadaşlık edersem ben de ona hizmet edeyim diye yemin etmiştim. (Buhari, Cihad 71, Müslim, Fezailüs-Sahabe 181)

BÖLÜM: 43

RASULULLAH'IN SOYUNA İKRAM

قال الله تعالى : ﴿ إنما يُرِيدُ اللهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا.﴾

"... Ey Peygamberin ev halkı Allah sizin üzerinizden her türlü çirkinliği ve kirliliği gidermek ve sizi tertemiz yapmak istiyor." (33 Ahzap 33)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللهِ فَإنها مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ.﴾

"Kim Allah'ın koyduğu sembol ve simgelere uyup saygı gösterirse şüphe yok ki bu; inananların kalblerinde bulunan Allah'a karşı sorumluluk bilincindedir." (22 Hac 32)

٣٤٧- عَنْ يَزِيدَ بْنِ حَيَّان قال : انطَلَقْتُ أنا وَحُصَيْنُ بْنُ سَبْرَةَ، وَعَمْرُو بْنُ مُسْلِمٍ إِلَى زَيْدِ بْنِ أَرْقَمَ ﷺ فَلَمَّا جَلَسْنَا إِلَيْهِ قال لَهُ حُصَيْنٌ : لَقَدْ لَقِيتَ يَا زَيْدُ خَيْرًا كَثِيرًا رَأَيْتَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ ، وَسَمِعْتَ حَدِيثَهُ، وَغَزَوْتَ مَعَهُ، وَصَلَّيْتَ خَلْفَهُ، لَقَدْ لَقِيتَ يَا زَيْدُ خَيْرًا كَثِيرًا، حَدِّثْنَا يَا زَيْدُ مَا سَمِعْتَ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قال : يَا ابْنَ أخي وَاللَّهِ لَقَدْ كَبِرَتْ سِنِّي ، وَقَدُمَ عَهْدِي ، وَنَسِيتُ بَعْضَ الَّذِي كُنْتُ أَعِي مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَمَا حَدَّثْتُكُمْ فَاقْبَلُوا، وَمَا لاَ فَلاَ تُكَلِّفُونِيهِ ثُمَّ قال : قَامَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَوْمًا فِينَا خَطِيبًا بِمَاءٍ يُدْعَى خُمًّا بَيْنَ مَكَّةَ وَالْمَدِينَةِ، فَحَمِدَ اللَّهَ، وَأَثْنَى عَلَيْهِ، وَوَعَظَ وَذَكَّرَ، ثُمَّ قال : أَمَّا بَعْد ، ألا أيها النَّاسُ فَإنما أنا بَشَرٌ يُوشِكُ أن يَأْتِيَ رَسُولُ رَبِّي فَأُجِيبَ، وَأنا تَارِكٌ فِيكُمْ ثَقَلَيْنِ : أَوَّلُهُمَا كِتَابُ اللَّهِ، فِيهِ الْهُدَى وَالنُّورُ، فَخُذُوا بِكِتَابِ اللَّهِ وَاسْتَمْسِكُوا بِهِ. فَحَثَّ عَلَى كِتَابِ اللَّهِ، وَرَغَّبَ فِيهِ. ثُمَّ قال : وَأَهْلُ بَيْتِي أُذَكِّرُكُمُ اللَّهَ فِي أَهْلِ بَيْتِي، أُذَكِّرُكُمُ اللَّهَ فِي أَهْلِ بَيْتِي. فَقَال لَهُ حُصَيْنٌ : وَمَنْ أَهْلُ بَيْتِهِ يَا زَيْدُ؟ أَلَيْسَ نِسَاؤُهُ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ؟ قال : نِسَاؤُهُ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ، وَلَكِنْ أَهْلُ بَيْتِهِ مَنْ حُرِمَ الصَّدَقَةَ بَعْدَهُ، قال : وَمَنْ هُمْ؟ قال : هُمْ آلُ عَلِيٍّ، وَآلُ عَقِيلٍ، وَآلُ جَعْفَرٍ، وَآلُ عَبَّاسٍ، قال : كُلُّ هَؤُلاَءِ حُرِمَ الصَّدَقَةَ؟ قال : نَعَمْ.

وَفِى رِوَايَةٍ: ألا وَإنى تَارِكٌ فِيكُمْ ثَقَلَيْنِ: اَحَدُهُمَا كِتَابُ اللهِ وَهُوَ حَبْلُ الْمَتِينُ، مَنِ اتَّبَعَهُ كان عَلَى الْهُدَى، وَمَنْ تَرَكَهُ كان عَلَى ضَلاَلَةٍ.

347: Yezid ibni Hayyan (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir. Bir gün Hüseyin ibni Sebre ve Amr ibni Müslim ile birlikte Zeyd ibni Erkam'ın yanına girmiştik. Yanına oturunca Hüseyin: Zeyd! Sen çok hayra kavuştun, Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i gördün, onun sözlerini işittin, onunla savaşlara katıldın, arkasında namaz kıldın, gerçekten çok büyük saadete eriştin. Rasulullah'tan duyduklarını bize haber ver, diye ricada bulundu. Bunun üzerine Zeyd şunları söyledi:

-Ey kardeşimin oğlu, yaşım hayli ilerledi. Aradan çok zaman geçti. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den duyup öğrendiklerimin bir çoğunu unuttum. Bu sebeple anlattıklarımı öğrenin, söylemediklerimde de beni zorlamayın, diyerek sözüne şöyle devam etti.

Bir gün Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Mekke ile Medine arasındaki Hum suyunun başında bize bir konuşma yaptı. Allah'a hamd ve senadan sonra şöyle buyurdu: Ey insanlar, ben de bir insanım. Yakın bir zamanda Rabbimin elçisi bana da gelecek, ben de o davete uyacağım. Size iki önemli şey bırakıyorum. Biri insanı doğru yola ileten rehber ve nur olan Allah'ın kitabı Kur'an'dır, ona sımsıkı yapışın.

Kur'ana sarılma ve ona bağlanma konusunda gerekli tavsiyelerde bulundu ve şöyle devam etti.

-İkincisi ehli beytimdir. Allah'a karşı sorumluluk bilinci taşıyıp ehli beytime saygısızlık edip hürmette kusur etmeyiniz, Allah'a karşı sorumluluk bilinci taşıyıp ehli beytime saygısızlık edip hürmette kusur etmeyiniz,

Husayn ibni Sebre: Zeyd'e, ehli beytin kimler olduğunu, peygamber hanımları da ehli beytten değilmidir? diye sorunca, Zeyd dedi ki:

-Hanımları da ehli beyttendir. Fakat asıl ehli beyti kendisinden sonra da sadaka almaları haram olanlardır, dedi. Onlar da kimler sorusuna Zeyd: Ali, Âkîl, Cafer ve Abbas aileleri ve soylarıdır, dedi.

Husayn: Bunların hepsine sadaka haram mıdır? diye sorunca Zeyd: Evet, diye cevap verdi. (Müslim, Fezailüs Sahabe 36)

* Değişik bir rivayette Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: Size iki önemli şey bırakıyorum. Bunlardan biri Allah'ın kitabıdır. O Allah'ın ipidir. Ona yapışan doğru yolu bulur. Onu bırakan da yolunu sapıtır. (Müslim, Fezailüs Sahabe 37)

٣٤٨- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُمَا عَنْ اَبِى بَكْرِ الصِّدِّيقِ ﵁ مَوْقُوفًا عَلَيْهِ أنهُ قال: ارْقُبُوا مُحَمَّدًا ﷺ فِى اَهْلِ بَيْتِهِ.

348: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun), Ebu Bekri's-Sıddîk (Allah Ondan razı olsun)'ın şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: Ehli beyti sevip sayma konusunda Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in emrini tutunuz veya Ehli beyti ile birlikte Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'i de saygı ve sevgide göz önünde bulundurunuz.

BÖLÜM: 44

ALİMLERE VE BÜYÜKLERE SAYGILI OLMAK

قال الله تعالى : ﴿ قُلْ هَلْ يَسْتَوِى الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لاَ يَعْلَمُونَ إنما يَتَذَكَّرُ أُولُوا الأَلْبَابِ.﴾

"...(Ey Resulüm!)De ki bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Bu gerçeği ancak akıl sahipleri düşünüp öğüt alır." (39 Zümer 9)

٣٤٩- عَنْ أبي مَسْعُودٍ الأنصاري ﷺ قال : قال رسـ ولُ اللَّهِ ﷺ : يَؤُمُّ الْقَوْمَ أَقْرَؤُهُمْ لِكِتَابِ اللَّهِ، فَإِن كانوا فِي الْقِرَاءَةِ سَوَاءً، فَأَعْلَمُهُمْ بِالسُّنَّةِ، فَإِن كانوا فِي السُّنَّةِ سَوَاءً، فَأَقْدَمُهُمْ هِجْرَةً، فَإِن كانوا فِي الْهِجْرَةِ سَوَاءً، فَأَقْدَمُهُمْ سِنًّا، وَلاَ يَؤُمَّنَّ الرَّجُلُ الرَّجُلَ فِي سُلْطانه، وَلاَ يَقْعُدْ فِي بَيْتِهِ عَلَى تَكْرِمَتِهِ إلا بِإِذْنِهِ .

وفي رواية : فأقدمهم سلما . بدلا سنا.

وفي رواية : يَؤُمُّ الْقَوْمَ أَقْرَؤُهُمْ لِكِتَابِ اللَّهِ، وأقدمهم قراءة، فإم كانت قراءتهم سواء، فيؤمهم أقدمهم هجرة، فَإِن كانوا فِي الْهِجْرَةِ سَوَاءً، فليؤمهم أكبرهم سنا.

349: Ebu Mes'ud Ukbe ibni Amr el Bedrî el Ensarî (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir cemaate Kur'anı en iyi okuyan imam olsun. Kur'an bilgisinde eşit iseler sünneti en iyi bilen, eğer sünnet bilgisinde de eşit olurlarsa, ilk önce hicret etmiş olanlar, hicret etmekte de denk olurlarsa, yaşça en büyükleri imam olsun. Bir kimse başka birinin yetkili ve hakim olduğu bir yerde izin almaksızın imam olmaya kalkmasın. Kişinin izni olmadan minder koltuk vb. yere de oturmasın." (Müslim, Mesacid 290)

* Müslim'in diğer bir rivayetinde: "Yaşça en büyük olan yerine, ilk önce müslüman olan" denilmektedir.

* Yine Müslim'in daha başka bir rivayetinde ise: "Cemaate Allah'ın kitabını en iyi bilen ve güzel okuyan imam olsun. Okuyuşta eşit iseler önce hicret eden imamlık yapsın. Eğer hicrette de aynı iseler yaşça en büyükleri imam olsun",buyurulmuştur.(Müslim,Mesacid 291)

٣٥٠- وَعَنْهُ قال : كان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَمْسَحُ مَنَاكِبَنَا فِي الصَّلاَةِ وَيَقُولُ : اسْتَوُوا وَلاَ تَخْتَلِفُوا ، فَتَخْتَلِفَ قُلُوبُكُمْ، لِيَلِنِي مِنْكُمْ أُولُو الأَحْلاَمِ وَالنُّهَى، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ .

350: Yine Ebu Mes'ud (Allah Ondan razı olsun) dan bildirildiğine göre şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem), namaza başlayacağı zaman omuzlarımıza dokunarak şöyle buyururdu: "Safları düz tutunuz, girintili çıkıntılı durmayınız, sonra kalbleriniz de karmakarışık olur. Namazda benim arkama aklı başında yaşlı başlı olanlar dursun sonra olgunlukta onlara yakın olanlar saf tutsunlar." (Müslim, Salat 122)

٣٥١- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : لِيَلِنِي مِنْكُمْ أُولُو الأَحْلاَمِ وَالنُّهَى، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ . ثَلاَثًا . وَإِيَّاكُمْ وَهَيْشَاتِ الأَسْوَاقِ.

351: Abdullah ibni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Namazda benim arkama aklı başında ve imamlık yapabilecek durumda olanlar dursun sonra bu vasıflarda onlardan sonra gelenler dursunlar." Rasulullah bu sözünü üç sefer tekrarladı. Namazda çarşı ve pazardaki gibi intizamsızlıklardan yani, erkek kadın, çoluk çocuk karışımı halinde durmaktan sakının. (Müslim, Salat 123)

٣٥٢- وَعَنْ اَبِى يَحْيَى- وَقِيلَ اَبِى مُحَمَّدٍ سَهْلِ بْنِ اَبِى حَثْمَةَ: بِفَتْحِ الْحَاءِ الْمُهْمَلَةِ وَإِسْكان الثَّاءِ الْمُثَلَّثَةِ- الأنصاريِّ ﷺ قال :انطلق عَبْدُ اللهِ بْنُ سَهْلٍ وَمُحَيِّصَةُ بْنُ مَسْعُودٍ اِلَى خَيْبَرَ – وهِىَ يَوْمَئِذٍ صُلْحٌ ، فَتَفَرَّقَا، فَاَتَى مُحَيِّصَةُ اِلَى عَبْدِ اللهِ بْنِ سَهْلٍ وَهُوَ يَتَشَحَّطُ فِى دَمِهِ قَتِيلا، فَدَفَنَهُ، ثُمَّ قَدِمَ الْمَدِينَةَ، فانطلق عَبْدُ الرَّحْمنِ بْنُ سَهْلٍ وَمُحَيِّصَةُ وَحُوَيِّصَةُ ابْنَا مَسْعُودٍ اِلَى النَّبِىِّ ﷺ ، فَذَهَبَ عَبْدُ الرَّحْمنِ يَتَكَلَّمُ فَقال : كَبِّرْ كَبِّرْ. وَهُوَ اَحْدَثُ الْقَوْمِ، فَسَكَتَ فَتَكَلَّمَا فَقال : اَتَحْلِفُونَ وَتَسْتَحِقُّونَ قَاتِلَكُمْ؟ وَذَكَرَ تَمَامَ الحديثِ.

352: Ebu Yahya veya Ebu Muhammed Sehl ibni Ebu Hasme el Ensarî (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Abdullah ibni Sehl ve Muhayyısa ibni Mes'ud sulh zamanında Hayber'e gitmişlerdi. Şahsi işlerini görmek için birbirlerinden ayrıldılar. İşleri bitince Muhayyısa buluşma yerine geldiğinde Abdullah ibni Sehli kanlar içinde can çekişir buldu. Onu defnettikten sonra Medine'ye döndü. Ölen Abdullah'ın kardeşi Abdurrahman ibni Sehl ile Muhayyısa ve Huveyyısa Rasulullah'a gittiler. Durumu anlatmak üzere oradakilerin en küçüğü olan konuşmaya başlayınca Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Sözü büyüğünüze bırak, büyüğünüze bırak" deyince Abdurrahman sustu. İbni Mes'ud'un oğulları anlattılar. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) onlara: "Yemin ederek babanızın katili üzerinde hak sahibi olmak ister misiniz? diye sordu. Sonra ravi Ebu Yahya hadisin tamamını anlattı. (Buhari, Cizye 12, Müslim Kasame 1)

٣٥٣- عَنْ جَابِرٍ ﷺ قال : كان النَّبِيُّ ﷺ يَجْمَعُ بَيْنَ رَجُلَيْنِ مِنْ قَتْلَى أُحُدٍ ثُمَّ يَقُولُ : أَيُّهُمَا أَكْثَرُ أخذا لِلْقُرآن. فَإِذا أُشِيرَ لَهُ إِلَى أَحَدِهِمَا قَدَّمَهُ فِي اللَّحْدِ

353: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Uhud savaşında şehid düşenleri ikişer ikişer defnetmişti. Defnederken: "Hangisi daha çok Kur'an biliyor" diye sorar, fazla bileni kıbleye doğru öne kordu. (Buhari, Cenaiz 72)

٣٥٤- عَنْ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُمَا أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : أَرَانِي فِي الْمَنَامِ أَتَسَوَّكُ بِسِوَاكٍ ، فَجَاءَنِي رَجُلَانِ أَحَدُهُمَا أَكْبَرُ مِنَ الآخَرِ فَنَاوَلْتُ السِّوَاكَ الأَصْغَرَ مِنْهُمَا، فَقِيلَ لِي: كَبِّرْ ، فَدَفَعْتُهُ إِلَى الأَكْبَرِ مِنْهُمَا

354: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Rüyada dişlerimi misvaklar vaziyette gördüm. Yanıma biri diğerinden yaşlı iki kişi geldi. Ben misvaki ikram olsun diye küçüğüne vermek istedim. Cibril tarafından bana büyüğe ver denildi. Ben de büyüğe verdim." (Müslim, Rüya 19)

٣٥٥- عَنْ أبي مُوسَى الأشعري ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ إن مِنْ إِجْلَالِ اللَّهِ، إِكْرَامَ ذِي الشَّيْبَةِ الْمُسْلِمِ، وَحَامِلِ القرآن غَيْرِ الْغَالِي فِيهِ، وَالْجَافِي عَنْهُ، وَإِكْرَامَ ذِي السُّلْطَانِ الْمُقْسِطِ .

355: "Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Saç ve sakalını müslümanlıkta ağartan kimselere, değişik havalara girmeyip hükümleriyle amel etmekten kaçınmayan Kur'an hafızına ve adil idarecilere saygı göstermek Allah'a saygıdan dolayıdır." (Ebu Davud, Edeb 20)

٣٥٦- عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أبيهِ عَنْ جَدِّهِ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيَعْرِفْ شَرَفَ كَبِيرِنَا .

356: Amr ibni Şuayb'in babası aracılığıyla dedesinden aktarıldığına göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Küçüklerimize acımayan, büyüklerimizin büyüklüğünü haklarını bilip tanımayan bizden değildir." (Ebu Davud, Edeb 58, Tirmizi, Birr 15)

٣٥٧- عَنْ مَيْمُونِ بْنِ أبي شَبِيبٍ رحمه الله أن عَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا مَرَّ بِهَا سَائِلٌ فَأَعْطَتْهُ كِسْرَةً، وَمَرَّ بِهَا رَجُلٌ عَلَيْهِ ثِيَابٌ وَهَيْئَةٌ، فَأَقْعَدَتْهُ، فَأَكَلَ، فَقِيلَ لَهَا فِي ذَلِكَ؟ فقالت : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : أنزلوا النَّاسَ مَنَازِلَهُمْ .

وفي رواية : قالت عائشة رضي اللهُ عَنْهَا: أمرنا رسـ ـول ا ﷺ أن ننزل الناس منازلهم.

357: Meymun ibni Ebu Şebib (Allah Ona rahmet etsin)'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: Bir gün Hz. Aişe'ye bir dilenci geldi. Aişe (Allah Ondan razı olsun) ona bir parça ekmek verip savuşturdu. Daha sonra kılık ve kıyafeti düzgün başka bir adam geldi, onu da sofraya oturtarak yemek ikram etti. Bu farklı davranışın sebebini soranlara Aişe şöyle cevap verdi: "Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) insanların derece ve durumlarına göre muamele ediniz" buyurmuştur.

(Ebu Davud, Edeb 20)Başka bir rivayette ise peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem); insanları makamlarına göre muamele etmemizi etretmişlerdir, buyurdu.

٣٥٨- عَنِ ابْنَ عَبَّاسٍ رَضِيِ الله عَنْهُمَا قال : قَدِمَ عُيَيْنَةُ بْنُ حِصْنٍ فَنَزَلَ عَلَى ابْنِ أخيهِ الْحُرِّ بْنِ قَيْسٍ، وَكان مِنَ النَّفَرِ الَّذِينَ يُدْنِيهِمْ عُمَرُ ﷺ وَكان الْقُرَّاءُ أَصْحَابَ مَجْلِسِ عُمَرَ وَمُشَاوَرَتِهِ، كُهُولاً كانوا أَوْ شُبَّانا، فَقَال عُيَيْنَةُ لابْنِ أخيهِ يَا ابْنَ أخي: هَلْ لَكَ وَجْهٌ عِنْدَ هَذَا الأمِيرِ، فَتَسْتَأْذِنَ لِي عَلَيْهِ، فَاسْتَأْذَنَ لِه فأذن له عمر ﷺ فَلَمَّا دَخَلَ قال :هـ ـي يَا ابْنَ الْخَطَّابِ وَاللَّهِ مَا تُعْطِينَا الْجَزْلَ، وَمَا تَحْكُمُ بَيْنَنَا بِالْعَدْلِ ، فَغَضِبَ عُمَرُ ﷺ حَتَّى هَمَّ أن يُوقِعَ بِهِ. فَقَال له الْحُرُّ : يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ إن اللَّهَ تَعَالَى قال لِنَبِيِّهِ ﷺ :﴿خُذِ الْعَفْوَ وَأمر بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴾ وَإن هَذَا مِنَ الْجَاهِلِينَ . فَوَاللَّهِ مَا جَاوَزَهَا عُمَرُ حِينَ تَلاهَا عَلَيْهِ، وَكان وَقَّافًا عِنْدَ كِتَابِ اللَّهِ

358: Abdullah ibni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Uyeyne ibni Hısn Medine'ye geldi ve yeğeni Hurr ibni Kays'a misafir oldu. Hurr, Hz. Ömer'in danışma meclisi üyelerindendi. genç ve yaşlı alimler, Kur'anı okuyup bilenler Hz. Ömer'in danışma meclisinde bulunurlardı. Bu sebeple Uyeyne yeğeni Hurr ibni Kays'a: -Yeğenim senin devlet başkanı yanında bir itibarın var, huzuruna girmek için bana müsaade al, dedi. Hurr, Ömer (Allah Ondan razı olsun)'den izin aldı. Uyeyne, Hz. Ömer'in yanına girince:

-Ey Hattaboğlu! Allah'a yemin ederim ki bize az veriyorsun, adaletle hükmetmiyorsun, dedi.

Ömer hiddetlendi hatta Uyeyne'ye ceza vermek istedi. Bunu sezen Hurr:

-Ey Mü'minlerin emiri Allah, peygamberine: Sen bağışlama yolunu tut! İyiliği emret! Ve cahilleri cezalandırmaktan yüz çevir! (7 Araf 199) buyurdu. Benim amcam da cahillerdendir, dedi.

Bu ayeti Hurr okuduğu zaman Ömer, Uyeyne'yi cezalandırmaktan vazgeçti. Zaten Ömer Allah'ın kitabındaki hükümlere karşı son derece itaatle boyun eğerdi. (Buhari, tefsiru sure-i Araf 5)

٣٥٩- وعَنْ أبي سعيد سَمُرَةُ بْنُ جُنْدُبٍ ﷺ لَقَدْ كُنْتُ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ غُلامًا، فَكُنْتُ أَحْفَظُ عَنْهُ، فَمَا يَمْنَعُنِي مِنَ الْقَوْلِ إلا أن هَهُنَا رِجَالا هُمْ أَسَنُّ مِنِّي .

359: Ebu Said Semure ibni Cündüb (Allah Ondan razı olsun)'ın şöyle dediği rivayet edilmiştir. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) hayatta iken ben çocuk denecek yaştaydım. Bu sebeple kendisinden duyduklarımı ezberliyordum. Ne var ki şimdi burada yaşlı kimselere duyduğum saygı onları söylememe engel oluyor. (Buhari, Hayz 29, Müslim, Cenaiz 88)

٣٦٠- عَنْ أنس ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَا اَكْرَمَ شَابٌّ شَيْخًا لِسِنِّهِ، إلا قَيَّضَ اللهُ لَهُ مَنْ يُكْرِمُهُ عِنْدَ سِنِّهِ.

360: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Herhangi bir genç yaşından dolayı bir ihtiyara hürmet ederse Cenab-ı Hak da o gence yaşlılığında hizmet edecek kimseler verir." (Tirmizi , Birr 75)

BÖLÜM: 45

İYİ KİŞİLERİ ZİYARET EDİP SOHBETTE BULUNMAK

قال الله تعالى : ﴿ وَإذْ قال مُوسَى لِفَتَاهُ لاَ اَبْرحُ حَتَّى اَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ اَوْ اَمْضِىَ حُقُبًا﴾ اِلَى قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿قال لَهُ مُوسَى هَلْ اَتَّبِعُكَ عَلَى أن تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا .﴾

"Bir vakit Musa genç arkadaşına demişti ki "Durup dinlenmiyeceğim ta ki iki denizin birleştiği yere kadar yola devam edeceğim yahut da yıllarca bu uğurda uğraşacağım."İki denizin kavuştuğu yere vardıkları zaman balıklarını unutmuşlardı. Balık denize atlamış dalıp bir yol tutmuş gitmişti. Orayı geçtiklerinde, Musa genç arkadaşına "Kuşluk yemeğimizi getir" dedi. Gerçekten de şu yolculuk yordu bizi. Arkadaşı gördün mü? dedi. Kayanın yanında oturduğumuz zaman balığı unutmuştum, onu bana unutturan ve sana söylememe engel olan da ancak şeytandır. tuhaf şey nasıl da yol bulup suya ulaştı. Musa: "Buydu aradığımız işte ya!" dedi ve izleri üzerinde hemen geri döndüler ve orada kullarımızdan bir kul buldular ki biz katımızdan ona rahmet verip özel bilgiyle donatmıştık onu. Musa o'na sana öğretilen hakiki ilimden bana öğretmek üzere senin peşinden gelebilir miyim, dedi." (18 Kehf 60-66)

قال الله تعالى : ﴿ وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِىِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ.﴾

"Ve Rabbinin hoşnutluğunu umarak sabah akşam O'na yalvarıp yakaranlarla birlikte sen de sabret..." (18 Kehf 28)

٣٦١- عَنْ أنس ﷺ قال : قال أَبُو بَكْرٍ ﷺ بَعْدَ وَفَاةِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ لِعُمَرَ : انطلق بِنَا إِلَى أُمِّ أَيْمَنَ نَزُورُهَا كَمَا كان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَزُورُهَا، فَلَمَّا أنتهَيْنَا إِلَيْهَا بَكَتْ، فَقالاَ لَهَا : مَا يُبْكِيكِ ؟ اَمَا تَعْلَمِينَ أن مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِرَسُولِهِ ﷺ . فَقالت : إنى لاَ اَبْكِى أني لا أَعْلَمُ أن مَا عِنْدَ اللهِ خَيْرٌ لِرَسُولِهِ ﷺ وَلَكِنْ أَبْكِي أن الْوَحْيَ قَدِ انقطَعَ مِنَ السَّمَاءِ، فَهَيَّجَتْهُمَا عَلَى الْبُكَاءِ، فَجَعَلاَ يَبْكِيَان مَعَهَا.

361: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in vefatından sonra Ebu Bekir, Ömer (Allah Ondan razı olsun)'ya : Ümmü Eymen (Allah Ondan razı olsun)'ya gidelim, Rasulullah'ın ziyaret ettiği gibi bizde onu ziyaret edelim, dedi. İkisi beraber oraya geldiklerinde Ümmü Eymen ağladı. Onlar da:

-Niçin ağlıyorsun, Allah katındaki nimetin Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) için çok daha hayırlı olduğunu bilmiyor musun? dediler. Ümmü Eymen'de:

-Ben Rasulullah vefat etti diye ağlamıyorum. Allah katındaki nimetlerin Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) hakkında daha hayırlı olduğunu biliyorum. Fakat ben vahyin kesilmiş olmasından dolayı ağlıyorum, deyince Ebu Bekir ve Ömer (Allah Ondan razı olsun)'de duygulandılar ve hep birlikte ağlamaya başladılar. (Müslim, Fezailüs Sahabe 3)

٣٦٢- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أن رَجُلاً زَارَ أخا لَهُ فِي قَرْيَةٍ أخرى، فَأَرْصَدَ اللَّهُ لَهُ عَلَى مَدْرَجَتِهِ مَلَكًا، فَلَمَّا أَتَى عَلَيْهِ قال : أَيْنَ تُرِيدُ؟ قال : أُرِيدُ أخا لِي فِي هَذِهِ الْقَرْيَةِ قال : هَلْ لَكَ عَلَيْهِ مِنْ نِعْمَةٍ تَرُبُّهَا عَلَيْهِ؟ قال : لاَ غَيْرَ إني أحببْتُهُ فِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ. قال : فَإني رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكَ بِأن اللَّهَ قَدْ أحبكَ كَمَا أحببْتَهُ فِيهِ.

362: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurduğu nakledilmiştir: Adamın biri başka bir beldedeki bir din kardeşini ziyarete giderken Allah bu kimseyi gözetlemek için bir meleği görevlendirmişti. O kimse meleğin yanına varınca melek nereye gidiyorsun, diye sorar. Adam da: Şu köyde bir din kardeşim var, onu ziyarete gidiyorum, cevabını verir. Melek: O kimseden bir menfaatin var da onu devam ettirmeye mi gidiyorsun? der. Adam da: Yok hayır, ben onu sadece Allah rızası için severim, onun için de ziyarete gidiyorum, deyince Melek:

-Sen onu nasıl seviyorsan Allah ta seni öylece seviyor. Ben bu müjdeyi vermek için Allah'ın sana gönderdiği elçisiyim, dedi. (Müslim, Birr 64)

٣٦٣- عَنْهُ قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَنْ عَادَ مَرِيضًا، اَوْ زَارَ أخا لَهُ فِى اللهِ نَادَاهُ مُنَادٍ : بِأن طِبْتَ، وَطَابَ مَمْشَاكَ، وَتَبَوَّأْتَ مِنَ الْجَنَّةِ مَنْزِلاً.

363: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse bir hastayı veya Allah rızası için din kardeşini ziyaret edip halini hatırını sorarsa ona bir melek şöyle seslenir. Ne mutlu sana ne güzel yolculuk cennette kendine bir yer hazırladın." (Tirmizi , Birr 64)

٣٦٤- عَنْ أبي مُوسَى ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : إنما مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ وَجَلِيسِ السَّوْءِ، كَحَامِلِ الْمِسْكِ، وَنَافِخِ الْكِيرِ، فَحَامِلُ الْمِسْكِ، إِمَّا أن يُحْذِيَكَ، وَإِمَّا أن تَبْتَاعَ

مِنْهُ، وَإِمَّا أن تَجِدَ مِنْهُ رِيحاً طَيِّبَةً، وَنَافِخُ الْكِيرِ، إِمَّا أن يُحْرِقَ ثِيَابَكَ، وَإِمَّا أن تَجِدَ رِيحاً خَبِيثَةً .

364: Ebu Musa el Eş'arî (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: Beraber olduğun iyi arkadaşla kötü arkadaşın benzeri güzel koku satanla körük çeken demirci gibidir. Güzel koku satan sana güzel kokusundan verir veya sen ondan satın alırsın veya onunla beraber olduğun sürece güzel kokudan istifade etmiş olursun. Körük çeken demirci ise ya elbiseni yakar ya da kötü koku ve dumandan rahatsız olursun. (Buhari, Rekaik 31, Müslim; Birr 146)

٣٦٥- عَنْ أبـي هُرَيْـرَةَ ﷺ عَـنِ النَّبِـيِّ ﷺ قالـت :تـنْكَحُ الْمَـرْأَةُ لأَرْبَـعٍ : لِمَالِهَـا، وَلِحَسَبِهَا، وَجَمَالِهَا، وَلِدِينِهَا، فَاظْفَرْ بِذَاتِ الدِّينِ تَرِبَتْ يَدَاكَ

365: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kadın dört sebepten dolayı nikahlanır. Malı, soyu, güzelliği ve dindarlığı için. (Ey mümin sen bunlardan) dindâr olaný ele geçirmeye çalış(diğerlerinden geç, şayet dediğimi gibi yapmazsan) yoksulluğa düşersin."(Buhari,Nikah 15,Müslim,Rada 53)

٣٦٦- عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : قال النَّبِيُّ ﷺ لِجِبْرِيلَ : مَا يَمْنَعُكَ أن تَزُورَنَا أَكْثَرَ مِمَّا تَزُورُنَا ؟ فَنَزَلَتْ : (وَمَا نَتَنَزَّلُ إلا بِأمرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذلِكَ).

366: Abdullah ibni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Cebrail'e: Bizi daha sık ziyaret etmeni engelleyen nedir, diye sordu. Bunun üzerine Cibril: "Biz (elçiler) ancak Rabbinin emri ile ineriz. Önümüzdeki, arkamızdaki ve bunların arasındaki her şey O'nundur. Rabbin unutkan değildir. (Buhari, tefsiru sure-i Meryem 2)

٣٦٧- عَنْ أَبِى سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ ﷺ عَنِ النَّبِىِّ ﷺ قال : لاَ تُصَاحب إلا مُؤْمِنًا، وَلاَ يَأْكُلْ طَعَامَكَ إلا تَقِيٌّ.

367: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğu nakledilmiştir: "Mü'minden başkasıyla düşüp kalkma, yemeğini de Allah korkusunu taşıyan kimseler yesin." (Ebu Davud, Edeb 16, tirmizi, Zühd 56)

٣٦٨- عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ ﷺ أن النَّبِىَّ ﷺ قال : اَلرَّجُلُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ، فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِلُ.

368: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kişi dostunun dini yani

hayat tarzı ve yaşantısı üzeredir. O halde kişi dost edineceği kimseye dikkat etsin." (Ebu Davud, Edeb 16, tirmizi, Zühd 45)

٣٦٩- عَنْ اَبِى مُوسَى ألاشْعَرِىِّ ﷺ أن النَّبِىَّ ﷺ قال : اَلْمَرْءُ مَعَ مَنْ أحب.

وَفِى رِوَايَةٍ قال : قِيلَ لِلنَّبِىِّ ﷺ : اَلرَّجُلُ يُحِبُّ الْقَوْمَ وَلَمَّا يَلْحَقْ بِهِمْ؟ قال : اَلْمَرْءُ مَعَ مَنْ أحب.

369: Ebu Musa el Eş'arî (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kişi sevdiğiyle beraberdir." (Buhari, Edeb 96, Müslim, Birr 165)

Bir başka rivayette Rasulullah'a bir kişi bir toplumu sever fakat her yönüyle onların seviyesine erişemezse böyle biri hakkında ne buyuruyorsunuz diye soruldu da Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) : "Kişi sevdiğiyle beraberdir", cevabını verdi.

٣٧٠- عَنْ أنس ﷺ أن اَعْرَابيا قال لِرَسُولِ اللهِ ﷺ : مَتَى السَّاعَةُ؟ قال رسولُ الله ﷺ : مَا أَعْدَدْتَ لَهَا ؟ قال : حبَّ اللَّهِ وَرَسُولِهِ. قال : أنت مَعَ مَنْ أحببْتَ

وَفِى رِوَايَةٍ لَهُمَا: مَا أَعْدَدْتُ لَهَا مِنْ كَثِيرِ صَوْمٍ ، وَلاَ صَلاَةٍ ، وَلاَ صَدَقَةٍ ، وَلَكِنِّي أحب اللَّهَ وَرَسُولَهُ

370: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre bir bedevi Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e: Kıyamet ne zaman kopacak? diye sordu. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem):

-Kıyamet için ne hazırladın? Buyurdu. Bedevi de:

-Allah ve Rasulünün sevgisini, dedi. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) :

-O halde sen sevdiğinle berabersin, buyurdu. (Buhari, Edeb 96, Müslim, Birr 163)

* Diğer bir rivayette Bedevînin cevabı: "Ahiret için çok oruç, namaz ve sadaka hazırlayabilmiş değilim, ancak ben Allah'ı ve Peygamberi çok severim", şeklindedir. (Buhari, Edeb 95, Müslim, Birr 164)

٣٧١- عَنِ ابْنُ مَسْعُودٍ ﷺ قال : جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَال : يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ تَقُولُ فِي رَجُلٍ أحب قَوْمًا، وَلَمْ يَلْحَقْ بِهِمْ؟ فَقَال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أحب

371: Abdullah ibni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e bir adam geldi ve: Ey Allah'ın Rasulü bir topluluğu seven fakat onların işlediği amellerle onlara ulaşamayan kişi hakkında ne dersin?

dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de: "Kişi sevdiğiyle beraberdir", cevabını verdi.

٣٧٢- عَنْ ابِى هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِىِّ ﷺ قال : اَلنَّاسُ مَعَادِنُ كَمَعَادِنِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ، خِيَارُهُمْ فِى الْجَاهِلِيَّةِ خِيَارُهُمْ فِى الإسلام إذا فَقِهُوا، وَالأَرْوَاحُ جُنُودٌ مُجَنَّدَةٌ، فَمَا تَعَارَفَ مِنْهَا ائْتَلَفَ، وَمَا تَنَاكَرَ مِنْهَا اخْتَلَفَ.

372: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İnsanlar altın ve gümüş madenleri gibidir. İslam öncesi cahiliyyet dönemde hayırlı olanlar islam döneminde de islamı kavradıkları takdirde hayırlıdırlar. Ruhlar askeri birlikler gibi çeşitlidir. Ruhlar aleminde birbiriyle tanışanlar anlaşıp kaynaşırlar, tanışmayanlar da anlaşıp kaynaşamaz ve ayrı ayrı olurlar." (Müslim, Birr 159)

٣٧٣- عَنْ أُسَيْرِ بْنِ عَمْرٍو قال : كان عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ ﷺ إذا أَتَى عَلَيْهِ أَمْدَادُ أَهْلِ الْيَمَنِ سَأَلَهُمْ : أَفِيكُمْ أُوَيْسُ بْنُ عامر؟ حَتَّى أَتَى عَلَى أُوَيْسٍ ﷺ، فقال له: أنت أُوَيْسُ بْنُ عامر؟ قال : نَعَمْ، قال : مِنْ مُرَادٍ ثُمَّ مِنْ قَرَنٍ؟ قال : نَعَمْ، قال : فَكان بِكَ بَرَصٌ، فَبَرَأْتَ مِنْهُ إلا مَوْضِعَ دِرْهَمٍ؟ قال : نَعَمْ قال : لَكَ وَالِدَةٌ؟ قال : نَعَمْ ، قال: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : يَأْتِي عَلَيْكُمْ أُوَيْسُ بْنُ عامر مَعَ أَمْدَادِ أَهْلِ الْيَمَنِ مِنْ مُرَادٍ، ثُمَّ مِنْ قَرَنٍ كان بِهِ بَرَصٌ، فَبَرَأَ مِنْهُ إلا مَوْضِعَ دِرْهَمٍ، لَهُ وَالِدَةٌ هُوَ بِهَا بَرٌّ لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللَّهِ لأَبَرَّه، فَإِن اسْتَطَعْتَ أن يَسْتَغْفِرَ لَكَ فَافْعَلْ. فَاسْتَغْفِرْ لِي فَاسْتَغْفَرَ لَهُ، فَقال لَهُ عُمَرُ : أَيْنَ تُرِيدُ؟ قال : الْكُوفَةَ. قال : ألا أَكْتُبُ لَكَ إِلَى عَامِلِهَا؟ قال : أكون فِي غَبْرَاءِ النَّاسِ أحب إِلَيَّ، قال : فَلَمَّا كان مِنَ الْعَامِ الْمُقْبِلِ حَجَّ رَجُلٌ مِنْ أَشْرَافِهِمْ، فَوافَى عُمَرَ، فَسَأَلَهُ عَنْ أُوَيْسٍ، فقالت : تركْتُهُ رَثَّ الْبَيْتِ، قَلِيلَ الْمَتَاعِ، قال : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : يَأْتِي عَلَيْكُمْ أُوَيْسُ بْنُ عامر مَعَ أَمْدَادِ أَهْلِ الْيَمَنِ مِنْ مُرَادٍ، ثُمَّ مِنْ قَرَنٍ ، كان بِهِ بَرَصٌ فَبَرَأَ مِنْهُ إلا مَوْضِعَ دِرْهَمٍ، لَهُ وَالِدَةٌ هُوَ بِهَا بَرٌّ، لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللَّهِ لأَبَرَّهُ، فَإِن اسْتَطَعْتَ أن يَسْتَغْفِرَ لَكَ، فَافْعَلْ فَأَتَى أُوَيْسًا، فَقال : اسْتَغْفِرْ لِي قال : أنت أَحْدَثُ عَهْدًا بِسَفَرٍ صَالِحٍ، فَاسْتَغْفِرْ لِي. قال: لَقِيتَ عُمَرَ؟ قال : نَعَمْ، فَاسْتَغْفَرَ لَهُ، فَفَطِنَ لَهُ النَّاسُ ، فانطلق عَلَى وَجْهِهِ.

وفي رواية لمسلم أيضا عَنْ أُسَيْرِ بْنِ جَابِرٍ ﷺ أَنَّ أَهْلَ الْكُوفَةِ وَفَدُوا إِلَى عُمَرَ ﷺ وَفِيهِمْ رَجُلٌ مِمَّنْ كَانَ يَسْخَرُ بِأُوَيْسٍ، فَقَالَ عُمَرُ : هَلْ هَا هُنَا أَحَدٌ مِنَ الْقَرَنِيِّينَ؟ فَجَاءَ ذَلِكَ الرَّجُلُ، فَقَالَ عُمَرُ : إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَدْ قَالَ: « إِنَّ رَجُلاً يَأْتِيكُمْ مِنَ الْيَمَنِ يُقَالُ

لَهُ أُوَيْسٌ لاَ يَدَعُ بِالْيَمَنِ غَيْرَ أُمٍّ لَهُ قَدْ كَانَ بِهِ بَيَاضٌ فَدَعَا اللَّهَ، فَأَذْهَبَهُ عَنْهُ إِلاَّ مَوْضِعَ الدِّينَارِ أَوِ الدِّرْهَمِ، فَمَنْ لَقِيَهُ مِنْكُمْ، فَلْيَسْتَغْفِرْ لَكُمْ » .

وفي رواية له عن عُمَرَ ﷺ قَالَ: إِنِّى سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ « إِنَّ خَيْرَ التَّابِعِينَ رَجُلٌ يُقَالُ لَهُ : أُوَيْسٌ وَلَهُ وَالِدَةٌ، وَكَانَ بِهِ بَيَاضٌ، فَمُرُوهُ، فَلْيَسْتَغْفِرْ لَكُمْ » .

373: İbni Cabir diye bilinen Üseyr ibni Amr şöyle demiştir: Yemenden yardımcı askerler cihad için geldikçe Hz. Ömer:

Üveys ibni Amir aranızda var mı? diye sorardı. Nihayet Üveyse gelince onun yanına gitti ve:

-Üveys ibni Amir sen misin? diye sordu. O da evet dedi.

-Murad kabilesi karen kolundan mısın?

-Evet.

-Sende alaca hastalığı vardı, şimdi iyileştin, ondan bir dirhem büyüklüğünde yer kaldı öylemi?

-Evet öyledir.

-Annen var mı?

-Evet.

-Ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den bizzat işittim: "Yemen'den destek birlikleri içinde Murad kabilesinin Karen kolundan Üveys ibni Âmir isimli biri gelecektir. Alaca hastalığına tutulmuşsa da iyileşmiştir. Vücudunda iz olarak sadece bir dirhem miktarı yer kalmıştır. Onun bir annesi var, ona çok iyi bakardı. Eğer o bir şey hususunda yemin etse Allah onun yeminini doğru çıkarır. Eğer becerebilirsen bağışlanman için yalvarıp dua etmesini iste ve yaptır", buyururken işittim. Bundan dolayı benim bağışlanmam için dua ediver, dedi.

Üveys de Hz. Ömer için bağışlanma talebinde bulunup dua etti. Daha sonra Ömer: Nereye gitmek istiyorsun diye sordu. Üveys: Kufe'ye, dedi. Ömer:

-Senin için Kufe valisine bir mektup yazayım mı? dedi. O da:

-Fakir halk arasında bulunmayı daha çok severim, diye cevap verdi.

Aradan bir yıl geçtikten sonra Kufe ileri gelenlerinden bir kimse hacca gelmişti. Ömer'le karşılaştı. Ömer kendisine Üves'i sordu. O da:

-Ben buraya gelirken o tamtakır denecek yıkık dökük bir evde barınmakta idi, dedi. Ömer (Allah Ondan razı olsun)'da: Ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i:

"Üveys ibni Amir size Yemen destek birlikleri içinde gelecektir. Kendisi Murad kabilesi Karen kolundandır. Alaca hastalığına tutulmuşsa da iyileşmiştir. Sadece bir dirhem miktarı kadar bir yerde hastalığın izi kalmıştır. Onun bir annesi var, ona çok iyi bakardı. Eğer o bir şey hakkında yemin etse Allah onun yeminini yerine getirir,

duasını kabul eder. Kendin için dua ve istiğfar ettirebilirsen bunu yap, fırsatı kaçırma", diye buyururken işittim, dedi.

O Kufeli adam da Kufe'ye dönünce Üveys'e varıp:

-Benim için mağfiret dile! diye ricada bulundu. Üveys:

-Sen mübarek ve güzel bir yolculuktan yeni geldin. Benim için sen dua et, dedi. Adam dua isteğinde ısrar edince:

-Sen Ömer'le mi karşılaştın? dedi. Adam:

-Evet, dedi.

Bunun üzerine Üveys o kişi için af ve bağışlanma talebinde bulundu. Bu olay üzerine insanlar Üveys'in nasıl bir kimse olduğunu anladılar, o da orayı bırakıp gitti. (Müslim, Fezailüs Sahabe 225)

* Müslim'in yine Üseyr ibni Cabir'den rivayetine göre aralarında Üveys ile alay eden bir kişinin de bulunduğu Kufeli bir grup Ömer'e geldiler. Ömer: Burada Karenilerden kimse var mı? diye sordu. Hemen o alaycı adam Ömer'in yanına geldi. Ömer (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Şüphesiz ki Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) :

"Yemenden size Üveys adında biri gelecek. Annesinden başka kimsesi olmayan bu adam anasına hizmet için Yemenden ayrılmıyordu. O alaca hastalığına tutulmuştu. Allah'a dua etti de dinar ve dirhem büyüklüğünde bir yer dışında Allah onu hastalığından kurtardı. Ona hanginiz rastlarsa sizin için bağışlanma talebinde bulunsun." (Müslim, Birr 223)

* Yine Müslim'in başka bir rivayetinde Hz. Ömer'in şöyle dediği nakledilmiştir. Ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu işittim. "Hiç şüphesiz tabiilerin en hayırlısı Üveys adındaki bir kimsedir. Onun bir anası vardır. Alaca hastalığı geçirmiştir. Ona uğrayınız sizin için istiğfar etmesini isteyiniz." (Müslim, Birr 224)

٣٧٤- عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ﷺ قال : اسْتَأْذَنْتُ النَّبِىَّ ﷺ فِى الْعُمْرَةِ فَأَذِنَ لِى، وَقال : لاَ تَنْسَنَا يَا اُخَىَّ مِنْ دُعَائِكَ. فَقال كَلِمَةً مَا يَسُرُّنِى أن لِى بِهَا الدُّنْيَا.

وَفِى رِوَايَةٍ قال : اَشْرِكْنَا يَا اُخَىَّ فِى دُعَائِكَ.

374: Ömer ibn-ül Hattab (Allah Ondan razı olsun)'den şöyle dediği rivayet olunmuştur. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'den umre yapmak için izin istedim, izin verdi ve: "Kardeşciğim bizi de duadan unutma", buyurdu.

Onun bu sözüne karşılık bana dünyayı verseler bu kadar sevinmezdim * Başka bir rivayette de: "Kardeşciğim bizi de duana ortak et", şeklindedir. (Ebu Davud, Vitir 23, tirmizi, Deavat 109)

٣٧٥- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : كان النَّبِىُّ ﷺ يُزُورُ قُبَاءً رَاكِبًا وَمَاشِيًا، فَيُصَلِّى فِيهِ رَكْعَتَيْنِ.

وَفِى رِوَايَةٍ: كان النَّبِىُّ ﷺ يَأْتِى مَسْجِدَ قُبَاءٍ كُلَّ سَبْتٍ رَاكِبًا وَمَاشِيًا. وَكان ابْنُ عُمَرَ يفْعَلُهُ.

375: Abdullah İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bazen binekle bazen de yaya olarak Kuba mescidini ziyaret eder ve orada iki rekat namaz kılardı. (Buhari, es Salat fi Mescidi Mekke ve Medine 4)

* Başka bir rivayette Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) "Her Cumartesi günü binekle veya yaya olarak Kuba mescidine gelirdi." İbni Ömer de böyle yapardı. (Buhari, es Salat fi Mescidi Mekke ve Medine 4, Müslim, Hac 521)

BÖLÜM: 46

ALLAH İÇİN SEVMEK VE BUNU YAYMAK

قال الله تعالى : ﴿ مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاء عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاء بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الإنجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُم مَّغْفِرَةً وَأَجرا عَظِيمًا﴾

"Muhammed, Allah'ın elçisidir. O'nun yanında bulunan mü'minler Allah'tan gelen gerçekleri örtbas eden tüm kafirlere karşı kararlı, tavizsiz ve çetin; ama birbirlerine karşı daima merhametlidirler. Onların namazda rukua eğilerek ve secdeye kapanarak Allah'ın lütuf ve rızasını aradıklarını görürsün. Onların nişanları yüzlerinde secde izi görünmektedir. Bu, onların Tevratta anlatılan vasıflarıdır. İncilde onların vasıfları şudur: "Bir ekin gibidirler ki filizini çıkardı derken filizi kuvvetlenmiştir, derken kalınlaşmıştır, derken gövdesinin üzerinde dümdüz boy vermiştir. Ekincileri sevindirir. Peygamberin ashabı hakkındaki bu benzetme kafirleri öfkelendirir. Ama yine de onlar içinden inanıp doğru ve yararlı işler yapanlara Allah bağışlanma ve büyük bir mükafat vadetmiştir. (48 Feth 29)

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ تَبَوَّؤُوا الدَّارَ وَالإيمان مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجر إِلَيْهِم﴾

"Ve onlardan önce Medine'yi yurt ve iman evi edinmiş olanlar kendilerine göç edip gelenleri severler." (59 Haşr 9)

٣٧٦- عَنْ أنس بْنِ مَالِكٍ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : ثَلاَثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ بهن حَلاَوَةَ الإيمان : أن يَكُونَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أحب إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا، وَإِن يُحِبَّ الْمَرْءَ لاَ يُحِبُّهُ إلا لِلَّهِ، وَأن يَكْرَهَ أن يَعُودَ فِي الْكُفْرِ بعد أن أنقذه الله منه، كَمَا يَكْرَهُ أن يُقْذَفَ فِي النَّارِ.

376: Enes ibni Malik (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Bir kimsede üç özellik tam olarak bulunursa imanın tadını tadar. Allah ve Rasulünü herkesten fazla sevmek, sevdiğini Allah için sevmek, Allah kendisini küfürden kurtardıktan sonra tekrar küfre dönmeyi ateşe atılmak gibi istememek, tehlikeli görmek.” (Buhari, İman 9, Müslim, İman 67)

٣٧٧- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللَّهُ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لاَ ظِلَّ إلا ظِلُّهُ : إِمَامٌ عَادِلٌ، وَشَابٌّ نَشَأَ بِعِبَادَةِ اللَّهِ، وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ فِي الْمَسَاجِدِ، وَرَجُلان تَحَابَّا فِي اللَّهِ اجْتَمَعَا عَلَيْهِ، وَتَفَرَّقَا عَلَيْهِ، وَرَجُلٌ دَعَتْهُ أمرأَةٌ ذَاتُ حسن وَجَمَالٍ، فَقَال : إني أخافُ اللَّهَ، وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ, فَأَخْفَاهَا حَتَّى لاَ تَعْلَمَ شِمَالُهُ مَا تُنْفِقُ يَمِينُه رَجُلٌ ذَكَرَ اللَّهَ خَالِيًا فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ.

377: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Hiçbir gölgenin bulunmadığı kıyamet gününde Allah yedi tür insanı arşının gölgesinde barındıracaktır.

1- Adaletli devlet başkanı,

2- Allah’a ibadet ve itaat ederek yetişen genç,

3- Kalbi mescidlere bağlı kimse,

4- Allah için sevişip bu uğurda bir araya gelip ayrılan kişiler,

5- Makam ve güzellik sahibi bir kadının zina çağrısını, Ben Allah’tan korkarım diyerek reddeden kimse,

6- Sağ elinin verdiğini sol eli bilmeyecek kadar gizli sadaka veren kimse.

7- Kendi başına kaldığında Allah’ı anarak gözyaşı akıtan kimse. (Buhari, Ezan 36, Müslim, Zekat 91)

٣٧٨- وَعَنْهُ قال : قال رسولُ الله ﷺ : إن اللهَ تَعَالَى يَقُولُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ : أَيْنَ الْمُتَحَابُّونَ بِجَلاَلِى؟ الْيَوْمَ أُظِلُّهُمْ فِى ظِلِّى، يَوْمَ لاَ ظِلَّ إلا ظِلِّى.

378: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Allah kıyamet gününde:

-Benim için birbirlerini sevenşer nerededir? Onları gölgemden başka gölgenin bulunmadığı bu günde onları arşımın gölgesi altında gölgelendireceğim.” (Müslim, Birr 37)

٣٧٩- وَعَنْهُ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لاَ تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا، وَلاَ تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا، أَوَلاَ أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إذا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ؟ أَفْشُوا السَّلاَمَ بَيْنَكُمْ .

379: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Canım elinde olan Allah’a yemin ederim ki sizler iman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Yaptığınız zaman birbirinize sevgi ve saygınızın artacağı bir şey söyleyeyim mi? Aranızda selamı ve selamlaşmayı yayınız.” (Müslim, İman 93)

٣٨٠- وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ : "أن رَجُلاً زَارَ أخا لَهُ في قَرْيَةٍ ، فَأَرْصَدَ اللهُ لَهُ عَلَى مَدْرَجَتِهِ مَلَكًا، وَذَكَرَ الحديث إلى قَوْلِهِ: "إن اللهَ تَعَالَى قَدْ أحبكَ كَمَا أحببْتَهُ فِيهِ.

380: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurduğu nakledilmiştir: Adamın biri başka bir beldedeki bir din kardeşini ziyarete giderken Allah bu kimseyi gözetlemek için bir meleği görevlendirmişti. O kimse meleğin yanına varınca melek nereye gidiyorsun, diye sorar. Adam da: Şu köyde bir din kardeşim var, onu ziyarete gidiyorum, cevabını verir. Melek: O kimseden bir menfaatin var da onu devam ettirmeye mi gidiyorsun? dedi. Adam da: Yok hayır, ben onu sadece Allah rızası için severim, onun için de ziyarete gidiyorum, deyince Melek:

-Sen onu nasıl seviyorsan Allah ta seni öylece seviyor. Ben bu müjdeyi vermek için Allah’ın sana gönderdiği elçisiyim, dedi. (Müslim, Birr 64)

٣٨١- عَنِ الْبَرَاءِ ابْنِ عَازِبٍ رضي اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أنهُ قال فِي الأنصار: لاَ يُحِبُّهُمْ إلا مُؤْمِنٌ، وَلاَ يُبْغِضُهُمْ إلا مُنَافِقٌ، مَنْ أحبهُمْ أحبهُ اللهُ، وَمَنْ أَبْغَضَهُمْ أَبْغَضَهُ اللَّهُ.

381: Berâ ibni Âzib (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Medineli Ensar müslümanlar hakkında şöyle buyurdu:

“Ensarı (Medineli Müslümanları) ancak mü’min olanlar sever onlara ancak münafık olanlar kin besler, buğzeder. Onlara düşmanlık edip buğzedene de Allah buğzeder ve nefret eder.” (Buhari, Menakıb-ül Ensar 4, Müslim, İman 129)

٣٨٢- عَنْ مُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ ﷺ قال : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: قال اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ : الْمُتَحَابُّونَ فِي جَلاَلِي، لَهُمْ مَنَابِرُ مِنْ نُورٍ يَغْبِطُهُمُ النَّبِيُّونَ وَالشُّهَدَاءُ.

382: Muaz (Allah Ondan razı olsun), Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim demiştir: "Allah, benim rızam için birbirlerini sevenlere peygamberlerin ve şehidlerin bile imreneceği nurdan minberler vardır", buyurmuştur. (Tirmizi , Zühd 53)

٣٨٣- عَنْ اَبِى اِدْرِيسَ الخولاني رَحِمَهُ اللّٰهُ قال : دَخَلْتُ مَسْجِدَ دِمَشْقَ، فَإذا فَتًى بَرَّاقُ الثَّنَايَا، وَإذا النَّاسُ مَعَهُ، فَإذا خْتَلَفُوا فِى شَىْءٍ اَسْنَدُوهُ اِلَيْهِ، وَصَدَرُوا عَنْ رَأْيِهِ، فَسَأَلَت عَنْهُ، فَقِيلَ: هذَا مُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ ﷺ ، فَلَمَّا كان مِنَ الْغَدِ ¸ هَجَّرْتُ، فَوَجَدْتُهُ قَدْ سَبَقَنِى بِالتَّهْجِيرِ، وَوَجَدْتُهُ يُصَلِّى، فَأنتظَرْتُهُ حَتَّى قَضَى صَلاَتَهُ، ثُمَّ جِئْتُهُ مِنْ قِبَلِ وَجْهِهِ، فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ، ثُمَّ قُلْتُ: وَاللّٰهِ إنى لأحبك لله. فَقَال : آللّٰهِ؟ فَقُلْتُ: اللّٰهِ. فَقَال : آللّٰهِ؟ فَقُلْتُ: اَللّٰهِ، فَأَخذنِى بِحَبْوَةِ رِدَائِى، فَجَبَذَنِى اِلَيْهِ، فَقَال : اَبْشِرْ، فَإنى سَمِعْتُ رَسُولَ اللّٰه ﷺ يَقُولُ : قَال الله تعالى: وَجَبَتْ مَحَبَّتِي للمتحابي فِى ، والْمُتَجَالِسِينَ فِىَّ، وَالْمُتَزَاوِرِينَ فِىَّ، وَالْمُتَبَاذِلِينَ فِىَّ.

383: Ebu İdris el Havlani (Allah Ona rahmet etsin)'ın şöyle dediği nakledilmiştir: Bir gün Dımışk mescidine girmiştim. Güleç yüzlü bir gençle karşılaştım. İnsanlar etrafına toplanmışlar görüş ayrılığına düştükleri meseleleri ona soruyorlar ve söylediklerini kabul ediyorlardı. Kim olduğunu sordum, Muaz ibni Cebel dediler. Ertesi gün erkenden mescide koşmuştum baktım ki o genç benden önce gelmiş namaz kılıyor. Namazını bitirinceye kadar bekledim, sonra önüne geçerek selam verdim.

-Allah'a yemin ederim ki ben seni Allah için seviyorum, dedim.

-Allah için mi seviyorsun? dedi.

-Evet, Allah için, dedim. O yine:

-Gerçekten Allah için mi seviyorsun? dedi. Ben de:

-Evet gerçekten Allah için seviyorum, dedim.

Bunun üzerine elbisemden tutarak beni kendisine doğru çekti ve şöyle dedi:

-Müjdeler sana zira ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim: "Allah buyuruyor ki: Sadece benim için birbirlerini seven, benim rızam için toplanan, benim uğrunda birbirini ziyaret eden ve sadece benim rızamı kazanmak için sadaka verip infak edenler benim sevgime hak kazanmışlardır." (Muvatta, Şa'r 16)

٣٨٤- عَنْ اَبِى كَرِيمَةَ الْمِقْدَادِ بْنِ مَعْدِيكَرِبَ ﷺ عَنِ النَّبِىِّ ﷺ قال : إذا أحب الرَّجُلُ أخاهُ، فَلْيُخْبِرْهُ إنهُ يُحِبُّهُ.

384: Ebu Kerime Mikdad ibni Ma'dikerib (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse din

kardeşini Allah rızası için severse, sevdiğini ona haber verip, bildirsin." (Ebu Davud, Edeb 113)

٣٨٥- وَعَنْ مُعَاذٍ ﷺ أن رَسُولَ الله ﷺ أخذ بِيَدِهِ، وَقال : يَا مُعَاذُ، وَاللهِ إنى لأحبكَ، ثُمَّ أُوصِيكَ يَا مُعَاذُ، لاَ تَدَعَنَّ فِى دُبُرِ كُلِّ صَلاَةٍ تَقُولُ: اَللَّهُمَّ اَعِنِّى عَلَى ذِكْرِكَ، وَشُكْرِكَ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ.

385: Muaz ibni Cebel (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Muaz'ın elini tutmuş ve şöyle buyurmuştur.

"Ey Muaz Allah'a yemin ederim ki ben seni gerçekten seviyorum. Sonra sana şunu gerçekten tavsiye ederim, her namazın sonunda şöyle demeyi terketme: "Allah'ım seni anmak, sana şükretmek, sana güzelce kulluk etmekte bana yardım et." (Ebu Davud, Vitir 26, Nese-i, Sehv 60)

٣٨٦- وَعَنْ أنس رضي الله عنه، أن رَجُلاً كان عِنْدَ النَّبِىِّ ﷺ فَمَرَّ رَجُلٌ بِهِ، فَقال : يَا رَسُولَ اللّهِ، إنى لأحب هذَا. فَقَال لَهُ النَّبِىُّ ﷺ : اَاَعْلَمْتَهُ؟ قال : لا، قال : اَعْلِمْهُ، فَلَحِقَهُ، فَقال : إنى أحبكَ فِى اللهِ. فَقال : أحبكَ اللهُ الَّذِى أحببْتَنِى لَهُ.

386: Enes ibni Malik (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında bir sahabi bulunuyordu. Bir başka sahabi yanlarından geçti. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında bulunan sahabi: Ya Rasulallah vallahi bu adamı seviyorum, dedi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) : "Sevdiğini ona bildirdin mi? diye sorunca "Hayır" dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in "Git bildir" demesi üzerine o sahabi ona yetişti ve "Seni Allah rızası için seviyorum" dedi. O da: "Beni uğrunda sevdiğin Allah da seni sevsin" diye dua etti. (Ebu Davud, Edeb 113)

BÖLÜM: 47

ALLAH'IN KULUNU SEVMESİNİN İŞARETLERİ

قال الله تعالى : ﴿ قُلْ أن كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللهَ فَاتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ اللهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ، وَاللهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ.﴾

"Ey peygamber de ki: "Eğer Allah'ı seviyorsanız bana tabi olun ki Allah ta sizi sevsin ve günahlarınızı affetsin, zira Allah çok affeden ve çok acıyandır." (3 Al-i İmran 31)

قال الله تعالى : ﴿ يَا أيها الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِى اللهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ، اَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ اَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ، يُجَاهِدُونَ فِى سَبِيلِ اللهِ، وَلاَ يَخَافُونَ لَوْمَةَ لاَئِمٍ، ذلِكَ فَضْلُ اللهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ، وَاللهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ.﴾

"Ey iman edenler, sizden kim dininden dönerse bilsin ki, Allah yakında öyle bir toplum getirecek ki, O onları sever, onlar da O'nu severler, mü'minlere karşı alçak gönüllü, Allah'tan gelen gerçekleri örtbas edenlere karşı onurlu ve şiddetlidirler. Allah yolunda cihad ederler, hiçbir kınayanın kınamasından korkmazlar. Bu Allah'ın bir lütfudur, onu dilediğine verir. Allah lütfunda sınırsız olup her şeyi bilendir." (5 Maide 54)

٣٨٧ – عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﵁ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ أن اللَّهَ قال : مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ، وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أحب إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتُ عَلَيْهِ، وَمَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أحبهُ، فَإِذا أحببْتُهُ، كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ، وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا، وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا، وَإِن سَأَلَنِي لأُعْطِيَنَّهُ، وَلَئِنِ اسْتَعَاذَنِي لأُعِيذَنَّهُ .

387: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem), Allah şöyle buyurmuştur, dedi."Her kim benim dostum olan kuluma düşmanlık ederse ben de ona harb açarım. Kulum bana kendisine farz kıldığım ibadetlerden daha sevimli bir şeyle yakınlık sağlayamaz. Kulum bana farzlarla birlikte işlediği nafile ibadetlerle durmadan yaklaşır nihayet ben onu severim. Kulumu sevince de adeta onun işiten kulağı gören gözü, tutan eli ve yürüyen ayağı olurum. Benden her ne isterse onu mutlaka veririm. Bana sığınırsa da onu korurum." (Buhari, Rikak 38)

٣٨٨– وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : إذا أحب اللهُ الْعَبْدَ نَادَى جبْرِيلَ : أن اللهَ يُحِبُّ فُلانا، فَأحببْهُ ، فَيُحِبُّهُ جبْرِيلُ ثم يُنَادِي جبْرِيلُ السَّمَاء، فيقول : إن اللَّهَ يُحِبُّ فُلانا فَأحبوهُ فَيُحِبُّهُ أَهْلُ السَّمَاءِ ثُمَّ يُوضَعُ لَهُ الْقَبُولُ فِي الأرض.

وَفِى رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ:إن اللَّهَ إذا أحب عَبْدًا دَعَا جِبْرِيلَ فَقَال : إني أحب فُلانا فَأحببهُ قال : فَيُحِبُّهُ جِبْرِيلُ، ثُمَّ يُنَادِي فِي السَّمَاءِ فَيَقُولُ : إن اللَّهَ يُحِبُّ فُلانا فَأحبوهُ فَيُحِبُّهُ أَهْلُ السَّمَاءِ، ثُمَّ يُوضَعُ لَهُ الْقَبُولُ فِي الأرض، وَإذا أَبْغَضَ عَبْدًا دَعَا جِبْرِيلَ، فَيَقُولُ : إني أُبْغِضُ فُلانا فَأَبْغِضْهُ ، فَيُبْغِضُهُ جبْرِيلُ ثُمَّ يُنَادِي فِي أَهْلِ السَّمَاءِ: إن اللَّهَ يُبْغِضُ فُلانا فَأَبْغِضُوه، فَيُبْغِضُه أَهْلِ السَّمَاءِ ثُمَّ تُوضَعُ لَهُ الْبَغْضَاءُ فِي الأَرض .

388: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah bir kulu sevdiği zaman Cebrail'e "Allah filanı seviyor, onu sende sev" diye emreder. Cebrail de o kulu sever

sonra gök halkı olan meleklere: Gerçekten Allah filanı seviyor onu siz de seviniz! diye hitap eder.

Göklerdekiler de o kimseyi severler sonra da yeryüzündekilerin gönlünde o kimseye karşı bir sevgi uyanır." (Buhari, Bed'ül halk 6, Müslim, Birr 157)

*Müslim'in değişik bir rivayetinde: Allah bir kulu sevdiği zaman Cebrail'e "Ben filanı seviyorum sen de sev" diye emreder. Cebrail'de onu sever ve gök halkına: Allah filan kimseyi seviyor siz de seviniz, der. Gökte bulunanlar onu severler sonra da yeryüzündekilerin kalblerine o kimsenin sevgisi yerleşmeye başlar.

Allah bir kuluna buğzederse Cebrail'e: "Ben falanı sevmiyorum sen de sevme" diye emreder. Cebrail de onu sevmez. Sonra Cebrail gök halkına: Allah filan kişiyi sevmiyor, siz de sevmeyin der. Göktekiler de o kimseyi sevmezler. Sonra yeryüzündekiler de o kimseye karşı bir kin ve nefret uyanır." (Müslim, Birr 159)

٣٨٩- عَنْ عَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا أن النبي ﷺ بَعَثَ رَجُلاً عَلَى سَرِيَّةٍ وَكان يَقْرَأُ لأَصْحَابِهِ فِي صَلاَتِهِمْ، فَيَخْتِمُ بِ)قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (فَلَمَّا رَجَعُوا، ذَكَرُوا ذَلِكَ لِلنَّبِيِّ ﷺ فَقال : سَلُوهُ لأَيِّ شَيْءٍ يَصْنَعُ ذَلِكَ؟ فَسَأَلُوهُ، فَقال : لإنها صِفَةُ الرَّحْمَنِ فأنا أحب أن أَقْرَأَ بِهَا، فَقال النَّبِيُّ ﷺ : أَخْبِرُوهُ أن اللَّهَ يُحِبُّهُ.

389: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) ashabtan bir kişiyi askeri bir bölüğe komutan tayin edip bir gazaya göndermişti. Bu zat her imam olduğunda namazını zammı surelerden ihlas suresini okuyarak rekatları tamamlardı. Dönüşte durumu Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e haber verdiler. O da: "Niçin böyle yaptığını sorunuz? Buyurdular. Onlar da sorunca:

-İhlas suresi Rahman'ın sıfatlarını içeriyor bu sebeple ben onu okumayı severim, dedi. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın da onu sevdiğini kendisine müjdeleyiniz", buyurdu. (Buhari, tevhid, 1, Müslim, Salatül Müsafirin 263)

BÖLÜM: 48

FAKİR VE GÜÇSÜZLERE EZİYET ETMEMEK

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانا وَإِثْمًا مُبِينًا. ﴾

"Mü'min erkekleri ve mü'min kadınları yapmadıkları bir işten dolayı suçlayanlara gelince onlar iftira atma suçu işlemiş ve böylece günaha girmiş olurlar." (33 Ahzab 58)

قال الله تعالى : ﴿ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلاَ تَقْهَرْ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلاَ تَنْهَرْ.﴾

"O halde yetime haksızlık yapma ve yüzünü ekşitme, yardım isteyeni de hangi çeşit olursa olsun boş çevirme." (93 Duha 9-10)

٣٩٠- عَنْ جُنْدَبِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : مَنْ صَلَّى صَلاَةَ الصُّبْحِ، فَهُوَ فِي ذِمَّةِ اللَّه، فَلاَ يَطْلُبَنَّكُمُ اللَّهُ مِنْ ذِمَّتِهِ بِشَيْءٍ، فَإِنهُ مَنْ يَطْلُبْهُ مِنْ ذِمَّتِهِ بِشَيْءٍ يُدْرِكْهُ، ثُمَّ يَكُبَّهُ عَلَى وَجْهِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ .

390: Cündüb ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim Sabah namazını kılarsa Allah'ın himayesi ve zimmeti altındadır. Sakın Allah zimmetine ait bir şeyden dolayı sizi takibe almasın. Çünkü o kimi takibe alırsa her yönden ona gücü yeter ve yüzüstü cehennem ateşine atar." (Müslim, Mesacid 261, Tirmizi, Salat 51, Fiten 6, İbn Mace, Fiten 6)

BÖLÜM: 49

GÖRÜNÜŞE GÖRE HÜKÜM VERMEK

KALBLERDEKİNİ ALLAH'A BIRAKMAK

قال الله تعالى : ﴿ فَإِن تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلاَةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ.﴾

"... Eğer dönüp tevbe ederlerse, tevbe ve imanlarının gereği namazı kılarlar zekatı da verirlerse artık onları serbest bırakın..." (9 Tevbe 5)

٣٩١/١- عَنِ بْنِ عُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : أمرتُ أن أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أن لاَ إِلَهَ إلا اللَّهُ، وَأن مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّه, وَيُقِيمُوا الصَّلاَةَ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ، فَإذا فَعَلُوا ذلِكَ، عَصَمُوا مِنِّي، دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ، إلا بِحَقِّ الإسلام وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ .

391: Abdullah İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Ben Allah'tan başka ilah bulunmadığına, Muhammed'in Allah'ın Rasulü olduğuna şehadet edip namazı dosdoğru kılıncaya, zekatı hakkıyla verinceye kadar insanlarla savaşmakla emrolundum. Bunları yaptıkları takdirde kanlarını ve mallarını benden korumuş olurlar. İslamın gerektiği haklardan olan had ve cezalar bunun dışındadır. Onların gizli hallerinin hesabı Allah'a aittir." (Buhari, İman 17, Müslim, İman 32)

٣٩٢- عَنْ اَبِى عَبْدِ اللهِ طَارِقِ بْنِ اَشْيَمَ ﷺ قال : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : مَنْ قال : لاَ إِلَهَ إِلا اللَّهُ، وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ، حَرُمَ مَالُهُ وَدَمُهُ ، وَحِسَابُهُ عَلَى اللَّهِ.

392: Ebu Abdullah Tarık ibni Eşyem (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu işitmiştir:

"Her kim Allah'tan başka gerçek ilah yoktur der ve Allah'ın dışında ibadet edilip saygı duyulanları inkar ederse onun malı ve canı haramdır, dokunulamaz. Gizli hallerinin hesabı ise Allah'a aittir." (Müslim, İman 37)

٣٩٣- عَنِ الْمِقْدَادِ بْنِ ألاسْوَدِ ﷺ قال : قُلْتُ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ : أَرَأَيْتَ إن لَقِيتُ رَجُلاً مِنَ الْكُفَّارِ ،فَاقْتَتَلْنَا فَضَرَبَ إِحْدَى يَدَيَّ بِالسَّيْفِ فَقَطَعَهَا، ثُمَّ لاَذَ مِنِّي بِشَجَرَةٍ. فَقَال : أسلمتُ لِلَّهِ أَقْتُلُهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ بَعْدَ أن قالها ؟ قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : لاَ تَقْتُلْهُ، فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ قَدْ قَطَعَ إحدى يَدِي، ثُمَّ قال ذَلِكَ بَعْدَما قَطَعَهَا ؟! قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : لاَ تَقْتُلْهُ، فَإِن قَتَلْتَهُ، فَإِنهُ بِمَنْزِلَتِكَ قَبْلَ أن تَقْتُلَهُ، وَإنكَ بِمَنْزِلَتِهِ قَبْلَ أن يَقُولَ كَلِمَتَهُ الَّتِي قال .

393: Ebu Mabed Mikdad ibni Esved (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e dedim ki:

-Kafirlerden biriyle karşılaşsam vuruşurken ellerimden birini kılıçla vurup koparsa sonra da benden kurtulmak için bir ağacın arkasına sığınıp: Ben müslüman oldum, dese onu öldürebilir miyim? Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

-Sakın onu öldürme! buyurdu. Ben de:

-Ey Allah'ın Rasulü! Adam benim iki elimden birini kopardıktan sonra bu sözü söylüyorsa, dedim. Bunun üzerine:

-Sakın öldürme, eğer onu öldürürsen o senin kendisini öldürmezden önceki durumundadır. Sen ise onun o sözü söylemeden önceki durumuna düşmüş olursun", buyurdu. (Buhari, Megazi 12, Müslim, İman 155)

٣٩٤- عَنْ أُسَامَةَ بْنَ زَيْدٍ رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : بَعَثَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِلَى الْحُرَقَةِ مِنْ جُهَيْنَةَ، فَصَبَّحْنَا الْقَوْمَ عَلَى مِيَاهِهِمْ، وَلَحِقْتُ أنا وَرَجُلٌ مِنَ الأنصار رَجُلاً مِنْهُم، فَلَمَّا غَشِينَاهُ قال : لاَ إِلَهَ إِلا اللَّهُ فَكَفَّ عَنْهُ الأنصاري، وَطَعَنْتُهُ بِرُمْحِي حَتَّى قَتَلْتُهُ ، فَلَمَّا قَدِمْنَا الْمَدِينَةَ بَلَغَ ذَلِكَ النَّبِيَّ ﷺ فَقَال لِي يَا أُسَامَةُ : أَقَتَلْتَهُ بَعْدَ مَا قال : لاَ إِلَهَ

إلا اللَّه؟ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إنما كان مُتَعَوِّذًا ، فَقال : أَقَتَلْتَهُ بَعْدَ مَا قال : لاَ إِلَهَ إلا اللَّهُ؟! قال : فَمَا زَالَ يُكَرِّرُهَا عَلَيَّ حَتَّى تَمَنَّيْتُ إني لَمْ أَكُنْ أسلمتُ قَبْلَ ذَلِكَ الْيَوْمِ.

وَفِى رِوَايَةٍ: فَقال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : أَقال : لاَ إِلَهَ إلا اللهُ وَقَتَلْتَهُ؟! قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إنما قالهَا خَوْفًا مِنَ السِّلاَحِ، قال : أَفَلاَ شَقَقْتَ عَنْ قَلْبِهِ حَتَّى تَعْلَمَ أَقالهَا أَمْ لاَ؟! فَمَا زَالَ يُكَرِّرُهَا حَتَّى تَمَنَّيْتُ أني أسلمتُ يَوْمَئِذٍ .

394: Üsame ibni Zeyd (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah bizi Cüheyne kabilesine ait Huraka mevkiindeki halka göndermişti. Sabahleyin onları sularının başında bastırdık. Ben ve Ensardan bir kişi onlardan bir adama ulaştık. Biz üzerine yürüyünce adam Lâ ilâhe illallah = Allah'tan başka ilah yoktur, dedi. Bunun üzerine Ensardan olan arkadaşım onu bıraktı. Ben mızrağımı ona sapladım ve adamı öldürdüm. Medine'ye geldiğimizde Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) durumdan haberdar oldu ve:

-Ey Üsame Lâ ilâhe illallah dedikten sonra adamı öldürdün mü? buyurdu. Ben:

-Ya Rasulallah o adam bu sözü ancak canını kurtarmak üzere söyledi, dedim. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) tekrar:

-Lâ ilâhe illallah dedikten sonra adamı öldürdün mü? diye yine sordu ve bu sözü o kadar çok tekrarladı ki, o günden önce müslüman olmamış olmayı bile temenni ettim. (Buhari, Diyet 2, Müslim, İman 158)

* Müslim'in değişik bir rivayeti şöyledir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

-Adam Lâ ilâhe illallah dediği halde sen onu öldürdün öyle mi?

-Ya Rasulallah o bu sözü sadece silahtan korktuğu için söyledi, dedim. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ise:

-Kalbini mi yardın korkudan söyleyip söylemediğini ne biliyorsun, buyurdu. Bu sözü o kadar çok tekrarladı ki ilk olarak o gün müslüman olmayı temenni ettim. (Müslim, İman 158)

٣٩٥- عَنْ جُنْدُبِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ﷺ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ بَعَثَ بَعْثًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ إِلَى قَوْمٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ، وَإنهُمْ الْتَقَوْا ، فَكَان رَجُلٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ إذا شَاءَ أن يَقْصِدَ إِلَى رَجُلٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ قَصَدَ لَهُ فَقَتَلَهُ، وَإن رَجُلاً مِنَ الْمُسْلِمِينَ قَصَدَ غَفْلَتَهُ، قال : وَكُنَّا نُتحَدَّثُ أنهُ أُسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ، فَلَمَّا رَفَعَ عَلَيْهِ السَّيْفَ، قال : لاَ إِلَهَ إلا اللَّهُ فقتَلَهُ، فَجَاءَ الْبَشِيرُ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَسأَله،فَأَخْبَرَهُ، حَتَّى أَخْبَرَهُ خَبَرَ الرَّجُلِ كَيْفَ صَنَعَ، فَدَعَاهُ فَسَأَلَهُ , فَقال : لِمَ قَتَلْتَه؟ قال : يَا رَسُولَ اللَّهِ أَوْجَعَ فِي الْمُسْلِمِينَ وَقَتَلَ فُلانا وَفُلانا، - وَسَمَّى لَهُ نَفَرًا - وَإني حَمَلْتُ عَلَيْهِ، فَلَمَّا رَأى السَّيْفَ قال : لاَ إِلَهَ إلا اللَّهُ، قال

رسولُ اللَّهِ ﷺ : أَقَتَلْتَهُ؟ قال : نَعَمْ، قال : فَكَيْفَ تَصْنَعُ بِلاَ إِلَهَ إِلا اللَّهُ، إِذا جَاءَتْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ؟ قال : يَا رَسُولَ اللَّهِ اسْتَغْفِرْ لِي. قال : وَكَيْفَ تَصْنَعُ بِلاَ إِلَهَ إِلا اللَّهُ إِذا جَاءَتْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؟ قال : فَجَعَلَ لاَ يَزِيدُهُ عَلَى أن يَقُولَ: كَيْفَ تَصْنَعُ بِلاَ إِلَهَ إِلا اللَّهُ إِذا جَاءَتْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

395: Cündüb ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) müslümanlardan bir müfrezeyi müşriklerden bir kavme göndermişti. Bunlar müşriklerle karşılaşınca müşriklerden bir adam müslümanlardan istediğine saldırıp öldürüyordu. Müslümanlardan bir kimse de onun boş bulunacağı bir anı gözlüyordu. Bu kimsenin Üsame ibni Zeyd olduğunu konuşup duruyorduk. Üsame kılıcını çekip adamı öldüreceği sırada o kimse: Lâ ilâhe illallah dedi. Fakat Üsame onu yine de öldürdü. Peygamber efendimize müjdeci geldi. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) ona ordunun durumunu sordu. O da olup biteni kendisine haber verdi. Hatta Üsame'nin ve o adamın durumunu da anlattı. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Üsame'yi çağırdı ve ona:

-Adamı niçin öldürdün? diye sordu. Üsame:

-Ya Rasulallah o adam müslümanların canını yaktı, falanı, filanı öldürdü, diyerek birkaç şehidin isimlerini saydı ve sözüne şöyle devam etti. Ben onun üzerine yürüdüm, kılıcı görünce Lâ ilâhe illallah dedi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) efendimiz: "Öyle diyen adamı öldürdün mü?" diye sordu. Ben evet deyince Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Lâ ilâhe illallah diyen adam kıyamet günü karşına geldiğinde ne yapacaksın? dedi. Üsame ibni Zeyd: Ya Rasulallah! Allah'tan beni bağışlamasını dile, dedi. Fakat Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Lâ ilâhe illallah diyen adam kıyamet günü karşına geldiğinde ne yapacaksın? demekten başka bir şey söylemiyordu. Hep bu sözü tekrar ediyor . (Müslim, İman 160)

٣٩٦- عَنْ عَبْدَاللَّهِ بْنَ عُتْبَةَ قال : سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ﷺ يَقُولُ: إن أناسًا كانوا يُؤْخَذُونَ بِالْوَحْيِ فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ، وَإن الْوَحْيَ قَدِ انقَطَعَ، وَإنما نَأخذكُمُ الآن بِمَا ظَهَرَ لَنَا مِنْ أَعْمَالِكُمْ، فَمَنْ أَظْهَرَ لَنَا خَيْرًا، أَمِنَّاهُ وَقَرَّبْنَاه، وَلَيْسَ إِلَيْنَا مِنْ سَرِيرَتِهِ شَيْءٌ اللَّهُ يُحَاسِبُهُ فِي سَرِيرَتِهِ، وَمَنْ أَظْهَرَ لَنَا سُوءًا، لَمْ نَأْمَنْهُ وَلَمْ نُصَدِّقْهُ، وَإن قال : إن سَرِيرَتَهُ حَسَنَةٌ.

396: Abdullah ibn Utbe ibni Mes'ud der ki: Ömer ibni Hattab (Allah Ondan razı olsun) şöyle derken işittim:

Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında Allah tarafından gelen vahiy sayesinde insanlar her halleriyle yargılanmak durumundaydılar. Bugün vahiy kesilmiştir. Bunun için biz sizleri şu anda apaçık belli olan davranışlarınız sebebiyle hesaba çekeriz. Dolayısıyla bize iyi davranışlar gösteren kimseyi güvenilir kimse bilir ona yaklaşırız. Onun gizli hallerinden hiçbir şeyi araştırmak bize düşmez. O gizli

hallerinin hesabını Allah görür. Bize karşı kötü davranışlar sergileyen bir kimseyi de güvenilir bulmayız. Niyetinin iyi olduğunu söylese bile kendisinden emin olmaz ve ve kendisini doğrulamayız. (Buhari, Şehadet 5)

BÖLÜM: 50

ALLAH'IN GÜÇ VE AZABINA KARŞI DEVAMLI

SORUMLULUK BİLİNCİNDE OLMAK

قال الله تعالى : ﴿ وَإِيَّاىَ فَارْهَبُونَ ﴾

"... Ey İsrailoğulları yalnızca benden korkun(bana karşı sorumluluk bilinci taşıyın)." (2 Bakara 40)

قال الله تعالى : ﴿ إن بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴾

"Şüphesiz Rabbinin yakalaması son derece çetindir." (85 Büruc 12)

قال الله تعالى : ﴿ وَكَذلِكَ أخذ رَبِّكَ إذا أخذ الْقُرَى وَهِىَ ظَالِمَةٌ إن أخذهُ اَلِيمٌ شَدِيدٌ إن فِى ذلِكَ لآَيَةً لِمَنْ خَافَ عَذَابَ الآخِرةِ ذلِكَ يَوْمٌ مَجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ وَذلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ وَمَا نُؤَخِّرُهُ إلا لأجَلٍ مَعْدُودٍ يَوْمَ يَأْتِ لاَ تَكَلَّمُ نَفْسٌ إلا بِإذْنِهِ فَمِنْهُمْ شَقِىٌّ وَسَعِيدٌ فَاَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَفِى النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ. ﴾

"İşte senin Rabbin zulm yani haksızlık eden kentlerin toplumlarını böylece kıskıvrak yakalayıverir. Şüphesiz ki onun yakalaması çok şiddetli ve çok zorludur. Gerçek şu ki, bütün bu anlatılanlarda ahiret azabından korkanlar için apaçık bir ders ve uyarı vardır. O gün ki bütün insanlık bir araya gelecektir ve o gün her şey tüm açıklığıyla ortaya konacaktır. O günü ancak bizim bildiğimiz sayılı bir vakte kadar geciktiririz. O gün gelince Allah'ın izni olmaksızın kimse konuşamayacaktır. O gün bir araya getirilenlerden kimileri felakete uğramış üzüntülü ve mutsuz, kimileri de mutlu ve sevinçli olacaklardır. O gün mutsuz olanlar dünyadayken yaptıklarından dolayı ateşte yaşayacaklar ve orada ah çekip inleyeceklerdir." (11 Hud 102-106)

قال الله تعالى : ﴿ وَيُحَذِّرُكُمُ اللهُ نَفْسَه ﴾

"Allah ancak kendisine karşı gelmekten dikkatli olmanızı ister." (3 Al-i İmran 28)

قال الله تعالى : ﴿ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أخيهِ وَاُمِّهِ وَأبيهِ وَصَاحبتِهِ وَبَنِيهِ لِكُلِّ أمرئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأن يُغْنِيهِ ﴾

"O gün kişi kardeşinden, annesinden ve babasından, eşinden ve çocuklarından kaçar. O gün her kişinin kendine yetecek bir derdi ve meşguliyeti vardır." (80 Abese 34-37)

قال الله تعالى : ﴿ يَا أيها النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ إن زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَىْءٌ عَظِيمٌ يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا اَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَ النَّاسَ سُكَارَى وَمَا هُمْ بِسُكَارَى وَلكِنَّ عَذَابَ اللهِ شَدِيد ﴾

"Ey İnsanlar Rabbinize karşı sorumluluk bilinci taşıyıp ondan korkun. Çünkü kıyamet vaktinin depremi sarsıntısı gerçekten korkunç olacak. Onu gördüğünüz gün emziren analar çocuklarını bırakıp unutacaklar ve her gebe kadın da çocuğunu düşürür. İnsanları sarhoş olmadıkları halde sarhoş gibi alıklaşmış göreceksin. Çünkü Allah'ın azabı şiddetlidir." (22 Hacc 1-2)

قال الله تعالى : ﴿ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَان ﴾

"Hesap vermek için Rabbinin huzurunda durmaktan korkan kula iki cennet vardır." (55 Rahman 46)

قال الله تعالى : ﴿ وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ قالوا إنا كُنَّا قَبْلُ فِى اَهْلِنَا مُشْفِقِينَ فَمَنَّ اللهُ عَلَيْنَا وَوَقَينَا عَذَابَ السَّمُومِ إنا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إنهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ﴾

"Cennetlikler birbirlerine dönüp sorarlar ve derler ki "Bakın dünyada iken çoluk çocuğumuzun arasında yaşarken Allah'ın bizden razı olmayacağını düşünerek sonumuzdan korku içindeydik. Allah bize bol bol lütufta bulundu da ta iliklere işleyen cehennem azabından korudu. Biz bundan önce dünyada da O'na yalvarıp ibadet ederdik. Çünkü o iyiliği bol ve rahmeti geniştir." (52 Tur 25-28)

٣٩٧- عَنِ بْنِ مَسْعُودٍ ﷺ قال : حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَهُوَ الصَّادِقُ الْمَصْدُوقُ قال : إن أَحَدَكُمْ يُجْمَعُ خَلْقُهُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا نُطْفَةً، ثُمَّ يَكُونُ عَلَقَةً، مِثْلَ ذَلِكَ ثُمَّ يَكُونُ مُضْغَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يُرْسَلُ الْمَلَكُ فَيَنْفُخُ فِيهِ الرُّوحَ، وَيُؤْمَرُ بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ : بكتب رِزْقِهِ، وَأَجَلِهِ، وَعَمَلِهِ، وَشَقِيٌّ أَوْ سَعِيدٌ، فَوَ الَّذِى لاَ اِلهَ غَيْرُهُ إن اَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ اَهْلِ الْجَنَّةِ، حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إلا ذِرَاعٌ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ اَهْلِ النَّارِ، فَيَدْخُلُهَا، وَإن اَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ اَهْلِ النَّارِ، حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إلا ذِرَاعٌ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ اَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَدْخُلُهَا .

397: İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun) demiştir ki: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) ki, sözünde, işinde doğru ve vahiyle doğruluğu tasdik olandır. Bize şöyle buyurdu:

-Sizden birinizin yaradılışının başlangıcı olan temel maddeler anasının karnında kırk günde derlenip toplanır. Sonra ikinci kırk günlük zaman içinde kan pıhtısı haline döner. Sonra o kadar müddet zarfında da bir et parça haline gelir. Daha sonra Allah bir melek gönderir de ona ruh üfürür ve şu dört şeyi yazması da

emrolunur. O kimsenin rızkını, ecelini, amelini ve iyi bir kimse mi yoksa kötü bir kimse mi olacağı.

Kendisinden başka gerçek ilah olmayan Allah'a yemin ederim ki sizden biri cennetliklerin yaptığı işi yapar ve kendisiyle cennet arasında sadece bir arşın mesafe kalır. Sonra ana rahminde iken yazılan hüküm öne geçer ve cehennemliklerin yaptıkları amelleri yaparak cehenneme girer.

Yine sizden biri cehennemliklerin yaptıkları işleri yapar ve kendisi ile cehennem arasında bir arşın mesafe kalır. Sonra ana rahmindeki yazılan yazgının hükmü öne geçer ve o kişi cennetliklerin yaptığı işleri yapmaya devam eder ve cennete girer. (Buhari, Bed'ül Halk 6, Müslim, Kader 1)

٣٩٨- وَعَنْهُ قال : قال رسولُ اللّـهِ ﷺ يُؤْتَى بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لَهَا سَبْعُونَ أَلْفَ زِمَامٍ، مَعَ كُلِّ زِمَامٍ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَجُرُّونَهَا.

398: İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Hesap günü cehennem getirilir. Cehennemin yetmiş bin yuları vardır ve her bir yuları çeken de yetmiş bin melek vardır." (Müslim, Cennet 29)

٣٩٩- عَنِ النُّعْمَان بْنَ بَشِيرٍ رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : إن أَهْوَنَ أَهْلِ النَّارِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ، لَرَجُلٌ تُوضَعُ فِي أَخْمَصِ قَدَمَيْهِ، جَمْرَتَان يَغْلِي مِنْهُمَا دِمَاغُهُ، مَا يَرَى أن أَحَدًا أَشَدُّ مِنْهُ عَذَابًا، وَإنهُ لأَهْوَنُهُمْ عَذَابًا

399: Numan ibni Beşir (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken işittim demiştir:

"Kıyamet günü cehennemliklerin azabı en hafif olanı o kimsedir ki ayaklarının altına iki kor ateş konulur da onun etkisiyle beyni kaynar, hiçbir kimsenin kendisi kadar şiddetli azabta olduğunu hatırına getirmez. Halbuki o azap edilenlerin en hafifidir." (Buhari, Enbiya 1, Müslim, İman 362)

٤٠٠- عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدَبٍ ﷺ أن النبي ﷺ قال : مِنْهُمْ مَنْ تَأخذهُ النَّارُ إِلَى كَعْبَيْهِ، وَمِنْهُمْ مَنْ تَأخذهُ النَّارُ إِلَى رُكْبَتَيْهِ، وَمِنْهُمْ مَنْ تَأخذهُ النَّارُ إِلَى حُجْزَتِهِ، وَمِنْهُمْ مَنْ تَأخذهُ النَّارُ إِلَى تَرْقُوَتِهِ .

400: Semüre ibni Cündüb (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Cehennemliklerin bazıları vardır ki ateş topuklarına bazılarının dizlerine ve bellerine bazılarının da köprücük kemiklerine kadar çıkar." (Müslim, Cennet 33)

٤٠١- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ ﴿يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ قال : يَغِيبُ أَحَدُهُمْ فِي رَشْحِهِ إِلَى إنصَافِ أُذُنَيْهِ

401: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"İnsanlar kıyamet günü Rablerine karşı hesap vermek üzere kabirlerinden kalkarlar, (ve öyle çok bekleyecekler ki) Onlardan bir kısmı kulaklarının yarısına kadar ter içinde kalıp kaybolacaklar." (Buhari, Rikak 47, Müslim, Cennet 60)

٤٠٢- عَنْ أنس بْنِ مَالِكٍ ﷺ قال : خَطَبَنَا رَسُولُ اللهِ ﷺ خُطْبَةً مَا سَمِعْتُ مِثْلَهَا قَطُّ، فقال : لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ، لَضَحِكْتُمْ قَلِيلاً، وَلَبَكَيْتُمْ كَثِيرًا. فَغَطَّى اَصْحَابُ رَسُولِ اللهِ ﷺ وُجُوهَهُمْ وَلَهُمْ خَنِينٌ.

وَفِى رِوَايَةٍ: بَلَغَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَنْ أَصْحَابِهِ شَيْءٌ فَخَطَبَ، فَقَال : عُرِضَتْ عَلَيَّ الْجَنَّةُ وَالنَّارُ، فَلَمْ أَرَ كَالْيَوْمِ فِي الْخَيْرِ وَالشَّرِّ، وَلَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ، لَضَحِكْتُمْ قَلِيلاً وَلَبَكَيْتُمْ كَثِيرًا. قال : فَمَا أَتَى عَلَى أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ، يَوْمٌ أَشَدُّ مِنْهُ. غَطَّوْا رُؤُوسَهُمْ وَلَهُمْ خَنِينٌ.

402: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayete göre şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) eşini benzerini o güne kadar hiç duymadığım bir konuşma yaptı ve şöyle buyurdu: "Eğer sizler benim bildiklerimi bilseydiniz az güler çok ağlardınız." Bunun üzerine sahabe yüzlerini kapatarak hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladılar. (Buhari, tefsiru sure-i Maide 12, Müslim, Fezail 134) (448'de tekrar gelecektir.)

* Müslim'in değişik bir rivayeti şöyledir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e ashabından bir haber ulaşmıştı da bunun üzerine şöyle bir konuşma yapmıştı: "Cennet ve cehennem gözlerimin önüne serilip bana gösterildi. Hayır ve şer hakkında bugün gördüğümü hiç görmedim. Eğer ahiret ve azap hakkında benim bildiğimi bilseydiniz elbette az gülüp çok ağlardınız", buyurdu. Rasulullah'ın ashabı bundan daha kederli bir gün geçirmediler ve başlarını öne eğerek hıçkıra hıçkıra ağladılar. (Müslim, Fezail 134)

٤٠٣- عَنِ الْمِقْدَادُ ﷺ قال : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: تُدْنَى الشَّمْسُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ الْخَلْقِ، حَتَّى تَكُونَ مِنْهُمْ كَمِقْدَارِ مِيلٍ.قال سُلَيْمُ بْنُ عَامر: فَوَاللَّهِ، مَا أَدْرِي مَا يَعْنِي بِالْمِيلِ، أَمَسَافَةَ الأرض أَمِ الْمِيلَ الَّذِي تُكْتَحَلُ بِهِ الْعَيْنُ؟ فَيَكُونُ النَّاسُ عَلَى قَدْرِ أَعْمَالِهِمْ فِي الْعَرَقِ ، فَمِنْهُمْ مَنْ يَكُونُ إِلَى كَعْبَيْهِ، وَمِنْهُمْ مَنْ يَكُونُ إِلَى رُكْبَتَيْهِ ، وَمِنْهُمْ مَنْ يَكُونُ إِلَى حَقْوَيْهِ، وَمِنْهُمْ مَنْ يُلْجِمُهُ الْعَرَقُ إِلْجَامًا. وَأَشَارَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِيَدِهِ إِلَى فِيهِ .

403: Mikdad (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kıyamet günü güneş insanlara bir mil mesafe kalıncaya kadar yaklaştırılır." Hadisi Mikdad'dan rivayet eden Süleym ibni

Amir: Allah'a yemin ederim ki Rasulullah mil ile yeryüzündeki mesafe ölçüsünü mü yoksa göze sürme çekmek için kullanılan mil mi kasdetti bilmiyorum demiştir. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İnsanlar işledikleri kötü amelleri kadar tere batarlar. Onlardan bir kısmı topuklarına, bir kısmı dizlerine, bir kısmı bellerinin hizasına kadar bir kısmı da ağızları hizasına kadar ter içinde kalırlar." Rasulullah bunu söylerken eliyle ağzına işaret etti. (Müslim, Cennet 62)

٤٠٤– عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أن رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قال : يَعْرَقُ النَّاسُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، حَتَّى يَذْهَبَ عَرَقُهُمْ فِي الأرض سَبْعِينَ ذِرَاعًا، وَيُلْجِمُهُمْ حَتَّى يَبْلُغَ آذانهُمْ،

404: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kıyametin dehşetinden insanlar öyle bir terlerler ki onların terleri yerin yetmiş arşın derinliğine ulaşır. ter onların ağızlarına ve kulaklarına kadar ulaşır." (Buhari, Rikak, 47, Müslim, Cennet 61)

٤٠٥– وَعَنْهُ قال : كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ إِذْ سَمِعَ وَجْبَةً. فَقَال النَّبِيُّ ﷺ : هل تَدْرُونَ مَا هَذَا؟ قُلْنَا : اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قال : هَذَا حَجَرٌ رُمِيَ بِهِ فِي النَّارِ مُنْذُ سَبْعِينَ خَرِيفًا، فَهُوَ يَهْوِي فِي النَّارِ الآن حَتَّى أنتهَى إِلَى قعرها ، فَسَمِعْتُمْ وَجْبَتَهَا.

405: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile beraberdik o sırada bir gümbürtü duyduk. Bunun üzerine: "Bu gümbürtünün ne olduğunu biliyor musunuz? diye sordu. Biz: Allah ve Rasulü daha iyi bilir, dedik. Rasulullah da:

"Bu yetmiş yıl önce cehenneme atılmış bir taş olup şimdiye kadar durmadan yuvarlanıyordu nihayet cehennemin dibine düştü. Şimdi gürültüsünü işitmiş bulunuyorsunuz" buyurdu. (Müslim, Cennet 31)

٤٠٦– عَنْ عَدِيَّ بْنَ حَاتِمٍ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : مَا مِنْكُمْ مِنْ اَحَدٍ إلا سَيُكَلِّمُهُ رَبُّهُ لَيْسَ بَيْنَهُ وَبَيْنَهُ تَرْجُمَان ، فَيَنْظُرُ اَيْمَنَ مِنْهُ ، فَلاَ يَرَى إلا مَا قَدَّمَ، وَيَنْظُرُ اَشْأَمَ مِنْهُ، فَلاَ يَرَى إلا مَا قَدَّمَ، وَيَنْظُرُ بَيْنَ يَدَيْهِ، فَلاَ يَرَى إلا النَّارَ تِلْقَاءَ وَجْهِهِ، فَاتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ .

406: Adî ibni Hâtim (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Rabbiniz arada bir tercüman bulunmaksızın mutlaka hepinizle konuşacaktır. O gün kişi sağına bakar önceden gönderdiği hayırlı işleri ve sevabını görür, soluna bakar yine önceden işlediği kötülükleri ve günahları görür. Önüne bakar önünde de sadece cehennemi görür. Öyleyse yarım hurmayla da olsa cehennemden korunmaya çalışınız, hayırlı amellerinizi artırınız." (Buhari, Zekat 9, Müslim, Zekat 67)

٤٠٧- عَنْ أبي ذَرٍّ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : إني أَرَى مَا لاَ تَرَوْنَ، أَطَّتِ السَّمَاءُ وَحُقَّ لَهَاأن تَئِطَّ، مَا فِيهَا مَوْضِعُ أَرْبَعِ أصابعَ إلا وَمَلَكٌ وَاضِعٌ جَبْهَتَهُ سَاجِدًا لِلَّهِ، وَاللَّهِ لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ، لَضَحِكْتُمْ قَلِيلاً وَلَبَكَيْتُمْ كَثِيرًا،وَمَا تَلَذَّذْتُمْ بِالنِّسَاءِ عَلَى الْفُرُشِ، وَلَخَرَجْتُمْ إِلَى الصُّعُدَاتِ، تَجْأَرُونَ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى.

407: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Şüphesiz ben sizin görmediklerinizi görüyor ve bilmediklerinizi biliyorum. Gökyüzü meleklerin çokluğundan dolayı çatırdayıp gıcırdadı bu gıcırdamasında da haklı idi. Çünkü orada meleklerin secde etmediği dört parmaklık bir yer bile yoktu. Vallahi eğer bildiklerimi bilseydiniz az güler çok ağlardınız. Döşekler üzerinde kadınlarınızdan zevk alamazdınız. Yüksek sesle Allah'a yalvararak yollara ve kırlara çıkardınız." (Tirmizi , Zühd 9)

٤٠٨- عَنْ أبي بَرْزَةَ ألاسلميِّ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : لاَ تَزُولُ قَدَمَا عَبْدٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ عُمُرِهِ فِيمَا أَفْنَاهُ , وَعَنْ علمهِ فِيمَ فَعَلَ ،وَعَنْ مَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ، وَفِيمَ أنفقهُ، وَعَنْ جِسْمِهِ فِيمَ أَبْلاَهُ

408: Ebu Berze Nadle İbni Ubeyd el Eslemî (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Hiçbir kul kıyamet gününde şu beş şeyden sorguya çekilmedikçe yerinden ayrılmaz.

1- Ömrünü nerede ve nasıl harcadığından,

2- İlmi ve bilgisiyle ne gibi işler yaptığından,

3- Malını nereden kazanıp nereye harcadığından,

4- Vücudunu nerede yıprattığından,

٤٠٩- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قَرَأَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : ﴿ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أخبارهَا ﴾ قال: أَتَدْرُونَ مَا أخبارهَا ؟ قالوا : اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قال : فَإن أخبارهَا، أن تَشْهَدَ عَلَى كُلِّ عَبْدٍ أَوْ أَمَةٍ بِمَا عَمِلَ عَلَى ظَهْرِهَا، أن تَقُولَ : عَمِلَت كَذَا وَكَذَا يَوْمَ كَذَا وَكَذَا، فَهَذِهِ أخبارهَا.

409: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) "O gün (yer), bütün haberlerini anlatır." (99 Zilzal 4) ayetini okudu ve "Yerin haberlerinin ne olduğunu biliyor musunuz?" diye sordu. Sahabe: Allah ve Rasulü daha iyi bilir dediler. Bunun üzerine peygamberimiz:

"Onun haberleri her erkek ve dişinin yeryüzünde neler yaptığına şahitlik edecek. Sen filan gün şöyle şöyle yapmıştın demesidir. İşte yeryüzünün haberleri budur", buyurdu. (Tirmizi , Kıyamet 7)

٤١٠- عَنْ أبي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ : كَيْفَ أنعَمُ وَصاحب الْقَرْنِ قَدِ الْتَقَمَ الْقَرْنَ، وَاسْتَمَعَ الإذن مَتَى يُؤْمَرُ بِالنَّفْخِ فَيَنْفُخُ. فَكأن ذَلِكَ ثَقُلَ عَلَى أَصْحَابِ النَّبِيِّ ﷺ فَقال لَهُمْ : قُولُوا : حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ .

410: Ebu Said el Hudrî (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Nasıl rahat ve konfor içinde yaşayabilirim. Sur sahibi sura ağzını dayamış üflemek için izin bekliyor.” Bu haber Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)’in ashabına ağır geldi. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Hasbünallahu veni’mel vekil = Allah bize yeter o ne güzel vekildir. Deyiniz”, buyurdu. (Tirmizi , Kıyamet 8)

٤١١- عَنْ اَبِى هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَنْ خَافَ اَدْلَجَ، وَمَنْ اَدْلَجَ بَلَغَ الْمَنْزِلَ. ألا إن سِلْعَةَ اللهِ غَالِيَةٌ، ألا إن سِلْعَةَ اللهِ الْجَنَّةُ.

411: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Kıyamet ve dehşetinden korkan kimse geceden yol alır geceleri nafile ibadetlere ağırlık verir. Bu şekilde hareket eden de amacına ulaşır. Dikkat edin Allah’ın vereceği şey pahalı ve yüksektir. İyi biliniz ki Allah’ın vereceği şey cennettir.” (Tirmizi , Kıyamet 18)

٤١٢- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قالتْ : سَمِعْتُ رَسُولُ اللهِ ﷺ يَقُولُ: يُحْشَرُ النَّاسُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، حُفَاةً عُرَاةً غُرْلاً . قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ الرِّجَالُ وَالنِّسَاءُ جَمِيعًا يَنْظُرُ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ؟! قال :يا عائشة الأمر أَشَدُّ مِنْ أن يُهِمَّهُمْ ذَالِكَ.

وَفِى رِوَايَةٍ: الأمر اَهَمُّ مِنْ أن يَنْظُرَ بَعْضُهُمْ اِلَى بَعْضٍ.

412: Aişe (Allah Ondan razı olsun) Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)’i şöyle buyururken işittim demiştir. “İnsanlar kıyamet günü yalınayak çıplak ve sünnetsiz olarak Allah’ın huzurunda toplanırlar.” Dedim ki Ey Allah’ın Rasulü, kadınlar ve erkekler hepsi birlikte olunca birbirlerine bakmazlar mı?

-Ya Aişe, iş ve durum bunu hatıra getiremeyecek kadar şiddetlidir”, buyurdular.

* Bir başka rivayette “Durum birbirlerine bakamayacakları kadar şiddetlidir”, buyurdu. (Buhari, Rikak 65, Müslim, Cennet 56)

BÖLÜM: 51

ALLAH’IN RAHMETİNİ ÜMİD ETMEK

قال الله تعالى : ﴿ قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ اَسْرَفُوا عَلَى أنفُسِهِمْ لاَ تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِ إن اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إنهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ.﴾

"De ki, Allah şöyle buyuruyor: "Ey nefislerine uyup ta sınırlarımı aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden umudunuzu kesmeyin. Allah bütün günahlarınızı bağışlar, şüphesiz ki o çok bağışlayan ve çok acıyandır." (39 Zümer 53)

قال الله تعالى : ﴿ وَهَلْ نُجَازِى إلا الْكَفُورَ ﴾

"(Allah'tan gelene gerçekleri örtbas etmelerinden dolayı o kafirleri)nankör ettikleri için onları böylece cezalandırdık. Biz (bizden gelen gerçekleri örtbas edenlerden)nankörden başkasını hiç cezalandırır mıyız?" (34 Sebe 17)

قال الله تعالى : ﴿ إنا قَدْ اُوحِيَ اِلَيْنَا أن الْعَذَابَ عَلَى مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى﴾

"Bize vahyedilerek bildirildi ki: Allah'ın azabı peygamberleri yalan sayıp onlara sırt çevirenlere erişir." (20 taha 48)

قال الله تعالى : ﴿ وَرَحْمَتِى وَسِعَتْ كُلَّ شَىْءٍ﴾

"Allah: "Benim rahmetim her şeyi kuşatmıştır" buyurur." (7 Araf 156)

٤١٣- عَنْ عُبَادَةَ ﷺ قَال : قَال رسولُ اللهِ ﷺ : مَنْ شَهِدَ أن لاَ إلَهَ إلا اللّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، وَأن مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَأن عِيسَى عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ وَالنَّارُ حَقٌّ ، أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ عَلَى مَا كَان مِنَ الْعَمَلِ.

وفي رواية لمسلم: من شهد أن لاَ إِلَهَ إلا اللَّهُ، وَأن مُحَمَّدًا رَسُولُ اللّهُ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيه النَّار.

413: Ubade ibni's Samit (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Kim Allah'tan başka gerçek ilah yoktur, yalnızca Allah vardır, ortağı yoktur, Muhammed Allah'ın kulu ve Rasulüdür. İsa da Allah'ın kulu ve elçisi, Meryem'e bıraktığı kelimesi ve Allah tarafından verilen bir ruh olduğunu, cennetin ve cehennemin hak olduğunu haktır ve gerçektir diyerek şehadet ederse hangi amel üzerinde olursa olsun Allah mutlaka onu cennete koyar." (Buhari, Enbiya 47, Müslim, İman 46)

* Müslim'in başka bir rivayetinde, "Allah'tan başka ilah yoktur ve Muhammed Allah'ın Rasulüdür diye şehadet eden kimseye Allah cehennemi haram kılar." (Müslim, İman 47)

٤١٤- عَنْ أبي ذَرٍّ ﷺ قَال : قَال رسولُ اللّهِ ﷺ : يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ : مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا، أوَ أَزِيدُ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَجَزَاء سَيِّئَةٍ مِثْلُهَا أَوْ أَغْفِرُ. وَمَنْ

تَقَرَّبَ مِنِّي شِبْرًا، تَقَرَّبْتُ مِنْهُ ذِرَاعًا، وَمَنْ تَقَرَّبَ مِنِّي ذِرَاعًا، تَقَرَّبْتُ مِنْهُ بَاعًا، وَمَنْ أَتَانِي يَمْشِي، أَتَيْتُهُ هَرْوَلَةً، وَمَنْ لَقِيَنِي بِقُرَابِ الأرض خَطِيئَةً لاَ يُشْرِكُ بِي شَيْئًا، لَقِيتُهُ بِمِثْلِهَا مَغْفِرَةً.

414: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem), Allah'ın şöyle buyurduğunu haber vermiştir: "Kim bir hayır ve iyilik işlerse ona on kat sevap vardır veya daha da artırırım. Kim bir kötülük ve günah işlerse onun da karşılığı kendisi kadardır artmaz ya da tamamen bağışlarım. Kim bana bir karış yaklaşırsa ben ona bir arşın yaklaşırım. Bir arşın yaklaşana ben bir kulaç yaklaşırım. Bana yürüyerek gelene ben koşarak gelirim. Kim bana hiçbir şeyi ortak koşmamak şartıyla yeryüzünü dolduracak kadar günahla huzuruma gelirse, ben de onun günahları kadar bağışlama ile karşılarım." (Müslim, Zikir 22)

٤١٥- عَنْ جَابِرٍ ﷺ قال : جَاءَ أَعْرَابِيٌّ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ رَجُلٌ فَقَال : يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْمُوجِبَتَان؟ فَقَال : مَنْ مَاتَ لاَ يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ الْجَنَّةَ، وَمَنْ مَاتَ يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا، دَخَلَ النَّارَ .

415: Cabir ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e bir bedevi geldi ve: Ey Allah'ın Rasulü cennete veya cehenneme girmeyi gerektiren haller nelerdir? diye sordu. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de:

"Allah'a ortak koşmadan ölen cennete girer, Allah'a ortak koşarak ölen de cehennemi boylar", buyurdular. (Müslim, İman 151)

٤١٦- عَنْ أنس بْنِ مَالِكٍ ﷺ أن النبي ﷺ - وَمُعَاذٌ رَدِيفُهُ عَلَى الرَّحْلِ- قَال : يَا مُعَاذَ ؟ قَال : لَبَّيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَسَعْدَيْكَ، قَال : يَا مُعَاذ؟ قَال : لَبَّيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَسَعْدَيْكَ، قَال : يَا مُعَاذُ؟ قَال : لَبَّيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَسَعْدَيْكَ ثَلاَثًا، قَال : مَا مِنْ عَبْدٍ يَشْهَدُ أن لاَ إِلَهَ إِلا اللَّهُ، وَأن مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ صِدْقًا مِنْ قَلْبِهِ إلاحَرَّمَهُ اللَّهُ عَلَى النَّارِ قَال : يَا رَسُولَ اللَّهِ أَفَلاَ أُخْبِرُ بِهِ النَّاسَ فَيَسْتَبْشِرُوا؟ قَال : إذا يَتَّكِلُوا . وَأَخْبَرَ بِهَا مُعَاذٌ عِنْدَ مَوْتِهِ تَأَثُّمًا.

416: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) devesine bindirdiği Muaz'a bir yolculukta üç sefer: Ya Muaz diye seslendi. O da her defasında: Buyur emret ey Allah'ın Rasulü! diye cevap vermişti. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

" Kim Allah'tan başka gerçek ilah olmadığına ve Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'in Allah'ın kulu ve peygamberi olduğuna samimi olarak şehadet ederse Allah ona cehennemi haram eder", buyurmuştur. Muaz:

-Bu müjdeyi müslümanlara haber vereyim de sevinsinler mi? Ey Allah'ın Rasulü! diye izin istemiş. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de

-Belki onlar buna güvenirler ve yararlı işler yapmaz olurlar, buyurmuştur. Muaz böyle bir bilgiyi gizlemiş olmak günahından kurtulmak için ölürken haber vermiştir. (Buhari, İlim 49, Müslim, İman 53)

٤١٧- عَـنْ أبـي هريـرةَ - أَوْ أبـي سـعيدٍ الخُـدْريِّ - رضـيَ الله عنهمـا: شَـكَّ الـرَّاوِي، وَلا يَـضُرُّ الـشَّكُّ فِي عَينِ الـصَّحابي: لأنهُـم كُلُّهُـمْ عُـدُولٌ، قـال: لما كـان غَـزْوَةُ تَبُوكَ، أصاب النَّاسَ مَجَاعَةٌ، فَقالوا: يا رَسُولَ الله لَوْ أَذِنْتَ لَنَا فَنَحَرْنَا نَوَاضِحَنا، فَأَكَلْنَا وَادَّهَنّا ؟ فقـال رَسُولُ الله ﷺ : (افْعَلُوا) فَجاءَ عُمَرُ رضي الله عنه ، فقـال : يـا رَسُولَ الله إن فَعَلْتَ، قَـلَّ الظَّهْـر، وَلَكِنِ ادْعُهُـم بفَضْلِ أَزْوَادِهِـمْ، ثُـمَّ ادْعُ الله لَهُـمْ عَلَيْهَـا بِالبَرَكَـةِ لَعَـلَّ الله أن يَجْعَلَ فِي ذلِكَ البَرَكَةَ. فَقال رَسُولُ الله ﷺ : (نَعَمْ) فَدَعَا بِنِطعٍ فَبَسَطَهُ، ثُمَّ دَعَا بِفَضْلِ أَزْوَادِهِمْ، فَجَعَلَ الرَّجُلُ يجِيءُ بِكَفِّ ذُرَةٍ، وَيجيءُ الآخَر بِكَفِّ تَمْرٍ، ويجيءُ الآخَر بِكسرَةٍ حَتى اجْتَمَعَ عَلى النِّطَعِ مِنْ ذلِكَ شَيْءٌ يَسِيرٌ، فَدَعَا رَسُولُ الله ﷺ عليْهِ بِالبَرَكَةِ، ثُمَّ قال : (خُذُوا فِي أَوْعِيَتِكُمْ) فَأخذوا فِي أَوْعِيَتِهِمْ حتَّى ما تَرَكُوا فِي العَسْكَرِ وِعَاءً إلا مَلَؤوه، وَأَكَلُوا حَتَّى شَبِعُوا، وَفَضَلَ فَضْلَةٌ، فقال رسولُ الله ﷺ : (أَشْهَدُأن لاَ إله إلا الله، وأني رَسُولُ الله، لاَ يَلْقَى الله بهما عَبْدٌ غيْرَ شاكٍّ ، فَيُحْجَبَ عَنِ الجَنَّةِ)

417: Ebu Hüreyre yahut Ebu Said el Hudrî (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet olunmuştur. Tebük gazvesinde halk şiddetli açlıkla karşı karşıya kaldıklarında: Sahabeler, Ey Allah'ın Rasulü! İzin verseniz de develerimizi kesip yesek ve iç yağı elde etsek, dediler. Peygamberimiz: "Olur öyle yapın", dedi. Derken Ömer (Allah Ondan razı olsun) geldi ve: Ey Allah'ın Rasulü! Develeri kesmelerine izin verirsen orduda binek azalır. Fakat ellerindeki azıkları getirmelerini ve onlar üzerine bereketlenmesi için dua etseniz daha uygun olur ve Allah ta böylece bereket ihsan eder. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Peki öyle yapalım", buyurdular. Deriden bir sergi serilerek herkeste mevcut olan erzakın getirilmesini emretti.

Askerlerden kimi bir avuç darı kimisi bir avuç hurma kimi de ekmek parçaları getirdi. Sergi üzerinde gerçekten pek az bir şey toplandı. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bereket vermesi için Allah'a dua etti ve sonra: "Buradan alıp kaplarınızı doldurunuz", buyurdu. tüm askerler kaplarını doldurdular, doldurulmadık bir kap bırakmadılar sonra da doyuncaya kadar yediler yine de arttı. Sonra Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah'tan başka gerçek ilah olmadığına ve benim Allah'ın Rasulü olduğuma şehadet ederim ki Allah'ın birliğine ve Muhammed'in peygamberliğine şüphesiz inanmış olarak Allah'a kavuşmayan kimse cennete girmekten mutlaka alıkonulur." (Müslim, İman 45)

٤١٨- عَنْ عِتْبَان بن مالكٍ ﷺ، وهو ممَّنْ شَهِدَ بَدْرا، قال : كُنْتُ أُصَلِّي لِقَوْمِي بَنِي سالِمٍ، وَكان يَحُولُ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ وَادٍ إذا جاءتِ الأمْطَارُ، فَيَشُقُّ عَلَيَّ اجْتِيَازُهُ قِبَلَ مَسْجِدِهِمْ، فَجِئْتُ رَسُولَ الله، ﷺ فقلْتُ له: إني أنكَرْتُ بَصَرِي، وَإن الوَادِيَ الَّذِي بَيْني وبَيْنَ قَوْمِي يَسِيلُ إذا جاءتِ ألامطَارُ، فَيَشُقّ عَلَيَّ اجْتِيازُه، فَوَدِدْتُ أنكَ تَأتي، فتُصَلِّي في بَيْتي مَكاناً أتَّخِذُه مُصَلّى، فقال رسولُ الله ﷺ : (سَأَفْعَلُ) ، فغَدَا عليَّ رسُولُ الله ﷺ ، وأبو بَكْرٍ، رَضيَ اللهُ عنه، بَعْدَ ما اشْتَدَّ النَّهارُ، وَاسْتَأْذَنَ رَسُولُ الله ﷺ فَأَذِنْتُ لهُ، فَلَمْ يَجْلِسْ حتى قال : (أَيْنَ تُحِبُ أن أُصَلِّيَ منْ بَيْتِكَ ؟) فَأَشَرْتُ لَهُ إلى المكان الَّذِي أحب أن يَصلِّيَ فيه، فقَامَ رَسُولُ الله ﷺ ، فَكَبَّرَ وَصَفَفْنَا وَراءهُ، فَصَلَّى رَكْعَتَيْنِ، ثُمَّ سَلَّمَ وَسَلَّمْنَا حِينَ سَلَّمَ، فَحَبَسْتُهُ عَلى خَزِيرةٍ تُصْنَعُ لَهُ، فَسمعَ أَهْلُ الدَّارِ أن رَسُولَ الله ﷺ في بَيتي، فثَابَ رِجالٌ مِنهمْ حَتَّى كَثُرَ الرِّجالُ في البَيْتِ، فَقال رَجُلٌ: مَا فَعَلَ مَالِكٌ لاَ أَرَاهُ ! فقال رَجُلٌ: ذلِكَ مُنَافِقٌ لاَ يُحِبُّ الله وَرَسُولَهُ، فقال رَسُولُ الله ﷺ : (لاَ تَقُلْ ذلِكَ، ألا تَرَاهُ، قال : لاَ إله إلا الله يَبْتَغِي بِذلِكَ وَجْهَ الله تَعالى؟!) . فقال : الله ورَسُولُهُ أَعْلَمُ، أَمّا نَحْنُ فَوَالله مَا نَرَى وُدَّهُ، وَلاَ حَدِيثَهُ إلا إلى المُنَافِقِينَ! فقال رسولُ الله ﷺ : (فَإن الله قَدْ حَرَّمَ على النَّارِ مَنْ قال : لا إله إلا الله يَبْتَغِي بِذلِكَ وَجْهَ الله) .

418: Bedir gazasına katılan sahabilerden İtban ibni Malik (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ben kavmim Beni Salime namaz kıldırırdım. Benim evimle onlar arasında bir vadi bulunuyordu. Yağmur yağdığı zaman mescide gitmek benim için zorlaşıyordu. Bu yüzden Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldim ve şöyle dedim:

-Ey Allah'ın Rasulü gözlerim zayıfladı. Yağmurlar yağınca dere sularla doluyor ve mescid tarafına geçmem zor oluyor. Bundan dolayı evime teşrif edip bir tarafında namaz kılsanız da ben de orayı namazgah edinsem, dedim. Rasulullah ta bunu inşaallah yaparım, buyurdu.

Ertesi sabah güneşin yükseldiği bir vakitte Ebubekir ile birlikte Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana geldi, izin istedi, izin verdim içeri girdi daha oturmadan: "Evinin neresinde namaz kılmamı istersin", buyurdu. Namaz kılmasını istediğim yeri gösterdim. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) orada tekbir alıp namaza durdu. Biz de arkasında saf olup iki rekat namaz kıldırıp selam verdi biz de selam verdik. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) için hazırlanmış iç yağı ile pişirilen un çorbasını (hazire) yemesi için alıkoyduk. Mahalle halkı peygamberin bizim eve geldiğini haber almalarıyla evde epeyce insan toplanmıştı. İçlerinden biri:

-Malik ibni Duhşum ne yaptı? Onu göremiyorum diye sordu. Bir başkası da: O Allah ve Rasulünü sevmeyen bir münafıktır, dedi. Bunu duyan Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) o kimseye: "Böyle deme, görmüyor musun o Allah'ın rızasını dileyerek Lâ ilâhe illallah diyor", buyurdu. O adam:

-Allah ve Rasulü daha iyi bilir fakat ben Allah'a yemin olsun ki Malik'in münafıkları sevdiğini ve onlarla konuştuğunu görüyoruz, dedi.

Rasulullah'da bunun üzerine şöyle buyurdu: "Allah'ın rızasını gözeterek Lâ ilâhe illallah diyen kimseye Allah cehennemi haram kılmıştır." (Buhari, Salat 45, Müslim, İman 54)

٤١٩- عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ﷺ قال : قَدِمَ رسول الله ﷺ ، بِسَبْيٍ فَإِذا امرأَةٌ مِنَ السَّبْيِ تسعى، إذ وَجَدَتْ صَبِيًّا فِي السَّبْيِ أخذتْه، فَأَلْزَقَتْهُ بِبَطْنِهَا، فَأَرْضَعَتْهُ فقال رسول الله ﷺ : أَتُرَوْنَ هَذِهِ الْمَرْأَةَ طَارِحَةً وَلَدَهَا فِي النَّارِ ؟ قُلْنَا : لا ، وَاللهِ فقال : اللَّهُ أَرْحَمُ بِعِبَادِهِ مِنْ هَذِهِ بِوَلَدِهَا

419: Ömer ibn-ül Hattab (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) esirler arasında çocuğundan ayrılan bir kadın gördü. Kadın çocuğuna hasretinden dolayı rast geldiği her çocuğu kucağına alıyor ve emziriyordu. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) çevresindekilere:

-Hiç bu kadın çocuğunu ateşe atar mı? diye sordu. Onlar:

-Asla atmaz, cevabını verdiler. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

-O halde biliniz ki Allah'ın kullarına merhamet ve acıması bu kadının çocuğuna merhametinden çok daha fazladır, buyurdu. (Buhari, Edeb 18)

٤٢٠- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : قال رسولُ اللَّهِ ﷺ لَمَّا خَلَقَ اللَّهُ الْخَلْقَ، كَتَبَ فِي كِتَابٍ، فَهُوَ عِنْدَهُ فَوْقَ الْعَرْشِ : إن رَحْمَتِي تغلب غَضَبِي.

وَفِى رِوَايَةٍ: غَلَبَتْ غَضَبِى . وَفِى رِوَايَةٍ: سَبَقَتْ غَضَبِى .

420: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah tüm varlıkları yarattığı zaman arşın üstünde bulunan kendi katındaki bir kitaba RAHMEtİM GAZABIMA GALİP GELİR diye yazmıştır." (Buhari, Bed'ül Halk 1)

* Bir değişik rivayette: "Rahmetim gazabıma galip oldu, üstün geldi" şeklindedir. (Buhari, Bed'ül Halk 4)

* Başka bir rivayette: "Rahmetim gazabımı geçmiştir" şeklindedir. (Buhari, tevhid 15, Müslim, tevbe 14)

٤٢١- وَعَنْهُ قال : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : جَعَلَ اللَّهُ الرَّحْمَةَ مِائَةَ جُزْءٍ، فَأَمْسَكَ عِنْدَهُ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ، وَأنزل فِي الأرض جُزْءًا وَاحِدًا، فَمِنْ ذَلِكَ الْجُزْءِ يَتَرَاحَمُ الْخَلْقُ حَتَّى تَرْفَعَ الدَّابَّةَ حَافِرَهَا عَنْ وَلَدِهَا خَشْيَةَ أن تُصِيبَهُ.

وَفِى رِوَايَةٍ: إن لِلّٰهِ مِائَةَ رَحْمَةٍ، أنزل مِنْهَا رَحْمَةً وَاحِدَةً بَيْنَ الْجِنِّ وَالأنس وَالْبَهَائِمِ وَالْهَوَامِّ، فَبِهَا يَتَعَاطَفُونَ، وَبِهَا يَتَرَاحَمُونَ، وَبِهَا تَعْطِفُ الْوَحْشُ عَلَى وَلَدِهِ، وَأَخَّرَ اللّٰهُ تِسْعًا وَتِسْعِينَ رَحْمَةً يَرْحَمُ بِهَا عِبَادَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

وَفِى رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ اَيْضًا مِنْ سَلْمَانَ الْفَارِسِىِّ ﷺ قَال : قَال رسولُ اللّٰهِ ﷺ : إن لِلّٰهِ مِائَةَ رَحْمَةٍ، فَمِنْهَا رَحْمَةٌ بِهَا يَتَرَاحَمُ الْخَلْقُ بَيْنَهُمْ، وَتِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ.

وَفِى رِوَايَةٍ : إن اللّٰهَ خَلَقَ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأرض مِائَةَ رَحْمَةٍ كُلُّ رَحْمَةٍ طِبَاقَ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالأرض فَجَعَلَ مِنْهَا فِي الأرض رَحْمَةً فَبِهَا تَعْطِفُ الْوَالِدَةُ عَلَى وَلَدِهَا، وَالْوَحْشُ وَالطَّيْرُ بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ، فَإِذا كان يَوْمُ الْقِيَامَةِ أَكْمَلَهَا بِهَذِهِ الرَّحْمَةِ.

421: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken dinledim demiştir: "Allah rahmetini yüz parçaya ayırmıştır. Doksan dokuz parçasını kendi katında alıkoymuş birini yeryüzüne indirmiştir. İşte yeryüzünde varlıklar bu bir parça rahmet sebebiyle birbirlerine acır ve şefkatli davranırlar. Hatta hayvanlar bile bu merhamet yüzünden yavrusunu ezmemek için ayağını kaldırır." (Müslim, tevbe 17)

* Bir başka rivayette şöyle buyurulur: "Allah'ın yüz rahmeti vardır. Birini cinlerin, insanların ve hayvanların ve böceklerin arasına indirmiştir. Onlar bu bir dilim rahmet sebebiyle birbirlerini sever ve birbirlerine acırlar. Vahşi hayvanlar bu sebeble yavrusuna şefkat gösterir. Rahmetinin doksan dokuz parçasını da ahirette kullarına rahmet etmek için kıyamete bırakmıştır." (Müslim, tevbe 19)

* Yine Müslim'in Selmani Farisi'den rivayetine göre Rasulullah şöyle buyurmuştur: "Allah'ın yüz rahmeti vardır. Bu rahmetten bir tanesi sebebiyle varlıklar birbirlerine şefkat ve merhamet gösterirler. Diğer doksan dokuzu ise kıyamet günü için bekletilmektedir."

* Yine Müslim'in başka rivayetinde Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Allah yerleri ve gökleri yarattığı gün yüz rahmet de yaratmıştır. Her bir rahmet göklerle yer arasını dolduracak büyüklüktedir. Bunlardan sadece birini yeryüzüne indirmiştir. İşte anne yavrusuna bu yüzden şefkat gösterir. Vahşi hayvanlar ve kuşlar da bundan dolayı birbirlerine merhamet ederler. Kıyamet günü olunca Allah doksan dokuzu bu bir rahmetle yüze tamamlar ve kulları için kullanır." (Müslim, tevbe 21)

٤٢٢- وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ فِيمَا يَحْكِى عَنْ رَبِّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى، قَال : اَذْنَبَ عَبْدٌ ذَنْبًا، فَقَال : اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِى ذَنْبِى. فَقَال اللّٰهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: اَذْنَبَ عَبْدِى ذَنْبًا فَعَلِمَ أن لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ، وَيَأخذ بِالذَّنْبِ، ثُمَّ عَادَ فَاَذْنَبَ فَقَال : اَيْ رَبِّ، اغْفِرْ لِى ذَنْبِى. فَقَال تبَارَكَ وَتَعَالَى: اَذْنَبَ عَبْدِى ذَنْبًا فَعَلِمَ أن لَهُ رَبًّا، يَغْفِرُ الذَّنْبَ، وَيَأخذ بِالذَّنْبِ. ثُمَّ عَادَ فَاَذْهَبَ فَقَال : اَيْ رَبِّ اغْفِرْ لِى ذَنْبِى، فَقَال تبَارَكَ وَتَعَال: اَذْنَبَ عَبْدِى ذَنْبًا فَعَلِمَ أن لَهُ رَبًّا

يَغْفِرُ الذَّنْبَ وَيَأخذ بِالذَّنْبِ، قَدْ غَفَرْتُ لِعَبْدِي فَلْيَفْعَلْ مَا شَاءَ. مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ. وَقَوْلُهُ تَعَالَى: فَلْيَفْعَلْ مَا شَاءَ.

422: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem), Allah'tan naklederek şöyle buyurmuştur: "Kul bir günah işledi de Allah'ım benim günahımı bağışla dedi mi Allah "kulum bir günah işledi ve günahını bağışlayacak ve bu yüzden kendisini sorgulayacak bir Rabbi olduğunu bildi", der. Sonra kul tekrar günah işledi de Rabbim günahımı bağışla dedi mi Allah: "Kulum bir günah işledi ve günahını bağışlayacak ve bu yüzden kendisini sorgulayıp azap edecek bir Rabbi olduğunu bildi", der. Sonra kul tekrar günah işleyip de günahımı bağışla dedi mi Allah: "kulum bir günah işledi, günahları affeden ve günahı ile sorguya çeken bir Rabbi olduğunu bildi. Muhakkak ben bu kulumu bağışladım. O halde böyle dilediği kadar yapsın", buyurur. (Buhari, tevhid 35, Müslim, tevbe 29)

٤٢٣- وَعَنْهُ قال: قال رسولُ اللَّهِ ﷺ: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ لَمْ تُذْنِبُوا، لَذَهَبَ اللَّهُ بِكُمْ، وَجَاءَ بِقَوْمٍ يُذْنِبُونَ، فَيَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ فَيَغْفِرُ لَهُمْ.

423: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Canım elinde olan Allah'a yemin olsun ki siz hiç günah işlememiş olsaydınız Allah sizi yok eder yerinize günah işleyip Allah'tan bağışlanma dileyecek bir toplum getirir de onları bağışlardı." (Müslim, tevbe 11)

٤٢٤- عَنْ اَبِى اَيُّوبَ الأنصارىِّ ﷺ قال: سَمِعْتُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ لَوْلاَ أنكُمْ تُذْنِبُونَ، لَخَلَقَ اللَّهُ خَلْقًا يُذْنِبُونَ، فَيَسْتَغْفِرُونَ يَغْفِرُ لَهُمْ.

424: Ebu Eyyub Halid ibni Zeyd (Allah Ondan razı olsun) Ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim demiştir: "Eğer siz günah işlemeseydiniz, Allah günah işleyen bir toplum yaratır, onlar günahlarından dolayı bağışlanma dilerler de Allah onları bağışlardı." (Müslim, tevbe 10)

٤٢٥- وعن أبي هريرة، ﷺ قال: كُنَّا قُعُوداً مَعَ رسولِ الله ﷺ مَعَنَا أَبُو بكر وعُمَرُ رضي اللهُ عَنْهُما فِي نَفَرٍ، فقَامَ رسولُ الله ﷺ مِنْ بَيْنِ أَظْهُرِنَا، فَأَبْطَأَ عَلَيْنَا، فَخَشِينَا أن يُقْتَطَعَ دُوننا فَفَزِعْنَا، فقُمْنَا، فكُنْتُ أَوَّلَ مَنْ فَزِعَ، فَخَرَجْتُ أَبْتَغِي رسولَ الله ﷺ حَتَّى أَتَيْتُ حَائِطاً لِلأنصارِ وَذَكَرَ- الحديث بطُولِه إلى قوله: فقال رسولُ الله ﷺ: (اذْهَبْ فَمَنْ لَقِيتَ وَرَاءَ هذَا الحَائِط يَشْهَدُ أن لا إله إلا الله، مُسْتَيْقِناً بِهَا قَلْبُهُ فَبَشِّرْهُ بِالجَنَّةِ).

425: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Aramızda Ebubekir, Ömer ve birkaç kişi bulunduğu halde Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'le beraber oturuyorduk. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) kalkıp aramızdan ayrıldı. Gecikince bir şey olur endişesiyle telaşa düştük. Telaşlananların ilki bendim. Kalkıp onu aramaya başladım. Nihayet ensardan birinin bahçesine

geldim. Hadisi uzunca anlatan Ebu Hüreyre sonucu şöyle bağladı. Rasulullah bana şöyle dedi: "Git bu bahçenin dışında Allah'tan başka gerçek kalbiyle samimi bir biçimde şehadet getiren kime rastlarsan onu cennetle müjdele." (Müslim, İman 52)

٤٢٦- وعن عبد الله بن عَمْرو بن العاص رضي اللهُ عَنْهُما أن النبي ﷺ تَلا قوْلَ الله عَزَّ وَجَلَ فِي إبراهيم ﷺ : ﴿رَبِّ إنهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيراً مِنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعَني فإنهُ مِنِّي...﴾ وَقَوْلَ عيسى ﷺ : ﴿إن تُعَذِّبْهُمْ فَإنهُمْ عِبادُكَ وَإن تَغْفِرْ لَهُمْ فَإنكَ أنت العَزِيزُ الحَكِيمُ﴾ فَرَفَعَ يَدَيْه وقال : اللَّهمَّ أُمَّتِي أُمَّتِي وَبكَى، فقال الله عَزَّ وَجَلَّ : يَاجِبريلُ اذْهَبْ إلى مَحَمَّدٍ وَرَبُكَ، أَعْلَمُ، فَسَلْهُ مَا يُبْكِيهِ ؟ فَأَتَاهُ جبريلُ، فَأَخْبَرَهُ رسولُ الله ﷺ بِمَا قال : وَهو أَعْلَمُ، فقال الله تعالى: يَا جِبريلُ اذهَبْ إلى مُحَمَّدٍ فَقُلْ: إنا سَنُرضِيكَ فِي أُمَّتِكَ وَلا نَسُوؤكَ .

426: Abdullah ibni Amr ibn-il Âs (Allah Onlardan razı olsun)'den aktarıldığına göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem), Allah'ın İbrahim (a.s.) hakkındaki: "Ey Rabbim bu tapınılan nesneler gerçekten insanlardan pek çoğunu yoldan çıkardı onun için her kim bana uyar ve bana katılırsa o bendendir. Bana baş kaldırana gelince şüphesiz sen çok acıyan ve gerçek bağışlayansın." (14 İbrahim 36) ayetini okudu ve İsa (a.s.)'ın:

"Şayet onları azaba çarptırırsan şüphesiz onlar senin kullarındır ve eğer onları bağışlarsan doğrusu sen çok güçlü ve üstün olansın yaptığın şeyleri yerince yapansın." (5 Maide 118) ayetini okudu ellerini kaldırarak Allah'ım ümmetim! ümmetim! diye dua etti ve ağladı. Bunun üzerine Allah: Ey Cebrail –Rabbin herşeyi daha iyi bilir ya- git Muhammed'e niçin ağladığını sor, buyurdu. Cebrail gelerek sordu, o da ümmeti için duyduğu endişeden dolayı ağladığını söyledi, -zaten Allah herşeyi en iyi bilendir- Cebrail'in dönüp haber vermesi üzerine Allah: -Ey Cebrail, Muhammed'e git ve ona şu sözümü ilet, buyurdu:

"Ümmetin konusunda seni razı edeceğiz ve üzmeyeceğiz." (Müslim, İman 346)

٤٢٧- وعن مُعَاذِ بنِ جَبَل رضي اللهُ عَنْهُ، قال : كُنْتُ رِدْفَ النَّبيِّ ﷺ على حِمار فقال : يَا مُعَاذ هَل تَدري مَا حَقّ الله عَلَى عِبادِهِ، ومَا حَقُ الْعِبادِ عَلى الله؟ قلت: الله وَرَسُولُه أَعْلَمُ. قال : فَإن حَقَّ الله على العِبَادِ، أن يَعْبُدُوهُ وَلا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئا، وَحَقَّ العِبَادِ عَلى الله أن لاَ يُعَذِّبَ مَنْ لاَ يُشرِكُ بِهِ شَيْئاً. فقلتُ : يا رسولَ الله أَفَلا أُبَشِّرُ النَّاسَ؟ قال : لا تُبَشِّرْهُمْ فَيَتّكِلُوا .

427: Muaz İbn-i Cebel (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir:

Bir gün merkep üzerinde Rasulullah'ın arkasında bulunuyordum. Bana şöyle dedi: "Ya Muaz Allah'ın kullar üzerinde ve Kulların da Allah üzerindeki ne hakkı vardır bilir misin?" buyurdu. Beni Allah ve Resulü daha iyi bilir deyince; Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"Allah'ın kulları üzerindeki hakkı, onların sadece Allaha kulluk etmeleri ve hiçbir şeyi ona ortak koşmamalarıdır.

Kulların da Allah üzerindeki hakkı, kendisine hiçbir şeyi ortak tutmayanlara azap etmemesidir" buyurdu. Ben hemen

-Ey Allahın Resûlü bunu insanlara müjdeleyeyim mi? Dedim.

-Müjdeleme onlar buna güvenirler de kulluğu ihmal ederler buyurdu. (Buhari, Cihad 46, Müslim, İman 48)

٤٢٨- وعنِ البَرَاءِ بن عازبٍ رضي اللهُ عَنْهُما عَن النبي ﷺ قال : المُسلِمُ إذا سُئِلَ فِي القَبْرِ يَشْهَدُ أن لاَ إلـه إلا الله، وأن مُحَمَّداً رسولُ الله، فَذلِكَ قَولُـه تعالى: ﴿يُثَبِّتُ الله الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الحَيَاةِ الدُّنْيَا وفِي الآخِرةِ﴾

428: Berâ ibni Âzib (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Müslüman kabirde sorguya çekildiği zaman Allah'tan başka ilah olmadığına Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'in Allah'ın Rasulü olduğuna şehadet eder. İşte bu şehadet Kur'an-ı Kerimdeki "Allah; sağlam sözle iman edenleri dünya hayatında da ahirette de sapasağlam ve dosdoğru kelime-i tevhid sözüyle sağlamlaştırır. Zalimleri ise sapıklık içinde bırakır. Ve Allah dilediğini yapar." (14 İbrahim 27) ayetinin delalet ettiği manadır." (Buhari, Cenaiz 87, Müslim, Cennet 73)

٤٢٩- وعن أنس ﷺ عن رسولِ الله ﷺ قال : أن الكَافِرَ إذا عَمِلَ حَسَنَةً، أُطعِمَ بِهَا طُعْمَةً مِنَ الدّنيا، وَأَمّا المُؤمِنُ، فَإن الله يَدَّخِرُ لَهُ حَسَنَاتِه فِي الآخِرةِ، وَيعقِبُهُ رِزْقاً فِي الدُّنْيَا عَلى طَاعَتِهِ .

وفِي روايةٍ: إن الله لاَ يَظْلِمُ مُؤْمِناً حَسَنَةً، يُعْطَى بِهَا فِي الدُّنْيَا، وَيُجْزَى بِهَا فِي الآخِرةِ، وَأَمَّا الْكَافِرُ، فَيُطْعَمُ بِحَسَنَاتِ مَا عَمِلَ لله تعالى فِي الدّنْيَا، حَتَّى إذا أَفْضَى إلى الآخِرةِ، لَمْ يَكُنْ لَهُ حَسَنَة يُجْزَى بِهَا .

429: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan aktarıldığına göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kafir bu dünyada bir iyilik yaptığı zaman onun karşılığında bu dünyada nimetlerden yedirilir. Mü'mine gelince Allah onun iyiliklerinin sevabını ahiret için biriktirir, yaptığı kulluğa göre de bu dünyada ona rızık verir." (Müslim, Münafikin 57)

* Diğer bir rivayette şöyle buyurulmuştur: "Şüphesiz ki Allah hiçbir mü'minin işlediği iyiliği karşılıksız bırakmaz. Mü'min yaptığı iyilik sebebiyle hem bu dünyada hem de ahirette mükafatlandırılır. Kafire gelince dünyada yaptığı iyilikler karşılığında kendisine rızık verilir. Ahirete vardığında kendisine verilecek bir mükafat olmaz." (Müslim, Münafikin 56)

٤٣٠- وعن جابرٍ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَثَلُ الصَّلَوَاتِ الخَمسِ، كَمَثَلِ نَهَرٍ جَارٍ غَمْرٍ عَلى بَابِ أَحَدِكُمْ، يَغْتَسِلُ مِنْهُ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ .

430: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Beş vakit namazın benzeri, sizden birinizin kapısı önünde akmakta olan ve her gün beş kere içine girip yıkandığı suyu bol ırmak gibidir." (Müslim, Mesacid 284)

٤٣١- وعنِ ابنِ عباسٍ رضي الله عنهما قال : سَمِعْتُ رسولَ الله ﷺ يقولُ: مَا مِنْ رَجُلٍ مُسلِمٍ يَمُوتُ فَيَقُومُ عَلى جِنَازَتِهِ أَربعُونَ رَجُلا لا يُشْرِكُونَ بالله شَيْئا إلا شَفَّعَهُمُ الله فيهِ .

431: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun), Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle derken işittim demiştir: "Hangi müslümanın cenazesinde Allah'a şirk koşmamış kırk kişi hazır bulunur, cenaze namazını kılarsa Allah onların o ölü hakkındaki şefaatlerini mutlaka kabul eder." (Müslim, Cenaiz 59)

٤٣٢- وعن ابنِ مسعودٍ ﷺ قال : كُنَّا مَعَ رسولِ الله ﷺ ، في قُبَّةٍ نَحواً مِنْ أَرْبَعِينَ رجلا فقال : أَتَرضَونَ أن تكُونُوا رُبُعَ أَهْلِ الجنَّةِ؟ قُلْنَا: نَعَمْ، قال : أَتَرضَوْنَ أن تكونوا ثُلُثَ أهلِ الجنَّةِ؟ قلنا: نَعَمْ، قال : وَالَّذِي نَفسُ مُحَمَّد بِيَدِهِ إني لأرجو أن تكُونُوا نصفَ أَهْلِ الجنَّةِ، وَذلِكَ أن الجنَّةَ لا يَدْخُلُهَا إلا نَفْسٌ مَسْلِمَةٌ، وَمَا أنتم في أهْلِ الشِّرْكِ إلا كَالشَّعَرَةِ البَيْضَاءِ في جِلْدِ الثَّوْرِ الأسودِ، أَوْ كَالشعَرَةِ السَّوْدَاءِ في جِلْدِ الثَّوْرِ الأحْمَرِ .

432: İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir defasında kırk kadar kişi Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'le birlikte bir çadır içerisindeydik. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bize: "Cennetliklerin dörtte biri olmaya razı mısınız?" diye sordu. –Evet, dedik. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bu sefer: "Cennetliklerin üçte biri olmaya razı mısınız?" diye sordu. Biz yine evet, dedik. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin ederim ki ben sizin cennetliklerin yarısı olacağınızı umarım. Çünkü cennete müslüman olmayan kimse giremez. Halbuki siz diğer müşrik millet ve toplumlara nispetle siyah öküzün derisindeki beyaz kıl veya beyaz öküzün üzerindeki siyah beneğe benzersiniz." (Buhari, Rikak 45, Müslim, İman 377)

٤٣٣- وعن أبي موسى الأشعري ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : إذا كان يَوْمُ القِيَامَةِ دَفَعَ الله إِلَى كُلِّ مُسْلِمٍ يَهُودِيًّا أَوْ نَصرَانيًّا فَيَقُولُ : هذَا فِكَاكُكَ مِنَ النَّارِ .

وفي روايةٍ: عنهُ، عن النبيِّ ﷺ قال : يَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ نَاسٌ مِنَ المُسْلِمِينَ بِذُنُوبٍ أَمْثَالِ الجِبَالِ يَغْفِرُهَا الله لَهُم .

433: Ebu Musa el-Eş’arî (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Kıyamet günü Allah her müslümana bir yahudi veya hıristiyan verilir ve bu senin yerine cehenneme atılacak senin ateşten kurtuluş fidyen olacaktır.” (Müslim, tevbe 49)

* Müslim’in değişik bir rivayetinde: “Kıyamet günü bazı müslümanlar dağlar kadar günahlarla gelir, Allah’ta onları affeder”, buyurdu. (Müslim, tevbe 51)

٤٣٤- وعن ابنِ عُمرَ رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : سمِعْتُ رسولَ الله ﷺ يقول: يُدْنَى المُؤْمِنُ يَوْمَ القِيَامَةِ مِن رَبِّهِ حَتَّى يَضَعَ كَنَفَهُ عَلَيْهِ، فَيُقرِّرُهُ بِذُنُوبِه، فيقولُ: أَتَعرفُ ذَنبَ كَذَا ؟! أَتَعرفُ ذَنبَ كَذَا ؟! فيقول: رَبِّ أَعْرِفُ، قال : فَإني قد سَتَرتُهَا عَلَيْكَ فِي الدُّنْيَا وَأنا أَغْفِرُها لَكَ اليومَ، فيُعطَى صَحِيفَةَ حَسَنَاتِه .

434: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun), ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)’i şöyle buyururken işittim demiştir: “Kıyamet günü mü’min Allah’a o kadar yaklaşır ki, Allah onu tüm insanlardan rahmetiyle gizler de günahlarını ikrar ettirir ve şöyle buyurur. Filan günahını hatırlıyor musun, falan günahını biliyor musun? Kul da: Biliyorum ya Rabbi, der. Bunun üzerine Allah: “Ben bu günahlarını dünyada örtüp gizlemiştim bu günde hepsini bağışlıyorum” buyurur ve o kimseye iyiliklerinin kaydedildiği defter eline verilir.” (Buhari, Mezalim 3, Müslim, tevbe 52)

٤٣٥- وعن ابن مسعودٍ ﷺ أن رَجُلاً أصاب مِن امرأةٍ قُبْلَةً ، فَأَتَى النَّبِيَّ ﷺ فأخْبَره، فأنزل الله تعالى: ﴿وَأَقِمِ الصَّلاةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفاً مِنَ اللَّيْلِ إن الحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ﴾ فقال الرجل: ألي هذا يا رسولَ الله ؟ قال : لجَمِيعِ أُمَّتي كُلِّهِمْ .

435: İbni Mes’ud (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: bir adam bir kadını öpmüş, Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)’e gelerek olayı anlattı. Bunun üzerine Allah: “Gündüzün başında ve sonunda bir de gecenin erken saatlerinde namaz kılmaya devamlı ve duyarlı ol. Çünkü iyilikler kötülüklerini giderir. Allahı hatırında tutanlar için bir hatırlatmadır bu...” (11 Hud 114) ayetini indirdi. O kimse Ey Allah’ın Rasulü bu hüküm bana mı aittir? Dedi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)’de: “Bütün ümmetime aittir”, buyurdu. (Buhari, Mevakit 4, Müslim, tevbe 39)

٤٣٦- وعن أنس ﷺ قال : جاءَ رَجُلٌ إلى النبيِّ ﷺ فقال : يا رسولَ الله أَصَبْتُ حَدّاً فَأَقِمْهُ عَلَيَّ، وَحَضرَتِ الصَّلاةُ، فَصَلَّى مَعَ رسولِ الله ﷺ ، فَلَمَّا قضى الصلاة قال : يا رسول الله إني أَصَبْتُ حدًّا فأَقِمْ فِي كِتَابَ الله. قال : هَلْ حَضَرْتَ مَعَنَا الصَّلاةَ ؟ قال : نَعم. قال : قد غُفِرَ لَكَ .

436: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir adam Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)’e geldi ve Ey Allah’ın Rasulü ben cezayı gerektiren bir iş işledim, beni cezalandır, dedi. Vakit namaz vaktiydi. O şahıs Rasulullah ile birlikte namaz kıldıktan sonra yine: Ey Allah’ın Rasulü cezalandırılması gereken bir iş yaptım, beni cezalandır, dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): “Sen bizimle

birlikte şimdi namaz kılmadın mı?" buyurdu. Adam evet deyince, Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) : "Öyleyse affedildin" buyurdu. (Buhari, Hudud 27, Müslim, tevbe 44)

٤٣٧- وعنه قال : قال رسولُ الله ﷺ : إن الله لَيَرضي عن الْعبْدِ أن يَأْكُلَ الأَكْلَةَ، فَيَحْمَدَهُ عليه، أَوْ يَشْرَبَ الشَّرْبَةَ، فَيَحْمَدَهُ عليها .

437: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah kulunun bir şey yedikten sonra hamdetmesinden yine bir şey içtikten sonra hamdetmesinden razı olur." (Müslim, Zikir 89)

٤٣٨- وعن أبي موسى ﷺ ، عن النبيِّ ﷺ قال :إن الله تعالى يَبْسُطُ يَدَهُ باللَّيْلِ، ليَتُوبَ مُسِيءُ النَّهَارِ، وَيَبْسُطُ يَدَهُ بالنهارِ ،لِيَتُوبَ مُسيءُ اللَّيْلِ حتى تطْلُعَ الشمسُ مِنْ مَغْرِبِها .

438: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah gündüz günah işleyenin tevbesini kabul etmek için gece ellerini açık tutar. Gece günah işleyen kimsenin tevbesini kabul için gündüz ellerini açık tutar. Bu iş güneş batıdan doğuncaya kadar yani kıyamete kadar böylece devam eder." (Müslim, tevbe 31)

٤٣٩- وعن أبي نجيحٍ عَمرو بن عَبَسَةَ، السُّلَمِيِّ ﷺ ، قال : كنتُ وَأنا في الجَاهِلِيَّةِ أَظُنُّ أن النَّاسَ عَلى ضَلالَةٍ، وَأنهُمْ لَيْسُوا على شيءٍ، وَهُمْ يَعْبُدُونَ الأوثان، فَسَمِعْتُ بِرَجُلٍ بِمَكَّةَ يُخْبِرُ أخبارا فَقَعَدْتُ عَلى راحِلَتي، فَقَدِمْتُ عَلَيْهِ، فإذا رسول الله ﷺ مُسْتَخْفِيا جُرَآء عَلَيْهِ قوْمُهُ، فَتَلَطَّفْتُ حَتَّى دَخَلْتُ عَلَيْهِ بمكَّة، فقلتُ له: ما أنت ؟ قال : أنا نَبِيٌّ. قلتُ: وما نبيّ؟، قال : أَرْسَلَني الله. قلت : وبِأَيِّ شَيْءٍ أَرْسَلَكَ ؟ قال : أَرْسَلَنِي بِصِلَةِ ألارْحَامِ، وكسْرِ الأَوْثان، وَأن يُوَحَّدَ الله لا يُشْرِكُ به شَيْءٌ. قلت له: فَمَنْ مَعَكَ عَلى هذَا؟ قال : حُرٌّ وعَبْدٌ. ومعهُ يَوْمَئِذٍ أبو بكرٍ وبِلالٌ، رضي الله عنهما فقلتُ: إني مُتَّبِعُكَ، قال : إنكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ ذلِكَ يَوْمَكَ هذا، ألا تَرَى حَالي وحالَ النَاسِ ؟ ولكِن ارْجِعْ إلى أَهْلِكَ فَإذا سَمِعْتَ بي قد ظَهَرتُ فَأْتِني. قال : فَذَهَبْتُ إلى أهلي، وَقَدِمَ رسولُ الله ﷺ المدينةَ، وكنتُ في أَهْلِي، فجَعَلْتُ أَتَخَبَّرُ الأخبار ، وَأَسْأَلُ النَاسَ حِينَ قَدِمَ المدينَةَ ، حَتَّى قَدِمَ نَفَرٌ مِنْ أهلِي المدينةِ، فقلتُ: مَا فَعَلَ هذَا الرَّجُلُ الذي قَدِمَ المدينَةَ ؟ فقالوا: النَاسُ إليهِ سِرَاعٌ، وَقَدْ أَرَادَ قَومهُ قَتْلهُ، فَلَمْ يَسْتَطِيعُوا ذلِكَ، فَقَدِمْتُ المدِينَةَ، فَدَخلتُ عليهِ، فقلتُ: يا رسولَ الله أتعرِفُني ؟ قال : نَعم، أنت الَّذي لَقيتَني بِمكةَ. قال : فقلتُ: يا رسولَ الله، أَخْبِرْني عمَّا عَلَّمَكَ الله وَأَجْهَلُهُ، أخبِرْني عَنِ الصلاة ؟ قال : صَلِّ صَلاةَ

الصُبحِ، ثُمَّ اقْصُرْ عَنِ الصَّلاةِ حَتَّى تَرْتَفعَ الشَّمْسُ قِيدَ رُمْحٍ، فَإنهَا تَطلُعُ حِينَ تَطْلُعُ بَينَ قَرْنَي شَيْطَانٍ، وَحِينَئِذٍ يَسْجُدُ لها الكُفَّارُ، ثُمَّ صَلِّ، فَإن الصَّلاةَ مشهودةٌ محْضورَةٌ حتى يستَقِلَّ الظِّلُ بالرمْحِ، ثُمَّ اقْصُرْ عنِ الصَّلاةِ، فإنه حينئذٍ تُسْجَرُ جَهَنَّمُ ؟ فإذا أقبلَ الفَيءُ فَصَلِّ، فإن الصَّلاةَ مَشهودةٌ مَحضورة حتى تُصَلِّيَ العصرَ، ثم اقْصُرْ عنَ الصلاةِ حتى تَغْرُبَ الشمسُ، فإنها تَغْرُبُ بين قَرنَيْ شيطان ، وحينئذٍ يسجدُ لها الكُفَّارُ. قال : فقلت: يا نَبِيَّ الله ؟ فالوضوءُ، حدّثني عنه ؟ فقال : ما مِنكُمْ رَجُل يقربُ وَضُوءَهُ، فَيتَمَضْمَضُ ويسْتَنْشِقُ فيَنْتَثِرُ، إلا خَرَّتْ خطايَا وجهه وفيهِ وخَياشِيمِهِ، ثم إذا غَسَلَ وجهَهُ كما أمرهُ الله، إلا خرَّت خطايا وجهِهِ مِنْ أطرافِ لِحْيَتِهِ مع الماءِ، ثم يغسِل يَدَيْهِ إلى المِرفَقَينِ، إلا خرّت خطايا يديه من أنامِلِهِ مع الماءِ، ثم يَمسحُ رَأسَهُ، إلا خَرَّتْ خَطَايَا رَأسِهِ مِن أطرافِ شَعَرِهِ مع الماء، ثم يَغْسِلُ قَدَمَيْهِ إلى الكَعْبَيْنِ، إلا خَرَّتْ خطايا رِجْلَيه من أنامِلِهِ مع الماء، فإن هو قامَ فَصلَّى، فَحَمِدَ الله تعالى، وأَثْنَى عليهِ، ومَجَّدَهُ بالذي هو له أَهلٌ، وفرَّغَ قلبه لله تعالى، إلا انصرَفَ من خَطيئَتِهِ كَهَيْئَتِهِ يومَ ولَدَتْهُ أُمُّهُ . فحدّثَ عَمرُو بن عَبَسَةَ بهذَا الحديثِ أَبَا أُمامَةَ صاحب رسولِ الله، فقال له أبو أمامَةَ: يا عَمْرُو بنَ عَبَسَةَ، أنظُر ما تقولُ ! في مقام واحِدٍ يُعْطى هذَا الرَّجُلُ ؟ فقال عَمْرُو : يا أبا أمامَةَ لقَدْ كبرَتْ سنِّي، ورَقَّ عَظْمِي، واقْتَرَبَ أَجَلي، ومَا بِيْ حَاجَةٌ أن أَكْذِبَ على الله تعالى، ولا على رسولِ الله ﷺ لو لم أَسْمَعْهُ مِن رسولِ الله ﷺ إلا مَرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ أَو ثلاثا حتَّى عَدَّ سبعَ مَرَّاتٍ، ما حَدَّثتُ أَبداً بِهِ، ولكِنِّي سَمِعْتُهُ أَكثرَ من ذلِك

439: Ebu Necih Amr İbni Abese es Sülemi (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ben cahiliye döneminde iken insanların sapıklıkta olduklarını ve Allah'ın katında faydalı bir amel üzerinde olmadıklarını zannediyordum. Onlar putlara tapıyorlardı. Bu arada Mekkeli bir şahsın önemli haberler verdiğini duydum. Hayvanıma binerek onun yanına geldim bir de ne göreyim Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) cüretkar kavminden gizlenmiş faaliyetini gizli yürütüyor. Onunla gizli görüşmenin yollarını aradım. Mekkede kendisine ulaştım ve:

-Sen kimsin? dedim.

-Ben peygamberim, cevabını verdi.

-Peygamber ne demektir, deyince:

-Beni Allah gönderdi, dedi.

-Seni ne ile gönderdi, deyince:

-Hısım ve akrabayı gözetip kollamak, putları kırmak, Allah'ın tek olduğunu kabul edip ona hiçbir şeyi ortak koşmamak vazifesiyle gönderdi, buyurdu.

-Sana bu işte yardımı olan kimler vardır? Dedim.

-Hür bir erkek ve bir köle cevabını verdi. O gün yanında Bilal ve Ebubekir bulunuyordu.

-Sana bende uyup yardım için yanında kalmak istiyorum.

-Senin bu işe bugün için gücün yetmez, benim halimi ve ortalığın durumunu görmüyor musun? Şimdi sen kavmine dön, ne zaman benim İslamiyeti açıkça yaymaya başladığımı duyarsan o zaman yanıma gel, buyurdu.

Ben ailemin yanına döndüm. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Medine'ye hicret etti. Ben ailemin yanında kalıp onun haberlerini elde etmeye gayret ediyordum. Medineden gelenleri soruyordum, Derken Medinelilerden birkaç kişi geldi. Onlara:

-Medine'ye gelen zat ne yaptı, diye sordum.

-Halk ona koşuyor, kavmi onu öldürmek istemiş başaramamış dediler.

Bunun üzerine Medine'ye gelip Peygamberin yanına girdim ve: Ey Allah'ın Rasulü beni tanıdınız mı? dedim.

-Evet Mekke'de sen benimle buluşmuştun, dedi. Ben de:

-Ya Rasulallah Allah'ın sana öğrettiği ve benim bilmediğim şeyleri bana öğret, bana namazdan haber ver, dedim.

-Sabah namazını kıl, sonra güneş bir mızrak boyu yükselinceye kadar ara ver. Çünkü güneş şeytanın başı ucundan doğar(o sıralarda şeytan ve yandaşları hareket etmeye başlarlar) kafirler de o vakit ona secde ederler. Sonra dikilmiş mızrağın gölgesi azalıp bitinceye kadar nafile namaz kıl çünkü namaza melekler şahid olur. Allah'ın iyi kulları da hazır olurlar. Sonra namaza ara ver çünkü o vakit cehennem iyice alevlenir. Mızrağın gölgesi döndüğü zaman öğle namazını kıl çünkü namaza melekler şahid olur. Allah'ın iyi kulları da hazır olurlar. İkindiye kadar nafile kılabilirsin. İkindi namazını kıldıktan sonra güneş batıncaya kadar namaza ara ver çünkü güneş şeytanın başı hizasından batar(o sıralarda şeytan ve yandaşları etmeye başlarlar) kafirler de o zaman güneşe secde ederler, buyurdu. Ben:

-Ey Allah'ın nebisi bana abdestten haber ver, dedim. Şöyle buyurdu:

-Sizden biriniz abdest suyuna yaklaşır, ağzına burnuna su verip burnunu temizlerse muhakkak ağzının yüzünün ve burnunun günahları su ile birlikte dökülür gider. Allah'ın emrettiği şekilde yüzünü yıkarsa yüzünün günahları sakalının uçlarından akar gider. Sonra ellerini dirseklerine kadar yıkayınca parmak uçlarından da ellerinin günahları akan su ile beraber dökülür gider. Başını meshettiği zaman başının günahları saçlarının uçlarından dökülen su dökülür gider. Ayaklarını topuklarına kadar yıkayınca da parmaklarının uçlarından ayaklarının günahları akan su ile birlikte akıp gider. Böyle abdest alan şahıs kalkıp namaz kılar Allah'a hamdeder ona layık olduğu sıfatlarla anar kalbini de tam manasıyla Allah'a bağlarsa, annesinden doğduğu günkü gibi günahlarından sıyrılıp tertemiz günahsız olur.

Ravi Amr ibni Abese bu hadisi Ebu Ümame'ye haber vermiş, Ebu Ümame'de: Aynı yerde bir adama bu kadar büyük bir sevabın verilmesine dikkat et, hadisi naklederken hata etmiş olmayasın. Bunun üzerine Amr:

-Ey Ebu Ümame yaşım ilerledi, kemiklerim zayıfladı, ecelim de yaklaştı. Allah ve Rasulü adına yalan söylemek mecburiyetinde değilim. Eğer bu hadisi Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den bir iki üç hatta yedi defa duymuş olsaydım asla rivayet etmezdim. Fakat bu hadisi ben Rasulullah'dan bundan da fazla duymuş bulunmaktayım, demiştir. (Müslim, Müsafirin 294)

٤٤٠- وعن أبي موسى الأشعري ﷺ، عن النبي ﷺ أنه قال : إذا أرادَ الله تعالى رحمةَ أمَّة، قَبَضَ نبيَّها قبلها، فجعَلَهُ لها فَرطاً وسَلَفاً بينَ يَدَيها، وإذا أراد هَلَكَةَ أُمَّةٍ، عَذَّبها، ونبيُّهاحَيٌّ، فَأَهْلَكَهَا وهوَ حَيّ ينظُرُ، فأَقَرَّ عيْنَهُ بهلاكِها حين كذَّبُوهُ، وعَصَوا أمرهُ .

440: Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah bir ümmete rahmetle muamele etmek isterse o milletin peygamberini onlardan önce vefat ettirir. Peygamberlerini ahirette onlara önder ve kılavuz yapar. Bir milleti de helak etmek isterse onlara azap gönderip canlarını alır ve peygamberlerini hayatta bırakır. Onun gözü önünde onları mahveder. Peygamberi yalanlayıp emrine karşı gelmeleri yüzünden onları helak ederek peygamberlerini de memnun ve teselli eder." (Müslim, Fezail 24)

BÖLÜM: 52

ALLAH'TAN RAHMETİNİ ÜMİD ETMEK

قال الله تعالى : ﴿ وَأفوِّضُ أمري إلى الله أن الله بصيرٌ بالعبادِ فوقاهُ الله سيئاتِ مَا مَكَرُوا﴾

"Allah salih kuldan bahsederek: "Ben işimi ve durumumu Allah'a bırakıyorum. Muhakkak ki Allah kullarının her halini görür." İman eden o adamı Allah kavminin kurduğu tüm tuzaklardan korudu..." (40 Mü'min 44-45)

٤٤- وعن أبي هريرة ﷺ عن رسولِ الله ﷺ أنهُ قال : قال : الله، عَزَّ وَجَلَّ: أنا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدي بي، وأنا مَعَهُ حَيْثُ يَذكُرُني ، وَالله لله أَفْرَحُ بتَوْبَةِ عَبْدِهِ مِنْ أَحَدِكُمْ يَجِدُ ضَالَّتَهُ بِالْفَلاةِ ، وَمَنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ شِبْرا، تَقَرَّبْتُ إليه ذراعا، وَمَنْ تَقَرَّبَ إلَيَّ ذِراعا، تَقَرَّبْتُ إليه بَاعا، وإذا أَقْبَلَ إلَيَّ يَمْشى، أَقبلتُ إليه أُهَرْوِلُ .

441: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: Aziz ve Celil olan Allah: "Ben kulumun beni zannedip bildiği gibiyim. Beni hatırladığı yerde ben daima onunla beraberim. Rahmet ve yardımım onunla beraberdir.

Allah'a yemin ederim ki kulunun tevbesinden dolayı Allah'ın hoşnutluğu sizden birinizin ıssız çölde kaybettiği devesini bulduğu zamanki sevincinden daha büyüktür. Bundan dolayı Allah şöyle buyurmuştur: "Bana bir karış yaklaşana ben bir arşın yaklaşırım, bir arşın yaklaşana bir kulaç yaklaşırım, bana yürüyerek gelene ben koşarak gelirim." (Buhari, tevhid 15, Müslim, Tevbe 1)

٤٤٢- وعن جابرِ بنِ عبدِ الله رضي اللهُ عَنْهُما أنهُ سمعَ النبيَّ ﷺ قَبْلَ مَوْتِهِ بثلاثَةِ أَيَّامٍ يقولُ: لاَ يمُوتَنَّ أحَدُكُم إلا وَهُوَ يُحْسِنُ الظَّنَّ بالله عزَّ وجلَّ .

442: Cabir ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Vefatından üç gün önce Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim: Cabir ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Her biriniz ölürken Allah'ın bağışlayıcı ve merhamet sahibi olduğunu hüsnü zan ederek yani güzel duygu ve beklentiler içinde olarak ölsün." (Müslim, Cennet 81)

٤٤٣- وعن أنس قال : سمعتُ رسولَ الله ﷺ يقول: قال الله تعالى: يَا ابْنَ آدَمَ، إنكَ مَا دَعَوْتَني وَرَجَوْتَني غَفَرْتُ لَكَ عَلى مَا كان مِنكَ وَلا أُبَالي، يَا ابْنَ آدَمَ، لَوْ بَلَغَتْ ذُنُوبُكَ عَنَان السماءِ، ثم اسْتَغْفَرْتَني غَفَرتُ لَكَ وَلا أُبالي، يَا ابْنَ آدَمَ، إنكَ لَوْ أَتَيْتَني بِقُرابِ الأَرض خطايا ثُمَّ لَقَيْتَني لا تُشْرِكُ بي شَيْئا لأتيْتُكَ بِقُرَابِهَا مَغْفِرَةً .

443: Enes (Allah Ondan razı olsun), ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim, dedi: Allah buyuruyor ki: "Ey Ademoğlu sen bana dua edip affedilmeni umduğun sürece sende bulunan günahlar ne kadar çok olursa olsun seni bağışlarım.

Ey Ademoğlu günahların yerle gökleri dolduracak seviyeye ulaşsa benden bağışlanmanı istersen seni affedip bağışlarım.

Ey Ademoğlu sen yeryüzünü dolduracak kadar günahla fakat bana hiçbir şeyi ortak tutmamış olduğun halde huzuruma gelirsen ben de seni yeryüzü dolusu bağışlama ile karşılarım." (Tirmizi , Deavat 98)

BÖLÜM: 53

KORKU İLE ÜMİD ARASINDA YAŞAMAK

قال الله تعالى : ﴿ فَلا يَأْمَنُ مَكْرَ الله إلا الْقَوْمُ الخَاسِرُونَ ﴾

"Allah'ın önceden kestirilemeyen kurduğu ince tertip ve düzeninden kim kendini güvenlik içinde görebilir? Fakat büyük zararı göze alanlardan başka hiçbir kimse bu tür tertip ve düzenden kendini güvenlik içinde göremez." (7 Araf 99)

قال الله تعالى : ﴿ إنهُ لا يَيْأسُ مِنْ رَوْحِ الله إلا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ.﴾

"Ancak kafirler topluluğundan başkası(Allah'tan gelen gerçekleri örtbas eden toplumlar) O'nun rahmetinden ümidlerini keserler." (12 Yusuf 87)

قال الله تعالى : ﴿ يَوْمَ تَبْيَضُ وجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوه﴾

"Bazı yüzlerin mutluluktan parladığı bazı yüzlerin de ızdırap ile karardığı o hesap günü(düşünün)." (3 Al-i İmran 106)

قال الله تعالى : ﴿إن رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإنهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ.﴾

"... Doğrusu Rabbin, cezayı çabucak verendir, aynı zamanda da çok acıyan ve bağışlayandır." (7 Araf 167)

قال الله تعالى : ﴿ إن الأبرارَ لَفي نعِيمٍ وَإن الْفُجَّارَ لَفي جَحِيم.﴾

"Gerçekten hayırlı ve iyi olanlar imanlarında sadık ve samimi olup doğru dürüst işler işleyenler nimet cennetlerindedirler. Kafirler ve günahlara dadananlar ise yakıcı bir ateş içindedirler." (82 İnfitar 13-14)

قال الله تعالى : ﴿ فَأمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُه فَهُوَ فِي عِيشَةٍ راضيةٍ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُمُّهُ هَاوِيةٌ.﴾

"Artık o zaman iyiliklerinin tartısı ağır basan kendisini mutlu bir hayatın içinde bulacak, kimin de iyiliklerinin tartısı hafif gelirse onun ana kucağı gibi sığınacağı yeri ana yurdu cehennem uçurumu olacaktır." (101 Karia 6-9)

٤٤٤- وعن أبي هريرة ﷺ أن رسُولَ الله ﷺ قال : لَوْ يَعْلَمُ المُؤْمِنُ ما عندَ الله مِنَ العُقُوبَةِ، ما طَمِعَ بِجَنَّتِهِ أَحَدٌ، وَلَوْ يَعْلَمُ الكافِرُ ما عِنْدَ الله مِنَ الرَّحْمَةِ، مَا قَنِطَ مِنْ جَنَّتِهِ أَحَدٌ .

444: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Mü'min kimse Allah'ın azabının şiddet ve derecesini bilseydi cennet ümidine kapılmazdı. Kafir de Allah katındaki rahmetin çokluğunu kavrayabilseydi O'nun cennetinden asla ümid kesmezdi." (Müslim, tevbe 23)

٤٤٥- وعن أبي سَعيدٍ الخدريِّ ﷺ أن رسولَ الله ﷺ قال : إذا وُضِعَتِ الجِنَازَةُ واحتَمَلَهَا النَّاسُ أَوْ الرجالُ على أَعْنَاقِهِمْ، فَإن كانت صَالِحَةً قالتْ : قَدِّمُوني قَدِّمُوني، وَإن كانت غَيرَ صالِحَةٍ، قالت ::يا وَيْلَهَا! أَيْنَ تذْهَبُونَ بها ؟ يَسْمَعُ صَوْتَها كُلُّ شَيْءٍ إلا الإنسان، وَلَوْ سَمِعَهُ صَعِقَ .

445: Ebu Said el Hudrî (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ölü tabuta konup ta insanlar veya erkekler onu yüklendiği zaman cenaze iyi bir kişi ise: Gideceğim yere beni hemen ulaştırın, hemen ulaştırın, der. Ölen kimse iyi bir kimse değilse: Eyvah nereye

götürüyorsunuz beni diye bir çığlık atar. Onun sesini insanlardan başka her şey duyar eğer insan bu sesi duysaydı bayılıp düşerdi.” (Buhari, Cenaiz 50)

٤٤٦- وعن ابنِ مسعودٍ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : الجنةُ أَقْرَبُ إلى أَحَدِكُمْ مِنْ شِرَاكِ نَعْلِهِ، وَالنَّارُ مِثْلُ ذلِكَ .

446: Abdullah ibni Mes’ud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Cennet size ayakkabınızın bağından daha yakındır, cehennemde böyledir.”

BÖLÜM: 54

DİNİ HEYECAN VE AHİREt ENDİŞESİNDEN DOLAYI AĞLAMAK VE AĞLAMANIN DEĞERİ

قال الله تعالى : ﴿ وَيَخِرُّونَ لِلأَذْقَان يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعاً ﴾

“İşte böyle deyip ağlayarak yüzüstü yere kapanırlar da Kur’anı dinleyişleri onların gönül alçaklığını ve itaatlerini artırır.” (17 İsra 109)

قال الله تعالى : ﴿ أَفَمِنْ هذا الحديثِ تَعْجَبُونَ وتَضْحَكُونَ وَلاَ تبكُونَ﴾

“Siz bu Kur’anı ve haberlerini mi tuhaf buluyorsunuz, ağlayacağınız yere gülüyorsunuz.” (53 Necm 59-60)

٤٤٧- وعَنْ ابن مَسعودٍ ﷺ قال : قال لي النبيُّ ﷺ : اقْرَأ عليَّ القرآن قلتُ: يا رسُولَ الله، أَقْرَأُ عَلَيْكَ، وَعَلَيْكَ أنزل ؟! قال : إني أحب أن أَسْمَعَهُ مِنْ غَيْري. فقرأْتُ عليه سورَةَ النِّسَاءِ، حتى جِئْتُ إلى هذِه ألاية:﴿فَكَيْفَ إذا جِئْنامِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلى هؤلاَءِ شَهِيداً﴾ [النساء: ٤١]،قال:حَسبُكَ الآن فَالْتَفتُّ إلَيْهِ، فَإذا عَيْنَاهُ تَذْرِفَان.

447: Abdullah ibni Mes’ud (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Bana Kur’an oku” buyurdu. Ben:

-Ey Allah’ın Rasulü Kur’an sana indirilmişken ben mi sana Kur’an okuyacağım! dedim. O da: “Ben Kur’anı başkalarından dinlemeyi severim,” buyurması üzerine Nisa suresini okumaya başladım. “Öyleyse hesap günü her topluluk içinden şahitler getireceğimiz ve seni de onlara şahid tutacağımız zaman...” (4 Nisa 41) anlamındaki ayete geldiğimde, “Şimdilik bu kadar okuman yeter” buyurdu. Bir de baktım gözlerinden yaşlar akıyordu.

٤٤٨- وعن أنس ﷺ قال : خَطَبَ رسُولُ الله ﷺ خُطْبَةً ما سَمعتُ مِثْلَها قَط، فقال : لَوْ تَعْلَمُونَ ما أَعْلَمُ، لَضَحِكْتُمْ قَلِيلاً، وَلَبَكَيْتُمْ كثيرا . قال : فَغَطَّى أَصْحَابُ رَسُولِ الله ﷺ وَجُوهَهُمْ، ولَهُمْ خَنِينٌ.

448: Enes ibni Malik (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) daha önce bir benzerini asla duymadığım pek etkili bir konuşma yaptı ve şöyle buyurdu: "Eğer siz benim bildiklerimi bilseydiniz mutlaka az güler çok ağlardınız."

Enes diyor ki: Bunun üzerine Peygamberin ashabı ellerini yüzlerine kapatarak hıçkıra hıçkıra ağlamışlardı. (Buhari, Küsuf 2, Müslim, Salat 112)

٤٤٩- وعن أبي هريرة ﷺ قال : قال رسُولُ الله ﷺ : لاَ يَلِجُ النَّارَ رَجُلٌ، بَكَى مِنْ خَشْيَةِ الله، حَتَّى يَعُودَ اللَّبَنُ فِي الضَّرْعِ، وَلا يَجْتَمِعُ غُبَارٌ فِي سَبِيلِ الله وَدُخان جَهَنَّمَ .

449: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah'ın büyüklüğüne saygı ve azabından korkusuyla gözyaşı döken kişi sağılmış süt memeye dönmedikçe cehenneme girmez. Allah yolunda cihad ederken oluşan tozla cehennem dumanı asla birleşmez." (Tirmizi , Fezailül cihad 8)

٤٥٠- وعنه قال : قال رسولُ الله ﷺ : سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ الله فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لاَ ظِلَّ إلا ظِلُّه: إمامٌ عادِلٌ، وشَابٌ نَشَأَ فِي عِبَادَةِ الله تَعالى، وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّق فِي المَسَاجِدِ، وَرَجُلان تَحَابَّا فِي الله، اجْتَمَعَا عَلَيْهِ، وتَفَرَّقَا عَلَيْهِ، وَرَجُلٌ دَعَتْهُ امرأَةٌ ذَاتُ مَنْصِبٍ وجَمَالٍ، فَقال : إني أخافُ الله، ورَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَأَخْفاها حتى لا تَعْلَمَ شِمالُهُ ما تُنْفِقُ يَمِينُه، ورَجُلٌ ذَكَرَ الله خَالِياً فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ. .

450: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hiçbir gölgenin bulunmadığı kıyamet gününde Allah yedi insanı arşının gölgesinde barındıracaktır.

1. Adaletli devlet başkanı,
2. Allah'a ibadet ve itaat ederek yetişen genç,
3. Kalbi mescidlere bağlı kimse,
4. Allah için birbirlerini sevip, bu uğurda bir araya gelip ayrılan kişiler,
5. Makam ve güzellik sahibi bir kadının zina çağrısını, Ben Allah'tan korkarım diyerek reddeden kimse,
6. Sağ elinin verdiğini sol eli bilemeyecek kadar gizli sadaka veren kimse,
7. Kendi başına kaldığında Allah'ı anarak gözyaşı akıtan kimse. (Buhari, Ezan 36, Müslim, Zekat 91)

٤٥١- وعَـن عبـدِ الله بـنِ الـشِّخِّيرِ ﷺ ، قـال : أَتَيْـتُ رسُـولَ الله ﷺ وهُـوَ يُـصَلِّي، ولجوْفِهِ أَزِيزٌ كَأَزِيزِ المِرْجَلِ مِنَ البُكاءِ.

451: Abdullah ibni Şıhhir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanına gelmiştim. Namaz kılıyordu. Ağlamaktan dolayı kaynayan tencerenin çıkardığı ses gibi içinden sesler geliyordu. (Ebu Davud, Salat 158)

٤٥٢- وعن أنس، رضي الله عنه، قال : قال رسولُ الله ﷺ ، لأبي بن كَعْبٍ ﷺ : إن الله، عَزَّ وَجَلَّ، أمرني أن أَقْرَأَ عَلَيْكَ: ﴿لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ قال : وسَمَّاني؟ قال : نَعَمْ. فَبَكى أبي. وفي روايةٍ: فَجَعَلَ أبي يَبْكي.

452: Enes ibni Malik (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Übey ibni Ka'b (Allah Ondan razı olsun)'a hitaben şöyle buyurmuştur:

-Allah Lem yekünillezine keferu suresini sana okumamı bana emretti. Übey ibni Ka'b:

-Allah benim ismimi andı mı? dedi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de:

-Evet, buyurdu. Übey duygulanarak ağladı. (Buhari, Menakıbül Ensar 16, Müslim, Müsafirin 246)

* Müslim'in başka bir rivayetinde Übey ağlamaya başladı ifadesi geçmektedir. (Müslim, Müsafirin 245)

٤٥٣- وعنـهُ قـال : قـال أبـو بَكْـرٍ لعمـرَ رضـي اللهُ عَنْهُمـا بعـدَ وفـاةِ رسُـولِ الله ﷺ :انطلق بِنا إلى أُمِّ أَيْمَنَ رضي اللهُ عنها أن نَزُورُها كما كـان رَسُولُ الله ﷺ يَزُورُهـا، فَلَمَّـا انتهَيْنَا إلَيْهَا بكَتْ، فَقالا لها: ما يُبْكِيكِ ؟ أَمَا تَعْلَمِينَ ما عِنْدَ الله تَعالى خَيْرٌ لِرَسُولِ الله ﷺ ! قالتْ : إني لاَ أَبْكِي إني لا أَعْلَمُ أن مَا عِنْدَ الله خَيْرٌ لِرَسُولِ الله ﷺ ولكِنِّي أبكِي أن الْوَحْيَ قَدِ انقَطَعَ مِنَ السَّمَاءِ، فَهَيَّجَتْهُما عَلَى البُكاءِ، فَجَعَلاَ يَبْكِيَان مَعَهَا.

453: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in vefatından sonra Ebu Bekir, Ömer (Allah Ondan razı olsun)'ya : Ümmü Eymen (Allah Ondan razı olsun)'ya gidelim, Rasulullah'ın ziyaret ettiği gibi bizde onu ziyaret edelim, dedi. İkisi beraber oraya geldiklerinde Ümmü Eymen ağladı. Onlar da:

-Niçin ağlıyorsun, Allah katındaki nimetin Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) için çok daha hayırlı olduğunu bilmiyor musun? dediler. Ümmü Eymen'de:

-Ben Rasulullah vefat etti diye ağlamıyorum. Allah katındaki nimetlerin Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) hakkında daha hayırlı olduğunu biliyorum. Fakat ben vahyin kesilmiş olmasından dolayı ağlıyorum, deyince Ebu Bekir ve Ömer

(Allah Ondan razı olsun)'de duygulandılar ve hep birlikte ağlamaya başladılar. (Müslim, Fezailüs Sahabe 3)

٤٥٤- وعن ابنِ عمَر رضي اللهُ عَنْهُما قال : لمَّا اشْتَدَّ بِرَسُولِ الله ﷺ وَجَعُهُ، قيلَ له في الصلاةِ، فقال : مُرُوا أبَا بكْرٍ فَلْيُصَلِّ بالنّاسِ. فقالت عائشةُ رضي الله عنها : أن أبَا بكْرٍ رَجُلٌ رَقِيقٌ، إذا قَرَأَ القرآن غَلَبَهُ البُكاءُ، فقال : مُرُوهُ فَلْيُصَلِّ .

وفي رواية عن عائشة رضي الله عنها قالت : قلت : إن أبا بكر إذا قام مقامك، لم يسمع الناس من البكاء .

454: Abdullah İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in hastalığı ağırlaşınca kendisine kimin namaz kıldırmasını istediği soruldu. O da:

-Ebubekir'e uğrayınız insanlara namazı kıldırsın, buyurdu.

Bunun üzerine Aişe (Allah Ondan razı olsun): "Ebubekir yufka yüreklidir. Kur'an okurken kendisini tutamaz ağlar, başkasına emretseniz de o kıldırırsa" dedi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ebubekir'e uğrayınız namazı o kıldırsın," buyurdu. Müminlerin annesi Aişe (Allah Ondan razı olsun)dan gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur: "Ebubekr yerine geçip namaz kıldırırsa, arkasındaki insanlar ağlamasından bir şey duymaz", dedim, (Buhari, Ezan 39, Müslim, Salat 94)

٤٥٥- وعن إبراهيمَ بنِ عبدِ الرَحمنِ بنِ عوْفٍ، أن عبدَ الرَحمنِ بنَ عَوْفٍ ﷺ ، أُتِيَ بطَعامٍ وكان صائما، فقال : قُتِلَ مُصعبُ بنُ عُمَير، وَهُوَ خَيْرٌ منِّي، فَلَمْ يُوجَدْ لَهُ ما يُكَفَّنُ فيهِ، إلا بُرْدَةٌ إن غُطِّيَ بها رَأْسُهُ، بَدَتْ رِجْلاَهُ، وإن غُطِّيَ بها رِجْلاهُ بَدَا رأسُهُ، ثُمَّ بُسِطَ لَنَا مِنَ الدُنْيَا ما بُسِطَ- أَوْ قال : أُعْطِينا مِنَ الدُّنْيا مَا أعطِينَا - وقَدْ خَشِينَا أن تكُونَ حَسَنَاتُنا عُجِّلَتْ لَنا . ثُمَّ جَعَلَ يبْكي حتى تَرَكَ الطَّعامَ.

455: İbrahim ibni Abdurrahman ibni Avf'tan rivayet edildiğine göre oruçlu olduğu bir gün Abdurrahman ibni Avf (Allah Ondan razı olsun)'ın önüne bir yemek sofrası getirildi. Sofraya bakıp şunları söyledi: Mus'ab ibni Umeyr Uhud savaşında şehid edildi. O benden daha hayırlı bir kul idi, ama kefen olarak bir kaftandan başka bir şeyi yoktu. Onunla başı örtülse ayakları, ayakları örtülse başı açıkta kalıyordu. Sonraları bize dünyalık her şey bol bol verildi de böyle sofralar hazırlanır oldu. İyiliklerimizin karşılığının da bu dünyada peşin verilmiş olmasından korkup endişeleniyorum, dedi ve ağlamaya başladı, yemeği bırakıp iftar bile etmedi. (Buhari, Cenaiz 27)

٤٥٦- وعن أبي أُمامة صُدَيٍّ بنِ عجلان الباهليِّ ﷺ ، عن النبيِّ ﷺ قال : لَيْسَ شيءٌ أحب إلى الله تعالى من قَطْرَتَيْنِ وَأَثَرَيْنِ : قَطْرَةُ دُمُوعٍ من خَشيَةِ الله، وَقَطرَةُ دمٍ

تُهرَاقُ فِي سَبِيلِ اللهِ. وَأَمَّا الأَثرَانِ: فَأَثَرٌ فِي سَبِيلِ الله تعالى، وَأَثرٌ فِي فَرِيضَةٍ مِنْ فَرَائِضِ الله تعالى .

حديث العِرْبَاضِ بنِ سَارِيةَ ﷺ ، قال : وَعَظَنَا رسولُ الله ﷺ مَوْعِظَةً وَجِلَتْ مِنها القُلُوبُ، وَذَرَفَتْ مِنْهَا العُيُونُ.

456: Ebu Ümame Suday ibni Aclan el Bahılî (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Allah katında iki damla ve iki izden daha sevimli bir şey yoktur:

1- Allah korkusuyla akıtılan gözyaşı damlası ve

2- Allah yolunda dökülen kan damlası. İki iz ise;

1- Allah yolunda çarpışırken alınan yara izi,

2- Allah'ın emrettiği farzlardan birini yerine getirirken meydana gelen izler.

İrbâd İbn-i Sariyete (Allah Ondan razı olsun) den gelen hadiste şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) gözleri yaşartan, kalpleri ürperten çok tesirli bir konuşma yaptı.

Bu konuda pek çok hadis bulunmakta olup ayrıca Tirmizi Fezailül-Cihad 12'de "İki göze cehennem ateşi dokunmaz: 1- Allah'ın büyüklüğünü düşünerek ağlayan göz, 2- Allah yolunda geceleri uyanık kalan göz, buyurmuştur.

BÖLÜM: 55

DÜNYADA İHTİYAÇTAN FAZLASINA SARILMAMANIN GEREKLİLİĞİ VE FAKİRLİĞİN ÜSTÜNLÜĞÜ

قال الله تعالى : ﴿ إنما مَثَلُ الحَياةِ الدّنْيا كَمآءٍ أنزلنَاهُ مِنَ السَمآءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الأرض ممَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالأنعَامُ حَتَّى إذا أخذتِ الأرض زُخْرُفَهَا وَازَيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَآ أنهُمْ قَادرُونَ عَلَيْهَآ أَتَاهَآ أمرنَا لَيْلاً أَوْ نَهَاراً فَجَعَلْنَاهَا حَصِيداً كأن لَمْ تَغْنَ بالأَمْسِ كَذلِكَ نُفَصِّلُ الأيات لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ.﴾

"Dünya hayatının örneği tıpkı şuna benzer: Gökten indirdiğimiz su sebebiyle insan ve hayvanların yediği yeryüzündeki bitkiler onunla birbirine karışır ta ki yeryüzü bütün güzelliklerini takınıp süslendiği, yeryüzü ehli de kendilerini onun ürününü biçip toplamaya güç yetireceklerini zannettikleri bir sırada geceleyin ve gündüzün o yere emrimiz gelir de sanki bir gün önce o hiç bitkisiyle süslenip zengin olmamış gibi onu kökünden biçilmiş yapıverdik, süs ve zenginliğini yok ettik. İşte biz düşünen bir toplum için ayetleri böyle geniş geniş açıklıyoruz." (10 Yunus 24)

قال الله تعالى : ﴿ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلَ الحَياةِ الدُّنْيَا كماءٍ أنزلنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الأرض فَأَصْبَحَ هَشِيماً تَذْرُوهُ الرِّيَاحُ وكان الله عَلى كُلِّ شَيْءٍ مُقْتَدِراً اَلْمَالُ وَالبَنُونَ زِينَةُ الحَياةِ الدُّنْيا والباقِيَاتُ الصَّالحَاتُ خَيْرٌ عنْدَ رَبِّكَ ثَوَاباً وَخَيْرٌ أَمَلاً ﴾

"Onlara örnek olarak anlat: Dünya hayatı gökten yağdırdığımız yağmura benzer ki onunla yeryüzünün bitkileri büyüyüp birbirine karışır derken çok geçmeden bu canlılık çeşitlilik rüzgarın savurup götürdüğü çer çöpe döner. Allah'ın gücü her şeye yeter. Mal mülk ve çocuklar dünya hayatının süsleridir. Edebi ve sürekli olan dürüst ve erdemli davranışlar ise karşılığı bakımından Rabbinin katında sevapça daha değerli ve bir ümid kaynağı olmaya daha layıktır." (18 Kehf 45-46)

قال الله تعالى : ﴿ اعْلَمُوا أنما الحَياةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهوٌ وَزِينَة وتَفَاخُرٌ بَيْنَكمْ وتكَاثُرٌ فِي الأموال وَالأولاد كَمَثَل غيثٍ أَعجَبَ الكفَّارَ نَبَاتُهُ ثمَّ يَهيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثمَّ يَكُون حُطَاما وَفِي الآخِرَة عَذَابٌ شَديدٌ وَمَغْفِرَةٌ منَ الله ورِضوَان وما الحَيَاةُ الدُّنْيَا إلا مَتَاعُ الغُرُورِ. ﴾

"Bilin ki ey insanlar bu dünya hayatı ve yaşantısı, sadece bir oyundan, geçici bir eğlence, bir süs, aranızda bir övünme, böbürlenme ve daha çok mal ve evlat sahibi olma isteğinden ve yarışından ibarettir. Mal ve evlat çoğaltma yarışından ibarettir. Bu dünyanın durumu hayat getiren yağmurun hikayesine benzer. Yağmurun yeşerttiği bitki toprağı ekenlere sevinç verir ama sonra kurur ve sen onun sarardığını görürsün. Sonra kül ufak olmuş dağılıp gitmiştir. Ve ahirette ise Allah'tan gelen gerçekleri örtbas edenler için çetin bir azap, itaat edenler için ise bağışlanma ve hoşnutluk vardır. Ve dünya hayatı aldatıcı bir geçimlik ve yararlanmadan ibarettir." (57 Hadid 20)

قال الله تعالى : ﴿ زُيِّنَ للنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالبَنِينَ والقَنَاطِيرِ المُقَنطَرَةِ مِنَ الذهَبِ وَالفِضَّةِ والخَيلِ المُسَوَّمَةِ وَالأنعامِ وَالحَرْثِ ذلِكَ مَتَاعُ الحَيَاةِ الدّنيَا والله عنْدَهُ حُسْنُ المآبِ. ﴾

"Nefsani arzulara (özellikle) kadınlara, çocuklara, altın ve gümüş cinsinden yığın yığın biriktirilmiş hazinelere soylu atlara, sığırlara ve arazilere yönelik dünyevi zevkler insanoğlu için çekici kılınmıştır. Bütün bu zevkler bu dünya hayatının geçici şeyleridir. Ama hedeflerin en güzeli Allah katında olandır." (3 Al-i İmran 14)

قال الله تعالى : ﴿ يَا أيها النَّاسُ أن وَعْدَ الله حَقٌّ فَلا تغُرَّنَّكُمُ الحياةُ الدنْيا ولا يَغُرَنَّكُمْ بِاللهِ الغرورُ. ﴾

"Ey insanlar! Şüphe yok ki, Allah'ın her konudaki verdiği söz gerçektir ve mutlaka gerçekleşecektir. O halde dünya hayatı nimet ve süsleriyle sizi ahiret

hayatından alıkoyup aldatmasın. Çok aldatıcı olan şeytan da sakın sizi aldatıp Allah'ın lütuf ve bağışlamasına ümidlendirmesin." (35 Fatır 5)

قال الله تعالى : ﴿ أَلْهَاكُمُ التَّكَاثُرُ حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ كَلاَّ سَوفَ تَعْلَمُونَ ثُمَّ كَلاَّ سَوْفَ تَعْلَمُونَ كَلاَّ لو تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ﴾

"Aç gözlülük saplantısı içinde mal mülk çokluğuyla övünmek oyaladı sizleri. Öyle ki mezarlarınıza girinceye kadar bu oyalanmaya devam ettiniz veya çokluk için mezarları bile soymaya kalktınız. Ama zamanı geldiğinde bunların boş olduğunu anlıyacaksınız. İş öyle değil ama zamanı geldiğinde ahirette azapla karşılaşınca daha iyi bilip anlıyacaksınız. Hayır Hayır kesin bir bilgiyle yaptıklarınızın ne kazandırdığını bir bilseydiniz." (102 tekasür 1-5)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا هذهِ الحَيَاةُ الدُّنْيَا إلا لَهوٌ وَلَعِبٌ وَإن الدَّارَ الآخِرةَ لَهِى الحَيَوان لَوْ كانوا يَعْلَمُونَ.﴾

"Bu dünya hayatı eğlence ve oyundan başka bir şey değildir. Ahiret yurdu ise, işte asıl hayat odur. Keşke bu gerçeği tüm insanlar bilselerdi." (29 Ankebut 64)

٤٥٧- عن عمروِ بنِ عوف الأنصاري ﷺ : أن رسولَ الله ﷺ بَعَثَ أبا عبَيدَةَ بنَ الجرَّاحِ ﷺ ، إلى البَحْرَيْنِ يأتِي بجِزْيَتِهَا فقَدِمَ بمَالٍ مِنَ البَحْرَيْنِ، فَسَمِعَتِ الأنصار بقُدومِ أبي عُبَيْدَة، فوافَوْا صَلاةَ الفَجْرِ مَعَ رسولِ الله ﷺ فَلَمَّا صَلَّى رسولُ الله ﷺ انصرَفَ فَتَعَرَّضُوا لهُ، فَتبَسَّمَ رسولُ الله ﷺ حِينَ رَآهُمْ، ثُمَّ قال : أَظُنكم سَمِعتُم أن أَبَا عُبَيْدَةَ قَدِمَ بشَيْءٍ مِنَ الْبَحْرَيْنِ ؟ فقالوا: أَجَل يا رسولَ الله، فقال : أبشروا وَأَمِّلُوا مَا يَسُرُّكُمْ، فوالله ما الفقْرَ أَخْشَى عَلَيْكُمْ، ولكِنِّي أَخْشَى عَلَيْكُمْ أن تُبْسَطَ الدُّنْيَا عَلَيْكُم كما بُسِطَتْ عَلى مَنْ كان قَبْلَكُمْ، فَتَنَافَسُوهَا كَمَا تَنَافَسُوهَا، فَتُهْلِكَكُمْ كَمَا أَهْلَكَتْهُمْ .

457: Amr ibni Avf el Ensari (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ebu Ubeyde ibnül Cerrah (Allah Ondan razı olsun)'ı cizye tahsildarı olarak Bahreyn'e göndermişti. Ebu Ubeyde cizye ve topladığı mal ile Bahreyn'den geldi. Ensar Ebu Ubeyde'nin geldiğini duyup sabah namazını Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ile kılmak üzere geldiler. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) namazı kılıp gitmeye kalkınca önüne durdular. Rasulullah onları bu vaziyette görünce gülümsedi ve:

-Ebu Ubeyde'nin Bahreyn'den malla geldiğini duydunuz zannediyorum, dedi. Ensar da: Evet Ya Rasulallah, diye cevap verdiler. Bunun üzerine peygamber efendimiz:"Sevininiz ileride sizi sevindirecek şeyler bekleyiniz. Allah'a yemin olsun ki sizin hakkınızda korktuğum şey fakirlik değildir. Fakat ben sizden öncekilerin önüne serildiği gibi dünyanın sizin önünüze serilmesinden onların dünya için yarışıp ahireti unuttukları gibi sizin de yarışa girmenizden ve bu uğurda onları

mahvetikleri gibi, sizin mahvolmanızdan da korkuyorum." (Buhari, Rikak 7, Müslim, Zühd 6)

٤٥٨- وعـن أبـي سـعيدٍ الخـدريِّ ﷺ، قـال : جَلَـسَ رسـولُ الله ﷺ عَلَـى المِنْبَـرِ، وَجَلَسْنَا حَولَه، فقال : إن مِمّا أخافُ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِي مَا يُفْتَحُ عَلَيكُمْ مِن زَهْرَةِ الدُّنْيَا وزينَتِهَا .

458: Ebu Said el Hudrî (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) minber üzerine oturmuş biz de onun etrafında dizilmiştik. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Benden sonra size dünya nimetlerinin ve güzelliklerinin açılmasından ve onlara gönlünüzü kaptıracağınızdan korkuyorum." (Buhari, Zekat 47, Müslim, Zekat 121)

٤٥٩- وعنـه أن رسـولَ الله ﷺ قـال : أن الـدُّنْيَا حُلْـوَةٌ خَـضِرَةٌ وَإن الله تَعـالى مُسْتَخْلِفُكُمْ فِيهَا، فَيَنْظُرُ كَيفَ تَعْمَلُونَ، فَاتَّقُوا الدُنْيَا وَاتَّقُوا النِسَاءَ .

459: Ebu Said el Hudrî (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Dünya tatlıdır, manzarası hoştur. Allah sizi dünyada sizden evvel geçenlerin yerine geçirecek ve nasıl davranacağınıza ve ne gibi işler yapacağınıza bakacaktır. O halde yolunuzu Allah ve Rasulü vasıtasıyla bulmak suretiyle dünyadan sakının, kadınlardan da korununuz." (Müslim, Zikir 99)

٤٦٠- وعن أنس ﷺ، أن النبي ﷺ قال : اللَّهُمَّ لا عَيْشَ إلا عَيْش الآخِرةِ .

460: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allahım gerçek hayat ancak ahiret hayatıdır." (Buhari, Rikak 1, Müslim, Cihad 126)

٤٦١- وعنه عن رسول الله ﷺ قال : يَتْبَعُ الميْتَ ثَلاثَةٌ: أَهْلُهُ وَمَالُهُ وَعَمَلُهُ، فَيَرْجِعُ اثْنان، ويَبْقَى مَعَهُ وَاحِدٌ: يَرْجِعُ أَهْلُهُ وَمَالُهُ، ويَبْقَى عَمَلُهُ .

461: Yine Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ölen kimseyi peşinden üç şey takib eder. Aile çevresi, malı ve yaptığı işler. Bunlardan ikisi geri döner, aile çevresi ve malı. Yaptığı işler ise kendisiyle birlikte kalır." (Buhari, Rikak 42, Müslim, Zühd 5)

٤٦٢- وعنه قال : قال رسولُ الله ﷺ : يُؤْتَى بأنعَم أَهْلِ الدُّنْيَا مِنْ أَهْلِ النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَيُصْبَغُ فِي النَارِ صَبْغَةً، ثُمَّ يُقال : يا ابْنَ آدَمَ، هَلْ رَأَيْتَ خَيْراً قَطّ ؟ هَلْ مَرَّ بِكَ نَعيمٌ قَطُ ؟ فَيَقُولُ: لا والله يَا رَبِّ. وَيُؤْتَى بأَشَدِّ النَّاسِ بُؤْساً فِي الدُّنْيَا مِنْ أَهْلِ الجَنَّةِ فَيُصْبَغُ صَبْغَةً فِي الجَنَّةِ، فَيُقَال لَهُ: يا ابْنَ آدَمَ هَلْ رَأَيْتَ بُؤْساً قَطُّ ؟ هَلْ مَرَّ بِكَ شِدَّةٌ قَطُّ ؟ فيقولُ: لا وَالله، مَا مَرَّ بي بُؤْسٌ قَطُّ، وَلا رَأَيْتُ شِدَّةً قَطُ .

462: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cehennemliklerden olup da dünyada çok konforlu bir hayat yaşayan kişi kıyamet günü cehenneme bir kere daldırılır ve: Ey Ademoğlu sen hayatında iyi bir gün geçirdin mi? Konforlu bir hayat yaşadın mı? diye sorulur. O kişi de: Vallahi görmedim Ya Rabbi, cevabını verir.

Cennetliklerden olup dünyada şiddet ve ızdırapla gün geçiren bir kişi getirilir. Cennete bir kere daldırılır. Ona da: Ey Ademoğlu sen hayatında hiçbir sıkıntı çektin mi zorluk darlık gördün mü? denilir. O kişi de: Hayır vallahi Rabbim, hiçbir yoksulluk ve sıkıntı görmedim, zorluk ve darlık çekmedim, der. (Müslim, Münafıkîn 55)

٤٦٣- وعن المُسْتَوْرِد بن شدادٍ ﷺ ، قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَا الدُنْيَا فِي الآخِرةِ، إلا مِثْلُ مَا يَجْعَلُ أَحَدُكُمْ أُصْبُعَهُ فِي اليَمِّ، فَلْيَنْظُرْ بِمَ يرْجِعُ .

463: Müstevrid ibni Şeddad (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ahirete göre dünyanın değeri ancak sizden birinin parmağını denize daldırmasına benzer. Parmağıyla denizden aldığı suyu göz önüne getirip bir baksın –kısa, değersiz ve yok denecek kadar az.- (Müslim, cennet 55)

٤٦٤- وعن جابرٍ ﷺ أن رسولَ الله ﷺ مَرَّ بِالسُّوقِ وَالنَّاسُ كَنَفَتَيْهِ، فَمَرَّ بِجَدْيٍ أَسَكَّ مَيِّتٍ، فتَنَاوَلَهُ، فَأخذ بأُذُنِهِ، ثُمَّ قال : أَيّكُمْ يُحِبُّ أن يكُونَ هذَا لَهُ بِدِرهمٍ ؟. فقالوا : مَا نُحِبُّ أنهُ لَنَا بِشَيْءٍ، وَمَا نَصنَعُ بِهِ ؟ ثم قال : أَتُحِبُّونَ أنهُ لَكُمْ ؟. قالوا : والله لَوْ كان حَيًّا كان عَيْبا، أنهُ أَسَكُّ. فَكَيْفَ وهو مَيِّتٌ ! فقال : فَوَالله لَلدُّنْيَا أَهْوَنُ عَلَى الله مِنْ هذَا عَلَيْكُمْ .

464: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir gün çarşıya uğramıştı, ashabı da etrafında idi. Küçük kulaklı bir oğlak ölüsüne rastladı, onu kulağından tutarak: "Hanginiz bunu bir dirheme satın almak ister?" buyurdu. Ashab:

-Onu daha az para ile de olsa almayız, onu ne yapalım ki, dediler. Sonra Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

-Size bedava verilse ister misiniz? diye sordu. Onlar:

-Allah'a yemin ederiz ki, o diri bile olsa kulaksız olduğu için kusurludur, ölü iken onu ne yapalım? Diye cevap verdiler. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'a yemin ederim ki bu oğlak sizce nasıl değersiz ise dünya da Allah katında ondan daha değersizdir." Buyurdular.

٤٦٥- وعن أبي ذرٍّ ﷺ ، قال : كُنْت أَمْشِي مَعَ النبيِّ ﷺ فِي حَرَّةٍ بالمدينَةِ، فَاسْتَقْبَلَنَا أُحُدٌ فقال : يَا أبَا ذَرٍّ . قلت: لَبَّيْكَ يَا رسولَ الله. فقال : مَا يَسُرُّني عِنْدِي مِثْلَ أُحُدٍ هَذَا ذَهباً تمْضِى عَلَيَّ ثَلاثَةُ أَيَّامٍ وَعِنْدِي مِنْهُ دِينَارٌ، إلا شَيْءٌ أُرْصِدُهُ لِدَيْنٍ، إلا

أن أَقُولَ بِهِ فِي عِبَادِ الله هكَذَا، وَهكَذَا وَهكَذَا . عن يَمِينِه وعن شمالِه وعن خلفه، ثم سار فقال : إن الأَكثَرِينَ هُمُ الأَقَلُّونَ يَوْمَ القيامةِ إلا مَنْ قال : بالمَالِ هكَذا، وهكَذا وهكَذا . عن يمينِهِ، وعن شمالِهِ، ومِن خَلْفه. وَقَلِيلٌ مَا هُم . ثم قال لي: مَكانكَ لاَ تَبْرَحْ حَتَّى آتِيَكَ . ثم انطلق في سَوَادِ اللَّيْلِ حتى تَوَارَى، فَسَمِعْتُ صَوْتاً قَدِ ارْتَفَعَ، فَتَخَوَّفْتُ أن يَكُونَ أَحَدٌ عَرَضَ للنَّبِيِّ ﷺ فَأَرَدْتُ أن آتِيَهُ، فَذَكَرْتُ قوله: لا تَبْرَحَ حتَّى آتِيَكَ. فلم أَبْرَحْ حَتَّى أتاني، فَقُلْتُ : لقد سَمِعْتُ صَوْتاً تَخَوَّفْتُ منه، فَذَكَرْتُ له، فقال : وَهَلْ سَمِعْتَهُ ؟. قلت : نَعَم، قال : ذَاكَ جِبرِيلُ أَتاني فقال : مَن مات مِنْ أُمَّتِكَ لا يُشرِكُ بِالله شَيئاً دَخَلَ الجَنَّةَ ، قلتُ : وَإن زَنَى وَإن سَرَقَ؟ قال : وَإن زَنَى وَإن سَرَقَ .

465: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte Medine'nin Harra mevkiinde yürüyordum. Derken Uhud dağı karşımıza çıkıverdi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ya Eba Zerr" dedi. Ben de: Buyur Ya Rasulallah, emrine amadeyim dedim. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

-Yanımda şu Uhud dağı kadar altın olsa bu iş beni sevindirmez. Bir borcu ödemek için ayırdığımdan başka da yanımda bir dinar bulunduğu halde üç gün geçmesin istemem. –Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) , sağına, soluna ve arkasına verme işareti yaparak- yanımda bulunanı şöyle şöyle Allah'ın kullarına dağıtmak isterim, buyurdu ve yoluna devam ederek: Dünyada kendilerine çok mal verilenler ahirette sevabı az olanlardır veya cennette onlar azınlıktadırlar. Yalnız sağına soluna ve arkasına şöyle şöyle infak edenler müstesnadır. Onlar da ne kadar azdır. Sonra bana: Ben yanına gelinceye kadar yerinde dur, diye tenbih ederek gecenin karanlığında yürüyüp gözden kayboldu. Bir müddet sonra yükselen bir ses duydum. Bir kimsenin Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e saldırmasından korktum yanına gitmek istedim. Fakat ben gelinceye kadar olduğun yerden ayrılma emrini hatırlayarak o gelinceye kadar bir yere ayrılmadım. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanıma gelince bir ses duydum ve korktum diyerek olanları anlattım. Sen o sesi duydun mu? diye sordu. Ben evet diye cevap verdim. Bunun üzerine bana dedi ki: O Cebrail idi. Bana ümmetinden Allah'a ortak koşmayarak ölen kimse cennete girer, dedi. Ben zina edip hırsızlık yapsada mı? dedim. Zina etse de hırsızlık yapsa da cennete girer, buyurdular. (Buhari, İstikraz 3, Müslim, Zekat 32)

٤٦٦- وعن أبي هريرة ﷺ عنْ رسولِ الله ﷺ قال : لَوْ كان لي مِثلُ أُحُدٍ ذَهَبا لَسَرَّني لاَ تَمُرَّ عَلَيَّ ثَلاثُ لَيَالٍ وَعِندِي منه شَيْءٌ إلا شَيْءٌ أُرْصِدهُ لِدَينٍ .

466: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Uhud dağı kadar altınım olsa borcum kadarı hariç, ondan yanımda bir miktar bulunduğu halde üzerimden üç gece bile kalmaması beni sevindirir." (Buhari, temenni 2, Müslim, Zekat 31)

٤٦٧- وعنه قال : قال رسولُ الله ﷺ : انظُرُوا إلى مَنْ هُوَ أَسْفَلَ مِنْكُمْ، وَلا تَنْظُرُوا إلى مَنْ هُوَ فَوقَكُم، فَهُوَ أَجْدَرُ أن لا تَزْدَرُوا نِعمَةَ الله عَلَيْكُمْ .

وفي رواية البخاري: إذا نَظَرَ أَحَدُكُمْ إلى مَنْ فُضّلَ عليهِ في الْمَالِ وَالخَلْقِ، فَلْيَنْظُرْ إلى مَنْ هو أَسْفَلُ مِنْهُ .

467: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hayat şartları kendinizden aşağı olanlara bakınız, sizden üstün olanlara bakmayınız. Bu hareket elinizdeki Allah'ın nimetini hor görmemeniz için en uygun yoldur." (Müslim, Zühd 9)

* Buhari'nin değişik bir rivayeti şöyledir: "Sizden biriniz mal ve yaradılış yönünden kendisinden üstün birini görürse hemen ardından kendinden aşağı durumda bulunan kimselere baksın." (Buhari, Rikak 36)

٤٦٨- وعنه عن النبي ﷺ قال : تَعِسَ عَبْدُ الدِّينَارِ وَالدِّرْهَمِ وَالقَطِيفَةِ وَالخَمِيصَةِ، إن أُعْطِيَ رضِيَ، وإن لَمْ يُعْطَ لَمْ يَرْضَ .

468: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Altın, gümüş, kumaş ve elbiseye kul köle olanlar helak oldular. Bu tip insanlar kendilerine verilse sevinirler, verilmezse hoşlanmazlar." (Buhari, Rikak 10)

٤٦٩- وعنه ﷺ قال : لَقَدْ رأَيْتُ سَبْعِينَ منْ أَهْلِ الصفةِ، مَا مِنْهُمْ رَجُلٌ عليه رداءٌ، إمَّا إزَارٌ، وَإمَا كِسَاءٌ، قَدْ رَبَطُوا فِي أَعْنَاقِهِمْ، فَمِنْهَا مَا يَبْلُغُ نِصفَ السَّاقَيْنِ، وَمِنْهَا مَا يَبْلُغُ الكَعْبَيْنِ، فَيَجْمَعُهُ بِيَدِهِ كَرَاهِيَةَ أن تُرَى عَوْرَتُهُ.

469: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den, şöyle demiştir: Suffe ashabından yetmiş kişiyi gördüm ki onlardan hiç birinin üzerinde örtünecek bir şeyleri yoktu. Ya sadece üst tarafı örten bir gömlek veya alt tarafı örtecek eteklik giymişler bu elbise parçalarını boyunlarına bağlarlardı da bu giysilerden kimisi baldırlarının yarısına kimisi de topuklarına kadar erişebilirdi de avret yerleri görülmemesi için uçlarını elleriyle topluyorlardı. (Buhari,Salat 58)

٤٧٠- وعنه قال : قال رسول الله ﷺ : الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الكَافِرِ .

470: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Dünya mü'minin zindanı, kafirin cennetidir." (Müslim, Zühd 1)

٤٧١- وعن ابن عمر رضي اللهُ عَنْهُمَا ، قال : أخذ رسولُ الله ﷺ بِمَنْكِبَيَّ، فقال : كُنْ فِي الدُّنْيَا كانكَ غَرِيبٌ، أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ .

وَكـان ابـنُ عمـرَ رضـي اللهُ عَنْهُمـا يقـول : إذا أَمْـسَيْتَ، فَـلا تَنْتَظِـرِ الـصَّبَاحَ، وَإِذا أصْبَحْتَ، فَلا تَنْتَظِرِ المَسَاءَ، وَخُذْ مِنْ صِحَّتِكَ لمَرَضِكَ ، وَمِنْ حَيَاتِكَ لِمَوْتِكَ.

471: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) omuzumdan tuttu ve: "Dünyada sanki bir garip veya yolcu gibi ol" buyurdu. İbni Ömer şöyle derdi: Akşama ulaştığında sabahı gözetme, sabaha kavuştuğunda da akşamı bekleme, sağlığın yerindeyken hastalığın, hayatta iken ölümün için hazırlık yap. (Buhari, Rikak 3)

٤٧٢- وعن أبي الْعَبَّاسِ سَهْلِ بنِ سَعْدٍ السّاعديِّ ﷺ ، قال : جاءَ رَجُلٌ إلى النبيَّ ﷺ فقال : يا رسولَ الله، دُلَّنِي عَلى عَمَلٍ إذا عَمِلْتُهُ أحبنِي الله، وَأحبنِي النَّاسُ، فقال : ازهَدْ فِي الدُّنْيَا يُحِبَّكَ الله، وَازْهَدْ فِيمَا عِنْدَ النَّاسِ يُحِبَّكَ النَّاسُ .

472: Ebul Abbas Sehl İbni Sa'd es Saidî (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e bir adam geldi ve: Ya Rasulallah! Bana yaptığım zaman hem Allah'ın hem de insanların beni seveceği bir iş söyle dedi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de: "Dünyaya fazla bağlanma ki Allah seni sevsin, insanların elindekilere göz dikme ki insanlar seni sevsin." (İbn Mace, Zühd 1)

٤٧٣- وعن النُّعْمَان بنِ بشيرٍ رضي اللهُ عَنْهُما قال : ذَكَرَ عُمَرُ بْنُ الخَطَّابِ ﷺ ، مَا أصاب النَّاسُ مِنَ الدُّنيَا، فقال : لَقَدْ رَأَيْتُ رسولَ الله ﷺ ، يَظَلُّ الْيَوْمَ، يَلْتَوِي مَا يَجِدُ مِنَ الدَّقَلِ مَا يَمْلأُ بِهِ بَطْنَهُ.

473: Numan ibni Beşir (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Ömer ibni Hattab (Allah Ondan razı olsun) insanların sahip oldukları dünyalıkları ortaya koyarak şöyle dedi: Ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in gün boyu açlıktan kıvranıp durduğunu, karnını doyuracak âdî bir hurma bile bulamadığını gördüm. (Müslim, Zühd 36)

٤٧٤- وعن عائشةَ، رضي الله عنها، قالت : تُوُفِّيَ رَسُولُ الله ﷺ وَمَا فِي بَيْتِي مِنْ شَيءٍ يَأْكُلُهُ ذُو كَبِدٍ إلا شَطْرُ شَعِيرٍ فِي رَفّ لي، ، فَأَكَلْتُ مِنْهُ حَتَّى طَال عليَّ، فَكِلْتُهُ فَفَنِي.

474: Aişe (Allah Onlardan razı olsun)'dan aktarılmıştır. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) vefat ettiğinde evimde bana ait olan rafta biraz arpadan başka hiçbir canlının yiyeceği hiçbir şey yoktu. Uzun zaman hep ondan yedim, bitecek diye telaşlanıp ölçtüm böylece tevekkül ortadan kalkmış oldu ve hemen tükeniverdi. (Buhari, Humus 3, Müslim, Zühd 27)

٤٧٥- وعن عمرو بن الحارثِ أخي جُوَيْرِيَةَ بِنْتِ الحَارثِ أُمِّ المُؤمنينَ رضي الله عَنْهُما قال : مَا تَرَكَ رسولُ الله ﷺ عنْدَ مَوْتِهِ دِينَارا ، وَلا دِرْهَما، وَلا عَبْدا، وَلا أَمَةً، ولاَ شَيْئاً إلا بغْلَتَهُ الْبَيْضَاءَ الَّتي كان يَرْكَبُهَا وَسِلاحَهُ، وَأَرْضاً جعَلَهَا لابْنِ السَّبيلِ صَدقةً

475: Mü'minlerin annesi Cüveyriyye binti Haris'in erkek kardeşi Amr ibni Haris (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) vefat ettiğinde geride sadece bindiği beyaz katırı, silahı ve yolcular için vakfettiği arazi dışında ne altın ne gümüş ne köle ne cariye ne de hiçbir şey bırakmadı. (Buhari, Vesaya 1)

٤٧٦- وعن خَبَّاب بن ألارَتِّ ﷺ ، قال : هَاجرنَا مَعَ رسولِ الله ﷺ نَلْتَمِسُ وَجْهَ الله تعالى، فَوَقَعَ أجرنَا على الله، فَمِنَّا مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَأْكُلْ مِنْ أجرهِ شَيْئا، مِنْهُمْ مُصْعَبُ بن عُمَيْر ﷺ ، قُتِلَ يَوْمَ أُحُدٍ، وَتَرَكَ نَمِرَةً، فَكُنَّا إذا غطَّيْنَا بِهَا رَأْسَهُ، بَدَتْ رِجْلاهُ، وَإذا غطَّيْنَا بِهَا رِجْلَيْهِ، بَدَا رَأْسُهُ، فَأمرنَا رسولُ الله ﷺ أن نُغَطِّيَ رَأْسَهُ، وَنَجْعَلَ عَلَى رِجْلَيْهِ شَيْئاً مِنَ الأَذْخر، وَمِنَّا مَنْ أَيْنَعَتْ لَهُ ثَمَرَتُهُ، فَهُو يَهْدِبُهَا.

476: Habbab ibni Eret (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Allah'ın rızasını kazanmak için Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'le birlikte Medine'ye hicret ettik. Hicretimizin mükafatı Allah'a kalmıştı. Arkadaşlarımızdan bazıları elde edecekleri mükafattan hiçbir şey yemeden vefat ettiler. Onlardan biri de Mus'ab ibni Umeyr (Allah Ondan razı olsun)'dır. O Uhud günü şehid edilmişti. Yünden yapılmış renkli bir kaftandan başka hiçbir şeyi yoktu. Bu kaftanı kefen olarak başına örttüğümüzde ayakları açılıyor, ayaklarına örttüğümüzde de başı açılıyordu. Neticede Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) başını örtmemizi ve ayak tarafını izhır denilen güzel kokulu ottan koymamızı emretti.

Bizden bazıları da vardı ki hicretin meyvelerine ulaştı ve onları devşirdi yani pek çok dünya nimetlerine kavuştu. (Buhari, Cenaiz 27, Müslim, cenaiz 44)

٤٧٧- وعن سَهْلِ بن سَعْد السَّاعديِّ رضي الله عنه، قال : قال رسولُ الله ﷺ : لَوْ كانت الدُّنْيَا تَعدِلُ عِنْدَ الله جَنَاحَ بَعُوضَةٍ، مَا سَقَى كَافِراً مِنْهَا شَرْبَةَ مَاءٍ .

477: Sehl ibni Sa'd es Saidî (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Eğer dünya sivrisineğin kanadına denk bir değere sahip olsaydı Allah hiçbir kafire dünyadan bir yudum su bile içirmezdi." (Tirmizi Zühd 13)

٤٧٨- وعَن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ ، قال : سمعتُ رسولَ الله ﷺ يقول: ألا إن الدُّنْيَا مَلْعُونَةٌ، مَلْعُونٌ مَا فيها إلا ذِكْرَ الله تَعَالى، وَمَا وَالاهُ، وَعالماً وَمُتَعَلِّماً .

478: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun), Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim demiştir. "Dikkat edin uyanık olun. Dünya ve

içindeki tüm şeyler değersiz ve kıymetsiz olup lanetlenmiştir. Ancak Allah'ı anmak,onun rızasına uygun şeyleri öğrenmek müstesnadır."(Tirmizi ,Zühd 14)

٤٧٩- وعن عبْدِ الله بنِ مسعودٍ ﷺ ، قال : قال رسولُ الله ﷺ : لاَ تَتَّخِذُوا الضَّيْعَةَ فَتَرْغَبُوا فِي الدُنْيَا .

479: Abdullah ibni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Çiftlik ve akar edinerek dünyaya dalmaktan sakınınız." (Tirmizi , Zühd 20)

٤٨٠- وعن عبدِ الله بنِ عمرو بنِ العاصِ رضي اللهُ عَنْهُما قال : مرَّ عَلَيْنَا رسولُ الله ﷺ وَنحنُ نعالجُ خُصًّا لَنَا، فقال : مَا هذَا ؟ فقُلْنَا: قَدْ وهَى، فَنَحْنُ نُصْلِحُهُ، فقال : ما أَرَى الأمر إلا أَعْجَلَ مِنْ ذلِكَ .

24/480: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bize uğramıştı, biz de oturduğumuz kulübeyi tamir ediyorduk. "Ne yapıyorsunuz?" diye sordu. Biz de yıkılmak üzere olan kulübemizi onarıyoruz dedik. Bunun üzerine: "Ölümün bu yıkılma işinden daha çabuk geleceğini sanıyorum." buyurdular. (Ebu Davud, Edeb 169)

٤٨١- وعن كَعْبِ بنِ عِيَاضٍ ﷺ ، قال : سمعتُ رسولَ الله ﷺ يقول: إن لكلِّ أمَّةٍ فِتْنَةً، وَفِتْنَةُ أُمَّتي المَالُ.

25/481: Ka'b ibni İyaz (Allah Ondan razı olsun) Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle söylediğini işitmiştir: "Şüphesiz her ümmetin bir fitnesi vardır. Benim ümmetimin fitnesi, imtihan vesilesi de maldır." (Tirmizi , Zühd 26)

٤٨٢- وعن أبي عَمْرٍو، ويقال : أبو عبدِ الله، ويقال : أبُو لَيْلَى، عُثْمَان ابن عَفَّان ﷺ، أن النبي ﷺ قال : لَيْسَ لابْنِ آدَمَ حَقٌّ فِي سِوى هذه الخِصَالِ: بَيْتٌ يَسْكُنُهُ، وَثَوْبٌ يُواري عَوْرَتَهُ، وجِلْفُ الخُبْزِ، وَالمَاءِ .

26/482: Ebu Amr ki Ebu Abdullah ve Ebu Leyla'da denilir. Osman ibni Affan (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu. "Adem oğlunun şunlar dışında dünyada bir hakkı yoktur. Oturacağı ev, avret yerini örtecek elbiseö yiyecek ve içeceğini koyacağı kaplar." (Tirmizi , Zühd)

٤٨٣- وعنْ عبدِ الله بنِ الشِّخِّيرِ ﷺ ، أنهُ قال : أتَيْتُ النَّبيَّ ﷺ وَهُوَ يَقْرأُ: ﴿ألهَاكُمُ التكَاثُر﴾ قال : يَقُولُ ابنُ آدَمَ: مَالي، مَالي، وَهَل لَكَ يَا ابنَ آدَمَ مِنْ مالِكَ إلا ما أَكلتَ فأَفْنَيْتَ، أَوْ لبِسْتَ فأَبْلَيْتَ، أَوْ تَصدَّقْتَ فأَمْضَيْتَ .

27/483: Abdullah ibni Şıhhîr (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına gelmiştim. O sırada "elhakümüttekasür" suresini okuyordu. Sureyi tamamlayınca şöyle buyurdu:

"Ademoğlu malım malım deyip duruyor. Ey Ademoğlu yiyip tükettiğinden, giyip eskittiğinden ve sevap kazanmak için sadaka olarak önden gönderdiğinden başka malın mı var ki geri kalan tüm malların mirasçılarındır." (Müslim, Zühd 3)

٤٨٤- وعن عبدِ الله بن مُغَفَّلٍ ﷺ، قال : قال رَجُلٌ للنَّبِيِّ ﷺ : يا رسولَ الله ، والله إني لأحبكَ، فَقال لَهُ: أنظُرْ ماذا تقُولُ ؟ قال : وَاللّه إني لأحبكَ، ثَلاثَ مَرَّاتٍ، فقال : إن كُنْتَ تُحِبُّني فَأَعِدَّ لِلفقْرِ تِجفافا، فإن الفَقْرَ أَسْرَعُ إلى مَن يُحِبُّني مِنَ السَّيْلِ إلى مُنْتَهَاهُ.

484: Abdullah ibni Muğaffel (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir adam Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e: -Ey Allahın Rasulü, Allah'a yemin ederim ki ben seni seviyorum, dedi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) o kişiye: "Ne söylediğini iyi düşün", deyince adam: -Allah'a yemin ederim ki ben seni seviyorum, dedi ve bu sözü üç defa tekrarladı. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"Beni seversen fakirliğe karşı zırh hazırla çünkü fakirlik beni sevenlere ulaşmakta selin akışından daha çabuk yol alır." (Tirmizi , Zühd 36)

٤٨٥- وعن كَعبِ بنِ مالكٍ ﷺ، قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَا ذِئْبَا جَائِعا أُرْسِلا فِي غَنَمٍ بِأَفْسَدَ لَها مِنْ حِرْصِ المَرْءِ عَلَى المَالِ وَالشَّرَفِ لِدِينِه .

29/485: Ka'b ibni Malik (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Bir koyun sürüsüne salıverilmiş iki aç kurdun yaptığı zarar, mala ve mevkiye düşkün bir adamın dinine verdiği zarardan daha büyük değildir." (Tirmizi , zühd 43)

٤٨٦- وعن عبد الله بن مَسْعُودٍ ﷺ، قال : نَامَ رسولُ الله ﷺ على حَصِير، فَقَامَ وَقَدْ أثَّرَ فِي جَنْبِهِ. قُلْنَا: يا رَسُولَ الله لو اتَّخَذْنَا لَكَ وِطَاءً فقال : مَالي وَلِلدُّنيَا ؟ مَا أنا فِي الدُّنْيَا إلا كَرَاكِبٍ، اسْتَظَلَّ تَحْتَ شَجَرَةٍ ثُمَّ رَاحَ وَتَرَكَهَا.

486: Abdullah ibni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir hasır üzerinde yatıp uyumuştu. Uyandığında hasır vücuduna iz bırakmıştı. Bunun üzerine biz:

–Ya Rasulallah sizin için bir yatak edinsek dedik. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) :

"Benim dünya ile işim ve ilgim ne ? Ben bu dünyada bir ağaç altında gölgelenip de bırakıp giden bir yolcu gibiyim." (Tirmizi , Zühd 44)

٤٨٧- وعن أبي هريرة ﷺ ، قال : قال رسولُ الله e:يَدْخُلُ الفُقَراءُ الجنَّةَ قَبْلَ الاغْنِيَاءِ بِخَمْسِ مَائَةِ عَامٍ.

487: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Fakirler cennete zenginlerden beşyüz yıl önce girerler." (Tirmizi , Zühd 44)

٤٨٨- وعن ابنِ عَبَّاسٍ، وعمْرَان بنِ الحُصَيْن رضي اللهُ عَنْهُما عن النبي ﷺ قال : اطَّلَعْتُ فِي الجنَّةِ، فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا الفُقَرَاءَ، وَاطَّلَعْتُ فِي النَارِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا النِّسَاءَ .

488: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) ve İmran ibni Husayn (Allah Onlardan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cennete baktım gördüm ki orada bulunanların çoğunluğunun fakirler olduğunu gördüm. Cehennemi de gördüm baktım ki orada bulunanların çoğunluğu da kadınlardır." (Buhari, Nikah 88, Müslim, Zikir 94)

٤٨٩- وعن أُسامةَ بنِ زيدٍ رضي اللهُ عَنْهُما عنِ النبيِّ ﷺ قال : قُمْتُ عَلَى بَابِ الجَنَّةِ، فَكان عَامَّةُ مَنْ دَخَلَهَا المَساكِينُ. وَأَصحَابُ الجَدِّ محبُوسُونَ، غَيْرَ أن أَصحَابَ النَّارِ قَد أمر بِهِم إلى النَّارِ .

489: Usame ibni Zeyd (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cennetin kapısında durdum, oraya girenlerin çoğu dünyada malı mülkü olmayan yoksullardı. Varlıklı kimseler ise hesaba çekilmek üzere alıkonulmuşlardı. Ne var ki onlardan cehenneme gidecek olanların cehenneme götürülme emri verilmişti." (Buhari, Nikah 87, Müslim, Zikir 93)

٤٩٠- وعن أبي هريرة عن النبيِّ ﷺ قال : أَصْدَقُ كلِمَةٍ قالها شَاعِرٌ كَلِمَةُ لَبِيدٍ: ألا كُلُّ شيءٍ ماخَلا الله بَاطِلُ .

490: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Şairlerin söylediği sözlerin en doğrusu Lebid'in şu sözüdür: İyi biliniz ki Allah'tan başka her şey yok olacaktır." (Buhari, Edeb 90, Müslim, Birr2)

BÖLÜM: 56

AÇLIK VE SADE YAŞAMANIN ÜSTÜNLÜĞÜ

قال الله تعالى : ﴿ فَخَلَفَ مِنْ بَعدِهِم خَلف أَضَاعُوا الصلاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلقَوْنَ غيًّا إلامَنْ تابَ وآمَنَ وَعَمِلَ صَالحاً فَأُولئِكَ يَدْخُلُونَ الجنَّة وَلا يُظْلَمُونَ شَيْئاً .﴾

"Onların ardından öyle kötü nesiller geldi ki, namazı bıraktılar, şehvetlerine uydular. Bunlar da azgınlıklarının cezasını(Ğayy denilen cehennemdeki vadi de) bulacaklardır. Ancak pişman olup Allah'a yönelen, iman edip doğru ve dürüst işler işleyenler cennete girerler ve hiçbir haksızlığa uğramazlar." (19 Meryem 59-60)

قال الله تعالى : ﴿ فَخَرَجَ عَلى قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قال الَّذينَ يُرِيدُونَ الحياةَ الدُّنْيَا يا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ ما أوتِيَ قارُونُ إنهُ لَذُو حَظٍّ عَظيمٍ وَقال الَّذِينَ أُوتُوا العِلْمَ وَيلَكُمْ ثَوَابُ الله خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحاً ﴾

"Kârûn, görkem ve debdebesi içinde milletinin karşısına çıktı. Dünya hayatına gözünü dikenler: "Ne olurdu bize de, Kârûn'a verilenin bir benzeri verilseydi, şüphe yok ki, o çok şanslı(ne zengin, ne büyük devlet sahibiymiş!)" dediler. Kendilerine ilim verilmiş olanlar ise: Yazıklar olsun size, iman edip doğru dürüst işler yapanlar için Allah'ın mükafatı daha hayırlıdır. Bu mükafata da, ancak her türlü güçlüklere göğüs gerebilenler kavuşabilir." (28 Kasas 79-80)

قال الله تعالى : ﴿ ثمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ﴾

"Sonra o gün size verilen tüm nimetlerden iğneden ipliğe mutlaka sorguya çekileceksiniz." (102 tekasür 8)

قال الله تعالى : ﴿ مَنْ كان يُرِيدُ العَاجِلَةَ عَجَّلْنا لَهُ فِيها ما نَشَاءُ لِمن نُرِيدُ ثمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلاهَا مَذْمُوماً مَدْحُورا ﴾

" Her kim bu çarçabuk geçen dünya hayatını ve içindekileri tercih ederse, ona yani dilediğimiz kimseye dilediğimiz kadarını dünyada hemen verir sonrada onu kınanmış ve mahrum bırakılmış, kovulmuş olarak gireceği cehenneme sokarız." (17 İsra 18)

٤٩١- وعن عائشَةَ ﵂ قالت : مَا شَبعَ آلُ مُحَمَّد ﷺ مِنْ خُبْزِ شَعِيرٍ يَوْمَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ، حَتَّى قُبِضَ رَسُولُ الله ﷺ .

وفي رواية : ما شبع آل محمد ﷺ منذ قدم المدينة من طعام البر ثلاث ليال تباعا حتى قبض.

491: Aişe (Allah Ondan razı olsun)şöyle demiştir: Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)in ailesi onun vefat ettiği ana kadar iki gün arka arkaya arpa

ekmeğiyle karnını doyurmadı." (Buhari, Eyman 22, Müslim, Zühd 22) Başka bir rivayette : Medineye geleli Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)in ailesi onun vefat ettiği ana kadar üç gün arka arkaya buğday ekmeğiyle karnını doyurmadı." (Buhari, Eyman , Müslim, Zühd)

٤٩٢- وعن عُرْوَةَ عَنْ عَائشة رضي اللهُ عَنْهُما أنهَا كانت تَقُولُ: وَاللّه يَا ابْنَ أُخْتِي كُنَّا لَنَنْظُرُ إلى الهلاَلِ، ثُمَّ الهلالِ، ثم الهلال: ثَلاثَةَ أَهِلَّةٍ فِي شَهْرَيْنِ، وَمَا أُوقِدَ فِي أبياتِ رسولِ الله ﷺ نَارٌ. قُلْتُ: يَا خالَةُ، فَمَا كان يُعيشُكُمْ؟ قالت : الأَسْوَدَان: التَّمْرُ وَالمَاءُ، إلا أنهُ قَدْ كان لِرَسُولِ اللّه ﷺ جيران مِنَ الأنصار، وكانت لَهُمْ مَنَائح وكانوا يُرْسِلُونَ إلى رسولِ الله مِنْ أَلبَانها فَيَسْقِينَا.

492: Urve (Allah Onlardan razı olsun)'ın Aişe (r. anha)'dan rivayet ettiğine göre o: Ey kız kardeşimin oğlu Allah'a yemin ederim ki biz bir hilâli sonra diğerini sonra bir başkasını, yani iki ayda üç hilali görürdük de Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in evlerinde hiç ateş yakılmazdı, demişti. Ben de: -teyzeciğim o halde ne ile geçinirdiniz? diye sordum. Teyzem iki siyah, yani hurma ve su. Ancak şu var ki Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in sağmal hayvanları bulunan ensardan komşuları vardı, onlar Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e bu hayvanların sütlerinden gönderirlerdi. O da bize içirirdi, dedi. (Buhari, Hibe 1, Müslim Zühd 28)

٤٩٣- وعن أبي سعيدٍ المَقْبُرِيِّ عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ ، إنه مَرَّ بِقَوْمٍ بَينَ أَيدِيهِمْ شاةٌ مَصْلِيةٌ، فَدَعَوْهُ فَأَبَى أن يَأْكُلَ، وقال : خَرج رسولُ الله ﷺ مِنَ الدُّنْيَا وَلَمْ يَشْبَعْ مِنْ خُبْزٍ الشَّعِيرِ.

493: Ebu Said el-Makburi'nin Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayetine göre Ebu Hureyre bir gün önlerinde kızartılmış bir koyun bulunan bir toplumun yanına uğradı. Onlar sofraya davet ettilerse de o yemekten çekindi ve Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) arpa ekmeğine bile doymadan dünyadan göçüp gitti. (Buhari Et'ime 23)

٤٩٤- وعن أنس ﷺ قال : لَمْ يَأْكُلِ النَّبِيُّ ﷺ عَلى خِوَان حَتَّى مات، ومَا أَكَلَ خُبْزاً مرَقَقاً حَتَّى مَاتَ . وفي روايةٍ له وَلا رأى شَاةً سَمِيطاً بِعَيْنِهِ قَطُّ.

494: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir, Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) vefatına kadar yükseltilmiş masamsı ayaklı sofra üzerinde yemek yememiştir yine vefat edinceye kadar elenmiş undan yapılmış yumuşak ekmek de yememiştir. (Buhari Etime 16)

Buharinin başka bir rivayetinde : Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem) vefat edinceye gözleriyle kadar soyulmuş ve kızartılmış bir koyun ettini görmemiştir.

٤٩٥- وعن النُّعمان بنِ بشيرٍ رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : لَقَد رَأَيْتُ نَبِيَّكُمْ ﷺ وَمايَجِدُ مِنَ الدَّقَلِ ما يَمْلأُ بِهِ بَطْنَهُ.

495: Numan ibn-i Beşir (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir.

"Ben Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'i gördüm karnını doyuracak kadar âdî hurma bile bulamadığı günler oldu. (Müslim Zühd 34)

٤٩٦- وعن سهلِ بنِ سعدٍ ﷺ ، قال : ما رَأَى رَسولُ الله ﷺ النَّقِيَّ مِنْ حِينَ ابتَعَثَهُ الله تعالى حتَّى قَبَضَهُ الله، فَقِيلَ لَهُ: هَلْ كان لَكُمْ فِي عَهْدِ رسُولِ الله مَناخِلُ ؟ قال : ما رَأَى رسولُ الله ﷺ مُنْخُلاً مِنْ حِينَ ابْتَعَثَهُ الله تعالى حتَّى قَبَضَهُ الله تعالى، فَقِيلَ لَهُ : كَيْفَ كُنْتُمْ تَأْكُلُونَ الشَّعِيرَ غَيْرَ مَنْخولٍ؟ قال : كُنا نَطْحَنُهُ وَنَنفُخُهُ، فَيَطِيرُ ما طارَ، وما بقِيَ ثَرَّيْناهُ.

496: Sehl ibn-i Sa'd (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) peygamber olduğu günden vefatına kadar elenmiş un beyaz ekmek görmedi. Sehl'e Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında siz elek kullanır mıydınız? diye soruldu Sehl: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) peygamber olarak gönderildiği andan vefat ettiği ana kadar elek görmedi dedi.

- Elenmemiş arpa ununu nasıl yiyordunuz? Dediklerinde O; "Biz onu öğütüp savururuz uçanı uçar kalanını da hamur yapardık."dedi. (Buhari Etime 23)

٤٩٧- وعن أبي هُريرة ﷺ قال : خرجَ رسُولُ الله ﷺ ذاتَ يَوْمٍ أَوْ لَيْلَةٍ، فإذا هُوَ بأبي بَكْرٍ وعُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُما فقال : مَا أَخْرَجَكُمَا مِنْ بُيُوتِكُمَا هذِهِ السَّاعَةَ؟ قالا : الجُوعُ يا رَسُولَ الله قال : وَأنا، والَّذي نَفْسي بِيَدِهِ، لأَخْرَجَني الَّذِي أَخْرَجَكُمَا. قُوما فَقاما مَعَهُ، فَأَتَى رَجُلاً مِنَ الأنصار، فَإذا هُوَ لَيْسَ فِي بَيْتِهِ، فَلَمَّا رَأَتْهُ المَرْأَةُ قالتْ : مَرْحَباً وَأَهْلاً. فقال لها رَسُولُ الله ﷺ : أَيْنَ فُلان؟ قالتْ : ذَهَبَ يَسْتَعْذِبُ لَنَا مِنَ الماءَ، إذْ جاءَ الأنصاري، فَنَظَرَ إلى رَسُولِ الله ﷺ وصَاحبيْهِ، ثُمَّ قال : الحَمْدُ للّه، ما أَحَدٌ اليَوْمَ أَكْرَمَ أَضْيافاً مِنِّي. فانطَلَق ، فَجاءَهمْ بِعِذْقٍ فِيهِ بُسْرٌ وَتَمْرٌ ورُطَبٌ، فقال : كُلُوا، وَأخذ المُديَةَ، فَقال لَهُ رسولُ الله ﷺ إيَّاكَ وَالحَلُوبَ فَذَبَحَ لَهُمْ، فَأَكَلُوا مِنَ الشَّاةِ، وَمِنْ ذلِكَ العِذْقِ، وشَرِبُوا. فَلَمَّا أن شَبِعُوا وَرَوُوا قال رسولُ الله لأبي بَكْرٍ وعُمَر رضي اللهُ عَنْهُمَا: وَالَّذِي نَفْسي بِيَدِهِ، لَتُسْأَلُنَّ عَنْ هذَا النَّعِيم يَوْمَ القِيَامَةِ، أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمُ الجُوعُ، ثُمَّ لَمْ تَرْجِعُوا حَتَّى أصابكُمْ هذا النَّعِيمُ .

497: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir gün veya bir gece evinden çıkmıştı. Ebu Bekir ve

Ömer'e rastladı onlara – Bu saatte sizi evinizden çıkaran sebep nedir? diye sordu. Onlarda; Açlık Ya Rasulullah dediler, peygamberimiz:

- Gücü ve canımı elinde tutan Allah'a yemin ederim ki sizi evlerinizden çıkaran sebep beni de çıkardı haydi kalkınız buyurdu. Onlarda Rasulullah ile birlikte kalktılar Ensardan bir zatın evine geldiler. Fakat o zat o anda evde değildi. Ama evin hanımı Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) i görünce hoşgeldiniz buyurun dedi. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem): "Evin sahibi falan neredeydir" diye sordu. Kadın: Bize tatlı su getirmeye gitmişti dedi. tam o sırada ev sahibi olan ensârî çıkageldi Peygamberle iki arkadaşını görünce; Allah'a hamdolsun bu gün hiçbir kimse misafir yönünden benden daha bahtiyar değildir dedi. Hemen gidip içerisinde koruk, olgun ve yaşı bulunan bir hurma salkımı getirdi ve buyurunuz dedi. Bıçağa davranınca Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Sakın ha sağılan hayvanlara dokunma" dedi. Ev sahibi onlara bir koyun kesti koyun etinden ve hurmadan bir parça yediler tatlı sudan da içtiler. Hepsi doyup suya kanınca Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ebu Bekir ve Ömer'e hitap ederek: " canımı elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, kıyamet gününde bu nimetlerden mutlaka sorguya çekileceksiniz açlık sizi evlerinizden çıkardı evinize dönmeden de bu nimetlere kavuştunuz." (Müslim Eşribe 140)

٤٩٨- وعن خالدِ بن عُمَرَ العَدَوِيِّ قال : خَطَبَنَا عُتْبَةُ بنُ غَزوَان، وكان أَمِيراً عَلى البَصْرَةِ، فَحَمِدَ الله وأَثْنَى عَلَيْهِ، ثُمَّ قال : أَمّا بَعْدُ، فَإن الدُّنْيَا قَدْ آذَنَتْ بصُرْمٍ، وَوَلتْ حَذَّاءَ، وَلمْ يَبْقَ مِنها إلا صُبَابَةٌ كَصُبَابَةِ الإناءِ، يَتَصَابُّها صاحبها، وإنكُمْ مُنْتَقِلُونَ مِنْها إلى دارٍ لا زَوَالَ لَها، فَانتقِلُوا بِخَيْرِ ما بحَضرَتكُمْ، فَإنهُ قَدْ ذُكِرَ لَنا أن الحَجَرَ يُلْقَى مِنْ شَفِيرِ جهَنَّمَ، فَيَهْوِي فِيها سَبْعِينَ عاما لا يُدْرِكُ لَها قَعْرا وَاللّه لَتُمْلأن... أَفَعَجِبْتُمْ ؟ ولَقَدْ ذُكِرَ لَنا أن ما بَيْنَ مِصْرَاعَيْنِ مِنْ مَصَارِيعِ الجَنَّةِ مَسِيرَةَ أَرْبَعِينَ عاما وَلَيَأْتِيَنَّ عَلَيْهِ يَوْم وهُوَ كَظِيظٌ مِنَ الزِّحَامِ، وَلَقَدْ رَأَيْتُنِي سابع سَبْعَةٍ مَعَ رَسُولِ الله ﷺ ما لَنَا طَعامٌ إلا وَرَقُ الشَّجَرِ، حتى قَرِحَتْ أَشْدَاقُنا فالْتَقَطْتُ بُرْدَةً فَشَقَقْتُها بَيْني وبَيْنَ سَعْدِ بنِ مالك، فَأَتَّزَرْتُ بِنصْفِا وأتزر سَعْدٌ بِنِصْفِها فَمَا أَصْبَحَ اليَوْمَ مِنَّا أَحَدٌ إلا أَصبَحَ أَمِيراً عَلى مِصْرٍ مِنَ الأَمْصَار، وَإني أَعُوذُ باللّه أكون في نَفْسي عَظيما وَعِنْدَ الله صَغِيراً.

498: Halid ibni Ömer el Adevî (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir. Basra emiri olan Utbe ibni Gazvan bize bir konuşma yaptı. Allah'a hamdü senadan sonra sözlerine şöyle devam etti. Dünya geçici ve yok olucu olduğunu bildirdi ve durmadan da arkasına dönüp gidiyor ondan kalan kişinin içip te dibinde bıraktığı su kadar bir miktardır. Siz bu dünyadan geçici ve yok olucu olmayan bir yere göç edeceksiniz. Şu halde oraya hayırlı amellerle taşınmaya çalışınız. Çünkü bize haber verildiğine cehennemin yukarı tarafından atılan bir taş yetmiş senede cehennemin dibine ulaşmaz. Allah'a yemin olsun ki bize bildirildiğine göre cennetin kapılarının iki kanadı arasında kırk yıllık bir mesafe vardır. Bir gün gelecek cennette doldurulacak izdihamdan yer bulunmayacak hale gelecektir.

Müslüman olanların yedincisi olduğumu biliyorsunuz. Bizim ağaç yaprağından başka yiyeceğimiz yoktu bu yüzden dudaklarımız yara olmuştu. Derken giyecek bir örtü parçası bulmuştum da ikiye bölüp Sa'd ibni Malik'le paylaşmıştık yarısını ben, yarısını da Sa'd beline dolamıştı. Bu gün her birimiz bir şehre vali olmuş durumdayız. Bu yüzden ben kendi gözünde büyük bir adam haline gelip kendimi büyük görüp, Allah katında küçük olmaktan Allah'a sığınırım. (Müslim Zühd 14)

٤٩٩- وعن أبي موسى الأشعري ﷺ قال : أَخْرَجَتْ لَنا عَائِشَةُ رضي اللهُ عَنْهَا كِساءً وَإزاراً غَلِيظاً قالتْ : قُبِضَ رسُولُ الله ﷺ في هذين.

499: Ebu Musa el-Eş'arî (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir; Aişe (Allah Ondan razı olsun) bize keçeleşmiş bir omuz örtüsü ve kalın bir peştamal çıkardı ve: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bunların içinde vefat etti demiştir. (Buhari Humus 5, Müslim Libas 35)

٥٠٠- وعنْ سَعد بن أبي وَقَّاص ﷺ ، قال : إني لأَوَّلُ العَرَبِ رَمى بِسَهْمٍ في سَبيلِ الله، وَلَقَدْ كُنَّا نَغْزُو مَعَ رَسُول الله ﷺ ما لَنَا طَعَامٌ إلا وَرَقُ الحُبْلَةِ، وَهذَا السَّمُرُ، حَتَّى إن كان أَحَدُنا لَيَضَعُ كما تَضَعُ الشاةُ مالَهُ خِلْطٌ

500: Sa'd ibni Ebu Vakkas (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir;

Allah yolunda ok atan Arapların ilki benim. Biz Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) 'le birlikte harp ettiğimizde ağaç yapraklarından başka yiyeceğimiz olmazdı. Hatta Semür denilen bu çöl ağacından yediğimizden dolayı koyun keçi gibi birbirine karışmayacak kaskatı şekilde abdest bozardık. (Buhari Et'ıme 23, Müslim Zühd 12)

٥٠١- وعن أبي هريرةَ ﷺ ، قال : قال رسول الله ﷺ اللَّهمَّ اجْعَل رِزقَ آلِ مُحَمَّدٍ قُوتا

501: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayete göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu; "Allah'ım Muhammed ailesine ancak yetecek kadar rızık ihsan eyle." (Buhari Rıkak 17, Müslim Zuhd 18)

٥٠٢- وعن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ ، قال : وَالله الذي لا إله إلا هُوَ،إن كُنتُ لأَعْتَمِدُ بِكَبِدِي عَلى الأرض مِنَ الجُوعِ، وَإن كُنْتُ لأَشُدُّ الحَجَر عَلى بَطْني مِنَ الجُوعِ. وَلَقَدْ قَعَدْتُ يَوْماً عَلى طَرِيقِهِمُ الذي يَخْرُجُونَ مِنْه، فمَرَّ بِيَ النبيُّ ﷺ فَتَبَسَّمَ حِينَ رَآني، وَعَرَفَ مَا فِي وَجْهي وَمَا فِي نَفْسِي، ثُمَّ قال : أبا هِرٍّ قلت: لبَّيْكَ يا رسولَ الله، قال : الْحَقْ وَمَضَى فَاتَّبَعْتُهُ، فَدَخَلَ فَاسْتَأْذَنَ، فَأَذِنَ لي: فَدَخَلْتُ، فَوَجَدَ لبناً في قَدَح فقال : مِنْ أَيْنَ هذَا اللَّبَنُ؟ قالوا : أَهْداهُ لَكَ فُلان –أَوْ فُلانةُ – قال : أبا هِرّ . قلتُ: لَبَّيْكَ يا رسولِ الله، قال : الْحَقْ إلى أَهْلِ الصّفَّةِ فَادْعُهُمْ لي. قال : وَأَهْلُ الصُّفَّةِ أَضْيَافُ الإسلام، لا

يَأْوُونَ عَلَى أَهْلٍ، وَلا مَالٍ، وَلا عَلى أَحَد، وكان إذا أَتَتْهُ صَدَقَةٌ بَعَثَ بِهَا إِلَيْهِمْ، وَلَمْ يَتَنَاوَلْ مِنْهَ شَيئا وَإذا أَتَتْهُ هَدِيَّةٌ أَرْسَلَ إِلَيْهِمْ، وَأصاب مِنْهَا وَأَشْرَكَهُمْ فِيهَا فَسَاءَني ذلِكَ، فَقُلْتُ: وَمَا هذا اللبَنُ فِي أَهلِ الصفَّةِ ! كُنْتُ أَحَقَّا أُصِيبَ مِنْ هَذَا اللَّبَنِ شَرْبَةً أَتَقَوَّى بِه أن فَإذا جَاؤُوا أمرنِى فَكُنْتُ أنا أُعْطِيهِم، وَمَا عَسَى أن يَبْلُغَني مِنْ هذا اللَّبَنِ، وَلَمْ يَكُنْ مِنْ طَاعَةِ الله وَطَاعَةِ رسولِه ﷺ بُد، فأَتَيْتُهُمْ فَدَعَوْتُهُمْ، فَأَقْبَلُوا وَاسْتَأْذَنوا، فَأَذِنَ لَهُمْ، وَأخذوا مَجَالِسَهُمْ مِنَ الْبَيْت، قال : يَا أبا هِرٍّ؟ قلتْ : لَبَّيْكَ يا رسولَ الله قال : خُذْ فَأَعْطِهِمْ. قال : فَأَخذتُ الْقَدَحَ، فَجَعَلْتُ أُعْطِيهِ الرَّجُلَ فَيَشْرَبُ حَتَّى يَرْوَى، ثُمَّ يَرُدُّ عَلَيَّ الْقَدَحَ، فَأُعْطِيهِ الرَّجُلَ فَيَشْرَبُ حَتَّى يَرْوَى، ثمَّ يَرُدُّ عليَّ القَدَحَ، حَتى أنتهَيْتُ إلى النَّبِيِّ ﷺ وَقَدْ رَوِيَ الْقَوْمُ كُلهُمْ، فَأخذ الْقَدَحَ فَوَضَعَهُ على يَدِهِ، فَنَظَرَ إِلَيَّ فَتبَسَّمَ، فقال : أبا هِرٍّ. قلتُ : لَبَّيْكَ يا رسولَ الله، قال : بقيتُ أنا وَأنت. قلتُ : صَدَقْتَ يا رسولَ الله، قال : اقْعُدْ فَاشْرَبْ؟ فَقَعَدْتُ فَشَرِبْتُ، فقال : اشْرَبْ؟ فَشَرِبْتُ، فَمَا زَالَ يَقُولُ : اشْرَبْ، حَتَّى قُلْتُ: لا وَالَّذي بَعَثَكَ بالحَقِّ ما أَجِدُ لَهُ مَسْلَكاً! قال : فَأَرِنِي. فَأَعْطَيْتُهُ الْقَدَحَ، فَحَمِدَ الله، وسَمَّى وَشَرِبَ الْفَضْلَةَ.

502: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Kendisinden başka gerçek ilah bulunmayan Allah'a yemin ederim ki açlıktan karnımı yere dayadığım ve karnıma taş bağladığım olurdu. Bir gün halkın gelip geçeceği bir yol üzerine oturdum Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) benim yanımdan geçti ve gülümsedi kalbimdeki yemek ihtiyacını yüzümden anladı ve "Ey Ebu Hureyre!" dedi. Bende buyurunuz Ya Rasulullah dedim. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)de arkamdan gel buyurdu, ve yürüdü ben de peşinden yürüdüm sonunda evine girdi, ben de izin istedim izin verdi, içeri girdim. Bir kap içinde süt buldu ve: "Bu süt nereden geldi?"diye sordu. Falan veya filan size hediye ettiler denildi. Bunun üzerine Ey Ebu Hureyre dedi ben de buyurunuz Ya Rasulullah dedim. "Suffe ehline git onları buraya çağır" buyurdu. Ebu Hureyre der ki:

Suffe ehli islamın konuklarıdır barınacak aileleri malları ve hiçbir kimseleri yoktur. peygambere bir sadaka gelse onlara gönderirdi kendisi ona el sürmezdi. Eğer hediye gelirse yine onlara gönderir kendiside ondan bir parça alarak o hediyeyi bunlarla paylaşırdı. Şimdi Suffe ehlini davet etmesi benim hoşuma gitmedi ve kendi kendime bu süt Suffe ehlinden kime yetecek ki, o sütü sadece ben içip açlığımı gidermeliydim dedim. Onlar gelince Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) sütü onlara ikram etmemi emreder ben de onlara içirirsem bana ne kalır?diye düşünüyordum. Fakat Allah ve Peygamberine itaatten başka çare olmadığından onlara gittim ve kendilerini davet ettim. Onlar bu daveti kabul edip içeri girmek için izin istediler kendilerine izin verildi. onlar da evde yerlerini alıp oturdular. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)

- Ya Ebu Hureyre diye seslendi;

-Buyurunuz Ya Rasulullah dedim.

-Sütü al onlara ikram et buyurdular. Süt kabını alıp herkese vermeye başladım, verdiğim kimse kanıncaya kadar içiyor sonra kabı geri veriyor, bende başkasına veriyordum o da kanıncaya kadar içiyor sonra kabı geri veriyordu. Sonunda kabı Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)e verdim süt kabını eline alarak bana bakıp gülümsedi sonra:

-Ey Ebu Hureyre dedi. Buyurunuz Ya Rasulullah dedim.

-Bir ben kaldım bir de sen buyurdu. Ben de doğru söylediniz Ya Rasulullah dedim. Otur da iç buyurdular. Ben de oturup içtim. tekrar iç buyurdular. Yine içtim. Rasulullah durmadan iç iç buyuruyorlardı sonun da ben,

-Hayır seni hak peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki artık içecek yerim kalmadı dedim.

Bana ver buyurdu. Kabı Rasulullah'a verdim Allah'a hamd edip besmele çekti ve kalan sütü de kendisi içti. (Buhari Rikak 17)

٥٠٣- وعن مُحَمَّدِ بنِ سِيرِين عن أبي هريرة ﷺ ، قال : لَقَدْ رَأَيْتُني وَإني لأخِرُّ فِيمَا بَيْنَ مِنْبَرِ رسولِ الله ﷺ إلى حُجْرَةِ عَائِشَةَ رضي الله عَنْهَا مَغْشِيًّا عَلَيَّ، فَيَجِيءُ الجَائي، فَيَضَعُ رِجْلَهُ عَلى عُنُقِي، وَيَرَى أني، مَجْنُون، وَمَا بي مِنْ جُنُونٍ، مَا بي إلا الجُوعُ .

503: Muhammed ibni Sirin'den nakledildiğine göre Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)şöyle demiştir. Ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)in minberi ile Hz. Aişe'nin odası arasında bayılıp düştüğümü biliyorum. Biri gelip beni deli sanıp adetleri üzere ayaklarını boynuma koyarlardı oysa ben deli değildim açlıktan başka bir derdim de yoktu. (Buhari İ'tisam 16)

٥٠٤- وعن عائشة رضي اللهُ عنها قالتْ : تُوفِّيَ رسول الله ﷺ وَدِرْعُهُ مَرْهُونَةٌ عِنْدَ يهُودِيٍ فِي ثَلاثِينَ صَاعا مِنْ شَعير .

504: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) vefat ettiği zaman onun zırhı otuz ölçek arpa karşılığında bir yahudinin yanında rehin olarak bulunuyordu. (Buhari Cihad 89)

٥٠٥- وعن أنس ﷺ قال : رَهَنَ النَّبِيُّ ﷺ دِرعَهُ بِشَعِير، وَمَشَيْتُ إلى النَّبِيِّ ﷺ بخُبْزِ شَعِيرٍ، وَإِهَالَةٍ سَنِخَةٍ، وَلَقَدْ سَمِعْتُهُ يَقُول: مَا أَصْبَحَ لآلِ مُحَمَّد صَاعٌ وَلا أَمْسَى. وَإنهُم لَتِسْعَةُ أبياتٍ.

505: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) birkaç ölçek arpa karşılığında zırhını rehin bırakmıştı. Ben peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)e bir arpa ekmeği ve erimiş bayat iç yağı götürmüştüm. O'nun şöyle buyurduğunu işittim: "Muhammed ailesi yalnız bir ölçek

arpa bile bulunmadığı halde sabahlayıp akşamladıkları olurdu. Enes der ki ; Peygamber efendimizin dokuz evi bulunuyordu.” (Buhari Büyü’ 14)

٥٠٦- وعن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قال : لَقَدْ رَأَيْتُ سَبْعِينَ مِنْ أهْلِ الصُّفَّةِ، ما مِنْهُمْ رَجُلٌ عَلَيْه رداء، إمَّا إزَارٌ وإمّا كِسَاءٌ، قَدْ رَبَطُوا فِي أَعْنَاقِهِم، فمِنهَا ما يَبْلُغُ نِصفَ السَّاقَين، وَمِنهَا ما يَبْلُغُ الكَعبَين، فَيَجمَعُهُ بِيَدِهِ كَراهِيَةَ أن تُرَى عَوْرَتُهُ.

506: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Suffe ashabından yetmiş kişiyi gördüm ki onlardan hiç birinin üzerinde örtünecek bir şeyleri yoktu. Ya sadece üst tarafı örten bir gömlek veya alt tarafı örtecek eteklik giymişler bu elbise parçalarını boyunlarına bağlarlardı da bu giysilerden kimisi baldırlarının yarısına kimisi de topuklarına kadar erişebilirdi de avret yerleri görülmemesi için uçlarını elleriyle topluyorlardı. (Buhari, Salat 58)

٥٠٧- وعن عائشةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالت : كان فِرَاشُ رسولِ الله ﷺ مِنْ أُدْمٍ حَشْوُهُ مِنْ لِيفٍ .

507: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)in yatağının yüzü tabaklanmış deriden içi de yumuşak hurma lifindendi. (Buhari Rikak 17)

٥٠٨- وعن ابن عمر رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : كُنَّا جُلُوساً مَعَ رسولِ الله ﷺ ، إذْ جَاءَ رَجُلٌ مِنَ الأنصار، فَسَلَّمَ عَلَيْهِ، ثُمَّ أَدبَرَ الأنصاري، فقال : رسولُ الله ﷺ : يَا أخا الأنصار، كَيْفَ أخي سَعْدُ بنُ عُبَادَةَ؟ فقال : صَالحٌ، فقال : رسول الله ﷺ : مَنْ يَعُودُهُ مِنْكُمْ؟ فَقَامَ وَقُمْنَا مَعَهُ، وَنَحْنُ بضْعَةَ عَشَرَ، ما عَلَيْنَا نِعَالٌ، وَلا خِفَافٌ، ولاَ قَلانس، وَلا قُمُصٌ، نَمشِي فِي تلكَ السِّبَاخِ، حَتَّى جِئْنَاهُ، فاسْتَأْخَرَ قَوْمُهُ مِن حَوْلهِ حَتَّى دَنَا رسولُ الله ﷺ وَأَصْحَابُهُ الَّذِينَ مَعَهُ.

508: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir. Biz Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile oturuyorduk. O sırada ensardan bir kişi gelip kendisine selam verip geri döndü Rasulullah o kimseye: “Ey Ensârî kardeş, kardeşim Sa’d ibni Ubade nasıldır?” diye sordu o da biraz iyice cevabını verdi. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Sizden hanginiz onu ziyaret etmek ister?” dedi ve ayağa kalktı bizde onunla beraber ayağa kalktık. Bizler on kişiden fazla idik, Ayaklarımızda ne ayakkabı(yalınayak) ve nede huffe (genellikle derden yapılı ve mes yapmak için kulanılan bir ayakkabı çeşidi) vardı. Başlarımızı örtecek keppede yoktu(başlarımız açıktı) üzerimizde gömlekte yoktu nihayet çorak arazide yürüyerek Sa’dın yanına geldik Peygamber ve beraberindeki arkadaşları ona yaklaşsınlar diye yanında bulunanlar geriye çekildiler de biz hastanın yanına oturabildik. (Müslim Cenaiz 13)

٥٠٩– وعن عِمْران بنِ الحُصَيْنِ رضي اللهُ عَنْهُمَا عن النبي ﷺ أنه قال : خَيْرُكُمْ قَرنِي، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُم، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُم . قال : عِمران: فَمَا أَدْرِي قال النبي ﷺ مَرَّتَيْن أَو ثَلاثاً . ثُمَّ يَكُونُ بَعْدَهُمْ قَوْمٌ يَشْهَدُونَ ولا يُسْتَشْهَدُونَ، وَيَخُونُونَ وَلاَ يُؤْتَمَنُون، وَيَنْذِرُونَ وَلاَ يُوفُونَ، وَيَظْهَرُ فِيهِمُ السِّمَنُ .

509: İmran ibni Husayn (Allah Onlardan razı olsun)den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizin en hayırlınız zamanımda yaşayanlardır, sonra zamanımda yaşayanlara yakın olanlar sonrada onlara yakın olanlardır." İmran der ki Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)in sonra onlara yakın olanlar sözünü iki defa mı yoksa üç sefer mi söylediğini bilmiyorum. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) sözüne şöyle devam etti. "Bunlardan sonra öyle bir topluluk gelir ki kendilerinden şahitlik istenmediği halde şahitlik ederler, hainlik ederler kendilerine itimat edilmez, bir adakta bulunurlar fakat yerine getirmezler, başka bir düşünceleri olmadığı sadece yiyip içmeyi düşündükleri için onlarda şişmanlık baş gösterir." (Buhari Şehâdât 9, Müslim Fedâil-üs-sahâbe 214)

٥١٠– وعن أبي أُمامة ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : يَا ابْنَ آدَمَ: إنكَ أن تَبْذُلَ الفَضْلَ خَيْرٌ لَكَ، وَأن تُمْسِكَهُ شَرٌّ لَكَ، وَلا تُلامُ عَلى كَفَافٍ، وَابْدَأْ بِمَنْ تَعُولُ .

510: Ebu Umame (Allah Ondan razı olsun)den rivayete göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ey Ademoğlu ihtiyacından fazla olan malını sadaka olarak vermen senin için hayırlıdır eğer vermeyip elinde tutsan senin için kötüdür. Yeterli miktarda mala sahip olmaktan kınanmaz Allah katında sorumlu tutulmazsın. Harcamaya bakmakla hükümlü olduklarından başla." (Tirmizi Zekat 32)

٥١١– وعن عُبَيد الله بن مِحْصَنٍ الأنصاري الخَطميِّ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمْ آمِناً فِي سربِهِ، مُعَافىً فِي جَسَدِهِ، عِنْدَهُ قُوتُ يَومِهِ، فكأنما حِيزَتْ لَهُ الدُّنْيَا بِحَذافِيرِهَا .

511: Ubeydullah ibni Mihsan el-Ensari el Hatmî (Allah Ondan razı olsun)den rivayet olunduğuna göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu. "Sizden biriniz canı ve malı emniyet içinde vücudu sıhhat ve afiyette, günlük azığı da yanında olduğu halde sabahlarsa, sanki bütün dünya kendisine verilmiş gibi demektir." (Tirmizi Zuhd 34)

٥١٢– وعن عبدِ الله بن عمرو بنِ العاصِ رضي الله عنهما ،أن رسولَ الله ﷺ قال : قَدْ أَفْلَحَ مَنْ أسلم، وَكان رِزْقُهُ كَفَافا، وَقَنَّعَهُ الله بِمَا آتاهُ .

512: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun)dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Müslüman olup ta kendisine yeteri kadar rızık verilen ve Allah'ın kendisine verdiği nimete kanaat eden kimse gerçekten kurtulmuştur." (Müslim Zekat 125)

٥١٣- وعن أبي مُحَمَّدٍ فَضالَةَ بن عُبَيْدٍ الأنصاري ﷺ، أنهُ سَمِعَ رسولَ الله ﷺ يَقُولُ: طُوبَى لِمَنْ هُدِيَ إلى الإسلام، وَكان عَيْشُهُ كَفَافا وَقَنِعَ .

513: Ebu Muhammed Fedale ibni Ubeyd el Ensarî (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Müslüman olup da yeteri miktarda geçimi olan ve buna kanaat eden kimse ne mutludur." (Tirmizi Zuhd 35)

٥١٤- وعن ابن عباسٍ رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : كان رسولُ الله ﷺ يَبِيتُ اللَّيالي المُتَتَابِعَةَ طَاوِيا وَأَهْلُهُ لا يَجِدُونَ عَشَاءً، وَكان أَكْثَرُ خُبْزِهِمْ خُبْزَ الشَّعِيرِ .

514: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) yemek yemeksizin birkaç geceyi aç olarak geçirirdi. Aileleri de akşam yemeği bulup yiyemezlerdi. Ekmeklerinin çoğu ise arpa ekmeği idi. (Tirmizi Zühd 38)

٥١٥- وعن فَضالَةَ بن عُبَيْدٍ ﷺ،أن رسول الله ﷺ كان إذا صَلَّى بِالنَّاسِ، يَخِرّ رِجَالٌ مِنْ قَامَتِهِمْ فِي الصَّلاَةِ مِنَ الخَصَاصَةِ - وَهُمْ أَصحَابُ الصُّفَّةِ - حَتَّى يَقُولَ الأعْرَابُ: هؤُلاَءِ مَجَانِينُ، فَإذا صلى رسولُ الله ﷺ إنصرَفَ إلَيْهِمْ، فقال : لَوْ تَعْلَمُونَ مَا لَكُمْ عِنْدَ الله تعالى، لأحببْتُمْ أن تَزْدَادُوا فَاقَةً وَحَاجَةً .

(الخَصَاصَةُ): الْفَاقَةُ وَالجُوعُ الشَّدِيدُ.

515: Fedale ibni Übeyd(Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) ashabına namaz kıldırırken Suffe ashabından açlıktan dolayı namazda duramayarak bayılıp düşenler olurdu dışardan gelen bedevîler bunlar delidirler derlerdi. Rasulullah namazı bitirince açlıktan bayılanların yanına gider ve onlara "Allah'ın yanında sizin için neler hazırlandığını bir bilseydiniz daha fazla yoksul ve muhtaç olmayı isterdiniz" buyurdu. (Tirmizi Zuhd 39)

٥١٦- وعن أبي كَرِيمَةَ المِقْدَامِ بن مَعْدِ يكَرِبَ ﷺ قال : سَمِعْتُ رسولَ الله ﷺ يَقُولُ: مَا مَلأَ آدَمِيٌّ وِعَاءً شَرًّا مِنْ بَطنٍ، بِحَسْبِ ابنِ آدَمَ أَكُلاتٌ يُقِمْنَ صُلْبَهُ، فَإن كان لاَ مَحَالَةَ فَثُلُثٌ لِطَعَامِهِ، وَثُلُثٌ لِشَرَابِهِ، وَثُلُثٌ لِنَفْسِهِ.

516: Ebu Kerime Mıkdad ibni Ma'dikerib (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hiçbir kimse midesinden daha tehlikeli bir kap doldurmamıştır. Oysa insana kendini ayakta tutacak kadar birkaç lokma yer. Çaresiz çok yemesi gerekiyorsa midesinin üçte birini yemeğe üçte birini içeceğe ve üçte birini de boş bırakmak suretiyle midesinin teneffüsüne imkan bıraksın." (Tirmizi Zühd 47)

٥١٧- وعن أبي أُمَامَةَ إِيَاسِ بن ثَعْلَبَةَ الأنصاري الحَارِثي ﵁ قال : ذَكَر أَصْحَابُ رَسولِ الله ﷺ يَوْماً عِنْدَهُ الدُّنْيَا فقال رسولُ الله ﷺ : ألا تَسْمَعُونَ؟ ألا تَسْمَعُونَ؟ إن الْبَذَاذَةَ مِنَ الإيمان، إن البَذَاذَةَ مِنَ الإيمان يَعْني: التَّقحُّلَ.

517: Ebu Ümâme İyas ibni Sa'lebe el ensarî (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Bir gün Rasulullah'ın ashabı onun yanında dünyalıktan bahsettiler. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle diyordu: "Duymuyor musunuz? Duymuyor musunuz? Sade yaşamak imandandır. Sade hayat sürmek imandandır." (Ebu Davut, tereccül 2)

٥١٨- وعن أبي عبد الله جابر بن عبد الله رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : بَعَثَنَا رسولُ اللهِ ﷺ ، وَأمر عَلَيْنَا أَبَا عُبَيْدَةَ ، نتَلَقَّى عِيراً لِقُرَيْش، وَزَوَّدَنَا جِرَاباً مِنْ تَمْرٍ لَمْ يَجِدْ لَنَا غَيرَهُ، فَكَان أَبُو عُبَيْدَةَ يُعْطِينَا تَمْرَةً تَمْرَةً، فَقِيلَ: كَيْفَ كُنْتُمْ تَصْنَعُونَ بِها ؟ قال : نَمَصها كَمَا يَمَصُّ الصَّبِيُ، ثُمَّ نَشْرَبُ عَلَيْهَا المَاءِ، فَتكْفِينَا يَوْمَنَا إلى اللَّيْلِ، وَكُنَّا نَضْرِبُ بِعِصِيِّنَا الخَبَطَ، ثُمَّ نَبُلَّهُ بِالمَاءِ فَنَأْكُلُهُ. قال : وَإنطَلَقْنَا على سَاحِلِ الْبَحْرِ، فَرُفِعَ لَنَا عَلَى سَاحِلِ الْبَحْرِ كَهَيْئَةِ الْكَثِيبِ الضَّخْمِ، فَأَتَيْنَاهُ فَإذا هِيَ دَابَّةٌ تُدْعَى الْعَنبَرَ، فقال أَبُو عُبَيْدَةَ : مَيْتَةٌ، ثُمَّ قال: لا ، بَلْ نحْنُ رُسُلُ رَسُولِ الله ﷺ وفي سبيلِ الله، وَقَدِ اضْطُرِرْتُمْ فَكُلُوا، فَأَقَمْنَا عَلَيْهِ شَهْرا، وَنَحْنُ ثَلاثُمائةٍ، حَتَّى سَمِنَّا وَلَقَدْ رَأَيْتُنَا نَغْتَرِفُ مِنْ وَقْب عَيْنِهِ بِالْقِلالِ الدُهْنَ، وَنَقطَعُ مِنهُ الْفِدَرَ كالثَّوْرِ أَوْ كَقَدْرِ الثَّوْرِ، وَلَقَدْ أخذ مِنَّا أَبُو عُبَيْدَةَ ثَلاثَةَ عَشَرَ رَجُلاً فَأَقْعَدَهُمْ في وَقبِ عَيْنِهِ وَأخذ ضِلعاً مِنْ أَضْلاعِهِ فَأَقَامَهَا ثُمَّ رَحَلَ أَعْظَمَ بَعِيرٍ مَعَنَا فمَرَّ مِنْ تَحْتِهَا وتَزَوَّدْنَا مِنْ لَحْمِهِ وَشَائِقَ، فَلَمَا قَدِمنَا المَدِينَةَ أَتَيْنَا رسولَ الله ﷺ فَذَكَرْنَا ذلِكَ له، فقال : هُوَ رِزْقٌ أَخْرَجَهُ الله لَكُمْ، فَهَلْ مَعَكُمْ مِنْ لَحْمِهِ شَيء فَتُطْعِمُونَا ؟ فَأَرْسَلْنَا إلى رسولِ الله ﷺ مِنْهُ، فَأَكَلَهُ.

518: Ebu Abdullah Cabir ibni Abdullah (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ebu Ubeyde (Allah Ondan razı olsun)'ı başımıza kumandan tayin etti ve Kureyş kervanını karşılamak üzere bizi gönderdi bize azık olarak ta bir deriden yapılı bir kap dolusu(bir dağarcık) hurma verdi bundan başka bir şey bulamamıştı. Ebu Ubeyde bize hurmayı tane tane veriyordu. O bir hurma ile nasıl geçinebiliyordunuz diye sordular Cabir: o hurmayı çocuğun meme emmesi gibi emer sonra üzerine su içerdik de o gün geceye kadar o bize yeterdi. Değneklerimizle ağaç yapraklarını silker sonra onları su ile ıslatıp yerdik nihayet deniz sahiline geldik önümüze büyük kum tepesi gibi bir şey göründü, yanına vardığımızda onun anber balığı olduğunu öğrendik Ebu Ubeyde, bu ölü bir hayvandır yenilmez dedi sonra biz Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)in elçileriyiz Allah yolundayız ve son derece sıkıntılıyız onun için yiyiniz dedi. Biz üç yüz kişi idik bir ay onu yiyerek yaşadık hatta şişmanladık, balığın göz

çukurundan kapla yağ doldurduk o balıktan öküz büyüklüğünde parçalar kesiyorduk. Ebu Ubeyde bizden onüç kişiyi alıp balığın göz çukuruna oturttu onun kaburga kemiklerinden birini alıp yanımızdaki develerin en yükseğini eğerleyerek kaburga kemiğinin altından geçti. Balığın etinden pastırma yapıp sakladık Medine'ye geldiğimizde Rasulullah'ın yanına gidip olup bitenleri anlattık bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "O Allah'ın sizin için çıkardığı bir rızıktır onun etinden yanınızda bir şey var mı? bize de yediriniz" buyurdu. Biz de ondan Rasulullah'a bir parça gönderdik o da yemiş oldu. (Müslim Sayd 17)

٥١٩- وعن أَسْمَاءَ بِنْتِ يَزِيدَ رضي اللهُ عَنْهَا قالت : كان كُمُّ قَمِيصِ رسولِ الله ﷺ إلى الرُّصْغِ .

519: Esma binti Yezid (Allah Ondan razı olsun) şöyle demişti.

"Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)in gömleğinin kolu bileğine kadardı." (Ebu Davud Libas 3)

٥٢٠- وعن جابر ﷺ قال : إنا كُنَّا يَوْمَ الخَنْدَقِ نَحْفِرُ، فَعَرَضَتْ كُدْيَةٌ شَدِيدَةٌ، فَجَاؤُوا إلى النبي ﷺ فقالوا: هذِهِ كُدْيَةٌ عَرَضَتْ فِي الخَنْدَقِ. فقال : أنا نَازِلٌ . ثُمَّ قَامَ، وَبَطْنُهُ مَعْصُوبٌ بِحَجَرٍ، وَلَبِثْنَا ثَلاثَةَ أَيَّامٍ لا نَذُوقُ ذَوَاقاً فأَخذ النَّبِيُّ ﷺ المِعْوَلَ، فَضَرَبَ، فَعَادَ كَثِيباً أَهْيَلَ، أَوْ أَهْيَمَ، فقلتُ : يا رسولَ الله ائْذنْ لي إلى البَيْتِ، فقلتُ لإمرأَتِي : رأيتُ بالنبيِّ ﷺ شَيْئاً ما فِي ذلِكَ صَبْرٌ فَعِنْدَكِ شَيْءٌ؟ فقالت : عِنْدِي شَعِيرٌ وَعَنَاقٌ، فَذَبَحْتُ العَنَاق، وطَحَنَتْ الشَّعِيرَ حَتَّى جَعَلْنَا اللحمَ فِي البُرْمَةِ، ثُم جِئْتُ النبيَّ ﷺ ، وَالعَجِينُ قَدِ انكَسَرَ، والبُرمَةُ بَيْنَ الأثافِيِّ قَد كَادَتْ تَنْضِجُ، فقلتُ : طُعَيِّمٌ لي، فَقُمْ أنت يا رسولَ الله وَرَجُلٌ أَوْ رَجُلان، قال : كَمْ هُوَ؟ فَذَكَرْتُ له فقال : كَثِيرٌ طَيِّبٌ، قُل لَهَا لا تَنْزِعِ البُرْمَةَ، ولا الخُبْزَ مِنَ التَّنُّورِ حَتَى آتِي فقال : قُومُوا : فقام المُهَاجرونَ وَالأنصار، فَدَخَلْتُ عليها. فقلت : وَيْحَكِ، قَدْ جَاءَ النبيُّ ﷺ وَالمُهَاجرونَ وَالأنصار وَمَن مَعَهُم! قالت : هل سَأَلَكَ؟ قلتُ: نعم. قال : ادْخُلُوا وَلا تَضاغَطُوا. فَجَعَلَ يَكْسِرُ الخُبْزَ، وَيَجْعَلُ عَلَيْهِ اللَّحْمَ، وَيُخَمِّرُ البُرْمَةَ والتَّنُّورَ إذا أخذ مِنهُ، وَيُقَرِّبُ إلى أَصْحَابِهِ ثُمَّ يَنْزِعُ، فَلَمْ يَزَلْ يَكْسِرُ وَيَغْرِفُ حَتَّى شَبِعُوا، وَبقِيَ مِنْهُ، فقال : كُلِي هذَا وَأَهدِي، فَإِن النَّاسَ أصابتْهُمْ مَجَاعَةٌ .

وفِي روايةٍ: قال : جابر: لَمَا حُفِر الخَنْدَقُ رَأَيتُ بالنَّبِيِّ ﷺ خَمَصا فَاكفَأْتُ إلى امرأَتي فقلتُ: هل عِنْدَكِ شَيْءٌ؟ فإني رأَيْتُ بِرسولِ الله ﷺ خمصاً شَدِيداً. فَأَخْرَجَتْ إلَيَّ جِراباً فِيهِ صَاعٌ مِنْ شَعِيرٍ، وَلَنَا بُهَيْمَةٌ داجِنٌ فَذَبَحْتُهَا وَطَحنَت الشَّعِير، فَفَرغَتْ إلى فَرَاغِي، وَقَطَّعْتُهَا فِي بُرْمَتِهَا ثُمَّ وَلَّيْتُ إلى رسولِ الله ﷺ ، فقالت : لاَ تَفْضَحْني بِرسولِ

اللهِ ﷺ وَمَنْ مَعَهُ، فَجِئْتُهُ فَسَارَرْتُهُ فَقُلْتُ : يا رسول الله، ذبَحْنا بُهَيْمَةً لَنَا وَطَحَنَتْ صَاعا مِنْ شَعِيرٍ، فَتَعالَ أنت وَنَفَرٌ مَعَكَ، فَصَاحَ رسولُ الله ﷺ فقال : يَا أَهْلَ الخَنْدَق: أن جابراً قَدْ صَنَعَ سُؤْرَاً فَحَيَّهَلاً بِكُم ، فقال النبيُّ ﷺ : لا تُنْزِلُنَّ بُرْمَتَكُمْ وَلا تَخبِزُنَّ عَجِينكُمْ حَتَّى أَجِيءَ فَجِئْتُ، وَجَاءَ النَبِيُّ ﷺ يَقْدُمُ النَاسَ، حَتَّى جِئْتُ امرأَتِي فقالت: بِكَ وَبِكَ! فقلتُ : قَد فَعَلْتُ الَّذي قُلْت. فَأَخْرَجَتْ عَجِينا فَبَصقَ فِيه وَبَارَكَ، ثُمَّ عَمَدَ إلى بُرْمَتِنا فَبَسَقَ فِيها وَبَارَكَ، ثُمَّ قال : ادْعُ خَابِزَةً فَلْتَخْبِزْ مَعَكِ، وَاقْدَحِي مِنْ بُرْمَتِكُم وَلا تُنْزِلُوها. وَهُمْ أَلْفٌ، فَأُقْسِمُ بِالله لأَكَلُوا حَتَّى تَرَكُوهُ وَانحَرَفُوا، وإن بُرْمَتَنَا لَتَغِطُ كَمَا هِيَ، وَإِن عَجِينَنَا لَيُخْبَزُ كَمَا هُوَ.

520: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Biz Hendek savaşı gününde siper kazıyorduk sert bir yere rastladık. Ashap Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)e gelip önümüze sert bir kaya çıktı dediler. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) hendeğe ben inerim dedi. Sonra kalktı, açlıktan karnına taş bağlamıştı, biz ağzımıza üç gündür bir şey koymamıştık. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) kazmayı eline alıp indirince kaya un ufak olup kum gibi dağıldı. Ben –Ya Rasulullah eve gitmeme müsaade ediniz dedim. Eve gidip eşime ben Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)de dayanılmayacak bir hal gördüm, yanında yiyecek bir şey var mı? diye sordu. Eşim – Biraz arpa ile bir de oğlak var dedi, ben oğlağı kestim arpayı da öğüttüm eti tencereye koyduk sonra ben ekmek pişerken tencere de kaynamakta iken Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)in yanına geldim.

- Ey Allah'ın Resulü birazcık yemeğim var, bir veya iki kişiyle beraber bize gidelim, dedim. Rasulü Ekrem: "O yemek ne kadar diye sordu, ben de olanı söyledim bunun üzerine:

- Hem çok hem de ne iyi. Hanımına söyle de ben gelene kadar tencereyi ateşten indirmesin, ekmeği de tenur(ekmek pişirmek için çamurdan yapılı)çıkarmasın. Sonra ashaba:

- Kalkınız dedi. Ensar ve muhacirler hep birlikte kalktılar. Ben telaşla evimin yanına varıp: Vay başıma gelenlere işte Peygamber ve yanında muhacirler ve ensar beraberce geliyorlar dedim. Eşim: -Sana ne kadar yemeğimin olduğunu sordu mu? Dedi ben evet dedim. (Öyleyse rahat ol, Allah ve Resulu bu durumu daha iyi bilir biz yanımızdaki durumu ona anlattık dedi.)

Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) evimize gelen ashaba hitaben: "Giriniz birbirinizi sıkıştırmayınız" buyurdu. Rasulullah ekmeği koparıp üzerine et koyuyor ve her aldıkça da tencereyi ve tenuru kapatıyordu, ashaplarına yaklaşıyor ve onlara veriyordu, sonra yine aynen açıyordu onların hepsi doyuncaya kadar bu işe devam etti. Sonunda bir miktar arttı Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) karıma "Bunu ye, komşulara da hediye et çünkü insanları açlık perişan etti." buyurdu. (Buhari Megazi 29)

* Başka bir rivayette Cabir diyor ki;

Hendek kazıldığı gün Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'i çok acıkmış gördüm ailemin yanına döndüm yiyecek bir şey var mı? ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)i çok acıkmış gördüm dedim. O da bana içinde bir ölçek arpa bulunan bir dağarcık çıkardı. Bir de beslediğimiz kuzumuz vardı onu kestim arpayı da eşim öğüttü ben işimi bitirinceye kadar o da işini bitirmişti. Eti parçalayıp tencereye koydum. Sonra Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)in yanına dönerken eşim bana:

-Sakın beni Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) ve yanındakiler yanında rezil etme dedi. Bu sebeple Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)e gizli söyleyerek: Ya Rasulallah küçük bir kuzumuz vardı onu kestik bir ölçek arpamızı da öğüttük birkaç kişi ile buyurunuz dedim. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Hendek kazanlar Cabir bizim için yemek hazırlamış haydi gidelim" dedi ve bana dönerek "Ben gelene kadar sakın tencereyi ateşten indirmeyin ekmeği de tenurdan (fırından) çıkarmayın" dedi.

Ben eve geldim Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)de cemaatin önünde idi. Hanımım bana çıkıştı bende söylediğini aynen yaptım dedim. Hamuru çıkardı Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) onun bereketlenmesi için dua okudu ve üfledi sonra tenceremize gelip onun da bereketine dua edip üfledi sonra da hanımıma: "Bir ekmek yapacak kadın çağır da seninle birlikte ekmek yapsın, tencerenizden yemeği kepçe ile alıp onu ateşten indirmeyiniz." buyurdu.

Gelenler bin kişi idiler, hepsi geldiler yediler ve bırakıp gittiler. Bu arada tenceremiz fıkır fıkır eksilmeden kaynıyor, azalmayan hamurumuzdan da iki hanım tarafından boyuna ekmek yapılıyordu. (Müslim Eşribe 41)

٥٢١- وعن أنس ﵁ قال : قال أبو طَلحَةَ لأُمِّ سُلَيْمٍ : قَد سَمعت صَوتَ رسولِ الله ﷺ ضَعِيفاً أَعرِفُ فِيه الجُوعَ، فهل عِندَكِ مِن شَيْءٍ؟ فقالت : نَعَمْ، فَأَخْرَجَتْ أَقْرَاصاً مِن شَعِيرٍ، ثُمَّ أخذتْ خِمَاراً لَها فَلَفَّتِ الخُبزَ بِبَعضِه، ثُمَّ دَسَّتْهُ تَحْتَ ثَوبي، وَرَدَّتْني بِبَعضِهِ، ثُمَّ أَرْسَلَتني إلى رسولِ الله ﷺ ، فَذَهَبْتُ بِهِ، فَوَجَدْتُ رسُولَ الله ﷺ جَالِساً فِي المَسْجِدِ، وَمَعَهُ النَّاسُ، فَقُمْتُ عَلَيْهِمْ، فقال لي رسولُ الله ﷺ : أَرْسَلَكَ أَبُو طَلْحَةَ؟ فقلت: نَعَمْ، فقال : الِطعَام؟. فقلت: نَعَم، فقال رسولُ الله ﷺ : قُومُوا فانطلقوا، وَانطَلَقْتُ بَيْنَ أَيدِيهِم حَتَّى جِئتُ أَبَا طَلْحَةَ فَأَخبَرْتهُ، فقال أبُو طلحَةَ : يَا أُمَّ سُلَيمٍ : قَد جاءَ رسولُ الله ﷺ بالنَاسِ وَلَيْسَ عِنْدَنا ما نُطْعِمُهُم؟ فقالت : الله وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ .فانطلق أبُو طَلْحَةَ حَتَى لَقِيَ رسولَ الله ﷺ ، فَأَقْبَلَ رسولُ الله ﷺ مَعَه حَتَّى دَخَلا. فقال رسولُ الله ﷺ : هَلُمِّي مَا عِنْدَكِ يا أُمَّ سُلَيْمٍ؟ فَأَتَتْ بِذلِكَ الخُبْزِ، فَأمر بِهِ رسولُ الله ﷺ فَفُتَّ، وَعَصَرَتْ عَلَيْهِ أُمُّ سُلَيْمٍ عُكَّةً فأدَمَتْهُ، ثُم قال فِيهِ رسولُ الله ﷺ : ما شَاءَ الله أن يَقُولَ، ثمَّ قال : ائذَنْ لِعَشَرَةٍ فَأَذِنَ لَهُمْ، فَأَكَلُوا حَتَّى شَبِعُوا ثُمَّ خَرَجُوأن ثم قال :ائذَنِ لِعَشَرَة فَأَذِنَ لَهم،

فَأَكَلُوا حَتَّى شَبِعُوا، ثم خَرَجوا، ثمَّ قال : ائْذَنْ لِعَشَرَةٍ. فَأَذِنَ لهُم حتَّى أَكَلَ القَوْمُ كُلُّهُم وَشَبِعُوا، وَالْقَوْمُ سَبْعُونَ رَجُلاً أَوْ ثَمَانونَ.

وفي روايةٍ: فما زال يَدخُلُ عَشَرَةٌ وَيَخْرُجُ عَشَرَةٌ، حتَّى لم يَبْقَ مِنهم أَحَدٌ إلا دَخَلَ، فَأَكَلَ حتى شَبِعَ، ثمَّ هَيأَهَا فإذا هِي مِثلُها حِين أَكَلُوا مِنها.

وفي رواية : فَأَكَلُوا عَشَرَةً عَشَرَةً، حتَّى فَعَلَ ذلِكَ بِثَمانِينَ رَجُلا، ثم أَكَلَ النبيُّ ﷺ بعدَ ذلِكَ وَأَهْلُ البَيت، وتَرَكُوا سُؤراً.

وفي روايةٍ : ثم أَفضَلُوا مَا بَلَغُوا جيرَانِهُم.

وفي روايةٍ عن أنس قال : جئتُ رسولَ الله ﷺ يَوْما فَوَجَدْتُهُ جَالِساً معَ أَصحابِهِ، وقَد عَصبَ بَطْنَهُ بِعِصَابَةٍ، فقلتُ لِبَعْضِ أَصحَابِهِ: لِمَ عَصبَ رسولُ الله ﷺ بَطْنَهُ؟ فقالوا: مِنَ الجُوعِ، فَذَهَبْت إلى أبي طَلْحَةَ، وَهُوَ زَوجِ أُمِّ سُلَيمٍ بنت مِلحَان، فقلت : يَا أَبَتَاه، قد رَأَيْتُ رسولَ الله ﷺ عَصَبَ بَطْنَهُ بِعِصَابَةٍ، فَسَأَلْتُ بعضَ أَصحَابِهِ، فَقالوا: مِنَ الجُوعِ. فَدَخَلَ أَبُو طَلْحَةَ على أُمِّي فقال : هَلْ مِن شَيْءٍ؟ قالت : نعم عِنْدِي كِسَرٌ مِن خُبزٍ وَتَمَراتٌ، فإن جَاءنَا رسولُ الله ﷺ وَحدَهُ أَشبَعنَاه، وَإن جَاءَ آخَرُ معه قَلَّ عَنهمْ، وَذَكَرَ تَمَامَ لأحديث.

521: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Üvey babam Ebu Talha annem Ümmü Süleyme; Rasulullah'ın sesini kısık görüyorum kendisinin aç olduğunu da biliyorum yanında yiyecek bir şey var mı? dedi. O da: -Evet var dedi arpa ekmeğinden yapılmış birkaç ekmek çıkardı sonra başörtüsünün arasına sarıp dürdü ve elbisemin altına yerleştirdi örtünün bir kısmını da belime sardı beni Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)e gönderdi. Ben de mescidde bulunan peygamberin yanına vardım yanlarında dikildim Peygamber;

-Seni Ebu talha'mı gönderdi? Buyurdu. Ben Evet dedim.

-Yemek için mi buyurdu. Evet diye cevap verdim. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanında bulunanlara "kalkınız" buyurdu. Onlarda kalkıp yürüdüler ben de önlerinden yürüdüm Ebu Talha'ya gelerek durumu bildirdim. Bunun üzerine Ebu Talha:

-Ey Ümmü Süleym Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) cemaatle birlikte geldi, halbuki bizde onları doyuracak yemek yok deyince kadın:

- Allah ve Resulü daha iyi bilir dedi. Ebu Talha da hemen gidip Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)i karşıladı Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) onunla birlikte içeri girdi ve : "Ey Ümmü Süleym yanında olanları getir" buyurdu. O da bu ekmekleri getirdi. Rasulullah emredip ekmekleri parçalattı. Ümmü Süleym de yağ tulumunu sıkarak ekmeklere katık yapmış oldu. Rasulullah (sallallahu aleyhi

vesellem) o ekmek üzerine Allah'ın dilediği duaları okudu sonra Ebu Talha'ya "İçeri on kişi al" buyurdu. Ebu Talha on kişiye izin verdi onlar doyuncaya kadar yediler sonra çıktılar Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) "On kişi daha al" buyurdu onlarda yiyip çıktılar Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Bir on kişiye daha izin ver" buyurdu neticede hepsi yediler ve doydular. Bu cemaat yetmiş veya seksen kişi idi. (Buhari Menakıb 25, Müslim Eşribe 142)

* Değişik bir rivayette şöyle geçmektedir.

Onar onar girip çıkıyorlardı neticede onlardan içeri girip karnını doyurmayan hiç kimse kalmadı. Sonra Ebu Talha sofrayı topladı, bir de ne görsün yemekler sanki el değmemiş gibi duruyordu.

* Bir başka rivayet ise şöyledir;

Onar kişi onar kişi yediler seksen kişinin hepside yediler ve doydular ev sahipleri ile peygamberimiz de yediler, yine de arttı, artanı da bıraktılar.

*Başka bir rivayet ise şöyledir;

Sonra komşularına yetecek kadarını arttırdılar (Müslim Eşribe 143)

Enes bir rivayetinde de şöyle demiştir,

Bir gün Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)e gelmiştim, onu ashabıyla birlikte gördüm karnına bir sargı sarmıştı. Ashabından bazılarına Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) karnını niye sardı diye sordum. Onlar;

-Açlıktan diye cevap verdiler. Bunun üzerine annem Ümmü Süleym binti Milhan'ın eşi Ebu Talha'ya gittim ve; -Ey babacığım ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)i karnını bir sargıyla sarmış vaziyette gördüm, ashabından bazılarına bunun sebebini sordum, açlıktan olduğunu söylediler dedim. Bunun üzerine Ebu Talha annemin yanına geldi ve yiyecek bir şey var mı?diye sordu. Annem de;

-Evet evde bir parça ekmek ve birkaç hurma var eğer Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bize tek başına gelirse kendisini doyururuz. Eğer fazla gelirlerse, onlara yetmez dedi ve hadisin tamamını zikretti. (Müslim Eşribe 143)

BÖLÜM: 57

KANAAT, TOK GÖZLÜLÜK VE ORTA YOLU SEÇMEK

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِي الأَرض إلا عَلَى اللّهِ رِزْقُهَا ...﴾

"Yer yüzünde yaşayan hiçbir canlı yoktur ki, rızkı Allah'a ait olmasın." (11 Hud 6)

قال الله تعالى : ﴿ لِلْفُقَرَاء الَّذِينَ أُحصِرُواْ فِي سَبِيلِ اللّهِ لاَ يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاء مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُم بِسِيمَاهُمْ لاَ يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا وَمَا تُنفِقُواْ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴾

"Sadakalarınızı şu fakirlere verin ki, Allah yolunda savaş için bedenî ve fikrî çabalarıyla kapanıp kalmışlardır. Yer yüzünde rızık aramak için çıkıp dolaşamazlar. Onlar yüz suyu dökmediklerinden; durumlarını bilmeyen onları zengin sanır. Sen onları görünce yüzlerinden tanırsın. Çünkü onlar yüzsüzlük ederek, ısrarla insanlardan istemezler. Onlara ne iyilik yaparsanız, doğrusu Allah hepsini bilir." (2 Bakara 273)

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ إِذَا أَنفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا.﴾

"Ve onlar ki, harcadıkları zaman, ne saçıp savururlar, ne de cimrilik yaparlar bu ikisi arasında dengeli bir yol tutarlar." (25 Furkan 67)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ مَا أُرِيدُ مِنْهُم مِّن رِّزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَن يُطْعِمُونِ.﴾

" Ve iyi bilin ki, ben insanları ve cinleri ancak bana kulluk etsinler diye yarattım. Ve ben onlardan ne rızık istiyorum, ne de beni doyurmalarını." (51 Zariyat 56-57)

٥٢٢- عن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ عن النبيِّ ﷺ قال : لَيسَ الغِنَى عَن كَثرَةِ العَرَضِ، وَلكِنَّ الغنَى غِنَى النَفْسِ .

522: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Gerçek zenginlik malın fazla olması değil, kalb zenginliği gönül tokluğudur." (Buhari, Rikak 15, Müslim, Zekat 130)

٥٢٣- وعن عبد الله بن عمروٍ أن رسول الله ﷺ قال : قَدْ أَفْلَحَ مَنْ أسلم، وَرُزِقَ كَفَافا وَقَنَّعَهُ الله بما آتاهُ .

523: Abdullah ibni Amr (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Müslüman olup yetecek kadar malı da olan ve verilene kanaat etmesini bilen gerçekten kurtulmuştur." (Müslim, Zekat 125)

٥٢٤- وعن حكيم بن حِزَام ﷺ قال : سَأَلْتُ رسولَ الله ﷺ فَأَعطَانِي، ثم سَأَلْتُهُ فَأَعطَانِي، ثمَّ سَأَلْتُهُ فَأَعْطَانِي، ثمَّ قال : يا حَكِيمُ، أن هذَا المَالَ خَضِرٌ حلوٌ، فَمن أخذهُ بِسَخَاوَةِ نَفسٍ بُورِكَ لَهُ فِيه، وَمَن أخذهُ بإشرَافِ نَفْسٍ لَمْ يُبَارَكْ لَهُ فيهِ، وَكان كَالَّذِي

يَأكُلُ وَلا يَشْبَعُ، واليَدُ العليَا خَيْرٌ مِنَ اليَدِ السُّفلَى. قالحَكِيمٌ : فقلتُ: يا رسولَ الله، والَّذي بَعَثَكَ بالحَق لا أَرزَأُ أَحَداً بَعدَكَ شَيئاً حَتَى أفارِقَ الدُنيَا. فَكان أَبُو بكرٍ يَدْعُو حكِيماً لِيُعطيَهُ العَطَاءَ، فيَأْبَى أن يَقبَلَ مِنهُ شَيْئاً. ثُمَّ عُمَرَ ﷺ دَعَاهُ لِيُعطيَهُ، فَأَبى أن يَقْبَلَهُ. فقال : يا مَعْشَرَ المُسْلِمينَ، أُشْهِدكم عَلى حَكيمٍ إني أَعْرِضُ عَلَيه حَقَّهُ الَّذي قَسَمَهُ الله لَهُ فِي هذا الفيءِ فيأْبى أن يأخذهُ. فَلَمْ يَرْزَأْ حَكِيم أَحَداً مِنَ النَّاسِ بَعْدَ النَّبيِّ ﷺ حَتَّى تُوُفِّيَ.

524: Hakîm ibni Hizam (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den mal istedim verdi, bir daha istedim yine verdi, tekrar istedim yine verdi ve sonra şöyle buyurdu: "Ey Hakîm şu dünya malı gerçekten çekici ve tatlıdır. Kim onu hırslanmaksızın gönül hoşluğuyla tok gözlülükle alırsa onun hesabına bereketli olur. Kim de ona göz dikerek aç gözlülükle alırsa o malın bereketi olmaz. Böylesi kişi yediği halde doymayan kimse gibidir. Veren el alan elden daha üstün ve hayırlıdır." Hakîm diyor ki: Bunun üzerine ben:

-Ya Rasulallah, yaşadığım sürece senden başka kimseden bir şey almıyacağım, dedim. Gün geçti Ebubekir halife oldu. Hakîm'i kendisine ganimet malından hisse vermek için çağırdı. Fakat Hakîm onu almadı. Sonra Hz. Ömer halifeliği döneminde kendisine bir şeyler vermek istedi. Ondan da hiçbir şey almayınca Hz. Ömer:

-Ey müslümanlar, Hakîm hakkında şahid olunuz bu ganimetten Allah'ın ona ayırdığı hissesini veriyorum da o almak istemiyor, dedi.

İşte bu şekilde Hakîm Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in vefatından sonra ölünceye kadar kimseden bir şey kabul etmedi. (Buhari, Vesaya 9, Müslim, Zekat 96)

٥٢٥- وعن أبي بُرْدَةَ عن أبي موسى الأشعري ﷺ قال : خَرَجْنا مَعَ رَسُولِ الله ﷺ فِي غَزَاةٍ، ونحن سِتَّةُ نَفَرٍ بَيْنَنا بَعِيرٌ نَعْتَقِبُهُ، فَنَقِبَتْ أَقْدامنا ونَقِبَتْ قَدَمِي، وسقَطَتْ أَظْفاري، فكُنَّا نَلُفّ عَلى أَرْجُلِنا الخِرَقَ، فَسُمِّيَتْ غَزْوَةَ ذَاتِ الرِّقاع لما كُنَّا نَعْصبُ على أَرْجُلِنَا مِنَ الخِرَقِ . قال : أَبُو بُردَةَ : فَحَدَّثَ أبو مُوسَى بهذا الحديثِ، ثُمَّ كَرِهَ ذلك، وقال : ما كنتُ أَصْنَعُ بأن أذكُرَهُ!، قال : كأنهُ كَرِهَ أن يكونَ شيئاً مِنْ عَمَلِهِ أَفشَاهُ.

525: Ebu Bürde (Allah Ondan razı olsun)'den rivayete göre Ebu Musa el Eş'ari (Allah Ondan razı olsun) şöyle anlatıyor. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'le birlikte bir savaşa çıkmıştık. Altı kişi biz nöbetleşe bir deveye biniyorduk. Ayaklarımız aşınıp delinmişti. Benim de ayaklarım aşınıp tırnaklarım düşmüştü. Ayaklarımıza bez parçaları sarıyorduk. Bundan dolayı bu gazveye Zat-ür Rika (çaput sarılıp dolanan gazve) adı verildi.

Ebu Bürde şöyle devam etti: Ebu Musa bunları söyledi sonra da yaptığından hoşlanmadı ve bunları söylemekle hiç de iyi etmedim diye pişmanlığını dile getirdi.

Ebu Bürde Ebu Musa'nın bu tavrını "Herhalde o yaptığı yiğitliğin ve iyiliğin açıklanmış olmasını hoş görmedi" diye yorumladı. (Buhari Megazi 31 Müslim Cihad 149)

٥٢٦- وعن عمرو بن تَغْلِبَ ﷺ أن رَسُول الله ﷺ أُتِيَ بمَالٍ أَوْ سَبيٍ فقَسَّمَهُ، فَأَعْطَى رِجالا وتَرَكَ رِجالا، فَبَلَغَهُ أن الَّذِينَ تَرَكَ عَتَبُوا. فَحَمِد الله، ثُمَّ أَثْنَى عَلَيْهِ، ثُمَّ قال : أَمَّا بَعد؟ فَوَالله إني لأعطِي الرَّجُل، وَأَدَعُ الرَّجُل، والَّذِي أَدَع أحب إلَيَّ مِنَ الَّذِي أعْطِي، وَلكِنِّي إنما أُعْطِي أَقْوَاماً لِما أرى فِي قُلُوبِهِمْ مِنَ الجَزَعِ والهلع، وَأَكِلُ أَقْواماً إلى ما جَعَلَ الله فِي قُلُوبِهِمْ مِنَ الغِنَى والخَيْرِ، مِنهُمْ عَمْرُو بنُ تَغْلِبَ. قال عَمرو بنُ تَغْلِبَ : فَوالله مَا أحب أن لِي بِكَلِمَةِ رَسُولِ الله ﷺ حُمرَ النَّعَمِ.

526: Amr İbni tağlib (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi.Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e ganimet malları veya esirler getirildi. Bunları kimine verdi kimine vermedi dağıtıp bitirdi. Mal vermediği kimselerin ileri geri söylendikleri kendisine ulaşınca Allaha hamd ve sena ettikten sonra şöyle buyurdu.

"Allah'a yemin olsun ki ben kimilerine veriyor kimilerine vermiyorum. Aslında mal vermediğim kimseler verdiklerimden daha sevgilidir. Ben bazı kimselerin kalplerinde (mala karşı) sabırsızlık, aşırı tamah gördüğüm için veririm. Bazı kimseleri de Allah'ın kalplerinde bıraktığı kanaate ve hayra havale ediyorum. Amr ibni Tağlib de bunlardan biridir."

Amr İbni Tağlib der ki: Vallahi Peygamberimin hakkımda söylediği bu söz benim için bütün dünyaya bedeldir. (Buhari Cuma 29)

٥٢٧- وعَنْ حَكِيمِ بنِ حزَامٍ ﷺ أن النبي ﷺ قال : اليَدُ العُلْيَا خَيْرٌ مِنَ اليَدِ السُّفْلَى، وابْدَأْ بِمَنْ تَعُولُ، وخَيْرُ الصَّدَقَةِ عَنْ ظهْرِ غِنىً، وَمَنْ يَسْتَعْفِفْ يُعِفهُ الله، ومَنْ يَسْتَغْنِ يُغْنِهِ الله .

527: Hakim İbni Hizam (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Üstteki(veren) el alttaki(alan) elden daha hayırlıdır. Harcamada önce geçimini üstlendiğin kimselerden başla. Sadakanın iyisi ihtiyaç fazlası maldan verilendir veya fakiri bolluğa kavuşturacak olandır. Halktan bir şey istemekten sakınan kimseyi Allah iffetli kılar, kimseye muhtaç etmez. Kim de kendini halka karşı tok gözlü davranarak başkasına muhtaç görmezse Allah da onu muhtaç olmaktan korur." (Buhari zekat 18 Müslim zekat 95)

٥٢٨- وعن أبي سُفْيَان صَخْر بن حَرْبٍ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : لا تُلْحِفُوا فِي المسْأَلَةِ، فوَالله لا يَسْأَلُني أَحَدٌ مِنْكُمْ شَيْئا فَتُخرِجَ لَهُ مَسأَلَتهُ مِنِّي شَيْئاً وَأنا لَهُ كَارِهٌ، فَيُبَارَكَ لهُ فيما أَعْطَيْتُهُ .

528: Ebu Abdurrahman Muaviye ibni Ebu Süfyan Sahr ibni Harb (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir şey isterken ısrarlı davranmayınız. Allah'a yemin ederim ki sizden biri benden bir şey ister de benim gönülsüzlüğüme rağmen benden bir şey koparırsa verdiğim malın bereketini görmez." (Müslim, Zekat 99)

٥٢٩- وعن أبي عبدِ الرحمنِ عَوف بن مالك الأشْجَعِيِّ ﵁ قال : كُنَّا عِنْدَ رسُولِ الله ﷺ تِسْعَةً أَوْ ثَمانِيَةً أَوْ سَبْعَةً، فقال : ألا تُبَايِعُونَ رَسُولَ الله ﷺ ؟. وكُنَّا حَديثي عَهْدٍ بِبَيْعَةٍ، فَقُلْنَا : قَدْ بَايعنَاكَ يَا رَسُولَ الله. ثم قال : ألا تُبَايِعُونَ رَسُولَ الله؟. فَبَسَطْنا أَيْدِينا وَقُلْنا: قَدْ بايَعْنَاكَ يا رَسُولَ الله، فَعَلامَ نُبَايِعكَ؟ قال : على أن تَعْبُدُوا الله ولا تُشْرِكُوا به شَيْئا، والصَّلَوَاتِ الخَمْسِ، وَتُطِيعوا. وَأَسَرَّ كَلِمَة خَفِيَّةً: وَلا تَسْأَلُوا النَّاسَ شَيْئاً، فَلَقَدْ رَأَيْتُ بَعْضَ أُولئِكَ النَّفرِ يَسْقطُ سَوْطُ أَحَدِهِمْ فَمَا يَسْأَلُ أَحَداً يُنَاوِلهُ إيّاه.

529: Ebu Abdurrahman Avf ibni Malik el-Eşca'î (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Biz dokuz veya sekiz veya yedi kişi olarak Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında oturuyorduk. Bize: "Allah'ın elçisine biat etmez misiniz?" buyurdu. Oysa biz yeni biat etmiştik. Bu sebeple: -Ey Allah'ın elçisi, biz sana biat ettik ya, dedik. Sonra tekrar: "Allah'ın elçisine biat etmeyecek misiniz ?" buyurdu. Bu defa biat için ellerimizi uzattık ve: -Ey Allah'ın elçisi biz sana biat etmiştik, şimdi ne üzerine biat edeceğiz, dedik. "Allah'a kulluk edip ona hiçbir şeyi ortak koşmamak, beş vakit namazı kılmak, Allah'a itaat etmek –ve sesini alçaltarak- kimseden bir şey istememek üzere biat edeceksiniz", buyurdu. Avf ibni Malik diyor ki: Bu gruptan bazılarını görürdüm, kamçıları yere düşerdi de kimseden onu alıvermesini istemezlerdi. (Müslim, Zekat 108)

٥٣٠- وعن ابنِ عمر أن النبي ﷺ قال : لا تَزَالُ المَسْأَلَةُ بِأَحَدِكُم حَتَّى يَلْقَى الله تعالَى وَلَيْسَ فِي وَجْهِه مُزْعَةُ لَحْمٍ .

530: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Nebi (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu "Bir şeyler istemek herhangi birinizi o hale getirir ki kıyamet gününde yüzünde bir parça et bile kalmamış vaziyette Allah'ın huzuruna çıkarılır." (Buhari, Zekat 52, Müslim, Zekat 103)

٥٣١- وعنه أن رسولَ الله ﷺ قال : وهو على المِنْبَرِ، وَذَكَرَ الصَّدَقَةَ والتَّعَفُّفَ عَنِ المَسْأَلَةِ : اليَد العُليَا خَيرٌ مِنَ اليَدِ السُفْلى. وَاليَد العُليَا هِيَ المُنْفِقَة، وَالسُّفْلَى هِيَ السَّائِلَة .

531: Yine İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) minber üzerinde iken sadaka vermekten, dilenmeyip iffetli yaşamaktan bahsetmiş ve şöyle buyurmuştur: "Üstteki el alttaki elden daha hayırlıdır. Üstteki el veren eldir. Alttaki el ise dilenip alan eldir." (Buhari, Zekat 18, Müslim, Zekat 94)

٥٣٢- وعن أبي هُريرة ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَنْ سَأَلَ النَاسَ تكثُّرا فَإنما يَسْأَلُ جمْراً، فَلْيَسْتَقِلَّ أوْ لِيَسْتكْثِرْ .

532: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Mal biriktirmek için halktan isteyenler gerçekte ateş koru istiyorlar demektir. İster az istesin ister çok istesin." (Müslim, Zekat 105)

٥٣٣- وعن سَمُرَةَ بنِ جُنْدبٍ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : أن المَسأَلَةَ كَدّ، يَكُدُّ بها الرَّجلُ وَجْهَهُ، إلا أن يَسأَلَ الرَّجلُ سُلْطاناً أوْ فِي أمر لا بُدَّ مِنْهُ .

533: Semure ibni Cündeb (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Halktan bir şeyler istemek kişinin kendi yüzüne açtığı bir yaradır. Kişi böylece kendi yüzünü berelemiş olur. Kişinin devlet başkanından hakkını istemesi ya da çok zaruri durumlardan dolayı istemek böyle değildir." (Tirmizi, Zekat 38)

٥٣٤- وعن ابنِ مسعودٍ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَنْ أصابتْهُ فاقَةٌ فَأنزلهَا بالنَّاسِ لَمْ تُسَدَّ فَاقَتُهُ، وَمَنْ أنزلها بالله، فَيُوشِكُ الله لَهُ بِرِزْق عاجِلٍ أَوْ آجِلٍ .

534: İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim sıkıntıya düşer de halini insanlara açarsa sıkıntıdan kurtulamaz. Fakat her kim düştüğü sıkıntıdan dolayı ihtiyacını Allah'a arzedip havale ederse Allah'ın er veya geç bir rızık vereceği umulur." (Ebu Davud, Zekat 28)

٥٣٥- وعَنْ ثَوْبان ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَنْ تكفلَ لِي أن لاَ يَسْأَلَ النَّاسَ شَيْئا وأَتكفَّلُ له بالجنَةِ؟ فقلتُ: أنا. فَكان لا يَسْأَلُ أَحَداً شَيْئاً .

535: Sevban (Allah Ondan razı olsun)'den şöyle demiştir. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) : "Kim bana hiçbir kimseden bir şey istemeyeceğine dair söz verirse ben de onun cennete girmesine kefil olurum", buyurdu. Bunun üzerine ben: Söz veriyorum dedim ve hiçbir kimseden hiçbir şey istemedim. (Ebu Davut, Zekat 27)

٥٣٦- وعن أبي بِشْرٍ قَبِيصَةَ بنِ المُخَارِقِ ﷺ قالت :حَمَّلْتُ حَمَالَةً فَأَتَيْتُ رسُولَ الله ﷺ أَسْأَلُهُ فيها فقال : أَقِمْ حَتى تَأْتِيَنَا الصَّدَقَة فنَأمر لكَ بها ثُمَّ قال : يَا قَبِيصَةُ أن المَسألَةَ لاَ تَحِلُّ إلا لأَحَدِ ثلاثة : رَجُل تَحمَلَ حَمَالَةً، وحَلَتْ لَهُ المَسْأَلَةُ حَتَّى يُصِيبَهَا ثُمَّ يُمْسِكُ. وَرَجُلٌ أصابتْهُ جَائِحَةٌ اجْتَاحَتْ مالَهُ، فَحَلَّتْ لَهُ المَسأَلَةُ حَتَّى يُصيبَ قِوَاماً مِنْ عَيشٍ، أَوْ قال : سِداداً مِنْ عَيْش. وَرَجُلٌ أصابتهُ فاقَةٌ، حَتَّى يَقُولَ ثَلاَثَةٌ مِنْ ذَوِي الحِجَى مِنْ قَوْمِهِ : لَقَدْ أصابتْ فُلانا فَاقَةٌ، فَحَلَتْ لَهُ المَسأَلَةُ حَتَى يُصِيبَ قِواماً مِنْ عَيْشٍ، أَوْ

قال : سِداداً مِنْ عَيْشٍ .فَمَا سِواهُنَّ مِنَ المَسْأَلَةِ يَا قَبِيصَةُ سُحْتٌ، يأْكُلُهَا صَاحبهَا سُحْتاً .

536: Ebu Bişr Kabisa ibn-il Muharik (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir takım büyük işler yüklendim de ağır borç altına girdim ve bu yüzden Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e müracaat ettim. O da bana: " Biraz bekle sadaka malı gelsin de ondan sana verilmesini emrederiz," dedi ve şöyle devam etti:

-Ey Kabisa; dilenmek, istemek yalnızca üç kimse için helaldir.

1- Kan davası için diyet borcu altına giren kimse veya büyük bir meblağ için kefil olup da borç altına giren kimsenin o borcu ödeyinceye kadar istemesi helaldir, sonra dilenmekten vazgeçer.

2- Bütün mal varlığını yok eden (İflas, deprem, yangın vs.) bir felakete uğramış kimse geçimini yoluna koyacak kadar istemesi helaldir, sonra dilenmeyi bırakır.

3- Son derece fakirliğe düşüp de kendisini tanıyanlardan en az aklı başında üç kişinin "Çok fakir düştü" denecek hale gelen kimsenin de geçimini temin edecek kadar isteyip dilenmesi helaldir.

Ey Kabisa bu hallerin dışında dilenmek haramdır. Dilenen haram yemiş olur." (Müslim, Zekat 109)

٥٣٧- وعن أبي هريرة ﷺ أن رسولَ الله ﷺ قال : لَيْسَ المِسْكِينُ الَّذِي يَطُوفُ عَلى النّاسِ تَرُدُّهُ اللُقْمَةُ واللُقْمَتَان، وَالتَّمْرةُ وَالتَّمْرَتان، وَلكِنَّ المِسْكِينَ الَّذِي لاَ يَجِدُ غِنىً يُغْنِيهِ، وَلاَ يُفْطَنُ لَهُ، فَيُتَصَدَّقَ عَلَيْهِ، وَلاَ يَقُومُ فَيَسْأَلَ النَّاسَ .

537: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Miskin ve yoksul bir iki lokma bir iki hurma diye kapı kapı dolaşan kimse değildir. Gerçek yoksul ihtiyaç sahibi miskin ihtiyacını karşılayacak bir şeyi bulunmadığı halde mali durumu bilinmediği için kendisine sadaka verilmeyen ve kendisi de kalkıp insanlardan bir şey istemeyen kimsedir." (Buhari, Zekat 25, Müslim, Zekat 101)

BÖLÜM: 58

GÖZ DİKMEKSİZİN VE İSTEMEYEREK SADAKA ALMANIN CAİZ OLUŞU

٥٣٨- عَنْ سالمِ بنِ عبدِ الله بن عُمَرَ، عَنْ أبيهِ عبدِ الله بنِ عُمَرَ، عَنْ عُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُمْ قال : كان رسولُ الله ﷺ يُعْطِيني العَطَاءَ، فَأَقولُ : أَعْطِهِ مَنْ هُو أَفقَرُ إليهِ مِنِّي، فقال : خُذهُ إذا جاءكَ مِن هذا المَالِ شَيْءٌ، وَأنت غَيْرُ مُشْرِفٍ وَلا سَائِلٍ، فَخُذْهُ

فَتَمَوَّلَهُ فَإن شِئتَ كُلْهُ. وإن شِئْتَ تَصَدَّقَ بهِ، وَمَا لا ، فَلا تُتْبِعْهُ نَفْسَكَ قال : سَالمٌ : فَكان عَبدُ الله لا يَسأَلُ أَحَداً شَيئا وَلا يَرُدُّ شَيَئاً أُعْطِيَهُ.

538: Salim ibni Abdullah ibni Ömer, babası Abdullah ibni Ömer'den o da Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan bildirdiğine göre Ömer (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) arada sırada bana gazilik bahşişi verirdi. Ben de kendisine bunu benden daha fakir ihtiyaç içinde olan birine verseniz derdim. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de buna cevaben: "Ganimet malından sana bir şey gelirse onu al, göz dikmediğin ve istekli de olmadığın halde sana gelen böylesi malı al, kendine mal et sonra istersen onu ye, istersen başkalarına tasadduk et. Fakat sana gelmeyen malın peşine de takılma."

Hadisin ravilerinden olan Salim babası Abdullah hakkında şöyle der: O kimseden bir şey istemez, kendisine verileni de geri çevirmezdi. (Buhari, Zekat 51, Müslim, Zekat 110)

BÖLÜM: 59

ELİNİN EMEĞİYLE GEÇİNİP KİMSEDEN BİR ŞEY İSTEMEMEK

قال الله تعالى : ﴿ فَإذا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَأنتشِرُوا فِي الأرض وَابْتَغُوا مِن فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾

"Ve Cuma namazı kılınıp bittiğinde, yeryüzüne serbestçe dağılın ve Allah'ın lütfundan rızkınızı aramaya devam edin ve Allah'ı namaz dışında da daima hatırlayın ki, gerçek mutluluğa erişebilesiniz." (62 Cuma 10)

٥٣٩- عن أبي عَبْدِ الله الزُّبَيْرِ بنِ العوَّامِ ﷺ قال : قال رسول الله ﷺ : لأن يأخذ أَحَدُكُمْ أحبلَهُ، ثُمَّ يَأْتِيَ الجبَلَ، فَيأْتِيَ بحزْمَةٍ مِنْ حَطَبٍ على ظهْرِهِ فَيَبِيعهَا، فَيَكُفَّ الله بها وَجْهَه، خَيْرٌ لَهُ مِنْ أن يَسألَ النَّاسَ، أَعطوْهُ أَوْ مَنَعُوهُ .

539: Ebu Abdullah Zübeyr İbn-il-Avvam (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden birinizin ipini alıp dağa gitmesi ve sırtında bir bağ odun getirerek onu satması ve Allah'ın bu sebeble onun şahsiyet ve onurunu koruması istediği verilse de verilmese de halktan dilenmesinden daha hayırlıdır." (Buhari, Zekat 50)

٥٤٠- وعن أبي هُريرة ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : لأن يَحْتَطِبَ أَحَدُكُم حُزمَةً عَلى ظَهرِه، خَيْرٌ لَهُ من أن يَسأَلَ أَحَدا، فَيُعْطِيَهُ أَو يَمْنَعَهُ .

540: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden birinizin sırtında

odun toplaması dilenmesinden daha hayırlıdır. Dilenip istediği kimse ya verir veya vermez." (Buhari, Zekat 50, Müslim, Zekat 106)

٥٤١- وعنه عنِ النبيِّ ﷺ قال : كان دَاوُدُ عليه السلام لا يَأْكُل إلا مِن عَمَلِ يَدِهِ .

541: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Davud aleyhisselam elinin emeğinden başka bir şey yemezdi." (Buhari, Büyu' 15)

٥٤٢- وعنه أن رسولَ الله ﷺ قال : كان زكَرِيَّا عليه السلامُ نجَّاراً .

542: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Zekeriyya aleyhisselam marangozdu yani o da elinin emeğinden yerdi." (Müslim, Fezail 169)

٥٤٣- وعن المِقْدامِ بنِ مَعْدِ يكَرِبَ رضي الله عنه ، عن النبي ﷺ قال : مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَاماً قَطُ خَيْراً مِن أن يَأكُلَ مِن عَمَلِ يَدِهِ، وَإن نَبيَّ الله دَاوُدَ عليه السلام كان يَأكُل مِن عَمَلِ يَدِهِ .

543: Mikdam ibni Ma'dikerb (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İnsan kendi elinin emeğinden ve kazancından daha hayırlı bir rızık yememiştir. Allah'ın peygamberi Davud aleyhisselam da kendi elinin emeğinden ve kazancından yerdi." (Buhari, Büyu' 15)

BÖLÜM: 60

CÖMERTLİK VE HAYIR YOLLARINA HARCAMAK

قال الله تعالى : ﴿ أنفقْتُم مِّن شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ . ﴾

"... Siz Allah rızası için, başkalarına ne harcarsanız, onun yerini daima doldurur. Şüphesiz Allah, rızk verenlerin en hayırlısıdır" (34 Sebe' 39)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا تُنفِقُواْ مِنْ خَيْرٍ فَلأنفُسِكُمْ وَمَا تُنفِقُونَ إلا ابْتِغَاء وَجْهِ اللّهِ وَمَا تُنفِقُواْ مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتمْ لاَ تُظْلَمُونَ . ﴾

"... Ve Allah'ın rızasını kazanmak için harcamanız şartıyla başkalarına her ne iyilik yaparsanız, bu kendi yararınızadır. Çünkü yapacağınız her iyilik size olduğu gibi geri dönecek ve size de hiçbir şekilde haksızlık edilmeyecektir." (2 Bakara 272)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا تُنفِقُواْ مِنْ خَيْرٍ فَإِن اللّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴾

"... Hayırdan her ne iyilik yapar harcamada bulunursanız doğrusu Allah hepsini bilir." (2 Bakara 273)

٥٤٤- وعَنِ ابنِ مسعودٍ عن النبي ﷺ قال : لاَ حَسَدَ إلا فِي اثْنَتَيْنِ: رَجُلٌ آتاهُ الله مَالا فَسَلَّطَهُ عَلى هَلَكَتِهِ فِي الحَق، وَرَجُلٌ آتاه الله حِكْمَةً، فَهُوَ يَقْضِي بِهَا وَيُعَلِّمُهَا .

544: İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Yalnızca şu iki kimseye imrenilebilir. Onlar gibi olmak istenebilir veya bu iki kimseye hased edilir, bunlardaki bu nimetin yok olması istenir. Biri; Allah'ın kendisine verdiği malı hak yolunda harcamayı becerip başarabilen kimse, ikincisi; kendisine ilim ve hikmet verilip onunla hükmeden ve onları öğreten kimse." (Buhari, İlim 15, Müslim Müsafirin 268)

٥٤٥- وعنه قال : قال رسولُ الله ﷺ : أَيّكُمْ مَالُ وَارِثِهِ أحب إليه مِن مَالِهِ؟ قالوا : يا رسولَ الله، مَا مِنَّا أَحَدٌ إلا مَالُه أحب إليه. قال : فَإن مَالَه ما قَدَّمَ، وَمَالَ وَارِثِهِ ما أخّرَ .

545: Yine İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) ashabına: Hanginize mirasçısının malı kendi malından daha sevimlidir ? diye sordu. Onlar: Hepimiz kendi malımızı başkalarının malından fazla severiz, dediler. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de:

"Kişinin kendi malı hayır ve iyilikler yaparak infak edip önceden gönderdiği mallardır. Mirasçısının malı ise harcamayıp geriye bıraktığı menkul, gayri menkul her türlü maldır", buyurdu. (Buhari, Rikak 12)

٥٤٦- وعَن عديٍّ بنِ حاتم أن رسول الله ﷺ قال : اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمرَةٍ .

546: Adî ibni Hatim (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Yarım hurma ile de olsa (sadaka verip) cehennem ateşinden korununuz." (Buhari, Zekat 9, Müslim, Zekat 66)

٥٤٧- وعن جابرٍ قال : ما سُئِل رسولُ الله ﷺ شَيئاً قَطُّ فقال : لا .

547: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. "Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den bir şey istendiği zaman asla yok demezdi." (Buhari, Edeb 39, Müslim, Fezail 56)

٥٤٨- وعن أبي هُريرة ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَا مِنْ يَومٍ يُصبِحُ العِبَادُ فِيهِ إلا مَلَكان يَنزِلان، فَيَقُولُ أَحَدُهُمَا: اللَهمَّ أَعطِ مُنْفِقاً خَلَفا وَيَقُولُ الآخَرُ: اللهُمَّ أَعطِ مُمْسِكا تَلَفاً .

548: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Her sabah yeryüzüne iki melek iner. Biri:

-Ya Rabbi, infak edip iyilik edenin malının yerine yenisini ver, der. Diğeri de:

-Ya Rab cimrilik edenin malını telef et, diye dua eder." (Buhari, Zekat 27, Müslim, Zekat 57)

٥٤٩- وعنه أن رسولَ الله ﷺ قال : قال الله تعالى: أنفق يَا ابْنَ آدَمَ يُنْفقْ عَلَيْكَ .

549: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem), Allahu teala şöyle buyurdu demiştir: "Ey Adem oğlu, infak et(malını hayır yolunda sarfet ki) sana da infak(Allah sana karşılığını hem bu dünyada ve hemde ahirette versin) olunsun." (Buhari, tevhid 35, Müslim, Zekat 36)

٥٥٠- وعنْ عبد الله بن عَمْرو بنِ العَاصِ رضي الله عنهما :أن رَجُلاً سَأَلَ رسولَ الله ﷺ : أَيُّ الإسلام خَيْرٌ؟ قال : تُطْعِمُ الطَّعَامَ، وَتَقْرَأُ السَّلامَ عَلى مَنْ عَرَفتَ وَمَن لَمْ تَعْرِفْ .

550: Abdullah ibni Amr ibni Âs (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre bir kimse Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e: Müslümanın hangi ameli daha hayırlıdır, diye sordu. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'de:

"Yemek yedirmen ve tanıdık tanımadık herkese selam vermendir." buyurdu. (Buhari, İman 6, Müslim, İman 63)

٥٥١- وعنه قال : قال رسولُ الله ﷺ : أَرْبَعُونَ خَصلَةً أَعلاهَا مَنِيحَةُ العَنْزِ ما مِن عَامِلٍ يَعمَلُ بخَصلَةٍ منها رَجاءَ ثَوَابِهَا وَتَصْدِيقَ مَوْعُودِهَا إلا أَدْخَلَهُ الله تعالى بهَا الجَنَّةَ

551: Yine Abdullah ibni Amr ibni Âs (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kırk çeşit iyilik vardır ki bunlardan en üstünü, bir kimseye sağıp sütünden istifade etmesi için ödünç olarak sütlü bir keçi vermektir. Kim Allah'tan sevap bekleyerek ve hakkında vadedilen sevaba inanarak bu güzel huylardan herhangi birini işlerse o kimseyi Allah o güzel huy sebebiyle cennetine koyar." (Buhari, Hibe 35)

٥٥٢- وعن أبي أُمَامَةَ صُدَيِّ بنِ عَجْلان ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : يَا ابنَ آدَمَ إنكَ أن تَبْذُلَ الفَضْلَ خَيْرٌ لَكَ، وإن تُمسِكَهُ شَرٌّ لَكَ، وَلا تُلامُ عَلى كَفَافٍ، وَابْدأْ بِمَنْ تَعُولُ، واليَدُ العُليَا خَيْرٌ مِنَ اليَدِ السُّفْلَى .

552: Ebu Umame Suday İbni Aclan (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ey Ademoğlu, ihtiyacından fazla olan malını sadaka olarak vermen senin için hayırlıdır. Onu tutman da senin için şerli ve kötüdür. İhtiyacına yetecek kadarını elinde tutmandan dolayı kınanıp ayıplanmazsın, harcamaya evvela geçimini üstlendiklerinden başla. Veren el alan elden üstündür." (Müslim, Zekat 97)

٥٥٣- وعن أنس ﷺ قال : ما سُئِلَ رسولُ الله ﷺ عَلى الإسلام شَيْئاً إلا أَعْطاه، وَلَقَد جَاءه رجُلٌ، فَأَعطَاه غنَماً بَينَ جَبَلَين، فَرجَعَ إلى قومِهِ فقَال : يَا قَوْمِ أَسلموا ؟ فإن مُحَمَّداً يُعْطِي عَطَاءَ مَنْ لاَ يَخْشَى الفَقْرَ، وإن كان الرَّجُلُ لَيُسْلِمُ مَا يُرِيدُ إلا الدُّنْيَا فَمَا يَلبَثُ إلا يَسِيراً حَتَى يَكُونَ الإسلام أحب إلَيه منَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْها .

553: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) islam için ne istenirse mutlaka verirdi. Bir defasında yanına gelen bir adama iki dağ arasını dolduracak kadar bir koyun sürüsü vermişti. Bu adam kabilesine döndüğü zaman: Ey Kavmim koşun müslüman olun. Çünkü Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem) fakirlik ve ihtiyaç korkusu duymadan çok büyük ikram ve ihsanlarda bulunup mal dağıtıyor, dedi.

Hadisin ravisi Enes diyor ki: Kimileri sadece dünyalık elde etmek için müslüman olurlardı. Fakat çok geçmeden müslümanlık onların gözünde dünyadan ve dünya üzerindeki her şeydan daha değerli daha sevimli hale geliyordu. (Müslim, Fezail 57-58)

٥٥٤- وعن عُمَرَ ﷺ قال : قَسَمَ رسولُ الله ﷺ قَسْما، فَقُلْتُ: يا رسولَ الله لَغَيْر هؤلاءِ كانوا أَحَقَّ بِهِ مِنْهُم؟ قال : إنهُمْ خَيَّرُوني أن يَسْأَلُوني بالْفُحْشِ، أَوْ يُبَخِّلُوني، ولَسْتُ بِبَاخِلٍ .

554: Ömer (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) ganimet malı taksim ediyordu. –Ya Rasulallah kendilerine ganimet malı verilmeyenler verilenlerden daha fazla o mala layıktır, dedim. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de: "Onlar beni iki durum arasında bıraktılar. Ya çirkin sözlerle benden mal isteyecekler, vereceğim, ya da vermeyeceğim de onlar beni cimrilikle suçlayacaklar. Halbuki ben cimri değilim." (Müslim, Zekat 127)

٥٥٥- وعن جُبَيْرِ بنِ مُطعِمٍ ﷺ أنه قال : بَيْنَما هُوَ يَسِيرُ مَعَ النَبيِّ ﷺ مَقْفَلَهُ مِن حُنَيْنٍ، فَعَلِقَهُ الأعْرَابُ يَسْأَلُونَهُ، حَتَّى اضْطَرُّوهُ إلى سَمُرَةٍ، فَخَطِفَتْ رِدَاءهُ، فَوَقَفَ النَبِيُّ ﷺ فقال : أَعْطُوني رِدَائي، فَلَوْ كان لي عَدَدُ هذِهِ العِضَاه نَعَما لَقَسَمْتُهُ بَيْنَكُمْ، ثم لا تَجِدُوني بَخِيلاً وَلا كَذَّاباً وَلا جَبَاناً .

555 : Cübeyr İbni Mutim (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Huneyn gazvesi dönüşünde Rasulullah ile birlikte yürürken bedeviler ganimetin taksimini ısrarla istemeye başladılar ve neticede peygamberimizi bir semüre ağacına sıkıştırdılar. Cübbesi ağaca takılıp kaldı. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) devesini durdurup:

"Cübbemi verin bana! Şayet şu gördüğünüz dikenli ağaçlar kadar hayvanım ve eşyam olsaydı tamamını aranızda bölüştürürdüm. Siz de benim cimri, yalancı, korkak olmadığımı görürdünüz", buyurdu. (Buhari, Cihad 24)

٥٥٦- وعن أبي هُريرة ﷺ أن رسولَ الله ﷺ قال : مَا نَقَصَت صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ، وَما زَادَ الله عَبْداً بِعَفْوٍ إلا عِزًّا، وَما تَوَاضَعَ أَحَدٌ للّه إلا رَفَعَهُ الله عَزَّ وَجَلَّ .

556: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sadaka vermekle mal eksilmez. Allah affeden kulunun değerini artırır. Allah alçak gönüllü olanları yükseltir ve yüceltir." (Müslim, Birr 69)

٥٥٧- وعن أبي كَبشَةَ عُمرَ بن سَعدٍ ألإنماريِّ ﷺ إنه سمعَ رسولَ الله ﷺ يَقولُ: ثَلاثَةٌ أُقْسِمُ عَلَيْهِنَّ وَأُحَدِّثُكم حَدِيثاً فَاحْفَظُوهُ: مَا نَقَصَ مَالُ عَبدٍ مِن صَدَقَةٍ، وَلا ظُلِمَ عَبدٌ مَظْلَمَةً صَبَرَعَلَيْهَا إلا زَادَهُ الله عِزًّا، وَلاَ فَتَحَ عَبْدٌ بَابَ مَسْأَلَةٍ إلا فَتَحَ الله عَلَيهِ بَابَ فَقْرٍ، أَوْ كَلِمَةً نَحْوَها . وَأُحَدِّثُكم حَدِيثاً فَاحْفَظُوهُ قال : إنما الدُّنْيَا لأَرْبَعَةِ نَفَرٍ: عَبْد رَزَقَه الله مالا وَعِلْماً، فَهُوَ يَتَّقِي فِيهِ رَبَّهُ، وَيَصِلُ فِيهِ رَحِمَهُ، وَيَعْلَمُ لله فِيهِ حَقًّا فَهذَا بِأَفضلِ المَنَازِل. وَعَبْد رَزَقَهُ الله عِلْماً وَلَمْ يَرْزُقْهُ مَالا فَهُوَ صَادِقُ النِّيَّةِ يَقُولُ : لَوْأن لي مالا لَعَمِلْتُ بِعَمَل فُلان، فَهُوَ بِنيَّتِهِ، فَأَجرهُمَا سَوَاءٌ .وَعَبد رَزَقَهُ الله مَالا وَلَمْ يَرْزُقْهُ عِلْماً، فَهُوَ يَخْبِطُ فِي مالِهِ بِغَيرِ عِلمٍ، لا يَتَّقِي فِيهِ رَبَّهُ، وَلا يَصِلُ فِيهِ رَحِمَهُ، وَلا يَعلَمُ لله فِيهِ حَقًّا فهذَا بِأَخْبَثِ المَنَازِلِ.وَعَبْد لَمْ يَرْزُقْهُ الله مالا وَلاَ عِلْماً، فَهُوَ يَقُولُ : لَوْأن لِي مالا لَعَمِلْتُ فِيهِ بِعَمَلِ فُلان، فَهُوَ نِيَّتُهُ، فَوِزْرُهُما سَوَاءٌ .

557: Ebu Kebşe Amr ibni Sa'd el Enmarî (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken dinlemiştir:

"Üç haslet vardır ki şimdi onlar hakkında yemin ederek şunları söyleyeceğim. Bu sözlerimi iyi belleyiniz.

1- Sadaka vermekle kulun malı eksilmez.

2- Uğradığı haksızlığa sabreden kimsenin Allah şerefini artırır.

3- Dilenme kapısına açan kimseye Allah fakirlik kapısını açar. Yada buna benzer bir şey dedi.

Şu söyleyeceklerimi de iyi belleyin. Dünyada dört çeşit insan vardır.

1- Bir kul ki Allah kendisine hem mal hem de ilim vermiştir. O da Allah korkusuyla hareket ederek hısım akrabasını görüp gözetmiş, malında Allah'ın hakkı olduğunu bilmiş ve yerine getirmiştir. Bu kimse en üst derecededir.

2- Bir kul da vardır ki Allah kendisine ilim verip mal vermemiştir. İyi ve doğru niyetli kimsedir. O iyi niyetle "Eğer malım olsaydı ben de falan adam gibi davranırdım", diyor. Bu iyi niyetinin karşılığını görür, böylece ikisinin sevabı da birbirine denk olur.

3- Bir kul daha vardır ki Allah kendisine mal vermiş ilim vermemiştir. Bilgisizliği yüzünden malını gelişi güzel yanlış yerlerde harcar. Allah'a karşı sorumluluk bilincinde olmaz, hısım akrabasını görüp gözetmez, o malda Allah'ın hakkı olduğunu idrak etmez. Böylesi kişi en kötü durumdadır.

4- Allah'ın ne mal ne de ilim vermediği bir kuldur. Bu kişi der ki: "Eğer malım olsaydı ben de falan gibi yaşar malımı öylece harcardım." ona da niyetinin karşılığı yazılır. Böylece ikisi de günah yönünden birbirine denk olurlar." (Tirmizi , Zühd 17)

٥٥٨- وعن عائشة رضي اللهُ عَنْهَا: إنهُمْ ذَبَحُوا شَاةً، فقال النبيُّ ﷺ : مَا بقِيَ مِنْها؟ قالت : ما بقي مِنها إلا كَتِفُها قال : بَقِيَ كُلُّهَا غيرَ كَتِفِهَا

558: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) ailesi bir koyun kesmişlerdi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ondan ne kaldı?" buyurdu. Ancak kürek kemiği kaldı hepsini dağıttık cevabını verdik. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Desene bir kürek kemiği hariç hepsi duruyor", buyurdu. (Tirmizi , Sıfat-ul kıyame 35)

٥٥٩- وعن أسماءَ بنتِ أبي بكرٍ الصديق رضي اللهُ عَنْهُما قالت : قال لي رسولُ الله ﷺ : لاَ تُوكِي، فَيُوكَى عَلَيكِ . وفي روايةٍ: أنفقي أَو انفَحِي، أَوِ انضِحِي، وَلا تُحْصي فَيُحْصي الله عَلَيْكِ، وَلا تُوعِي، فَيُوعِي الله عَلَيْكِ .

559: Esma Binti Ebu Bekir (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Esma, Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana şöyle buyurdu demiştir:

"Malını mülkünü(Allah için harcamayıp) bağlatma, bekletme senin de rızkın bağlanır, Allah'da sana sıkarak verir." (Buhari, Zekat 20)

Başka bir rivayette: "İnfak et, sayıp durma, sana da sayı ile verilir, fazlalık malını ve paranı muhtaç kimselerden esirgeme, senin de rızkın engelenir." (Buhari, Zekat 21, Müslim, Zekat 88)

٥٦٠- وعن أبي هريرة ﷺ أنه سمع رسولَ الله ﷺ يَقُولُ : مَثَلُ البَخِيلِ والمُنْفِقِ، كَمَثَلِ رَجُلَيْنِ عَلَيْهِما جُنَّتَان مِن حَدِيدٍ مِن ثُدِيِّهِمَا إلى تَرَاقِيهِمَا، فَأَمَّا المُنْفِقُ، فَلا يُنْفِقُ إلا سَبَغَتْ، أَوْ وَفَرَتْ عَلى جلدِهِ حتى تُخْفِيَ بَنَانهُ، وَتَعْفُوَ أَثَرَهُ، وَأَمّا البَخِيلُ، فَلا يُرِيدُ أن يُنْفِقَ شَيئاً إلا لَزِقَتْ كُلُّ حَلْقَةٍ مَكانها، فَهُوَ يُوَسِّعُهَا فَلا تَتَّسِعُ .

560: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre o Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu işitmiştir:

"Cimri kişi ile cömert kişinin durumu göğüslerinden köprücük kemiklerine kadar iki zırh giyinmiş kişinin durumuna benzer.

Cömert kimse sadaka verdikçe üzerindeki zırh genişler, uzar, ayak parmaklarını örtecek hale gelir ve ayak izlerini bile siler.

Cimri ise bir şey vermek istediğinde zırhın halkaları birbirine iyice geçer ve onu sıkıştırır. Genişletmek için ne kadar çalışsa da başaramaz, infak etmek ister de bir türlü infak edemez.” (Buhari, Cihad 89, Müslim, Zekat 76)

٥٦١- وعنه قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَنْ تَصَدَقَ بِعَدْلِ تَمْرةٍ مِن كَسْبٍ طَيِّبٍ، ولا يَقْبَلُ اللهُ إلا الطَّيِّبَ، فَإن اللهَ يَقبَلُهَا بِيَمِينِهِ، ثُمَّ يُرَبِّيهَا لِصَاحِبهَا كما يُرَبِّي أحَدُكمْ فَلُوَّهُ حتَّى تكونَ مثلَ الجبلِ .

561: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Bir kimse helal kazancından bir hurma kadar sadaka verirse -ki Allah helaldan başkasını kabul etmez- Allah o sadakayı kabul eder. . Sonra onu sizden birinizin atının yavrusunu büyüttüğü gibi ihtimamla sadaka sahibi için büyütür hatta onun sevabı dağ gibi kocaman olur.”

٥٦٢- وعنه، عنِ النبيِّ ﷺ قال : بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمشِي بِفَلاةٍ مِن الأرض، فَسَمِعَ صَوتاً فِي سَحَابَةٍ : اسقِ حَدِيقَةَ فُلان، فَتَنَحَّى ذلِكَ السَّحَابُ فَأَفْرَغَ مَاءهُ فِي حَرَّةٍ، فإذا شَرْجَةٌ مِن تلكَ الشِّراجِ قَدِ اسْتَوعَبَتْ ذلِكَ الماءَ كُلَّهُ، فَتَتَبَّعَ المَاءَ، فإذا رَجُلٌ قَائمٌ فِي حَدِيقَتِهِ يُحَوِّلُ الماءَ بِمِسْحَاتِهِ، فقال له: يَا عَبْدَ الله ما اسْمُكَ؟ قال : فُلان للاسْمِ الَّذي سَمِعَ فِي السَّحَابَةِ، فقال له: يا عَبْدَ الله لِمَ تَسْأَلُني عَنِ اسْمِي؟ فَقَال : إني سَمِعْتُ صَوتاً فِي السَّحَابِ الذِي هذَا مَاؤُهُ يقُولُ : اسْقِ حَدِيقَةَ فُلان لاسمِكَ، فما تَصْنَعُ فِيها؟ فقال : أَما إذْ قُلْتَ هذا فإني أنظُرُ إلى ما يخْرُجُ مِنْها، فَأَتَصَدَّقُ بثُلُثِه، وآكُلُ أنا وعِيالي ثُلُثا وأَرُدُ فيهَا ثُلُثهُ .

562: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

-Adamın biri çölde giderken Filancanın bahçesini sula diye bir ses işitti. Bunun üzerine o bulut kara taşlık bir yere saptı ve oraya suyunu boşalttı derken su yollarından biri o suyun hepsini topladı, bu adam suyu takip etti. Bu sırada bahçesinde bulunan bir adamın çapasıyla o suyu öteye beriye çevirdiğini gördü ve –Ey Allah’ın kulu ismin nedir? Diye sordu. –İsmim filancadır, dedi ve buluttan işittiği ismi söyledi. Bunun üzerine o adam: -Ey Allah’ın kulu adımı niçin soruyorsun? dedi. O da:

-Ben şu suyu yağdıran buluttan isminizi anarak filancanın bahçesini sula dediğini duydum. Onun için soruyorum, sen ne yapıyorsun ki bu lütfa eriştin, dedi. Bahçe sahibi:

-Madem ki merak ediyorsun söyleyeyim: “Ben bu bahçeden çıkan ürünü hesap ederim. Üçte birini sadaka olarak dağıtırım. Üçte birini çoluk çocuğumla yerim, üçte birini de tohumluk olarak ayırırım, dedi. (Müslim, Zühd 45)

BÖLÜM: 61

CİMRİLİK VE AÇ GÖZLÜLÜKTEN SAKINMAK

قال الله تعالى : ﴿ وَأَمَّا مَن بَخِلَ وَاسْتَغْنَى وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرَى وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذا تَرَدَّى.﴾

"Sizden her kim de malını başkaları için harcamayıp cimrilik eder ve kendi kendine yeterli olduğunu zannedip Allah'a ibadet ve sığınma ihtiyacı duymazsa, kelime-i tevhidi, cenneti ve islam dinini yalanlarsa ona da güçlük, zorluk ve sıkıntıya giden yolu kolaylaştıracağız. Ve o kimse kabir çukuruna veya cehennem çukuruna düştüğünde malı ona bir fayda sağlamayacaktır." (92 Leyl 8-11)

قال الله تعالى : ﴿ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَانفِقُوا خَيْرًا لِّإنفُسِكُمْ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴾

"... Kim nefsinin aç gözlülüğünden, hırsından ve cimriliğinden korunursa işte onlar kurtuluşa erip umduğuna nail olanlardır." (64 teğabün 16)

٥٦٣- عن جابرأن رسولَ الله ﷺ قال : اتَّقُوا الظُّلْمَ، فَإن الظُّلْمَ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ القِيَامَةِ، واتَقُوا الشُّحَّ ، فَإن الشُّحَّ أَهْلَكَ مَنْ كان قَبْلَكُمْ، حَمَلَهُم على أن سَفَكُوا دِمَاءهم، واستَحَلُّوا مَحَارِمَهُم .

563: Cabir ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Zulmetmekten sakının çünkü zulüm, sahibini kıyamette karanlıkta bırakır. Cimrilikten de sakının zira cimrilik sizden önce yaşayan insanları helak etmiştir. Onları kan dökmeye ve haramı helal görmeye yöneltmiştir." (Müslim, Birr 56)

BÖLÜM: 62

BAŞKALARINI KENDİNE TERCİH EtMEK

قال الله تعالى : ﴿ وَيُؤْثِرُونَ عَلَى انفُسِهِمْ وَلَوْ كان بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴾

"... ve kendilerini yoksulluk içinde bulunsalar bile, diğerlerini kendilerine tercih ederler. Kim cimriliğinden korunursa işte onlar kurtuluşa erip umduğuna nail olanlardır" (59 Haşr 9)

قال الله تعالى : ﴿ وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ﴾

"Allah'a olan sevgileri için veya mala olan sevgilerine rağmen yemeklerini, yoksula, yetime ve tutsağa verirler, onları doyururlar." (76 İnsan 8)

٥٦٤- وعن أبي هُريرة ﷺ قال : جَاءَ رَجُلٌ إلى النبيِّ ﷺ فقال : إني مَجْهُودٌ، فَأَرسَلَ إلى بَعضِ نِسائِهِ، فقالت : والَّذي بَعَثَكَ بالحَقِّ ما عِنْدِي إلا ماءٌ، ثم أَرْسَلَ إلى أخرى، فَقالت : مِثْلَ ذلِكَ، حَتَى قُلْنَ كُلُّهُنَّ مِثلَ ذلِكَ : لا والَّذِي بَعَثَكَ بِالحَقِّ ما عِنْدِي إلا ماءٌ. فقال النبيُّ ﷺ : (مَن يُضِيفُ هذا اللَّيْلَةَ؟)، فقال رَجُلٌ مِنَ الأنصار: أنا يَا رسُولَ الله، فانطلق بِهِ إلى رَحْلِهِ، فَقَال لأمرأَتِهِ : أَكْرِمِي ضَيْفَ رسولِ الله ﷺ .

وفي روايةٍ : قال لامرأَتِهِ : هل عِنْدَكِ شَيْءٌ؟ فَقَالت :لا، إلا قُوتَ صِبيَاني. قال : عَلِّليْهم بِشَيءٍ وإذا أَرَادُوا العَشَاءَ فَنَوِّمِيهِم، وإذا دَخَلَ ضَيْفُنَا فَأَطْفِئي السِّرَاجَ، وأَرِيهِ أنا نَأْكُل، فَقَعَدُوا وَأَكَلَ الضَّيْفُ وَبَاتَا طَاوِيَيْنِ، فَلَمَّا أَصبَحَ، غَدَا عَلى النَّبِيِّ فَقَال : (لَقَد عَجِبَ الله مِن صَنِيعِكُمَا بِضَيْفِكُمَا اللَّيْلَةَ .

564: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Bir adam Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek: Ben açım, dedi. Allah'ın Rasulü hanımlarından birine haber gönderip yiyecek göndermesini istedi. O da: -Seni peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki evde sudan başka bir şey yok, dedi.

Sonra diğer bir hanımına haber gönderdi. O da aynı cevabı verdi. Nihayet tüm hanımları aynı cevabı verince; Bu gece bu adamı kim misafir edecektir ? buyurdu. Ensardan biri Ya Rasulallah ben misafir ederim, dedi. Onu evine götürdü ve karısına peygamberin misafirine yemek hazırla, dedi.

* Başka bir rivayette: Evde yiyecek bir şeyler var mı? diye sordu. Hanımı

-Hayır sadece çocukların yiyeceği kadar bir şey var, dedi. Ensâri:

-Öyleyse çocukları bir şeylerle avut, sofraya gelmek isterlerse onları uyut. Misafirimiz içeri girince lambayı söndür, ona kendimiz de yiyormuş gibi gösterelim dedi. Sofraya oturdular. Misafir karnını doyurdu, onlar da aç yattılar. Sabahleyin o sahabi Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına gitti, onu gören Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Bu gece yaptıklarınızdan dolayı Allah sizden razı oldu." (Buhari, Menakıb-ül Ensar 10, Müslim, Eşribe 172)

٥٦٥- وعنه قال : قال رسولُ الله ﷺ : طَعَامُ الاثْنَيْن كافِي الثَّلاثَةِ، وطَعَامُ الثَّلاثَةِ كافِي الأَربَعَةِ .

وفي روايةٍ لمسلمٍ عن جابرٍ ﷺ ، عن النبي ﷺ قال : طَعَامُ الوَاحِدِ يَكفِي الاثْنَين، وطَعَامُ الاثْنَيْن يَكْفي الأَربَعَةِ ، وطَعَامُ الأَربَعَةِ يكفي الثَّمَانِيَةَ .

565: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İki kişinin yiyeceği üç kişiye, üç kişinin yiyeceği dört kişiye yeter." (Buhari, Et'ıme 11, Müslim, Eşribe 178)

* Müslim'in Cabir'den rivayetine göre: "Bir kişinin yiyeceği iki kişiye, iki kişinin yiyeceği dört kişiye, dört kişinin yiyeceği ise sekiz kişiye yeter." (Müslim, Eşribe 179)

٥٦٦- وعن أبي سَعِيدِ الخُدريِّ ﷺ قال : بينَمَا نَحْنُ في سَفَرٍ مَعَ النَّبيِّ ﷺ إذ جاءَ رَجُلٌ على رَاحِلَةٍ لَهُ، فَجَعَلَ يَصرفُ بَصرهُ يَمِيناً وَشِمَالا فقال رسولُ الله ﷺ : مَنْ كان مَعَهُ فَضْلُ ظَهرٍ فَليَعُدْ بِه عَلى مَنْ لا ظَهْرَ لَهُ، وَمَنْ كان لَهُ فَضل مِن زَادٍ، فَليَعُد بِهِ عَلى مَن لا زَادَ لَهُ فَذَكَرَ مِن أَصْنافِ المَالِ مَا ذَكَرَ حتَى رَأَينَا إنهُ لا حَقَّ لأَحَدٍ مِنَّا في فَضْلٍ .

566: Ebu Said el Hudrî (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Günün birinde Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'le birlikte bir seferde bulunuyorduk. Bu sırada devesine binmiş bir adam çıkageldi. Bir şeyler umarcasına sağa sola bakınıyordu. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"Fazla binek hayvanı olanlar olmayanlara versin, fazla azığı olanlar olmayanlara versin." Bu konuşmasında her cinsden malı saydı. İşte o zaman hiçbir müslümanın ihtiyacından fazla bir şey bulundurmaya ve saklamaya hakkı olmadığını anladık. (Müslim, Lukata 18)

٥٦٧- وعن سَهلِ بنِ سعدٍ ﷺ أن امرأَةً جَاءت إلى رسول الله ﷺ بِبُرْدَةٍ مَنْسوجةٍ، فقالت : نَسَجتُها بِيَدَيَّ لأَكْسُوكَها فأخذهَا النَّبيُّ ﷺ مُحتَاجاً إليها فَخَرَجَ إلَيْنا وَإنهَا لإزَارُهُ، فقال فُلان: اكسُنِيهَا مَا أَحسَنَهَا! فقال : نَعَمْ، فَجلَسَ النَّبيُّ ﷺ في المَجلِس، ثُمَّ رَجعَ فطوَاها ثُمَّ أَرسَلَ بِهَا إليْهِ. فقال لَهُ القَوْمُ : ما أَحسَنتَ! لَبِسَهَا النبيُّ ﷺ مُحْتَاجاً إلَيْها ثُمَّ سَأَلْتَهُ، وَعَلِمتَ أنهُ لا يَرُدُ سَائِلاً!. فقال : إني وَاللهِ ما سَأَلْتُهُ لألْبسَها إنما سَأَلْتُهُ لِتكُونَ كَفَنِي. قال سَهْلٌ : فَكانت كَفَنَهُ

567: Sehl İbni Sa'd (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir kadın dokuduğu bir kumaşı getirip Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e hediye olarak verdi ve:

-Bunu giyesiniz diye kendi ellerimle dokudum, dedi. Bunun üzerine böyle bir kumaşa ihtiyacı olan Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) onu alıp belden aşağısına giyerek yanımıza geldi. ashabtan biri:

-Ne güzel kumaşmış bunu bana ver de giyineyim dedi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) peki dedi. Orada biraz oturduktan sonra evine döndü kumaşı katlayıp o adama gönderdi. Ashabı kiram o sahabiye: Hiç de iyi yapmadın Rasulullah onu ihtiyacı olduğu için giyinmişti, üstelik sen Peygamber (sallallahu

aleyhi vesellem)'in bir şey isteyeni geri çevirmediğini bile bile o kumaşı istedin, dediler. O sahabi de şunları söyledi:

-Vallahi ben o kumaşı giyinmek için değil kendime kefen yapmak için istedim.

Sehl der ki: O kumaş sonunda o kimsenin kefeni oldu. (Buhari, Cenaiz 25)

٥٦٨- وعن أبي موسى ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : أن الأشعريينَ إذا أَرْمَلُوا في الْغَزْوِ، أَو قَلَّ طَعَام عِيَالِهم بالمَدِينَةِ، جَمَعُوا ما كان عِندَهُم في ثَوبٍ وَاحِدٍ، ثمَّ اقتَسَمُوهُ بَيْنَهُم في إناءٍ وَاحِدٍ بالسَّوِيَّةِ فَهُم مِنِّي وَإنا مِنهُم .

568: Ebu Musa el Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Eş'ariler herhangi bir savaşta erzakları bitince veya Medine'deki ailelerinin yiyecekleri azaldığı zaman hepsi yanlarında bulunan yiyeceği ne varsa getirip bir yaygıya dökerler sonra toplananı aralarında bir kap içinde ölçerek eşit bir şekilde paylaşırlardı. İşte bu yüzden Eş'ariler bendendir, ben de Eş'arilerdenim." (Buhari, Şirket 11, Müslim Fezailüs-Sahabe 167)

BÖLÜM: 63

AHİRETE YARIŞIRCASINA HAZIRLANMAK

قال الله تعالى : ﴿ وَفِي ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ﴾

"... Öyleyse değerli şeylere ulaşmak için can atanlar, yarışanlar bunca nimetlerin bulunduğu cennete girmek için yarışsınlar." (83 Mutaffifin 26)

٥٦٩- وعن سهلِ بنِ سعدٍ ﷺ أن رسولَ الله ﷺ أُتِيَ بِشَرَابٍ، فَشَرِبَ مِنْهُ، وَعَن يَمِينِهِ غُلامٌ، وَعَنْ يَسَارِهِ الأ شْيَاخُ، فقال لِلْغُلامِ: أَتَأذَنُ لي أن أُعْطِيَ هؤُلاَءِ؟ فَقال الغُلامُ : لا، وَالله يَا رَسُولَ الله، لا أُوثِرُ بِنَصِيبِي مِنْكَ أَحَدا، فَتَلَّهُ رسولُ الله ﷺ في يَدِهِ.

569: Sehl ibni Sa'd (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e içecek bir şeyler getirildi. O da içti bu sırada sağında bir çocuk solunda ise ihtiyarlar bulunuyordu. Rasulullah çocuğa dönerek: "Bu bardaktakini yaşlılara verebilir miyim? diye sordu. Çocuk:

-Hayır vallahi olmaz Ya Rasulallah senden kazanacağım hayrı kimseye bağışlayamam, dedi. Rasulullah da çocuğa verdi. (Buhari, şirb vel Müsakat 1, Müslim, Eşribe 122)

٥٧٠- وعن أبي هريرة ، عنِ النَّبي ﷺ قال : بَيْنَما أَيُّوبُ عليه السلام يَغْتَسِلُ عُرِيَانا، فَخرَّ عَلَيْهِ جَرَادٌ مِن ذَهَب، فَجَعَلَ أَيُّوبُ يَحْثي في ثَوبِهِ، فَنَادَاهُ ربُّهُ عَزَّ وَجَلّ : يَا

أَيُّوبُ، أَلم أَكُن أَغْنَيْتُكَ عَمَّا تَرَى؟ ! قال : بَلَى وعِزَّتِكَ، وَلكِن لا غِنَى بي عَن بَرَكَتِكَ.

570: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Bir gün Eyyub peygamber çıplak olarak yıkanırken üzerine Altın çekirgeler düşmeye başladı. Eyyub da onları toplayıp elbisesine doldurmaya başladı. Bunun üzerine Allah ona şöyle seslendi: Ya Eyyub! Ben seni bu gördüklerine dönüp bakmayacak kadar zengin kılmadım mı? Eyyub da:

-Evet izzetine yemin ederim ki beni çok zengin kıldın ancak senin verdiğin bereketine de asla doyamam", dedi." (Buhari, Gusül 20)

BÖLÜM: 64

ŞÜKREDEN ZENGİNİN FAZİLETİ

قال الله تعالى : ﴿ فَأَمَّا مَن أَعْطَى وَاتَّقَى وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَى ﴾

"Sizden her kim başkaları için harcar ve Allahtan korkarsa ve o en güzel kelimeyi yani kelime-i tevhidi tasdik eder ve doğrularsa artık ona en kolay yolu kolaylaştırıp o yolda başarılı kılacağız." (92 Leyl 5-7)

قال الله تعالى : ﴿ وسيجنبها الأتقى الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى وَمَا لِأَحَدٍ عِندَهُ مِن نِّعْمَةٍ تُجْزَى إلا ابْتِغَاء وَجْهِ رَبِّهِ الأَعْلَى وَلَسَوْفَ يَرضي ﴾

"Allahtan korkanları o cehennem ateşinden uzak kalacaklardır. Onlar ki, mallarını ve öz benliklerini arındırmak için başkalarına harcarlar. Böyleleri iyiliğine karşı hiçbir kimseden karşılık beklemez. Verdiğini sadece yüce Rabbinin rızasına ermek için verir. İşte böyleleri de zamanı geldiğinde, Allah'ın vereceği nimet ve ikramlara razı olacaklardır veya Rabbi de onlardan razı olacaktır." (92 Leyl 18-21)

قال الله تعالى : ﴿ إِن تُبْدُواْ الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ وَإِن تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاء فَهُوَ خَيْرٌ لُّكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنكُم مِّن سَيِّئَاتِكُمْ وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴾

"Yardımları açıktan yapmanız iyidir, güzeldir. Ama muhtaç kimseye gizlice vermeniz sizin için daha hayırlı olur. Böylelikle Allah o sadaka ile günahlarınızdan bir kısmını örter. Allah yapmakta olduklarınızdan haberi olandır." (2 Bakara 271)

قال الله تعالى : ﴿ لَن تَنَالُواْ الْبِرَّ حَتَّى تُنفِقُواْ مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيْءٍ فَإِنَّ اللّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴾

“Size gelince ey mü’minler! sevdiğiniz şeylerden Allah rızası için başkalarına harcamadıkça, gerçek erdemliliğe ve hayra ulaşamazsınız. Ve her ne harcamışsanız Allah mutlaka onu bilir.” (3 Al-i İmran 92)

٥٧١- وعن عبدِ الله بن مسعودٍ ﷺ قال قال رسولُ الله ﷺ : لاَ حَسَدَ إلا فِي اثْنَتَينِ: رَجُلٌ آتاهُ الله مَالا فَسَلَّطَهُ عَلى هَلَكَتِهِ فِي الحَقِّ، وَرَجُلٌ آتاهُ الله حِكْمَةً فَهُو يَقضِي بها ويُعَلِّمُهَا .

571: İbni Mes’ud (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Yalnızca şu iki kimseye imrenilebilir, onlar gibi olmak istenebilir veya bu iki kimseye hased edilir ve bunlardaki bu nimetin yok olması istenir. Biri Allah’ın kendisine verdiği malı hak yolunda harcamayı becerip başarabilen kimse, ikincisi kendisine ilim ve hikmet verilip onunla hükmeden ve onları öğreten kimse.” (Buhari, İlim 15, Müslim Müsafirin 268)

٥٧٢- وعن ابْنِ عُمَر ﷺ ، عن النبي ﷺ قال : لا حَسَدَ إلا فِي اثْنَتَيْنِ : رجُلٌ آتاهُ الله القرآن، فهو يَقُومُ بِهِ إناءَ اللَّيلِ وإناءَ النَّهَارِ، وَرَجُلٌ آتاهُ الله مالا فهوَ يُنْفِقهُ إناءَ اللَّيْلِ وإناءَ النَّهَارِ .

572: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Yalnız şu iki kimseye imrenilir ve onlar gibi olmak istenebilir. Veya bu iki kimseye hased edilir ve bunlardaki bu nimetin yok olması istenir. Biri Allah’ın kendisine verdiği Kur’an ile gece ve gündüz meşgul olan kimse, diğeri de Allah’ın kendisine verdiği malı gece gündüz harcayan kimse.” (Buhari, temenni 5, Müslim, Misafirin 266)

٥٧٣- وعَنَ أبي هريرة ﷺ أن فُقَرَاءَ المُهَاجرينَ أتَوْا رَسُولَ الله ﷺ ، فقالوا: ذَهَبَ أَهْلُ الدُّثُورِ بالدَّرَجاتِ العُلَى، والنَّعِيمِ المُقِيمِ، فَقال : وَمَا ذَاكَ؟ فقالوا : يُصَلُّونَ كَمَا نُصَلِّي، ويَصُومُونَ كما نَصُومُ، وَيَتَصَدَّقُونَ ولا نتصَدَّقُ، ويَعتِقُونَ ولا نَعتِقُ، فقال رسولُ الله ﷺ : أَفَلا أُعَلِّمُكُمْ شَيْئاً تُدرِكونَ بِهِ مَنْ سَبَقَكُمْ، وتَسْبِقُونَ بِهِ مَنْ بَعْدَكُمْ، وَلاَ يَكُونُ أَحَدٌ أَفْضَلُ مِنكُمْ إلا مَنْ صَنَعَ مِثْلَ ما صَنَعْتُمْ؟. قالوا : بَلَى يا رسولَ الله، قال : تسَبِّحُونَ، وتَحْمدونَ وتكبِّرُونَ، دُبُرَ كُلَ صَلاةٍ ثلاثا وثلاثينَ مَرَّةً. فرَجَعَ فُقَرَاءُ المُهَاجرينَ إلى رسولِ الله ﷺ ، فقالو ا: سمعَ إخْوَاننَا أَهْلُ الأموال بِمَا فَعَلْنَا ففعَلُوا مِثْلَهُ ؟ فَقال رسولُ الله ﷺ : ذلِكَ فَضْلُ الله يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ .

573: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Muhacirlerin fakirleri bir gün Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)’e gelerek: Varlık sahibi müslümanlar cennetin yüksek derecelerini ve ebedi nimetlerini kazandılar gittiler,

dediler. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): Hayrola onlar ne yaptılar ki, diye sordu. Fakir muhacirler de:

-Bizim kıldığımız gibi onlar da namaz kılıyorlar, bizim gibi oruç tutuyorlar üstelik onlar sadaka veriyorlar, biz veremiyoruz, onlar köleleri hürriyetlerine kavuşturuyorlar biz bunu da yapamıyoruz, dediler. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) onlara:

"Size bir şey öğreteyim ki bu sayede sizden önde gidenlere yetişirsiniz hatta ileride geçersiniz. Sizden sonra sizin yaptıklarınız gibi yapmadıkça kimse sizden üstün olamaz", buyurdu. Onlar da: Evet söyle Ya Rasulallah, dediler. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de şöyle buyurdu:

"Her farz namazın arkasında 33 sefer Sübhanellah, 33 sefer Elhamdülillah, 33 sefer Allahü ekber, dersiniz."

Birkaç gün sonra fakir muhacirler tekrar Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)e gelerek: Zengin kardeşlerimiz de bizim yaptığımız tesbihleri duymuşlar aynısını onlar da yapıyorlar, deyince Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Ne yapalım. Artık bu Allah'ın bir lütfu keremidir. Allah lütfunu dilediğine verir." (Buhari, Ezan 155, Müslim, Mesacid 142)

BÖLÜM: 65

ÖLÜMÜ DEVAMLI HATIRLAMAK VE NEFSİN ARZULARINI DİZGİNLEMEK

قال الله تعالى : ﴿ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ وَإنما تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَن زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَما الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إلا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴾

"Her canlı ölümü tadacaktır. Böylece kıyamet günü yapıp ettiklerinizin karşılığı size tam olarak ödenecektir. Orada ateşten uzaklaştırılıp cennete sokulacak olanlar, gerçek kurtuluşa ermişlerdir. Zira bu dünya hayatına düşkünlük, aldatıcı bir zevkten başka bir şey değildir." (3 Al-i İmran 185)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ ماذا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ ﴾

"... Hiçbir kimse yarın ne kazanacağını sevgi mi, nefret mi, günah mı, sevap mı, kâr mı, zarar mı bilemez yine hiçbir kimse hangi toprak parçasında ve nasıl öleceğini de asla bilemez." (31 Lokman 34)

قال الله تعالى : ﴿ فَإذا جَاء أَجَلُهُمْ لاَ يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلاَ يَسْتَقْدِمُونَ ﴾

"... O insanların dünyadaki yaşama süreleri dolduğu zaman bu sonlarını bir an olsun ne geciktirebilirler ve ne de öne alabilirler." (16 Nahl 61)

قال الله تعالى : ﴿ يَا أيها الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ وَانفِقُوا مِن مَّا رَزَقْنَاكُم مِّن قَبْلِ أن يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِّنَ الصَّالِحِينَ وَلَن يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إذا جَاء أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴾

"Ey iman edenler! Mallarınız ve çocuklarınız sizi Allah'ı anmaktan meşgul edip alıkoymasın. Kim böyle yaparsa yani dünya ve şeytan kimi Allah'a ibadet ve itaatten alıkorsa ziyana uğrayanlar onlardır.

Birinize ölüm gelip de "Rabbim ne olur beni yakın bir süreye kadar erteleseydin de sadaka verip iyilerden olsaydım!" Demesinden önce, size verdiğimiz rızıktan hemen şimdi O'nun yolunda harcayın. Ama ölüm vakti geldiği zaman hiçbir kimseye kesinlikle mühlet tanımaz ecelini ertelemez. Allah tüm yaptıklarınızı tam olarak bilir." (63 Münafikûn 9-11)

قال الله تعالى : ﴿ حَتَّى إذا جَآء أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قال رَبّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ، كَلاَّ إنهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِن وَرَائِهِم بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ. فَإذا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلا أنساب بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلا يَتَسَاءلُونَ. فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُوْلَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا انفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ أَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَى عَلَيْكُمْ فَكُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴾

"Ölümden sonraki hayata inanmamakta diretip, kendi kendilerini aldatanlardan herhangi birisine, ölüm gelip çatınca: "Ey Rabbim beni hayata geri döndür ki, terkettiğim dünyada belki yararlı bir iş yaparım." Hayır, bu onun söylediği boş ve anlamsız bir sözden ibarettir. Çünkü dünyayı terketmiş olanların ardında, yeniden diriltilecekleri güne kadar aşılması imkansız bir engel vardır. Ve kıyamet günü sûra üfürüldüğü zaman, ne aralarındaki kan bağları yani akrabalık bağları işe yarayacaktır, ne de birbirlerine olup biten hakkında soru sorabileceklerdir. Ve o gün iyi eylem ve davranışları tartıda ağır gelen kimseler, işte kurtuluşa erişecek olanlar bunlardır. Ve kimin de iyilikleri hafif gelirse, işte cehennemde ebedi kalmak üzere, kendi kendilerine yazık edenler de bunlardır. Ateş onların yüzlerini yalayarak yakar da, ateşin içinde yüz etleri sıyrılmış olarak çirkin ve gülünç halde sırıtan dişleriyle kalıverirler. Ve Allah onlara: siz değil miydiniz size ayetlerim okunurken onları yalanlayanlar..." (23 Mü'minûn 99-105)

قال الله تعالى : ﴿ قال كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الأرض عَدَدَ سِنِينَ قالوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَاسْأَلْ الْعَادِّينَ قال إن لَّبِثْتُمْ إلا قَلِيلًا لَّوْ أنكُمْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ أَفَحَسِبْتُمْ أنما خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأنكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴾

"Allah inkarcılara, yeryüzünde kaç yıl kaldınız ? diye sorar. Onlar da orada bir gün veya bir günden daha az. Bunu zamanı sayanlara ve bilenlere sor diyecekler. Bunun üzerine Allah: orada sadece az bir süre kaldınız. Keşke bunu bir bilseydiniz,

dünyaya sarılıp kalmazdınız. Sizi boşuna yarattığımızı ve bize döndürülemeyeceğinizi mi sandınız?" (23 Mü'minûn 112-115)

قال الله تعالى : ﴿ أَلَمْ يَأن لِلَّذِينَ آمَنُوا أن تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴾

İnananlar için hala vakit gelmedi mi ki, kalbleri Allah'ın zikrine ve Ondan inen Kur'an'a karşı kalpleri örpersin, ve bundan önce kendilerine kitap verilmiş sonra üzerlerinden uzun zaman geçmekle kalpleri katılaşmış çoğu da yoldan çıkmış kimseler gibi olmasınlar." (57 Hadid 16)

٥٧٤- وعن ابن عمر قال : أخذ رسولُ الله ﷺ بِمَنكِبَيَّ فقال : كُنْ فِي الدُّنْيَا كانكَ غَرِيبٌ أَو عَابِرُ سَبِيلٍ .

وَكان ابْنُ عُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُمَا يقول: إذا أَمسَيتَ، فَلا تَنْتَظِرِ الصَّبَاحَ، وَإذا أَصْبَحْتَ، فَلا تَنْتَظِرِ المَسَاءَ، وَخُذ مِن صِحَّتِكَ لِمَرَضِك، ومِن حَياتِكَ لِمَوتِكَ.

574: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) omuzumdan tutarak şöyle buyurdu: "Dünyada bir garib gibi hatta bir yolcu gibi yaşa." İbni Ömer şöyle derdi: Akşama ulaştığında sabahı bekleme, sabaha çıktığında da akşamı bekleme. Sağlıklı günlerinde hastalanacağın vakit için hayatın boyunca da öleceğin zaman için tedbir al. (Buhari, Rikak 3)

٥٧٥- وعنه،أن رسولَ الله ﷺ قال : ما حَقُ امرئٍ مُسلِمٍ، لَهُ شَيْءٌ يُوصِي فِيهِ، يَبِيتُ لَيْلَتَيْنِ إلا وَوَصِيَّتُهُ مَكْتُوبَةٌ عِنْدَهُ . وفي رواية لمسلمٍ يَبِيتُ ثَلاثَ ليالٍ.

قال ابن عمر: مَا مَرَّتْ عَلَيَّ لَيْلَةٌ مُنذُ سَمِعتُ رسولَ الله ﷺ قال : ذلِكَ إلا وَعِنْدِي وَصيَّتِي.

575: Yine İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Vasiyet etmeğe değer bir malı bulunan kimsenin vasiyeti yanında yazılı olmadan iki gece geçirmesi doğru değildir." (Buhari, Vesaya 1, Müslim, Vasiyet 4)

* Müslim'in diğer bir rivayetinde üç gece geçirmesi şeklindedir.

İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) der ki: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den bu sözü duyduğumdan beri yanımda vasiyetim olmadan bir gece bile geçirmedim. (Müslim, Vasiyet 4)

٥٧٦- وعن أنس ﷺ قال : خَطَّ النَبيُّ ﷺ خُطُوط، فقال : هَذَا الإنسان، وَهذَا أَجَلُهُ، فَبَينَمَا هُوَ كَذلِكَ إذ جَاءَ الخَطُّ ألاقْرَبُ .

576: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) yere bir takım çizgiler çizdi. Sonra da çizgileri göstererek şöyle buyurdu:

“Bunlar insanın istek ve arzuları, şu da onun ecelidir. Bu vaziyette yaşayıp giderken bir de bakar ki en yakın çizgi olan ölüm karşısına çıkıvermiş.” (Buhari, Rikak 4)

٥٧٧- وعن ابنِ مسعُودٍ قال : خَطَّ النَّبيُ ﷺ خَطًّا مُرَبَّعا، وَخَطَّ خَطًّا فِي الْوَسَطِ خَارجاً مِنْهُ، وَخَطَّ خُطَطاً صِغَاراً إلى هذَا الَّذي فِي الوَسَطِ مِنْ جَانِبِهِ الَّذِي فِي الوَسَطِ، فَقال : هذَا الإنسان، وَهذَا أَجَلُهُ محيطٌ بِهِ - أَو قَد أَحَاطَ به - وهذَا الَّذي هُوَ خَارِجٌ أَمَلُهُ، وَهذِهِ الخُطَطُ الصغَارُ الأعْرَاضُ، فَإِن أَخْطَأَهُ هذَا نَهَشَهُ هذَا وإن أَخْطَأَهُ هذَا نَهَشَهُ هذَا

577: İbni Mes’ud (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) yere bir dörtgen çizdi. Dörtgenin ortasına onu bir kenarından keserek dışarı çıkan bir çizgi çekti. Ortadaki bu çizginin iki tarafına da bir takım küçük çizgiler çizdi ve çizgileri göstererek şöyle buyurdu:

“Şu kalın siyah çizgi insandır. Şu çift çizgiler ise onu her yandan kuşatmış olan eceli ölümüdür. Dörtgeni keserek dışarı çıkan siyah çizgi ise insanın arzu ve hevesleridir. Ortadaki küçük çizgiler ise dert ve ızdıraplardır. İnsan bu dertlerin birinden kurtulsa öteki gelip çarpar. Birinden kurtulsa bir diğeri gelip yakalar. Bunlardan hiç biri insanı rahatsız etmezse ecel mutlaka gelip yakalar.”

٥٧٨- وعن أبي هريرة ﷺ أن رسُولَ الله ﷺ قال : بادِرُوا بِالأعْمَالِ سَبْعا هَل تَنْتَظِرُونَ إلا فَقْرا مُنْسِيا أَو غِنىً مُطغِيا أَوْ مَرَضا مُفْسِدا أَو هَرَماً مُفَنِّدا أَو مَوتاً مُجْهِزا أَوِ الدَّجَّالَ، فَشَرُّ غائِبٍ يُنْتَظَرُ، أَوِ السَّاعَةَ وَالسَّاعَةُ أَدْهَى وأمر ؟!.

578: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Yedi şey gelip çatmadan hayırlı ameller yapmaya bakın yoksa siz iyi ameller işlemek için: Her şeyi unutturan fakirliği mi, azdıran zenginliği mi, insanın aklını ve bedenini bozan hastalığı mı, bunaklaştıran ihtiyarlığı mı? ansızın ve süratli gelen ölümü mü? Yoksa beklenen şeylerin en kötüsü Deccali mi yoksa bunların hepsinden çok daha zor ve acı olan kıyameti mi? bekliyorsunuz da hala hayırlı ameller yapmıyorsunuz.” (Tirmizi , Zühd 3)

٥٧٩- وعنه قال : قال رسولُ الله ﷺ : أَكْثِرُوا ذِكْرَ هَادِمِ اللذَاتِ. يَعني المَوْتَ.

579: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “ Ağız tadını bozan ölümü çok hatırlayınız.” (Tirmizi , Zühd 4) (İbn-i Mace, Zühd 31)

٥٨٠- وعن أبي بنِ كعب : كان رسولُ الله ﷺ إذا ذَهَبَ ثُلُثُ اللَّيْلِ، قام فَقال : يا أيها النَّاسُ اذْكُرُوا الله، جاءتِ الرَّاجفةُ، تَتْبَعُها الرَّادِفَةُ، جاءَ المَوْتُ بما فِيهِ، جاءَ المَوْتُ بما فِيهِ. قلتُ : يا رَسُولَ الله إني أُكْثِرُ الصَّلاةَ عَلَيْكَ، فَكَمْ أَجْعَلُ لكَ مِن صَلاتِي؟ قال : مَا شِئْتَ. قُلْتُ: الربع ؟ قال :ما شِئْتَ، فَإن زِدْتَ فَهُوَ خَيْرٌ لكَ. قُلْتُ: فَالنِّصْفَ ؟ قال : مَا شِئْتَ، فإن زِدْتَ فهو خَيرٌ لكَ قُلْتُ: فالثلثَين؟ قال : ما شِئْتَ فَإن زِدْتَ فَهُوَ خَيْرٌ لكَ قُلْتُ: أَجْعَلُ لكَ صلاتي كُلَّها ؟ قال : إذا تكفى هَمَّكَ، ويُغْفَرَ لكَ ذَنْبُكَ .

580: Übey İbn-i Ka'b (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) gecenin üçte biri geçince kalktı ve şöyle buyurdu:

"Ey insanlar Allah'ı hatırınızdan çıkarmayın, çok anın. Birinci sur'a üfleme zamanı hemen hemen geldi çattı. Arkasından ikincisi gelecek." Bunun üzerine ben:

-Ey Allah'ın Rasulü, ben sana çok salevat getiriyorum. Acaba bunu ne kadar yapmalıyım, diye sordum.

-Dilediğin kadar, buyurdu.

-Dualarımın dörtte birini salevata ayırsam uygun mudur? Diye sordum.

-Dilediğin kadarını ayır ama fazla zaman ayırırsan senin için hayırlı olur, buyurdu.

-Öyleyse duamın yarısını salevatı şerifeye ayırayım, dedim.

-Dilediğin kadar yap ama fazlalaştırırsan senin için hayırlı olur,buyurdu. Ben yine:

-Yaptığım duaların üçte ikisini sana salevat getirsem yeter mi? diye sordum.

-Dilediğin kadar yap ama artırırsan senin için hayırlı olur, buyurdu.

-Öyleyse ben de duamın hepsini senin için yaparım, deyince;

-O zaman Allah senin bütün sıkıntılarını giderir, dünya ve ahiret işlerinde sana kafidir ve bütün günahlarını da bağışlar. (Tirmizi , Kıyamet 23)

BÖLÜM: 66

KABİR ZİYARETİ VE BU ZİYARETTE NE DENİLECEĞİ

٥٨١- عن بُرَيْدَةَ ﷺ ، قال : قال رسولُ الله ﷺ : كُنْتُ نَهَيْتكُمْ عَنْ زِيارَةِ القُبُورِ فَزُورُوها.

581: Büreyde (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kabirleri ziyaret etmenizi yasaklamıştım, artık şimdi ziyaret edebilirsiniz." (Müslim, Cenaiz 106)

٥٨٢- وعن عَائِشَةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالت : كان رسُولُ الله ﷺ ، كُلَّما كان لَيْلَتها منْ رسولِ الله ﷺ يخْرُجُ مِنْ آخرِ اللَّيْلِ إلى البَقِيعِ فيَقُولُ : السَّلامُ عَلَيْكُمْ دَارَ قَوْمٍ مؤمِنينَ، وأَتاكُمْ ما تُوعَدُونَ، غَداً مُؤَجَّلُونَ ، وإنا إن شاءَ الله بِكُمْ لاحِقُونَ، اللَّهمَّ اغْفِرْ لأهْلِ بَقِيعِ الغَرْقَدِ .

582: Aişe (r. anha) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Aişenin yanında kaldığı gecelerin sonuna doğru Baki mezarlığına giderek şöyle derdi:

"Selam size ey mü'minler diyarı. Yarın için başınıza geleceği söylenen şey yani ölümle karşılaştınız. İnşaallah biz de yakında aranıza katılacağız. Allah'ım Baki ul-Gargad mezarlığında yatanları bağışla." (Müslim, Cenaiz 102)

٥٨٣- وعن بُرَيْدَةَ ، قال : كان النَّبيُّ ﷺ يُعَلِّمُهُمْ إذا خَرَجُوا إلى المَقابِرِأن يَقُولَ قَائِلُهُمْ : السلامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيارِ مِنَ المُؤمِنِينَ والمُسْلِمينَ وَإنا إن شاءَ الله بِكُمْ لاَحِقُونَ، أَسْأَلُ الله لَنَا وَلَكُمُ العافِيةَ .

583: Büreyde (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ashabına kabristana gittikleri zaman şöyle dua etmelerini öğretirdi:

"Selam size bu kabirde yatan mü'minler ve müslümanlar, inşaallah bizde peşinizden geleceğiz. Allah'ın bizi de sizi de bağışlamasını dilerim." (Müslim, Cenaiz 104)

٥٨٤- وعن ابنِ عَبَّاسٍ قال : مَرَّ رسُولُ الله ﷺ بِقُبُورِ المَدِينَةِ فَأَقْبَلَ عَلَيْهِمْ بوَجْهِهِ فقال : السَّلامُ عَلَيْكُمْ يا أَهْلَ القُبُورِ، يَغْفِرُ الله لَنَا ولَكُم أنتم سَلَفُنا ونحنُ بالأثرِ.

584: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Medine'de bazı kabirlere uğradı ve onlara dönerek şöyle buyurdu:

"Ey bu kabirlerde yatanlar size selam olsun. Allah sizi de bizi de bağışlasın. Siz bizden önce gittiniz, biz de peşinizden geleceğiz."

BÖLÜM: 67

BAŞA GELENLERDEN DOLAYI ÖLÜMÜ İSTEMENİN DOĞRU OLMADIĞI

٥٨٥- عَـنْ أبـي هُريـرة ﷺ ،أن رسُـولَ الله ﷺ قـال : لا يَـتَمَنَّ أَحَـدُكُمُ المَـوْتَ إمّـا مُحسِنا فَلَعَلَّهُ يَزْدادُ، وَإمّا مُسِيئاً فَلَعَلَّهُ يَسْتَعْتِبُ .

وفي روايةٍ لمسلم عن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ عن رسُولِ الله ﷺ قال : لا يَتَمَنَّ أَحَدُكُمْ المَوتَ، وَلا يَدْعُ بِهِ مِنْ قَبْلِ أن يَأْتِيَهُ ؟ إنهُ إذا ماتَ إنقَطَعَ عَمَلُهُ، وَإنهُ لاَ يَزِيدُ المُؤْمِنَ عُمُرهُ إلا خيراً .

585: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Sizden hiç biriniz ölümü istemesin. Bu kimse iyilerden ise belki daha çok hayır ve iyilik yapar, şayet kötü biriyse olabilir ki tevbe edip iyilikler yapar.” (Buhari, Temenni 6, Müslim, Zikir 10)

* Müslim’in değişik bir rivayetinde ise şöyle buyurulmuştur. “Hiç biriniz ölümü istemeyin. Ölüm kendiliğinden gelmeden önce öleyim diye dua etmesin. İnsan ölünce ameli kesilmiş olur. Gerçek şu ki mü’mine ömrünün uzun oluşu hayatta kalması iyiliklerini çoğaltır.” (Müslim, Zikir 13)

٥٨٦- وعن أنس قال : قال رسولُ الله ﷺ : لا يَتَمَنَّيَنَّ أَحَدُكُمُ الموتَ لِضُرٍّ أصابهُ فَإن كان لا بُدَّ فاعِلاً فَلْيَقُلْ : اللَّهمَّ أَحْيِني ما كانت الحَياةُ خَيْراً لي، وتَوَفَّني إذا كانت الوَفاةُ خَيراً لي .

586: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Başa gelen bir sıkıntı sebebiyle hiç biriniz ölmeyi istemesin. Eğer ölümü istemek zorunda kalırsa şöyle desin: Allah’ım yaşamak benim için hayırlı ise bana hayat ver, ölmek benim için hayırlı olduğu zaman canımı al.” (Buhari, Merda 19, Müslim, Zikir 10)

٥٨٧- وعَنْ قَيسِ بنِ أبي حازمٍ قال : دَخَلْنا عَلى خَبَّابِ بنِ ألارَتِّ نَعُودُهُ وقَدِ اكْتَوى سبْعَ كَيَّاتٍ فقال : إن أَصْحابَنا الَّذِينَ سَلَفُوا مَضَوْا ولمْ تَنْقُصهُمُ الدُّنْيا، وإنا أَصَبْنَا ما لا نَجِدُ لَهُ مَوْضعا إلا التراب، ولَوْلا أن النبي ﷺ نهانا أن نَدْعُوَ بالمَوْتِ لَدَعَوْتُ بِهِ، ثُمَّ أَتَيْنَاهُ مَرَّةً أخرى وَهُوَ يَبْني حائِطاً لَهُ، فقال : إن المُسْلِمَ لَيُؤْجَرُ في كُلِّ شَيْءٍ يُنْفِقُهُ إلا في شَيْءٍ يَجْعَلُهُ في هذَا الترابِ.

587: Kays ibni Ebu Hazım şöyle demiştir:

Habbab ibnü’l Eret’i hasta olduğu için ziyaretine gittik. Vücudu yedi yerden şifa için dağlanmıştı. Bize şöyle dedi:

-Eski dostlarımız dünyaya kapılmadan göçüp gittiler. Dünyalık onların sevaplarını eksiltmedi. Biz ise o kadar çok mala sahip olduk ki koyacak yer bulamayıp (inşaat ve bina olarak) toprağa gömdük. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bizi ölümü istemekten yasaklamış olmasaydı ölümüm için dua edecektim.

Başka bir zaman Habbab'ın yanına gittiğimizde duvar örüyordu. Bize şunları söyledi: Müslüman şu toprağa(ihtiyaç dışında yapılan evler, binalar...) harcadığından başka harcadığı her şeyden ecir alır, sevap kazanır. Buhari, Merda 19, Müslim, Zikir 12)

BÖLÜM: 68

GÜNAHTAN SAKINIP ŞÜPHELİ ŞEYLERDEN UZAK DURMAK

قال الله تعالى : ﴿ إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُم مَّا لَيْسَ لَكُم بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِندَ اللَّهِ عَظِيمٌ﴾

"Çünkü siz bu iftirayı dilden dile birbirinize aktarıyor, hakkında sahibi olmadığınız şeyi ağzınızda geveleyip duruyorsunuz. Bunun önemsiz günahsız ve kolay bir iş sanıyorsunuz. Halbuki o Allah katında büyük bir günahtır." (24 Nur 15)

قال الله تعالى : ﴿ إن رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ﴾

"Çünkü Rabbin her an ve zamanda herkesi ve her şeyi gözetleyip durmaktadır." (89 Fecr 14)

٥٨٨- وعن النُّعمان بنِ بَشيرٍ ﷺ قال : سَمِعْتُ رسُولَ الله ﷺ يقُولُ : إن الحلالَ بيِّنٌ، وإن الحَرامَ بيِّنٌ، وَبَيْنَهُما مُشْتَبِهاتٌ لاَ يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ، فَمَنِ اتَّقى الشُّبهاتِ، اسْتَبْرأَ لِدِينِهِ وعِرْضِهِ، وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبهاتِ، وَقَعَ فِي الحَرامِ، كالرَّاعِي يَرْعى حَوْلَ الحِمَى يُوشِكُ أن يَرْتَعَ فيهِ، ألا وإن لِكُلِّ مَلِكٍ حِمى، ألا وإن حِمَى الله مَحَارِمُهُ، ألا وإن فِي الجَسَدِ مُضْغَةً إذا صَلَحَت صَلَحَ الجَسَدُ كُلُّهُ، وَإذا فَسَدَتْ فَسَدَ الجَسَدُ كُلُّهُ: ألا وَهِيَ القَلْبُ .

588: Numan ibni Beşîr (Allah Onlardan razı olsun) Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim dedi:

"Helal olan şeyler bellidir, haram olan şeyler de bellidir. Bu ikisinin arasında halkın bir çoğunun helal mi haram mı olduğunu bilmediği şüpheli konular vardır.

Şüpheli işlerden sakınanlar dinlerini ve ırzlarını korumuş olurlar. Şüpheli şeylerden sakınmayanlar ise zamanla harama dalıp giderler. Aynen sürüsünü başkasına ait bir arazinin etrafında otlatan çoban gibi ki onların o araziye girmesi mümkündür ve tehlikelidir.

Dikkat edin her hükümdarın girilmesi yasaklanmış bir arazisi vardır. Unutmayın Allah'ın yasak arazisi de haram kıldığı şeylerdir. Şunu iyi bilin ki insan vücudunda bir et parçası vardır. Eğer bu et parçası iyi olursa bütün vücut iyi olur.

Eğer o bozulursa bütün vücut bozulur. İşte bu et parçası kalbdir.” (Buhari, iman 39, Müslim Müsakat 109)

٥٨٩- وعن أنس أن النبي ﷺ وَجَدَ تَمْرةً في الطَّرِيق، فقال : لَوْلا إني أخافُ أن تكُونَ مِنَ الصَّدَقَةِ لأَكَلْتُها .

589: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) yolda bir hurma buldu ve: “Bu hurmanın sadaka olması ihtimalinden korkmasaydım onu yerdim”, buyurdu. (Buhari, Büyu’ 4, Müslim, Zekat 164)

٥٩٠- وعن النوَّاسِ بنِ سَمعان رضي الله عنه عن النبيِّ ﷺ قال : البِرُّ حُسنُ الخُلُقِ ، والإثمُ ما حاكَ في نَفْسِكَ، وكَرِهْتَ أن يَطَّلعَ عَلَيْهِ النَّاسُ .

590: Nevvas ibni Seman (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Gerçek müslüman olmak demek; güzel ahlaklı olmak demektir. Günah ise, kalbini tırmalayıp rahatsız eden(tereddüt uyandıran) ve insanların bilmesini istemediğin her şeydir.” (Müslim, Birr 14)

٥٩١- وعن وابصةَ بن معبدٍ رضي الله عنه قال : أتَيْتُ رسُولَ الله ﷺ فقال : جِئْتَ تَسْأَلُ عَنِ البِرِّ؟ قلت: نعم، فقال : اسْتَفْتِ قَلْبَكَ، البِرُّ : مَا اطْمَأنت إلَيْهِ النَّفْسُ، واطْمَأن إلَيْهِ القَلْبُ، والإثمُ ما حاكَ في النَّفْسِ وتَرَدَّدَ في الصَّدْرِ، وإن أَفْتَاكَ النَّاسُ وَأَفْتَوكَ .

591: Vabısa ibni Ma’bed (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)’in yanına varmıştım. “Bana gerçek müslümanlığın ne olduğunu sormaya mı geldin?” buyurdu. Evet dedim. O zaman şunları söyledi:

“Kalbine sor, kalbine danış, kalbine müracaat et. Gerçek müslüman olmak demek; nefsin uygun gördüğü ve yapılmasını kalbin onayladığı şeydir.

Günah ise kalbini tırmalayıp seni rahatsız eden ve başkaları sana nice nice fetvalar verse bile kalbinde şüphe ve tereddüd uyandıran şeydir.” (Ahmed ibni Hanbel, Müsned IV. 227-28, Darimi, Büyu’ 2)

٥٩٢- وعن أبي سِرْوَعَةَ عُقْبةَ بن الحارثِ عليٍّ رضي الله عنه أنه تَزَوَّجَ ابْنَةً لأبي إهاب بنِ عَزِيزٍ، فَأَتَتْهُ أمرأةٌ فقالت : إني قد أَرْضَعْتُ عُقْبَةَ وَالَّتي قَدْ تَزَوَّجَ بها فقال لَها عُقْبَةُ : ما أَعْلَمُ إنك أَرْضَعْتِني ولا أخْبَرْتِني، فَرَكِبَ إلى رَسُولِ الله ﷺ بالمَدِينَةِ، فَسَأَلَهُ، فقال رَسُولُ الله ﷺ : كَيْفَ، وَقَدْ قِيلَ؟! فَفَارَقَهَا عُقْبَةُ ونكَحَتْ زَوْجاً غَيرَهُ.

592: Ebu Sirvea Ukbe İbni Haris (Allah Ondan razı olsun) den bildirildiğine göre kendisi Ebu İhab ibni Aziz’in kızı ile evlenmişti. Sonra bir kadın gelip ona şöyle dedi-Ben Ukbe’yi de evlendiği kadını da emzirmiştim Ukbe o kadına- Beni emzirdiğini bilmiyorum. Bu konuda daha önce bana haber vermedin, dedi. Sonra da

hemen bineğine atlayıp Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e danışmak üzere Medine'ye gitti. Oraya vardı ve olayın hükmünü sordu: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) 'de: "Madem ki böyle kardeş olduğunuz söyleniyor o kadınla nasıl evli kalabilirsin?" buyurunca Ukbe derhal ondan ayrıldı, kadın da başka biriyle evlendi. (Buhari, İlim 26)

٥٩٣- وعنِ الحَسنِ بن عليٍّ رضي اللهُ عَنْهُما قال : حَفظْتُ مِنُ رسُولِ الله ﷺ : دَعْ مَا يرِيبُكَ إلى مَا لاَ يرِيبُكَ .

593: Hasan ibni Ali (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu kendisinden duyup ezberledim:

"Sana şüphe veren şeyi bırak, şüphe vermeyene bak!.." (Tirmizi , Kıyame 60)

٥٩٤- وعَنْ عائشةَ رضي اللهُ عنها قالتْ : كان لأبي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ، غُلامٌ يُخْرِجُ لَهُ الخَرَاجَ، وكان أبو بَكْرٍ يأْكُلُ مِنْ خَرَاجِهِ، فَجَاءَ يَوماً بِشَيءٍ، فَأَكَلَ معَهُ أَبُو بَكْرٍ، فَقَال لَهُ الغُلامُ : تَدْرِي مَا هذا ؟ فَقَال أبو بكرٍ : ومَا هُوَ؟ قال : كُنْتُ تَكَهَّنْتُ لإنسان فِي الجاهِلِيَّةِ وَمَا أُحْسِنُ الكَهَانَةَ إلا إني خَدَعْتُهُ، فَلَقِيَنِي، فَأَعْطَاني بذلِكَ هذا الَّذِي أَكَلْتَ مِنْهُ، فَأَدْخَلَ أَبُو بَكْرٍ يَدَهُ فَقَاءَ كُلَّ شَيْءٍ فِي بَطْنِهِ.

594: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ebu Bekir es-Sıddîk (Allah Ondan razı olsun)'ın bir kölesi vardı. Bu köle kazancının belli bir kısmını Ebu Bekir'e verir, o da bundan yerdi.

Yine bir gün köle kazandığı bir şeyi getirdi. Ebu Bekir de onu yemeğe başladı. Köle Ebu Bekir'e:

-Yediğin şeyin ne olduğunu biliyor musun? Diye sordu. Ebu Bekir de: Söyle bakalım neymiş bu? deyince köle:

-Falcılıktan anlamadığım halde cahiliye devrinde bir kimseye falcılık yaparak adamı aldatmıştım. Bu gün onunla karşılaştık, adam o gün yaptığım işe karşılık işte bu yediğin şeyi verdi, dedi. Bunun üzerine Ebu Bekir parmağını ağzına sokarak yediklerinin hepsini çıkarıp kustu. (Buhari, Menakıbul Ensar 26)

٥٩٥- وعن نافعٍ أن عُمَرَ بنَ الخَطَّابِ ، كان فَرَضَ للمهاجرينَ الأَوَّلينَ أربعةَ آلافٍ وفرض لابنِهِ ثلاثة آلافٍ وخمسمائة، فقيل له : هو من المهاجرينَ فَلِمَ نَقَصَهُ؟ فقال : إنما هَاجر بِهِ أَبُوهُ. يَقُولُ : لَيْسَ هُوَ كَمَنْ هَاجر بِنَفْسِهِ.

595: Nafi'den rivayet edildiğine göre Ömer ibn-ül Hattab (Allah Ondan razı olsun) ilk hicret eden sahabilere dörder bin, oğlu Abdullah'a da üç bin beşyüz dirhem maaş bağlamıştı. Hz. Ömer'e: Oğlun da ilk hicret edenlerden biridir, onun hakkını niçin kıstın? Diye sordular. Hz. Ömer de şunları söyledi:

- Oğlum babasıyla birlikte hicret etti, o yüzden tek başına hicret edenlerle bir tutulamaz. (Buhari, Menakıbul Ensar 45)

٥٩٦- وعن عَطيَّةَ بنِ عُرْوَةَ السَّعْدِيِّ الصَّحابي ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : لا يَبْلُغُ العَبْدُ أن يكُونَ مِنَ المُتَّقِينَ حَتى يَدَعَ مَا لا بَأْسَ بِهِ، حَذَرا لِمَا بِهِ بأسٌ.

596: Atiyye ibni Urve es-Saidi (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kul günaha girerim korkusuyla yapılması yasak olmayan bazı şeylerden bile uzak durmadıkça Allah'tan korkup yolunu Allah ve kitabıyla bulanlar muttakiler yani Allahtan korkan kişiler derecesine çıkamaz." (Tirmizi , Kıyamet 19) (Tirmizi , Kıyamet 19)

BÖLÜM: 69

İNSANLAR BOZULUP BOZUKLUK ARTINCA BİR KENARA ÇEKİLMENİN İYİ OLACAĞI

قال الله تعالى : ﴿ فَفِرُّوا إِلَى اللَّهِ إني لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴾

"Ey insanlar, boş, anlamsız, sahte ve kötü olan her şeyden kaçıp Allah'a sığının. Gerçekten ben, onun tarafından gönderilmiş bir uyarıcıyım." (51 Zariyat 50)

٥٩٧- وعن سعد بن أبي وقاصٍ ﷺ ، قال : سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ : إن الله يُحِبُّ العَبدَ التَّقِيَّ الغَنيَّ الخَفِيَّ .

597: Sa'd ibni Ebu Vakkas (Allah Ondan razı olsun) Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim, dedi. "Allah; kendisinden korkan gönlü zengin kendi halinde işiyle gücüyle ve ibadetiyle uğraşan kulunu sever." (Müslim, Zühd 11)

٥٩٨- وعن أبي سعيد الخُدريِّ ﷺ ، قال رَجُلٌ : أَيُّ النَاسِ أفضَلُ يا رسُولَ الله ؟ قال : مُؤْمِنٌ مجَاهِدٌ بِنَفسِهِ ومَالِهِ في سبِيلِ الله . قال : ثم من ؟ قال : ثم رَجُلٌ مُعْتَزِلٌ في شِعْبٍ مِن الشِّعَابِ يَعْبُدُ رَبَّهُ .

وفي رواية: يَتَّقِي الله، وَيَدَعُ النَّاسَ مِن شَرِّهِ .

598: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir sahabi: -Ya Rasulallah hangi insan daha değerlidir? Diye sordu. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Canıyla malıyla Allah yolunda savaşan mü'min kimse" buyurdu. Sonra kimdir diye sordu. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İnsanların fitnelerinden ayrılıp dağ aralarına çekilip Rabbine ibadet eden kimsedir" buyurdu.

* Başka bir rivayette: "Allah'a karşı gelmekten sakınıp yolunu Allah ve kitabıyla bulan ve kimseye zararı dokunmayan adamdır." Buyurdu. (Buhari, Cihad 2, Müslim, İmara 132)

٥٩٩- وعنه قال : قال رسولُ الله ﷺ : يُوشِكُ أن يَكُونَ خَيْرَ مَالِ المُسْلِمِ غَنَمٌ يَتَّبِعُ بِهَا شَعَفَ الجِبَالِ، وَمَوَاقِعَ القَطْرِ، يَفِرُّ بِدِينِهِ مِنَ الفِتَنِ .

599: Yine Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kısa bir zaman sonra meydana gelecek fitne ve fesatlardan dolayı bir müslümanın en hayırlı malı, dinini fitnelerden korumak için dağ tepelerinde dolaştırdığı ve yağmur sularının biriktiği yerlerde otlattığı davarı olacaktır." (Buhari, İman 12)

٦٠٠- وعَنْ أبي هُرَيرة ﷺ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال : مَا بَعَثَ الله نَبِيًّا إلا رَعَى الغَنَمَ فَقال : أَصْحَابُه: وَأنت؟ قال : نَعَمْ، كُنْتُ أَرْعَاهَا عَلى قَرارِيطَ لأَهْلِ مَكَّةَ.

600: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın gönderdiği her peygamber mutlaka koyun gütmüştür", buyurdu. Bunun üzerine sahabileri: Sende mi güttün ya Rasulallah? Diye sordular. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Evet Mekkelilerin koyunlarını Kararît denilen yerde güderdim", buyurdu. (Buhari, İcara 2)

٦٠١- وعنه عَنْ رسولِ الله ﷺ أنهُ قال : مِنْ خَيْرِ مَعَاشِ النَّاسِ لَهُمْ رَجُلٌ مُمْسِكٌ عِنَانَ فَرَسِهِ فِي سَبِيلِ الله، يَطِيرُ عَلى مَتْنِهِ، كُلَّمَا سَمِعَ هَيْعَةً أَوْ فَزْعَةً، طَارَ عَلَيْهِ يَبْتَغِي القَتْلَ، أَوِ المَوْتَ مَظَانَّه، أَوْ رَجُلٌ فِي غُنَيْمَةٍ فِي رَأْسِ شَعَفَةٍ مِن هذهِ الشَّعَفِ، أَوْ بَطنِ وادٍ مِن هذهِ الأَودِيَةِ، يُقِيمُ الصَّلاةَ، وَيُؤتِي الزَّكَاةَ، ويَعْبُدُ رَبَّهُ حَتَّى يَأْتِيَهُ اليَقِينُ، ليس مِنَ النَّاسِ، إلا فِي خَيْرٍ .

601: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"İnsanlardan en hayırlı geçim yolunu tutanlardan biri Allah için savaşmak üzere atının dizginlerine yapışan kimsedir. O kişi savaşa çağıran veya yardım isteyen bir ses duyunca ölümü göze alıp atının sırtında o yöne uçar ve ölümün kol gezdiği yerlere kendini atar.

Yine insanlardan en hayırlı geçim yolu tutanlardan biri de tepelerden birinde veya vadilerden birinde koyunlarını otlatan kimsedir. Bu kimse de namazına gereği şekilde duyarlı ve devamlı olup zekatını veriyor ve ölünceye kadar da Rabbine kulluğa devam ediyor. Ve insanlara karşı da daima iyilikte bulunan ve faydası dokunan kimsedir." (Müslim, İmara 125)

BÖLÜM: 70

İNSANLARLA BİR ARADA YAŞAMANIN KIYMETİ

قال الله تعالى : ﴿ يَا أيها الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تُحِلُّواْ شَعَآئِرَ اللّهِ وَلاَ الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلاَ الْهَدْيَ وَلاَ الْقَلآئِدَ وَلآ آمينَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُونَ فَضْلاً مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانا وَإذا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُواْ وَلاَ يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ أن صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أن تَعْتَدُواْ وَتَعَاوَنُواْ عَلَى الْبرِّ وَالتَّقْوَى وَلاَ تَعَاوَنُواْ عَلَى ألاثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُواْ اللّهَ إن اللّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴾

"Ey iman edenler! Allah'ın (koyduğu, dinî) işaretlerine, haram aya, (Allah'a hediye edilmiş) kurbana, (ondaki) gerdanlıklara, Rablerinin lütuf ve rızasını arayarak Beyt-i Haram'a yönelmiş kimselere (tecavüz ve) saygısızlık etmeyin. İhramdan çıkınca avlanabilirsiniz. Mescid-i Haram'a girmenizi önledikleri için bir topluma karşı beslediğiniz kin sizi tecavüze sevketmesin! İyilik ve (Allah'ın yasaklarından) sakınma üzerinde yardımlaşın, günah ve düşmanlık üzerine yardımlaşmayın. Allah'tan korkun; çünkü Allah'ın cezası çetindir. ." (5 Maide 2)

BÖLÜM: 71

ALÇAK GÖNÜLLÜ OLUP MÜ'MİNLERE KOL KANAT GERMEK

قال الله تعالى : ﴿ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴾

"Ey peygamber senin yolunda giden mü'minlere, kol kanat ger, alçak gönüllü ol." (26 Şuara 215)

قال الله تعالى : ﴿ يَا أيها الَّذِينَ آمَنُواْ مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴾

"Ey iman edenler! sizden kim dininden dönerse bilsin ki, Allah yakında öyle bir toplum getirir ki O, onları sever, onlar da O'nu severler. Mü'minlere karşı alçak gönüllü, Allah'tan gelen gerçekleri örtbas edenlere karşı, onurlu ve şiddetlidirler." (5 Maide 54)

قال الله تعالى : ﴿ يَا أيها النَّاسُ أنا خَلَقْنَاكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إن أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ أن اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴾

"Ey insanlar! Bakın biz sizi, bir erkekten ve kadından yarattık. Sizi birbirinizi tanıyasınız diye, milletlere ve kabilelere ayırdık. Şüphesiz Allah katında şerefli ve itibarlı olanınız; Allahtan en fazla korkanınızdır . Çünkü Allah, her şeyi bilendir, her şeyden haberdar olandır." (49 Hucurat 13)

قال الله تعالى : ﴿ فَلَا تُزَكُّوا أنفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى ﴾

"... O halde ey insanlar siz, kendinizi temize çıkarmaya kalkışmayın O, kötülükten sakınanı daha iyi bilir." (53 Necm 32)

قال الله تعالى : ﴿ وَنَادَى أَصْحَابُ الأَعْرَافِ رِجَالاً يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَاهُمْ قَالُواْ مَا أَغْنَى عَنكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ أَهَؤُلاء الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لاَ يَنَالُهُمُ اللّهُ بِرَحْمَةٍ ادْخُلُواْ الْجَنَّةَ لاَ خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلاَ أَنتُمْ تَحْزَنُونَ﴾

"Yine A'raf ehli(A'raf: Cennetle cehennem arasında yüksek bir alandır ki,sevapları ile günahları eşit olanlarAllahın dilediği bir zamana kadar burada kalacaklar, daha sonra Allahın affına nail olarak da cennete gireceklerdir)yüzlerindeki işaretlerinden tanıdıkları kimselere şöyle seslenecekler:, Mal mülk biriktirmeniz, çokluğunuz ve büyüklük taslamanız size hiçbir yarar sağlamadı. Allah'ın rahmetine erişemeyecekler diye yemin ettiğiniz, bu kişiler bunlar mı? Onlara: Girin cennete size korku yok, hüzün de duymayacaksınız, diye sesleniliyor." (7 Araf 48-49)

٦٠٢- وعن عِيَاضِ بن حِمَارٍ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ :أن الله أَوحَى إليَّ أن تَوَاضَعُوا حتى لا يَفْخَرَ أَحَدٌ على أَحَدٍ، ولا يَبغِيَ أَحَدٌ على أَحَدٍ.

602: Iyaz ibni Hımar (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah bana alçak gönüllü olmamızı ve hiç kimse kimseye karşı öğünüp böbürlenmesin ve hiçbir kimse de kimseye karşı zulmedip aşırı gitmesin diye vahyederek bildirdi ." (Müslim, Cennet 64)

٦٠٣- وعَنْ أبي هريرة ﷺ أن رسول الله ﷺ قال : ما نَقَصَتْ صَدَقَةٌ من مالٍ، وما زادَ الله عَبداً بِعَفْوٍ إلا عِزًّا وما تَوَاضَعَ أَحَدٌ لله إلا رَفَعَهُ الله .

603: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sadaka vermekle mal eksilmez. Allah affeden kulunun değerini artırır. Allah kendisine karşı alçak gönüllü olanları yükseltir ve yüceltir." (Müslim, Birr 69)

٦٠٤- وعن أنس ﷺ أنهُ مَرَّ على صِبيان فَسَلَّمَ عَلَيْهِمْ وقال : كان النَّبِيُّ ﷺ يَفْعَلُهُ.

604: Enes (Allah Ondan razı olsun) çocukların yanından geçerken onlara selam verdi ve Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de çocuklara böyle selam verirdi, dedi. (Buhari, İstizan 15, Müslim, Selam 1)

٦٠٥- وعنه قال :إن كانت الأمة من إمَاءِ أَهْلِ المَدينَةِ لتَأخذ بِيَدِ النبيِّ ﷺ ، فَتَنْطَلِقُ بِهِ حَيْثُ شَاءتْ.

605: Yine Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Medineli bir kimsenin hizmetçisi olan bir cariye Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in elinden tutar ve onu istediği yere kadar götürür, işini gösterirdi. (Buhari, Edeb 61)

٦٠٦- وعن ألاسوَدِ بن يَزيدَ قال : سُئِلَتْ عَائِشَةُ رضي الله عَنْهَا : ما كان النَّبيُّ ﷺ يَصنَعُ في بَيْتِهِ ؟ قالت : كان يَكونُ في مِهْنَةِ أَهْلِهِ- يَعني: خِدمَةِ أَهلِهِ- فإذا حَضَرَتِ الصَّلاةُ، خَرَجَ إلى الصلاةِ.

606: Esved ibni Yezid şöyle demiştir: Hz. Aişe'ye Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) evinde ne yapardı diye soruldu da o da şu cevabı verdi:

-Ailesinin işleri olan ev işleriyle uğraşırdı. Namaz vakti gelince de camiye çıkardı. (Buhari, Ezan 44)

٦٠٧- وعن أبي رِفَاعَةَ تَميمِ بن أُسَيدٍ ﷺ قال : انتهَيْتُ إلى رسولِ الله ﷺ وهو يَخْطُبُ، فقلتُ: يا رسولَ الله، رجُلٌ غَريبٌ جاءَ يَسْأَلُ عن دِينِهِ لا يَدري مَا دِينُهُ ؟ فَأَقْبَلَ عَليَّ رسولُ الله ﷺ وتَرَكَ خُطْبَتَهُ حتى انتهى إليَّ، فَأُتِيَ بِكُرْسِيٍّ، فقَعَدَ عَلَيهِ، وَجَعَلَ يُعَلِّمُني مِمَّا عَلَّمَه الله، ثم أَتَى خُطْبَتَهُ، فَأَتَمَّ آخِرَهَا.

607: Ebu Rifaa Temim ibni Üseyd (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Hutbede iken Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına geldim ve (kendimi kasdederek) Ya Rasulallah dinini bilmeyen bir garib geldi, dini sorup öğrenmek istiyor, dedim.

Rasulullah bana döndü, baktı, hutbeyi bırakıp yanıma geldi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e bir sandalye getirdiler üzerine oturdu ve Allah'ın kendisine öğrettiği şeylerden bana öğretmeye başladı. Sonra da hutbesine dönerek konuşmasını tamamladı. (Müslim, Cuma 60)

٦٠٨- وعن أنس أن رسولَ الله ﷺ كان إذا أكَلَ طَعَاماً لَعِقَ أصابعَهُ الثّلاثَ قال : وقال : إذا سَقَطَتْ لُقْمَةُ أَحَدِكُمْ، فَلْيُمِطْ عَنْها ألاذى، ولْيأْكُلْها وَلا يَدَعْها للشيطان. وَأمرأن تُسْلتَ القَصعةُ، قال : فَإنكُمْ لاَ تَدْرُونَ في أَيِّ طَعَامِكُمُ البَرَكَةُ .

608: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) yemek yediği zaman üç parmağıyla yer ve üç parmağını da yalayarak şöyle buyururdu: "Herhangi birinizin lokması yere düştüğü zaman ona bulaşan şeyi temizleyip lokmayı yesin onu şeytana bırakmasın." Tabakların temizlenmesini emrederek: "Zira bereketin yemeğin hangi parçasında bulunduğunu bilemezsiniz." (Müslim, Eşribe 136)

٦٠٩- وعن أبي هُريرة ﷺ ، عن النبي ﷺ قال : ما بَعَثَ الله نَبِيًّا إلا رَعَى الغَنَمَ قال : أصحابُه وَأنت ؟ فقال : نَعَمْ كُنْتُ أَرْعَاهَا عَلى قَرَارِيطَ لأَهْلِ مَكَّةَ.

609: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) : "Allah'ın gönderdiği her peygamber mutlaka koyun gütmüştür", buyurdu. Bunun üzerine sahabileri: Sende mi güttün ya Rasulallah? Diye sordular. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Evet

Mekkelilerin koyunlarını Kararît denilen yerde güderdim", buyurdu. (Buhari, İcara 2)

٦١٠- وعنهُ، عن النبيِّ ﷺ قال : لَو دُعِيْتُ إلى كُرَاعٍ أو ذِرَاعٍ لأَجَبْتُ، وَلَوْ أُهْدِيَ إليَّ ذِراعٌ أو كُراعٌ لَقَبلْتُ .

610: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Eğer paça veya kürek kemiği eti yemeğine davet edilsem derhal giderim. Şayet bana paça ve kürek kemiği eti hediye edilse onu da hemen kabul ederim." (Buhari, Hibe 2)

٦١١- وعن أنس ﷺ قال : كانت نَاقَةُ رَسُولِ الله ﷺ العَضْبَاءُ لاَ تُسْبَقُ، أَوْلا تكَادُ تُسْبَقُ، فَجَاءَ أعْرابي عَلى قَعُودٍ لَهُ، فَسَبَقَهَا فَشَقَّ ذلِكَ عَلى المُسْلِمِين حَتَّى عَرَفَهُ، فَقال : حَقّ عَلى الله أن لاَ يَرْتَفِعَ شَيْءٌ مِنَ الدُّنْيَا إلا وَضَعَهُ.

611: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in devesi Adba yarışta birinciliği başkasına devretmezdi veya diğer develer onu geçmeye yaklaşamazlardı. Günün birinde devesiyle gelen bir bedevi Adbâ'yı geçti. Bu durum müslümanlara ağır geldi. durumu anlayan Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Dünyada yükselen bir şeyi alçaltmak Allah'ın değişmez bir kanunudur." (Buhari, Cihad 59)

BÖLÜM: 72

KİBİR VE KENDİNİ BEĞENMENİN HARAM OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ تِلْكَ الدَّارُ الآخِرةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الأرض وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾

"Ahiret yurduna gelince, biz orayı yeryüzünde büyüklük taslamayan ve bozgunculuk çıkarmak istemeyen kimselere ayırmış bulunuyoruz. Çünkü (en güzel)sonuç, Allahtan korkanlarınındır ." (28 Kasas 83)

قال الله تعالى : ﴿ وَلاَ تَمْشِ فِي الأرض مَرَحًا إنكَ لَن تَخْرِقَ الأرض وَلَن تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولاً ﴾

"Yeryüzünde kibirlenerek, böbürlenerek dolaşma, yürüme; çünkü(gücünle ve azametinle) ne yeri yarabilirsin ve ne de boyca dağlara ulaşabilirsin." (17 İsra 37)

قال الله تعالى : ﴿ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الأرض مَرَحًا إن اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴾

“Küçümseyerek, kibirlenerek halka surat asma, yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Şüphe yok ki Allah, kendini beğenmiş kibirlenip övünenlerin hiç birini sevmez.” (31 Lokman 18)

قال الله تعالى : ﴿ إن قَارُونَ كان مِن قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إن مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولِي الْقُوَّةِ إِذْ قال لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إن اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الآخِرَةَ وَلَا تَنسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِن كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الأرض إن اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ قال إنما أُوتِيتُهُ عَلَى عِلْمٍ عِندِي أَوَلَمْ يَعْلَمْ أن اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِن قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْأَلُ عَن ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قال الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إنهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ وَقال الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِّمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلَقَّاهَا إلا الصَّابِرُونَ فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الأرض فَمَا كان لَهُ مِن فِئَةٍ يَنصُرُونَهُ مِن دُونِ اللَّهِ وَمَا كان مِنَ المُنتَصِرِينَ ﴾

“Kârûn’da Musa’nın kavmindendi. Zenginliğiyle böbürlenerek toplumuna karşı şımarıp onlara karşı azgınlık etmişti. Biz kendisine öyle hazineler vermiştik ki, sadece anahtarlarını taşımak bile bir grup güçlü-kuvvetli insanlara zor gelirdi. Soydaşları ona demişti ki:“Servetinden dolayı böyle şımarma, Allah şımarıkları sevmez .Öyleyse Allah’ın sana verdiklerinden yararlanarak(Allah yolunda harcayarak), yalnızca ahiret yurdunda iyi bir yer tutmanın yolunu ara; bu arada tabii olarak dünyadaki nasibini de unutma ve Allah sana nasıl iyilikte bulunduysa, sen de başkalarına öyle iyilikte bulun; yeryüzünde bozgunculuk etmeyi isteme, çünkü Allah, bozguncuları sevmez.” Kârûn onlara: “Bu servet, bendeki bilgi sayesinde bana verildi, dedi.” Allah’ın ondan önceki kuşaklardan ondan daha güçlü ve ondan daha fazla taraflı ve servet toplamış nicelerini, kibirleri yüzünden yok ettiğini bilmiyor muydu sanki? Günahkarlardan günahları sorulmaz, (Ama şu bir gerçektir ki; Allah her suçlunun günahını bilir. Böyle azgın suçlular, günahlarından dolayı sorguya çekilmezler, sorgulanma-an azaplandırılırlar).

Kârûn görkem ve debdebesi içerisinde toplumunun karşısına çıktı. Dünya hayatına gözünü dikenler: “Ne olurdu bize de Kârûn’a verilenin bir benzeri verilseydi. Şüphe yok ki, o çok şanslı(ne zengin, ne büyük devlet sahibiymiş”, dediler. Kendilerine ilim verilmiş olanlar ise: “Yazıklar olsun size, iman edip doğru dürüst işler yapanlar için, Allah’ın mükafatı daha hayırlıdır. Bu mükafata da ancak her türlü güçlüklere göğüs gerebilenler kavuşabilir.” Ve sonunda Kârûn’u da sarayını da yerin dibine geçirdik. Ona Allah’a karşı yardım edecek bir kimse bulunmadı. Kendisinin de kendisine bir yardımı dokunamadı.” (28 Kasas 76-81)

٦١٢- وعن عبدِ الله بن مسعُودٍ ﵁ ، عن النبيِّ ﷺ قال : لاَ يَدْخُل الجنَّةَ مَنْ كان فِي قَلْبهِ مِثْقال ذَرَّةٍ مِنْ كِبْرٍ. فقال رَجُلٌ : أن الرَّجُلَ يُحبُ أن يكُونَ ثَوْبُه حَسَنا وَنَعْلُهُ حَسَنًا قال : إن الله جَمِيلٌ يُحبُ الجَمالَ، الكِبْرُ بَطَرُ الحَقِّ وَغَمْطُ النَّاسِ .

612: Abdullah ibni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kalbinde zerre kadar kibir olan kimse cennete giremez." Bunun üzerine sahabiden biri: -İnsan elbise ve ayakkabısının güzel olmasını arzu eder, deyince Rasullullah şunları söyledi: "Allah güzeldir, güzeli sever, kibir ise hakkı kabul etmemek ve insanları hor ve küçük görmektir." (Müslim, İman 147)

٦١٣- وعنْ سلمةَ بنِ الأكْوعِ ﷺ ،أن رَجُلاً أكَلَ عِنْدَ رسولِ الله ﷺ بِشِمَالِهِ، فقال : كُلْ بِيَمِينِكَ . قال : لا أَسْتَطِيعُ! قال : لا اسْتَطَعْتَ. مَا مَنَعَهُ إلا الكِبْرُ. قال : فمَا رَفَعهَا إلى فيهِ.

613: Seleme ibni Ekva' (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir adam Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında sol eliyle yemek yemişti de Rasulullah ona: "Sağ elinle ye" buyurdu. Adam kibirinden dolayı yapamıyorum dedi. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de "Yapamaz ol" buyurdu. Hadisi rivayet eden Seleme'nin dediğine göre o adam kibrinden dolayı yapamıyorum demişti. Ravi derki; Rasulullah'ın bu bedduasını alınca elini ağzına götüremez oldu. (Müslim, Eşribe 107)

٦١٤- وعنْ حَارِثَةَ بنِ وهْب ﷺ قال : سَمِعْتُ رسُولَ الله ﷺ يقولُ : ألا أخْبِرُكُم بِأَهْلِ النَّارِ ؟: كُلُّ عُتُلٍ جَوَّاظٍ مُسْتَكْبِرٍ .

614: Harise ibni Vehb (Allah Ondan razı olsun), Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim, demiştir. "Size cehennemliklerin kimler olduğunu haber vereyim mi? Katı kalbli, kaba, malını hayırdan esirgeyen ve kibirli kimselerdir." (Buhari, Eyman 9, Müslim, Cennet 47)

٦١٥- وعن أبي سعيدٍ الخُدريِّ ﷺ ، عَنِ النبيِّ ﷺ قال : احْتَجَّتِ الجنَّةُ والنَّارُ، فقالت النَّارُ: فِيَّ الجَبَّارُونَ وَالمُتَكَبِّرُونَ، وقالت : الجنَّةُ: فِيَّ ضُعَفَاءُ النَّاسِ ومَسَاكِينُهُمْ. فَقَضَى الله بَيْنَهُمَا: إنكِ الجنَّةُ رَحْمَتِي، أَرْحَمُ بِكَ مَنْ أَشَاءُ، وَإنكِ النَّارُ عَذابي، أُعَذِّبُ بِكِ مَنْ أَشَاءُ، وَلِكِلَيكُما عَليَّ مِلْؤُهَا .

615: Ebu Said el Hudrî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cennet ile cehennem münakaşa ettiler. Cehennem: Bende zorba ve kibirliler var, dedi. Cennet ise: Bende de zayıf ve yoksullar var, dedi. Bunun üzerine Allah aralarını şöyle halletti. Ey cennet sen benim rahmetimsin seninle dilediğime merhamet ederim. Ey cehennem sen de benim azabımsın, seninle dilediğime azab ederim. Ben ikinizi de dolduracağım." (Müslim, Cennet 34)

٦١٦- وعن أبي هُريرة ﷺ أن رسولَ الله ﷺ قال : لا يَنْظُرُ الله يَوْمَ القِيَامَةِ إلى مَنْ جَرَّ إزارَهُ بَطَراً .

616: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Kibrinden dolayı elbisesini sürüyerek yürüyen kimsenin yüzüne kıyamet günü Allah rahmet bakışıyla bakmaz.” (Buhari, Libas 1, Müslim, Libas 42)

٦١٧- وعنه قال : قال رسولُ الله ﷺ : ثَلاَثَـةٌ لاَ يُكَلِّمُهُـمُ الله يَـوْمَ القِيَامَـةِ، وَلا يُزَكِّيهِمْ، وَلا يَنْظُرُ إلَيْهِمْ، ولَهُمْ عَذابٌ أَلِيمٌ : شَيْخٌ زان، وَمَلِكٌ كَذَّابٌ، وَعَائِلٌ مُستكْبِرٌ .

617: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Üç grup insan var ki Allah onlarla konuşmaz, onları temize çıkarmaz, suratlarına bile bakmaz. Bu sebeble onlara büyük azab hazırlanmıştır. Bu kimseler, zina eden ihtiyar, yalancı (veya zalim) hükümdar, kibirlenen fakirdir.” (Müslim, İman 172)

٦١٨- وعنه قال : قال رسولُ الله ﷺ : قال : اللهُ عَزَّ وَجَلَّ العِزُ إزَاري، والكِبْرِيَاءُ رِدَائي، فَمَن يُنازِعُني، عَذَّبْتُه.

618: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: Allah şöyle buyurmuştur: “İzzet, şeref, yücelik ve kudret benim gömleğim, büyüklük benim elbisem sayılır. Bunlardan biri kendisinde varmış gibi davranan bana ortak olmak isteyen olursa ona azab ederim.” (Müslim, Birr 136)

٦١٩- وعَنْه أن رسولَ الله ﷺ قال : بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشي فِي حُلَّةٍ تُعْجِبُهُ نَفْسُهُ، مُرَجِّلٌ رَأْسَهُ، يَخْتَال فِي مِشْيَتِهِ، إذْ خَسَفَ الله بِهِ، فهو يَتَجَلْجَلُ فِي الأرض إلى يَوْمِ القِيَامَةِ .

619: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Vaktiyle kendini beğenmiş bir adam güzel elbisesini giymiş, saçını tarayıp çalım satarak(böbürlenerek) yürüyordu. Bu yüzden Allah onu yerin dibine geçiriverdi. O da kıyamet gününe kadar yerin dibine geçip gitmektedir.” (Buhari, Enbiya 54, Müslim, Libas 49)

٦٢٠- وعن سَلَمَةَ بنِ الأكْوَعِ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : لاَ يَزَالُ الرَّجُلُ يَذْهَبُ بِنَفْسِهِ حَتَّى يُكْتَبَ فِي الجبَّارِينَ، فَيُصِيبَهُ مَا أصابهُمْ .

620: Seleme ibni Ekva’ (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Bir kimse kibirlene kibirlene zorbalar grubuna kaydedilir. Böylece onlara verilen ceza ona da verilmiş olur.” (Tirmizi , Birr 61)

BÖLÜM: 73

GÜZEL AHLAK

قال الله تعالى : ﴿ وَإِنكَ لَعَلى خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴾

"Ey peygamber! Sen üstün bir hayat tarzına ve yüksek bir karaktere sahipsin." (68 Kalem 4)

قال الله تعالى : ﴿ وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾

"... O mü'minler ki öfkelerini yutarlarkontrol altında tutarlar) ve insanları affederler. Çünkü Allah iyilik yapanları sever." (3 Al-i İmran 134)

٦٢١- وعن أنس ﷺ قال : كان رسُولُ الله ﷺ أَحْسَنَ النَّاسِ خُلُقاً.

621: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) ahlak yönünden insanların en güzeli idi. (Buhari, Edeb 112, Müslim, Mesacid 267)

٦٢٢- وعنه قال : مَا مسَسْتُ ديباجاً وَلا حَرِيراً أَليَنَ مِنْ كفِّ رَسولِ الله ﷺ وَلاَ شَمَمْتُ رائحةً قَطُّ أَطْيَبَ مِنْ رَائحَةِ رَسُولِ الله ، وَلَقَدْ خَدَمْتُ رَسُولَ الله ﷺ عَشْرَ سِنِينَ، فَما قال لي قَطُّ : أُفٍّ، وَلا قال لِشَيْءٍ فعَلْتُه : لِمَ فعَلْتَهُ ؟ وَلاَ لِشَيْءٍ لَمْ أَفْعَلْهُ : إلا فعلت كَذا ؟.

622: Yine Enes (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre şöyle demiştir. Ben Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in ellerinden daha yumuşak ne bir atlasa ne bir ipeğe dokunmuş değilim. Onun vücudunun kokusundan daha hoş bir koku da koklamadım. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e on yıl hizmet ettim bana hiçbir sefer öf bile dememiştir. Yaptığım bir şeyden dolayı niçin böyle yaptın? demediği gibi, yapmadığım bir şey sebebiyle şöyle yapsan olmaz mıydı? da dememiştir. (Buhari, Savm 53, Müslim, Fezail 82)

٦٢٣- وعن الصَّعب بن جَثَّامَةَ ﷺ قال : أَهْدَيْتُ رسُولَ اللهِ ﷺ حِمَاراً وَحْشِيّا فَرَدَّهُ عَلي، فلمَّا رأى مَا فِي وَجْهي قال : أنا لَمْ نَرُدَّهُ عَلَيْكَ إلا أنا حُرُمٌ .

623: Sa'b ibni Cessame (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e bir yaban eşeği hediye etmiştim. Fakat kabul etmedi, yüzüme bakıp ta üzüldüğümü görünce: "Hediyeni ihramlı olduğum için almadım", buyurdu. (Buhari , Cezaus Sayd 6, Müslim, Hacc 50)

٦٢٤- وعن النَّواسِ بنِ سمعان ﷺ قال : سألتُ رسُولَ الله ﷺ عن البِرِّ والإثمِ فقال : البِرُّ : حُسْنُ الخُلُقِ، والإثمُ : مَا حَاكَ فِي نَفْسِكَ، وَكَرِهْتَ أن يَطَّلعَ عَلَيْهِ النَّاسُ

624: Nevvas ibni Sem'an (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e iyilik ve kötülüğün, günah ve sevabın ne olduğunu sordum. Buyurdular ki:

"İyilik gerçek müslümanlık, sevaba vesile olan şeyler, güzel ahlaktan ibarettir. Günah ve kötülük ise insanın kalbini tırmalayan ve başka kimselerin bilmesini istemediğin şeydir." (Müslim, Birr 14)

٦٢٥- وعن عبد الله بن عمرو بن العاص رضي الله عنهما قال : لم يكن رسولُ الله ﷺ فَاحِشاً ولا مُتَفَحِّشاً. وكان يَقُولُ : أن مِنْ خِيارِكُم أَحْسَنكُمْ أَخْلاقاً .

625: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in söz ve hareketlerinde hiçbir kötülük ve çirkinlik bulunmadığı gibi kötü ve çirkin olan şeylere de asla yönelmez ve şöyle buyururdu: "Sizin en hayırlı olanınız ahlakı en güzel olanınızdır." (Buhari, Menakıb 23, Müslim, Fezail 68)

٦٢٦- وعن أبي الدرداء رضي الله عنه، أن النبي ﷺ قال : ما من شَيءٍ أَثْقَلُ فِي مِيزَانِ المُؤمِنِ يَومَ القِيَامَةِ من حُسْنِ الخُلُقِ، وإن الله يُبْغِضُ الفَاحِشَ البَذِيَّ .

626: Ebu'd Derda (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kıyamet gününde mü'minin terazisinde güzel ahlaktan daha ağır bir şey bulunmaz. Allah çirkin hareketler yapan ve kötü sözler söyleyen her kişiden nefret edip buğzeder ve onları sevmez." (Tirmizi , Birr 61)

٦٢٧- وعن أبي هُريرة ﷺ قال : سُئِلَ رسُولُ الله ﷺ عَنْ أَكْثرِ مَا يُدْخِلُ النَّاسَ الجنَّةَ ؟ قال : تَقْوى الله وَحُسْنُ الخُلُقِ وَسُئِلَ عَن أَكثرِ مَا يُدْخِلُ النَّاسَ النَّارَ، فَقال : الْفَمُ وَالفَرْجُ.

627: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e insanların cennete girmelerine en çok sebep olan nedir? diye soruldu. Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "ve güzel ahlaklı olmaktır", buyurdu. İnsanların cehenneme girmelerine en çok sebep olan nedir? diye sorulunca da: "İnsanın ağzındaki dili ve cinsel organıdır", buyurdu. (Tirmizi, Birr 62)

٦٢٨- وعنه قال : قال رسول الله ﷺ : أَكْمَلُ المُؤْمِنِينَ إِيْمَاناً أَحْسَنُهُم خُلُقاً، وَخِيَارُكُمْ خِيَارُكُمْ لِنِسَائِهِمْ .

628: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İmanı en olgun olan kimseler ahlakı en güzel olan kimselerdir. En hayırlılarınız hanımları için en hayırlı davranışta bulunanlardır." (Tirmizi , Rada 11)

٦٢٩- وعن عائشةَ رضي اللهُ عنها قالت : سمعتُ رسولَ الله ﷺ يقول : إن المُؤْمِنَ لَيُدْرِكُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ دَرَجَةَ الصَّائِمِ القَائِمِ .

629: Aişe (r. anha) Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim dedi. "Mümin bir kimse güzel ahlakı sayesinde gece ibadet eden gündüz oruç tutan kimselerin derecesine ulaşır." (Ebu Davud, Edeb 7)

٦٣٠- وعن أبي أُمَامَةَ الباهليِّ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : أنا زَعِيمٌ بِبَيْتٍ في رَبَضِ الجَنَّةِ لِمَنْ تَرَكَ المِرَاءَ، وَإن كان مُحِقًا، وَبِبَيْتٍ في وَسَطِ الجَنَّةِ لِمَن تَرَكَ الكَذِبَ، وَإن كان مازِحا، وَبِبَيتٍ في أَعْلى الجَنَّةِ لِمَن حَسُنَ خُلُقُهُ.

630: Ebu Umame el Bâhilî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Haklı bile olsa insanlarla mücadele ve didişmeyi terkeden kimseye cennetin bir kıyısında köşk verileceğine ben kefilim. Şaka bile olsa yalanı terkeden kimseye cennetin merkezi yerinde bir köşk verileceğine ben kefilim. Ahlakını güzelleştiren kimseye de cen-netin yüksek yerlerinden bir köşk verileceğine kefilim." (Ebu Davud, Edeb 7)

٦٣١- وعن جابر ﷺ أن رسول الله ﷺ قال : إن مِنْ أحبكم إليَّ، وَأَقْرَبِكُم مِنِّي مَجْلِساً يَوْمَ القِيَامَةِ، أَحَاسِنَكُم أَخلاقاً . وإن أَبْغَضَكُم إليَّ، وَأَبْعَدَكُمْ مِنِّي يَوْمَ الْقِيَامَةِ، الثَّرْثَارُونَ وَالمُتَشَدِّقُونَ وَالمُتَفَيْهِقُونَ قالوا : يا رسولَ الله قَدْ عَلِمْنَا الثَّرْثَارُونَ وَالمُتَشَدِّقُونَ فَمَا المُتَفَيْهِقُونَ ؟ قال : المُتَكَبِّرُونَ .

631: Cabir ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: "İçinizde en çok sevdiğim kişi ve kıyamette bana en yakın mesafede bulunacak kimse, iyi huy ve iyi ahlak sahibi olanlarınızdır. En sevmediğim ve kıyamet günü bana en uzak mesafede bulunacak kimseler ise, güzel sohbet ediyor dedirtmek için, sözünü beğendirmek için avurdunu şişire şişire laf edenler ve bilgiçlik taslamak için lugat parçalayanlardır." Ashab: Ya Rasulallah uzun uzun konuşanları ve avurd şişirenleri bildik ama mütefeyhık dediğiniz kimseler kimlerdir? denilince Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de: "Kibirlenen, büyüklük taslayan kimselerdir." buyurdu. (Tirmizi , Birr 71)

BÖLÜM: 74

ACELE ETMEMEK YUMUŞAK HUYLULUK VE ACIMAK

قال الله تعالى : ﴿ وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴾

"...Onlar ki öfkelerini yutarlar(kontrol altında tutarlar) ve insanları affederler. Çünkü Allah iyilik yapanları sever." (3 Al-i İmran 134)

قال الله تعالى : ﴿ خُذِ الْعَفْوَ وَأمر بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴾

“Ey Peygamber! Sen affetmek yolunu tut, iyilik ve güzel davranışla emret, cahillerden yüz çevir.” (7 Araf 199)

قال الله تعالى : ﴿ وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإذا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كأنهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ وَمَا يُلَقَّاهَا إلا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلَقَّاهَا إلا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴾

“İyilikle kötülük asla bir olmaz, sen kötülüğü en güzel olan şeyle sav. O vakit seninle arasında düşmanlık bulunan kimse, candan bir dost gibi olur. Bu güzel davranış ve duyguya, ancak öfkesine engel olmak ve eziyetlere katlanmak suretiyle nefsiyle cihad edip sabreden kimse elde eder. Bu güzel davranışı da ancak hayır ve mutluluktan bol nasibi olan elde eder.” (41 Fussılet 34-35)

قال الله تعالى : ﴿ وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ إن ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الأمُور ﴾

“Kim yapılan eziyetlere sabreder, yapılan kötülüklere de intikam almayıp affetme yolunu tutarsa, şüphesiz bu hareketi yapılmaya değer işlerdendir.” (42 Şura 43)

٦٣٢- وَعَن ابْنِ عَبَّاسٍ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ لأَشَجِّ عَبْدِ الْقَيْسِ :أن فِيكَ خَصْلَتَيْنِ يُحِبهُمَا اللهُ : الحِلْمُ وَالأناةُ .

632: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) dan rivâyet edildiğine göre Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem)Abdulkays oğullarından Eşecc’e: “ Sende Allah’ın sevdiği iki özellik vardır: Yumuşak huyluluk ve acele etmeden sabırla hareket etmek” (Müslim İman 25)

٦٣٣- وعن عائشة رضي اللهُ عَنْهَا قالت : قال رسول الله ﷺ : إن الله رفِيقٌ يُحِبُّ الرِّفْقَ فِي الأمر كُلِّهِ .

633: Aişe (Allah Ondan razı olsun)’dan bildirildiğine göre Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem)Şöyle buyurdu: “Allah kullarına merhametle ve büyük lutfuyla muamele eder. Bütün işlerde de kolaylık ve yumuşaklık gösterilmesinden memnun olur. (Buhari, Edeb 35, Müslim Birr 48)

٦٣٤- وعنها، أن النبي ﷺ قال : إن اللّه رَفِيقٌ يُحِبُّ الرِّفقَ، وَيُعْطِي عَلى الرِّفْق ما لا يُعْطِي عَلى العُنفِ وَمَا لا يُعْطِي عَلى ما سِواه .

634: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun)’dan rivayet edildiğine göre Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: “Allah kullarına karşı daima kolay ve yumuşak olanı yapar onlar hakkında yumuşak davranır. Her işte ve tüm kişilere karşı yumuşak davranılmasını sever ve memnun kalır. Katılık ve zorla yapılana ve başka işlerde vermediği sevabı kolaylık gösterilerek yapılan işlere verir.” (Müslim, Birr 77)

٦٣٥- وعنها أن النبي ﷺ قال : إن الرِّفق لا يكُونُ في شَيْءٍ إلا زَانهُ، وَلاَ يُنْزَعُ مَنْ شَيْءٍ إلا شانهُ .

635: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun)dan rivayet edildiğine göre Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: "Hangi işte kolaylık ve yumuşaklık varsa o işi güzelleştirir. Kolaylık ve yumuşaklığın kendisinden çekilip çıkarıldığı her iş ise onu çirkinleştirir." (Müslim, Birr 78)

٦٣٦- وعن أبي هريرة ﷺ قال : بَال أَعْرَابي في المسجدِ، فَقَامَ النَّاسُ إِلَيْهِ لِيَقَعُوا فِيهِ، فقال النبي ﷺ : دَعُوهُ وَأَرِيقوا على بَوْلِهِ سَجْلاً مِنْ مَاءٍ، أوْ ذَنوباً مِن مَاء، فإنما بُعِثْتُمْ مُيَسِّرِينَ وَلَمْ تُبْعَثُوا مُعَسِّرِين .

5/636: Ebû Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bedevinin biri mescidde küçük abdestini bozmuştu, sahabiler onu azarlamaya kalkıştı. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: "O adamı bırakın onun idrarı üzerine bir kap veya büyük kap dolusu su dökün. Çünkü; siz kolaylık göstermek üzere gönderildiniz, zorluk çıkarıcı olarak değil" (Buhari, Vudu, 58)

٦٣٧- وعن أنس ﷺ عن النبى ﷺ قال : يَسِّرُوا وَلا تُعَسِّرُوا. وَبَشِّرُوا وَلا تُنفروا .

637: nes (Allah Ondan razı olsun) dan rivâyet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) öyle buyurdu: "Kolaylaştırınız zorlaştırmayınız, müjdeleyiniz nefret ettirmeyiniz." (Buhâri İlim,11 Müslim, cihad 6)

٦٣٨- وعن جرير بن عبد الله ﷺ قال : سمعتُ رسولَ الله ﷺ يَقُولُ : مَنْ يُحْرَمِ الرِّفْقَ يُحْرَمِ الخيْرَ كُلَّهُ .

638: Cerir ibn-i Abdullah (Allah Ondan razı olsun) Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem)Şöyle buyururken dinledim demiştir: "Yumuşak ve kolaylaştırıcı davranmaktan mahrum kalmiş kimse bütün hayırlardan mahrum kalmış olur." (Müslim, Birr,74)

٦٣٩- وعن أبي هريرة ﷺ أن رَجُلاً قال للنبيِّ ﷺ : أَوْصِنِي. قال : لا تَغْضَبْ فَرَدَّدَ مِرَاراً ؟ قال : لا تَغْضَبْ .

639: Ebû Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) dan rivâyet edildiğine göre bir adam peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)gelip bana tavsiyede bulun dedi. O da: "Kızma" buyurdu. Adam sözünü birkaç sefer tekrarlardı Rasûlüllah da her defasında kızma, öfkelenme buyurdu. (Buhâri, Edeb,76)

٦٤٠- وعن أبي يَعلَى شدَّاد بن أوس ﷺ ، عن رسولِ الله ﷺ قال : إن الله كَتَبَ الإحسان عَلى كُلِّ شَيءٍ، فإذا قَتَلتُم فَأَحْسِنُوا القِتْلَةَ، وَإذا ذَبَحْتُمْ فَأَحْسِنُوا الذِّبْحَةَ، وَليُحِدَّ أَحَدُكُم شَفْرَتَه، وَليُرِح ذِبيحَتَهُ .

640: Ebu Yala Şeddad ibni Evs (Allah Ondan razı olsun) dan rivâyet edildiğine göre Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem)Şöyle buyurdu: "Allah her varlığa karşı iyi davranılmasını emretmiştir. Öyleyse canlı bir varlığı öldürmeniz gerektiğinde öldürmeyi bile işkence verici ve eziyet eder şekilde değil güzel bir şekilde yapın bir hayvanı boğazladığınızda da ona eziyet vermeksizin güzel bir şekilde kesin. Bu işi yapacak olan kimse bıçağını iyice bilesin(sivri ettirsin) de hayvanına eziyet çektirmesin." (Müslim, sayd , 57)

٦٤١- وعن عائشة رضي اللهُ عَنْهَا قالت : مَا خُيِّرَ رسول الله ﷺ بَينَ أمرينِ قَطُّ إلا أخذ أَيسَرَهُمَا مَا لَم يَكُن إثما فَإن كان إثما كان أَبعَدَ النَّاس مِنْهُ، وَمَا أنتقَمَ رسولُ الله ﷺ لِنَفْسِهِ في شَيءٍ قَطُّ، إلا أن تُنتَهكَ حُرْمَةُ اللَّهِ، فَيَنْتَقِمَ للّه تعالى.

641: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem) iki şeyden birini yapma konusunda serbest bırakıldığı zaman günah olmadığı sürece mutlaka en kolay olanını tercih ederdi. Yapılacak iş günah ise ondan daima en uzak kalan kendisi olurdu. Allah'ın yasakladığını çiğnemediği sürece şahsı adına hiç bir şeyden intikam almamış; Allah'ın yasağı çiğnenmiş ise onun cezasını mutlaka Allah için vermiştir. (Buhâri, Menakıb, 23, Müslim, Fezail,77)

٦٤٢- وعن ابن مسعود ﷺ قال : قال رسولُ اللّه ﷺ : ألا أُخْبِرُكُمْ بِمَنْ يَحْرُمُ عَلى النَّارِ، أَوْ بِمَنْ تَحْرُمُ عَلَيْهِ النَّارُ؟ تَحْرُمُ عَلى كُلِّ قَرِيبٍ هَيِّنٍ لَيِّنٍ سَهْلٍ .

642- İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivâyet edildiğine göre Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cehenneme kimin gitmeyeceğini veya Cehennemin kimi yakmayacağını size haber vereyim mi? Cana yakın garib olan herkesle iyi geçinen yumuşak huylu insanlarla olan ilişkilerini kolaylıkla bitiren kimseleri." (Tirmizi, Kıyame, 45)

BÖLÜM: 75

HATALARI BAĞIŞLAYIP BİLGİSİZLERE UYMAMAK

قال الله تعالى : ﴿ خُذِ الْعَفْوَ وَأمر بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴾

"Sen af yolunu tut, iyilik ve güzel davranışlarla emret, cahillerden yüz çevir." (7 Araf, 199)

قال الله تعالى : ﴿ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيل ﴾

"...Güzellikle suç bağışla ve hoşça vazgeç onlardan." (15 Hıcr,85)

قال الله تعالى : ﴿ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا ألا تُحِبُّونَ أن يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴾

"..Affedip bağışlasınlar, musamaha göstersinler, aldırış etmeyin. Allah'ın sizi bağışlamasını sevip arzu etmez misiniz? Allah çok bağışlayandır, çok merhametlidir" (24 Nur 22)

قال الله تعالى : ﴿ الَّذِينَ يُنفِقُونَ فِي السَّرَّاء وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴾

"O müminler ki, öfkelerini yutarlar(kontrol altında tutarlar) ve insanları affederler, çünkü Allah iyilik yapanları sever." (3 Al-i İmran 134)

قال الله تعالى : ﴿ وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ إِن ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الأمُور﴾

"Kim eziyetlere sabreder, yapılan kötülüklere de intikam almayıp affetme yoluna tutarsa, şüphesiz bu hareketi yapılmaya değer işlerdendir." (42 Şura 43)

٦٤٣- وعن عائشة رضي اللهُ عَنْهَا أنها قالت للنبيِّ ﷺ : هل أَتَى عَلَيْكَ يَوْمٌ كان أَشَدُّ مِنْ يَوْمِ أُحُدٍ ؟ قال : لَقَدْ لَقِيْتُ مِنْ قَوْمِكَ، وَكان أَشَدَّ مَا لَقِيتُ مِنْهُمْ يَوْمَ العَقَبَةِ، إذْ عَرَضْتُ نَفْسِي عَلى ابنِ عَبْدِ يَالِيلَ بنِ عَبْدِ كُلالٍ، فَلَمْ يُجبنِي إلى ما أَرَدْتُ، فانطلقتُ وأنا مَهْمُومٌ عَلى وَجْهي، فَلَمْ أَسْتَفِقْ إلا وَأنا بِقَرنِ الثَّعَالِبِ، فَرَفَعْتُ رَأْسِي، فَإذا أنا بِسَحَابَةٍ قَدْ أَظَلَّتْني، فَنَظَرْتُ فَإذا فِيها جِبرِيلُ عليه السلام، فَنَادَاني فقال : أن الله تعالى قَد سَمِعَ قَولَ قَومِكَ لَكَ، وَما رَدُّوا عَلَيكَ، وَقَد بعَثَ الله إليكَ مَلَكَ الجِبَالِ لِتَأمرهُ بِمَا شِئْتَ فِيهِم، فَنَادَاني مَلَكُ الجِبَالِ، فَسَلَّمَ عَلَيَّ ثُمَّ قال : يَا مُحَمَّدُ أن الله قَدْ سَمِعَ قَوْلَ قومِكَ لَكَ، وَأنا مَلَكُ الجِبَالِ، وَقَدْ بَعَثَني رَبِّي إلَيْكَ لِتَأمرني بِأمرك، فَمَا شئتَ؟ إن شِئْتَ أطبَقْتُ عَلَيهِمُ الأخْشبين. فقال النبي ﷺ : بَلْ أَرْجُوأن يُخْرِجَ الله مِنْ أَصْلابِهِمْ مَنْ يَعْبُدُ الله وَحْدَهُ لا يُشْرِكُ بِه شَيْئاً .

643: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre bir gün peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e Ey Allahın peygamberi Uhud gününden daha şiddetli bir gün yaşadın mı? diye sordum. Şöyle cevap verdi.

"Evet senin kavminden çok kötülük gördüm. Onlardan gördüğüm sıkıntının en şiddetlisi Akabe gününde idi. O gün ben Taifli Abdü Külalin oğlu İbni Abdu Ya'lile sığınmak istemiştim de beni kabul etmemişti. Bende geri dönmüş, derin üzüntüler içinde dalgın dalgın yürüyüp gidiyordum. Karn'üs Sealîbe varıncaya kadar kendime gelemedim. Orada başımı kaldırıp baktığımda bir bulutun beni gölgelediğini gördüm. Dikkatlice bakınca bulutun içinde Cebrail'i gördüm. Cebrail bana seslenerek Allah kavminin sana ne söylediğini ve seni himayeyi nasıl reddettiğini duymuştur. Onlara dilediğini yapabilmem için sana dağlar meleğini göndermiştir.

Bunun üzerine dağlar meleği bana seslenerek selam verdi. Sonra da: "Ey Muhammed kavminin sana ne dediğini Allah işitti. Ben dağlar meleğiyim ne

emredersen yapmam için Allah beni sana gönderdi. Ne yapmamı istiyorsun? Dilersen Ahşabeyn denilen şu iki dağı onların başına kapatıvereyim dedi. o zaman ben "Hayır Allah'ın onların soylarından sadece Allah'a ibadet edecek ve ona hiçbir şey ortak koşmayacak kimseler çıkaracağını ümit ederim dedim." (Buhâri Bed'ul halk 7, Müslim cihad 111)

٦٤٤- وعنها قالت : ما ضَرَبَ رسُولُ الله ﷺ شيئاً قَطُّ بِيَدِهِ، وَلا امرأةً ولا خادِما إلا أن يُجَاهِدَ في سَبيلِ الله، وما نِيلَ مِنْهُ شَيءٌ قَطُّ فَيَنْتَقِمَ مِنْ صَاحبهِ، إلا أن يُنْتَهَكَ شَيْءٌ مِنْ مَحَارِمِ الله، فَيَنتَقِمُ لله تعالى.

644: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun)şöyle demiştir. Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem)Allah yolunda savaş dışında ne bir kadına nede bir hizmetçiye kısaca hiçbir kimseye ve hiçbir şeye eliyle vurmadı. Kendisine kötülük yapan kimselerden intikam almaya kalkmadı. Sadece Allah'ın yasak ettiği şeyler çiğnenince o yasağı çiğneyenlerden Allah adına intikam alırdı. (Müslim Fezail 79)

٦٤٥- وعن أنس ﷺ قال : كُنتُ أَمْشِي مَعَ رسولِ الله ﷺ ، وعليهِ بُردٌ نَجْرَانيٌّ غَلِيظُ الحَاشِيَةِ، فأَدركَهُ أعرابي، فَجَبَذَهُ بِردائِهِ جَذبَةً شَدِيدَةً، فَنَظَرْتُ إلى صَفْحَةِ عَاتِقِ النَّبِيِّ وَقَدْ أثرَت بها حَاشِيَةُ الرِّدَاءِ مِن شِدَّةِ جَبْذَتِهِ، ثُمَّ قال : يا مُحَمَّدُ مُرْ لي مِن مَالِ الله الَّذِي عِندَكَ، فَالتفتَ إلَيه رسولُ الله ﷺ ، فَضَحِكَ، ثُمَّ أمر لَهُ بِعَطَاءٍ.

645: Enes (Allah Ondan razı olsun)şöyle demiştir. Günün birinde Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)ile beraber gidiyordum. Üzerinde necran kumaşından yapılmış sert kenarlı bir cübbesi vardı. Bu esnada bir bedevi arkasından yetişerek cübbesini sertçe çekti. Peygamber efendimizin boynuna baktım. Bedevinin sert çekişinden dolayı cübbenin kenarı boynunda iz bırakmıştı. Sonra bedevi "Ey Muhammed elinde bulunan Allah'a aid mallardan bana da verilmesini emret dedi.

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bedeviye dönüp güldü. Sonra ona bir şeyler verilmesini emretti. (Buhari, Humus 19, Müslim, Zekat 128)

٦٤٦- وعن ابن مسعود ﷺ قال : كأني أنظُرُ إلى رسولِ الله ﷺ يَحكِي نَبِيّاً مِنَ الأنبياءِ، صَلَوَاتُ الله وسَلامُه عَلَيهم، ضَرَبَهُ قَوْمُهُ فَأَدْمَوهُ، وَهُوَ يَمسَحُ الدَّمَ عَنْ وَجهِهِ، ويقول : اللهُمَ اغفِر لِقَومي فَإنهُم لا يَعْلَمُونَ .

4/646: Abdullah ibni Mesud (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem) peygamberlerden birinin halini anlatışı hala gözümün önündedir. O peygamberi kendi kavmi dövüp kan içinde bırakmışlardır. O bu haldeyken yüzünden kanları silerken şöyle diyordu. "Allahım kavmimi bağışla çünkü onlar doğruyu bilmiyorlar" (Buhari, Enbiya 54, Müslim, Cihad 105)

٦٤٧- وعن أبي هريرة ﷺ أن رسول الله ﷺ قال : لَيْسَ الشَدِيدُ بِالصرْعَةِ، إنما الشَّدِيدُ الَّذِي يَمِلكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الغَضَبِ .

5/647: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kuvvetli kimse, yiğit kimse, pehlivan kimse güreşte başkasını yenen kimse değildir. Gerçekten pehlivan yiğit kimse; kızdığı zaman öfkesini yenen kimsedir." (Buhari, Edeb 76, Müslim, Birr 107)

BÖLÜM: 76

ALLAH RIZASI İÇİN EZİYET VE SIKINTILARA KATLANMA

قال الله تعالى : ﴿ وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾

" O mü'minler ki, yutarlar(öfkelerini kontrol altında tutarlar) ve insanları affederler çünkü Allah iyilik yapanları sever" (3 Al-i İmran 134)

قال الله تعالى : ﴿ وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ إن ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الأمُور ﴾

"Kim eziyetlere sabreder yapılan kötülüklere de intikam almayıp affetmek yolunu tutarsa, şüphesiz bu hareket yapılmaya değer işlerdendir." (42 Şura 43)

٦٤٨- وعن أبي هريرة ﷺ أن رجلاً قال : يا رسولَ الله إن لي قَرَابَة أَصِلُهُم وَيقْطَعوني، وَأُحْسِنُ إليهِم ويُسيئونَ إلىَّ، وأحلُمُ عَنهم ويَجهَلُونَ عَلَيَّ. فقال : لَئِن كُنْتَ كَمَا قُلْتَ فَكأنما تُسِفُهُمُ المَلَّ وَلا يَزَالُ مَعَكَ مِنَ الله تعالى ظَهيرٌ عَلَيهِم مَا دُمْتَ عَلى ذَلِكَ .

648: Ebû Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) dan rivâyet edildiğine göre bir adam peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e: Ya Rasûlallah benim akrabalarım var, onları ziyaret ediyorum, onlar ise benimle irtibatı kesiyorlar, ben onlara iyilik ediyorum, onlar bana kötülük yapıyorlar. Onlara anlayışlı ve yumuşak davranıyorum, onlar ise bana kaba ve cahilce davranıyorlar diye durumunu arzetti. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu.

"Eğer dediğin gibi isen onlara kızgın kül yedirmiş oluyorsun sen böyle devam ettikçe Allah'ın yardımı seninledir." (Müslim: Birr 22)

BÖLÜM: 77

ALLAH'IN DİNİ İÇİN KIZMAK VE ALLAH'IN DİNİNE YARDIM ETMEK

قال الله تعالى : ﴿ ذَلِكَ وَمَن يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُ عِندَ رَبِّهِ ﴾

"...Her kim Allah'ın mukaddes emir ve buyruklarına saygı gösterip o haramlara dokunmaktan korkup sakınırsa bu durum Allah katında kendisi için daha hayırlıdır." (22 Hacc 30)

قال الله تعالى :﴿ يَا أيها الَّذِينَ آمَنُوا إن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ﴾

"Ey iman edenler!Eğer siz, Allah'ın dinine ve davasına yardım ederseniz, Allah da size yardım eder, ayaklarınızı İslam hakkını koruma yolunda sağlam tutar." (47 Muhammed 7)

٦٤٩- وعن أبي مسعود عقبة بن عمرو البدريِّ ﷺ قال : جاءَ رَجُلٌ إلى النبيِّ ﷺ ، فقال : إني لأَتأخَّر عَن صَلاةِ الصُّبْحِ مِن أجْلِ فلان مِمَا يُطِيل بِنَا ! فَمَا رَأَيْتُ النَّبِى ﷺ غضِبَ في مَوْعِظَةٍ أَشَدَّ مِمَّا غَضِبَ يَومئِذٍ، فقال : يَا أيها النَّاس : إن مِنْكُم مُنَفِّرِين. فَأَيُّكُم أَمَّ النَّاسَ فَلْيُوجِز؟ فإن مِنْ ورائِهِ الكَبِيرَ والصَّغِيرَ وَذا الحَاجَةِ .

649: Ebu Mesud Ukbe ibni Amr el Bedri (Allah Ondan razı olsun)şöyle demiştir: Bir adam peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek: "Ben filanın namazı uzatması yüzünden sabah namazına gelemiyorum dedi. Ben peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'i hiç bir konuşmasında o günkü kadar öfkeli görmedim. Şöyle buyurdu: "Ey insanlar aranızda insanları namaz ve ibadetlerden usandıranlar var sizden kim imamlık yaparsa namazı kısa kıldırsın zira arkasında namazı kılanlar arasında yaşlı olanı, çocuğu olanı ve iş güç sahibi olanı var." (Buhari, İlim 28, Müslim, Salat 128)

٦٥٠- وعن عائشة رضي اللهُ عَنْهَا قالت : قَدِمَ رسُولُ الله ﷺ فِي سَفَرٍ، وقَد سَتَرْتُ سَهوَةً لي بِقرامٍ فيهِ تَمَاثِيلُ، فَلمَّا رَآهُ رسولُ الله ﷺ هَتَكَهُ وتَلَوَّنَ وجهُهُ وَقال : يَا عَائِشَةُ، أَشَدُّ النَّاسِ عَذَاباً عِنْدَ الله يَوْمَ القِيامَةِ الَّذِينَ يُضَاهُونَ بِخَلْقِ الله.

650: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem)sefer dönüşünde, evin önündeki sandık üzerine veya kapının giriş kısmına üzerinde resimler olan bir perde ile örtmüştüm. Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem) perdeyi görünce çekip yırttı yüzünün rengi değişti ve: "Ya Aişe kıyamet günü en çetin azaba uğrayacak kimseler yaptıklarını Allah'ın yaptıklarına benzetmeye kalkanlardır." (Buhari, Libas 9, Müslim, Libas 92)

٦٥١- وعنها أن قرَيشاً أَهَمَهُم شَأن المَرأَةِ المَخزُومِيَةِ التي سَرَقَت فقالوا : من يُكَلِّمُ فِيها رسولَ الله ﷺ ؟ فقالوا: مَن يَجْتَرىءُ عَلَيْهِ إلا أُسَامَةُ بنُ زَيْدٍ حِبُّ رسولِ الله ﷺ ؟ فكلمه أسامة. فقال رسولُ الله ﷺ : أتشفعُ في حَدّ مِن حُدُودِ الله ؟ ثم قامَ فَاخْتَطَبَ ثم قال : إنما أَهْلَكَ مَنْ قَبلَكُم إنهُم كانوا إذا سَرَقَ فيهِمُ الشَّرِيفُ تَرَكُوهُ، وإذا سَرَقَ فيهم الضعِيْفُ أَقامُوا عَلَيهِ الحد، وَأَيْمُ الله، لوأن فَاطِمَةَ بنتَ محمد سَرَقَت لَقَطَعْتُ يَدَهَا .

651: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivâyet edildiğine göre Mahzum kabilesinden hırsızlık yapan bir kadının durumu Kureyşlileri pek üzmüştü. Bunun üzerine, bu konuyu Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem)'le kim görüşebilir? Diye kendi aralarında konuştular. Buna ancak peygamberin sevgili dostu Üsame'den başka kimse cesaret edemez dediler. Üsame durum hakkında Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem) ile konuştu. Bunun üzerine Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem) Üsame'ye:

"Allah'ın koyduğu cezalardan birinin uygulanmaması için aracılık mı yapıyorsun?dedi, sonra kalktı bir konuşma yaptı ve şunları söyledi:

"Sizden önce toplulukların helak olmalarının başlıca sebebi içlerinden soylu biri hırsızlık yapınca ona dokunmayıp, zayıf ve kimsesiz biri hırsızlık yapınca ona ceza vermeleriydi. Allah'a yemin ederim ki; Fatıma hırsızlık etseydi onun da elini keserdim." (Buhari enbiya 54, Müslim Hudud 8).

٦٥٢- وعن أنس ﷺ أن النبي ﷺ رَأَى نخَامَةً فِي القِبلَةِ، فشقَ ذلِكَ عَلَيهِ حتَّى رُؤِيَ فِي وَجهه، فقَامَ فَحَكَّهُ بِيَدِهِ فقال : إن أَحَدكم إذا قَامَ فِي صَلاتِهِ فَإنهُ يُنَاجِي رَبَّه، وإن رَبَّهُ بِيْنَهُ وَبَينَ القبْلَةِ، فَلا يَبْزُقَنَّ أحَدُكم قِبلَ القِبْلَةِ، ولكِنْ عَن يسَارِهِ، أَوْ تَحتَ قَدَمِهِ ثُمَّ أخذ طَرَفَ رِدائِهِ فَبَصَقَ فيهِ، ثَم رَدَ بَعْضَهُ عَلى بَعْضٍ فقال : أَوْيَفْعَلُ هكَذَا .

4/652: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivâyet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) mescidin kıble duvarında bir tükürük gördü o kadar üzüldü ki üzüntüsü yüzünden belli idi. Sonra kalkıp onu bizzat eliyle temizledikten sonra şöyle buyurdu:

"Sizden biriniz namaza durduğu zaman Rabb'ine yönelip O'na münacaatta bulunur. Rabbi ise kıble ile kendi arasındadır. O halde hiç biriniz kıbleye karşı tükürmesin. Tükürmek mecburiyeti hasıl olursa(mescid dışında ise) sol tarafına veya ayağının altına tükürsün. (Eğer mescidin içinde ise)Sonra cübbesinin ucunu tuttu içine tükürüp kumaşı katladı veya böyle yapsın" buyurdu. (Buhâri salat 34, Müslim Mesacid 50)

BÖLÜM: 78

İDARECİLERİN EMRİ ALTINDAKİLERE ŞEFKATLİ DAVRANMALARI ALDATIP KÖTÜ DAVRANMAKTAN UZAK OLMALARI

قال الله تعالى : ﴿ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴾

"Sana uyup seni izleyen mü'minlere, kol kanat ger, alçak gönüllü ol." (26 Şuara 215)

قال الله تعالى : ﴿ إن اللّهَ يَأمر بِالْعَدْلِ وَالإحسان وَإِيتَاء ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاء وَالْمُنكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾

"Şühesiz ki Allah adaleti ve iyilik yapmayı, yakınları karşı cömert olmayı emredip aklen ve dinen çirkin olan ve kötü görünen şeylerle, haksızlığı ve taşkınlığı yasaklıyor ve size böylece düşünesiniz diye öğüt veriyor." (16 Nahl 90)

٦٥٣- وعن ابن عمر رضي اللهُ عَنْهُما قال : سمِعت رسولَ الله ﷺ يقول: كُلُكم رَاعٍ، وكُلُّكُم مَسْؤُولٌ عَنْ رعِيَّتِهِ : الإمَامُ راعٍ وَمَسْؤُولٌ عَنْ رَعِيَّتِه، وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ وَمَسؤُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوجِهَا وَمَسؤُولةٌ عَنْ رَعِيَّتِها وَالخَادِمُ رَاعٍ فِي مالِ سَيِّده وَمَسؤُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَكُلكُم رَاعٍ وَمَسؤُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ .

653: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: "Hepiniz çobansınız, hepiniz güttüğünüz sürüden sorumlusunuz. Amir memurlarının çobanıdır. Erkek aile ve çocuklarının çobanıdır. Kadın da evinin ve çocuklarının çobanıdır. O halde hepiniz birer çobansınız ve hepiniz idareniz altında bulunanlardan sorumlusunuz." (Buhari, Cuma 11, Müslim, İmara 20)

٦٥٤- وعن أبي يَعْلى مَعْقِل بن يَسَار ﷺ قال : سمعتُ رسولَ الله ﷺ يقول : ما مِنْ عَبْد يَسترعِيهِ الله رَعِيَّةً، يَمُوتُ يَومَ يَمُوتُ وَهُوَ غَاشٌّ لِرَعِيَّتِهِ، إلا حَرَّمَ الله عَلَيهِ الجَنةَ . وفي روايةٍ : فَلَمْ يَحُطهَا بِنُصْحِه لَمْ يَجِد رَائحَةَ الجَنَّةِ .

وفي روايةٍ لمسلم : ما مِن أَمِير يَلِي أُمورَ المُسلِمِينَ، ثُمَّ لا يَجْهَد لَهُم، ويَنْصَحُ لَهُم، إلا لَمْ يَدخُل مَعَهُمُ الجَنَّةَ .

654: Ebu Ya'la Ma'kıl ibni Yesar (Allah Ondan razı olsun) Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken dinledim demiştir:

" Allah'ın her hangi bir kulu yükümlü olduğu kimseye hıyanet veya zulm edip ölürse Allah ona cennetini haram kılar. (Buhâri, Ahkam 8, Müslim İmare 21).

* Başka bir rivayette: "Onlara sahip çıkıp korumazsa cennetin kokusunu alamaz." Şeklindedir. (Buhâri, Ahkam 8)

* Müslim'in değişik bir rivayeti şöyledir: "Müslümanların işlerini üstlenip de onlar için çalışıp çabalamayan hiç bir yönetici o Müslümanlarla birlikte cennete giremez." (Müslim İman 229)

٦٥٥- وعن عائشة رضي اللهُ عَنْهَا قالت : سمعت رسول الله ﷺ يقول في بَيتي هذا: اللهُمَّ مَن وَلِيَ مِن أمر أُمَّتي شَيْئا فَشَقَّ عَلَيهم، فَاشقُق عليه، وَمَن وَلِيَ مِنْ أمر أُمَّتي شَيْئا فَرَفَقَ بِهِم، فَارفُق بِهِ .

655 Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir:Benim şu evimde Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu-ğunu işittim: " Allah'ım ümmetimin yönetimini üstlenip de onlara zorluk çıkaran kimseye sen de zorluk

çıkar.Ümmetimin yönetimini üstlenip de onlara yumuşak davrananlara sen de hem bu dünyada hem de ahirette yumuşaklık göster.” (Müslim İman 19)

٦٥٦- وعن أبي هريرة ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : كانت بَنُو إسرائيلَ تَسُوسُهُمُ الأنبِيَاءُ، كُلَّمَا هَلَكَ نَبِيٌّ خلفَهُ نَبِيٌّ، وَإنهُ لا نَبِيَّ بَعْدِي، وَسَيَكُونُ خُلَفَاءُ فَيَكْثُرُونَ. قالوا : يَا رسولَ الله فَمَا تَأمرنَا ؟ قال : أوفُوا بِبَيْعَةِ الأوَّلِ فالأوَّلِ، أعطُوهُم حَقَّهُم، وَاسأَلوا الله الَّذي لَكُم، فإن الله سَائِلُهُم عَمَّا استَرعاهُم .

656: Ebû Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)’den bildirildiğine göre Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “İsrail oğullarının devlet işlerini peygamberler yönetirdi. Bir peygamber ölünce başka biri onun yerine geçiyordu fakat benden sonra peygamber gelmeyecek pek çok halifeler gelecektir. Bunun üzerine sahabe: Ya Rasûlallah bize bu konuda ne yapmamızı emredersin? Diye sordular. Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “ Sırasıyla bunların siyasi otoritesini kabul edip ellerini tutun onlara karşı vazifelerinizi yerine getiriniz. Onlar size karşı görevlerini yapmazlarsa Allah’tan size yardım etmesini isteyin zira size karşı olan vazifelerini yapıp yapmadıklarını Allah onlardan soracaktır.” (Buhâri Enbiya 50, Müslim İmare 44)

٦٥٧- وعن عائِذ بن عمروٍ ﷺ ، إنه دَخَلَ عَلى عُبَيْدِ الله بن زِيَادٍ، فقال له: أَيْ بُنَيَّ، إني سَمِعْتُ رسولَ الله ﷺ يقول:أن شَرَّ الرِّعَاءِ الحُطَمَةُ ، فَإيَّاكَ أن تكُونَ مِنْهُم.

5/657 Âiz ibni Amr (Allah Ondan razı olsun)’dan rivâyet edildiğine göre: Kendisi Ubeydullah ibni Ziyad’ın yanına girmiş ve ona şunları söylemiştir: Oğlum ben Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem)’i “Yöneticilerin en kötüsü merhametsiz zalim ve katı kalpli olanlardır, buyururken işittim. Sakın sen o yöneticilerden olma! (Müslim İmare 23) .

٦٥٨- وعن أبي مَريمَ الأزدِيِّ ﷺ ، أنه قال لِمُعَاوِيَة ﷺ : سَمِعتُ رسول الله ﷺ يقول : مَنْ وَلاَّه شَيْئاً مِن أمورِ المُسلِمِينَ، فَاحتَجَبَ دُونَ حَاجَتِهِم وخَلَّتِهِم وفَقرِهِم، احتَجَبَ الله دُونَ حَاجَتِه وخَلَّتِهِ وفقرِهِ يَومَ القِيامَةِ فَجَعَلَ مُعَاوِيَة رجُلاً على حَوَائجِ الناسِ.

658: Ebu Meryem el Ezdî (Allah Ondan razı olsun)’dan rivâyet edildiğine göre kendisi bizzat Muaviye (Allah Ondan razı olsun)’a şöyle demiştir: Ben Rasûlüllah (sallallahu aleyhi vesellem)i şöyle buyururken işittim. “Allah bir kimseyi müslümanların başına idareci yapar da o kimse onların dertlerine ihtiyaçlarına ve sıkıntılarına karşı sorumluluğunu yerine getirmezse kıyamet günü Allah da onun dertlerine ihtiyaçlarına ve darlıklarına bakmaz.”

Bunun üzerine Muaviye halkın ihtiyaçlarını kendisine duyurmak için bir adam görevlendirdi. (Ebu Davud İmare 13, Tirmizi Ahkam 6)

BÖLÜM: 79

ADALETLİ DEVLET İDARECİSİ

قال الله تعالى : ﴿ إن اللّهَ يَأمر بِالْعَدْلِ وَالإحسان وَإِيتَاء ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاء وَالْمُنكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾

"Şühesiz ki Allah adaleti ve iyilik yapmayı, yakınları karşı cömert olmayı emredip aklen ve dinen çirkin olan ve kötü görünen şeylerle, haksızlığı ve taşkınlığı yasaklıyor ve size böylece düşünesiniz diye öğüt veriyor."..." (16 Nahl 90)

قال الله تعالى : ﴿ وَأَقْسِطُوا إن اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ﴾

"Ey mü'minler her zaman ve zeminde hep insaflı olun ve inanalara eşit davranın. Şüphesiz Allah insaflı olan ve eşit davrananları sever." (49 Hucurat 9)

٦٥٩- وعن أبي هريرة رضي الله عنه، عن النبي ﷺ قال : سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ الله فِي ظِلِهِ يَومَ لاَ ظِل إلا ظِلُّه: إمَامٌ عَادِلٌ، وشَابٌّ نَشَأَ فِي عِبَادَةِ الله تَعَالَى، وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ فِي المَسَاجِدِ، وَرَجُلان تَحَابَّا فِي الله، اجتَمَعا عليهِ، وتَفَرَّقَا عَلَيهِ، ورجُلٌ دَعَتهُ أمرَأَةٌ ذَاتُ مَنصِبٍ وجَمَال، فقَال : إني أخافُ الله، وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ، فَأَخْفَاهَا حَتَّى لا تَعْلَمَ شِمَالُهُ مَا تُنْفِقُ يَمِينُهُ، وَرَجُلٌ ذَكَرَ الله خَالِياً فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ .

659: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Hiçbir gölgenin bulunmadığı kıyamet gününde Allah yedi insanı arşının gölgesinde barındıracaktır.

1 - Adaletli devlet başkanı,

2 - Allah'a ibadet ve itaat ederek yetişen genç,

3 - Kalbi mescidlere bağlı kimse,

4 - Allah için sevişip bu uğurda bir araya gelip ayrılan kişiler,

5- Makam ve güzellik sahibi bir kadının zina çağrısını, ben Allah'tan korkarım diyerek reddeden kimse,

6- Sağ elinin verdiğini sol eli bilmeyecek kadar gizli sadaka veren kimse,

5- Kendi başına kaldığında Allah'ı anarak gözyaşı akıtan kimse.

(Buhari, Ezan 36, Müslim, Zekat 91)

٦٦٠- وعن عبدِ الله بنِ عمرِو بنِ العاص رضي الله عنهما قال : قال رسولُ الله ﷺ : أن الْمُقْسِطِينَ عِنْدَ الله، عَلى مَنَابِرَ مِنْ نُورٍ الَّذِينَ يَعْدِلُونَ فِي حُكْمِهِمْ وأَهْلِيهِمْ وَمَا وَلُوا .

660: Abdullah ibni Amr ibni-l As (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet olunduğuna göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ailesine ve idaresi altında bulunanlara adaletle hükmeden adil kimseler Allah katında nurdan koltuklar üzerine otururlar." (Müslim İmara 18)

٦٦١- وعَن عَوف بنِ مَالِكٍ ﷺ قال : سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يقولُ: خِيَارُ أَئِمَّتِكُمُ الَّذِينَ تُحِبُونَهُمْ وَيُحِبُّونَكُمْ، وَتُصَلُّونَ عَلَيْهِمْ وَيُصَلُّونَ عَلَيْكُمْ، وَشِرَارُ أَئِمَّتِكُمُ الَّذِينَ تُبْغِضُونهم ويُبْغِضُونَكُمْ، وتَلْعَنُونَهُمْ ويَلْعَنُونكُمْ قال : قُلْنَا يا رَسُولَ الله، أَفلا نُنَابِذُهُمْ ؟ قال : لا، مَا أَقَامُوا فِيكُمُ الصَّلاةَ، لا، مَا أَقَامُوا فيكُمُ الصَّلاةَ .

661 Avf ibni Malik (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken dinledim dedi. "İdarecilerinizin en hayırlısı sizi seven ve sizin tarafınızdan sevilen, size dua eden ve sizin duanızı alan kimselerdir. İdarecilerin en kötüsü de size karşı adil davranmadıklarından dolayı, siz onları sevmezseniz o da sizi sevmez, kendilerine lanet edersiniz o da size lanet eder. Buyurdu. Bunun üzerine: Ya Rasûlalah onlara karşı çıkıp tavır alalım mı? Diye sorduk. Bize iki kere şu cevabı verdi: "Hayır sizinle beraber namaz kıldıkları sürece onlara itaat ediniz. (Müslim İmara 65)

٦٦٢- وعنْ عِيَاض بنِ حِمارٍ ﷺ قال : سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يقولُ : أَهْلُ الجَنةِ ثَلاثَةٌ : ذو سُلْطان مُقْسِطٌ مُوَفَّقٌ، ورَجُلٌ رَحِيمٌ رَقِيقُ القَلْبِ لِكُلِّ ذِي قُرْبَى ومسلِمٍ، وعَفِيفٌ مُتَعَفِّفٌ ذُو عِيالٍ

662 İyaz ibni Hımar (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurken dinledim dedi. "Cennettekiler üç sınıftır: Adil ve başarılı devlet başkanı, akrabasına ve müslümanlara karşı merhametli ve yumuşak kalpli kişi ailesi kalabalık olduğu halde haram kazançtan uzak kalmaya çalışıp kimseden bir şey istemeyen adamdır. (Müslim Cennet 63)

BÖLÜM: 80

GÜNAH OLMAYAN KOŞULLARDA YÖNETİCİYE İTAAT

قال الله تعالى : ﴿ يَا أيها الَّذِينَ آمَنُواْ أَطِيعُواْ اللّهَ وَأَطِيعُواْ الرَّسُولَ وَأُوْلِي الأمر مِنكُمْ ﴾

“Ey iman edenler! Allah’a itaat edin, Rasûlune itaat edin ve sizden olan emir sahiplerine de itaat edin.” (4 Nisa 59)

٦٦٣- وعن ابنِ عمر رضي اللهُ عَنْهُمَا عَن النبيِّ ﷺ قال : عَلى المَرْءِ المُسْلِمِ السَّمْعُ والطَّاعَةُ فِيما أحب وكَرِهَ، إلا أن يُؤْمَرَ بِمَعْصِيَةٍ، فَإذا أمر بِمَعْصِيَةٍ فَلا سَمْعَ وَلا طَاعَةَ.

663 İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)’dan bildirildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu. “Bir müslüman günah işlemesi emrolunmadıkça sevdiği veya hoşlanmadığı her konuda İslam devletini yöneten müslüman kimseye itaat etmesi gerekir. Bir günah işlemesi emredildiği zaman kimseyi dinleyip itaat etmesi gerekmez. (Buhari, Ahkam 4 Müslim İmare 38)

٦٦٤- وعنْه قال : كُنَّا إذا بَايَعنا رَسُولَ الله ﷺ عَلى السَّمْعِ والطَّاعَةِ يَقُولُ لَنَا ؟ فِيما اسْتَطَعْتُمْ

664: Yine İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir. “Biz her ne zaman sözünü dinleyeceğiz ve itaat edeceğiz diye Rasûlullah’ın siyasi otoritesini kabul edip elini sıktığımız zaman bize: “Gücümüz yettiği kadar” buyururdu. (Buhari, Ahkam 43 Müslim, İmare 90)

٦٦٥- وعنهُ قال : سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يقول: مَنْ خَلَعَ يَداً مِنْ طَاعَةٍ لَقِيَ الله يَوْمَ القِيَامَةِ وَلا حُجَّةَ لَهُ، وَمَنْ مَاتَ وَلَيْسَ فِي عُنُقِهِ بَيْعَةٌ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً. وفي رواية له : وَمَنْ مَاتَ وَهُوَ مُفَارِقٌ للْجَمَاعَةِ، فَإنهُ يموتُ مِيتَة جَاهِلِيَّةً .

665: Yine İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken dinledim dedi.

“Kim siyasi otoritesini kabul ettiği İslami bir idaredeki müslüman devlet başkanına sebepsiz yere itaatten elini çekerse kıyamet gününde Allahın huzuruna tutunacağı hiçbir delili bulunmaksızın çıkar. Devlet başkanına bağlılık sözü vermeden ölen kimse ise cahiliyye döneminde ölmüş gibi olur.” (Müslim, İmare 58)

Yine müslimin değişik bir rivayeti şöyledir.

“İslam cemaatinden ayrılarak ölen kimse, cahiliyye döneminde ölmüş gibidir.” (Müslim İmare 53)

٦٦٦- وعَنْ أنس ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : أسْمَعُوا وأَطِيعُوا، وَإن اسْتُعْمِلَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ حَبَشِيّ، كان رَأْسَهُ زَبِيبَةٌ .

666: Enes (Allah Ondan razı olsun)’dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Üzerinizde tayin edilen yönetici başı, kuru üzüm gibi siyah bir köle de olsa sözünü dinleyip kendisine itaat edin.” (Buhari Ezan 54)

٦٦٧- وعن أبي هريرة ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : عَلَيْكَ السَّمع وَالطَّاعَةُ فِي عُسْرِكَ وَيُسْرِك، وَمَنْشَطِكَ وَمَكْرَهِكَ وَأَثرةٍ عَلَيْكَ.

667: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Zenginlik, fakirlik, neşeli ve kederli halde ve başkaları sana tercih edilse bile söz dinleyecek ve itaat edeceksiniz." (Müslim İmare 35)

٦٦٨- وعن عبدِ الله بن عمرو رضي اللهُ عَنْهُمَا قال : كُنَّا مَعَ رسولِ الله ﷺ فِي سَفَرٍ، فَنَزَلْنا مَنْزِلا، فَمِنَّا مَنْ يُصْلِحُ خِبَاءَه، وَمِنَا مَنْ يَنْتَضِلُ، وَمِنَّا مَنْ هُوَ فِي جَشَرِه، إذْ نَادَى مُنَادِي رسولِ الله ﷺ : الصَّلاةَ جامِعَةً. فَاجْتَمَعْنَا إلى رَسُولِ الله ﷺ فقال : إنهُ لَمْ يَكُنْ نَبِي قَبْلِي إلا كان حَقًّا عَلَيْه أن يَدُلَّ أُمَّتَهُ عَلى خَيرِ مَا يَعْلَمُهُ لَهُمْ، وَيُنْذِرهُمْ شَرَّ ما يَعْلَمُه لَهُمْ، وَإن أُمَتكُمْ هذِه جُعِلَ عَافِيَتُهَا فِي أَوَّلِها وَسَيُصِيبُ آخرَها بَلاءٌ وَأُمُورٌ تُنكِرُونَها، وَتَجِيءُ فِتَنٌ يُرقِّقُ بَعْضُها بَعْضا، وَتجيءُ الفِتْنَةُ فَيَقُولُ المُؤْمِنُ : هذِهِ مُهْلِكَتِي، ثُمَّ تَنكَشِفُ ، وتَجِيءُ الفِتْنَةُ فَيَقُولُ المُؤْمِنُ: هذِهِ هذِهِ، فَمَنْ أحب أن يُزَحْزَحَ عَنِ النَّارِ، ويُدْخَلَ الجَنَّةَ، فَلتَأْتِهِ مَنِيَّتُهُ وَهُوَ يُؤْمِنُ بِالله وَاليوْمِ الآخِرِ، وليَأتِ إلى النَّاسِ الَّذي يُحِبُ أن يُؤتى إلَيهِ.وَمَنْ بَايَعَ إمَاماً فَأعطَاهُ صَفْقَةَ يَدِهِ، وَثَمَرَةَ قَلْبِهِ، فَلْيُطِعْهُ إن اسْتَطَاعَ ، فَإن جَاءَ آخَرُ يُنَازِعُهُ، فَاضْرِبُوا عُنُقَ الآخَر

668: Abdullah ibni Amr (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir. Bir defa Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir seferde idik bir yere indik kimimiz çadırını düzeltiyor kimimiz ok atışı talimi yapıyor kimimizde hayvan sürüsünün başında idik. Derken o esnada Rasûlullahın müezzini namaz vakti geldi toplanın diye seslendi. Biz de Rasûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında toplandık Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu.

"Benden evvel tüm peygamberlerin görevi iyi olduğunu bildikleri şeye ümmetlerini davet etmek, kötü olduğunu bildikleri şeyden de onları sakındırmaktı. Size gelince bu ümmetin huzur ve sükûnu ilk döneme mahsustur. Daha sonra gelenlerin başına çeşitli belalar ve istemediğiniz kötülükler gelecektir. Öyle fitneler çıkacak ki evvelkileri sonrakilerden daha hafif olacaktır. Yine öyle fitneler çıkacak ki onu gören mümin işte bundan kurtuluş yoktur der.

Bir kimse cehennemden kurtulup, cennete girmeyi sevip istiyorsa Allaha ve kıyamet gününe iman ettiği halde ölmelidir . Kendisine yapılmasını istediği şeyleri kendisi de başkalarına yapmalıdır. Bir kimse devlet başkanının siyasi otoritesini kabul eder elini tutup ona samimiyetle kalbiyle bağlanırsa elinden geldiği, gücünün yettiği kadarıyla ona itaat etmelidir. Bu arada bir başkası ortaya çıkıp yönetimi ele geçirmeye çalışırsa derhal onun boynunu vurunuz." (Müslim İmara 46)

٦٦٩- وعن أبي هُنَيْدَةَ وائِلِ بن حُجْرٍ ﷺ قال : سَأَلَ سَلَمَةُ بنُ يَزيدَ الجُعْفيُّ رَسُولَ الله ﷺ ، فقال : يَا نَبِيَّ الله، أَرَأَيْتَ إن قَامَتْ عَلَيْنَا أمراءُ يَسْأَلُونَا حَقَّهُمْ، ويمْنَعُونَا حَقَّنَا، فَمَا تَأمرنَا؟ فَأَعْرَضَ عنه، ثمَّ سَأَلَهُ، فقال رسُولُ الله ﷺ : اسْمَعُوا وَأَطِيعُوا ؟ فَإنما عَلَيْهِمْ ما حُمِّلُوا، وَعَلَيْكُمْ ما حُمِّلْتُمْ .

669: Ebu Huneydete Vail ibni Hucr (Allah Ondan razı olsun)′ der ki; Seleme bin Yezid El-Cuhfi peygamberimize; "Ya Nebiyyallah! Başımıza kendi haklarını bizden isteyen fakat kendi hakkımızı bize vermeyen yöneticiler tayin edilirse bize ne yapmamızı emredersiniz?diye sordu, Rasûlullah yüzünü çevirdi cevap vermedi. Fakat tekrar sorulunca şöyle buyurdu: "Onların sözünü dinleyip kendilerine itaat edin onlar kendi vazifelerinden, siz ise kendi vazifenizden sorumlusunuz." (Müslim, İmare 49)

٦٧٠- وَعَنْ عَبْدِ الله بنِ مَسْعُود ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : إنهَا سَتكُونُ بَعْدِي أَثَرَةٌ !، وَأمُورٌ تُنْكِرُونَهَا قالوا : يا رسُولَ الله، كَيْفَ تَأمر مَنْ أَدْرَكَ مِنَّا ذلِكَ ؟ قالت : تؤَدُّونَ الحَق الَّذِي عَلَيْكُمْ، وَتَسْأَلُونَ الله الَّذِي لَكُمْ .

670: Abdullah ibni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Benden sonra adam kayırma ve görmeye alışık olmadığınız işler meydana çıkacaktır" Bizden o günlere erişecek olanlara ne emredersiniz diye sordular. Şöyle cevap verdi: "Yapmanız gereken görevleri yaparsınız kendi haklarınızın yerine getirilmesini Allah'tan dilersiniz." (Buhari, Fiten 2; Müslim, İmara 45)

٦٧١- وعن أبي هريرة ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَنْ أَطَاعَنِي فَقَدْ أَطَاعَ اللهَ ؟ وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ عَصَى الله، وَمَنْ يُطِعِ الأَمِيرَ فَقَدْ أَطَاعَنِي، وَمَنْ يَعْصِ الأَمِيرَ فَقَدْ عَصَانِي .

671: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bana itaat eden, Allah'a itaat etmiş olur. İslam devletinin başındaki müslüman idarecilere itaat eden, bana itaat etmiş olur, onlara karşı gelen ise bana karşı gelmiş olur." (Buhari, Cihad 109; Müslim, İmara 32)

٦٧٢- وعن ابنِ عباسٍ رضي اللهُ عَنْهُمَا،أن رسولَ الله ﷺ قال : مَن كَرِهَ مِن أَمِيرِهِ شَيْئاً فَلْيَصْبِر، فإنهُ مَن خَرَجَ مِنَ السّلطَان شِبرا مَاتَ مِيتَةً جاهِلِيَّةً .

672 İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İslam devletinin idarecisi durumunda olan kimselerden hoşa gitmeyen bir şey gören kimse sabretsin, zira kim islamın devlet başkanına ve idarecilerine itaatten bir karış dışarı çıkarsa, cahiliyye döneminde ölmüş gibi olur." (Buhari, Fiten 2; Müslim İmara 56)

٦٧٣- وعن أبي بكرة ﵁ قال : سمعت رسولَ الله ﷺ يقول: مَن أَهَان السُّلطان أَهَانهُ الله .

673 Ebu Bekre (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken dinledim dedi. "Kim Müslümanların Müslüman olan devlet başkanına ihanet ederse Allah ta ona ihanetinin cezasını verir." (Tirmizi , Fiten 47)

BÖLÜM: 81

GÖREV VERİLMEDİKÇE İDARECİLİĞE İSTEKLİ OLMAMAK

قال الله تعالى : ﴿ تِلْكَ الدَّارُ الآخِرةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الأرض وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾

"Ama ahiret yurdu! biz orayı yer yüzünde büyüklük taslamayan ve bozgunculuk çıkarmak istemeyen kimselere ayırmış bulunuyoruz Çünkü (en güzel)sonuç, takva sahiplerinindir(Allahtan korkanlarınındır),." (28 Kasas 83)

٦٧٤- وعن أبي سعيدٍ عبدِ الرحمن بن سَمُرَةَ ﵁ ، قال : قال لي رسول الله ﷺ : يَا عَبدَ الرَّحمن بن سَمُرَةَ: لا تَسأَلِ الإمارَةَ. فَإنكَ إن أُعْطِيتَهَا عَن غَيْرِ مَسْأَلَةٍ أُعِنتَ عَلَيْها، وإن أعطِيتَها عَن مَسأَلَة وكِلْتَ إلَيها ، وإذا حَلَفتَ عَلى يَمِينٍ، فَرَأَيْتَ غَيرها خَيراً مِنها ، فَأْتِ الَّذِي هُوَ خَيرٌ، وَكَفِّر عَن يَمينِكَ .

674: Ebu Said Abdurrahman ibni Semure (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ey Abdurrahman ibni Semure kimseden idarecilik görevi isteme, zira bu görev sen istemeden sana verilirse Allah yardımcın olur. Eğer sen istediğin için verilirse Allah'tan yardım göremez o işle baş başa bırakılırsın. Bir de bir şeye yemin ettikten sonra başka bir davranışı o işten daha hayırlı görürsen hayırlı olanı yap ve yemininin keffaretini öde." (Buhari Eyman 19)

٦٧٥- وعن أبي ذرٍّ ﵁ قال : قال لي رسولُ الله ﷺ : يَا أَبَا ذَرٍّ إني أَرَاكَ ضَعِيفا وَإني أحب لَكَ مَا أحب لِنَفسي، لا تَأمرنَّ عَلى اثْنَيْنِ وَلا تَوَلَّيَنَّ مالَ يَتِيمٍ.

675: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ya Ebu Zer senin gerçekten zayıf olduğunu görüyorum kendim için sevdiğimi senin içinde isterim. İki kişiye bile olsa sakın idareci ve başkan olma, yetim malına da yöneticilik yapma." (Müslim İmara 17)

٦٧٦- وعنه قال : قلت : يا رسول الله ألا تَستَعمِلُني؟ فَضَرَبَ بِيَدِهِ عَلى مَنْكِبِي ثُمَّ قال : يَا أَبَا ذَرٍّ إنكَ ضَعِيف، وَإنها أمانة، وإنها يَومَ القِيامَةِ خِزْيٌ وَنَدَامَةٌ، إلا مَن أخذها بِحَقها وَأَدَّى الذي عَلَيه فِيها .

676: Yine Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ya Rasûlullah beni memur tayin etmez misiniz? Demiştir. Eliyle omzuma vurarak şöyle buyurdu: "Ey Ebu Zer sen zayıf bir adamsın istediğin memuriyet bir emanettir. Bu emaneti ehil olarak alıp üzerine düşeni yapanlar hariç bu görevler kıyamet günü pişmanlık ve rüsvaylıktır." (Müslim İmara 16)

٦٧٧- وعن أبي هُريرة ﷺ أن رسول الله ﷺ قال : إنكُم سَتَحرِصُونَ عَلى الإمارَة، وَسَتكُونُ نَدَامَةً يَوْمَ القِيَامَةِ.

677: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Siz memuriyet olma hususunda çok istekli olacaksınız. Halbuki o görev kıyamet günü ehil olmayanlar için bir pişmanlık vesilesi olacaktır." (Buhari Ahkam 7)

BÖLÜM: 82

YÖNETİCİLERİN HAYIRLI KİMSELERİ YARDIMCI EDİNMESİ

قال الله تعالى : ﴿ الأَخِلَّاء يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إلا الْمُتَّقِينَ ﴾

"O kıyamet günü tüm dost olanlar birbirlerine düşman kesilecekler. Ancak yolunu yordamını Allahın kitabıyla bulanlar müstesna..." (43 Zuhruf 67)

٦٧٨- عن أبي سعيدٍ وأبي هريرةَ رضي اللهُ عَنْهُمَ أنا رسولَ الله ﷺ قال : مَا بَعَثَ الله مِن نَبِيٍّ، وَلااسْتَخْلَفَ مِنْ خَلِيفَةٍ إلا كانت لَهُ بِطَانتان بِطَانَةٌ تَأمرهُ بِالمَعْرُوفِ وَتَحُضُهُ عليهِ، وبِطَانَةٌ تَأمرهُ بِالشَّرِّ وَتَحُضُّهُ عليهِ، والمَعْصُومُ من عَصَمَ الله.

678: Ebu Said el Hudri ve Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah'ın gönderdiği her peygamberin ve başa geçirdiği her devlet reisi için iki sırdaş vardır. Bunlardan biri iyiliği emreder ve ona teşvik eder. Diğer sırdaş ise kötülüğü emreder ve ona teşvik eder. Günahlardan uzak duran kimse Allah'ın koruduğu kimsedir." (Buhari Ahkam 42)

٦٧٩- وعن عائشةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالتْ : قال رسولُ الله ﷺ : إذا أَرَادَ الله بالأَمِيرِ خَيرا جَعَل له وزِيرَ صِدقٍ، إن نَسِيَ ذَكَّرَهُ، وَإن ذَكَرَ أَعَانهُ. وَإذا أَرَادَ بِهِ غَيرَ ذلكَ جَعَلَ لَه وَزِيرَ سُوءٍ، إن نَسِيَ لم يُذَكِّرْه، وَإن ذَكَرَ لم يُعِنْهُ .

679 Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah herhangi bir idareci ve devlet başkanına hayır dilerse ona unuttuğunu hatırlatan, hatırladığı şeyleri yapmaya yardım eden doğru sözlü bir yardımcı nasib eder. Allah hayırdan başka bir şey yani şer ve kötülük isterse o kimseye unuttuğunu hatırlatmayan hatırladığını yazmaya yardım etmeyen kötü bir yardımcı verir." (Ebu Davud İmara 4)

BÖLÜM: 83

YÖNETİCİLİK İSTEMEKTE HIRSLI OLANA GÖREV VERMEMEK

٦٨٠- عن أبي موسى الأشعري ﵁قال : دَخَلتُ على النَّبِيِّ ﷺ أنا وَرَجُلان مِن بَني عَمِّي، فقال : أَحَدُهُمَا : يا رسولَ الله أمرنَا عَلى بَعضِ مَا وَلاَّكَ الله، عَزَّ وَجَلَّ، وقال : الآخَر مِثلَ ذلكَ، فقال : إنا وَالله، لا نُوَلِّي هَذَا العَمَلَ أَحَداً سَأَلَه، أَو أَحَداً حَرَصَ عليهِ .

680: Ebu Musa el Eşari (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Amcamın oğullarından iki kimseyle Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına girdik. Onlardan biri Ya Rasûlullah Allah'ın emrinize verdiği vazifelerden birine beni tayin etseniz dedi. Diğeri de buna benzer bir istekte bulundu. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Vallahi biz isteyen veya göreve karşı hırslı bulunanı yönetici yapmıyoruz memuriyet vermiyoruz." (Buhari Ahkam 7 Müslim İmara 15)

EDEB KİTABI

BÖLÜM: 84

UTANMA DUYGUSU VE ONA TEŞVİK

٦٨١- عنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، أن رسولَ الله ﷺ مَرَّ عَلى رَجُلٍ مِنَ الأنصار وَهُوَ يَعِظُ أخاهُ فِي الحَيَاءِ، فَقَال رسُولُ الله : دَعْهُ فَإن الحَيَاءَ مِنَ الإيمان .

681: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) utangaçlığın fazlalığı dolayısıyla kardeşini ikaz eden ve bu huyundan vazgeçirmeye çalışan Medine'li bir adamın yanından geçti ve "Onu kendi haline bırak varsın utansın zira utanmak imandandır." (Buhari İman 16 Müslim İman 57)

٦٨٢- وعن عمْرَان بن حُصَيْنٍ ﵁، قال : قال رسولُ الله ﷺ : الحَيَاءُ لا يَأْتِي إلا بخَيْرٍ.

وفي روايةٍ لمسلم : الحَياءُ خَيْرٌ كُله. أوْ قال : الحَيَاءُ كُلُ خَيْرٌ .

2/682: İmran ibni Husayn (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre: "Haya ancak hayır getirir. (Buhari, Edeb 77; Müslim, İman 60)

* Müslimin değişik bir rivayetinde ise: "Haya bütünüyle hayırdır." buyurulmaktadır.(Müslim, İman 61)

٦٨٣- وعن أبي هُريرة ﷺ ،أن رسولَ الله ﷺ قال : الإيمان بِضْعٌ وَسَبْعُونَ، أَوْ بِضْعٌ وَسِتُّونَ شُعْبَةً، فَأَفْضَلُهَا قَوْلُ لا إلـهَ إلا الله، وَأَدْنَاهَا إمَاطَةُ الأذَى عَنِ الطّرِيقِ، وَالحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الإيمان .

683: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) dan nakledildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İman altmış veya yetmiş kadar bölümdür. Bunların en üstünü lailahe illallah demektir. En aşağısı ise zarar veren şeyleri yoldan kaldırmaktır. Utanmakta imandan bir bölümdür." (Buhari iman 3 Müslim iman 58)

٦٨٤- وعن أبي سعيدٍ الخُدْرِيّ ﷺ ، قال : كان رسولُ الله ﷺ أَشَدَّ حَيَاءً مِنَ الْعَذْرَاءِ في خِدْرِها، فإذا رَأى شَيْئاً يكرهُهُ عَرَفْنَاهُ في وَجْهِهِ .

4/684: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) perde arkasındaki gizlenen bir bakire kızdan daha utangaçtı. Hoşlanmadığı bir şey gördüğünde hoşnutsuzluğu yüzünden belli olurdu. (Buhari, Menakıb 23; Müslim, Fezail 67)

BÖLÜM: 85

SIR SAKLAMA

قال الله تعالى : ﴿ وَأَوْفُواْ بِالْعَهْد إن الْعَهْدَ كان مَسْؤُولاً﴾

"...Verdiğiniz her sözü yerine getirin; çünkü verdiğiniz her söz sorumluluk getirir(den hesap gününde mutlaka sorguya çekileceksiniz)." (17 İsra 34)

٦٨٥- عن أبي سعيدٍ الخُدْرِيِّ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : إن مِنْ أَشَرِّ النَّاسِ عِندَ الله مَنْزِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ الرَّجُلَ يُفْضِي إلى المَرْأَةِ وَتُفْضِي إلَيْهِ ثُمَّ يَنْشُرُ سِرَّهَا

685: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kıyamet günü Allah katında inananların en şerli olanı karı-koca birbirleriyle girdiği ilişkiye girdikten sonra bu ilşkinin halini şeklini başkasına anlatan kimsedir." (Müslim Nikah 123)

٦٨٦- وعن عبدِ الله بن عمر رضي اللهُ عَنْهُما أن عمرَ ﷺ حينَ تَأَيَّمَتْ بِنْتُهُ حَفْصَةُ قال : لَقِيت عُثْمَان بْنَ عَفَّان، فَعَرَضْتُ عَلَيْهِ حَفْصَةَ فقلتُ : إن شِئْتَ أنكَحْتُكَ حَفْصَةَ بنتَ عُمَرَ؟ قال : سأنظرُ في أمري. فَلَبِثْتُ لَيَالِيَ، ثُمَّ لَقِيَني، فقال : قَدْ بَدَا لي أن لاَ أَتَزَوَّجَ يَوْمِي هذا. فَلَقِيتُ أبا بَكْرٍ الصِّدِّيقَ ، فقلت : أن شِئْتَ أنكَحْتُكَ حَفصَةَ بِنْتَ عُمَرَ، فَصَمَتَ أَبو بَكْرٍ، فَلَمْ يَرْجِعْ إليَّ شَيْئا! فَكُنْتُ عَلَيْهِ أَوْجَدَ مِنِّي على عُثْمَان، فَلَبِثْتُ لَيَالِيَ، ثُمَّ خَطَبَهَا النَّبِيُّ ﷺ ، فَأنكَحْتُها إيَّاهُ. فلَقِيَني أَبُو بَكْرٍ فقال : لَعَلَّكَ وَجَدْتَ عَلَيَّ حِينَ عَرَضْتَ عَلَيَّ حَفْصَةَ فَلَمْ أَرْجِعْ إِلَيْكَ شَيْئاً؟ فقلت: نَعَمْ. قال : فَإنهُ لَمْ يَمْنَعْني أن أَرْجِعَ إِلَيْكَ فِيمَا عَرَضْتَ عَلَيَّ إلا إني كُنْتُ عَلِمْتُ أن النبي ﷺ ذَكَرَها فَلَمْ أَكُنْ لأُفْشِيَ سِرَّ رسولَ الله ﷺ ، وَلَوْ تَرَكها النبيُّ ﷺ لقَبِلْتُهَا.

686: Abdullah İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Hz. Ömerin kızı Hafsa dul kalınca dedi k; Osman ibni Affan'a rastladım kızımdan bahsettim istersen sana nikahlayayım dedim. O da hele bir durumuma bakayım dedi. Birkaç gün bekledim sonra karşılaştığımızda "bana öyle geliyor ki, şimdilik evlenme durumunda değilim" dedi. Sonra Ebu Bekir'e rastladım ona da istersen kızım Hafsa'yı sana nikahlayayım dedim. Sustu hiç cevap vermedi. Bu sebeple ona Osman'a gücendiğimden daha fazla kızdım.

Aradan birkaç gün geçtikten sonra Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Hafsa'ya talib oldu ben de ona nikahladım. O sırada Ebu Bekir'le karşılaştım bana: "Hafsa'yla evlenmemi istediğin benim de sana cevap vermediğim zaman her halde bana darılmışsındır dedi. Ben de: Evet diye cevap verdim. Bunun üzerine Ebu Bekir şunları söyledi: Bana bu konuyu açtığınızda kızınızla evlenmeme mabi olacak bir şey yoktu, lakin Hz. Peygamberin Hafsa'yla evlenmekten söz ettiğini görmiştüm. Rasûlullah'ın sırrını ifşa(açığa çıkaramazdım) edemezdim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Hafsa'yla evlenmekten vazgeçseydi ben onunla evlenmeyi kabul ederdim. (Buhari Nikah 33)

٦٨٧ - وعن عائشة رضي اللهُ عَنهَا قالتْ : كُنَّ أَزْوَاجُ النَّبيِّ ﷺ عِنْدَهُ، فَأَقْبَلَتْ فَاطِمَة رضي اللهُ عَنْهَا تَمْشِي، مَا تخْطِىءُ مِشْيَتُهَا مِنْ مِشْيَةِ رسولِ الله ﷺ شَيْئا فَلَمَّا رَآها رَحَّبَ بِها وقال : مَرْحَباً بِابْنَتي. ثُمَّ أَجْلَسَهَا عَنْ يَمِينِهِ أَوْ عَنْ شِمَالِهِ، ثُمَّ سَارَّهَا فَبَكَتْ بُكَاءً شَدِيدا، فَلَمَّا رَأَى جَزَعَها، سَارَّهَا الثَّانيَةَ فَضَحِكَتْ، فَقلتُ لَهَا: خَصَّكِ رسولُ الله ﷺ مِنْ بَيْنِ نِسَائِهِ بِالسِّرَارِ، ثُمَّ أنت تَبْكِينَ ؟ فَلَمَّا قَامَ رسولُ الله ﷺ سَأَلْتُهَا : مَا قال لكِ رسولُ الله ﷺ ؟ قالت : مَا كُنْتُ أَفْشِي عَلى رسولِ الله سِرَّهُ. فَلَمَّا تُوُفِّيَ رسولُ الله ﷺ قلتُ : عَزَمْتُ عَلَيْكِ بِمَا لِي عَلَيْكِ مِنَ الحَقِّ، لَمَا حَدَّثْتِني ما قال لكِ رسولُ الله ﷺ ؟ فقالت : أَمَّا الآن فَنَعَمْ، أَمَّا حِينَ سَارَّني في المَرَّةِ الأولى فَأَخْبَرَني أن جِبْرِيلَ كان يُعَارِضُهُ

القرآن في كُلِّ سَنَةٍ مَرَّةً أَوْ مرَّتَيْنِ، وَإِنهُ عَارَضَهُ الآن مَرَّتَيْنِ، وَإِني لا أُرَى الأجَلَ إلا قَدِ اقْتَرَبَ، فَاتَّقِي الله وَاصْبِري، فَإِنهُ نِعْمَ السَّلَفُ أنا لَكِ، فَبَكَيْتُ بُكَائِي الَّذِي رَأَيْتِ. فَلَمَّا رَأَى جَزَعِي سَارَّني الثَّانِيَةَ، فقال : يَا فَاطِمَةُ أَمَا تَرْضَيْنَ أن تكوني سَيِّدَةَ نِسَاءِ المُؤْمِنِينَ، أَوْ سَيِّدَةَ نِسَاءِ هذِهِ الأمة؟ فَضحِكتُ ضَحِكِي الَّذِي رَأَيْتِ.

687: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in hanımları onun yanında otururlarken Fatıma tıpkı Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) gibi yürüyerek çıkageldi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) onu görünce sevindi ve "merhaba kızım" diyerek sağına veya soluna oturttu, sonra Fatıma'nın kulağına bir şeyler fısıldadı bunun üzerine Fatıma yüksek sesle ağladı. Onun aşırı üzüntüsünü görünce kulağına bir şey daha fısıldadı. Bu defa Fatıma güldü.

Fatıma'ya, hanımları yanındayken Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sadece sana bir sır verdi sen de ağladın dedim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kalkıp gidince, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)sana ne söyledi? Diye sordum. Fatıma Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in sırrını kimseye söylemem dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) vefat edince de:

- Senin üzerindeki analık hakkıma dayanarak Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in sana verdiği sırrı bana söylemeni istiyorum dedim. Fatıma da:

Şimdi olabilir dedi ve şunları söyledi: Rasûlullah'ın ilk olarak söylediği gizli sözünde: "Her sene Cibril benimle Kur'an-ı Kerim'i bir defa baştan sona okurdu, bu defa bir, iki kere okudu. Bu yüzden ecelimin yakınlığını anlıyorum. Bu Allahtan kork ve sabırlı ol. Ben senin için ne güzel bir öncüyüm" buyurdu bunun üzerine ağlamıştım. Benim çok üzüldüğümü görünce kulağıma ikinci kez bir şeyler fısıldayarak "Ya Fatıma mü'min hanımların veya bu ümmetin hanımefendisi olmak istemez misin? Buyurdu. O zaman da gördüğün gibi gülmüştüm. (Buhârî Menakıb 25, Müslim Fezailis-sahabe 97)

٦٨٨- وعن ثابت بن أنس ﷺ قال : أَتَى عَلَيَّ رسولُ الله ﷺ وَأنا أَلْعَبُ مَعَ الْغِلْمَان، فَسَلَّمَ عَلَيْنَا فَبَعَثَني في حاجَةٍ، فَأَبْطَأْتُ على أُمِّي. فَلَمَّا جِئْتُ قالت : مَا حَبَسَكَ ؟ فقلتُ بَعَثَني رسولُ الله لحَاجَة، قالت : مَا حَاجَتُهُ ؟ قلتُ : إنهَا سِرٌّ. قالتْ : لا تخبِرَنَّ بِسِرِّ رسولِ الله ﷺ أَحَداً. قال أنس : وَالله لَوْ حَدَّثْتُ بِهِ أَحَداً لَحَدَّثْتُكَ بِهِ يَا ثَابِتُ.

4/688 Sabit el-Bünanî'nin rivayet ettiğine göre, Enes ibni Malik (Allah Ondan razı olsun) ona şunları söyledi:

"Ben çocuklarla oynarken Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanıma geldi. Bize selam verdi ve beni bir iş için gönderdi. Bu sebeple annemin yanına gecikerek döndüm. Eve varınca annem: Niçin geç kaldın? diye sordu.

- Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) beni bir iş için göndermişti onun için geciktim, dedim. Annem neymiş o iş deyince: Bu bir sırdır dedim. Bunun üzerine annem, Rasûlullah'ın sırrını kimseye söyleme dedi.

Enes bu olayı anlattıktan sonra Sabit el-Bünanî'ye şunları söyledi: -Şayet bu sırrı birine söyleyecek olsaydım sana söylerdim ey Sabit dedi. (Müslim, Fezailüs-sahabe145)

BÖLÜM: 86

SÖZÜNDE DURUP VADİNİ YERİNE GETİRMEK

قال الله تعالى : ﴿ وَأَوْفُواْ بِالْعَهْدِ إن الْعَهْدَ كان مَسْؤُولاً﴾

"...Verdiğiniz her sözü yerine getirin; çünkü verdiğiniz her söz sorumluluk getirir(den hesap gününde mutlaka sorguya çekileceksiniz)." (17 İsra 34),

قال الله تعالى : ﴿ وَأَوْفُواْ بِعَهْدِ اللّهِ إذا عَاهَدتُّمْ ﴾

"Ve sözleşme yaptığınızda Allah'ın sözleşmesinin yerine getiriniz." (16 Nahl 91)

قال الله تعالى : ﴿ يَا أيها الَّذِينَ آمَنُواْ أَوْفُواْ بِالْعُقُودِ ﴾

"Ey İman edenler! Bağlandığnız akitlerinizi titizlikle yerine getirin." (5 Maide1)

قال الله تعالى : ﴿ . يَا أيها الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ. كبر مقتا عند الله أن تقولوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴾

"Ey İman edenler! Niçin yapmayacağınız şeyleri söylüyorsunuz? Yapmayacağınız şeyi söylemeniz, Allah katında en nefret edilen şeydir." (61 Saff 2-3)

٦٨٩- عن أبي هريرةﷺ أن رسولَ الله ﷺ قال : آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلاثٌ : إذا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإذا وَعَدَ أَخلَفَ، وَإذا اؤْتُمِن خَان. زَادَ فِي رواية لمسلم : وَإن صَامَ وَصَلَّى وَزَعَمَ أنهُ مُسلِمٌ

689: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Münafığın alameti üçtür: Konuştuğunda yalan söyler, söz verince sözünden cayar, kendisine bir şey emanet edildiğinde hıyanet eder." (Buhari, İman 24, Müslim, İman 107)

Müslim'in değişik bir rivayetinde: "Oruç tutsa, namaz kılsa ve kendini mü'min zannetse bile" buyurulmuştur. (Müslim, İman 109

٦٩٠- وعن عبدِ الله بن عمرو بن العاص رضي الله عنهما ،أن رسولَ الله ﷺ قال : أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كان مُنَافِقاً خَالِصا وَمَنْ كانت فِيهِ خَصلَةٌ مِنْهُنَّ كانت فِيهِ خَصْلَةٌ مِنَ النِّفَاقِ حَتَّى يَدَعَهَا إذا اؤْتُمِنَ خَان، وَإذا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإذا عَاهَدَ غَدَر، وَإذا خَاصَمَ فَجَر .

690: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: Dört huy kimde bulunursa o kimse dört dörtlük münafık olur. Bir kimsede bu huylardan birisi bulunursa o huydan vazgeçinceye kadar münafık özelliğinden birine sahip olmuş olur.

1- Kendisine bir şey emanet edilirse hıyanet eder,

2- Konuşunca yalan söyler,

3- Birine söz verirse sözünde durmaz

4- Düşmanlık ve kavga ederse de aşırı gider. (Buhari, İman 24; Müslim, İman 106)

٦٩١- وعن جابرٍ ﷺ قال : قال لِي النبيُّ ﷺ : لَوْ قَدْ جاءَ مالُ الْبَحْرَيْنِ قَدْ أَعْطَيْتُكَ هكَذا وَهكَذا وهكَذا فَلَمْ يَجِىءْ مَالُ الْبَحْرَيْنِ حَتَّى قُبِضَ النَّبيُّ ﷺ ، فَلَمَّا جَاءَ مَالُ الْبَحْرَيْنِ أمر أَبُو بكرٍ ﷺ فَنَادَى: مَنْ كان لَهُ عِنْدَ رسولِ الله ﷺ عِدَةٌ أَوْ دَيْنٌ فَلْيَأْتِنَا. فَأَتَيْتُهُ وَقُلتُ لَهُ: أن النبي قال : لي كذأن وَكَذأن فَحَثَى لي حَثْيَةً، فَعَدَدْتُها فإذا هِيَ خَمْسُمِائَةٍ، فقال لي: خُذْ مِثْلَيْها.

691 Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan şöyle dediği rivayet edilmiştir: Bir gün Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bana, "Eğer Bahreyn'den zekat ve cizye malı gelirse sana şöyle şöyle doldurup veririm" demişti. Fakat Peygamberimiz vefat edene kadar Bahrey'den mal gelmedi. Behreyn'den mal geldiği zaman Ebû Bekir (Allah Ondan razı olsun): -Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)in birine borcu veya va'di varsa bize gelsin diye ilan etti. Bunun üzerine onun huzuruna vararak Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bana şöyle demişti, dedim. –Ebû Bekir elini o mala daldırıp bir avuç nakit verdi onları saydım tam beşyüz dirhem idi. Ebû Bekir (Allah Ondan razı olsun) bana bunu iki mislini daha al dedi. (Buhârî Kefale 3, Müslim Fezail 60)

BÖLÜM: 87

ALIŞILAN İYİLİKLERE DEVAM ETMEK

قال الله تعالى : ﴿ إن اللّهَ لاَ يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُواْ مَا بِأَنفُسِهِمْ ﴾

"... Gerçek şu ki insanlar kendilerindeki özelliklerini değiştirmedikçe Allah onlarda bulunanı değiştirmez..." (13 Ra'd11)

قال الله تعالى : ﴿ وَلاَ تَكُونُواْ كَالَّتِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِن بَعْدِ قُوَّةٍ إِنكَاثًا ﴾

""Ve ipini sağlamca iyice büküp yaptıktan sonra, onu söküp bozan kadın gibi olmayın..." (16 Nahl 92)

قال الله تعالى : ﴿ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الأمد فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴾

"...(İman edenler), bundan önce kendilerine kitap verilmiş sonra üzerlerinden uzun zaman geçmekle kalbleri katılaşmış çoğu da yoldan çıkmış kimseler gibi olmasınlar." (57 Hadid 16)

قال الله تعالى : ﴿ وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إلا ابْتِغَاء رِضْوَان اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا ﴾

"Uydurdukları ruhbanlığ gelince biz yazmadık(onlara etmedik) fakat Allah rızası kazanmak için bunu ortaya çıkarıp yaptılar lakini, buna da gereği gibi uymadılar." (57 Hadid 27)

٦٩٢- وعن عبدِ الله بن عمرو بن العاص رضي الله عنهما قال : قال لي رسولُ الله ﷺ : يَا عَبْدَ الله، لا تكُنْ مِثْلَ فُلان، كان يقُومُ اللَّيْلَ فتَرَكَ قيَامَ اللَّيْلِ .

692: Abdullah İbn-i Amr İbn-i As (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)bana şöyle dedi: "Ey Abdullah falan kimse gibi olma çünkü o gece ibadetine devam ederken sonradan bu ibadeti bıraktı." (Buhari, Teheccüd 19, Müslim Sıyam 185)

BÖLÜM: 88

MÜSLÜMANLARA KARŞI GÜLER YÜZLÜ VE TATLI DİLLİ OLMAK

قال الله تعالى : ﴿ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴾

"... Fakat mü'minlere kol kanat ger, alçak gönüllü ol." (15 Hıcr 88)

قال الله تعالى : ﴿ وَلَوْ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لانفَضُّواْ مِنْ حَوْلِكَ ﴾

"... Ey peygamber eğer onlara karşı kırıcı, huysuz, katı yürekli ve sert olsaydın muhakkak ki, etrafından dağılır giderlerdi." (3 Al-i İmran 159)

٦٩٣- عَنْ عَدِيِّ بن حَاتمٍ ﷺ قال : قال رسول الله ﷺ : اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَبِكَلِمَةٍ طَيِّبَةٍ

693: Adiy İbn-i Hatim (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim demiştir:" Yarım hurmayla da olsa kendinizi cehennemden koruyu-nuz. Bunu da bulamazsanız güzel ve tatlı sözlerle.." (Buhari Edeb 34,Müslim Zekat 66)

٦٩٤- وعن أبي هريرة ﷺ أن النبي ﷺ قال : وَالكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ .

694: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Güzel ve hoş söz sadakadır."

٦٩٥- وعن أبي ذر ﷺ قال : قال لى رسول الله ﷺ : لا تحقِرَنَّ مِنَ المَعْرُوفِ شَيئا وَلوْأن تَلْقَى أخاكَ بِوَجْهٍ طَلِيقٍ

3/695: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bana şöyle dedi: "Kardeşini güler yüzle karşılamaktan ibaret bile olsa, hiçbir iyiliği küçük görme." (Müslim, Birr 144)

BÖLÜM: 89

DİNLEYENİN ANLIYABİLMESİ İÇİN AÇIK KONUŞMAK; GEREKİRSE TEKRAR ETMEK

٦٩٦- عن أنس ﷺ أن النبي ﷺ كان إذا تكَلَّمَ بِكَلِمَةٍ أَعَادَها ثلاثاً حَتَّى تُفهَمَ عَنْه، وَإذا أَتَى عَلى قَوْمٍ فَسَلَّمَ عَلَيْهِمْ سَلَّمَ عَلَيْهِمْ ثلاثاً.

696: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan aktarıldığına göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) sözünün anlaşılması için konuşmasını üç defa tekrarlardı. Bir topluluğa varıp selam verince de selamını üç defa tekrar ederdi. (Buhari, İlim 30)

٦٩٧- وعن عائشة رضي اللهُ عَنْهَا قالت : كان كَلَامُ رسولِ الله ﷺ كلاماً فصلاً يفهمه كلُّ مَنْ يَسْمَعُهُ .

697: Aişe (r.anha.) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in konuşması herkesin anlayacağı şekilde açık seçikti. (Ebu Davud, Edeb 18)

BÖLÜM: 90

KONUŞAN KİMSENİN DİNLEYENLERİ SUSTURMASI

٦٩٨- عن جَرير بن عبدِ الله ﷺ قال : قال لي رسول الله ﷺ في حَجَّةِ الْوَدَاعِ: اسْتَنْصِتِ النَّاسَ. ثُمَّ قال : لا تَرْجِعُوا بَعْدي كُفَّاراً يَضْرِبُ بَعْضُكُمْ رِقَابَ بَعْضٍ .

698: Cerir ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Veda haccında Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana: "Halkı sustur da söyleyeceklerimi dinlesinler" dedikten sonra şöyle buyurdu: "Benden sonra birbirinizin boyunlarını vuran kafirlere benzemeyin." (Buhari, İlim 43, Müslim, İman 118)

BÖLÜM: 91

NASİHATTA ÖLÇÜLÜ OLMAK

قال الله تعالى : ﴿ ادْعُ إِلِى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ ﴾

"Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle çağır." (16 Nahl 125)

٦٩٩- عن أبي وَائِلٍ شَقِيقِ بن سَلَمَةَ، قال : كان ابْنُ مَسْعُودٍ ﷺ يُذَكِّرُنَا فِي كُلِّ خَمِيسٍ، فَقال لَهُ رَجُلٌ : يَا أَبَا عَبْد الرَّحْمنِ، لَوَدِدْتُ أنك ذَكَّرْتَنَا كُلَّ يَوْمٍ، فقال : أَما إنهُ يَمْنَعني مِنْ ذلِكَ أني أَكْرَهُ أن أملكمْ وَإني أَتخوَّلُكمْ بِالْمَوْعِظَةِ كَمَا كان رسولُ الله ﷺ يَتَخَوَلنَا بِها مَخَافَةَ السَّآمَةِ علينا .

699: Ebu Vail Şakık ibni Seleme (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun) bize perşembe günleri va'z ederdi. Adamın biri ona:

- Ey Abdurrahman bize her gün va'z etmeni istiyoruz, deyince İbni Mes'ud:

- Sizi usandırmamak için her gün va'z etmiyorum. Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in bize usanç gelir endişesiyle ara ara va'z ettiği gibi ben de size vaazlarımı her gün değil de böylece haftada bir gün yapıyorum. (Buhari, İlim 11-12)

٧٠٠- وعن أبي الْيَقْظَان عَمَّار بن يَاسر ﷺ قال : سَمِعْتُ رَسولَ الله ﷺ يقول : إن طُولَ صَلاةِ الرَّجُلِ، وَقِصرَ خُطْبَتِهِ، مَئِنَّةٌ مِنْ فقْهِهِ، فَأَطِيلُوا الصَّلاةَ، وَأَقْصِرُوا الخُطْبَةَ .

700: Ebü'l Yekzân Ammar ibni Yasir (Allah Ondan razı olsun), Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim, dedi. "Namazı uzatmak hutbeyi kısaltmak kişinin dini iyi bilip anlayışlı olduğunu gösterir. O halde namazı uzunca kıldırıp hutbeyi kısa kesiniz." (Müslim, Cuma 47)

٧٠١- وعن مُعَاوِيةَ بن الحكَم السُّلَمِيِّ ﷺ قال : بَيْنما أنا أُصَلِّي مَعَ رسولِ الله ﷺ إذا عَطَسَ رَجُلٌ مِنَ القَوْمِ فَقُلْتُ: يَرْحَمُكَ الله، فَرَماني القَوْمُ بِأَبْصَارِهِمْ فَقُلْتُ: وَاثُكْلَ أُمِّيَاه ! مَا شَأنكُمْ تَنْظُرُونَ إلَى؟ فَجَعلُوا يَضْرِبُونَ بِأَيْدِيهِمْ عَلى أَفْخَاذِهِمْ!، فَلَمَّا رَأَيْتُهُمْ يُصَمِّتُونَنِي لَكِنِّي سَكَتُّ. فَلَمَّا صَلى رسولُ الله ﷺ ، فَبِأبي هُوَ وَأُمِّي، مَا رَأَيْتُ مُعَلِّماً قَبْلَه وَلا بَعدَهُ احْسَنَ تَعْلِيمًا مِنْهُ، فَوَ اللهِ مَا كَهَرَنِى وَلاَ ضَرَبَنِى وَلاَ شَتَمَنِى – قال : أن هذِهِ الصَّلاَةَ لاَ يَصْلُحُ فِيهَا شَيْءٌ مِنْ كَلاَمِ النَّاسِ، إنما هِيَ التَّسْبِيحُ والتّكْبِيرُ، وَقِرَاءَة القرآن أَو كما قال رسولُ الله ﷺ قلت: يا رسولَ الله، إني حَدِيثُ عَهْد بِجَاهِلِيَّةٍ، وَقَدْ جَاءَ الله بِالإسلام، وإن مِنَا رِجالا يَأْتُونَ الْكُهَّان ؟ قال : فلا تأتهم ، قلت: ومنا رجالٌ يتَطيّرونَ ؟ قال : ذَاكَ شيْءٌ يَجِدُونَه فِي صُدورِهِم، فَلا يَصُدَنَّهُمْ .

701: Muaviye ibni Hakem es Sülemî (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'le birlikte namaz kılarken cemaatten biri aksırdı. Ben de hemen "yerhamukellah" dedim. Cemaat bana ters ters bakmaya başlayınca: -Vay anası evlatsız kalasıcalar bana niçin öyle ters ters bakıyorsunuz? deyince elleriyle uyluklarına vurmaya başladılar. Onların beni susturmalarına karşılık sustum.

Anam babam Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e feda olsun ne ondan önce ne de ondan sonra kendisinden daha iyi bir öğretici görmedim beni ne azarladı ne sövdü ne de dövdü. Namazı kıldırıp bitirince de şöyle söyledi:

"Bu namazdır. Bunda dünya kelamının yeri yoktur. Çünkü namazda Allah tesbih edilir, tekbir getirilir ve Kur'an okunur, dedi veya buna benzer bir şey söyledi. Ben de:

- Ya Rasûlallah ben cahiliyyeden ayrılıp yeni müslüman oldum, içimizde falcılara gidenler var, dedim. Bana:

-Sen falcı (kahin)lere gitme, buyurdu. Ben tekrar aramızda uğursuzluğa inanan adamlar var deyince de:

-Uğursuzluk kalbte uyanan bir duygudur, bu duygu onları işlerinden alıkoymasın.(çünkü uğursuzluk ne fayda ve nede zarar getirtebilir)" (Müslim, Mesacid 33)

٧٠٢- وعن العِرْباضِ بنِ سَارية ﷺ قال : وَعَظَنَا رسولُ الله ﷺ مَوْعِظَةً وَجِلَتْ مِنْها القُلُوب، وَذَرَفَتْ مِنْها العُيُونَ،

702: Ebu Necih İrbâz İbn-i Sariye (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) gözleri yaşartan, kalpleri ürperten çok tesirli bir konuşma yaptı.

-Ey Allah'ın Rasulü! Bu nasihat sanki ayrılmak üzere olan birinin öğüdüne benziyor, bizlere tavsiyede bulununuz, dedik. Bunun üzerine:

- Allahtan korkmanızı), başınıza Habeşli simsiyah bir köle bile olsa onu dinleyip itaat etmenizi tavsiye ederim. Benden sonra içinizde hayatta kalanlar pek çok ihtilaflar göreceklerdir. O zaman sizin yapacağınız benim sünnetim ve doğru yolda olan Hulefa-i Raşidin'in sünnetine sarılmaktır. Bu sünnetlere sımsıkı sarılınız. Sonradan ortaya çıkarılmış bidatlerden şiddetle sakınınız. Çünkü her bidat bir sapıklıktır. (Ebu Davud, Sünnet 5, Tirmizi İlim 16)

BÖLÜM: 92

AĞIRBAŞLI VE VAKÛR OLMAK

قال الله تعالى : ﴿ وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الأرض هَوْنًا وَإِذا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قالوا سَلَامًا﴾

“Rahman’ın has kulları, yeryüzünde alçak gönüllü olarak yürürler ve her ne zaman kötü niyetli dar kafalı kendi bilmez kimseler kendilerine laf atığında incitmeksizin“selam” derler geçerler.” (25 Furkan 63)

٧٠٣- عن عائشة رضي الله عنْهَا قالتْ : مَا رَأَيْتُ رسولَ الله ﷺ مُسْتَجْمِعاً قَطُّ ضَاحِكا حَتى تُرى مِنْه لَهَواتُه، إنما كان يَتبَسَّمُ.

703: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’in küçük dili görünecek kadar kahkaha ile güldüğünü hiç görmedim, o sadece gülümserdi. (Buhari, Edeb 68, Müslim, İstiska 16)

BÖLÜM: 93

İBADET VE İLİM GİBİ ŞEYLERİ AĞIRBAŞLILIKLA YERİNE GETİRMEK

قال الله تعالى : ﴿ ذَلِكَ وَمَن يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإنهَا مِن تَقْوَى الْقُلُوبِ﴾

“Kim Allah’ın koyduğu sembol ve simgelere uyup saygı gösterirse şüphe yok ki bu; inananların kalblerinde bulunan Allah’a karşı sorumluluk bilincindedir.” (22 Hac 32)

٧٠٤- وعن أبي هريرة ﷺ قال : سمعتُ رسولَ الله ﷺ يقول: إذا أُقِيمَتِ الصَّلاة، فَلا تَأْتُوها وَأنتمْ تَسْعَوْنَ، وَأْتُوهَا وَأنتمْ تمْشُونَ، وعَلَيْكُمُ السَّكِينَة، فَمَا أدْرَكْتُمْ فَصَلُّوا، وَمَا فَاتكُمْ فَأَتِموا . زاد مسلم في روايةٍ له: فَإن أَحَدَكُمْ إذا كان يَعمِدُ إلى الصَّلاةِ فَهُوَ في صلاة.

704: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun), Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’i şöyle buyururken dinlediğini söyledi: “Namaz için kamet getirildiğinde koşarak değil ağırbaşlılıkla yürüyerek gelin. Yetişebildiğinizi imamla kılınız, yetişemediğiniz rekatları da kendiniz tamamlayınız.” (Müslim, Mesacid 151)

Müslümün diğer bir rivayetinde : Sizden biriniz gelecek farz namazını kılmak için beklerse namazdaymış gibi sevap alır.

٧٠٥- وعن ابن عباس رضي الله عنهما أنهُ دَفَعَ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ يَوْمَ عَرَفَةَ فَسَمِعَ النَّبيُّ ﷺ وَرَاءَه زَجْراً شَدِيداً وَضَرْباً وَصَوْتاً للإبل، فَأَشَارَ بِسَوْطِهِ إلَيْهِمْ وقال : أيها النَّاسُ عَلَيْكُمْ بالسَّكِينَةِ فإن الْبِرَّ لَيْسَ بالإيضَاعِ .

2/705: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)’dan rivayet olunmuştur. Bir hac mevsiminde arefe günü, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’le beraberdim. Rasûlullah arkasında bazı kimselerin bağırıp çağırdığını ve devesini dövdüğünü duyunca onlara kamçısıyla işaret ederek şöyle buyurdu:

"Ey insanlar ağır ve yavaş olunuz, acelecilikle sevap kazanılmaz." (Buhari, Hac 94, Ebu Davud, Menasik 63)

BÖLÜM: 94

MİSAFİRE İKRAM ETMEK

قال الله تعالى : ﴿ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقالوا سَلَامًا قال سَلَامٌ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ فَرَاغَ إِلَى أَهْلِهِ فَجَاء بِعِجْلٍ سَمِينٍ فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قال ألا تَأْكُلُونَ ﴾

"İbrahim'in meleklerden ağırlanan misafirlerinin haberi sana geldi mi? O elçiler, İbrahim'e gelip O'na selam verdiklerinde, size de selam olsun demişti ve kendi kendine, bunlar tanınmayan kimseler diye düşünmüştü. Hemen ailesinin yanına giderek, ikram etmek için kızartılmış bir semiz buzağı eti ile gelmişti ve önüne yaklaştırıp "yemez misiniz?" dedi." (51 Zariyat 24-27)

قال الله تعالى : ﴿ وَجَاءهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِن قَبْلُ كَانواْ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قال يَا قَوْمِ هَؤُلاء بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُواْ اللّهَ وَلاَ تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنكُمْ رَجُلٌ رَّشِيدٌ ﴾

"Ve Lut'un kavmi çirkin arzularla koşarak, soluk soluğa Lut'a geldiler. Bunlar daha önce de zaten bu tür kötülükleri işlemeye alışmış kimselerdi. Lut: "Ey kavmim, işte kızlarım, dedi. Onlar erkeklerden daha uygun olur sizler için. Allah'tan korkun da, konuklarıma saldırarak beni rezil rüsvay etmeyin, aranızda hiç mi aklı başında adam yok?" (11 Hud 78)

٧٠٦- عن أبي هريرة ، أن النبي ﷺ قال : مَنْ كان يُؤمِنُ بالله وَاليَومِ الآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ، وَمَنْ كان يُؤمِنُ بِالله وَاليومِ الآخِرِ فليَصِلْ رَحِمَهُ، وَمَنْ كان يُؤمِنُ بالله وَاليَوْمِ الآخِرِ فَلْيقلْ خَيْراً أَوْ لِيَصْمُتَ .

706: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: "Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse misafirine ikram etsin, Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse akrabasını görüp gözetsin, Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse mutlaka hayır söylesin veya sussun." (Buhari, Edeb 85, Müslim İman 74)

٧٠٧- وعن أبي شُرَيْح خُوَيلدِ بن عمرو الخُزاعِيِّ ﷺ قال : سَمِعتُ رسولَ الله ﷺ يقول: مَنْ كان يؤمِنُ بِالله وَاليَوْمِ الآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيفَهُ جائِزَتَهُ. قالوا : وما جائِزَتُهُ يا

رسولَ الله ؟ قال : :يَومُه ولَيْلَتُهُ. والضِّيَافَةُ ثَلاثةُ أَيَامٍ، فما كان وَرَاءَ ذلكَ فهو صَدَقَةٌ عليه.

وفي روايةٍ لمسلم: لا يَحِلُ لِمُسْلِمٍ أن يُقِيمَ عِند أخيهِ حتى يُؤْثِمَهُ. قالوا : يا رسولَ الله، وكَيْفَ يُؤْثِمُهُ ؟ قال : يقِيمُ عِنْدَهُ ولا شَيْءَ لَهُ يَقْرِيهِ بِهِ .

707: Ebu Şureyh Huveylid İbni Amr el Huzaî (Allah Ondan razı olsun), Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinlediğini söylemiştir: "Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse misafirine ikramda bulunup hürmet etsin ve hakkını versin." Ashabı Kiram: Ya Rasûlallah misafirin hakkını vermek nedir? diye sordular. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)de: "Misafiri bir gün bir gece ağırlamaktır. Misafirlik üç gündür, üç günden fazla ağırlamak ise sadakadır." (Buhari, Edeb 31, Müslim, Lukata 15)

* Müslim'in değişik bir rivayetinde ise şöyledir:

"Bir müslümanın din kardeşi yanında onu günaha sokacak kadar kalması helal değildir." Ashab: Ya Rasulallah onu günaha nasıl sokar dediler. Peygamberimiz de: "Ağırlayacak bir şeyi bulunmayan kimsenin yanında oturup kalmakla", buyurdu. (Müslim, Lukata 15)

BÖLÜM: 95

HAYIRLI İŞLER DOLAYISIYLA MÜJDELEMEK VE TEBRİK ETMEK

قال الله تعالى : ﴿ فَبَشِّرْ عِبَادِ الذين يستمعون القول فيتبعون أحسنه﴾

"... Sözü dinleyip en güzeline uyan o kullarımı müjdele." (39 Zümer 17-18)

قال الله تعالى :﴿يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَان وَجَنَّاتٍ لَّهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ﴾

"Rableri onları, kendi katından bir rahmet ve ebedi hoşnutluğuyla sonsuz ve devamlı nimet bulunan cennetlerle müjdeler." (9 Tevbe 21)

قال الله تعالى : ﴿ ألا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴾

"...Korkmayın, üzülmeyin işte alın size vadedilmiş olan cennet müjdesini..." (41 Fussılet 30)

قال الله تعالى : ﴿ فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ﴾

" Biz de ona uslu ve uysal bir oğul müjdesini verdik." (37 Saffat 101)

قال الله تعالى : ﴿ وَلَقَدْ جَاءتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قالواْ سَلاَمًا ﴾

"Andolsun ki melek elçilerimiz İbrahim'e müjdeyle geldiler ve selam olsun dediler..." (11 Hud 69)

قال الله تعالى : ﴿ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَقَ وَمِن وَرَاء إِسْحَقَ يَعْقُوبَ ﴾

"O esnada ayakta bekleyen İbrahim'in hanımına biz de İshak'ı ve onun ardından da torunu Yakub'un doğacağını müjdeledik." (11 Hud 71)

قال الله تعالى : ﴿ إِذْ قالت الْمَلآئِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِن اللّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴾

"Melekler demişti ki: Ey Meryem! Allah kendisinden bir kelimeyi adı Meryem oğlu İsa Mesih adıyla bilinecek bu dünyada öteki dünyada da itibarlı Allah'a yakınlardan olacak bir oğul müjdeliyor." (3 Al-i İmran 45)

٧٠٨- عن أبي إبراهيمَ - ويُقال أبو محمد ، ويقال أبو مُعَاوِيَةَ - عَبدِ الله بن أبي أَوْفَى ﷺ ، أن رسولَ الله ﷺ بَشَّرَ خَدِيجَةَ رضي الله عنها أن بِبَيْت في الجَنَّةِ مِنْ قَصَبٍ، لا صَخَبَ فِيهِ ولا نَصَبَ .

708: Ebu İbrahim veya Ebu Muhammed yahud Ebu Muaviye Abdullah ibni Ebu Evfa (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Hatice (Allah Ondan razı olsun)'yı cennette içinde hiçbir gürültünün duyulmayıp hiçbir yorgunluğun hissedilmeyeceği inciden yapılmış bir evle müjdeledi. (Buhari, Umre 11; Müslim, Fezailüssahabe 71)

٧٠٩- وعن أبي موسى الأشعري ﷺ ، أنهُ تَوَضَّأَ في بَيْتِهِ، ثُمَ خَرجَ فقال : لألزَمَنَ رسولُ الله ﷺ ، وَلأكونَنَّ مَعَهُ يَوْمِي هذاَن فَجَاءَ المَسْجِدَ، فَسَأَلَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ فَقالوا: وَجَّهَ هاهُنا . قال : فَخَرَجْتُ عَلى أَثَرِهِ أَسْأَلُ عَنْهُ، حَتَّى دَخَلَ بِئْرَ أَرِيسٍ، فَجَلَسْتُ عِنْدَ الْبَابِ حَتَّى قَضَى رسولُ الله ﷺ حَاجَتَهُ وتَوَضَّأَ، فَقُمْتُ إلَيْهِ، فَإذا هُوَ قَدْ جَلَسَ عَلى بِئْرِ أَرِيسٍ، وَتَوَسَطَ قُفَّها، وَكَشَفَ عَنْ سَاقَيْهِ وَدَلاهُمَا في البِئْرِ، فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ ثُمَّ انصَرَفْتُ، فَجَلَسْتُ عِنْدَ البَابِ فَقُلْتُ: لأكونَنَّ بَوَّابَ رَسُولِ الله ﷺ اليَوْمَ، فَجَاءَ أَبُو بكرٍ، فَدَفَعَ البَابَ، فَقُلْتُ: مَنْ هذَا ؟ فَقال : أَبُو بَكْرٍ، فَقُلْتُ: عَلى رِسْلِكَ، ثُمَّ ذَهَبْتُ فَقُلْتُ: يا رَسُولَ الله، هذَا أَبُو بكرٍ يَسْتَأْذِنُ ؟ فَقال : ائْذَنْ لَهُ وَبَشِّرْهُ بِالجَنَّةِ . فَأَقْبَلْتُ حَتَّى قُلْتُ لأبي بكر: ادْخُلْ ورَسُولُ الله يُبَشِّرُكَ بِالجَنَّةِ، فَدَخَلَ أَبُو بَكْرٍ فَجَلَسَ عَنْ يَمِينِ النَّبِيِّ ﷺ مَعَهُ في القُفِّ، وَدَلَّى رِجْلَيْهِ في البِئْرِ كَما صَنَعَ رَسُولُ الله ﷺ ، وَكَشَفَ عَنْ سَاقَيْهِ، ثُمَّ رَجَعْتُ وَجَلَسْتُ، وقَد تَرَكْتُ أخي يَتَوَضَأُ وَيَلْحَقُني، فَقُلْتُ : إن يُرِدِ الله بِفُلان - يُرِيدُ أخاهُ - خَيْراً يَأْتِ بِهِ، فَإذا إنسان يُحَرِّكُ البَابَ، فَقُلْتُ : مَنْ هذَا ؟ فَقال : عُمَرُ بنُ الخَطَّابِ. فَقُلْتُ : عَلى رِسْلِكَ، ثُمَّ جِئْتُ إلى رَسُولِ الله ﷺ ، فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ وَقُلْتُ: هذَا عُمَرُ يَسْتَأْذِنُ؟ فَقال: ائْذَنْ لَهُ وَبَشِّرْهُ بِالجَنَّةِ. فَجِئْتُ عُمَرَ، فَقُلْتُ: أَذِنَ وَيُبَشِّرُكَ رَسُولُ الله ﷺ بِالجَنَّةِ،

فَدَخَلَ فَجَلَسَ مَعَ رَسُولِ اللهِ ﷺ فِي القُفِّ عَنْ يَسَارِهِ، وَدَلَّى رِجْلَيْهِ فِي البِئْرِ، ثُمَّ رَجَعْتُ فَجَلَسْتُ فَقُلْتُ:أن يُرِدِ الله بِفُلان خَيْراً - يَعْني أخاهُ - يَأْتِ بِهِ، فَجَاءَ إنسان فَحَرَكَ البَابَ. فَقُلْتُ: مَنْ هذَا ؟ فقال : عُثْمَان بنُ عَفَّان. فَقُلْتُ: عَلى رِسْلِكَ، وجِئْتُ النَّبِيَّ ﷺ ، فَأَخْبَرْتُهُ فَقال : ائْذَنْ لَهُ وَبَشِّرْهُ بِالجَنَّةِ مَعَ بَلْوَى تُصِيبُهُ. فَجِئْتُ فَقُلْتُ: ادْخُلْ وَيُبَشِّرُكَ رَسُولُ اللهِ، بِالجَنَّةِ مَعَ بَلْوَى تُصِيبُكَ، فَدَخَلَ فَوَجَدَ القُفَ قَدْ مُلِىءَ، فَجَلَسَ وُجَاهَهُمْ مِنَ الشِّقِّ الآخَرِ وقال سعيد بن المسيب : فأولتها قبورهم.

وزادَ فِي روايةٍ: وَأمرني رسولُ الله بِحِفْظِ البَابِ. وَفِيها : أن عُثْمَان حِينَ بَشَّرَهُ حَمِدَ الله تَعالى، ثُمَّ قال : اللهُ المُسْتَعَان.

709: Ebu Musa el Eş'arî (Allah Ondan razı olsun)'ın anlattığına göre: Bir gün evinden abdest alıp çıktım, Rasûlullah'tan hiç ayrılmayıp bu günü onunla geçireceğim dedim. Mescide gelerek oradan peygamberi sordum. Şu tarafa gitti dediler. Sora sora izini takip edip nihayet Eris kuyusu'nun bulunduğu bahçede oturur buldum. Peygamber tuvalet ihtiyacını giderip abdest aldı. Ben de kalkıp yanına vardım baktım ki Eris kuyusu'nun kenarındaki taşların üzerine kuyu ağzındaki bilezik taşının kenarına oturmuş paçalarını sıvayarak ayaklarını kuyuya sarkıtmıştı. Selam verip ayrıldım. Tekrar kapının yanına oturdum. Kendi kendime bugün Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in kapıcısı olacağım dedim.

O sırada Ebu Bekir gelip kapıyı çaldı. Ben kim o dedim.

- Ebu Bekir, dedi.

- Biraz bekle, diyerek Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına gelip:

- Ya Rasulallah Ebu Bekir geldi, yanınıza girmek için izin istiyor, dedim.

- İzin ver ve onu cennetle müjdele, buyurdu.

Kapıya varıp Ebu Bekir'e içeri gir, Rasulallah seni cennetle müjdeliyor, dedim.

Ebu Bekir içeri girdi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın sağına oturdu, paçaları sıvayarak ayaklarını Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) gibi kuyuya sarkıttı. Sonra dönüp kapının yanına oturdum. Kardeşimi abdest alıp bana yetişebileceği bir durumda evde bırakmıştım. Onu düşünerek kendi kendime: - Eğer Allah falanın hayrını dilerse onu da buraya getirir, dedim. Bu arada birinin kapıyı hareket ettirdiğini gördüm.

- Kim o, dedim.

- Ömer ibni Hattab'ım, dedi.

- Biraz bekleyin, dedim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelip selam verdim.

- Ömer ibni Hattab geldi, içeri girmek için izin istiyor, dedim.

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), “Ona izin ver ve cennetle müjdele”, buyurdu. Kapıya varıp Ömer (Allah Ondan razı olsun)’e içeri gir Rasûlullah seni cennetle müjdeliyor, dedim.

Ömer içeri girdi. Rasûlullah’ın soluna kuyunun taşı üzerinde oturdu, ayaklarını aynı şekilde kuyuya saldı.

Sonra dönüp kapının yanına oturdum, tekrar içimden kardeşimi düşünerek kendi kendime: - Eğer Allah falanın hayrını dilerse onu da buraya getirir, dedim. Bu sırada biri gelip kapıyı salladı.

- Kim o, diye sordum.

- Osman ibni Affan, dedi.

- Biraz bekle, diyerek Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)’in yanına gittim ve O’nun geldiğini haber verdim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Ona da izin ver, karşılaşacağı belalarla birlikte cennetle müjdele”, buyurdu. Geri döndüm ve:

- İçeri gir, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), başına gelecek belalarla beraber seni cennetle müjdeliyor, dedim.

Osman içeri girdi, kuyunun bileziğinde oturacak yer kalmadığı için karşılarında bir tarafa oturdu.

Said ibni Müseyyeb der ki: Ben onların bu oturuş şeklini onların kabirlerinin durumuna yorumladım. (Buhari, Fedailüs sahabe 5, Müslim, Fedailüs sahabe 29)

* Buhari’nin değişik bir rivayetinde: “Rasûlullah bana kapıyı korumamı emretti”, fazlalığı vardır. Yine aynı rivayette “Osman müjdeyi duyunca Allah’a hamdetti ve Allah yardımcım olsun”, dedi şeklindedir. (Buhari, Fedailüs sahabe 6)

٧١٠- وعنْ أبي هريرة ﷺ قال : كُنَّا قُعُوداً حَوْلَ رسولِ الله ﷺ ، وَمَعَنَا أَبُو بَكْرٍ وعُمَرُ، فِي نَفَرٍ، فَقَامَ رَسُولُ الله ﷺ مِنْ بينِ أظْهُرِنَا فَأَبْطَأَ عَلَيْنَا، وَخَشِينا أن يُقْتَطَعَ دُونَنَا وَفَزِعْنَا فَقُمْنَا فَكُنْتُ أَوَلَ مَنْ فَزِعَ، فَخَرَجْتُ أَبْتَغِي رسُولَ الله ﷺ ، حَتَّى أَتَيْتُ حائِطاً للأنصَارِ لِبَنِي النَجَّارِ، فَدُرْتُ بِهِ هَلْ أَجِدُ لَهُ بَابا فَلَمْ أَجِدْ، فَإذا رَبِيعٌ يَدْخُلُ فِي جَوْفِ حَائِطٍ مِنْ بِئْرٍ خَارِجَةِ - وَالرّبِيعُ: الجَدْوَلُ الصَّغِيرُ - فَاحْتَفَزْتُ، فَدَخَلْتُ عَلى رَسُولِ الله ﷺ فَقَال : أَبُو هُرَيْرَةَ فَقُلْتُ: نَعَم يَا رَسُولَ الله، قال : مَا شَأنكَ قلتُ: كُنْتَ بَينَ اَظْهُرِنَا فَقُمْتَ فَأَبْطَأْتَ عَلَيْنَا، فَخَشِينَا أن تُقْتَطَعَ دُونَنَا فَفَزِعْنَا، فَكُنْتُ أَوَّلَ مَنْ فَزِعَ، فَأَتَيْتُ هذَا الحَائِطَ، فَاحْتَفَزْتُ كَمَا يَحْتَفِزُ الثَّعْلَبُ، وَهؤلاءِ النَّاسُ وَرَائي. فَقَال : يَا أَبَا هُرَيْرَةَ، وَأَعْطَاني نَعْلَيْهِ فَقَال : اذْهَبْ بِنَعْلَيَّ هَاتَيْنِ، فَمَنْ لَقِيتَ مِنْ وَرَاءِ هذَا الحَائِطِ يَشْهَدُ أن لاَ إلهَ إلا الله مُسْتَيْقِناً بها قَلْبُهُ، فَبَشِّرْهُ بالجَنَّةِ .

710: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’in etrafında Ebu Bekir ve Ömer (Allah Ondan razı olsun)’da bulunduğu bir grup insanla oturuyorduk. Rasûlullah aramızdan kalktı.

Uzunca bir süre dönmeyince telaşa düştük. İlk telaşlanan bendim. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'i aramak üzere Ensar'dan Neccar-oğullarının bahçesine vardım. Kapısını bulmak için bahçenin etrafını dolaştım. Bir kapı bulamadım, Bahçenin dışındaki bir kuyudan bahçeye bir su kanalı giriyordu. Oradan süzülüp bahçeye girdim. Beni görünce: "Ebu Hüreyre sen misin?" diye sordu.

- Evet ya Rasulallah, dedim.

- Ne arıyorsun? dedi.

- Aramızda otururken kalkıp gittin, geri dönmediğini görünce sana bir kötülük yapılabileceğinden endişelendik. İlk telaşlanan da bendim, kalkıp bu bahçeye geldim, iki büklüm tilki gibi içeri girdim, diğerleri de arkamdan geliyorlar, dedim. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) efendimiz:

- Ey Ebu Hüreyre dedi ve ayakkabılarını çıkarıp bana verdi ve şunları söyledi: Şu ayakkabılarımı al ve geri dön ki benim burada olduğum böylece bilinsin. Bu duvarın ötesinde gönülden Allah'a inanarak lâ ilâhe illallah diyen kimseye rastlarsan onu cennetle müjdele. (Müslim, İman 52)

٧١١- وعَن ابنِ شُمَاسَةَ قال : حَضَرْنَا عَمْرَو بنَ العاصِ رضي الله عنهما ، وَهُوَ فِي سِيَاقَةِ المَوْتِ فَبَكَى طَوِيلا وَحَوَّلَ وَجْهَهُ إلى الجِدَارِ، فَجَعَلَ ابْنُهُ يَقُولُ : يَا أَبَتَاهُ، أَمَا بَشَّرَكَ رَسُولُ الله ﷺ بِكَذَا ؟ أَمَا بَشَّرَكَ رَسُولُ الله ﷺ بِكَذَا ؟ فَأَقْبَلَ بِوَجْهِهِ فَقَال : أن أَفْضَلَ مَا نُعِدُّ شَهَادَةَ أن لاَ إلـهَ إلا الله، وَأن مُحَمَّداً رسُولُ الله، إني قَدْ كُنْتُ عَلى أَطْبَاقٍ ثلاث : لَقَدْ رَأَيْتُنِي وَمَا أَحَدٌ أَشَدَّ بُغْضاً لِرَسُولِ الله ﷺ مِنِّي، وَلا أحب إلَيَّ مِنْ أن أكون قَدِ اسْتَمْكَنْتُ مِنْهُ فَقَتَلْتُهُ، فَلَوْ مُتُّ عَلى تِلْكَ الحَالِ لَكُنْتُ مِنْ أَهْلِ النَّارِ، فَلَمَّا جَعَل الله الإسلام فِي قَلْبِي أَتَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ فَقُلْتُ: ابْسُطْ يَمِينَكَ فَلأُبَايِعْكَ، فَبَسَطَ يَمِينَهُ، فَقَبَضْتُ يَدي، فقال : مالك يا عمرو؟. قلت : أَرَدْتُ أن أَشْتَرِطَ قال : تَشْتَرِطَ ماذا؟. قُلْتُ : أن يُغْفَرَ لي، قال : أَمَا عَلِمْتَ أن الإسلام يَهْدِمُ ما كان قَبلَهُ ؟. وَ أن الهجرَةَ تهدِمُ ما كان قَبْلَهَا؟. وَأن الحَجَّ يَهْدِمُ ما كان قَبْلَهُ ؟وما كان أحَدٌ أحب إليَّ مِنْ رسول الله ﷺ ، وَلا أَجَلَّ فِي عَيني مِنْهُ، ومَا كُنْتُ أُطِيقُ أن أَملأَ عَيني مِنه إجلالا له ؟ ولو سُئِلتُ أن أَصِفَهُ ما أَطَقتُ ؟ لإني لَم أَكن أَملأُ عَيني مِنه، ولو مُتُّ على تِلكَ الحَال لَرَجَوتُ أن أكون مِنْ أَهْلِ الجَنَّةِ، ثم وَلِينَا أَشيَاءَ ما أَدري ما حَالي فِيها؟ فإذا أنا مُتُّ فلا تَصحَبَنِيّ نَائحَةٌ ولا نَارٌ، فإذا دفَنتمُوني، فَشُنُّوا عليَّ التُّرَابَ شَنًّا، ثمَّ أَقِيمُوا حَولَ قَبري قَدرَ ما تُنحَرُ جَزورٌ، ويُقسَمُ لَحمُها حَتَّى أَستَأنس بِكُمْ، وأنظُرَ ماذا أُرَاجِعُ بِهِ رسُلَ ربي.

711: İbni Şümase şöyle demiştir. Amr ibni Âs ölüm döşeğindeyken yanında bulunuyorduk. Yüzünü duvara dönüp uzun uzun ağladı. Oğlu kendisine: "Babacığım Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sana şu müjdeyi vermedi mi? Seni şöyle müjdelemedi mi?" demeye başladı. Amr yüzünü bize çevirerek: "Ahiret

için en değerli azığımız lâ ilâhe illallah sözüdür. Hayatım boyunca üç dönem geçirdim. Bir zamanlar Rasûlullah'a benden fazla kin besleyen yoktu. En çok arzu ettiğim şey bir fırsatını bulup onu öldürmekti. Bu şekilde ölseydim cehennemlik olurdum. Allah gönlüme islam sevgisini koyunca Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek elini uzat sana biat edeceğim, dedim. O elini uzatınca ben elimi geri çektim. Bunun üzerine:

- Ne oldu Ey Amr? diye sordu.

- Şart koymak istiyorum, dedim.

- Neyi şart koşacaksın, buyurdu.

- Bağışlanmamı, dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"Müslüman olmanın daha önceki günahları sildiğini, Hicret etmenin daha önceki günahları yok ettiğini, Haccetmenin daha önce yapılan günahları ortadan kaldırdığını bilmiyor musun?" buyurdu.

Artık Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den daha çok sevdiğim biri yoktu. Gözümde ondan daha büyük biri mevcut değildi. Ona duyduğum saygıdan dolayı gözlerimle doya doya bakamazdım. Onu tanıtmamı isteseler ona tamamen bakamadığım için bunu da yapamazdım. Şayet bu haldeyken ölseydim cennetlik olmayı umabilirdim. Sonra bir takım işlerle görevlendirildim ki o işlerden dolayı durumumun ne olduğunu bilemiyorum.

Öldüğüm zaman arkamdan cahiliyye adeti olarak ne ağıt yakılsın ne de ateş taşıyıcılar bulunsun. Beni gömdüğünüzde toprağı üzerime azar azar atınız. Sonra bir deveyi kesip etini taksim edecek kadar bir zaman kabrimin başından ayrılmayın ki sizinle yakınlık kurup yerime alışmış olayım. Ve böylece Rabbimin elçilerine ne cevap vereceğimi düşüneyim. (Müslim, İman 192)

BÖLÜM: 96

YOLCULUK VE BENZERİ AYRILIŞLARDA VEDALAŞMAK

قال الله تعالى : ﴿ وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَا بَنِيَّ إِن اللّهَ اصْطَفَى لَكُمُ الدِّينَ فَلاَ تَمُوتُنَّ إلا وَأنتم مُّسْلِمُونَ أَمْ كُنتُمْ شُهَدَاء إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي قَالواْ نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴾

"Yakup da İbrahim de çocuklarına şu vasiyette bulundu: Evlatlarım! Bakın Allah size en saf ve en temiz inancı(islamı) bahşetti. Öyleyse ona teslim olmadan(müslüman olmadan) ölümün sizi altetmesine izin vermeyin. Yoksa siz Yakup'a ölüm anı geldiğinde orada mı idiniz? O zaman Yakup oğullarına: Benden sonra neye kulluk edeceksiniz? demişti. Onlar da: "Senin ilâhın ve ataların İbrahim,

İsmail, İshak'ın gerçek ilahı olan, tek ilaha kulluk edeceğiz, biz ona teslim olanlarız", dediler." (2 Bakara 132-133)

٧١٢- حَديثُ زيدِ بنِ أرْقَمَ ﷺ قال : قامَ رسولُ الله فِينَا خَطِيبا فَحَمِدَ الله، وَأَثْنَى عَلَيْهِ، وَوَعَظَ وَذَكَّرَ، ثُمَّ قال : أَمَّا بَعدُ، ألا أيها النَّاسُ إنما أنا بَشَرٌ، يُوشِكُ أن يَأْتِيَ رَسُولُ رَبِّي فَأُجِيبَ، وَأنا تَارِكٌ فِيكُمْ ثقلَيْنِ: أَوَّلُهُمَا : كِتَابُ اللَهِ، فِيهِ الهُدَى وَالنُّورُ، فَخُذُوا بِكِتَابِ الله، واسْتَمْسِكُوا بِهِ. فَحَثَّ عَلَى كِتَابِ الله، وَرَغَّبَ فِيهِ، ثُمَّ قال : وَأَهْلُ بَيْتي، أُذَكِّرُكُمُ الله فِي أَهْلِ بَيْتي .

712: Zeyd ibni Erkam (Allah Ondan razı olsun) şöyle demişti. Bir gün Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)ayağa kalkarak bize bir konuşma yaptı. Allah'a hamdü sena'dan sonra öğüt verip şöyle buyurdu:

"Ey insanlar! Ben de bir insanım. Yakında Rabbimin elçisi bana da gelecek ve ben onun davetine uyup gideceğim. Size iki önemli şey bırakıyorum. Biri insanı doğruya götüren bir rehber ve nur olan Allah'ın kitabı Kur'andır, ona sımsıkı sarılın."

Kur'ana sarılma ve ona bağlanma konusunda tavsiyelerde bulunup şöyle devam etti:

"Size bir de Ehli Beytimi bırakıyorum. Allah'tan korkun da Ehli Beytime saygılı davranın." (Müslim, Fezailüs sahabe 36)

٧١٣- وعن أبي سُلَيْمَانَ مَالِكِ بْنِ الحُوَيْرِثِ ﷺ قال : أَتَيْنَا رسولَ الله ﷺ وَنحنُ شَبَبَةٌ مُتَقَارِبُونَ، فَأَقَمْنَا عِنْدَهُ عشرِينَ لَيْلَةً، وكان رسولُ الله ﷺ رَحِيماً رَفِيقا، فَظَنَّ أنا قَدِ اشْتَقْنَا أَهْلَنَا، فَسَأَلَنَا عَمَّنْ تَرَكْنَا مِنْ أَهْلِنَا فَأَخْبَرْنَاهُ، فقال : ارْجِعُوا إلى أَهْلِيكم، فَأَقِيمُوا فِيهِمْ، وَعَلِّمُوهُم وَمُرُوهُمْ، وَصَلُّوا صلاةَ كَذا، فِي حِينِ كَذَا وَصَلُوا كَذَا فِي حِينِ كَذَا، فَإذا حَضَرَتِ الصَّلاةُ فَلْيُؤَذِّنْ لَكُمْ أَحَدُكُمْ، وَلْيَؤُمَّكُم أَكبَرُكُم. زاد البخاري فِي روايةٍ له: وَصلُوا كمَا رَأَيتُمُوني أُصَلِّي . .

713: Ebu Süleyman Malik ibni Huveyris (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Biz Rasûlullah'ın yanına gelmiştik, aynı yaşta gençlerdik. Yirmi gün boyunca yanında kalmıştık. Rasûlullah çok merhametli ve şefkatli kimseydi. Bizim yakınlarımızı özlediğimizi anlayınca geride kimleri bıraktığımızı sordu. Biz de söyleyince şunları söyledi: "Haydi ailelerinizin yanına dönünüz. Orada kalınız, onlara dininizi öğretiniz. Onlara şu namazı şu vakitte bu namazı bu vakitte kılmalarını söyleyin. Namaz vakti gelince biriniz ezan okusun, en yaşlınız da imam olsun." (Buhari, Ezan 17, Müslim, Mesacid 292)

* Buhari'nin değişik bir rivayeti ise şöyledir: "Namazı benden gördüğünüz şekilde kılınız." (Buhari, Ahâd 1)

٧١٤- وعن عُمَرَ بنِ الخطَّابِ ﷺ قال : اسْتَأْذَنْتُ النبيَّ ﷺ في الْعُمْرَةِ، فَأَذِنَ، وقال : لا تَنْسَنَا يَا أخي مِنْ دُعَائِكَ . فقال كَلِمَةً مَا يَسُرُّنِي أن لي بهَا الدُّنْيا. وفي رواية قال : أَشْرِكْنَا يَا أخي في دُعَائِكَ.

714: Ömer ibn-ül Hattab (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'den umre yapmak için izin istedim, izin verdi ve: "Bizi duadan unutma ey kardeşciğim", buyurdu. Onun bu sözüne karşılık bana dünyayı verseler bu kadar sevinmezdim.

* Başka bir rivayette de: "Kardeşciğim bizi de duana ortak et", şeklindedir. (Ebu Davud, Vitir 23)

٧١٥- وعن سالم بن عَبْدِ الله بن عُمَرَ أن عبدَ الله بن عُمَر، كان يقُولُ لِلرَّجُلِ إذا أَرَادَ سَفَراً: ادْنُ مِنِّي حَتَّى أُوَدِّعَكَ كَمَا كان رسُولُ الله ﷺ يُوَدِّعُنا، فَيَقُولُ : أَسْتَوْدِعُ الله دِينَكَ، وَأَمَانتكَ، وَخوَاتِيمَ عَمَلِكَ .

715: Abdullah ibni Ömer'in oğlu Salim'den rivayet olunmuştur. Abdullah ibni Ömer yolculuğa çıkacak kimseye şöyle derdi: "Bana yaklaş! Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in bizimle vedalaştığı gibi seninle vedalaşayım. Rasûlullah vedalaşır ve şöyle derdi:

"Dinini koruyup emanetleri yerine getirmeniz ve tüm hayırlı amelleri güzelce sonuçlandırabilmen hususunda seni Allah'a emanet ediyorum." (Tirmizi , Deavat 44)

٧١٦- وعن عبدِ الله بن يَزِيدَ الخَطْمِيِّ الصَّحَابي ﷺ قال : كان رسولُ الله ﷺ إذا أَرَادَ أن يُوَدّعَ الجَيْشَ قال : أَسْتَوْدِعُ الله دِينكُمْ، وَأَمَانتكُم، وَخوَاتِيمَ أَعمَالِكُمْ .

716: Sahabî Abdullah ibni Yezid el-Hatmi (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) askerleri ve ordusuyla vedalaşmak istediği zaman: "Dininizi koruyup emanetleri yerine getirmeniz ve tüm hayırlı amellerinizi güzelce sonuçlandırabilmeniz hususunda sizi Allah'a emanet ediyorum", derdi. (Ebu Davud, Cihad 73)

٧١٧- وعن أنس ﷺ قال : جاءَ رجُلٌ إلى النبيِّ ﷺ فقال : يا رَسُولَ الله، إني أُرِيدُ سَفَرا فَزَوِّدْني، فَقال : زَوَّدَكَ الله التَّقْوَى. قال : زِدْنِي، قال : وَغَفَرَ ذَنْبَكَ . قال : زِدْني، قال : وَيَسَّرَ لَكَ الخَيْرَ حَيْثُما كُنْتَ .

6/717: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek: Ya Rasulallah! Yolculuğa çıkıyorum, duanızla beni azıklandırınız, dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de:

"Allah sana takva azığı versin", dedi. Adam tekrarlayınca Rasûlullah: "Allah günahını bağışlasın" buyurdu. Adam üçüncü defa tekrarlayınca Rasûlullah: "Nerede

olursan ol Allah sana hayrı kolaylaştırsın" (Yani: Bulunduğun her yerde kolayca hayır yapmanı sağlasın) buyurdu. (Tirmizi , Deavat 45)

BÖLÜM: 97

İSTİHARE VE İSTİŞARE

قال الله تعالى : ﴿ وَشَاوِرْهُمْ فِي الأمر ﴾

"...Ey peygamber! Toplumu ilgilendiren her konuda ümmetine danış görüşlerini al;..." (3 Al-i İmran 159)

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأمرهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ ﴾

"...O mü'minler ki işlerini aralarında danışarak yaparlar." (42 Şûra 38)

٧١٨– عن جابرٍ ﷺ قال : كان رسولُ الله ﷺ يُعَلِّمُنَا الإسْتِخَارَةَ فِي الأمُور كُلِّهَا كالسُّورَةِ مِنَ القرآن، يَقُولُ : إذا هَمَّ أَحَدُكُمْ بالأمر، فَلْيَرْكَعْ رَكْعَتَيْنِ مِنْ غَيْرِ الفَرِيضَةِ، ثم ليقُلْ : اللَهُمَّ إني أَسْتَخِيرُك بِعِلْمِكَ، وأَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ، وَأَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ العَظِيمِ، فَإنكَ تَقْدِرُ وَلا أَقْدِرُ، وَتَعْلَمُ وَلا أَعْلَمُ، وأنت عَلاَّمُ الْغُيُوبِ. اللَّهُمَ إن كُنْتَ تَعْلَمُ أن هذَا الأمر خَيْرٌ لي فِي دِيني ومَعَاشي وعَاقِبَةِ أمري، أَوْ قال : عَاجِلِ أمري وَآجِله، فاقْدُرْهُ لي ويَسِّرْهُ لي، ثمَّ بارِكْ لي فِيهِ، وَإن كُنْتَ تَعْلَمُ أن هذَا الأمر شرٌّ لي فِي دِيني وَمَعَاشي وَعَاقِبَةِ أمري أو قال : عَاجِلِ أمري وَآجِلِهِ، فاصْرِفْهُ عَنِّي، وَاصْرِفْني عَنْهُ، وَاقْدُرْ ليَ الخَيْرَ حَيْثُ كان، ثمَّ رْضِنِي بِهِ قال : وَيُسَمِّي حَاجَتَهُ.

718: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Kur'andan bir sure öğretir gibi her iş için bize istihareyi öğretir ve şöyle buyururdu:

"Herhangi biriniz bir iş yapmak istediğinde farz namazlardan ayrı olarak iki rekat namaz kılsın, namazdan sonra şöyle desin: "Allahım sen her şeyi bilirsin bu hususta hakkımda hayırlı olanı da bana bildir. Senin her şeye gücün yetiği için senden güç ve kuvvet istiyorum. Her şeyi bilhassa bu işimle alakalı hayırlı olanı nasib etmeni senin o büyük lütfundan istiyorum. Çünkü senin gücün her şeye yeter benim ise yetmez. Sen her şeyi bilirsin, ben bilemem, şüphesiz sen duyularla idrak edilemeyen bilinemeyen şeyleri de bilirsin. Allahım eğer bu iş hakkımda, dinimde, dünyamda ve ahiretim için hayırlı olduğunu bilirsen veyahut şimdi veya daha sonrası için hayırlı olduğunu biliyorsan –ki mutlaka biliyorsun- onu yapmayı bana nasib et, kolaylık ver ve onu bana mübarek kıl. Şayet bu iş benim dinim, dünyam ve ahiretim için kötü ve şerli olduğunu biliyorsan –ki mutlaka bilirsin- şimdi veya daha sonrası için kötü ve şerli olduğunu biliyorsan onu benden beni ondan uzaklaştır.

Hayır nerede ise onu bana nasib et sonra da beni onunla memnun et.” der, sonra isteyeceğini söylerdi. (Buhari, Teheccüd 28)

BÖLÜM: 98

BAZI İBADET VE KULLUK YAPTIĞIMIZ ŞEYLERE FARKLI YOLLARDAN GİDİP GELMEK

٧١٩- عن جابرٍ ﷺ قال : كان النبيُّ ﷺ إذا كان يَوْمُ عِيدٍ خَالَفَ الطَّرِيقَ.

719: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Bayram günlerinde namaza değişik yollardan gidip gelirdi. (Buhari Iydeyn 24)

٧٢٠- وعنِ ابنِ عُمَرَ أن رسولَ الله ﷺ كان يخْرُجُ مِنْ طَرِيقِ الشجَرَةِ، وَيَدْخُلُ مِنْ طَرِيقِ المُعَرَسِ، وإذا دَخَلَ مَكَّةَ دَخَلَ مِنَ الثَّنِيَّةِ العُلْيا وَيَخْرُجُ مِنَ الثَّنِيّهِ السُّفْلَى .

720: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Medine’den çıkarken Şecere yolundan çıkar Muarres yolundan dönerdi. Mekke’ye de Seniyyet-ül ulya’dan (yukarı seniyye yolundan) girer, Seniyyetül Süfla’dan (aşağı seniyye) yolundan çıkardı. (Buhari, Hac 15, Müslim, Hac 223)

BÖLÜM: 99

BAZI İŞLERDE SAĞDAN BAŞLAMAK

قال الله تعالى : ﴿ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَاؤُمُ اقْرَؤُوا كِتَابِيهْ﴾

"Kimin kitabı sağ tarafından verilirse, haykırarak der ki: “Gelin, hepiniz gelin şu kitabımı okuyun." (69 Hakka 19)

قال الله تعالى : ﴿ فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴾

“Hesabı sağ tarafından görülen insanlar; kimdir o uğurlu ve mutlu kimseler?” (56 Vakıa 8)

٧٢١- وعن عائشةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالتْ : كان رسولُ الله ﷺ يُعْجِبُهُ التَّيَمُّنُ فِي شَأنه كُلِّه: فِي طُهَورِه، وَتَرَجّلِهِ، وتَنَعُّلِه .

721: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bütün işlerinde, temizlenmesinde, taranmasında ve ayakkabı giymesinde sağdan başlamayı pek severdi. (Buhari, Vudu 31, Müslim, Taharet 66)

٧٢٢- وعنها قالتْ : كانت يَدُ رسولِ الله ﷺ اليُمْنى لِطُهُورِهِ وَطَعَامِهِ، وكانت اليُسْرَى لِخَلائِهِ وَما كان مِنْ أَذىً .

722: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sağ elini temizlemede yemek yemek için, sol elini de tuvalet ve diğer kirli şeyler için kullanırdı. (Ebu Davud Taharet 18)

٧٢٣- وعن أُمِّ عَطِيّةَ رضي اللهُ عَنْهَا أن النبي ﷺ قال لَهُنَّ فِي غَسْلِ ابْنَتِهِ زَيْنَبَ : ابْدَأن بِمَيَامِنِهَا وَمَوَاضِعِ الوُضُوءِ مِنْهَا .

723: Ümmü Atiyye (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kızı Zeynep (Allah Ondan razı olsun)'yı yıkayan kadınlara şöyle emir verdi: "Sağ tarafından ve abdest organlarından başlayın." (Buhari, Vudu 31, Müslim, Cenaiz 42)

٧٢٤- وعن أبي هُريرة ﷺ أن رسولَ الله ﷺ قال : إذا انتعَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَبْدَأْ باليُمْنى، وَإذا نَزَعَ فَلْيَبْدَأْ بِالشِّمَالِ. لِتكُنِ اليُمْنَى أَوَّلَهُما تُنْعَلُ، وآخِرَهُمَا تُنْزَعُ .

724: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:"Biriniz ayakkabı giyeceği zaman önce sağ ayağını, çıkaracağı zamanda da sol ayağından başlasın, yani sağ ayak ilk önce giyilen en sonra çıkarılan ayak olsun."

٧٢٥- وعن حَفْصَةَ رضي اللهُ عَنْهَا أن رسولَ الله ﷺ كان يَجْعَلُ يَمِينَهُ لِطَعَامِهِ وَشَرَابِهِ وَثِيَابِهِ، وَيَجْعَلُ يَسَارَهُ لِمَا سِوَى ذلِكَ .

725: Hafsa (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yerken ve içerken ve giyinirken sağ elini, diğer işlerini yaparken de sol elini kullanırdı. (Ebu Davud, Taharet 18)

٧٢٦- وعن أبي هُريرة أن رسولَ الله ﷺ قال : إذا لَبِسْتُمْ، وَإذا تَوَضَّأْتُمْ، فَابْدَؤُوا بِأَيَامِنِكُمْ .

726: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Elbise giyerken ve abdest alırken sağ tarafından başlayınız." (Ebu Davud, Libas 41, Tirmizi, Libas 37)

٧٢٧- وعن أنس ﷺ أن رسولَ الله ﷺ أتى مِنىً، فَأَتَى الجَمْرَةَ فَرَمَاها ثُمَّ أَتَى مَنْزِلَهُ - بِمِنى، وَنَحَرَ، ثُمَّ قال : لِلحَلاَّقِ: خُذ وَأَشَارَ إلى جَانِبِهِ الأَيْمَنِ، ثُمَّ الأَيْسَرِ، ثم جَعَلَ يُعْطِيهِ النَّاسَ.

وفي رواية: لمَّا رَمَى الجَمْرَةَ، وَنَحرَ نُسُكَهُ وَحلَقَ: نَاوَلَ الحَلاَّقَ شِقَّهُ الأيْمَنَ فَحلَقَهُ، ثُمَّ دَعَا أبَا طَلْحَةَ الأنصاري، فَأعْطَاهُ إيَّاهُ، ثمَّ نَاوَلَهُ الشقَّ الأيْسَرَ فقال : احْلِقْ فَحلَقَهُ فَأَعْطَاهُ أبَا طَلحةَ فقال : اقْسِمْهُ بَيْنَ النَّاسِ

727: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)Hac'da Mina'ya gelince hemen cemre'ye gitti ve taşları attı. Mina'daki çadırına geçti ve Kurbanını kesti. Bu işler bitince berberi çağırıp ona önce başının sağ tarafını, sonra sol tarafını işaret ederek "Traş et" dedi. Daha sonra saçlarını halka dağıttı. (Buhari, Vudu 33, Müslim, Hacc 323)

Diğer bir rivayet şöyledir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)taşları atıp kurbanını kestikten sonra traş olmak istedi. Başını sağ tarafını berbere uzattı o da traş etti. Sonra Ebu Talha el Ensari'yi çağırdı ve saçlarını ona verdi. Sonra başının sol tarafını berbere uzatarak "Kazıyınız" buyurdu. Berber de kazıyınca saçları Ebu Talha'ya vererek: "Bunları halka dağıt" buyurdu. (Müslim, Hacc 326)

BÖLÜM: 100

YEMEK YEME USÛL VE ÂDÂBI

٧٢٨- عن عُمَرَ بنِ أبي سَلمَةَ قال : قال لي رسولُ الله ﷺ : سَمِّ الله وَكُلْ بِيَمِينِكَ، وكُلْ مِمَّا يَلِيكَ .

728: Ömer ibni Ebu Seleme (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana şöyle buyurdu: "Besmele çek ve önünden ye" (Buhari, Et'ıme 2; Müslim Eşribe 108)

٧٢٩- وعن عَائشةَ رضي اللّه عَنْهَا قالتْ : قال رسولُ اللّه ﷺ : إذا أكَلَ أحَدُكُمْ فَلْيَذْكُرِ اسْمَ الله تعالى، فإن نَسِيَ أن يَذْكُرَ اسْمَ الله تَعَالَى في أوَلِهِ، فَلْيَقُلْ: بِسْمِ الله أوَّلَهُ وَآخِرَهُ

729: Aişe (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu söyledi: "Biriniz yemek yerken besmele çeksin, şayet yemeğe başlarken besmeleyi unutursa,=bismillahi evvelehu ve ahirehu desin." (Ebu Davud, Et'ıme 15, Tirmizi, Et'ıme 47)

٧٣٠- وعن جابرٍ ﷺ قال : سَمِعْتُ رسولَ الله ﷺ يقولُ: إذا دخل الرَجُلُ بَيْتَهُ، فَذَكَرَ الله عِنْدَ دُخُولِهِ وعِنْدَ طَعامِهِ، قال : الشَّيْطَان لأصْحَابِهِ: لا مَبِيتَ لَكُم ولا عَشَاءَ، وإذا دَخَلَ، فَلَمْ يَذْكُرِ الله تعالى عِنْدَ دُخُولِهِ، قال : الشَّيْطَان: أَدْرَكْتُمُ المَبِيتَ، وإذا لَمْ يَذْكُرِ الله تعالى عِنْدَ طَعَامِهِ قال : أَدْرَكْتُمُ المَبِيتَ وَالعَشَاءَ .

730: Cabir (Allah Ondan razı olsun), Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim dedi.

"Eve gelen bir kimse eve girerken ve yemek yerken besmele çekerse şeytan tüm yardımcılarına şöyle der: Burada ne geceleyebilir ne de yemek yiyebilirsiniz.

Eğer o kimse eve girerken besmele çekmezse şeytan adamlarına geceyi geçirecek bir yer buldunuz der. O kimse ve aile halkı yemek yerken besmele çekmezse şeytan kendi adamlarına hem barınacak yer hem de yiyecek yemek buldunuz, der."

٧٣١- وعن حُذَيْفَةَ ﷺ قال : كُنَّا إذا حَضَرْنَا مَعَ رسولِ الله ﷺ طَعاما لَمْ نَضَعْ أيدِيَنَا حَتَّى يَبْدَأَ رسولُ الله ﷺ فَيَضَعُ يَدَه. وَإنا حَضَرْنَا مَعَهُ مَرَّةً طَعَاما، فَجَاءَت جَارِيَةٌ كأنها تُدْفَعُ، فَذَهَبَتْ لِتَضَعَ يَدَهَا فِي الطَّعَامِ، فَأخذ رسولُ الله ﷺ بِيَدِها، ثم جَاءَ أَعْرَابي كأنما يُدْفَعُ، فَأخذ بِيَدِهِ، فقال رسولُ ﷺ إن الشَّيْطَان يَسْتَحِلُ الطَّعَامَ أن لا يُذْكَرَ اسمُ الله تَعَالى عليه، وإنهُ جَاءَ بهذهِ الجَارِيَةِ لِيَسْتَحِل بها فَأخذتُ بِيَدِها فَجَاءَ بهذا الأعرابي لِيَسْتَحِلَّ بِهِ، فَأخذتُ بِيَدِهِ، والَّذِي نَفسي بِيَدِه، إن يَدَه فِي يَدي مَعَ يَدَيْهِمَا . ثمَّ ذَكَرَ اسمَ الله وأكلَ.

731: Huzeyfe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'le beraber bir sofrada bulunduğumuzda Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) başlamazdan önce elimizi yemeğe uzatmazdık. Günlerden bir gün Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'le beraber bir sofra başında bulunurken bir kızcağız geldi sanki itilircesine elini yemeğe uzattı. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onun elini tuttu. Sonra bir bedevi geldi o da arkasından itilirmiş gibi yemeğe elini uzatınca Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onun da elini tuttu ve şöyle buyurdu:

"Besmele okunmaksızın başlanan bir yemeğe katılmayı şeytan pek arzu eder. Bu yemeğe katılmak için bu kızcağızı getirdi. Fakat ben elini tuttum. Bu bedevi vasıtasıyla yemeğe katılmak için bu bedeviyi getirdi onun da elini tuttum. Canımı elinde tutan Allah'a yemin ederim ki şeytanın eli bunların eliyle birlikte elimde idi."

Sonra Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)besmele çekip yemeğe başladı. (Müslim, Eşribe 102)

٧٣٢- وعن أمَيّةَ بن مخْشِيٍّ الصَّحَابي ﷺ قال : كان رسُولُ الله ﷺ جَالِسا وَرَجُلٌ يَأْكُلُ، فَلَمْ يُسَمِّ الله حَتَّى لَمْ يَبْقَ مِنْ طَعَامِهِ إلا لُقْمَةٌ، فلَمَّا رَفَعَهَا إلى فِيهِ، قال : بِسمِ الله أَوَّلَهُ وآخِرَهُ، فَضَحِكَ النبي ﷺ ثم قال : مَا زَالَ الشَيْطَان يأْكُلُ مَعَهُ، فَلَمَّا ذَكَرَ اسْمَ الله اسْتَقَاءَ مَا فِي بَطْنِهِ .

732: Sahabî Ümeyye ibni Mahşi (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında birisi yemek yiyordu. Adam son lokmaya kadar besmele çekmedi. Son lokmayı ağzına götürürken "Bismillahi

evvelehu ve ahirehu" –Baştan sona kadar Bismillah- dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)güldü ve şöyle buyurdu: "Şeytan onunla birlikte yemek yiyordu. Adam besmele çekince şeytan yediklerini kustu." (Ebu Davud, Et'ıme 15, Nese-i Adabül ekl 15)

٧٣٣/٦- وعن عائشةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالتْ : كان رسولُ الله ﷺ يَأْكُلُ طَعَاماً فِي سِتَّةٍ مِنْ أَصْحَابِهِ، فَجَاءَ أَعْرَابي، فَأَكَلَهُ بِلُقْمَتَيْنِ. فقال رسولُ الله ﷺ : أَمَّا إنهُ لَوْ سَمَّى لَكَفَاكُمْ.

733: Aişe (Allah Ondan razı olsun)şöyle demiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)ashabından altı kişiyle birlikte yemek yiyordu. Bu sırada bir bedevi geldi ve yemeği iki lokmada bitiriverdi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: "Şayet o bedevi besmele çekseydi yemek hepinize yeterdi." (Tirmizi , Et'ıme 47)

٧٣٤- وعن أبي أُمامة ﷺ أن النبي ﷺ كان إذا رَفَعَ مَائِدَتَهُ قال : الحَمْدُ لله كَثِيراً طَيِّباً مُبَارَكاً فِيه، غَيْرَ مَكْفِيٍّ وَلاَ مُوَدَّعٍ، وَلا مُسْتَغْنىً عَنْهُ رَبَّنا .

734: Ebu Ümame (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)sofrasını kaldırdığı zaman şöyle derdi: "Ey Rabbimiz sana tertemiz duygularla eksilmeyip artanÖ huzurundan geri çevrilmeyip kabul edilen sayısız hamd ile hamd ederiz." (Buhari, Et'ıme 54)

٧٣٥- وعن مُعَاذِ بن أنس ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَنْ أَكَلَ طَعَاماً فَقال : الحَمْدُ لله الَّذِي أَطْعَمَنِي هذا الطَّعَامَ، وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلا قُوَّةٍ، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

735: Muaz ibni Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: "Bir kimse yemek yedikten sonra "Bana bu yemeği yediren, kuvvet ve gücüm olmadığı halde bu yemekle beni rızıklandıran Allah'a hamdolsun" derse geçmiş günahları bağışlanır" (Ebu Davud, Libas 1, Tirmizi Deavat 56)

BÖLÜM: 101

YEMEKTE KUSUR ARANMAYACAĞI

٧٣٦- عن أبي هُريرة ﷺ قال : مَا عَابَ رسولُ الله ﷺ طَعَاماً قَطُّ، إن اشْتَهَاهُ أَكَلَهُ، وَإن كَرِهَهُ تَرَكَهُ .

736: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yemekte hiçbir zaman kusur aramazdı. İsteği varsa yer, hoşlanmıyorsa yemezdi. (Buhari, Menakıb 23, Müslim, Eşribe 177)

٧٣٧- وعن جابرﷺ أن النبي ﷺ سَأَلَ أَهْلَهُ الأدْمَ فقالوا : ما عِنْدَنَا إلا خَلّ، فَدَعَا بِهِ، فَجَعَلَ يَأْكُلُ وَيقولُ: نِعْمَ الأَدْمَ الخَلُّ، نِعْمَ الأَدْمَ الخَلُّ .

737: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ailesinden katık istemişti. Onlar da sirkeden başka evde bir şey yok dediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onu getirin dedi. Yemeğe başlayıp: "Sirke ne güzel katık, sirke ne güzel katık", dedi. (Müslim, Eşribe 167)

BÖLÜM: 102

SOFRADA BULUNUP ORUÇLU OLAN YEMEK YEMEDİĞİ TAKDİRDE NE SÖYLEMELİ?

٧٣٨- عن أبي هُريرة ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : إذا دُعِيَ أَحَدُكُمْ، فَلْيُجِبْ، فَإِن كان صَائِماً فَلْيُصَلِّ، وَإِن كان مُفْطِراً فَلْيَطْعَمْ .

738: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Biriniz yemeğe davet edildiğinde hemen gitsin şayet oruçlu ise yemek sahibine dua etsin, oruçlu değilse yesin." (Müslim, Nikah 106)

BÖLÜM: 103

DAVETE GİDEN KİMSEYE BİRİ TAKILIRSA NE YAPACAK?

٧٣٩- عن أبي مسعود البَدْرِيِّ ﷺ قال : دَعا رَجُلٌ النَّبيَّ ﷺ لِطَعَام صَنَعَهُ لَهُ خَامِسَ خَمْسَةٍ فَتَبِعَهُمْ رَجُلٌ، فَلَمَّا بَلَغَ البَابَ، قال النبيُّ ﷺ : أن هذَا تَبِعَنَا فَإِن شِئْتَ أن تَأْذَنَ لَهُ، وَإِن شِئْتَ رَجَعَ. قال : لاَ بل آذَنُ لَهُ يا رسولَ الله.

739: Ebu Mes'ud el Bedri (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Sahabeden biri Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) ve beş kişiyi, hazırladığı beş kişilik yemeğe davet etti. Fakat altıncı bir adam peşlerine takılıp geldi. Kapıya gelince Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ev sahibine: "Bu bizim peşimize takılıp geldi, istersen girmesine izin verirsin, istemezsen geri dönüp gidebilir", dedi. Ev sahibi: - Müsaade ediyorum Ya Rasulallah, dedi. (Buhari, Büyü 21; Müslim, Eşribe 138)

BÖLÜM: 104

SOFRA ADABI VE BİLMEYENE ÖĞRETİLMESİ

٧٤٠- عن عمر بن أبي سَلَمَةَ ﷺ قال : كُنْتُ غُلاماً فِي حِجْرِ رسولِ الله، وَكانت يَدِي تَطِيشُ فِي الصَّحْفَةِ، فقال لي رسولُ الله ﷺ : يَا غُلامُ سَمِّ الله تَعَالَى، وَكُلْ بِيَمِينِكَ، وَكُلْ مِمَّا يَلِيكَ.

740: Ömer ibni Ebu Seleme (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in himayesinde yetişen bir çocuktum. Yemek yerken elim yemek kabının her tarafına uzanırdı. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)efendimiz şöyle buyurdu: "Oğlum besmele çek, sağ elinle ve önünden ye". (Buhari, Et'ıme 2; Müslim, Eşribe 108).

٧٤١- وعن سَلَمَةَ بنِ الأكوَعِ ﷺ أن رجُلاً أكلَ عِنْدَ رسولِ الله ﷺ بشِمالِه، فقال : كُلْ بِيَمِينِكَ قال : لا أسْتَطِيعُ قال : لا اسْتَطَعْتَ. ما مَنَعَهُ إلا الكِبْرُ! فَمَا رَفَعَهَا إلى فِيهِ.

741: Seleme İbn-i Amr İbn-i Ekva (Allah Ondan razı olsun)'ın naklettiğine göre bir adam Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında sol eliyle yemek yedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) efendimiz adama: "Sağ elinle ye", buyurdu. Adamın yapamıyorum demesi üzerine peygamberimiz: "Yapamaz ol" diye beddua etti. Çünkü adamın Rasûlullah'ı dinlememesi kibrinden dolayı idi. Bu beddua üzerine elini ağzına götüremez oldu. (Müslim Eşribe 107)

BÖLÜM: 105

HURMA VE BENZERİ ŞEYLERİ İKİŞER YEMEMEK

٧٤٢- عن جَبَلَةَ بن سُحَيْم قال : أصابنا عامُ سَنَةٍ مَعَ ابْنِ الزُّبَيْرِ، فَرُزِقْنَا تَمْرا وَكان عَبْدُ الله بن عمر رضي اللهُ عَنْهُمَا يَمُرُ بنا ونَحْنُ نَأْكُلُ، فيقولُ : لا تُقَارِنُوا، فإن النبيَّ ﷺ نَهى عنِ الأقران، ثم يقولُ: إلا أن يَسْتَأْذِنَ الرَّجُلُ أخاهُ .

742: Cebele ibni Suhaym şöyle demiştir. İbni Zübeyr ile birlikte savaştığımız yıl kıtlık oldu. Bir ara bize erzak olarak hurma verilmişti. Hurmayı yerken Abdullah ibni Ömer yanımızdan geçti ve şöyle dedi. Hurmayı ikişer ikişer yemeyiniz. Çünkü Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) hurmayı çifter yemeyi yasakladı. Ancak kişi yemek arkadaşından izin almışsa yiyebilir. (Buhari, Et'ıme 44, Müslim, Eşribe 150)

BÖLÜM: 106

YEMEĞE DOYMAYAN KİMSE NE YAPMALI

٧٤٣- عن وَحْشِيِّ بنِ حرب ﷺ أن أَصحابَ رسولِ الله ﷺ قالوا : يا رسولَ الله، إنا نَأْكُلُ وَلا نَشْبَعُ قال : فَلَعَلَّكُمْ تَفْتَرِقُونَ. قالوا : نَعَمْ. قال : فَاجْتَمِعُوا عَلى طَعَامِكُمْ، وَاذْكُرُوا اسْمَ الله، يُبَارِكْ لَكُمْ فيه .

743: Vahşi ibni Harb (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in ashabı Ya Rasulallah yemek yiyoruz, fakat doymuyoruz, dediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onlara: "Herhalde ayrı ayrı kaplardan yiyorsunuz", diye sorunca: Evet öyle yapıyoruz, dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de: "Yemeği bir arada birlikte yiyiniz, besmele çekiniz, yemeğiniz bereketlenir", buyurdu. (Ebu Davud, Et'ıme 14)

BÖLÜM: 107

YEMEK KABININ ORTASINDAN DEĞİL KENARINDAN YEMEK

٧٤٤- وعن ابن عباس رضي الله عنهما عنِ النبيِّ ﷺ قال : الْبَرَكَةُ تَنْزِلُ وَسْطَ الطَّعَامِ، فَكُلُوا مِنْ حَافَتَيْهِ وَلا تَأْكُلُوا مِنْ وَسْطِهِ .

744: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bereket yemeğin ortasına iner. Bu sebeble tabağın ortasından değil kenarından yiyin". (Ebu Davud, Et'ıme 17, Tirmizi, Et'ıme 12)

٧٤٥- وعن عبد الله بن بُسْرٍ ﷺ قال : كان لِلنَّبِيِّ ﷺ قَصْعَةٌ يقال لها: الْغَرَّاءُ، يَحْمِلُهَا أَرْبَعَةُ رِجال، فَلَمَّا أَضْحَوْا وَسَجَدُوا الضُّحَى أُتِيَ بِتِلْكَ الْقَصْعَةِ، يعني وقد ثُرِدَ فيها فَالتَفُّوا عليها، فَلَمَّا كَثُرُوا جَثَا رسولُ الله ﷺ فقال أعرابي: ما هذه الجِلْسَةُ ؟ قال رسولُ الله ﷺ : أن الله جَعَلَني عَبْداً كَرِيما، ولَمْ يَجْعَلْني جَبَّاراً عَنِيداً. ثمَّ قال رسولُ الله ﷺ : كلُوا مِن حَوَالَيْها، وَدَعُوا ذِرْوَتَهَا يُبَارَكْ فيها .

745: Abdullah ibni Büsr (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in Garra adı verilen bir yemek kabı vardı. Onu dört kişi taşıyordu. Kuşluk vakti girip namazı kıldıklarında içinde tirit yemeği olduğu halde bu kap getirildi. Sahabe de çevresine dizilirlerdi. Sahabe çoğalırsa Rasûlullah diz çökerek otururdu. Bir gün bedevilerden biri: Bu nasıl oturuştur, dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de: "Allah beni inatçı ve zorba değil asil ve şerefli bir kul olarak yarattı", buyurdu. Sonra sözüne şöyle devam etti: "Yemek kabının ortasından değil kenarlarından yiyiniz ki yemeğiniz size bereketli olsun."

BÖLÜM: 108

YASLANARAK YEMEK YEMEMEK

٧٤٦- عن أبي جُحَيْفَةَ وَهْبِ بنِ عبد الله ﷺ قال : قال رسول الله ﷺ : لا آكُلُ مُتكِئاً

746: Ebu Cuheyfe Vehb ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ben bir yere yaslanarak asla yemek yemem." (Buhari, Et'ıme 13)

٧٤٧- وعن أنس ﷺ قال : رَأَيْتُ رسولَ الله ﷺ جالِساً ، مُقْعِياً يَأْكُلُ تَمْراً ،

747: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i dizleri yukarıda kalçaları üzerine oturarak hurma yerken gördüm. (Müslim, Eşribe 148)

BÖLÜM: 109

SOFRA VE YEMEK ADABI

٧٤٨- عنِ ابنِ عبَّاسٍ رضي الله عنهما قال : قال رسولُ الله ﷺ : إذا أَكَلَ أَحَدُكُمْ طَعَاما فَلا يَمسَح أصابعَهُ حَتَّى يَلْعَقَهَا أَو يُلْعِقَهَا .

748: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Biriniz yemeğini yiyip bitirdiğinde parmağını yalamadıkça veya emmedikçe silip yıkamasın." (Buhari, Et'ıme 52, Müslim, Eşribe 129)

٧٤٩- وعن كعْبِ بنِ مالكٍ ﷺ قال : رَأَيْتُ رسولَ الله ﷺ يَأْكُلُ بِثلاثِ أصابعَ، فإذا فَرَغَ لَعِقَها .

749: Ka'b ibni Malik (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in üç parmağıyla yemek yediğini ve yemekten sonra da parmaklarını yaladığını gördüm. (Müslim, Eşribe 131)

٧٥٠- وعن جابر ﷺ أن رسولَ الله ﷺ أمر بِلَعْقِ الأصابعِ وَالصَّحْفَةِ، وقال : إنكُم لا تَدْرُونَ في أيِّ طَعَامِكم البَرَكَةُ .

750: Cabir ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)parmakları yalayıp tabağı temizlemeyi emrederek şöyle buyurdu: "Yemeğinizin neresinde bereketin olduğunu bilmezsiniz." (Müslim, Eşribe 13)

٧٥١- وعنه أن رسولَ الله ﷺ قال : إذا وَقَعَت لُقْمَةُ أَحَدِكُمْ، فَلْيَأخذهَا، فَلْيُمِطْ ما كان بها مِن أَذىً وليَأْكُلْها، ولا يَدَعْها للشيطان، ولا يَمسَحْ يَدَهُ بالمِنْدِيلِ حتَّى يَلعقَ أصابعَه، فإنه لا يَدرِي فِي أيَ طعامِهِ البركةُ .

751: Cabir ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: "Sizden birinizin yiyeceği yere düşerse onu alıp üzerine bulaşan şeyi sildikten sonra yesin, onu şeytana bırakmasın. Parmaklarını yalamadan da elini bez veya peçeteye silmesin. Çünkü insan, yiyeceklerinin hangi parçasında bereket olduğunu bilemez." (Müslim, Eşribe 136)

٧٥٢- وعنها رسولَ الله ﷺ قال : إن الشَّيْطَان يَحضرُ أَحدَكم عِندَ كُلِّ شَيْءٍ مِنْ شَأنهِ، حتى يَحْضُرَهُ عِندَ طَعَامِهِ ؟ فَإذا سَقَطَتْ لُقْمَةُ أَحَدِكُم فَلْيَأخذهَا، فَلْيَمُط ما كان بها مِن أَذى، ثُمَّ لِيَأْكُلْهَا ولا يَدَعْهَا للشيطان، فإذا فَرَغَ فَلْيَلْعَقْ أصابعَهُ، فإنه لا يَدْري فِي أيِّ طَعَامِهِ البَرَكَةُ

752: Yine Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Şüphesiz ki şeytan sizin her halinizde ve yaptığınız her işteÖ hatta yemek yerken bile yanınızda hazır olur. Birinizin yiyeceğinden bir parça yere düşerse onu alsın, üzerine bulaşan şeyleri temizlesin ve yesin, onu şeytana bırakmasın. Yemeğini bitirince parmaklarını yalasın, çünkü insan yemeğinin hangi parçasında bereket bulunduğunu bilemez." (Müslim, Eşribe 133)

٧٥٣- وعن أنس ﷺ قال : كان رسولُ الله ﷺ إذا أَكَلَ طعَاما لَعِقَ الثَّلاثَ، وقال : إذا سَقَطَتْ لُقْمَةُ أَحَدِكُم فَلْيَأخذها، وَلْيُمِطْ عنها الأذَى، وليَأْكُلْها، ولا يَدَعْهَا للشيطان، وَأمرنا أن نَسلُتَ القَصعَة، وقال: إنكُم لا تَدْرُونَ فِي أيِّ طَعَامِكُم البَرَكَةُ .

753: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)yemek yediğinde üç parmağını yalar ve şöyle buyururdu: "Herhangi birinizin yiyeceğinden bir parça yere düşerse onu alsın, üzerine yapışan şeyleri temizledikten sonra da yesin, onu şeytana bırakmasın."

Yine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bizlere yemek tabaklarının ve kaplarının tertemiz temizlenmesini emrederek: "Çünkü yemeğin hangi kısmında ve parçasında bereketin olduğunu bilemezsiniz", derdi. (Müslim, Eşribe 136)

٧٥٤- وعن سعيد بنِ الحارثِ إنه سأل جابراً ﷺ عنِ الوضوءِ مِمَّا مَسَّتِ النَّارُ، فقال : لا، قد كُنَّا زَمَنَ النبي ﷺ لا نجدُ مِثلَ ذلك مِنَ الطعامِ إلا قَلِيلا، فإذا نَحنُ وجَدناهُ، لَمْ يَكُنْ لَنَا مَنَادِيلُ إلا أكُفَّنَا وسَوَاعِدَنا وأقْدامَنَا، ثُمَّ نُصَلِّي وَلا نتَوَضَّأ .

754: Said ibni Haris'in aktardığına göre Said Cabir'e şöyle sormuştu: "Ateşte pişen bir şey yedikten sonra abdest almak gerekir mi?" O da: "Hayır gerekmez. Biz

peygamber zamanında ateşte pişen yemeği pek az bulur ve görürdük. Bulduğumuz zaman yediğimizde de elimizi silecek bez ve mendiller olmadığı için ellerimizi bileklerimiz ve ayaklarımıza silerdik ve yemekten sonra da abdest almaksızın namaz kılardık", cevabını verdi. (Buhari, Et'ıme 53)

BÖLÜM: 110

KALABALIKTA YEMEK YEMEK

٧٥٥– عن أبي هريرة ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ :طَعَامُ الاثنَينِ كافي الثَّلاثَةِ، وَطَعَامُ الثَّلاثَةِ كافي الأربعَةِ .

755: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İki kişilik yemek üç kişiye, üç kişilik yemek de dört kişiye yeter." (Buhari, Et'ıme 11, Müslim, Eşribe 179)

٧٥٦– وعن جابرٍ ﷺ قال : سمعتُ رسولَ الله ﷺ يَقُولُ: طَعَامُ الوَاحِدِ يَكْفِي ألاثنَيْنِ، وطَعَامُ الاثْنَيْن يَكْفِي الأربعة، وطعامُ الأربَعَةِ يَكْفي الثمانية .

756: Cabir ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i "Bir kişinin yiyeceği iki kişiye, iki kişinin yiyeceği dört kişiye, dört kişinin yiyeceği de sekiz kişiye yeter", buyururken işittim.

BÖLÜM: 111

İÇECEKLERLE İLGİLİ EDEB VE KURALLARI

٧٥٧– عن أنس ﷺ أن رسول الله ﷺ كان يتنَفَّسُ في الشَّرَابِ ثَلاثاً .

757: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) suyu ve diğer meşrubatı üç nefeste içerdi. (Buhari, Eşribe 26, Müslim, Eşribe 123)

٧٥٨– وعن ابنِ عباس رضي الله عنهما قال : قال رسول الله ﷺ : لاَ تَشْرَبُوا وَاحِداً كَشُربِ البَعِيرِ، ولكِنِ اشْرَبُوا مَثْنى وَثُلاثَ، وَسَمُّوا إذا أنتمْ شَرِبْتُمْ، وَاحْمَدُوا إذا أنتمْ رَفَعْتُمْ .

758: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Suyu ve meşrubatı deve gibi bir nefesle içmeyiniz. İki veya üç nefeste içiniz. İçmeden önce besmele çekiniz, içtikten sonra da Allah'a hamdetme olan (Elhamdülillah) deyiniz." (Tirmizi , Eşribe 13)

٧٥٩- وعن أبي قَتَادَةَ ﵁ أن النبي ﷺ نَهَى أن يُتَنَفَّسَ في الإناءِ .

759: Ebu Katade (Allah Ondan razı olsun)'ın söylediğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) su ve meşrubat içilen kabın içine solumayı yasakladı. (Buhari, Vudu 18, Müslim, Taharet 65)

٧٦٠- وعن أنس ﵁ أن رسول الله ﷺ أُتِيَ بِلبَنٍ قد شِيبَ بِمَاءٍ، وعَنْ يَمِينِهِ أَعْرَابي، وعَنْ يسَارِهِ أبو بكرٍ، فشَرِبَ، ثُمَّ أَعْطى الأعْرَابي وقال : الأيْمَنُ فَالأيْمَنُ .

760: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)içine su katılmış süt getirildi. O esnada Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in sağında bir bedevi, solunda da Ebubekir (Allah Ondan razı olsun) oturuyordu. Sütten içtikten sonra bedeviye verdi ve: "Herkes içtikten sonra sağındakine versin", buyurdu. (Buhari, Eşribe 14, Müslim, Eşribe 124)

٧٦١- وعن سهل بن سعد ﵁ أن رسول الله ﷺ أُتِيَ بِشرابٍ، فَشَرِبَ مِنْهُ وعَنْ يَمِينِهِ غُلامٌ، وعن يَسَارِهِ أَشْيَاخٌ، فقال للغُلامِ : أَتَأْذَنُ لي أن أُعْطِيَ هؤُلاَءِ؟. فقال الغلامُ: لا، واللّه، لا أُوثِرُ بِنَصِيبي مِنكَ أَحَدا، فَتَلَّهُ رسولُ الله ﷺ في يدِهِ.

761: Sehl ibni Sa'd (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e içmek için bir şey getirildi. O da içti. Sağında bir genç, solunda da ihtiyarlar oturuyordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) çocuğa dönerek: "Bu içeceği önce yaşlılara verebilir miyim?" diye sordu. Çocuk da: "Hayır Vallahi olmaz, senden kazanacağım hayrı kimseye bağışlayamam" dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de kabı onun eline verdi. (Müslim, Eşribe 127)

BÖLÜM: 112

SU TULUMUNUN AĞZINDAN SU İÇİLMEMESİ

٧٦٢- عن أبي سعيدٍ الخدْرِيِّ ﵁ قال : نَهَى رسولُ الله ﷺ عنِ اخْتِنَاثِ الأسْقِيَةِ . يعني: أن تكْسَرَ أَفْوَاهُها، ويُشْرَبُ مِنْها .

762: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ağzı kırık, su ve meşrubat kaplarından su içmeyi yasakladı. (Buhari, Eşribe 23, Müslim, Eşribe 110)

٧٦٣- وعن أبي هريرة ﵁ قال: نَهَى رسولُ الله ﷺ أن يُشْرَبَ مِن فِي السِّقاءِ أو القِرْبَةِ .

763: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) su tulumunun yahut kırbanın ağzından (içi ve dibi

görülmeyen tüm kaplardan) su içmeyi yasakladı. (Buhari, Eşribe 24, Müslim, Eşribe 136)

٧٦٤- وعن أُمِّ ثَابِتٍ كَبْشَةَ بِنْتِ ثَابِتٍ أُخْتِ حَسَّان بْن ثابتٍ ﵂وعنها قالت : دخل عليَّ رسولُ الله ﷺ فَشَرِبَ مِن فِي قِرْبَةٍ مُعَلَّقَةٍ قَائِما، فَقُمْتُ إلى فِيهَا فَقَطَعْتُهُ .

764: Hassan ibni Sabitin kızkardeşi Ümmü Sabit Kebse binti Sabit şöyle demiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) evime geldi. duvara asılı duran kırbanın ağzından ayakta su içti. Ben de kalkıp kırbanın ağzını hatıra ve teberrük için kestim. (Tirmizi , Eşribe 18)

BÖLÜM: 113

MEŞRUBAT KAPLARINA ÜFLEMEMEK

٧٦٥- عن أبي سعيدٍ الخدريِّ ﵁ أن النبي ﷺ نَهَى عَنِ النَّفْخِ فِي الشَّرَابِ، فقال رَجُلٌ : القَذَاةُ أراها فِي الإناء؟ فقال ﷺ : أَهْرِقْهَا، قال : إني لا أَرْوَى مِنْ نَفَسٍ وَاحِدٍ ؟ قال ﷺ : فَأَبِنِ القَدَحَ إذا عَنْ فِيكَ .

765: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) içilecek şeylere üflemeyi (solumayı) yasaklamıştı. Bunun üzerine bir adam kabın içerisine çerçöp düşerse ne yapayım? deyince; "Kaba düşen şey düşünceye kadar suyu dök". Bu defa adam: Ben bir solukta suya kanamıyorum bu arada solumak icab ediyor dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "O halde su kabını ağzından uzak tut", buyurdu. (Tirmizi , Eşribe 15)

٧٦٦- وعن ابن عباس رضي اللهُ عَنْهُمَا أن النبي ﷺ نهى أن يُتَنَفَّسَ فِي الإناءِ، أَوْ يُنْفَخَ فِيهِ .

766: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)kabın içine solumayı veya kaba üflemeyi yasakladı. (Tirmizi , Eşribe 15)

BÖLÜM: 114

AYAKTA SU İÇİLEBİLECEĞİ, OTURARAK İÇMENİN DAHA UYGUN OLDUĞU

٧٦٧- وعن ابن عباس رضي اللهُ عَنْهُما قال : سَقَيْتُ النَّبيَّ ﷺ مِنْ زَمزَم، فَشَرِبَ وَهُوَ قَائِمٌ.

767: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e zemzem verdim. Onu ayakta içti. (Buhari, Hac 76, Müslim, Eşribe 117)

٧٦٨- وعن النزَّالِ بنِ سَبْرَةَ ﷺ قال : أَتَى عَلِيّ ﷺ على بَابِ الرَّحْبَةِ فَشَرِبَ قَائِما وقال : إني رَأَيْتُ رَسولَ الله ﷺ فَعَلَ كَما رَأَيْتُمُونِي فَعَلْتُ .

768: Nezzal ibni Sebre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ali (Allah Ondan razı olsun) Bab-ur Rahbe'ye geldi, ayakta su içti, sonra da: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in benim içtiğimi gördüğünüz gibi su içtiğini gördüm," dedi. (Buhari, Eşribe 16)

٧٦٩- وعن ابنِ عمر رضي اللهُ عَنْهُما قال : كنَّا نَأْكُلُ عَلى عَهْدِ رسُولِ الله ﷺ وَنَحْنُ نَمشي، ونَشْرَبُ ونَحْنُ قِيَامٌ.

769: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: "Biz Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında yürürken bir şey yer ve ayakta iken de su içerdik." (Tirmizi , Eşribe 12)

٧٧٠- وعن عمرو بن شعيب عن أبيهِ عن جدِّه ﷺ قال : رَأَيتُ رسُولَ الله ﷺ يَشْرَبُ قَائِماً وَقَاعِداً.

770: Amr ibni Şuayb'ın babasından onun da dedesinden rivayet ettiğine göre dedesi Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: "Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in ayaktayken de otururken de su içtiğini gördüm." (Tirmizi , Eşribe 12)

٧٧١- وعن أنس ﷺ عن النبيِّ ﷺ : إنهُ نَهَى أن يَشْرَبَ الرَّجُلُ قَائِماً . قال قتادة: فَقُلْنَا لأنس: فألاكلُ ؟ قال : ذلك أشَرُّ – أَوْ أَخْبَثُ –. وفي رواية له: أن النبي ﷺ زَجَرَ عنِ الشُّرْبِ قَائماً.

771: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)bir kimsenin ayakta su içmesini yasaklamıştır. Hadisin ravisi Katade

diyor ki: Biz Enes (Allah Ondan razı olsun)'e ayakta yemek nasıldır? diye sorduk. O da: "Ayakta yemek daha da beterdir, çirkindir", dedi. (Müslim, Eşribe 113)

Müslim'in değişik bir rivayetinde yasakladı manasına gelen (nehâ) ile değil (zecera) şiddetle yasakladı şeklinde geçmektedir. (Müslim, Eşribe 112)

٧٧٢- وعن أبي هريرة ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : لاَ يَشْرَبَنْ أَحَدٌ مِنكُمْ قَائِماً، فَمنَ نَسِيَ فَلْيَسْتَقِىء .

772: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hiç biriniz ayakta su içmesin, unutarak içmişse kussun." (Müslim, Eşribe 116)

BÖLÜM: 115

TOPLUMA SU DAĞITANIN EN SON İÇECEGİ

٧٧٣- عن أبي قتادة ﷺ عن النبيِّ ﷺ قال : سَاقِي الْقوْمِ آخِرُهُمْ شُرْبا .

773: Ebu Katade'den rivayete göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Topluma su dağıtan kimse suyu en son içer." (Tirmizi , Eşribe 20)

BÖLÜM: 116

ALTIN VE GÜMÜŞ HARİCİNDE TEMİZ KAPLARDA SU İÇMEK, AKARSUDAN NASIL SU İÇİLECEĞİ

٧٧٤- عَنْ أنس ﷺ قال : حَضَرَتِ الصَّلاةُ، فَقَامَ مَنْ كان قَرِيبَ الدَّارِ إلى أَهْلِهِ، وَبقِيَ قَوْمٌ فَأُتِيَ رَسُولُ الله ﷺ بِمِخْضَبٍ مِنْ حِجَارَة، فَصغُرَ المِخْضبُ يَبْسُطَ فِيهِ كَفَّهُ، فَتَوَضَأَ القَوْمُ كلُهُمْ. قالوا : كَمْ كُنْتُمْ ؟ قال : ثمانين وَزِيَادَةً.

وفي روايةٍ له ولمسلم: أن النبي ﷺ دَعَا بإناءٍ مِنْ مَاءٍ، فَأُتَيَ بِقَدَحٍ رَحْرَاحٍ فِيهِ شَيْءٌ مِنْ مَاءٍ، فَوَضَعَ أصابعَهُ فِيه. قال : أنس: فَجَعَلْتُ أنظُرُ إلى الماءِ يَنْبُعُ مِنْ بَيْنِ أصابعِهِ، فَحزَرْتُ مَنْ تَوَضَّأَ مَا بَيْنَ السبعِينَ إلى الثمانين .

774: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Namaz vakti girince evleri yakın olanlar evlerine gittiler. Bazıları da yerlerinde kaldılar. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e taştan yapılmış bir kap getirdiler. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in eli sığmayacak kadar küçük olan bu kaptan oradaki bütün cemaat abdest aldılar. Bazıları Enes'e orada kaç kişi vardınız diye sorunca Enes seksen kişiden fazlaydık, dedi.

* Diğer bir rivayet ise şöyledir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir su kabı istedi. İçinde birazcık su bulunan fakat derin olmayan geniş bir kap getirdiler. Rasûlullah elini bu suya soktu. Enes diyor ki: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in parmakları arasında akan suya bakıyordum, sudan yetmiş seksen kadar kişi abdest aldı. (Buhari, Vudu 46, Müslim, Fezail 4)

٧٧٥- وعن عبدِ الله بنِ زيد ﷺ قال : أَتَى رسول الله ﷺ ، فَأَخْرَجنا لَهُ مَاءً من تورٍ مِنْ صُفْرٍ فَتَوَضَّأَ .

775: Abdullah ibni Zeyd (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bize geldi. Kendisine bakır bir kap içerisinde su getirdik, o su ile abdest aldı. (Buhari, Vudu 45)

٧٧٦- وعن جابر ﷺ أن رَسُولَ الله ﷺ دَخَلَ عَلى رَجُلٍ مِنَ الأنصار، ومَعَهُ صاحب لَهُ، فقال رسُولُ الله ﷺ :إن كان عِنْدَكَ مَاءٌ بَاتَ هذه اللَّيْلَةَ فِي شَنَّةٍ وَإلا كَرَعْنَا .

776: Cabir ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanında bir arkadaşı(Ebubekr)ile birlikte ensardan birinin yanına girdi ve şöyle buyurdu: "Bu gece yanınızda kırbada gecelemiş(soğuk) suyunuz varsa getir, yoksa ağmızla(bardaksız uzanıp şu dereden) içeriz." (Buhari, Eşribe 14)

٧٧٧- وعن حذيفة ﷺ قال : إن النبي ﷺ نَهَانا عَنِ الحَرِيرِ والدِّيبَاجِ، والشُّرْبِ فِي آنيةِ الذَّهَبِ والفِضَّةِ، وقال : هِيَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا، وهِيَ لَكُمْ فِي الآخِرةِ .

777: Huzeyfe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bizi ipek ve atlas giymekten, altın ve gümüş kaplarda su içmeyi(ve kullanmayı) yasakladı ve şöyle buyurdu: "Bunlar dünyada kafirlerin, ahirette de sizin olacaktır." (Buhari, Eşribe 28, Müslim, Libas 3)

٧٧٨- وعن أُمِّ سلمة رضي اللهُ عَنْهَا أن رسُولَ الله ﷺ قال : الَّذِي يَشْرَبُ فِي آنيَةِ الفِضَّةِ إنما يُجَرْجِرُ فِي بَطْنِهِ نَارَ جَهَنَّمَ . وفِي رواية لمسلم: إن الَّذِي يَأْكُلُ أَوْ يَشْرَبُ فِي آنيَةِ الفِضَّةِ والذَّهَبِ. وفِي روايةٍ له : مَنْ شَرِبَ فِي إناءٍ مِنْ ذَهَبٍ أَوْ فِضَّةٍ فإنما يُجَرْجِرُ فِي بَطْنِهِ نَاراً مِنْ جَهَنَّمَ.

778: Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Gümüş kaplardan meşrubat içenler, karınlarına cehennem ateşi doldurmuş olurlar." (Buhari, Eşribe 28, Müslim, Libas 3)

* Müslim'in değişik bir rivayetinde "Gümüş ve altın kaplardan içen kimse" şeklindedir. (Müslim, Libas 1)

* Yine Müslim'in değişik bir rivayeti ise "Altın ve gümüş kaplardan yemek yiyip meşrubat içenler karınlarına cehennem ateşi doldurmuş olur" şeklindedir. (Müslim, Eşribe 2)

ELBİSELER (GİYECEKLER) KİTABI

BÖLÜM: 117

YASAKLANAN VE TAVSİYE EDİLEN RENKLER VE ELBİSE TÜRLERİ

قال الله تعالى : ﴿ يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أنزلنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُوَارِي سَوْءَاتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسُ التَّقْوَىَ ذَلِكَ خَيْرٌ ﴾

"Ey Ademoğulları! Size ayıp yerlerinizi örtecek giysi, süslenecek elbise yarattık. Takva elbisesi(kalbinve ruhun güzelliği, utanma duygusu, hayırlı işler v.s) ise sizler için daha hayırlıdır," (7 Araf 26)

قال الله تعالى : ﴿ وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الحَرَّ، وَسَرَابيلَ تَقِيكُمْ بَأْسَكُمْ ﴾

"Sizi sıcağa karşı koruyacak elbiseler ve savaşlarda düşmanların silahlarından sizi koruyacak zırhlar yaratık..." (16 Nahl 81)

٧٧٩- وعن ابنِ عبَّاسٍ رضي اللهُ عَنْهُما أن رسُولَ الله ﷺ قال : الْبسُوا مِنْ ثِيَابِكُمُ البَيَاضَ، فَإنها مِنْ خَيْرِ ثِيَابِكُمْ، وَكَفِّنُوا فِيها مَوْتَاكُمْ .

779: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Beyaz elbiselerinizden giyiniz. Zira elbiselerin en güzel olanı beyaz olanlardır. Ölülerinizi de beyaz kefene sarınız." (Ebu Davut Tıbb 14, Tirmizi, Cenaiz 18)

٧٨٠- وعنْ سَمُرَةَ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ: الْبسُوا البَيَاضَ، فإنهَا أَطهَرُ وأَطْيَبُ، وكَفِّنُوا فِيها مَوْتَاكُمْ .

780: Semure (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Beyaz elbise giyiniz, çünkü beyaz daha temiz ve hoş görünümlüdür. Ölülerinizi de beyaz kefene sarınız." (Nesai, Cenaiz 38, Hakim, Müstedrek IV. 185)

٧٨١- وعن البراءِ ﷺ قال : كان رَسُولُ الله ﷺ مَرْبُوعاً، وَلَقَدْ رَأَيْتُهُ فِي حُلَّةٍ حَمْرَاءَ مَا رَأَيْتُ شَيْئاً قَطُّ أَحْسَنَ مِنْهُ .

781: Bera ibni Azib (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) orta boylu idi, ben onu kırmızı bir elbise içinde gördüm. Hayatımda ondan daha güzel hiçbir şey görmedim. (Buhari, Menakıb 23, Müslim, Fezail 91)

٧٨٢– وعن أبي جُحَيْفَةَ وهْبِ بنِ عَبْدِ الله ﷺ قال : رَأَيْتُ النبَّيَّ ﷺ بِمَكَّةَ وَهُوَ بالأَبْطَحِ فِي قُبَّةٍ لَهُ حَمْرَاءَ مِنْ أَدَمٍ، فَخَرَجَ بِلالٌ بِوَضوُئه، فَمِنْ نَاضِحٍ ونَائِلٍ، فَخَرَجَ النبيُّ ﷺ وعَلَيْهِ حُلَّة حَمْراءُ، كأني أنظرُ إلى بَيَاضِ سَاقَيْهِ، فَتَوَضَّأَ وَأَذَّنَ بِلالٌ، فَجعَلْتُ أَتَتَبَّعُ فَاهُ هاهُنَا وهاهُنا، يقولُ يَمِيناً وشِمَالا : حَيَّ عَلى الصَّلاةِ، حَيَّ عَلى الفَلاَحِ، ثُمَّ رُكِزَتْ لَهُ عَنَزَةٌ، فَتَقَدَّمَ فَصلَّى يَمُر بَيْنَ يَدَيْهِ الكَلْبُ والحِمَارُ لاَ يُمْنَعُ.

782: Ebu Cuheyfe Vehb ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'i Mekke'de Ebtah denilen yerde deriden yapılmış kırmızı çadırında gördüm. Bilal elinde Rasûlullah'ın abdest aldığı kabı ile çadırdan çıktı. Sahabilerden bir kısmı o su ile vücudunu ıslatıyor bazısı da avuçla alıyorlardı. O esnada Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) üzerinde kırmızı bir elbiseyle dışarı çıktı. Bembeyaz baldırları hala gözümün önünde gibidir. Sonra abdest aldı. Bilal ezan okudu. Ben o sırada sağa sola dönmekte olan Bilal'ın ağzını takib ediyordum. Hayyealessalah, Hayyealelfelah diyordu. Sonra Rasûlullah'ın önüne sütre olarak ucu sivri demirli bir asa dikildi. Peygamberimiz de öne geçip namaz kıldırdı. Sütrenin önünden köpek ve eşek geçiyordu da kimse onların geçişine mani olmuyordu. (Buhari, Salat 17, Müslim Salat 249)

٧٨٣– وعن أبي رِمْثَةَ رِفاعَةَ التَّيْمِيِّ ﷺ قال : رَأَيْتُ رسُولَ الله ﷺ وعلَيْهِ ثوبان أَخْضَران.

783: Ebu Rimse Rıfaa et-Temimi (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i üzerinde iki yeşil elbise ile gördüm. (Ebu Davud, Libas 19, Tirmizi, Edeb 48)

٧٨٤– وعن جابر ﷺ أن رسُولَ الله ﷺ دَخَلَ يَوْمَ فَتْحِ مَكَّةَ وَعلَيْهِ عِمَامَةٌ سَوْدَاءُ.

784: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Mekke'nin fethedildiği gün başında siyah bir sarıkla Mekke'ye girdi. (Müslim, Hac 451)

٧٨٥– وعن أبي سعيد عمرو بن حُرَيْثٍ ﷺ قال : كأني أنظر إلى رسولِ الله ﷺ وعَلَيْهِ عِمَامَةٌ سَوْداءٌ، قَدْ أَرْخَى طرَفَيها بَيْنَ كَتفيْهِ. وفي رواية له : أن رسول الله ﷺ خَطَبَ النَّاسَ، وَعلَيْهِ عِمَامَة سَوْدَاءُ.

785: Ebu Said Amr ibni Hureys (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in başında siyah bir sarık olup ucunu iki omuzu arasına uzatmıştı. O hali hala gözümün önünde gibidir. (Müslim, Hac 453)

* Müslim'in başka bir rivayeti şöyledir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) başında siyah bir sarık olduğu halde halka hutbe okudu. (Müslim, Hacc 452)

٧٨٦- وعن عائشة رضي اللهُ عَنْهَا قالت :كُفِّنَ رسولُ الله ﷺ في ثلاثة أثْوَابٍ بيضٍ، سَحُولِيَّةٍ مِنْ كُرْسُف، لَيْسَ فيهَا قَمِيصٌ وَلاعِمَامَةٌ.

786: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Sehuliyye beldesinde(Yemen) imal edilmiş üç parça beyaz pamuk beziyle kefenlendi. Bu üç parça içerisinde gömlekle sarık yoktu. (Buhari, Cenaiz 19, Müslim, Cenaiz 45)

٧٨٧- وعنها قالت : خَرَجَ رسولُ الله ﷺ ذات غَدَاةٍ، وَعَلَيْهِ مِرْطٌ مُرَحَّلٌ مِنْ شَعْرٍ أَسْوَد.

787: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun)şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir sabah üzerinde deve semerlerinin resimleri bulunan siyah kıldan dokunmuş desenli bir elbise olduğu halde evden dışarı çıktı. (Müslim, Libas 36)

٧٨٨- وعن المُغِيرةِ بن شُعْبَةَ رضي الله عنه قال : كنتُ مع رسول الله ﷺ ذات ليلَةٍ في مسيرٍ، فقال لي: أَمَعَكَ مَاءُ؟. قلت: نَعَمْ، فَنَزَلَ عن راحِلَتِهِ فَمَشَى حتى تَوَارَى في سَوادِ اللَّيْلِ، ثم جاءَ، فَأَفْرَغْتُ عليْهِ مِنَ الإداوَةِ، فَغَسَلَ وَجْهَه وَعَلَيْهِ جُبَّةٌ مِنْ صُوفٍ، فلم يَسْتَطِعْ أن يُخْرِجَ ذِرَاعَيْهِ منها حتَّى أخْرَجَهُمَا مِنْ أَسْفَلِ الجُبَّةِ، فَغَسَلَ ذِرَاعَيْهِ وَمَسَحَ بِرَأْسِهِ، ثمّ أَهْوَيْتُ لأنزَعَ خُفَيْهِ فقال : دَعْهُمَا فَإني أَدْخَلْتُهُمَا طَاهِرَتَيْنِ . ومَسَحَ عَلَيْهِمَا.

وفي روايةٍ : وعَلَيْهِ جُبَّةٌ شامِيَّةٌ ضَيِّقَةُ الْكُمَّيْنِ. وفي روايةٍ : أن هذِه الْقَضِيَّةَ كانت في غَزْوَةِ تَبُوكَ.

788: Muğire ibni Şube (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gece Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile beraber yolculukta idim. Bana: "Yanınızda su var mı?" dedi. Ben evet diye cevap verdim. Bunun üzerine deveden indi, yürüdü ve karanlıkta kayboldu. Sonra geldi, ben tulumdan eline su döktüm, yüzünü yıkadı. Üzerinde yünden yapılmış bir cübbe vardı. Kollarını cübbenin yeninden çıkaramadı da cübbenin altından çıkarıp iki kolunu yıkadı, başına meshetti. Ben mestleri çıkarmak için elimi uzattım. "Onları bırak, ben mestleri abdestli iken giydim", buyurdu ve üzerlerine meshetti. (Buhari, Salat 7, Müslim, Taharet 77)

* Değişik bir rivayette: "Üzerinde yenleri dar bir şam cübbesi vardı" şeklindedir. (Nesai, Taharet 66)

* Bir başka rivayette ise: "Bu olay Tebük gazvesinde idi" denilmiştir. (Nesai,Taharet 63)

BÖLÜM: 118

GÖMLEK GİYMEK

٧٨٩- عن أُمِّ سَلمةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالت : كان أحب الثِّيابِ إلى رسولِ الله ﷺ القَميصُ.

789: Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun)şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in en sevdiği elbise gömlek idi. (Ebu Davud, Libas 3, Tirmizi, Libas 27)

BÖLÜM: 119

GİYECEKLERİN UZUNLUK VE KISALIK ÖLÇÜLERİ VE KİBİR İÇİN GİYİLEN GİYSİ ŞEKİLLERİ

٧٩٠- عن أسماءَ بنتِ يزيدَ الأنصارية رضي اللهُ عَنْهَا قالت : كان كُمُّ قمِيصِ رسولِ الله ﷺ إلى الرُّسُغِ

790: Esma binti Yezid el Ensariyye (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in gömleğinin kolu bileğine kadardı. (Ebu Davud, Libas 3, Tirmizi, Libas 27)

٧٩١- وعن ابن عمر رضي اللهُ عَنْهُما أن النبي ﷺ قال : مَنْ جَرَّ ثَوْبَهُ خُيَلاءَ لَمْ يَنْظُرِ الله إليه يَوْمَ القِيَامَةِ. فقال أبو بكر: يا رسولَ الله ﷺ أن إزاري يَسْتَرْخِي إلا أن أَتَعَاهَدَهُ، فقال له رسول الله ﷺ : إنكَ لَسْتَ مِمَّنْ يَفْعَلُهُ خُيَلاءَ .

791: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah kibirlenip büyüklük taslayarak elbisesinin eteğini (veya paçalarını) yerde sürüyen kimsenin kıyamet gününde yüzüne bakmaz." Bunun üzerine Ebubekir: Ya Rasûlallah dikkat etmediğim takdirde benimde eteklerim yerde sürünüyor, dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Şüphesiz sen bunu büyüklük taslamak için yapmıyorsun", buyurdular. (Buhari, Libas 2, Müslim, Libas 43)

٧٩٢- وعن أبي هريرة ﷺ أن رسول الله ﷺ قال : لا يَنْظُرُ الله يَوْمَ الْقِيَامَةِ إلى مَنْ جَرَّ إِزَارَهُ بَطَراً .

792: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kibrinden dolayı elbisesini sürüyerek yürüyen kimsenin yüzüne kıyamet günü Allah rahmet bakışıyla bakmaz." (Buhari, Libas 1, Müslim, Libas 42)

٧٩٣- وعنه عن النبي ﷺ قال : مَا أَسْفَلَ مِنَ الْكَعْبَيْن مِنَ الإزارِ ففِي النَّارِ .

793: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: "Elbisenin iki topuktan aşağı uzanan kısmı(topuklardan aşağısı ayyaklar) ateştedir." (Buhari, Libas 4)

٧٩٤- وعن أبي ذرٍّ رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال : ثلاثةٌ لا يُكَلِّمُهُمُ الله يَوْمَ القِيامةِ، ولا يَنْظُرُ إلَيْهِم، وَلا يُزَكِّيهِمْ، وَلهُم عَذَابٌ أَلِيمٌ. قال : فَقَرأها رسولُ الله ثلاث مِرَارٍ. قال أبو ذرٍّ: خابوا وخَسِرُوا مَنْ هُمْ يَا رَسول الله ؟ قال : المُسْبِلُ، والمنَّان، وَالمُنَفِّقُ سِلْعَتَهُ بِالحَلفِ الكاذِبِ . وفي روايةٍ له: (المُسْبِلُ إزَارَه)

794: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Üç sınıf insan vardır ki Allah kıyamet gününde onlarla konuşmaz, onların yüzüne bakmaz ve kendilerini temize çıkarmaz. Onlar için acıklı bir azap vardır.

Ravi diyor ki: Rasûlullah bu sözü üç defa tekrarladı. Bunun üzerine Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun): Ziyan edenler kimlerdir ya Rasulallah? diye sorunca Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Elbisesinin eteğini veya paçalarını yerde sürükleyen kimse, yaptığı iyiliği başa kakan(minnet eden) kimse ve ticaret malını yalan yere yeminle satmaya çalışan kimsedir." (Müslim, İman 170)

* Müslim'in diğer bir rivayetinde: "Kaftanını, her türlü elbisesini sürükleyen" şeklindedir. (Müslim, İman 171)

٧٩٥- وعن ابن عمر رضي اللهُ عَنْهُما عن النبي ﷺ قال : الإسْبَالُ في الإزارِ، وَالقَمِيصِ، وَالعِمَامَةِ، مَنْ جَرَّ شيئا خُيَلاءَ لَم يَنظُرِ الله إليهِ يَوْمَ القِيَامَةِ .

795: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Giyilen şeylerde uzatılmaya müsait olanlar çoğunlukla: Don (veya pantolon), gömlek (veya entari cübbe) ve sarıktır. Kim bunlardan birini büyüklük taslayıp çalım satmak için uzatırsa Allah kıyamet gününde onun yüzüne bakmaz." (Ebu Davud, Libas 27, Nesai, Zinet 104)

٧٩٦- وعن أبي جُرَي جَابِرِ بنِ سُلَيم رضي الله عنه قال : رَأَيتُ رَجلاً يصْدُرُ النَّاسُ عَنْ رَأْيِهِ لا يَقُولُ شَيئاً إلا صَدَرُوا عنه ؟ قلتُ : من هذا؟ قالوا : رسول الله ﷺ . قلتُ : عَلَيكَ السَّلامُ يا رسولَ الله - مَرَّتَيْنِ - قال : لا تَقُل عَليكَ السَّلام، عَلَيْكَ السَّلامُ تحِيَّةُ المَوْتَى - قُل : السَّلامُ عَلَيْكَ قال : قلتُ : أنت رسول الله ؟ قال : أنا رسول الله الذي إذا أصابكَ ضُرٌّ فَدَعَوْتَهُ كَشَفَهُ عَنْكَ، وَإذا أصابكَ عَامُ سَنَة فَدَعَوْتَهُ أنبَتَها لكَ، وإذا كُنتَ بِأَرْضٍ قَفْرٍ أَوْ فَلاةٍ، فَضَلَّت رَاحِلَتُكَ، فَدَعَوْتَه رَدَهَا عَلَيْكَ قال : قلتُ : اعْهَدْ إليَّ. قال : لا تَسُبَّ أَحَداً قال : فَمَا سَبَبْتُ بَعْدَهُ حُرّا وَلاَ عَبدا وَلاَ بَعِيرا وَلا شَاةً. وَلاَ تَحقِرَنَّ مِنَ المَعرُوفِ شَيْئا وإن تكلِّم أخاكَ وأنت مُنْبَسِطٌ إليهِ وجهُكَ ؟أن ذلكَ مِنَ المَعرُوفِ

وارفَع إزَارَكَ إلى نِصْفِ السَّاقِ، فَإن أبيتَ فَإلى الكَعبَين، وإيَّاكَ وإسْبَالَ الإزَارِ فَإنها مِن المَخِيلةِ وإن الله لا يحِبُّ المَخِيلَةَ، وإن امرؤٌ شَتَمَكَ وَعَيَّرَكَ بِمَا يَعْلَمُ فيكَ فَلا تُعَيِّرَهُ بما تَعلَم فيهِ، فإنما وَبَالُ ذلكَ عَليهِ .

796: Ebu Cürey Cabir ibni Süleym (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir kimse gördüm ki insanlar onun görüşü ile hareket ediyorlar, ne söylerse onu yerine getiriyorlardı. “Bu adam kimdir?” diye sordum. Peygamberdir, dediler. Ben de iki defa “Aleyke’s Selam Ya Rasulallah” dedim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Aleyke’s Selam deme, Aleyke’s Selam ölülere verilen selam şeklidir, es-Selamü aleyke = Selam sana olsun, de.” buyurdu. Ben de: Sen Allah’ın Rasulü müsün? diye sordum.

- Evet ben Allah’ın Rasulüyüm ki o Allah, başına bir bela gelip kendisine dua ettiğinde senden bela ve musibeti giderir. Sana kıtlık isabet ederse dua ettiğinde senin için mahsuller bitirir. Çölde ve boş arazilerde deveni kaybetsen kendine dua edince deveni sana geri getirir, buyurdu. Bunun üzerine ben: Bana tavsiyede bulunsanız, dedim.

- Hiç kimseye sövme, buyurdu. Ben de ondan sonra ne hür ne de köle hiç kimseye, ne deve ne koyun hiçbir hayvana sövmedim. Sonra tavsiyesine şöyle devam etti: “Hiçbir iyiliği küçümseme, müslüman kardeşinle güler yüzle konuş, çünkü bu da bir iyiliktir (Allah’ın istediği şeylerdendir), elbisenin eteklerini ve paçalarını baldırlarına doğru kaldır. Eğer bundan hoşlanmazsan topuklarına kadar indir. Sakın etek ve paçalarını yerde sürüme, çünkü bu hal kibirden ve kendini beğenmişlikten ileri gelir. Allah da kibirlenip kendini beğenenleri sevmez. Eğer bir kimse sana söver ve sen de bulunduğunu bildiği bir şey sebebiyle seni ayıplarsa sen o kişi hakkında bildiğin şey sebebiyle onu ayıplama, onun bu davranışının günahı kendine aittir.” (Ebu Davud, Libas 24, Tirmizi, İsti’zan 27)

٧٩٧- وعن أبي هريرة ﷺ قال : بينما رجُل يُصَلِّي مُسْبِلٌ إزَارَهُ، قال له رسول الله ﷺ : اذهَب فتَوضَّأْ . فَذَهَبَ فتَوَضَّأَ ثمّ جاءَ، فقال : اذْهَبْ فتَوَضَّأ . فقال له رجُلٌ : يا رسول الله، مالكَ امرتَهُ أن يَتَوَضَّأ ثم سَكَتَّ عنه ؟ قال : إنه كان يُصَلِّي وهو مُسبِلٌ إزَارَهُ، وإن الله لا يَقْبَلُ صَلاةَ رَجُلٍ مُسبِلٍ .

797: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir adam elbisesinin etekleri(elbisesinin ucu) yerde sürüklendiği halde namaz kılıyordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona “Git abdest al” dedi. O da gidip abdest alıp geldi. peygamber ona tekrar: “git abdest al” buyurdu. Bunun üzerine orada bulunanlardan bir kişi: Ya Rasulallah niçin o kimseye abdest almasını emrettiniz de sonra sustunuz? diye sordu. Rasûlullah ta: “O elbisesini yerde sürüyerek namaz kılıyordu. Şüphesiz ki Allah elbisesinin eteğini ve paçasını yerde sürüyerek namaz kılan kimsenin namazını kabul etmez”, buyurdular. (Ebu Davud, Libas 25)

٧٩٨- وعن قَيسِ بنِ بشرٍ التّغْلِبيِّ قال : أَخْبَرني أبي – وكان جَلِيساً لأبي الدَّرْدَاء – قال : كان بدمشقَ رَجُلٌ من أصحابِ النبي ﷺ يقال : له سهل بن الحَنْظَلِيَّة، وكان رجُلاً مُتَوَحِّداً قلَّمَا يُجَالسُ النَّاسَ، إنما هُو صَلاةٌ، فإذا فرَغَ فإنما هو تسبيحٌ وتكبيرٌ حتى يأتي أَهْلَهُ، فمَرَّ بنَا ونحنُ عِند أبي الدَّرداءِ، فقال له أبو الدَّرداءِ : كَلِمةً تَنْفَعُنَا ولا تَضُرُّك. قال : بعَثَ رسول الله ﷺ سَرِيَّةً فقَدِمَتْ، فجَاءَ رَجُلٌ مِنهُم فجَلَسَ في المَجْلِسِ الذي يَجلِسُ فِيهِ رسول الله ﷺ ، فقال لِرَجُلٍ إلى جَنْبِه : لَوْ رَأَيتَنَا حِينَ التَقَيْنَا نَحنُ وَالعَدُو، فحَمَلَ فُلان وَطعَنَ، فقال : خُذْهَا مِنِّي، وَإنا الغُلامُ الغِفَارِيُّ، كَيْفَ تَرى في قوْلِهِ هذَا ؟ قال : مَا أراهُ إلا قدْ بَطَلَ أجرهُ. فسَمِعَ بذلك آخَرُ فقال : مَا أَرَى بذلك بَأْسا، فتَنَازَعَا حتى سَمِعَ رسول الله ﷺ فقال : سُبْحَان الله! لا بَأْسَ أن يُؤْجَرَ ويُحْمَدَ . فَرَأَيْتُ أَبَا الدَّرْدَاءِ سُرَّ بذلك، وَجعَلَ يَرْفَعُ رَأْسَه إليْهِ ويَقُولُ : أنت سَمِعْتَ ذلك مِنْ رسول الله ﷺ ؟ فيقول : نَعَمْ، فما زَالَ يعِيدُ عَلَيْهِ حَتَّى إني لأقولُ لَيَبرُكَنَّ علَى ركبَتَيْهِ. قال : فمَرَّ بِنَا يَوْماً آخَرَ، فقال له أبُو الدَّرْدَاءِ : كَلِمَةً تَنْفعُنَا وَلا تَضُرُّكَ، قال : قال لنا رسول الله ﷺ : المُنْفِقُ عَلى الخَيْلِ كالبَاسِطِ يَده بالصَّدَقة لا يَقْبِضُها. ثم مَرَّ بِنَا يَوماً آخَرَ، فقال له أبُو الدَّرْدَاءِ : كَلِمَةً تَنْفَعُنَا وَلاَ تَضُرُّكَ، قال : قال رسول الله ﷺ : نِعْمَ الرَّجُلُ خُرَيْمٌ الأسَدِيُّ! لولا طُولُ جُمَّتِهِ وَإسْبَالُ إزَارِهِ !. فبَلَغَ خُرَيما، فعَجَّلَ، فأخذ شَفرَةً فقَطَعَ بها جُمَتَهُ إلى أُذنَيْهِ، وَرَفَعَ إزَارَهُ إلى إنصَافِ سَاقَيْهِ. ثُمَّ مَرَّ بِنَا يَوْماً آخَرَ فَقال لَهُ أَبُو الدَّرْدَاءِ : كَلِمَةً تَنْفَعُنَا وَلاَ تَضُرُّكَ، قال : سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: إنكُمْ قَادِمُونَ عَلَى إخْوَانكُمْ، فَأَصْلِحُوا رِحَالَكُمْ، وَأَصْلِحُوا لِبَاسَكُمْ حتَّى تكونُوا كأنكُمْ شَامَةٌ فِي النَّاسِ ، فَإن الله لاَ يُحِبُّ الفُحْشَ وَلاَ التَّفَحُّشَ .

798: Kays ibni Bişr et-Tağlibi (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bana Ebu'd Derda'nın yakın dostu olan babam şöyle şöyle anlattı:

"Dımışkta Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in ashabından ibn-ül Hanzaliyye denilen bir kimse vardı. Bu adam yalnız başına yaşar ve insanlar arasına pek çıkmazdı. Hep namaz kılar, namazdan ayrılıp çoluk çocuğunun yanına giderken de tekbir ve tesbihlerle meşgul olurdu. Biz Ebu'd Derda'nın yanında otururken bu adam yanımıza uğradı. Ebu'd Derda ona:

- Bize fayda sağlayacak sana zararı dokunmayacak bir söz söyle, dedi. İbn-ül Hanzaliyye şunları söyledi:

- Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir seriyye göndermiş, bu seriyye vazifesini yaparak geri dönmüştü. Onlardan bir asker gelip Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in oturduğu yere oturdu ve yanındaki adama şöyle dedi:

- Düşmanla karşılaştığımız zaman bizi bir görseydiniz. Falan kimse düşmana saldırıp mızrağını sapladı ve "Al sana ben Gıfarlı bir delikanlıyım" dedi. Delikanlının bu sözünü nasıl buluyorsun, diye sordu. Öbür adam: "Bana kalırsa o kimsenin bütün sevabı yok oldu" cevabını verdi. Bu sözü işiten bir başkası: "Bu sözde bir sakınca görmüyorum" dedi. Bunun üzerine ikisi münakaşa ettiler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bunu duydu ve: "Sübhanallah bu kişinin sevap kazanmasında ve övülmesinde bir sakınca yoktur" buyurdu.

Ben Ebu'd Derda'nın buna sevindiğini ve başını kaldırıp adama: - Sen bunu Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den bizzat kendin işittin mi? diye sorduğunu gördüm.

Adam: Evet bizzat işittim, dedi. Ebu'd Derda adama aynı soruyu tekrar edip duruyordu. Hatta ben kendi kendime: Adam dizleri üzerine çöküp kalacak diyordum. Babam sözlerine şöyle devam etti. İbn-ül Hanzaliyye başka bir gün yine yanımıza uğramıştı. Ebu'd Derda bu defa ona:

- Bize fayda sağlayacak, sana zararı dokunmayacak bir söz söyle, dedi. O da şunu söyledi: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bize şöyle buyurdu:

"Cihad için hazır tuttuğu atı yedirip içiren ve ona güzelce bakan kimse durmadan sadaka veren ve elini hiç kapatmayan kimse gibidir."

Bu zat başka bir gün bize yine uğramıştı. Ebu'd Derda yine ona:

- Bize fayda sağlayacak, sana zararı dokunmayacak bir söz söyle, dedi. Bunun üzerine İbn-ül Hanzaliyye şunları söyledi:

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hüreym el Üseydi ne iyi adamdır. Keşke zülüfleri (favorileri) ile elbisesinin eteklerini uzatmasaydı." Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in bu sözü Hüreym'e ulaşınca hemen eline bir ustura alıp zülüflerini kulak memesi hizasına kadar kesti, elbisesinin eteğini de baldırlarını örtecek kadar kısalttı.

İbn-ül Hanzaliyye bir gün yine bize uğramıştı. Ebu'd Derda'da kendisine: - Bize fayda sağlayacak, sana da zararı olmayacak biraz bir şeyler söyleyin, dedi. O da şu cevabı verdi: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim:

"Sizler müslüman olmayan kardeşlerinizin yanına gidiyorsunuz. Binit hayvanlarınızı düzene koyun, elbiselerinize de çeki düzen veriniz ki insanlar arasında yüzdeki güzellik timsali ben gibi parmakla gösterilen kimseler olunuz ki farkedilesiniz. Çünkü Allah çirkin görüntüyü ve kötü sözü sevmez." (Ebu Davud, Libas 25)

٧٩٩- وعن أبي سعيد الخدْرِيِّ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : إزْرَةُ المُسْلِمِ إلى نِصْفِ السَّاقِ، وَلاَ حَرَجَ -أَوْ لا جُنَاحَ - فيما بَيْنَهُ وَبَيْنَ الكَعْبَيْنِ، فَما كان أَسْفَلَ مِنَ الكَعْبَيْنِ فَهُوَ فِي النَّارِ، ومَنْ جَرَّ إزارَهُ بَطَراً لَمْ يَنْظُرِ الله إلَيْهِ .

799: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir müslümanın en güzel giyinmesi elbisesini inciğinin yarısına kadar uzatmasıdır. Topuklarına kadar

uzatmasında bir günah yoktur. Topukları aştığı zaman cehennemliktir. Allah kibrinden dolayı elbisesini yerlerde sürüyen kimsenin yüzüne rahmetle bakmaz." (Ebu Davud, Libas 26)

٨٠٠- وعن ابنِ عمر رضي اللهُ عَنْهُما قال : مَرَرْتُ عَلَى رَسُولِ الله ﷺ وفِي إزَاري اسْتِرْخَاءٌ، فَقال : يَا عَبْدَ الله، ارْفَعْ إزَارَكَ. فَرَفَعْتُهُ ثُمَّ قال : زِدْ ، فَزِدْتُ، فَمَا زِلْتُ أَتَحَرَّاهَا بَعْد. فَقال بَعْضُ القَوْمِ: إلى أَيْنَ ؟ فَقال : إِلى إنصَافِ السَّاقَيْنِ .

800: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Elbisemin etekleri topuklarımdan aşağı sarkmış bir vaziyette Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzuruna varmıştım. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Abdullah elbisenin eteklerini yukarı kaldır" buyurdular. Ben de hemen kaldırdım. Sonra: "Biraz daha kaldır" buyurdu." Ben biraz daha kaldırdım. Ondan sonra elbisemin uzunluğuna dikkat etmeye başladım. Topluluktan biri nereye kadar kaldırmıştın diye sordu. İbni Ömer: "İnciklerimin yarısına kadar kaldırmıştım" diye cevap verdi. (Müslim, Libas 47)

٨٠١- وعنه قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَنْ جَرّىَ ثَوْبَهُ خيلاءَ لَمْ يَنْظُرِ الله إِلَيْهِ يَوْمَ القِيَامَةِ فَقالت : أُمُّ سَلَمَةَ : فَكَيْفَ تَصْنَعُ النِّسَاءُ بِذُيُولِهِنَّ، قال : يُرْخِينَ شِبْراً . قالتْ : إذا تَنكَشِفُ أَقْدَامُهُنَّ. قال : فَيُرْخِينَهُ ذِرَاعاً لاَ يَزِدْنَ .

801: Yine İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse kibirlenip kendini beğenerek elbisesini yerlerde sürürse Allah kıyamet gününde onun yüzüne bakmaz." Bunun üzerine Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun):

- Ya Rasulallah kadınlar eteklerini nasıl yapacaklar? diye sordu. Rasûlullah da: "Onlar bir karış daha uzatırlar" buyurdu. Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun) "O durumda ayakları açılır" dedi. bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Öyleyse bir arşın uzatırlar, daha fazla uzatmazlar" buyurdular. (Ebu Davud, Libas 36, Tirmizi, Libas 9)

BÖLÜM: 120

TEVAZU SEBEBİYLE LÜKS ELBİSE GİYMEMEK

٨٠٢- وعن معاذِ بن أنس أن رَسُولَ الله ﷺ قال : مَنْ تَرَكَ اللِّبَاسَ تَواضعاً لله، وَهْوَ يَقْدِرُ عَلَيْهِ، دَعَاهُ الله يَوْمَ القِيَامَةِ على رُؤُوسِ الخَلائِقِ حتَّى يُخَيِّرَهُ مِنْ أيِّ حُلَلِ الإيمان شَاءَ يَلْبَسُهَا .

802: Muaz ibni Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse gücü yettiği halde tevazu maksadıyla lüks elbise giymeyi terkederse kıyamet günü Allah o kimseyi bütün insanların huzurunda çağırır ve onu iman ehlinin giyeceği elbiselerden dilediğini giymede serbest bırakır." (Tirmizi , Sıfat-ül Kıyame 39)

BÖLÜM: 121

ORTA YOLLU ELBİSELER GİYMEK

٨٠٣- عن عمروِ بن شُعَيْبٍ عن أبيهِ عَنْ جَدِّهِ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : أن الله يُحِبُّ أن يُرى أَثرُ نِعْمَتِهِ عَلَى عَبْدِه .

803: Amr ibni Şuayb (Allah Ondan razı olsun) babasından o da dedesinden rivayet ettiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Şüphesiz Allah kuluna verdiği nimetinin eserini kulunun üzerinde görmekten hoşlanır." (Tirmizi , Edeb 54)

BÖLÜM: 122

İPEK KULLANMANIN ERKEKLERE HARAM OLUŞU

٨٠٤- عن عمر بن الخطَّاب ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : لاَ تَلْبَسُوا الحَرِيرَ فَإن مَنْ لَبِسَهُ في الدُّنْيَا لَمْ يَلْبَسْهُ في الآخِرةِ .

804: Ömer ibni Hattab (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İpek elbise giymeyiniz, çünkü ipeği dünyada giyen ahirette giyemez."

٨٠٥- وعنه قال : سمِعتُ رسُولَ الله ﷺ يقولُ : إنما يَلْبَسُ الحَرِيرَ مَنْ لاَ خَلاَقَ لَهُ . وفي روايةٍ للبُخاري : مَنْ لا خَلاَق لَهُ في الآخِرَةِ .

805: Yine Ömer ibni Hattab (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i : "İpek elbiseyi sadece ondan nasibi olmayanlar giyer" buyururken işittim.

* Buhari'nin bir rivayetinde ise: "Ahirette ondan nasibi olmayan" şeklindedir. (Buhari, Edeb 66, Müslim, Libas 7)

٨٠٦- وعن أنس ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَنْ لَبِسَ الحَرِيرَ في الدُّنْيا لَمْ يَلْبَسْهُ في الآخِرةِ .

806: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Dünyada ipek giyen kimse ahirette onu giyemez." (Buhari, Libas 25, Müslim, Libas 11)

٨٠٧- وعن على ﷺ قال : رَأَيْتُ رَسُولَ الله ﷺ أخذ حَرِيرا فَجَعَلَهُ في يَمِينِهِ، وَذَهَباً فَجَعَلَهُ في شِمَالِهِ، ثُمَّ قال : إن هَذَيْنِ حَرَامٌ عَلى ذُكُورِ أُمَّتي .

807: Ali (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i gördüm. Sağ eline ipeği sol eline altını alıp: "Şüphesiz bunun ikisi de ümmetimin erkeklerine haram kılınmıştır" buyurdular. (Ebu Davud, Libas 11)

٨٠٨- وعن أبي مُوسى الأشعري ﷺ أن رسولَ الله ﷺ قال : حُرِّمَ لِبَاسُ الحَرِيرِ وَالذهَبِ عَلى ذُكُورِ أُمَّتي، وَأُحِل لإناثِهِمْ .

808: Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İpek giyinmek ve altın kullanmak ümmetimin erkeklerine haram kadınlarına ise helal kılındı." (Tirmizi , Libas 1)

٨٠٩- وعن حُذَيْفَةَ ﷺ قال : نَهَانا النَّبيُّ ﷺ أن نَشْرَبَ في آنيَةِ الذَّهَبِ وَالفِضَّةِ، وَإن نَأكُلَ فِيهَا، وعَنْ لُبْسِ الحَرِيرِ وَالدِّيبَاجِ، وَإن نَجْلِسَ عَلَيْه.

809: Huzeyfe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) altın ve gümüş kaplardan içmemizi ve onların içinde yemek yememizi bize yasakladı, ipek ve atlas giymemizi ve üzerine oturmamızı da yasakladı. (Buhari, Libas 27)

BÖLÜM: 123

UYUZ HASTALIĞI OLANIN İPEK GİYEBİLECEĞİ

٨١٠- عن أنس ﷺ قال : رَخَّصَ رسُولُ الله ﷺ ، للزُّبَيرِ وَعَبْدِ الرَّحْمنِ بنِ عَوْفٍ رضي اللهُ عَنْهُما في لُبْسِ الحَرِير لحكَّةٍ بهِمَا.

810: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Zübeyr ve Abdurrahman ibni Avf (r.ahüma)'ya yakalandıkları uyuz hastalığı sebebiyle ipek elbise giymelerine müsaade etti. (Buhari, Libas 29, Müslim, Libas 24)

BÖLÜM: 124

YIRTICI VE VAHŞİ HAYVAN DERİLERİNİ KULLANMAK

٨١١– عن مُعاوِيةَ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : لا تَرْكَبُوا الخَزَّ ولاَ النِّمَارَ

811: Muaviye (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İpekle ve kaplan derisiyle kaplanmış eğer, semer ve minderler üzerine oturmayınız." (Ebu Davud, Libas 39)

٨١٢– وعن أبي المَلِيحِ عن أبيهِ ﷺ أن رسُولَ اللّهِ ﷺ نَهَى عَنْ جُلُودِ السِّبَاعِ.

وفي روايةِ الترمذي : نَهى عَنْ جُلُودِ السِّبَاعِ أن تُفْتَرَشَ .

812: Ebu-l Melih (Allah Ondan razı olsun) babasından şöyle rivayet ediyor. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yırtıcı hayvan derilerini kullanmayı yasakladı. (Ebu Davud, Libas 40, Tirmizi, Libas 31, Nesei, Fer' 7)

* Tirmizi'nin değişik bir rivayetinde: "Yırtıcı hayvan derilerinden yatak ve yastık yapılmasını yasakladı", şeklindedir.

BÖLÜM: 125

YENİ ELBİSE VE AYAKKABI GİYİLİNCE NASIL DUA EDİLECEĞİ

٨١٣– عن أبي سعيد الخُدْرِيِّ ﷺ قال : كان رَسُولُ اللهِ ﷺ إذا اسْتَجَدَّ ثَوْباً سَمَّاهُ بِاسْمِهِ – عِمَامَةً، أَوْ قَمِيصاً أَوْ رِدَاءً – يَقُولُ : اللَّهُمَّ لَكَ الحَمْدُ أنت كَسَوْتَنيهِ، أَسْأَلُكَ خَيْرَهُ وخَيْرَ مَا صُنِعَ لَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ .

813: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yeni olarak giydiği sarık, gömlek, rida gibi şeylerin adını söyleyerek şöyle dua ederdi:

"Allahümme lekel hamdü ente kesevtenî es'elüke hayrahü ve hayra ma sunia lehü ve euzü bike min şerrihi ve şerri ma sunia lehü = Allahım her türlü eksiksiz övgüler sana mahsustur. Bunu sen bana giydirdin. Senden bu elbisenin hayrını ve hayırda kullanılmasını istiyorum. Bunun şerrinden ve şerde kullanılmasından da sana sığınırım. (veya) Bu elbisenin yapıldığı organların hayrını senden ister, şerlerinden sana sığınırım." (Ebu Davud, Libas 1, Tirmizi, Libas 28)

BÖLÜM: 126

ELBİSE GİYERKEN DE SAĞDAN BAŞLAMANIN MÜSTEHAP OLUŞU

Bu konu ile ilgili hadisler (99 bölüm 721-727)hadislerde geçmişti.

BÖLÜM: 127

UYKU ADABI

٨١٤- عن الْبَرَاءِ بن عَازِبٍ ﷺ قال: كانَ رسول الله ﷺ إذا أوَى إلى فراشه نام على شقه الأيمنِ، ثم قال: اللَّهُمَّ أَسْلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ، وَوَجَّهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ أَمرِي إِلَيكَ، وَأَلجأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ، رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ، لا مَلجأَ وَلاَ مَنْجى مِنْكَ إِلاَّ إِلَيْكَ. آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذي أَنْزَلْتَ. وَنَبِيكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ

814: Bera ibni Azib (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yatağına girdiğinde sağ tarafına yatar ve şöyle dua ederdi: "Allahım kendimi sana teslim ettim. Yüzümü sana çevirdim, işlerimi sana emanet ettim, rızanı isteyerek azabından korkarak sırtımı sana dayadım, sana sığındım. Sana karşı yine senden başka sığınak yoktur. İndirdiğin kitaba gönderdiğin peygambere inandım." (Buhari, Deavat 5)

٨١٥- وعنه قال: قال لي رسول الله ﷺ : إذا أَتَيْتَ مَضْجَعَكَ فَتَوَضَّأْ وُضُوءَكَ لِلصَّلاَةِ، ثُمَّ اضْطَجِعْ على شِقِّكَ الأَيْمَنِ، وَقُلْ وَذَكَرَ نَحْوَهُ، وَفيه: وَاجْعَلْهُنَّ آخِرَ مَا تَقُول .

815: Bera ibni Azib (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana: "Yatağına gireceğin zaman namaz abdesti gibi abdest al, sonra da sağ yanın üzerine yat ve şu duayı (814. hadis) oku. Bu dua uyumadan evvel son sözün olsun." (Buhari, Vudu 75, Müslim, Zikir 56)

٨١٦- وعن عائشةَ رضي اللهُ عَنْهَا قالتْ: كَانَ النَّبيُّ ﷺ يُصَلِّي مِن اللَّيْلِ إحْدَى عَشَرَةَ رَكْعَةً، فَإذَا طَلَعَ الْفَجْرُ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ خَفِيفَتَيْنِ، ثُمَّ اضْطَجَعَ على شِقِّهِ الأَيمَن حَتَّى يَجِيءَ المُؤَذِّنُ فَيُؤْذِنَهُ.

816: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) geceleri onbir rekat namaz kılardı. Sabah olunca kısaca iki rekat (sabah namazının sünnetini) kılar. Sonra müezzin gelip cemaatin hazır olduğunu bildirinceye kadar sağ yanı üzerine yaslanıp uzanırdı. (Buhari, Deavat 5, Müslim, Misafirin 121)

٨١٧- وَعَن حُذَيْفَةَ ﷺ قال: كان النبي ﷺ إذا أَخَذَ مَضْجَعَهُ مِنَ اللَّيْلِ وَضَعَ يَدَهُ تَحْتَ خَدِّهِ، ثُمَّ يَقُولُ: اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ أَمُوتُ وَأَحْيَا، وَإِذَا اسْتَيْقَظَ قَالَ: الحَمْدُ لله الَّذي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتنَا وَالَيْهِ النُّشُورُ .

817: Huzeyfe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) geceleyin uyumak istediği zaman elini sağ yanağının altına koyar sonra da: "Senin isminle ölür, senin isminle dirilirim" derdi. Uykudan uyandığında da "Bizi öldürdükten (uyuttuktan) sonra tekrar dirilten (uyandıran) Allah'a hamdolsun, dönüş de onadır" derdi. (Buhari, Deavat 7)

٨١٨- وعن يَعِيش بن طِخْفَةَ الْغِفَارِيِّ ﷺ قال: قال أبي: بَيْنَما أَنا مُضْطَجِعٌ فِي المَسْجِدِ عَلى بَطْني إذا رَجُلٌ يُحَرِّكُنِي بِرِجْلِهِ فقال: إنَّ هذِهِ ضِجْعَةٌ يُبْغِضُهَا الله. قال: فَنَظَرْتُ، فَإذا رسولُ الله ﷺ .

818: Yaîş ibni Tıhfe el Gıfari (Allah Ondan razı olsun) babam bana şöyle dedi demiştir: Bir gün mescidde ben yüzükoyun yattığımda birisi beni ayağıyla kımıldatıyor ve: "Bu Allah'ın kızgınlığına sebep olan bir yatış tarzıdır" diyordu. Bir de baktım ki bunu söyleyen Rasûlullah değil mi!... (Ebu Davud, Edeb 95)

٨١٩- وعن أبي هريرة ﷺ ، عن رسولِ الله ﷺ قال: مَنْ قَعَدَ مَقْعَداً لَمْ يَذْكُرِ الله فِيهِ، كَانَتْ عَلَيْهِ مِنَ الله تِرَةٌ، وَمَنِ اضْطَجَعَ مَضْجَعاً لا يَذْكُرُ الله تعالى فِيهِ، كَانَتْ عَلَيْهِ مِنَ الله تِرَةٌ .

819: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim bir yerde oturur, Allah'ı zikretmeden kalkarsa Allah'a karşı eksik bir iş yapmış olur. Yine bir kimse yatağa yatar da orada Allah'ı zikretmezse yine Allah'a karşı eksik bir iş yapmış olur." (Ebu Davud, Edeb 25)

BÖLÜM: 128

OTURMA VE YATMA ADABI

٨٢٠- عـن عبـدِ الله بـن زيـد أَنَّـهُ رأَى رسـولَ الله ﷺ مُـسْتَلْقِياً فِي المَسْجِدِ، وَاضِعاً إحْدَى رِجْلَيْهِ عَلى الأخْرَى.

820: Abdullah ibni Yezid (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) mescidde bir ayağını diğer ayağının üzerine atmış sırt üstü yatarken görmüştür. (Buhari, Salat 85, Müslim, Libas 75)

٨٢١- وعن جَابر بن سَمُرةَ ﷺ قال: كان النبيّ إذا صَلَّى الْفَجْرَ تَرَبَّعَ فِي مَجْلِسِهِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ حَسْنَاءَ.

821: Cabir ibni Semure (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sabah namazını kıldıktan sonra güneş iyice doğuncaya kadar yerinde bağdaş kurarak otururlardı." (Ebu Davud, Edeb 26)

٨٢٢- وعـن ابـنِ عمـر رضـي اللهُ عَنْهُمـا قـال: رأيـت رسـول الله ﷺ بفِنَـاءِ الكَعْبَـةِ مُحْتَبِياً بِيَدَيْهِ هكَذا، وَوَصَفَ بيديْهِ الاحْتِبَاءَ، وَهُوَ القُرْفُصَاءُ.

822: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun), Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Kabe'nin yanıbaşında elleriyle dizlerini tutarak şöyle otururken gördüm, dedi ve uyluklarını karnına dayayıp kollarıyla dizlerini tutarak ve kaba etleri üzerine oturarak Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in oturuşunu tarif etti. (Buhari, İstizan 34)

٨٢٣- وعـن قَيْلَـة بنـتِ مَخْرَمَـةَ رضـي اللهُ عَنْهَـا قالـت: رَأَيْتُ الـنبيَّ ﷺ وَهُوَ قَاعِدٌ القُرْفُصاءَ، فَلَمَا رَأَيْتُ رسولَ الله ﷺ المُتَخَشِّعَ فِي الجِلْسَةِ أُرعِدْتُ مِنَ الفرَقِ.

823: Mahreme'nin kızı Kayle (Allah Ondan razı olsun)'dan: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i dizlerini karnına dayamış, elleriyle dizlerini tutup kaba etleri üzerine oturmuş vaziyette gördüm. Oturuşundaki bu huşu ve tevazuyu görünce korkudan irkildim. (Ebu Davud, Edeb 22)

٨٢٤- وعنِ الشَّرِيد بنِ سُوَيدٍ ﷺ قال: مَرَّ بي رسولُ الله ﷺ وَأَنا جَالِسٌ هكَذا، وَقَدْ وَضَعْتُ يَدِيَ اليُسْرَى خَلْفَ ظَهْرِي، وَاتَكَأْتُ على أَلْيَـةِ يَدِي فقال: أ تَقْعُدُ قِعْدَةَ المَغْضُوبِ عَلَيْهِم؟ .

824: Şerid ibni Süveyd (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Bir gün sol elimi arkaya atıp elimin ayasına dayanmış otururken Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana uğradı ve : "Allah'ın gazabına uğramış olanlar gibi mi oturuyorsun?" buyurdu. (Ebu Davud, Edeb 24)

BÖLÜM: 129

TOPLANTI VE TOPLANTI YERLERİNDE OTURMA ADABI

٨٢٥– عن ابنِ عُمَرَ رضي اللهُ عَنْهُما قال: قال رسولُ الله ﷺ : لاَ يقيمَنَّ أَحَدُكُمْ رَجُلاً مِنْ مَجْلِسِهِ ثُمَّ يَجْلِسُ فِيهِ، وَلكِنْ تَوَسَّعُوا وَتَفَسَّحُوا . وَكَانَ ابن عُمَرَ، إِذَا قَامَ لَهُ رَجُلٌ من مَجْلِسِهِ، لَمْ يَجْلِسْ فِيهِ.

825: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz bir kimseyi oturduğu yerden kaldırıp sonra onun yerine kendisi oturmasın fakat açılarak ona yer verin." İbni Ömer bir kimse kendisi için oturduğu yerden kalktığında onun yerine oturmazdı. (Buhari, Cuma 20, Müslim, Selam 28)

٨٢٦– وعن أبي هُريرةَ ﷺ ، أنَّ رسولَ الله ﷺ قال : إذا قامَ أَحَدُكُمْ مِنْ مَجْلِسٍ ثُمَّ رَجَعَ إِلَيْهِ، فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ .

826: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz oturduğu yerden kalkar sonra tekrar dönüp gelirse oraya oturmaya herkesten daha fazla hak sahibidir." (Müslim, Selam 31)

٨٢٧– وعن جَابِرِ بنِ سَمُرَةَ رضي اللهُ عَنْهُما قال : كُنَّا إذا آتَيْنَا النَّبيَّ ﷺ جَلَسَ أَحَدُنَا حَيْثُ يَنْتَهي .

827: Cabir ibni Semure (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Biz Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzuruna vardığımızda her birimiz nerede yer bulursa oraya otururdu. (Ebu Davud, Edeb 14, Tirmizi, İstizan 29)

٨٢٨– وعن أبي عبدِ الله سَلمَان الفارسيِّ ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ لا يَغْتَسِلُ رَجُلٌ يَوْمَ الجُمُعَةِ، وَيَتَطَهَّر ما اسْتَطَاعَ مِنْ طُهْرٍ، وَيَدَّهِنُ مِنْ دُهْنِهِ، أَوْ يَمَسُّ مِنْ طِيبِ بَيْتِهِ، ثُمَّ يَخْرُجُ فَلا يُفَرِّقُ بَيْنَ اثْنَيْنِ، ثُمَّ يُصَلِّي مَا كُتِبَ لَهُ، ثُمَّ يُنْصِتُ إذا تكَلَّمَ الإمامُ، إلاَّ غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الجُمُعَةِ الأُخْرَى .

828: Ebu Abdullah Selman el-Farisi (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse Cuma günü gusül abdesti alır, elinden geldiği kadar temizlenir, yağından yağlanıp veya evinde bulunan güzel kokuyu sürüp camiye çıkar, iki kişinin arasına sokulmaya uğraşmaz, kılabildiği kadar nafile namaz kılar, imam hutbe okurken susup onu dinlerse, Cuma ile öteki Cuma arasındaki günahları bağışlanır. (Buhari, Cuma 6)

٨٢٩- وعن عَمْرِو بن شُعَيْبٍ عن أَبيهِ عن جَدِّهِ ﷺ أن رَسولَ الله ﷺ قال: لا يَحِلُ لِرَجُلٍ أن يُفَرِّقَ بَيْنَ اثْنَيْنِ إلاَّ بإذْنِهِمَا .

829: Amr ibni Şuayb babası vasıtasıyla dedesi Abdullah ibni Amr ibni Âs (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Kendileri izin vermedikçe iki kişinin arasına oturmak bir kimseye helal olmaz" buyurdu. (Ebu Davud, Edeb 21, Tirmizi, Edeb 11)

٨٣٠- وعن حُذَيْفَةَ بنِ اليَمَانِ ﷺ ، أن رسولَ الله ﷺ لَعَنَ مَنْ جَلَسَ وَسْطَ الحَلْقَةِ

وروى الترمذي عن أبي مِجْلَز: أَن رَجُلاً قَعَدَ وَسْطَ حَلْقَةٍ، فقال حُذَيْفَةُ : مَلْعُونٌ عَلى لِسَانِ مُحَمَّدٍ، أَوْ: لَعَنَ الله عَلى لِسَانِ مُحَمَّدٍ، مَنْ جَلَسَ وَسْطَ الحَلْقَةِ .

830: Huzeyfe ibni Yeman (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) halka teşkil edenlerin ortasına oturanlara lanet etmiştir. (Ebu Davud, Edeb 14)

* Tirmizi'nin Ebu Miclez'den rivayetine göre: "Adamın biri gelip halka ortasına oturdu. Bunun üzerine Huzeyfe: Halka ortasına oturan kimse Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) diliyle lanetlenmiştir. Yahut Allah Peygamberi diliyle lanet etmiştir." dedi.

٨٣١- وعن أبي سعيد الخُدْري ﷺ قال: سَمِعْتُ رسولَ الله ﷺ يقول : خَيْرُ المَجَالِسِ أَوْسَعُهَا ..

831: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i "Oturma yerlerinin en hayırlısı en geniş olanıdır" buyururken işittim. (Ebu Davud, Edeb 12)

٨٣٢- وعن أبي هريرة ﷺ قال: قال رسولُ الله ﷺ : مَنْ جَلَسَ فِي مَجْلِسٍ، فَكَثُرَ فِيهِ لَغَطُهُ فقال قَبْلَ أَنْ يَقُومَ مِنْ مَجْلِسِهِ ذلكَ: سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إلهَ إلاَّ أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إلَيْكَ، إلاَّ غُفِرَ لَهُ مَا كَانَ فِي مَجْلِسِهِ ذلكَ .

832: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse bir mecliste oturup uzun uzadıya faydasız sözlerle vakit geçirir de o meclisten kalkmazdan önce: Sübhane-kellahümme ve bihamdike eşhedü en la ilahe illa ente estağfiruke ve etubu ileyke = Allah'ım seni her türlü noksan sıfatlardan tenzih ve hamdinle tesbih ederim. Senden başka ilah olmadığına şehadet ederim. Senden bağışlanmamı diler ve sana tevbe ederim, derse o toplantıda yapmış olduğu hatalar bağışlanır." (Tirmizi,Deavat 39)

٨٣٣- وعن أَبي بَرْزَةَ ﷺ قال: كَانَ رسولُ الله ﷺ يقولُ بِآخِرَةٍ إذا أَرَادَ أَنْ يَقُومَ مِنَ المَجْلِسِ: سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إلهَ إلاَّ أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إلَيْكَ

فقال رجل: يا رسول الله، إنَّكَ لَتَقُولُ قَوْلاً مَا كُنْتَ تَقُولُهُ فِيمَا مَضَى؟ قال: ذلكَ كَفَّارَةٌ لِمَا يكونُ فِي المَجْلِسِ .

833: Ebu Berze (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) meclisten kalkmak istediğinde son söz olarak şöyle dua ederdi: "Sübhanekellahümme vebihamdike eşhedü en la ilahe illa ente esteğfiruke ve etubu ileyke = Allahım seni her türlü noksan sıfatlardan tenzih ve hamdinle tesbih ederim. Senden başka ilah olmadığına şahitlik ederim, senden bağışlanmamı diler ve sana tevbe ederim." Bunun üzerine bir adam:

- Ey Allah'ın Rasulü şimdiye kadar söylemediğin sözleri söylüyorsun, dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de: "Bu söylediğim sözler mecliste işlenen hatalara ve kusurlara keffarettir" buyurdu. (Ebu Davud, Edeb 27)

٨٣٤- وعن ابن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قال: قلَّما كان رسولُ الله ﷺ يَقومُ مِن مَجْلِسٍ حتى يَدْعُوَ بهؤُلاءِ الدَّعَوَاتِ : اللَّهُمَّ اقسِم لَنَا مِن خَشْيَتِكَ ما تَحُولُ بِهِ بَيْنَنَا وَبَيْنَ مَعَاصِيْكَ، ومن طَاعَتِكَ ما تُبَلِّغُنا بِهِ جَنَّتَكَ، ومِنَ اليَقينِ ما تُهَوِّنُ بِهِ عَلَينا مَصَائِبَ الدُّنيَا. اللّهمَّ مَتِّعنَا بِأَسْمَاعِنَا، وأَبصَارِنَا، وقوتِنَا ما أَحْيَيْتَنَا، واجعلْهُ الوَارِثَ مِنَّا، وَاجعَلْ ثَأْرَنَا عَلى مَنْ ظَلَمَنا، وانْصُرْنَا عَلى مَنْ عَادَانَا، وَلا تَجْعَل مُصِيبَتَنَا فِي دِينِنَا، وَلا تَجْعَلِ الدُّنيَا أَكبَرَ هَمِّنَا، ولا مَبلَغَ عِلمِنَا، ولاَ تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لا يَرْحَمُنَا .

834: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şu duayı yapmadan önce bir meclisten kalktığı pek az olurdu:

"Allahım sana karşı işlenecek günahlardan, aramızda perde olacak korkundan, bizi cennete ulaştıracak kulluğundan ve dünya musibetlerine karşı tahammülümüzü kolaylaştıracak güçlü bir iman nasib et. Allahım bizi yaşattıkça, kulaklarımız, gözlerimiz ve her türlü gücümüzden bizi faydalandır. Aynı şeyleri soyumuza da nasib et. Bize zulmedenlerden intikamımızı al. Düşmanlarımıza karşı bize yardım et. Bizi dinimizden yaralama. Dünyayı en büyük gayemiz eyleme. Dünyalık bilgi ve yaşantılarla da sonumuzu getirme. Bize acımayanları üzerimize güçlü ve kuvvetli kılma." (Tirmizi, Deavat 80)

٨٣٥- وعن أبي هريرة ﷺ قال: قال رسولُ الله ﷺ : مَا مِنْ قَوْمٍ يَقومُونَ مِنْ مَجْلِسٍ لا يَذْكُرُونَ الله تعالى فِيهِ، إلا قَامُوا عَنْ مِثْلِ جِيفَةِ حِمَارٍ، وكانَ لَهُم حَسرَةً .

835: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Herhangi bir topluluk oturdukları meclisten Allah'ı zikretmeden kalkarlarsa merkeb leşi yanından kalkmış gibi olurlar. O meclis onlar için bir pişmanlık olur." (Ebu Davud, Edeb 25)

٨٣٦- وعنه عن النبي ﷺ قال: مَا جَلَسَ قَومٌ مَجْلِساً لم يَذْكُرُوا الله تعالى فِيهِ، ولَمْ يُصَلوا على نَبِيِّهم فِيهِ، إلاَّ كانَ عليهِمْ تِرةٌ، فَإن شَاءَ عَذَّبهُم، وإن شَاءَ غَفرَ لَهُم.

836: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir cemaat oturduğu mecliste Allah'ı anmaz ve peygamberine salat ve selam getirmezlerse bu toplantı onlar için bir pişmanlık olur. Allah dilerse onlara azab eder, dilerse bağışlar." (Tirmizi, Deavat 8)

٨٣٧- وعنه عن رسول الله ﷺ قال : مَنْ قَعَدَ مَقْعَداً لم يذكرِ الله تعالى فِيهِ كانَت عليهِ مِنَ الله تِرَةٌ، وَمَنِ اضطَجَعَ مَضْجَعاً لا يَذْكُرُ الله تعالى فِيهِ كانتْ عَلَيْهِ مِنَ الله تِرَةٌ .

837: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim bir yerde oturur, Allah'ı zikretmeden kalkarsa Allah'a karşı eksik bir iş yapmış olur. Yine bir kimse yatağa yatar da orada Allah'ı zikretmezse yine Allah'a karşı eksik bir iş yapmış olur." (Ebu Davud, Edeb 25)

BÖLÜM: 130

RÜYA VE EDEBLERİ

قال الله تعالى : ﴿وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكم بِاللَّيْلِ والنَّهَار وابتغاؤكم من فضلهِ﴾

Allahu Teala Kuranı Kerimde şöyle buyurmaktadır; Gece ve günüz ve uyumanız Allahın lütfundan (nasibinizi)aramanızda da onun varlığın delillerindendir.

٨٣٨- وعن أبي هريرة ﷺ قال : سمعت رسولَ الله ﷺ يقول: لَمْ يَبْقَ مِنَ النُّبُوَّةِ إلاَّ المُبَشِّراتُ قالوا: وَمَا المُبَشِّراتُ ؟ قال: الرُّؤْيَا الصالِحَةُ .

838: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim dedi: "Nübüvvet (peygamberlik)ten ancak mübeşşirat kalmıştır." Ashab Mübeşşirat nedir? diye sorunca Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Salih rüyadır" buyurdu. (Buhari, Tabir 5)

٨٣٩- وعنه أن النبيَّ ﷺ قال: إذا اقتَرَبَ الزَّمَانُ لَمْ تكَدْ رُؤْيَا المُؤمِنِ تكْذِبُ، وَرُؤْيَا المُؤمِنِ جُزْءٌ مِنْ سِتَّةٍ وَأَرْبَعِينَ جُزْءاً مِنَ النُّبُوَّةِ . وفي روايةٍ: أَصْدَقُكم رُؤْيَا أَصدَقُكُم حَدِيثاً

839: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ahir zaman yaklaşınca mü'minin rüyası neredeyse yalan çıkmaz. Çünkü mü'minin rüyası nübüvvetin kırkaltı parçasından biridir." (Buhari, Tabir 26, Müslim, Rüya 6)

* Müslim'in diğer bir rivayeti şöyledir: "Sizden hanginiz en doğru sözlü ise onun rüyası da en doğrudur" şeklindedir. (Müslim, Rüya 11)

٨٤٠- وعنه قال : قال رسولُ الله ﷺ : مَنْ رآني في المَنَامِ فسَيَرانِي في اليَقَظَةِ، أَوْ كأنَّمَا رَآني في اليَقَظَةِ، لا يَتَمَثَّلُ الشَيْطَانُ بي .

840: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Beni rüyada gören kimse ahirette de uyanıkken öylece görecektir veya sanki beni uyanıkken görmüş gibidir. Çünkü şeytan benim şeklime giremez." (Buhari, İlim 38, Müslim, Rüya 11)

٨٤١- وعن أبي سعيد الخدْري ﷺ أَنهُ سمعَ النبيَّ ، يقول: إذَا رَأى أَحَدُكُمْ رُؤْيَا يُحِبُّهَا، فَإِنَّمَا هِيَ مِنَ الله تعالى، فَلْيَحْمَدِ الله عَلَيهَا، وَليُحَدِّثْ بهَا - وفي روايةٍ : فَلا يُحَدِّثْ بهَا إلاَّ مَنْ يُحِبُ - وَإذا رَأَى غيرَ ذلكَ مِمَّا يَكرَهُ، فإنَّمَا هِيَ مِنَ الشَّيْطَانِ، فَلْيَسْتَعِذْ مِنْ شَرِّهَا، وَلا يَذكرْها لأَحَدٍ، فإنها لا تضُرُّهُ .

841: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun), Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işitmiştir: "Sizden biriniz hoşuna giden bir rüya görürse bu rüya Allah'tandır. Bu sebeple Allah'a hamdetsin ve o rüyasını başkasına anlatsın"

* Değişik bir rivayet şöyledir: "O rüyayı sadece sevdiğine söylesin. –başka bir rivayette göre; Sevdiği kişiye anlatsın -Hoşlanmadığı bir rüya görürse o şeytandandır. Onun şerrinden Allah'a sığınsın ve onu hiç kimseye söylemesin. Bu takdirde rüya kendisine zarar vermez." (Buhari, Tabir 45, Müslim, Rüya 3)

٨٤٢- وعن أبي قَتَادَةَ ﷺ قال: قال النبيُّ ﷺ : الرُّؤيَا الصَّالِحَةُ - وفي روايةٍ: الرُّؤيَا الحَسَنَةُ - مِنَ الله، والحُلمُ مِنَ الشَّيْطَانِ، فَمَن رَأى شَيئاً يَكرَهُهُ فَليَنْفُثْ عَن شِمَالِهِ ثَلاثاً، وليَتَعَوَّذ مِنَ الشَّيطَانِ فَإنَّها لا تَضُرُّهُ .

842: Ebu Katade (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İyi rüya bir rivayete göre güzel rüya Allah'tandır. Fena rüya da şeytandandır. Bir kimse hoşuna gitmeyecek bir rüya görürse sol tarafına üç defa nefes etsin, üflesin ve şeytandan da Allah'a sığınsın(Euzubillahi mineşşeytanirrecim desin). Bu takdirde o rüya kendisine zarar vermez."(Buhari,Tabir 4,Müslim,Rüya 1)

٨٤٣- وعن جابرٍ ﷺ عن رسولِ الله ﷺ قال: إذَا رَأى أَحَدُكُمُ الرُّؤْيَا يكرَهُهَا، فَلْيَبْصُقْ عَن يسَارِهِ ثَلاثاً، وليَسْتَعِذْ بالله مِنَ الشَّيْطَانِ ثَلاثاً، وليَتَحَوَّلْ عَن جَنبِهِ الذي كان عليه .

843: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz hoşlanmadığı bir rüya

görünce sol tarafına üç defa tükürsün ve şeytanın şerrinden de üç defa Allah'a sığınsın(Euzubillahi mineşşeytanirrecim desin) ve yattığı taraftan öte yanına dönsün." (Müslim, Rüya 5)

٨٤٤- وعن أبي الأسْقَعِ وَاثِلَةَ بن الأَسقَعِ ﷺ قال : قال رسولُ اللهِ ﷺ : إنَّ مِن أَعظَمِ الفِرَى أَن يَدَّعِيَ الرَّجُلُ إلى غَيْرِ أَبِيهِ، أَوْ يُرِيَ عَينهُ مَا لم تَرَ، أَوْ يَقُولَ على رسولِ الله ﷺ مَا لم يقُلْ .

844: Ebul-Eska Vasile ibni-l Eska (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: "En büyük iftiralar (1) Kişinin kendi babasından başkasına neseb iddiasında bulunması (2) Görmediği rüyayı gördüğünü iddia etmesi (3) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in söylemediği bir sözü ona nispet etmesidir." (Buhari, Menakıb 5)

BÖLÜM: 131

SELAM VE SELAMI YAYMAK

قال الله تعالى : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ﴾

"Ey iman edenler! Kendi evlerinizden başka evlere, sahiplerinden izin almadan, selam vermeden girmeyin..." (24 Nur 27)

قال الله تعالى : ﴿ فَإِذَا دَخَلْتُم بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً ﴾

"... Evlere girdiğiniz vakit, Allah tarafından bolluk bereket ve esenlik dileyerek, birbirinize mutlaka selam verin..." (24 Nur 61)

قال الله تعالى : ﴿ وَإِذَا حُيِّيْتُم بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّواْ بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ﴾

"Bir selam aldığınızda daha güzel bir selam ile selamlayın veya en azından benzeri ile karşılık verin. Şüphesiz Allah, herşeyin hesabını arayandır." (4 Nisa 86)

قال الله تعالى : ﴿ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ ﴾

"İbrahim (a.s.)'ın meleklerden ağırladığı misafirlerinin haberi sana geldi mi? O elçiler İbrahim (a.s.)'a gelip ona selam verdiklerinde size de selam olsun demişti.."(51 Zariyat 24-25)

٨٤٥- وعن عبد الله بن عمرو بن العاص رَضِيَ اللهُ عَنْهُما أن رجلاً سَأَلَ رسولَ الله ﷺ : أَيُ الإسْلامِ خَيْرٌ ؟ قال: تُطْعِمُ الطَّعَامَ، وَتَقْرَأُ السَّلامَ عَلى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ تَعْرِف.

845: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e: İslam'da hangi amel daha hayırlıdır, diye sordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de: "Yemek yedirmen, tanıyıp tanımadığın kimselere selam vermendir" buyurdu.(Buhari, İman 20,Müslim,İman 63)

٨٤٦- وعن أبي هريرة ﷺ عن النبيِّ ﷺ قال: لَمَّا خَلَقَ اللهُ تعالى آدَمَ ﷺ قال: اذْهَبْ فَسَلِّمْ عَلى أُولئِكَ - نَفَرٍ مِنَ المَلائِكَةِ جُلُوس - فاسْتَمع ما يُحَيُّونَكَ، فإنَّهَا تَحِيَّتُكَ وَتَحِيَّةُ ذُرِّيَّتِكَ. فقال : السَّلامُ عَلَيْكُمْ، فقالوا : السَّلامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ الله، فَزَادُوهُ: وَرَحْمَةُ الله .

846: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: "Allah Ademi yarattığı vakit, git şu oturan meleklere selam ver, selamını nasıl karşılayacaklarını dinle. Çünkü senin ve çocuklarının selamı o olacaktır. Bunun üzerine Adem (a.s.) meleklere: Esselamü aleyküm dedi. Melekler de: Esselamü aleyke ve rahmetullah, karşılığını verdiler. Onun selamına ve rahmetullahı ilave ettiler." (Buhari, Enbiya 1, Müslim, Cennet 28)

٨٤٧- وعن أبي عُمارة البَراءِ بن عازِبٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُما قال : أمرنا رسولُ الله ﷺ بِسَبْعٍ: بِعِيَادَةِ المَرِيضِ، وإتباع الجَنَائِزِ، وتَشْمِيتِ العَاطِسِ، وَنَصْرِ الضَّعِيفِ، وَعَوْنِ المَظْلُومِ ،وَإفْشَاءِ السَلامِ، وإبرارِ المقْسِمِ .

847: Ebu Umara Bera ibni Azib (Allah Onlardandan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bize şu yedi şeyi emretti:

1. Hasta ziyaretini
2. Cenazeye katılmayı
3. Aksırana "Elhamdülillah" derse "Yerhamükellah" demeyi
4. Zayıfa yardım etmeyi
5. Mazluma yardımcı olmayı
6. Selamı yaygınlaştırmayı
7. Yemin eden kimsenin yeminini yerine getirmesini temin etmeyi.

٨٤٨- وعن أبي هريرة ﷺ قال : قال رسولُ الله ﷺ : لاَ تَدْخُلُوا الجنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا، وَلا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا، أَوَ لاَ أَدُلكمْ عَلى شَيْءٍ إذا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ ؟ أَفْشُوا السَّلامَ بَيْنَكُمْ .

4/848: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Siz iman etmedikçe cennete giremezsiniz, birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olamazsınız. Yaptığınız takdirde sizin birbirinizi seveceğiniz bir şeyi söyleyeyim mi? Aranızda selamı yayınız." (Müslim, İman 93)

٨٤٩- وعن أبي يوسف عبد الله بن سلامٍ ﷺ قال : سمعت رسولَ الله ﷺ يقول: يَا أيُّهَا النَّاسُ أَفْشُوا السَّلامَ، وَأَطْعِمُوا الطَّعَامَ، وَصِلُوا الأرْحَامَ، وَصَلُّوا والنَّاسُ نِيامٌ، تَدْخُلُوا الجنَّةَ بِسَلامٍ .

849: Ebu Yusuf Abdullah ibni Selam (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i: "Ey insanlar! Selamı yayınız, yemek yediriniz, akrabalarınızla alakanızı ve yardımınızı devam ettiriniz. İnsanlar uyurken siz namaz kılınız ki bu yüzden selametle cennete giresiniz" buyururken işittim. (Tirmizi, Kıyame 42)

٨٥٠- وعن الطُّفَيْل بن أُبيٍّ بن كَعْبٍ أَنَّهُ كانَ يَأْتي عبد الله بن عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُما ، فَيَغْدُو مَعَهُ إلى السُّوقِ، قال: فإذا غَدَوْنَا إلى السُّوقِ، لَمْ يَمُرَّ عَبدُ الله عَلى سَقَّاطٍ وَلا صاحِبِ بَيْعَةٍ، وَلا مِسْكِينٍ، وَلا أَحَدٍ إلاَّ سَلَّمَ عَلَيْهِ، قال الطُفَيْلُ: فَجِئتُ عبد الله بن عُمَر يَوْماً، فاسْتَتْبَعَني إلى السُّوقِ، فَقُلْتُ لهُ: وما تَصْنَعُ بِالسُوقِ، وَأَنْتَ لا تَقِفُ عَلى البَيْعِ، وَلا تَسْأَلُ عَنِ السِلَعِ، وَلاَ تَسُومُ بِهَا، وَلا تَجْلِسُ فِي مَجَالِسِ السُّوقِ ؟ وَأَقُولُ: اجْلِسْ بِنا هاهُنا نَتَحَدَّثْ، فقال: يَا أَبَا بَطْنٍ –وَكَانَ الطُفَيْلُ ذا بَطْنٍ– إنَّمَا نَغْدُو مِنْ أَجْلِ السَّلامِ، فَنُسَلِّمُ عَلى مَنْ لَقِينَاهُ.

850: Tufeyl ibni Ubey ibni Ka'b'dan: "Abdullah ibni Ömer'e gelir, onunla birlikte çarşıya çıkardım. Biz çarşıya çıkınca Abdullah ibni Ömer eski eşya satan, değerli eşya satan, yoksul veya herhangi bir kimseye uğrasa mutlaka selam verirdi. Bir gün yine Abdullah ibni Ömer'in yanına gelmiştim. Çarşıya çıkmak için kendisine arkadaş olmamı istedi. Ona: Çarşıda ne yapacaksın, alışveriş işlerine vakıf değilsin, eşya fiyatlarını sorup pazarlığa girmezsin, Pazar yerlerinde oturmazsın burada otur da konuşalım, dedim. Abdullah ibni Ömer: Ey Eba Batn (Tufeyl göbekli olduğu için böyle hitap etmiştir.) Biz sadece selam vermek üzere çarşıya çıkıyoruz, karşılaştıklarımıza da selam veriyoruz, cevabını verdi. (Malik, Muvatta, Selam 6)

BÖLÜM: 132

SELAM ALIP VERMENİN ŞEKLİ

٨٥١- عن عِمْرَانَ بن الحُصَيْنِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُما قال: جاءَ رَجُل إلى النبيِّ ﷺ فقال: السَّلامُ عَلَيْكُمْ، فَرَدَّ عَلَيْهِ ثم جلَسَ، فقال النبيُّ ﷺ : عَشْرٌ. ثم جاءَ آخَرُ، فقال: السَّلامُ عَلَيكم وَرَحْمَةُ الله، فَرَدَّ عليهِ فَجلَسَ، فقال: عِشْرُونَ. ثم جاءَ آخَرُ، فقال: السَّلامُ عَلَيكُمْ وَرَحْمَةُ الله وَبَرَكَاتُهُ، فَرَدَّ عَلَيْهِ فَجلَسَ، فقال: ثَلاثُونَ .

851: İmran ibni Husayn (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e bir adam geldi ve: - es Selamü aleyküm, dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) onun selamına aynı şekilde karşılık verdikten sonra adam oturdu. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "On sevap kazandı" buyurdu. Sonra bir başka adam geldi, o da: - es Selamü aleyküm ve rahmetullah, dedi. Peygamberimiz ona da verdiği selamın aynıyla karşılık verdi. O kişi de yerine oturdu. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Yirmi sevap kazandı" buyurdu. Daha sonra bir başka adam daha geldi ve: -es Selamü aleyküm ve rahmetullahi ve berekatüh, dedi. Hz. Peygamber de o kişiye selamının aynıyla karşılık verdi. O kişi de yerine oturdu. Rasûlullah: "Otuz sevap kazandı" buyurdular. (Ebu Davud, Edeb 132, Tirmizi, İstizan 2)

٨٥٢- وعن عائشة رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قالتْ: قال لي رسولُ الله ﷺ : هذا جِبرِيلُ يَقرأُ عَلَيْكِ السَّلامَ. قَالَتْ: قُلتُ: وَ عَلَيْه السَّلامَ ورحْمَةُ الله وَبَرَكَاتُهُ .

852: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana: "Şu zat Cibril (a.s.)'dır. Sana selam ediyor" buyurdu. Ben de ve aleyküm selam ve rahmetullahi veberekatüh dedim. (Buhari, Bed'ul halk 6, Müslim Fezailüssahabe 90)

٨٥٣- وعن أنسٍ ﷺ أن النبيَّ ﷺ ، كانَ إذا تكلم بِكَلِمَةٍ أعَادَها ثلاثاً حَتى تُفهَمَ عنه، وَإذا أتى على قَوْمٍ فَسَلَّمَ عَلَيهِم سَلَّم عَلَيهِم ثَلاثاً .

853: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir söz söylediği zaman onunla ne kasdettiği anlaşılsın diye sözünü üç defa tekrar ederdi. Bir topluluğun yanına geldiğinde de onlara üç defa selam verirdi. (Buhari, İlim 30)

٨٥٤- وعن المِقْدَادِ ﷺ في حديثِهِ الطويل قال: كُنَّا نَرفَعُ للنَّبيِّ ﷺ نَصِيبَهُ مِنَ اللَّبَنِ، فَيَجِيءُ مِنَ اللَّيْلِ، فَيُسَلِّمُ تَسْلِيماً لا يُوقِظُ نَائماً، وَيُسْمِعُ اليَقظَانَ، فَجَاءَ النَّبيُّ ﷺ فسَلَّمَ كما كانَ يُسلِّمُ.

854: Mikdad (Allah Ondan razı olsun) uzun bir hadisinde şöyle demiştir. Biz Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in süt hissesini ayırıp kaldırırdık. Rasûlullah

(sallallahu aleyhi vesellem) geceleyin gelir, uyuyanı uyandırmayacak, uyanık olanlara işittirecek şekilde selam verirdi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir gece geldi yine her zamanki gibi selam verdi. (Müslim, Eşribe 174)

٨٥٥- وعـن أَسْـمَاءَ بِنـتِ يزيـد رَضِـيَ اللهُ عَنْهَـا أن رسـولَ الله ﷺ ، مَـرَّ فِي المَسْجِد يَوماً، وَعُصبَة مِنَ النِّسَاءِ قُعودٌ، فَأَلْوى بِيَدِهِ بِالتسْلِيم.

855: Esma binti Yezid (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) günün birinde mescide uğradı. Kadınlardan oluşan bir cemaat orada oturmaktaydı. Hz. Peygamber onlara eliyle işaret ederek selam verdi. (Tirmizi, İstizan 9)

٨٥٦- وعن أبي جُرَيّ الهجَيْمِيّ ﷺ قال: أَتَيْتُ رسولَ الله e، فَقُلْتُ: عَلَيْكَ السَلامُ يا رسولَ الله. قالَ: لا تَقُل عَلَيْكَ السَّلامُ، فإنَّ عَلَيْكَ السَّلامُ تحيّهُ المَوْتى .

856: Ebu Cürey el Hüceymî (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldim ve Aleykesselam Ya Rasulallah, dedim. Peygamber efendimiz: "Aleykesselam deme çünkü aleyke's Selam ölülere verilen selamdır" buyurdu. (Ebu Davud, Libas 24, Tirmizi, İstizan 27)

BÖLÜM: 133

SELAMIN ADABI

٨٥٧- عـن أبـي هريـرة ﷺ أن رسـولَ الله ﷺ قـال: يُـسَلِّمُ الرَّاكِـبُ علـى المَاشِـي، والمَاشي عَلى القَاعِدِ، وَالقَلِيلُ عَلى الكَثِيرِ . وفي روايةٍ للبخاري: وَالصَّغِيرُ عَلى الكبِيرِ .

857: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Binitli olan yaya yürüyene, yürüyen oturana, sayıca az olan çok olana selam verir." Buhariden gelen bir rivayette göre ; " Küçük olan büyüğe selam verir. " (Buhari, İstizan 5, Müslim, Selam 1)

٨٥٨- وعن أبي أُمَامَةَ صُدَيِّ بن عَجْلانَ البَاهِلِيt قـال: قـال رسـولُ اللهe : إن أَوْلى النَّاسِ بالله مَنْ بَدَأَهم بالسَّلامِ .

858: Ebu Ümame Suday ibni Aclan el-Bâhili (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: " Allaha en yakın(hayırlısı)olan kişi en başta selam verndir." buyurdu. (Ebu Davud, edeb 133)

Ebu Ümameden gelen başka bir rivayette peygamber efendimiz(sallallahu aleyhi vesellem)e iki kişi karşılaştığında hangisi ilk önce selam vermesi gerekir? Diye sorulunca, peygamberimiz(s.av); "Allaha en yakını(hayırlısı) olanı" diye cevap verdi. (Tirmizi)

BÖLÜM: 134

SELAMI TEKRARLAMAK

٨٥٩- عن أبي هُرِيرَةَ ﷺ في حَدِيثِ المسِيءِ صَلاتَهُ أَنهُ جاءَ فصلَّى، ثُمَّ جاءَ إلى النبيِّ ﷺ ، فَسَلَّمَ عَلَيهِ، فَرَدَّ ﷺ، فقال: ارْجع فَصلِّ، فَإِنَّكَ لَمْ تُصَلِّ. فَرَجَعَ فَصَلَّى، ثُمَّ جَاءَ فَسَلَّمَ عَلى النَّبيِّ ﷺ ، حَتى فَعَلَ ذلكَ ثَلاثَ مَرَّاتٍ.

859: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) namazını gerekli kurallara riayet etmeyerek kılan kimse hakkındaki hadisinde belirttiğine göre o kişi mescide gelip namaz kıldı. Sonra Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına geldi ve ona selam verdi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) selamına mukabelede bulundu ve "Dön namaz kıl, çünkü sen namaz kılmadın" buyurdu. Adam dönüp yeniden namaz kıldı sonra peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına tekrar gelip selam verdi ve bu durum üç defa tekerrür etti. (Buhari, Ezan 95, Müslim, Salat 45)

٨٦٠- وعنه، عَنْ رسولِ الله ﷺ قال: إذا لَقِيَ أَحَدُكُم أَخاه، فَلْيُسَلِّمْ عَلَيْهِ، فَإِنْ حَالَتْ بَيْنَهُمَا شَجَرَة، أَوْ جِدَارٌ، أَوْ حَجَرٌ، ثُمَّ لَقِيَهُ، فَلْيُسَلِّمْ عَلَيْهِ .

860: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz din kardeşine rastlarsa ona selam versin. Eğer ikisinin arasına ağaç, duvar, taş girer de tekrar karşılaşırsa yine selam versin." (Ebu Davud, Edeb 135)

BÖLÜM: 135

EVİNE GİREN KİMSENİN SELAM VERMESİ

قال الله تعالى : ﴿ فَإِذَا دَخَلْتُم بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً ﴾

"... evlere girdiğiniz vakit, Allah tarafından bolluk, bereket ve esenlik dileyerek, birbirinize mutlaka selam veriniz..." (24 Nur 61)

٨٦١- وعن أنسٍ ﷺ قالَ: قالَ لي رسولُ الله ﷺ : يا بنَيَّ، إذا دَخَلْتَ عَلى أهْلِكَ، فَسَلِّمْ، يَكُنْ بَرَكَةً عَلَيْكَ، وَعَلى أَهْلِ بَيْتِكَ .

861: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana: "Yavrucuğum ailenin yanına girdiğinde selam ver ki sana ve ev halkına bereket olsun." (Tirmizi, İstizan 10)

BÖLÜM: 136

ÇOCUKLARA SELAM VERİLMESİ

٨٦٢- عن أنسٍ ﷺ أنّهُ مَرَّ عَلى صِبْيانٍ، فَسَلَّمَ عَلَيْهِمْ، وقال: كانَ رسولُ الله ﷺ يَفْعَلُهُ.

862: Enes (Allah Ondan razı olsun) çocuklara rastladığı zaman onlara selam verir ve Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) böyle yapardı, derdi. (Buhari, İstizan 15, Müslim, Selam 15)

BÖLÜM: 137

ERKEĞİN KADINA SELAM VERMESİ

٨٦٣- عن سَهْلِ بن سَعْدٍ ﷺ قالَ: كانَتْ فِينا امْرَأةٌ - وفي روايةٍ: كانَتْ لَنا عَجُوزٌ - تَأْخُذُ مِنْ أُصُولِ السِّلْقِ فَتَطْرَحُهُ في القِدْرِ، وَتكَرْكِرُ حَبَّاتٍ مِنْ شَعِيرٍ، فَإذا صلَّيْنَا الجُمُعَةَ، وَانصرَفْنَا، نُسَلِّمُ عَلَيْها، فَتُقَدِّمُهُ إلَيْنَا.

863: Sehl ibni Sa'd (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Evlerimizle mescide giden yol üzerinde bir kadın diğer bir rivayete göre ihtiyar bir kadın vardı. Pazı köklerini alır tencereye kor biraz da arpa öğütürdü. Biz Cuma namazını kılıp döndüğümüzde ona selam verirdik. O da hazırladığı yemekten bize ikram ederdi.

٨٦٤- وعَنْ أُمِّ هَانِئٍ فَاخِتَةَ بِنتِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قالَتْ: أَتَيْتُ النبيَّ ﷺ يَومَ الفَتْحِ وَهُوَ يَغْتَسِلُ، وَفَاطِمةُ تَسْتُرُهُ بِثَوْبٍ، فَسَلَّمْتُ، وذكرتِ الحديث.

864: Ümmü Hani Fahite binti Ebu Talip (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Mekke fethi günü Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelmiştim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yıkanıyordu. Fatıma'da bir örtüyle onu perdeliyordu. Ben de selam verdim. (Müslim, Hayz 70)

٨٦٥- وعن أسماءَ بنتِ يزيدَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قالت: مَرَّ عَلَيْنَا النبيُّ ﷺ في نِسْوَة فَسَلَّمَ عَلَيْنَا. وأما لفظ الترمذي: أن رسولَ الله ﷺ ، مَرَّ في المَسْجِد يوماً، وَعُصبَة مِنَ النِّسَاءِ قُعودٌ، فَألوى بِيَدِهِ بِالتسْلِيمِ.

865: Esma binti Yezid (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Kadınlarla birlikte oturuyorduk. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) geçerken bize selam verdi. (Ebu Davud, Edeb 137) Tirmizi den gelen rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) günün birinde mescide uğradı. Kadınlardan oluşan bir cemaat

orada oturmaktaydı. Hz. Peygamber onlara eliyle işaret ederek selam verdi. (Tirmizi, İstizan 9)

BÖLÜM: 138

İNANMAYANLARA SELAM VERİP ALMAK

٨٦٦- عن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أنّ رسولَ الله ﷺ قال: لا تَبْدَؤوا اليَهُودَ ولا النَّصَارَى بالسلام، فإذا لقيتُم أحَدَهُم فِي طَرِيق فاضطرُّوهُ إلى أضْيَقِهِ .

866: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Yahudi ve hıristiyanlara öncelikle siz selam vermeyin. Yolda onlardan biriyle karşılaştığınızda, onları yolun kenarından yürümeye zorlayınız." (Müslim, Selam 13)

٨٦٧- وعن أنسٍ ﷺ قال: قال رسولُ الله ﷺ : إذا سَلَّمَ عَلَيْكُمْ أهْلُ الكِتَابِ فَقُولُوا: وَعَلَيْكُمْ .

867: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kitab ehli olanlar size selam verdiklerinde onlara "ve aleyküm" deyiniz."

٨٦٨- وعن أُسَامَةَ ﷺ أنّ النبيَّ ﷺ مَرَّ عَلى مَجلِس فِيهِ أخلاطٌ مِنَ المُسْلِمِينَ والمُشرِكِينَ - عَبَدَةِ الأوثَانِ واليَهُودِ - فَسَلَّمَ عَلَيْهِم النبيُّ .

868: Üsame (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Müslümanlar, müşrikler (puta tapanlar) ve yahudilerden oluşan bir topluluğun yanından geçerken onlara selam verdi." (Buhari, İstizan 20, Müslim Cihad 116)

BÖLÜM: 139

AYRILIRKEN SELAM VERMEK

٨٦٩- وعن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قَال: قال رسولُ الله ﷺ : إذا انتَهَى أحَدُكُم إلى المَجْلِسِ فَلْيُسَلِّم، فإذا أَرَادَ أنْ يَقُومَ فَلْيُسَلِّمْ، فَلَيْسَتِ الأُولى بِأَحَقّ مِنَ الآخِرَةِ .

869: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz bir meclise vardığında selam versin, oturduğu meclisten kalkmak istediği zaman da yine selam versin. Bu selamlardan biri diğerinden farklı değildir." (Ebu Davud, Edeb 139, Tirmizi, İstizan 15)

BÖLÜM: 140

EVLERE GİRME KAİDE VE EDEBLERİ

قال الله تعالى : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ﴾

"Ey iman edenler! Kendi evlerinizden başka evlere sahiplerinden izin almadan, selam vermeden girmeyin..." (24 Nur 27)

قال الله تعالى : ﴿ وَإِذا بَلَغَ الأَطفَالُ مِنْكُم الحلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كما استأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ.﴾

"Çocuklarınız ergenlik çağına girdiklerinde, kendilerinden öncekiler (büyükleri) gibi onlarda izin istesinler."

٨٧٠- وعن أبي موسى الأشْعَرِيِّ ﷺ قال: قال رسولُ الله ﷺ: الاسْتِئْذَانُ ثَلاثٌ، فَإِن أُذِنَ لَكَ وَإِلا فَارْجَع .

870: Ebu Musa el Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "(Bir yere girmek için izin) üç sefer izin istenilir. (Yani kapı üç defa çalınır.) İzin verilirse girin aksi halde dönün." (Buhari, İstizan13, Müslim, Edeb 33)

٨٧١- وعن سهل بن سعدٍ ﷺ قال: قال رسولُ الله ﷺ:إنَّمَا جُعِلَ الاستئذَانُ مِن أَجْلِ البَصَر .

871: Sehl ibni Sa'd (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İzin istemek ancak gözün evin ayıplarını görmemesi için şart kılınmıştır." (Buhari, İstizan 11, Müslim Edeb 43)

٨٧٢- وعن رِبْعِيِّ بن حِرَاشٍ قال: حَدَّثَنَا رَجُلٌ مِن بني عامرٍ اسْتَأْذَنَ على النبيِّ ﷺ وَهُوَ في بيتٍ، فقال: أألِج؟ فقال رسولُ الله ﷺ لِخَادِمِهِ: اخرج إلى هذا فَعَلِّمهُ الاستئذان،

فَقُل لَهُ: قُلْ: السَّلامُ عَلَيكُم، أَأَدْخُلُ ؟. فَسَمِعَهُ الرَّجُلُ فقال: السَّلامُ عَلَيكُم، أَأَدخُلُ ؟ فَأَذِنَ له النَّبيُّ ﷺ ، فدخلَ.

872: Rib'î ibni Hıraş (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Beni Âmirden bir adamın bize haber verdiğine göre bu kimse Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) evde iken: İçeri gireyim mi? diye izin istemişti. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) hizmetçisine: "Çık bu adama izin istemeyi öğret. Önce es-Selamü aleyküm desin sonra gireyim mi diye sorsun" buyurdu. Adam peygamberimizin söylediklerini duyarak es-Selamü aleyküm girebilir miyim? dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de ona izin verdi, o da içeri girdi. (Ebu Davud, Edeb 127)

٨٧٣- عن كِلْدَةَ بنِ الحَنبل ﷺ قال: أَتَيتُ النَّبيَّ ﷺ ، فَدَخَلْتُ عَلَيهِ ولم أُسَلِّم، فقال النبي ﷺ : ارْجِع فقُل السَّلامُ عَلَيكُم أَأَدْخُلُ ؟.

873: Kilde ibni Hanbel (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına gittim, selam vermeden huzuruna girdim. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Geri dön ve es-Selamü aleyküm gireyim mi? de." buyurdu. (Ebu Davud, Edeb 127, Tirmizi, İstizan 18)

BÖLÜM: 141

BİR YERE GİRMEK İÇİN İZİN İSTEYEN KİMSENİN "KİM O" SORUSUNA ADINI SÖYLEYEREK CEVAP VERMESİ GEREKTİĞİ

٨٧٤- عن أنسٍ ﷺ في حديثه المشهور في الإسراء قال: قال رسولُ الله ﷺ : ثُمَّ صَعِدَ بي جِبْرِيلُ إلى السَّمَاءِ الدُنْيَا فَاسْتَفْتَحَ، فَقِيلَ: مَنْ هذَا ؟ قال: جِبْرِيلُ، قيلَ: وَمَنْ مَعَكَ ؟ قال مُحَمَّدٌ. ثُمَّ صَعِدَ إلى السَّمَاءِ الثَّانِيَةِ والثَّالِثَةِ وَالرَّابِعَةِ وَسائِرِهِنَّ، وَيقَالُ في بَابِ كُلِّ سَمَاءٍ ؟ مَنْ هذا ؟ فَيقُولُ: جِبْرِيلُ .

874: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre meşhur miraç hadisinde Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sonra Cibril beni birinci kat göğe çıkarıp oraya girmek için izin istediğinde, kim o? Denilince –Ben Cibrilim, dedi. Yanındaki kim? denildi. Muhammed, cevabını verdi. Sonra ikinci kat semaya çıkardı, kapının açılmasını istedi. kim o? Denilince –Ben Cibrilim, diye karşılık verdi. Yanındaki kim? denildi. Muhammed, cevabını verdi. Üçüncü, dördüncü ve diğer semalara yükseldikçe aynı sorular soruluyor ve aynı cevaplar veriliyordu." (Buhari, Bed-ül halk 43, Müslim, İman 259)

٨٧٥- وعن أبي ذرٍ ﷺ قال: خَرَجْتُ لَيْلَةً مِن اللَّيَالي، فَإذا رسولُ الله ﷺ يَمْشِي وَحْدَهُ، فَجَعَلْتُ أَمْشِي في ظِلِّ الْقَمَرِ. فَالْتَفَتَ فَرَآني. فَقَالَ: مَنْ هذَا ؟ فَقُلْتُ: أَبُو ذَرٍّ.

875: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Gecelerden birinde dışarı çıkmıştım. Bir de ne göreyim, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) tek başına gidiyordu. Ben de ayın ışığında yürümeye başladım. Rasûlullah başını çevirip beni görünce "Sen kimsin" buyurdular. Ben de Ebu Zer dedim. (Buhari, Rikak 13, Müslim, Zekat 33)

٨٧٦- وعن أُمِّ هانئ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قالتْ: أَتيْتُ النبي ﷺ وَهُوَ يَغْتَسِلُ وَفاطِمَةُ تَسْتُرُهُ، فقال: مَنْ هذهِ؟ فقلتُ: أَنا أُمُّ هانئ.

876: Ümmü Hani Fahite binti Ebu Talib (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Mekke fethi günü Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yıkanıyor, Fatıma'da onun insanların gözünden perdeliyordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)"Kim o?" buyurdu. Ben de Ümmü Hani'yim dedim. (Buhari, Gusl 21, Müslim, Hayz 70)

٨٧٧- وعن جابر ﷺ قال: أَتَيْتُ النبيَّ ﷺ فَدَقَقْتُ البَابَ، فقال: مَنْ هذا؟ فقلتُ: أنا، فقال: أَنا أنا ؟! كَأَنَّهُ كَرِهَهَا.

877: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldim. Kapısını çaldım. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): Kim o? dedi. Benim diye cevap verdim. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Benim Benim diyerek benim bu cevabımı beğenmediğini ifade ettiler. (Buhari, İstizan 17, Müslim, Adab 38)

BÖLÜM: 142

AKSIRANA "YERHAMUKELLAH" DEMEK GEREĞİ

٨٧٨- عن أبي هُريرةَ ﷺ أن النبيَّ ﷺ قال: إن الله يُحِبُّ العُطَاسَ، وَيَكْرَهُ التَّثَاؤُبَ، فإذا عَطَسَ أَحَدُكُمْ وَحَمِدَ الله تعالى كانَ حَقًّا عَلى كُلِّ مُسْلِم سَمِعَهُ أَن يقولَ لهُ: يَرْحَمُكَ الله، وَأَمَّا التَّثَاؤُبَ فَإِنَّمَا هُوَ مِنَ الشَّيْطَانِ، فإذا تَثَاءبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَرُدَّهُ ما اسْتَطَاعَ، فَإِنَّ أَحَدَكُمْ إذا تَثَاءبَ ضَحِكَ مِنْهُ الشَّيْطَانُ .

878: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Şüphesiz Allah aksıranı sever fakat esneyenden hoşlanmaz. Sizden biriniz aksırır ve Allah'a hamdederse bunu işiten her müslümanın yerhamukallah demesi gerekir. Esnemeye gelince o şeytandandır. Sizden birinizin esnemesi geldiği zaman onu gücü yettiği kadar engellemeye çalışsın. Çünkü siz esnediğiniz zaman şeytan size güler." (Buhari, Edeb 125)

٨٧٩- وعنه، عن النبيِّ ﷺ قال: إِذَا عَطَسَ أَحَدُكُمْ فَلْيَقُلْ: الحَمْدُ للهِ، وَلْيَقُلْ لَهُ أَخُوهُ أَوْ صَاحِبُهُ: يَرْحَمُكَ الله. فإذا قال لهُ: يَرْحَمُكَ الله، فَلْيَقُلْ: يَهدِيكُمُ الله وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ .

879: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz aksırdığı zaman elhamdülillah desin.Kardeşi ve arkadaşı da ona yerhamu-kellah desin.Aksıran da, yehdîkümüllahü ve yuslihu bâleküm =Allah yolunu göstersin, hidayet versin, işlerinizi uygun ve yarayışlı hale getirsin, desin." (Buhari, Edeb 126)

٨٨٠- وعن أبي موسى ﷺ قال: سمعت رسولَ الله ﷺ يقولُ: إذا عَطَسَ أَحَدُكُمْ فَحَمِدَ الله فَشَمِّتُوهُ، فَإِنْ لَمْ يَحْمَدِ الله فَلا تُشَمِّتُوهُ .

880: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i "Sizden biriniz aksırdığı zaman elhamdülillah derse ona yerhamukellah deyiniz. Şayet Allah'a hamdetmezse siz de yerhamukellah demeyiniz", buyururken işittim. (Müslim, Zühd 54)

٨٨١- وعن أنس ﷺ قال: عَطَسَ رَجُلانِ عِنْدَ النبيِّ ﷺ ، فَشَمَّتَ أَحَدَهُمَا وَلَمْ يُشَمِّتِ الآخر، فقال الَّذِي لَمْ يُشَمِّتْهُ: عَطَسَ فُلان فَشَمَّتَّهُ، وَعَطَسْتُ فَلَمْ تُشَمِّتْنِي ؟ فقال: هذا حَمِدَ الله، وَإِنَّكَ لَمْ تَحْمَدِ الله .

881: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında iki kişi aksırdı. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) efendimiz onlardan birine yerhamukellah dedi. Diğerine ise hiçbir şey söylemedi. Kendisine yerhamukellah denilmeyen kişi: Filan kişi aksırdı ona yerhamukellah dediniz. Ben aksırdım, bana ise demediniz, deyince Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "O kişi elhamdülillah dedi, sen ise demedin" buyurdular. (Buhari, Edeb 127, Müslim, Zühd 53)

٨٨٢- وعن أبي هريرة ﷺ قال: كان رسول الله ﷺ إذا عَطَسَ وَضَعَ يَدَهُ أَوْ ثَوْبَهُ عَلى فِيهِ، وَخَفَضَ – أَوْ غَضَّ – بِهَا صَوْتَهُ.

882: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) aksırdıkları zaman elini veya mendilini ağzına tutar böylelikle sesini kısmaya ve ağzını yummaya çalışırlardı. (Ebu Davud, Edeb 90, Tirmizi, Edeb 6)

٨٨٣- وعن أبي موسى ﷺ قال: كان اليَهودُ يَتَعَاطَسُونَ عِنْدَ رسول الله ﷺ ، يَرْجُونَ أَنْ يَقُولَ لهمْ: يَرْحَمُكُمُ الله، فيقولُ: يَهْدِيكمُ الله وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ .

883: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Yahudiler kendilerine yerhamukellah denileceğini ümid ederek Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında yapmacıktan aksırırlardı. Peygamberimiz de onlara: "Yehdikümüllahü ve

yuslihu bâleküm = Allah size hidayet versin ve halinizi düzeltsin" buyururlardı. (Ebu Davud, Edeb 93, Tirmizi, Edeb 3)

٨٨٤- وعن أبي سعيدٍ الخُدْرِيِّ ﷺ قال: قال رسولُ الله ﷺ : إذا تَثَاءبَ أَحَدُكُمْ فَلْيُمْسِكْ بِيَدِهِ عَلى فِيهِ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَدْخُلُ فِيهِ .

884: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz esnediği zaman eliyle ağzını tutsun, çünkü şeytan onun ağzına girer." (Müslim, Zühd 57)

BÖLÜM: 143

KARŞILAŞINCA TOKALAŞMAK YAPMAK

٨٨٥- عن أبي الخَطَّابِ قَتَادَةَ قال: قلتُ لأَنسٍ ﷺ : أَكَانَتِ المُصَافَحَةُ فِي أَصْحَابِ رسولِ الله ﷺ ؟ قال: نَعَمْ.

885: Ebul Hattab Katade şöyle demiştir. Ben Enes'e Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in ashabı birbiriyle el sıkışır mıydı? diye sordum. O da evet diye cevap verdi. (Buhari, İstizan 27)

٨٨٦- وعَن أنسٍ ﷺ قال: لَمَّا جَاءَ أَهْلُ اليَمَنِ قال رسولُ الله ﷺ : قَدْ جَاءكُمْ أَهْلُ اليَمَنِ. وَهُمْ أَوَّلُ مَنْ جَاءَ بالمُصَافَحَةِ .

886: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Yemen halkı Medine'ye gelince Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Size Yemen halkı geldi, el sıkışmayı ilk başlatan onlardır." (Ebu Davud, Edeb 143)

٨٨٧- وعن البَرَاءِ ﷺ قال: قالَ رسولُ الله ﷺ : ما مِنْ مُسْلِمَيْنِ يَلْتَقِيَانِ فَيَتَصَافَحَانِ إلا غُفِرَ لَهُمَا قَبْلَ أَنْ يَفْتَرِقَا.

887: Bera (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İki müslüman birbiriyle karşılaşırlar da el sıkışırlarsa ikisi birbirinden ayrılmadan önce günahları bağışlanır." (Ebu Davud, Edeb 143)

٨٨٨- وعن أنسٍ ﷺ قال: قالَ رَجُلٌ: يا رسولَ الله، الرَّجُلُ مِنَّا يَلْقَى أَخَاهُ أَوْ صَدِيقَهُ، أَيَنْحَني لَهُ ؟ قال: لا. قال: أَفيَلْتَزِمُهُ وَيُقَبِّلُهُ ؟ قال: لا. قال: فَيَأْخُذُ بِيَدِهِ وَيُصَافِحُهُ ؟ قال: نَعَمْ .

888: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir adam: - Ey Allah'ın Rasulü bizden bir kimse kardeşi veya arkadaşıyla karşılaştığında onun için eğilebilir mi? diye sordu. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem):

- Hayır eğilemez, buyurdu. Adam:

- Ona sarılıp öpebilir mi? diye sordu. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem):

- Hayır, buyurdular. Bu defa adam:

- Elini tutup musafaha edebilir mi? dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem):

- Evet, buyurdu. (Tirmizi, İstizan 31)

٨٨٩- وعن صفْوَانَ بن عَسَّالٍ ﷺ قال: قال يَهُودِيّ لِصَاحِبِهِ: اذْهَبْ بنَا إلى هذا النَّبيِّ ﷺ فَأَتَيَا رسولَ الله ﷺ ، فَسَأَلاهُ عَنْ تِسْعِ آياتٍ بيِّنَاتٍ، فَذَكَرَ الحَديث إلى قَوْلِهِ: فَقَبَّلا يَدَهُ وَرِجْلَهُ، وقالا: نَشْهَد أَنَّكَ نَبِيٌّ.

889: Saffan ibni Assal (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir yahudi kendisi gibi yahudi olan arkadaşına: - Gel şu peygambere gidelim, dedi. ikisi birden Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldiler ve onu imtihan etmek için dokuz kesin ayetin ne olduğunu sordular. (Uzunca bir hadisin bu bölümü ilgilendiren bölümü dolayısıyla buraya alınmıştır.) Peygamberimiz cevaplandırdıktan sonra, onlar onun elini ve ayağını öperek: Şehadet ederiz ki sen gerçekten bir peygambersin, dediler. (Tirmizi, İstizan 33)

٨٩٠- وعن ابن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهما، قِصة قال فيها: فَدَنَوْنَا مِنَ النَّبيِّ ﷺ فقبَّلنا يَدَهُ.

890: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'ın naklettiği uzunca bir hadisin bir bölümünde şöyle dedi: "Peygambere yaklaştık ve elini öptük." (Ebu Davud, Cihad 96)

٨٩١- وعن عائشة رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قالت: قَدِمَ زَيْدُ بنُ حَارِثَةَ المَدِينَةَ ورسولُ الله ﷺ فِي بَيْتي، فأَتَاهُ فَقَرَعَ الْبَابَ، فَقَامَ إِلَيْهِ النَّبِيُّ ﷺ يَجُرُّ ثَوْبَهُ، فاعْتَنَقَهُ وقَبَّله.

891: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bizim evimizde iken Zeyd ibni Harise Medine'ye gelmişti. Sonra Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelip kapıyı çaldı. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de elbisesini sürüyerek ayağa kalktı, onu kucakladı ve öptü. (Tirmizi, İstizan 32)

٨٩٢- وعن أبي ذرٍّ ﷺ ، قال: قال لي رسولُ الله ﷺ : لا تَحْقِرَنَّ مِنَ المَعْرُوفِ شَيْئاً، وَلَوْ أَنْ تَلْقَى أَخَاكَ بِوَجْهٍ طَلِيقٍ .

892: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana: "Kardeşini güler yüzle karşılamak bile olsa iyilikten hiçbir şeyi küçük görme", buyurdu.

٨٩٣- وعن أبي هريرة ﷺ قال: قَبَّلَ النبيُّ ﷺ ، الحسنَ بنَ عَليٍّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، فقال الأَقْرَعُ بن حَابِسٍ: إنَّ لي عَشْرَةً مِنَ الْوَلَدِ مَا قَبَّلْتُ مِنْهُمْ أَحَداً. فقالَ رَسولُ الله e : مَنْ لاَ يَرْحَمْ لاَ يُرْحَمُ .

893: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), Hz. Ali'nin oğlu Hasan (Allah Ondan razı olsun)'ı öpmüştü. Bunun üzerine Akra ibni Habis: "Benim on tane çocuğum var, fakat bunlardan hiç birini öpmedim, dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Merhamet etmeyene merhamet olunmaz" buyurdu. (Buhari, Edeb 18, Müslim, Fezail 65)

BÖLÜM: 144

HASTA ZİYARETİ VE CENAZE UĞURLAMAK

٨٩٤- عن البَراءِ بن عازِبٍ ﷺ قال: أَمَرَنَا رسولُ الله ﷺ بعِيَادَةِ المَرِيض، وَاتِّبَاعِ الجَنَازَةِ، وَتَشْمِيتِ الْعَاطِسِ، وإبْرَارِ المُقْسِمِ، وَنَصْرِ المَظْلُوم، وَإجَابَةَ الدَّاعِي، وَإفْشَاءِ السَلام

894: Bera ibni Azib (Allah Ondan razı olsun)'den rivayete göre şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), bize hasta ziyaretini, cenazenin arkasından gitmeyi, aksırana yerhamukallah demeyi, yemin edenin yeminini yerine getirmesini temin etmeyi, haksızlığa uğrayana yardım etmeyi, davet edenin davetini kabul etmeyi ve selamı yaygınlaştırmayı tavsiye etti. (Buhari, Cenaiz 2, Müslim, Libas 3)

٨٩٥- وعن أبي هريرة ﷺ ، أن رسول الله ﷺ ، قال: حَقُّ المُسْلِمِ عَلى المُسْلِمِ خَمْسٌ: رَدُّ السَّلام، وَعِيَادَةُ المَرِيضِ، وَاتِّبَاعُ الجَنَائِزِ، وإجَابَةُ الدَّعْوَةِ، وَتَشْمِيتُ الْعَاطِسِ .

895: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Müslümanın müslüman üzerindeki hakkı beştir. Selam almak, hasta ziyaret etmek, cenazenin arkasından yürümek, davete icabet etmek, aksırana elhamdülillah derse yerhamukellah demek." (Buhari, Cenaiz 2, Müslim, Selam 4)

٨٩٦- وعنه قال: قال رسولُ الله ﷺ : إنَّ الله عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ يَوْمَ القِيَامَةِ: يَا ابْنَ آدَمَ مَرِضْتُ فَلَمْ تَعُدْني ! قال: يَا رَبِّ كَيْفَ أَعُودُكَ وَأَنْتَ رَبُّ العَالَمِينَ ؟ قال: أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ عَبْدِي فُلاناً مَرِضَ فَلَمْ تَعُدْهُ ؟ أَمَا عَلِمْتَ أَنّكَ لَوْ عُدْتَهُ لَوَجَدْتَني عِنْدَهُ ؟ يَا ابْنَ آدَمَ اسْتَطْعَمْتُكَ فَلَمْ تُطْعِمْني ! قال: يَا رَبِّ كَيْفَ أُطْعِمُكَ وَأَنْتَ رَبّ الْعَالَمِينَ ؟! قال: أَمَّا

عَلِمْتَ أَنَّهُ اسْتَطْعَمَكَ عَبْدي فُلانٌ فلَمْ تُطْعِمْه ؟ أَمَا عَلِمْتَ أَنّكَ لَوْ أَطْعَمْتَهُ لَوَجَدْتَ ذلِكَ عِنْدي ؟ يَا ابْنَ آدَمَ اسْتَسْقَيْتُكَ فَلَمْ تَسْقِنِي ! قال: يَا رَبِّ كَيْفَ أَسْقِيكَ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ؟! قال: اسْتَسْقَاكَ عَبْدِي فُلانٌ فَلَمْ تَسْقِه ! أَمَا عَلِمْتَ أَنَّكَ لَوْ سَقَيْتَهُ لَوَجَدْتَ ذلِكَ عِنْدِي ؟.

896: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Allah kıyamet gününde şöyle buyurur: - Ey Ademoğlu hastalandım, beni ziyaret etmedin. Ademoğlu diyecek ki: Sen alemlerin rabbi iken ben seni nasıl ziyaret edebilirdim? Allah’ta:

- Falan kulum hastalandı, ziyaretine gitmedin. Onu ziyaret etseydin beni onun yanında bulurdun, bunu bilmiyor musun? Ey Ademoğlu, beni doyurmanı istedim, doyurmadın, buyurur. Ademoğlu: Sen alemlerin rabbi iken ben seni nasıl doyurabilirdim? der. Allah’ta:

- Falan kulum senden yiyecek istedi vermedin. Eğer ona yiyecek verseydin, verdiğini benim katımda mutlak bulacağını bilmez misin? Ey Ademoğlu, senden su istedim vermedin, buyurur. Ademoğlu: Ya Rabbi sana nasıl su vereyim, sen alemlerin rabbisin. Allah buyuracaktır:

- Falan kulum senden su istedi de vermedin, eğer ona istediğini verseydin verdiğinin sevabını katımda bulurdun, bunu bilmez misin? buyurur. (Müslim, Birr 43)

٨٩٧- وعن أبي موسى ﷺ قال: قالَ رسولُ الله ﷺ : عُودُوا المَرِيضَ، وَأَطْعِمُوا الجَائعَ، وَفُكّوا العَاني .

897: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Hastayı ziyaret edin, aç olanı doyurun, esiri kurtarın.” (Buhari, Cihad 171)

٨٩٨- وعن ثَوْبَانَ ﷺ ، عن النبيِّ ﷺ ، قال: إنَّ المُسْلِمَ إذا عَادَ أخَاهُ المُسْلِمَ لَمْ يَزَلْ فِي خُرْفَةِ الجَنَّةِ حَتَّى يَرْجِعَ. قِيلَ: يا رسولَ الله وَمَا خُرْفَةُ الجَنَّةِ ؟ قال: جَنَاهَا .

898: Sevban (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: “Bir müslüman hasta bir müslüman kardeşini ziyaret ettiğinde ziyaretinden dönünceye kadar cennet hurfesi içindedir. Ey Allah’ın elçisi, cennet hurfesi nedir? dediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Zamanı geldiğinde toplanan cennet yemişidir.” (Müslim, Birr 40)

٨٩٩- وعن عليٍّ ﷺ ، قال: سَمِعْتُ رسولَ الله ﷺ ، يقولُ: مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَعُودُ مُسْلِماً، غُدْوَةً إلاَّ صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُمْسِي، وَإنْ عَادَهُ عَشِيَّةً، إلاَّ صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُصْبِحَ، وَكَانَ لَهُ خَرِيفٌ فِي الجَنَّةِ .

899: Ali (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken işittim, demiştir. "Bir müslüman hasta olan bir müslüman kardeşini sabahleyin ziyarete giderse, yetmiş bin melek akşama kadar ona rahmet okurlar. Eğer akşamleyin ziyaret ederse, yetmiş bin melek onun için sabaha kadar rahmet ederler. Aynı zamanda o kimse için cennette toplanmış meyveler vardır." (Tirmizi, Cenaiz 2)

٩٠٠- وعن أنسٍ ﷺ، قال: كَانَ غُلامٌ يَهُودِيٌّ يَخْدُمُ النَّبِيّ ﷺ، فَمَرِضَ، فَأَتَاهُ النَّبِيّ ﷺ يَعُودُهُ، فقَعَدَ عِنْدَ رَأْسِهِ فَقالَ لَهُ: أَسْلِمْ. فَنَظَرَ إلى أَبِيهِ وَهُوَ عِنْدَهُ فقال: أَطِعْ أَبَا الْقَاسِمِ، فَأَسْلَمَ، فَخَرَجَ النَّبِيُّ ﷺ، وَهُوَ يقولُ: الحَمْدُ لِلّهِ الَّذِي أَنْقَذَهُ مِنَ النَّارِ.

900: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in hizmetinde bulunan bir yahudi çocuk vardı. Günün birinde hastalandı. Peygamber onu ziyaret edip başucunda oturdu ve ona "Müslüman ol" buyurdu. Çocuk da babasının düşüncesini öğrenmek için onun yüzüne baktı. Babası: - Ebul Kasım'ın çağrısına uy, dedi. Çocuk da müslüman oldu. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu genci cehennemden kurtaran Allah'a hamdolsun" dedi ve dışarı çıktı. (Buhari, Cenaiz 80)

BÖLÜM: 145

HASTAYA DUA ETMEK

٩٠١- عَن عائشة رَضِيَ اللهُ عَنْهَا، أنّ النبيَّ ﷺ، كَانَ إذا اشْتكى الإنْسَانُ الشَّيءَ مِنْهُ، أَوْ كَانَتْ بِهِ قَرْحَةٌ أَوْ جُرْحٌ، قال النَّبيُّ، بِأُصْبُعِهِ هكذا، وَوَضَعَ سُفْيَانُ بْنُ عُيَيْنَةَ الرَّاوي سَبَّابَتَهُ بِالأَرْضِ ثُمَّ رَفَعَهَا وقال: بِسْمِ الله، تُرْبَةُ أَرْضِنا، بِرِيقَةِ بَعْضِنَا، يُشْفَى بِهِ سَقِيمُنا، بِإذْنِ رَبِّنَا.

901: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre bir kimsenin bir tarafı ağrıdığında veya yara bere olduğunda peygamber parmağıyla şöyle yapar – Ravi Süfyan Uyeyne şehadet parmağını yere dokundurup kaldırarak peygamberin nasıl yaptığını gösterdi- ve: "Bismillah, bu bizim arzımızın toprağıdır, bazımızın tükrüğü ile Rabbimizin izni ile hastalarımız şifa bulur." buyururdu. (Buhari, Tıb 38, Müslim, Selam 54)

٩٠٢- وعنها أن النبيَّ ﷺ، كَانَ يَعُودُ بَعْضَ أَهْلِهِ يَمْسَحُ بِيدِهِ اليُمْنَى ويقولُ: اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ، أَذْهِب الْبَأسَ، واشْفِ أَنْتَ الشَّافِي لا شِفَاءَ إلا شِفَاؤُكَ، شِفاءً لا يُغادِرُ سَقَماً.

902: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) aile ferdlerinden bazısı hastalandığında sağ eliyle hastayı

sıvazlar ve şöyle buyururdu: "Allahım! Sen bütün insanların hayatlarını programlayansın, Rabbimizsin. Bu hastanın ızdırabını gider, şifa ver, şifayı veren ancak sensin. Senin şifandan başka şifa verecek yoktur. Buna hiçbir hastalık izi bırakmayacak şekilde şifa ver." (Buhari, Merda 20, Müslim, Selam 46

٩٠٣- وعن أنسٍ ﷺ ، أنه قال لِثابتٍ رحمه الله: أَلا أَرْقِيكَ بِرُقْيَةِ رسولِ الله ﷺ ؟ قال: بَلى، قال: اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ، مُذْهِبَ البَأْسِ، اشْفِ أَنتَ الشّافِي،لا شافِيَ إلا أَنْتَ، شِفَاءً لا يُغادِر سَقَماً .

903: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den: Tabiinden olan Sabit'e şöyle dedim. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in hastaya okuduğunu sana da okuyayım mı? – Oku diye cevap verdi. Bunun üzerine ben: "Ey insanların Rabbi ve bütün ızdırapları gideren Allah'ım! Şifa ver şifa verensin, senden başka şifa verecek yoktur. Bu hastaya hiçbir hastalık izi bırakmayacak şekilde şifa ver." (Buhari, Tıb 38)

٩٠٤- وعن سعدِ بن أبي وَقّاصٍ ﷺ ، قال: عَادَني رسولُ الله ﷺ ، فقال: اللّهُمَّ اشْفِ سَعْداً، اللّهُمَّ اشْفِ سَعْداً اللّهُمَّ اشْفِ سَعْداً .

904: Sa'd ibni Ebu Vakkas (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: Hastalandığımda Rasûlullah beni ziyaret etti ve üç defa: "Allahım! Sad'a şifa ver" diye dua buyurdu. (Müslim, Vesaya 8)

٩٠٥- وعن أبي عبد الله عثمانَ بنِ أبي العاصِ ﷺ ، أنهُ شَكا إلى رسولِ الله ﷺ ، وَجَعاً يَجِدُهُ فِي جَسدِهِ، فقالَ له رسولُ الله ﷺ : ضَعْ يَدَكَ على الذي تَأَلَّمَ مِنْ جَسَدِكَ وَقلْ: بسمِ الله – ثَلاثاً – وَقُلْ سَبْع مَرَّاتٍ: أَعُوذُ بِعِزَّةِ الله وَقُدْرَتِهِ مِنْ شرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاذِرُ

905: Ebu Abdullah Osman ibni Ebul As (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre vücudunda hissettiği bir ağrıdan dolayı Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e şikayette bulundu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de ona: "Vücudunun ağrıyan yerine elini koy ve üç kere "bismillah" de. Yedi kere de "Allah adıyla uğradığım ve uğrama korkusu çektiğim her dertten Allah'ın izzet ve kudretine sığınırım" de." buyurdu. (Müslim, Selam 67)

٩٠٦- وعن ابن عباسٍ رضي الله عنهما ، عن النبيِّ ﷺ ، قال: مَنْ عَادَ مَرِيضاً لَمْ يَحْضُرْهُ أَجَلُهُ، فقالَ عِنْدَهُ سَبْعَ مَرَّاتٍ: أَسْأَلُ الله الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيكَ: إلا عَافَاهُ الله مِنْ ذَلِكَ المَرَضِ .

906: İbni Abbas Ebu Hüreyre (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Her kim henüz eceli gelmemiş bir hastayı ziyaret eder de, onun başucunda yedi kere: Büyük arşın Rabbi olan yüce Allah'tan sana şifa vermesini dilerim, derse. Allah onu o hastalıktan kurtarır." (Ebu Davud, Cenaiz 8, Tirmizi, Tıb 32)

٩٠٧- وعنه: أَنَّ النبيَّ ﷺ ، دَخَلَ عَلى أَعْرَابِيٍّ يَعُودُهُ، وكَانَ إذَا دَخَلَ عَلى مَنْ يَعُودُهُ قال: لا بَأْسَ، طَهُورٌ إنْ شَاءَ الله .

907: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) hasta bir bedeviyi ziyaret etmişti. Herhangi bir hastayı ziyaretinde olduğu gibi ona da: "Geçmiş olsun, zararı yok. Hastalığınız inşaallah günahlarınızı temizlenmektedir, yani günahlarınıza keffaret olur" buyurdu. (Buhari, Tevhid 31)

٩٠٨- وعن أبي سعيدٍ الخُدْرِيِّ ﷺ ، أن جبْريلَ أَتَى النَّبيَّ ﷺ ، فقال: يَا مُحَمَّدُ اشْتَكَيْتَ ؟ قال: نَعَمْ. قال: بِسْمِ الله أَرْقِيكَ، مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيكَ، مِنْ شَرِّ كُلِّ نَفْسٍ أَوْ عَيْنِ حَاسِدٍ، الله يَشْفِيكَ، بِسْمِ الله أَرْقِيكَ .

908: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Cebrail (a.s.) Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek: Hastalıktan şikayetin mi var? diye sordu. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de evet dedi. Cebrail (a.s.): "Allah'ın ismiyle seni rahatsız edecek her şeyden, her bir canlının zararından hasetçinin gözünün şerrinden, seni okuyup sana dua ederim. Allah sana şifa versin. Allah'ın adıyla sana dua edip nefes ederim." (Müslim, Selam 40)

٩٠٩- وعن أبي سعيد الخُدْرِيِّ وأبي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُما، أَنَّهُمَا شَهِدَا عَلى رسُولِ الله ﷺ ، أنه قال: مَنْ قال: لا إلهَ إلاَّ الله وَالله أَكْبَرُ، صَدَّقَهُ رَبُّهُ، فقال: لا إلهَ إلاَّ أَنا وَأَنا أَكْبَرُ. وَإذا قال: لا إلهَ إلاَّ الله وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، قال: يقول: لا إلهَ إلاَّ أَنا وَحْدِي لاَ شَرِيكَ لي. وإذا قال: لا إلهَ إلاَّ الله لَهُ المُلْكُ وَلَهُ الحَمْدُ، قال: لا إلهَ إلاَّ أَنا لِيَ المُلْكُ وَلِيَ الحَمْدُ، وإذا قال: لا إلهَ إلاَّ الله وَلا حَوْلَ وَلا قوَّةَ إلاَّ بِالله، قال: لا إلهَ إلاَّ أَنا وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إلاَّ بي وَكانَ يقولُ: مَنْ قالَها في مَرَضِهِ ثُمَّ مَاتَ لَمْ تَطْعَمْهُ النَّارُ .

909: Ebu Said el Hudri ve Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre bunlar Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğuna şahid oldular.

* Bir kimse Allah'tan başka ilah yoktur ve Allah en büyüktür derse Allah onu doğrulayarak Benden başka ilah yoktur ben en büyüğüm buyurur. Kul:

* Allah'tan başka ilah yoktur, o tekdir, ortağı yoktur dediğinde yine Allah o kulunu tasdik ederek Benden başka ilah yoktur, ben tekim, eşim ortağım yoktur buyurur. Kul:

* Allah'tan başka ilah yoktur, mülk de onun, eksiksiz övgüler de ona mahsusdur, dediğinde Allah: Benden başka ilah yoktur, mülk benimdir, eksiksiz övgüler de bana aittir, buyurur. Kul:

* Allah'tan başka ilah yoktur, güç kudret yalnız Allah'ındır dediğinde Allah: Benden başka ilah yoktur, kuvvet ve kudret ancak benimdir ve benim iznimledir, buyurur. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sözüne devamla:

"Bu duaları bir kimse hastalandığında söyler de sonra o inanç üzere de ölürse cehennem ateşi onu yakıp yiyemez." (Tirmizi, Deavat 36)

BÖLÜM: 146

HASTANIN HALİNİ YAKINLARINDAN SORMAK

٩١٠- عن ابن عباسٍ رضي الله عنهما ، أَنَّ عليّ بن أبي طالب ﷺ خرجَ مِنْ عِنْدِ رسولِ الله ﷺ ، فِي وَجَعِهِ الَّذِي تُوُفِّيَ فِيهِ، فقالَ النَّاسُ: يَا أَبَا الحَسَنِ، كَيفَ أَصْبَحَ رسولُ الله ﷺ ؟ قال: أَصْبَحَ بِحَمْدِ الله بَارِئاً.

910: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Ali ibni Ebu Talib (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in vefat ettiği hastalığı zamanında yanından çıktı. sahabiler: - Ey Ebul Hasan Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) nasıl oldu, geceyi nasıl geçirdi? Dediler. O da: "Allah'a hamdolsun iyi geçirdi" dedi. (Buhari, Megazi 83)

BÖLÜM: 147

ÖLECEĞİNİ ANLAYANIN YAPACAĞI DUA

٩١١- عن عائشة رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قالت: سَمِعْتُ النبيَّ ﷺ وَهُوَ مُسْتَنِدٌ إليَّ يَقُولُ: اللَّهُمَّ اغفِرْ لِي وَارْحَمْنِي، وَأَلْحِقْنِي بالرَّفِيقِ الأَعْلَى .

911: Aişe (Allah Ondan razı olsun)şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bana yaslanarak: "Allah'ım beni bağışla, bana merhamet et ve beni Refiki A'la'ya = Yani yüce dostun makamı olan kendi katına kavuştur" diye dua ettiğini duydum. (Buhari, Merza 19)

٩١٢- وعنها قالت: رَأَيْتُ رسولَ الله ﷺ وَهُوَ بِالمَوْتِ، عِندَهُ قَدَحٌ فِيهِ مَاءٌ، وَهُوَ يُدخِلُ يَدَهُ فِي القَدَحِ، ثم يَمسحُ وَجْهَهُ بالماءِ، ثم يقول: اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلى غَمَرَاتِ المَوْتِ وسَكَرَاتِ المَوْتِ .

912: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i ölüm döşeğinde yanı başındaki su kabına elini daldırıp yüzüne sürerken gördüm. O böyle yapıyor sonra da: "Allah'ım ölümün şiddet ve baygınlıklarına karşı bana yardım et" diye dua ediyordu. (Tirmizi, Cenaiz 7)

BÖLÜM: 148

HASTAYA VE ÖLÜMÜ YAKIN OLDUĞU TAHMİN EDİLENLERE İYİ MUAMELE ETMEK

٩١٣- عن عِمرَانَ بن الحُصَيْنِ t، أَن امْرَأَةً مِنْ جُهَيْنَةَ أَتَتِ النَّبِيَّ ﷺ وَهِيَ حُبْلى مِنَ الزِّنَا، فقالت: يا رسولَ الله، أَصَبتُ حَدًّا فأَقِمْهُ عَلَيَّ، فَدَعَا رسولُ الله ﷺ وَلِيَّهَا، فقال: أَحْسِنْ إِلَيْهَا، فَإِذَا وَضَعَتْ فَأْتِني بِهَا. فَفَعَلَ، فَأَمَرَ بِهَا النبِيُّ ﷺ ، فَشُدَّتْ عليْها ثِيَابُهَا. ثُمَّ أَمَرَ بِها فَرُجِمَتْ، ثُمَّ صَلَّى عَليها.

913: Imran ibni Husayn (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet olunduğuna göre Cüheyne kabilesinden bir kadın zina sonucu gebe kalmış olduğu halde Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldi ve:

- Ey Allah'ın Rasulü had cezasını gerektiren bir suç işledim, cezamı ver, dedi.

Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) o kadının velisini çağırtıp getirtti ve ona: "Bu kadına iyi bak çocuğunu doğurunca bana getir" buyurdu.

Adam bu işleri gereği gibi yaptı ve doğumdan sonra kadını getirdi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kadının üzerine elbisesinin iyice bağlanmasını emretti. Sıkı sıkı bağladılar. Sonra da peygamberin emri üzerine taşlanarak öldürüldü. Sonra da Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kadının cenaze namazını kıldı. (Müslim, Hudud 24))

BÖLÜM: 149

HASTANIN HASTALIĞININ ŞİDDETİNİ ANLATMASI

٩١٤- عن ابنِ مسعودٍ ﷺ قال: دَخلتُ عَلى النَّبيِّ ﷺ وَهُوَ يُوعَكُ، فَمَسستُهُ، فَقُلْتُ: إِنَّكَ لَتُوعَكُ وَعْكاً شَدِيداً، فقال: أَجَلْ إِنِّي أُوعَكُ كما يُوعَكُ رَجُلانِ مِنكُمْ .

914: İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet olunmuştur. Bir gün Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına girdim. Sıtmadan titriyordu. Elimi vücuduna dokundurdum ve: Şiddetli ateşiniz var, sıtma nöbetine tutulmuşsunuz, dedim.

- Evet sizden iki kişinin yakalandığı sıtmanın şiddeti kadar sıtmaya yakalandım ve ızdırap çekiyorum, buyurdular. (Buhari, Merda 13, Müslim, Birr 45)

٩١٥- وعن سعدِ بن أبي وَقَّاصٍ ﷺ قال: جَاءَني رسولُ الله ﷺ يَعُودُني مِنْ وَجَعٍ اشْتَدَّ بي، فَقُلْتُ: بَلَغَ بي ما تَرَى، وأَنَا ذُو مَال، وَلا يَرِثُني إلا ابنَتي ، وذكر الحديث.

915: Sa'd ibni Ebu Vakkas (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir. Yakalandığım şiddetli bir hastalık dolayısıyla Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ziyaretime geldi. Ona "Gördüğün gibi çok rahatsızım ve zengin bir adamım bir tek kızımdan başka mirasçım da yok..." (Hadisin tamamını anlattı) (Buhari, Cenaiz 36 Müslim, Vesaya 5)

٩١٦- وعن القاسمِ بن محمدٍ قال: قالَتْ عَائِشَةُ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا: وَارَأْسَاهُ فقال النَّبيُ ﷺ : بَلْ أنا وَارَأْسَاهُ . وذكر الحديث.

916: Kasım ibni Muhammed (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir. Aişe (Allah Ondan razı olsun) bir keresinde şiddetli bir baş ağrısına tutulduğundan dolayı: "Vay başıma ölüyorum" demişti. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de: Asıl ben vay başım demeliyim, buyurdu. (Buhari, Merda 16)

BÖLÜM: 150

ÖLMEK ÜZERE OLANA KELİME-İ TEVHİD TELKİN ETMEK

٩١٧- عن معاذٍ ﷺ قالَ: قالَ رسوُلُ الله ﷺ : مَنْ كَانَ آخِرَ كَلامِهِ لا إلهَ إلاَّ الله دَخَلَ الجنَّةَ .

917: Muaz (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kimin son sözü "Allah'tan başka gerçek tanrı yoktur = La ilahe illallah" olursa o kişi cennete girer." (Ebu Davud, Cenaiz 20)

٩١٨- وعن أبي سعيدٍ الخُدْرِيِّ ﷺ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : لَقِّنُوا مَوْتَاكُمْ لا إلهَ إلاَّ اللهُ .

918: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:"Ölmek üzere olanlarınıza la ilahe illallah demeyi telkin ediniz." (Müslim,Cenaiz 1)

BÖLÜM: 151

ÖLÜNÜN GÖZÜ KAPATILDIKTAN SONRA NE SÖYLENİR

٩١٩- عن أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قالت: دَخَلَ رسُولُ الله ﷺ على أبي سَلَمَةَ وَقَدْ شَقَ بَصَرُهُ، فَأَغْمَضَه، ثُمَ قالَ: إنَّ الرُّوحَ إذا قُبِضَ، تَبِعَهُ الْبَصَرُ فَضَجَّ نَاسٌ مِنْ أَهْلِهِ،

فقال: لا تَدْعُوا علـى أَنْفُسِكُمْ إلاَّ بِخَيْرٍ فَإِنَّ المَلائِكَةَ يُؤَمِّنُونَ عَلـى مَا تَقُولُونَ ثُمَّ قَالَ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لأبي سَلَمة، وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي المَهْدِيِّينَ، وَاخْلُفْهُ فِي عَقِبِهِ فِي الغَابِرِينَ، وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَافْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ، وَنَوِّرْ لَهُ فيه .

919: Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) vefat etmiş olan Ebu Seleme'nin yanına girdi. Gözleri açık kalmıştı. Onları kapatıp şöyle buyurdu: "Ruh çıkınca gözler onu izler." Tam bu sırada Ebu Seleme'nin ailesinden bir grup çığlık koparıp ağlamaya başladılar. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"Kendisine hayırla dua ediniz. Çünkü melekler duanıza amin derler" buyurdu ve şöyle devam etti: "Allah'ım Ebu Seleme'yi bağışla derecesini hidayete ermişler seviyesine yükselt. Geri kalanlar arasından hayırlı kimseler bırak. Ey alemlerin Rabbi, bizi de onu da bağışla, kabrini genişlet ve aydınlat." (Müslim, Cenaiz 7)

BÖLÜM: 152

ÖLÜNÜN BAŞINDA SÖYLENECEK SÖZ

٩٢٠- عـن أُمِّ سَلَمة رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قالت: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : إذَا حَضَرْتُمُ المَرِيضَ، أَوِ المَيِّتَ، فَقولُوا خَيْراً، فَإِنَّ المَلائِكَةَ يُؤَمِّنُونَ عَلَى مَا تَقُولُونَ. قالَتْ: فَلَمَّا مَاتَ أَبُو سَلَمَةَ، أَتَيْتُ النَبِيَّ فَقُلْتُ: يا رَسُولَ الله، إنَّ أَبَا سَلَمة قَدْ مَاتَ، قال: قُولي: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلَهُ، وَأَعْقِبْنِي مِنْهُ عُقبَى حَسَنَةً. فقلتُ، فَأَعْقَبَنِي الله مَنْ هُوَ خَيْرٌ لي مِنْهُ: مُحَمَّداً ﷺ .

920: Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hasta ve ölünün başında bulunduğunuzda güzel sözler söyleyiniz. Zira melekler sizin dualarınıza amin derler." Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun) dedi ki: Ebu Seleme vefat edince Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldim ve: Ey Allah'ın Rasulü, Ebu Seleme öldü, dedim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah'ım beni ve onu bağışla, onun yerine ondan daha iyisini ver diye dua et" dedi. Ben de peygamberin dediği gibi yaptım da Allah buna Ebu Seleme'den daha hayırlı olan Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'i eş olarak verdi. (Müslim, Cenaiz 6)

٩٢١- وعنها قالت: سمعتُ رسولَ الله ﷺ يقول: مَا مِنْ عَبْدٍ تُصِيبُهُ مُصِيبَةٌ، فيقولُ: إنَّا لله وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ: اللَّهُمَّ أؤجرني فِي مُصِيبَتي، وَاخْلُف لي خَيْراً مِنْهَا، إلاّ أَجَرَهُ الله تَعَالى فِي مُصِيبَتِهِ وَأَخْلَفَ له خَيْراً مِنْهَا. قالت: فَلَمَّا تُوُفِّيَ أَبُو سَلَمَة، قلتُ كما أَمَرَني رسولُ الله ﷺ ، فَأَخْلَفَ الله لي خَيْراً مِنْهُ رسولَ الله ﷺ .

921: Yine Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayete göre şöyle demiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim.

“Herhangi bir kul sıkıntıya düşer de inna lillah ve inna ileyhi râciûn = Biz Allah’ın mülkündeyiz ve ona döneceğiz. Ey Allah’ım uğradığım musibetin ecrini ver ve bana bunun daha hayırlısını lutfet diye dua ederse Allah, onu uğradığı sıkıntıdan dolayı mükafatlandırır ve ona kaybettiğinden daha hayırlısını verir.”

Ümmü Seleme dedi ki: Ebu Seleme öldüğü vakit ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’in öğrettiği gibi dua ettim. Allah ta bana Ebu Seleme’den daha hayırlısını yani, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’i eş olarak verdi. (Müslim, Cenaiz 4)

٩٢٢- وعـن أبـي موسـى ﷺ، أنَّ رسـولَ الله ﷺ قـال: إذَا مَـاتَ وَلَـدُ العَبـدِ، قـال الله لملائِكَتِـهِ: قَبَضْتُم وَلدَ عَبْدِي؟، فيقولُونَ: نَعَم، فيقـولُ: قَبَضتم ثَمَرَةَ فُؤَادِهِ؟، فيقولـونَ: نَعَم. فَيَقُولُ: فَمَاذا قال عَبْدِي؟، فيقولُونَ: حَمِدَكَ واسْتَرْجَعَ، فَيَقُولُ الله تعالى: ابنُوا لِعَبْدِي بَيتاً فِي الجنَّة، وَسَمُّوهُ بيتَ الحَمدِ .

922: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: Bir kulun çocuğu ölünce Allah meleklerine şöyle der:

- Kulumun çocuğunun ruhunu mu kabzettiniz? buyurur. Melekler:

- Evet, derler. Allah:

- Kulumun ciğerparesini gönlünün meyvesini mi kopardınız? Buyurur. Melekler:

- Evet, derler. Allah:

- Peki kulum ne dedi, buyurur. Melekler:

- Sana hamdetti ve inna lillah ve inna ileyhi râciûn = Biz senin mülkündeyiz ve sana döneceğiz dedi, derler. Bunun üzerine Allah:

- O halde kulum için cennette bir ev yapın ve adını da hamd evi koyun, buyurur. (Tirmizi, Cenaiz 36))

٩٢٣- وعـن أبـي هُريـرَةَ ﷺ ، أَنَّ رسـولَ الله ﷺ قـال: يقُولُ الله تعـالى: مـا لِعَبْدِي المُؤْمِنِ عِنْدي جَزَاءٌ إذا قَبَضْتُ صَفيَّهُ مِنْ أَهْلِ الدُنْيَا، ثُمَّ احْتَسَبَهُ إلاَّ الجنَّةَ .

923: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Allah’ın şöyle buyurduğunu söylemiştir: “Mü’min bir kulumun dünyada sevdiklerinden birini aldığım zaman buna sabredip sevabını Allah’tan beklerse onun mükafatı ancak cennettir.” (Buhari, Rikak 6)

٩٢٤- وعـن أُسـامة بـن زيـدٍ ﷺ قـال: أَرسَلَتْ إحْدى بَنـاتِ النَّبـي ﷺ إلَيْـهِ تَدْعُوهُ وَتُخْبِرُهُ أَنَّ صَبِيًّا لَها، أَوْ ابْناً، فِي المَوْتِ فقـال للرَّسولِ: ارْجِعْ إلَيْها، فَأَخْبِرْها أَنَّ لله تَعَالَى مَا أَخَذَ وَلَهُ ما أَعْطَى، وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُسَمَّىً، فَمُرْهَا، فَلْتَصْبِرْ وَلْتَحْتَسِبْ .

924: Üsame ibni Zeyd (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir. Rasûlullah'ın kızlarından biri olan Zeyneb Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e adam göndererek çocuğunu veya oğlunun ölmek üzere olduğunu haber verdi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) haber getiren kimseye:

"Ona dön ve şunu bildir ki, veren de alan da Allah'tır. Onun katında her şeyin belli bir vakti vardır. Sabretsin ve Allah'tan ecrini beklesin" buyurdu. (Buhari, Cenaiz 33, Müslim Cenaiz 9)

BÖLÜM: 153

BAĞIRIP ÇAĞIRMADAN ÖLÜYE AĞLAMAK

٩٢٥- عنِ ابنِ عُمَرَ ﷺ أَنَّ رسُولَ الله ﷺ عاد سَعْدَ بنَ عُبَادَةَ tوَمَعَهُ عَبْدُ الرَّحْمنِ بْنُ عَوْفٍ، وَسَعْدُ بْنُ أَبي وَقَّاصٍ، وعَبْدُ الله بْنُ مَسْعُودٍ ﷺ، فَبَكَى رسولُ الله ﷺ ، فلمَّا رَأَى القوْمُ بُكاءَ رسولِ الله ﷺ بَكَوْا، فقال: أَلا تَسْمَعُونَ؟ إنَّ الله لا يُعَذِّبُ بِدَمعِ العَيْنِ، وَلا بِحُزْنِ القَلْبِ، وَلكِنْ يُعَذِّبُ بِهذَا أَوْ يَرْحَمُ وَأَشَارَ إلى لِسانِهِ .

925: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanında Abdurrahman ibni Avf, Sa'd ibni Ebu Vakkas ve Abdullah ibni Mes'ud (Allah Onlardan razı olsun) bulunduğu halde Sa'd ibni Ubade'yi ziyaret etti onu ağır hasta görünce Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ağladı. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in ağladığını gören Ashab da ağladılar. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Bilmez misiniz, gerçekten Allah gözyaşı ve kalbin elemi sebebiyle kişiye azap etmez fakat –dilini işaret ederek- bunun yüzünden ölüye ya azab eder ya da merhamet" buyurdu. (Buhari, Cenaiz 44, Müslim Cenaiz 2)

٩٢٦- وعن أُسَامَةَ بنِ زَيْدٍ ﷺ أنَّ رسولَ الله ﷺ ، رُفِعَ إليْهِ ابْنُ ابْنَتِهِ وهُوَ فِي المْوتِ، فَفَاضَتْ عَيْنَا رسُولِ الله ﷺ فقال له سعدٌ: مَا هَذَا يَا رسولَ الله؟! قال هذِهِ رحمةٌ جَعَلَهَا الله تَعَالى فِي قُلوبِ عِبَادِهِ، وَإنَّما يَرْحَمُ الله مِنْ عِبَادِهِ الرُّحَمَاءَ .

926: Üsame ibni Zeyd (Allah Ondan razı olsun)dan rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)e kızının ölüm halinde bulunan oğlunu getirdiler Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)in gözleri doldu. Bunun üzerine Sa'd ibni Ubade:

- Ey Allah'ın Rasûlü bu ne haldir? deyince Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem):

- Bu Allah'ın kullarının kalbine koyduğu acıma duygusudur. Rahmettir. Allah ancak yumuşak kalbli kullarına merhamet eder. buyurdu. (Buhari, Cenaiz 33, Müslim Cenaiz 9)

٩٢٧- وعن أنسٍ ﵁ أَنَّ رسُولَ الله ﷺ دَخَلَ علـى ابْنِـهِ إبْرَاهِيمَ وَهُوَ يَجُودُ بِنَفْسِهِ فَجَعَلَتْ عَيْنا رسولِ الله ﷺ تَذْرِفَانِ. فقال لـه عبدُ الـرّحمنِ بنُ عوفٍ ﵁: وأَنـت يـا رسـول الله فقـال: يَـا ابْـن عَـوْفٍ إنَّهـا رَحْمَـةٌ. ثـمَّ أَتْبَعَهـا بـأُخْرَى فقـال : إنَّ الْعَـيْنَ تَـدْمَـعُ، وَالْقَلْـبَ يَحْزَنُ، وَلا نَقولُ إلا ما يُرْضي رَبَّنا، وَإنَّا بِفِرَاقِكَ يَا إبْرَاهيمُ لَمحْزُونُونَ .

927: Enes (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ruhunu teslim etmek üzere olan oğlu İbrahim'in yanına girince gözlerinden yaşlar boşanmaya başladı bunun üzerine Abdurrahman ibni Avf –Ey Allah'ın Rasulü sizde mi? ağlıyorsunuz diye sordu Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)de ona: "Ey ibni Avf bu gördüğün gözyaşları rahmet ve şefkat eseridir" cevabını vererek şunları ilave etti "Göz yaşarır kalb hüzünlenir. Biz ancak Rabbimizin razı olacağı sözleri söyleriz. Ey İbrahim seni kaybetmekten dolayı gerçekten üzgünüz. (Buhari, Cenaiz 43)

BÖLÜM: 154

ÖLENİN HALİNİ GİZLEMEK

٩٢٨- عـن أبـي رافـعٍ أَسْـلَمَ مـوْلى رسـولِ الله ﷺ أن رسـول الله ﷺ قـال: مَـنْ غَـسَّلَ مَيّتاً فَكَتَمَ عَلَيْه، غَفَرَ الله له أَرْبَعِينَ مَرَّة .

928: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)in azad ettiği Ebu Rafi Eslem (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse ölüyü yıkar da onda görülen hoşa gitmeyen halleri gizli tutarsa Allah o kimseyi kırk kere bağışlar." (Hakim Müstedrek I, 362)

BÖLÜM: 155

CENAZE NAMAZI KILMAK

٩٢٩- عن أبي هُرَيْرَةَ ﵁ قال: قالَ رسولُ الله ﷺ : مَـنْ شَـهِدَ الجِنَـازَةَ حَتَّـى يُصَلَّـى عَلَيها، فَلَـهُ قِيرَاطٌ، وَمَـنْ شَـهِدهَا حَتَّـى تُـدْفَنَ، فَلَـهُ قِيراطَـانِ قِيـلَ: وَمَـا القِيرَاطَـانِ؟ قـال: مِثْلُ الجَبَلَيْنِ العَظِيمَيْنِ .

929: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim bir cenazede, cenaze namazı kılıncaya kadar bulunursa bir ölçek, gömülünceye kadar kalırsa iki ölçek sevap alır" İki ölçek ne kadardır? diye sordular Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İki büyük dağ kadardır" cevabını verdi. (Buhari, Cenaiz 59, Müslim Cenaiz 52)

٩٣٠- وعنه، أنَّ رسولَ الله ﷺ قال: مَنِ اتَّبَعَ جِنَازَةَ مُسْلِمٍ إيمَاناً وَاحْتِسَاباً، وَكَانَ مَعَهُ حَتَّى يُصَلَّى عَلَيها، وَيُفْرَغَ مِنْ دَفْنِها، فَإنَّهُ يَرْجِعُ مِنَ الأَجْرِ بِقِيرَاطَيْنِ، كُلُّ قِيرَاطٍ مِثْلُ أُحُدٍ، وَمَنْ صلَّى عَلَيْهَا، ثم رَجَعَ قَبْلَ أَنْ تُدْفَنَ، فَإنَّهُ يَرجعُ بِقِيرَاطٍ .

930: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim sevabına inanarak karşılığını da sadece Allah'tan bekleyerek bir müslüman cenazesi ile birlikte gider ve namazı kılınıp gömülünceye kadar beklerse her biri Uhud dağı kadar olan iki ölçek sevabla döner. Yine bir kimse cenaze namazını kılıp defnolunmadan ayrılırsa bir ölçek sevabla döner." (Buhari iman 35)

٩٣١- وعن أُمِّ عَطِيّةَ رَضِىَ اللهُ عَنْها قَالَتْ: نُهِينَا عَنِ اتِّبَاعِ الجَنَائِزِ، وَلم يُعْزَمْ عَلَيْنَا .

931: Ümmü Atiyye (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir. "Biz kadınlara cenazeyi takip etmek yasaklandı fakat kesin olarak da haram kılınmadı." (Buhari Cenaiz 29, Müslim Cenaiz 34)

BÖLÜM: 156

CENAZE NAMAZINDA SAFLARIN DURUMU

٩٣٢- عَنْ عَائشةَ رَضِىَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ: قالَ رسولُ الله ﷺ : مَا مِنْ مَيِّتٍ يُصَلِّي عَليهِ أمَّةٌ مِنَ المُسْلِمِينَ يَبْلُغُونَ مائَةً كُلُّهُم يَشْفَعُونَ له إلا شُفِّعُوا فِيهِ .

932: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: "Bir müslüman ölüye sayıları yüze varan bir cemaat namaz kılar ve ölü hakkında hayırlı şahidlikte bulunup şefaat ederlerse onların bu duaları kabul olunur." (Müslim Cenaiz 58)

٩٣٣- وعنِ ابن عباسٍ رضي الله عنهما قال: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: مَا مِنْ رَجُلٍ مُسْلِمٍ يمُوتُ، فَيَقُومُ على جِنَازَتِهِ أَرْبَعُونَ رَجُلاً لاَ يُشْرِكُونَ بِاللّه شَيْئاً إلاَّ شَفَّعَهُمُ الله فِيهِ .

933: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken dinledim dedi. "Bir müslüman ölür de cenaze namazını Allah'a şirk koşmayan kırk kişi kılarsa Allah onların cenaze hakkındaki dualarını kabul eder." (Müslim Cenaiz 59)

٩٣٤- وعن مَرثَدِ بن عبدِ الله اليَزَنيِّ قال: كانَ مَالِكُ بنُ هُبَيْرَةَ ﷺ إذا صلَّى على الجنَازَةِ، فتَقَالَّ النَّاسَ عَلَيها، جَزَّأَهُمْ عَليها ثَلاثَةَ أَجْزَاءٍ، ثم قال: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : مَنْ صَلَّى عَليهِ ثَلاثَةُ صُفُوفٍ، فَقَدْ أَوْجَبَ .

934: Mersed ibni Abdullah el-Yezeni'den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir. Malik ibni Hübeyre (Allah Ondan razı olsun) cenaze namazı kılacağı zaman cemaati az bulursa onları üç saf haline getirir ve şöyle derdi: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Üç saf cemaatin cenaze namazını kıldığı kişi cenneti hak etmiştir." Buyurdu. (Ebu Davut Cenaiz 39, Tirmizi Cenaiz 40)

BÖLÜM: 157

CENAZE NAMAZINDA OKUNACAK DUALAR

٩٣٥- عن أبي عبدِ الرحمنِ عوفِ بن مالكٍ ﷺ قال: صَلَّى رسولُ الله ﷺ عَلى جنَازَةٍ، فَحَفِظْتُ مِنْ دُعَائِهِ وهُوَ يَقُولُ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ، وَارْحَمْه، وَعافِهِ، وَاعْفُ عَنْهُ، وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَوَسِّعْ مُدْخَلَهُ وَاغْسِلْهُ بِالمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّه مِنَ الخَطَايَا، كما نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، وَأَبْدِلْهُ دَاراً خَيْراً مِنْ دارِهِ، وَأَهْلاً خَيْراً مِنْ أَهْلِهِ، وَزَوْجاً خَيْراً مِنْ زَوْجِهِ، وَأَدْخِلْهُ الجَنَّةَ، وَأَعِذْه مِنْ عَذَابِ القَبْرِ، وَمِنْ عَذَابِ النَّارِ) حَتَّى تَمَنَّيْتُ أَنْ أَكُونَ أنا ذلِكَ المَيِّتَ .

935: Ebu Abdurrahman Avf ibni Malik (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir cenaze namazı kıldı onun şöyle dua ettiğini duydum ve ezberledim:

"Allah'ım onu bağışla, ona rahmet, et onu azap ve sıkıntılardan koru kusurlarını affet, cennetten nasibini ikram et, gireceği yeri (kabrini) genişlet, su, buz ve kar ile onun günahlarını yıka tertemiz yap, beyaz elbiseyi kirden temizler gibi onu hatalarından temizle, kendi evinden daha hayırlı bir ev, ailesinden daha hayırlı bir aile, eşinden daha hayırlı bir eş, ver onu cennete koy, kabir ve cehennem azabından koru."

İbni Avf diyor ki: Bu güzel duaları duyunca ""keşke ölen ben olaydım" diye içimden geçirdim. (Müslim Cenaiz 85)

٩٣٦- وعن أبي هُريرة وأَبي قَتَادَةَ، وأبي إبْراهِيمَ الأشْهَلِي عَنْ أَبِيهِ - وَأَبُوه صَحَابِيٌّ - ﷺ، عَن النبي ﷺ أنّهُ صَلَّى عَلى جِنَازَةٍ فقال: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا، وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرِنَا وَأُنْثَانَا، وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا. اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا، فَأَحْيِهِ

عَلَى الإسْلامِ، وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا، فَتَوَفَّهُ عَلَى الإيمانِ، اللَّهُمَّ لاَ تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ، وَلا تَفْتِنَّا بَعْدَهُ.

936: Ebu Hureyre, Ebu Kafade, ve İbrahim el Eşhelî oda babasından (babası sahabidir) (r.anhüm)den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir cenaze namazı kıldı ve şöyle dua etti.

"Allah'ım dirilerimizi ve ölülerimizi, küçüklerimizi ve büyüklerimizi, erkeklerimizi ve kadınlarımızı, burada bulunanlarımızı ve bulunmayanlarımızı bağışla. Allah'ım bizden hayatta bırakacaklarını İslam üzere yaşat, öldüreceklerini iman üzere öldür. Bizi bu cenazede bulunmanın sevabından mahrum etme ve ondan sonra da bizi fitneye düşürme." (Tirmizi Cenaiz 38)

٩٣٧- وعن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يقول: إذَا صَلَّيْتُمْ عَلَى المَيّتِ، فَأَخْلِصُوا لَهُ الدّعاءَ .

937: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken dinledim demiştir. "Cenaze namazını kıldığınız zaman ölen kimseye samimi bir kalble dua ediniz." (Ebu Davut Cenaiz 56)

٩٣٨- وعَنْهُ، عَنِ النَّبيِّ ﷺ فِي الصَّلاةِ عَلى الجنَازَةِ: اللَهُمَّ أَنْتَ رَبُّهَا، وَأَنْتَ خَلَقْتَها، وَأَنْتَ هَدَيْتَهَا لِلإسْلاَمِ، وَأَنْتَ قَبَضْتَ رُوحَهَا، وَأَنْتَ أَعْلَمُ بِسِرِّهَا وَعَلاَنِيتِها، جِئْنَاكَ شُفعاءَ لَهُ، فَاغفِرْ لهُ .

938: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir cenaze namazında şöyle dua etmiştir.

"Allah'ım bu cenazenin Rabbi sensin. Bunu sen yarattın, islama sen ulaştırdın şimdi onun ruhunu da sen aldın. Onun gizli ve açık hallerini en iyi sen bilirsin. Biz ona şefaatçi olabilmek hayırlı şahitlikler yapmak için geldik. Sen onu bağışla." (Ebu Davut Cenaiz 56)

٩٣٩- وعن وَاثِلةَ بنِ الأسْقَعِ ﷺ قال: صَلَّى بِنَا رسولُ الله ﷺ عَلى رَجُلٍ مِنَ المُسْلِمِينَ، فَسَمِعْتُهُ يَقولُ: اللّهُمَّ إنَّ فُلانَ ابْنَ فُلان فِي ذِمَّتِكَ وَحَبْلِ جِوَارِكَ، فَقِهِ فِتْنَةَ القَبْرِ، وَعَذَابَ النَّارِ، وَأَنْتَ أَهْلُ الوَفَاءِ والحَمْدِ، اللّهُمَّ فَاغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، إنكَ أَنْتَ الغَفُورالرَّحِيمُ .

939: Vâsile ibnül Eska (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bize müslümanlardan birinin cenaze namazını kıldırmıştı. Onun şöyle dua ettiğini duydum: "Allah'ım falan oğlu falan sana emanettir ve senin güvencen altındadır. Onu kabir fitnesinden ve cehennem azabından koru sen sözünde duran ve hamde layık olansın. Allah'ım onu

bağışla ve ona merhamet et, şüphesiz sen tek bağışlayan ve merhamet edensin." (Ebu Davut Cenaiz 56)

٩٤٠- وعن عبد الله بن أبي أَوْفَى رضي الله عنهما ، أَنَّهُ كَبَّرَ عَلى جِنَازَةِ ابْنَةٍ لَهُ أَرْبَعَ تكْبِيراتٍ، فَقَامَ بَعْدَ الرَّابِعَةِ كَقَدْرِ مَا بَيْنَ التكْبِيرَتَيْنِ يَسْتَغْفِرُ لَها وَيدْعُو، ثُمَّ قَالَ: كَانَ رَسُولُ الله ﷺ يَصْنَعُ هكَذَا . وفي روايةٍ: كَبَّرَ أَرْبَعاً، فَمَكَثَ سَاعَةً حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُكَبِّرُ خَمْساً، ثُمَّ سَلَّمَ عَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمالِهِ. فَلَمَّا انْصَرَفَ قُلْنَا لَهُ: مَا هذا؟ فقال: إنِّي لا أَزِيدُكُمْ على ما رَأَيْتُ رَسُولَ الله يَصْنَعُ، أَوْ: هكذا صَنَعَ رَسولُ الله ﷺ .

940: Abdullah ibni Ebu Evfa (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre O kızının cenaze namazında dört defa tekbir aldı dördüncü tekbirden sonra iki tekbir arasında durduğu kadar durup, kızının bağışlanmasını diledi ve ona dua etti. Sonra da Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) böyle yapardı dedi.

*Başka bir rivayette şöyledir. Dört tekbir aldıktan sonra o kadar bekledi ki biz onun beşinci defa tekbir alacağını sandık, sonra sağına ve soluna selam verdi. Namazdan sonra Bu yaptığın nedir? dedik. O da bize Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yaptığını gördüğüm şeye bir ilave yapmış değilim, ya da Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) böyle yapardı diye cevap verdi. (Hakim el Müstedrek, I, 360)

BÖLÜM: 158

CENAZEYİ HIZLICA TAŞIMAK

٩٤١- عن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال: أَسْرِعُوا بِالجِنَازَةِ، فَإِنْ تَكُ صَالِحَةً، فَخَيْرٌ تُقَدِّمُونَهَا إِلَيْهِ، وَإِنْ تَكُ سِوَى ذلِكَ، فَشَرٌّ تَضعُونَهُ عَنْ رِقَابِكُمْ . وفي روايةٍ لمُسْلِمٍ: فَخَيْرٌ تُقَدِّمُونَهَا عَلَيْهِ .

941: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu "Cenazeyi hızlıca götürün, eğer o iyi bir kimse ise bu onun için bir hayırdır onu bir an evvel kabirdeki hayır ve sevabına kavuşturmuş olursunuz. Eğer iyi bir kişi değilse bu da bir şerdir, onu çabucak omuzlarınızdan atmış olursunuz." (Buhari Cenaiz 51, Müslim Cenaiz 50)

*Müslimin diğer bir rivayetinde "Hayra onu kavuşturmuş olursunuz." denilmiştir.

٩٤٢- وعن أبي سعيدٍ الخُدْرِيِّ ﷺ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَقُولُ: إذا وُضِعَتِ الجِنَازَةُ، فَاحْتَمَلَهَا الرِّجَالُ علَى أَعْنَاقِهِمْ، فَإِنْ كَانَتْ صَالِحَةً، قَالَتْ: قَدِّمُونِي، وَإِنْ كَانَتْ غَيْرَ

صَالِحَةٍ، قَالَتْ لأَهْلِهَا: يَا وَيْلَهَا أَيْنَ تَذْهَبُونَ بِهَا ؟ يَسْمَعُ صَوْتَهَا كُلُّ شَيْءٍ إلاَّ الإنْسانَ، وَلَوْ سَمِعَ الإنْسَانُ لَصَعِقَ .

942: Ebu Said el Hudrî (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ölü tabuta konulup ta erkekler onu omuzlarına aldıkları zaman eğer o iyi bir kişi ise: "beni bir an önce yerime ulaştırınız!"der. Eğer iyi biri değilse, eyvah beni bu tabut ile nereye götürüyorsunuz diye feryad eder. Ölünün bu seslenişini insanlardan başka her yaratık duyar. Eğer insan bu sözleri işitecek olsaydı dehşetten düşüp bayılırdı." (Buhari Cenaiz 50)

BÖLÜM: 159

CENAZENİN BORCUNU HEMEN ÖDEMEK

٩٤٣- عن أبي هريرة ﷺ ، عن النبيِّ ﷺ قال: نَفْسُ المُؤْمِنِ مُعَلَّقَةٌ بِدَيْنِهِ حَتَّى يُقْضى عَنْهُ .

943: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu "Müminin ruhu borcu ödeninceye kadar ona bağlı kalır." (Tirmizi Cenaiz 74)

٩٤٤- وعن حُصَيْنِ بن وَحْوَحٍ ﷺ ، أَنَّ طَلْحَةَ بنَ البَرَاءِ ﷺ مَرِضَ، فَأَتَاهُ النَّبِيُّ ﷺ يَعُودُهُ فَقَالَ: إنِّي لا أُرى طَلْحَةَ إلاَّ قَدْ حَدَثَ فِيهِ المَوْتُ فآذِنُوني بِهِ وَعَجِّلُوا بِهِ، فَإنَّهُ لا يَنْبَغِي لجِيفَةِ مُسْلِمٍ أَنْ تُحْبَسَ بَيْنَ ظَهْرَانَيْ أَهْلِهِ .

944: Husayn ibni Vahvah (Allah Ondan razı olsun)dan rivayet edildiğine göre Talha ibni'l-Bera ibn-il Azib (Allah Ondan razı olsun) hastalanmıştı peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) onu ziyarete geldi çıkarken şöyle buyurdu "Talha'ya ölümün yaklaştığını görüyorum, ölecek olursa bana haber verin, defn ve tekfin işini çabuklaştırın, çünkü bir müslümanın ölüsünün ailesi önünde uzun zaman bekletmek uygun değildir." (Ebu Davut Cenaiz 34)

BÖLÜM: 160

KABİR BAŞINDA ÖĞÜT VERMEK

٩٤٥- عن علي ﷺ قال: كُنَّا فِي جِنَازَةٍ فِي بَقِيعِ الغَرْقَدِ فأتانا رَسُولُ الله ﷺ فَقَعَدَ، وَقَعَدْنَا حَوْلَهُ , وَمَعَهُ مِخصَرَةٌ فَنكَسَ وَجَعَلَ يَنْكُتُ بِمِخْصَرتِهِ، ثم قال: مَا مِنْكُمْ

مِنْ أَحَدٍ إلاَّ وَقَدْ كُتِبَ مَقْعَدُهُ مِنَ النَّارِ وَمَقْعَدُهُ مِنَ الجَنَّةِ، فقالوا: يا رَسُولَ الله أَفَلا نَتكِلُ عَلى كِتَابِنَا ؟ فقال: اعْمَلُوا، فَكُلٌّ مُيَسَّرٌ لِمَا خُلِقَ لَهُ . وذكَرَ تمامَ الحديث.

945: Ali (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir.

Bakîu'l Garkad kabristanında bir cenazenin defni için bulunuyorduk bu arada Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) elinde baston olduğu halde yanımıza geldi oturdu. Biz de çevresine oturduk. Başını eğip düşündü. Bastonuyla yere bir şeyler çizmeye başladı ve sonra şöyle diyordu "Sizden hiçbir kimse yok ki cennet ve cehennemde yerleri yazılı olmasın."

- Ey Allah'ın Rasûlü biz hakkımızdaki o yazıya güvenip hayırlı amelleri bırakalım mı?dediler. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem):

- Hayır siz hayırlı ameller işleyerek görevinizi yapmaya bakınız. Herkes ne için yaratıldı ise onu kolayca elde eder." Buyurdu. Ravi hadisin tamamını anlattı. (Buhari Cenaiz 83, Müslim Kader 8)

BÖLÜM: 161

DEFİNDEN SONRA KABİR BAŞINDA DUA

٩٤٦- عن أبي عَمْرو - وقيل: أبو عبد الله، وقيل: أبو لَيْلَى - عُثْمَانَ بنِ عَفَّانَ ﷺ قال: كانَ النَّبِيُّ ﷺ إذا فَرَغ مِنْ دَفنِ المَيِّتِ وَقَفَ عليهِ، وقال: اسْتَغْفِرُوا لأَخِيكُمْ، وَسَلُوا لَهُ التَّثبِيتَ، فَإنَّهُ الآنَ يُسْأَلُ .

946: Ebu Abdullah veya Ebu leyla künyesiyle de bilinen Ebu Amr Osman ibni Affan (Allah Ondan razı olsun)dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir:

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir ölü defnedildikten sonra kabri başında durdu ve şöyle buyurdu: "Kardeşinizin bağışlanmasını isteyiniz Kabir sorularına cevap vermekte ona başarılar dileyiniz çünkü o şu anda sorgulanmaktadır." (Ebu Davut Cenaiz 9)

٩٤٧- وعن عمرِو بن العاص رضي الله عنهما قال: إذا دَفنتمُوني، فأقِيمُوا حَوْلَ قَبرِي قَدْرَ مَا تُنحَرُ جَزورٌ، ويُقَسَّمُ لحمُها حَتَّى أَسْتَأْنِسَ بِكم، وَأَعْلَمَ مَاذا أُرَاجِعُ بِهِ رُسُلَ رَبِّي.

947: Amr İbn-il Âs (Allah Onlardan razı olsun)den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir. "Beni kabrime defnettiğiniz zaman, bir deve kesip etini parçalayacak kadar mezarımın başında bekleyin k,i sizin varlığınızla yeni hayatıma alışma imkanı bulayım ve Rabbimin elçilerine vereceğim cevapları hazırlayayım." (Müslim İman 192)

BÖLÜM: 162

ÖLÜ İÇİN SADAKA VERİP DUA ETMEK

قال الله تعالى : ﴿ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ ﴾

"Muhacir ve Ensar denilen ilk müslümanlardan sonra gelenler: Ey Rabbimiz! diye yalvarırlar: "Bizi ve bizden önce iman etmiş olan kardeşlerimizi bağışla." (59 Haşr 10)

٩٤٨- وعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا، أَنَّ رَجُلاً قال للنَّبِيِّ ﷺ : إنَّ أُمِّي افْتُلِتَتْ نَفْسها، وأُرَاهَا لَو تَكلَّمَتْ، تَصَدَّقَتْ، فهَل لها أجْرٌ إن تَصدَّقْتُ عَنْهَا ؟ قال: نَعَمْ .

948: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e bir adam: - Annem ansızın öldü. Zannediyorum ki eğer konuşabilseydi sadaka verilmesini vasiyet ederdi. Şimdi ben onun adına sadaka versem sevabı ona varır mı? diye sordu. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de: Evet, cevabını verdi. (Buhari, Cenaiz 95, Müslim, Zekat 51)

٩٤٩- وعن أبي هريْرَةَ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: إذا مَاتَ الإنسَانُ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إلاَّ مِنْ ثَلاثٍ: صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالحٍ يَدْعُو له .

949: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir insan ölünce ameli kesilir, defteri kapanır. Ancak şu üç grubun defterleri kapanmaz;

(1) Sadakai cariye: Kullanım ve sevabı devam eden sadakalar, vakıflar (çeşme, cami, yol, köprü, vs. gibi)

(2) Kendisinden istifade edilen ilim

(3) Ölünün ardından dua eden hayırlı evlat."

BÖLÜM: 163

MÜSLÜMAN ÖLÜLERİ HAYIRLA ANMAK

٩٥٠- عن أنسٍ ﷺ قال: مَرُّوا بجنَازَةٍ، فَأَثْنَوا عَلَيْهَا خَيْراً، فقال النبيُّ ﷺ : (وَجبَتْ). ثم مَرُّوا بِأُخْرَى، فَأَثْنَوْا عليها شَرًّا، فقَالَ النَّبِيُّ ﷺ : (وَجبَتْ)، فَقَالَ عُمَر بنُ الخَطَّابِ ﷺ : ما وجَبَتْ؟ قَالَ: هَذا أَثْنَيْتُمْ عَلَيْهِ خيراً، فَوَجَبَتْ لَهُ الجَنَّةُ، وهذا أَثنَيتُم عليه شَرًّا، فَوَجَبَتْ لَهُ النَّارُ، أَنتُم شُهَداءُ الله في الأَرضِ .

950: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Günün birinde Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanından cenaze ile geçtiler. Sahabe de onu hayırla

andılar. Bunun üzerine peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): “Kesinleşti” buyurdu. Sonra bir cenaze daha geçti. Onun da fenalığını söylediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yine “Kesinleşti” buyurdu. Bunun üzerine Ömer ibnül Hattab: Ne kesinleşti Ya Rasûlallah, diye sordu. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)’de şöyle buyurdu:

“Önce geçen cenazeyi hayırla yadettiniz, bu sebeple onun cennete girmesi kesinleşti, ve diğer geçen cenazeyi kötülüğüyle yadettiniz, bu sebeple onun cehenneme girmesi kesinleşti. Çünkü siz mü’minler yeryüzünde Allah’ın şahitlerisiniz.” (Buhari, Cenaiz 86, Müslim, Cenaiz 60)

٩٥١- وعن أبي الأسودِ قال: قَدِمْتُ المَدِينَةَ، فَجَلَسْتُ إلى عُمَرَ بنِ الخَطَّاب رضي الله عنه فَمَرَّتْ بِهِمْ جِنَازَةٌ، فَأُثني على صَاحِبِها خَيْراً، فقال عُمَرُ: وَجَبَت، ثم مُرَّ بِأُخْرَى، فَأُثنِي على صَاحِبِها خَيراً، فَقَالَ عُمَرُ: وجبَت، ثم مُرَّ بِالثَالِثَةِ، فَأُثنِي على صَاحِبِها شَرا، فقَالَ عُمَرُ: وَجَبَتْ، قَالَ أَبُو الأَسْوَدِ: فَقُلْتُ: وما وجَبَتْ، يَا أَمِيرَ المُؤمِنِينَ؟ قال: قُلْتُ كما قَالَ النَّبِيّ صلى الله عليه وسلم : أَيُّمَا مُسلِم شَهد لهُ أَربَعَةٌ بِخَيْر، أَدخَلَهُ الله الجَنَّة فَقُلنَا: وثَلاَثَةٌ؟ قال: (وثَلاَثَةٌ) فقلنا: واثنَانِ؟ قال: (واثنَانِ) ثُمَّ لَمْ نَسْأَلْهُ عَنِ الواحِدِ.

951: Ebul Esved (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: Medine’ye geldiğinde Hz. Ömer’in yanında oturuyordum. Yanımızdan bir cenaze geçti. Bu kimse hayırla anıldı. Bunun üzerine Ömer “Kesinleşti” dedi. Sonra bir başka tabut daha geçti. Onun içindeki de hayırla anıldı. Ömer yine “Kesinleşti” dedi. Daha sonra üçüncü bir tabut geçti, o da kötülükle anıldı. Ömer yine “Kesileşti” dedi. Bu defa ben kendisine: Ne kesinleşti ey mü’minlerin emiri! dedim. O da şöyle cevap verdi: Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’in buyurduğu gibi söyledim. Çünkü o: “Bir müslüman hakkında dört kişi hayırla şahitlikte bulunursa Allah onu cennete kor” buyurmuştu. Biz kendisine: Peki üç kişi şehadet ederse? dedik. “Üç kişi şehadet ederse de aynıdır” buyurdu. Ya iki kişi şehadet ederse? dedik. “İki kişi de şehadet etse yine aynıdır” buyurdu. Artık bir kişinin şahidliğini de sormadık. (Buhari, Cenaiz 86)

BÖLÜM: 164

KÜÇÜK ÇOCUKLARI ÖLENİN KAZANACAKLARI SEVAP

٩٥٢- عن أنسٍ رضي الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله صلى الله عليه وسلم : مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَمُوتُ له ثَلاثَةٌ لم يَبلُغُوا الحِنْثَ، إلاَ أَدْخَلَهُ الله الجَنَّةَ بِفَضْلِ رَحْمَتِهِ إيَّاهُمْ .

952: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Henüz ergenlik çağına ulaşmamış üç

çocuğu ölen herhangi bir müslümanı Allah çocuklara olan şefkat ve merhametinden dolayı cennetine koyar.” (Buhari, Cenaiz 6, Müslim, Birr 153)

٩٥٣- وعن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا يَمُوتُ لأَحَدٍ مِنَ المُسْلِمِينَ ثَلاثَةٌ مِنَ الوَلَدِ لا تَمَسُّه النَّارُ إلاَّ تَحِلَّةَ القَسَمِ

953: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Herhangi bir müslümanın ergenlik çağına ulaşmadan üç çocuğu ölürse o kimseye cehennem ateşi ancak yemin yerini bulacak kadar bir süre dokunur.” (Buhari, Cenaiz 6, Müslim, Birr 150)

٩٥٤- وعن أبي سعيد الخُدْرِيِّ ﷺ قال: جاءَتِ امرأَةٌ إلى رَسُولِ الله ﷺ فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ الله ذَهَبَ الرِّجَالُ بِحَدِيثِكَ، فَاجْعَلْ لَنَا مِنْ نَفْسِكَ يَوْماً نَأْتِيكَ فيهِ تُعَلِّمُنَا مِمَّا عَلَّمَكَ اللهُ، قَالَ: اجْتَمِعْنَ يَوْمَ كَذَا وَكَذَا فَاجْتَمَعْنَ، فَأَتَاهُنَّ النبيّ ﷺ فَعَلَّمَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَهُ الله، ثُمَّ قَالَ: مَا مِنكُنَّ مِنِ امْرَأَةٍ تُقَدِّمُ ثَلاثَةً مِنْ الوَلَدَ إلاَّ كَانُوا لَهَا حِجَاباً مِنَ النَّارِ فَقَالَتِ امْرَأَةٌ: وَاثْنَيْنِ؟ فَقَالَ رَسُولُ الله ﷺ : وَاثْنَيْنِ .

954: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir kadın Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’e geldi ve: -Ey Allah’ın Rasulü, senin sözünden hep erkekler istifade ediyor. Biz kadınlara da bir gün ayır, o gün toplanalım, Allah’ın öğrettiklerinden bize de öğret, dedi. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem):

- Peki şu gün şurada toplanınız, dedi.

Kadınlar toplandılar. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) gidip Allah’ın kendisine öğrettiklerinden onlara da öğretti. Sonra onlara:

“Sizden ergenlik çağına ulaşmamış üç çocuğunu kim ahirete göndermişse Allah o çocukları anneleri için cehenneme karşı siper yapar”, dedi. Kadınlardan biri: Bu durum iki çocuk gönderenler için de geçerli midir? dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’de: “Evet iki çocuk için de geçerlidir” cevabını verdi. (Buhari, İlim 36, Müslim, Birr 152)

BÖLÜM: 165

ZALİM VE AZABA UĞRAYANLARIN YAKINLARINDAN GEÇERKEN KORKUP AĞLAYIP ALLAH’A SIĞINMAK

٩٥٥- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا: أنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ لأَصْحَابِهِ يَعْنِي لَمَّا وَصَلُوا الحِجْرَ: دِيَارَ ثمُودَ : لا تَدْخُلُوا عَلى هؤُلاَءِ المُعَذَّبِينَ إلاَّ أَنْ تكونُوا بَاكِينَ، فَإنْ لَمْ تكُونُوا بَاكِينَ، فَلا تَدْخُلُوا عَلَيْهِمْ، لا يُصِيبُكُمْ مَا أَصَابَهُمْ . وفي روايةٍ قال: لمَّا مَرَّ رَسُولُ

اللهِ بِالحِجْرِ قال: لا تَدْخُلُوا مَسَاكِنَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ أَنْ يُصِيبَكُمْ مَا أَصَابَهُمْ إِلاَّ أَنْ تَكُونُوا بَاكِينَ . ثم قَنَّعَ رَسُولُ اللهِ رَأْسَهُ وَأَسْرَعَ السَّيْرَ حَتى أَجَازَ الوَادي.

955: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Semûd kavminin ülkesi olan Hıcr denilen yere varınca şöyle hitap etti:

“Siz Azaba uğrayan bu kavmin yurdundan çabucak ağlayarak geçin. Ağlamayacaksanız girmeyiniz de onların başına gelen azab size de gelmesin.” (Buhari, Salat 53, Müslim, Zühd 39)

Başka bir rivayette Hıcr’e vardığı zaman Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’in şöyle buyurduğu bildirilmektedir. “Kendilerine zulmedenlerin yurduna ağlayarak girin. Yoksa onların başına gelen sizin de başınıza gelebilir.” Sonra Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) başını örttü ve vadiyi süratle geçti. (Buhari, Enbiya 17, Müslim, Zühd

YOLCULUK EDEBLERİ KİTABI

BÖLÜM: 166

YOLCULUĞA PERŞEMBE GÜNÜ VE ERKEN ÇIKMA GEREĞİ

٩٥٦- عن كعبِ بن مالكٍ ﵁، أنَّ النبيَّ ﷺ خَرَجَ في غَزْوَةِ تَبُوكَ يَوْمَ الخَمِيسِ وَكَانَ يُحِبُّ أَنْ يَخْرُجَ يَوْمَ الخَمِيسِ . وفي روايةٍ في (الصحيحين): لقَلَّمَا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَخْرُجُ إلاَّ في يَوْمِ الخَمِيسِ .

956: Ka’b ibni Malik (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Tebük Gazvesine Perşembe günü çıktı. zaten genellikle Perşembe günü sefere çıkmayı severdi. (Buhari, Cihad 103)

* Buhari ve Müslim’in değişik bir rivayeti şöyledir: Perşembe gününden başka günlerde Rasûlullah’ın sefere çıktığı pek nadirdir. (Buhari, Cihad 103, Müslim, Cihad 77)

٩٥٧- وعن صَخْرِ بنِ وَدَاعَةَ الغامِدِيِّ الصَّحَابِيِّ ﵁، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: اللَّهُمَّ بَارِكْ لأُمَّتِي في بُكُورِهَا، وَكَانَ إذَا بَعَثَ سَرِيَّةً أَوْ جَيشاً بَعَثَهُم مِنْ أَوَّلِ النَّهَارِ، وَكَانَ صَخْرٌ تَاجِراً، فَكَانَ يَبْعَثُ تِجَارَتَهُ أَوَّلَ النَّهَارِ، فَأَثْرَى وَكَثُرَ مَالُهُ .

957: Sahabi Sahr ibni Vedaa el-Gamidi (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Allah’ım ümmetimin erken kalkıp işine gücüne gidenlerin işlerinde ve rızıklarında bereketler ihsan eyle.” Ravi diyor ki: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Seriyye veya ordu gönderdiği zaman sabah erkenden gönderirdi. Sahr’da tüccardı, ticaret mal ve kervanlarını

sabah erkenden yola çıkarır, işine erkenden başlardı.Bu sebeple malı çoğaldı ve büyük servet sahibi oldu. (Ebu Davud, Cihad 78, Tirmizi, Büyu 6)

BÖLÜM: 167

YALNIZ YOLCULUK YAPMAMAK

٩٥٨- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : لَوْ أَنَّ النَّاسَ يَعْلَمُونَ مِنَ الْوَحْدَةِ مَا أَعْلَمُ، ما سَارَ رَاكِبٌ بِلَيْلٍ وَحْدَهُ .

958: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İnsanlar yalnız başına yolculuk yapmanın ne kadar sakıncalı olduğunu bir bilselerdi hiçbir binek sahibi gece yolculuğuna yalnız çıkmazdı." (Buhari, Cihad 135)

٩٥٩- وعن عمرو بن شُعَيْبٍ، عن أبيه، عن جَدِّهِ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسولُ الله ﷺ : الرَّاكِبُ شَيْطَانٌ، والرَّاكِبَانِ شيطَانَانِ، وَالثَّلاثَةُ رَكبٌ .

959: Amr ibni Şuayb (Allah Ondan razı olsun)'ın babası yoluyla dedesinden rivayet ettiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir yolcuya bir şeytan arkadaş olur. İki yolcuya iki şeytan arkadaş olur. Üç yolcu ise bir kervandır."

٩٦٠- وعن أبي سعيدٍ وأبي هُريرةَ رضي الله عنهما قَالا: قَالَ رسولُ الله ﷺ : إذَا خَرَجَ ثَلاثَةٌ فِي سَفَرٍ فَليُؤَمِّرُوا أَحَدَهم .

960: Ebu Said ve Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Üç kimse yolculuğa çıkarsa aralarında birini başkan seçsinler." (Ebu Davud, Cihad 80)

٩٦١- وعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال: خَيْرُ الصَّحَابَةِ أَرْبَعَةٌ، وَخَيْرُ السَّرَايَا أَرْبَعُمِائَةٍ، وَخَيرُ الجُيُوشِ أَرْبَعَةُ آلافٍ، وَلَنْ يُغْلَبَ اثْنَا عَشَرَ أَلفاً مِنْ قِلَّةٍ .

961: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Arkadaşlığın en hayırlısı dört kişiden oluşandır. Harbe gönderilen birliklerin en hayırlısı dört yüz kişi olandır. Orduların en hayırlısı ise dört bin kişiden meydana gelendir. Mevcudu on iki bine varan ordunun mağlubiyeti sayısının azlığından değil başka sebeplerdendir." (Buhari, Cihad 83)

BÖLÜM: 168

YOLCULUKTA YÜRÜMEK VE KONAKLAMAK

٩٦٢- عن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ :إذا سَافَرْتُم في الخِصْبِ فَأَعْطُوا الإبِلَ حَظَّهَا مِنَ الأَرْضِ، وَإذا سَافَرْتُمْ في الجَدْبِ، فَأَسْرِعُوا عَلَيْهَا السَّيْرَ، وبَادروا بِهَا نِقْيَهَا، وإذَا عَرَّسْتُمْ، فَاجتَنِبُوا الطَّرِيقَ، فَإنَّهَا طُرقُ الدَّوَابِّ وَمَأْوَى الهَوَامِّ بِاللَّيْلِ .

962: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Otu bol olan yerlerde yolculuk yaptığınız zaman otlardan istifade etmeleri için hayvanlarınıza da imkan verin. Kurak zamanlarda ve bölgelerde yola çıkmışsanız hayvanlarınızı gideceği yere çabucak varmaları için hızlıca sürün. Gece yatmak için mola verecek olursanız yoldan ayrılıp bir kenara çekilip istirahatınızı yapın zira yol üzeri geceleyin hayvanların güzergahı ve haşeratın sığınağıdır. (Müslim, İmara 178)

٩٦٣- وعن أبي قَتَادَةَ ﷺ ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ الله ﷺ إذا كَانَ في سَفَرٍ، فَعَرَّسَ بِلَيْلٍ اضْطَجَعَ عَلى يَمِينِهِ، وَإذا عَرَّسَ قُبَيْلَ الصُّبْحِ نَصَبَ ذِرَاعَهُ، وَوَضَعَ رَأْسَهُ عَلى كَفِّهِ.

963: Ebu Katade (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yolculuğa çıkar da geceleyin konaklayacak olursa sağ yanının üzerine yatardı. Sabaha karşı mola verirse sağ dirseğini diker, başını avucunun içine koyardı. (Müslim, Mescid 313)

٩٦٤- عن أنسٍ ﷺ ، قَالَ: قَالَ رسولُ الله ﷺ : عَلَيْكُمْ بِالدُّلْجَةِ، فَإنَّ الأَرْضَ تُطْوَى بِاللَّيْلِ .

964: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Geceleyin yolculuk yapmaya bakınız. Çünkü gece yolculuğunda rahatça yol alınır, yol kısaymış gibi gelir.” (Ebu Davud, Cihad 57)

٩٦٥- وعن أبي ثَعْلَبَةَ الخُشَنِيِّ ﷺ قال: كَانَ النَّاسُ إذا نَزَلُوا مَنْزِلاً تَفَرَّقُوا في الشِّعَابِ وَالأَوْدِيَةِ. فقالَ رسولُ الله ﷺ : إنَّ تَفَرُّقَكُمْ في هَذِهِ الشِّعَابِ وَالأَوْدِيَةِ إنَّمَا ذلِكُمْ مِنَ الشَّيْطَانِ. فَلَمْ يَنْزِلُوا بَعْدَ ذَلِكَ مَنْزِلاً إلاَّ انْضَمَّ بَعْضَهُمْ إلى بَعْضٍ .

965: Ebu Sa’lebe el Huşenî (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Sahabiler bir yerde konakladılar mı dere boylarına ve dağ yollarına dağılırlardı. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Sizin bu şekilde dağ yollarına ve dere boylarına dağılmanız şeytanın vesvese ve aldatmasındandır” buyurdu. O günden sonra sahabiler konakladıkları yerlerde birbirlerinden hiç ayrılmadılar. (Ebu Davud, Cihad 88)

٩٦٦- وعَنْ سَهْلِ بنِ عمرو- وَقيل: سَهْلِ بن الرَّبِيعِ بنِ عَمْرٍ والأنصَارِيِّ المَعْرُوفِ بابنِ الحَنْظَلِيّةِ، وَهُوَ مِنْ أَهْلِ بَيْعَةِ الرِّضْوَانِ ﷺ ، قالَ: مرَّ رسولُ الله ﷺ بِبَعِيرٍ قَدْ لَحِقَ

ظَهْرُهُ بِبَطْنِهِ، فقال: اتَّقُوا اللهَ فِي هذه البَهَائِمِ المُعْجَمَةِ، فَارْكَبُوهَا صَالِحَةً، وَكُلُوهَا صَالِحَةً .

966: Rıdvan beyatında bulunan Hanzaliyye oğlu diye anılan Sehl İbni Rebi ibni Amr el-Ensari (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) karnı sırtına yapışmış, böğürleri göçmüş bir devenin yanından geçti ve: "Konuşamayan bu hayvanlar hakkında Allah'tan korkunuz. Besili ve semiz olarak binin ve yine besili ve semiz olarak kesip yiyin" buyurdu. (Ebu Davud, Cihad 44)

٩٦٧- وعَنْ أبي جعفرٍ عبدِ الله بنِ جعفرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ، قالَ: أَرْدَفَني رسولُ الله ﷺ ، ذاتَ يَوْمٍ خَلْفَه، وَأَسَرَّ إِلَيَّ حَدِيثاً لا أُحَدِّث بِهِ أَحَداً مِنَ النَّاسِ، وكانَ أَحَبَّ مَا اسْتَتَرَ بِهِ رسولُ الله ﷺ لِحَاجَتِهِ هَدَفٌ أَوْ حَائِشُ نَخْلٍ . يَعْني: حَائِطَ نَخْلٍ. رواه مسلم هكذا مختصراً.

وزاد فِيهِ البَرْقاني، بإسناد مسلم بعد قوله: حَائِشُ نَخْلٍ: فَدَخَلَ حَائِطاً لِرَجُلٍ مِنَ الأنصارِ، فإذا فِيهِ جَمَلٌ، فَلَمَّا رَأَى رسولَ الله ﷺ ، جَرْجَرَ وَذَرَفَتْ عَيْنَاهُ، فَأَتَاهُ النبيُّ ، فَمَسَحَ سَرَاتَهُ - أَي: سَنَامَهُ، وَذِفْرَاهُ فَسَكَنَ، فقال: مَنْ رَبُّ هذا الجمَلِ، لِمن هذا الجَمَلُ؟ فَجَاءَ فَتىً مِنَ الأنصارِ فقالَ: هذا لي يا رسولَ الله: فقالَ: أَفلا تَتَّقِي اللهَ فِي هذِهِ البَهِيمَةِ التي مَلَّكَكَ الله إياهَا؟ فإنَّهُ يَشْكُو إليَّ أَنَّكَ تُجِيعُهُ وَتُدْئِبُهُ .

967: Ebu Cafer Abdullah ibni Cafer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Günün birinde Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) beni terkisine = Binit hayvanının arkasına aldı ve kimseye söylemeyeceğim bir sır verdi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in abdest bozmak için saklanacağı en uygun yer tepe arkası veya hurma bahçelerinin duvarlarının arkası idi. (Müslim böylece kısa olarak nakletti. Müslim, Hayz 79)

Rasûlullah, Ensardan bir adamın bahçesine girdi. Baktı ki orada bir deve var. Deve peygamberi görünce inledi ve gözleri yaşardı. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) devenin yanına gidip kulak ve hörgücünü şefkatle okşadı. Deve inlemesini kesti, bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem):

- Bu devenin sahibi kimdir? Veya bu deve kimindir? Diye sordu. Ensardan bir genç geldi ve bu deve benimdir, dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de:

- Allah'ın sana verdiği bu deve hakkında Allah'tan korkmuyor musun? O senin kendisini aç bıraktığını ve çok yorduğunu bana haliyle şikayet ediyor" buyurdu. (Ebu Davud, Cihad 44)

٩٦٨- وعن أنسٍ ﷺ ، قال: كُنَّا إذا نَزَلْنَا مَنْزِلاً، لا نُسَبِّحُ حَتَّى نَحُلَّ الرِّحَالَ .

968: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir yerde konakladığımız zaman develerin yüklerini çözüp eğerlerini alıp onları rahatlatmadan namaza durmazdık. (Ebu Davud, Cihad 44)

BÖLÜM: 169

YOLCULUK ARKADAŞINA YARDIM ETMEK

قال رَسُولَ اللَّهِ ﷺ : (وَاللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كان الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أخيهِ.)

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem)buyururlar ki; "Kim mü'min kul din kardeşinin yardımında olduğu sürece Allah da o kulun yardımındadır." (Müslim, zikir 38)

وقال رسولُ اللَّهِ ﷺ : (كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ .)

Peygamber efendimiz(sallallahu aleyhi vesellem)buyururlar ki; "Dine dayalı her güzel iş sadaka sevabı kazandırır." (Buhari Edeb 33)

٩٦٩- وعن أبي سعيدٍ الخُدْرِيِّ ﷺ ، قال: بيْنَمَا نَحْنُ فِي سَفَرٍ إذ جَاءَ رَجُلٌ عَلى رَاحِلَةٍ لَهُ، فَجَعَلَ يَصرِفُ بَصرَهُ يَمِيناً وَشِمَالاً، فقالَ رسولُ الله ﷺ : مَنْ كانَ مَعَهُ فَضلُ ظَهْرٍ، فَلْيَعُدْ بِهِ عَلى مَنْ لاَ ظَهْرَ له، وَمَنْ كَانَ لَهُ فَضْل زَادٍ، فَلْيَعُدْ بهِ على مَن لاَ زَادَ له. فَذَكَرَ مِنْ أَصْنَافِ المال ما ذَكَرَهُ، حَتَّى رَأَيْنَا، أَنَّهُ لا حَقَّ لأَحَدٍ مِنَّا فِي فَضْلٍ

969: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'le bir yolculukta bulunduğumuz sırada devesine binmiş bir adam çıkageldi. Sağına soluna bakınmaya başladı. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Yanında fazla binek hayvanı olan hayvanı olmayana versin. Fazla azığı olan da olmayana versin" diyerek her çeşit malı saydı. İşte o zaman biz müslümanın ihtiyacından fazla bir şey bulundurmaya ve saklamaya hakkı olmadığını anladık. (Müslim, Lukata 18)

٩٧٠- وعَنْ جابر ﷺ ، عَنْ رسولِ الله ﷺ ، أَنَّهُ أَرَادَ أَنْ يَغْزُوَ، فقال: يَا مَعْشَرَ المُهَاجِرِينَ والأنصَارِ. إنَّ مِنْ إخْوَانِكُمْ قَوْماً، لَيْسَ لَهُم مَالٌ، وَلا عَشِيرَةٌ، فَلْيَضمَّ أَحَدُكم إليْهِ الرَّجُلَيْنِ، أَوِ الثَّلاثَةَ، فَما لأَحَدِنَا مِنْ ظهرٍ يَحْمِلُه إلا عُقبَةٌ كَعُقْبَةٍ، يَعْني أَحَدِهِمْ . قال: فَضَمَمْتُ إليَّ اثْنَيْنِ أَوْ ثَلاثَةً مَا لي إلاَّ عُقْبَةٌ كَعقبَةِ أَحَدِهِمْ مِنْ جَمَلي.

970: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir gazaya çıkmak istediğinde bize "Ey Muhacirler ve Ensar topluluğu malı ve akrabası bulunmayan kardeşlerimiz vardır. Bundan dolayı sizden biriniz onlardan iki veya üç kimseyi yanına alsın" buyurdu.

Aslında bizlerin de ancak bir kişi ile nöbetleşerek binecek devemiz vardı. Cabir dedi ki: "Ben nöbetleşe binmek üzere iki veya üç kişi aldım. Benim de ancak onlardan biri gibi deveme nöbetleşe binme hakkım vardı." (Ebu Davud, Cihad 34)

٩٧١- وعنه قال: كانَ رسولُ الله ﷺ ، يتَخَلَّفُ فِي المَسِيرِ، فَيُزْجِي الضَّعِيفَ وَيُردف وَيَدعُو له.

971: Yine Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yolculuk esnasında arkadan yürür, zayıf hayvanları sürer, yürümekte güçlük çeken insanları terkisine bindirir ve onlara dua ederdi. (Ebu Davud, Cihad 94)

BÖLÜM: 170

YOLCULUKTA YAPILACAK DUALAR

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ لِتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ.﴾

“ Ve Allah bütün karşıt çiftleri de yaratandır ve bindiğiniz hayvanları ve gemileri de yaratan Odur ki böylece onların üzerlerine binip yerleşince Rabbinizin bunca nimetlerini hatırlayıp; bütün bunları bizim emrimize ve hizmetimize veren Allah ne yücedir, onu tüm noksanlıklardan tenzih ederiz, yoksa biz bunlara güç yetiremezdik, diyesiniz.” (43 Zuhruf 12-13)

٩٧٢- وعنِ ابنِ عمرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُما: أَنَّ رَسولَ الله ﷺ ، كانَ إذَا اسْتَوى على بَعِيرِهِ خَارِجاً إلى سَفَرٍ، كَبَّرَ ثَلاثاً، ثمَّ قالَ: سُبْحَانَ الذي سَخَّرَ لَنَا هذا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقرِنِينَ، وَإنّا إلى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ. اللّهُمَّ إنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هذا البِرَّ وَالتَّقْوَى، وَمِنَ العَمَلِ ما تَرْضَى. اللّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هذا وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ. اللّهُمّ أنتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ، وَالخَلِيفَةُ فِي الأَهْلِ.اللّهُمَّ إنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ السَّفَرِ، وَكَآبَةِ المَنظَرِ، وَسُوءِ المُنْقَلَبِ فِي المَالِ والأَهْلِ وَالوَلَدِ وَإذا رَجَعَ قَالَهُنَّ وَزَادَ فِيهِنَّ: آيِبُونَ تَائِبُونَ عَابِدُونَ لِرَبِّنَا حَامِدُونَ .

972: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yolculuğa çıkarken hayvanı üzerine binip iyice yerleşince üç tekbir alıp şöyle dua ederdi: “Bu biniti bizim hizmetimize vereni tesbih ve takdis ederiz yoksa biz buna güç yetiremezdik. Şüphesiz dönüp dolaşıp ona varacağız. Allah’ım bu yolculuğumuzda senden iyilik takva ve razı olacağın ameller işlemeyi nasib etmeni dileriz. Allahım bu yolcuğumuzu kolay kıl, uzağını yakın et. Allahım yolculuğumuzu kolaylaştır, yolumuzu kısalt, uzağını yakın et. Allahım yolculukta yardımcımız sensin, geride bıraktığımız çoluk çocuğumuzun koruyucusu da sensin. Allahım yolculuğun zorluklarından üzücü şeylerle

karşılaşmaktan ve dönüşte malımızda çoluk çocuğumuzda kötü haller görmekten sana sığınırım" der, dönüşünde de bunları okur ve şu cümleleri ilave ederdi: "Biz yolcular tevbe ederek Rabbimize ibadet ederek ve hamdederek dönüyoruz." (Müslim, Hac 425)

٩٧٣- وعن عبد الله بن سَرْجِسَ ﷺ قالَ: كانَ رسولُ الله ﷺ إذا سَافَرَ يَتَعَوَّذُ مِنْ وَعْثاءِ السَّفَرِ، وَكآبَةِ المُنْقَلَب، وَالحوْرِ بَعْدَ الكَوْنِ، وَدَعْوَةِ المَظْلُومِ، وَسُوءِ المَنْظَرِ فِي الأَهْلِ وَالمَالِ .

973: Abdullah ibni Sercis (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yolculuğa çıkarken: "Yolculuğun güçlüklerinden, üzücü manzaralarla karşılaşmaktan, yükselişten sonra düşüşten, mazlumun bedduasından ve dönüşte aile ve maldaki kötü görünümlerden Allah'a sığınırdı." (Müslim, Hac 426)

٩٧٤- وعن عَلِيِّ بن رَبِيعَة قال: شَهِدتُ عليَّ بن أبي طالبٍ ﷺ أُتِيَ بِدَابَّةٍ لِيَرْكَبَهَا، فَلَمَّا وَضَعَ رِجْلَهُ فِي الرِّكَابِ قال: بِسْمِ الله، فَلَمَّا اسْتَوَى عَلى ظَهْرِها قال: الحَمْدُ لِلَّهِ، ثم قال: ﴿سبحان الَّذِي سَخَّرَ لنَا هذا، وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنينَ وإنَّا إلى رَبِّنا لمُنْقَلِبُونَ﴾ ثُمَّ قَالَ: الحَمْدُ لِلَّهِ، ثَلاثَ مَرَّات، ثُمَّ قال: الله أَكْبَرُ، ثَلاثَ مَرَّاتٍ، ثُمَّ قالَ: سُبْحَانَكَ إنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فإنَّهُ لا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إلاَّ أَنْتَ، ثُمَّ ضَحِكَ، فَقِيلَ: يَا أَمِيرَ المُؤْمِنِينَ، مِنْ أَيِّ شَيْءٍ ضَحِكْتَ؟ قال: رَأَيْتُ النبيَّ ﷺ فَعَلَ كما فَعَلْتُ، ثُمَّ ضَحِكَ، فقلتُ: يا رسولَ الله مِنْ أَيِّ شَيْءٍ ضَحِكْتَ؟ قال: إنَّ رَبَّكَ يَعْجَبُ مِنْ عَبْدِهِ إذا قال: اغْفِرْ لي ذُنوبي، يَعْلَمُ أَنَهُ لاَ يَغْفِرُ الذُنُوبَ غَيْرِي .

974: Ali İbni Rabia (Allah Ondan razı olsun)'dan, şöyle demiştir: Ali ibni Ebi Talibi gördüm. Binmesi için hayvanı getirdikleri zaman ayağını üzengiye koyunca, Bismillah dedi. Hayvanın üzerine yerleşip doğrulunca: Elhamdulilillah dedi ve sonra şöyle dedi; "Bunu bizim hizmetimize vereni tesbih ve takdis ederiz, yoksa biz buna güç yetiremezdik. Biz şüphesiz Rabbimize döneceğiz", dedi üç defa Elhamdülillah, üç defa Allahü ekber dedi sonra da: "Ey Rabbim seni tesbih ederim. Ben kendime zulmettim, beni bağışla çünkü senden başka günahı bağışlayacak olan yoktur" ayetini okudu ve güldü. Bunun üzerine ey mü'minlerin emiri niçin güldün? dediler. O da şu cevabı verdi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in benim yaptığım gibi yaptığını ve benim güldüğüm gibi güldüğünü görmüş ve Ey Allah'ın Resulü niçin güldün? diye sormuştum: "Yüce Rabbin benden başka günahları bağışlayacak bir kimsenin olmadığını bilerek günahlarımızı bağışla diye dua eden kulundan razı olur" buyurmuştur, dedi. (Ebu Davud, Cihad 74, Tirmizi, Deavat 46)

BÖLÜM: 171

YOLCULUKTA TEKBİR VE TESBİH GETİRMEK

٩٧٥- عن جابرٍ ﷺ قال: كُنَّا إذا صعِدْنَا كَبَّرْنَا، وَإذا نَزَلْنَا سَبَّحْنَا .

975: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Biz yolculukta rampalara çıkarken "Allahü ekber", vadilere inişlerde de "Sübhanallah" derdik. (Buhari, Cihad 132)

٩٧٦- وعنِ ابنِ عُمرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُما قال : كانَ النبيُّ ﷺ وَجُيُوشُهُ إذا عَلَوُا الثَّنَايَا كَبَّرُوا، وَإذا هَبَطُوا سَبَّحوا.

976: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ve askerleri tepelere çıkarlarken "Allahüekber", düzlüklere indiklerinde de "Sübhanallah" diye tesbih ederlerdi. (Ebu Davud, Cihad 72)

٩٧٧- وعنهُ قال: كانَ النَبيُّ ﷺ إذا قَفَلَ مِنَ الحَجِّ أَوِ العُمْرَةِ كُلَّمَا أَوْفَى عَلى ثَنِيَّةٍ أَوْ فَدْفَدٍ كَبَّرَ ثَلاثاً، ثُمَّ قَالَ: لا إلهَ إلاَّ الله وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ المُلْكُ وَلَهُ الحَمْدُ، وَهُوَ على كُلِّ شَيْ قَدِيرٌ. آيِبُونَ تَائِبُونَ عَابِدُونَ سَاجِدُونَ لِرَبِّنَا حَامِدُونَ. صَدَقَ الله وَعْدَهُ، وَنَصرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الأحْزَابَ وَحْدَه .

وفي روايةٍ لمسلم: إذا قَفَلَ مِنَ الجُيوشِ أوِ السَّرَايَا أَو الحَجِّ أو العُمْرَةِ.

977: Yine İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Hac ve Umre'den dönerken her yokuş ve yüksek yere çıktığında üç kere "Allahüekber" der, sonra: "Allah'tan başka ilah yoktur, onun ortağı yoktur, mülk onundur, hamd ona mahsustur, onun her şeye gücü yeter. Artık dönüyoruz, günahlarımızdan tevbe, Allah'a ibadet, secde ve hamd ederiz. Allah verdiği sözü yerine getirdi, kuluna yardım etti ve o kudretiyle düşman ordularını hezimete uğratıp perişan etti" buyururdu. (Buhari, Cihad 158)

* Müslim'in değişik bir rivayetinde; "Büyük ve küçük harblerden veya hac ve umreden döndüğünde" kaydı yer almaktadır. (Müslim, Hac 428)

٩٧٨- وعن أبي هُريرَةَ ﷺ ، أَنَّ رَجُلاً قال: يا رسولَ الله، إنِّي أُرِيدُ أن أُسَافِرَ فَأَوصِنِي، قال : عَلَيْكَ بِتَقْوى الله، وَالتكْبِيرِ عَلى كلّ شَرَفٍ. فَلَمَّا وَلَّى الرَّجُل، قالَ : اللَّهُمَ اطْوِ لَهُ البُعْدَ، وَهَوِّنْ عَلَيْهِ السَّفَرَ .

978: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayete göre bir adam Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e: -Ey Allah'ın elçisi sefere çıkmak istiyorum, bana öğüt ver, dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de ona: "Allah'tan kork , her yüksek yere çıktığında Allahüekber de." buyurdu. Adam gittikten sonra

arkasından: "Allahım ona uzakları yakın et ve bu seferi ona kolay kıl" diye dua etti. (Tirmizi, Deavat 45)

٩٧٩- وعن أبي موسى الأشعَرِيِّ ﷺ قال: كنَّا مَعَ النبيِّ ﷺ في سَفَرٍ، فَكُنَّا إذا أَشرَفنَا علَى وَادٍ، هَلَّلنَا وَكبَّرْنَا وَارْتَفَعَتْ أَصوَاتنا، فقالَ النبيُّ : يَا أَيُّهَا النَّاسِ ارْبَعُوا علَى أَنْفُسِكُم، فإنَكم لا تَدعونَ أَصَمَّ وَلا غائِباً. إنَّهُ مَعَكم، إنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ .

979: Ebu Musa el Eş'ari (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Biz bir yolculukta Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'le beraberdik. Tepelere çıktıkça "Allahü ekber la ilahe illallah" diye yüksek sesle tekbir ve tehlil getirdik. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey insanlar kendinizi zorlamayınız. Zira siz sağıra ve yanınızda bulunmayan birine dua etmiyorsunuz. Allah daima sizinle beraberdir, işitir ve size sizden daha yakındır" buyurdu. (Buhari, Cihad 131)

BÖLÜM: 172

YOLCULUKTA DUA ETMEK

٩٨٠- عن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قالَ: قالَ رسُولُ الله ﷺ : ثَلاثُ دَعَوَاتٍ مُسْتَجَابَاتٌ لا شَكَّ فِيهِنَّ: دَعْوَةُ المَظْلُومِ، وَدَعْوَةُ المسافِرِ، وَدَعْوَةُ الوَالِدِ علَى وَلدِهِ .

980: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Üç dua vardır ki kabul edilmesinde şüphe yoktur. Mazlumun duası, yolcunun duası, ana babanın çocuğuna olan duası." (Ebu Davud, Vitir 29, Tirmizi, Birr 7)

BÖLÜM: 173

KORKU ANINDA DUA ETMEK

٩٨١- عن أبي موسى الأشعَرِيِّ ﷺ ، أنَّ رسولَ الله ﷺ كانَ إذا خَافَ قَوْماً قالَ: اللَّهُمَّ إنَّا نَجْعَلُكَ في نحورِهِمْ، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ .

981: Ebu Musa el Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir topluluktan kuşkulandığı zaman şöyle dua ederdi: "Allahım senin himayeni onlara karşı kalkan yapıyor bizi onlardan koru ve onların verecekleri zarardan da sana sığınıyoruz." (Ebu Davud, Vitir 30)

BÖLÜM: 174

KONAKLAMA YERİNDE YAPILACAK DUA

٩٨٢- عن خَولةَ بنتِ حَكِيمٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قالتْ: سَمِعْتُ رسولَ الله ﷺ يقولُ: مَنْ نَزَلَ مَنزِلاً ثمَّ قال: أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ الله التَّامَّاتِ مِنْ شَرِ مَا خَلَقَ، لَمْ يَضُرَّهُ شَيْءٌ حَتَّى يَرْتَحِلَ مِنْ مَنْزِلهِ ذلِكَ .

982: Havle binti Hakim (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken dinledim, dedi:

“Kim bir yerde konaklar da sonra tüm yarattıklarının şerrinden Allah’ın mükemmel ve tam olan kelimelerine (isim ve sıfatlarına) sığınırım derse konakladığı o yerden ayrılıncaya kadar hiçbir şey ona zarar veremez.” (Müslim, Zikir 54)

٩٨٣- وعنِ ابنِ عمرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهما قال: كانَ رسولُ الله ﷺ إذا سَافَرَ فَأَقْبَلَ اللَّيْلُ قال: يَا أَرْضُ، رَبِّي وَرَبُّكِ الله، أَعُوذُ بِاللّه مِنْ شَرِّكِ وَشَرِّ مَا فِيكِ، وَشَرِّ مَا خُلِقَ فِيكِ، وَشَرِّ مَا يَدِبُّ عَلَيْكِ، أَعُوذَ باللهِ مِنْ شَرِّ أَسَدٍ وأَسْوَدٍ، وَمِنَ الحَيَّةِ وَالعَقرَبِ، وَمِنْ سَاكِنِ البلَدِ، وَمِنْ وَالِدٍ وَمَا وَلَدَ .

983: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yolculukta iken gece olunca şöyle derdi:

“Ey yeryüzü senin de benim de Rabbim Allah’tır. Senin ve sende olan şeylerin şerrinden sende yaratılanların ve üzerinde gezip dolaşanların şerrinden Allah’a sığınırım. Yine arslanların, şahısların, yılanların, akreplerin şerrinden burada yaşayanların(toprakta yaşayan cinlerin), doğuranların(İblis) ve doğanların (şerrinden) Allah’a sığınırım.” (Ebu Davud, Cihad 75)

BÖLÜM: 175

YOLCULUKTAN ÇABUK DÖNMEK

٩٨٤- عن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ، أنَّ رسولَ الله ﷺ قال: السَّفَرُ قِطْعَةٌ مِنَ العَذَابِ، يَمنَعُ أَحَدَكم طَعَامَهُ، وَشَرَابَهُ وَنَوْمَهُ، فإذا قَضَى أَحَدُكُمْ نَهْمَتَه مِنْ سَفَرِهِ، فَلْيُعَجِّلْ إلى أَهْلِهِ

984: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Yolculuk bir çeşit azaptır. Doğru dürüst vaktinde yiyip içmekten sizi alıkor. Herhangi biriniz işini bitirince evine dönmekte acele etsin.” (Buhari, Umre 19, Müslim, İmare 179)

BÖLÜM: 176

YOLCULUKTAN EVE GÜNDÜZ DÖNMEK

٩٨٥- عن جابر ﷺ ، أَنَّ رسولَ اللهﷺ قالَ: إذا أَطالَ أَحَدُكُمْ الغَيْبَةَ فَلا يَطْرُقَّنَ أَهْلَهُ لَيْلاً . وفي روايةٍ: أنَّ رَسُولَ الله ﷺ نَهى أَنْ يَطْرُقَ الرَّجُلُ أَهْلَهُ لَيْلاً .

985: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Uzun bir süre ailesinden uzak kalan kimse evine geceleyin ansızın gelmesin." (Buhari, Nikah 130, Müslim, İmara 183)

Başka bir rivayette : Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Uzun bir süre ailesinden uzak kalan kimse evine geceleyin ansızın gelmesini yasakladı.

٩٨٦- وعن أَنسٍ ﷺ قَالَ: كانَ رسولُ الله ﷺ لا يطرُقُ أَهْلَهُ لَيْلاً، وَكانَ يَأْتِيهِمْ غُدْوَةً أَوْ عَشِيَّةً.

986: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir yolcuktan döndüğü zaman evine gece girmezdi. Kuşluk vakti veya akşamleyin gelirdi.

BÖLÜM: 177

YOLCUNUN DÖNÜŞTE NE SÖYLEYECEĞİ

٩٨٧- وعن أَنسٍ ﷺ قال: أَقْبَلْنَا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ ، حَتَّى إذا كُنَّا بِظَهْرِ المَدِينَةِ قال: آيِبُونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ فَلَمْ يَزَلْ يَقُولُ ذلِكَ حَتَّى قَدِمْنَا المَدِينَةَ .

987: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'le birlikte bir seferden dönüyorduk. Medine'yi görebilecek bir yere gelince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şunları söyledi:

"Seferden dönüyoruz. Günahlarımızdan dolayı tevbe ediyoruz. Rabbimize ibadet ve hamdediyoruz" Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bu sözü Medine'ye gelinceye kadar söylemeye devam etti.

BÖLÜM: 178

YOLDAN DÖNÜŞTE MESCİDE UĞRAMAK

٩٨٨- عن كعب بن مالك ﷺ: أَنَّ رسولَ الله ﷺ كانَ إذا قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ بَدأَ بالمَسْجِدِ فَرَكَعَ فِيهِ رَكْعَتَيْنِ.

988: Ka'b ibni Malik (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir yolculuktan döndüğü zaman ilk iş olarak mescide uğrar ve iki rekat namaz kılardı. (Buhari, Megazi 79, Müslim, Tevbe 53)

BÖLÜM: 179

KADININ TEK BAŞINA YOLCULUK YAPMAMASI

٩٨٩- عن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : لاَ يَحِلُّ لاِمْرَأَةٍ تُؤْمِنُ باللّه واليَوْمِ الآخِرِ تُسَافِرُ مَسيرَةَ يَوْمٍ ولَيْلَةٍ إلاَّ مَعَ ذِي مَحْرَمٍ عَلَيْهَا .

989: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah'a ve ahiret gününe inanmış bir kadının yanında kendisiyle evlenmesi haram olan bir yakını olmadan bir gün ve bir gecelik yolculuğa çıkması helal değildir." (Buhari, Taksir 4, Müslim, Hac 423)

٩٩٠- وعن ابنِ عباسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، أنّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ ﷺ يقولُ: لاَ يَخْلُوَنَّ رَجُلٌ بامْرَأَةٍ إلا وَمَعَهَا ذُو مَحْرَم، وَلا تُسَافِرُ المَرْأَةُ إلاَّ مَعَ ذِي مَحْرَم فقالَ لَهُ رَجُلٌ: يا رسولَ الله إنَّ امْرَأَتي خَرَجَت حَاجَّةً، وَإنِّي اكْتُتِبْتُ فِي غَزْوَةِ كَذَا وكَذَا ؟ قال: انْطَلِقْ فَحُجَّ مَعَ امْرَأَتِكَ .

990: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) : "Bir erkek yanında mahremi (ana, baba, kardeş, akraba) olmayan bir kadınla yalnız başına kalmasın. Hiçbir kadın da yanında kendisiyle evlenmesi haram olan bir yakını olmaksızın tek başına yolculuğa çıkmasın" buyurdu. Bunun üzerine bir sahabi:

-Ey Allah'ın Rasulü karım hac yapmak için yola çıkmaya hazırlandı. Ben de falan savaşa katılmak için yazıldım, dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Git hanımla birlikte hac yap" buyurdu. (Buhari, Nikah 111, Müslim, Hac 424)

FAZİLETLER BAHSİ

BÖLÜM: 180

KUR’AN OKUMANIN FAZİLETİ

٩٩١- عن أَبي أُمَامَةَ ﷺ قالَ: سَمِعْتُ رسولَ الله ﷺ يقولُ: اقْرَؤُوا القُرْآنَ فَإِنَّهُ يَأْتِي يَوْمَ القِيَامَةِ شَفِيعاً لأَصْحَابِهِ .

991: Ebu Ümame (Allah Ondan razı olsun), ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’i: “Kur’an okuyunuz, çünkü Kur’an kıyamet gününde kendisini okuyanlara şefaatçi olarak gelecektir” buyururken işittim demiştir. (Müslim, Müsafirin 253).

٩٩٢- وعَن النَوَّاسِ بن سَمعَانَ ﷺ قالَ: سَمِعتُ رسولَ الله ﷺ يقولُ: يُؤْتَى يَوْمَ القِيَامَةِ بالْقُرْآنِ وَأَهْلِهِ الذِينَ كَانُوا يَعْمَلُونَ بِه فِي الدُّنْيَا تَقدُمُهُ سورَةُ البَقَرَةِ وَآلِ عِمرَانَ، تُحَاجَّانِ عن صاحِبِهِمَا .

992: Nevvas ibni Sem’an (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’i: “Kur’an ve hayatlarını Kur’ana göre ayarlayanlar kıyamet günü mahşer yerine getirilirler. Bu sırada Bakara ve Al-i İmran sureleri kendilerini okuyup amel eden kimseler hakkında hayırlı şehadette bulunup savunabilmek için mücadele ederek o kimselerin önlerine gelirler” buyururken işittim. (Müslim, Müsafirin 253)

٩٩٣- وعن عثمانَ بنِ عفانَ ﷺ قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ: خَيركُم مَنْ تَعَلَّمَ القُرْآنَ وَعَلَّمهُ .

993: Osman ibni Affan (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Sizin en hayırlınız Kur’anı öğrenen ve öğretendir.” (Buhari, Fezailül Kur’an 21)

٩٩٤- وعن عائشةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قالتْ: قالَ رسولُ الله ﷺ : الَّذِي يَقرَأُ القُرْآنَ وَهُوَ ماهِرٌ بهِ مَعَ السَّفَرَةِ الكِرَامِ البَرَرَةِ، وَالَّذي يَقْرَأُ القُرْآنَ وَيَتَتَعْتَعُ فِيهِ وَهُوَ عليهِ شَاقٌّ له أَجْرانِ .

994: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Kur’anı gereği gibi güzel okuyan kimse Allahin peygamberlerine gönderilen elçi itaatkar meleklerle beraberdir. Kur’anı kekeleyerek zorlukla okuyan kimseye de iki kat sevap vardır.” (Buhari, Tevhid 52, Müslim, Müsafirin 243)

٩٩٥- وعن أبي موسى الأشْعَرِيِّ ﷺ قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : مَثَلُ المُؤمِنِ الَّذِي يَقْرَأُ القُرْآنَ مثلُ الأترجَّةِ: رِيحها طَيِّبٌ وَطَعمُها طَيِّبٌ، وَمثلُ المؤمِنِ الَّذِي لا يَقْرَأُ القُرْآنَ كَمَثَلِ التَّمرَةِ: لا رِيحَ لَها وَطَعْمها حُلْوٌ، وَمَثَلُ المُنَافِقِ الذي يَقْرَأُ القرْآنَ كَمَثَلِ الرَّيحَانَةِ: رِيحها طَيِّبٌ وَطَعْمها مُرّ، وَمَثَلُ المُنَافِقِ الذي لا يَقْرَأُ القرآنَ كمَثَلِ الحَنْظَلَةِ: لَيْسَ لَها رِيحٌ وَطَعمُهَا مُرٌّ .

995: Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kur'an okuyan mümin turunçgiller gibidir. Kokusu hoş, tadı güzeldir. Kur'an okumayan mümin hurma gibidir. Kokusu yoktur, tadı güzeldir. Kur'an okuyan münafık reyhan (fesleğen) gibidir. Kokusu hoş fakat tadı acıdır. Kur'an okumayan münafık Ebu Cehil karpuzu gibidir, kokusu yoktur ve tadı da acıdır." (Buhari, Et'ıme 30, Müslim, Müsafirin 243)

٩٩٦- وعن عمرَ بنِ الخطابِ ﷺ ، أنَّ النَّبِيَّ ﷺ قال: إنَّ الله يَرفَعُ بِهَذا الكِتَابَ أَقواماً وَيَضَعُ بِهِ آخَرين .

996: Ömer ibni Hattab (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah şu Kur'an'la amel edip hayatlarını onunla ayarlayan toplumları yükseltir. Onun izinden gitmeyip onu arkalarına atanları da alçaltır." (Müslim, Müsafirin 269)

٩٩٧- وعنِ ابنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عنِ النَّبيِّ ﷺ قال: لا حَسَدَ إلاَّ فِي اثنَتَيْنِ: رَجُلٌ آتاهُ الله القُرآنَ، فهوَ يقومُ بِهِ آناءَ اللَّيْلِ وآناءَ النَّهارِ، وَرَجُلٌ آتاهُ الله مَالاً، فَهُوَ يُنْفِقهُ آناءَ اللَّيْلِ وَآناءَ النهارِ .

997: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sadece şu iki kimseye imrenilebilir, onlar gibi olmak istenebilir. Veya bu iki kimseye hased edilir ve bunlardaki bu nimetin yok olması istenir. Biri Allah'ın kendisine Kur'an bilgisi verdiği onunla gece gündüz meşgul olup gereğiyle amel eden kimsedir. Diğeri de Allah'ın kendisine mal verdiği ve bu malı gece gündüz onun yolunda harcayan kimsedir." (Buhari, İlim 15, Müslim, Müsafirin 266)

٩٩٨- وعنِ البَرَاءِ بنِ عَازِبٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قالَ: كَانَ رَجُلٌ يَقرأُ سورَةَ الكَهْفِ، وَعِنْدَهُ فَرَسٌ مَربوطٌ بِشَطَنَيْنِ، فَتَغَشَّته سَحَابَةٌ فَجعَلَتْ تَدنُو، وَجعَلَ فَرَسُه يَنْفِر مِنها. فَلَمَّا أَصبَحَ أَتَى النَّبِيَّ e،فَذَكَرَ ذلكَ لَهُ، فقالَ: تِلْكَ السَّكِينَةُ تَنَزَّلَتْ للقُرآنِ

998: Bera ibni Azib (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir adam Kehf suresini okuyordu. Yanında atı da iki iple bağlı duruyordu. Bu adamın üzerine bir bulut geldi ve ona yaklaşmaya başladı. Atı da bundan ürktü. Sabah olunca adam Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "O sekînedir = Rahmet ve huzurdur. Kur'an okuduğun için inmiştir" buyurdu. (Buhari, Fezail Kur'an 11, Müslim, Müsafirin 240)

٩٩٩- وعن ابنِ مسعودٍ ﷺ قالَ: قالَ رسولُ اللهِ ﷺ :مَنْ قَرَأَ حَرْفاً مِنْ كِتَابِ اللهِ فَلَهُ حَسَنَةٌ، والحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمثَالِهَا لا أَقُولُ: الم حَرفٌ، وَلكِن: أَلِفٌ حَرْفٌ، وَلامٌ حَرْفٌ، وَميمٌ حَرفٌ .

999: İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim Kur'an-ı Kerimden bir harf okursa onun için bir iyilik sevabı vardır. Her bir iyiliğin karşılığı da on sevaptır. Ben size Elif, lam, mim, bir harftir demiyorum. Bilakis elif başlı başına bir harf, lam aynen bir harf, mim de ayrıca bir harfdir." (Tirmizi, Fezailül Kur'an)

١٠٠٠- وعنِ ابنِ عباسٍ رَضِىَ اللهُ عَنْهُمَا قال: قالَ رسولُ اللهِ ﷺ : إنَّ الَّذِي لَيسَ فِي جَوْفِهِ شَيْءٌ مِنَ القُرْآنِ كالبَيْتِ الخَرِبِ .

1000: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kalbinde kafasında hafızasında hiçbir ayet bulunmayan kimse harab olmuş bir ev gibidir." (Tirmizi, Fezailül Kur'an 18)

١٠٠١- عن عبدِ اللهِ بن عَمْرو بن العاصِ رَضِىَ اللهُ عَنْهُمَا، عنِ النبيِّ ﷺ قال: يُقَالُ لِصَاحِبِ القُرْآنِ: اقْرَأْ وَارْتَقِ، وَرَتِّلْ كما كُنْتَ تُرَتِّلُ فِي الدُّنْيا، فَإِنَّ مَنْزِلَتَكَ عِنْدَ آخِرِ آيةٍ تَقْرَؤُها .

1001: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kur'an oku da yüksel, okuduğun nisbette cennet basamaklarından yukarı çık. Dünyada ağır ağır okuduğun gibi şimdi de ağır ağır oku. Şüphesiz senin cennette yerleşeceğin yer okuduğun ayetin son noktasıdır. Ne kadar okursan o kadar yükselirsin" (Ebu Davud, Vitir 20, Tirmizi Fezailül Kur'an 18)

BÖLÜM: 181

KUR'ANI SIK SIK TEKRARLAYIP UNUTULMAYA MAHKUM ETMEMEK

١٠٠٢- عَنْ أَبي مُوسَى ﷺ عَنِ النَبِيِّ ﷺ قال: تَعَاهَدُوا هذا الْقُرْآنَ، فَوَالَّذِي نَفسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَهُوَ أَشَدُّ تَفَلُّتاً مِنَ الإبِلِ فِي عُقُلِهَا .

1002: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Şu Kur'anı her vakit okuyup tekrarlayınız. Muhammed'in canını ﷻ elinde tutan Allah'a yemin ederim ki Kur'an'ın hafızadan çıkıp kaçması kösteklenmiş, bağlanmış devenin ipinden kaçmasından daha hızlıdır." (Buhari, Fezailül Kur'an 23, Müslim Müsafirin 231)

١٠٠٣- وعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِىَ اللهُ عَنْهُمَا، أنَّ رسولَ اللهِ ﷺ قال: إنَّمَا مَثَلُ صَاحِبِ القُرْآنِ كَمَثَلِ الإبِلِ المُعَقَّلَةِ، إنْ عَاهَدَ عَلَيْها، أَمْسَكَهَا، وَإنْ أطْلَقَهَا، ذَهَبَتْ .

1003: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kur'anı ezberleyen kimse bağlı devenin sahibine benzer. Deve sahibi onu sık sık gözetirse elinde tutabilir. Eğer onunla ilgilenmezse kaçıp gider." (Buhari, Fezailül Kur'an 23, Müslim, Müsafirin 226)

BÖLÜM: 182

SESİ KUR'ANLA SÜSLEMEK VE SESİ GÜZEL OLANDAN KUR'AN OKUMASINI İSTEMEK

١٠٠٤- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ؓ قال: سمِعتُ رسولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: مَا أَذِنَ اللهُ لِشَيْءٍ مَا أَذِنَ لِنَبِيٍّ حَسَنِ الصَّوْتِ يَتَغَنَّى بِالْقُرْآنِ يَجْهَرُ بِهِ

1004: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun), Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim, demiştir. "Allah, Kur'an-ı Kerimi açıktan güzelce okuyan güzel sesli peygamberini dinleyip razı olduğu kadar hiçbir şeyi dinleyip razı olmamıştır." (Müslim, Müsafirin 234)

١٠٠٥- وعن أبي موسى الأشْعَرِيِّ ؓ ، أَنَّ رسولَ اللهِ ﷺ قالَ لَهُ: لَقَدْ أُوتِيتَ مِزْمَاراً مِنْ مَزَامِيرِ آلِ دَاوُدَ .

وفي روايةٍ لمسلمٍ: أنَّ رسولَ اللهِ ﷺ قالَ لَهُ: لَوْ رَأَيْتَنِي وَأنا أَسْتَمِعُ لِقِرَاءَتِكَ الْبَارِحَةَ .

1005: Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kendisine şöyle dedi: "Ey Ebu Musa Davut peygambere verilen güzel seslerden sana da bir nağme verilmiştir." (Buhari, Fezailül Kur'an 31, Müslim, Müsafirin 235)

* Müslim'in bir rivayeti şöyledir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ebu Musa'ya şöyle dedi: "Dün gece senin Kur'an okuyuşunu dinlerken beni bir görseydin...."

١٠٠٦- وعنِ الْبَرَاءِ بنِ عَازِبٍ رَضيَ اللهُ عَنْهُمَا قالَ: سمعتُ النبيَّ ﷺ قَرَأَ فِي الْعِشَاءِ بِالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ، فَمَا سَمِعْت أَحَداً أَحْسَنَ صَوْتاً مِنْهُ .

1006: Bera ibni Azib (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'i yatsı namazında "Vettini vezzeytuni" suresini okurken

dinledim. Ondan daha güzel sesli bir kimse işitmedim, görmedim. (Buhari, Ezan 102, Müslim, Salat 177)

١٠٠٧- وعنْ أبي لُبَابَةَ بَشِيرِ بنِ عبدِ المُنْذِرِ ﷺ، أنَّ النبيَّ ﷺ قال: مَنْ لَمْ يَتَغَنَّ بِالْقُرْآنِ فَلَيْسَ مِنّا .

1007: Ebu Lübabe Beşir ibni Abdulmünzir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kur'anı tecvid kurallarına göre ahenkle(güzel sesle) okumayan bizden değildir." (Ebu Davud, Vitir 20)

١٠٠٨- وعنِ ابنِ مَسْعودٍ ﷺ قَالَ: قَالَ لي النَّبِي ﷺ : اقْرَأْ عَلَيَّ الْقُرْآنَ ، فَقُلْتُ: يا رَسُولَ الله، أَقْرَأُ عَلَيْكَ وَعَلَيْكَ أُنْزِلَ؟! قال: إنِّي أُحِبُّ أنْ أَسْمَعَهُ مِنْ غَيْرِي. فَقَرَأْتُ عَلَيْهِ سُورَةَ النِّسَاءِ حَتَّى جِئْتُ إلى هذه الآية: ﴿فَكَيْفَ إذا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلى هؤُلاءِ شَهِيداً﴾ قال: حَسْبُكَ الآنَ. فَالْتَفَتُّ إِلَيْهِ، فَإِذَا عَيْنَاهُ تَذْرِفَانِ.

1008: Abdullah ibni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun) der ki: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bana "Kur'an oku" buyurdu. – Ya Rasûlallah Kur'an sana indirilmişken ben sana nasıl Kur'an okurum? Dedim. "Ben Kur'anı başkasından dinlemeyi çok severim" buyurdular. Bunun üzerine ben de kendilerine Nisa suresinden okudum. "Her ümmetten gerçek bir şahid seni de bunlara hakkıyla şahid getirdiğimiz zaman halleri nice olur."(4 Nisa 41) anlamındaki ayete gelince –Şimdilik yeter, buyurdular. Bir de baktım ki iki gözlerinden yaşlar(ümmetine olan rahmetinden dolayı)boşanıyordu. (Buhari, Fedailül Kur'an 33, Müslim, Müsafirin 247)

BÖLÜM: 183

BELİRLİ AYET VE SURELERİ OKUMAYA TEŞVİK

١٠٠٩- عن أبي سَعِيدٍ رافِعِ بنِ المُعَلَّى ﷺ قَالَ: قَالَ لي رَسُولُ الله ﷺ : أَلاَ أُعَلِّمُكَ أَعْظَمَ سُورَةٍ فِي الْقُرْآنِ قَبْلَ أَنْ تَخْرُجَ مِنَ المَسْجِدِ؟ فَأَخَذَ بِيَدِي، فَلَمَّا أَرَدْنا أَنْ نَخْرُجَ قُلْتُ: يَا رَسُولَ الله إنَّكَ قُلْتَ: لأُعَلِّمَنَّكَ أَعْظَمَ سُورَةٍ فِي الْقُرْآنِ؟ قَالَ: ﴿الحَمْدُ للهِ رَبِّ العَالَمِينَ﴾ هِيَ السَبْعُ المَثَاني وَالْقُرْآنُ الْعَظِيمُ الَّذي أُوتِيتُهُ.

1009: Ebu Saîd Râfi ibn Mualla (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana: "Mescidden çıkmadan önce sana Kur'an'daki en büyük sureyi öğreteyim mi?" dedi ve elimi de tuttu mescidden çıkmak üzere iken ben: Ey Allah'ın Rasulü bana Kur'an'daki en büyük sureyi öğretecektiniz, dedim. Bunun üzerine: "O sure Fatiha suresidir ki her namazda

tekrar tekrar okunan yedi ayettir ve bana verilen Kur'an'ın en büyük suresidir." buyurdular. (Buhari, Tefsir 1, Fedail-ül Kur'an 9)

١٠١٠ - وعن أبي سعيدٍ الخُدْرِيّ ﷺ ، أنَّ رسولَ الله ﷺ قالَ في: ﴿قُلْ هُوَ الله أَحَدٌ﴾ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، إِنَّهَا لَتَعْدِلُ ثُلُثَ الْقُرْآنِ .

وفي روايةٍ: أنَّ رسولَ الله ﷺ قالَ لأَصْحَابِهِ: أَيَعْجِزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَقْرَأَ بثُلُثِ الْقُرْآنِ في لَيْلَةٍ فَشَقَّ ذلكَ عَلَيْهِمْ، وَقَالُوا: أَيُّنَا يُطِيقُ ذلكَ يا رسولَ الله، فقالَ: ﴿قُلْ هُوَ الله أَحَدٌ الله الصَّمد﴾: ثُلُثُ الْقُرْآنِ .

1010: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "kul hüvellahü ehad(ihlas)" suresi hakkında şöyle buyurdu: "Canımı elinde tutan Allah'a yemin ederim ki bu sure Kur'anın üçte birine denktir." (Buhari, Fezailül Kur'an 13)

Diğer bir rivayette de Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ashabına şöyle buyurdu: "Sizden biriniz bir gecede Kur'anın üçte birini okumaktan aciz midir?" bu durum onlara zor geldi de: Buna hangi birimizin gücü yeter ya Rasulallah, dediler. Bunun üzerine efendimiz: "Kul hüvallahu ehad, Allahussamed, Kur'an'ın üçte biridir", buyurdular.

١٠١١ - وعَنْهُ، أَنَّ رَجُلاً سَمِعَ رَجُلاً يَقْرَأُ: ﴿قُلْ هُوَ الله أَحَدٌ﴾ يُرَدِّدُهَا فَلَمَّا أَصْبَحَ جَاءَ إلى رَسُولِ الله ؟!، فَذَكَرَ ذلِكَ لَهُ وَكَانَّ الرَّجُلُ يَتَقَالُهَا فقالَ رسولُ الله ﷺ : وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، إِنَّهَا لَتَعْدِلُ ثُلُثَ الْقُرْآنِ .

1011: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre bir adam başka bir kimsenin "kul hüvellahu ehad" suresini tekrar tekrar okuduğunu duydu. Sabah olunca Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e azımsayarak haber verdi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Canımı elinde bulunduran Allah'a yemin ederim ki o sure Kur'an'ın üçte birine denktir", buyurdu. (Buhari, Fedaiül Ku'ran 13)

١٠١٢ - وعن أبي هريرةَ ﷺ أَنَّ رسولَ الله ﷺ قال في: ﴿قُلْ هُوَ الله أَحَدٌ﴾ إِنَّهَا تَعْدِلُ ثُلُثَ القرْآنِ .

1012: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Kul hüvellahu ehad" suresi hakkında: "Şüphesiz o sure Kur'an'ın üçte birine denktir", buyurdular. (Müslim, Misafirin 261)

1013 - وعنْ أَنسٍ ﷺ ، أَنَّ رَجُلاً قال: يا رسولَ الله إني أُحِبُّ هذهِ السُّورَةَ: ﴿قُلْ هُوَ الله أَحَدٌ﴾ قال: إنَّ حُبَّها أَدْخَلَكَ الجنَّةَ .

1013: Enes (Allah Ondan razı olsun)’dan rivayet edildiğine göre bir adam: “Ben şu “Kul hüvellahu ehad” suresini seviyorum”, dedi. peygamberimiz de: “Şüphesiz ki o surenin sevgisi seni cennete sokar”, buyurdular. (Buhari, Ezan 106)

١٠١٤ – وعن عُقْبَةَ بنِ عَامِرٍ ﷺ ، أَنَّ رسولَ الله ﷺ قال: أَلمْ تَرَ آياتٍ أُنْزِلَتْ هذِهِ اللَّيْلَةَ لَمْ يُرَ مِثْلُهُنَّ قطُّ ؟ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الفَلَقِ﴾ ، و﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ .

1014: Ukbe ibni Amir (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: “Bu gece indirilen ayetleri görmedin mi? onların benzeri asla görülmemiştir. Onlar Kul eûzü birabbil felak ve Kul eûzü birabbinnas sureleridir.” (Müslim, Müsafirin 264)

١٠١٥ – وعن أبي سعيد الخُدْرِيِّ ﷺ قال: كانَ رسولُ الله ﷺ يَتَعَوَّذُ مِنَ الجَانِّ، وَعيْنِ الإنسانِ، حَتَّى نَزَلَتِ المعُوِّذَتَانِ، فَلَمَّا نَزَلَتَا، أَخَذَ بهمَا وَتَرَكَ مَا سِوَاهُمَا.

1015: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)’ın şöyle dediği rivayet edilmiştir. “Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) cinlerden ve göz değmesinden Allah’a sığınırdı.Nihayet muavvizeteyn (nas ve felak sureleri) nazil olunca bunlarla Allah’a sığınmaya başladı ve diğer duaları bıraktı. (Tirmizi, Tıb 16)

١٠١٦ – وعن أبي هريرةَ رضي الله عنهُ، أنَّ رسولَ الله ﷺ قال: مِنَ القُرآنِ سُورة ثَلاثُونَ آيَةً شَفَعَتْ لِرَجُلٍ حَتَّى غُفِرَ لَهُ، وَهِيَ ﴿تبارَكَ الذي بِيدهِ المُلْكُ﴾.

1016: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Kur’an’da otuz ayetli bir sure vardır ki o sure bir adama şefaat etti neticede o kişi bağışlandı. O sure “Tebarekel-lezi biyedihil mülk” suresidir.” (Ebu Davud, Salat 327, Tirmizi, Fezilül Kur’an 9)

١٠١٧– وعن أبي مسعودِ البَدْرِيِّ ﷺ ، عنِ النبيِّ ﷺ قال: مَنْ قَرَأَ بالآيَتَيْنِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ البَقَرَةِ فِي لَيْلَةٍ كَفَتَاهُ.

1017: Ebu Mes’ud el Bedri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır: “Kim Bakara suresinin sonundaki iki ayeti okursa o iki ayet o kimseye yeter(o gecede gelecek kötülüklerden seni korur).” (Buhari, Fedailül Kur’an 10, 27 ,34, Müslim, Müsafirin 255)

١٠١٨ – وعن أبي هريرةَ رضيَ الله عنه، أنَّ رسولَ الله ﷺ قال: لا تَجْعَلُوا بُيُوتكُمْ مَقَابِرَ إنَّ الشَّيْطَانَ يَنْفِرُ مِنَ الْبَيْتِ الَّذِي تُقْرَأُ فِيهِ سُورَةُ الْبَقَرَةِ.

1018: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Evlerinizi kabirler haline getirmeyiniz(ölüler gibi kuran okumayı terketmeyiniz). Şüphe yok ki şeytan Bakara suresinin okunduğu evden kaçar.” (Müslim, Müsafirin 212)

١٠١٩ - وعن أُبَىِّ بن كَعْبٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رسُولُ الله ﷺ : يَا أَبَا الْمُنْذرِ أَتَدْرِي أَيُّ آيةٍ مِنْ كِتَابِ الله مَعَكَ أَعْظَمُ ؟ قُلْتُ: ﴿الله لاَ إِلهَ إلاَّ هُوَ الحَيُّ الْقَيُّومُ﴾ فَضَرَب فِي صَدْرِي وَقَالَ: لِيَهْنكَ الْعِلْمُ أَبَا الْمُنذرِ .

1019: Übey ibni Ka'b (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ya Ebel-Münzir, Allah'ın kitabından ezberinde olan ayetlerden hangisinin daha büyük olduğunu bilir misin?" diye sordu.

Ben: "Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyum(ayetül kürsi)" ayetidir, dedim. Bu cevap üzerine efendimiz elini göğsüme vurdu ve "Bu ilim ve bilgi sana mübarek olsun, hayırlı olsun el Ebu-l Münzir", buyurdular. (Müslim, Müsafirin 258)

١٠٢٠ - وعن أبي هريرةَ ﷺ قال: وَكَّلَني رسولُ الله ﷺ بِحِفْظِ زَكَاةِ رَمَضَانَ، فَأَتَاني آتٍ فَجعَلَ يَحْثُو مِنَ الطَّعَامِ، فَأَخَذْتُهُ فقُلْتُ: لأَرْفَعَنَّكَ إلى رَسُولِ الله ﷺ ، قالَ: إنِّي مُحْتَاجٌ، وَعَلَيَّ عِيالٌ، وَبِي حاجَةٌ شَدِيدَةٌ، فَخَلَّيْتُ عَنْهُ، فَأَصْبَحْتُ، فقَالَ رَسُولُ الله ﷺ : يَا أَبَا هُرَيْرَةَ، مَا فعَلَ أَسِيرُكَ الْبَارِحَةَ؟ . قُلْتُ: يَا رسُولَ الله شَكَا حَاجَةً وَعِيالاً، فَرَحِمْتُه، فَخَلَّيْتُ سَبِيلَهُ. فقَالَ: أَمَا إنهُ قَدْ كَذَبَكَ وَسَيَعُودُ فعَرَفْتُ أَنَّهُ سَيَعُودُ لِقَوْلِ رَسُولِ الله ﷺ: فَرَصَدْتُهُ، فَجاءَ يَحْثُو مِنَ الطَّعَامِ، فقُلْتُ ! لأَرْفَعَنَّكَ إلى رَسُولِ الله ﷺ ، قَالَ: دَعْنِي فَإنِّي مُحْتَاجٌ، وَعَلَيَّ عِيَالٌ، لا أَعُودُ، فَرَحِمْتُهُ، فَخَلَّيْتُ سَبِيلَهُ، فَأَصْبَحْتُ فقَالَ لِي رَسُولُ الله ﷺ : يَا أَبَا هُرَيْرَةَ، مَا فعَلَ أَسِيرُكَ الْبَارِحَةَ؟ قُلْتُ: يَا رَسُولَ الله شَكَا حَاجَةً وَعِيالاً، فَرَحِمْتُه، فخَلَّيْتُ سَبِيلَهُ، فقَالَ: إنَّهُ قَدْ كَذَبَكَ وَسَيَعُودُ فَرَصَدْتُهُ الثَّالِثَةَ. فَجَاءَ يَحْثُو مِنَ الطَّعَامِ، فَأَخَذْتُهُ، فقلتُ: لأَرْفَعَنَّكَ إلى رَسُولِ الله ﷺ ، وَهذا آخِرُ ثَلاثِ مَرَّاتٍ، أَنَّكَ تَزْعُمُ أَنَّكَ لاَ تَعُودُ، ثُمَّ تَعُودُ! فقال: دَعْنِي فَإنِّي أُعَلِّمُكَ كَلِمَاتٍ يَنْفَعُكَ الله بِهَا، قلتُ: مَا هُنَّ؟ قال: إذا أَوَيْتَ إلى فِرَاشِكَ فَاقْرَأْ آيَةَ الْكُرْسِيِّ، فإنَّهُ لَنْ يَزَالَ عَلَيْكَ مِنَ الله حَافِظٌ، وَلا يَقْرَبُكَ شَيْطَانٌ حَتَّى تُصْبِحَ، فَخَلَّيْتُ سَبِيلَهُ، فَأَصْبَحْتُ، فَقَالَ لِي رَسُولُ الله ﷺ : مَا فعَلَ أَسِيرُكَ الْبَارِحَةَ ؟ قلْت: يَا رَسُولَ الله زَعَمَ أَنَّهُ يُعَلِّمُنِى كَلِمَاتٍ يَنْفَعُني الله بِهَا، فَخَلَّيْتُ سَبِيله قالَ: مَا هِيَ؟ قلتُ: قالَ لِي إذا أَوَيْتَ إلى فِرَاشِكَ فَاقْرَأْ آيةَ الْكُرْسِيِّ مِنْ أَوَّلِها حَتَّى تَخْتِمَ الآيَةَ: ﴿الله لا إله إلاَّ هُوَ الحَيُّ الْقَيُّومُ﴾ [البقرة: ٢٥٥] وقالَ لِي: لا يَزَالُ عَلَيْكَ مِنَ الله حَافِظٌ، وَلَن يَقْرَبَكَ شَيْطَانٌ حَتَّى تُصْبِحَ. فقالَ النَّبِيُّ ﷺ : أَمَا إنَّهُ قَدْ صدَقَكَ وَهُوَ كَذُوبٌ، تَعْلَمُ مَنْ تُخَاطِبُ مُنْذُ ثَلاثٍ يا أَبَا هُرَيْرَةَ؟ قلت: لا، قالَ: ذَاكَ شَيْطَانٌ .

1020: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) beni Ramazan'da toplanan zekat mallarını korumakla görevlendirmişti. Bir ara bir adam gelip yiyecek şeylerden avuçlamaya başladı. Onu yakaladım ve seni Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e götüreceğim, dedim. O adam: "Muhtaç birisiyim, bakmakla yükümlü olduğum çoluk çocuğum var", dedi. Ben de kendisini salıverdim.

Sabah olunca Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ya Eba Hüreyre dün gece yakaladığın adam ne yaptı?" buyurdu. Ben de: Ey Allah'ın elçisi, o kimse ihtiyaç içinde bulunduğunu, çoluk çocuğunun olduğunu söyledi. Ben de acıdım ve bırakıverdim, deyince Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Dikkat et, o sana yalan söyledi, tekrar gelecek", buyurdu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın bu sözü üzerine tekrar geleceğini anladım ve onu gözetlemeye başladım.

Adam geldi, yine yiyecek türlü şeylerden avuçlamaya başladı. Bunun üzerine ben: Şimdi seni Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına götüreceğim, dedim.

O adam: Beni bırak, muhtacım, çoluk çocuğum da var, bir daha gelmem, dedi. Ben de acıdım ve bırakıverdim. Sabah olunca Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana: "Ya Eba Hüreyre dün gece yakaladığın o adam ne yaptı?" diye sordu. Ben de: Ya Rasulallah, bana yine muhtaç olduğunu, çoluk çocuğunun olduğunu söyledi, ben de acıdım ve bırakıverdim, dedim. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "O adam sana kesinlikle yalan söyledi ama yine gelecektir." buyurdular.

Ben de üçüncü sefer gelmesini bekledim. Gerçekten de yine geldi ve yiyeceklerden tekrar avuçlamaya başladı. Ben de onu tekrar yakaladım ve: Seni kesinlikle Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e götüreceğim bu üçüncü ve son gelişindir. Bir daha gelmeyeceğine söz veriyorsun sonra tekrar geliyorsun, dedim. Bu sefer bana: Beni bırak Allah'ın seni kendisiyle faydalandıracağı bazı kelimeleri ben sana öğreteyim, dedi. Ben de nedir o kelimeler, dedim. O: "Yatağına girdiğinde Ayet-el Kürsi'yi oku. O zaman senin yanında Allah tarafından gönderilmiş devamlı bir koruyucu bulunur ve sabaha kadar şeytan sana yaklaşamaz," dedi. Ben de onu salıverdim. Sabah olunca Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana: "Yakaladığın o adam gece ne yaptı?" diye sordu. Ben de: Ey Allah'ın Rasulü, Allah'ın beni faydalandıracağı bazı kelimeleri bana öğreteceğini söyledi ben de bırakıverdim, dedim. Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem) buyurdular ki: "O kelimeler nedir?" Ben de o kimse bana: Yatağına girdiğin zaman Ayet-el Kürsi'yi başından sonuna kadar oku. Bunu okuduğun zaman senin yanında Allah tarafından devamlı bir koruyucu bulunur ve sabaha kadar şeytan sana asla yaklaşamaz, dediğini söyledim. Bunun üzerine Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) "Dikkat et, yalancı olduğu halde bu sefer sana doğru söylemiş! Üç günden beri kiminle konuştuğunu biliyor musun ey Ebu Hüreyre? Dedi. Ben: Hayır bilmiyorum, dedim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de: "O şeytandır" buyurdular. (Buhari, Vekalet 10, Fezailül Kuran 10, Bed'ül Halk 11)

١٠٢١ – وعن أبي الدَّرْدَاءِ رضي الله عنه، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قال: مَنْ حَفِظَ عَشْرَ آيَاتٍ مِنْ أَوَّلِ سُورَةِ الْكَهْفِ، عُصِمَ مِنَ الدَّجَّالِ . وفي رواية: مِنْ آخِرِ سُورَةِ الكَهْفِ .

1021: Ebu'd Derda (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır. "Kehf suresinin başından on ayet ezberleyen kimse deccal şerrinden korunmuş olur." Bir diğer rivayet, sonundan on ayet şeklindedir. (Müslim Musafirin 257)

١٠٢٢- وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ الله عَنْهما قَالَ: بَيْنَمَا جِبْرِيلُ، عليه السلام، قَاعِدٌ عِنْدَ النَّبيّ ﷺ سَمعَ نَقِيضاً مِنْ فَوْقِهِ، فَرَفَعَ رَأْسَهُ فَقَالَ: هذَا بَابٌ مِنَ السَّمَاءِ فُتحَ اليَوْمَ، وَلَمْ يُفْتَح قَطُ إلاَّ اليَوْمَ ، فَنَزَلَ مِنه مَلَكٌ فقالَ: هذا مَلَكٌ نَزَلَ إلى الأَرْضِ لمْ ينزِلْ قَطٌّ إلاَّ اليَوْمَ، فَسَلَّمَ وقال: أَبْشِرْ بِنُورَيْنِ أُوتِيتَهُمَا، لَمْ يُؤْتَهُمَا نَبيّ قَبْلَكَ: فَاتِحَةِ الكِتَابِ، وَخَوَاتِيمُ سُورَةِ البَقَرَةِ، لَن تَقرَأَ بِحَرْفٍ منها إلاَّ أُعْطِيتَه .

1022: İbn Abbas (Allah Onlardan razı olsun) rivayet edildiğine göre Cebrail bir sefer peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)in yanında otururken gökten kapı gıcırtısına benzer bir ses işitti ve başını kaldırdı Cebrail; Bu şimdiye kadar hiçbir şekilde açılmayan sadece bu gün açılan bir gök kapısıdır oradan bir melek indi. Bu melekte bu güne kadar hiç inmemişti melek selam verdi ve peygamberimize şöyle dedi;

Müjdeler sana! Senden önce hiçbir peygambere verilmeyen iki nur verildi sana. Biri Fatiha suresi diğeri de Bakara suresinin son ayetleridir. Bunlardan okuyacağın her bir harfe karşılık sana sevap ve mükafat verilir. (Müslim Musafirin 254)

BÖLÜM: 184

KUR'AN OKUYUP MÜZAKERE ETMEK İÇİN TOPLANMAK

١٠٢٣ - وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ الله عَنْه قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ الله يَتْلُونَ كِتَابَ الله، وَيَتَدَارَسُونَه بَيْنَهُمْ، إلاَّ نَزَلَتْ عَلَيهِم السَّكِينَةَ، وغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَة، وَحَفَّتْهُمُ المَلائِكَة، وذَكَرَهُم الله فيمَنْ عِندَه

1023: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır. "Bir gurup insan Allah'ın evlerinden bir evde toplanır, Allah'ın kitabını okur ve aralarında müzakere(ders yapmak) ederlerse, üzerlerine maddi ve manevi huzur, rahatlık iner ve onları rahmet kaplar ve melekler çevrelerini kuşatır. Ve Allah o kimseleri kendi yanında bulunan melekler arasında anar. (Müslim Zikr 38)

BÖLÜM: 185

ABDESTİ GÜZELCE ALMANIN FAZİLETİ

قال الله تعالى : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلاةِ فاغْسِلُواْ وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُواْ بِرُؤُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَينِ وَإِن كُنتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِن كُنتُم مَّرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاء أَحَدٌ مَّنكُم مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لاَمَسْتُمُ النِّسَاء فَلَمْ تَجِدُواْ مَاء فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُواْ بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُم مِّنْهُ مَا يُرِيدُ اللّه لِيَجْعَلَ عَلَيْكُم مِّنْ حَرَجٍ وَلَكِن يُرِيدُ لِيُطَهَّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُو ﴾

"Ey iman edenler! Namaz kılacağınız zaman yüzlerinizi, dirseklerinize kadar ellerinizi; ve başlarınızı meshedip, topuklara kadar ayaklarınızı yıkayın. Eğer boy abdestini gerektirecek bir halde iseniz guslediniz. Eğer hasta iseniz veya seyahatte iseniz, yahut tabii(tuvalet)ihtiyacınızı gidermişseniz veya hanımlarınızla cinsi birleşme yapmışsanız ve bu halde su bulamamışsanız, o zaman(teyemmüm) ellerinizizin avucuyla temiz toprağa değdirip onunla yüzünüzü ve kollarınızı hafifçe ovun. Allah size herhangi bir güçlük çıkarmak istemez; ama sizi tertemiz kılmak ve size olan nimetini tamamlamak istiyor ki; şükredenlerden olasınız." (5 Maide 6)

١٠٢٤ – وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: إِنَّ أُمَّتي يُدْعَوْنَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ غُرًّا مُحَجَّلِينَ مِنْ آثار الوضوءِ، فمَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يُطِيلَ غُرَّتَه، فَلْيَفْعَلْ.

1024: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'ın şöyle dediği rivayet edilmiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)in şöyle buyurduğunu işittim. "Şüphesiz ki benim ümmetim kıyamet gününde abdest izlerinden dolayı yüzleri nurlu elleri ve ayakları pırıl pırıl olmalarıyla çağrılacaklar. Sizden kim nurunun ve parlaklığının arttırılmasına gücü yetiyorsa mutlaka gerekeni yapsın." (Buhari Vudu 3, Müslim Taharat 35)

١٠٢٥ – وعنه قال: سَمِعْتُ خَلِيلي ﷺ يقولُ: تَبْلُغُ الحِلْيَةُ مِنَ المؤمِنِ حَيْثُ يَبْلُغُ الوُضُوْءُ .

1025: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)dan rivayet olunmuştur. Dostum Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken işittim: "Mü'minin cennette takınacağı ziyneti abdest suyunun ulaştığı yere kadar varır." (Müslim Tahara 40)

١٠٢٦ – وعن عثمانَ بن عفانَ ﷺ قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الوُضُوءَ، خَرَجَت خَطَايَاهُ مِنْ جَسَدِهِ حَتَّى تَخْرُجَ مِنْ تَحْتِ أَظفارِهِ .

1026: Osman İbn Affan (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır:

"Kim abdestini güzelce alırsa o kimsenin günahları tırnaklarının altına varıncaya kadar bütün vücudundan çıkar." (Müslim Tahara 33)

١٠٢٧ – وعنهُ قال: رَأَيْتُ رَسُولَ الله ﷺ تَوَضَّأَ مثلَ وُضوئي هذا ثمَّ قال: مَنْ تَوَضَّأَ هكذا،غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَكَانَتْ صَلاتُهُ وَمَشْيُهُ إلى المَسْجِدِ نَافِلَةً .

1027: Yine Osman ibni Affan (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i Benim şu abdestime benzer şekilde abdest alırken gördüm. Sonra dedi ki; "Bir kimse bu şekilde abdest alırsa geçmiş günahları bağışlanır. Onun namazı ve mescide kadar yürümesi de fazladan bir sevap kazandırmış olur." (Müslim Tahara 8)

١٠٢٨ – وعن أبي هريرةَ ﷺ ، أنَّ رسولَ الله ﷺ قال: إذَا تَوَضأَ العَبْدُ المُسْلِم – أَوِ المُؤْمِنُ – فغَسَلَ وَجهَهُ، خَرَجَ مِنْ وَجْهِهِ كُلُّ خَطِيئَةٍ نَظَرَ إلَيْهَا بِعَيْنَيْهِ مَعَ المَاءِ، أَوْ مَعَ آخِرِ قَطْرِ المَاءِ، فإذا غَسَلَ يَدَيْهِ، خَرَجَ مِنْ يَدَيْهِ كُلُّ خَطِيئَةٍ كَانَ بَطَشَتْهَا يَدَاهُ مَعَ المَاءِ، أَوْ مَعَ آخِرِ قَطْرِ المَاءِ، فَإذا غَسَلَ رِجْلَيْهِ، خَرَجَتْ كُلُّ خَطِيئَةٍ مَشَتْهَا رِجلاه مَعَ الماءِ، أَوْ مَعَ آخِرِ قَطرِ المَاءِ، حَتَّى يَخرُجَ نَقيّا مِنَ الذُّنُوبِ .

1028: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlar; "Müslüman veya mümin bir kul abdest aldığı ve yüzünü yıkadığı zaman gözleriyle işlediği günahlar abdest suyu veya suyun son damlalarıyla beraber dökülür gider. Ellerini yıkadığı zaman elleriyle işlediği her günah abdest suyu veya suyun son damlalarıyla beraber dökülür gider. Ayaklarını yıkadığı zaman ayaklarıyla yürüyerek işlediği her günah abdest suyu veya suyun son damlalarıyla ayaklarından dökülür gider. Böylece o kimse günahlarından temizlenmiş olur. (Müslim Tahara 32)

١٠٢٩ – وعَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ أتى الْمَقْبَرَةَ فقَالَ: السَّلامُ عَلَيْكُمْ دَارَ قَوْمٍ مُؤْمِنِيْنَ، وَإنَّا إنْ شَاءَ الله بِكُمْ لاحِقُونَ، وَدِدْتُ أَنَّا قَدْ رَأَيْنَا إخْوَانَنَا قَالُوا: أَوَلَسْنَا إخْوَانَكَ يَا رَسُولَ الله ؟ قَالَ؟ أَنْتُمْ أَصْحَابِي، وَإخْوَانُنا الَّذِينَ لَم يَأْتُوا بَعْدُ. قَالُوا: كَيْفَ تَعْرِفُ مَنْ لَمْ يَأْتِ بَعْدُ مِنْ أُمَّتِكَ يَا رَسُولَ الله؟ فَقَالَ: أَرَأَيْتَ لَوْ أَنَّ رَجُلاً لَهُ خَيْلٌ غُراً مُحَجَّلَةٌ بَيْنَ ظَهْرَيْ خَيْلٍ دُهْمٍ بُهْمٍ، أَلاَ يَعْرِفُ خَيْلَهُ؟ قَالُوا: بَلى يا رَسُولَ الله، قَالَ: فَإنَّهُمْ يَأْتُونَ غُرًّا مُحَجَّلِينَ مِنَ الوُضُوءِ، وأَنا فَرَطُهُمْ عَلَى الْحَوْضِ .

1029: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Medine'deki kabristana geldi ve; "Selam size ey müminler yurdu inşaallah bizde size katılacağız. Kardeşlerimizi görmeyi arzu ettim."dediler. Ashab da "Biz senin kardeşlerin değilmiyiz Ya Rasûlullah" dediler. Peygamberimiz de; "Siz benim ashabımsınız, kardeşlerimiz henüz gelmemiş insanlardır." buyurdular. Bunun üzerine ashab;

-Ümmetinden henüz dünyaya gelmemiş kimseleri nasıl tanıyacaksın dediler. Bunun üzerine peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem);

-Ne dersiniz bir kimsenin alnı ak ayakları beyaz bir atı olsa her tarafı simsiyah atlar içinde kendi atını tanımaz mı?diye sordu. Ashab evet tanır Ya Rasûlullah dediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)de "Onlar abdest almalarından dolayı yüzleri el ve ayakları pırıl pırıl olarak geleceklerdir. Bende Kevser havuzunun başında onları bekleyeceğim." buyurdular. (Müslim Tahara 39)

١٠٣٠ – وعَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: أَلاَ أَدُلُّكُمْ عَلى مَا يَمْحُو الله بِهِ الخَطَايَا، وَيَرْفَعُ بِهِ الدَّرَجَاتِ؟ قَالُوا: بَلى يَا رَسُولَ الله، قَالَ: إسْبَاغُ الوُضُوءِ عَلى المَكَارِهِ، وَكَثْرَةُ الخُطَا إلى المَسَاجِدِ، وَانْتِظَارُ الصَّلاةِ بَعْدَ الصّلاةِ، فَذلِكُمُ الرِّبَاط، فَذلِكُمُ الرِّبَاطُ .

1030: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Size Allah'ın onunla günahları silip, dereceleri yükseltecek hayırlı işleri size haber vereyim mi?" buyurdular. Ashab da evet Ya Rasûlullah dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem); "Zor şartlarda bile olsa(aşırı soğuk veya sıcak havalarda soğuk veya sıcak suyla) abdesti güzelce almak, mescidlere giderken adımları çoğaltmak(çünkü camiye gidişlerimizde attığımız her adımlarımız için bir sevap kazanıyor ve bir günahımızda siliniyor),bir namazı kıldıktan sonra öteki namazı büyük bir arzu ile beklemek, ve iki defa, işte bağlanmanız gereken, rağbet etmeniz gereken şeyler bunlardır, deyip tekrarladı." (Müslim Tahara 41)

١٠٣١ – وعَنْ أبي مَالِكٍ الأَشْعَرِيِّ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : الطُهُورُ شَطْرُ الإيمَانِ .

1031: Ebu Malik el Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular. "Temizlik yani her türlü günah ve pisliklerden arınmak imanın yarısıdır." (Müslim Tahara 1)

١٠٣٢ – وَعَنْ عُمَرَ بْنِ الخَطَّابِ ﷺ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَا مِنكُمْ مِنْ أَحَدٍ يَتَوَضَّأُ فَيُبْلِغُ – أَوْ فَيُسْبِغُ الوُضُوءَ – ثُمَّ قَالَ: أَشْهَدُ أَنْ لاَ إلـهَ إلاَّ الله وَحْدَه لا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، إلاَّ فُتِحَتْ لهُ أَبْوَابُ الجَنَّةِ الثَّمَانِيَةُ يَدْخُلُ مِنْ أَيِّهَا شاءَ.

وزَادَ الترمذي: اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ المُتَطَهِّرِينَ .

1032: Ömer ibn-i Hattab (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular.

"Sizden biriniz abdestini güzelce alır ve tamamladıktan sonra da: Tek olan ortağı olmayan Allah'tan başka ilah olmadığına Muhammed'in Allah'ın kulu ve Rasulü olduğuna şehadet ederim derse o kimseye Cennetin sekiz kapısı açılır o da dilediği kapıdan Cennete girer." (Müslim Tahara 17)

Tirmizide bu hadise ilave olarak : " ...Allahım beni, sana çok tevbe edenlerden ve temizleyicilerden kıl. "sözü yer alır.

BÖLÜM: 186

EZANIN FAZİLETİ

١٠٣٣ – عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ ما فِي النِّدَاءِ والصَّفِّ الأَوَّلِ، ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إلاَّ أَنْ يَسْتَهِمُوا عَلَيْهِ لاسْتَهَمُوا عَلَيْهِ، ولَوْ يَعْلَمُونَ ما فِي التَّهْجِيرِ لاسْتَبَقُوا إلَيْهِ، وَلَوْ يَعْلَمُونَ ما فِي العَتَمَةِ والصُّبْحِ لأَتَوهُمَا وَلَو حَبْواً .

1033: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır. "İnsanlar ezan okumanın ve birinci safta bulunmanın ne kadar sevap olduğunu bilselerdi, bu iş için sıra ve yer bulamaz kur'a çekmek zorunda kalarak kur'a çekerlerdi. Namaza erken gitmekteki sevabı bilselerdi birbirleriyle yarış ederlerdi. Eğer yatsı ve sabah namazını cemaate gitme sevabını bilselerdi emekleyerek de ve sürünerek de olsa bu iki namaza giderlerdi. (Buhari, Ezan 9,32, Müslim Salat 129)

١٠٣٤ – وَعَنْ مُعَاوِيَةَ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: المُؤَذِّنُونَ أَطْوَلُ النَّاسِ أَعْنَاقاً يَوْمَ القِيَامَةِ .

1034: Muaviye (Allah Ondan razı olsun)'den şöyle dediği rivayet edilmiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)i şöyle buyururken işittim: "Kıyamet günü müezzinler insanların en uzun boyunlu olanlarıdır."

١٠٣٥ – وعَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمن بْنِ أَبِي صَعْصَعَةَ، أَنَّ أَبَا سَعِيدٍ الخُدْرِيَّ ﷺ قَالَ لَهُ: إنِّي أَرَاكَ تُحبُّ الْغَنَمَ وَالْبَادِيَةَ، فَإذَا كُنْتَ فِي غَنَمِكَ – أَوْ بَادِيَتِكَ – فَأَذَّنْتَ للصَّلاةِ، فَارْفَعْ صَوْتَكَ بالنِّدَاءِ، فَإنَّهُ لاَ يَسْمَعُ مَدَى صَوْتِ المُؤَذِّنِ جِنٌّ، وَلا إنْسٌ، وَلا شَيْءٌ، إلاَّ شَهِدَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ . قال أبو سعيد ﷺ : سمعته من رسول الله ﷺ .

1035: Abdullah ibn-i Abdurrahman ibn Ebu Sa'saa' (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun) kendisine şöyle dedi; "Seni koyunlar ve köy hayatını sever görüyorum. Koyunlarla veya köyde olduğun zaman namaz için ezan okurken sesini iyice yükselt çünkü müezzinin sesini işiten cinni, insan ve her varlık kıyamet gününde ezan okuyan kimse için şahitlik eder." Ebu Saîd; "Ben bunu Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)den işittim demiştir. (Buhari, Ezan 5)

١٠٣٦ – وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : إذا نُودِيَ بالصَّلاةِ، أَدْبَرَ الشَّيْطَانُ، لَهُ ضُرَاطٌ حَتَّى لا يَسْمَعَ التَّأْذِينَ، فَإذَا قُضِيَ النِّدَاءُ أَقْبَلَ، حَتَّى إذَا ثُوِّبَ

للصَّلاةِ أَدْبَرَ، حَتَّى إذا قُضِيَ التَّثْوِيبُ أَقْبَلَ، حَتَّى يَخْطِرَ بَيْنَ المَرْءِ وَنَفْسِهِ يَقُولُ:اذْكُرْ كَذا، واذْكُرْ كَذاِ لِمَا لَمْ يَكُن يَذْكُرْ من قبلُ حَتَّى يَظَلَ الرَّجُلُ مَا يَدْرِي كَمْ صلَّى.

1036: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur. "Namaz için ezan okunduğunda ezanı duymamak için şeytan yellenerek kaçar ezan bitince de geri döner, namaz için kamet edilince yine arkasını döner kaçar. Kamet bitince kişi ile nefsi arasına sokulur(vesvese çıkarır)ve ona Falan şeyi hatırla, falan şeyi hatırla diyerek (namazdan evvel insanın) hiç de aklında olmayan şeyleri hatırlatır, . Tâ (insan) kaç rek'at kıldığını bilmez oluncaya kadar (kendisiyle uğraşmaya çalışır)olur. (Buhari, Ezan 4, Müslim, Salat 19)

١٠٣٧ – وَعَنْ عَبْدِ الله بْنِ عَمْرِو بْنِ العَاصِ رَضِيَ الله عَنْهُمَا: أنه سَمِعَ رسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: إذا سَمِعْتُمُ النِّدَاءَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ، ثُمَّ صَلُّوا عَلَيَّ، فَإِنَّهُ مَنْ صلَّى عَلَيَّ صلاةً صَلَّى الله عَلَيْهِ بِهَا عَشْراً، ثُمَّ سَلُوا الله لِيَ الْوَسِيلَةَ، فَإِنَّهَا مَنْزِلَةٌ فِي الجَنَّةِ لا تَنْبَغِي إلاَّ لِعَبْدٍ مِنْ عِبَادِ الله وَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ أَنَا هُوَ، فَمَنْ سَأَلَ لِيَ الوَسِيلَةَ حَلَّتْ لَهُ الشَّفَاعَةُ.

1037: Abdullah ibn Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu. "Ezan işittiğiniz zaman müezzinin söylediklerin aynen sizde söyleyin sonra bana salavat getirin çünkü bir kimse bana bir salavat getirirse Allah ona on kere rahmet eder. Daha sonra benim için Allah'tan vesileyi isteyin çünkü vesile cennette Allah'ın kullarından tek bir kuluna layık olan bir makamdır. O kulun ben olacağımı umuyorum. Benim için vesileyi isteyen kimseye şefaatim vacip olur." (Müslim, Salat 11)

١٠٣٨ – وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الخُدْرِيِّ ﷺ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: إِذَا سَمِعْتُمُ النِّدَاءَ، فَقُولُوا كَمَا يَقُولُ المُؤَذِّنُ.

1038: Ebu Said el Hudrî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu. "Ezanı işittiğiniz zaman sizde müezzinin söylediklerini tekrar ediniz." (Buhari, Ezan 7, Müslim, Salat 10)

١٠٣٩ – وَعَنْ جَابِرٍ ﷺ أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ النِّدَاءَ: اللَّهُمَّ رَبَّ هذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلاةِ الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّداً الوَسِيلَةَ، وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَاماً مَحْمُوداً الَّذِي وَعَدْتَه، حَلَّتْ لَهُ شَفَاعَتي يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

1039: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu. "Kim ezanı işittiği zaman, Ey şu eksiksiz davetin ve kılınacak namazın Rabbi olan Allah'ım Muhammed (sallallahu aleyhi

vesellem)e vesileyi ve fazileti ver onu kendisine vadettiğin makamı mahmuda ulaştır diye dua ederse kıyamet gününde o kimseye şefaatim vacip olur.” (Buhari, Ezan 8)

١٠٤٠ - وَعَنْ سَعْدِ بْنِ أَبي وَقَّاصٍ ﷺ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعِ المُؤَذِّنَ: أَشْهَدُ أَنْ لا إلهَ إلاَّ اللهُ وحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ باللهِ رباً، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولاً، وَبالإسْلامِ دِيناً، غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ .

1040: Sa’d ibni ebi Vakkas (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu. “Kim müezzini dinledikten sonra tek ve ortağı olmayan Allah’tan başka ilah olmadığına Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem) onun kulu ve Rasûlü olduğuna şahitlik ederim. Rab olarak Allah'tan Rasul olarak Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)den din olarak ta İslam’dan razı oldum derse o kimsenin günahları bağışlanır.” (Müslim, Salat 13)

١٠٤١ - وَعَنْ أَنسٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : الدُّعَاءُ لا يُرَدُّ بَيْنَ الأَذَانِ وَالإقَامَةِ.

1041: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Ezan ile kamet arasında yapılan dua reddolunmaz.” (Ebu Davut Salat 35, Tirmizi Salat158)

BÖLÜM: 187

NAMAZLARIN FAZİLETİ

قال الله تعالى : ﴿ اتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴾

“Kitaptan sana vahyedileni oku ve insanlara ulaştır. Namazında dikkatli ve devamlı ol çünkü namaz insanı çirkin işlerden, vahye ve ona teslim olan akla aykırı her türlü şeyden alıkoyar. Allah'ı gündemde tutmak elbette en büyük ibadettir. Allah ne işlerseniz hepsini bilir. (29 ankebut 45)

١٠٤٢ - وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: أَرَأَيْتُمْ لَوْ أَنَّ نَهراً بِبَابِ أَحَدِكُم يَغْتَسِلُ مِنْه كُلَّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ، هَلْ يَبْقَى مِنْ دَرَنِهِ شَيْءٌ ؟ قَالُوا: لا يَبْقَى مِنْ دَرَنِهِ شَيْءٌ، قَالَ: فَذلِكَ مَثَلُ الصَّلَوَاتِ الخَمْسِ، يَمْحُو اللهُ بِهِنَّ الخَطَايَا .

1042: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken işittiğini söyledi: “Birinizin kapısı önünde bir nehir olsa da o kimse her gün bu nehirde beş defa yıkansa

kirinden bir şey kalır mı? Ne dersiniz." Sahabiler kirinden hiçbir şey kalmaz dediler. Bunun üzerine peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) "Beş vakit namaz işte bunun gibidir. Allah beş vakit namazla kişinin günahlarını silip yok eder." (Buhari, Mevakit 6, Müslim, Mesacid 283)

١٠٤٣ - وَعَنْ جَابِرٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : مَثَلُ الصَّلَوَاتِ الخَمْسِ كَمَثَلِ نَهْرٍ جَارٍ غَمْرٍ عَلَى بَابِ أَحَدِكُمْ يَغْتَسِلُ مِنْهُ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ .

1043: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Beş vakit namazın benzeri, sizden birinizin kapısı önünden akıp giden ve her gün içinde beş sefer yıkandığı suyu bol bir ırmak gibidir." (Müslim, Mesacid 284)

١٠٤٤ - وَعَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ ﷺ : أَنَّ رَجُلاً أَصَابَ مِنِ امْرَأَةٍ قُبْلَةً، فَأَتَى النَّبِيَّ ﷺ فَأَخْبَرَهُ فَأَنْزَلَ اللهُ تَعَالَى: ﴿وَأَقِمِ الصَّلاةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفاً مِنَ اللَّيْلِ إِنَّ الحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السيِّئاتِ﴾ فقالَ الرَّجُلُ: أَلِيَ هذا؟ قال: لِجَمِيعِ أُمَّتِي كُلِّهِمْ ﴾

1044: İbn Mesud (Allah Ondan razı olsun) den rivayet edildiğine göre adamın biri yabancı bir kadını öpüvermiş sonra da Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)e gelip durumu haber vermişti. Bunun üzerine "Gündüzün başı ve sonu ile gecenin gündüze yakın saatlerinde namaz kıl şüphesiz iyilikler kötülükleri giderir." (11 Hud 114) ayeti nazil oldu.

O adam bu ayet yalnızca bana mı mahsustur Ya Rasulallah dedi. peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de; "Ümmetimin tamamı içindir" buyurdular. (Buhari, Mevakit 4, Müslim, Tevbe 39)

١٠٤٥ - وعن أبي هُريرةَ ﷺ، أَنَّ رسولَ الله ﷺ قال: الصَّلَوَاتُ الخَمْسُ، وَالجُمُعَةُ إلى الجُمُعَة، كفَّارَةٌ لِمَا بيْنَهُنَّ، مَا لم تُغشَ الكَبَائِرُ .

1045: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Büyük günahlar işlenmedikçe kılınan beş vakit namaz arası ile iki Cuma arasında işlenilen küçük günahlara keffarettir." (Müslim, Tahara 14)

١٠٤٦ - وعن عثمانَ بنِ عفانَ ﷺ قالَ: سَمِعْتُ رسولَ الله ﷺ يقولُ: ما مِنِ امرئٍ مُسْلِمٍ تَحْضُرُهُ صَلاةٌ مَكْتُوبَةٌ، فَيُحْسِنُ وُضُوءَهَا، وَخُشُوعَهَا، وَرُكُوعَهَا، إلاَّ كانَت كَفَّارَةً لِمَا قَبْلَهَا مِنَ الذُّنُوبِ ما لَمْ تُؤْتَ كَبِيرَةٌ، وذلِكَ الدَّهْرَ كُلَّهُ .

1046: Osman ibni Affan (Allah Ondan razı olsun)ın Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)i şöyle buyururken duyduğu rivayet edilmiştir. "Bir müslüman farz bir namazın vakti geldiğinde güzelce abdest alır huşu içinde ruku ve secdelerini de tam yaparak namazını kılarsa büyük günah işlemedikçe bu namaz o güne kadar işlediği tüm günahlarına keffaret olur. Bu her zaman için böyledir." (Müslim, Tahara

BÖLÜM: 188

SABAH VE İKİNDİ NAMAZININ FAZİLETİ

١٠٤٧- عن أبي موسى رضيَ الله عنه، أنَّ رسولَ الله ﷺ قال: مَنْ صَلَّى البَرْدَيْنِ دَخَلَ الجَنَّةَ .

1047: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “İki serinlik vaktinde kılınan namazlardan sabah ve ikindiyi kılan kimse cennete girer.” (Buhari, Mevakit 26, Müslim, Mesacid 215)

١٠٤٨ - وعن زهيْرِ بن عُمارَةَ بنِ رُوَيْبةَ ﷺ قال: سمِعْتُ رسولَ الله ﷺ يقولُ: لَنْ يَلِجَ النَّارَ أَحَدٌ صلَّى قَبْلَ طُلوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا يَعْني الفَجْرَ وَالعَصْرَ.

1048: Ebu Züheyr Umare ibni Ruveybe (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)in şöyle buyururken işittiğini söyledi. “Güneş doğmazdan ve batmazdan önce namaz kılan bir kimse cehenneme girmeyecektir.” Yani sabah ve ikindi namazlarını. (Müslim, Mesacid 213-214)

١٠٤٩ - وعن جُنْدُبِ بن سُفْيَانَ ﷺ قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : مَنْ صَلَّى الصُّبْحَ فَهُوَ فِي ذِمَّةِ الله فَانْظُرْ يَا ابنَ آدَمَ، لا يَطلُبَنَّكَ الله مِنْ ذِمَّتِهِ بِشَيْءٍ .

1049: Cündüb ibni Süfyan (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Sabah namazını kılmak suretiyle güne başlayan kimse Allah'ın himayesine girmiş olur. Ey Adem oğlu Allah seni sana yüklediği bir görevden dolayı sorguya çekmesin.” (Buhari, Mevakit 26, Müslim, Mesacid 215)

١٠٥٠ - وعن أبي هُريرةَ ﷺ قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : يَتَعَاقَبُونَ فِيكم مَلائِكَةٌ بِاللَّيْلِ، وَمَلائِكَةٌ بِالنَّهَارِ، وَيَجْتَمِعُونَ فِي صَلاَةِ الصبحِ وَصَلاةِ العَصرِ، ثُمَّ يَعْرُجُ الَّذِينَ بَاتُوا فِيكُم، فَيَسْأَلُهُمُ الله - وَهُوَ أَعْلَمُ بِهِمْ - كَيفَ تَركْتُمْ عِبَادِي؟ فَيَقُولُونَ: تَرَكنَاهُمْ وَهُمْ يُصَلُّونَ. وأَتَيْناهُمْ وَهُمْ يُصَلُّونَ.

1050: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur.

“Bir kısım melekler geceleyin bir kısmı da gündüz vakti birbirlerine nöbeti devrederek sizin aranızda bulunurlar. Bu melekler sabah ve ikindi namazlarında buluşurlar. Sonra geceyi sizin yanınızda geçiren melekler Allah'ın huzuruna yükselirler. Allah kullarının durumunu o meleklerden çok iyi bildiği halde yinede meleklere:

-Kullarımı ne halde bıraktınız?diye sorar. Melekler de;

-Onları namaz kılarken bıraktık yanlarına vardığımız zaman da namaz kılıyorlardı derler." (Buhari, Mevakit 16, Müslim, Mesacid 210)

١٠٥١ - وعن جَرِيرِ بنِ عبدِ اللهِ البَجَليِّ ﷺ قال: كنا عِندَ النبيِّ ﷺ ، فَنَظَرَ إلى القَمَرِ لَيْلَةَ البَدْرِ فقال: إنَكُمْ سَتَرَوْنَ رَبّكُمْ كَما تَرَوْنَ هذا القَمَرَ، لا تُضَامُونَ في رُؤْيَتِهِ، فَإنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ لاَ تُغْلَبُوا عَلى صَلاةٍ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ، وَقَبْلَ غُرُوبِهَا فَافعَلُوا. وفي روايةٍ: (فَنَظَرَ إلى القَمَرِ لَيْلَةَ أَرْبَعَ عَشْرَةَ).

1051: Cerir ibni Abdullah el Beceli (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)in yanında idik dolunay durumunda olan aya bakarak şöyle buyurdular. "Sizler şu ayı güçlük çekmeden gördüğünüz gibi Rabbinizi de cennette açıkça göreceksiniz. Güneş doğmadan ve batmadan önceki namazları kaçırmadan kılmayı başarabilirseniz kesinlikle kaçırmayıp kılınız."

Buhari'nin diğer bir rivayetinde "Rasûlullah ayın on dördüncü gecesi aya bakmıştı" denilmektedir. (Buhari, Mevakit 16, Müslim, Mesacid 211)

١٠٥٢ - وعن بُرَيْدَةَ ﷺ قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : مَنْ تَرَكَ صَلاَةَ العَصْرِ فقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ.

1052: Büreyde (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İkindi namazını terk eden kimsenin işlediği amelleri boşa gitmiş gibi olur." (Buhari, Mevakit 15)

BÖLÜM: 189

MESCİDLERE GİRMENİN FAZİLETİ

١٠٥٣ - عن أبي هريرةَ ﷺ أنَّ النبيَّ ﷺ قالَ: مَنْ غَدَا إلى المَسْجِدِ أَوْ رَاحَ، أَعَدَ اللهُ لَهُ في الجنَّةِ نُزُلا كُلَّمَا غدَا أَوْ راحَ .

1053: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Her kimse namaz için camiye gidip gelirse Allah onun her geliş ve gidişinde onun için cennette bir sofra hazırlar." (Buhârî, Ezan 37; Müslim, Mesâcid 285)

١٠٥٤ - وعنهُ أنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: مَنْ تَطَهَّرَ في بَيْتِهِ، ثُمَّ مَضَى إلى بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللهِ، لِيَقْضِيَ فَرِيضَةً مِن فَرَائِضِ اللهِ، كَانَتْ خُطْوَاتُهُ، إحْدَاها تَحُطُّ خَطِيئَةً، والأخرى تَرْفَعُ دَرَجَةً .

1054: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular. "Bir kimse evinde

güzelce temizlenir(abdest alır) ve Allah'ın farzlarından bir farzı yerine getirmek için Allah'ın evlerinden birine giderse attığı her adımdan biri bir günahını silip yok eder, bir diğeri de derecesini yükseltir." (Müslim, Mesacid 282)

١٠٥٥ - وعن أُبيِّ بن كعْبٍ ﷺقالَ: كانَ رَجُلٌ مِنَ الأَنْصَارِ لا أَعْلَمُ أحداً أَبْعَدَ مِنَ المَسْجِدِ مِنْهُ، وَكانَتْ لا تُخْطِئُهُ صَلاةٌ. فَقِيلَ لهُ: لو اشترَيْتَ حِمَاراً تَركَبُهُ في الظَّلْمَاءِ وَفي الرَمْضَاءِ قالَ: ما يَسُرُّني أَنَّ مَنْزِلي إلى جَنْبِ المَسْجِد، إني أُرِيدُ أَنْ يُكْتَبَ لي مَمْشَايَ إلى المَسْجِدِ، وَرجُوعي إذا رَجَعْتُ إلى أَهْلي. فقالَ رسولُ الله ﷺ : قَدْ جَمَعَ الله لَكَ ذلكَ كُلَّه .

1055: Ubey ibni Ka'b (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Ensardan bir adam vardı. Evi mescide ondan daha uzak bir kişi bilmiyorum. Buna rağmen hiçbir namazı da kaçırmıyordu. Kendisine

-Keşke karanlık ve aşırı sıcak günlerde binebileceğin bir eşek satın alsan? denildi. Adam da:

-Evimin mescide yakın oluşu beni sevindirmez. Ben mescide gidişimde ve aileme geri gelip giderken attığım her adıma sevap yazılmasını istiyorum deyince Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Allah bütün bunların hepsinin sevabını senin için bir araya topladı." buyurdu. (Müslim, Mesacid 278)

١٠٥٦ - وعن جابرٍ ﷺ قال: خَلَتِ البِقَاعُ حَوْلَ المسْجِد، فَأَرادَ بَنُو سَلِمَةَ أَنْ يَنْتَقِلُوا قُرْبَ المَسْجِدِ، فَبَلَغَ ذلِكَ النبيَّ ﷺ فقالَ لهم: بَلَغَنِي أَنَكُمْ تُرِيدُونَ أَن تَنْتَقِلُوا قُرْبَ المَسْجدِ؟! قالوا: نعم، يا رسولَ الله، قَدْ أَرَدْنَا ذلكَ، فقالَ: يا بَنِي سَلِمَةَ دِيَارَكُمْ تكْتب آثارُكُمْ، دِيارَكُمْ تكتب آثارُكُمْ. فقالوا: ما يَسُرُّنَا أنّا كُنَّا تَحَوَّلْنَا.

1056: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi. Mescidin çevresindeki arsalar boş kalmıştı. Beni Selime mescidin yakınına taşınıp yerleşmek istediler. Bu arzu peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e ulaşınca onlara:

"Bana gelen bilgiye göre mescidin yakınına taşınıp yerleşmek istiyormuşsunuz öyle mi?" buyurdular onlar da:

Evet ey Allah'ın Rasulü, böyle arzu etmiştik dediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bunun üzerine iki defa "ey Selime oğulları yurtlarınızdan ayrılmayınız ki adımlarınıza sevap yazılsın." buyurdular onlar da:

-Artık yerlerimizden göçmek bizi sevindirmeyecektir dediler. (Müslim, Mesacid 280)

١٠٥٧ - وعنْ أَبي موسى ﷺ قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : إنَّ أَعْظَمَ النَّاسِ أَجراً في الصَّلاةِ أَبْعَدُهُمْ إليْهَا مَمْشىً، فَأَبْعَدُهُمْ، والَّذِي يَنْتَظِرُ الصلاةَ حَتَّى يُصَلِّيَها مَعَ الإمَامِ أَعْظَمُ أجراً مِنَ الذي يُصَلِّي ثُمَّ يَنامُ.

1057: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:"Muhakkak ki insanların namazdan dolayı sevabı en büyük olanı uzak mesafeden camiye gelmek için en fazla yürüyenleridir. Namazı imamla birlikte kılmak için bekleyen kimsenin sevabı namazı tek başına kılıp sonra uyuyan kimseden daha büyüktür." (Buhari, Ezan 31, Müslim, Mesacid 277)

١٠٥٨ – وعن بُرَيْدَةَ ﷺ عنِ النبيِّ قال: بشِّروا المَشَّائِينَ في الظُّلَم إلى المساجِدِ بالنور التامِّ يَوْمَ القِيامةِ.

1058: Büreyde (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır. "Karanlık gecelerde mescidlere yürüyerek giden kimselere kıyamet gününde tam bir nura(aydınlığa) kavuşacaklarını müjdeleyiniz."(Ebu Davut,Salat 50, Tirmizi, Salat 116)

١٠٥٩ – وعن أبي هريرةَ ﷺ ، أنَّ رسولَ الله ﷺ قالَ: ألاَ أَدلكُمْ علَى مَا يَمْحُو الله بِهِ الخَطَايَا، وَيَرْفَعُ بِهِ الدَّرَجَاتِ؟ قَالُوا: بَلَى يا رسولَ الله. قالَ: إِسْبَاغُ الْوُضُوءِ عَلَى المَكَارِهِ، وَكَثْرَةُ الخُطَا إلى المَسَاجِدِ، وَانْتِظَارُ الصَّلاةِ بَعْدَ الصَّلاةِ، فَذلِكُمُ الرِّبَاطُ، فَذلِكُمُ الرِّباطُ .

1059: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Size, Allah'ın kendisiyle günahlarınızı sileceği ve derecelerinizi yükselteceği hayırları haber vereyim mi?" buyurdular.

Ashab da Evet Ya Rasûlullah dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Bütün güçlüklere rağmen abdesti güzelce almak, mescidlere doğru çok adım atmak ve bir namazı kıldıktan sonra öteki namazı beklemek ve iki defa işte bağlanmanız gereken, rağbet etmeniz gereken şeyler bunlardır, deyip " buyurdular. (Müslim, Tahara 41)

or şartlarda bile olsa(aşırı soğuk veya sıcak havalarda soğuk veya sıcak suyla) abdesti güzelce almak, mescidlere giderken adımları çoğaltmak(çünkü camiye gidişlerimizde attığımız her adımlarımız için bir sevap kazanıyor ve bir günahımızda siliniyor),bir namazı kıldıktan sonra öteki namazı büyük bir arzu ile beklemek, ve iki defa, işte bağlanmanız gereken, rağbet etmeniz gereken şeyler bunlardır,

١٠٦٠ – وعن أبي سعيدٍ الخدْريِّ ﷺ ، عنِ النبيِّ ﷺ قال: إذا رَأَيْتُمُ الرَّجُلَ يَعْتَادُ المَسَاجِدَ فَاشْهَدُوا لَهُ بالإيمَانِ، قالَ الله عزَّ وجلَّ: ﴿إنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ الله مَنْ آمَنَ بالله وَالْيَوْمِ الآخِرِ...﴾ .

1060: Ebu Said el Hudrî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Mescidlere cemaatle namaz kılmayı alışkanlık haline getiren bir kimseyi gördüğünüz zaman onun gerçekten iman sahibi olduğuna şahitlik ediniz. Allah şöyle buyurur; "Allah'ın

mescidlerini ancak Allah'a ve ahiret gününe inanan namazı kılan zekatı veren ve Allah'tan başka kimseden korkmayanlar şenlendirir ve onarırlar işte onlar doğru yolu bulanlardan olabilirler.” (9 Tevbe 18) (Tirmizi, İman 8)

BÖLÜM: 190

NAMAZ İÇİN BEKLEMENİN FAZİLETİ

١٠٦١ – عنْ أبي هُريرةَ ﷺ ، أَنَّ رسولَ اللّه ﷺ قالَ: لا يَزَالُ أَحَدُكُمْ فِي صلاة مَا دَامَتِ الصَّلاةُ تَحْبِسُهُ، لا يَمْنَعُهُ أَنْ يَنْقَلِبَ إلى أَهْلِهِ إلاَّ الصّلاةُ.

1061: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Sizden birinizin evine gitmesine başka bir engel olmadığı halde sırf namaz alıkoyduğu sürece o kimse devamlı namazda imiş gibi sayılır.” (Buhari, Ezan 36, Müslim, Mesacid 275)

١٠٦٢ – وعنه، أنَّ رسولَ اللّه ﷺ قال: المَلائِكَةُ تصلِّي على أَحَدِكمِ ما دَامَ فِي مُصلاَّهُ الَّذي صَلَّى فِيهِ، مَا لَمْ يُحْدِثْ، تَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ، اللَّهُمَّ ارْحَمْهُ .

1062: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: “Sizden biriniz abdestini bozmadığı sürece namaz kıldığı yerde diğer bir namazı beklemesi süresince melekler kendisine: Allah'ım bu kulunu bağışla bu kuluna merhamet et diye dua ederler.” (Buhari, Ezan 36)

١٠٦٣– وعن أنسٍ ﷺ : أَنَّ رسولَ اللّه ﷺ أخَّرَ لَيْلَةً صَلاةَ الْعِشَاءِ إلى شَطْرِ اللَّيْلِ ثمَّ أَقْبَلَ عَلَيْنَا بِوَجْهِهِ بَعْدَمَا صَلَّى فقال: صلَّى النَّاسُ وَرَقَدُوا وَلَمْ تَزالُوا فِي صَلاةٍ مُنْذُ انتَظَرْتُمُوهَا .

1063: Enes (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir gece yatsı namazını gece yarısına kadar ertelemişti. Namazını kıldıktan sonra yönünü bize karşı dönerek şöyle buyurdu: “Pek çok kimse namazını kılıp uykuya daldılar. Sizler namazı beklemeye başladığınızdan beri namaz içinde sayılırsınız.”

BÖLÜM: 191

CEMAATLE NAMAZ KILANIN FAZİLETİ

١٠٦٤ - عن ابنِ عُمَرَ رضيَ الله عنهمَا، أَنَّ رسولَ الله ﷺ قال: صَلاةُ الجمَاعَةِ أفضَلُ مِنْ صَلاةِ الْفَذِّ بِسَبْعٍ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً.

1064: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cemaatle kılınan namaz tek başına kılınan namazdan yirmi yedi derece daha faziletlidir." (Buhari, Ezan 30, Müslim, Mesacid 249)

١٠٦٥ - وعن أبي هريرةَ ﷺ قال: قالَ رسولُ الله ﷺ : صَلاةُ الرَّجُلِ في جَمَاعَةٍ تُضعَّفُ عَلى صَلاتِهِ في بَيْتِهِ وَفي سُوقِهِ خَمْساً وَعِشْرِينَ ضِعْفاً، وَذلِكَ أَنَّهُ إذا تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ، ثُمَّ خَرَجَ إلى المَسْجِدِ، لا يُخْرِجُه إلاَّ الصَّلاةُ، لَمْ يَخْطُ خَطْوَةً إلاَّ رُفِعَتْ لَه بهَا دَرَجَةٌ، وَحُطَّتْ عَنْهُ بِهَا خَطِيئَةٌ، فَإذا صَلَّى لَمْ تَزَلِ المَلائِكَة تُصَلِّي عَلَيْهِ مَا دَامَ في مُصَلاَّه، ما لم يُحْدِثْ تقولُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ، اللَّهُمَّ ارحَمْهُ. وَلاَ يَزَالُ في صَلاةٍ مَا انْتَظَرَ الصَّلاةَ .

1065: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimsenin cemaatle kıldığı namazın sevabı, evinde ve çarşıda kıldığı namazdan yirmi beş kat daha faziletlidir. Bunun böyle olmasının sebebi şudur. Adam güzelce abdest aldıktan sonra başka hiçbir amacı olmaksızın evden çıkıp camiye giderse attığı her adım kendisini Allah katında bir derece yükseltirken günahlarından birini de eksiltir. Namazını kılınca abdestini bozmaksızın ve boş sözlere dalmaksızın namaz kıldığı yerde kaldığı sürece melekler ona: -Allah'ım ona rahmetinle muamele et ona acı diyerek dua ederler o kimse bir başka namaz vaktini beklediği sürece namazda immiş gibi sayılır." (Buhari, Ezan 30, Müslim, Mesacid 272)

١٠٦٦ - وعنهُ قالَ: أَتَى النبيَّ ﷺ رجُلٌ أَعمى، فقال: يا رسولَ الله، لَيْسَ لي قَائِدٌ يقُودُني إلى المَسْجِدِ، فَسأَلَ رسولَ الله ﷺ أَنْ يُرَخِّصَ لَهُ فَيُصَلِّي في بَيْتِهِ، فَرَخَّصَ لَهُ، فَلَمَّا وَلَّى دَعَاهُ فَقالَ لهُ: هَلْ تَسْمَعُ النِّدَاءَ بِالصَّلاةِ؟ قال: نَعَمْ، قال: فَأَجِبْ.

1066: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e kör bir adam gelerek –Ya Rasûlullah "Beni mescide götürecek bir kimse yok" diyerek Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)in kendisine evinde kılması için izin vermesini istedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)ona izin verdi. Adam arkasını dönüp gitmeye çalışırken Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onu çağırdı ve ; "Ezanı duyuyor musun?" diye sordu.

Adam da evet cevabını verince peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) "O halde davete icabet et ve cemaate gel." Cevabını verdiler. (Müslim, Mesacid 255)

١٠٦٧ – وعن عبدِ الله – وَقِيلَ: عَمْرو بْنِ قَيْسٍ المَعْرُوفِ بِابْنِ أُمِّ مَكْتُومٍ المُؤَذِّنِ ﷺ أَنهُ قالَ: يا رسُولَ الله إنَّ المَدِينَةَ كَثِيرَةُ الهَوَامِّ والسِّبَاعِ. فقالَ رسُولُ الله ﷺ : تَسْمَعُ حَيَّ على الصَّلاةِ، حَيَّ عَلى الفَلاحِ، فَحَيَّهلاً .

1067: Kendisine Amr ibni Kays da denilen meşhur müezzin Abdullah ibni Ümmü Mektum (Allah Ondan razı olsun) –Ya Rasûlullah gerçekten Medine'nin zararlı haşeratı ve yırtıcı hayvanları çoktur bundan dolayı benim de kör olmam sebebiyle cemaate gelmeksizin evimde vakit namazımı kılabilir miyim diye izin isteyince Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Hayyealessalah ve Hayyealelfelahı işitiyorsan mescide mutlaka gelmelisin" buyurdu. (Ebu Davut, Salat 42)

١٠٦٨ – وعن أبي هريرةَ ﷺ أَنَّ رسولَ الله ﷺ قالَ: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَقَدْ هَمَمَتُ أَن آمُرَ بِحَطَبٍ فَيُحْتَطَبَ، ثمَّ آمُرَ بالصلاةِ فيُؤَذَّنَ لَها، ثمَّ آمُرَ رَجُلاً فيَؤُمَ النَّاسَ، ثمَّ أخَالِفَ إلى رِجَالٍ فَأُحَرِّقَ عَلَيْهِمْ بيوتَهمْ .

1068: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Canımı elinde tutan Allah'a yemin ederim ki zaman zaman içimden şöyle geçiyor. Odun toplamayı emredeyim odun toplansın sonra namazı emredeyim ezan okunsun sonra bir kimseye emredeyim insanlara imam olsun sonrada varıp namaza gelmeyenlerin evlerini kendileri içindeyken yakayım." (Buhari, Ahkam 52, Ezan 29, Müslim, Mesacid 251-254)

١٠٦٩ – وعنِ ابنِ مَسْعودٍ ﷺ قال: مَنْ سرَّهُ أَن يَلْقَى الله تعالى غداً مُسْلِماً، فَلْيُحَافِظْ عَلى هؤُلاءِ الصَّلَوات، حَيْثُ يُنَادَى بهنَّ، فَإِنَّ الله شَرَعَ لِنَبِيكُمْ ﷺ سُنَنَ الهُدى، وَإِنَّهُنَّ مِن سُنَنِ الهُدى، وَلَو أَنَكُمْ صلَّيْتُم في بُيُوتكم كما يُصَلّي هذا المُتَخَلِّفُ في بَيتِهِ لَتَرَكتم سُنَّة نَبِيكم، وَلَو تَرَكتُم سُنَّةَ نَبِيكُم لَضَلَلْتُمْ، وَلَقَدْ رَأَيْتُنَا وما يَتَخَلَّفُ عَنها إلاَّ مُنافِقٌ مَعْلُومُ النِّفَاقِ، ولقد كانَ الرَّجُلُ يُؤتى بِهِ، يُهَادَى بَيْنَ الرَّجُلَيْنِ حَتَّى يقامَ في الصَّفِّ.

وفي روايةٍ له قال: إنَّ رسولَ الله ﷺ عَلَّمَنَا سُنَنَ الهُدَى، وَانَّ مِن سُنَنِ الهُدَى الصَّلاة في المَسجِدِ الَّذي يُؤَذَّنُ فيه.

1069: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun) şöyle dediği rivayet edilmiştir. Her kim Allah'ın huzuruna müslüman olarak çıkmak sevindirecekse namazlarını ezan okunan yerde yani camiler ve mescidlerde devam etsin. Şüphesiz ki Allah peygamberiniz için hidayet yollarını açıklamıştır. Bu namazlarda hidayet

yollarındandır. Şayet sizde cemaati terk edip namazı evinde kılan şu adam gibi namazları kılacak olursanız peygamberinizin sünnetini terk etmiş olursunuz.

Eğer peygamberinizin sünnetini bırakırsanız sapıklığa düşersiniz. Benim gördüğüm kadarıyla cemaatleri ancak münafıklığı belli olanlar geri kalırdı. Aramızda öyle kimseler olurdu ki kendi başına yürüyemeyecek durumda olan kişi iki kişinin arasında sallanarak namaza getirilir ve safa yerleştirilirdi. Müslim'den bir rivayete göre İbni Mesud şöyle demiştir. Şüphesiz ki Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bize hidayet yollarını öğretmiştir. İçinde ezan okunan mescidlerde namaz kılmak da hidayet yollarındandır. (Müslim, Mesacid 256-257)

١٠٧٠ – وعن أبي الدرداءِ ﵁ قال: سَمعت رسولَ الله ﷺ يقول: ما مِن ثَلاثَة فِي قَرْيَةٍ وَلا بَدْوٍ لا تُقَامُ فِيهمُ الصَلاةُ إلاَّ قَدِ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ. فَعَلَيْكُمْ بِالجَمَاعَةِ، فَإنَّمَا يَأْكُلُ الذِّئْبُ مِنَ الغَنَمِ القاصِيَةَ .

1070: Ebu'd Derda (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)i şöyle buyururken işittim. "Bir köy veya ıssız bir yerde(çölde) üç kişi bulunurda namazı aralarında cemaatle kılmazlarsa şeytan onlara galip gelip yenmiştir, üzerinde hakimiyeti ele alır. O halde cemaatle namaz kılmaya devam edin çünkü kurt, sürüden ayrılan koyunu yer. (Ebu Davut, Salat 46)

BÖLÜM: 192

SABAH VE YATSI NAMAZLARINDA CEMAATE DEVAMIN ÖNEMİ

١٠٧١ – عنْ عثمانَ بنِ عفَّانَ ﵁ قالَ: سمعتُ رسولَ الله ﷺ يقولُ: مَنْ صَلَّى العِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ، فَكَأَنَّمَا قامَ نِصفَ اللَّيْلِ، وَمَنْ صلَّى الصُّبْحَ فِي جَمَاعَةٍ، فَكَأَنَّمَا صَلَّى اللَّيْلَ كُلَّهُ .

وفِي روايةِ الترمذيّ عنْ عثمانَ بنِ عفانَ ﵁ قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : مَنْ شَهِدَ العِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ كانَ لَهُ قِيَامُ نِصفِ لَيْلَةٍ، وَمَنْ صلَّى العِشَاءَ وَالْفَجْرَ فِي جماعَةٍ، كَانَ لَهُ كَقِيَامِ لَيلَةً .

1071: Osman ibni Affan (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre şöyle buyurmuşlardır. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)i şöyle derken işittim: "Yatsı namazını cemaatle kılan kimse gece yarısına kadar namaz kılmış gibidir. Kim sabah namazını cemaatle kılarsa bütün geceyi namaz kılmış gibidir. (Müslim, Mesacid 260)

Tirmizi'nin Sünenindeki rivayet ise şöyledir. "Osman ibni Affan (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim yatsı namazında cemaatte hazır bulunursa gecenin yarısını namazla

geçirmiş gibi sevap kazanır. Yatsı ve sabah namazlarında cemaatte bulunan kimseye ise bütün geceyi namazla geçirmiş gibi sevap vardır." (Tirmizi, Salat 165)

١٠٧٢ – وعن أبي هريرة ﷺ أنّ رسولَ الله ﷺ قال: وَلَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِي العَتَمَةِ وَالصبْحِ لأَتَوْهُما وَلو حَبْواً.

1072: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır. "Eğer insanlar yatsı ve sabah namazlarını cemaatle kılmaktaki sevabı bilselerdi emekleyerek de olsa cemaatle namaz kılmaya gelirlerdi." (Buhari, Ezan 9, Müslim, Salat 129)

١٠٧٣ – وعنهُ قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : لَيْسَ صَلاةٌ أَثْقَلَ عَلى المُنافِقِينَ مِنْ صَلاةِ الفَجْرِ وَالعِشَاءِ، وَلَو يَعْلَمُونَ ما فِيهما لأتوْهُما وَلَوْ حَبْواً.

1073: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır. "Münafıklara yatsı ve sabah namazından daha ağır gelen hiçbir namaz yoktur insanlar bu iki namazda ne kadar çok sevap olduğunu bilselerdi emekleyerek bile olsa bu cemaate gelirlerdi." (Buhari, Mevakit 20, Müslim, Mesacid 252)

BÖLÜM: 193

FARZ NAMAZLARA DEVAM ETMENİN EMREDİLMESİ ERKETMENİN DE YASAKLANMASI

قال الله تعالى : ﴿ حَافِظُواْ عَلَى الصَّلَوَاتِ والصَّلاَةِ الْوُسْطَى وَقُومُواْ لِلّهِ قَانِتِينَ ﴾

"Tüm namazlarınıza ve özellikle sabah ve ikindi namazınıza devam edin ve Allah'ın huzurunda(namazda) saygıyla ve içten bir bağlılıkla durun." (2 Bakara 238)

قال الله تعالى : ﴿ فَإِن تَابُواْ وَأَقَامُواْ الصَّلاَةَ وَآتَوُاْ الزَّكَاةَ فَخَلُّواْ سَبِيلَهُمْ ﴾

"Eğer kafirlik ve müşriklikten dönüp tevbe ederlerse tevbe ve imanlarının gereği namazı kılarlar, zekatı da verirlerse artık onları serbest bırakın." (9 Tevbe 5)

١٠٧٤ – وعنِ ابنِ مسعودٍ ﷺ قالَ: سَأَلتُ رسولَ الله ﷺ : أَيُّ الأَعْمَالِ أَفْضَلُ ؟ قال: الصّلاةُ عَلى وَقْتِهَا. قلتُ: ثمَّ أَيٌّ ؟ قال: بِرُّ الوَالِدَيْنِ. قلتُ: ثُمَّ أَيّ؟ قال: الجِهَادُ فِي سَبِيلِ الله.

1074: İbni Mes'ud'un şöyle dediği rivayet edilmiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)e hangi ameller daha faziletlidir diye sordum. "Vaktinde kılınan namaz" buyurdu. Sonra hangisidir dedim. "Anne babaya iyilik etmektir" buyurdular. Daha sonra hangisidir diye sordum? "Allah yolunda cihad etmektir buyurdular." (Buhari, Mevakit 5, Müslim, İman 137)

١٠٧٥ - وعنِ ابنِ عُمرَ رضيَ اللهُ عنهمَا قالَ: قالَ رسولُ اللهِ ﷺ : بُنِيَ الإسلامُ علَى خَمْسٍ: شَهَادَةُ أَنْ لا إلهَ إلاَّ اللهُ، وأَنَّ مُحَمَّداً رسولُ اللهِ، وإقامِ الصَّلاةِ، وإيتاءِ الزكاةِ، وحَجِّ البَيْتِ، وصَوْمِ رَمَضَانَ .

1075: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İslam beş temel üzerine kurulmuştur.Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in, Allah'ın Resûlü olduğuna şahitlik etmek, namazı dosdoğru kılmak, zekatı gereği biçimde vermek,Kabe'yi haccetmek,Ramazan orucunu tutmak." (Buhari, İman 1-2, Müslim, İman 19-22)

١٠٧٦ - وعنهُ قال: قالَ رسولُ اللهِ ﷺ : أُمِرْتُ أَنْ أقاتِلَ الناسَ حتَّى يَشْهَدُوا أَن لاَ إلهَ إلاَّ اللهُ وأَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اللهِ، ويُقِيمُوا الصَّلاةَ، ويُؤْتُوا الزَّكَاةَ، فإذا فعَلُوا ذلِكَ، عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إلاَّ بِحَقِّ الإسْلامِ، وَحِسَابُهمْ علَى اللهِ .

1076: Yine Abdullah İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ben insanlarla, Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şahadet getirip namazı dosdoğru kılıp, zekatı hakkıyla verinceye kadar savaşmakla emrolundum. Bunları yaptıklarında kanlarını ve mallarını benden korumuş olurlar. İslam'ın gerektirdiği haklar (kısas, had vb.) bunların dışındadır. Onların kalblerinde gizledikleri şeylerin hesabı ise Allah'a aiddir." (Buhari, İman 17, Müslim, İman 32-36)

١٠٧٧ - وعن معاذٍ ﷺ قالَ: بعثني رسولُ اللهِ ﷺ إلى اليَمَنِ فقال: إنَّكَ تَأْتي قَوْماً مِنْ أَهْلِ الكِتَابِ، فادْعُهُمْ إلى شَهَادَةِ أَنْ لاَ إلهَ إلاَّ اللهُ، وأني رسولُ اللهِ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لِذلِكَ، فأعلِمْهُمْ أَنَّ اللهَ تَعَالى افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ خَمْسَ صَلَواتٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لِذلِكَ، فَأَعْلِمْهُمْ أَنَّ اللهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً تُؤْخَذُ مِنْ أَغْنِيَائِهِمْ فَتُرَدُّ عَلى فُقَرَائِهِمْ، فإنْ هُمْ أَطَاعُوا لِذلِكَ، فَإِيَّاكَ وَكَرَائِمَ أَمْوَالِهِمْ وَاتَّقِ دَعْوَةَ المَظْلُومِ، فَإِنَّهُ لَيْسَ بَيْنَها وَبَيْنَ اللهِ حِجَابٌ .

1077: Muaz (Allah Ondan razı olsun) şöyle dediği rivayet edilmiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) beni Yemen'e vali ve kadı olarak gönderdiğinde şöyle buyurdu. "Sen kitap ehlinden bir topluma gidiyorsun. Onları, Allah'tan başka ilah olmadığına ve benim Allah'ın hak elçisi olduğuma şehadet etmeye davet et. eğer onlar bunu kabul ederlerse onlara bildir ki Allah onlara her gün ve gecede beş vakit namazı farz kılmıştır. Onlar eğer bunu da kabul ederlerse onlara bildir ki zenginlerden alınıp fakirlere verilmek üzere zekat da farz kılınmıştır. Onlar bunu da kabul ederlerse onların mallarının en kıymetlilerini almaktan sakın. Mazlumun bedduasından sakın çünkü onunla Allah arasında bir perde yoktur." (Buhari, Zekat 41, Müslim, İman 29)

١٠٧٨- وعن جابرٍ ﷺ قال: سمعتُ رسولَ الله ﷺ يقولُ: إنَّ بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشِّرْكِ وَالكُفرِ تَرْكَ الصَّلاةِ.

1078: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)i şöyle derken işittim. "Gerçekten kişi ile küfür ve şirk arasındaki fark namazı terk etmektir." (Müslim, İman 134)

١٠٧٩- وعن بُرَيْدَةَ ﷺ عنِ النبيِّ ﷺ قال: العَهْدُ الَّذي بَيْنَنَا وَبينَهُمُ الصَّلاةُ، فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ.

1079: Büreyde (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur. "Bizimle münafık, müşrik ve kafirler arasında iman sözü yanı ayırıcı temel unsur namazdır. Namazı terkeden kimse muhakkak kafir olur." (Tirmizi İman 9, Nese-i Salat 8, İbn Mace İkamet 77)

١٠٨٠ - وعن شقِيقِ بنِ عبدِ الله التابعيِّ المُتَّفَقِ عَلى جَلالَتِهِ رَحِمَه الله قال: كانَ أَصْحَابُ مُحَمَّد ﷺ لاَ يَرَوْنَ شَيْئاً مِنَ الأَعْمَالِ تَرْكُهُ كُفْرٌ غَيْرَ الصَّلاةِ.

1080: İman ve amelinde büyük bir şahsiyet olduğunda görüş birliği bulunan Tabiinden Şakîk ibn Abdullah şöyle dedi: Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)in ashabı namazdan başka amellerden hiç birinin terk edilmesini küfür saymazlardı. Ancak namazın terkedilmesini küfür olarak kabul ederlerdi. (Tirmizi İman 9)

١٠٨١ - وعن أَبي هُرَيْرَةَ ﷺ قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : إنَّ أَوَّلَ ما يُحَاسَبُ بِهِ العَبْدُ يَوْمَ القِيَامَةِ مِنْ عَمَلِهِ صَلاتُهُ، فَإِنْ صَلَحَتْ، فَقَدْ أَفْلَحَ وَأَنجحَ، وإنْ فَسَدَتْ، فَقَدْ خَابَ وَخَسِرَ، فإنِ انْتَقَصَ مِنْ فَرِيضَتِهِ شَيْئاً، قالَ الرَّبُّ، عَزَّ وجَلَّ: انظُروا هَلْ لِعَبْدِي مِنْ تَطَوُّعٍ، فَيُكَمَّلُ منها ما انْتَقَصَ مِنَ الفَرِيضَةِ ؟ ثمَّ يَكونُ سَائِرُ أعمَالِهِ عَلى هذا.

1081: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kıyamet günü kulun hesaba çekileceği ilk ameli namazdır. Eğer namaz konusu düzgün çıkarsa artık o kurtuluşa ermiş ve gerçek başarıya ulaşmıştır. Eğer namaz durumu bozuk çıkarsa aldanmış ve zararlı çıkmış olur. Eğer farzlardan bir eksiği çıkarsa Allah şöyle buyurur. Bakınız bu kulumun farzlardan eksik kalanı tamamlayacak bir nafile ibadeti var mıdır? böylece farzların eksiği nafilelerle tamamlanır sonrada diğer amellerinden de aynı şekilde hesaba çekilir." (Tirmizi Mevakit 188)

BÖLÜM: 194

İLK SAFTA NAMAZ KILMANIN SEVABI VE SAFLARIN TERTİP VE DÜZENİ

١٠٨٢ - عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ، رضيَ الله عنهمَا قَالَ: خَرَجَ عَلَيْنَا رَسُولُ الله ﷺ فَقَالَ: أَلاَ تصفونَ كما تُصفُّ المَلائِكَةُ عِنْدَ رَبِّهَا ؟ فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ الله وَكَيْفَ تصُفُّ المَلائِكةُ عِندَ رَبِّها ؟ قال: يُتِمُّونَ الصُّفوفَ الأُوَلَ، وَيَتَرَاصُّونَ في الصفِّ .

1082: Cabir ibni Semurete (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanımıza gelerek şöyle buyurdu: "Meleklerin Rableri huzurunda saf tuttukları gibi saf tutsanız ya." Bunun üzerine biz, Ya Rasûlallah melekler Rablerinin huzurunda nasıl saf bağlarlar dedik. Şöyle buyurdular. "Ön safları doldururlar ve safları sık tutarlar." (Müslim, Salat 119)

١٠٨٣- وعن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ : أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي النِّدَاءِ وَالصَّفِّ الأَوَّلِ، ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إلاَّ أَنْ يَستَهِمُوا عَلَيْهِ لاسْتَهَمُوا .

1083: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İnsanlar ezan okumak ve ilk safta bulunmanın sevabını bilselerdi ve bunu yapmak için kura çekmek zorunda kalsalardı mutlaka kura çekerlerdi." (Buhari, Ezan 9, Müslim, Salat 129)

١٠٨٤ - وعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : خَيْرُ صُفُوفِ الرِّجَالِ أَوَّلُهَا، وَشَرُّها آخِرُها، وَخَيْرُ صُفوفِ النِّسَاءِ آخِرُها، وَشَرُّها أَوَّلُها .

1084: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Erkeklerin en çok sevap kazanacakları saf ilk saf, en az sevabı olan ise son saftır. Kadınların saflarının en hayırlısı son saf, en az sevabı olanı ise ön saftır." (Müslim, Salat 130)

١٠٨٥- وعن أبي سَعِيدٍ الخُدْرِيِّ، ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، رَأَى فِي أَصحَابِهِ تَأَخُراً، فَقَالَ لَهُمْ: تَقَدَّمُوا فَأْتَمُّوا بِي. وَلْيَأْتَمَّ بِكُمْ مَنْ بَعْدَكُم،لا يَزالُ قَوْمٌ يَتَأَخَّرُونَ حَتَّى يُؤَخِّرَهُمُ الله .

1085: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ashabının namazda geride kalarak saf tutma eğilimini görünce şöyle buyurmuştur. "Öne doğru gelin ve bana öyle uyun arkadan gelenlerde size uysunlar. Bir topluluk devamlı surette sevap ve ilimden geri kalmayı tercih ettiği sürece, Allah'ta onları sevap ve her şeyden geri bırakır." (Müslim, Salat 130)

١٠٨٦ - وعن أبي مسعودٍ ﷺ قال: كانَ رسولُ الله ﷺ يَمْسَحُ مَنَاكِبَنَا فِي الصَّلاةِ، ويَقُولُ: اسْتَوُوا وَلا تَختلِفوا فَتَخْتَلِفَ قُلُوبُكُمْ، لِيَلِنِي مِنْكُمْ أُولو الأَحْلاَمِ وَالنُّهَى، ثمَّ الَّذِينَ يَلُونهم، ثمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ .

1086: Ebu Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre şöyle dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) namaza başlayacağımız zaman

omuzlarımız dokunarak şöyle buyurdu: "Safları düzgün tutunuz eğri, büğrü yapmayınız. Sonra kalpleriniz de birbirinden ayrılır. Aranıza ayrılık düşer. Ergenlik çağına girmiş aklı başında ve bilgili olanlarınız benim arkamda onlardan sonra gelenler daha arkada, daha sonra gelenlerde daha arkada dursunlar." (Müslim, Salat 122)

١٠٨٧ – وعن أنسٍ، ﷺ، قال: قال رَسُولُ الله ﷺ: سَوُّوا صُفُوفَكُمْ، فَإِنَّ تَسوِيَةَ الصَّفِّ مِنْ تَمامِ الصّلاةِ. وفي روايةِ البخاري: فَإِنَّ تَسْوِيَةَ الصُّفُوفِ مِنْ إقَامَةِ الصَّلاةِ.

1087: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Saflarınızı düz tutunuz. Zira safların düz olması namazın tamam olmasını sağlayan hususlardan biridir." Buhari'nin başka bir rivayetinde "Gerçekten safların düz olması namazın mükemmel olmasını sağlayan hususlardandır."

١٠٨٨ – وعَنْهُ قال: أُقِيمَتِ الصَّلاةُ، فأقبَلَ علينا رَسُولُ الله ﷺ، بِوَجْهِهِ فقال: أَقِيمُوا صُفُوفَكُمْ وَتَرَاصُّوا، فَإِنِّي أَرَاكُم مِنْ وَرَاءِ ظَهْرِي .وفي رِوايةٍ للبُخارِي: وكانَ أَحَدُنَا يُلْزِقُ مَنكِبَهُ بِمَنكِبِ صَاحِبِهِ وَقَدَمَهُ بِقَدَمِهِ.

1088: Yine Enes (Allah Ondan razı olsun) rivayet olunmuştur. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir defasında namaz kılmak için kamet getirilmişti. O bize yüzünü döndü ve şöyle buyurdu: "Saflarınızı doğru ve dümdüz tutunuz ve birbirinize sımsıkı yapışınız zira ben sizi arkamdan da görüyorum." Buhari'nin başka bir rivayetinde "Her birimiz omzunu arkadaşının omzuna ayağını arkadaşının ayağına yapıştırırdı." demiştir. (Buhari, Ezan 72-76)

١٠٨٩– وعَنِ النُّعْمَانِ بنِ بشيرٍ، رضيَ الله عنهما، قال: سمعتُ رسولَ الله ﷺ، يقولُ: لَتُسَوُّنَّ صُفُوفَكُمْ، أَوْ لَيُخَالِفَنَّ الله بَيْنَ وُجُوهِكُمْ. وفي روايةٍ لمسلِم: أَنَّ رسولَ الله ﷺ، كانَ يُسَوِّي صُفُوفَنَا، حَتَّى كَأَنَّمَا يُسَوّي بها القِدَاحَ، حَتَى رَأَى أَنَّا قَدْ عَقَلْنَا عَنْهُ. ثُمَّ خَرَجَ يَوْماً فَقَامَ حَتَّى كَادَ يُكَبِّرُ، فرَأَى رَجُلاً بادِياً صَدْرُهُ مِنَ الصَّفِّ، فقالَ: عِبَادَ الله، لَتُسَوُّنَّ صُفُوفَكُمْ، أَوْ لَيُخَالِفَنَّ الله بَيْنَ وُجُوهِكُمْ.

1089: Numan ibni Beşîr (Allah Onlardan razı olsun)in Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)i şöyle buyururken işittiği rivayet edilmiştir. "Ya saflarınızı düzgün tutarsınız yada Allah yönlerinizi başka başka taraflara çevirir." (Buhari, Ezan 71, Müslim, Salat 127)

Müslim'in diğer bir rivayetinde: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) okları düzeltir gibi saflarımızı düzeltirdi. Bizi alıştırıncaya kadar böyle devam etti. Bir gün namaza çıktı tekbir almak üzereyken içimizden birinin göğsünün dışarı çıktığını görünce şöyle buyurdu; "Ey Allah'ın kulları saflarınızı düzeltiniz yoksa Allah yüzlerinizi ve yönlerinizi ayrı ayrı yönlere çevirirde sizi birbirinize düşman eder." (Müslim, Salat 128)

١٠٩٠ - وعَنِ البَرَاءِ بنِ عازِبٍ، رضيَ اللهُ عنهما، قالَ: كانَ رسولُ اللهِ ﷺ ، يَتَخَلَّلُ الصَّفَّ مِنْ نَاحِيَةٍ إلى ناحِيَةٍ، يَمسَح صُدُورَنَا، وَمَنَاكِبِنَا، ويقولُ: لاَ تَخْتَلِفُوا فَتَخْتَلِفُ قُلُوبُكُمْ. وَكَانَ يَقُولُ: إنَّ اللهَ وَمَلائِكَتَهُ يُصلُّونَ عَلى الصُّفُوفِ الأُوَلِ.

1090: Bera ibni Âzib (Allah Onlardan razı olsun)'den şöyle rivayet edilmiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) göğüslerimize ve omuzlarımıza dokunarak baştan başa safların arasında dolaşır ve şöyle buyururdu: "Saflarda karışık durumda ileri geri durmayınız sonra kalplerinizde farklılaşır değişik düşünce ve görüşlere sahip olursunuz." Ve şöyle söylerdi; "İlk saflarda bulunan kimselere Allah rahmet melekler de dua ederler." (Ebu Davut, Salat 93)

١٠٩١ - وعَنِ ابنِ عُمَرَ، رضيَ اللهُ عنهما، أنَّ رسولَ اللهِ ﷺ قالَ: أَقِيمُوا الصُفُوفَ، وَحَاذُوا بَينَ المَنَاكِبِ، وَسُدُّوا الخَلَلَ، وَلِينوا بِأَيْدِي إخْوَانِكُمْ، وَلا تَذَرُوا فُرُجَات لِلشيْطانِ، ومَنْ وَصَلَ صَفاً وَصَلَهُ اللهُ، وَمَنْ قَطَعَ صَفاً قَطَعَهُ اللهُ.

1091: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Saflarınızı düzgün tutunuz. Omuzlarınız aynı hizada olsun saf arasındaki boşlukları doldurunuz. Saf düzeni için elinizden tutup çeken kardeşlerinize yumuşak davranınız. Şeytanın sokulabileceği boşluklar bırakmayınız. Kim bir saftaki boşluğu doldurup kopukluğu önlerse Allah ona rahmetini ulaştırır. Kim de boşluk bırakarak bir safı kesintiye uğratırsa Allah ta ona rahmetini keser." (Ebu Davut, Salat 93,98)

١٠٩٢ - وعَنْ أَنسٍ، ﷺ، أَنَّ رسولَ اللهِ ﷺ قالَ: رُصُّوا صُفُوفَكُمْ، وَقَارِبُوا بَيْنَهَا، وَحاذُوا بالأَعْنَاقِ، فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيدِهِ إِنِّي لأَرَى الشَّيْطَانَ يَدْخُلُ مِنْ خَلَلِ الصَّفِّ، كَأَنَّهَا الحَذَفُ.

1092: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Saflarınızı sık ve birbirinize yakın tutunuz. Boyunlarınızı da bir hizaya getiriniz. Canımı elinde tutan Allah'a yemin olsun ki şüphesiz ben safların açık yerlerinden şeytanın siyah kuzu gibi girdiğini görüyorum. (Ebu Davut, Salat 93)

١٠٩٣ - وعنهُ، أَنَّ رسولَ اللهِ ﷺ قالَ: أَتِمُّوا الصَّفَّ المقدَّمَ، ثُمَّ الَّذِي يَلِيهِ، فَمَا كَانَ مِنْ نَقْصٍ فَلْيَكُنْ فِي الصَّفِّ المُؤَخَّرِ .

1093: Yine Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ön safı tamamlayınız sonra arkadaki safı oluşturunuz. Boş yer kalırsa son safta kalsın." (Ebu Davut, Salat 93)

١٠٩٤ - وعن عائشةَ، رضيَ اللهُ عنها، قالتْ: قالَ رسولُ اللهِ ﷺ : إنَّ اللهَ ومَلاَئِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلى مَيَامِنِ الصفوفِ .

1094: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Şüphesiz Allah, safların sağ taraflarında bulunan kimselere rahmet eder melekler de dua ederler.” (Ebu Davut, Salat 94)

١٠٩٥ – وعَنِ البَرَاءِ، ﷺ ، قالَ: كُنَّا إذا صَلَّيْنَا خَلْفَ رسولِ الله ﷺ ، أَحْبَبْنَا أَنْ نكُونَ عَنْ يَمِينِهِ، يُقْبِلُ عَلَيْنَا بِوَجْهِهِ، فَسَمِعْتُهُ يقول: رَبِّ قِنِي عَذابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ – أَوْ تَجْمَعُ – عِبَادَكَ .

1095: Bera (Allah Ondan razı olsun)den şöyle rivayet edilmiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)in arkasından namaz kılarken yüzünü bize döndüğünde sağ tarafına döndüğü için onun sağ tarafında olmayı arzu ederdik. Bir kere bize döndüğünde şöyle buyurduğunu işittim. “Rabbim kullarını bir araya toplayacağın gün beni azabından koru.” (Müslim, Müsafirin 62)

١٠٩٦ – وعَنْ أبي هُرَيرَةَ، ﷺ ، قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : وَسِّطُوا الإمَامَ، وَسُدُّوا الخَلَلَ.

1096: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Safları oluşturmaya başlarken imamı ortaya alarak düzenleyiniz ve tüm saflardaki boşlukları da doldurunuz.” (Ebu Davut, Salat 98)

BÖLÜM: 195

FARZ NAMAZLARIN ÖNCESİ VE SONRASI KILINAN SÜNNETLER VE FAZİLETİ

١٠٩٧– عَنْ أُمِّ المُؤمِنِينَ أُمِّ حَبِيبَةَ رَمْلَةَ بِنتِ أبي سُفيانَ، رضِيَ الله عنهما، قَالتْ: سَمِعْتُ رسولَ الله ﷺ ، يقولُ: مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يُصَلِّي للهِ تَعَالى كُلَّ يَوْمٍ ثِنْتَيْ عَشَرَةَ رَكْعَةً تَطَوُّعاً غَيْرَ الفَرِيضَةِ، إلاَّ بَنَى الله لهُ بَيْتاً فِي الجَنَّةِ – أَوْ – إلاَّ بُنِيَ له بَيْتٌ فِي الجَنَّةِ.

1097: Müminlerin annesi Ümmü Habibe Ramle binti Ebu Sufyan (Allah Onlardan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken işittim dedi. “Müslüman bir kimse farzdan başka nafile olarak her gün, Allah rızası için on iki rekat namaz kılarsa Allah ona cennette bir köşk yapar veya ona cennette bir köşk yapılır.” (Müslim, Müsafirin 103)

١٠٩٨ – وعَـن ابـنِ عُمَـرَ رضـيَ الله عنهمـا، قـالَ: صَـلَّيْتُ مَـعَ رَسُـولِ الله ﷺ ، رَكْعَتَيْنِ قَبْلَ الظُّهْرِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَهَا، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ الجُمُعَةِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ المَغرِبِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ العِشَاءِ.

1098: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle dedi. ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte öğle namazından önce iki, öğle namazından sonra iki, cumadan sonra iki, rekat akşam namazından sonra iki, rekat yatsı namazından sonra iki rekat namaz kıldım. (Buhari, Tehecüd 25-29, Müslim, Müsafirin 104)

١٠٩٩– وعـنْ عبـدِ الله بـنِ مُغَفَّـلٍ، ﷺ قـالَ: قـالَ رسـولُ الله ﷺ : بَـيْنَ كُـلِّ أَذَانَـيْنِ صَلاةٌ، بَيْنَ كُلِّ أَذَانيْنِ صَلاةٌ، بَيْنَ كُلِّ أَذَانَيْنِ صَلاةٌ. قالَ فِي الثَّالِثَةِ: لِمَنْ شاءَ.

1099: Abdullah ibni Muğaffel (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Her ezan ve kamet arasında namaz vardır. Her ezan ve kamet arasında namaz vardır. Her ezan ve kamet arasında namaz vardır." buyurdular, üçüncüsünde "kılmak isteyenler için." dedi. (Buhari Teheccüd ve Müslüm Müsafirin)

BÖLÜM: 196

SABAH NAMAZININ SÜNNETİNİN ÖNEMİ

١١٠٠ – عن عائشةَ، رَضِيَ الله عَنْهَا، أَنَّ النَّبِيَّ، ﷺ ، كانَ لاَ يَدَعُ أَرْبَعاً قَبْلَ الظُّهْرِ، وَرَكْعَتَيْنِ قَبْلَ الغدَاةِ.

1100: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle rivayet edilmiştir. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) öğle namazının farzından önceki dört rekat ile sabah namazının farzından önceki kılmış olduğu iki rekatı hiç terk etmezdi. (Buhari, Teheccüd 34)

١١٠١ – وَعَنْها قَالَتْ: لَمْ يكُنِ النَّبِيُّ ﷺ ، عَلَى شَيْءٍ مِنَ النَّوَافِلِ أَشَدَّ تَعَاهُداً مِنْه عَلى رَكْعَتَي الفَجْرِ .

1101: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle rivayet edilmiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) nafile namazların hiç biri hakkında sabah namazının iki rekat sünneti derecesinde titiz değildi. (Buhari, Teheccüd 27, Müslim, Müsafirin 94)

١١٠٢ – وَعَنْها عَنِ النَّبِيِّ ﷺ ، قالَ: رَكْعَتَا الفَجْرِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيا وَمَا فِيهَا .

وفي رواية: لَهُمَا أَحَبُّ إليَّ مِنَ الدُّنْيَا جَميعاً .

1102: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sabah namazının iki rekat sünneti dünya ve içindekilerden daha hayırlıdır." (Müslim, Müsafirin 96)

Yine Müslimin diğer bir rivayetinde, "Sabah namazından önce kılınan iki rekat bana bütün dünyadan daha sevimlidir." (Müslim, Müsafirin 97)

١١٠٣ - وعَنْ أبي عبدِ الله بِلالِ بنِ رَبَاحٍ، ﷺ، مُؤَذِّنِ رسولِ الله ﷺ: أنّهُ أَتى رَسُولَ الله ﷺ لِيُؤذِنه بِصَلاةِ الغداةِ، فَشَغَلَتْ عَائِشَةُ بِلالاً بِأَمْرٍ سَأَلَتهُ عَنْهُ، حَتَّى أَصْبَحَ جِداً، فَقَامَ بِلالٌ فآذَنَهُ بالصَّلاةِ، وتَابَعَ أذانَهُ، فَلَم يَخرُج رَسُولُ الله ﷺ، فلما خرج صَلَّى بالنَّاسِ، فَأَخبَرَهُ أَنَّ عائِشَةَ شَغَلَتْهُ بِأَمْرٍ سَأَلَتهُ عَنْهُ حَتَّى أَصبَحَ جِداً، وَأَنَّهُ أَبْطَأَ عَلَيهِ بالخُرُوجِ، فَقَالَ - يَعْني النَّبِيَّ ﷺ -: إنِّي كُنْتُ رَكَعْتُ رَكْعَتَي الفَجْرِ فقالَ: يا رسولَ الله إنَّكَ أَصْبَحْتَ جِداً! قَالَ: لَوْ أَصْبَحْتُ أَكْثَرَ مِمَّا أصبَحتُ، لَرَكَعْتُهُما، وَأحْسَنْتُهُمَا، وَأَجْمَلْتُهُمَا.

1103: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in müezzini Ebu Abdullah Bilal ibni Rebah (Allah Ondan razı olsun) rivayet edildiğine göre, kendisi bir gün Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)e namaz vaktinin girdiğini bildirmeye gitmişti. Fakat Aişe (Allah Ondan razı olsun) validemiz Bilal'e bazı şeyler sorarak ortalık epey ağarıncaya kadar onu meşgul etmişti. Bunun üzerine Bilal namaz vaktinin girdiğini haber verdi. Hz. Peygamber namaza çıkmayınca Bilal namaz vaktinin girdiğini tekrar haber verdi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) mescide gelerek sabah namazını kıldırdı. O zaman Bilal Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e durumu anlatarak Hz. Aişe'nin kendisini ortalık ağarıncaya meşgul ettiğini bildirerek aynı zamanda peygamberimizin de neden geç kaldığını sorar, o zaman Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Sabah namazının iki rekat sünnetini kılıyordum" der. İyi ama namaza çok geç geldiniz deyince Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Şayet daha da geç kalsaydım yine de bu iki rekat sünneti güzelce ve pek iyi bir şekilde kılardım." buyurdular. (Ebu Davut, Tatavvu 3)

BÖLÜM: 197

SABAH NAMAZININ SÜNNETİNİN NASIL KILINACAĞI VE NE OKUNACAĞI

١١٠٤ - عَنْ عائِشةَ رَضِيَ الله عَنْها، أَنَّ النَّبيَّ ﷺ، كانَ يُصَلِّي رَكْعَتَينِ خَفِيفَتَيْنِ بَيْنَ النِّداءِ وَالإقَامَةِ مِنْ صَلاةِ الصُّبْحِ.

وفي روايةٍ لهمَا: يُصَلِّي رَكْعَتَي الفَجْرِ، إذا سَمِعَ الأذَانَ فَيُخَفِّفُهُمَا حَتَّى أَقُولَ: هَل قَرَأَ فيهِما بِأُمِّ الْقُرْآنِ!

وفي روايةٍ لمُسْلِمٍ: كانَ يُصَلِّي رَكعَتَي الفَجْرِ إذا سَمعَ الأذَانَ وَيُخَفِّفُهُما . وفي روايةٍ: إذا طَلَعَ الفَجْرُ.

1104: Aişe (Allah Ondan razı olsun)dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sabah namazının ezanı ile kameti arasında uzatmaksızın hafif iki rekat kılardı. (Buhari, Ezan 12, Müslim, Müsafirin 91)

Buhari ve Müslimin başka bir rivayetine göre Hz. Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sabah ezanını duyduğu vakit iki rekat sünnetini o kadar hafif(acele) tutardı ki acaba Fatiha suresini okudu mu okumadı mı diye kendi kendime sorardım. (Buhari, Tehecüd 28, Müslim, Müsafirin 92)

Müslim'den başka bir rivayette de Hz. Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sabah ezanını duyduğu vakit sabah namazının sünnetini fazla uzatmadan hafif kılardı. (Müslim, Müsafirin 90)

Diğer bir rivayette de Hz. Aişe (Allah Ondan razı olsun) tan yeri ağardığı zaman kılardı dedi. (Müslim, Müsafirin 93)

١١٠٥ - وعَنْ حَفْصَةَ رَضِيَ الله عَنْها، أَنَّ رسولَ الله ﷺ ،كانَ إذا أَذَّنَ المُؤَذِّنُ لِلصُّبْحِ، وبَدَا الصُّبحُ، صَلَّى رَكْعَتَيْنِ خَفِيفَتَيْنِ.

وفي روايةٍ لمسلمٍ: كانَ رسولُ الله، ﷺ ، إذا طَلَعَ، صلَّى الفَجْرَ لا يُصلِّي إلا رَكْعَتَيْنِ خَفِيفَتَيْنِ.

1105: Hafsa (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre, müezzin sabah ezanını okuduğu ve tanyerinin de ağardığı zaman Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) fazla uzatmadan iki rekat namaz(sünnet) kılardı. (Buhari, Ezan 12, Müslim, Müsafirin 87)

Müslim'in başka bir rivayetinde Hz. Hafsa (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) tan yeri ağarınca iki rekat kıldığı hafifçe sünnetten başka nafile kılmazdı. (Müslim, Müsafirin 88)

١١٠٦ - وعَنِ ابنِ عُمَرَ رضيَ الله عَنْهمَا قالَ: كَانَ رسولُ الله ﷺ ، يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ مَثنَى مَثنَى، وَيوترُ بِرَكْعَةٍ من آخر اللَّيلِ ويُصَلِّي الرَّكْعَتَيْنِ قَبْلَ صَلاةِ الغَدَاةِ، وَكأَنَّ الأَذَانِ بِأُذُنَيْهِ.

1106: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle dedi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) gece namazlarını ikişer rekat kılar gecenin sonunda ise bir rekat vitir kılardı. Sabah namazının farzından önce de kulağı kamette imiş gibi acele iki daha kılardı. (Buhari, Vitir 2, Müslim, Müsafirin 157)

١١٠٧ - وعَـن ابـنِ عبـاسٍ رضـيَ الله عَنْهمَـا: أَنَّ رَسُـولَ الله ﷺ كـانَ يَقْـرأُ فِي رَكْعَتَي الْفَجرِ فِي الأُولَى مِنْهُمَا: ﴿قُولُوا آمَنَّا بِالله وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا﴾ الآيةُ التي فِي البقـرة، وفِي الآخرة مِنهما: ﴿آمَنَّا بِالله وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ﴾

وفِي روايـة: فِي الآخـرة التي فِي آلِ عِمرانَ: ﴿تَعَالَوْا إِلى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنا وبَيْنَكُمْ﴾

1107: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Sabah namazının sünnetinin birinci rekatında 2 Bakara suresinin 139. ayeti olan "Biz Allah'a ve bize indirilen Kuran'a inandık deyiniz" ayetini ikinci rekatta da 3 Al-i İmran 52. ayeti olan "...Biz Allah'a inandım şahit ol ki biz müslümanlarız" ayetini okurdu. (Müslim, Müsafirin 99)

Müslim'den başka bir rivayete göre ise ikinci rekatta Al-i İmran suresinin 64. ayeti olan "Söyle onlara, Ey bize de kitap verildi diyenler. Gelin aramızda müşterek olan bir kelimede toplanalım." ayetini okurdu. (Müslim, Müsafirin 100)

١١٠٨ - وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ : أَنَّ رسولَ الله ﷺ ، قَرَأَ فِي رَكْعَتَي الفَجْرِ: ﴿قُل يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ﴾ و ﴿قُلْ هُوَ الله أَحَدٌ﴾

1108: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sabah namazının iki rekat sünnetinde Kafirun ve İhlas surelerini okurdu. (Müslim, Müsafirin 98)

١١٠٩ - وعَـن ابـن عمـرَ رضـيَ الله عَنهمَـا ، قـالَ: رَمَقْـتُ النَّبِـيَّ ﷺ ، شَـهْراً وكـان يَقْرأُ فِي الرَّكْعَتَيْنِ قَبْلَ الْفَجْرِ: ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ﴾ و ﴿قل هُوَ الله أَحَد﴾

1109: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)dan rivayet edilmiştir. Bir ay süreyle Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)i takip ettim sabah namazının farzından önceki iki rekatta Kafirun ve İhlas surelerini okurdu. (Tirmizi, Mevakit 191)

BÖLÜM: 198

SABAH NAMAZININ SÜNNETİNDEN SONRA BİRAZ SAĞ TARAF ÜZERİNE UZANMAK

١١١٠ - عَـنْ عَائِـشَةَ، رَضِـيَ الله عَنْهَـا قَالَـتْ: كـانَ النَّبِـيُّ ﷺ إذا صـلَّى رَكْعَتَـي الفَجْرِ، اضْطَجَعَ عَلى شِقِّهِ الأَيْمَنِ .

1110: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'ın şöyle dediği rivayet olunmuştur. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) sabah namazının iki rekat sünnetini kıldıktan sonra sağ tarafına uzanarak yatardı. (Buhari, Teheccüd 23)

١١١١ – وَعَنْهَا قَالَتْ: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ ، يُصَلِّي فِيمَا بَيْنَ أَنْ يَفْرُغَ مِنْ صَلاةِ الْعِشَاءِ إِلى الْفَجْرِ إِحْدَى عَشَرَةَ رَكْعَةً، يُسَلِّمُ بَيْنَ كُلِّ رَكْعَتَيْنِ، وَيُوتِرُ بِوَاحِدَةٍ، فَإِذا سَكَتَ المُؤَذِّنُ مِنْ صَلاةِ الْفَجْرِ، وَتَبَيَّنَ لَهُ الْفَجْرُ، وَجَاءَه المُؤَذِّنُ، قامَ فَركَعَ رَكْعَتَيْنِ خَفِيفَتَيْنِ، ثُمَّ اضْطَجَعَ عَلى شِقِّه الأَيْمن هكذا حَتَّى يَأْتِيَهُ المُؤَذِّنُ للإِقَامَةِ .

1111: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun)'den şöyle rivayet edilmiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yatsı namazı ile sabah namazı arasındaki sürede on bir rekat namaz kılardı iki rekatta bir selam verdiği bu namazların sonunda bir rekatla vitiri eklerdi. Müezzin sabah ezanını okuduktan sonra tan yeri ağarmaya başlayınca müezzinin haber vermesiyle kalkar fazla uzun olmayan iki rekat kılar müezzin tekrar gelip farz namaz için haber verinceye kadar sağ tarafına uzanıp yatardı. (Müslim, Müsafirin 121-122)

١١١٢ – وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، قَالَ: قَالَ رسولُ الله ﷺ : إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ رَكْعَتَي الفَجْرِ، فَلْيَضْطَجِعْ عَلى يَمِينِهِ.

1112: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Biriniz sabah namazının iki rekat sünnetini kılınca sağ yanı üzerine uzansın." (Ebu Davut, Tatavvu 4, Tirmizi, Mevakat 194)

BÖLÜM: 199

ÖĞLE NAMAZININ SÜNNETİ

١١١٣– عَنِ ابنِ عُمَرَ رَضِيَ الله عَنْهما قَالَ: صَلَّيْتُ مَعَ رَسُولِ الله ﷺ ، رَكْعَتَيْنِ قَبْلَ الظُّهْرِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعدَهَا .

1113: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)den şöyle rivayet edilmiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile beraber öğle namazının farzından önce iki sonra iki rekat namaz kıldım. (Buhari, Tehecüd 29-34, Müslim, Müsafirin 104)

١١١٤ – وَعَنْ عَائِشَةَ، رَضِيَ الله عَنْهَا، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ ، كانَ لا يَدَعُ أَرْبَعاً قَبْلَ الظُّهْرِ.

1114: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) öğle namazının farzından önce dört rekat namaz kılmayı hiç terketmezdi. (Buhari, Tehecüd 34)

١١١٥ – وَعَنْهَا قَالَتْ: كَانَ النبيُّ ﷺ ، يُصَلِّي فِي بَيْتِي قَبْلَ الظُّهْرِ أَرْبعاً، ثُمَّ يَخْرُجُ، فَيُصَلِّي بِالنَاسِ، ثُمَّ يَدْخُلُ فَيُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ، وَكَانَ يُصَلِّي بِالنَّاسِ المَغْرِبَ، ثُمَّ يَدْخُلُ فَيُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ، وَيُصَلِّي بِالنَاسِ العِشَاءَ، وَيَدْخُلُ بَيْتِي، فَيُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ.

1115: Aişe (Allah Ondan razı olsun)’dan şöyle rivayet edilmiştir. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) öğle namazının farzından önce benim evimde dört rekat namaz kılar arkasından mescide çıkıp cemaate namazı kıldırdıktan sonra eve gelir iki rekat daha kılardı. Cemaate akşamın farzını kıldırdıktan sonra eve gelir iki rekat sünnet kılardı. Cemaate yatsıyı kıldırdıktan sonra evime gelir iki rekat sünnet kılardı. (Müslim, Müsafirin 105)

١١١٦ – وعن أُمَ حَبِيبَةَ، رَضِيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: قالَ رسولُ الله ﷺ مَنْ حَافَظَ على أَرْبَعِ رَكَعَاتِ قَبْلَ الظُهْرِ، وَأَرْبَعِ بَعْدَها، حَرَّمَهُ الله على النَّارِ .

1116: Ümmü Habibe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur. “Kim öğle namazının farzından önce ve sonra dörder rekat sünnet kılmaya devam ederse Allah onu cehenneme haram kılar.” (Ebu Davut, Tatavvu 7, Tirmizi , Salat 200)

١١١٧ – وعَنْ عبدِ الله بنِ السائبِ، رضي الله عنه ، أَنَّ رسولَ الله ﷺ ، كانَ يُصَلِّي أَرْبَعاً بَعْدَ أَنْ تَزُولَ الشَّمْسُ قَبْلَ الظُّهْرِ، وقالَ: إنَّهَا سَاعَةٌ تُفْتَحُ فِيهَا أَبوابُ السَّمَاءِ، فَأُحِبّ أَن يَصعَدَ لِي فيها عَمَلٌ صَالح .

1117: Abdullah ibni’s Saib (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zevaldan sonra ve öğlenin farzından önce dört rekat sünnet kılar ve şöyle buyururdu. “Bu an gök kapılarının açıldığı bir andır o vakitte iyi bir amelimin Allah'a yükselmesini isterim.” (Tirmizi, Vitir 16)

١١١٨– وعَنْ عَائِشَةَ، رَضِيَ الله عَنْهَا، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ ، كانَ إذا لَمْ يُصَلِّ أَرْبعا قَبْلَ الظُهْرِ، صَلاَّهُنَّ بَعْدَها .

1118: Aişe (Allah Ondan razı olsun)’dan rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) öğle namazının farzından önce dört rekat sünnet kılmadığı zaman onu farzdan sonra kılardı. (Tirmizi, Salat 200)

BÖLÜM: 200

İKİNDİ NAMAZININ SÜNNETİ

١١١٩ - عَنْ عَليّ بنِ أبي طَالبٍ، ﷺ ، قالَ: كانَ النَّبِيُ ﷺ ، يُصلِّي قَبْلَ العَصْرِ أَرْبعَ رَكَعَاتٍ، يَفْصِلُ بَيْنَهُنَّ بِالتَّسْلِيمِ عَلى المَلائِكَةِ المقرَّبِينَ، وَمَنْ تَبِعَهُمْ مِنَ المسْلِمِينَ وَالمؤمِنِينَ.

1119: Ali ibni Ebu Talip (Allah Ondan razı olsun)den şöyle rivayet edilmiştir. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ikindi namazının farzından önce dört rekat namaz kılardı iki rekatta bir selam vermek suretiyle veya ikinci rekatın oturumunda Allah'a en yakın meleklere ve onlara uyan müslüman ve mümin kimselere selam vermek suretiyle dört rekatın arasını ayırırdı. (Buhari, Mevakit 201)

١١٢٠ - وَعنِ ابنِ عُمَرَ، رَضِيَ الله عَنْهمَا، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ ، قالَ: رَحِمَ الله امرأً صَلَّى قَبْلَ العَصْرِ أَرْبَعاً .

1120: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) rivayetine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “İkindinin farzından önce dört rekat sünnet kılan kimseye Allah rahmet etsin.” (Ebu Davut, Tatavvu 8)

١١٢١- وعنْ عليٍّ بنِ أبي طالِبٍ، ﷺ : أَنَّ النبيَّ ﷺ ، كانَ يُصَلِّي قَبْلَ العَصرِ رَكْعَتَيْنِ.

1121: Ali ibni Ebu Talip (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)i ikindi namazının farzından sonra iki rekat namaz kılardı. (Ebu Davut, Tatavvu 8)

BÖLÜM: 201

AKŞAM NAMAZININ ÖNCESİ VE SONRASI KILINAN SÜNNETLER

حديث ابنِ عُمَرَ رضيَ الله عنهما في السابق، قالَ: صَلَّيْتُ مَعَ رَسُولِ الله ﷺ ، رَكْعَتَيْنِ قَبْلَ الظُّهْرِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَهَا، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ الجُمُعَةِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ المَغرِبِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ العِشَاءِ.

İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle dedi. ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte öğle namazından önce iki, öğle namazından sonra iki, cumadan sonra iki, rekat akşam namazından sonra iki, rekat yatsı namazından sonra iki rekat namaz kıldım. (Buhari, Tehecüd 25-29, Müslim, Müsafirin 104)

١١٢٢ - وَعَنْ عَبْدِ الله بنِ مُغَفَّلٍ ﷺ ، عَنِ النَّبِيّ ﷺ ، قالَ: صَلُّوا قَبلَ المَغرِبِ قالَ في الثّالثَةِ: لِمَنْ شَاءَ.

1122: Abdullah ibni Muğaffel (Allah Ondan razı olsun)dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) iki defa "Akşamın farzından önce iki rekat namaz kılınız" buyurdu üçüncü defasında "Dileyen kılsın" diye ekledi. (Buhari, Tehecüd 25)

١١٢٣ – وعن أنسٍ ﷺ ، قالَ: لَقَدْ رَأَيتُ كِبارَ أَصحابِ رسولِ الله ﷺ يبتَدِرُونَ السَّوَارِيَ عندَ المغرِب.

1123: Enes (Allah Ondan razı olsun)den şöyle rivayet edilmiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in ashabının büyükleri akşam namazından önce nafile kılmak için aceleyle mescidin direklerine doğru koşarlardı. (Buhari, Ezan 24)

١١٢٤– وعَنْهُ قَالَ: كُنَّا نُصَلِّي عَلى عَهدِ رسولِ الله ﷺ ، رَكعَتَيْنِ بعدَ غُروبِ الشَّمسِ قَبلَ المَغرِبِ، فقيلَ: أَكَانَ رسولُ الله ﷺ صَلاَّهما ؟ قالَ: كانَ يَرانَا نُصَلِّيهِمَا فَلَمْ يَأْمُرْنا وَلَمْ يَنْهَنا .

1124: Yine Enes (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edildiğine göre şöyle dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında güneş battıktan sonra ve akşam namazından önce iki rekat namaz kılardık. Sahabeden biri Enes (Allah Ondan razı olsun)'a sordu: Bu namazı Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de kılar mıydı? Enes (Allah Ondan razı olsun) şu cevabı verdi. Bizim kıldığımız görür fakat bize ne kılmayı emreder ne de yasaklardı. (Müslim, Müsafirin 302)

١١٢٥ – وعنه قَالَ: كُنَّا بِالمَدِينَةِ فإذا أَذَّنَ المُؤَذِّنُ لِصلاَةِ المَغرِبِ، ابْتَدَرُوا السَّوَارِيَ، فَرَكَعُوا رَكْعَتَيْنِ حَتَّى إنَ الرَّجُلَ الغَرِيبَ لَيَدْخُلُ المَسْجِدَ فَيَحْسَبُ أَنَّ الصَّلاَةَ قَدْ صُلِّيَتْ مِن كَثرَةِ مَنْ يُصَلِّيهِمَا .

1125: Yine Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi. Biz Medine'de iken müezzin akşam ezanını okuyunca ashap aceleyle direklere doğru durup iki rekat namaz kılardı. Yabancı bir kimse mescide girerse bu iki rekat namazı kılanların çokluğundan dolayı akşam namazı kılınmış zannederdi. (Müslim, Müsafirin 302)

BÖLÜM: 202

YATSI NAMAZININ SÜNNETİ

١١٢٦– – وعَن ابنِ عُمَرَ رضيَ الله عنهمَا ، قالَ: صَلَّيْتُ مَعَ رَسُولِ الله ﷺ ، رَكْعَتَيْنِ قَبْلَ الظُّهْرِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَهَا، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ الجُمُعَةِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ المَغرِبِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ العِشَاءِ.

1126: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle dedi. ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte öğle namazından önce iki öğle namazından

sonra iki cumadan sonra iki rekat akşam namazından sonra iki rekat yatsı namazından sonra iki rekat namaz kıldım. (Buhari, Tehecüd 25-29, Müslim, Müsafirin 104)

BÖLÜM: 203

CUMA NAMAZININ SÜNNETİ

حديث ابنِ عُمَرَ رضيَ الله عنهما ذكرناه في السابق(رقمه ١٠٩٨)، قال: صَلَّيْتُ مَعَ رَسُولِ الله ﷺ ، رَكْعَتَيْنِ قَبْلَ الظُّهْرِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَهَا، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ الجُمُعَةِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ المَغرِبِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ العِشَاءِ.

İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle dedi. ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte öğle namazından önce iki, öğle namazından sonra iki, cumadan sonra iki, rekat akşam namazından sonra iki, rekat yatsı namazından sonra iki rekat namaz kıldım. (Buhari, Tehecüd 25-29, Müslim, Müsafirin 104)

وحديث عبدِ الله بنِ مُغَفَّلٍ، ﷺ ذكرناه في السابق(رقمه ١٠٩٩) قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : بَيْنَ كلِّ أَذَانَيْنِ صَلاةٌ، بَيْنَ كُلِّ أَذَانَيْنِ صَلاةٌ، بَيْنَ كُلِّ أَذَانَيْنِ صَلاةٌ. قالَ في الثَّالِثَةِ: لِمَنْ شاءَ.

1099: Abdullah ibni Muğaffel (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) “Her ezan ve kamet arasında namaz vardır. Her ezan ve kamet arasında namaz vardır. Her ezan ve kamet arasında namaz vardır.” buyurdular, üçüncüsünde “kılmak isteyenler için.” dedi. (Buhari Teheccüd ve Müslüm Müsafirin)

١١٢٧- وعَنْ أَبِي هُرِيرَةَ، ﷺ قَالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : إذَا صَلَّى أَحَدُكُمُ الجُمُعَةَ، فَلْيُصَلِّ بَعْدَهَا أَرْبَعا.

1127: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Sizden biri Cuma’yı kıldıktan sonra dört rekat daha sünnet kılsın.” (Müslim, Cuma 67-69)

١١٢٨- وَعَنِ ابنِ عُمَرَ رَضِيَ الله عَنْهمَا: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كانَ لا يُصَلِّي بَعْدَ الجُمُعَةِ حَتَّى يَنْصَرِفَ، فَيُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ في بَيْتِهِ.

1128: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Cuma’nın farzından sonra mescidden ayrılıncaya kadar namaz kılmazdı sonra evinde iki rekat namaz kılardı. (Müslim, Cuma 71)

BÖLÜM: 204

NAFİLE NAMAZLARI EVDE KILMAK

١١٢٩- عَنْ زيدِ بنِ ثابتٍ، ﷺ ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ ، قال: صَلُّوا أَيُّها النَّاسُ في بُيُوتِكُمْ، فَإِنَّ أَفْضَلَ الصَّلاةِ صَلاةُ المَرْءِ في بَيْتِهِ إلاَّ المَكْتُوبَةَ .

1129: Zeyd ibni Sabit (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ey insanlar evlerinizde namaz kılınız çünkü farzların dışında kılınan namazların en faziletlisi kişinin evinde kıldığı namazdır." (Buhari, İ'tisam 3, Ezan 81, Müslim, Müsafirin 213)

١١٣٠- وَعَنِ ابنِ عُمَرَ رَضِيَ الله عَنْهما عَنِ النَّبِيِّ ﷺ ، قال: اجْعَلُوا مِنْ صَلاَتِكُمْ في بُيُوتِكُمْ، وَلا تَتَّخِذُوها قُبُوراً .

1130: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: "Namazlarınızın bir kısmını evlerinizde kılarak oraları kabirlere çevirmeyiniz." (Buhari, Salat 52, Müslim, Müsafirin 208)

١١٣١- وَعَنْ جابِرٍ، ﷺ ، قال: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : إِذَا قضَى أَحَدُكُمْ صَلاتَهُ في مَسْجِدِهِ، فَلْيَجْعَلْ لِبَيْتِهِ نَصِيبا مِنْ صَلاتِهِ، فَإِنَّ الله جاعِلٌ في بَيْتِهِ مِنْ صَلاتِهِ خَيْراً

1131: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz farz namazı mescidde kıldığı zaman o namazdan evine de bir pay ayırsın. Böylece Allah bu namazı sebebiyle evinde hayır ve bereket meydana getirir." (Müslim, Müsafirin 210)

١١٣٢- وَعَنْ عُمَرَ بْنِ عَطَاءٍ أَنَّ نَافِعَ بْنَ جُبَيْرٍ أَرْسَلَهُ إلى السَّائِبِ ابْنِ أُخْتِ نَمِرٍ يَسْأَلُهُ عَنْ شَيْءٍ رَآهُ مِنْهُ مُعَاوِيَةُ في الصَّلاةِ فقَالَ: نَعَمْ، صليْتُ مَعَهُ الجُمُعَةَ في المقصُورَةِ، فَلَمَّا سَلَّمَ الإمامُ، قُمتُ في مَقَامِي، فَصَلَّيْتُ، فَلَمَّا دَخَلَ أَرْسَلَ إِلَيَّ فقال: لا تَعُدْ لِمَا فَعَلْتَ. إذا صَلَّيْتَ الجُمُعَةَ، فَلا تَصِلْها بِصَلاةٍ حَتَّى تَتكلَّمَ أَوْ تَخْرُجَ، فَإِنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، أَمَرَنَا بِذلِكَ، أَنْ لا نُوصِلَ صَلاةً بِصَلاَةٍ حَتَّى نتكلَّمَ أَوْ نَخْرُجَ .

1132: Ömer ibni Ata'dan rivayet edildiğine göre Nafi ibni Cübeyr Muaviyenin namaz kılması hususunda Saibten gördüğü şeyi öğrenmek için Ömer ibni Ata'yı Nemirin kız kardeşinin oğlu Saibe göndermiş o da durum hakkında şu cevabı vermiş.

"Evet Maksure'de Muaviye ile beraber cumayı kıldım imam selam verdikten sonra kalkıp farzı kıldığım yerde cumanın sünnetini de kıldım Muaviye evine gidince bana bir adamla haber göndererek şunları söyledi. Yaptığın şeyi bir daha yapma Cuma namazını kıldıktan sonra biriyle konuşmadan veya mescidden

çıkmadan başka bir nafile namaz ekleme. Zira Rasûlullah bize; "Konuşmadıkça veya mescidden çıkmadıkça farz namazına başka bir namazı eklememeyi emretti." (Müslim, Cuma 73)

BÖLÜM: 205

VİTİR NAMAZI

١١٣٣- عَنْ عَلِيٍّ، ﷺ قالَ: الوِترُ لَيْسَ بِحَتْمٍ كَصَلاَةِ المَكْتُوبَةِ، وَلكِنْ سَنَ رَسُولُ اللّه ﷺ ، قَالَ: إنَّ اللّه وِتْرٌ يُحِبُّ الْوِتْرَ، فَأَوْتِرُوا يَا أَهْلَ الْقُرْآنِ .

1133: Ali (Allah Ondan razı olsun)den rivayet edilmiştir. ""Vitir namazı farz namazlar gibi kesin bir şekilde emredilmiş bir namaz değildir. Fakat Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onu sünnet kılarak şöyle buyurmuştur.

"Allah tektir tek olanı seçer. Ey Kuran'ın sahipleri siz de vitir namazını kılınız." (Ebu Davut, Vitir 1, Tirmizi, Vitir 2)

١١٣٤- وَعَنْ عائشةَ رَضِيَ اللّه عَنْها قَالَتْ: مِنْ كُلِّ اللَّيْلِ قَدْ أَوْتَرَ رسولُ اللّه ﷺ ، مِنْ أَوَّلِ اللَّيْلِ، وَمِنْ أَوْسَطِهِ، وَمِنْ آخِرِهِ، وانْتَهى وِتْرُهُ إلى السَّحَرِ .

1134: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edilmiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) gecenin her vaktinde vitir namazı kıldı. Bazen gecenin ilk vakitlerinde bazen gece yarısı bazen de gecenin sonuna doğru kılarlar ve seher vaktinde vitir kılması sona ererdi. (Buhari, Vitir 2, Müslim, Müsafirin 136)

١١٣٥- وعَنِ ابنِ عُمَرَ رَضِيَ اللّه عَنْهما، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: اجْعَلُوا آخِرَ صَلاتِكُمْ بِاللَّيْلِ وِتْراً.

1135: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Gece namazınızın sonunu vitir yapınız." (Buhari, Salat 84, Müslim, Müsafirin 151)

١١٣٦- وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الخُدْرِي، ﷺ ، أَنَّ النَّبِيَّ قَالَ: أَوْتِرُوا قَبْلَ أَنْ تُصْبِحُوا .

1136: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sabah namazı vakti girmeden vitiri kılınız." (Müslim, Müsafirin 160)

١١٣٧- وعن عائشةَ، رضيَ اللّه عَنْهَا: أنَّ النَّبيَّ ﷺ كانَ يُصلِّي صَلاتَهُ باللَّيْلِ، وَهيَ مُعْتَرِضَةٌ بينَ يَدَيهِ، فإذا بقِيَ الوِتْرُ، أيقظَهَا فأَوْترتْ .

وفي رواية له : فإذا بقِيَ الوِتْرُ قال : قومي أوتري يا عائشة.

1137: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Hz. Aişe validemiz önünde uzanıp yatar olduğu halde gece namazını kılardı son olarak vitri kılacağı zaman Aişe'yi de uyandırır o da vitir namazını kılardı. (Müslim, Müsafirin 175)

Müslim'den diğer bir rivayette, ...Sıra vitir namazına gelince "Aişe kalk vitir namazını kıl." diye emrederdi.

١١٣٨- وعَنِ ابنِ عُمَرَ رَضيَ الله عَنْهُمَا، أنَّ النَّبِيَّ ﷺ قالَ: بَادِرُوا الصُّبْحَ بالوِتْرِ

1138: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Vitir namazını sabah vakti girmeden kılmaya bakınız." (Ebu Davut, Vitir 8)

١١٣٩- وَعَنْ جَابِرٍ، ﷺ ، قالَ: قالَ رسُولُ الله ﷺ : مَنْ خَافَ أَنْ لاَ يَقُومَ مِنْ آخِرِ اللَّيْلِ، فَلْيُوتِرْ أَوَّلَهُ، وَمَنْ طَمِعَ أَنْ يَقُومَ آخِرَهُ فَلْيُوتِرْ آخِرَ اللَّيْلِ، فإنَّ صَلاةَ آخِرِ اللَّيْلِ مَشْهُودَةٌ، وَذلِكَ أَفْضَلُ .

1139: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Gecenin sonunda kalkamayacağından korkan kimse vitir namazı gecenin baş tarafında kılsın. Gecenin sonunda uyanacağını ümid ederse gecenin sonunda kılsın çünkü o vakitte kılınan namazda melekler hazır bulunur. Vitri bu vakitte kılmak daha faziletlidir." (Müslim, Müsafirin 162)

BÖLÜM: 206

KUŞLUK NAMAZININ FAZİLETİ

١١٤٠- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، قالَ: أَوْصَانِي خَلِيلي، ﷺ بِصِيَامِ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ، وَرَكْعَتَي الضُّحَى، وَأَنْ أُوتِرَ قبلَ أَنْ أَرْقُدَ.

1140: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edilmiştir. Dostum Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana her ayda üç gün oruç tutmayı kuşluk vakti iki rekat namaz kılmayı ve uyumadan önce de vitir kılmayı tavsiye ettiler. (Buhari, Tehecüd 33, Müslim, Müsafirin 85)

١١٤١- وعَنْ أبي ذَر ﷺ ، عن النَّبيِّ ﷺ قالَ: يُصْبِحُ عَلى كُلِّ سُلامَى مِنْ أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ: فَكُلُّ تَسبيحَةٍ صَدَقَةٌ، وكُلُّ تَحمِيدَةٍ صَدَقَةٌ، وَكُلُّ تَهلِيلَةٍ صَدَقَةٌ، وَكُلُّ تكبِيرَةٍ صَدَقَةٌ، وَأَمرٌ بالمَعْرُوفِ صَدَقَة، وَنَهْي عَنِ المُنكَرِ صَدَقَةٌ، ويجزئ مِنْ ذلِكَ رَكْعَتَانِ يَركَعُهُما مِنَ الضُّحى .

1141: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Sizden her birinizin tüm eklemleri için her sabah sadaka vermesi gerekir. Dolayısıyla her tesbih bir sadakadır, her hamd bir sadakadır, her tekbir bir sadakadır. İyilik tavsiye etmek sadaka, kötülükleri sakındırmak sadakadır. Kuşluk vaktinde kılınacak iki rekat namaz bunların yerini tutar." (Müslim, Müsafirin 84)

١١٤٢- وعَنْ عَائِشةَ رَضِيَ الله عَنْهَا، قالتْ: كانَ رسولُ الله ﷺ يُصَلِّي الضُّحَى أَرْبَعاً، وَيَزِيدُ مَا شاءَ الله.

1142: Hz. Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kuşluk namazını dört rekat kılar bu rekatın namazını Allah'ın dilediği kadar da arttırırdı. (Müslim, Müsafirin 78)

١١٤٣- وعنْ أُمِّ هانئ فاخِتةَ بنتِ أبي طالبٍ، رَضِيَ الله عَنْها، قَالَتْ: ذَهَبْتُ إلى رسولِ الله ﷺ ، عامَ الفَتْحِ فَوَجَدْتُهُ يَغْتَسِلُ، فَلَما فَرَغَ مِنْ غُسْلِهِ صَلَّى ثَمَانِيَ رَكَعَاتٍ، وَذلِكَ ضُحَى.

1143: Ümmü Hani Fâhite binti Ebu Talib (Allah Ondan razı olsun)'dan şöyle rivayet edilmiştir. Mekke fethi yılı Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)in yanına gittim o sırada yıkanıyordu. Yıkandıktan sonra sekiz rekat namaz kıldı. Bu kuşluk namazı idi. (Buhari, Teheccüd 31, Müslim, Hayz 71)

BÖLÜM: 207

KUŞLUK NAMAZININ VAKTİ

١١٤٤- عن زيدِ بنِ أَرْقَمَ ﷺ ، أَنَّهُ رَأَى قَوْماً يُصلُّونَ مِنَ الضُّحَى، فقالَ: أَمَا لَقَدْ عَلِمُوا أَنَّ الصَّلاةَ فِي غَيْرِ هذهِ السَّاعَةِ أفْضَلُ، إنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، قالَ: صَلاَةُ الأَوَّابِينَ حِينَ تَرْمَضُ الفِصالُ .

1144: Zeyd ibni Erkam (Allah Ondan razı olsun) kuşluk namazını ilk vaktinde kılan bazı kimseleri gördü ve şöyle dedi. Şüphesiz bu ilk vaktinde kılan kimselerde bilirler ki bu namazı daha sonraki bir vakitte kılmak daha faziletlidir. Çünkü Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardı. "Tevbe edip Allah'a yönelenlerin kılacakları kuşluk namazının vakti sıcaktan deve yavrularının ayaklarının yandığı zamandır." (Müslim, Müsafirin 143)

BÖLÜM: 208

TAHIYYETÜL MESCİD NAMAZI

١١٤٥- عن أبي قتادة، ﷺ ، قال: قال رسولُ الله ﷺ : إذا دَخَلَ أَحَدُكُمُ المَسْجِدَ، فَلا يَجْلِسْ حَتَى يُصَلِّيَ رَكْعَتَيْنِ.

1145: Ebu Katade (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Biriniz mescide girdiğinde iki rekat namaz kılmadan oturmasın." (Buhari, Salat 60, Müslim, Müsafirin 69)

١١٤٦- وعن جابرٍ ﷺ قالَ: أَتَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ وهوَ فِي المَسْجِدِ، فَقَالَ: صلِّ رَكْعَتَيْنِ.

1146: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'den şöyle rivayet edilmiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) mescidde iken yanına girmiştim, bana: "İki rekat namaz kıl" buyurmuştu. (Buhari, Salat 59, Müslim, Müsafirin 69)

BÖLÜM: 209

ABDESTEN SONRA KILINAN İKİ REKAT NAMAZ

١١٤٧- عن أبي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قالَ لِبِلالٍ: يَا بِلالُ حَدِّثْنِي بِأَرْجَى عَمَلٍ عَمِلْتَهُ فِي الإِسْلامِ، فَإِنِّي سَمِعْتُ دَفَّ نَعْلَيْكَ بَيْنَ يَدَيَّ فِي الجَنَّةِ، قالَ: مَا عَمِلْتُ عَمَلاً أَرْجَى عندي من أني لم أتطهَّر طهوراً فِي سَاعَةٍ مِنْ ليْلٍ أوْ نَهارٍ إلاّ صَلّيْتُ بِذلِكَ الطهُورِ ما كُتِبَ لي أنْ أصَلِّي.

1147: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Bilal-ı Habeşi'ye:

"Ey Bilal! Sen İslam'a girdikten sonra yaptığın sevabı çok en ümid verici amelini bana anlat. Çünkü ben Miraç gecesi cennette senin ayakkabılarının tıkırtısını önümde duydum." diye sordu.

Bilal'de: Gece olsun gündüz olsun abdest aldığım zaman o abdestle kılabildiğim kadar namaz kılarım. En fazla ümid bağladığım ibadet budur, dedi. (Buhari, Teheccüd 17, Müslim, Fezailüssahabe 108)

BÖLÜM: 210

CUMA GÜNÜNÜN FAZİLETİ

قال الله تعالى : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِي لِلصَّلَاةِ مِن يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِن فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾

"Ey iman edenler! Cuma günü namaz için çağrıldığınızda her türlü dünyevi alışverişi bırakıp Allah'ı anmaya yani hutbeyi dinleyip namazı kılmaya koşun. Eğer bilirseniz bu sizin için daha hayırlıdır. Ve Cuma namazı kılınıp bittiğinde yeryüzüne serbestçe dağılın ve Allah'ın lütfundan rızkınızı aramaya devam edin ve Allah'ı namaz dışında da daima gündemde tutun ki, mutluluğa ve kurtuluşa erişebilesiniz." (62 Cuma 9-10)

١١٤٨- وعَنْ أبي هُرَيرَةَ، ﷺ ، قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ ؟ خَيْرُ يوم طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ يَوْمُ الجُمُعَةِ: فِيهِ خُلِقَ آدَم، وَفيه أُدْخِلَ الجَنَّةَ، وَفِيهِ أُخْرِجَ مِنْهَا .

1148: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Üzerine güneş doğan günlerin en hayırlısı Cuma günüdür. Adem o gün yaratıldı, o gün cennete konuldu, yine o gün cennetten çıkarıldı." (Müslim, Cuma 17)

١١٤٩- وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : مَنْ تَوَضَّأَ فأَحْسَنَ الوُضُوءَ ثمَّ أَتَى الجُمُعَةَ، فاسْتَمَعَ وَأَنْصتَ، غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَه وَبَينَ الجُمُعَةِ وَزِيَادة ثَلاثَةِ أَيَّامٍ، وَمَنْ مَسَّ الحَصَى، فَقَدْ لَغَا .

1149: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse abdestini güzelce alarak Cuma için camiye gelir, hutbeyi sessizce dinlerse iki Cuma arasındaki ve fazladan üç günlük daha(10 günlük işlenen küçük) günahları bağışlanır. Kim hutbe okunurken gereği gibi dinlemeyip çakıl taşlarıyla oynarsa, meşgul olursa boş ve manasız bir iş yapmış olur. (Müslim, Cuma 27)

١١٥٠- وَعَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قالَ: الصَّلَوَاتُ الخَمْسُ وَالجُمُعَةُ إلى الجُمُعَةِ، وَرَمَضَانُ إلى رَمَضَانَ، مُكَفِّرَاتٌ ما بَيْنَهُنَّ إذا اجْتُنِبَتِ الكَبَائِرُ .

1150: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Büyük günahlardan kaçınıldığı sürece, beş vakit namaz arasında işlenen küçük günahlara, her iki Cuma namazı bir haftalık arada işlenen küçük günahlara, her iki Ramazan da aralarında geçen bir yıllık günahları silerler." (Müslim, Taharet 16)

١١٥١- وَعَنْهُ وعَنِ ابنِ عُمَرَ، ﷺ ، أَنَّهُما سَمِعَا رسولَ ﷺ يقولُ عَلى أَعْوَادِ مِنْبَرِهِ: لَيَنْتَهِينَّ أَقْوَامٌ عَنْ وَدْعِهِمُ الجُمُعَاتِ، أَوْ لَيَخْتِمَنَّ الله عَلى قُلُوبِهِمْ، ثُمَّ لَيَكُونُنَّ مِنَ الغَافِلِينَ .

1151: Yine Ebu Hüreyre ile İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre bu iki sahabi Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in minber üzerinde şöyle buyurduğunu işitmişlerdir: "Bazı kimseler Cuma namazlarını terketmekten ya vazgeçerler veya Allah onların kalblerini mühürler de gafillerden olurlar." (Müslim, Cuma 40)

١١٥٢- وَعَنِ ابنِ عُمَرَ رضيَ الله عنهمَا ، أنَّ رَسولَ الله ﷺ قالَ: إذا جَاءَ أَحَدُكُمُ الجمعُة، فَلْيَغْتَسِلْ .

1152: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Biriniz Cuma namazına gideceği zaman boy abdesti alsın." (Buhari, Cuma 2, Müslim, Cuma 1)

١١٥٣- وعن أبي سعيدٍ الخُدْرِيِّ، ﷺ ، أَنَّ رسولَ الله ﷺ قَالَ: غُسْلُ يَوْمِ الجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلى كُلِّ مُحْتَلِمٍ.

1153: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Erginlik çağına gelmiş her kimse için Cuma günü boy abdesti almak gereklidir(yıkanan için çok büyük sevap vaedır)." (Buhari, Ezan 161, Müslim, Cuma 5-7)

١١٥٤- وَعَنْ سَمُرةَ، ﷺ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : مَنْ تَوَضَّأَ يَوْمَ الجُمُعَةِ، فَبِها ونِعْمَتْ، وَمَنِ اغْتَسَلَ فَالْغُسْلُ أَفْضَلُ.

1154: Semure (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse Cuma günü abdest alırsa ne iyi, guslederse o daha da iyidir."

١١٥٥- وَعَنْ سَلْمَانَ، ﷺ ، قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا يَغْتَسِلُ رَجُلٌ يَوْمَ الجُمُعَةِ، وَيَتَطَهَّرُ ما اسْتَطَاعَ مِنْ طُهْرٍ، وَيَدَّهِنُ مِنْ دُهْنِهِ، أَو يَمَسُّ مِن طِيبِ بَيْتِهِ، ثمَّ يَخْرُجُ فَلا يُفَرِّقُ بَيْنَ اثنَيْنِ، ثمَّ يُصَلِّي مَا كُتِبَ لَهُ، ثمَّ يُنْصِتُ إذا تكَلَّمَ الإمَامُ، إلاَّ غُفِرَ لَهُ ما بَيْنَهُ وَبَيْنَ الجُمُعَةِ الأَخْرَى .

8/1155: Selman (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse Cuma günü boy abdesti alarak iyice temizlenir, saçının ve sakalının bakımını yapar, güzel kokular sürünerek camiye çıkar, camide oturan iki kişinin arasını açmaz, kılabildiği kadar namaz kılar, imamın hutbesini sesini çıkarmadan dinlerse o Cuma ile diğer Cuma arasındaki günahları bağışlanır." (Buhari, Cuma 6)

١١٥٦- وَعَنْ أَبِي هُرَيرَةَ، ﷺ ، أَنَّ رسولَ الله ﷺ قالَ: مَنِ اغْتَسَلَ يَوْمَ الجُمُعَةِ غُسْلَ الجَنَابَةِ، ثُمَّ رَاحَ فِي السَّاعَةِ الأُولَى، فَكَأَنَّمَا قَرَّبَ بَدَنَةً، وَمَنْ رَاحَ فِي السَّاعَةِ الثَّانِيَةِ، فَكَأَنَّمَا قَرَّبَ بَقَرَةً، وَمَنْ رَاحَ فِي السّاعَةِ الثّالِثَةِ، فَكَأَنَّما قَرَّبَ كَبْشاً أَقرنَ، وَمَنْ رَاحَ فِي

السّاعَةِ الرّابِعَةِ، فَكَأَنَّمَا قَرَّبَ دَجَاجَةً، وَمَنْ رَاحَ فِي السَّاعَة الخَامِسَةِ، فَكَأَنَّمَا قَرَّبَ بَيْضَةً، فَإذا خَرَجَ الإمامُ حَضَرَتِ المَلائِكَةُ يَسْتَمِعُونَ الذِّكرَ .

1156: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse Cuma günü cünüblükten dolayı alınan boy abdesti gibi abdest alır erkenden Cuma'ya giderse bir deve kurban etmiş gibi sevap kazanır. Daha sonra giderse bir inek, daha sonra giderse boynuzlu bir koç kurban etmiş sevabı kazanır. Daha sonraki vakitlerde giderse bir tavuk, daha sonraki vakitlerde giderse bir yumurta tasadduk etmiş gibi sevap kazanır. İmam minbere çıkınca melekler hutbeyi dinlemek üzere hazır olurlar." (Buhari, Cuma 4, Müslim, Cuma 10)

١١٥٧- وَعَنْهُ: أنَّ رَسُولَ الله ﷺ ذكرَ يَوْمَ الجُمُعَةِ، فَقَالَ: فِيهَا سَاعَةٌ لاَ يُوَافِقهَا عَبْدٌ مُسْلِمٌ، وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي يَسْأَلُ الله شَيْئاً، إلاَّ أَعْطَاهُ إيَّاهُ وَأَشَارَ بِيَدِهِ يقَلِّلُهَا .

1157: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Cuma gününün faziletini anlatırken şöyle buyurdu: "Cuma gününde öyle bir an vardır ki, bir müslüman namaz kıldığı halde o vakte rastlarda Allah'tan bir şey isterse Allah onun dileğini mutlaka yerine getirir." Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) o vaktin pek kısa olduğunu anlatmak için eliyle işaret ediyordu. (Buhari, Cuma 37, Müslim, Müsafirin 166)

١١٥٨- وَعَنْ أبي بُردَةَ بنِ أبي مُوسَى الأشعَرِيِّ، ﷺ ، قَالَ: قَالَ عَبْدُ الله بن عُمَرَ رضيَ الله عَنْهُمَا: أَسَمِعْتَ أَبَاكَ يُحَدِّثُ عَن رَسُولِ الله فى شأن ساعة الجمُعَةِ؟ قَالَ: قلتُ: نعمْ، سَمِعْتُهُ يَقُولُ: سمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: هِيَ مَا بَيْنَ أنْ يَجلِسَ الإمَامُ إلى أنْ تُقضَى الصّلاةُ.

1158: Ebu Bürde ibni Ebu Musa el Eş'ari (Allah Ondan razı olsun) şöyle dediler. Bir gün Abdullah İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) bana: Cuma günü duaların kabul edildiği zaman hakkında babanın Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den bir hadis rivayet ettiğini duydun mu? diye sordu da ben: Evet duydum, babam Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittiğini söyledi:

"Duanın kabul olunacağı o vakit imamın minbere oturduğu andan namazın bitmesine kadarki süre içindedir." (Müslim, Cuma 16)

١١٥٩- وَعَنْ أَوسِ بنِ أَوسٍ، ﷺ ، قَالَ: قَال رَسُولُ الله ﷺ : إنَّ مِنْ أَفضلِ أيَامِكُمْ يَوْمَ الجُمُعَةِ، فَأَكثِرُوا عَلَيَّ مِنَ الصَّلاةِ فِيهِ، فَإنَّ صَلاَتَكمْ مَعْرُوضَةٌ عَلَيَ.

1159: Evs ibni Evs (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Günlerin en faziletlisi Cuma günüdür. Bu sebeple o gün bana çok salat ve selam getiriniz, zira sizin salat ve selamınız bana sunulur." (Ebu Davud, Salat 201)

BÖLÜM: 211

ŞÜKÜR SECDESİ

١١٦٠- عَنْ سَعْدِ بنِ أبي وَقَّاصٍ، ﷺ ، قَالَ: خَرَجْنَا مَعَ رَسُولِ الله ﷺ ، مِن مَكَّةَ نُرِيدُ المَدِينَةَ، فَلَمَّا كُنَّا قَرِيباً مِن عَزْوَرَاء نَزَلَ ثُمَّ رَفَعَ يَدَيْهِ، فَدَعَا الله سَاعَةً، ثُمَّ خَرَّ سَاجِداً، فَمَكَثَ طَوِيلاً، ثُمَّ قَامَ فَرَفَعَ يَدَيْهِ سَاعَةً، ثُمَّ خَرَّ ساجِداً - فَعَلَهُ ثَلاثاً - وَقَالَ: إنِّي سَأَلْتُ رَبِّي، وَشَفَعْتُ لأُمَّتي، فَأَعْطَانِي ثُلُثَ أُمَّتي، فَخَرَرْتُ سَاجِداً لِرَبِّي شُكراً، ثُمَّ رَفَعْتُ رَأسِي، فَسَأَلْتُ رَبِّي لأُمَّتي، فَأَعْطَانِي ثُلُثَ أُمَّتِي، فَخَرَرْتُ سَاجِداً لِرَبِّي شُكْراً، ثُمَّ رَفَعْتُ رَأسِي، فَسَأَلت رَبِّي لأُمَّتي، فَأَعْطَانِي الثُّلُثَ الآخِرَ، فَخَرَرْتُ سَاجِداً لِرَبِّي.

1160: Sa'd ibni Ebu Vakkas (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayetle şöyle demiştir: Bir gün Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'le beraber Medine'ye gitmek üzere Mekke'den yola çıkmış Azvera denilen yere yaklaştığımızda Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bineğinden inip ellerini kaldırarak bir süre dua etti, sonra secdeye kapandı. Uzun bir süre böylece kaldı. Sonra kalktı, ellerini açıp tekrar bir müddet daha dua etti. Sonra secdeye kapandı, bunu üç defa tekrarlayarak buyurdu ki:

"Rabbimden dilekte bulundum ve ümmetim için şefaat niyaz ettim. O da ümmetimin üçte birini bana bağışladı. Ben de Rabbime şükretmek için secdeye kapandım. Sonra tekrar başımı kaldırıp Rabbimden ümmetimi bağışlamasını istedim. O da bana ümmetimin üçte birini bağışladı. Ben de bunun üzerine Rabbime şükür secdesine kapandım. Sonra tekrar başımı kaldırıp ümmetim için dilekte bulundum. O da bana ümmetimin geri kalan üçte birini bağışladı. Ben de Rabbime şükretmek üzere secdeye kapandım." (Ebu Davud, Cihad 152)

BÖLÜM: 212

GECE NAMAZININ FAZİLETİ

قال الله تعالى : ﴿ وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰ أَن يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا ﴾

"Gecenin bir kısmında da uyanıp namaz kıl. Bu sadece sana mahsustur. Farz namazlardan fazla olarak kılınan bir namazdır. Bundan dolayı Rabbin Ahirette seni övgüye değer bir konuma, makama göndereceğini ummabilirsin." (17 İsra 79)

قال الله تعالى : ﴿ تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴾

"Onlar yataklarından geceleri kalkarak, korku ve ümid içinde Rablerine yalvaranlardır ve kendilerine geçinmeleri için verdiğimiz rızıktan Allah yolunda başkalarına harcayanlardır." (32 Secde 16)

قال الله تعالى : ﴿ كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴾

"O müminler geceleri pek az uyurlardı." (51 Zariyat 17)

١١٦١- وَعَن عَائِشَة رَضِيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَقُومُ مِنَ اللَّيْلِ حَتَّى تَتَفَطَّرَ قَدَمَاهُ .

فَقُلْتُ لَهُ: لِمَ تَصْنَعُ هذا، يا رَسُولَ الله، وَقَدْ غُفِر لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ؟ قَالَ: أَفلا أَكُونُ عَبْداً شَكُوراً! .

1161: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan şöyle aktarılmıştır. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) geceleri ayakları şişinceye kadar namaz kılardı. Bunun üzerine kendisine dedim ki: Ey Allah'ın elçisi! Geçmiş ve gelecek tüm hataların bağışlanmış olduğu halde neden kendini böyle yıpratıyorsun? Cevaben buyurdular ki: "Allah'a şükreden bir kul olmayayım mı?" (Buhari, Tefsir 2, Müslim, Münafikin 81)

١١٦٢- وَعَنْ عَلِيٍّ، ﷺ ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ طَرَقَهُ وفَاطِمَةَ لَيْلاً، فَقَالَ: أَلاَ تُصَلِّيَانِ ؟

1162: Ali (Allah Ondan razı olsun)'den şöyle söylediği bize bildirilmiştir: Bir gece Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)gece Ali ve Fatıma'nın kapısını çaldı ve onlara "Namaz kılmayacak mısınız?" buyurdu. (Buhari, Teheccüd 5, Müslim, Müsafirin 206)

١١٦٣- وَعَن سالمِ بنِ عبدِ الله بنِ عُمَرَ بنِ الخَطَّابِ، ﷺ عَن أَبِيهِ: أَنَّ رسولَ الله ﷺ قَالَ: نِعْمَ الرَّجُلُ عَبْدُ الله لَو كَانَ يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ. قالَ سالِمٌ: فَكَانَ عَبْدُ الله بَعْدَ ذلكَ لا يَنَامُ مِنَ اللَّيْلِ إلاَّ قَلِيلاً.

1163: Ömer İbnül-Hattab'ın torunu Salim'in babası Abdullah ibni Ömer'den rivayet ettiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Abdullah ne iyi adamdır, bir de geceleyin namaz kılsa" buyurdu. Salim diyor ki: O günden sonra Abdullah geceleri pek az uyurdu. (Buhari, Teheccüd 2, Müslim, Fezailüssahabe 139)

١١٦٤- وَعَن عبدِ الله بنِ عَمْرِو بنِ العاصِ، رَضِيَ الله عَنْهَمَا قالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : يَا عَبْدَ الله لا تكن مِثْلَ فُلانٍ كانَ يَقُومُ اللَّيْلَ فَتَرَكَ قِيَامَ اللَّيْلِ .

1164: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ey Abdullah

falan kimse gibi olma! Çünkü o gece ibadet ederdi, sonra bırakıverdi.” (Buhari, Teheccüd 19, Müslim, Sıyam 185)

١١٦٥- وعنِ ابنِ مَسْعُودٍ، ﷺ ، قالَ: ذُكِرَ عِنْدَ النَّبِيِّ، ﷺ رَجُلٌ نَامَ لَيْلَةً حَتَّى أَصبَحَ قالَ: ذَاكَ رَجُلٌ بَالَ الشَّيْطَانُ فِي أُذُنَيْهِ أو قال: فِي أُذُنِهِ .

1165: İbni Mes’ud (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’in yanında sabaha kadar uyuyan bir adamdan bahsedilince Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: “Öyleyse onun kulaklarına veya kulağına şeytan işemiştir.” (Buhari, Teheccüd 13, Müslim, Müsafirin 285)

١١٦٦- وعَن أبي هُريرَةَ ﷺ : أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قالَ: يَعْقِد الشَّيْطَانُ عَلى قَافِيَةِ رَأْسِ أَحَدِكُم، إذا هُوَ نَامَ، ثَلاثَ عُقَدٍ، يَضْرِبُ عَلى كُلِّ عُقْدَةٍ: عَلَيْكَ لَيْلٌ طَويلٌ فَارْقُد، فإنِ اسْتَيْقَظَ، فَذَكَرَ الله انحلَّت عُقْدَةٌ، فإن تَوضَّأَ، انحلَّتْ عُقْدَةٌ، فَإن صَلَّى، انحلَّتْ عُقدُهُ، فأَصبحَ نَشِيطاً طَيِّبَ النَّفسِ، وَإلاَّ أَصبَحَ خَبِيثَ النَّفْسِ كَسْلانَ .

1166: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Biriniz uyuduğu zaman şeytan onun boyun köküne üç düğüm atar ve her düğüm üzerine de senin için uzun bir gece vardır, rahat uyu diye eliyle vurur. Eğer bir kimse gece uyanıp Allah'ı anarsa düğümlerden biri çözülür. Abdest alınca ikincisi çözülür. Namaz da kılarsa şeytanın vurduğu tüm düğümler çözülmüş olur. Böylece neşeli ve huzurlu bir şekilde sabaha çıkar. Eğer böyle yapmazsa, yani Allah'ı hatırlayıp, abdest alıp namaz kılmazsa uyuşuk ve bitkin olarak sabaha çıkmış olur.” (Buhari, Teheccüd 12, Müslim, Müsafirin 207)

١١٦٧- وَعَن عبدِ الله بنِ سلام، ﷺ ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قالَ: أَيُّهَا النَّاسُ أَفْشُوا السَّلامَ، وَأَطعِمُوا الطَّعَامَ، وَصَلُّوا بالليْلِ وَالنَّاسُ نِيامٌ، تَدْخُلُوا الجنَّةَ بِسَلامٍ.

1167: Abdullah ibni Selam (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Ey insanlar! Birbirinize selam veriniz, yemek yediriniz, geceleyin insanlar uyurken namaz kılınız ki selametle cennete giresiniz.” (Tirmizi, Et’ıme 45)

١١٦٨- وَعَن أبي هُريرَةَ، ﷺ قَالَ قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : أَفْضَلُ الصِّيَامِ بَعْدَ رَمَضَانَ شَهْرُ الله المُحَرَّمُ، وَأَفْضَلُ الصَّلاةِ بَعْدَ الفَرِيضةِ صَلاةُ الليْلِ .

1168: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Ramazandan sonra en kıymetli oruç, Allah'ın ayı olan Muharrem ayında tutulan oruçtur. Farz namazlardan sonra en kıymetli namaz, gece kılınan namazdır.” (Müslim, Sıyam 202)

١١٦٩- وَعَنِ ابنِ عُمَر، رَضِيَ الله عَنْهمَا، أنَّ النَّبيَّ ﷺ قال: صَلاةُ اللَّيْلِ مَثْنَى مَثْنَى، فَإذا خِفْت الصُّبْحَ فَأَوْتِرْ بِوَاحِدَةٍ .

1169: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: "Gece namazı ikişer ikişer kılınır. Sabah namazının vaktinin girmesinden endişe ettiğin zaman bir rekat daha kılarak vitiri de kılmış ol."(Buhari, Teheccüd 10, Müslim, Müsafirin 46)

١١٧٠- وَعَنْهُ قَالَ: كانَ النَّبِيُّ ﷺ ، يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ مَثْنَى مَثْنَى، وَيُوتِرُ بِرَكعَةٍ.

1170: Yine İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan şöyle aktarılmıştır: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) gece namazlarını ikişer rekat kılar ve bir rekat da vitir kılardı. (Buhari, Vitr 2, Müslim, Müsafirin 157)

١١٧١- وَعَنْ أنسٍ، ﷺ قالَ: كانَ رَسُولُ الله ﷺ يُفطِرُ مِن الشَّهْرِ حَتَّى نَظُنَّ أن لاَ يَصومَ مِنْهُ، وَيَصومُ حَتَّى نَظُنَّ أَنْ لاَ يُفْطِرَ مِنْهُ شَيْئاً، وَكانَ لا تَشَاءُ أَنْ تَراهُ مِنَ اللَّيْلِ مُصَلِّياً إلاَّ رَأَيْتَهُ، وَلا نَائِماً إلاَّ رَأَيْتَهُ.

1171: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan şöyle nakledilmiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in günlerce oruç tutmadığı olurdu da bir o ay oruç tutmayacak zannederdik. Bazan da hep oruç tutardı da o ay oruca hiç ara vermeyecek zannederdik. Onu gece namazı kılarken görmek istersen mutlaka şöyle görürdün, uyuduğunu görmek istersen de yine öylece görebilirdin. (Buhari, Teheccüd 11)

١١٧٢- وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا: أَنَّ رَسُولَ الله صلى ﷺ كَانَ يُصَلِّي إحْدَى عَشْرَةَ رَكعَةً. تعني فِي اللَّيْلِ - يَسْجُدُ السَّجْدَةَ مِنْ ذلِكَ قَدْرَ مَا يَقْرَأُ أَحَدُكُمْ خَمْسِينَ آيَةً قَبْلَ أَنْ يَرْفَعَ رَأْسَهُ، وَيركَعُ رَكْعَتَيْنِ قَبْلَ صَلاةِ الفَجْرِ، ثمَّ يَضْطَجعُ عَلَى شِقِّهِ الأَيْمَنِ حَتَّى يَأْتِيَهُ المُنَادِي للصَّلاةِ.

1172: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan bize bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) geceleri on bir rekat namaz kılardı ve bu namazların secdelerinde başını kaldırmaksızın sizden birinizin elli ayet okuyacağı kadar kalırdı. Sabah namazından önce iki rekat namaz kılar ve müezzin namaz vaktini haber vermeye gelinceye kadar sağ yanı üzerine yaslanırdı. (Buhari, Vitir 1)

١١٧٣- وَعَنْهَا قَالَتْ: ما كَانَ رَسُولُ الله ﷺ يَزِيدُ - فِي رَمضانَ وَلا فِي غيْرِهِ - على إحْدَى عَشَرَةَ رَكْعَةً: يُصَلِّي أَرْبَعاً فَلا تَسْأَلْ عَنْ حُسْنِهِنَّ وَطولِهِنَّ! ثمَّ يُصَلِّي أرْبَعاً فَلا تَسْأَلْ عَنْ حُسْنِهِنَّ وَطولِهِنَّ ! ثمَّ يُصَلِّي ثَلاثاً. فَقُلْتُ: يا رسُولَ الله، أتنامُ قَبْلَ أَنْ تُوتِرَ ! فقال: يا عائِشَةُ إنَّ عَيْنَيَّ تَنَامَانِ وَلا يَنامُ قَلبي

1173: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ne Ramazanda ne de başka aylarda gece namazını on bir rekattan fazla kılmazdı. Önce dört rekat kılardı ki bu rekatların uzunluk ve güzelliklerini sorma! Sonra bir dört rekat daha kılardı ki onların da uzunluk ve güzelliği anlatılacak gibi değildi. sonra da üç rekat vitri kılarlardı. Bunun üzerine ben dedim ki: Ey Allah'ın Resulü! Vitri kılmadan mı uyuyorsunuz? Bu soruya şöyle cevap verdiler: "Ey Aişe benim gözlerim uyur, fakat kalbim uyumaz." (Buhari, Teheccüd 16, Teravih 1, Müslim, Müsafirin 125)

١١٧٤- وَعَنْها أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كانَ يَنَامُ أَوَّلَ اللَّيْلِ، وَيقومُ آخِرَهُ فَيُصَلِّي .

1174: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) gecenin ilk kısmında yatıp uyur, son kısmında da kalkarak gece namazını ve vitri kılarlardı. (Buhari, Teheccüd 15, Müslim, Müsafirin 129)

١١٧٥- وَعَنِ ابنِ مَسْعُودٍ، ﷺ ، قالَ: صَلَّيْتُ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ لَيْلَةً، فَلَمْ يَزَلْ قَائِماً حَتَّى هَمَمْتُ بِأَمْرِ سُوءٍ. قِيلَ: مَا هَمَمْتَ ؟ قالَ: هَمَمْت أَنْ أَجلِسَ وَأَدَعَه.

1175: İbn Mes'ud (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gece Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte gece namazı kıldım. O kadar uzun süre ayakta kaldı ki uygunsuz bir iş yapmayı gönlümden geçirdim. Ne yapmak istedin? diye sordular.

- Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'i ayakta yalnız bırakıp oturmayı düşündüm, dedim. (Buhari, Teheccüd 19, Müslim, Müsafirin 204)

١١٧٦- وَعَنْ حُذيفَةَ ﷺ قَالَ: صَلَّيْتُ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ ، ذاتَ لَيْلَةٍ فَافْتَتَحَ البَقَرَة.فقلتُ: يَرْكَعُ عِنْدَ المِائَةِ، ثمَّ مَضَى، فَقلتُ: يُصلِّي بها فِي رَكْعَةٍ، فَمَضَى، فَقُلْتُ: يَرْكَعُ بِها، ثُمَّ افْتَتَحَ النِّسَاءَ فقرَأَهَا، ثُمَّ افْتَتَحَ آلَ عِمْرَانَ، فقرَأَها، يَقْرأُ مُتَرَسِّلاً. إذا مَرَّ بِآيةٍ فِيها تَسْبِيحٌ، سَبَّحَ، وَإِذَا مَرَّ بِسُؤَالٍ، سَأَلَ، وَإِذَا مَرَّ بِتَعَوُّذٍ، تَعَوَّذَ، ثُمَّ رَكَعَ فَجعَلَ يَقُولُ: سُبْحَانَ رَبِّي العَظِيم ، فَكانَ رُكُوعُهُ نَحْواً مِنْ قِيَامِهِ، ثمَّ قَالَ: سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَه، رَبَّنَا لكَ الحَمْدُ ثُمَّ قَامَ طَوِيلاً قَرِيباً مِمَّا رَكَعَ، ثُمَّ سَجَدَ فقَالَ سُبْحَانَ رَبِّيَ الأَعْلَى ، فَكانَ سُجُودُهُ قَرِيباً مِنْ قِيَامِهِ.

1176: Huzeyfe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gece Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in arkasında gece namazı kıldım. Bakara suresini okumaya başladı. Ben kendi kendime yüz ayet okuyunca rükûya gider dedim. Fakat okumaya devam etti. Ben kendi kendime bu sureyi bir rekatta bitirecek dedim. Fakat yine devam etti. Nisa suresine geçti, onu da okuduktan sonra Al-i İmran suresine başladı. Onu da okudu. Hem de ağır ağır. Tesbih ayeti gelince Allah'a tesbih ediyor, dilek ayeti gelince Allah'tan dilekte bulunuyor. Sığınma ayeti gelince de Allah'a sığınıyordu. Sonra rükû'a vardı. "Sübhane rabbiyel azim" (Yüce olan Rabbimi her türlü noksanlıklardan uzak bilir ve her türlü mükemmelliğin ona ait olduğunu kabul ederim) demeye başladı. Rükû'daki durması da aşağı yukarı ayakta duruşu gibi

uzun oldu. Sonra “Semiallahü limen hamideh, Rabbena lekel hamd” (Allah kendisine hamd edenin hamdini işitir. Eksiksiz övgü ve teşekkürler sadece sanadır ey Rabbimiz) diyerek rükûdan doğruldu ve rükû’a yakın ayakta durdu. Sonra secdeye kapanıp “Sübhane rabbiyel a'la” (Büyük olan Rabbimi her türlü noksanlıklardan uzak bilir, her türlü mükemmelliğin ona ait olduğunu kabul ederim) diyerek secdesini de ayakta durması kadar uzattı. (Müslim, Müsafirin 203)

١١٧٧- وَعَنْ جَابِرٍ ﷺ قَالَ: سُئِلَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : أَيُّ الصَّلاةِ أَفْضَلُ ؟ قَالَ طُولُ القُنُوتِ .

1177: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’e hangi namaz daha faziletlidir? diye soruldu da: “Ayakta durması uzun olan namazdır” cevabını verdiler. (Müslim, Müsafirin 165)

١١٧٨- وَعَنْ عَبدِ اللهِ بنِ عَمْرِو بنِ العَاصِ رَضِيَ اللهُ عَنْهمَا: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قالَ: أَحَبُّ الصَّلاةِ إلى اللهِ صلاةُ دَاوُدَ عليه السلام وَأَحَبُّ الصيامِ إلى اللهِ صِيَامُ دَاوُدَ عليه السلام ، كانَ يَنَامُ نِصْفَ اللَّيْلِ وَيقُومُ ثُلُثَهُ، وَيَنَامُ سُدُسَهُ، وَيَصُومُ يوماً، وَيَفطِرُ يَوماً .

1178: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Allah’ın en çok beğendiği namaz Davud (a.s.)’ın namazıdır ve en çok beğendiği oruç da yine Davud (a.s.)'ın orucudur. Davut (a.s.) gecenin yarısına kadar uyur, üçte birinde namaz kılardı. Sonra gecenin altıda birini yine uyku ile geçirirdi. Orucu da bir gün tutar, bir gün iftar ederek devam ederdi.” (Buhari, Teheccüd, 7; Müslim, Sıyam, 189)

١١٧٩- وَعَنْ جَابِرٍ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: إنَّ فِي اللَّيْلِ لَسَاعَةً، لا يُوافِقُهَا رَجُلٌ مُسلِمٌ يَسْأَلُ اللهَ خَيْراً مِن أَمْرِ الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ، إلاَّ أَعْطَاهُ إيَّاهُ، وَذلِكَ كُلَّ لَيْلَةٍ .

1179: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ı, "Gecede duanın kabul olacağı öyle bir saat(bir an) vardır ki müslüman bir kimse o zamana rastlayıp Allah'tan dünya ve ahirete ait Allah'tan hayırlı birşey dilerse Allah onun dilediğini yerine getirir. Bu hal her gecede vardır" buyururken işittim. (Müslim, Müsafirin, 166)

١١٨٠- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، أَنَّ النَّبِى ﷺ قَالَ: إذَا قَامَ أحَدُكُم مِنَ اللَّيْلِ فَلْيَفْتَتِح الصَّلاةَ بِرَكْعَتَيْنِ خَفِيفَتَيْنِ .

1180: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu. "Biriniz geceleyin kalkarsa önce gayet hafif iki rekat namaz kılmakla başlasın." (Müslim, Müsafirin, 198)

١١٨١-   وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ اللهِ ﷺ إذا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ لِيُصَلِّيَ افتَتَحَ صَلاتَهُ بِرَكْعَتَيْنِ خَفِيفَتَينِ.

1181: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) geceleyin kalktığında gece namazına fazla uzatmadan kıldığı iki rekatla başlardı. (Müslim, Müsafirin, 197)

١١٨٢-   وَعَنْهَا رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ: كَان رَسُولُ اللهِ ﷺ إذا فَاتَتْهُ الصَّلاةُ مِنَ اللَّيْلِ مِنْ وَجَعٍ أَوْ غَيْرِهِ، صَلَّى مِنَ النَّهَارِ ثِنتَي عَشَرَةَ رَكْعَةً.

1182: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan şöyle aktarılmıştır: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) rahatsızlık ve başka bir sebeple gece namazını kaçırırlarsa ertesi gün öğleye kadar onun yerine on iki rekat namaz kılarlardı. (Müslim, Müsafirin, 140)

١١٨٣-   وَعَنْ عُمَرَ بنِ الخَطَّابِ، ﷺ ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : مَنْ نَامَ عَنْ حِزْبِهِ، أَوْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ، فَقَرَأَهُ فِيمَا بَينَ صَلاةِ الفَجْرِ وَصَلاةِ الظُّهْرِ، كُتِبَ لَه كَأَنَّمَا قَرَأَهُ مِنَ اللَّيْلِ .

1183: Ömer ibnü'l-Hattab (Allah Ondan razı olsun)'den aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse geceleri okumaya devam ettiği bir duayı veya ibadeti yapamadan uyursa sonra onu sabah namazı ile öğle namazı arasında yaparsa gece yapmış gibi sevap kazanır." (Müslim, Müsafirin, 142)

١١٨٤-   وعَنْ أَبي هُريرَةَ، ﷺ ، قالَ: قالَ رسولُ اللهِ ﷺ : رَحِمَ اللهُ رَجُلاً قَامَ مِنَ اللَّيْلِ، فَصَلَّى وَأَيْقَظَ امْرَأَتَهُ، فَإنْ أَبَتْ نَضَحَ فِي وَجْهِهَا المَاءَ، رَحِمَ اللهُ امرَأَةً قَامَت مِنَ اللَّيْلِ فَصلَتْ، وَأَيْقَظَتْ زَوْجَهَا، وَإن أَبى نَضَحَتْ فِي وَجْهِهِ المَاءَ.

1184: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Geceleyin kalkıp ibadet eden ve hanımını uyandıran, uyanmadığı takdirde yüzüne su serpen kimseye Allah rahmet etsin. Aynı şekilde geceleyin kalkıp namaz kılan, kocasını da uyandıran uyanmazsa yüzüne su serperek uykusunu kaçıran kadına da Allah merhamet etsin." (Ebu Davud, Tatavvu, 18)

١١٨٥-   وَعَنْهُ وَعَنْ أبي سَعِيدٍ، رَضِيَ اللهُ عَنْهمَا، قَالا: قَالَ رسولُ اللهِ ﷺ : إذا أَيقَظَ الرَّجُلُ أَهْلَهُ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّيَا - أَوْ صَلَّى - رَكْعَتَيْنِ جَمِيعًا، كُتِبَا فِي الذَّاكِرِينَ وَالذَّاكِرَاتِ.

1185: Yine Ebu Hureyre ve Ebu Said el-Hudrî (Allah Onlardan razı olsun)'dan aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

"Bir kimse geceleyin karısını uyandırır da beraberce veya herbiri kendi başına iki rekat namaz kılarlarsa Allah'ı çok anan erkekler ve Allah'ı çok anan kadınlar arasına yazılırlar." (Ebu Davud, Tatavvu, 18)

١١٨٦- وعَـنْ عَائِـشةَ، رَضِـيَ الله عنْهَـا، أنَّ النَّبِـيَّ ﷺ قَـالَ: إذَا نَعَـسَ أَحَـدُكُمْ فِي الصّلاةِ، فَلْيَرْقُدْ حتَّى يَذْهَبَ عَنْهُ النَّومُ، فَإِنَّ أَحَدَكُمْ إذا صَلَّى وَهُوَ نَاعِسٌ، لَعَلَّهُ يَذهَبُ يَستَغْفِرُ فَيَسُبَّ نَفْسَهُ .

1186: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayete göre peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Biriniz namaz kılarken uyuklayacak olursa, uykusu gidinceye kadar oturup uyusun. Çünkü uyukladığı halde namaz kılarsa olabilir ki Allah'tan bağışlanma dileyelim, derken belki kendisine söver." (Buhari, Vudu, 53; Müslim, Müsafirin, 222) 147'de geçmişti.

١١٨٧- وَعَنْ أبي هُرَيرَةَ، ﷺ ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : إذا قَامَ أَحَدُكُمْ مِنَ اللَّيْلِ فَاستعجَمَ القُرآنُ على لِسَانِهِ، فَلَم يَدرِ ما يَقُولُ، فَلْيَضْطَجِعْ .

1187: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Biriniz geceleyin namaz kılmak üzere kalkar, Kur'an diline dolaşıp ne okuduğunu bilmezse yatıp uyusun." (Müslim, Müsafirin, 223)

BÖLÜM: 213

RAMAZANDA TERAVİH KILMAK

١١٨٨- عَـنْ أبـي هُريـرَةَ، ﷺ ، أَنَّ رَسُـولَ الله ﷺ قَـالَ: مَـنْ قَـامَ رَمَـضَانَ إيمانـاً وَاحْتِساباً غُفِر لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.

1188: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim inanarak ve sevabını Allah'tan bekleyerek Ramazanda teravih namazını kılarsa geçmiş günahları bağışlanır." (Buhari, İman, 37; Müslim, Müsafirin, 173)

١١٨٩- وَعَنْهُ، ﷺ ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ الله ﷺ يُرَغِّبُ فِي قِيَامِ رَمَضَانَ مِنْ غَيْرِ أنْ يَأْمُرَهُمْ فِيهِ بِعَزِيمَةٍ، فيقولُ: مَنْ قَامَ رَمَضانَ إيمَاناً وَاحْتِساباً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّم مِن ذَنْبِهِ .

1189: Yine Ebu Hureyre'den nakledildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kesin emir vermeksizin Ramazan gecelerini ibadetle geçirmeye teşvik ederler ve şöyle buyururlardı: "Kim inanarak ve sevabını Allah'tan bekleyerek Ramazan gecelerinde Teravih namazını kılarsa geçmiş günahları bağışlanır." (Müslim, Müsafirin, 174)

BÖLÜM: 214

KADİR GECESİNİ DEĞERLENDİRMEK

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ. ﴾

"Şüphesiz biz o Kur'an'ı Kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesi nedir bilir misin? Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır. O gece melekler ve ruh Rabbinin emriyle herbir iş için veya herbir kişi için inerler de inerler. O gece tan yeri ağarıncaya kadar selam(rahmet iner) ve esenliktir." (97 Kadir, 1-5)

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُّبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ. ﴾

"Biz o Kur'an'ı mübarek bir gecede indirdik, zaten biz insanlığı her zaman uyarmaktayız." (44 Duhan, 3)

١١٩٠- وَعَنْ أَبِي هُرَيرَةَ، ﷺ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال: مَنْ قَامَ لَيْلَةَ القَدْرِ إيماناً وَاحْتِسَاباً، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ .

1190: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim inanarak ve karşılığını Allah'tan bekleyerek Kadir gecesini değerlendirirse geçmiş günahları bağışlanır." (Buhari, İman, 24; Müslim, Müsafirin, 173)

١١٩١- وَعَنِ ابنِ عُمَرَ رَضِيَ الله عنهمَا: أَنَّ رِجَالاً مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ ﷺ ، أُرُوا لَيْلَةَ القَدْرِ فِي المَنَامِ فِي السَّبْعِ الأوَاخِرِ، فَقَالَ رَسُولُ الله ﷺ : أَرَى رُؤْيَاكُمْ قَدْ تَوَاطَأَتْ فِي السَّبْعِ الأَوَاخِرِ، فَمَن كَانَ مُتَحَرِّيهَا، فَلْيَتَحَرَّهَا فِي السَّبْعِ الأوَاخِرِ .

1191: Abdullah ibn Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den nakledildiğine göre sahabilerden bir kısmı Kadir gecesinin Ramazanın son yedi gecesinde olduğunu rüyalarında görmüşler ve bu durumu Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a aktardıklarında Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: "Rüyalarınızın Ramazanın son yedi gecesinde birleştiğini görüyorum. O halde o geceyi arayanlar Ramazanın son yedi gecesinde arasınlar." (Buhari, Leyletu'l-Kadr, 2; Müslim, Sıyam, 205)

١١٩٢- وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا، قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ الله ﷺ يُجَاوِرُ فِي العَشْرِ الأَوَاخِرِ مِنْ رَمَضَانَ، ويقول: تَحَرَّوْا لَيْلَةَ القَدْرِ فِي العَشْرِ الأَوَاخِرِ مِنْ رَمَضَانَ .

1192: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ramazanın son on gününde camiye kapanır(itikaf),

kendisini ibadete verir ve şöyle buyururdu: "Kadir gecesini Ramazanın son on günü içinde arayınız." (Buhari, Leyletü'l-Kadr, 3; Müslim, Sıyam, 219)

١١٩٣- وَعَنْهَا رَضِيَ اللهِ عَنْهَا: أنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: تَحَرَّوْا لَيْلَةَ القَدْرِ في الوَتْرِ مِنَ العَشرِ الأَوَاخِرِ مِنْ رَمَضَانَ.

1193: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kadir gecesini Ramazanın son on günündeki tek gecelerde(yani ramazanın 21,23,25,27,29 gecelerinde) arayınız." (Buhari, Leyletu'l-Kadr, 3)

١١٩٤- وَعَنْهَا، رَضيَ الله عَنْهَا، قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ الله ﷺ : إذَا دَخَلَ العَشْرُ الأَوَاخِرُ مِن رَمَضَانَ، أَحيَا اللَّيْلَ، وَأَيْقَظَ أَهْلَهُ، وَجَدَّ وَشَدَّ المِئزَرَ.

1194: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun)'den nakledildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ramazanın son on günü girince bütün geceleri ibadetle geçirir, ev halkını da uyandırır, ciddiyetle ibadete dalar ve hanımlarıyla ilişkiyi keser, onlara yaklaşmazdı.

١١٩٥- وَعَنْهَا قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ الله ﷺ ، يَجْتَهِدُ في رَمَضانَ، مَا لا يَجْتَهِدُ في غَيْرِهِ، وفي العَشْرِ الأَوَاخِرِ منْه مَا لا يَجْتَهِدُ في غَيْرِهِ

1195: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun)'den nakledildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ramazanda diğer aylardan daha fazla kulluk yapmaya çalışırdı. Ramazanın son on gününde de Ramazanın diğer günlerindeki ibadetten fazla ibadet ederdi. (Müslim, İtikaf, 8)

١١٩٦- وَعَنْهَا قَالَتْ: قُلْتُ: يا رَسُولَ الله أَرَأَيْتَ إن عَلِمْتُ أَيُّ لَيْلَةٍ لَيْلَةُ القَدْرِ مَا أَقُولُ فيها؟ قَالَ: قُولي: اللَّهُمَّ إنَّكَ عَفُوٌ تُحِبُّ العَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي .

1196: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir:

"Ey Allah'ın Rasulü, Kadir gecesinin hangi gece olduğunu bilecek olursam o gece ne diyeyim?" diye sordum.

"Allahım sen çok affedicisin, affetmeyi seversin, beni de affet" diye dua et buyurdular. (Tirmizi, Deavat, 84)

BÖLÜM: 215

MİSVAK KULLANMAK VE İNSANLIĞIN YARADILIŞINDAN BERİ YAPAGELDİKLERİ ÖZELLİKLER

١١٩٧- عَنْ أَبِي هُرِيرَةَ، ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، قَالَ: لَوْلا أَنْ أَشُقَّ عَلى أُمَّتي - أَوْ عَلى النَّاسِ - لأَمَرْتُهُمْ بِالسِّوَاكِ مَعَ كُلِّ صلاةٍ .

1197: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ümmetime veya insanlara zahmet vereceğimden korkmasaydım onlara her namaz vaktinde misvak kullanmalarını emrederdim." (Buhari, Cuma, 8; Müslim, Taharet, 42)

١١٩٨- وَعَنْ حُذيفَةَ، ﷺ ، قالَ: كانَ رَسُولُ الله ﷺ ، إذَا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ يشوصُ فَاهُ بالسِّوَاكِ .

1198: Huzeyfe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) uykudan uyanınca dişlerini misvakla temizlerdi. (Buhari, Vudu, 73; Müslim, Taharet, 46)

١١٩٩- وَعَن عائِشَةَ رَضيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: كنَّا نُعِدُّ لِرَسُولِ الله ﷺ ، سِوَاكَهُ وَطَهُورَهُ، فَيَبعَثُهُ الله مَا شَاءَ أن يَبعَثهُ مِنَ اللَّيْلِ فَيتسوَّك، وَيَتَوَضأ وَيُصَلِّي.

1199: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Biz Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın misvak ve abdest suyunu hazırlardık. Allah onu gecenin dilediği saatinde uyandırırdı. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) de uyanınca misvakla dişlerini temizler, abdest alır ve namaz kılardı. (Müslim, Müsafirin, 139)

١٢٠٠- وعَنْ أنسٍ، ﷺ ، قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : أَكْثَرْتُ عَليكُم فِي السِّوَاكِ

1200: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Misvak kullanma ve misvağın faydaları hakkında size pekçok tavsiyelerde bulundum(artık sizde kullanınız)." (Buhari, Cum'a, 8)

١٢٠١- وَعَنْ شُرَيحِ بنِ هانِىءٍ قالَ: قُلْتُ لِعائِشَةَ، رَضِيَ الله عَنْهَا: بأَيِّ شَيْءٍ كانَ يَبْدأ النَّبِيُّ ﷺ ، إذا دَخَلَ بَيْتَهُ. قَالَتْ: بِالسِّوَاكِ،

1201: Şüreyh ibni Hani (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün Hz. Aişe'ye Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) evine geldiğinde ilk olarak ne yapardı diye sordum, o da "Dişlerini misvaklardı" diye cevap verdi. (Müslim, Taharet, 43)

١٢٠٢- وَعَنْ أبي مُوسَى الأشعَرِيِّ، ﷺ ، قَالَ: دَخَلتُ على النبى ﷺ ، وَطَرَفُ السِّواكِ على لِسانِهِ .

1202: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına girmiştim. Misvağın ucu ağzındaydı. (Buhari, Vudu, 73; Müslim, Taharet, 45)

١٢٠٣- وَعَنْ عَائِشَةَ، رَضِيَ الله عَنْهَا، أنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: السوَاكُ مَطهَرَةٌ للْفَمِ مَرْضَاةٌ للرَّبِّ .

1203: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'den aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Misvak ağzı ve dişleri temiz tutar ve Allah'ın razı olmasına sebeptir." (Nesei, Taharet, 4)

١٢٠٤- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ ، قال: الفِطرَةُ خَمْسٌ، أَوْ خَمْسٌ مِنَ الفِطرَةِ: الخِتَانُ، وَالاسْتِحْدَادُ، وَتقلِيمُ الأَظفَارِ، وَنَتف الإبِطِ، وَقَصُّ الشَّارِبِ .

1204: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Tüm peygamberlerin yapageldikleri yaratılış gereği yapılacak işler beş tanedir veya beş şey yaratılış gereği yapılmalıdır. Sünnet olmak, edeb yerleri ve koltuk altı kıllarını gidermek, tırnakları kesmek, bıyıkları kısaltmak." (Buhari, Libas, 51; Müslim, Taharet, 49)

١٢٠٥- وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: قال رَسُولُ الله ﷺ : عَشْرٌ مِنَ الفِطرَةِ: قَص الشارِبِ، وَإِعْفَاءُ اللِّحْيَةِ، وَالسِّوَاكُ، واسْتِنشَاقُ المَاءِ، وَقَصُّ الأَظفَارِ، وغَسْلُ البَرَاجِمِ، وَنَتفُ الإبطِ، وَحَلقُ العَانَة، وانتِقاصُ المَاءِ قال الرَّاوِي: وَنَسِيتُ العَاشِرَةَ إلاَّ أن يكونَ المَضمَضَةَ، قالَ وَكِيعٌ - وَهُوَ أَحَدُ رواتِهِ - انتِقَاصُ الماءِ، يَعْني: الاسْتِنْجَاءَ.

1205: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "On şey yaratılış gereği yapılacak işlerdendir. Bıyıkları kısaltmak, sakal bırakmak, misvak kullanmak, buruna su çekerek burun temizliği yapmak, tırnakları kesmek, kir birikme ihtimali olan eklem yerleri ve kıvrıntıları temizlemek, edep yerleri ve koltuk altı kıllarını gidermek, abdest bozduktan sonra edep yerlerini su ile yıkamaktır."

Ravi onuncuyu unuttum fakat onun da ağızı su ile çalkalayarak yıkamak olması muhtemeldir" dedi.

(Müslim, Taharet, 56)

١٢٠٦- وَعَنِ ابنِ عُمَرَ رَضِيَ الله عَنْهمَا، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ ، قالَ: أَحْفُوا الشَّوَارِبَ وَأَعْفُوا اللِّحَى .

1206: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayete göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bıyıklarınızı kısaltınız, sakallarınızı da güzelce salıveriniz." (Buhari, Libas, 63; Müslim, Taharet, 52)

BÖLÜM: 216

ZEKATLA İLGİLİ AYET VE HADİSLER

قال الله تعالى : ﴿ وَأَقِيمُواْ الصَّلاَةَ وَآتُواْ الزَّكَاةَ ﴾

"Namaza dikkatli ve devamlı olun, karşılıksız yardım denilen zekatı da verin." (2 Bakara, 43)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاء وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ﴾

"Oysa kendilerine; yalnızca Allah'a ibadet etmeleri ve bütün içtenlikleriyle yalnız O'na iman ederek batıl olan herşeyden uzak durmaları, namazlarında dikkatli ve devamlı olmaları ve mallarının bencillik kirinden arındırılması için zekat denilen karşılıksız harcamada bulunmaları emrolunmuştur. İşte dosdoğru din budur." (98 Beyyine, 5)

قال الله تعالى : ﴿ خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِم بِهَا ﴾

"Bunun içindir ki, ey Peygamber! bundan sonra artık o mü'minlerin mallarından karşılıksız harcama denilen zekatı al ki bununla onları günahlarından temizleyesin, onların sevaplarını artırıp yüceltesin." (9 Tevbe, 103)

١٢٠٧- وَعَنِ ابنِ عُمَر، رَضِيَ الله عَنْهمَا ، أنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، قَالَ: بُنِيَ الإسْلامُ عَلى خَمْس: شَهَادَةِ أَنْ لاَ إلهَ إلاَّ الله، وَأَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ ورَسُولُهُ، وَإقامِ الصَّلاَةِ، وإيتاءِ الزَّكَاةِ، وَحَجِّ البَيتِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ .

1207: İbn Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İslam dini beş esas üzerine kurulmuştur. Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Rasulü olduğuna şehadet edip kabul etmek, namaz kılmak, zekat vermek, hacca gitmek ve Ramazan orucunu tutmaktır." (Buhari, İman, 1; Müslim, İman, 14)

١٢٠٨- وعن طَلْحَةَ بن عُبَيْدِ الله، ﷺ ، قالَ: جَاءَ رَجُلٌ إلى رَسُولِ الله ﷺ ، مِنْ أهْلِ نَجْدٍ، ثَائِرُ الرَّأْسِ، نَسْمَعُ دَوِيَّ صَوته، وَلا نَفْقَهُ ما يَقُولُ، حَتى دَنَا مِنْ رَسُولِ الله ﷺ ، فإذا هُوَ يَسْأَلُ عَنِ الإسْلاَمِ، فَقَالَ رَسُولُ الله ﷺ : خَمْسُ صَلَوَاتٍ فِي اليَوْمِ وَاللَّيلَةِ قالَ: هَلْ عَلَيَّ غَيْرُهُنَ ؟ قالَ: لا، إلاَّ أَنْ تَطَّوَّعَ فَقَالَ رَسُولُ الله ﷺ : وَصِيَامُ شَهْرِ رَمَضَانَ قَالَ: هَلْ عَلَيَّ غَيْرُهُ ؟ قَالَ: لا، إلاَّ أَنْ تَطَّوَّعَ قَالَ: وَذَكَرَ لَهُ رَسُولُ الله ﷺ ، الزَّكَاةَ فَقَالَ: هَلْ عَلَيَّ غَيْرُهَا؟ قَالَ: لا ، إلا أَنْ تَطَّوَّعَ فَأَدْبَرَ الرَّجُلُ وَهُوَ يَقُولُ: وَاللّه لا أَزِيدُ عَلى هذَا وَلا أَنْقُصُ مِنْهُ، فَقَالَ رَسُولُ الله، ﷺ : أَفْلَحَ إنْ صَدَقَ.

1208: Talha ibni Ubeydullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Necid halkından birisi saçı sakalı karışmış vaziyette Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına gelmişti. Uğultusunu duyuyor ve ne dediğini anlamıyorduk, nihayet Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e yaklaştı ve İslamiyet hakkında soru sormaya başladı. Sorulan sorulara Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın verdiği cevap şöyleydi:

"Bir gün ve bir gecede beş vakit namaz kılmaktır." Adam, "Kılmam gereken başka namaz var mı?" dedi.

"Hayır yok, nafile olarak fazladan namaz kılabilirsin." Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sözüne devamla: "Bir de Ramazan ayı orucunu tutmaktır." buyurdu. Adam, "Başka tutmam gereken oruç var mı?" deyince, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Hayır yok, fazladan nafile olarak tutarsan o başka" buyurdular.

Hadisi bize aktaran Talha diyor ki: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) o adama zekat vermeyi de söyledi. Adam, "Vermem gereken başka bir şey var mı?" dedi. "Hayır yok, nafile olarak verebilirsin" buyurdu. Bu defa adam, "Bundan ne fazla ne de eksik yapmayacağım" diye Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanından ayrılıp gitti. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Eğer sözünde durursa kurtuldu gitti" buyurdular. (Buhari, İman, 24; Müslim, İman, 8)

١٢٠٩- وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ الله عَنْهمَا، أنَّ النَّبِيَّ ﷺ ، بَعَثَ مُعَاذاً ﷺ إلى اليمن فَقَالَ: ادْعُهُمْ إلى شَهَادَةِ أَنْ لاَ إلهَ إلاَّ الله وَأنَي رَسُولُ الله، فإنْ هُمْ أَطَاعُوا لِذلِكَ، فَأَعْلِمْهُمْ أنَّ الله تَعَالَى افترَضَ عَليهِمْ خَمسَ صَلواتٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَليلةٍ، فَإن هُمْ أَطاعُوا لِذلِكَ، فَأَعْلِمْهُمْ أَنَ الله افترَضَ عَليهِم صَدَقَةً تُؤْخَذُ مِنْ أَغْنِيَائهِمْ، وَتُردُّ على فُقَرائِهِم .

1209: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Muaz'ı Yemen'e vali ve zekat toplama görevi ile gönderdiğinde şu talimatı vermiştir. "Onları önce Allah'tan başka tanrı olmayıp benim de Allah'ın elçisi olduğuma şehadet etmeye davet et. Eğer bunu kabul ederlerse, Allah'ın onlara günde beş vakit namazı farz kıldığını bildir. Bunu da kabul ederlerse, zenginlerden alınıp fakirlere verilecek olan zekat vergisini de Allah'ın farz kıldığını onlara bildir." (Buhari, Zekat, 1; Müslim, İman, 29)

١٢١٠- وَعَنِ ابنِ عُمَرَ رَضِيَ الله عَنْهمَا، قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : أُمِرْتُ أَنْ أُقاتِلَ النَّاسَ حتى يَشهدُوا أَنْ لاَ إلهَ إلاَّ الله وَأَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ الله، وَيُقِيمُوا الصَّلاةَ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ، فَإِذَا فَعَلوا ذلكَ، عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وأَمْوَالَهُمْ إلاَّ بِحَقِّ الإسْلامِ، وَحِسَابُهُمْ عَلَى الله.

1210: İbn Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet olunduğuna göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem) Allah'ın elçisi olduğuna şehadet edinceye kadar namaz kılıp zekat verinceye kadar insanlarla savaşmam bana emredildi. Bunları yaparlarsa İslam'ın hakkı olan ceza ve

müeyyideler dışında canlarını, mallarını benden korumuş olurlar. Gerçek durumlarının hesabını görmek Allah'a kalmıştır." (Buhari, İman, 17; Müslim, İman, 33)

١٢١١- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ، قَالَ: لَمَّا تُوُفِّيَ رَسُولُ اللهِ ﷺ وَكَانَ أَبُو بكْرٍ، ﷺ، وَكَفَرَ مَنْ كَفرَ مِنَ العرَبِ، فَقَالَ عُمَرُ ﷺ: كيفَ تُقَاتِلُ النَّاسَ وَقَدْ قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: أُمِرتُ أَنْ أقاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقولُوا لا إلهَ إلاَّ الله، فَمَنْ قَالَهَا، فَقَدْ عَصَمَ مِنِّي مَالَهُ وَنَفْسَهُ إلاَّ بحقِّهِ، وَحِسَابُهُ على اللهِ ؟! فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: واللهِ لأُقَاتِلَنَّ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ الصلاةِ وَالزَّكَاةِ، فإنَّ الزَّكَاةَ حَقُّ المَالِ. واللهِ لو مَنَعُوني عِقَالاً كَانُوا يُؤَدُّونَهُ إلى رَسُولِ اللهِ ﷺ، لَقَاتَلْتُهُمْ على مَنعِهِ. قَالَ عُمَرُ ﷺ: فَوَاللّه مَا هُوَ إلاَّ أَنْ رَأَيْتُ اللهَ قَدْ شَرَحَ صَدْرَ أَبي بَكْرٍ للقِتَالِ، فَعَرَفْتُ أَنَّهُ الحَقُّ.

1211: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) vefat edip Ebubekir (Allah Ondan razı olsun) onun yerine halife olunca kimi insanlar zekat vermemek üzere diretip dinden dönünce Ebubekir (Allah Ondan razı olsun) bunlara karşı savaş açtı. Bunun üzerine Ömer (Allah Ondan razı olsun), "Bunlarla nasıl savaşabilirsin? Çünkü Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Ben Allah'tan başka ilah yoktur deyinceye kadar insanlarla savaşmakla emrolundum. Kim kelimeyi tevhidi söylerse İslam'ın hakkı olan ceza ve müeyyideler dışında canını ve malını benden korumuş olur. Gerçek durumlarının hesabını görmek ise Allah'a kalmıştır" buyururken şimdi sen bunlarla nasıl savaşabilirsin diye karşı çıkınca, Ebubekir (Allah Ondan razı olsun) şu cevabı verdi:

"Allah'a yemin ederim ki namazla zekatı birbirinden ayıranlarla muhakkak savaşırım. Çünkü zekat, malı olan için verilmesi gerekli olan bir haktır. Allah'a yemin ederim ki Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e verdikleri bir deve yularını bile bana vermekten kaçınırlarsa sırf bundan dolayı kendileriyle savaşırım."

Bu cevabı duyan Ömer (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: "Allah'a yemin olsun ki zekat vermek istemeyenlerle savaş konusunda Allah-u Teâlâ'nın Ebubekr'in kalbine tam bir kararlılıkla aydınlatmış olduğunu gördüm ve doğru olan hareketin de bu olduğunu anladım." (Buhari, İ'tisam, 2; Müslim, İman, 32)

١٢١٢- وَعَنْ أَبي أَيُّوبَ ﷺ، أَنَّ رَجُلاً قَالَ للنَّبِيِّ ﷺ أَخْبِرْني بِعَمَلٍ يُدْخِلُني الجَنَّةَ، قَالَ: تَعْبُدُ اللهَ لا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئاً، وَتُقِيمُ الصَّلاةَ، وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ، وَتَصِلُ الرَّحِمَ .

1212: Ebu Eyyub (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir. Bir adam Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e, "Bana bir amel söyle ki cennete girmeme sebep olsun" dedi. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) de, "Allah'a ibadet eder, ona hiçbir şeyi ortak koşmazsın, namazı kılar, zekatı verir, akrabanı görüp gözetirsin" buyurdular.

١٢١٣- وَعَنْ أَبي هُرَيْرَةَ، ﷺ : أَنَّ أَعرابِيًّا أَتَى النَّبيَّ ﷺ فقالَ: يا رَسُولَ الله دُلَّني علَى عَمَلٍ إذا عَمِلْتُهُ، دَخَلْتُ الجنَّةَ. قالَ: تَعْبُدُ الله لاتُشْرِكُ بِهِ شَيْئاً، وتُقِيمُ الصَّلاةَ،وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ المَفْروضَةَ، وَتَصُومُ رَمَضَانَ قَالَ: وَالذي نَفْسِي بِيَدِهِ، لا أَزِيدُ علَى هذَا . فَلَمَّا وَلَّى، قالَ النَّبِيُّ، ﷺ : مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَنْظُرَ إلى رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ الجنَّةِ فَلْيَنْظُر إلى هذا .

1213: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den aktarıldığına göre bedevilerden biri Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a geldi ve "Ey Allah'ın Rasulü, yaptığım takdirde cennete gireceğim bir amel söyle bana" dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de şöyle buyurdu:

"Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmaksızın kulluk edersin. Farz olan namazı gerektiği şekilde kılar, zekatı verirsin ve Ramazan orucunu tutarsın." Bunun üzerine bedevi, "Canım elinde olan Allah'a yemin ederim ki bu söylediklerine hiçbir şey ilave etmem" dedi. Adam dönüp gidince Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), "Cennetlik birisini görmek kimi mutlu ederse bu adama bakıversin" buyurdular. (Buhari, Zekat, 1; Müslim, İman, 15)

١٢١٤- وَعَنْ جَرِيرِ بنِ عبدِ الله، ﷺ ، قَالَ: بَايَعْتُ النَّبِيَّ ﷺ ، علَى إقَامِ الصَّلاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، والنُّصْحِ لِكُلِّ مُسْلِمٍ.

1214: Cerir ibni Abdillah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e namaz kılmak, zekat vermek ve her müslümanın iyiliğini istemek ve nasihat etmek üzere siyasi otoritesini kabul edip elini tuttum." (Buhari, İman, 42; Müslim, İman, 97)

١٢١٥- وَعَنْ أَبي هُرَيرَةَ، ﷺ ، قالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : مَا مِنْ صَاحِبِ ذهَبٍ، وَلا فِضَّةٍ، لا يُؤَدِّي مِنْهَا حَقَّهَا إلاَّ إذا كَانَ يَوْمُ القِيَامَةِ صُفِّحَتْ لَهُ صفَائحُ مِنْ نَارٍ، فَأُحْمِى عَلَيْهَا فِي نارِ جهَنَّمَ، فَيُكْوَى بِهَا جَنْبُهُ، وَجَبِينُهُ، وَظَهْرُهُ، كُلَّمَا بَرَدَتْ أُعِيدتْ لَهُ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ، حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ العِبَادِ، فَيُرَى سَبِيلُهُ، إمَّا إلى الجنَّةِ، وَإمّا إلى النّارِ. قِيلَ: يا رَسُولَ الله، فالإبلُ؟ قَالَ: وَلاَ صَاحِبِ إبِلٍ لا يُؤَدِّي مِنْهَا حَقَّهَا، وَمِنْ حَقِّهَا حَلْبُهَا يَوْمَ وِرْدِها، إلاَّ إذا كانَ يَوْمُ القِيَامة بُطح لَها بِقَاعٍ قَرْقَرٍ أَوْفَرَ ما كانَتْ، لا يَفْقِدُ مِنْهَا فَصِيلاً وَاحِداً، تَطَؤُهُ بِأَخْفَافِهَا، وَتَعَضُّهُ بِأَفْوَاهِها، كُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ أُولاها، رُدَّ عَلَيْهِ أُخْرَاها، فِي يَومٍ كانَ مِقْدَاره خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ، حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ العِبادِ، فَيُرَى سَبِيلُه، إمَّا إلى الجنَّةِ وَإمّا إلى النارِ.

قِيلَ: يَا رسولَ الله فَالْبَقَرُ والغَنَمُ ؟ قالَ: وَلا صَاحِبُ بَقَرٍ وَلا غَنَمٍ لا يُؤَدِّي مِنْهَا حَقَّهَا، إلاَّ إذَا كانَ يَوْمُ القِيَامَةِ، بُطحَ لَها بقَاعٍ قَرقَرٍ، لا يَفْقِدُ مِنْها شَيْئاً، لَيْسَ فِيها

عَقْصَاءُ، وَلا جَلْحاءُ، وَلا عَضباءُ، تَنْطَحُهُ بِقُرُونِهَا، وَتَطَؤُهُ بِأَظْلافِهَا، كُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ أُولاها، رُدَّ عَلَيْهِ أُخْرَاها، فِي يَومٍ كانَ مِقْدارُهُ خَمْسِين أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى يقْضَى بَيْنَ العِبَادِ، فَيُرَى سَبِيلُهُ إمّا إلى الجَنَّةِ وَإمّا إلى النّارِ.

قِيلَ: يا رَسُولَ الله فالخَيْلُ؟ قَالَ: الخَيْلُ ثَلاثَةٌ: هِيَ لِرَجُلٍ وِزرٌ، وَهِيَ لِرجُلٍ سِتْرٌ، وَهيَ لِرجُلٍ أَجْرٌ. فَأَمَّا التي هِيَ لَهُ وِزرٌ فَرجُلٌ رَبَطَهَا رِياءً وَفَخْراً وَنِواءً عَلى أَهْلِ الإسْلامِ، فهِيَ لَهُ وِزْرٌ. وَأَمَّا التي هِيَ لَهُ سِتْرٌ، فَرَجُلٌ رَبَطَهَا فِي سَبِيلِ الله، ثُمَّ لَم يَنْسَ حَقَّ الله فِي ظُهُورِها، وَلا رِقابِهَا، فَهِيَ لَهُ سِتْرٌ وَأَمَّا التي هِيَ لَهُ أَجْرٌ، فَرَجُلٌ رَبَطَهَا فِي سَبِيلِ الله لأَهْلِ الإسْلامِ فِي مَرْجٍ، أَوْ رَوْضَةٍ، فَمَا أَكَلَتْ مِن ذلِكَ المَرجِ أَوِ الرَّوضَةِ مِن شَيءٍ إلاَّ كُتِبَ لَه عَدَدَ ما أَكَلَت حَسَنَاتٌ، وَكُتِبَ لَهُ عَدَدَ أَرواثِهَا وَأَبْوَالِهَا حَسَنَاتٌ، وَلا تَقْطَعُ طِوَلَها فاستَنَّت شَرَفاً أَو شَرَفَيْنِ إلاَّ كَتَبَ الله لَهُ عَدَدَ آثارِهَا، وَأَرواثِهَا حَسَنَاتٍ، وَلا مَرَّ بِها صَاحِبُها عَلى نَهْرٍ، فَشَرِبَتْ مِنْهُ، وَلا يُرِيدُ أن يَسْقِيَهَا إلاَّ كَتَبَ الله لَهُ عَدَدَ مَا شَرِبَت حَسَنَاتٍ .

قِيلَ: يا رسولَ الله فالحُمُرُ؟ قالَ: مَا أُنْزِلَ عليَّ فِي الحُمُرِ شَيْءٌ إلاَّ هذِهِ الآيَةُ الْفَاذَّةُ الجَامِعَةُ: ﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْراً يَرَهُ ❖ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرّاً يَرَهُ﴾

1215: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Zekatı verilmeyen altın ve gümüş kıyamet günü ateşte ısıtılarak levhalar haline getirilerek sahibinin yan tarafları, alnı ve sırtı bunlarla dağlanır. Bu plakalar her soğudukça tekrar ısıtılıp süresi ellibin sene olan bir günde kullar arasında hüküm verilinceye kadar sahibine azap edilir. Hesap bittikten sonra cennetin veya cehennemin yolunu tutar."

Ey Allah'ın Rasulü, zekat verilmeyen develerin durumu nedir diye sorduklarında, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Zekatı verilmek suretiyle hakkı ödenmeyen her deve sahibi ki su başlarına geldiklerinde sağılıp muhtaçlara sütünün dağıtılması da bu haklar arasındadır - kıyamet günü düz ve geniş bir sahaya yatırılır o develer ve tüm yavruları hepsi birden o kimseyi ayakları altında çiğner ve dişleriyle ısırırlar. Öncekiler geçince arkadakiler de gelir, aynı işlemi yaparlar. Süresi ellibin sene olan bir günde insanlar hakkında hüküm verilinceye kadar bu böylece devam eder. Hesap sonunda yolunun ya cennet ya da cehenneme çıktığını görür."

"Ey Allah'ın Rasulü, zekatı verilmeyen sığır ve koyunların durumu ne olacak?" diye sorulunca Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

"Zekatı verilerek hakkı ödenmeyen sığır ve koyun sahibi kıyamet günü düz ve genişçe bir yere yatırılır. Dünyada iken boynuzu kırık ve boynuzsuz olanlar da bütün uzuvları tam olarak o kimseyi boynuzlarıyla süser ve tırnaklarıyla çiğnerler.

Öndekiler ve arkadakiler sırayla bu işi yaparlar. Bu durum süresi ellibin yıl olan bir günde kullar arasında hüküm verilinceye kadar devam eder. Nihayet kişi yolunun ya cehenneme ya da cennete çıktığını görür."

"Ey Allah'ın Rasulü, ya atların durumu nedir?" sorusuna da Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

"Atlar üç sınıftır: Kişi için günah ve yük olan at vardır, cehennem veya hesabına örtü olacak at vardır, bir de sevap ve mükafat olan at vardır.

Kişi için, günah ve yük olan sahibinin sadece çalım satmak, gösteriş için ve İslam'a düşmanlık yapmak için beslediği attır. Bu at sahibi için yük ve günah kaynağıdır.

Sahibinin cehennem veya hesabına perde olan ata gelince kişinin Allah rızası için beslediği ve üzerindeki Allah'ın hakkını unutmayıp ödediği ve iyice bakıp gözettiği attır. İşte bu da sahibini başkasına yüzsuyu dökmekten korur, hesaba ve cehenneme karşı da bir örtüdür.

Sevap ve mükafat kazandıran ata gelince, o da sahibinin müslümanlara yardımcı olmak için Allah yolunda besleyip çayır ve bahçelerde otlattığı attır. Atın o çayır ve bahçeden yediği ot ve çıkardığı dışkı ve idrarı oranınca sahibine iyilik yazılır. Hatta at ipini kopartıp da bir iki tepede koşsa, koşarken bıraktığı gübreleri ve ayak izleri adedince sahibine iyilik yazılır. Ya da sulamak maksadı olmadığı halde onu bir nehir kenarından geçirirken at su içecek olsa, içtiği yudumlar adedince Allah sahibine sevap yazar."

"Ey Allah'ın Rasulü ya merkeplerin durumu nedir?" diye sorulunca, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim zerre kadar bir hayır işlerse karşılığını görür, kim de zerre kadar kötülük yaparsa karşılığını görür" mealindeki kapsamlı ayetten başka bana eşekler hakkında birşey bildirilmedi. (Müslim, Zekat, 84; Cihad, 48)

BÖLÜM: 217

RAMAZAN ORUCU

قال الله تعالى : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى
الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ
فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ
لَّهُ وَأَن تَصُومُواْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِيَ أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى
لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا
أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلاَ يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُواْ الْعِدَّةَ
وَلِتُكَبِّرُواْ اللّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴾

“Siz ey iman edenler! Oruç sizden öncekilere farz kılındığı gibi size de farz kılındı, umulurki, Allahtan korkarsınız. Sayılı günlerde(ramazan ayı) olmak özere oruç sizlere farz kılındı.. Ancak sizden kim hasta veya seyahatte olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutar. Oruç tutmaya gücü yetmeyenlere veya zorla güç yetirip de orucu tutamayıp yiyenlerin üzerine, bir yoksulu doyurması kadar fidye vermesi gerkir. Her kim yapmaya yükümlü olduğundan daha fazla iyilik yaparsa, kendisine iyilik yapmış olur. Oruç tutmak sizin için daha yararlıdır, keşke bunu bilseydiniz. Kur’an bir rehber, bu rehberliğin apaçık bir delili ve doğruyu yanlıştan ayırt edici bir ölçü olarak insanoğluna ilk defa bu Ramazan ayında indirilmiştir. Bundan dolayı, sizden her kim bu ayı görürse veya bu aya oruç tutabilecek durumda iken ulaşırsa, baştan sona oruç tutsun. Ancak hasta veya seyahatte olan, başka günlerde tutamadığı kadarını aynı sayıda tutsun. Allah sizin için kolaylık diler, zorluk çekmenizi istemez. Allah size bunları açıkladı ki, o sayıyı tamamlayasınız. Ve size doğru yolu gösterdiği için Allah’ı yüceltmenizi ister, gerekir ki şükredersiniz.” (2Bakara, 183-185)

١٢١٦- وَعَنْ أَبي هُريرَةَ، رضي الله عنه ، قَالَ: قالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : قَالَ الله عَزَّ وَجَلَّ: كُلُّ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ لَهُ إلاَ الصِّيَامَ، فَإِنَّهُ لي وأنا أَجْزِي بِهِ، وَالصِّيَامُ جُنَةٌ، فَإذا كَانَ يَوْمُ صَوْمِ أَحَدِكُمْ فَلا يَرْفُثْ وَلا يصخَبْ، فَإنْ سَابَّهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ، فَلْيَقُلْ: إنِّي صَائِمٌ، وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَخُلُوفُ فَمِ الصَائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ الله مِنْ رِيحِ المِسْكِ، لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ يَفْرَحُهُمَا: إذا أَفْطَرَ فَرِحَ بِفِطْرِهِ، وَإذَا لَقِيَ رَبَّهُ فَرِحَ بِصَوْمِهِ .

وفي روايةٍ له: يَترُكُ طَعَامَهُ، وَشَرَابَهُ، وشَهْوَتَهُ، مِنْ أجْلي، الصِّيَامُ لي وَأنا أَجْزِي بِهِ، وَالحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا .

وفي روايةٍ لمسلم: كُلُّ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ يُضَاعَفُ: الحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إلى سَبْعِمِائَةِ ضعْف. قال الله تعالى: إلاَّ الصَّوْم فَإنَّهُ لي وَأَنا أَجْزِي بِهِ: يَدَعُ شَهْوَتَهُ وَطَعَامَهُ مِنْ أَجْلِي. لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ: فَرْحَةٌ عِنْدَ فِطْرِهِ، وَفَرْحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ. وَلَخُلُوفُ فيهِ أَطْيَبُ عِنْدَ الله مِنْ رِيحِ المِسْكِ .

1216: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Aziz ve Celil olan Allah şöyle buyurmuştur: “Ademoğlunun oruç dışında her ameli kendisi içindir, oruç ise başka maksad ve gösteriş olamayacağı için sadece benim içindir. Önceden bildirilmiş ölçülerin çok üstünde olan mükafatla mükafatını da ben vereceğim. Oruç günah ve hastalıklara ve cehennem ateşine karşı bir siperdir. Biriniz oruçlu olduğunda kötü söz söylemesin ve kavga da etmesin, şayet birisi kendisine söver ve çatarsa ben oruçluyum desin. Muhammed’in canı elinde olan Allah’a yemin ederim ki, oruçlunun ağız kokusu, Allah katında misk kokusundan daha hoştur. Oruçlunun rahatlayacağı iki sevinç anından birisi iftar ettiği zaman, diğeri de orucunun sevabıyla Rabbına kavuştuğu andır.” (Buhari, Savm, 9; Müslim, Sıyam, 163)

Bu, Buhari'nin rivayetidir. Başka bir rivayetinde ise, (Yüce Allah:)oruçlu yemesini, içmesini ve nefsani arzularını sadece benim için terk ediyor. Dolayısıyla oruç sadece benim için yapılan bir ibadettir. Diğer iyilik ve ibadetlerin karşılığı on misli sevap olduğu halde orucun mükafatını bizzat ben size bildirmediğim bir ölçü ve nispetle ben vereceğim.

Müslim'in başka bir rivayetinde ise;

"Ademoğlunun her ameline kat kat sevap verilir, bir iyilik on mislinden yedi yüz misline kadar katlanır. Ancak oruç başka, onun mükafatını ben veririm. Çünkü oruçlu kimse yemesini içmesini ve nefsani isteklerini sadece benim için terk eder. Oruçlunun rahatlayacağı iki sevinç anından birisi, iftar ettiği zaman, diğeri ise orucunun sevabıyla Allah'a kavuştuğu andır. Oruçlunun ağız kokusu ise Allah katında misk kokusundan daha güzeldir" buyurmuştur. (Müslim, Sıyam, 164)

١٢١٧- وعنـهُ أنَّ رسـولَ الله ﷺ قـالَ: مَـنْ أَنْفَـقَ زَوْجَـيْنِ فِي سَـبِيلِ الله نُـودِيَ مِـنْ أَبْوَابِ الجنَّةِ: يَا عَبْدَ الله، هـذا خَيْرٌ، فَمَـنْ كَـانَ مِـنْ أَهْلِ الـصَّلاةِ دُعِـيَ مِـنْ بَـابِ الـصَّلاةِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الجهَادِ دُعِيَ مِـنْ بَـابِ الجِهَـادِ، وَمَـنْ كَـانَ مِـنْ أَهْلِ الـصِّيَامِ دُعِـيَ مِـنْ بَابِ الرَّيَّانِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الـصَّدَقَة دُعِـيَ مِـنْ بَـابِ الـصَّدَقَةِ. قـال أبـو بكـرٍ رضي الله عنه : بِـأَبِي أَنتَ وَأُمِّي يا رسولَ الله ما عَلى مَنْ دُعِيَ مِـنْ تِلـكَ الأَبْوابِ مِـنْ ضَـرُورَةٍ، فهـلْ يـدعَى أَحَـدٌ مِنْ تِلكَ الأَبْوابِ كلِّهَا؟ قال: نَعَم، وَأَرْجُو أَنْ تكونَ منهم.

1217: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Kim Allah yolunda çift çift harcamada bulunursa yani yaptığı ibadet ve kullukları bol bol ve çeşit çeşit yaparsa cennetin muhtelif kapılarının her birinden şöyle seslenilir: "Ey Allah'ın kulu bu kapıdan girmen senin için daha hayırlıdır.

Sürekli namaz kılanlar namaz kapısından, mücahidler cihad kapısından, oruçlular reyyan kapısından, çok çok sadaka verenler de sadaka kapısından cennete girmeye çağrılırlar."

Ebubekir (Allah Ondan razı olsun), "Anam babam sana feda olsun ey Allah'ın Rasulü, bu kapıların birinden çağrılan kimsenin diğer kapılardan çağrılmaya ihtiyacı yoktur, ama bu kapıların hepsinden çağrılacak kimse var mıdır?" dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Efendimiz: "Evet vardır, senin de bunlardan olacağını ümid ediyorum" buyurdu.(Buhari, Savm, 4; Müslim, Zekat, 85)

١٢١٨- وعَنْ سهلِ بنِ سعد رضي الله عنه عنِ النَّبِيِّ ﷺ ، قـالَ: إنَّ فِي الجنَّـةِ بَابـاً يُقَـالُ لـهُ: الرَّيَّـانُ، يَـدْخُلُ مِنـهُ الـصَّائمُونَ يَـومَ القِيامَـةِ، لا يَـدخلُ مِنْـهُ أَحَـدٌ غيرُهُـمْ، يقـالُ: أَيـنَ الصَّائمونَ؟ فَيَقُومونَ لا يدخلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ، فَإِذَا دَخَلُوا أُغلِقَ، فلَم يَدخلْ مِنْهُ أَحَدٌ

1218: Sehl ibni Sa'd (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Nebi (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Cennette Reyyan denilen bir kapı vardır ki, kıyamet günü oradan ancak oruçlular girecek, onlardan başka kimse giremeyecektir. Oruçlular nerede diye çağrılır, onlar da kalkıp girerler ve o kapıdan onlardan başkası asla giremez. Oruçlular girdikten sonra da kapı kapanır, artık oradan hiçbir kimse girmez." (Buhari, Savm, 4; Müslim, Sıyam, 166)

١٢١٩- وعَنْ أبي سَعيدٍ الخُدْرِيِّ، ﷺ ، قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : مَا مِنْ عَبْدٍ يَصُومُ يَوماً في سَبِيلِ الله إلاَّ بَاعَدَ الله بِذلكَ اليَومِ وَجْهَهُ عَنِ النّارِ سَبْعِينَ خَرِيفاً .

1219: Ebu Said el-Hudrî (Allah Ondan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Herhangi bir kimse Allah rızası için bir gün oruç tutarsa Allah o kimsenin yüzünü Cehennem ateşinden yetmiş yıl uzak tutar." (Buhari, Cihad, 36; Müslim, Sıyam, 167)

١٢٢٠- وعنْ أَبي هُرَيْرَةَ، ﷺ عَنِ النَّبِيّ ﷺ قالَ: مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إيمَاناً واحْتِسَاباً، غُفِرَ لَهُ ما تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ .

1220: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim inanarak ve sevabını da Allah'tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa geçmiş günahları bağışlanır." (Buhari, İman, 28; Müslim, Sıyam, 203)

١٢٢١- وعنهُ ﷺ : أَنَّ رسولَ الله ﷺ قالَ: إذَا جَاءَ رَمَضَانُ، فُتِّحَتْ أَبْوَابُ الجَنَّةِ، وَغُلِّقَت أَبْوابُ النَّارِ، وصُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ .

1221: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Ramazan ayı girdiğinde cennet kapıları açılır, cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar zincirlerle bağlanır." (Buhari, Savm, 5; Müslim, Sıyam, 1)

١٢٢٢- وعنهُ: أَنَّ رسولَ الله ﷺ قالَ: صُومُوا لِرُؤْيَتِهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَتِهِ، فإن غَبِيَ عَليكم، فَأَكْمِلُوا عِدَّةَ شَعْبَانَ ثَلاثِينَ. وفي روايةِ مسلم: فَإن غُمَّ عَليكم فَصُوموا ثَلاثِينَ يَوْماً.

1222: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ramazan hilalini görünce oruç tutunuz, Şevval hilalini görünce oruca son veriniz. Ramazanın başlangıcı bulutlu güne rastlarsa Şabanı otuza tamamlayınız." (Buhari, Savm, 11; Müslim, Sıyam, 4)

Müslümün bir rivayettinde Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: " :Eğer Ramazanın başlangıcı bulutlu güne rastlarsa Şabanı otuz gün tutunuz.

BÖLÜM: 218

RAMAZANDA CÖMERT DAVRANMAK, İBADETLERE FAZLA ZAMAN AYIRMAK

١٢٢٣- وعن ابنِ عباسٍ، رضِيَ الله عَنْهُما، قالَ: كانَ رَسُولُ الله ﷺ أَجْوَدَ النَاسِ، وَكانَ أَجْوَدُ ما يَكُونُ فِي رَمضَانَ حِينَ يَلْقَاهُ جِبريلُ، وَكانَ جِبريلُ يَلقَاهُ فِي كُلِّ لَيلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ فَيُدَارِسُهُ القرآنَ، فَلَرَسُولُ الله ﷺ، حِينَ يَلقاهُ جِبريلُ أَجْوَدُ بِالخَيْرِ مِنَ الرِّيحِ المُرْسَلَةِ .

1223: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) insanların en cömerdi idi, onun en cömert olduğu anlar da Ramazanda Cebrail'in kendisiyle buluştuğu zamanlardı. Cebrail (a.s.) Ramazan'ın her gecesinde Peygamberle buluşur, karşılıklı Kur'an okurlardı. Bundan dolayı Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Cebrail ile buluştuğunda yağmur yüklü bereketli rüzgarlardan daha cömert olurdu. (Buhari, Bed'ül-Vahy, 5; Müslim, Fezail, 48)

١٢٢٤- وعَنْ عائشةَ رضيَ الله عنها قالَتْ: كانَ رَسُولُ الله ﷺ، إذا دَخَلَ العَشرُ أحيَا اللَّيْل، وَأَيْقَظَ أَهْلَهُ، وَشَدَّ المئزرَ .

1224: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Ramazan ayının son on günü girdiğinde Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) geceleri ihya eder, ev halkını uyandırır. Kendisini ibadete vererek aileleriyle ilişkisini keserdi. (Buhari, Leyletu'l-Kadr, 5; Müslim, İtikaf, 7)

BÖLÜM: 219

ŞABAN AYI ORUCU

١٢٢٥- عن أبي هُريرةَ، ﷺ، عَنِ النبيِّ ﷺ، قال: لا يَتَقَدَّمَنَّ أَحَدُكُم رَمَضَانَ بِصَومِ يَومٍ أَوْ يومَيْنِ، إلاَّ أَنْ يَكونَ رَجُلٌ كانَ يَصُومُ صَوْمَهُ، فَلْيَصُمْ ذلكَ اليَوْمَ .

1225: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz bir iki gün öncesinden oruç tutarak Ramazan'ı karşılamasın, ancak belli günlerde oruç tutmayı adet edinmiş olan kimse o gün orucunu tutsun." (Buhari, Savm, 5; Müslim, Sıyam, 21)

١٢٢٦- وعنِ ابنِ عباسٍ، رضيَ الله عنهما، قال: قالَ رسولُ الله، ﷺ : لا تَصُومُوا قَبْلَ رَمَضَانَ، صومُوا لِرُؤْيَتِهِ، وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَتِهِ، فَإِنْ حَالَتْ دُونَهُ غَيَايَةٌ فَأَكْمِلُوا ثَلاثِينَ يَوماً .

1226: İbn Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ramazandan bir iki gün önce oruç tutmayınız. Ramazan hilalini görünce oruca başlayınız. Şevval hilaliyle oruca son veriniz. Hilali görmeye bulut engel olursa otuz güne tamamlayınız." (Tirmizi, Savm, 5)

١٢٢٧- وعنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : إذَا بَقِيَ نِصفٌ مِنْ شَعْبَانَ فَلا تَصُومُوا.

1227: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Şaban'ın onbeşinden sonra oruç tutmayınız." (Tirmizi, Savm, 37)

١٢٢٨- وَعَنْ أبي اليَقظانِ عمارِ بنِ يَاسِرٍ، رضيَ الله عَنْهما، قالَ: مَنْ صامَ اليَوْمَ الَّذِي يُشَكُّ فِيهِ فَقَدْ عَصَى أَبَا القَاسِمِ ﷺ .

1228: Ebul Yakzan Ammar ibni Yasir (Allah Onlardan razı olsun) şöyle dedi:

"Ramazan'ın ilk günü mü Şaban'ın son günü mü diye şüphe edilen günde kim oruç tutarsa Ebu'l-Kasım yani Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e itaatsizlik etmiş olur." (Ebu Davud, Savm, 10; Tirmizi, Savm, 3)

BÖLÜM: 220

HİLAL GÖRÜLDÜĞÜNDE YAPILACAK DUA

١٢٢٩- عنْ طَلْحَةَ بنِ عُبَيْدِ الله، ﷺ ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ ، كانَ إذَا رَأَى الهِلالَ قالَ: اللّهُمَّ أَهِلَّهُ عَلَيْنَا بالأَمْنِ والإيمَانِ، وَالسَّلامَةِ والإسْلامِ، رَبِّي وَرَبُّكَ الله، هِلالُ رُشْدٍ وَخَيْرٍ.

1229: Talha ibni Ubeydullah (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) hilali gördüğü zaman şöyle dua ederdi:

"Allah'ım bu hilali bizim için her türlü korkulardan emniyet, imanımızda sebat, hastalık ve belalardan selamet ve İslam üzere devam vesilesi kıl. Benim Rabbim de senin Rabbin de Allah'tır. Bu ay üzerimize hayırlı ve uğurlu olsun." (Tirmizi, Dua, 50)

BÖLÜM: 221

SAHURUN GECİKTİRİLMESİNİN UYGUN OLACAĞI

١٢٣٠- عَنْ أنسٍ، ﷺ ، قالَ:قالَ رسولُ الله ﷺ : تَسَحَّرُوا، فإنَّ فِي السُّحُورِ بَرَكَةً .

1230: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sahur yemeği yiyiniz, çünkü onda bereket vardır." (Buhari, Savm, 20; Müslim, Sıyam, 45)

١٢٣١- وعن زيدِ بنِ ثابتٍ، ﷺ قال: تَسَحَّرْنا معَ رسولِ الله ﷺ ، ثُمَّ قُمْنا إلى الصّلاةِ. قِيل: كَمْ كان بَيْنَهُمَا ؟ قالَ: قَدْرُ خَمْسِينَ آيَة .

1231: Zeyd ibni Sabit (Allah Ondan razı olsun) dedi ki: "Biz Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte sahur yemeği yedik, sonra da sabah namazını kıldık. Ona sahur yemeği ile sabah namazı arasında ne kadar zaman geçmişti diye sorulunca, "Elli ayet okuyacak kadar" cevabını verdi." (Buhari, Savm, 19; Müslim, Sıyam, 47)

١٢٣٢- وَعَنِ ابنِ عُمَرَ رَضِيَ الله عَنْهُمَا، قالَ: كانَ لرسولِ الله ﷺ مُؤَذِّنَانِ: بِلالٌ، وَابْنُ أُمِّ مَكْتُومٍ فَقَالَ رسولُ الله ﷺ : إنَّ بِلالاً يُؤَذِّنُ بِلَيْلٍ، فَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يُؤَذِّنَ ابْنُ أُمِّ مَكْتُومٍ قَالَ: وَلَمْ يكُنْ بَيْنَهُمَا إلاَّ أَنْ يَنْزِلَ هذا وَيَرْقَى هذا .

1232: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) dedi ki: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in iki müezzini vardı. Bilal ve İbni Ümmi Mektum. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bilal geceleyin ezan okuyor, siz İbni Ümmü Mektum ezan okuyuncaya kadar yiyip içiniz."

İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) diyor ki: "Bu ikisinin arasındaki vakit biri inip diğeri çıkıncaya kadar geçen vakitten ibarettir." (Buhari, Ezan, 11; Müslim, Sıyam, 36)

١٢٣٣- وَعَنْ عَمْرِو بنِ العاصِ رَضِيَ الله عَنْهُمَا أَنَّ رسولَ الله ﷺ ، قَالَ: فَضْلُ مَا بَيْنَ صِيَامِنَا وَصِيَامِ أَهْلِ الكِتابِ أَكْلَةُ السَّحَرِ .

1233: Amr ibni'l Âs (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bizim orucumuzla Yahudi ve Hristiyanların orucu arasındaki fark sahur yemeğidir." (Müslim, Sıyam, 46)

BÖLÜM: 222

İFTAR ETMEKTE ACELE ETMEK

١٢٣٤- عَنْ سَهْلِ بنِ سَعْدٍ، ﵁ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، قَالَ: لاَ يَزَالُ النَاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الفِطْرَ.

1234: Sehl ibni Sa'd (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İnsanların iftar etmekte acele etmeleri kendileri için daima hayırlıdır." (Buhari, Savm, 45; Müslim, Sıyam, 48)

١٢٣٥- وَعَنْ أَبِي عَطِيَّةَ قَالَ: دخلتُ أنا ومسْرُوقٌ على عائشَةَ رَضِيَ الله عَنْها، فَقَالَ لَها مَسْرُوق: رَجُلانِ مِنْ أَصْحَابِ مُحَمَّدٍ، ﷺ ، كِلاهُمَا لا يَأْلُو عَنِ الخَيْرِ: أَحَدُهُمَا يعَجِّلُ المَغْرِبَ وَالإفْطَارَ، والآخَرُ يُؤَخِّرُ المغْرِبَ وَالإفْطَارَ؟ فَقَالَتْ: مَنْ يُعَجِّلُ المَغْرِبَ وَالإفْطَارَ؟ قالَ: عَبْدُ الله - يَعني ابنَ مَسْعودٍ - فَقَالَتْ: هكَذَا كانَ رَسُولُ الله ﷺ ، يَصْنَعُ.

1235: Ebu Atıyye dedi ki: "Bir gün Mesruk ile birlikte Hz. Aişe'nin yanına girdik. Mesruk Hz. Aişe'ye: "Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'in ashabından iki kişi var ki hiçbir zaman hayırdan geri kalmazlar. Ancak bunlardan biri akşam namazını kılmakta ve oruç açmakta acele ediyor, diğeri ise hem akşam namazını hem de iftarı geciktiriyor" dedi. Bunun üzerine Hz. Aişe: "Akşam namazını ve iftarı yapmakta acele eden kimdir?" diye sordu. Mesruk da: "Abdullah ibni Mes'ud'dur" cevabını verdi. Bunun üzerine Aişe anamız: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) da öyle yapardı" dedi. (Müslim, Sıyam, 49)

١٢٣٦- وَعَنْ أَبِي هُرِيرَةَ ﵁ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : قالَ الله عز وَجلَّ: أَحَبُّ عِبَادِي إِليَّ أَعْجَلُهُمْ فِطْراً.

1236: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) dedi ki: "Allah azze ve celle şöyle buyurdu: "Kullarımın bana en sevgili olanı iftar etmekte acele edendir." (Tirmizi, Savm, 13)

١٢٣٧- وَعَنْ عُمَرَ بنِ الخَطَّابِ، ﵁ ، قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ إذا أَقْبَلَ اللَّيْلُ مِنْ هاهُنَا وَأَدْبَرَ النَهَارُ مِنْ هاهُنَا، وَغَرَبَتِ الشَّمْسُ، فَقَدْ أَفْطَرَ الصَّائِمُ.

1237: Ömer ibnu'l-Hattab (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Gece şu taraftan(doğudan) gelmeye başlayıp gündüz de(batıdan) kaybolup güneş kayboldu mu oruçlu orucunu açar." (Buhari, Savm, 43; Müslim, Sıyam, 51)

١٢٣٨- وَعَنْ أَبي إبراهيمَ عبدِ الله بنِ أبي أَوْفى رَضِيِ الله عَنْهُمَا، قالَ: سِرْنَا مَعَ رسولِ الله ﷺ وَهُوَ صَائِمٌ، فَلَمَّا غَرَبَتِ الشَّمْسُ قالَ لِبَعْضِ القَوْمِ: يا فُلانُ انْزِلْ فَاجْدَحْ لَنا قَالَ: يا رَسُولَ الله لَوْ أَمْسَيْتَ، قالَ: انْزِلْ فَاجْدَحْ لَنَا قال: إنَّ عَلَيْكَ نهاراً، قال: انْزِلْ

فاجْدَحْ لنا ، قَالَ: فَنَزَل فَجَدَحَ لهم، فشَرب رَسول الله ﷺ ، ثُم قال: إِذا رَأَيْتُمُ اللَّيْلَ أقْبَلَ مِن هاهنا فقد أفْطَرَ الصَّائِمُ وأَشارَ بيَدِهِ قِبَلَ المَشْرِقِ.

1238: Ebu İbrahim Abdullah ibni Ebu Evfa (Allah Onlardan razı olsun) dedi ki: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile beraber bir seferde beraber bulunduk. O oruçlu idi. Güneş batınca oradakilerden birine,

"Ey Fülan! Haydi binitinden inerek kavrulmuş unu su ile karıştırarak bize yemek hazırla" buyurdular. O adam:

"Ey Allah'ın Rasulü biraz daha ortalığın kararmasını bekleseniz daha iyi olmaz mı?" deyince Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem):

"İn de bize yemek hazırlayıver" buyurdu. Adam yine;

"Hâlâ gündüzün izleri var" dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Efendimiz yine:

"İn ve bize yemek hazırla" emrini tekrarladı.

Bunun üzerine adam binitinden indi, onlar için istenilen yemeği yaptı. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de bu hazırlanan çorbadan içtikten sonra eliyle doğu tarafına işaret ederek şöyle buyurdu: "Gecenin şu doğu tarafından gelmekte olduğunu gördüğünüz zaman oruçlunun iftar vakti gelmiş demektir." (Buhari, Savm, 33; Müslim, Sıyam, 52)

١٢٣٩- وَعَنْ سَلْمَانَ بنِ عَامرٍ الضَّبي الصَّحَابِي، رضي الله عنه ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إذا أَفْطَرَ أَحَدُكُمْ، فَلْيُفْطِرْ على تَمْرٍ، فإِنْ لَمْ يَجِدْ، فَلْيُفْطِرْ على ماءٍ فإِنَّهُ طَهُورٌ.

1239: Sahabeden Selman ibni Âmir ed-Dabbî (Allah Ondan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Efendimiz şöyle buyurdu:

"Biriniz iftar etmek istediği zaman orucunu hurma ile açsın. Hurma bulamazsa su ile iftar etsin, zira su temizdir ve temizleyicidir." (Ebu Davut, Savm, 21; Tirmizi, Zekat, 26)

١٢٤٠- وَعَنْ أَنسٍ، رضي الله عنه ، قالَ: كَانَ رَسُولُ الله ﷺ ، يُفْطِرُ قَبْلَ أَنْ يُصَلِّيَ على رُطَبَاتٍ، فَإِنْ لَمْ تكُنْ رُطبَاتٌ فَتُمَيْرات، فإِنْ لَمْ تكُنْ تُمَيْرَاتٌ حَسَا حَسَوَاتٍ مِنْ ماءٍ.

1240: Enes (Allah Ondan razı olsun) der ki: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Akşam namazını kılmazdan evvel birkaç tane taze hurma ile iftar ederdi. Taze hurma bulamazsa birkaç kuru hurmacıkla iftar ederdi. Şayet kuru hurma da bulamazsa birkaç yudum su içiverirlerdi."

BÖLÜM: 223

ORUÇLUNUN DİLİNİ KORUMASI

١٢٤١- عنْ أَبي هُريرةَ ﷺ قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : إذا كَانَ يَوْمُ صَوْمِ أَحَدِكُمْ، فَلا يَرْفُثْ وَلا يَصْخَبْ، فَإِنْ سَابَهُ أَحَدٌ، أَوْ قَاتَلَهُ، فَلْيَقُلْ إِنِّي صائمٌ .

1241: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Biriniz oruçlu olduğu gün çirkin söz söylemesin ve kimse ile çekişmesin. Şayet biri kendisine söver veya sataşırsa "Ben oruçluyum" desin."(Buhari,Savm,9; Müslim, Sıyam, 163)

١٢٤٢- وعنهُ قال: قالَ النبيُّ ﷺ : مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ والعَمَلَ بِهِ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ .

1242: Yine Ebu Hureyre'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Oruçlu bir kimse yalanı ve yalanla iş yapmayı terk etmezse onun yemesini içmesini terk etmesine Allah'ın hiçbir ihtiyacı yoktur." (Buhari, Savm, 8)

BÖLÜM: 224

ORUÇLA İLGİLİ BAZI MESELELER

١٢٤٣- عَنْ أَبي هُريرةَ ﷺ ، عَنِ النبيِّ ﷺ ، قالَ: إذا نَسِيَ أَحَدُكمْ، فَأَكَلَ، أَوْ شَرِبَ، فَلْيُتِمَّ صَوْمَهُ، فَإِنَّمَا أَطْعَمَهُ الله وَسَقَاهُ .

1243: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Efendimiz şöyle buyurmuşlardır: "Sizden biriniz unutarak bir şey yer veya içerse orucunu tamamlasın, çünkü Allah ona ikram etmek üzere yedirmiş ve içirmiştir." (Buhari, Savm 26; Müslim Sıyam, 171)

١٢٤٤- وعن لَقِيطِ بنِ صَبِرَةَ ﷺ ، قَالَ: قلتُ: يا رسولَ الله أَخْبِرْني عَنِ الْوُضُوءِ؟ قالَ: أَسْبغِ الْوُضُوءَ، وَخَلِّلْ بَيْنَ الأَصَابعِ، وَبَالغْ فِي الاسْتِنْشَاقِ إلاَّ أَنْ تكُونَ صَائماً .

1244: Lakît ibni Sabira (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ben, "Ey Allah'ın Rasulü, bana abdest almayı anlat" dedim. O da, "Abdest uzuvlarını güzelce yıka, parmak aralarını oğuştur, oruçlu olmadığın zaman suyu burnuna iyice çek." (Ebu Davud,taharet,56; Tirmizi, Savm, 68)

١٢٤٥- وعنْ عائشةَ رَضيَ الله عَنْها، قالَتْ: كانَ رَسُولُ الله ﷺ ، يدْرِكُهُ الفَجْرُ وَهُوَ جُنُبٌ مِنْ أَهْلِهِ، ثمَّ يَغْتَسِلُ وَيَصُومُ.

1245: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın ailesiyle yatıp cünüp olarak sabahladığı olurdu, sonra yıkanıp orucuna devam ederdi." (Buhari, Savm, 22; Müslim, Sıyam, 76)

١٢٤٦- وعنْ عائشةَ وأُمِّ سَلَمَةَ رَضيَ الله عنهما قَالتَا: كَانَ رَسُولُ الله ﷺ، يُصْبِحُ جُنُباً مِنْ غَيْرِحلمٍ، ثُمَّ يَصُومُ .

1246: Aişe ve Ümmü Seleme (Allah Onlardan razı olsun) şöyle dediler: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) rüyada guslü gerektirecek bir hal olmaksızın cünüp olarak sabahlardı da sonra yıkanır, orucuna devam ederdi." (Buhari, Savm, 25; Müslim, Sıyam, 75)

BÖLÜM: 225

MUHARREM, ŞABAN VE HARAM AYLARDA ORUÇ

١٢٤٧- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله، ﷺ: أَفْضَل الصِّيَامِ بَعْدَ رَمَضَانَ شَهْرُ الله المحَرَّمُ، وَأَفْضَلُ الصَّلاةِ بَعْدَ الفَرِيضَةِ صَلاةُ اللَّيْلِ.

1247: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ramazan orucu dışında en faziletli oruç Allah'ın ayı Muharremde tutulan oruçtur. Farz namazlar dışında en faziletli namaz da gece namazıdır." (Müslim, Sıyam, 202)

١٢٤٨- وعَنْ عائشةَ، رَضِيَ الله عَنْها، قَالَتْ: لَمْ يَكُنِ النبيُّ ﷺ، يَصُومُ مِنْ شَهْرٍ أَكْثَرَ مِنْ شَعْبَانَ، فَإِنَّهُ كَانَ يَصُومُ شَعبَانَ كلَّه. وفي روايةٍ: كَانَ يَصُومُ شَعْبَانَ إلاَّ قَلِيلاً .

1248: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) hiçbir ayda Şaban ayında tuttuğu oruçtan daha fazla oruç tutmazdı. Şaban ayının tamamını oruçla geçirirdi. (Buhari, Savm, 52, Müslim, Sıyam, 177)

Başka bir rivayette, "Pek az bir kısmı hariç Şaban ayının çoğunu oruçlu geçirirdi." (Müslim, Sıyam, 176)

١٢٤٩- وعن مجيبةَ البَاهِلِيَّةِ عَنْ أَبِيهَا أَوْ عمِّها، أَنَّهُ أَتَى رَسُولَ الله، ﷺ، ثم انطلَقَ فَأَتَاهُ بعدَ سَنة، وَقد تَغَيَّرَتْ حَالُه وَهَيْئَتُه، فَقَالَ: يا رَسُولَ الله أَمَا تَعْرِفُنِي ؟ قَالَ: وَمَنْ أَنْتَ ؟ قال: أَنَا البَاهِلِيُّ الذي جِئْتُكَ عامَ الأَوَّلِ. قَالَ. فَمَا غَيَّرَك، وَقد كنتَ حَسَنَ الهَيئةِ؟ قالَ: ما أكلتُ طعَاماً منذ فَارَقْتُكَ إلاَّ بلَيْلٍ فقَالَ رَسُولُ الله: عَذَّبتَ نَفسَكَ! ثُمَّ قَالَ: صُمْ شَهْرَ الصبرِ، وَيوماً مِنْ كُلِّ شَهرقال:زِدْني، فإنَّ بي قوَّةً، قَالَ: صُمْ يَوْمَيْنِ

قالَ: زدْني، قالَ: صُمْ ثَلاثَةَ أَيَّامِ قالَ: زِدْني، قالَ: صُمْ مِنَ الحُرُمِ وَاتْرُكْ، صُمْ مِنَ الحرُمِ وَاتْرُكْ، صُمْ مِنَ الحُرُمِ وَاتْرُكْ وقالَ بِأَصَابِعِهِ الثّلاثِ فَضَمَّهَا، ثُمَّ أَرْسَلَهَا .

1249: Mucîbet-ül Bahiliyye (Allah Ondan razı olsun)'nin babasından veya amcasından nakledilmiştir. Babası Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e kabilesinin elçisi olarak gelip gittiğini, bir yıl sonra kılık kıyafeti değişmiş olduğu halde tekrar Peygamberimizin yanına gelerek:

"- Ey Allah'ın Rasulü, beni tanımadın mı?" deyince Hz. Peygamber:

"- Sen kimsin, tanıyamadım" diye sordu. Adam da:

"- Bir sene önce size gelmiş olan Bâhilîyim" deyince Hz. Peygamber:

"- Neden bu kadar değiştin, halbuki kılık kıyafetin düzgündü" dedi. Adam:

"- Senden ayrıldığım günden beri geceleri hariç asla yemek yemedim" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"Kendi kendine işkence etmişsin. Sabır ayı olan Ramazanı tamamıyla diğer aylardan da birer günü oruçlu geçir" buyurdu. Adam:

"- Benim için bu sayıyı artırınız, zira benim bundan fazlasına gücüm yeter" deyince, Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), "O halde her aydan iki gün oruç tut" buyurdu. "Daha da artırın" deyince, Hz. Peygamber, "O halde her aydan üç gün" buyurdu. Adam, "Daha da artır" deyince,

"Recep, Zilkade, Zilhicce ve Muharrem aylarında üçer gün oruç tut, diğer günlerinde iftar et" emrini üç defa tekrarladı ve üç parmağını yumup bırakmak suretiyle işaret etti. (Ebu Davud, Savm, 55)

BÖLÜM: 226

ZİLHİCCE AYINDA TUTULAN ORUÇ

١٢٥٠- عنِ ابنِ عَبَّاسٍ، رَضيَ الله عَنْهمَا، قالَ: قالَ رسولُ اللهِ ﷺ : مَا من أَيَّامٍ العَمَلُ الصّالح فِيها أَحَبُّ إلى الله مِنْ هذهِ الأَيَّامِ يعني: أَيامَ العشرِ، قالوا: يا رسول، الله وَلا الجهادُ في سبِيلِ الله ؟ قالَ: وَلا الجِهَادُ في سَبِيلِ الله، إلاَّ رَجُلٌ خَرَجَ بِنَفْسِهِ، وَمَالِهِ، فَلَم يَرجعْ مِنْ ذلِك بشَيْءٍ .

1250: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Zilhiccenin ilk on gününde yapılan ibadetler diğer aylarda yapılan iyi amellerden Allah katında daha sevimlidir." Bunun üzerine "Ey Allah'ın rasulü, Allah yolunda yapılacak cihad da mı üstün değildir?" dediler.

"- Evet, Allah yolunda yapılacak cihad da. Ancak malını ve canını tehlikeye sokup cihada çıkan ve şehid olup geri dönemiyen kimsenin cihadı bundan sevgilidir" buyurdu. (Buhari, Iydeyn, 11)

BÖLÜM: 227

AREFE GÜNÜ VE MUHARREM AYI 9-10. GÜN ORUÇLARI

1251- عنْ أبي قَتَادَةَ، ﵁ ، قالَ: سُئِلَ رسولُ الله ﷺ ، عَنْ صَوْمِ يَوْمِ عَرَفَةَ؟ قالَ: يُكفرُ السَّنَةَ المَاضِيَةَ وَالبَاقِيَةَ .

1251: Ebu Katade (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e arefe günü tutulan orucun faziletinden soruldu da: "Geçmiş bir yılın ve gelecek yılın günahlarına kefaret olur" buyurdular. (Müslim, Sıyam, 196)

١٢٥٢- وعَن ابنِ عباسٍ رضيَ الله عنْهما أَنَّ رسُولَ الله، ﷺ ، صَامَ يَوْمَ عَاشُوراءَ وَأَمَرَ بِصِيَامِهِ .

1252: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Aşure gününde oruç tuttu ve oruç tutmayı tavsiye etti. (Buhari, Savm, 69; Müslim, Sıyam, 177)

١٢٥٣- وعنْ أبي قَتَادَةَ ﵁،: أَنَّ رسولَ الله، ﷺ ، سُئِلَ عَنْ صِيَامِ يَوْمِ عَاشُوراءَ؟ فَقَالَ: يُكَفِّرُ السَّنَةَ الماضِيَةَ.

1253: Ebu Katade (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Efendimizden Aşure günü tutulan orucun faziletinden soruldu, o da: "Geçmiş bir yılın günahlarına kefaret olur" buyurdu. (Müslim, Sıyam, 197)

١٢٥٤- وعَنِ ابنِ عَبَّاسٍ، رضيَ الله عنْهما ، قَالَ: قالَ رسُولُ الله، ﷺ : لَئِنْ بقِيتُ إلى قَابِلٍ لأَصُومَنَّ التَّاسِعَ.

1254: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Gelecek seneye kadar yaşarsam Muharremin dokuzuncu günü oruç tutarım." (Müslim, Sıyam, 134)

BÖLÜM: 228

ŞEVVAL AYINDA ALTI GÜN ORUÇ

١٢٥٥- عَنْ أبـي أيـوبَ، ﷺ ، أَنَّ رسـولَ الله ﷺ ، قَـالَ: مَـنْ صَـامَ رَمَـضَانَ، ثـمَّ أَتبَعَـهُ سِتًّاً مِنْ شَوَّالٍ، كانَ كَصِيَامِ الدَّهْرِ .

1255: Ebu Eyyub (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ramazan orucunu tutan ve buna Şevval ayında altı oruç daha ekleyen kişi bütün seneyi oruçlu geçirmiş gibi olur." (Müslim, Sıyam, 204)

BÖLÜM: 229

PAZARTESİ VE PERŞEMBE ORUCU

١٢٥٦- عن أبي قَتَادَةَ، ﷺ : أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، سُئِلَ عَنْ صَوْمِ يَوْمِ الاثْنَيْنِ ؟ فَقَالَ: ذلِكَ يَوْمٌ وُلِدَتُ فِيهِ، وَيَوْمٌ بُعِثْتُ، أَوْ أُنْزِلَ عَليَّ فِيهِ .

1256: Ebu Katade (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e Pazartesi günü oruç tutmanın fazileti soruldu. O da şöyle buyurdu:

"O gün benim doğduğum gündür. Peygamber olduğum veya bana vahyin ilk başladığı gündür." (Müslim, Sıyam, 197)

١٢٥٧- وعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، ﷺ، عَنْ رسولِ الله ﷺ ، قالَ: تُعْرَضُ الأَعْمَالُ يَوْمَ الاثنَيْنِ والخَمِيسِ، فَأُحِبُّ أَنْ يُعْرَضَ عَملي وَأنا صَائِمٌ .

1257: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bize bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Pazartesi ve Perşembe günleri ameller Allah'a arzolunur. Ben de oruçluyken amellerimin arzolunmasını severim." (Tirmizi, Savm, 44)

١٢٥٨- وَعَنْ عائشةَ، رَضِيَ اللهُ عَنْها، قَالَتْ: كـانَ رسـولُ الله، ﷺ ، يَتَحَرَى صَوْمَ الاثْنَيْنِ وَالخَمِيسِ.

1258: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Pazartesi ve Perşembe günlerinde oruçlu olmaya çalışırdı." (Tirmizi, Savm, 44)

BÖLÜM: 230

HER AYDAN ÜÇ GÜN ORUÇ TUTMAK

١٢٥٩- وعن أبي هُريرةَ، ﷺ ، قالَ: أَوْصاني خَلِيلي، ﷺ ، بِثلاث: صيَامِ ثَلاثَةِ أَيَّامٍ مِن كلِّ شَهر، وَرَكعَتَي الضُحى، وَأَن أُوتِرَ قَبْلَ أَنْ أنامَ .

1259: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Dostum Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana her aydan üç gün oruç tutmayı, iki rekat kuşluk namazını ve uyumadan önce vitir namazını kılmayı tavsiye etti." (Buhari, Savm, 60; Müslim, Müsafirin, 85)

١٢٦٠- وعَنْ أَبي الدَّرْدَاءِ، ﷺ، قالَ: أَوْصَانِي حَبِيبي، ﷺ بِثلاث لَنْ أَدَعَهُنَّ ما عِشْتُ: بِصِيَامِ ثَلاثَةِ أَيَّامٍ مِن كُلِّ شَهْرٍ، وَصَلاةِ الضُّحى، وَبِأَنْ لا أنامَ حَتَّى أُوتِرَ.

1260: Ebu'd-Derda (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: "Sevgilim Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana yaşadığım sürece asla terk etmediğim her ayda üç gün oruç tutmayı, kuşluk namazını kılmayı ve yatmazdan önce vitir namazı kılmayı tavsiye etti." (Müslim, Müsafirin, 86)

١٢٦١- وَعنْ عبدِ الله بنِ عَمْرِو بنِ العاصِ، رَضِيَ الله عنهُما، قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : صَوْمُ ثلاثةِ أَيامٍ مِنْ كُلِّ شَهرٍ صَوْمُ الدهْرِ كُلِّه .

1261: Abdullah ibni Amr ibni'l-Âs (Allah Onlardan razı olsun)'den bize bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Her ay üç gün oruç tutmak bütün seneyi oruçla geçirmek demektir." (Buhari, Savm, 59; Müslim Sıyam, 1979

١٢٦٢- وعنْ مُعَاذةَ العَدَوِيَّةِ أَنّهَا سَأَلَتْ عَائشةَ رَضِيَ الله عَنْها: أكانَ رَسُولُ الله ﷺ ، يصومُ مِن كُلِّ شَهرٍ ثلاثة أَيَّام؟ قَالَتْ: نَعَمْ. فَقُلْتُ: مِنْ أَيِّ الشَّهْرِ كَانَ يَصُومُ ؟ قَالَتْ: لَمْ يَكُنْ يُبَالِي مِنْ أَيِّ الشَّهْرِ يَصُومُ .

1262: Muaze el-Adeviyye'den bildirildiğine göre kendisi Aişe (Allah Ondan razı olsun)'ye, "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) her ay üç gün oruç tutar mıydı?" diye sordum. Aişe (Allah Ondan razı olsun), "Evet" dedi. Bu defa hangi günlerinde dedim. Aişe, "Ayın hangi günü olursa olsun pek ehemmiyet vermezdi" dedi. (Müslim, Sıyam, 194)

١٢٦٣- وعَنْ أَبي ذَرِ، ﷺ ، قَالَ: قَالَ رسولُ الله ﷺ : إذا صُمْتَ مِنَ الشَّهْرِ ثَلاثاً، فَصُمْ ثَلاثَ عَشْرَةَ، وَأَرْبَع عَشْرَةَ، وَخَمْسَ عَشْرَةَ .

1263: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ayda üç gün oruç tutacaksan; on üç, on dört ve onbeşinci günleri tut." (Tirmizi, Savm, 54)

١٢٦٤- وعنْ قتادَةَ بنِ مِلحَانَ، ﷺ، قالَ: كانَ رَسولُ الله، ﷺ، يأْمُرُنَا بِصِيَامِ أَيَّامِ البيضِ: ثَلاثَ عَشْرَةَ، وَأَرْبَعَ عَشْرَةَ، وَخَمْسَ عَشْرَةَ.

1264: Katade ibni Milhan (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) eyyamu'l-bîz denilen her kameri ayın onüç, ondört ve onbeşinde oruç tutmayı emretti." (Ebu Davud, Savm, 68)

١٢٦٥- وعن ابنِ عباسٍ، رَضِيَ الله عَنْهمَا، قالَ: كانَ رسولُ الله ﷺ لا يُفْطِرُ أيَامَ البِيضِ فِي حَضَرٍ وَلا سَفَرٍ.

1265: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ne yolculukta ne de yolculuğun dışında eyyamu'l-bîzi(yani kameri ayın 13,14,15 inci günleri) oruçsuz geçirmezdi."

BÖLÜM: 231

ORUÇLUYU İFTAR ETTİRMEK

١٢٦٦- عنْ زَيدِ بنِ خالدٍ الجُهَنيِّ، ﷺ، عَنِ النَّبيِّ، ﷺ، قالَ: مَنْ فَطَّرَ صَائماً، كانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ، غَيْرَ أَنّهُ لا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الصَّائِمِ شيءٌ .

1266: Zeyd ibni Halid el-Cüheni (Allah Ondan razı olsun)'dan bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim bir oruçluyu iftar ettirirse oruçlunun sevabı kadar sevap kazanır. Oruçlunun sevabından da hiçbir şey eksilmez." (Tirmizi, Savm, 82)

١٢٦٧- وعَنْ أُمّ عُمَارَةَ الأنْصارِيَّةِ، رَضِيَ الله عَنْها، أنَّ النبيَ، ﷺ دَخَلَ عَلَيْها، فَقدَّمَتْ إلَيْهِ طعَاماً، فقَالَ: كُلِي فقَالتْ: إنّي صَائِمَةٌ، فقالَ رسولُ الله، ﷺ : إنَّ الصَّائِمَ تُصَلِّي عَلَيْهِ المَلائِكَةُ إذا أُكِلَ عِنْدَهُ حَتَّى يَفْرُغُوا وَرُبَّما قالَ: حَتَّى يَشْبَعُوا .

1267: Ümmü Umara el-Ensariyye (Allah Ondan razı olsun)'dan bize bildirilmiştir. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir gün evime geldi, ben de yemek çıkardım. Bana, "Sen de ye" teklifinde bulundu. Ümmü Umara, "Ben oruçluyum" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Oruçlu bir kimsenin yanında yemek yenildiğinde onlar yemekten kalkıncaya kadar veya karınlarını doyuruncaya kadar melekler o oruçluya dua ederler." (Tirmizi, Savm, 66)

١٢٦٨- وروىْ أنسٍ ﷺ : أَنَّ النبيَّ ﷺ جاءَ إلى سَعْدِ بْنِ عُبَادَةَ، ﷺ ، فَجَاءَ بِخُبْزٍ وَزَيْتٍ، فَأَكَلَ، ثُمَّ قالَ النبيُّ ﷺ : أَفْطَرَ عِنْدَكُمُ الصَّائِمُونَ، وَأَكَلَ طَعَامَكُمُ الأَبْرَارُ وَصَلَّتْ عَلَيْكُمُ المَلائِكَةُ .

1268: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan bize bildirildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir gün Said ibni Ubade'nin yanına geldiğinde Sa'd bir parça ekmek ve zeytin yağı çıkarıp Rasûlullah'a ikram etti. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bunları yedikten sonra şöyle dua etti: "Sofranda oruçlular iftar etsin, yemeklerinizi iyi kimseler yesin, melekler size dua etsin." (Ebu Davud, Et'ime, 54)

BÖLÜM: 232

İTİKAF

١٢٦٩- عن ابن عُمَرَ، رَضِيَ الله عَنْهمَا ، قالَ: كانَ رسولُ الله، ﷺ يَعْتَكِفُ العَشْرَ الأَوَاخِرَ مِنْ رَمَضَانَ.

1269: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ramazanın son on gününde itikafa çekilirdi." (Buhari, İtikaf, 1; Müslim, İtikaf, 1)

١٢٧٠- وعنْ عائشةَ، رَضِيَ الله عَنْها، أَنَّ النَّبيَّ ﷺ ، كانَ يعْتَكِفُ العَشْرَ الأوَاخِرَ مِنْ رَمَضَانَ، حَتَّى تَوَفَّاهُ الله تعالى، ثُمَّ اعْتَكَفَ أَزْوَاجُهُ مِنْ بَعْدِهِ.

1270: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan bize bildirildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) vefat edinceye kadar Ramazanın son on gününde itikafa girmiştir. Vefatından sonra da hanımlar itikafa devam ettiler. (Buhari, İtikaf, 1; Müslim, İtikaf, 5)

١٢٧١- وعَنْ أبي هُريرةَ، ﷺ ، قالَ: كانَ النبيُّ، ﷺ ، يَعْتَكِفُ فِي كُلِّ رَمَضَانَ عَشْرَةَ أَيَّامٍ، فَلَمَّا كَانَ العَامُ الَّذِي قُبِضَ فِيهِ اعْتَكَفَ عِشْرِينَ يَوْماً .

1271: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) demiştir ki, "Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) her Ramazanda on gün itikafa girerdi. Vefat ettiği senenin Ramazan ayında ise yirmi gün itikafa girdi." (Buhari, İtikaf, 17)

BÖLÜM: 233

HAC İLE ALAKALI BİLGİLER

قال الله تعالى : ﴿ وَلِلّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ الله غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ﴾

"..., yoluna gücü yetenlerin Kabe'yi haccetmesi, Allahın insanlar üzerinde bir hakkıdır. Kim bu vazifeyi inkar edip yapmazsa bilsin ki Allah alemlerden bağımsız olup her bakımdan kendi kendine yeterlidir" (3 Al-i İmran, 97)

١٢٧٢- وَعَنِ ابنِ عُمَرَ، رَضِيَ الله عَنْهما، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، قَالَ: بُنِيَ الإِسْلامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةُ أَنْ لاَ إِلهَ إِلاَّ الله وَأَنَّ مُحَمَّداً رسولُ الله، وَإِقَامِ الصَّلاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَحَجِّ البَيْتِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ .

1272: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İslam beş esas üzere kurulmuştur. Allah'tan başka hiçbir ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Rasulü olduğuna şehadet etmek, namaz kılmak, zekat vermek, hacca gitmek ve Ramazan orucunu tutmak." (Buhari, İman, 1; Müslim, İman, 19)

١٢٧٣- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، قال: خَطَبَنَا رسولُ الله ﷺ فَقَالَ: يَا أَيُّهَا النَاسُ قَدْ فَرَضَ الله عَلَيْكُمُ الحجَّ فَحُجُّوا. فَقَالَ رَجُلٌ: أَكُلَّ عَامٍ يَا رَسولَ الله ؟ فَسَكَتَ، حَتَّى قَالَهَا ثَلاثاً. فَقَالَ رَسُولُ الله ﷺ : لَوْ قُلْتُ: نَعَمْ، لَوَجَبَتْ، وَلَمَا اسْتَطَعْتُمْ. ثُمَّ قَالَ: ذَرُونِي مَا تَرَكْتُكُمْ، فَإِنَمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِكَثْرَةِ سُؤَالِهِمْ، وَاخْتِلافِهِمْ عَلَى أَنْبِيَائِهِمْ، فَإِذَا أَمَرْتُكُمْ بِشَيْءٍ فَأْتُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُم، وَإِذَا نَهَيْتُكُم عَن شَيءٍ فَدَعُوهُ.

1273: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demişti: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bize bir gün bir konuşma yaptı ve "Ey insanlar Allah size haccı farz kıldı, öyleyse haccedin" buyurdu. Sahabilerden biri: "Ya Rasulallah her sene mi?" diye sordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sustu, bu adam da sorusunu üç defa tekrarladı. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Evet deseydim her sene haccetmeniz farzolunurdu da siz de buna güç yetiremezdiniz." Dedi, ve sonra:"Söylemediğim şeyleri olduğu gibi bırakınız, çünkü sizden öncekilerin(ümmetlerin) helak olmalarının sebebi, peygamberlerine çok soru sorup bu yüzden aldıkları cevapları konusunda ihtilaf etmeleridir. Bundan dolayı size bir şey emredersem onu gücünüz yettiğince yerine getirin. Herhangi bir şeyi de yasaklarsam ondan da kesin olarak kaçının" buyurdu. (Müslim, Hac, 412)

١٢٧٤- وَعَنْهُ قَالَ: سُئِلَ النَّبِيُّ ﷺ ، أَيُّ العَمَلِ أَفضَلُ ؟ قالَ: إيمَانٌ بِالله وَرَسُولِهِ قِيلَ: ثمَّ مَاذَا ؟ قال: الجِهَادُ فِي سَبِيلِ الله قِيلَ: ثُمَّ مَاذَا ؟ قَالَ: حَجٌّ مَبْرُورٌ .

1274: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e en üstün amel hangisidir?" diye soruldu da, "Allah ve Rasûlüne iman etmektir" buyurdu. "Sonra hangisidir?" denilince, "Allah yolunda cihad etmektir" buyurdu, "Sonra hangisidir?" denilince de, "Kusursuz yerine getirilen makbul olan hactır" buyurdular. (Buhari, İman, 18; Müslim, İman, 175)

١٢٧٥- وَعَنْهُ قالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ ، يقولُ: مَنْ حَجَّ، فَلَمْ يَرْفُثْ، وَلَمْ يَفسُقْ، رَجَعَ كَيَوْمَ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.

1275: Yine Ebu Hureyre demiştir ki, Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın şöyle buyurduğunu işittim: "Zina vb. büyük küçük günah işlemeden hac yapan kimse annesinden doğduğu gündeki gibi günahsız olarak evine döner." (Buhari, Hacc, 4; Müslim, Hacc, 438)

١٢٧٦- وعَنْه أنَّ رسولَ الله، ﷺ ، قالَ: العُمْرة إلى العُمْرَةِ كَفَّارَة لَما بَيْنَهُمَا، والحَجُّ المَبرُورُ لَيسَ لَهُ جَزَاءٌ إلاَّ الجَنَّةَ .

1276: Yine Ebu Hureyre'den bize bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İki umre arasında işlenecek günahlara sonraki yapılan umre keffarettir. Kusursuz yerine getirilen makbul haccın karşılığı ise ancak cennettir." (Buhari, Umre, 1; Müslim, Hac, 437)

١٢٧٧- وعَنْ عَائشةَ رضي الله عنها قالتْ: قلت: يا رسول الله، نَرَى الجِهَادَ أفضل العَمَلِ، أفَلا نُجَاهِدُ ؟ فقَالَ: لَكُنَّ أَفضَلُ الجِهَادِ حَجّ مَبرُورٌ .

6/1277: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Ey Allah'ın Rasûlü, en üstün amel olarak cihad etmeyi görüyoruz, öyle ise biz kadınlar cihad etmeyelim mi?" dedim. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), "Öyledir ama siz kadınlar için cihadın en üstünü kusursuz olarak yerine getirilen makbul bir hacdır" buyurdu. (Buhari, Hac, 4)

١٢٧٨- وَعَنْهَا: أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ : مَا مِنْ يَوْمٍ أَكثَرَ مِنْ أَنْ يُعْتِقَ الله فِيهِ عَبْداً مِنَ النَّارِ مِنْ يَوْمِ عَرَفَةَ .

1278: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah'ın cehennemden en fazla kulunu âzâd ettiği gün Arefe günüdür." (Müslim, Hac, 436)

١٢٧٩- وعنِ ابنِ عباسٍ، رَضِيَ الله عنهُما، أنَّ النبيَّ ﷺ ، قالَ: عُمرَةٌ فِي رَمَضَانَ تَعدِلُ حَجَّةً.- اَوْ حَجَّةً مَعِيَ- .

1279: Abdullah ibn Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"Ramazanda yapılan umrenin sevabı bir hac sevabına denktir veya benimle beraber yapılan haccın yerini tutar." (Buhari, Umre, 4; Müslim, Hacc, 221)

١٢٨٠- وَعَنْهُ: أَنَّ امْرَأَةً قالَتْ: يَا رسُولَ الله، إنَّ فَرِيضَةَ الله عَلى عِبَادِهِ في الحَجِّ، أَدْرَكتْ أَبي شَيخاً كَبِيراً، لا يَثبتُ عَلى الرَاحِلَةِ، أَفأَحُجُّ عَنْهُ ؟ قالَ: نَعَم.

1280: Yine İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan bize bildirildiğine göre bir kadın, "Ey Allah'ın Rasulü, haccın farz oluşu hakkındaki Allah'ın hac yapma emri babamın hayvan üzerinde oturamayacak derecede çok yaşlı olduğu bir döneme rastladı. Onun yerine ben haccedebilir miyim?" dedi. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) de, "Evet, haccedebilirsin" buyurdu. (Buhari, Hac, 1; Müslim, Hac, 407)

١٢٨١- وعن لَقِيطِ بنِ عامِرٍ، ﷺ ، أنّهُ أَتى النَّبِيَّ، ﷺ ، فَقَالَ: إنَّ أبي شَيْخٌ كَبِيرٌ لاَ يَسْتَطِيعُ الحَجَّ، وَلا العُمرَةَ، وَلا الظَّعَنَ ؟ قالَ: حجَّ عَنْ أَبِيكَ وَاعْتَمِرْ.

1281: Lakît ibni Amir (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre kendisi bir gün Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a gelip: "Babam çok yaşlıdır. Ne hac, ne de umre yapabilir, ne de yolculuğa çıkabilir. Bu hususta ne emredersiniz?" dedi. Hz. Peygamber de:

"O halde babanın yerine sen hac ve umre yap" buyurdu. (Ebu Davud, Menasık, 25; Tirmizi, Hac, 87)

١٢٨٢- وعَنِ السّائِبِ بنِ يزيدَ، ﷺ ، قالَ: حُجَّ بي مَعَ رسولِ الله، ﷺ ، في حَجةِ الوَدَاعِ، وأنا ابنُ سَبْعِ سِنِينَ.

1282: Saib ibni Yezid (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: "Ben yedi yaşımda iken veda haccında Allahın resuluyla beraber bana hac yaptırdılar." (Buhari, Sayd, 25)

١٢٨٣- وَعَنِ ابنِ عبَّاسٍ، رضِيَ الله عَنْهُما أنَّ النبيَّ ﷺ لَقِيَ رَكْباً بِالرَّوْحَاءِ، فَقَالَ: مَنِ الْقَوْمُ ؟ قَالُوا: المُسْلِمُونَ. قَالُوا: مَنْ أَنْتَ ؟ قَالَ: رسولُ الله. فَرفَعَتِ امْرَأَةٌ صَبِيًّا فَقَالَتْ: أَلِهذا حَجٌّ ؟ قَالَ: نَعَمْ وَلكِ أَجْرٌ .

1283: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ravha denilen yerde bir gruba rastladı ve "Siz kimlersiniz?" diye sordu. Onlar da, "Biz Müslümanlarız, peki sen kimsin?" dediler. Hz. Peygamber, "Ben Allah'ın Rasûlüyüm" buyurdu. Bunun üzerine içlerinden bir kadın küçük bir çocuğu peygambere doğru kaldırarak, "Bunun için de hac var mı?" diye sordu. Rasul-ü Ekrem (sallallahu aleyhi vesellem), "Evet, ona hac sana da sevap vardır" buyurdular. (Müslim, Hacc, 409)

١٢٨٤- وَعَنْ أَنسٍ، ﷺ: أَنَّ رسولَ الله ﷺ ، حَجَّ عَلى رَحْلٍ، وَكانتْ زَامِلتَهُ.

1284: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) erzak ve eşyası da aynı deve üzerinde olduğu halde hacca gitmiştir. (Buhari, Hac, 3)

١٢٨٥- وَعَنِ ابنِ عَبَّاسٍ، رضِيَ الله عَنْهُمَا، قَالَ: كَانَتْ عُكاظُ ومجنة، وَذو المَجَازِ أَسْوَاقاً فِي الجَاهِلِيَّةِ، فَتَأثَّمُوا أن يَتَّجِرُوا فِي المَوَاسِمِ، فَنَزَلَتْ: ﴿لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلاً مِن رَبكمْ﴾ فِي مَوَاسِمِ الحَجِّ.

1285: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: "Ukaz, Mecenne ve Zülmecaz denilen yerler cahiliyye devrinde panayır yerleri idi. Müslümanlar hac mevsimlerinde bu yerlerde ticaret yapmayı günah sandılar. Bunun üzerine "Hac mevsiminde alışveriş yaparak Rabbinizden ticaret yapacak rızık istemenizde sizin için bir günah yoktur" (2 Bakara, 198) ayeti indi. (Buhari, Hac, 156)

BÖLÜM: 234

CİHADIN FAZİLETİ

قال الله تعالى : ﴿ وَقَاتِلُواْ الْمُشْرِكِينَ كَآفَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَآفَّةً وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴾

"...Bununla beraber o kafir ve müşrikler sizinle, nasıl topyekün savaşıyorlarsa, siz de Allah'tan başkalarına ilahlık yakıştıranlarla öylece topyekün savaşın; ve bilin ki, Allah, kötülükten sakınanlarla beraberdir." (9 Tevbe, 36)

قال الله تعالى : ﴿ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ وَعَسَى أَن تَكْرَهُواْ شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَى أَن تُحِبُّواْ شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ ﴾

"Ey inananlar! Gerçi hoşunuza gitmez, ama savaş size farz kılındı. Bazen sevmediğiniz, hoşunuza gitmeyen bir şey hakkınızda iyi olabilir ve yine hoşlandığınız bir şey de sizin için kötü olabilir. Allah bilir, ama siz bilmezsiniz bu gerçekleri." (2 Bakara, 216)

قال الله تعالى : ﴿ انْفِرُواْ خِفَافًا وَثِقَالاً وَجَاهِدُواْ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾

"Sizin için savaş kolay da olsa, zor da olsa, gerek hafif gerek ağır olarak hangi halde bulunursanız bulunun, hep birlikte savaşa çıkın ve mallarınızla canlarınızla Allah yolunda cihad ediniz, yürekten çaba gösteriniz, eğer bilirseniz bu sizin kendi iyiliğiniz içindir." (9 Tevbe, 41)

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّ اللّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُم بِأَنَّ لَهُمُ الجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَاةِ وَالإِنجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللّهِ فَاسْتَبْشِرُواْ بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُم بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾

"Bilesiniz ki Allah, karşılığında cenneti kendilerine vererek, kendi yolunda savaşan, öldüren ve öldürülen mü'minlerden, canlarını ve mallarını satın almıştır. Bu O'nun yerine getirilmesini Tevratta, İncilde ve Kur'anda bizzat güvence altına aldığı gerçek bir vaattir. Allah'tan daha çok sözünü yerine getiren kim vardır! o halde Onunla yaptığınız alım satımdan dolayı, müjdelenip sevinin, çünkü en büyük kazanç, kurtuluş ve bahtiyarlık budur." (9 Tevbe, 111)

قال الله تعالى : ﴿ لاَّ يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُوْلِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فَضَّلَ اللّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلاًّ وَعَدَ اللّهُ الْحُسْنَى وَفَضَّلَ اللّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا دَرَجَاتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴾

"Bir mazeretleri olmaksızın mücadeleden kaçınan mü'minler ile, Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla çaba gösterenler bir olamaz. Allah mallarıyla canlarıyla çaba gösterenleri, mücadeleden kaçınanlardan daha üstün bir mertebeye yüceltmiştir. Gerçi Allah tüm mü'minlere sonuçta güzellik vaad etmiş olmasına rağmen, Allah, yolunda çaba gösterenleri daha büyük bir mükafat vaad ederek, mücadeleden kaçınanlardan üstün kılmıştır. Kendi katından onlara büyük mertebeler bağış ve rahmet vermiştir. Allah çok bağışlayan ve çok merhamet edendir." (4 Nisa, 95-96)

قال الله تعالى : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ تُنجِيكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ. تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ. يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ. وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴾

"Ey iman edenler! Sizi hem bu dünyada, hem de öteki dünyada şiddetli bir azaptan koruyup kurtaracak bir alışveriş göstereyim mi size. Allah'a ve peygamberine inanır, Allah yolunda malınız ve canınızla gayret gösterirsiniz. Bu sizin için en iyi olan harekettir, keşke bilseydiniz. Eğer böyle yaparsanız Allah, günahlarınızı bağışlayacak ve sizi öteki dünyada, altından ırmaklar akan bahçelere ve bu sonsuz mutluluk bahçelerindeki, güzel köşklere sokacaktır. İşte bu büyük bir kurtuluştur. Allah size seveceğiniz bir iyilik daha verecektir ki, o da düşmanlarınıza karşı her zaman yardım etmesi ve yakın bir zamanda nasip olacak ülkelerin fethidir ki, Ey Muhammed mü'minlere bu fethi ve yardımı şimdiden müjdele." (61 Saff, 10-13)

١٢٨٦- عنْ أبي هُريرَةَ، ﷺ ، قالَ: سُئِلَ رسولُ الله ﷺ : أَيُّ الأعمالِ أَفْضَلُ ؟ قالَ: إيمانٌ بالله ورَسُولِهِ. قِيلَ: ثم مَاذَا ؟ قَالَ: الجِهَادُ فِي سَبِيلِ الله. قِيلَ: ثم مَاذَا ؟ قالَ: حَجٌّ مَبْرُورٌ .

1286: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e, "Hangi amel daha faziletlidir?" diye soruldu. "Allah'a ve Rasûlü'ne inanmak" buyurdular. "Sonra hangisi?" sorusuna, "Allah yolunda cihad etmek" buyurdu, "Daha sonra hangisi?" denilince, "Allah katında kusursuz yapılarak makbul olan hactır" buyurdular. (Buhari, İman, 18; Müslim, İman, 135)

١٢٨٧- وَعَنِ ابنِ مَسْعُودٍ، ﷺ ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ الله، أَيُّ العَمَلِ أَحَبُّ إلى الله تَعَالى ؟ قَالَ: الصَّلاةُ عَلى وَقْتِهَا. قُلْتُ: ثُمَّ أَيٌّ ؟ قَالَ: بِرُّ الوَالِدَيْنِ . قُلْتُ: ثُمَّ أَيّ ؟ قَالَ: الجِهَادُ فِي سَبِيلِ الله .

1287: İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Ey Allah'ın Rasulü, hangi amel Allah katında daha sevimlidir?" diye sordum. "Vaktinde kılınan namazdır" dedi. "Sonra hangisidir?" dedim. "Ana babaya iyilik etmek" buyurdular. "Sonra hangisidir?" deyince "Allah yolunda cihad etmek" buyurdular. (Buhari, Mevakıt, 5; Müslim, İman, 137)

١٢٨٨- وَعَنْ أَبي ذَر، ﷺ ، قَال: قُلْتُ: يا رَسُولَ الله أَيّ العَمَلِ أَفضَلُ ؟ قَالَ: الإيمَانُ بِالله، وَالجِهَادُ فِي سَبِيلِهِ.

1288: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Ey Allah'ın Rasulü, hangi amel daha faziletlidir?" diye sordum.

"Allah'a iman ve Allah yolunda cihaddır" buyurdular. (Buhari, Itk, 2; Müslim, İman, 136).

١٢٨٩- وَعَنْ أَنسٍ، ﷺ ، أنَ رَسُولَ الله ﷺ ، قَالَ: لَغَدْوَةٌ فِي سَبِيلِ الله، أَوْ رَوْحَةٌ، خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيها.

1289: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan bize bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah yolunda yapılan bir sabah ve akşam yürüyüşü şüphesiz dünyadan ve dünyadaki varlıklardan daha hayırlıdır." (Buhari, Cihad, 5; Müslim, İmara, 112)

١٢٩٠- وعَنْ أَبي سَعِيدٍ الخُدْرِيِّ ﷺ قَالَ: أَتى رَجُلٌ رَسُولَ الله ﷺ فقَالَ أَيُّ النَّاسِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: مُؤْمِنٌ يُجَاهِدُ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فِي سَبيلِ الله. قال: ثُمَّ مَنْ ؟ قَالَ: مُؤْمِنٌ فِي شِعْبٍ مِنْ الشِّعَابِ يَعْبُدُ الله وَيَدَعُ النَّاسَ مِنْ شَرِّهِ.

1290: Ebu Said el-Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre bir adam Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek insanların hangisi daha üstündür?" diye sordu. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem):

"Allah yolunda canıyla ve malıyla cihad eden mümindir" buyurdu. "Sonra kimdir?" diye sordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Efendimiz,

"Dağ aralarına çekilip Allah'a ibadet eden ve insanları şerrinden uzak tutan kimsedir" buyurdular. (Buhari, Cihad, 2; Müslim, İmara, 172)

١٢٩١- وَعَنْ سَهْلِ بنِ سَعْدَ ﷺ ، أَنَّ رَسُول ﷺ قَالَ رِبَاطُ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ الله خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا، وَمَوْضِعُ سَوْطِ أَحَدِكُمْ مِنَ الجَنَّةِ خَيْرٌ من الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا، والرَّوْحَةُ يَرُوحُها العَبْدُ فِي سَبيلِ الله تَعَالى، أَوِ الغَدْوَةُ، خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا .

1291: Sehl ibni Sa'd (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

"Allah yolunda Allah'ın rızasını kazanmak için sınırda bir gece nöbet beklemek dünyadan ve dünyadaki bütün şeylerden daha hayırlıdır. Sizden birinizin kamçısının cennette işgal ettiği yer, dünyadan ve dünyadaki bütün eşyalardan daha hayırlıdır. Bir kulun Allah yolunda savaşta akşamleyin veya sabah erken vakitteki yürüyüşü de, dünyadan ve dünya üzerindeki tüm şeylerden daha hayırlıdır." (Buhari, Cihad, 6; Müslim, İmara, 113)

١٢٩٢- وَعَنْ سَلْمَانَ، ﷺ ، قالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: رِباطُ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ شَهْرٍ وَقِيَامِهِ، وَإِنْ ماتَ فيهِ جَرَى عَلَيْه عَمَلُهُ الَّذِي كانَ يَعْمَلُ، وَأُجْرِيَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ، وَأَمِنَ الفتَّانَ .

1292: Selman (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ı şöyle buyururken işittim demiştir:

"Bir gün bir gece sınır boyunda nöbet tutmak; gündüzü oruçla gecesi ibadetle geçirilen bir aydan daha hayırlıdır. Şayet bu kişi nöbet esnasında vefat ederse, yapmakta olduğu amelin sevabı kıyamete kadar devam eder. Şehidler gibi cennette rızıklandırılması da devam eder. Her türlü fitneden bilhassa kabirdeki sorgu meleklerinden de güven içinde olur." (Müslim, İmara, 163)

١٢٩٣- وعَنْ فضَالَة بن عُبَيْد،ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، قالَ: كُلُّ مَيِّتٍ يُخْتَمُ عَلى عَمَلِهِ إلاَّ المُرَابِطَ فِي سَبِيلِ الله، فإنَّهُ يَنْمِي لَهُ عَمَلُهُ إلى يَوْمِ القِيَامَةِ، وَيُؤَمَّنُ فِتْنَةِ القَبرِ .

1293: Fedale ibni Ubeyd (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Her ölenin amel defteri kapanır yalnız Allah rızası için, İslam memleketinin sınırlarında nöbet tutanların defteri kapanmaz. Yaptığı işlerin sevabı kıyamet gününe kadar artarak devam eder, kabir fitnesinden de güvenlik içerisinde olur." (Ebu Davud, Cihad, 15; Tirmizi, Fedailu'l-Cihad, 2)

١٢٩٤- وَعَنْ عُثْمَانَ، ﷺ ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ ، يَقُولُ: رِبَاطُ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ الله خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ يَوْمٍ فِيما سِوَاهُ مِنَ المَنَازِلِ .

1294: Osman (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah yolunda Allah rızası için bir gün nöbet beklemek, başka yerlerde bin gün nöbet tutmaktan daha hayırlıdır." (Tirmizi, Fedailu'l-Cihad, 26)

١٢٩٥- وَعَنْ أَبِي هُرَيرَةَ، ﷺ ، قَالَ: قَالَ رسولُ الله ﷺ : تَضَمَّنَ الله لِمَنْ خَرَجَ فِي سَبِيلِهِ، لا يُخْرِجُهُ إلا جِهَادٌ فِي سَبِيلي، وَإِيمانٌ بي وَتَصْدِيقٌ بِرُسُلي، فهوَ ضامنٌ عليَّ أَن أُدْخِلَهُ الجنَّةَ، أَوْ يرْجِعَهُ إلى مَنْزِلِهِ الَّذي خَرَجَ مِنْهُ بِما نَالَ مِنْ أَجْرٍ، أَوْ غَنِيمَةٍ. وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ ما مِنْ كَلْمٍ يُكْلَمُ فِي سَبِيلِ الله إلاَّ جاءَ يَوْمَ القِيامَةِ كَهَيْئَتِهِ يَوْمَ كُلِمَ، لَوْنُهُ لَونُ دَمٍ، وَرِيحُهُ رِيحُ مِسْكٍ. وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَوْلا أَنْ أَشُقَّ عَلَى المُسْلِمِينَ مَا قَعَدْتُ خِلافَ سَرِيَّة تَغْزُو فِي سَبِيلِ الله أَبَداً، ولكِنْ لا أَجِدُ سَعَةً فأَحْمِلَهُمْ، وَلا يَجِدُونَ سَعَةً، وَيَشُقُّ عَلَيْهِمْ أَن يَتَخَلَّفُوا عَنِّي. وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّد بِيدِهِ، لَوَدِدْتُ أَنِّي أَغْزُو فِي سَبِيلِ الله، فَأُقْتَلَ، ثُمَّ أَغْزُوَ، فَأُقْتَلَ، ثُمَّ أَغْزُوَ، فَأُقْتَلَ .

1295: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse Allah'a inanır, peygamberlerini tasdik eder ve sadece Allah yolunda cihad ederse Allah o kimseyi şehid olursa cennete koymak, gazi olursa manevi mükafata ve dünyalık ganimete kavuşmak olarak evine döndürmeye kefil olmuştur. Muhammed'in canını elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, Allah yolunda açılan bir yara kıyamet gününde açıldığı şekliyle gelir. Rengi kan rengi, kokusu misk kokusudur. Yine Muhammed'in canını elinde tutan Allah'a yemin ederim ki eğer müslümanlara zor gelmeseydi Allah yolunda cihada çıkan birliklerden hiçbir zaman ayrılıp geri kalmazdım. Fakat maddi güç bulamıyorum ki, onların hepsini savaşa göndereyim. Onlar da zaten bu imkandan mahrumlar. Benden ayrı kalıp geride kalmak ta onlara zor geliyor. Muhammed'in canını elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, Allah yolunda savaşıp öldürülmemi, sonra savaş edip yine öldürülmeyi, sonra tekrar savaş edip yine öldürülmeyi çok arzu ederdim." (Müslim, İmara, 103)

١٢٩٦- وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : ما مِنْ مَكلومٍ يُكْلَمُ فِي سَبِيلِ الله إلا جاءَ يَوْمَ القِيامَةِ، وكَلْمُهُ يَدْمَى: اللونُ لونُ دَمٍ، وَالريحُ رِيحُ مِسْكٍ.

1296: Yine Ebu Hureyre'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah yolunda yara alan herhangi bir kimse kıyamet gününde yarasından kanlar aktığı halde gelir. Renk kan rengi koku ise misk kokusudur." (Buhari, Cihad, 10; Müslim, İmara, 105)

١٢٩٧- وَعَنْ مُعَاذٍ ﷺ ، عَنِ النَبِيِّ ﷺ ، قَالَ: مَنْ قَاتَلَ فِي سَبِيلِ اللهِ مِنْ رَجُلٍ مُسلِمٍ فُواقَ نَاقَةٍ وَجَبَتْ له الجَنَّةُ، وَمَنْ جُرِحَ جُرْحاً فِي سَبِيلِ اللهِ أَو نكِبَ نكبَةً، فَإنَهَا تجيءُ يَوْمَ القِيَامَةِ كأَغزَرِ ما كَانَتْ: لَوْنُها الزَّعْفَرَانِ، وَرِيحُهَا كالمِسكِ.

1297: Muaz (Allah Ondan razı olsun)'dan bize bildirildiğine göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) Efendimiz şöyle buyurmuşlardır:

"Allah yolunda müslümanlardan bir kişi bir deve sağılacak kadar bir süre cihad ederse cennet onun hakkı olur. Allah yolunda yaralanan veya bir sıkıntıya düşen kimse kıyamet gününde yaralandığı an gibi kanlar içinde Allah'ın huzuruna gelir, kanının rengi za'feran gibi kıpkırmızı, kokusu da misk kokusu gibidir." (Ebu Davud, Cihad, 40; Tirmizi, Fezailu'l-Cihad, 21)

١٢٩٨- وَعَنْ أبي هُريرةَ، ﷺ ، قَالَ: مَرَّ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللهِ ﷺ ، بِشِعْبٍ فيهِ عُيَيْنَةٌ مِن مَاءٍ عَذبَةٍ، فَأَعْجَبتهُ، فَقَالَ: لو اعتَزَلتُ النَاسَ فَأَقَمْتُ فِي هذا الشّعبِ، ولَنْ أَفعَلَ حَتى أسْتَأذِنَ رَسُولَ اللهِ ﷺ ، فذكَرَ ذلِكَ لِرسُولِ اللهِ ﷺ ، فَقَالَ: لا تفعلْ، فإنَّ مُقامَ أحَدِكُمْ فِي سَبِيلِ اللهِ أَفْضَلُ مِنْ صَلاتِهِ فِي بَيْتِهِ سَبْعِينَ عَاماً، أَلا تُحِبُونَ أَنْ يَغْفِرَ اللهُ لَكُمْ وَيُدْخِلَكُمُ الجَنةَ؟ اغزُوا فِي سبيلِ اللهِ، مَنْ قَاتَلَ فِي سَبِيلِ اللهِ فُوَاقَ نَاقَةٍ وَجَبَتْ له الجَنَّةُ.

1298: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in ashabından bir kişi içerisinde tatlı su kaynağı bulunan bir dağ yolundan geçmişti, burası çok hoşuna gitmişti.

"Ah ne olaydı da insanlardan ayrı bir halde şurada otursaydım, fakat Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'dan izin almadan bunu asla yapmam" dedi. Sonra da durumu Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a arzetti. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"Aman ha, böyle bir şey yapma. Çünkü sizden birinizin Allah yolunda çalışıp gayret etmesi, evinde oturup yetmiş sene namaz kılmasından daha faziletlidir. Allah'ın sizi bağışlamasını ve cennete koymasını istemez misiniz? O halde Allah yolunda cihada çıkınız. Kim deve sağılacak kadar bir zaman Allah yolunda cihad ederse cenneti hak etmiş olur." (Tirmizi, Fezailu'l-Cihad)

١٢٩٩- وعَنْهُ قالَ: قِيلَ: يا رَسُولَ اللهِ: مَا يَعْدِلُ الجِهَادَ فِي سَبِيلِ اللهِ ؟ قَالَ: لا تَسْتَطِيعُونَهُ: فَأَعَادُوا عليهِ مَرَّتَيْنِ أو ثَلاثاً. كُلُّ ذلِكَ يَقُولُ: لا تَسْتَطِيعُونَه ! ثمَّ قالَ: مَثَل المُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللهِ كَمَثَلِ الصائِمِ القَائِمِ القَانِتِ بآياتِ اللهِ لا يَفْتُرُ مِنْ صِيامٍ، ولا صَلاةٍ، حَتى يَرجعَ المجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللهِ.

وفي روايةِ البخاريِّ، أَنَّ رَجلاً قَالَ: يا رَسُولَ الله دُلَّني عَلى عَمَلٍ يَعْدِلُ الجِهَادَ؟ قال: لا أَجِدهُ. ثمَّ قالَ: هَلْ تَسْتَطِيعُ إذا خَرَجَ المُجَاهِدُ أَنْ تَدخُلَ مَسجِدَكَ فتَقُومَ ولا تَفتُرَ، وتَصُومَ ولا تُفْطِرَ؟ فقال: ومَنْ يَستطيعُ ذلكَ ؟!.

1299: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den şöyle bildirilmiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e "Allah yolunda cihada denk(cihad sevabını alacak) hangi iş vardır?" diye soruldu.

"Ona denk ibadeti yapmaya güç yetiremezsiniz" buyurdu. Ashab aynı soruyu iki-üç defa tekrarladılar. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) her defasında, "Ona denk ibadete güç yetiremezsiniz" cevabını tekrarlayarak şöyle buyurdu:

"Allah yolunda cihad eden kimsenin benzeri gündüzleri oruç tutan, gecelerini namaz kılıp Kur'an okumakla geçiren ve Allah'ın ayetlerine gereği biçimde itaat eden ve Allah yolundaki mücahid dönünceye kadar ne namazdan ne de oruçtan usanmadan ara vermeyip devam eden kimse gibidir." (Müslim, İmara, 118)

Buhari'nin rivayeti de şöyledir:

Bir adam, "Ya Rasulallah, bana cihada denk bir amel gösterseniz" dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de, "Ona denk olabilecek bir amel bulamıyorum ki" buyurdu, sonra:

"Mücahid savaşa çıktığı zamandan başlayarak, mescide kapanıp durmadan usanmadan namaz kılmaya ve aralıksız iftarını açmadam oruç tutmaya güç yetirebilir misiniz?" buyurdu.

Bunun üzerine soruyu soran kişi, "Buna kim güç yetirebilir ki" dedi. (Buhari, Cihad, 1)

١٣٠٠- وَعَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، قَالَ: مِنْ خَيرِ مَعَاشِ النَّاسِ لَهُم رَجُلٌ مُمسِكٌ بعِنَانِ فَرَسِهِ في سَبِيلِ الله، يَطِيرُ عَلى مَتْنِهِ كُلَّمَا سَمِعَ هَيعةً أَوْ فَزعَةً طَارَ عليه، يَبْتَغِي القتلَ والمَوْتَ مَظَانَّهُ، أَوْ رَجُلٌ في غُنَيْمَةٍ اَوْ شَعَفَةٍ مِن هذه الشعَفِ أَو بَطنِ وادٍ من هذِهِ الأَودِيَةِ، يقِيمُ الصَّلاةَ. وَيُؤْتي الزَّكَاةَ، وَيَعْبُدُ رَبَّهُ حَتَّى يَأْتِيَهُ اليقِينُ لَيْسَ مِنَ النَّاسِ إلا في خَيْرٍ.

1300: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"İnsanların en hayırlı geçim yolu tutanlarından biri Allah yolunda atının dizginine yapışıp harb haberini işittiği, yahut korkulu bir haber işittiğinde öldürmeyi ve ölmeyi göze alarak düşmanın bulunması muhtemel yerlere atının üzerinde uçarcasına saldırmaya hazır duran kimsedir. Bir diğer kimse ise dağ tepelerinde veya derelerde koyunlarının arasında namazını kılan, zekatını veren ve kendisine ölüm gelinceye kadar Rabbine ibadet eden kimsedir. Her iki şekilde yaşayan kimseler daima hayır üzeredirler." (Müslim, İmara, 125)

١٣٠١- وَعَنْـهُ: أنَّ رسـولَ الله ﷺ ، قـالَ: إنَ فِي الجَنَّـةِ مَائَـةَ دَرَجَـةٍ أَعَـدَّها الله للمُجَاهِدِينَ فِي سَبِيلِ الله مَا بَيْنَ الدَّرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَمَاءِ وَالأَرْضِ .

1301: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah yolunda cihad edenler için Allah cennette yüz derece hazırlamıştır ki her derecenin arası yerle gök arası kadardır." (Buhari, Cihad, 4)

١٣٠٢- وعَن أبي سَعِيدٍ الخُدْرِيِّ، ﷺ ، أنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، قَال: مَنْ رَضِيَ بِالله رَباً، وَبالإسْلام دِيناً، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولاً وَجَبَتْ لَهُ الجَنَةُ . فَعَجِبَ لهَا أبو سَعِيدٍ، فقَالَ: أَعِدْها عَلَيَّ يَا رَسُولَ الله، فَأَعَادَهَا عَلَيْهِ، ثُمَّ قَالَ: وَأخْرَى يَرْفَعُ الله بِهَا العَبْدَ مِئَةَ دَرَجَةٍ فِي الجَنَّةِ، ما بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّماءِ والأَرْضِ قالَ: وما هِيَ يا رسولَ الله ؟ قال: الجِهادُ فِي سَبِيلِ الله، الجِهَادُ فِي سَبِيلِ الله.

1302: Ebu Said el-Hudri (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah'ı Rab, İslamı hak olan din ve Muhammed'i peygamber olarak kabul eden ve buna razı olan kimse cenneti hak eder." Bu söz Said'in hoşuna gitti ve:

"Ya Rasulallah, bu sözü bana tekrarlasanız" dedi. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) de sözünü tekrarlayarak şöyle buyurdu:

"Bir başka amel daha vardır ki Allah o amel yüzünden kuluna cennette yüz derece yükseltir. Herbir derecenin arası da yerle gök arası kadardır." Ebu Said,

"O amel nedir Ya Rasulallah?" diye sordu. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) de, "Allah yolunda cihad, Allah yolunda cihaddır" buyurdular. (Müslim, İmare, 116)

١٣٠٣- وعَـنْ أَبـي بكْـرِ بـنِ أَبـي مُوسـى الأشْـعَرِيّ، قَـالَ: سَـمِعْتُ أبـي، ﷺ ، وَهُـوَ بِحَضْرَةِ العَـدُوِّ، يقـول: قـالَ رَسُـولُ الله ﷺ : إنَ أَبْـوَابَ الجَنَّـةِ تَحْـتَ ظِلالِ الـسُّيُوفِ فَقَـامَ رَجُـلٌ رَثُّ الهَيْئَـةِ فَقَـالَ: يَـا أَبَـا مُوسَـى أَأَنْـتَ سَـمِعْتَ رسـولَ الله ﷺ ، يقـول هـذا ؟ قـال: نَعَـمْ، قَـالَ: فَرَجَـعَ إلى أصْحَابِهِ، فقَـالَ: أَقْرَأُ عَلَيْكُمُ الـسَّلامَ ثُـم كَـسَرَ جَفْـنَ سَـيْفِهِ فَأَلْقَـاهُ، ثُـمّ مَشَى بسَيْفِهِ إلى العَدُوّ فَضَرَبَ بِهِ حَتَّى قُتِلَ.

1303: Ebu Bekr ibni Ebu Musa el-Eş'ari şöyle demiştir: "Babamdan işittim, düşman karşısında duruyor ve şöyle diyordu: Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i "Şüphesiz cennet kapıları kılıçların gölgeleri altındadır" derken işittim. Bunun üzerine üstü başı perişan halde birisi kalkıp, "Ey Ebu Musa, bu sözü Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın böyle dediğini sen mi işittin?" diye sordu. Ebu Musa: "Evet, ben işittim" cevabını verdi. Bunu duyan adam, arkadaşlarına dönüp "Sizleri selamlarım" dedi ve kılıcının kınını kırıp attı, sonra elinde yalın kılınçla düşman üzerine yürüdü ve ölünceye kadar savaştı. (Müslim, İmara, 146)

١٣٠٤- وَعَنْ أبي عَبْسٍ عبدِ الرحمنِ بنِ جُبَيْرٍ، ﷺ ، قال: قَالَ رسُولُ الله ﷺ : ما اغْبَرَّت قَدَمَا عَبْدٍ فِي سَبِيلِ الله فَتَمَسَّه النَّارُ .

1304: Ebu Abs Abdurrahman ibni Cübeyr (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Allah yolunda ayağı tozlanan kimseye cehennem ateşi dokunmaz." (Buhari, Cihad, 16)

١٣٠٥- وَعَنْ أَبي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا يَلِجُ النَّارَ رَجُلٌ بَكَى مِنْ خَشْيَةِ الله حَتَّى يَعُودَ اللَّبن فِي الضَّرْعِ، وَلاَ يَجْتَمعُ عَلى عَبْدٍ غُبَارٌ فِي سَبِيلِ الله وَدخَانُ جَهَنَّمَ .

1305: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sağılan süt nasıl memeye tekrar girmezse, Allah korkusundan ağlayan bir kimse de cehenneme girmez. Bir kimsenin üzerinde Allah yolundaki cihadın tozu ile cehennem dumanı birleşmez." (Tirmizi, Fedailu'l-cihad, 8)

١٣٠٦- وَعَنِ ابنِ عبَّاسٍ رَضِيَ الله عَنْهما ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ ، يقُولُ: عَيْنَانِ لا تَمَسُّهُمَا النَّارُ: عَيْنٌ بَكَت مِنْ خَشْيَةِ الله، وَعَيْنٌ بَاتَت تَحْرُسُ فِي سَبِيلِ الله .

1306: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İki göze cehennem ateşi dokunmaz. Biri Allah korkusundan ağlayan göz, diğeri Allah yolunda Allah rızası için nöbet bekleyerek geceleyen göz." (Tirmizi, Fedailu'l-cihad, 12)

١٣٠٧- وعن زَيْدِ بنِ خَالدٍ، ﷺ أنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، قَالَ: مَنْ جَهَّزَ غَازِياً فِي سَبِيلِ الله فقَدْ غزا، وَمَنْ خَلَفَ غَازِياً فِي أَهْلِهِ بِخَيْرٍ فقَدْ غزَا .

1307: Zeyd ibni Halid (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Kim Allah yolunda cihada gidecek bir mücahidi donatırsa yani cihad için gerekli olan ihtiyaçlarını karşılarsa, kendisi cihada katılmış gibi sevap kazanır. Cihada giden kimsenin ailesini görüp gözeten kimse de bizzat cihad yapmış gibi sevap kazanır." (Buhari, Cihad, 38; Müslim, İmara, 135).

١٣٠٨- وَعَنْ أَبِي أمَامَةَ، ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : أَفْضَلُ الصدَقَاتِ ظِلُّ فُسْطَاط فِي سَبِيلِ الله، وَمَنِيحَةُ خادِمٍ فِي سبِيلِ الله، أو طَروقةُ فَحْلٍ فِي سبيلِ الله .

1308: Ebu Umame (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Sadakaların en faziletlisi Allah yolunda kurulan çadırın gölgesi ve Allah yolundaki bir mücahide verilen bir hizmetçi ve Allah yolunda kullanılmak üzere bağışlanmış bir erkek devedir." (Tirmizi, Fedailu'l-cihad, 5)

١٣٠٩- وعَن أنس، ﷺ ، أنَّ فَتىً مِنْ أَسْلَمَ قَالَ: يَا رسولَ الله، إنِّي أُرِيدُ الغَزْوَ وَلَيْسَ مَعِي مَا أتجَهَّزُ بِهِ، قَالَ: ائْتِ فُلاناً، فَإِنَّهُ قَدْ كَانَ تَجَهَّزَ فَمَرِضَ. فَأَتَاهُ فَقَالَ: إنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، يقْرِئُكَ السَّلامَ ويقولُ: أَعْطِنِي الذي تَجَهَّزتَ بِه. قالَ: يَا فُلانَةُ، أَعْطِيهِ الذي كُنْتُ تَجَهَّزْتُ بِهِ، وَلا تَحْبِسي عَنْهُ شَيْئاً، فَوَالله، لا تَحْبِسي مِنْهُ شَيْئاً فَيُبَارِكَ لَكِ فِيهِ.

1309: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Eslem Kabilesinden bir genç, "Ya Rasulallah, ben cihada katılmak istiyorum, fakat savaşabilmek için gerekli malzemeyi temin edecek gücüm de yok" dedi. Peygamber Efendimiz:

"Filan adama git, o, cihada katılmak üzere hazırlanmıştı fakat hastalandı" buyurdu. Genç ona gelip:

"Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sana selam ediyor ve savaşa gitmek için hazırladıklarını bana vermeni söylüyor" dedi. Bunun üzerine adam hanımına seslenerek:

"Hanım, savaş için hazırladıklarımı bu gence ver, onlardan hiçbir şey alıkoyma. Vallahi ondan alıkoyacağın hiçbir parça senin hakkında yararlı ve bereketli olmaz." (Müslim, İmara, 134).

١٣١٠- وعن أبي سَعِيدٍ الخُدْرِيِّ، ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، بَعَثَ إلى بَني لَحيَانَ، فَقَالَ: لِيَنْبَعِثْ مِنْ كُلِّ رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا، وَالأَجْرُ بَيْنَهُمَا. وفي روايةٍ لهُ: لِيَخْرُجْ مِنْ كُلِّ رَجُلَيْنِ رَجُلٌ ثُمَّ قَالَ لِلقَاعِدِ: أَيُّكُمْ خَلَفَ الخَارِجَ في أَهْلِهِ وَمَالِهِ بِخَيْرٍ كانَ لَهُ مِثْلُ نِصْفِ أَجْرِ الخَارِجِ .

1310: Ebu Said el-Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Beni Lihyan üzerine asker gönderdi ve "İki kişiden biri cihada gitsin, elde edilecek sevapta ikisi de ortaktır" buyurdu. (Müslim, İmara, 137)

Müslim'in diğer bir rivayetinde, "İki kişiden biri cihada çıksın" buyurdu, sonra oturanlara şöyle dedi: "Sizden birisi harbe gidenin ailesine ve malına iyi bakarsa onun mükafatının yarısını alır." (Müslim, İmara, 138)

١٣١١- وَعَنِ البَرَاءِ، ﷺ ، قالَ: أتى النَّبِيَّ، ﷺ ، رَجُلٌ مُقَنَّعٌ بِالحَدِيدِ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ الله أُقَاتِلُ أوأُسْلِمُ ؟ قَالَ: أَسْلِمْ، ثُمَّ قَاتِلْ. فَأَسْلَمَ، ثُمَّ قَاتَلَ فَقُتِلَ. فَقَالَ رسولُ الله ﷺ : عَمِلَ قَلِيلاً وَأُجِرَ كَثِيراً .

1311: Bera (Allah Ondan razı olsun)'den aktarıldığına göre tepeden tırnağa silahlı bir adam Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldi ve, "Ya Rasulallah sizinle beraber savaşa mı katılayım, yoksa müslüman mı olayım?" dedi. Rasûlullah

(sallallahu aleyhi vesellem), "Önce müslüman ol, sonra da savaş." O adam, müslüman oldu sonra savaştı ve şehid düştü. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Az çalıştı çok kazandı" buyurdu. (Buhari, Cihad, 13; Müslim, İmara, 144)

١٣١٢- وَعَنْ أنسٍ، ﷺ، أَنَّ النَّبِيِّ، ﷺ، قالَ: مَا أَحَدٌ يَدْخُلُ الجَنَّةَ يُحِبُّ أَنْ يَرْجِعَ إلى الدُّنْيَا وَلَهُ مَا عَلى الأَرْضِ مِنْ شَيْءٍ إلاَّ الشَّهِيْد، يَتَمَنَّى أَنْ يَرجِعَ إلى الدُّنْيَا، فَيُقْتَلَ عَشْرَ مَرَّاتٍ، لِما يَرَى مِنَ الكَرَامَةِ .

وفي روايةٍ: لِمَا يَرَى مِنْ فَضْلِ الشَّهَادَةِ .

1312: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) buyurdu: "Cennete giren hiçbir kimse bütün yeryüzündeki herşeye sahip olsa bile dünyaya geri dönmeyi arzu etmez. Ancak şehitler gördüğü ikram ve itibar sebebiyle dünyaya dönüp on defa şehit olmayı ister."

Başka bir rivayette, "Şehitliğin faziletini gördüğü için" denilmiştir. (Buhari, Cihad, 21; Müslim, İmara, 109)

١٣١٣- وَعَنْ عَبدِ الله بنِ عَمرِو بنِ العاصِ، رَضِيَ الله عَنْهما، أَنّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: يَغْفِرُ الله لِلشَّهِيدِ كُلَّ ذَنْبٍ إلا الدَّيْنَ .

وفي رواية له : القتل في سبيل الله يكفر كل شيء إلى الدين.

1313: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Şehid olan kimsenin kul borcu dışındaki bütün günahlarını Allah bağışlar." (Müslim, İmara, 119)

Başka bir rivayette : Allah yolunda öldürülen kişinin kul borcu dışındaki bütün günahları silinir.

١٣١٤- وَعَنْ أَبي قَتَادَةَ، ﷺ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ، قَامَ فِيهِمْ فَذَكَرَ أَنَ الجِهَادَ في سَبِيلِ الله، وَالإيمَانَ بِالله، أَفضَلُ الأَعْمَالِ، فَقامَ رَجُلٌ، فَقَالَ: يا رَسُولَ الله أَرَأَيْتَ إنْ قُتِلْتُ في سَبِيلِ الله أيكفّرُ عَنّي خَطَايَايَ؟ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ الله ﷺ : نَعَمْ، إنْ قُتِلْتَ في سَبِيلِ الله، وَأَنْتَ صَابِر، مُحْتَسِبٌ مُقْبِلٌ غَيْرُ مُدْبِرٍ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : كَيْفَ قُلْتَ ؟ قَالَ: أَرَأَيْتَ إنْ قُتِلْتُ في سَبِيلِ الله أيكَفِّرُ عَنِّي خَطَايَايَ ؟ فَقَالَ رَسُولُ الله ﷺ : نَعَمْ وَأَنْتَ صَابِرٌ مُحْتَسِبٌ، مُقْبِلٌ غَيْرُ مُدْبِرٍ، إلاَّ الدَّيْنَ، فَإِنَّ جِبْرِيلَ - عليه السلام - قالَ لي ذلكَ .

1314: Ebu Katade (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ashabı içinde ayakta kalkarak: "Allah yolunda cihad ve Allah'a iman etmek amellerin en faziletlisidir" diye konuştu. Ashabtan biri kalkıp:

"Ya Rasulallah, eğer Allah yoluda şehid olursam bu benim günahlarıma keffaret olur mu?" diye sorunca, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Evet sabredecek ve ecrini de sadece Allah'tan bekleyerek cepheden kaçmaksızın düşmana karşı koyup Allah yolunda şehid düşersen günahlarına keffaret olur" buyurdu. Sonra Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Nasıl demiştin?" diye sordu. Adam da: "Şayet ben Allah yolunda öldürülürsem günahlarıma keffaret olur mu?" diye sözünü tekrarladı. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de ona:

"Evet, sabrederek ecrini de sadece Allah'tan bekleyerek cepheden kaçmaksızın düşmana karşı koyup Allah yolunda öldürülürsen günahlarına keffaret olur. Ancak insanlara olan borcun bunun dışındadır. Bunu bana Cibril söyledi" buyurdu. (Müslim, İmara, 117)

١٣١٥- وعَنْ جابر ﷺ ، قالَ: قالَ رَجُلٌ: أينَ أنَا يا رَسُولَ الله إنْ قُتِلتُ ؟ قالَ: فِي الجنَّةِ. فَأَلقَى تَمَرَاتٍ كُنَّ فِي يَدِهِ، ثُمَّ قَاتَلَ حَتَّى قُتِلَ.

1315: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Bir adam, "Ya Rasulallah, Allah yolunda öldürülürsem yerim neresidir?" diye sordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Cennettir" diye cevap verdi. Bunun üzerine adam elindeki hurmaları attı ve savaştı ve sonunda şehid oldu. (Müslim, İmara, 143)

١٣١٦- وعَنْ أَنسٍ، ﷺ ، قَالَ: انْطَلَقَ رَسُولُ الله ﷺ وَأَصْحَابُهُ، حَتَّى سَبَقُوا المشركينَ إلى بَدرٍ، وَجَاءَ المُشرِكُونَ، فَقالَ رسُولُ الله ﷺ : لا يقدمَنَّ أَحَدٌ مِنْكُمْ إلى شَيْءٍ حَتَى أَكُونَ أَنا دُونَهُ. فَدَنَا المُشْرِكُونَ، فَقَالَ رَسُولُ الله ﷺ : قُومُوا إلى جَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمواتُ وَالأَرْضُ. قال: يَقولُ عُمَيْرُ بنُ الحُمَامِ الأَنصَارِيُّ ﷺ : يا رسولَ الله جَنَّةٌ عَرْضُهَا السَّمَاواتُ وَالأَرْضُ؟ قالَ: نَعَم. قالَ: بَخٍ بَخٍ ! فقالَ رسُولُ الله ﷺ : ما يَحمِلُكَ على قولكَ بَخٍ بَخٍ ؟ قالَ: لا وَالله يا رَسُولَ الله إلاَّ رَجَاءَ أَنْ أَكُونَ مِنْ أَهْلِهَا، قالَ: فَإنَّكَ مِنْ أَهْلِهَا. فَأَخْرَجَ تَمَراتٍ مِنْ قَرَنِهِ، فَجعَلَ يَأْكُلُ مِنْهُنَّ، ثمَّ قَالَ لَئِنْ أَنا حَيِيتُ حتَّى آكُلَ تَمَراتي هذِهِ إنَّهَا لَحَيَاةٌ طَوِيلةٌ. فَرَمَى بمَا كانَ مَعَهُ مِنَ التَّمْرِ، ثم قَاتَلَهُمْ حَتَّى قُتِلَ.

1316: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile ashabı yola çıktı, müşriklerden önce Bedir'e vardılar. Müşrikler de geldiler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden hiçbiriniz benim emrim olmadıkça hiçbir şey yapmasın" diye emir verdi. Müşrikler yaklaşınca Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), "Genişliği gökler ve yer arası kadar olan cennete girmek üzere harbe hazır olun" buyurdu. Enes der ki: "Ensardan Umeyr ibn Hümam (Allah Ondan razı olsun),

"Ya Rasulallah, genişliği göklerle yer arası kadar olan cennet mi?" diye sordu. Peygamberimiz "Evet" buyurdu. Umeyr, "Ne iyi, ne güzel şey" dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Niçin öyle söyledin?" diye sordu. Umeyr:

"Vallahi ya Rasulallah cennet ehlinden olmayı istediğim için öyle söyledim, başka bir gayem yok" dedi. Rasûlullah da, "Şüphesiz sen cennetliksin" buyurdu. Bunun üzerine Umeyr torbasından biraz hurma çıkarmış ve yemeğe başlamıştı. Sonra "Eğer bu hurmaları tüketinceye kadar yaşayacak olursam bu hayat bana uzun gelir", dedi. Elindeki hurmaları attı ve şehid oluncaya kadar savaştı. (Müslim, İmara, 145)

١٣١٧- وعنه قال: جَاءَ نَاسٌ إلى النَّبِيِّ ﷺ أَنِ ابْعَث مَعَنَا رِجَالاً يُعَلِّمُونَا القُرآنَ وَالسُّنَةَ، فَبَعَثَ إِلَيْهِم سَبعِينَ رَجُلاً مِنَ الأَنْصَارِ يُقَالُ لَهُمُ: القُرَاءُ، فِيهِم خَالي حَرَامٌ، يَقْرَؤُونَ القُرآنَ، وَيَتَدَارَسُونَ بِاللَّيْلِ يَتَعَلَّمُونَ، وكَانُوا بِالنَّهَارِ يَجِيئُونَ بالمَاءِ، فَيَضَعُونَه فِي المَسْجِدِ، وَيَحتَطِبُونَ فَيَبِيعُونَه، وَيَشتَرُونَ بِهِ الطَّعَامَ لأَهْلِ الصُّفَّةِ، ولِلفُقَرَاءِ، فَبَعَثَهُم النَّبِيُّ ﷺ ، فَعَرَضُوا لهُم فَقَتَلُوهُمْ قَبْلَ أَنْ يَبْلُغُوا المَكانَ، فَقَالُوا:اللَّهُمَ بَلِّغ عَنَا نَبِيّنَا أَنّا قَدْ لَقِينَاكَ فَرَضِينَا عَنْكَ وَرَضِيتَ عَنَّا، وأتى رَجُلٌ حَرَاماً - خَالَ أنسٍ - مِنْ خَلْفِهِ، فَطَعَنَهُ بِرُمْحٍ حَتَّى أَنْفَذَهُ، فَقَالَ حَرَامٌ: فُزْتُ وَرَبِّ الكَعْبَةِ، فقَالَ رسولُ الله ﷺ : إنَّ إخْوَانكُم قَد قُتِلُوا وإنَهُم قَالُوا: اللَّهُمَّ بَلِّغْ عَنَّا نَبِيَّنَا أنّا قَدْ لَقِينَاكَ فَرَضِينَا عَنْكَ وَرَضِيتَ عَنَّا .

1317: Yine Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan nakledilmiştir: Bir grup insan Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek bize Kur'an'ı ve Sünneti öğretecek kimseler gönderseniz" dediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) da içlerinde dayım Haram ibni Milhan'ın da bulunduğu ensardan kendilerine Kurrâ denilen yetmiş kişiyi onlara gönderdi. Bunlar Kur'an okuyor ve geceleyin onu müzakere edip öğretiyorlardı. Gündüzleri ise su getirip mescide koyarlar, odun toplayıp onu satarak parasıyla suffe ehline ve fakirlere yiyecek satın alıyorlardı. İşte Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Efendimiz onlara bu kişileri göndermişti fakat gidecekleri yere varmadan düşman saldırısına uğradılar ve öldürüldüler.

Onlar düşman tarafından kuşatılıp öldürülmeden önce "Allahım bizim haberimizi peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e ulaştır, bizler sana kavuşmak üzereyiz ve senden razı olarak sen de bizden razı ol" dediler.

Bir adam yaklaşarak, Enes'in dayısı Haram'a mızrağını sapladı, hatta vücudunun bir tarafından öbür tarafına geçirdi. Bunun üzerine "Haram Kabe'nin Rabbine yemin ederim ki cenneti kazandım gitti," dedi.

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bu olayı haber alınca ashabına:

"Şüphesiz ki din kardeşleriniz öldürüldüler ve onlar “Allah'ım bizim haberimizi peygamberimize ulaştır. Bizler sana kavuştuk ve senden razı olduk, sen de bizden razı oldun" diye niyazda bulundular buyurdu.” (Buhari, Cihad, 9; Müslim, İmara, 147)

١٣١٨- وعنْهُ قالَ: غَابَ عَمِّي أنسُ بنُ النَضْرِ ﷺ عن قِتَالِ بَدرٍ، فقالَ: يا رسولَ الله غِبتُ عن أَوَّلِ قِتَالٍ قَاتَلْتَ المُشْرِكِينَ، لَئِنِ الله أَشْهَدَني قِتَالَ المُشرِكِينَ ليُرِيَنَّ الله مَا أَصنَعُ. فَلَمَّا كانَ يَومُ أُحُدٍ انكَشَفَ المُسلِمُونَ، فقالَ: اللهُمَّ إنّي أَعْتَذِرُ إلَيْكَ مِمَّا صَنَعَ هؤُلاَءِ - يَعْني أَصْحَابَهُ - وَأَبْرَأُ إليْكَ مِمَّا صَنَعَ هؤُلاءِ، يعني المُشرِكِينَ، ثم تَقَدَّمَ فَاسْتَقْبَلَهُ سعدُ بنُ مُعَاذٍ فقال: يَا سَعدُ بنَ مُعَاذٍ الجنَّةَ وَربِّ النَّضْرِ، إنِّي أجِدُ رِيحَهَا مِنْ دُونِ أُحُدٍ! قالَ سعدٌ: فمَا استطعتُ يا رَسُولَ الله مَا صَنَعَ! قالَ انسٌ: فَوَجَدنَا بِهِ بِضعاً وَثَمَانِينَ ضَربةً بالسَّيفِ، أَوْ طَعْنَةً بِرُمْحٍ أَوْ رَمْيَةً بِسَهم، وَوَجَدْناهُ قد قُتِلَ وَمَثَّلَ بِهِ المُشرِكُونَ، فَمَا عرفَهُ أَحَدٌ إلاَّ أُختُهُ بِبَنَانِهِ. قال أنسٌ: كُنَّا نُرَى - أَوْ نَظُنُّ - أَنَّ هذِهِ الآيةَ نَزَلَتْ فِيهِ وَفي أَشْبَاهِهِ: ﴿مِنَ المُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا ما عَاهَدُوا الله عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَى نَحْبَهُ﴾ إلى آخرها.

1318: Yine Enes (Allah Ondan razı olsun)'den nakledilmiştir: Amcam Enes ibni Nadr (Allah Ondan razı olsun) Bedir savaşına katılmamıştı. Bu ona çok ağır gelmişti. Bu sebeple, "Ya Rasûlullah, müşriklerle yaptığın ilk savaşta bulunamadım. Eğer Allah müşriklerle yapılacak bir savaşta beni karşılaştırırsa ne yapacağımı Allah görür" dedi.

Uhud günü gelip müslümanlar düşman karşısında dağılınca Enes ibni Nadr arkadaşlarını kastederek, "Ya Rabbi, şu arkadaşlarımın yaptıklarından dolayı senden af dilerim" dedi. Müşrikleri kastederek de bunların yaptıklarından da uzak olduğumu arzederim deyip ilerledi ve Sa'd ibni Muaz'la karşılaştı ve Ey Sa'd ibni Muaz, işte Cennet, Nadr'in Rabbine yemin ederim ki Uhud'dan yana onun kokusunu alıyorum" dedi. Sa'd bu olayı anlatırken, "Ya Rasulallah ben onun yaptığını yapmaya güç yetiremedim."

Hadisi bize nakleden Enes amcasıyla ilgili olayı şöyle anlatır: Amcamı şehid edilmiş olarak bulduk. Vücudunda seksenden fazla kılıç, mızrak ve ok yarası vardı. Müşrikler ona müsle yaparak yani göz, kulak ve tüm uzuvlarını kopararak belirsiz bir hale getirmişlerdi de onu kimse tanıyamadı, sadece kızkardeşi parmak uçlarından tanıyabildi.

Enes, biz şu ayetin amcam ve onun gibi olan kimseler hakkında inmiş olduğu kanaatindeyiz dedi.

"Mü'minler içinde öyle kimseler vardır ki Allah’a karşı verdikleri sözde durdular, onlardan kimi verdiği sözü yerine getirerek çarpışıp şehid düştü, kimi de sırasını bekliyor. Onlar hiçbir şekilde verdikleri sözden caymadılar." (33 Ahzab, 23) (Buhari, Cihad, 12; Müslim, İmare, 148)

١٣١٩- وعَـنْ سَـمُرَةَ ﷺ قـالَ: قـالَ رَسُـولُ الله ﷺ : رَأَيْـتُ اللَّيْلَـةَ رَجُلَـيْنِ أَتيـانِي، فصعِدا بي الشَّجَرَةَ، فَأَدْخَلاني داراً هِي أَحْسَنُ وَأَفْضَل، لَمْ أَرَ قَـطُّ أَحْسَنَ مِنْها، قالا: أَمَّا هذِهِ الدَّار فَدَارُ الشُّهَدَاءِ .

1319: Semure (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bu gece rüyada iki adam gördüm, yanıma geldiler ve beni bir ağaca çıkardılar. Sonra da bir eve beni koydular. O ev şimdiye kadar benzerini görmediğim bir güzellikte idi. O iki kişi bana şöyle dediler: "Burası şehidlerin köşkleridir. Bu eşsiz ev şehidler sarayıdır." (Buhari,Cihad, 4)

١٣٢٠- وعَنْ أنسٍ ﷺ : أَنَّ أمَ الرُبيـع بنت البَـرَاءِ وَهِـيَ أُمُّ حَارِثَـةَ بـن سُـرَاقَةَ، أتتِ النَّبِيَّ ﷺ فَقَالَتْ: يا رَسُولَ الله أَلا تُحَدِّثُني عَنْ حارِثَةَ. وَكَانَ قُتِلَ يَوْمَ بَدْرٍ فإنْ كانَ فِي الجَنَّةِ صَبَرْتُ، وَإِنْ كـانَ غَيْـرَ ذلـكَ اجْتَهَدْتُ عَلَيْـهِ فِي البُكَـاءِ، فقـال: يـا أُمَّ حارِثَـةَ إِنَّهَـا جِنَانٌ فِي الجَنَّةِ، وَإِنَ ابْنَكِ أَصَابَ الفِرْدَوْسَ الأَعْلَى .

1320: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Ümmü Harise ibni Süraka diye bilinen Ümmü Rübeyyi binti Bera peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldi ve: "Ya Rasulallah, bana Harise'den haber verir misiniz? Harise Bedir savaşında öldürülmüştür. Eğer cennette ise sabredeceğim, değilse onun için çok ağlıyayım" dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) da ona: "Ey Ümmü Harise, Cennetin içinde pek çok cennetler vardır, senin oğlun bunların en yücesi olan Firdevs cennetindedir" buyurdu." (Buhari, Cihad, 14)

١٣٢١- وعَـنْ جـابرِ بـنِ عبـدِ الله رضـيَ الله عَنْهُمـا قـالَ: جِـيءَ بـأبي إلى النَّبـى ﷺ وقَدْ مُثل بِهِ، فَوُضِعَ بَيْنَ يَدَيْه، فَذَهَبْتُ أَكْشِفُ عَنْ وَجْهِهِ، فنَهَاني قَوْمِي. فقالَ النبيُّ ﷺ مازَالَتِ المَلائِكَةُ تُظِلُّهُ بأَجْنِحَتِها .

1321: Cabir ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir:

"Babamın müsle yapılmış yani tüm uzuvları kesilmiş, darmadağın olmuş bir durumda cesedi getirilip Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın önüne konuldu. Yüzünü açmak için davrandığımda kabilem bana engel oldular. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), "Melekler durmadan onu kanatlarıyla gölgelendiriyorlar" buyurdu. (Buhari, Cenaiz, 3; Müslim, Fezailu's-sahabi, 129)

١٣٢٢- وعَـنْ سـهلِ بـنِ حُنَيْـفٍ، ﷺ ، أَنَّ رَسُـولَ الله ﷺ قـالَ: مَـنْ سَـأَلَ الله تَعَـالى الشَّهَادَةَ بِصِدْقٍ، بَلَّغَهُ الله مَنَازِلَ الشُّهَدَاءِ، وَإِنْ مَاتَ عَلى فِرَاشِهِ.

1322: Sehl ibni Huneyf (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim samimi olarak şehid olmayı isterse, yatağında ölse bile Allah onu şehidlerin derecesine ulaştırır." (Müslim, İmara, 157)

١٣٢٣- وعَـنْ أنـسٍ ﷺ قـال: قـالَ رَسُـولُ الله ﷺ : مَـنْ طَلَـبَ الـشَّهَادَةَ صَـادِقاً أُعطِيَها، وَلو لم تُصِب.

1323: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim samimi olarak şehid olmayı isterse şehid olmasa bile kendisine bu mertebe verilir." (Müslim, İmara, 156)

١٣٢٤- وعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قالَ: قالَ رسُولُ الله ﷺ : مَا يَجِدُ الشَّهيد مِنْ القتل، إلاَّ كما يَجِدُ أَحَدُكمْ مِنْ مَسِّ القَرصَةِ .

1324: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden birinize karınca ısırdığı zaman ne kadar acı duyarsa, şehid olan kimse de ölüm acısını ancak o kadar duyar." (Tirmizi, Fezailu'l-Cihad, 26)

١٣٢٥- وعنْ عَبْدِ الله بنِ أبي أَوْفَى، رضيَ الله عَنْهُمَا، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ فِي بَعْضِ أَيَّامِهِ الَّتِي لَقِيَ فِيهَا العَدُوَّ انْتَظَرَ حتى مَالَتِ الشَّمْسُ، ثُمَّ قَامَ فِي النَّاسِ فقال: أَيُّهَا النَّاسُ، لا تَتَمَنَّوا لِقَاءَ العَدُوِّ، وَسَلُوا الله العَافِيَةَ، فإذا لقِيتُمُوهُم فاصْبِرُوا، وَاعلَمُوا أَنَّ الجَنَّةَ تَحْتَ ظِلالِ السيوفِ . ثم قال: اللَّهُمَّ مُنزِلَ الكِتَابِ وَمُجْرِيَ السَحَابِ، وَهَازِمَ الأَحْزَابِ، اهْزِمهُم وَانْصُرنَا عَلَيْهِمْ.

1325: Abdullah ibni Ebu Evfa (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) düşmanla karşılaştığı günlerden birinde güneş batıya meyledinceye kadar bekledi. Sonra ashabın arasında kalkıp, "Ey müslümanlar, düşmanla karşılaşmayı arzu etmeyiniz. Allah'tan afiyet dileyiniz. Fakat düşmanla karşılaşınca da sabrediniz. Biliniz ki cennet kılıçların gölgesi altındadır." Sonra şöyle devam ederek;

"Ey Kur'an'ı indiren, bulutları gökyüzünde gezdiren ve düşman saflarını darmadağın edip bozguna uğratan Allahım! Düşmanları perişan et ve onlara karşı bize yardım et" diye dua etti. (Buhari, Cihad, 112; Müslim, Cihad, 20)

١٣٢٦- وعن سَهْلِ بنِ سعد، ﷺ ، قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : ثِنْتَانِ لا تُرَدَّانِ، - أَوْ - قَلَّمَا تُرَدَّانِ: الدُّعَاءُ عِنْدَ النِّدَاءِ، وَعِنْدَ البَأْسِ حِينَ يُلْحمُ بَعْضُهُمْ بعضاً .

1326: Sehl ibni Sa'd (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İki dua geri çevrilmez veya pek nadir olarak geri çevrilebilir. Bunlar ezan okunurken yapılan dua ile savaş esnasında orduların birbirine giriştiği dehşet anında yapılan duadır." (Ebu Davud, Cihad, 39)

١٣٢٧- وعَنْ أنسٍ ﷺ قالَ: كانَ رَسُولُ الله ﷺ إذا غَزَا قال: اللّهُمَّ أَنتَ عَضُدِي وَنَصِيرِي، بِكَ أَحُولُ، وَبِكَ أَصُولُ، وَبِكَ أُقاتِلُ .

1327: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) savaş için çıktığında şöyle dua ederdi:

"Allahım benim yardımcım ve dayanağım sadece sensin. Senin yardımınla hareket ediyorum, senin yardımınla düşmana hücum ediyorum ve senin verdiğin kuvvetle düşmanlarla savaşıyorum." (Ebu Davud, Cihad, 90; Tirmizi, Deavat, 121)

١٣٢٨- وعَنْ أبي مُوسَى، ﷺ، أَنَّ النَّبِيَّ، ﷺ، كانَ إذا خَافَ قَوماً قالَ: اللّهُمَّ إنَّا نَجعلُكَ في نُحُورِهِم، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرورِهِم.

1328: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun)'dan aktarıldığına göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir topluluğun hücumundan korkarsa şöyle dua ederdi: "Allahım senin korumanı onlara karşı siper ediniyoruz ve onların şerlerinden sana sığınıyoruz." (Ebu Davud, Vitr, 20)

١٣٢٩- و عَنْ ابنِ عُمَرَ، رضي الله عنهما، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ، قالَ: الخَيْلُ مَعْقُودٌ في نَوَاصِيْهَا الخَيرُ إلى يَوْمِ القِيَامَةِ.

1329: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"Kıyamet gününe kadar atların alınlarına hayır bağlanmıştır." (Buhari, Cihad, 43; Müslim, İmara, 96)

١٣٣٠- وعَن عُرْوَةَ البَارِقِيِّ ﷺ: أَنَّ النَّبيَّ ﷺ قال: الخَيْلُ مَعْقُودٌ في نَوَاصِيْهَا الخَيرُ إلى يَوْمِ القِيَامَةِ الأَجْرُ، وَالمَغْنَمُ.

1330: Urve el-Barıkî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"Kıyamet gününe kadar atların alınlarına hayır yani ecir ve ganimet bağlanmıştır." (Buhari, Cihad, 47; Müslim, İmara, 96)

١٣٣١- وَعَن أبي هُرَيْرَةَ، ﷺ، قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ: مَنِ احتَبَسَ فَرَساً في سَبِيلِ الله، إيمَاناً بِاللّه، وَتَصْدِيقاً بِوَعْدِهِ، فَإنَّ شِبعَهُ، وَرِيَّهُ وَرَوْثَهُ، وَبَوْلَهُ في مِيزَانِهِ يَوْمَ القِيَامَةِ.

1331: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse Allah'a inanarak ve onun va'dine gönülden bağlanarak Allah yolunda bir at beslerse o atın yediği, içtiği gübresi ve idrarı kıyamet günü o kimsenin mizanına sevab olarak konacaktır." (Buhari, Cihad, 45) (Bkz. 8 Enfal, 60)

١٣٣٢- وعَن أبـي مَـسْعُود، ﷺ ، قـال: جَـاءَ رَجُـلٌ إلى النَّـبِـيِّ، ﷺ ، بِنَـاقـة مَـخْطُـومَـةٍ فقـالَ: هذه ﮯ سَبِـيلِ الله، فقـالَ رَسُولُ الله ﷺ : لكَ بِهَا يَومَ القِيَامَةِ سَبْعُمِائَةِ نَاقَةٍ كُلُّهَا مَخطُومَةٌ .

1332: Ebu Mesud (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Bir adam yularlı bir deve ile Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın yanına gelerek, "Bunu Allah yolunda bağışlayıp vakfettim" dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de, "Bunun karşılığı olarak sana kıyamet gününde yularlanmış yedi yüz deve verilecektir" buyurdular. (Müslim, İmara, 132)

١٣٣٣- وعن أبي حَمّادٍ - ويقـال: أبـو سُعاد، ويقَـالُ: أبـو أَسَـدٍ، ويقـال: أبـو عـامِرٍ، ويقـالُ: أبو عَمْرو، ويقـال: أبو الأَسْوَدِ، ويقـالُ: أبو عَبْسٍ عُقْبَةَ بنِ عامِرٍ الجُهَنِي، ﷺ ، قَـالَ: سَـمِعْتُ رَسُـولَ الله ﷺ وَهُـوَ عَلـى المِنْبَـرِ يقـولُ: وَأَعِـدُّوا لَهُـم مـا اسـتَطَعْتُم مـن قُـوَّةٍ، أَلا إنَّ القُوَّةَ الرَّميُ، أَلا إنَّ القُوَّةَ الرَّميُ، أَلا إنَّ القوَّةَ الرَّمْيُ .

1333: Kendisine Ebu Suad, Ebu Esed, Ebu Amir, Ebu Amr, Ebu'l-Esved, Ebu'l-Abs de denilen Ebu Hammad Utbe ibni Amir el-Cüheni (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i minberde şöyle derken işittim: "Düşmanlarınız için elinizden geldiği kadar kuvvet hazırlayınız. Dikkat ediniz, kuvvetten amaç atmaktır. Yine dikkat ediniz, kuvvet atmaktır. Yine dikkatli olunuz ki kuvvet atmaktır." (Müslim, İmara, 167)

١٣٣٤- وَعَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ ، يقولُ: سَتُفْتَحُ عَلَيْكُمْ أَرَضُونَ، وَيَكْفِيكُمُ الله، فَلا يَعْجِزْ أَحَدُكُمْ أَنْ يَلْهُوَ بِأَسْهُمِهِ .

1334: Yine Ukbe ibni Amir (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Yakında pek çok yerler fethedeceksiniz. Allah sizlere pekçok yardımlar edecektir. Hiçbiriniz oklarıyla egzersiz yapmaktan bıkıp usanmasın." (Müslim, İmara, 168)

١٣٣٥- وعَنْهُ أَنهُ قالَ: قالَ رسُولُ الله ﷺ : مَنْ عُلِّمَ الرَّمْيَ، ثـمَّ تَرَكَـهُ، فَلَيْسَ مِنَّـا، أَوْ فَقَدْ عَصَى.

1335: Yine Ukbe ibni Amir (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim atıcılık öğrenir de sonra onu terkederse bizden değildir veya bize isyan etmiştir." (Müslim, İmara, 169)

١٣٣٦- وعنـهُ، ﷺ ، قـالَ: سَـمِعْتُ رَسُـولَ الله ﷺ يقـولُ: إنَّ الله يُـدخِلُ بِالـسَّهمِ الوَاحِدِ ثَلاثَةَ نَفَرٍ الجَنَّةَ: صَانِعَهُ يحتَسِبُ ﮯ صَنْعَتِهِ الخَيرَ، وَالرَّامِـي بِـهِ، وَمُنْبِلَـهُ، وَارمُـوا وَارْكَبُوا، وَأَنْ تَرمُوا أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ تَرْكَبُوا، ومَنْ تَـرَكَ الرَّمْـيَ بَعْـدَ مَـا عُلِّمَـهُ رَغْبَـةً عنـه، فَإنَّهَا نِعْمَةٌ تَرَكَهَا. أَوْ قال: كَفَرَهَا .

1336: Yine Ebu Hammad Ukbe ibni Amir (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den işittim şöyle buyurdu: "Allah bir ok yüzünden üç kişiyi cennetlik eder. Hayır ve sevap umarak o oku yapan sanatkarı, o oku Allah yolunda kullanıp atanı, oku atana yardımcı olanı. Atıcılık ve binicilik öğreniniz. Atıcılık öğrenmeniz binicilik öğrenmenizden daha çok benim hoşuma gider. Kim atıcılık öğrendikten sonra onu hiçe sayarak bırakırsa o nimeti elden kaçırmış olur veya nankörlük etmiş olur." (Ebu Davud, Cihad, 23)

١٣٣٧- وعَنْ سَلَمَةَ بنِ الأكوَعِ، رضي الله عنه ، قالَ: مَرَّ النَّبِيُّ ﷺ ، عَلى نَفَرٍ يَنتَضِلُونَ، فَقَالَ: ارْمُوا بَنِي إسْماعيلَ، فإنَّ أَبَاكم كانَ رَامِياً .

1337: Seleme ibni Ekva (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) atış müsabakası yapan bir topluluğa uğradı ve "Ey İsmailoğulları, atınız, atıcılık öğreniniz. Çünkü babanız İsmail de atıcı idi" buyurdu.

١٣٣٨- وَعَنْ عَمْرِو بنِ عَبسَةَ، رضي الله عنه ، قالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله، ﷺ ، يَقُولُ: مَنْ رَمَى بِسَهْمٍ في سَبيلِ الله فَهُوَ لَهُ عِدْلُ مُحَرَرَةٍ .

1338: Amr ibni Abese (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Bir kimsenin Allah yolunda bir ok atması köle azat etme sevabına denktir." (Ebu Davud, Itk, 14; Tirmizi, Fezailu'l-Cihad, 11)

١٣٣٩- وعَنْ أبي يحيى خُرَيْم بنِ فاتِكٍ، رضي الله عنه، قالَ رَسُولُ الله ﷺ : مَنْ أَنْفَقَ نَفَقَةً في سَبِيلِ الله كُتِبَ لَهُ سَبْعُمِائَةِ ضِعْف.

1339: Ebu Yahya Hureym İbn Fatik (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Allah yolunda malını harcayan kimseye Allah, yediyüz misli mükafat verir.” (Tirmizi, Fedail-ül Cihad 4)

١٣٤٠- وعَنْ أبي سَعِيدٍ، رضي الله عنه، قالَ: قالَ رسُولُ الله، ﷺ : مَا مِنْ عَبْدٍ يَصُوم يَوْماً في سَبِيلِ الله إلاَّ بَاعَدَ اللهُ بِذلِكَ اليَوْمِ وَجْهَهُ عَنِ النَّارِ سَبْعِينَ خَرِيفاً.

1340: Ebu Said (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kul Allah yolunda bir gün oruç tutarsa, bu günden dolayı Allah onun yüzünü yetmiş yıl cehennemden uzak tutar." (Buhari, Cihad, 36; Müslim, Sıyam, 167)

١٣٤١- وعَنْ أبي أمَامَةَ، رضي الله عنه ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ ، قالَ: مَنْ صَامَ يَوْماً في سَبِيلِ الله، جَعَلَ الله بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّارِ خَنْدَقاً كَمَا بَينَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ .

1341: Ebu Umame (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse Allah yolunda bir

gün oruç tutarsa Allah onunla cehennem arasında yerle gök genişliğinde bir hendek açar." (Tirmizi, Fezailu'l-Cihad, 3)

١٣٤٢- وعَنْ أبي هُرَيْرَةَ، ﷺ، قالَ: قالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَغْزُ، وَلَمْ يُحَدِّثْ نَفْسَه بِغَزْوٍ، ماتَ عَلى شُعْبَةٍ مِنَ النِّفَاقِ.

1342: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Bir kimse savaş yapmadan ve cihada katılmayı gönlünden geçirmeden ölürse bir tür nifak üzere ölür." (Müslim, İmara, 158)

١٣٤٣- وعَنْ جابرٍ، ﷺ، قالَ: كنَّا مَعَ النَّبيِّ، ﷺ، في غَزَاةٍ، فقالَ: إنَّ بالمَدِينَةِ لَرِجَالاً ما سِرْتُمْ مَسِيراً، وَلا قَطَعْتُمْ وَادِياً إلاّ كانُوا مَعَكُمْ، حَبَسَهُمُ المَرضُ .وفي روايةٍ: حَبَسَهُمُ العُذْرُ. وفي روايةٍ :إلاَّ شَرَكُوكُمْ في الأَجْرِ.

1343: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) ile bir gazvede beraberdik. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Şüphesiz Medine'de birtakım insanlar var ki, siz yolda yürüdükçe ve herhangi bir dereyi geçtikçe onlar niyetlerinden dolayı sizinle gibidirler, onları hastalık alıkoymuştur." Başka bir rivayette ise: "Sevap kazanmakta onlar size ortak oldular." şeklindedir. (Müslim, İmâra 159) (Müslim, İmara, 159) Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre şöyle buyurmuştur: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ; "...onları özürleri alıkoymuştur." (Buhârî, Meğâzî 81)

١٣٤٤- وعنْ أبي مُوسى، ﷺ، أنَّ أَعْرَابِيًّا أَتَى النبيَّ ﷺ فَقَالَ: يا رسولَ الله، الرَجلُ يُقَاتِلُ لِلْمَغْنَمِ، وَالرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِيُذْكَرَ، وَالرَّجُلُ يقَاتِلُ لِيُرَى مَكانُهُ؟.وفي روايةٍ: يقَاتِلُ شَجَاعَةً، وَيُقَاتِلُ حَمِيَّةً. وفي روايةٍ: وَيُقَاتِلُ غَضَباً، فَمَنْ في سَبِيلِ الله ؟ فَقَالَ رسولُ الله ﷺ : مَنْ قَاتَلَ لِتكُونَ كَلِمَةُ الله هِيَ العُلْيَا، فَهُوَ في سَبِيلِ الله .

1344: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına bir bedevi geldi ve: "Ya Rasulallah! Adam var ki ganimet için savaşır, bir başkası şöhret kazanmak için savaşır, kimi de cesaretini göstermek için savaşır."

Başka bir rivayete göre: Kahramanlık taslamak için veya ırkının üstünlüğünü göstermek için savaşıyor.

Diğer bir rivayette: Kızgınlığı ve kini dolayısıyla savaşıyor. Bunların hangisi Allah yolunda savaşmış olur?" diye sordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Kim Allah'ın sözü ve dini üstün olsun diye savaşırsa sadece o Allah yolunda savaşmış olur" buyurdular. (Buhari, Cihad, 15; Müslim, İmara, 149)

١٣٤٥- وعنْ عبدِ الله بنِ عَمرِو بنِ العاصِ، رَضيَ الله عَنْهُمَا، قالَ: قالَ رسُولُ الله ﷺ ؛ مَا مِنْ غَازِيَةٍ، أَوْ سَرِيَّةٍ تَغْزُو، فَتَغْنَمُ وَتَسْلَمُ، إلاَّ كانُوا قَدْ تَعَجَّلُوا ثُلُثَي أُجورِهِمْ، وَمَا مِنْ غازِيةٍ أَوْ سَرِيَّهٍ تُخفِقِ وَتُصَابُ إلا تَمَّ لَهُمْ أُجُورُهُمْ .

1345: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Cihada çıkan bir birlik ve seriyye savaşır, ganimet alır ve ölümden kurtulursa, mükafatlarının üçte ikisini peşin olarak almış olurlar. Bir birlik ve bölük cihada çıkar, ganimet elde edemez, şehid olur veya yaralanırsa onların mükafatları ahirette tam olarak verilir." (Müslim, İmara, 154)

١٣٤٦- وعنْ أَبي أُمَامَةَ، ﷺ ، أَنَّ رَجُلاً قالَ: يا رسولَ الله ائْذَنْ لي في السِّيَاحَةِ فَقَالَ النَّبيُّ ﷺ : إنَّ سِيَاحَةَ أُمَّتِي الجِهادُ في سَبِيلِ الله، عَزَّ وجلَّ .

1346: Ebu Umame (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre bir adam: "Ya Rasulallah, seyahata çıkmam için bana izin ver" dedi. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)

"Ümmetimin seyahati Allah yolunda cihada gitmesidir." buyurdular. (Ebu Davud, Cihad, 6)

١٣٤٧- وعَنْ عبدِ الله بنِ عَمْرِو بنِ العاصِ، رَضِيَ اللهُ عَنْهما عَنِ النَبِيِّ ﷺ قَالَ: قَفْلَةٌ كَغَزْوَةٍ .

1347: Abdullah ibni Amr ibni Âs (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Düşmanla karşılaşmaksızın savaştan dönüş, savaş açısından savaşa gidip savaşıp geri dönmek gibidir." (Ebu Davud, Cihad, 7)

١٣٤٨- وعنِ السائِبِ بنِ يزيدَ، ﷺ ، قالَ: لمَا قَدِمَ النَّبيُّ ﷺ مِنْ غَزْوَةِ تَبوك تَلَقَّاه النَّاسُ، فَتَلَقَّيْتُهُ مَعَ الصِّبْيانِ على ثَنِيَّهِ الوَدَاعِ. ورَوَاه البخاريُّ قالَ: ذَهَبْنَا نتَلَقَّى رسولَ الله ﷺ ، مَعَ الصِّبيَانِ إلى ثَنِيَّةِ الوَدَاعِ.

1348: Saib ibni Yezid (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'i Tebük Gazvesi dönüşünde ashabı onu karşılamaya çıkmıştı. Ben de Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i çocuklarla birlikte Seniyyetu'l-Veda denilen yerde karşıladım. (Ebu Davud, Cihad, 176)

Buhari'nin rivayeti şöyledir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i karşılamak üzere çocuklarla birlikte Seniyyetu'l-Veda denilen yere kadar gittik. (Buhari, Cihad, 196)

١٣٤٩- وَعَنْ أَبي أُمَامَةَ، ﷺ ، عَنِ النبيِّ ﷺ ، قَالَ: مَنْ لَمْ يَغْزُ، أَوْ يُجَهِّز غَازِياً، أَوْ يَخْلُفْ غَازِياً فِي أَهْلِهِ بِخَيرٍ، أَصَابَهُ الله بِقَارِعَةٍ قَبْلَ يَوْمِ القِيَامَةِ .

1349: Ebu Umame (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Kim cihad için savaşa çıkmaz veya savaşa çıkan bir mücahidi donatıp savaşa yollamaz ya da cihada çıkan kimsenin aile ve çocuklarına bakmak suretiyle hayırlı bir işte bulunmazsa, Allah o kimseyi kıyamet gününden önce büyük bir belaya uğratır." (Ebu Davud, Cihad, 17)

١٣٥٠- وعَنْ أنسٍ، ﷺ ، أَنَّ النَّبِيَّ، ﷺ قالَ: جَاهِدُوا المُشْرِكِينَ بِأَمْوَالِكُم وَأَنْفُسِكُمْ وَأَلسِنَتِكُم.

1350: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Siz müslümanlar olarak müşriklerle mallarınızla, canlarınızla ve dillerinizle cihad ediniz." (Ebu Davud, Cihad, 18)

١٣٥١- وعَنْ أبي عَمْرو ويقالُ: أبو حَكِيمٍ النُّعْمَانِ بنِ مُقَرِّنٍ ﷺ قالَ: شَهِدْتُ رَسُولَ الله ﷺ ، إذا لَمْ يقَاتِلْ مِنْ أَوَّلِ النَّهَارِ أَخَّرَ القِتَالَ حَتَّى تَزُولَ الشَّمْسُ، وَتهبَّ الرِّيَاحُ، وينَزِلَ النَّصْرُ .

1351: Ebu Hakim de denilen Ebu Amr Numan ibni Mukarrin (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir:

"Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile beraber bulundum. Gündüzün ilk vakitlerinde savaşa başlamadığı zaman güneşin batmaya meyletmesine kadar geciktirip rüzgarın esmesine ve ilahi rahmetin inmesine kadar beklerdi." (Ebu Davud, Cihad, 111; Tirmizi, Siyer, 46)

١٣٥٢- وعنْ أبي هُرَيْرَةَ، ﷺ، قالَ: قالَ رَسُولُ الله، ﷺ : لا تتمَنَّوا لِقَاءَ العَدُوِّ. واسألوا الله العفو. فإذا لَقِيتُمُوهُم، فَاصْبِرُوا .

1352: Ebu Hureyre'den nakledildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Düşmanla karşılaşmayı arzu etmeyiniz. Allahtan afiyet isteyiniz. Karşılaştığınız zaman da sabırlı ve dirençli olunuz." (Buhari, Cihad, 112; Müslim, Cihad, 20)

١٣٥٣- وعَنْهُ وعَنْ جابرٍ، رَضِيَ الله عَنْهما، أَنَّ النَّبِيَّ، ﷺ قالَ: الحَرْبُ خَدْعَةٌ

1353: Ebu Hureyre ve Cabir (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Harb, hileden ibarettir." (Buhari, Cihad, 157; Müslim, Cihad, 17)

BÖLÜM: 235

SAVAŞ DIŞINDA DEĞİŞİK SEBEPLERLE ÖLÜP

HÜKMEN ŞEHİD SAYILANLAR

١٣٥٤- عنْ أبي هُرَيْرَةَ، رضي الله عنه، قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ: الشُّهَدَاءُ خمسَةٌ: المَطْعُونُ، وَالمَبْطُونُ، وَالغَرِيقُ، وَصاحِبُ الهَدمِ، والشَّهِيدُ في سَبِيلِ الله .

1354: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: "Şehidler beş kısımdır: Bulaşıcı hastalıklara yakalananlar, karın hastalığı (ishale tutulanlar), suda boğularak ölenler, göçük altında kalarak can verenler ve Allah yolunda savaşırken şehid olanlar." (Buhari, Cihad, 20; Müslim, İmara, 164)

١٣٥٥- وعنهُ قالَ: قالَ رسولُ الله، ﷺ: ما تَعُدُّونَ الشُّهَدَاءَ فِيكُمْ ؟ قالُوا: يا رَسُولَ الله، مَنْ قُتِلَ في سَبِيلِ الله، فَهُوَ شَهِيدٌ. قال: إنَّ شُهَداءَ أُمَّتِي إذاً لَقَلِيلٌ. قالُوا: فَمَنْ هُمْ يَا رَسُولَ الله ؟ قالَ: مَنْ قُتِلَ في سَبِيلِ اللهِ فَهُوَ شَهِيدٌ، وَمَنْ مَاتَ في سَبِيلِ الله فَهُو شَهِيدٌ، وَمَنْ مَاتَ في الطّاعُونِ فهو شَهِيدٌ، وَمَنْ مَاتَ في البَطْنِ فَهُوَ شَهِيدٌ، وَالغَرِيقُ شهِيدٌ .

1355: Yine Ebu Hureyre'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ashabına: "Siz kimleri şehid sayarsınız?" diye sordu. Sahabiler de: "Ey Allah'ın Rasûlü, kim Allah yolunda öldürülür ise o şehiddir" dediler, bunun üzerine peygamber Efendimiz: "Öyleyse ümmetimin şehidleri çok az demektir" buyurdu. Ashab, "O halde kimler şehiddir ey Allah'ın Rasulü?" dediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de, "Allah yolunda öldürülen şehiddir. Allah yolunda ölen şehiddir, bulaşıcı hastalıktan ölen şehiddir, karın hastalığı (ishalden) dolayı ölen şehiddir. Suda boğularak ölen şehiddir" buyurdular. (Müslim, İmara, 165)

١٣٥٦- وعنْ عبدِ الله بنِ عَمْرِو بنِ العاصِ، رضي الله عنهما ، قالَ: قالَ رسُولُ اللهِ، ﷺ: مَنْ قُتِلَ دُونَ مَالِهِ، فَهُوَ شَهِيدٌ.

1356: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

"Malını korumak uğrunda öldürülen şehiddir." (Buhari, Mezalim, 33; Müslim, İman, 326)

١٣٥٧- وعَنْ أَبِي الأعْوَرِ سَعِيدِ بنِ زَيْدِ بنِ عمرِو بنِ نُفَيْل، أَحَدِ العَشَرَةِ المَشْهُودِ لَهُمْ بالجنَّةِ، رضي الله عنه، قالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ، يقولُ: مَنْ قُتِلَ دُونَ مالِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ، وَمَنْ قُتِلَ دُونَ دَمِهِ فَهُوَ شَهِيد، وَمَنْ قُتِلَ دُونَ دِينِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ وَمَنْ قُتِلَ دُونَ أَهْلِهِ فَهُوَ شهِيدٌ .

1357: Cennetle müjdelenen on sahabiden biri olan Ebu'l-A'ver Said ibni Zeyd ibni Amr ibni Nufeyl (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Malı uğrunda öldürülen şehiddir. Dini uğrunda hayatını feda eden şehiddir, ailesinin ırz ve namusuna tecavüz karşısında mücadelede öldürülen kimse de şehiddir." (Ebu Davud, Sünnet, 29; Tirmizi, Diyat, 21)

١٣٥٨- وعنْ أبي هُرَيرةَ ﷺ ، قالَ: جَاءَ رَجُلٌ إلى رسولِ الله ﷺ فقَالَ: يا رسولَ الله أرَأَيْتَ إنْ جَاءَ رَجُلٌ يُرِيدُ أَخْذَ مَالي؟ قالَ: فَلا تُعْطِهِ مَالَكَ. قال: أرَأَيْتَ إنْ قَاتَلَني؟ قال: قَاتِلْهُ. قالَ: أرَأَيْتَ إنْ قَتَلَني؟ قالَ: فأَنْتَ شَهِيدٌ. قال: أرَأَيْتَ إنْ قَتَلْتُهُ ؟ قالَ: هُوَ في النارِ.

1358: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a gelip: "Ey Allah'ın Rasulü, birisi gelip malımı zorla almak isterse ne yapayım?" diye sordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Ona malını verme" buyurdu.

"Benimle kavga edip beni öldürmeye kalkışırsa ne yapayım?" diye sorunca, "Sen de onunla savaş" cevabını verdi.

"Ya o adam beni öldürürse?" deyince Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem), "Sen şehid olursun" buyurdu. "Peki ben onu öldürürsem ne olur?" diye sorunca, Efendimiz "O cehenneme gider" cevabını verdi. (Müslim, İman, 225)

BÖLÜM: 236

KÖLEYİ HÜRRİYETİNE KAVUŞTURMAK

قال الله تعالى : ﴿ فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ فَكُّ رَقَبَةٍ﴾

"Ama o sarp yokuşu(cehennemde bir dağın adı) tırmanıp geçemedi. Bilir misin nedir o sarp yokuş? Bir köleyi azad etmektir(veya kafirlerin elinde esir tutulan müslüman bir esiri kurtarmaktır.." (90 Beled, 11-13)

١٣٥٩- وعَنْ أبي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، قَالَ: قَالَ لي رَسُولُ الله ﷺ : مَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً مُسْلِمَةً أَعْتَقَ الله بِكُلِّ عُضْوٍ مِنْهُ، عُضْواً مِنْهُ مِنَ النَّارِ حَتَّى فَرْجَهُ بِفَرْجِهِ .

1359: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim müslüman bir köleyi hürriyetine kavuşturursa Allah onun her organına karşılık hürriyete kavuşturanın bir organını cehennem ateşinden kurtarır, üreme organına varıncaya kadar." (Buhari, Keffaret, 6; Müslim, Itk, 22)

١٣٦٠- وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ، ، قَالَ: قُلْتُ: يا رَسُولَ الله، أَيُّ الأَعْمَالِ أَفْضَلُ ؟ قَالَ: الإِيمَانُ بِاللَّهِ، وَالجِهَادُ فِي سَبِيلِ الله قَالَ: قُلْتُ: أَيُّ الرِّقَابِ أَفْضَلُ ؟ قَالَ: أَنْفَسُهَا عِنْدَ أَهْلِهَا، وَأَكْثَرُهَا ثَمَناً .

أَيْمَانكُمْ

1360: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e hangi işleri yapmak daha faziletlidir?" diye sordum.

"Allah'a iman ve Allah yolunda cihad etmek" buyurdular.

"Hangi köleyi hürriyetine kavuşturmak daha faziletlidir?" dedim.

"Sahibi yanında en kıymetli ve fiatı en yüksek olanı" buyurdular. (Buhari, Itk, 2; Müslim, İman, 136)

BÖLÜM: 237

KÖLELERE İYİLİK ETMEK

قال الله تعالى : ﴿ وَاعْبُدُواْ اللّهَ وَلاَ تُشْرِكُواْ بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللّهَ لاَ يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالاً فَخُورًا ﴾

"Yalnızca Allah'a kulluk edin ve ondan başka hiçbir şeye ilahlık yakıştırmayın. Ana babaya, yakın akrabaya, yetimlere, muhtaçlara, kendi çevrenizde olan komşulara, uzak komşulara, yanınızdaki arkadaşa, yolda kalmışa ve elinizin altındaki hizmetçi ve işçilere iyilik yapın iyi davranın. Doğrusu Allah, kendini beğenip böbürlenenleri sevmez." (4 Nisa, 36)

١٣٦١- وَعَنِ المَعْرُورِ بنِ سُوَيْد قَالَ: رَأَيْتُ أَبَا ذَرّ، ، وعليهِ حُلَّةٌ، وَعَلى غُلامِهِ مِثْلُهَا، فَسَأَلْتُهُ عَنْ ذلكَ، فَذَكَرَ أَنَّهُ سَابَّ رَجُلاً عَلى عَهْدِ رَسُول الله ﷺ ، فَعَيَّرَهُ بِأُمِّهِ، فَقَالَ النَّبِيُّ، ﷺ : إِنَّكَ امْرُؤٌ فِيكَ جَاهِلِيّةٌ : هُمْ إِخْوَانكُمْ، وَخَوَلُكُمْ، جَعَلَهُمُ الله تَحتَ أَيدِيكُمْ، فَمَنْ كَانَ أَخُوهُ تَحتَ يَدِهِ، فَلْيُطعِمْهُ مِمَّا يَأْكُلُ، وَلْيُلْبِسْهُ مِمَّا يَلبِسُ، وَلا تكَلِّفُوهُمْ مَا يَغلِبُهُم، فإن كَلَّفْتُمُوهُم فَأَعِينُوهُم عليه.

1361: Ma'rur ibni Süveyd şöyle demiştir: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun)'ı üzerinde değerli bir elbise ile gördüm. Kölesi de aynı elbiseyi giymişti, bunun sebebini sordum. Ebu Zer: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında köle asıllı bir kimseye sövdüğünü ve annesinden dolayı ayıpladığını anlattı. Bunun üzerine, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona şöyle demişti:

"Sende cahiliyye huyundan bir parça var, onlar sizin hizmetçileriniz ve aynı zamanda kardeşlerinizdir. Allah onları sizin idarenize vermiştir. Kimin eli altında böyle bir kardeşi varsa, kendi yediğinden ona yedirsin, giydiğinden de giydirsin. Onlara güçlerinin yetmeyeceği şeyleri yüklemeyiniz, şayet ağır bir iş yüklerseniz, onlara yardım ediniz." (Buhari, İman, 22; Müslim, Eyman, 40)

١٣٦٢- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ، ﷺ، عَنِ النَّبيِّ، ﷺ، قالَ: إذا أتى أحَدَكُمْ خَادِمُهُ بِطَعَامِهِ، فَإنْ لَمْ يُجْلِسْهُ مَعَهُ، فَليُناوِلْهُ لُقْمَةً أوْ لُقْمَتَيْنِ أوْ أُكلَةً أوْ أُكْلَتَيْنِ، فَإنَّهُ وَلِيَ عِلاجَهُ.

1362: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden birinize hizmetçisi yemeğini getirdiğinde onu sofrasına oturtmaz ise kendisine yiyebileceği kadar bir miktar versin, çünkü yemeği o hazırlamıştır." (Buhari, Itk, 18)

BÖLÜM: 238

HEM ALLAH'IN HEM DE EFENDİSİNİN HAKKINI GÖZETEN KÖLENİN FAZİLETİ

١٣٦٣- عَنِ ابنِ عُمَرَ، رضيَ الله عنهمَا: أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قالَ: إنَّ العَبْدَ إذا نَصَحَ لِسَيِّدِهِ، وَأَحْسَنَ عِبَادَةَ الله، فَلَهُ أَجْرُهُ مَرَتَيْنِ .

1363: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir köle efendisine karşı samimi olur, Allah'a da güzelce ibadet ederse, onun için iki kat mükafat vardır." (Buhari, Itk, 17; Müslim, Eyman, 43)

١٣٦٤- وَعَنْ أَبي هُرَيرَةَ، ﷺ، قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ: لِلْعَبْدِ المَمْلُوكِ المُصْلِحِ أَجْرَانِ. وَالَّذِي نَفْسُ أَبي هُرَيْرَةَ بِيَدِهِ لَوْلا الجِهَادُ فِي سَبِيلِ الله، وَالحَجُّ، وَبِرُّ أُمِّي، لأَحْبَبتُ أَنْ أَمُوتَ وَأَنَا مملُوكٌ.

1364: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Efendisine hizmette samimi olan ve her işini iyi yapan köle için iki kat mükafat vardır."

"Ebu Hureyre'nin canını elinde tutan Allah'a yemin ederim ki Allah yolunda cihad etmenin, hacca gitmenin ve anneme iyilik yapmanın sevabı daha fazla olmasaydı, köle olarak kalıp öylece ölmeyi isterdim." (Buhari, Itk, 16; Müslim, Eyman, 44)

١٣٦٥- وَعَنْ أَبِي مُوسَى الأَشْعَرِيِّ، ﷺ ، قالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : اَلْمَمْلُوكِ الَّذِي يُحْسِنُ عِبَادَةَ رَبِّهِ، وَيُؤَدِّي إلى سَيِّدِهِ الذي عليهِ مِنَ الحَقِّ، وَالنَّصِيحَةِ، وَالطَّاعَةِ، أَجْرَانِ.

1365: Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Rabbine güzelce ibadet eden, efendisine karşı vazifelerini gerektiği şekilde samimiyetle yerine getiren ve ona itaat eden köle için iki mükafat vardır." (Buhari, Itk, 17)

١٣٦٦- وعَنْهُ قالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : ثلاثةٌ لهُمْ أَجْرَانِ: رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمَنَ بِنَبِيِّهِ، وآمَنَ بِمُحَمَّدٍ ﷺ ، وَالعَبْدُ المَمْلُوكُ إذا أَدَّى حَقَّ الله، وَحَقَ مَوَالِيهِ، وَرَجُلٌ كانَتْ لَهُ أَمَةٌ فَأَدَّبَهَا فَأَحْسَنَ تَأْدِيبَها، وَعَلَّمَها فَأَحْسَنَ تَعْلِيمَها، ثُمَّ أَعْتَقَهَا فَتَزَوَّجَهَا، فَلَهُ أَجْرَانِ .

1366: Yine Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Üç grup insan vardır ki onların sevapları iki kattır:

1. Kendilerine kitap verilenlerden olup(yahudi veya hiristiyan) hem kendi peygamberine, hem de Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'e iman eden kimse,

2. Hem Allah'ın hakkını, hem de efendisinin hakkını yerine getiren köle,

3. Bir cariyesi olup onu iyice terbiye eden ve ona lazım olan şeyleri iyice öğreten, sonra da hürriyetine kavuşturarak onunla evlenen kimsedir." (Buhari, İlim, 31; Müslim, İman, 241)

BÖLÜM: 239

KARGAŞALAR VE FİTNE ZAMANINDA İBADET ETMENİN ÖNEMİ

١٣٦٧- عَنْ مَعْقِلِ بنِ يَسَارٍ، ﷺ ، قالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : العِبَادَةُ فِي الهَرْجِ كهِجْرَةٍ إليَّ.

1367: Ma'kıl ibni Yesar (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kargaşalı ve fitneli zamanlarda Allah'ın istediği gibi davranışlarda bulunmak bana hicret etmek gibidir." (Müslim, Fiten, 130)

BÖLÜM: 240

ALIŞVERİŞLE İLGİLİ DEĞERLİ DAVRANIŞLAR

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا تَفْعَلُواْ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴾

"Siz ne iyilik yaparsanız, mutlaka Allah onu çok iyi bilir." (2 Bakara, 215)

قال الله تعالى : ﴿ وَيَا قَوْمِ أَوْفُواْ الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلاَ تَبْخَسُواْ النَّاسَ أَشْيَاءهُمْ وَلاَ تَعْثَوْاْ ﴾

"Bunun içindir ki, ey kavmim! ölçü ve tartı işlerinizde dürüst ve duyarlı olun, insanların mal, eşya ve paralarını eksik vermeyin." (11 Hud, 85)

قال الله تعالى : ﴿ وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُواْ عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ وَإِذَا كَالُوهُمْ أَو وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُم مَّبْعُوثُونَ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴾

"Ölçü ve tartıda hile yapanların vay haline! Onlar ki insanlardan birşey ölçüp aldıklarında, ölçüyü tam tutarlar. Fakat diğer insanlara ölçüp tarttıklarında ölçü ve tartıyı eksik yaparlar. Onlar tekrar diriltilip kaldırılacaklarını sanmıyorlar mı? Korkunç bir gün ki, mutlaka hesaba çekilecekler. O gün tüm insanlar alemlerin Rabbi huzurunda hazır olup dikilecekler." (83 Mutaffifin, 1-6)

١٣٦٨– وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، ﷺ، أَنَّ رَجُلاً أَتى النَّبِيِّ، ﷺ يَتَقَاضاهُ فَأَغْلَظَ لَهُ، فَهَمَّ بِه أَصْحَابُهُ، فقَالَ رَسُولُ الله ﷺ : دَعُوهُ فَإِنَّ لِصَاحِبِ الحَقِّ مَقَالاً ثُمَّ قَالَ: أَعْطُوهُ سِنًّا مِثْلَ سِنِّهِ قالوا يا رسولَ الله لاَ نَجِد إلاَّ أَمْثَلَ مِنْ سِنِّهِ، قال: أَعْطُوهُ فَإِنَّ خَيْرَكُمْ أَحْسَنَكُمْ قَضَاءً .

1368: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir adam alacağını istemek üzere Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldi ve peygamberimize karşı ağır bir ifade kullandı. Bunun üzerine ashab ona haddini bildirmeyi düşündüler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) da:

"Onu bırakınız, çünkü alacaklının söz söylemeye hakkı vardır" dedi ve onun devesiyle aynı yaşta olan bir deve veriniz" diye emretti. Bunun üzerine ashab: "Ey Allah'ın Rasûlü, onun devesinden daha iyi ve daha yaşlı olanı bulabiliyoruz" dediler. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) de:

"O durumda onu veriniz, şüphesiz ki sizin hayırlınız borcunu en güzel şekilde ödeyendir" buyurdular. (Buhari, İstikraz, 4; Müslim, Müsakat, 120)

١٣٦٩– وَعَنْ جَابرٍ، ﷺ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، قالَ: رَحِمَ الله رَجُلاً سَمْحاً إذا بَاعَ، وَإذا اشْتَرَى، وَإذَا اقْتَضَى.

1369: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Alışta, satışta borcunu istemekte kolaylık gösteren kimseye Allah rahmet etsin." (Buhari, Büyû', 16)

١٣٧٠- وَعَنْ أَبي قَتَادَةَ، ﷺ ، قالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُنْجِّيَهُ اللهُ مِنْ كُرَبِ يَوْمِ القِيَامَةِ، فَلْيُنَفِّسْ عَنْ مُعْسِرٍ أَوْ يَضَعْ عَنْهُ .

1370: Ebu Katade (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

"Bir kimse Allah'ın kendisini kıyamet gününün sıkıntılarından kurtarmasını isterse, borcunu ödeyemeyen kimseye biraz daha zaman tanısın veya borcundan bir bölümünü indirsin." (Müslim, Musakat, 32)

١٣٧١- وَعَنْ أَبي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، أَنَ رَسُولَ اللهِ ﷺ ، قَالَ: كَانَ رَجُلٌ يُدَايِنُ النَّاسَ، وَكَانَ يَقُولُ لِفَتَاهُ: إذا أَتَيْتَ مُعْسِراً فَتَجَاوَزْ عَنْهُ، لَعَلَّ اللهَ أَنْ يَتَجَاوَزَ عَنَّا، فَلَقِيَ اللهَ فَتَجَاوزَعَنْهُ.

1371: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İnsanlara borç para veren bir adam vardı. O, hizmetçisine şöyle derdi: "Darda kalan bir kimseden alacak istemeye gidersen onu sıkıştırma, affediver. Olabilir ki Allah ta bu yüzden bizi affeder. O kimse Allah'a kavuştuğunda Allah onu affetti." (Buhari, Enbiya, 54; Müslim, Musakat, 31)

١٣٧٢- وَعَنْ أَبي مَسْعُود البَدْرِيِّ، ﷺ ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : حُوسِبَ رَجُلٌ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، فَلَمْ يُوجَدْ لَهُ مِنَ الخَيْرِ شَيْءٌ، إلاَّ أَنَّهُ كَانَ يُخَالِطُ النَّاسَ، وَكَانَ مُوسِراً، وَكَانَ يَأْمُرُ غِلْمَانَهُ أَنْ يَتَجَاوَزُوا عَنِ المُعْسِرِ قالَ اللهُ عَزَّ وَجَلَ: نَحْنُ أَحَقُّ بِذلِكَ مِنْهُ، تَجَاوَزُوا عَنْهُ.

1372: Ebu Mes'ud el-Bedri (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Sizden evvelkilerden bir adam sorguya çekildi, defterinde hayır namına hiçbir şey bulunamadı. Fakat bu adam insanlarla düşüp kalkardı. Zengin olup hizmetçisine de darda kalan fakirlerin borcunu affedip onlardan vazgeçmelerini emrederdi. Bunun üzerine Allah (c.c.):

"Biz affetmeye ondan daha layıkız, onu affediniz" buyurdu.

١٣٧٣- وَعَنْ حُذَيْفَةَ، ﷺ ، قَالَ: أُتِيَ اللهُ بِعَبْدٍ مِنْ عِبَادِهِ أتاهُ اللهُ مَالاً، فَقَالَ لَهُ: مَاذَا عَمِلْتَ فِي الدُّنْيَا ؟ قَالَ: وَلاَ يَكْتُمُونَ اللهَ حَدِيثاً قَالَ. يَا رَبِّ آتَيْتَنِي مالَكَ، فَكُنْتُ أُبايِعُ النَّاسَ، وكان مِنْ خُلُقي الجوَازُ، فَكُنْتُ أَتَيَسَّرُ على المُوسِرِ، وَأُنْظِرُ المُعْسِرَ. فقال الله

تعـالى: أَنَـا أَحـَقُّ بِـذَا مِنْـكَ تَجَـاوَزُوا عَـنْ عَبْـدِي. فَقَـالَ عُقْبَـةُ بـنُ عَـامِرٍ، وأَبُـو مَـسْعُودٍ الأنصاريُّ، رضيَ اللهُ عنهمَا: هكَذَا سَمعنَاهُ مِنْ فِي رَسُولِ اللهِ.

1373: Huzeyfe (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Kendisine mal verilen bir kimse Allah'ın huzuruna geldi. Allah ona, "Dünyada bu mal ile ne yaptın?" diye sordu. Huzeyfe diyor ki: "Hiçbir kimse Allah'a karşı hiçbir şeyi gizleyemez, dolayısıyla bu adam da: "Ya Rab, sen bana mal verdin, ben de insanlarla alışveriş yaptım. Alışverişte kolaylık göstermek benim adetimdi. Zengine kolaylık gösterir, darda olanlara da mühlet tanırdım." Bunun üzerine Allah-u Teâlâ: "Kolaylık göstermeye ben senden daha layıkım" dedi ve meleklere de: "Kulumu affediniz" buyurdu. Ukbe ibni Amir ve Ebu Mes'ud el-Ensarî (Allah Ondan razı olsun) şöyle dediler: "Biz bunu Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın ağzından böylece işittik." (Müslim, Müsakat, 29)

١٣٧٤- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، ﷺ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِراً، أَوْ وَضَعَ لَهُ، أَظَلَّهُ اللهُ يَوْمَ القِيَامَةِ تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِهِ يَوْمَ لاَ ظِلَّ إلاَّ ظِلُّه.

1374: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Bir kimse darda kalmış bir borçluya mühlet verirse veya borcunun bir kısmını ya da tamamını bağışlarsa Allah o kişiyi gölgesinden başka gölge bulunmayan kıyamet gününde arşının gölgesinde gölgelendirir." (Tirmizi, Büyu, 67)

١٣٧٥- وَعَنْ جَابِرٍ، ﷺ: أَنَّ النَّبِيَّ، ﷺ، اشْتَرَى مِنْهُ بَعِيراً، فَوَزَنَ لَهُ، فَأَرْجَحَ.

1375: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) Cabir'den bir deve satın almıştı. Devenin parasını verirken üzerine bir miktar daha ilave edilmesini emretti. (Buhari, Büyu, 34; Müslim, Musakat, 109-115)

١٣٧٦- وَعَنْ أَبِي صَفْوَانَ سُوَيْدِ بنِ قَيْسٍ، ﷺ، قَالَ: جَلَبْتُ أنا وَمَخْرَمَةُ الْعَبْدِيُّ بَزًّا مِنْ هَجَرَ، فَجَاءنَا النَّبي، ﷺ، فَسَاوَمَنَا بِسَرَاوِيلَ، وَعِنْدِي وَزَّانٌ يَزِنُ بِالأَجْرِ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ، لِلْوَزَّانِ: زِنْ وَأَرْجِحْ.

1376: Ebu Safvan Süveyd ibni Kays (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Ben ve Mahremetu'l-abdi Hecer denilen yerden bez getirttik. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanımıza geldi ve bizden bir şalvarlık bez almak üzere pazarlık etti. Yanımda paraları tahsil eden veznedarım vardı. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ona, "Ücretin üzerine biraz ilave ederek al" diye emretti.

BÖLÜM: 241

İLMİN ÜSTÜNLÜĞÜ

قال الله تعالى : ﴿ وَقُل رَّبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴾

"...Ey Rabbim! ilmimi artır de." (20 Taha, 114)

قال الله تعالى : ﴿ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴾

"...Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?" (39 Zümer, 9)

قال الله تعالى : ﴿ يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ ﴾

"...Allah sizden inananları ve kendilerine ilim verilenleri derecelerle yükseltir..." (58 Mücadele, 11)

﴿ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ﴾

"...Kulları arasından yalnızca, anlama ve kavrama yeteneğine yani vahiy bilgisine sahip olan alimler Allah'tan gereği biçimde korkarlar." (35 Fatır, 28)

١٣٧٧- وَعَنْ مُعَاوِيَةَ، ﷺ ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : مَنْ يُرِدِ اللهُ بِهِ خَيْراً يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ .

1377: Muaviye (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır: "Allah kimin hakkında hayır isterse onu din hususunda bilgi ve anlayış sahibi kılar." (Buhari, İlim, 10; Müslim, İmara, 175)

١٣٧٨- وَعَنْ ابنِ مَسْعُودٍ، ﷺ ، قَالَ: قالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : لاَ حَسَدَ إلاَّ فِي اثْنَتَيْنِ: رَجُلٌ آتاهُ الله مَالاً فَسَلَّطَهُ عَلى هَلَكَتِهِ فِي الحَقِّ، وَرَجُلٌ آتاهُ الله الحِكْمَةَ فَهُوَ يَقْضِي بِهَا، وَيُعَلِّمُهَا.

1378: Abdullah ibni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır:

"Yalnızca şu iki kimseye imrenilir, onlar gibi olmak istenebilir veya bu iki kimseye hased edilir ve bunlardaki bu nimetin yok olması istenir.

1. Allah'ın kendisine verdiği malı hak yolunda harcayıp tüketen kimse,

2. Allah'ın kendisine verdiği ilimle yerli yerince hükmedip onu başkalarına öğreten kimse." (Buhari, İlim, 15; Müslim, Müsafirin, 268)

١٣٧٩- وَعَنْ أَبِي مُوسَى، ﷺ ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : مَثَلُ مَا بَعَثَنِي الله بِهِ مِنَ الهُدَى وَالْعِلْمِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَصَابَ أَرْضاً فَكَانَتْ مِنْهَا طَائِفَةٌ طَيِّبَةٌ قَبِلَتِ المَاءَ، فَأَنْبَتَتِ

الْكَلأَ، وَالْعُشْبَ الْكَثِيرَ، وَكَانَ مِنْهَا أَجَادِبُ أَمسَكَتِ المَاءَ، فَنَفَعَ اللهُ بِهَا النَّاسَ ؟ فَشَرِبُوا مِنْهَا وَسَقَوْا وَزَرَعُوا، وأَصَابَ طَائفةً مِنْهَا أُخْرَى إنَّمَا هِيَ قِيعَانٌ، لا تُمْسِكُ مَاءً، وَلا تُنْبِتُ كَلأً، فَذلِكَ مَثَلُ مَنْ فَقُهَ فِي دِينِ اللهِ، وَنَفَعَهُ مَا بَعَثَنِي اللهُ بِهِ، فَعَلِمَ وَعَلَّمَ، وَمَثَلُ مَنْ لَمْ يَرْفَعْ بِذلِكَ رَأْساً، وَلَمْ يَقْبَلْ هُدَى اللهِ الَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ .

1379: Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Allah'ın benimle gönderdiği hidayet ve ilim, bol yağan yağmura benzer. Yağmurun yağdığı yerin bir kısmı verimli bir toprak olup, bol çayır ve ot bitirir, bir kısmı da suyu emmeyip üzerinde tutan çorak bir yerdir. Allah burada biriken sudan insanları faydalandırır, hem kendileri içer, hem de hayvanlarını sular ve ziraatlarını o biriken su ile sularlar. Yine yağmurun yağdığı öyle bir yer daha vardır ki, orası düz ve kaypaktır. Ne suyu üzerinde tutar, ne de ot bitirir. İşte bunun gibidir ki, Allah'ın dininde anlayışlı olup(bilgili olup) Allah'ın benimle gönderdiği hidayet ve ilim kendisine fayda veren, onu hem öğrenen hem de öğreten kimse ile buna kulak asmayıp başını bile kaldırmayan Allah'ın benimle gönderdiği hidayeti kabul etmeyen kimsenin durumu bu kaypak kaya gibidir." (Buhari, İlim, 70; Müslim, Fezail, 15)

١٣٨٠- وَعَنْ سَهْلِ بنِ سَعْدٍ، ﷺ ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ ، قَالَ لِعَلِي، ﷺ : فواللَّهِ: لأَنْ يَهْدِيَ اللهُ بِكَ رَجُلاً وَاحِداً خَيْرٌ لَكَ مِن حُمْرِ النَّعَمِ .

1380: Sehl ibni Sa'd (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ali (Allah Ondan razı olsun)'a şöyle dedi:

"Allah'a yemin ederim ki, Allah'ın senin aracılığınla bir tek kişiyi hidayete eriştirmesi, senin en kıymetli dünya malı olan kırmızı develere sahip olmandan daha hayırlıdır." (Buhari, Fezailu'l-Ashab, 9; Müslim, Fezailu's-Sahabe, 34)

١٣٨١- وَعَنْ عَبْدِ اللهِ بنِ عمرِو بنِ العاصِ، رضي الله عنهما ، أَنَّ النَّبِيَّ، ﷺ قَالَ: بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً، وَحَدِّثُوا عَنْ بَنِي إسْرَائِيلَ وَلا حَرَجَ، وَمَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّداً فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ.

1381: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: "Benim vasıtamla size ulaştırılan Kur'an'dan bir ayet bile olsa insanlara ulaştırınız. Sizden önce yaşayan toplumlardan olan İsrailoğullarının ibretli kıssalarından bahsetmenizde de bir sakınca yoktur. Kim bile bile bana yalan uydurarak hadis isnad ederse cehennemdeki yerine hazırlansın." (Buhari, Enbiya, 50)

١٣٨٢- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ ، قَالَ: وَمَنْ سَلَكَ طَرِيقاً يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْماً، سَهَلَ اللهُ لَه بِهِ طَرِيقاً إلى الجَنَّةِ .

1382: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim Kur'an ve sünnet ilmini öğrenmek için bir yola girerse Allah o kişiye cennetin yolunu kolaylaştırır." (Müslim, Zikr, 39)

١٣٨٣- وَعَنْهُ، أيضاً، ﷺ : أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، قَالَ: مَنْ دَعَا إلى هُدىً كَانَ لَهُ مِنَ الأَجْرِ مِثْلُ أُجُورِ مَنْ تَبعَهُ لا يَنْقُصُ ذلكَ مِنْ أُجُورِهِم شَيْئاً .

1383: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hidayete Allah'ın dosdoğru yoluna çağıran kimseye kendisine uyanların sevabı kadar sevap verilir.Buna rağmen onların sevabından da hiçbir şey eksilmez." (Müslim, İlim, 16)

١٣٨٤- وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : إذَا مَاتَ ابْنُ آدَمَ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إلاَّ مِنْ ثَلاثٍ: إلا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالح يَدْعُو لَهُ .

1384: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"İnsanoğlu öldüğü zaman bütün amellerinin sevabı sona erer. Yalnız şu üç şey bunun dışındadır:

1. Sadakayı cariye (istifadesi devam eden yol, su, köprü gibi yapılar)

2. İstifade edilen ilim (sözlü ve yazılı ilim kaynakları)

3. Kendisine dua eden hayırlı bir evlat bırakan kimse. Bu üç kişinin defterine istifade edildiği süre sevap kaydedilir.

١٣٨٥- وَعَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولُ الله ﷺ ، يَقُول: الدُّنْيَا مَلْعُونَةٌ، مَلْعُونٌ ما فِيهَا، إلاَّ ذِكرَ الله تَعَالى، وَمَا والاهُ، وَعَالِماً، أَوْ مُتَعَلماً .

1385: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"Dünya ve içindekiler kınanmış, basit ve değersiz şeylerdir. Sadece Allah'ı hatırlayıp onun hükümlerine boyun eğmekle, ilim öğreten veya öğrenen üç sınıf bunun dışındadır." (Tirmizi, Zühd, 14)

١٣٨٦- وَعَنْ أنسٍ، ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : مَنْ خَرَجَ فِي طَلَبِ العِلمِ، كَانَ فِي سَبِيلِ الله حتى يَرجِعَ.

1386: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İlim öğrenmek için yolculuğa çıkan kimse, evine dönünceye kadar Allah yolundadır." (Tirmizi, İlim, 2)

١٣٨٧- وَعَنْ أبِي سَعِيدٍ الخدْرِيِّ، ﷺ ، عَنْ رَسُولِ الله ﷺ ، قَالَ: لَنْ يَشْبَعَ مُؤْمِنٌ مِنْ خَيْرٍ حتى يكونَ مُنْتَهاهُ الجَنَّةَ .

1387: Ebu Said el-Hudri (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Mü'min kimse sonu cennet oluncaya kadar, hiçbir hayırdan doyup geri kalmaz, hayır işlemeye devam eder." (Tirmizi, İlim, 19)

١٣٨٨- وَعَنْ أبي أُمَامَةَ، ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، قَالَ: فَضْلُ الْعَالِمِ عَلى الْعَابِدِ كَفَضْلي عَلى أَدْنَاكُمْ. ثُمَّ قالَ رَسُولُ الله ﷺ : إنَّ الله وَملائِكَتَهُ وَأَهْلَ السَّمَاوَاتِ وَالأرْضِ حَتَّى النَّمْلَةَ فِي جُحْرِهَا وَحَتَّى الحُوتَ لَيُصَلُّونَ عَلى مُعَلِّمِي النَّاسِ الخَيْرَ .

1388: Ebu Umame (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Alim bir kimsenin bilgisizce ibadet eden bir kimseye üstünlüğü, benim sizin en aşağı derecede olanınıza üstünlüğüm gibidir." Sonra sözüne şöyle devam etti:

"Şüphesiz ki Allah, melekleri, gök ve yer ehli hatta yuvasındaki karınca ve denizlerdeki balıklara varıncaya kadar her şey insanlara hayır ve iyilikleri öğretenlere dua ederler." (Tirmizi, İlim, 19)

١٣٨٩- وَعَنْ أَبي الدَّرْداءِ، ﷺ ، قَالَ: سَمِعْت رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: مَنْ سَلَكَ طَرِيقاً يَبْتَغِي فِيهِ عِلْماً لسهَّلَ الله لَهُ طَرِيقاً إلى الجنَّةِ، وَإنَّ المَلائِكَةَ لَتَضَعُ أَجْنِحَتَهَا لِطَالِبِ الْعِلْمِ رِضىً بِما يَصْنَعُ، وَإنَّ الْعَالِمَ لَيَسْتَغْفِرُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الأرْضِ حَتَّى الحِيتَانُ فِي المَاءِ، وَفَضْلُ الْعالِمِ عَلى الْعَابِدِ كَفَضْلِ الْقَمَرِ عَلى سَائِرِ الْكَوَاكِبِ، وَإنَّ الْعُلَمَاءَ وَرَثَةُ الأنْبِيَاءِ، وَإنَّ الأنْبِيَاءَ لَمْ يُوَرِّثُوا دِينَاراً وَلا دِرْهَماً وَإنَّمَا وَرَّثُوا الْعِلْمَ، فَمَنْ أَخَذَهُ أَخَذَ بِحَظ وَافِرٍ .

1389: Ebu'd-Derda (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim:

"Her kim ilim tahsili için bir yola girerse Allah ona cennetin yolunu kolaylaştırır. Şüphesiz melekler de ilim yoluna girenin yaptığından memnun oldukları için onun üzerine kanat gererler. Göklerde ve yerde bulunan varlıklar hatta suyun içindeki balıklar bile, ilim adamları için Allah'tan bağışlanmasını dilerler. Alim bir kimsenin bilgisizce ibadet eden bir kimseye üstünlüğü, ayın diğer yıldızlara üstünlüğü gibidir. Alimler peygamberlerin varisleridir. Peygamberler altın ve gümüşü miras olarak bırakmazlar, onlar sadece ilmi miras bırakmışlardır. İşte o mirasa konan kimse de bol nasib ve kısmet almış olur." (Ebu Davud, İlim, 1; Tirmizi, İlim, 19)

١٣٩٠- وَعَنِ ابنِ مَسْعُودٍ، ﷺ ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله، ﷺ ، يَقُولُ: نَضَّرَ الله امْرَأً سَمِعَ مِنَّا شَيْئاً، فَبَلَّغَهُ كَما سَمِعَهُ، فَرُبَّ مُبَلِّغٍ أَوْعَى مِنْ سَامِعٍ .

1390: İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Benim sözümü işitip ezberledikten sonra aynen başkalarına ulaştıran kimsenin Allah yüzünü ağartsın. Kendisine bilgi ulaştırılan nice insan vardır ki, o bilgiyi bizzat işiten kimseden daha iyi anlayışlı ve kavrayışlı olabilirler." (Tirmizi, İlim, 7)

١٣٩١- وَعَنْ أبي هُرَيرَةَ، ﷺ ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله، ﷺ : مَنْ سُئِلَ عَنْ عِلْم فَكَتَمَهُ، أُلجِمَ يَوْمَ القِيَامَةِ بِلِجَامٍ مِنْ نَارٍ .

1391: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Bir kimseye bildiği dini bir konu sorulduğunda cevap vermeyip gizlerse, kıyamet günü ağzına ateşten bir gem vurulur." (Tirmizi, İlim, 3)

١٣٩٢- وعنهُ قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : مَنْ تَعَلَّمَ عِلماً مِمَّا يُبْتَغَى بِهِ وَجْهُ الله عَزَّ وَجَلَّ لا يَتَعَلَّمُهُ إلا ليُصِيبَ بِهِ عَرَضاً مِنَ الدُّنْيَا لَمْ يَجِدِ عَرْفَ الجَنَّةِ يَوْمَ القِيَامَةِ يَعْني: رِيحَها.

1392: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Allah'ın rızası aranan bir ilmi sadece dünyalık şeylere sahip olmak için öğrenirse o kimse kıyamet günü cennetin kokusunu bile duymaz." (Ebu Davud, İlim, 12)

١٣٩٣- وَعَنْ عبدِ الله بنِ عَمرِو بنِ العاصِ رضي الله عنهما قالَ: سَمِعْتُ رسولَ الله يَقُولُ: إنَّ الله لاَ يَقْبِضُ العِلْمَ انْتِزاعاً يَنْتَزِعُهُ مِنَ النَّاسِ، وَلكِنْ يَقْبِضُ العِلْمَ بِقَبْضِ العُلَمَاءِ، حَتَّى إذا لَمْ يُبْقِ عالماً، اتَّخَذَ النَّاسُ رُؤُوساً جُهَّالاً، فَسُئِلُوا، فَأَفْتَوا بغَيْرِعِلْمٍ، فَضَلُّوا وَأَضلُّوا .

1393: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle derken işittim: "Allah ilmi, insanların hafızalarından silmek, kalplerinden söküp çıkarmak suretiyle almaz, ilim adamlarının ölümüyle almış olur. Böylelikle ortada alim kalmamış olur da, insanlar bazı cahilleri önder edinirler. Bu kimseler kendilerine sorulan sorulara bilmedikleri halde fetva verirler ve böylece hem kendilerini, hem de başkalarını saptırırlar." (Buhari, İlim, 34; Müslim, İlim, 13)

BÖLÜM: 242

ALLAH'A HAMD VE ŞÜKRETMEK

قال الله تعالى : ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُواْ لِي وَلاَ تَكْفُرُونِ ﴾

"Öyleyse siz, bütün zamanlarınızda beni anın, ben de sizi her an bağışlamak ve sevap vermekle anayım. Verdiğim nimetlere karşı bana şükredin, nankörlük etmeyin." (2 Bakara, 152)

قال الله تعالى : ﴿ لَئِن شَكَرْتُمْ لأَزِيدَنَّكُمْ ﴾

"...Bana şükrederseniz muhakkak ki; size kat kat fazla veririm..." (14 İbrahim, 7)

قال الله تعالى : ﴿ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّهِ ﴾

"De ki: Her türlü eksiksiz övgüler Allah'adır..." (17 İsra, 111)

قال الله تعالى : ﴿ وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴾

"....O, mü'minlerin cennetteki dualarının sonu , eksiksiz tüm övgüler Alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur" şeklindedir. (10 Yunus, 10)

١٣٩٤- وعَنْ أَبي هُرَيْرَةَ، ﷺ : أَنَّ النَبِي ﷺ أُتِيَ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِهِ بِقَدَحَيْنِ مِنْ خَمْر وَلَبنٍ، فَنَظَرَ إلَيْهِمَا فَأَخَذَ اللَّبَنَ. فَقَالَ جبريلُ ﷺ : الحَمْد لِلَّهِ الَّذِي هَدَاكَ لِلْفِطْرَةِ لَوْ أَخَذْتَ الخَمْرَ غَوَتْ أمَّتُكَ .

1394: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e, Mirac gecesi birinde süt, diğerinde şarap bulunan iki bardak getirildi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) o iki bardağa baktıktan sonra, süt dolu olan bardağı aldı. Bunun üzerine Cebrail şöyle dedi:

"Seni, insanın yaradılış gayesine uygun olana yönlendiren Allah'a hamdolsun. Şayet içki dolu bardağı alsaydın ümmetin sapıklığa düşer ve azardı." (Müslim, İman, 272)

١٣٩٥- وعَنْهُ عَنْ رسولِ الله ﷺ قالَ: كُلُّ أَمْرٍ ذِي بَالٍ لا يُبْدَأُ فِيهِ بالحَمْدُ للهِ فَهُوَ أَقْطَعُ .

1395: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"Allah'a hamdederek başlanmayan her değerli işin feyzi ve bereketi olmaz, güdük olur." (Ebu Davud, Edeb, 18)

١٣٩٦- وعَنْ أَبي مُوسى الأَشعَرِيِّ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قالَ: إذَا ماتَ وَلَدُ العَبْدِ قال الله تعالى لملائكَتِهِ: قَبَضْتُمْ وَلَدَ عَبْدِي؟ فيقولُونَ: نَعَمْ، فَيَقُولُ: قَبَضْتُمْ ثَمَرَةَ فُؤَادِهِ؟ فيقولون: نَعَمْ، فيقولُ: مَاذَا قال عَبْدِي؟ فيقولون: حَمِدكَ وَاسْتَرْجَع فَيَقُولُ اللهُ تَعَالى: ابْنُوا لِعَبْدِي بَيْتاً في الجَنَّةِ، وَسَمُّوهُ بَيْتَ الحَمْدِ .

1396: Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Bir kulun çocuğu öldüğü zaman Allah meleklerine şöyle buyurur: Kulumun çocuğunu elinden aldınız öyle mi?" Onlar da: "Evet" diye cevap verirler. Bu sefer Allah: "Kulumun kalbinin meyvesini mi kopardınız?" diye sorar. Melekler, "Evet" diye cevap verirler. Allah tekrar, "O zaman kulum ne dedi?" diye sorar. Melekler de: "Sana hamdedip, "inna lillah ve inna ileyhi raciun = Biz zaten Allah için varız ve O'na döneceğiz" dedi diye cevap verirler. O zaman Allah şöyle buyurur: "Kulum için cennette bir köşk inşa ediniz ve ona Hamd evi adını veriniz." (Tirmizi, Cenaiz, 36)

١٣٩٧- وعنْ أنَسٍ ﷺ قالَ: قالَ رسُولُ الله ﷺ : إنَّ الله لَيَرْضَى عَنِ العَبْدِ يَأْكُلُ الأَكْلَةَ فيَحْمَدُهُ علَيْها، وَيَشْرَبُ الشَّرْبَةَ، فيَحْمَدَهُ علَيْهَا .

1397: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

"Allah kulunun birşey yedikten sonra hamdetmesinden ve birşey içtikten sonra yine hamd ve şükretmesinden dolayı razı olur." (Müslim, Zikr, 89)

BÖLÜM: 243

PEYGAMBERİMİZE SALAT VE SELAM GETİRMEK

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴾

" Şüphesiz Allah ve melekleri Peygamberi överler; ey inananlar! Siz de onu övün, ona salat ve selam getirin ve tam bir teslimiyetle selam verin ." (33 Ahzab, 56)

١٣٩٨- وعنْ عَبْدِ الله بنِ عَمرو بنِ العاصِ، رضي الله عنهما أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولِ الله ﷺ يَقُولُ: مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلاةً، صَلَّى الله عَلَيْهِ بِهَا عَشْراً.

1398: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun) şöyle dediği rivayet olunmuştur: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle derken işittim:

"Kim bana bir defa salat-u selam getirirse Allah ona on defa rahmet eder." (Müslim, Salat, 70)

١٣٩٩- وعَنِ ابنِ مَسْعُودٍ ﷺ أَنَ رَسُولَ الله ﷺ قالَ: أَوْلى النَّاسِ بي يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَكثَرُهُمْ عَلَيَّ صَلاةً .

1399: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

"Kıyamet günü insanların bana en yakın olanları, bana en çok salevat getirenleridir." (Tirmizi, Vitir, 21)

١٤٠٠- وعن أَوسِ بنِ أوْسٍ، ﷺ قالَ: قالَ رسُولُ الله ﷺ : إنَّ مِنْ أَفْضَلِ أيامِكُمْ يَوْمَ الجُمُعَةِ، فَأَكْثِرُوا عَلَيَّ مِنَ الصَّلاةِ فِيهِ، فَإنَ صلاتكمْ مَعْروضَةٌ عَلَيَّ. فقالوا: يا رَسُولَ الله، وَكَيْفَ تُعْرَضُ صَلاتُنا عَلَيْكَ وَقَدْ أَرَمْتَ ؟! قالَ: يقولُ: بَلِيت، قالَ: إنَّ الله عَزَّ وَجَلَّ حَرَّمَ عَلى الأَرْضِ أَجْسادَ الأَنْبِياءِ.

1400: Evs ibni Evs (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: "Günlerin en faziletlisi Cuma günüdür. Bu sebeple o gün bana çokça salat ve selam getriniz, çünkü salat ve selamlarınız bana sunulur." Bunun üzerine ashab-ı kiram:

"Ya Rasûlalallah, salat ve selamlarımız size nasıl arzedilir, halbuki siz çürümüş olacaksınız" diye sorunca, Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem), "Allah Peygamberlerin cesedlerini çürütmeyi toprağa haram kılmıştır" buyurdular. (Ebu Davud, Salat, 201)

١٤٠١- وعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قالَ: قالَ رسُول اللهِ ﷺ : رَغِمَ أَنْفُ رَجُلٍ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ.

1401: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

"Yanında adım anıldığı halde bana salat ve selam getirmeyen kimse sürüm sürüm sürünsün." (Tirmizi, Deavat, 101)

١٤٠٢- وعَنْهُ ﷺ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا تَجْعَلُوا قَبْرِي عِيداً، وَصَلُّوا عَلَيَّ، فَإنَّ صَلاتكُمْ تَبْلُغُني حَيْثُ كُنْتُمْ .

1402: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Kabrimi bayram yeri haline getirmeyiniz. Bana salat ve selam getiriniz. Zira siz nerede olursanız olun, salat ve selamınız bana ulaşır." (Ebu Davud, Menasık, 97)

١٤٠٣- وعنهُ: أَنَّ رسُولَ الله ﷺ قالَ: ما مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إلاَّ ردَّ الله عَلَيَّ رُوحِي حَتَى أَرُدَّ عَلَيْهِ السلام .

1403: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Bir kimse bana salat ve selam getirdiği zaman onun selamını almam için Allah, bana ruhumu geri verir." (Ebu Davud, Menasık, 96)

١٤٠٤- وعن عَليٍ ﷺ قالَ: قالَ رسُولُ الله ﷺ : الْبَخِيلُ مَنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ، فَلَمْ يُصَلِّ عَليَّ .

1404: Ali (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"Cimri kimse yanında ismim anıldığı halde bana salevat getirmeyendir." (Tirmizi, Deavat, 101)

١٤٠٥- وعَنْ فَضَالَةَ بنِ عُبَيْدٍ، ﷺ، قالَ: سَمعَ رسولُ اللهِ ﷺ رَجُلاً يَدْعُو في صَلاتِهِ لَمْ يُمَجّدِ الله تَعالى، وَلَمْ يُصَلِّ عَلى النَّبيِّ ﷺ، فقالَ رسُولُ اللهِ، ﷺ: عَجِلَ هذا ثُمَّ دَعَاهُ فقالَ لهُ - أَوْ لِغَيْرِهِ - : إذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ فَلْيَبْدَأْ بِتَحْمِيدِ رَبِّهِ سُبْحَانَهُ، وَالثَّنَاءِ عليهِ، ثُمَّ يُصَلِّي عَلى النبيّ، ﷺ ثُمَّ يَدْعُو بَعدُ بِمَا شَاءَ.

1405: Fedale ibni Ubeyd (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) namazında Allah'a hamdetmeden Rasulüne salevat getirmeden dua eden bir adamı işitti de bunun üzerine: "Bu adam acele etti" buyurdu. Sonra o adamı çağırdı, ona veya başka birisine hitab ederek şöyle buyurdu:

"Biriniz dua edeceği zaman önce Allah-u Teala'ya hamdetsin, sonra peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e salat-u selam getirsin, daha sonra da dilediği duayı yapsın." (Ebu Davud, Vitir, 23)

١٤٠٦- وعَنْ أبي محمدٍ كَعْبِ بنِ عُجرَةَ، ﷺ، قالَ: خَرَجَ عَلَيْنَا النَّبيّ ﷺ فقُلْنا: يا رسولَ الله، قَدْ عَلِمْنَا كَيْفَ نُسَلِّمُ عَلَيْكَ، فَكَيْفَ نُصَلِّي عَلَيْكَ؟ قالَ: قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ، وَعَلى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلى آلِ إبْرَاهِيمَ، إنَّكَ حَمِيد مَجِيدٌ. اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلى مُحَمَّدٍ، وَعَلى آل مُحمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلى آلِ إبْرَاهِيمَ، إنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

1406: Ebu Muhammed Ka'b ibni Ucre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanımıza gelmişti, ona: "Ya Rasulallah, sana nasıl selam vereceğimizi öğrendik, fakat size nasıl salevat getireceğiz?" diye sorduk. O da "şöyle deyiniz" buyurdu:

"Allahümme salli ala Muhammedin ve ala âli Muhammed kema salleyte ala âli İbrahim inneke hamidun mecid, Allahume barik ala Muammedin ve ala âli Muhammedin kema barakte alâ âli İbrahime inneke hamidün mecid = Ey Allahım, İbrahim'in soyundan gelenlere nasıl rahmet ettinse, Muhammed'e ve O'nun soyundan gelenlere de rahmet et. Şüphesiz sen övülmeye layık ve yücesin. Ey Allah'ım, İbrahim'in soyundan gelenleri mübarek kıldığın gibi, Muhammed'e ve onun soyundan gelenleride mübarek kıl. Şüphesiz sen övülmeye layık ve yücelerin yücesisin." (Buhari, Deavat, 32; Müslim, Salat, 66)

١٤٠٧- وعَنْ أبي مَسْعُودٍ الْبَدْرِيِّ، ﷺ، قالَ: أَتَانَا رَسُولُ الله، ﷺ، وَنَحْنُ في مَجْلِسِ سعدِ بنِ عُبَادَةَ ﷺ، فقالَ لهُ بَشِيرُ بْنُ سَعْدٍ: أَمَرَنَا الله تَعَالى أَنْ نُصَلِّيَ عَلَيْكَ يَا رسولَ الله، فَكَيْفَ نُصَلِّي عَلَيْكَ؟ فَسَكَتَ رسولُ الله، ﷺ، حتَّى تَمَنَّيْنَا أَنَّهُ لَمْ يَسْأَلْهُ، ثُمَّ

قالَ رسولُ اللهِ، ﷺ : قولُوا: اللَّهُمَ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ، وعَلى آلِ مُحَمَّدٍ كما صَلَّيْتَ على آلِ إِبْـراهِيمَ، وَبَـارِكْ عَلـى مُحَمَّـدٍ، وَعَلـى آلِ مُحَمَّـدٍ، كمـا بَارَكْـتَ عَلـى آلِ إِبْـراهِيمَ، إِنَّـكَ حَمِيد مَجِيدٌ، وَالسَّلامُ كَمَا قَدْ عَلِمْتُمْ .

1407: Ebu Mesud el-Bedri (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Sa'd ibni Ubade ile birlikte oturuyorken Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanımıza geldi. Beşir ibni Sa'd ona:

"Ya Rasûlallah, Allah bize senin üzerine salevat getirmemizi emretti. Size nasıl salevat getirelim?" diye sordu. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir miktar sükut etti. Öyle ki, Bişr bu soruyu kendisine sormasaydı diye temenni ettik. Sonra Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Allahumme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed kema salleyte alâ âli İbrahim ve barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed kemâ bârekte alâ âli İbrahim inneke hamidün mecid = Ey Allahım, İbrahim'in soyundan gelenlere rahmet ettiğin gibi Muhammed'e ve onun soyundan gelenlere de rahmet et. İbrahim'in soyundan gelenleri mübarek kıldığın gibi Muhammed'i ve onun soyundan gelenleri de mübarek kıl. Hiç şüphesiz sen övülmeye layık ve yücelerin yücesisin" deyiniz, selam ise bildiğiniz gibidir." (Müslim, Salat, 65)

١٤٠٨- وَعَنْ أبي حُمَيْد السَّاعِدِيِّ، ﷺ ، قـالَ: قَالُوا: يا رسولَ اللهِ كَيْفَ نُصَلِّي عَلَيْكَ ؟ قالَ: قولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ على مُحَمَّدٍ، وَعَلى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ، كما صَلَّيْتَ عَلى آلِ إِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ على مُحَمَّدٍ، وَعَلى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ، كما بَارَكتَ عَلى آلِ إِبْـراهِيمَ، إِنَكَ حَمِيدٌ مجِيدٌ .

1408: Ebu Humeyd es-Saidi (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir:

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e, "Sana nasıl salevat getireceğiz?" diye sordular. O da şöyle buyurdu:

"Allahumme salli alâ Muhammedin ve alâ ezvacihi ve zürriyetihi, kema salleyte alâ İbrahim ve barik alâ Muhammedin ve alâ ezvacihi ve zürriyetihi kema barekte alâ İbrahim inneke hamidün mecid = Allahım, İbrahim'in soyundan gelenlere nasıl merhamet ettinse Muhammed'e, hanımlarına ve soyundan gelenlere de rahmet et. İbrahim ve soyundan gelenlere bereketler lütfedip mübarek kıldığın gibi Muhammed'e, hanımlarına ve soyundan gelenlere hayır ve bereketler lutfet. Şüphesiz sen övülmeye layık ve yücelerin yücesisin." deyiniz. (Buhari, Enbiya, 10; Deavat, 33)

BÖLÜM: 244

DUA VE ZİKİRLER

قال الله تعالى : ﴿ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴾

"...Allah'ı anmak ve devamlı gündemde tutmak şüphesiz en büyük ibadettir. Allah tüm yaptıklarınızı bilir." (29 Ankebut, 45)

قال الله تعالى : ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ﴾

"Öyleyse siz, bütün zamanlarınızda beni anın, beni gündeminizden çıkarmayın ki, ben de sizi her an bağışlamak ve sevap vermekle anayım..." (2 Bakara, 152)

قال الله تعالى : ﴿ وَاذْكُر رَّبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعاً وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالآصَالِ وَلاَ تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ ﴾

"Rabbini içinde alçak gönüllülükle, korku ve duyarlılık içinde sesini yükseltmeden, sabahın erken ve akşamın son vaktinde an ve sakın umursamaz kimselerden olma..." (7 Araf, 205)

قال الله تعالى : ﴿ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِن فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾

"...Allah'ı namaz dışında da daima ve çokça hatırlayın ki mutluluğa ve kurtuluşa erişebilesiniz." (62 Cuma, 10)

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴾

" Doğrusu erkek ve kadın müslümanlar, erkek ve kadın Mü'minler, boyun eğen erkek ve kadınlar; doğru sözlü erkek ve kadınlar, sabırlı erkek ve kadınlar, gönülden bağlanan erkek ve kadınlar, sadaka veren erkek ve kadınlar, oruç tutan erkek ve kadınlar iffetlerini koruyan erkek ve kadınlar, Allah'ı çok anan erkek ve kadınlar, işte Allah bunların hepsine mağfiret ve büyük ecir hazırlamıştır. " (33 Ahzab, 35)

قال الله تعالى : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴾

" Ey inananlar! Allah'ı çok anın. O'nu sabah akşam tesbih edin. Karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için size rahmet ve istiğfar eden Allah ve melekleridir. İnananlara merhamet eden O'dur." (33 Ahzab, 41-43)

١٤٠٩- وعَنْ أبي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، قالَ: قالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلى اللِّسانِ، ثَقِيلَتَانِ فِي المِيزَانِ، حَبِيبَتَانِ إلى الرَّحْمنِ: سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللهِ العظِيمِ .

1409: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Dile kolay, mizana konduğunda ağır gelen ve Rahman olan Allah'ı hoşnud eden iki cümle vardır, bu; Sübhanallah ve bihamdihi Sübhanellahi'l-azim = Ben Allah'ı noksan sıfatlardan uzak bilir ve onu hamdiyle överim. Ben yüce olan Allah'ı tekrar noksan sıfatlardan uzak sayarım." (Buhari, Deavat, 65; Müslim, Zikr, 31)

١٤١٠- وعَنْهُ ﷺ قالَ: قالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : لأَنْ أَقُولَ: سُبْحَانَ اللهِ، وَالحَمْدُ للهِ، وَلا إلهَ إلاَّ اللهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، أَحَبُّ إليَّ مِمَّا طَلَعَت عليهِ الشَّمْسُ.

1410: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Sübhanellahi velhamdülillahi vela ilahe illallahü vallahu ekber = Allah'ı layık olmayan sıfatlardan uzak bilmek ve onu kemal sıfatlarıyla hamdederek övmekliğim Allah'tan başka gerçek ilah yoktur o en büyüktür demem, benim için üzerine güneş doğan herşeyden daha sevgilidir." (Müslim, Zikir, 32)

١٤١١- وعنهُ: أنَ رَسُولَ اللهِ ﷺ قالَ: مَنْ قالَ لا إلهَ إلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ المُلكُ، ولَهُ الحَمْدُ، وَهُوَ عَلى كُلِّ شَيءٍ قَدِيرٌ، فِي يَومٍ مِائَةَ مَرَّةٍ كَانَتْ لَهُ عدْلَ عَشرِ رِقَابٍ، وَكُتِبَتْ لَهُ مائَةَ حَسَنَةٍ، وَمُحِيت عنهُ مِائَةُ سَيِّئَةٍ، وكانت له حِرزاً مِنَ الشَّيْطَانِ يَومَهُ ذلكَ حتى يُمسِيَ، ولَم يَأْتِ أَحدٌ بِأَفضَلَ مِمَّا جَاءَ بِهِ إلاَّ رَجُلٌ عَمِلَ أكثَرَ مِنه وقال: من قالَ سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ، فِي يَوْمٍ مائة مَرَّةٍ، حُطَتْ خَطَايَاهُ، وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ البَحْرِ .

1411: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun), Peygamberimizin şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:

"Bir kimse günde yüz defa la ilahe illallahu vahdehu la şerike leh, lehu'l-mülkü ve lehu'l-hamdu ve hüve ala külli şeyin kadir = Allah'tan başka gerçek ilah yoktur. Yalnızca o vardır, onun ortağı yoktur. Tüm mülk ve saltanat Onundur, eksiksiz övgüler O'na mahsustur. O'nun herşeye gücü yeter mealindeki zikrini tekrar ederse on köleyi hürriyetine kavuşturmuş kadar sevap kazanır ve ona yüz iyilik sevabı yazılır ve yüz günahı bağışlanır. Bu zikir o gün akşama kadar o kimsenin şeytandan korunmasını sağlar ve bu duayı kendisinden daha çok tekrar edenden başka hiç

kimse ondan daha değerli bir amel işlemiş olamaz. Rasûlullah sözüne şöyle devam etti: "Bir kimse günde yüz defa sübhanellahi ve bihamdihi = Ben Allah'ı noksan sıfatlardan uzak bilir ve onu hamdiyle överim derse onun günahları deniz köpükleri kadar çok bile olsa hepsi bağışlanır." (Buhari, Bedül halk, 11; Müslim , Zikir, 28)

١٤١٢- وعَنْ أبي أيوبَ الأنصَارِيِّ ﷺ عَن النبيِّ ﷺ قال: مَنْ قالَ لا إلهَ إلاَّ الله وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ المُلْكُ، وَلَهُ الحَمْدُ، وَهُوَ عَلى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، عَشْرَ مَرَّاتٍ، كانَ كَمَنْ أَعْتَقَ أَرْبَعَةَ أَنْفُسٍ مِنْ وَلَدِ إسْمَاعِيلَ.

1412: Ebu Eyyub el-Ensari (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Bir kimse on defa la ilahe illallahu vahdehu la şerike leh lehul mülkü ve lehu'l-hamdü ve huve ala külli şey'in kadir = Allah'tan başka gerçek ilah yoktur, yalnızca O vardır. Onun ortağı da yoktur. Mülk ve saltanat Onundur. Eksiksiz övgüler sadece O'na mahsustur ve O'nun herşeye gücü yeter derse İsmail (a.s.) soyundan dört kimseyi hürriyetine kavuşturmuş gibi sevap kazanır." (Buhari, Deavat, 64; Müslim, Zikr, 30)

١٤١٣- وعنْ أبي ذر، ﷺ ، قالَ: قالَ لي رَسُولُ الله ﷺ : ألا أُخْبِرُكَ بِأَحَبِّ الكَلامِ إلى الله ؟ إنَّ أَحَبَّ الكَلامِ إلى الله: سُبْحَانَ الله وَبِحَمْدِهِ .

1413: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana, "Allah'ın en çok hoşlandığı sözü sana bildireyim mi? Allah'ın en çok hoşlandığı söz Sübhanallahi ve bi hamdihi = "Ben Allah'ı noksan sıfatlardan uzak bilir ve Onu hamdiyle överim" sözüdür buyurdular. (Müslim, Zikr, 85)

١٤١٤- وَعَنْ أَبي مالكٍ الأَشْعَرِيِّ ﷺ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : الطهُورُ شَطْرُ الإيمانِ، وَالحمدُ لِلَّهِ تَمْلأُ المِيزَانَ، وَسُبْحَانَ الله، وَالحَمْدُ لله تَمْلآنِ - أَوْ تَمْلأُ - ما بَيْنَ السَّمَاوَاتِ والأَرْضِ .

1414: Ebu Malik el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

"Arınmak yani küfür, şirk ve diğer tüm pisliklerden arınmak, imanın yarısıdır. Elhamdulillah duası mizanı doldurur. Sübhanellahi vel hamdülillahi zikri ise yerle gökler arasını(kendisine sevaplar) doldurur." (Müslim, taharet, 1)

١٤١٥- وعَنْ سَعْدِ بنِ أبي وَقَّاصٍ ﷺ قالَ: جَاءَ أَعْرَابِيٌّ إلى رَسُولِ الله ﷺ فقالَ: (عَلِّمني كَلاماً أَقُولُهُ). قالَ: قُل لا إلهَ إلاَّ الله وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ، الله أَكْبَرُ كَبِيراً، وَالحَمْد لله كَثِيراً، وسُبْحَانَ الله رَبِّ العَالَمِينَ، وَلا حَوْلَ وَلا قوَّةَ إلاَّ بالله العَزِيزِ الحكِيمِ قال: فهؤُلاءِ لِرَبِّي، فَمَا لي ؟ قال: قُلْ: اللَّهُمَّ اغفِرْ لي،وَارْحَمْني، وَاهْدِني، وَارْزُقْني .

1415: Sa'd ibni Ebu Vakkas (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir bedevi Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a gelerek, "Bana söyleyeceğim bir dua öğret" dedi. O da şöyle buyurdu:

"La ilahe illallahu vahdehu la şerike leh. Allahu ekber kebiran ve'l-hamdu lillahi kesira ve subhanellahi Rabbi'l-Alemin vela havle vela kuvvete illa billahi'l-azizil hakim = Alah'tan başka gerçek ilah yoktur. Yalnızca O vardır. Onun ortağı da yoktur. Her yönüyle Allah en büyüktür, eksiksiz övgülerin hepsi O'na aittir. Tüm güç ve kuvvetlerin ancak herşeye gücü yeten ve yaptığı herşeyi yerli yerince yapan Allah tarafından verileceğini kabul ederim."

Bedevi, "Bunlar Rabbim içindir, kendim için ne söylemeliyim?" deyince Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Allahummağfir li verhamni vehdini verzukni = Allahım beni bağışla bana acı, beni dosdoğru yoluna kılavuzla ve bana hayırlı rızık ver de" buyurdular. (Müslim, Zikir, 33).

١٤١٦- وعَنْ ثَوبانَ ﵁ قالَ: كانَ رَسُولُ اللهِ ﷺ إذا انْصَرَفَ مِنْ صَلاتِهِ اسْتَغْفَرَ ثَلاثاً، وقال: اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلامُ، وَمِنْكَ السَّلامُ، تَبارَكْتَ يَا ذا الجَلالِ وَالإكْرامِ قِيلَ لِلأَوْزَاعيِّ، وَهُوَ أَحَدُ رُواةِ الحديثِ: كَيْفَ الاسْتِغْفَارُ؟ قال: تقول: أَسْتَغْفِرُ الله، أَسْتَغْفِرُ الله.

1416: Sevban (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) farz namazı bitirince üç defa istiğfar eder ve “Allahumme ente's-Selam ve minke's-Selam tebarekte ya ze'l-celali vel'l-İkram = "Ey Allahım selamet ve saadet sendendir. Ey celal ve ikram sahibi Allahım, sen hayır ve bereketi çok olansın.” derdi.

Evzai'ye, "İstiğfar nasıl yapılır?" diye sorulunca, "Estağfirullah, Estağfirullah" denilir diye cevap verdi. (Müslim, Mesacid, 135)

١٤١٧- وعَنِ المُغِيرَةِ بنِ شُعْبَةَ ﵁ : أَنَّ رَسُولَ الله، ﷺ كانَ إذا فَرَغَ مِنَ الصَّلاةِ وَسَلَّمَ قالَ: لاَ إلهَ إلاَّ الله وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ المُلْكُ وَلَهُ الحَمْد، وَهُوَ على كُلِّ شَيْءٍ قَديرٌ. اللَّهُمَّ لا مانعَ لما أَعْطَيْتَ، وَلا مُعْطِيَ لما مَنَعْتَ، ولاَ يَنْفَعُ ذَا الجَدّ مِنْكَ الجَدُ .

1417: Muğire ibni Şu'be (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) farz namazı bitirince şu duayı okurdu:

"La ilahe illallahu vahdehu la şerike leh, lehu'l-mülkü ve lehul hamdu ve hüve ala külli şey'in kadir. Allahumme la mania lima a'teyte ve la mu'tiye lima mena'te ve la yenfeu ze'l-ceddi minkel ceddu = Allah'tan başka gerçek ilah yoktur. Yalnızca o vardır, onun ortağı yoktur. Tüm mülk ve saltanat onundur. Eksiksiz övgüler ona mahsustur, onun herşeye gücü yeter. Allahım senin verdiğine engel olacak yoktur. Vermediğini de verecek bir kimse yoktur. Makam ve servet sahibi elindeki imkanlar senin yardımın olmadıkça ona fayda vermez." (Buhari, Ezan, 155; Müslim, Mesacid, 137)

١٤١٨- وعَنْ عَبْدِ اللهِ بنِ الزُّبَيْرِ رَضِيَ الله تَعَالى عَنْهُما، أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ دُبُرَ كُلِّ صَلاةٍ، حِينَ يُسَلِّمُ: لا إلهَ إلاَّ الله وَحْدهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ المُلْكُ وَلهُ الحَمْدُ، وَهُوَ عَلى كُلِّ شَيْءٍ قَديرٌ. لا حَوْلَ وَلا قوَّةَ إلاَّ بِاللهِ، لا إلهَ إلاَّ الله، وَلاَ نَعْبُدُ إلاَّ إيَّاهُ، لَهُ النِّعْمَةُ، وَلَهُ الفَضْلُ، وَلَهُ الثَّنَاءُ الحَسَنُ. لا إلهَ إلاَّ الله، مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ، وَلوْكَرِهَ الكَافِرُونَ . قَالَ ابْنُ الزُبَيْرِ: وكَانَ رَسُولُ الله، ﷺ ، يُهَلِّلُ بِهِنَّ دُبُرَ كُلِّ صَلاةٍ مَكتوبة.

1418: Abdullah ibni'z-Zübeyr (Allah Onlardan razı olsun)'ın her namazın peşinde şu duaya devam ettiği bildirilmiştir:

"La ilahe illallahu vahdehu la şerike leh, lehul mülkü ve lehul hamdu ve hüve ala külli şeyin kadir, la havle ve la kuvvete illa billah, la ilahe illallahu ve la na'bude illa iyyahu lehun niğmetu ve lehulfadlu velehu's sena-ül hasen, la ilahe illallahu muhlısîne lehüddîne velev kerihel kafirûn = Allah'tan başka ilah yoktur. Yalnızca O vardır. O'nun ortağı da yoktur. Tüm mülk ve saltanat O'nundur. Eksiksiz övgüler Ona mahsustur. Onun herşeye gücü yeter. Tüm güç ve kuvvetlerimiz ancak Allah tarafından verilmektedir. Allah'tan başka ibadete layık başka bir ilah yoktur. Biz de yalnızca O'na ibadet ederiz. Sahib olduğumuz her türlü nimet ve ikramlar O'nun tarafından verilmiştir. En güzel övgüler de sadece O'na yakışır. Kafirler hoşlanmasa bile hayat tarzımızı Allah'tan gelene göre ayarlar ve bütün samimiyetimizle Allah'tan başka ibadet edilecek ilah yoktur deriz.

Abdullah ibni'z-Zübeyr, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın her namazdan sonra bu sözleri söylediğini bize aktardı. (Müslim, Mesacid, 139)

١٤١٩- وعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ : أَنَّ فُقَرَاءَ المُهَاجرينَ أَتَوْا رَسُولَ الله ﷺ فقالُوا: ذَهَبَ أَهْلُ الدُّثُورِ بِالدَّرَجَاتِ العُلَى، وَالنَّعِيمِ المُقِيمِ، يُصَلُّونَ كَمَا نُصَلِّي، وَيَصُومُونَ كمَا نَصُومُ، وَلَهُمْ فَضْلٌ مِنْ أَمْوَالٍ: يَحُجُّونَ، وَيَعْتَمِرُونَ، وَيُجَاهِدُونَ، وَيَتَصَدَّقُونَ. فقالَ: أَلاَ أُعَلِّمُكُمْ شَيْئاً تُدْرِكُونَ بِهِ مَنْ سَبَقَكُمْ، وَتَسْبِقُونَ بِهِ مَنْ بَعْدَكُمْ ؟ وَلا يَكُونُ أَحَدٌ أَفْضَلَ مِنْكُمْ إلاَّ مَنْ صَنَعَ مِثْلَ مَا صَنَعْتُمْ ؟ قالُوا: بَلَى يا رسولَ الله، قالَ: تُسَبِّحُونَ، وَتَحْمَدُونَ، وَتكَبِّرُونَ خَلْفَ كُلِّ صَلاةٍ ثَلاثاً وَثَلاثِينَ قالَ أَبُو صالحٍ الرَّاوي عَنْ أبي هُرَيْرَةَ، لمَّا سُئِلَ عَنْ كَيْفِيَّةِ ذِكْرِهِنَّ، قال: يقولُ: سُبْحَانَ الله، وَالْحَمْدُ للهِ، واللهُ أَكْبَرُ، حَتَّى يَكُونَ مِنْهُنَّ كُلُّهِنَّ ثَلاثاً وَثَلاثِينَ.

وزادَ مُسْلِمٌ فِي روايتِهِ: فَرَجَعَ فُقَراءُ المُهَاجِرِينَ إلى رَسُولِ الله ﷺ ، فقالوا: سَمِعَ إخْوَانُنا أَهْلُ الأَمْوَالِ بِمَا فَعَلْنَا، فَفَعَلُوا مِثْلَهُ ؟ فقالَ رسُولُ الله ﷺ ذلِكَ فَضْلُ الله يُؤْتيهِ مَنْ يَشَاءُ .

1419: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Mekke'den Medine'ye hicret eden müslümanların fakirleri Rasûlullah (sallallahu

aleyhi vesellem)'a gelerek şöyle dediler: "Mal mülk sahibi olanlar cennetin en yüksek derecelerini ve ebedi nimetleri kazanıp gittiler. Bizim gibi onlar da namaz kılıyorlar. Tuttuğumuz oruçları onlar da tutuyorlar. Fazladan malları olduğu için hac umre yapıp cihad yapabiliyor, sadakalar veriyorlar. Bizler ise veremiyoruz." Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"Size birşey öğreteyim mi? Bu durumda siz, sizi geçmiş olanlara yetişir, sizden sonrakileri de geçersiniz. Sizin yaptığınızı yapmadıkça hiçbir kimse sizden üstün olamaz" buyurdu.

"Evet, söyle ya Rasulallah" dediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) da şöyle buyurdu:

"Her farz namazın ardından otuz üçer defa Sübhanellah, elhamdülillah, Allahu ekber dersiniz."

Hadisi Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bize aktaran Ebu Salih der ki:Sahabiler bu duaların nasıl okunacağını sorunca Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Her birinden otuz üçer defa olmak üzere Sübhanallah, Elhamdülillah ve Allahu ekber dersiniz." (Buhari, Ezan, 155; Müslim, Deavat, 18)

Müslim'in bir rivayetinde şu ilave vardır: "Fakir muhacirler bir müddet sonra Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a gelerek: "Zengin kardeşlerimiz bizim yaptığımızı duymuşlar, onlar da aynısını yapıyorlar" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Ne yapalım, artık bu zenginlik veya dualardan istifade etmek işi Allah'ın bir lütfudur, onu dilediğine verir." (Müslim, Mescaid, 142)

١٤٢٠- وَعنْهُ عَنْ رَسُولِ اللهِ ﷺ قَالَ: مَنْ سَبَّحَ اللهَ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلاةٍ ثَلاثاً وَثَلاثِينَ، وَحَمِدَ اللهَ ثَلاثاً وَثَلاثِينَ، وكَبَّرَ اللهَ ثَلاثاً وَثَلاثِينَ، وقالَ تَمَامَ المِائَةِ: لاَ إِلهَ إلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ المُلْكُ وَلَهُ الحَمْدُ، وَهُوَ على كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، غُفِرَتْ خَطَايَاهُ وَإِن كانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ .

1420: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Her kim namazların arkasında otuz üç defa Sübhanallah, otuz üç defa Elhamdülillah, otuz üç defa Allahu ekber der ve yüze tamamlamak için de, la ilahe illallahu vahdehu la şerike leh lehul mülkü ve lehül hamdü ve hüve ala külli şeyin kadir = Allah'tan başka ilah yoktur, yalnızca o vardır, onun ortağı yoktur. Tüm mülk ve saltanat Onundur. Eksiksiz övgüler O'na mahsustur. O'nun herşeye gücü yeter derse ,günahları denizin köpüğü kadar olsa bile afedilir." (Müslim, Mesacid, 146)

١٤٢١- وعَنْ كَعْبِ بنِ عُجْرَةَ ﷺ ، عَنْ رسولِ الله ﷺ قالَ: مُعَقِّبَاتٌ لا يَخِيبُ قَائِلُهُنَّ - أَوْ فَاعِلُهُنَّ - دُبُرَ كُلِّ صَلاةٍ مَكْتُوبةٍ: ثلاثٌ وثلاثونَ تَسْبِيحَةً، وثلاثٌ وثلاثونَ تَحْمِيدَةً، وأربعٌ وثلاثون تكبيرَةً .

1421: Ka'b ibni Ucre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Farz namazların ardı sıra söylenecek güzel zikirler vardır ki onları her farz namazdan sonra söyleyen ve yapan kimse hiçbir vakit zarara uğramaz. Bunlar otuz üç defa Sübhanallah, otuz üç defa Elhamdülillah, otuz üç defa Allahu ekber"dir. (Müslim, Mesacid, 144)

١٤٢٢- وعنْ سعدِ بنِ أبي وقاصٍ ﷺ : أنَّ رَسُولَ الله ﷺ كانَ يَتَعَوَّذُ دُبُرَ الصَّلَوَاتِ بهؤلاء الكَلِمَاتِ: اللَّهُمَّ إنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الجُبْنِ وَالْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أُردّ إلى أَرْذَلِ العُمُرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فتْنَةِ القَبْرِ.

1422: Sa'd ibni Ebu Vakkas (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) namazlarının arkasında şu duayı okuyarak Allah'a sığınırdı:

"Allahumme inni eûzü bike minelcübni velbuhl ve eûzü bike min en uredde ila erzelil umri ve eûzü bike min fitneti'd-dünya ve euzu bike min fitneti'l-kabr= Allahım, korkaklıktan, cimrilikten sana sığınırım. İhtiyarlığın düşkünlüğü ve bunaklığından, dünya fitnelerinden ve kabir azabından da sana sığınırım." (Buhari, Cihad, 25)

١٤٢٣- وعنْ معاذٍ، ﷺ ، أنَّ رَسُولَ الله ﷺ أَخَذَ بِيَدِهِ وقالَ: يَا مُعَاذُ. وَاللهِ إنِّي لأُحِبُّكَ. فقالَ: أُوصِيكَ يَا مُعَاذُ لا تَدعَنَّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلاةٍ تَقُولُ: اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلى ذِكْرِكَ، وَشُكْرِكَ، وَحُسنِ عِبادَتِكَ .

1423: Muaz (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Muaz'ın elinden tuttu ve:

"Muaz! Vallahi ben seni severim" dedi ve sözüne şöyle devam etti: "Ey Muaz, her namazdan sonra terketmeden şu duayı okumanı tavsiye ediyorum. Allahumme e'ınni alâ zikrike ve şükrike ve husni ibadetike = Allahım seni zikretmek, sana şükretmek ve sana güzelce ibadet etmek için bana yardım eyle." (Ebu Davud, Vitir, 26)

١٤٢٤- عَنْ أَبي هُرَيْرَةَ ﷺ : أنَّ رَسُولَ الله ﷺ قالَ: إذا تَشَهَّدَ أَحَدُكُمْ فَلْيَسْتَعِذ بِاللهِ مِنْ أَرْبَعٍ ؟ يَقُولُ: اللَّهُمَّ إنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ عَذابِ القَبرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ المَحْيَا وَالمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ المَسِيحِ الدَّجَّالِ.

1424: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Sizden biriniz namazda tahiyyatı bitirdiği zaman dört şeyden Allah'a sığınsın ve şöyle desin: Allahumme inni euzu bike min azabi cehennem ve min azabi'l-kabr ve min fitneti'l-mahya velmemat ve min şerri fitneti'l-mesihi'd-deccal: Allahım cehennem azabından, kabir azabından, hayat ve ölümün fitnelerinden ve mesih deccalin fitnesine uğramaktan sana sığınırım." (Müslim, Mesacid, 128)

١٤٢٥- وعنْ عَليٍّ ﷺ قالَ: كانَ رَسُولُ الله ﷺ إذا قامَ إلى الصَّلاةِ يكونُ مِنْ آخِرِ مَا يقولُ بينَ التَشَهُّدِ وَالتَّسْلِيمِ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لي مَا قَدَّمتُ وَمَا أَخَرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، وَما أَسْرَفْتُ، وَما أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، أَنْتَ المُقدمُ، وَأَنْتَ المُؤَخِّرُ، لا إلهَ إلاَّ أَنْتَ .

1425: Ali (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) namazda teşehhüd ile selam arasında yaptığı duayı şöyle bitirirdi: "Allahummağfirlî ma kaddemtu vema ahhartu ve ma esrartu vema a'lentu vema esraftü vema ente a'lemu bihî minnî entel mukaddimu ve entel muahhir la ilahe illa ente = Allahım şimdiye kadar yaptığım bundan sonra yapacağım, gizlediğim ve açığa vurduğum ölçüsüz bir şekilde işlediğim ve benden daha iyi bildiğin günahlarımı affeyle, ilerleten de geri bırakan da sensin. Senden başka ibadet edilecek kimse yoktur." (Müslim, Müsafirin, 201)

١٤٢٦- وعَنْ عائشةَ رضيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: كانَ النَّبِيُ ﷺ يُكْثِرُ أَنْ يقولَ في رُكُوعِهِ وَسُجُوده: سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِك، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لي .

1426: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) rüku ve secdelerinde şu duayı çok okurdu: "Sübhanekellahumme Rabbena ve bi hamdik Allahummağfirli = Alahım seni sana yakışmayan sıfatlardan uzak tanır. Ey Rabbimiz seni eksiksiz övgülerinle över, sana hamdederim. Allahım beni bağışla." (Buhari, Ezan, 123; Müslim, Salat, 217)

١٤٢٧- وعَنْها: أنَّ رَسُولَ الله ﷺ كانَ يَقُولُ في ركوعِهِ وَسجوده: سُبُّوحٌ قدُّوسٌ رَبُّ الملائِكةِ وَالرُّوحِ.

1427: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) rüku ve secdelerinde "Subbûhun kuddûsun, ve Rabbu'l-melâiketi verrûh = Ey Allahım sen sana yakışmayan tüm sıfatlardan uzaksın. Kusur ve noksanlıklardan uzak ve eşsizsin. Bizim tüm meleklerin ve Ruhun(Cebrail a.s.) Rabbisin." derdi.

١٤٢٨- وَعَنِ ابنِ عبَّاسٍ رضيَ الله عَنْهُمَا: أنَّ رَسُولَ الله ﷺ قالَ: فَأَمَّا الرُّكوعُ فَعَظِّموا فيهِ الرَّبَّ عَزَّ وَجَلَّ، وَأَمَّا ا لسُّجُودُ فَاجْتَهِدُوا في الدُعَاءِ، فَقَمِنٌ أَنْ يُسْتَجَابَ لَكُمْ.

1428: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Rükuda Rabbinizi büyüklemek suretiyle Subhane Rabbiyel azim deyin. Secdede ise dua etmeye

çalışınız. Çünkü orada yapılan dualar kabul edilmeye daha layıktır." (Müslim, Salat, 207)

١٤٢٩- وعن أبي هريرَةَ ﷺ ، أنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: أَقْرَبُ ما يَكُونُ العَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ، فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ .

1429: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kulun Rabbine en yakın olduğu hal secde halidir. Orada çok dua ediniz." (Müslim, Salat, 215)

١٤٣٠- وعنهُ: أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ كانَ يَقُولُ في سُجُودِهِ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لي ذَنْبي كلَّهُ: دِقَّهُ وَجِلَّهُ، وَأَوَّلَهُ وآخِرَهُ، وَعَلانِيَتَهُ وَسِرَّهُ.

1430: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) secdede şöyle dua ederdi:

"Allahummağfirlî zenbî küllehû dikkahû ve cillehû ve evvelehû ve âhirehû ve alaniyetehû ve sirrehû = Allahım günahlarımın hepsini, küçüğünü büyüğünü, öncesini sonrasını yani eskisini, yenisini, açığını gizlisini affet, bağışla." (Müslim, Salat, 219)

١٤٣١- وعَنْ عائشَةَ رضيَ الله عَنْها قَالَتْ: افتَقَدْتُ النَّبيَّ ﷺ ذَاتَ لَيْلَةٍ، فَتَحَسَّست، فإذَا هُوَ رَاكِعٌ - أَوْ سَاجِدٌ - يقولُ: سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ لا إله إلاَّ أَنْتَ .

وفي روايةٍ: فَوَقَعَت يَدِي عَلى بَطْنِ قَدَمَيْهِ، وهُوَ في المَسْجِدِ، وَهما مَنْصُوبَتَانِ، وَهُوَ يَقُولُ: اللَّهُمَّ إنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ، وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ، لا أُحْصِي ثَنَاءً عليكَ أَنْتَ كما أَثْنَيْتَ على نَفْسِكَ .

1431: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gece Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın yanımda olmadığını farkettim. Araştırdım, bir de baktım ki rüku veya secde halinde, "Subhaneke ve bihamdik la ilahe illa ente = Allahım seni sana yakışmayan sıfatlardan uzak tanır ve seni hamdinle eksiksiz bir şekilde överim. Senden başka ibadet ve itaat edilecek ilah yoktur, ancak sen varsın" diye dua ediyordu. (Müslim, Salat, 221)

Diğer bir rivayete göre şöyle demiştir:

Onu araştırırken elim ayağının tabanına rastladı. Secde vaziyetinde ayaklarını kıble tarafına doğru dikmiş şöyle diyordu: "Allahumme inni euzu bi rızake min sehatike ve bi muafatike min ukubetike ve euzu bike minke la uhsi senaen aleyke ente kema esneyte ala nefsike = Allahım gazabından rızana, azabından affına sığınırım. Senden yine sana sığınırım. Seni layık olduğun şekilde övemem. Sen kendini nasıl övmüşsen öylesin." (Müslim, Salat, 222)

١٤٣٢- وعنْ سعد بن أبي وقاصٍ ﷺ قالَ: كُنَّا عِنْدَ رَسُولِ الله ﷺ فقال: أيعجِزُ أَحَدُكم أنْ يكْسِبَ فِي كلِّ يَوْمٍ ألفَ حَسَنَةٍ ! فَسَأَلَهُ سَائِلٌ مِنْ جُلَسَائِهِ: كَيْفَ يَكْسِبُ ألفَ حَسَنَةٍ؟ قالَ: يُسَبّح مِائَةَ تَسْبِيحَةٍ، فَيُكْتَبُ لَهُ أَلْفُ حسَنَةٍ، أَوْ يحطُّ عَنْهُ أَلْفُ خَطِيئَةٍ

1432: Sa'd ibni Ebu Vakkas (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın yanında bulunuyorduk, bize:

"Sizden biriniz her gün bin sevap kazanmaktan aciz midir?" diye sordu. Yanında oturanlardan biri, "Ya Rasulallah bir kimse günde bin sevabı nasıl kazanabilir?" diye sordu.

"Yüz defa sübhanallah derse o kimseye bin iyilik yani sevap yazılır veya bin günahı bağışlanır." (Müslim, Zikr, 37)

١٤٣٣- وعَنْ أبي ذرٍّ ﷺ : أنَّ رَسُولَ الله ﷺ قالَ: يُصْبِحُ علَى كلِّ سُلامَى مِنْ أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ: فَكُلُّ تَسْبِيحَةٍ صدَقَةٌ، وَكُلُّ تَحْمِيدَةٍ صَدَقَةٌ، وَكُلُّ تَهْلِيلَةٍ صَدَقَةٌ، وَكُلُّ تكبِيرَةٍ صَدَقَةٌ، وَأَمْرٌ بِالمَعْرُوفِ صَدَقَةٌ، وَنَهْيٌ عَنِ المُنكَر صَدَقَةٌ. ويُجْزِئ مِنْ ذلِكَ رَكْعَتَانِ يَرْكَعُهُمَا مِنَ الضُحى .

1433: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasul-u Ekrem (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Her birinizin her bir eklemi için günde bir sadaka vermesi gerekir. İşte bu sebeple her subhanallah demek bir sadakadır. Her Elhamdülillah demek bir sadakadır. Her la ilahe illallah demek de bir sadakadır. Her Allahu ekber demek de bir sadakadır. İyiliği tavsiye etmek sadaka, kötülüklerden sakındırmak da sadakadır. Müslümanın kuşluk vakti kılacağı iki rekat kuşluk namazı da bunların yerini tutar." (Müslim, Müsafirin, 84)

١٤٣٤- وَعَنْ أُمِّ المؤمنينَ جُوَيْرِيةَ بنتِ الحَارِثِ رَضِيَ الله عَنْها: أَنَّ النبي ﷺ خَرجَ مِنْ عِنْدِها بُكْرَةً حِينَ صَلَّى الصُّبْحَ وَهِيَ فِي مَسْجِدِها، ثُمَّ رجَعَ بَعْدَ أَنْ أَضْحَى وَهِيَ جَالِسَةٌ، فقَالَ: مَا زِلْتِ علَى الحَالِ الَّتي فَارَقْتُكِ عَلَيْهَا؟ قالَتْ: نَعَمْ: فَقَالَ النَبيُّ ﷺ : لَقَدْ قُلْتُ بَعْدَكِ أَرْبَعَ كَلِمَاتٍ ثَلاثَ مرَّاتٍ، لَوْ وُزِنَتْ بِمَا قُلْتِ مُنْذُ الْيَوْمِ لَوَزَنَتْهُنَّ: سُبْحَانَ الله وبحَمْدِهِ عَدَدَ خَلْقِهِ، وَرِضى نَفْسِهِ، وَزِنَةَ عَرْشِهِ، وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ.

وفي روايةٍ لهُ: سُبْحَانَ الله عَدَدَ خَلْقِهِ، سُبْحَانَ الله رِضَى نَفْسِهِ، سُبْحَانَ الله زِنَةَ عَرْشِهِ، سُبْحَانَ الله مِدَادَ كَلِمَاتِهِ.

وفي روايةِ الترمذي: أَلاَ أُعَلِّمُكِ كَلِمَاتٍ تَقُولينَهَا ؟ سُبْحَانَ الله عَدَدَ خَلْقِهِ، سُبْحَانَ الله عَدَدَ خَلْقِهِ، سُبْحَانَ الله عَدَدَ خَلْقِهِ، سُبْحَانَ الله رِضَا نَفْسِهِ، سُبْحَانَ الله رِضَا

نَفْسِهِ، سُبْحَانَ اللهِ رِضَا نَفْسِهِ، سُبْحَانَ اللهِ زِنَةَ عَرْشِهِ، سُبْحَانَ اللهِ مِدَادَ كَلِمَاتِهِ، كُلُّهُنَّ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ.

1434: Mü'minlerin anası Cüveyriyye binti'l-Haris (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) birgün sabah namazını kıldıktan sonra mescidde tesbih ile meşgul olmakta olan Cüveyriye'nin yanından çıkıp tekrar kuşluk vakti onun yanına dönmüştü. Cüveyriye'yi namaz kılmakta olduğu yerde aynen oturur görünce: "Yanından ayrılalıdan beri hep burada oturup zikir ve tesbihe mi devam ediyorsun?" diye sordu. O da, "Evet" cevabını verdi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Senin yanından ayrıldıktan sonra üç defa söylediğim şu dört cümle, senin sabahtan beri söylediğin zikirlerle tartılacak olsa sevap bakımından onlara denk gelir. = Sübhanallahi ve bihamdihi adede halkihi ve rıza nefsihi ve zinete arşıhi ve midade kelimatihi.= Yarattıkları sayısınca, kendisinin hoşnudluğu miktarınca, arşının ağırlığı kadar ve bitip tükenmeyen kelimeleri adedince Allah'ı kendisine yakışmayan sıfatlardan uzak tanır ve O'nu eksiksiz övgülerle överek hamdederim.” (Müslim, Zikir, 79)

Müslim'in diğer bir rivayeti şöyledir:

Sübhanellahi adede halkihî

Sübhanellahi rıza nefsihî

Sübhanellahi zinete arşihî

Sübhanellahi midade kelimatihî. (Müslim, Zikr, 79)

Yarattıklarının sayısınca Subhanallah

Kendi razı olacağı kadar subhanallah

Arşının ağırlığı kadar subhanallah

Bitip tükenmeyen sonsuz kelimeleri kadar subhanallah

der, Allah'ı tesbih ederim.

Tirmizi'nin rivayeti ise şöyledir:

Ey Cüveyriye sana okuyacağın bir zikri öğreteyim mi?

Sübhanellahi adede halkihi (üç sefer)

Sübhanellahi rıza nefsihi (üç sefer)

Sübhanellahi zinete arşihi (üç sefer)

Sübhanellahi midade kelimatihi (üç sefer) dersin.

Yarattıklarının sayısınca Subhanallah

Kendi razı olacağı kadar subhanallah

Arşının ağırlığı kadar subhanallah

Bitip tükenmeyen sonsuz kelimeleri kadar subhanallah(Tirmizi, Deavat, 104)

١٤٣٥- وعَنْ أبي مُوسَى الأشْعَرِيِّ، ﷺ ، عَنِ النَّبِيِّ، ﷺ ، قالَ: مَثَلُ الَّذِي يَذكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي لا يَذْكُرُهُ، مَثَلُ الحيِّ وَالمَيِّتِ. ورواه مسلم فقالَ: مَثَلُ البَيْتِ الَّذي يُذكَرُ الله فِيهِ، وَالبَيْتِ الَّذي لاَ يُذْكَرُ الله فِيهِ، مَثَلُ الحَيّ وَالمَيِّتِ.

1435: Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Rabbini zikredenle zikretmeyenin durumu, diriyle ölünün farkı gibidir." (Buhari, Deavat, 66)

Müslim'deki rivayet ise şöyledir: "İçerisinde Allah'ın anıldığı bir evle Allah'ın anılmadığı bir evin farkı diri ile ölünün farkı gibidir." (Müslim, Müsafirin, 211)

١٤٣٦- وعَنْ أبي هُرَيْرَةَ، ﷺ، أَنَّ رَسُولَ الله، ﷺ ، قالَ: يقُولُ الله تعَالى: أَنا عِنْدَ ظَنِّ عبدي بي، وأَنا معَهُ إذا ذَكَرَني، فَإنْ ذَكَرَني في نَفْسِهِ، ذَكَرْتُهُ في نَفْسِي، وَإنْ ذَكَرَني في مَلإٍ، ذَكرتُهُ في مَلإٍ خَيْرٍ مِنْهُمْ .

1436: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir kudsi hadiste şöyle buyurmuşlardır:

"Allah-u Teala şöyle buyuruyor: Ben kulumun beni düşündüğü gibiyim. Beni hatırlayıp zikrettiğinde onunla beraberim. O beni kendi başına hatırlar ve anarsa ben de onu aynı şekilde anarım. Şayet beni bir topluluk içinde hatırlar ve anarsa ben de onu daha hayırlı bir topluluk içinde anarım." (Buhari, Tevhid, 15)

١٤٣٧- وعَنْهُ قال: قَالَ رَسُولُ الله، ﷺ : سَبَقَ المُفَرِّدُونَ قالوا: وَمَا المُفَرِّدُونَ يا رَسُولَ اللهِ ؟ قالَ: الذَاكِرُونَ اللَّهَ كَثِيراً والذَّاكِرَاتُ .

1437: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Müferridler öne geçtiler" buyurdu. Bunun üzerine sahabiler, "Müferridler nasıl adamlardır?" diye sordular. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de, "Allah'ı çok anan erkekler ve kadınlardır" buyurdu. (Müslim, Zikir, 4)

١٤٣٨- وعَنْ جابِرٍ ﷺ قالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يقولُ. أَفْضَلُ الذِّكْرِ: لا إلهَ إلاَ الله .

1438: Cabir (Allah Ondan razı olsun), Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim dedi: "Zikrin en faziletlisi la ilahe illallahtır." (Tirmizi, Deavat, 9)

١٤٣٩- وعنْ عبدِ الله بن بُسْرٍ، ﷺ ، أَنَّ رَجُلاً قالَ: يا رَسُولَ الله، إنَ شَرَائِعَ الإسْلامِ قَدْ كَثُرَتْ علَيَّ، فَأَخبِرْني بِشَيءٍ أَتَشَبَّثُ بهِ قال: لا يَزالُ لِسَانُكَ رَطْباً مِنْ ذِكْرِ الله.

1439: Abdullah ibni Büsr (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Bir adam Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a hitaben, "Ya Rasulallah, İslami hükümler çoğaldı, bana sıkıca sarılacağım birşey söyle" dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de, "Dilin hep Allah'ı zikretsin" buyurdu. (Tirmizi, Deavat, 4)

١٤٤٠- وعَنْ جابِرٍ ﷺ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قالَ: مَنْ قالَ: سُبْحَانَ الله وَبِحَمْدِهِ، غُرِسَت لهُ نَخْلَة فِي الجنَّةِ .

1440: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse bir sefer sübhanellahi ve bihamdihi = Ben Allah'ı kendisine yakışmayan sıfatlardan uzak tanır ve onu eksiksiz övgüleriyle överek hamdederim derse, cennette onun için bir hurma ağacı dikilir." (Tirmizi, Deavat, 60)

١٤٤١- وَعَنِ ابنِ مَسْعُودٍ، ﷺ، قالَ: قالَ رسُولُ الله: لَقِيتُ إبراهيمَ ﷺ لَيْلَةَ أُسرِيَ بِي، فقالَ: يا محمّدُ أَقْرِئ أُمَّتَكَ مِنِّي السَّلامَ، وَأَخْبِرْهُمْ أنَ الجنَّةَ طَيِّبَةُ التُّرْبَةِ، عَذْبَةُ الماءِ، وأَنَّها قِيعَانٌ، وَأَنَّ غِراسَها: سُبْحانَ الله، والحمدُ للهِ، ولا إله إلاَّ الله، واللهُ أَكْبَرُ .

1441: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İsra gecesinde İbrahim (a.s.)'la karşılaştım. Bana şöyle söyledi: "Ya Muhammed, ümmetine benden selam söyle ve onlara şöyle haber ver: Cennetin toprağı çok güzeldir, suyu tatlıdır, arazisi geniş ve dümdüzdür. Oranın fidan ve ağaçları ise Sübhanellahi velhamdülillahi vela ilahe illallahu vallahu ekberdir = Ben Allah'ı kendisine yakışmayan sıfatlardan uzak tanır, her türlü eksiksiz övgülerin ona ait olduğunu bilir ve ona hamdeder, ondan başka ibadete layık gerçek ilahın olmadığını, ancak O'nun olduğunu bilir ve en büyük O'dur derim." (Tirmizi, Deavât 61)

١٤٤٢- وعنْ أبي الدَرْدَاءِ، ﷺ قالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : أَلا أُنبئُكُم بِخَيْرِ أَعْمَالِكُم، وَأَزْكَاهَا عِنْدَ مَلِيكِكُم، وَأَرْفَعِهَا فِي دَرَجَاتِكُم، وَخَيْرٍ لَكُمْ مِنْ إنْفَاقِ الذَّهَبِ والفِضَّةِ، وَخَيْرٍ لَكُمْ مِنْ أَنْ تَلْقَوْا عَدُوَّكُم، فَتَضرِبُوا أَعْنَاقَهُم، وَيضْرِبُوا أعْنَاقَكُم ؟ قالوا: بَلَى، قالَ: ذِكْرُ اللهِ تَعَالى .

1442: Ebu'd-Derda (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Size amellerin en hayırlısı Allah katında sevap yönünden en çok ve en temiz olan derecelerinizi en fazla yükseltecek, sizin için altın ve gümüş infak etmekten daha kazançlı, düşmanla karşılaşıp sizin onların boynuna vurmanızdan onların da sizi şehid etmelerinden daha çok sevap getirecek bir işin ne olduğunu haber vereyim mi?" diye sordu. Ashab da, "Evet, söyle" dediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) da, "Allah'ı her zaman ve her mekanda hatırlar şekilde bir hayat yaşamaktır" buyurdular. (Tirmizi, Deavat, 6)

١٤٤٣- وعن سَعْدِ بنِ أبي وَقَّاصٍ ﷺ ، أَنَّهُ دَخَلَ مَعَ رَسُولِ اللهِ ﷺ عَلى امْرَأَةٍ وَبَيْنَ يَدَيْهَا نَوًى - أَوْ حَصَى - تُسَبِّحُ بِهِ فقالَ: أُخْبِرُكَ بمَا هُوَ أَيْسرُ عَلَيْكِ مِنْ هَذا - أَوْ أَفْضَلُ - فقالَ: سُبْحَانَ اللهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ فِي السَّمَاءِ، وَسُبْحَانَ اللهِ عَدَدَ ما خَلَقَ فِي الأَرْضِ، وَسُبْحَانَ اللهِ عَدَدَ مَا بَيْنَ ذلِكَ، وَسُبْحَانَ اللهِ عَدَدَ ما هُوَ خَالِقٌ، واللهُ أَكْبَر مِثْلَ ذلِكَ، وَالحَمْدُ للهِ مِثْلَ ذلِكَ، وَلا إله إلا الله مِثْلَ ذلِكَ، وَلاَ حَوْلَ وَلا قوَّةَ إلاَّ باللهِ مِثْلَ ذلِكَ .

1443: Sa'd ibni Ebu Vakkas (Allah Ondan razı olsun)'ın aktardığına göre kendisi bir gün Rasûlullah'la beraber önündeki hurma çekirdekleri veya çakıl taşlarıyla tesbih çeken bir kadının yanına girdiler. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) kadına, "Bundan daha kolayını veya daha faziletlisini sana haber vereyim mi?" diye sorduktan sonra şöyle buyurdu: "Subhanellahi adede ma haleka fi's-semai ve subhanellahi adede ma haleka filardi ve subhanellahi adede ma beyne zalike ve subhanellahi adede ma hüve halik = Allah'ı gökyüzündeki yarattıkları sayısınca kendisine yakışmayan sıfatlardan uzak tanırım. Yine ben Allah'ı yeryüzündeki yarattıkları sayısınca kendisine yakışmayan sıfatlardan uzak tanırım. Ve yine ben Allah'ı yerle gök arasındaki yarattıkları sayısınca kendisine yakışmayan sıfatlardan uzak sayarım. Ve yine ben Allah'ı bundan sonra yaratacakları şeyler sayısınca kendisine yakışmayan sıfatlardan uzak kabul ederim de, ayrıca Allahu ekber, Elhamdulillah, la ilahe illallah ve la havle vela kuvvete illa billah zikirlerini de yukardaki ilaveleri yaparak söylersin." (Tirmizi, Deavat, 113)

١٤٤٤- وعَنْ أبي مُوسى ﷺ قالَ: قالَ لي رَسُولُ اللهِ ﷺ : ألا أَدُلُكَ عَلى كَنْزٍ مِنْ كُنُوزِ الجَنَّةِ؟ فقلت: بَلى يا رسولَ اللهِ قالَ: لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إلاَّ باللهِ .

1444: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana hitaben: "Cennet hazinelerinden bir hazineyi sana kılavuzluk edeyim mi?" buyurdu. Ben de, "Evet ya Rasûlallah" dedim. Şöyle buyurdular:

"La havle vela kuvvete illa billah = Her türlü güç ve kuvvet sadece Allah'ın yardımı iledir ve hepsi Allah'a aittir." (Buhari, Megazi, 38; Müslim, Zikir, 44)

BÖLÜM: 245

ALLAH'I HER ZAMAN VE HER YERDE DAİMA HATIRDAN ÇIKARMAMAK

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَاخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِّأُوْلِي الألْبَابِ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىَ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذا بَاطِلاً سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴾

"Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbirini izlemesinde derin kavrayış ve akılıselim sahipleri için elbette alınacak dersler vardır. Onlar ki ayakta, oturarak ve yanları üzerinde(uyurken) iken hep Allah'ı hatırlayıp anarlar, göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde inceden inceye çok derin düşünürler. Sonra derler ki; Rabbimiz! Sen yerleri ve gökleri boşuna yaratmadın. Seni tük yakışıksız ve noksan sıfatlardan uzak tutarız. Bizi cehennem azabından koru." (3 Al-i İmran, 190-191)

١٤٤٥- وعَنْ عائشَةَ رضيَ الله عَنْهَا قالَتْ: كانَ رَسُولُ الله ﷺ يَذْكُرُ الله تَعالى عَلى كُلِّ أَحيَانِهِ.

1445: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) her durumda yani abdestli abdestsiz, Allah'ı hiç hatırından çıkarmazdı. (Müslim, Hayz, 117)

١٤٤٦- وعنِ ابنِ عبّاسٍ رضيَ الله عَنْهما عنِ النَّبيِّ، ﷺ قالَ: لَو أَنَّ أَحَدَكُمْ إذا أرادَ أَنْ يَأْتِيَ أَهْلَهُ قالَ: بِسْمِ الله، اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيطَانَ، وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ ما رَزَقْتَنَا، فَقُضِيَ بَيْنَهُما وَلَدٌ فِي ذلك، لم يَضُرَّهُ شَيطانٌ .

1446: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Efendimiz, "Biriniz eşine cinsi temas için yaklaştığında Bismillah Allahumme Cennibne'ş-şeytane ve cennibi'ş-şeytane ma razaktena = Allahım şeytanı bizden uzaklaştır, bize vereceğin çocuktan da uzaklaştır derse ve bu beraberlikten çocukları olursa, şeytan ona asla zarar veremez" buyurdular. (Buhari, Vudu, 8; Bed'ul-Halk, 11)

BÖLÜM: 246

YATARKEN VE UYANIRKEN OKUNACAK DUA

١٤٤٧- عن حُذَيْفَةَ، وأبي ذرٍ رضيَ الله عَنْهُمَا قالا: كانَ رسولُ الله، ﷺ ، إذا أَوَى إلى فِرَاشِهِ قال: باسْمِكَ اللَّهُمَّ أَمُوتُ وأَحْيَا وإذا اسْتَيْقَظ قالَ: الحَمْدُ للهِ الَّذِي أَحْيَانَا بعدَ مَا أَمَاتنا وَإِلَيْهِ النُشورُ .

1447: Huzeyfe ve Ebu Zer (Allah Onlardan razı olsun)'ın şöyle dedikleri bize aktarılmıştır: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın yatağına yattığı zaman

“Bismikellahumme ahya ve emut = Allahım senin ismini anarak ölür ve dirilirim. Yani uyur ve uyanırım,” derdi. Uykudan uyanınca da, "Elhamdülillahillezi ahyana ba'de ma ematena ve ileyhi'n-nüşur = Bizi ölümümüzden sonra dirilten yani uykumuzdan sonra uyandıran Allah'a hamdolsun. Kıyamette de onun huzurunda toplanacağız derdi. "

BÖLÜM: 247

ALLAH ANILAN TOPLANTILARIN FAZİLETİ

قال الله تعالى : ﴿ وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَن ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا ﴾

"Ve Rabbinin hoşnutluğunu umarak, sabah akşam O'na yalvarıp yakaranlarla birlikte, sen de sabret. Dünya hayatının cazibesine kapılarak gözlerini onlardan ayırma, iyi ve güzel olan ne varsa, hepsini terkedip bencil arzuları peşine düştüğü için, kalbini bizi hatırlamaya karşı duyarsız kıldığımız kimseye ve işi gücü aşırılık oln limseye de uyup boyun eğme." (18 Kehf, 28)

١٤٤٨- وعنْ أَبي هُرَيْرَةَ ﷺ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : إنَّ للّهِ تَعَالى مَلائِكَة يَطُوفُونَ في الطُرُقِ يَلْتَمِسُونَ أَهْلَ الذِّكْرِ، فإذا وَجَدُوا قَوْماً يَذكُرُونَ الله عَزَّ وجَلَّ، تَنَادَوْا: هَلُمُّوا إلى حَاجَتِكُمْ، فَيَحُفُّونَهُمْ بِأَجْنِحَتِهِم إلى السَّمَاءِ الدُّنْيَا، فَيَسأَلهُم ربُّهُم - وَهُوَ أعْلَمَ - : ما يقولُ عِبَادي ؟ قال: يقولون: يُسَبِّحُونَكَ، وَيُكَبِّرُونَكَ، وَيَحْمِدُونَكَ، وَيَمُجِّدُونَكَ، فيقولُ: هل رَأَوْني ؟ فيقولون: لا، وَاللهِ ما رَأَوْكَ، فَيَقُولُ: كيفَ لو رَأَوْني ؟ ! قالَ: يَقُولُونَ: لو رَأَوْكَ كانُوا أَشَدَّ لكَ عِبَادَةً، وَأَشَدَ لكَ تَمْجِيداً، وَأَكْثَرَ لكَ تَسْبِيحاً . فَيَقُولُ: فماذا يَسأَلُونَ ؟ قَالَ: يَقُولُونَ: يَسْأَلُونَكَ الجَنَّةَ. قالَ: يقولُ: وَهَل رَأَوْهَا ؟ قَالَ: يقولُونَ: لا ،وَاللهِ يَا رَبِّ مَا رَأَوْهَا . قَالَ: يَقُولُ: فَكَيْفَ لو رَأَوْهَا ؟ ! قالَ: يَقُولُونَ: لو أنَّهُمْ رَأَوْهَا كَانُوا أَشَدَ عَلَيْهَا حِرْصاً، وَأَشَدَّ لهَا طَلَباً، وَأَعْظَمَ فِيها رَغْبَةً. قَالَ: فَمِمَّ يَتَعَوَّذُونَ ؟ قَالَ: يَتَعَوَّذُونَ مِنَ النَّارِ؟ قالَ: فَيقُولُ: وَهَلْ رَأَوْهَا ؟ قالَ: يقولونَ: لا وَاللهِ مَا رَأَوْهَا . فَيَقُولُ: كَيْفَ لو رَأَوْهَا ؟ ! قالَ: يَقولُونَ: لوْ رَأَوهَا كانُوا أَشَدَّ منها فِرَاراً، وَأَشَدَّ لها مَخَافَةً. قَالَ: فيقُولُ: فَأُشْهِدُكُمْ أَنّي قَد غَفَرْتُ لهم، قَالَ: يَقُولُ مَلَكٌ مِنَ المَلائِكَةِ: فِيهِم فُلانٌ لَيْسَ مِنهم، إنَّمَا جَاءَ لِحَاجَةٍ، قالَ: هُمُ الجُلَسَاءُ لا يَشْقَى بِهِمْ جَلِيسُهُم .

وفي روايةٍ لمسلمٍ عَنْ أبي هُريرةَ ﵁ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قالَ: إنَّ للهِ مَلائِكَةً سَيَّارَةً فُضُلاً يَتَتَبَّعُونَ مَجَالِسَ الذِّكْرِ، فَإِذَا وَجَدُوا مَجلِساً فيهِ ذِكْرٌ، قَعَدُوا مَعَهُم، وَحَفَّ بَعْضُهُمْ بَعْضاً بِأَجْنِحَتِهِمْ حَتَّى يَمْلَؤُوا ما بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ السَّمَاءِ الدُّنْيَا، فَإِذَا تَفَرَّقُوا عَرَجُوا وَصَعِدُوا إلى السَّمَاءِ، فيَسْأَلُهُمُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ - وَهُوَ أَعْلَمُ - : مِنْ أَيْنَ جِئْتُمْ ؟ فَيَقُولُونَ: جِئْنَا مِنْ عِنْدَ عَبادٍ لَكَ فِي الأَرْضِ: يُسَبِّحُونَكَ، وَيُكَبِّرُونَكَ، وَيُهَلِّلُونَكَ، وَيَحْمَدُونَكَ، وَيَسْأَلُونَكَ. قالَ: وَمَاذَا يَسْأَلُوني ؟ قَالُوا: يَسْأَلُونَكَ جَنَّتَكَ. قالَ: وَهَلْ رَأَوْا جَنَّتي ؟ قالُوا: لا، أَيْ رَبِّ، قالَ: فَكَيْفَ لَوْ رَأَوْا جَنَّتي ؟ ! قالُوا: وَيَسْتَجِيرُونَكَ. قال: وَمِمَّ يَسْتَجِيرُوني ؟ قالوا: مِنْ نَارِكَ يَا رَبِّ. قالَ: وَهَلْ رَأَوْا نَارِي ؟ قالوا: لا، قال: فَكَيْفَ لَوْ رَأَوْا نَارِي ؟ ! قالُوا: وَيَسْتَغْفِرُونَكَ، فَيقول: قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ، وَأَعْطَيْتُهُمْ ما سَأَلُوا، وَأَجَرْتُهُمْ مِمَّا اسْتَجَارُوا. قَالَ: فَيَقُولُونَ:ربِّ فيهِمْ فُلانٌ، عَبْدٌ خَطَّاءٌ، إنَّمَا مَرَّ، فَجَلَسَ مَعَهُمْ، فيقولُ: ولهُ غَفَرْتُ، هُمُ القَوْمُ لا يَشْقَى بِهِمْ جَلِيسُهُمْ.

1448: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah'ın yollarda, çarşı ve pazarlarda dolaşarak Allah'ı hatırlayıp zikredenleri tesbit eden melekleri vardır. Bunlar Allah'ı zikreden bir topluluğu bulunca birbirlerine, "Geliniz, aradığınız burada" diye seslenirler ve bu zikreden kimseleri dünya semasına kadar kanatlarıyla kuşatırlar. Allah onların hallerini meleklerden daha iyi bildiği halde meleklerine:

"- Kullarım ne söylüyor?" diye sorar. Melekler de:

"- Subhanallah diyerek sana yakışmayan sıfatlardan seni uzak tanıyorlar. Allahu ekber diyerek en büyük senin olduğunu söylüyorlar. Elhamdülillah diyerek eksiksiz övgülerin sana ait olduğunu söylüyorlar ve seni her yönüyle övüp seni yüceltiyorlar, derler.Allah der ki:

"- Bu kullarım beni gördüler mi ki böylece beni anıyorlar?"

"- Hayır, vallahi seni görmediler."

"- Beni görselerdi ne yaparlardı?"

"- Eğer onlar seni görseler sana daha çok ibadet ederler, şanını daha çok övüp yüceltirler ve sana yakışmayan sıfatlardan seni daha fazla uzak tanır ve bilirlerdi."

"- Kullarım benden ne istiyorlar?"

"- Cennet istiyorlar."

"- Cenneti görmüşler mi?"

"- Hayır, vallahi cenneti görmemişler."

"- Ya cenneti görseler ne yaparlar?"

"- Eğer cenneti görselerdi onu büyük bir istekle isterler ve elde etmek için daha fazla gayret ederlerdi."

"- Peki bu kullarım neden korunmayı istiyorlar?"

"- Cehennemden sığınıyorlar."

"- Peki, cehennemi gördüler mi?"

"- Hayır, vallahi görmediler."

"- Ya görselerdi ne yaparlardı?"

"- Eğer cehennemi görselerdi ondan daha fazla kaçarlar ve daha çok korkarlardı." Bunun üzerine Allah meleklerine, "Sizi şahit tutarak söylüyorum ki ben bu kullarımı bağışladım" buyurur. Meleklerden biri der ki: "Ya Rabbi, onlar arasında bulunan falan kişi onlardan sayılmaz, o başka bir işi için gelip oraya oturmuştu." Bunun üzerine Allah da buyurur: "Orada oturanlar öyle iyi kimselerdir ki, onların arasında bulunan kötü kimselerden olmaz." (Buhari, Deavat, 66)

Müslim'in bir rivayeti şöyledir:

Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayete göre Rasul-ü Ekrem (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah'ın diğer meleklerinden ayrı olarak sadece Allah'ın adının anıldığı ve Allah'ın isteğine göre hareket edilen toplantılarını tespit etmek üzere seyyar dolaşan melekleri vardır, bir zikir toplantısı buldukları zaman onların aralarına otururlar ve cemaatın arasındaki boş yerleri dünya semasına kadar olan yerleri kanatlarıyla doldururlar. O insanlar oradan dağıldıklarında o melekler de semaya çıkarlar. Allah daha iyi bildiği halde meleklere sorar:

"- Nereden geldiniz?" Melekler de,

"- Yeryüzündeki bazı kullarının yanından geldik. Onlar,

"Sübhanallah" diyerek seni sana yakışmayan şeylerden uzak tanımaya çalışıyorlar. "Allahu ekber" diyerek büyüklüğün sadece sana has olduğunu söylüyorlar. "La ilahe illallah" diyerek senden başka ilah olmadığını kabul ediyorlar. "Elhamdülillah" diyerek seni eksiksiz övgülerle övüp sana hamdediyorlar ve senden istiyorlar" derler.

Allah: "Benden ne istiyorlar?" der.

Melekler: "Cenneti istiyorlar."

Allah: "Cennetimi gördüler mi?"

Melekler: "Hayır ya Rabbi, görmediler."

Allah: "Ya cenneti görselerdi ne yaparlardı?"

Melekler: "Senden kurtuluş ve güvence isterlerdi."

Allah: "Benden neden dolayı kurtuluş ve güvence isterlerdi?"

Melekler: "Cehennem ateşinden ya Rabbi."

Allah: "Benim ateşimi cehennemimi görmüşler mi?"

Melekler: "Hayır görmediler."

Allah: "Ya görseler ne yaparlardı?"

Melekler: "Senden bağışlanmalarını isterlerdi."

Bunun üzerine Allah şöyle buyurur:

"Ben onları affettim, onların her istediklerini verdim ve onları korktukları cehennemden de emniyette kıldım. Bunun üzerine melekler, "Ya Rabbi, bu grubun içerisindeki falan kul çok günahkardır, oradan geçerken başka bir maksatla oraya oturuvermiştir" derler. O zaman Allah (C.C.) şöyle buyurur: "Onu da bağışladım. Onlar öyle bir topluluktur ki, onların arasında bulunanlar kötü olmaz" (Müslim, Zikir, 25)

١٤٤٩- وعنهُ، وعَنْ أَبي سعِيدٍ رضي الله عنهما، قالا: قالَ رَسُولُ الله ﷺ لا يَقْعُدُ قَوْمٌ يَذْكُرُونَ الله عَزَّ وَجَلَّ إلاَّ حَفَّتْهُمُ المَلائِكَةُ، وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ، وَنَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ، وَذَكَرَهُمُ الله فِيمَنْ عِنْدَهُ .

1449: Yine Ebu Hureyre ve Ebu Said el-Hudri (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Bir topluluk Allah'ı zikretmek üzere bir araya gelseler, melekler onların etrafını kuşatır. Allah'ın rahmeti onları kaplar, onların üzerine huzur ve sükunet iner. Rahat ve huzura kavuşurlar. Allah da onları yanında bulunan meleklere över." (Müslim, Zikr, 39)

١٤٥٠- وعن أبي واقِدٍ الحارِثِ بْنِ عَوْفٍ ﵁ : أَنَّ رَسُولَ الله، ﷺ ، بَيْنَمَا هُوَ جَالِسٌ فِي المَسْجِدِ، وَالنَّاسُ مَعَهُ، إذ أَقْبَلَ ثَلاَثَةُ نَفَرٍ، فَأَقْبَلَ اثْنَانِ إلى رَسُولِ الله، ﷺ ، وَذَهَبَ وَاحِدٌ، فَوَقَفَا عَلى رسولِ الله ﷺ . فَأَمَّا أَحَدُهُما فَرأى فُرجَةً فِي الحَلْقَةِ، فَجَلَسَ فيها. وأمَّا الآخرُ، فَجَلَسَ خَلْفَهُم، وَأمَّا الثالثُ فَأَدبَرَ ذَاهِباً. فَلَمَّا فَرَغَ رَسُولُ الله، ﷺ ، قال أَلاَ أُخْبِرُكم عَنِ النَّفَرِ الثَّلاثَةِ ؟ أَمَّا أَحَدُهم، فَأَوَى إلى الله، فَآوَاهُ الله إِلَيْهِ، وَأمَّا الآخَرُ فَاسْتَحْيَا فَاسْتَحْيَا الله مِنْهُ، وَأمَّا الآخر، فَأَعْرَضَ، فَأَعْرَضَ الله عَنْهُ .

1450: Ebu Vakıd Haris ibni Avf (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir:

Bir gün Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) mescidde ashabı ile beraber otururken karşıdan üç kişi çıkageldi. İkisi Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a doğru yöneldi, diğeri de bırakıp gitti. Bunlardan biri cemaatın arasında bir boşluk görüp oraya oturdu. Öteki ise cemaatın arkasına gidip oturdu. Üçüncüsü de bırakıp gitmişti. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) konuşmasını bitirince, bunlar hakkında şöyle buyurdu: "Size şu üç kişinin durumunu haber vereyim mi? Onlardan biri Allah'a sığındı, Allah da onu barındırdı ve hayra ulaştırdı. Diğeri sıkıntı vermekten, insanları rahatsız etmekten utandı. Allah da onu edebinden dolayı mükafatlandırdı. Öteki ise Allah Rasulü'nün meclisinden yüz çevirdi, Allah da ondan yüzçevirdi." (Buhari, İlm, 8)

١٤٥١- وعن أبي سعيدٍ الخُدْرِيِّ ﵁ قالَ: خرجَ مُعاوِيَةُ، ﵁ ، عَلَى حَلْقَةٍ فِي المَسْجِدِ، فقال: ما أجْلَسَكُمْ ؟ قالُوا: جَلَسْنَا نَذْكُرُ الله. قَالَ: آلله ما أَجْلَسَكُمْ إلاَّ ذَاكَ ؟

قـالوا: مـا أجْلَـسَنَا إلاَّ ذَاكَ، قـال: أمَـا إنِّـي لم أسْـتَحْلِفْكُمْ تُهْمَـةً لَكُـم، ومَـا كـانَ أحَـدٌ بِمَنْزِلَتي مِنْ رَسُولِ الله ﷺ أقلَّ عَنْهُ حَدِيثاً مِنِّي: إنَّ رَسُولَ الله ﷺ خَـرَجَ عَلَـى حَلْقَـةٍ مِـن أصحابِهِ فقال: ما أجْلَسَكُمْ ؟ قالوا: جَلَسْنَا نَذْكُرُ الله، وَنَحْمَدُهُ عَلَى ما هَدَانَا لِلإسْلام، وَمَنَّ بِهِ عَلَيْنا. قَالَ: آلله، مـا أجْلَسَكُمْ إلاَّ ذَاكَ؟ قـالوا: والله مـا أجْلَسَنَا إلاَّ ذَاكَ. قـالَ: أمَـا إنِّي لَم أسْتَحْلِفْكُمْ تُهْمَةَ لَكُمْ، ولكنَّهُ أتَانِي جِبْرِيلُ فَأخْبَرَني أنَّ الله يُبَاهِي بِكُمُ المَلائِكَةَ .

1451: Ebu Said el-Hudri (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Muaviye (Allah Ondan razı olsun) bir gün mescidde halka halinde oturan bir topluluğun yanına geldi ve "Burada niçin toplandınız?" diye sordu.

"- Allah'ı zikretmek için toplandık" diye cevap verdiler. O:

"- Gerçekten Allah'ı zikir için mi toplandınız?" der. Onlar da:

"- Evet. Sadece bu maksatla toplandık" dediler. Bunun üzerine Muaviye, "Ben size inanmadığım için yemin teklif etmiş değilim. Fakat Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a benim kadar yakın olup da benden daha az hadis rivayet eden yoktur. Bir gün Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Efendimiz ashabından halka kurmuş bir gruba teşrif edip onlara "Burada niçin oturuyorsunuz?" diye sordu.

"- Bizi İslam dinine ulaştırıp lütufta bulunması sebebiyle Allah'ı zikretmek ve ona hamdetmek için oturuyoruz" diye cevap verdiler.

"- Gerçekten siz burada Allah'ı zikir ve ona hamdetmek için mi oturdunuz?" diye sordu. Onlar da:

"- Evet. Sırf Allah için oturduk" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"- Ben size inanmadığım için yemin vermiş değilim. Fakat bana Cebrail gelerek, Allah'ın meleklere sizinle övündüğünü haber verdi de onun için öyle pekiştirerek sordum" buyurdu. (Müslim, Zikir, 40)

BÖLÜM: 248

SABAH AKŞAM ALLAH'I HATIRLAMAK

قال الله تعالى : ﴿ وَاذْكُر رَّبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعاً وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالآصَالِ وَلاَ تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ ﴾

"Alçak gönüllülükle, korku ve duyarlılık içinde, sesini yükseltmeden sabah akşam Rabbini an ve sakın umursamaz kimselerden olma." (7 A'raf, 205)

قال الله تعالى : ﴿ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ ﴾

"Güneşin doğmasından ve batmasından önce, Rabbinin sınırsız kudret ve yüceliğini, tüm eksiksiz övgüleriyle an." (20 Taha, 130)

قال الله تعالى : ﴿ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ﴾

"Ve Rabbini tüm eksiksiz övgülerle sabah akşam yücelt." (40 Mü'min, 55)

قال الله تعالى : ﴿ فِي بُيُوتٍ أَذِنَ اللَّهُ أَن تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاء الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴾

"(Bu ışık, bu nur o) evlerdedir ki, Allah oralarda adının yüceltilmesine ve anılmasına izin vermiştir. O evlerde, sabah akşam Allah'ın yüceliğini ve kudretini dile getiren öyle kimseler vardır ki, bunları ne ticaret, ne de kazanma hırsı, Allah'ı anmaktan ve namaza devamlı ve duyarlı olmaktan ve zekat vermekten alıkoyabilir. Onlar, kalplerin ve gözlerin allak bullak olduğu bir günden korkarlar." (24 Nur, 36-37)

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ﴾

"...Doğrusu biz sabah ve akşam onunla(Davut A.S.) beraber yüce Allahı tüm yakışıksız ve noksan sıfatlardan uzak tutan dağları onun(Davut A.S.) emri altına vermiştik." (38 Sa'd, 18)

١٤٥٢- وعنْ أبي هريرَةَ ﷺ قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : مَنْ قالَ حِينَ يُصْبِحُ وحِينَ يُمسي: سُبْحَانَ الله وَبِحَمْدِهِ مِائَةَ مَرَّةٍ، لَم يَأْتِ أَحَدٌ يَوْمَ القِيَامَةِ بِأفضَلَ مِمَّا جَاءَ بِه، إلاَّ أحَدٌ قالَ مِثلَ ما قَالَ أوْ زَادَ .

1452: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

"Kim sabah akşam yüz defa sübhanellahi ve bihamdihi = Allah'ı kendisine yakışmayan sıfatlardan uzak tanır ve eksiksiz övgülerin ona aid olduğunu bilerek ona hamdederim." derse onun söylediklerinin bir mislini veya daha fazlasını söyleyen kimse dışında, hiçbir kimse kıyamet gününde onun söylediğinden daha değerlisi ile gelemez." (Müslim, Zikir, 26)

١٤٥٣- وعنهُ قالَ: جاءَ رجُلٌ إلى النَّبِيِّ ﷺ ، فَقَالَ: يا رَسُولَ الله، مَا لَقِيتُ مِنْ عَقْرَبٍ لَدَغَتْني البَارِحَةَ! قال: أمَا لَو قُلتَ حِينَ أمْسَيتَ: أعُوذُ بِكَلِمَاتِ الله التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ لم تَضُرَّكَ .

1453: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) anlatıyor: Bir adam Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a gelerek, "Ya Rasûlallah, dün gece beni sokan bir akrep yüzünden neler çektim" dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Eğer akşamleyin Euzu bi kelimatillahittammeti min şerri ma halak = Yaratılmışların

şerrinden Allah'ın mükemmel kelimelerine sığınırım deseydin, o sana zarar vermezdi." Buyurdular. (Müslim, Zikir, 55)

١٤٥٤- وعَنْهُ عنِ النبيِّ، ﷺ ، أنَّهُ كان يقولُ إذَا أصبَحَ: اللَّهُمَّ بِكَ أصْبَحْنَا، وَبِكَ أمْسَيْنَا، وبِكَ نَحْيَا، وبِكَ نَمُوتُ، وَإلَيْكَ النُّشُور . وَإذا أَمْسى قالَ: اللَّهُمَّ بِكَ أَمْسَيْنا، وبِكَ نحيا، وَبِكَ نموتُ، وإليكَ الْمَصِير .

1454: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sabahleyin şöyle dua ederdi:

"Allahumme bike asbahna ve bike emseyna ve bike nahya ve bike nemut ve ileyke'n-nüşur = Allahım senin yardımınla sabaha eriştik ve lütfunla akşama ulaştık, sen isteyince hayat bulur, yine sen isteyince ölürüz, yeniden diriltip huzuruna toplayacak olan da sensin.

Akşamleyin de şöyle dua ederdi:

Allahumme bike emseyna ve bike nahya ve bike nemut ve ileyke'l-masir = Allahım senin sayende akşama ulaştık. Sen istersen hayat bulur, yine sen istersen ölürüz, huzuruna varılacak olan da sensin." (Ebu Davud, Edeb, 101)

١٤٥٥- وعنْهُ أنَّ أبا بَكْرٍ الصِّدِّيقَ، ﷺ ، قال: يا رَسُولَ الله مُرني بِكَلِمَاتٍ أقُولُهُنَّ إذَا أصْبَحْتُ وَإذَا أمْسَيتُ، قال: قُلْ: اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ، عَالِمَ الغَيْبِ وَالشَهَادَةِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ، أشهَدُ أن لاَ إله إلاَّ أنتَ، أعوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفسي، وَشَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِهِ، قال: قُلْهَا إذا أصبَحْتَ، وَإذا أَمْسَيْتَ، وإذا أخذْتَ مَضْجَعَكَ .

1455: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den anlatıldığına göre Ebu Bekir es-Sıddık (Allah Ondan razı olsun) Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'e, "Ya Rasulallah, sabah akşam okuyacağım mübarek kelimeleri öğretseniz de okusam" dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Allahumme fatırassemavati ve'l-ardı alimel gaybi ve'ş-şehadeti rabbe külli şey'in ve melikehu. Eşhedü en la ilahe illa ente euzu bike min şerri nefsî ve şerriş-şeytani ve şirkihi = Gökleri ve yeryüzünü yaratan görünen ve görünmeyen şeyleri bilen Allahım. Herşeyin Rabbi ve idarecisi sensin. Senden başka ibadete layık kimse olmadığını kesinlikle söylerim. Nefsimin şerrinden şeytanın şerrinden ve şeytanın Allah'a şirk koşmaya çağırmasından da sana sığınırım." diye dua et ve bu duayı sabah akşam ve yatağa girdiğinde söyle" buyurdu. (Ebu Davud, Edeb, 101)

١٤٥٦- وعَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ ﷺقالَ: كانَ نبيُّ الله، ﷺ إذَا أَمْسَى قال: أمْسَيْنَا وأمْسى المُلكُ للهِ، والحَمْدُ للهِ، لاَ إله إلاَّ الله وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ. قالَ الرَّاوي: أُرَاهُ قال فيهنَ: لَهُ المُلْكُ وَلَهُ الحَمْدُ وَهُوَ على كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، رَبِّ أَسأَلُكَ خَيْرَ مَا في هَذِهِ اللَّيْلَةِ، وَخَيْرَ مَا بَعْدَهَا، وَأعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِ مَا في هذِهِ اللَّيْلَةِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهَا، رَبِّ أعُوذُ

بِكَ مِنَ الكَسَلِ، وَسُوءِ الكِبَرِ، رَبِّ أعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ، وَعَذَابٍ فِي القَبْرِ وَإِذَا أَصْبَحَ قَالَ ذلِكَ أَيْضاً: أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ المُلْكُ للهِ .

1456: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) akşamleyin şöyle dua ederdi: Emseyna ve emse'l-mülkü lillah, velhamdü lillah, lâ ilâhe illallahu vahdehu la şerike lehu lehul mülkü ve lehül hamdü ve hüve alâ külli şeyin kadir. Rabbi es'elüke hayra ma fi hazihilleyleti ve hayra ma ba'deha, ve eûzu bike min şerri ma fî hazihilleyleti ve şerri ma ba'deha. Rabbi euzu bike minel keseli ve suilkiberi euzu bike min azabinnar ve azabil kabr = Biz ve tüm evren geceye girdik. Eksiksiz övgüler ona mahsustur. Allah'tan başka ibadet edilecek yoktur. Sadece O vardır, onun ortağı yoktur. Mülk, idare, saltanan O'nundur. Eksiksiz övgüler O'na mahsustur. O'nun gücü herşeye yeter. Ya Rabbi, senden bu gecenin ve bundan sonraki gecelerin hayrını dilerim. Bu gecenin ve bundan sonraki gecelerin şerrinden de sana sığınırım. Rabbim, tembellikten, bunaklık derecesindeki yaşlılıktan, cehennem ve kabir azabından sana sığınırım. Sabahleyin de; Asbahna ve Asbahal mülkü lillah... diye başlayarak aynı duayı okurdu. (Müslim, Zikir, 74)

١٤٥٧- وعَنْ عبدِ اللهِ بنِ خُبَيْبٍ - بِضَمِّ الْخَاءِ المُعْجَمَةِ- ﷺ قَالَ: قَالَ لي رَسُولُ اللهِ، ﷺ : أقْرَأْ: ﴿قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ﴾ والمعوِّذَتَيْنِ حِينَ تُمْسِي وَحِينَ تُصْبِحُ، ثَلاَثَ مَرَّاتٍ تَكْفِيكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ .

1457: Abdullah ibni Hubeyb (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana şöyle buyurdu: "Akşam ve sabah kul huvallahu ehad ile Nas ve Felak surelerini üçer sefer oku. Bunlar her türlü fenalık ve sana gelebilecek zararlara karşı sana yeter." (Ebu Davud, Edeb, 101)

١٤٥٨- وعنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : مَا مِنْ عَبْدٍ يقُولُ فِي صَبَاحِ كُلِّ يَوْمٍ وَمَسَاءِ كُلِّ لَيْلَةٍ: بِسْمِ اللهِ الَّذِي لاَ يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الأَرْضِ وَلا فِي السَمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ، ثَلاَثَ مَرَّاتٍ، إلاَّ لَمْ يَضُرَّهُ شَيءٌ.

1458: Osman ibni Affan (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim her sabah ve akşam üç defa Bismillahillezî la yedurru mea'smihî şey'un filardi vela fi's-semâi ve hüve's-semiu'l-alîm = İsmiyle birlikteyken yerde ve gökte hiçbir şeyin zarar veremeyeceği Allah'ın adıyla, O'dur öylesine işiten ve öylesine bilen" derse, ona hiçbir şey zarar veremez." (Ebu Davud, Edeb, 101)

BÖLÜM: 249

YATAĞA GİRİNCE OKUNACAK DUALAR

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَاخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِّأُوْلِي الألْبَابِ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىَ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذا بَاطِلاً سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴾

"Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbirini izlemesinde derin kavrayış ve akılıselim sahipleri için elbette alınacak dersler vardır. Onlar ki ayakta, oturarak ve yanları üzerinde(uyumakta) iken hep Allah'ı hatırlayıp anarlar, göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde inceden inceye çok derin düşünürler. Ey Rabbimiz, sen bunların hiçbirini anlamsız ve amaçsız yaratmadın. Sen yücelikte sınırsızsın, bizi cehennem azabından koru." (3 Al-i İmran, 190-191)

١٤٥٩- وعنْ حُذيفةَ وأبي ذرٍّ رضي الله عَنْهُما، أنَ رَسُولَ الله ﷺ كانَ إذَا أوَى إلَى فِرَاشِهِ قالَ: باسْمِكَ اللَّهُمَّ أَحْيَا وَأَمُوتُ.

1459: Huzeyfe ve Ebu Zer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yatağına girdiğinde şöyle dua ederdi: “Bismikellahümme ahya ve emut = Allahım senin ismini anarak dirilir (uyanırım) ve ölürüm (uyurum).” (Buhari, Deavat, 7; Müslim, Zikir, 59)

١٤٦٠- وعَنْ عليٍّ ﷺ : أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قالَ لَهُ وَلِفَاطِمَةَ، رَضِيَ الله عَنهما: إذَا أوَيْتُمَا إلَى فِرَاشِكُمَا، أوْ: إذَا أخَذْتُمَا مَضَاجِعَكُمَا، فَكَبِّرَا ثَلاَثاً وثَلاَثِينَ، وَسَبِّحَا ثَلاَثاً وَثَلاَثِينَ، وَأَحْمَدا ثَلاَثاً وثَلاَثِينَ،

وفي رِوايةٍ: (التَّسْبِيحُ أربَعاً وَثَلاَثينَ) وفي رِوايةٍ: (التكبيرُ أربَعاً وَثَلاَثِينَ).

1460: Ali (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Hz. Ali ve Fatıma'ya şöyle demiştir:

"Yatağınıza girdiğiniz zaman, otuzüç defa Allahu ekber, otuz üç defa sübhanallah, otuz üç defa elhamdülillah deyiniz." (Buhari, Farzu'l-Humus, 6; Müslim, Zikir, 80)

Diğer bir rivayette: “Otuz dört defa sübhanallah deyiniz” buyurulmuştur. (Buhari, Deavat, 11)

Başka bir rivayette de: "Otuz dört defa Allahu ekber deyiniz" buyurulmuştur. (Buhari, Farzu'l-Humus, 6; Müslim, Zikir, 80)

١٤٦١- وعن أبي هُريرةَ، ﷺ ، قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : إذا أوَى أحَدُكُم إلَى فِرَاشِهِ، فَلْيَنْفُض فِرَاشَهُ بِداخِلَةِ إزَارِهِ فإنَّهُ لاَ يَدْرِي مَا خَلَفَهُ عَلَيْهِ، ثُمَّ يقُولُ: باسْمِكَ رَبِي وَضَعْتُ جَنْبي، وَبِكَ أرْفَعُهُ، إنْ أمْسَكْتَ نَفْسِي فَارْحَمْهَا، وانْ أرْسَلْتَهَا، فَاحْفَظْهَا بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبادَكَ الصَّالِحِينَ .

1461: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Biriniz yatağına girdiği zaman elbiselerinin bir ucuyla yatağını silkelesin, çünkü yatağından ayrılışından sonra oraya hangi zararlı hayvanın girdiğini bilemez. Sonra da şöyle desin, Bismike Rabbî vaza'tü cenbî ve bike erfauhû in emsekte nefsî ferhamha, ve in erselteha fahfazha bima tahfazu bihî ibadete's-Salihîn = Rabbim senin isminle yatağa uzandım ve yine senin isminle yatağımdan kalkarım. Eğer uykudayken canımı alacaksan bana merhamet et, beni bağışla. Şayet yaşamamı istiyorsan iyi kullarını koruduğun gibi beni de her türlü fenalıklardan koru!" (Buhari, Deavat, 13; Müslim, Zikir, 64)

١٤٦٢- وعنْ عائشةَ، رَضِيَ الله عَنْهَا، أَنَّ رسولَ الله، ﷺ ، كانَ إذا أخَذَ مَضْجَعَهُ نَفَثَ فِي يَدَيْهِ، وَقَرَأَ بالْمُعَوِّذَاتِ وَمَسَحَ بِهِمَا جَسَدَهُ.

وفي رواية لهما: أنَّ النبيَّ، ﷺ ، كانَ إذَا أوَى إلى فراشِهِ كُلَّ لَيْلَةٍ جمَعَ كَفَّيْهِ، ثُمَّ نَفَثَ فيهما فقرأَ فِيهِمَا: ﴿قُلْ هُوَ الله أَحَدٌ﴾ و﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الفَلَقِ﴾، و﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾، ثُمَّ مَسَحَ بِهِمَا ما اسْتَطاعَ مِن جَسَدِهِ، يَبْدَأُ بِهِمَا عَلَى رَأْسِهِ وَوَجْهِهِ، وَمَا أقبَلَ مِنْ جَسَدِهِ، يَفْعَلُ ذلِكَ ثَلاثَ مَرَّاتٍ.

1462: Aişe (Allah Ondan razı olsun) anamız şöyle demiştir: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yatağına yatacağı zaman, Nas, Felak ve İhlas surelerini okuyarak avuç içine üfler ve eliyle vücudunu sıvazlardı." (Buhari, Deavat, 12)

Buhari ve Müslim'in diğer bir rivayetinde, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) her gece yatağına girdiği zaman avuçlarını birleştirerek İhlas, Felak ve Nas surelerini okuyup üfler, başından yüzünden ve vücudunun ön tarafından başlayarak ulaşabildiği yerlere kadar elleriyle sıvazlar ve bu işi üç sefer yapardı." (Buhari, Fedailu'l-Kur'an, 14)

١٤٦٣- وَعَنِ البَرَاءِ بنِ عَازِبٍ، ﷺ ، قَالَ: قَالَ لي رَسُولُ الله، ﷺ : إذا أتَيْتَ مَضْجَعَكَ فَتَوَضَّأْ وضُوءَكَ للصَّلاةِ، ثمَّ اضطَجِعْ عَلَى شِقِّكَ الأَيمَنِ، وَقُلْ: اللَّهُمَّ أَسلَمْتُ نَفسِي إلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ أمْرِي إلَيْكَ، وَأَلْجَأْتُ ظَهرِي إلَيْكَ، رَغبَةً وَرهْبَةً إلَيكَ، لا مَلجأَ ولا مَنجَا مِنْكَ إلاَّ إلَيْكَ، آمنتُ بِكِتَابِكَ الذي أنْزَلْتَ، وَبِنَبِيِّكَ الذِي أرسَلتَ، فإنْ مِتَّ، مِتَّ على الفِطرَةِ، واجْعَلهُنَّ آخِرَ ما تَقُولُ.

1463: Bera ibni Azib (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana şöyle buyurdu: “Yatağına girdiğin zaman, namaz

abdesti gibi abdest al, sonra sağ yanına yat ve şu duayı oku: Allahumme eslemtu nefsî ileyke ve veccehtu vechî ileyke ve fevvaztü emrî ileyke ve elce'tu zahrî ileyke rağbeten ve rehbeten ileyke, la melcee ve la mencee minke illa ileyke, Amentu bi kitabikellezi enzelte ve binebiyyikellezi erselte = Allahım kendimi sana teslim ettim, , işlerimi sana emanet ettim, sırtımı sana dayadım, azabından korkar, sevabını umarım. Senden sığınacak bir yer varsa yine sensin. İndirdiğin kitaba ve gönderdiğin peygambere inandım de, şayet bu kelimeleri söyler de o gece ölürsen İslam dini üzere ölürsün. Uyumadan önce son sözün bu olsun." (Buhari, Vudu, 75; Müslim, Zikir, 56)

١٤٦٤- وَعَنْ أنسٍ، ﷺ: أنَّ النَبِيَّ ﷺ كَانَ إذَا أوَى إلى فِرَاشِهِ قَالَ: الحَمْدُ للّهِ الّذِي أطْعَمَنَا وسَقَانَا، وكفَانَا وآوَانَا، فكَمْ مِمَّنْ لا كافِيَ لَهُ وَلا مُؤْوِيَ .

1464: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yatağına girdiğinde şöyle dua ederdi: "Elhamdülillahillezi et'amena ve sekânâ ve kefânâ ve avânâ, fe kem mimmen la kafiye lehu vela mu'viye = Bize yedirip içiren, ihtiyaçlarımızı karşılayan, bizi koruyup barındıran Allah'a hamdolsun. , Yeteri kadar yiyecek içecek ile barınabileceği bir yer bulamayan niceleri var." (Müslim, Zikir, 64)

١٤٦٥- وَعَنْ حُذَيْفَةَ، ﷺ ، أنَّ رَسُولَ الله، ﷺ ، كَانَ إذا أرَادَ أنْ يَرْقُدَ، وَضَعَ يَدَهُ اليُمْنَى تَحتَ خَدِّهِ، ثمَّ يقولُ: اللَّهُمَّ قِني عَذابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبادَكَ .

1465: Huzeyfe (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) uyumak için yatağa girdiğinde sağ elini sağ yanağının altına koyarak şöyle dua ederdi: "Allahumme kınî azabeke yevme teb'asu ibadeke = Allahım kullarını yeniden dirilttiğin gün beni azabından koru!" (Tirmizi, Deavat, 18; Ebu Davud, Edeb, 98)

BÖLÜM: 250

RASÛLULLAH'IN HAYATINDAN DUALAR

قال الله تعالى : ﴿ وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ﴾

"Ama Rabbiniz buyuruyor ki, "Bana dua edin, duanızı kabul edeyim..." (40 Mü'min, 60)

قال الله تعالى : ﴿ ادْعُواْ رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴾

"Rabbinize alçak gönüllü olarak ve yüreğinizin ta derinliklerinden için için yalvarıp gizlice sessizce dua edin, doğrusu Allah aşırı gidenleri sevmez." (7 A'raf, 55)

قال الله تعالى : ﴿ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُواْ لِي وَلْيُؤْمِنُواْ بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴾

"Eğer kullarım sana beni sorarlarsa, şüphesiz ki ben onlara çok yakınım. Dua edenin duasına her zaman karşılık veririm. Öyleyse kullarım da benim davetime uysunlar ve bana inansınlar ki, doğru yolu bulabilsinler!" (2 Bakara, 186)

قال الله تعالى : ﴿ أَمَّن يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاء الْأَرْضِ أَإِلَهٌ مَّعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴾

"Peki kimdir, darda kalıp dua ettiğinde dua edenin duasına olumlu cevap veren, üzüntü ve sıkıntıyı gideren ve sizi yeryüzünde, öncekilerin yerine geçirip söz sahibi kılan? Allah'la beraber başka ilah öyle mi? Ne kıt düşünüyorsunuz?" (27 Neml, 62)

١٤٦٦- وَعَنِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ، رَضِيَ الله عَنْهما، عَنِ النَّبِيِّ، ﷺ ، قَالَ: الدُّعَاءُ هُوَ العِبَادَة.

1466: Numan ibni Beşir (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Dua bir ibadettir." (Ebu Davud, Vitir, 23; Tirmizi, Tefsiru'l-Kur'an, 3)

١٤٦٧- وَعَنْ عَائِشَةَ، رَضِيَ الله عَنْهَا، قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ الله، ﷺ ، يَسْتحِبُّ الجَوَامعَ مِنَ الدُعَاءِ، وَيَدَعُ مَا سِوَى ذلِكَ.

1467: Hz. Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) özlü ve kapsamlı duaları sever, özlü ve kapsamlı olmayan duayı yapmazdı." (Ebu Davud, Vitir, 23)

١٤٦٨- وَعَنْ أنسٍ، رضي الله عنه ، قَالَ: كَانَ أَكْثَرُ دُعَاءِ النَبِيِّ، ﷺ : اللَّهُمَّ آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً، وَفِي الآخرة حَسَنَةً، وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

زَادَ مُسْلِمٌ قَالَ: وكَانَ أَنسٌ إذا أَرَادَ أَنْ يَدْعُوَ بِدَعْوَةٍ دَعَا بهَا، وَإذا أَرَادَ أَنْ يَدْعُوَ بِدُعَاءٍ دَعَا بهَا فيهِ.

1468: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) çoğu zaman şöyle dua ederdi:

"Allahumme atina fiddunya hasene ve filahireti hasene ve kına azabennar = Allahım bize dünyada da ahirette de iyilik ve güzellik ver, bizi cehennem azabından koru!" (Buhari, Tefsir, 38; Deavat, 55; Müslim, Zikir, 23)

١٤٦٩- وَعَنِ ابنِ مَسْعُودٍ، ﷺ، أَنَّ النَّبِيَّ، ﷺ ، كَانَ يَقُولُ: اللهُمَّ إنِّي أَسْأَلُكَ الهُدَى، وَالتُّقَى، وَالعَفَافَ، والغِنَى .

1469: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle dua ederdi:

"Allahumme inni es'eluke'l-huda ve't-taka velafâfe velğına = Allahım senden hidayet, takva, iffet ve gönül zenginliği isterim." (Müslim, Zikir, 72)

١٤٧٠- وَعَنْ طارِقِ بنِ أَشْيَمَ، ﷺ ، قَالَ: كانَ الرَّجُلُ إذا أَسْلَمَ عَلَّمَهُ النَّبِيُّ، ﷺ ، الصَّلاةَ، ثُمَّ أَمَرَهُ أَنْ يَدْعُوَ بِهؤُلاءِ الكَلِمَاتِ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لي، وَارْحَمْني، وَاهْدِني، وَعَافِني، وَارزُقْنِي .

وفي رِوايَةٍ لَهُ عَنْ طارِقٍ: أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيِّ ﷺ ، وَأَتَاهُ رَجُلٌ، فَقَالَ: يا رَسُولَ الله، كَيْفَ أَقُولُ حِينَ أَسأَلُ رَبِّي؟ قَالَ: قُلْ: اللَّهُمَ اغْفِرْ لِي، وارْحَمنِي، وَعَافِنِي، وَارْزُقْنِي، فَإنَ هؤُلاَءِ تَجْمَعُ لَكَ دُنْيَاكَ وَآخرتك.

1470: Tarık ibni Eşyem (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Bir kimse müslüman olduğu vakit Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona namaz kılmayı öğretir sonra da şöyle dua etmesini tavsiye ederdi. Allahumağfirlî verhamnî vehdinî ve âfinî verzuknî = Allahım beni affet, bana merhamet et, acı bana, doğru yola ilet, bana afiyet ve hayırlı rızık ver. (Müslim, Zikir, 35)

Yine Müslim'in Tarık ibni Eşyem (Allah Ondan razı olsun)'den rivayetine göre Tarık (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i dinlerken bir adam gelerek:

"Ya Rasûlallah! Rabbımdan birşey isteyeceğim zaman nasıl dua edeyim?" diye sordu. Rasul-ü Ekrem de şöyle buyurdu:

Allahumağfirlî verhamnî ve âfinî verzuknî = Allahım beni bağışla, bana merhamet et, acı, bana afiyet ve hayırlı rızık ver de bu sözler senin hem dünya hem de ahiret için istenen gereken herşeyi içine alır. (Müslim, Zikir, 36)

١٤٧١- وَعَنْ عَبْدِ الله بنِ عمرِو بنِ العاصِ، رَضِيَ الله عَنْهمَا، قَالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : اللَّهُمَّ مُصَرِّفَ القُلُوبِ صَرِّفْ قُلُوبَنَا عَلى طَاعَتِكَ .

1471: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle dua ederdi:

"Allahumme musarrifel kulûb, sarrif kulûbena alâ tâatike = Ey kalbleri çeviren yönlendiren Allahım, kalblerimizi sana itaate yönelt." (Müslim, Kader, 17)

١٤٧٢- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، عَنِ النَبِيِّ ﷺ قَالَ: تَعَوَّذُوا باللهِ مِنْ جَهْدِ الْبَلاءِ، وَدَرَكِ الشَّقَاءِ، وَسُوءِ الْقَضَاءِ، وَشَمَاتَةِ الأَعْدَاءِ.

1472: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Dayanılmayacak dertten, insanı helake götürecek zorluklara uğramaktan, başa gelecek her türlü fenalıktan ve düşmanı sevindirecek felaketlerden Allah'a sığınırım." (Buhari, Deavat, 28; Müslim, Zikir, 53)

١٤٧٣- وَعَنهُ قالَ: كَانَ رَسُولُ الله، ﷺ ، يَقُولُ: اللَّهُمَّ أَصْلحْ لي دِيني الَّذي هُوَ عِصمَةُ أَمْرِي، وَأَصْلحْ لي دُنْيَايَ التي فِيهَا مَعَاشِي، وَأَصْلحْ لي آخِرَتي الَّتي فِيهَا مَعَادِي، وَاجْعَلِ الحيَاةَ زِيادَةً لي في كُلِّ خَيْر، وَاجْعَلِ المَوْتَ رَاحَةً لي مِنْ كُلِّ شَرٍّ.

1473: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle dua ederdi: "Allahummaslih lî dinî ellezî huve ismetu emrî, ve aslıh lî dünyaye elletî fîha meâsî, ve aslıh lî ahireti elletî fîha meadî, vecalilhayâte ziyâdeten lî fî külli hayrin, vec'alil mevte râhaten lî, min külli şerrin = Allahım bütün işlerimin başı olan dinim konusunda hataya düşmekten beni koru. Yaşadığım şu dünyadaki işlerimizin yolunda gitmesini sağla. Dönüp varacağım ahiretimi kazanmama yardım et. Hayatımda daha fazla hayırlar yapmama imkan tanı. Ölümümü her türlü sıkıntılardan kurtuluşa sebep kıl." (Müslim, Zikir, 71)

١٤٧٤- وَعَنْ عَليٍّ، ﷺ ، قَالَ: قَالَ لي رَسُولُ الله، ﷺ :قُلْ: اللَّهُمَّ اهْدِني، وَسَدِّدْني . وَفي رِوَايَةٍ: اللَّهُمَّ إنِّي أَسْأَلُكَ الْهُدَى، وَالسَّدَادَ .

1474: Ali (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana:

“Allahummehdinî ve seddidnî = Allahım beni doğru yola ilet ve bütün işlerimde beni başarılı kıl, de”, buyurdu. (Müslim, Zikir, 28)

Başka bir rivayete göre de şöyle buyurdu: Allahumme innî es'elukel huda vessedat = Allahım senden beni doğru yola iletmeni ve o yolda başarılı kılmanı niyaz ederim. (Müslim, Zikir, 78)

١٤٧٥- وَعَنْ أَنس، ﷺ ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ الله، ﷺ يَقُولُ: اللَّهُمَ إنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالكَسَلِ والجُبْنِ وَالهَرَمِ، وَالْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ القَبْرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ المَحْيَا وَالمَمَاتِ.

وَفي رِوَايةٍ: وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ .

1475: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle dua ederdi:

Allahumme innî eûzu bike minel aczi velkeseli vel cübni velheremi vel buhli ve eûzu bike min azâbil kabri ve eûzu bike min fitnetil mahya ve'l memât = Allahım acizlikten, tembellikten, korkaklıktan, bunaklık derecesinde ihtiyarlıktan, cimrilikten sana sığınırım. Kabir azabından da sana sığınırım. (Müslim, Zikir, 50)

Diğer bir rivayette ... ve dala'iddeyni ve galebeti'r-Ricâl. Borç altında ezilmekten ve zalimlerin başa geçip zulmetmelerinden de sana sığınırm. (Nesai, İstiaze, 8)

١٤٧٦- وَعَنْ أبي بكْر الصِّدِّيقِ، رضي الله عنه ، أَنّهُ قَالَ لِرَسُولِ الله، ﷺ : عَلِّمنِي دُعَاءً أَدْعُو بِهِ فِي صَلاتي، قَالَ: قُل اللَّهُمَّ إنِّي ظَلَمْت نَفْسِي ظُلْماً كَثِيراً، وَلا يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إلاَّ أَنْتَ، فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِك، وَارْحَمْني، إنَّك أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيم .

1476: Ebu Bekir es-Sıddık (Allah Ondan razı olsun), Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e, "Bana bir dua öğret de, namazımda okuyayım" dedi. O da şöyle buyurdu: "Allahumme innî zalemtu nefsî zulmen kesîran, ve lâ yağfiruz zünûbe illâ ente fağfirlî mağfiraten min indike, verhamnî inneke entel ğafûrur Rahim = Allahım ben kendime çok zulmettim, günahları bağışlayacak olan yalnız sensin. Öyleyse sonsuz bağışlaman ile beni bağışla. Bana merhamet et, acı, çünkü affı sonsuz, merhameti sonsuz olan sadece sensin de." (Buhari, Ezan, 149; Müslim, Zikir, 48)

١٤٧٧- وَعَنْ أبي موسَى، رضي الله عنه ، عَنِ النَّبِيِّ، ﷺ : أَنَّه كَانَ يَدْعُو بهذا الدُعَاءِ: اللَّهُمَّ اغْفِر لي خَطِيئَتي، وَجَهْلي، وإِسْرَافِي فِي أمْري، وَمَا أنْتَ أعلَمُ بِهِ مِنِّي، اللَّهُمَّ اغفِر لي جِدِّي وَهَزْلي، وَخَطَئِي وَعَمْدِي، وكلُّ ذلِكَ عِنْدِي، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، أَنْتَ المقَدم، وَأَنْتَ المُؤَخرُ، وَأَنْتَ على كلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

1477: Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ümmetine öğretmek üzere şöyle dua ederdi: "Allahummağfirlî hetîetî ve cehlî, ve israfî fî emrî, ve ma ente a'lemu bihî minnî, Allahummağfirlî ciddî, ve hezli, ve hetai ve amdi, ve küllü zalike indi, Allahummağfirli ma kaddemtu ve ma ahhartu, ve ma esrartu ve ma a'lentu, vema ente a'lemu bihî minnî, entel mukaddimu ve entel muahhir ve ente ala külli şey'in kadir = Allahım, günahlarımı, bilgisizlik yüzünden yaptıklarımı, haddi aşarak yaptığım tüm işleri, benden daha iyi bildiğin bütün sırlarımı bağışla. Allahım, ciddi ve şaka yollu yaptıklarımı, yanlışlıkla ve bilerek işlediğim günahlarımı affeyle, bu kusurların hepsi bende vardır. Allahım şimdiye kadar yaptığım bundan sonra yapacağım, gizlediğim ve açığa vurduğum, beni benden daha iyi bildiğin günahlarımı affeyle, ilerleten de geri bırakan da sensin. Senin her şeye gücün yeter." (Buhari, Deavat, 60; Müslim, Zikir, 70)

١٤٧٨- وَعَنْ عَائِشَةَ، رَضيَ الله عَنْهَا، أَنَّ النَّبِيَّ، ﷺ ، كَانَ يَقُولُ فِي دُعَائِهِ: اللَّهُمَّ إنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا عَمِلْتُ وَمِنْ شَرِّ مَا لَمْ أَعْمَلْ .

1478: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle dua ederdi: "Allahumme innî eûzu bike min şerri ma amiltu ve min şerri ma lem a'mel. Allahım şimdiye kadar işlediğim ve henüz işlemediğim günahların şerrinden sana sığınırım." (Müslim, Zikir, 65)

١٤٧٩- وعَنِ ابنِ عُمَرَ رَضيَ الله عَنْهمَا قَالَ: كَانَ مِنْ دُعاءِ رَسُولِ الله، ﷺ : اللَهُمَّ إنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ، وَتَحَوُّلِ عَافِيَتِكَ، وَفُجَاءَةِ نِقْمَتِكَ ؟ وَجَمِيعِ سَخَطِكَ.

1479: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in dualarından biri de şöyle idi: "Allahumme innî eûzu bike min zevali niğmetike, ve tehavvuli afiyetike, ve fücaeti nikmetike, ve cemi'i sahatike. Allahım verdiğin nimetin yok olmasından, verdiğin afiyetin bozulmasından, ansızın gelebilecek felaket ve musibetlerden ve gazabına sebep olacak her türlü işlerden sana sığınırım. (Müslim, Zikir, 96)

١٤٨٠- وَعَنْ زَيْدِ بْنِ أَرْقَمَ، ﷺ ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ الله، ﷺ يَقُولُ: اللَّهُمَّ إنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ العَجْزِ وَالكَسَلِ وَالبُخْلِ وَالهرَمِ، وَعَذَابِ الْقَبْرِ. اللَّهُمَّ آتِ نَفْسِي تَقْوَاهَا، وَزَكِّهَا أَنْتَ خَيْرُ مَنْ زَكَّاهَا، أَنْتَ وَلِيُّهَا وَمَوْلاهَا، اللَّهُمَّ إنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لا يَنْفَعُ، ومِنْ قَلْبٍ لاَ يَخْشَعُ، وَمِن نَفْسٍ لا تَشْبَعُ، وَمِنْ دَعْوَةٍ لا يُسْتَجَابُ لَهَا .

1480: Zeyd ibni Erkam (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle dua ederdi: "Allahumme innî eûzu bike minel aczi, ve'l keseli, ve'l buhli, ve'l heremi ve azabil kabri.Allahumme âti nefsî takvâha, ve zekkiha ente hayrı men zekkaha, ente veliyyuhu ve mevlaha. Allahumme inni euzu bike min ilmin la yenfeu, ve min kalbin lâ yahşeu, ve min nefsin lâ teşbeu, ve min da'vetin lâ yüstecâbu leha = Allahım, acizlikten, tembellikten, cimrilikten, bunaklık derecesinde ihtiyarlıktan, kabir azabından sana sığınırım. Allahım, nefsime günahlardan korunma melekesi nasib eyle ve onu her türlü günahtan temizle, onu en iyi temizleyecek sensin. Onun koruyucusu ve efendisi de sensin. Allahım faydasız ilimden, ürpermeyen kalpten, doymak bilmeyen nefisten ve kabul olunmayacak duadan sana sığınırım. (Müslim, Zikir, 73)

١٤٨١- وَعَنِ ابنِ عَبَّاسٍ رَضيَ الله عَنهمَا، أنَّ رَسُولَ الله ﷺ ، كَانَ يَقُولُ: اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَإِلَيْكَ أَنبْتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ، وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ. فاغْفِرْ لي مَا قَدَّمْتُ، وَما أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، أَنْتَ المُقَدِّمُ، وَأَنْتَ المُؤَخِّرُ، لا إله إلاَّ أَنْتَ .

زَادَ بَعْضُ الرُّوَاةِ: وَلاَ حَوْلَ وَلا قوَّةَ إلاَّ بِاللهِ.

1481: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) ümmetine öğretmek için şöyle dua ederdi: Allahumme leke eslemtu ve bike amentu, ve aleyke tevekkeltu, ve ileyke enebtu, ve bike hasamtu, ve ileyke hakemtu, fağfirlî ma kaddemtu vema ahhartu, vema esrartu ve ma a'lentu, ente'l mukaddimu ve ente'l müahhir, lâ ilâhe illâ ente = Allahım sana teslim oldum. Sana inandım, sana güvendim. Sana yöneldim, senin yardımınla düşmanlara karşı savaştım, her konuda sana başvurdum. Önceden

yaptığım bundan sonra yapacağımı sandığım, gizlediğim ve açığa vurduğum tüm günahlarımı affeyle. İlerleten de gerileten de sensin. Senden başka ilah yoktur. (Buhari, Teheccüd, 1)

Ravilerden bazıları, "La havle vela kuvvete illa billah" = Her türlü güç ve kuvvet ancak Allah'ın yardımıyla kazanılabilir cümlesini de ilave etmişlerdir.

١٤٨٢- وَعَن عَائِشَةَ، رَضِيَ الله عَنْهَا، أَنَّ النَّبِيَّ، ﷺ ، كَانَ يَدْعُو بِهَؤُلاءِ الكَلِمَاتِ: اللَهُمَّ إنِّي أَعُوذُ بِكَ مِن فِتْنَةِ النَّارِ، وَعَذَاب النَّارِ، وَمِن شَرِّ الغِنَى وَالفَقْرِ.

1482: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle de dua ederdi: "Allahumme innî eûzu bike min fitnetin nâri, ve azabinnâri, ve min şerril ğına ve'l fakr. = Allahım cehennem fitnesinden ve azabından zenginlik ve fakirliğin şerrinden sana sığınırım." (Ebu Davud, Vitir, 32)

١٤٨٣- وَعَنْ زِيادِ بْنِ عِلاقَةَ عن عَمِّه، وهو قُطْبَةُ بنُ مَالِكٍ، ﷺ ، قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ، ﷺ ، يَقولُ: اللَّهُمَّ إنِّي أَعُوذُ بِكَ مِن مُنْكَرَاتِ الأخلاقِ، وَالأعْمَالِ، وَالأهْوَاءِ .

1483: Ziyad ibni İlaka (Allah Ondan razı olsun)'nın rivayetine göre amcası Kutbe ibni Malik (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle de dua ederdi: "Allahumme innî eûzu bike min münkerâtil ahlaki vel a'mali vel ehvai = Allahım, fena huylardan, fena işler yapmaktan ve nefsani arzulara uymaktan sana sığınırım." (Tirmizi, Deavat, 126)

١٤٨٤- وَعَن شَكَلِ بنِ حُمَيْدٍ، ﷺ ، قَالَ: قُلْتُ يا رَسُولَ الله: عَلِّمْني دُعَاءً. قَالَ: قُلْ: اللَّهُمَّ إنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ سَمعِي، وَمِن شَرِّ بَصَرِي، وَمِن شَرِّ لِسَاني، وَمِن شَرِّ قَلبي، وَمِن شَرِّ مَنِيِّي .

1484: Şekel ibni Humeyd (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Ya Rasûlallah, bana bir dua öğret" dedim. Bunun üzerine bana: "Allahumme innî eûzu bike min şerri sem'î ve min şerri basarî ve min şerri lisanî ve min şerri kalbî ve min şerri meniyyi = Allahım kulağımın şerrinden, gözümün şerrinden, dilimin şerrinden, kalbimin şerrinden ve cinsel organımın şerrinden sana sığınırım de buyurdular. (Ebu Davud, Vitir, 32; Tirmizi, Deavat, 74)

١٤٨٥- وَعَن أَنسٍ، ﷺ ، أَنَّ النَّبِيَّ، ﷺ ، كَانَ يَقُولُ: اللَّهُمَّ إنِّي أعُوذُ بِكَ مِنَ الْبَرَصِ، وَالجُنُونِ، وَالجُذَامِ، وسيِّئ الأسقامِ .

1485: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle de dua ederdi: "Allahumme innî euzu bike mine'l-barası ve'l-cünuni ve'l-cüzami ve seyyii'l-eskam = Allahım alaca hastalığından, akli rahatsızlıktan, cüzzam hastalığından ve kötü hastalıkların tümünden sana sığınırım. (Ebu Davud, Vitir, 132)

١٤٨٦- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ الله، ﷺ ، يَقُولُ: اللَّهُمَّ إنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الجُوعِ، فَإِنَّهُ بِئْسَ بِكَ مِنَ الجُوعِ، فَإِنَّهُ بِئْسَ الضَّجِيعُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِن الخِيَانَةِ، فَإِنَّهَا بِئْسَتِ البِطَانَةُ.

1486: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle dua ettiğini bize bildirmiştir: "Allahumme innî eûzu bike mine'l cû'i feinnehu bi'sed dacii, ve eûzu bike minel hıyaneti feinneha bi'seti-il bitaneti = Allahım açlıktan sana sığınırım. Çünkü o insanı kucaklayan ne kötü bir arkadaştır. Hainlikten de sana sığınırım. O sinede gizlenen ne kötü bir huydur." (Ebu Davud, Vitir, 32)

١٤٨٧- وَعَنْ عَلِيٍّ، ﷺ ، أَنَّ مُكَاتباً جاءَهُ، فَقَالَ: إني عجزتُ عَن كِتَابَتي. فَأَعِنِّي. قَالَ: ألا أُعَلِّمُكَ كَلِماتٍ عَلَّمَنيهنَّ رَسُولُ الله، ﷺ ، لَو كانَ عَلَيْكَ مِثْلُ جَبَلٍ دَيْناً أدَّاهُ الله عَنْكَ؟ قُل: اللَّهُمَّ اكْفِني بحلالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَأغْنِني بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ.

1487: Ali (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre sözleşmeli bir köle kendisine başvurarak:

"Borcumu ödeyecek gücüm yok, bana yardım et" dedi. O da Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in bana öğrettiği duayı ben de sana öğreteyim mi? Bunu okuduğun müddetçe üzerinde dağ gibi borç olsa bile Allah ödemeni kolaylaştırır. Allahummekfini bihalâlike an haramike ve ağninî bifadlike ammen sivâke = Allahım, beni helal rızıklarla yetindirerek haramlardan koru. Beni lütfunla zengin kılarak başkalarına muhtaç etme. (Tirmizi, Deavat, 111)

١٤٨٨- وعَنْ عِمْرَانَ بنِ الحُصَيْنِ، رضي الله عنهما، أَنَّ النَّبِيَّ، ﷺ ، عَلَّمَ أَبَاهُ حُصَيْناً كَلِمَتَيْنِ يَدْعُو بهما: اللَّهُمَّ أَلهِمْني رُشْدِي، وَأَعِذني مِن شَرِّ نَفْسِي .

1488: İmran ibni Husayn (Allah Onlardan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) babam Husayn'a dua etmesi için şu iki cümleyi öğretti: Allahumme elhimnî rüşdî ve eizni min şerri nefsî = Allahım doğru yolda yürümeyi bana ilham eyle. Nefsimin şerrinden beni koru. (Tirmizi, Deavat, 70)

١٤٨٩- وَعَنْ أبي الفَضْلِ العَبَّاسِ بنِ عَبْدِ المُطَّلِبِ، ﷺ ، قَالَ: قُلتُ: يا رَسُولَ الله: عَلِّمْني شَيْئاً أَسْأَلُهُ الله تَعَالى، قَالَ: سَلُوا الله العَافِيَةَ فمَكَثْتُ أَيّاماً، ثُمَّ جِئْتُ فَقُلتُ: يا رَسُولَ الله: عَلِّمْني شَيْئاً أَسْأَلُهُ الله تَعَالَى، قَالَ لي: يَا عَبَّاسُ يَا عَمَّ رَسُولِ الله، سَلُوا الله العَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ .

1489: Ebu'l-Fadl Abbas ibni Abdulmuttalib (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Ya Rasûlallah! Bana Allah'tan isteyeceğim bir şey öğret" dedim. "Allah'tan afiyet dileyin" buyurdu, birkaç gün geçtikten sonra tekrar yanına geldim. Allah'tan

dileyeceğim birşey öğret dedim. Ey Abbas! Ey Rasûlullah'ın amcası, Allah'tan dünya ve ahirette afiyet dileyin buyurdular. (Tirmizi, Diavat, 85)

١٤٩٠- وَعَنْ شَهْرِ بْنِ حَوْشَبٍ قَالَ. قُلْتُ لأُمِّ سَلَمَةَ، رَضِيَ الله عَنْهَا، يا أمَّ المؤمنينَ ما كَانَ أَكْثَرُ دُعاءِ رَسُولِ الله، ﷺ ، إذا كانَ عِنْدَكِ ؟ قَالَتْ: كانَ أَكْثَرُ دُعَائِهِ: يَا مُقَلِّبَ القُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبي عَلى دِينِكَ.

1490: Şehr ibni Havşeb (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun)'den, "Ey mü'minlerin anası, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanınızda bulunduklarında en çok hangi duayı okurdu?" diye sordum. O da şöyle dedi: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) en çok, "Ya mukallibel kulûb! Sebbit kalbî alâ dînike = Ey kalpleri evirip çeviren Allah, benim kalbimi dininden ayırma." (Tirmizi, Kader, 7)

١٤٩١- وَعَنْ أبي الدَّرداءِ، ﷺ ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله، ﷺ : كانَ مِن دُعاءِ دَاوُدَ، ﷺ : اللَّهُمَّ إنِّي أَسْأَلُكَ حبَّكَ، وَحُبَّ مَنْ يُحِبُّكَ، والعَمَلُ الذي يُبَلِّغُني حُبَّكَ، اللَّهُمَّ اجْعَل حُبَّكَ أَحَبَّ إليَّ مِن نَفسي، وَأَهْلِي، وَمِنَ الماءِ البارِدِ .

1491: Ebu'd-Derda (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Davut (a.s.) şöyle dua ederdi: Allahumme inni es'eluke hubbeke ve hubbe men yuhibbuke, ve'l-amelel lezi yübelliğuni hubbeke. Allahummec'al hubbeke ehabe ileyye min nefsî ve ehlî ve mine'l mail barid. Allahım senden seni sevmeyi, seni sevenleri sevmeyi ve senin sevgine ulaştıracak amelleri sevmeyi istiyorum. Allahım senin sevgini bana canımdan, ailemden ve soğuk sudan daha sevgili kıl. (Tirmizi, Deavat, 73)

١٤٩٢- وَعَنْ أَنسٍ، ﷺ ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله،: ﷺ : أَلِظُّوا بِيَاذا الجَلالِ وَالإكْرَامِ.

1492: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: Ya zel celali vel ikram = Ey büyüklük ve ikram sahibi Allahım, sözlerini dualarınızda çok sık söyleyiniz. (Tirmizi, Deavat, 92)

١٤٩٣- وَعَن أبي أُمَامَةَ، ﷺ ، قَالَ: دَعَا رَسُولُ الله، ﷺ ، بِدُعاءٍ كَثِيرٍ، لَمْ نَحفَظْ مِنْهُ شَيْئاً، قُلْنا: يا رَسُولَ الله، دعوتَ بِدُعاءٍ كَثِيرٍ لم نَحْفَظْ مِنْهُ شَيْئاً، فَقَالَ: ألا أدلُّكُم عَلى ما يَجْمَعُ ذلِكَ كُلَّهُ ؟ تَقُولُ: اللَّهُمَّ إنِّي أَسْأَلُكَ مِن خَيرِ ما سَأَلَكَ مِنْهُ نَبيُّكَ مُحَمَّدٌ، ﷺ ، وأَعُوذُ بكَ مِن شَرِّ ما اسْتَعَاذَ مِنْهُ نَبِيُّكَ مُحَمَّدٌ، ﷺ ، وَأَنْتَ المُسْتَعَانُ، وَعَلَيْكَ البَلاغُ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إلاَّ بِاللهِ.

1493: Ebu Umame (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) pek çok dua okudu, fakat biz ondan hiçbir şey ezberleyemedik. Bunun üzerine, "Ya Rasulallah birçok dua okudun, biz onları ezberleyemedik" deyince Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: O duaların hepsini kapsayan bir duayı size öğreteyim mi? Öyleyse şöyle söyleyiniz.

Allahumme innî es'eluke min hayri ma seeleke minhu nebiyyuke Muhammedun (sallallahu aleyhi vesellem) ve eûzü bike min şerri mesteâzeke minhü nebiyyüke Muhammedun (sallallahu aleyhi vesellem) ve entel müsteân ve aleykel belâğ ve la havle ve la kuvvete illa billah.=Allahım peygamberin senden istediği hayırları ben de isterim. Peygamberin Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'in sana sığındığı şeylerden biz de sana sığınırız. Yardım ancak senden beklenir, insanı dünya ve ahirette istediğine kavuşturacak olan da sensin. Her türlü güç ve kuvvet ancak Allah'ın yardımıyla kazanılabilir. (Tirmizi, Deavat, 89)

١٤٩٤- وعَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ، ﷺ ، قَالَ: كَانَ مِنْ دُعاءِ رَسُولِ الله، ﷺ : اللَّهُمَّ إنِّي أَسْأَلُكَ مُوجِبَاتِ رَحْمَتِكَ، وَعزائِمَ مغْفِرَتِكَ، وَالسّلامَةَ مِن كُلِّ إثمٍ، وَالغَنِيمَةَ مِن كُلِّ بِرٍّ، وَالفوزَ بِالجنَّةِ، وَالنَّجَاةَ مِنَ النَّارِ.

1494: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in dualarından biri de şöyleydi: Allahumme inni eseluke mucibatı rahmetike ve azaime mağfiratike ve's-selamete min külli ismin, ve'l-ganimete min külli birrin, vel-fevze bilcenneti, ve'n-necate mine'n-nar = Allahım senin rahmetini kazandıracak, bağışlamanı sağlayacak işler yapmayı, her günahtan uzak durmayı, her iyiliği işlemeyi, cenneti kazanıp cehennemden kurtulmayı dilerim. (Hakim, el-Müstedrek, 1/525; Tirmizi, Vitir, 17; İbni Mace, İkame, 189)

BÖLÜM: 251

YANINDA OLMAYAN BİR KİMSEYE DUA ETMEK

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ جَاؤُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ ﴾

"Bunlardan sonra gelenler şöyle yalvarırlar: Ey Rabbimiz, bizi ve bizden önce iman etmiş olan kardeşlerimizi bağışla..." (59 Haşr, 10)

قال الله تعالى : ﴿ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ﴾

"Hem kendi kusurlarından ve hem de mü'min erkek ve kadınların kusur ve günahlarından dolayı bağışlanma dile." (47 Muhammed 19)

قال الله تعالى : ﴿ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴾

Allah, İbrahim (a.s.)'dan bahsederek şöyle dediğini bize duyurur: "Hesabın görüleceği gün beni, anamı, babamı ve bütün mü'minleri bağışla." (14 İbrahim, 41)

١٤٩٥- وَعَنْ أبي الدَّرْدَاءِ ﷺ : أَنَّهُ سَمعَ رَسُولَ الله، ﷺ ، يَقُولُ: مَا مِن عَبْدٍ مُسْلِمٍ يَدعُو لأخِيهِ بِظَهْرِ الغَيْبِ إلاَّ قَالَ المَلَكُ: وَلَكَ بِمِثْلٍ .

1495: Ebu'd-Derda (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittiğini söylemiştir: "Müslüman bir kimse yanında bulunmayan bir müslüman kardeşi için dua ederse, mutlaka melek de ona aynı şeyler sana da verilsin" diye mukabelede bulunur. (Müslim, Zikir, 86)

١٤٩٦- وَعَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ كانَ يَقُولُ. دَعْوَةُ المَرءِ المُسلِمِ لأخِيهِ بِظَهْرِ الغَيْبِ مسْتَجَابةٌ، عِنْدَ رَأسِهِ مَلَكٌ مُوَكَّلٌ كُلَّمَا دَعَا لأخِيهِ بِخَيْرٍ قَالَ المَلَكُ المُوَكَّلُ بِهِ: آمِينَ، وَلَكَ بِمِثْلٍ .

1496: Yine Ebu'd-Derda (Allah Ondan razı olsun)'den rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururdu: Bir müslümanın yanında bulunmayan din kardeşine yapacağı dua kabul olunur. O müslüman din kardeşi için hayır dua ettikçe yanında bulunan görevli bir melek ona duan kabul olsun, aynı şeyler sana da verilsin diye dua eder. (Müslim, Zikir, 77)

BÖLÜM: 252

DUA İLE İLGİLİ BAZI MESELELER

١٤٩٧- عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيدٍ رَضِيَ الله عَنْهمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : مَن صُنعَ إلَيْهِ مَعْرُوفٌ، فَقَالَ لِفَاعِلِهِ: جَزَاكَ اللهُ خَيْراً، فَقَد أَبلَغَ فِي الثَّنَاءِ .

1497: Üsame ibni Zeyd (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: "Kendisine iyilik eden bir kimse o iyiliği yapana = cezakallahu hayran = Allah seni hayırla mükafatlandırsın derse ona en iyi şekilde teşekkür etmiş olur." (Tirmizi, Birr, 87)

١٤٩٨- وَعَن جَابِرٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا تَدْعُوا عَلى أَنْفُسِكُمْ، وَلاَ تَدْعُوا عَلى أَولادِكُم، وَلا تَدْعُوا عَلى أَمْوَالِكُم، لا تُوَافِقُوا مِنَ الله سَاعَةً، يُسأَلُ فيهَا عَطَاءً، فَيَسْتَجِيبَ لَكُم .

1498: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kendinize beddua etmeyiniz. Çocuklarınıza beddua etmeyiniz. Mallarınıza da beddua etmeyiniz ki duaların kabul olunacağı bir saate rastlarsınız da bedduanız kabul olunmuş olur." (Müslim, Zühd, 74)

١٤٩٩- وعَن أبي هُرَيرَة ﷺ : أنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: أَقرَبُ مَا يَكُونُ العَبْدُ مِن رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ، فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ .

1499: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Kulun Rabbine en yakın olduğu an secde halidir. İşte orada çok dua ediniz." (Müslim, Salat, 215)

١٥٠٠- وَعَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: يُسْتَجَابُ لأَحَدِكُم مَا لَمْ يَعْجَلْ، يَقُولُ: قَدْ دَعَوْتُ رَبِّي، فَلَمْ يُسْتَجَبْ لي .

وَفي رِوَايَةٍ لِمُسْلِم: لا يَزَالُ يُسْتَجَابُ لِلْعَبْدِ مَا لَم يَدعُ بِإثم، أَوْ قَطِيعَةِ رَحِم، مَا لَمْ يَسْتَعْجِلْ قِيلَ: يَا رَسُولَ الله، مَا الاسْتِعْجَالُ ؟ قَالَ: يَقُولُ: قَدْ دَعَوْتُ، وَقَدْ دَعَوْتُ، فَلَمْ أَرَ يَسْتَجِيبُ لي، فَيَسْتَحْسِرُ عِنْدَ ذلِكَ، وَيَدَعُ الدُّعَاءَ .

1500: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Sizden birinizin acele etmedikçe duası kabul edilir, insan acele ederek işte ben Rabbime dua ettim de duamı kabul etmedi" der. (Buhari, Deavat, 22; Müslim, Zikr, 90)

Müslim'in diğer bir rivayeti de şu şekildedir:

"Bir kul günah olan ve akrabasıyla darılmasına yol açan birşey istemedikçe, bir de acele etmedikçe, duası mutlaka kabul olunur. Ya Rasûlallah, acele etmek ne demektir? diye sorulunca da şöyle buyurdu:

"Çok dua ettim, gerçekten dua ettim de duamın kabul edildiğini görmedim der, dileğinin gecikmesinden dolayı usanır ve duayı terk eder, işte acele etmek budur." (Müslim, Zikir, 92)

١٥٠١- وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ ﷺ قَالَ: قِيلَ لِرَسُولِ الله ﷺ : أَيُّ الدُّعَاءِ أَسْمَعُ ؟ قَالَ: جَوْفَ الليْلِ الآخِرِ وَدُبُرَ الصَّلَوَاتِ المَكْتُوبَاتِ.

1501: Ebu Umame (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e, "Hangi dua çok iştilir(kabul) edilir?" diye soruldu da, "Gecenin son saatlerinde ve farz namazların arkasında yapılan dua" buyurdu. (Tirmizi, Deavat, 79)

١٥٠٢- وَعَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ ﷺ أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: مَا عَلى الأَرْضِ مُسْلِمٌ يَدْعُو الله تَعَالَى بِدَعْوَةٍ إلاَّ آتَاهُ الله إيَّاهَا، أَوْ صَرَفَ عَنْهُ مِنَ السُّوءِ مِثْلَهَا. مَا لَم يَدْعُ بِإثْم، أَوْ قَطِيعَةِ رَحِم. فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ القَوْم: إذاً نكثِرُ قَالَ: الله أَكْثَرُ .

1502: Ubade ibni's-Samit (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Yeryüzünde bir müslüman Allah'tan birşey dilerse; günah bir şeyi istemediği akrabasıyla ilgiyi kesmeyi arzu etmediği sürece Allah, onun isteğini mutlaka yerine getirir veya ona vereceği şey kadar kötü bir şeyi kendisinden giderir.” Orada bulunanlardan biri, "Öyle ise biz Allah'tan çok şey isteriz" deyince, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Allah'ın lütfu isteyeceğiniz şeylerden daha çoktur" buyurdu. (Tirmizi, Deavat, 115)

١٥٠٣- وعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ، رَضِيَ الله عَنْهمَا، أَنَ رَسُولَ الله ﷺ كَانَ يَقُولُ عِنْدَ الكَرْبِ: لا إلهَ إلاَّ الله العَظِيمُ الحَلِيمُ، لا إلهَ إلاَّ الله رَبُّ العَرْشِ العَظِيمُ، لا إلهَ إلاَّ الله رَبُّ السَّمَاوَاتِ، وَرَبُّ الأَرْضِ، وَرَبُّ العَرْشِ الكرِيمِ .

1503: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir keder ve üzüntü hissettiği zaman şöyle dua ederdi:

"La ilahe illallahul azimulhalim, la ilahe illallahu rabbul arşil azim la, ilahe illallahu rabbussemâvâti ve Rabbul ardı ve Rabbul arşil kerim = Büyüklük ve hilim sahibi olan Allah'tan başka ibadete layık hiçbir ilah yoktur. Büyük arşın sahibi olan Allah'tan başka ibadete layık hiçbir ilah yoktur. Göklerin Rabbi yerin Rabbi ve kerim arşın Rabbinden başka ibadete layık hiç bir ilah yoktur. (Buhari, Deavat, 27; Müslim, Zikir, 83)

BÖLÜM: 253

VELİLER VE KERAMETLERİ (ALLAH'IN GERÇEK MÜ'MİN KULLARINA İKRAMLARINDAN ÖRNEKLER.)

قال الله تعالى : ﴿ أَلا إِنَّ أَوْلِيَاءِ اللّهِ لاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ الَّذِينَ آمَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الآخِرَةِ لاَ تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴾

"Unutmayın ki, Allah'a dost ve yakın olanların korkmaları için bir sebep yoktur. Onlar acı ve üzüntü de çekmeyeceklerdir. Onlar iman edip ve Allahtan korkup sakınanlardır. Onlar için hem bu dünya hayatında, hem de sonraki hayatta müjdeler var. Allah'ın va'dinde asla değişme yoktur. O verdiği sözü mutlaka yerine getirir. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk da budur." (10 Yunus, 62-64)

قال الله تعالى : ﴿ وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنسِيًّا ﴾

"Hurma ağacını kendine doğru silkele ki, üzerine olgun, taze hurmalar dökülsün ve sonra da ye iç, doğacak olan bu çocuktan dolayı da, gözün aydın olsun! Ve insanlardan birini görürsen, ona de ki: "Ben, o sınırsız rahmet sahibi için, bir süre konuşmaktan kaçınmaya söz verdim. Bu yüzden bu gün insanlardan hiçbir kimseyle konuşmayacağım." (19 Meryem, 25-26)

قال الله تعالى : ﴿ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزْقاً قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّى لَكِ هَـذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِندِ اللّهِ إنَّ اللّهَ يَرْزُقُ مَن يَشَاء بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴾

"...Zekeriyya ne zaman O'nu mabette ziyaret ettiyse, yanında yiyecekler görür ve sorardı: "Ey Meryem, bunlar sana nereden geliyor?" Meryem: "Bunlar Allah'tandır, Allah dilediğine hesapsız rızık bağışlar" diye cevap verdi." (3 Al-i İmran, 37)

قال الله تعالى : ﴿ وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَت تَّزَاوَرُ عَن كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَت تَّقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِّنْهُ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَن يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي وَمَن يُضْلِلْ فَلَن تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُّرْشِدًا وَتَحْسَبُهُمْ أَيْقَاظًا وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلْبُهُم بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ﴾

"Madem onlardan ayrıldınız ve Allah'tan başkasına ibadet etmeyeceksiniz, sığının mağaraya da Rabbiniz, rahmetiyle bir genişlik versin ve işinizde de size kolaylık sebepleri hazırlasın. Ve yıllarca güneşin doğarken, onların mağarasını sağ taraftan yalayıp geçtiğini, batarken de onlara dokunmadan sol yandan geçip gittiğini ve onların mağaranın genişçe bir bölümünde bulunduklarını görürdün. İşte bu Allah'ın ayetlerinden (kerametlerinden) biriydi." (18 Kehf, 16-17)

١٥٠٤- وَعَنْ أَبي مُحَمَّدٍ عَبْدِ الرَّحمنِ بْنِ أبي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ الله عَنْهمَا: أَنَّ أَصْحَابَ الصُّفَّةِ كَانُوا أُناساً فُقَرَاءَ وأنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ مَرَّةً: مَنْ كانَ عِنْدَهُ طَعَامُ اثْنَيْنِ، فَلْيَذْهَبْ بِثَالِثٍ، وَمَنْ كَانَ عِنْدَهُ طَعَامُ أَرْبَعَةٍ، فَلْيَذْهَبْ بِخَامِسٍ بِسَادِسٍ .أَوْ كَمَا قَالَ، وأنَّ أَبَا بَكْرٍ ﷺ جَاءَ بِثَلاثَةٍ، وانْطَلَقَ النَّبيُّ ﷺ بِعَشَرَةٍ، وَأَنَّ أَبَا بَكْرٍ تَعَشَّى عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ ثُمَّ لَبِثَ حَتَّى صَلَّى العِشَاءَ، ثُمَّ رَجَعَ، فَجَاءَ بَعْدَ ما مَضَى مِنَ اللَّيْلِ مَا شَاءَ الله. قَالَتْ لَهُ امْرَأَتُهُ: ما حَبَسَكَ عَنْ أَضْيَافِكَ ؟ قَالَ: أَوَ مَا عَشَّيْتَهِمْ ؟ قَالَتْ: أَبَوْا حَتَّى تَجِيءَ وَقَدْ عَرَضُوا عَلَيْهِمْ قَالَ: فَذَهَبْتُ أَنا، فَاخْتَبَأْتُ، فَقَالَ: يَا غُنْثَرُ، فَجَدَّعَ وَسَبَّ، وَقَالَ: كُلُوا لا هَنِيئاً، والله لاَ أَطْعَمُهُ أَبَداً، قَالَ: وَأيمُ الله مَا كُنَّا نَأْخذُ مِنْ لُقْمَةٍ إلاَّ رَبا مِنْ أَسْفَلِهَا أَكْثَرُ مِنْهَا حَتَى شَبِعُوا، وَصَارَتْ أَكْثَرَ مِمَّا كَانَتْ قَبْلَ ذلِكَ، فَنَظَرَ إِلَيْهَا أبُو بكْرٍ،

فَقَالَ لامْرَأَتِهِ: يَا أُخْتَ بَنِي فِرَاسٍ، مَا هذَا ؟ قَالَتْ: لا، وَقُرَّةِ عَيْنِي لهِيَ الآنَ أَكثَرُ مِنْهَا قَبْلَ ذلِكَ بِثَلاثِ مَرَّاتٍ! فَأَكَلَ مِنْهَا أَبُو بَكْرٍ وَقَالَ: إنَّمَا كَانَ ذلِكَ مِنَ الشَّيْطَانِ، يَعني يَمِينَهُ. ثُمَّ أَكَلَ مِنْهَا لُقْمَةً، ثُمَّ حمَلَهَا إلى النَّبِيِّ ﷺ فَأَصْبَحَتْ عِنْدَهُ. وَكَانَ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَومٍ عَهْدٌ، فَمَضَى الأجَلُ، فَتَفَرَّقنَا اثني عَشَرَ رَجُلاً، مَعَ كُلِّ رَجُلٍ مِنْهُم أُنَاسٌ، الله أَعْلَم كَمْ مَعَ كُلِّ رَجُلٍ، فَأَكَلُوا مِنْهَا أَجْمَعُونَ.

وفي رِوَايَةٍ: فَحَلَفَ أَبُو بكرٍ لا يَطْعَمُه، فَحَلَفَتِ المَرأةُ لا تَطْعَمُه، فَحَلَفَ الضَّيفُ - أَوِ الأَضْيَافُ - أَنْ لا يَطعمَه، أَوْ يَطعمُوهُ حَتَّى يَطعمَه، فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: هذِهِ مِنَ الشَّيْطَانِ ! فَدَعَا بِالطَّعَامِ، فَأَكَلَ وَأَكَلُوا، فَجعَلُوا لا يَرْفَعُونَ لُقْمَةً إلاَّ رَبَتْ مِنْ أَسْفَلِهَا أَكْثَرُ مِنْهَا، فَقَالَ: يَا أُخْتَ بَنِي فِرَاسٍ، مَا هذَا ؟ فَقَالَتْ: وَقُرَّةِ عَيْنِي، إنَّهَا الآنَ لأَكْثَرُ مِنْهَا قَبْلَ أَنْ نَأْكُلَ، فَأَكَلُوا، وَبَعَثَ بهَا إلى النَّبِيِّ ﷺ فَذَكَرَ إنَّهُ أَكَلَ مِنْهَا.

وفي رِوَايَةٍ: إنَّ أَبَا بَكْرٍ قَالَ لِعَبْدِ الرَّحْمنِ: دُونَكَ أَضْيَافَكَ، فَإنِّي مُنْطَلِقٌ إلى النَّبِيِّ ﷺ ، فَافْرُغْ مِنْ قِرَاهُمْ قَبْلَ أَنْ أَجِيءَ، فَانْطَلَقَ عَبْدُ الرَّحْمنِ، فَأَتَاهُم بِمَا عِنْدَهُ، فَقَالَ: اطْعَمُوا، فقَالُوا: أَيْنَ رَبُّ مَنزِلنَا ؟ قَالَ: اطْعَمُوا، قَالُوا: مَا نَحْنُ بِآكِلِينَ حَتَّى يَجِيءَ رَبُّ مَنْزِلنَا، قَالَ: اقبَلُوا عَنَّا قِرَاكُمْ، فَإنَّه إنْ جَاءَ وَلَمْ تَطْعَمُوا، لَنَلقَيَنَّ مِنْهُ، فَأَبَوْا، فَعَرَفْتُ أَنَّهُ يَجِدُ عَلَيَّ، فَلَمَّا جَاءَ تنَحَّيْتُ عَنْهُ، فَقَالَ: مَا صَنَعْتُمْ ؟ فَأَخبَرُوه، فَقَالَ: يَا عَبْدَ الرَّحْمنِ، فَسَكَتُّ، ثمَّ قَالَ: يَا عَبْدَ الرَّحمنِ فَسَكَتُّ فَقَالَ: يَا غُنْثَرُ، أَقْسَمْتُ عَلَيْكَ إنْ كُنْتَ تَسْمَعُ صَوتي لَمَّا جِئْتَ ! فَخَرَجتُ، فَقُلْتُ: سَلْ أَضْيَافَكَ، فَقَالُوا: صَدَقَ، أَتَانَا بِهِ. فَقَالَ: إنَّمَا انْتَظَرْتُموني، والله، لا أطعمُه اللَّيْلَةَ، فَقَالَ الآخَرُونَ: وَاللهِ لا نَطعمُه حَتَّى تَطْعَمَهُ، فَقَالَ: وَيْلَكُمْ مَالَكُمْ لا تَقْبَلُونَ عَنَّا قِرَاكُمْ ؟ هَاتِ طَعَامَكَ، فَجَاءَ بِهِ، فَوَضَعَ يَدَهُ، فَقَالَ: بِسمِ اللهِ. الأولى مِنَ الشّيْطَانِ، فَأَكَلَ وَأَكَلُوا.

1504: Ebu Muhammed Abdurrahman ibni Ebu Bekir es-Sıddık (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir:

Medine Mescidinde barınan insanlar(suffe ehli) fakir kimselerdi. Bir seferinde Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"İki kişilik yemeği olan bu insanlardan bir üçüncüsünü, dört kişilik yemeği olan da bir beşincisini, hatta altıncı kimseyi yemeğe götürsün" buyurdu veya buna benzer bir söz söyledi. Ebubekr Sufe ehlinden üç kişiyi davet etti, Resulüllah (sallallahu aleyhi vesellem) on kişiyi alıp evine göyürdü. Ebubekr(misafirlerini evinde bırakarak) Resulullahın(evine gidip) yanında akşam yemeğini yedi. Sonra yatsı namazını kılıncaya kadar Resulullahın yanında kaldı. Yatsıyı kıldıktan sonra tekrar resulullahın evine gitti.. Gece hayli ilerledikten sonra eve geldi. Hanımı

Ebubekre ; "Seni misafirlerin yanında bulunmaktan alı koyan neydi? "diye sordu. Ebubekr (Allah Ondan razı olsun): "Onlara akşam hâlâ yemeğini takdim etmedin mi? " diye çıkışıp hanımına sordu. . O da: Sen gelmedikce yemek yemiyeceklerini söylediler. Yemek çıkardık, kabûl etmediler. dedi

_na: "Seni misâfirlerinin yanýnda bulunmaktan alýkoyan nedir?" diye sordu. (Abdü'r-Rahmân b. Ebî Bekr radiya'llâhu anhümâ) der ki: Ben savuþup saklandým: O bana: "Behey nâkes herif." di(ye hitâbet)ti. Söðüp saydý. Sonra hiddetle: "Ýçinize sinmez olsun, yeyiniz. Ben bu yemekten vallah yemiyeceðim." dedi.

Hadisi rivayet eden Hz. Ebubekir'in oğlu Abdurrahman diyor ki:

Ben ortalıktan savuşup saklandım, babam bana hiddet ve şiddetle: "Behey anlayışsız adam" diye sövüp saydı ve "İçinize sinmesin, yiyin. Vallahi ben bu yemekten yemiyeceğim" dedi.

Abdurrahman der ki, "Allah'a yemin ederim ki bizim her el uzattığımız lokmanın altından yemek daha da artıyordu. Nihayet misafirler doydular, yemek de ilk getirildiğinden daha fazla olarak ortada duruyordu.

Ebubekir yemeğe baktı, olduğu gibi duruyordu. Hanımına hitaben, "Ey Beni firasın kız kardeşi, bu ne hal?" dedi. Hanımı da, "Gözümün nuruna yemin ederim ki, yemek şimdi öncekinden üç misli fazladır" dedi. Bunun üzerine Ebubekir o yemekten yedi ve ettiği yemini kastederek, "O olan şey şeytandandı." O yemekten bir lokma aldıktan sonra geri kalanı peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'e gönderdi. Yemek orada sabaha kadar durdu. Bizimle bir topluluk arasında sözleşmemiz vardı, sözleşmenin süresi bittiği için o topluluk Medine'ye gelmişlerdi. İçlerinden sözcü olarak on iki kişi ayırdık. Herbiriyle beraber kaç kişinin bulunduğunu Allah bilir. İşte onların hepsi de o yemekten yediler.

Buhari'nin diğer bir rivayetinde de şöyle denilmiştir:

Misafirlerin kendisi gelmedikçe yemek yemek istemediklerini öğrenen Ebubekir de o yemekten yemeyeceğine yemin etti. Hanımı da o yemeyince yemeyeceğine yemin etti. Misafir ve misafirler de zaten sofraya oturmayacaklarına yemin etmişlerdi. Bunun üzerine Ebu Bekir: "Başlangıçta yaptığım yemin şeytandandır. Haydi buyurun yemeğe" dedi, kendisi de misafirler de yediler. Her el uzattıkları lokmanın altından yemek çoğalıyordu. Bunun üzerine Ebubekir hanımına,

"Ey benî Firas'ın kardeşi, bu ne hal?" dedi, o da: "Gözümün nuruna yemin ederim ki şu anda yemek ilk halinden daha fazladır" dedi. Oradakiler yediler, kalan yemeği Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a gönderdiler. Hadisi rivayet eden Abdurrahman, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in de bu yemekten yediğini haber verdi. (Buhari, Edeb, 87)

Buhari'nin değişik bir rivayetinde şöyle anlatılmaktadır:

Ebubekir oğlu Abdurrahman'a:

"Ben peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına gideceğim, ben gelinceye kadar misafirlerin hizmetinde bulun ve yemeklerini yedirmiş ol" diye tenbihte bulundu. Abdurrahman misafirlere yemeği getirip, buyurunuz deyince,

onlar, "Bu evin sahibi nerede?" dediler. Abdurrahman da: "Siz buyurun yiyin" dediler. Onlar da ev sahibi gelmeyinceye kadar biz yemeyiz" dediler. Abdurrahman yemeğinizi lütfen yiyiniz, eğer babam geldiğinde sizler yemek yememiş olursanız, bana darılır, kızabilir diye ısrar ettiyse de misafirleri yemek yemekten çekindiler.

Babam geldiğinde bana fena halde çıkışacağını bildiğim için o gelince hemen savuşup bir yere gizlendim. Babam gelir gelmez, "Misafirlere ne yaptınız?" diye sordu. Durumu haber verdiler. Bunun üzerine "Abdurrahman!" diye bana seslendi, cevap vermedim, sonra tekrar "Abdurrahman" diye bağırdı, ben yine ses vermedim. Bu sefer, "Behey anlayışsız adam, sesimi duyuyorsan Allah aşkına gel" dedi, ben de yanına gelip, "Benim kusurum yok, istersen misafirlere sor" dedim. Misafirler de:

"Abdurrahman doğru söylüyor, bize yemek getirdi, ama biz yemedik" dediler. Bunun üzerine "Demek beni beklediniz, Vallahi ben de bu gece bu yemeği yemeyeceğim işte" dedi. Onlar da:

"Allah'a yemin ederiz ki, sen yemezsen biz de yemeyiz dediler." Ebubekir: "Allah iyiliğinizi versin size ne oluyor ki hazırlanan yemeği kabul edip yemiyorsunuz? Haydi buyurun yemeğe" dedi. Babam besmele çekerek yemeğe yöneldi. Kızgınlığından dolayı başta ettiğim yemin şeytandandır deyip yemeği yedi, misafirler de yediler. (Buhari, Edeb, 88)

١٥٠٥- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: لَقَدْ كَانَ فِيمَا قَبْلَكُم مِنَ الأُمَمِ نَاسٌ مُحَدَّثونَ، فَإن يَكُ فِي أُمَّتي أَحَدٌ، فإنَّهُ عُمَرُ.

1505: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Sizden önce yaşamış ümmetler içinde kendilerine Allah tarafından ilham edilen kimseler vardı. Şayet ümmetimin içinde de onlardan biri varsa hiç şüphesiz o, Ömer ibni Hattab'tır." (Buhari, Fezailu'l-ashab, 6)

١٥٠٦- وَعَنْ جَابِرِ بنِ سَمُرَةَ، رضي الله عنهما، قَالَ: شَكَا أَهْلُ الكُوفَةِ سَعْداً، يَعْني: ابْنَ أبي وَقَّاصٍ، ﷺ، إلى عُمَرَ بْنِ الخَطَّابِ، ﷺ، فَعَزَلَهُ وَاسْتَعْمَلَ عَلَيْهِمْ عَمَّاراً، فَشَكَوْا حَتَّى ذَكَرُوا أنهُ لا يُحْسِنُ يُصَلِّي، فَأَرْسَلَ إلَيْهِ، فَقَالَ: يَا أَبَا إسْحَاقَ، إنَّ هؤُلاءِ يَزْعُمُونَ أَنَّكَ لا تُحْسِنُ تُصَلِّي، فَقَالَ: أَمَّا أنا، واللهِ فَإنِّي كُنْتُ أُصلِّي بِهِمْ صَلاةَ رَسُولِ اللهِ، ﷺ لا أَخْرِمُ عَنْهَا، أُصلِّي صَلاةَ العِشَاءِ فَأَرْكُدُ فِي الأُولَيَيْنِ، وَأَخُفُّ فِي الأُخْرَيَيْنِ، قَالَ: ذلِكَ الظَنُّ بكَ يَا أَبَا إسْحَاقَ، وَأَرْسَلَ مَعَهُ رَجُلاً، أَوْ رِجَالاً، إلى الكُوفَةِ يَسْأَلُ عَنْهُ أَهْلَ الكُوفَةِ، فَلَمْ يَدَعْ مَسْجِداً إلاَّ سَأَلَ عَنْهُ، وَيُثْنُونَ مَعْرُوفاً، حَتَّى دَخَلَ مَسْجِداً لِبَني عَبْسٍ، فَقَامَ رَجُلٌ مِنْهُمْ، يُقَالُ لَهُ: أُسَامَةُ بْنُ قَتَادَةَ، يُكَنَّى أَبَا سَعْدَةَ، فَقَالَ: أَمَا إذْ نَشَدْتَنَا فَإنَّ سَعْداً كَانَ لاَ يَسِيرُ بِالسَّرِيَّةِ، وَلا يَقْسِمُ بِالسَّوِيَّةِ، وَلا يَعْدِلُ فِي القَضِيَّةِ، قَالَ سَعْدٌ: أَمَا واللهِ لأَدْعُوَنَّ بِثَلاثٍ: اللَهُمَّ إنْ كَانَ عَبْدُكَ هذَا كَاذِباً، قَامَ رِيَاءً، وَسُمْعَةً، فَأَطِلْ

عُمُرَهُ، وَأَطِلْ فَقْرَهُ، وَعَرِّضْهُ لِلفِتَنِ. وَكانَ بَعْدَ ذلِكَ إذا سُئِلَ يَقولُ: شَيْخٌ كَبِيرٌ مَفْتُونٌ، أصابَتْني دَعْوَةُ سَعْدٍ.

قَالَ عَبْدُ المَلِكِ بْنُ عُمَيْرٍ الرَّاوِي عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ: فَأَنَا رَأَيْتُهُ بَعْدُ قَدْ سَقَطَ حَاجِبَاهُ عَلَى عَيْنَيْهِ مِنَ الكِبَرِ، وَإنَّهُ لَيَتَعَرَّضُ للجَوَارِي في الطُرُقِ فَيَغْمِزُهُنَّ.

1506: Cabir ibni Semurate (Allah Onlardan razı olsun) demiştir ki: Kufeliler Halife Hazreti Ömer'e Sa'd ibni Ebi Vakkas'ı şikayet ettiler de Ömer Sa'd'ı valilikten azledip Ammar ibn Yasir'i Kufe'ye vali tayin etti. Kufeliler Sa'd hakkındaki şikayetlerini o kadar ileri götürüp namaz kılmasını bile bilmiyor demeye kadar ithamda bulunmuşlardı. Ömer adam gönderip Sa'd'ı Medine'ye getirtti ve:

"Ey Ebu İshak, bu adamlar senin namaz kıldırmayı bile bilmediğini iddia ediyorlar" dedi. Bunun üzerine Sa'd ibni Ebî Vakkas:

"Allah'a yemin ederim ki ben onlara Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın namazı gibi namaz kıldırdım ve ondan hiçbir şeyi noksan yapmadım. Yatsı namazını kıldırırken ilk iki rekatta ayakta çok durur, son iki rekatı da hafif tutarım" dedi.

Ömer: "Zaten senden beklediğimiz de bu idi" dedikten sonra meseleyi tahkik için birkaç kişiyle birlikte Sa'd'ı Kufe'ye gönderdi.

Görevli kişi veya kişiler Kufelilerden Sa'd'ın durumunu soruşturdu, bütün mescidlere gidip oraların cemaatlerinden Sa'd'ın halini sordu. Onlar da Sa'd hakkında hep övgü dolu sözler söylediler. En sonunda Absoğulları mescidine gitti ve herkesin Sa'd hakkında bildiklerini söylemeye davet etti. Onlar arasından Ebu Sa'de diye anılan Usame ibni Katade kalktı ve şöyle dedi:

"- Madem bize Allah adını verdin, söyleyelim. Sa'd askeri birliklerle birlikte harbe gitmez, mal taksiminde eşitlik gözetmez ve adaletle hükmetmez" dedi. Bunun üzerine Sa'd şöyle dedi: "Madem ki böyle söyledin, ben de senin hakkında üç dua edeceğim, dinle: "Allahım senin bu kulun bu söylediklerinde yalancı ise ve söylediklerini gösteriş ve şöhret için söylüyorsa, onun ömrünü uzat, fakirliğini artır ve fitnelere uğrat" dedi. Sonraları o adama halinden sorulduğunda, "Kocamış, fitneye uğramış, zavallı bir ihtiyarım ben. Sa'd'ın bedduasına uğradım" diye cevap verirdi.

Hadisi Cabir'den rivayet eden Abdulmelik ibni Umeyr der ki: "Daha sonraları o ihtiyarı ben de gördüm. Yaşlılıktan dolayı kaşları gözlerinin üzerine sarkmış olduğu halde yolda rastgeldiği kızlara sataşır ve onları çimdiklerdi." (Buhari, Ezan, 95; Müslim, Salat, 158)

١٥٠٧- وَعَنْ عُرْوَةَ بنِ الزُّبَيْرِ أَنَّ سَعِيدَ بْنَ زَيْدِ بْنِ عَمْرِو بنِ نُفَيْلٍ، ﷺ ، خَاصَمَتْهُ أَرْوَى بِنْتُ أَوْسٍ إِلى مَرْوَانَ بْنِ الحَكَمِ، وَادَّعَتْ أَنَّهُ أَخَذَ شَيْئاً مِنْ أَرْضِهَا، فَقَالَ سَعِيدٌ: أَنَا كُنْتُ آخُذُ مِنْ أَرْضِهَا شَيْئاً بَعْدَ الَّذي سَمِعْتُ مِنْ رَسُولِ الله ﷺ ؟! قَالَ: مَاذا سَمِعْتَ مِنْ رَسُولِ الله ﷺ ؟ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: مَنْ أَخَذَ شِبْراً مِنَ الأَرْضِ ظُلْماً، طوِّقَهُ إلى سَبْعِ أَرَضِينَ. فَقالَ لَهُ مَرْوانُ: لا أَسْأَلُكَ بيِّنَةً بَعْدَ هذا، فَقَالَ سَعِيدٌ: اللَّهُمَّ إنْ

كانَتْ كَاذِبَةً، فَأَعْمِ بَصَرَهَا، وَاقْتُلْهَا فِي أَرْضِهَا، قَالَ: فَمَا مَاتَتْ حَتَّى ذَهَبَ بَصَرُهَا، وَبَيْنَمَا هِيَ تَمْشِي فِي أَرْضِهَا إِذْ وَقَعَتْ فِي حُفْرَةٍ فَمَاتَتْ.

وفي روايةٍ لمسلم عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ زَيْدِ بْنِ عَبْدِ الله بْنِ عُمَرَ بمَعْنَاهُ، وَأَنَّهُ رَآهَا عَمْيَاءَ تَلْتَمِسُ الجُدُرَ تَقُولُ: أَصَابَتْنِي دَعْوَةُ سَعِيدٍ، وَأَنَّهَا مَرَّتْ عَلى بِئْرٍ في الدَّارِ التي خاصَمَتْهُ فِيها، فَوَقَعَتْ فِيهَا، فَكَانَتْ قَبْرَها.

1507: Urve ibni'z-Zübeyr'den rivayet edildiğine göre Erva binti Evs kendi arazisinden bir parçayı gasbettiği iddiasıyla Said ibni Zeyd ibni Amir ibni Nufeyl (Allah Ondan razı olsun)'ı Medine valisi Mervan ibni'l-Hakem'a şikayet etti. Bu şikayet üzerine Said, "Ben bu konuda Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in söylediklerini dinledikten sonra onun hakkını üzerime geçirir miyim hiç!" dedi. Mervan:

"- Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den ne duydun?" diye sorunca, o da:

"- Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın "Kim haksız olarak başka birinin toprağından bir karış zorla yani zülümle alırsa o yerin yedi katı o kişinin boynuna halka gibi geçirilir" buyurduğunu işittim. Bunun üzerine Mervan Said'e hitaben, "Artık senden bundan başka bir delil istemiyorum" dedi. İş bu noktaya gelince Said:

"- Allahım, eğer bu kadın yalancı ise sen onun gözünü kör et ve kendisini de o arsasında öldür" diye beddua etti. Hadisi rivayet eden Urve şöyle diyor: "O kadın ölmezden önce gözleri kör oldu ve bir gün o dava konusu arazide gezinirken bir çukura düşüp öldü." (Buhari, Bedu'l-Halk, 2; Müslim, Musakat, 139)

Müslimden Muhammed bin Zeyd bin Abdullah Bin Ömerden gelen bir rivayete şöyledir: . Hadisi rivayet eden Urve Kadının kör olduğunu ve duvarlara tutunarak; Saidin bana ettiği bedduası kabul oldu, dediğini Saidle çekişip dava konusu olan evin koyusunu uğrarken içine düşüp öldüğünü, ve o ev ona mezar olduğunu gördüğünü söyler.

١٥٠٨- وَعَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ الله رضي الله عنهما قَالَ: لما حَضَرَتْ أُحُدٌ دَعاني أبي مِنَ اللَّيْلِ فَقَالَ: مَا أُرَانِي إلاَّ مَقْتُولاً فِي أَوَّلِ مَنْ يقْتَلُ مِنْ أَصحَابِ النَّبِيِّ ﷺ، وإنِّي لا أتْرُكُ بَعْدِي أَعَزَّ عَلَيَّ مِنْكَ غَيْرَ نَفْسِ رَسُولِ الله، ﷺ، وَإنَّ عَلَيَّ دَيْناً فَاقْضِ، وَاسْتَوصِ بِأَخَوَاتِكَ خَيْراً. فَأَصْبَحْنَا، فكَانَ أَوَّلَ قَتِيلٍ، وَدَفَنْتُ مَعَهُ آخَرَ فِي قَبْرِهِ، ثُمَّ لَمْ تَطِبْ نَفْسي أَنْ أَتْرُكَهُ مَعَ آخَرَ، فَاسْتَخْرَجْتُهُ بَعْدَ سِتَّةِ أَشْهُرٍ، فَإِذَا هُوَ كَيَوْمَ وَضَعْتُهُ غَيْرَ أُذنِهِ، فَجَعَلْتُهُ فِي قَبْرٍ عَلى حِدَةٍ.

1508: Cabir ibni Abdullah (Allah Onlardan razı olsun) şöyle dedi: Uhud savaşı hazırlığında geceleyin babam beni çağırdı ve "Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'ın ashabından şehid düşeceklerin ilki ben olacağımı zannediyorum. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) hariç benim geride bırakacağım en değerli

kimse sensin, borçlarım var. Onları öde. Kardeşlerine daima iyi davran" dedi. Sabahleyin babam ilk şehid düşen kimse oldu. Başka bir şehid ile birlikte onu bir kabre defnettim. Sonra bir başka şehidle onu aynı kabirde bırakmayı içime sindiremedim, onu altı ay sonra mezarından çıkartım kulağının bir kısmı hariç tüm vücudu kendisini kabre koyduğum günkü gibiydi. Onu yalnız başına bir kabre koydum." (Buhari, Cenaiz, 78)

١٥٠٩- وَعَنْ أَنسٍ ﷺ : أَنَّ رَجُلَيْنِ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ ﷺ خَرَجَا مِنْ عِنْدِ النَّبِيِّ ﷺ فِي لَيْلَةٍ مُظْلِمَةٍ وَمَعَهُمَا مِثْلُ المِصْبَاحَيْنِ بَيْنَ أَيدِيهِمَا، فَلَمَّا افْتَرَقَا، صَارَ مَعَ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهما وَاحِدٌ حَتى أتى أَهْلَهُ.

رواه البخاري من طرق، وفي بعضها أن رجلين أسيد بن حضير، وعباد بن بشر رضي الله عنهما.

1509: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'in ashabından iki kişi karanlık bir gecede Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanından çıktılar. Önlerinde meşale gibi iki ışık meydana geldi. Birbirlerinden ayrılıp evlerine varıncaya kadar da bu ışık onların yollarını aydınlatıyordu. (Buhari, Salat, 79)

Başka bir rivayette bu iki sahabeden birisi, Useyd bin Hudeyr diğeri ise, Ubad bin Bişr (Allah Onlardan razı olsun) olduğudur.

١٥١٠- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، قَالَ: بَعَثَ رَسُولُ الله ﷺ عَشرَةَ رَهْطٍ عَيْناً سَرِيَّةً، وَأَمَّرَ عَلَيْهِم عَاصِمَ بنَ ثابتٍ الأنصَارِيَّ، ﷺ ، فَانْطَلَقُوا حَتَّى إذا كانُوا بِالهَدْأَةِ، بَيْنَ عُسْفانَ وَمَكَّةَ، ذُكِرُوا لِحَيٍّ مِنْ هُذَيْلٍ يُقالُ لهُمْ: بَنُو لِحْيانَ، فَنَفَرُوا لهمْ بِقَرِيبٍ مِنْ مِائَةِ رَجُلٍ رَامٍ، فاقْتَصُّوا آثَارَهُمْ، فَلَمَّا أَحَسَّ بِهمْ عَاصِمٌ وَأَصْحَابُهُ، لَجَئُوا إلى مَوْضِعٍ، فَأَحَاطَ بِهِمُ القَوْمُ، فَقَالُوا: انْزِلوا، فَأَعْطُوا بِأَيْدِيكُم، ولَكُمُ العَهْدُ وَالمِيثَاقُ أَنْ لا نَقْتُلَ مِنكُمْ أَحَداً، فَقالَ عَاصِمُ بنُ ثابتٍ: أيُّها القَوْمُ أَمَّا أنَا، فَلا أَنْزِلُ عَلى ذِمَّةِ كَافِرٍ: اللَّهُمَّ أَخْبِرْ عَنَّا نَبِيَّكَ، ﷺ ، فَرَمَوْهُمْ بِالنَّبْلِ فَقَتَلُوا عَاصِماً، وَنَزَلَ إلَيْهِمْ ثَلاثَةُ نَفَرٍ عَلَى العَهدِ والمِيثَاقِ، مِنْهُمْ خُبَيْبٌ، وَزَيْدُ بْنُ الدَّثِنَةِ وَرَجُل آخَرُ. فَلَمَّا اسْتَمْكَنُوا مِنْهُمْ أَطْلَقُوا أَوْتَارَ قِسِيِّهِمْ، فَرَبَطُوهُم بِهَا. قَالَ الرَّجُلُ الثَّالِثُ: هَذَا أَوّلُ الغَدْرِ والله لا أَصْحَبُكُم إنّ لي بِهؤُلاءِ أُسْوَةً.يريد القَتْلى، فَجَرُّوهُ وَعَالجوهُ، فَأَبى أنْ يَصْحَبَهُمْ، فَقَتَلوهُ، وَانْطَلَقُوا بِخُبَيْبٍ، وزَيْدِ بنِ الدَّثِنَةِ، حَتَّى بَاعُوهُما بمكّةَ بَعْدَ وَقْعَةِ بَدْرٍ، فَابتَاعَ بَنُو الحَارِثِ بنِ عَامِرِ بنِ نَوْفَلِ بْنِ عَبْدِ مَنَافٍ خُبَيْباً، وكانَ خُبَيبٌ هُوَ قَتَلَ الحَارِثَ يَوْمَ بَدْرٍ، فَلَبِثَ خُبَيْبٌ عِنْدَهُم أسِيراً حَتّى أجْمَعُوا عَلى قَتْلِهِ، فَاسْتَعَارَ مِنْ بَعْضِ بَنَاتِ الحارِثِ مُوسَى يَسْتحِدُّ بها فأعَارَتْهُ، فَدَرَجَ بُنَيٌّ لَها وَهِيَ غَافِلَةٌ حَتى أتَاهُ، فَوَجَدَتْهُ مُجْلِسَهُ عَلى فخذِهِ وَالمُوسَى بِيَدِهِ، فَفزِعَتْ

فَزْعَةً عَرَفَها خُبَيْبٌ. فَقَالَ: أَتخْشَيْنَ أن أَقْتُلَهُ ؟ ما كُنْتُ لأفْعَل ذلكَ ! قَالَتْ: واللهِ ما رَأَيْتُ أَسِيراً خَيْراً مِنْ خُبَيبٍ، فوَاللهِ لَقَدْ وَجَدْتُهُ يَوْماً يَأْكُلُ قِطْفاً مِنْ عِنَبٍ فِي يَدِهِ وأنَّهُ لَمُوثَقٌ بِالحَدِيدِ وَما بمَكَّةَ مِنْ ثَمَرَةٍ، وَكَانَتْ تَقُولُ: إنَّهُ لَرزقٌ رَزَقَهُ اللهُ خُبَيْباً، فَلَمَّا خَرَجُوا بِهِ مِنَ الحَرَمِ لِيَقْتُلُوهُ فِي الحِلِّ، قالَ لَهُم خُبَيْبٌ: دَعُوني أُصَلي رَكْعَتَيْنِ، فَتَرَكُوهُ، فَرَكَعَ رَكْعَتَيْنِ، فَقَالَ: واللهِ لولا أَنْ تَحْسَبُوا أَنَ مَا بي جَزَعٌ لَزِدْتُ. اللَّهُمَّ أَحْصِهِمْ عَدَداً، واقْتُلهُمْ بِدَداً، ولا تُبْقِ مِنْهُم أَحَداً، وقالَ:

فَلَسْتُ أبُالي حِينَ أُقْتَلُ مُسْلِماً   عَلى أَيِّ جَنْبٍ كَانَ للهِ مَصْرَعِي

وَذلِكَ فِي ذَاتِ الإلهِ وَإنْ يَشَأْ   يُبَارِكْ عَلى أوْصَالِ شِلْوٍ مُمَزَّعٍ

وكَانَ خُبَيْبٌ هُوَ سَنَّ لِكُلِّ مُسْلِمٍ قُتِلَ صَبْراً الصَّلاةَ، وَأَخْبَرَ - يعني النَّبيَّ ﷺ - أصْحابَهُ يَوْمَ أُصِيبُوا خَبَرَهُمْ، وبَعَثَ نَاسٌ مِنْ قُرَيْشٍ إلى عاصِمِ بْنِ ثَابِتٍ حِينَ حُدِّثُوا أنّهُ قُتِلَ أنْ يُؤْتَوا بشَيءٍ مِنْهُ يُعْرَفُ، وَكانَ قَتَلَ رَجُلاً مِنْ عُظَمَائِهِمْ، فَبَعَثَ اللهُ لعاصِمٍ مِثْلَ الظُّلَّةِ مِنَ الدَّبْرِ فَحَمَتْه مِنْ رُسُلِهِمْ، فَلَمْ يَقْدِروا أنْ يَقْطَعُوا مِنْهُ شَيْئاً.

1510: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Uhud savaşından sonra Adal ve Kare kabileleri peygamberimize adamlar gönderip İslamı kabul ettiklerini ve İslam mürşidlerine ihtiyaçları bulunduğunu bildirmeleri üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onlara on kişi gönderip başlarına da Asım ibni Sabit'i komutan tayin etti. Bunlar Usfan ile Mekke arasında bulunan Hudat denilen yere ulaştıklarında, bunların hareketi müşrikler tarafından Huzeyl kabilesinin bir kolu olan Lihyan oğuları kabilesine haber verilmişti. Lihyan oğulları yüze yakın okçudan oluşan bir grupla onları takibe aldılar. Asım ve on arkadaşı takibe alındıklarını farkedince, kendilerini savunabilecekleri yüksekçe bir yere sığındılar ama düşmanlar onları çepeçevre kuşatmışlardı ve:

" İnin aşağı, elinizdeki silahları bırakıp teslim olun, hiçbirinizi öldürmeyeceğiz, söz veriyoruz" dediler. Bunun üzerine Asım:

" Arkadaşlar ben bir kafirin sözüne güvenerek aşağı inmem" dedi. "Allah'ım durumumuzu peygambere bildir" diye dua etti. Bunun üzerine düşmanlar Asım'ı ve beraberindeki altı kişiyi oklarıyla şehid ettiler. Bunlardan Hubeyb, Zeyd ibni Desine ve Abdullah ibni Tarık verilen söze güvenerek teslim oldular. Müşrikler de bu üç kişiyi ellerine geçirince yay telleriyle ellerini bağlamaya kalkışınca Abdullah ibni Tarık, "Bu bize yapılan ilk kalleşliktir, size asla teslim olmayacağım. Bu şehidler buna güzel örnektir" diye direndi. Onu zorla sürükleyip götürmek istedilerse de şiddetle karşı koyduğu için onu da şehid ettiler. Hubeyb ve Zeyd ibni Desine'yi götürüp Bedir Savaşından sonra Mekke'de sattılar. Bedir savaşında Hubeyb tarafından babası öldürülmüş olan Haris ibni Amir ibni Nevfel ibni Abdimenaf'ın oğulları Hubeyb'i satın aldılar. Kendisini öldürmeye karar verdikleri güne kadar onların elinde esir olarak kaldı. Bu esirlik günlerinde Hubeyb kasık traşı olmak için Haris'in kızlarından

birinden emanet bir ustura istedi. O da verdi. Bir ara annesinin gafletinden yararlanan küçük çocuk, Hubeyb'in yanına sokuldu. Hubeyb'in elinde ustura olduğu halde çocuğu dizine oturttuğunu görünce, kadın son derece telaşlanıp korkmuştu. Kadının telaş ve korkusunu sezen Hubeyb ona: "Çocuğunu öldüreceğimden mi endişeleniyorsun? Korkma ben bunu yapmam" dedi.

Kadın şöyle anlatıyor: "Allah'a andolsun ki hayatımda Hubeyb'ten daha iyi bir esir görmedim. Vallahi ben onu zincire bağlı olduğu ve Mekke'de hiçbir meyvenin bulunmadığı bir zamanda salkımla üzüm yerken gördüm. Bu Allah tarafından Hubeyb'e verilen bir rızıktı."

Haris'in oğulları onu öldürmek için Harem bölgesinin dışına Hıll denilen (Ten'im)'e çıkardıklarında Hubeyb onlara, "Müsaade edin de iki rekat namaz kılayım" dedi. Bıraktılar. Hubeyb iki rekat namaz kıldı ve sonra, "Allah'a yemin ederim ki ölümden korktuğumu zannetmeyeceğinizi bilsem bu namazı daha da

uzatırdım" dedi ve: "Allah'ım! Bunların hepsini say (herbirini tek tek perişan et.) Canlarını al, hiçbirini sağ bırakma" diye dua edip şu beyitleri okudu:

Müslüman olarak öldürüldükten sonra

Nasıl ölürsem öleyim asla dert etmem

Bu ölüm O'nun zâtı(nın rızası) yolundadır, dilerse O

Parçalanmış vücudumun uzuvların eklemleri üzerine bereket verir.

Böylece Hubeyb idam edilecek her müslüman için iki rekat namaz kılma adetini ilk başlatan kimse oldu.

Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) düşman tarafından kuşatıldıkları an bu on kişinin başına gelenleri vahyi ilahi ile ashabına haber vermişti. Asım ibni Sabit'in şehid olduğunu haber alan Kureyş'in ileri gelenleri Bedir savaşında kendilerinden Ukbe ibni Ebi Muayt'ı öldürmüş olması hasebiyle, vücudundan onu tanıtıcı bir parça kesip getirsinler diye adam göndermişlerdi. Bunun üzerine Allah, Asım'ı korumak için bir arı sürüsü gönderdi. Bu arılar gönderilen adamları cesede yaklaştırmadılar. Bu yüzden cesetten bir parça kesemediler. (Buhari, Cihad, 170)

١٥١١- وعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِىَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: مَا سَمِعْتُ عُمَرَ ﵁ يَقُولُ لِشَيءٍ قَطُّ: إنِّي لأَظُنُّهُ كَذا إلاّ كانَ كَمَا يَظُنُّ.

1511: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir:

Babam Ömer (Allah Ondan razı olsun) birşey hakkında "Ben şöyle düşünüyorum" dedi mi, o şey gerçekten onun düşündüğü gibi gerçekleşirdi. (Buhari, Menakıbu'l-Ensar, 34)

BÖLÜM: 254

SAKINILMASI GEREKEN ŞEYLER

قال الله تعالى : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴾

"Ey iman edenler! Birbiriniz hakkında yersiz zanda bulunmaktan kaçının, çünkü bazı zan ve şüphe vardır ki, günahtır. Birbirinizin gizli yönlerini araştırmayın ve birbirinizi arkadan çekiştirmeyin. Biriniz ölü kardeşinin etini yemek ister mi? Hayır, siz ondan iğrenirsiniz. Öyleyse adam çekiştirmekten de öylece iğrenin ve yolunuzu Allah'ın kitabıyla bulmaya çalışın. Şüphesiz Allah tevbeleri kabul eden ve acıyandır." (49 Hucurat, 12)

قال الله تعالى : ﴿ وَلاَ تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُولاً ﴾

"Bilmediğin şeyin ardına düşme, çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi tüm yaptıklarından sorumludurlar. Kıyamette sorguya çekilecektir." (17 İsra, 36)

قال الله تعالى : ﴿ مَا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴾

"İnsan hiçbir söz söylemez ki, yanında gözetleyen, dediklerini zapteden bir melek hazır bulunmasın." (50 Kaf, 18)

١٥١٢- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَاليَوْمِ الآخِرِ، فَلْيَقُلْ خَيْراً، أَوْ لِيَصْمُتْ.

1512: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah'a ve ahiret gününe inanan kimse mutlaka hayır söylesin veya sussun." (Buhari, Edeb, 31; Müslim, İman, 74)

١٥١٣- وَعَنْ أَبِي مُوسَى ﷺ قَالَ: قُلْتُ: يا رسُولَ اللهِ أيُّ المُسْلِمِينَ أفْضَلُ ؟ قَالَ: مَنْ سَلِمَ المُسْلِمُونَ مِن لِسَانِهِ وَيَده .

1513: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Ey Allah'ın Rasulü, hangi müslüman daha değerlidir?" diye sordum. "Dilinden ve elinden müslümanların zarar görmediği kimsedir" cevabını verdi. (Buhari, İman, 4-5; Müslim, İman, 64)

١٥١٤- وعَنْ سَهْلِ بنِ سَعْدٍ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : مَنْ يَضْمَنْ لي مَا بَيْنَ لَحْيَيْهِ وَما بَيْنَ رِجْلَيْهِ أَضْمنْ لَهُ الجنَّةَ.

1514: Sehl ibni Sa'd (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Kim bana iki çenesi arasındaki dili ile, iki bacağı arasındaki tenasül uzvunu kötülüklerden koruma sözü verirse ben de ona cennet hakkında garanti veririm." (Buhari, Rikak, 3)

١٥١٥- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، أنَّه سَمِعَ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: إنَّ العَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالكَلِمَةِ مَا يَتَبَيَّنُ فيهَا، يَزِلُّ بهَا إلى النّارِ أبْعَدَ مِمَّا بَيْنَ المَشْرِقِ وَالمَغْرِبِ .

1515: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'den şöyle işittiğini nakletmiştir: "Kul iyice düşünmeden söylediği bir söz yüzünden cehennemin doğu ile batı arasından daha uzak bir derinliğine kayıverir." ." (Buhari, Rikak, 23; Müslim, Zühd)

١٥١٦- وَعَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قالَ: إنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالكَلِمَةِ مِن رِضْوانِ الله تَعَالى ما يُلْقِي لَها بَالاً يَرْفَعُهُ الله بهَا دَرجَاتٍ، وَإنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِن سَخَطِ الله تَعَالَى لا يُلْقي لَها بَالاً يَهْوِي بهَا في جَهَنَّم .

1516: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır:

"Bir kulu önem vermeyerek söylediği Allah rızasına uygun bir söz yüzünden Allah derecesini yükseltir. Bir başka kul da yine önem vermeyerek Allah'ın öfkelenmesini gerektirecek bir sözü yüzünden cehennemin dibine indirir." (Buhari, Rikak, 23)

١٥١٧- وَعَنْ أبي عَبْدِ الرَّحمنِ بلالِ بْنِ الحَارِثِ المُزَنيِّ ﷺ ، أنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: إنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ رِضْوانِ الله تَعالَى ما كانَ يَظُنُّ أنْ تَبْلُغَ مَا بَلَغَتْ يَكْتُبُ الله لَهُ بهَا رِضْوَانَهُ إلى يَوْمِ يَلْقَاهُ، وَإنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بِالكَلِمَةِ مِنْ سَخَطِ الله ما كانَ يَظُنُّ أنْ تَبْلُغَ ما بَلَغَتْ يَكْتُبُ الله لَهُ بِهَا سَخَطَهُ إلى يَوْمِ يَلْقَاهُ .

1517: Ebu Abdurrahman Bilal ibni'l-Haris el-Müzeni (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"Bir kimse Allah'ın sevdiği bir sözü söyler de o söz ile Allah'ın rızasına ulaşabileceğini zannetmez. Halbuki Allah o hayırlı söz sebebiyle kıyamete kadar o kimseden razı olur." Yine bir adam da vardır ki Allah'ın gazabını gerektirir bir söz söyler fakat o sözün kendisini Allah'ın gazabına çarptıracağını zannetmez. Oysa Allah o kimseye kıyamete kadar öfkelenir." (Muvatta, Kelam, 5)

١٥١٨- وَعَنْ سُفْيانَ بْنِ عَبْدِ اللهِ ﷺ قَالَ: قُلْتُ يا رَسُولَ الله حَدِّثني بِأَمْرٍ أَعْتَصِمُ بِهِ قَالَ: قُلْ ربِيَ الله، ثُمَّ اسْتَقِمْ. قُلْتُ: يَا رَسُولَ الله ما أَخْوَفُ مَا تَخَافُ عَلَيَّ ؟ فَأَخَذَ بِلِسَانِ نَفْسِهِ، ثُمَّ قَالَ: هذا .

1518: Süfyan ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Ey Allah'ın Rasulü, bana sımsıkı sarılacağım bir iş haber ver" dedim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Rabbim Allah'tır de, sonra da dosdoğru ol" buyurdu. Ben: "Ey Allah'ın Rasulü, hakkımda korkulacak şeyin en tehlikelisi nedir?" dedim. Mübarek dilini eliyle tutarak "İşte budur" buyurdular. (Tirmizi, Zühd, 61)

١٥١٩- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : لا تُكْثِرُوا الكَلامَ بِغَيْرِ ذِكْرِ اللهِ، فَإِنَّ كَثْرَةَ الكَلامِ بِغَيْرِ ذِكْرِ اللهِ تَعَالى قَسْوَةٌ لِلْقَلْبِ وَإِنَّ أَبْعَدَ النّاسِ مِنَ اللهِ القَلْبُ القَاسِي.

1519: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Efendimiz şöyle buyurmuşlardır:

"Allah'ı anmanın dışında sözü fazla uzatmayın. Çünkü Allah'ı anmanın dışında çok söz söylemek kalbi katılaştırır. Allah'tan en uzak kimseler ise katı kalpli olanlardır." (Tirmizi, Zühd, 62)

١٥٢٠- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : مَنْ وَقَاهُ اللهُ شَرّ مَا بَيْنَ لَحْيَيْهِ، وَشَرَّ ما بَيْنَ رِجْلَيْهِ دَخَلَ الجَنَّةَ .

1520: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu demiştir: "Allah kimi iki çenesi ve iki bacağı arasındaki şeylerin (yani dili ve tenasül uzvunun) şerrinden korursa o kimse cennete girer." (Tirmizi, Zühd, 61).

١٥٢١- وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عامِرٍ ﷺ قَالَ: قلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ مَا النّجَاةُ؟ قَالَ: أَمْسِكْ عَلَيْكَ لِسَانَكَ، وَلْيَسَعْكَ بَيْتُكَ، وَابْكِ عَلى خَطِيئَتِكَ .

1521: Ukbe bin Amir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Ey Allah'ın Rasulü, kurtuluş yolu nedir?" dedim. "Aleyhine olacak sözlerden dilini tut, evinle meşgul ol, günahlarına pişmanlık duyarak gözyaşı dök." (Tirmizi, Zühd, 61)

١٥٢٢- وَعَنْ أبي سَعِيدٍ الخُدْرِيِّ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إذا أصْبَحَ ابْنُ آدَمَ، فَإِنَّ الأَعْضَاءَ كُلَّهَا تُكَفِّرُ اللِّسَانَ، تَقُولُ: اتَّقِ اللهَ فينا، فَإنما نحنُ بِكَ، فَإِنِ اسْتَقَمْتَ اسْتَقَمْنا وَإِنِ اعْوَجَجْتَ اعْوَجَجْنَا .

1522: Ebu Said el-Hudri (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayete göre Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ademoğlu sabahladığında bütün organları dile boyun eğip yalvararak şöyle derler: "Bizim hakkımızı korumakta Allah'tan kork, çünkü biz sana bağlıyız. Senin söyleyeceklerinle cezalandırılırız. Eğer sen doğru yolda gidersen biz de doğru oluruz, eğer sen eğrilir, yoldan çıkarsan biz de sana uyar, senin gibi oluruz." (Tirmizi, Zühd, 61)

١٥٢٣- وَعَنْ مُعَاذٍ ﷺ قَالَ: قُلْتُ يا رَسُولَ الله أَخْبِرني بِعَمَلٍ يُدْخِلُني الجَنَّةَ، وَيُبَاعِدُني مِنَ النَّارِ؟ قالَ: لَقَدْ سَأَلتَ عَنْ عَظِيمٍ، وَإِنَّهُ لَيَسيرٌ عَلى مَنْ يَسَّرَهُ اللهُ تَعَالى عَلَيْهِ: تَعْبُدُ اللهَ لا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئاً، وَتُقِيمُ الصَّلاةَ ، وتؤتي الزَّكاةَ، وَتَصُومُ رَمضَانَ، وَتَحُجُّ البَيْتَ ثُمَّ قالَ: أَلاَ أَدُلُّكَ عَلى أَبْوَابِ الخَيْرِ؟ الصَّوْمُ جُنَّةٌ، والصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الخَطِيئَةَ كَما يُطْفِئُ المَاءُ النَّارَ، وَصلاةُ الرجُلِ مِنْ جَوْفِ اللَّيْلِ ثمَّ تَلا: ﴿تَتَجَافَى جُنُوبُهُم عَنِ المَضَاجِعِ﴾ حَتَّى بَلَغَ ﴿يَعْمَلُونَ﴾ [السجدة: ١٦]. ثُمَّ قَالَ: أَلا أخْبِرُكَ بِرَأْسِ الأَمْرِ، وَعَمُودِهِ، وَذِرْوَةِ سَنَامِهِ قُلْتُ: بَلى يَا رَسُولَ الله، قَالَ: رَأْسُ الأَمْرِ الإسْلامُ، وَعمُودُهُ الصّلاةُ، وَذرْوَةُ سَنَامِهِ الجِهَادُ ثُمَّ قَالَ: أَلا أُخْبِرُكَ بِمِلاكِ ذلك كلِّهِ ؟ قُلْتُ: بَلى يَا رَسُولَ الله، فَأَخَذَ بِلسَانِه قَالَ: كُفَّ عَلَيْكَ هذا . قُلْتُ: يَا رَسُولَ الله وَإِنَّا لَمُؤَاخَذُونَ بِما نَتَكَلَّمُ بِهِ ؟ فَقَالَ: ثَكِلَتْكَ أُمُّكَ ! وَهَلْ يَكُبُّ النَّاسَ فِي النّارِ على وَجُوهِهِمْ إلا حَصَائِدُ أَلْسِنَتِهِمْ ؟ .

1523: Muaz ibni Cebel (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasulü, beni cennete sokacak, cehennemden uzaklaştıracak bir amel haber ver ki, onu yapayım" dedim. Şöyle buyurdular: "Çok büyük birşey istedin, fakat yine de bu Allah'ın kolay kıldığı kimseler için pek kolaydır. Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmaksızın kulluk edersin, namazlarını gereği üzere kılarsın. Zekatı verirsin, Ramazan orucunu tutarsın, gücün yeterse haccedersin." Sözüne devamla,

"Şimdi sana hayır kapılarını haber vereyim mi? Oruç kalkandır. Sadaka suyun ateşi söndürmesi gibi günahları siler, süpürür, söndürür. Kişinin gece kılacağı namazlar da günahları siler, süpürür, söndürür." buyurdu. Daha sonra,

"Onların yanları yataklarından uzaklaşır(yataklarından geceleri kalkarlar), korku ve ümidle Rablerine dua ederler. Kendilerine geçinmeleri için verdiğimiz rızıklardan Allah yolunda harcarlar. Onların yaptıkları amellere mükafat olarak kendileri için neler gizlenmiş olduğunu şimdi kimse bilmez." (32 Secde suresi, 16-17) ayetini okudu,.

Daha sonra şöyle buyurdu:

"Sana bütün işlerin başını, ana direğini ve doruk noktasını bildireyim mi?" Ben de, "Evet, bildiriniz ya Rasulallah" dedim.

"- İşin başı İslam, yani herşeyiyle Allah'a teslim olmak" demektir.

"- Direği ise beş vakit namaza devam etmektir."

"- En yüce tarafı da cihaddır" buyurdu. Ondan sonra da,

"Bunların hepsinin gerçekleşmesinin kendisine bağlı olduğu şeyi haber vereyim mi?" "Evet, buyur ya Rasulallah" dediğimde Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) dilini tutarak, "Bunun sana zarar vermesine meydan verme" buyurdu. Ben de, "Ey Allah'ın Rasûlü, biz konuştuklarımızdan da sorgulanacak mıyız?" dedim.

Allahın Resulü(sallallahu aleyhi vesellem) :"Hay anasını kayıp edesice. İnsanların cehenneme yüzüstü kapaklanmalarının sebebi, dillerinin ürettiklerinden başkası mıdır?" buyurdu. (Tirmizi, İman, 8)

١٥٢٤- وعَنْ أبي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، أَنَ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: أتدْرُونَ مَا الغِيبَةُ؟ قَالُوا: الله وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ: ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ. قِيلَ: أَفرَأَيْتَ إنْ كانَ فِي أَخِي مَا أَقُولُ ؟ قَالَ: إن كانَ فِيهِ مَا تَقُولُ، فَقَدِ اغْتَبْتَهُ، وَإنْ لَمْ يكُنْ فيهِ ما تَقُولُ فَقَدْ بَهَتَّهُ .

1524: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Gıybet nedir bilir misiniz?" Sahabiler, "Allah ve Rasulü daha iyi bilir" dediler. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de, "Din kardeşini hoşlanmadığı bir şeyle anmandır" buyurdu. "Şayet kardeşimde söylediğim ayıp varsa ne dersiniz?" diye sorulması üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Eğer söylediğin şey onda varsa gıybet ettin, yoksa o zaman ona iftira etmiş olursun"buyurdu.(Müslim, Birr, 70)

١٥٢٥- وعَنْ أَبي بكْرَةَ ﷺ أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ فِي خُطْبَتِهِ يَوْمَ النَّحرِ بمِنى فِي حَجَّةِ الوداعِ: إنَّ دِمَاءَكم، وَأَمْوَالكم، وَأَعْرَاضَكُمْ، حَرامٌ عَلَيْكم كَحُرْمَةِ يَوْمِكْم هذا، فِي شَهرِكُمْ هذا، فِي بَلَدِكُم هذا، ألا هَلْ بلَّغْتُ.

1525: Ebu Bekir (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) veda haccında kurban bayramı günü Mina'da yaptığı hutbede şöyle buyurdu: "Bu gününün, bu ayınızın ve bu şehrinizin haram kılınmış olduğu gibi birbirinize kanlarınız (canlarınız), mallarınız ve namuslarınız haramdır. Tebliğ ettim mi?" (Buhari, İlim, 9; Müslim, Hac, 147)

١٥٢٦- وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: قُلْتُ لِلنَّبِيِّ ﷺ حَسْبُكَ مِنْ صَفِيَّةَ كَذَا وَكَذَا. قَالَ بَعْضُ الرُوَاةِ: تعْني قَصيرَةً، فقالَ: لَقَدْ قُلْتِ كَلِمَةً لو مُزِجَتْ بمَاءِ البَحْرِ لمَزَجَتْهُ ! قَالَتْ: وَحَكَيْتُ له إنسَاناً فَقَالَ: ما أُحِبُّ أَني حَكَيْتُ إنْسَاناً وَأنَّ لي كَذَا وَكَذَا

1526: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Ey Allah'ın Rasulü, hanımlarından Safiyye'nin şöyle böyle oluşu sana yeter" dedim. (Ravilerden biri Hz. Aişe'nin onun kısa boylu oluşunu kastettiğini söylüyor.) Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ey Aişe! Öyle bir söz söyledin ki, eğer o söz denize karışsa deniz suyunun tadı ve kokusunu bozardı."

Hz. Aişe diyor ki: "Ben yine bir gün bir kimsenin durumunu taklid ederek hikaye etmiştim. Bunun üzerine Hz.Peygamber, "Bana dünyayı verseler ben yine de bir insanı hoşlanmayacağı bir şekilde taklid edip anmayı asla sevmem" buyurdu. (Ebu Davud, Edeb, 35; Tirmizi, Kıyamet, 51)

١٥٢٧- وَعَنْ أَنسٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ لَمَّا عُرِجَ بِي مَرَرْتُ بِقَوْمٍ لهُم أظْفَارٌ مِنْ نُحَاسٍ يَخْمِشُونَ وجُوهَهُمْ وَصُدُورَهُمْ، فَقُلْتُ: مَنْ هؤُلاَءِ يَا جِبْرِيلُ ؟ قَالَ: هؤُلاَءِ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ لحُومَ النَّاسِ، وَيقَعُونَ فِي أَعْرَاضِهِمْ .

1527: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Miraca çıkarıldığımda bir toplumun yanından geçtim, bunlar bakırdan tırnaklarıyla yüzlerini ve göğüslerini tırmalıyorlardı."

"Ey Cebrail, bunlar kimlerdir?" diye sordum.

"Bunlar gıybet etmekle insanların etlerini yiyenler, onların şeref ve namuslarıyla oynayanlardır" cevabını verdi. (Ebu Davud, Edeb, 35)

١٥٢٨- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: كُلُّ المُسْلِمِ عَلى المُسْلِمِ حَرَامٌ: دَمُهُ وَعِرضُه وَمالُهُ .

1528: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"Her müslümanın diğer müslümana karşı kanı, ırzı ve malı haramdır." (Müslim, Birr, 32)

BÖLÜM: 255

GIYBET DİNLEME YASAĞI, GEREKTİĞİNDE O TOPLANTIYI TERKETME GEREĞİ

قال الله تعالى : ﴿ وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ ﴾

"Onlar ki, boş ve anlamsız söz işittikleri zaman ondan, yüz çevirip bizim işlediklerimizin hesabı bize; sizin yapıp ettiklerinizin cezası da size ait derler..." (28 Kasas, 55)

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴾

"Onlar ki boş, anlamsız söz ve işlerden yüz çevirirler." (23 Mü'minun, 3)

قال الله تعالى : ﴿ وَلاَ تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُولاً ﴾

"Bilmediğin şeyin ardına düşme, çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi tüm yaptıklarından sorumludurlar. Kıyamette sorguya çekilecektir." (17 İsra, 36)

قال الله تعالى : ﴿ وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلاَ تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرَى مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴾

"Şimdi mesajlarımız hakkında ileri-geri konuşan, ayetlerimizi alaya alan kimselere rastladığın zaman, bu kimseler başka değişik konulara geçinceye kadar onlardan uzak dur. Eğer şeytan sana yapman gerekeni unutturursa, hiç değilse hatırladıktan sonra böyle zalimler topluluğun içinde yer alma." (6 En'am, 68)

١٥٢٩- وَعَنْ أبي الدَّرْدَاءِ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ رَدَّ عَنْ عِرْضِ أَخِيهِ، رَدَّ الله عَنْ وَجْهِهِ النَّارَ يَوْمَ القِيَامَةِ.

1529: Ebu'd-Derda (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyuruyor: "Kim din kardeşinin ırz ve namusunu onu gıybet edene karşı savunursa Allah da kıyamet günü o kimsenin yüzünü cehennemden korur." (Tirmizi, Birr, 20)

١٥٣٠- وَعَنْ عِتْبَانَ بن مَالِكٍ ﷺ فِي حَدِيثِهِ الطَّوِيلَ المَشْهُورِ الَّذي تَقدَّمَ فِي بَابِ الرَّجاءِ قَالَ: قَامَ النَّبِيُّ ﷺ يُصَلِّي فَقَالَ: أَيْنَ مَالِكُ بْنُ الدُّخْشُمِ ؟ فَقَالَ رَجُلٌ: ذلِكَ مُنَافِقٌ لا يُحِبُّ الله ولاَ رَسُولَهُ، فَقَالَ النَبِيُّ ﷺ : لا تَقُلْ ذلكَ أَلا تَرَاهُ قدْ قَالَ: لا إله إلاَّ الله يُرِيدُ بِذلِكَ وَجْهَ الله ! وإنَّ الله قَدْ حَرَّمَ على النَّارِ مَنْ قَالَ لا إله إلاَّ الله يَبْتَغِي بِذلِكَ وَجْهَ الله.

1530: Itban ibni Malik (Allah Ondan razı olsun)'dan, "Allah'ın rahmetini ümit etmek" bölümünde geçen uzun hadisinde şöyle demiştir:

"Evimizde Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) namaz kıldırdı. Namazdan sonra cemaatten biri Malik ibni Duhşum nerede? dedi. Bir başkası:

"- O, Allah ve Rasûlünü sevmeyen bir münafıktır" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Öyle deme. Görmüyor musun o Allah'ın rızasını dileyerek la ilahe illallah diyor. Allah'ın rızasını dileyerek la ilahe illallah diyen kimseyi Allah cehenneme haram kılmıştır" buyurdu.

١٥٣١- وعَنْ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ ﷺ فِي حَدِيثِهِ الطَويلِ فِي قصةِ تَوْبَتِهِ وقد سَبَقَ فِي باب التَّوْبَة. قالَ: قالَ النَّبِيُّ ﷺ وَهُوَ جَالِسٌ فِي القَوْمِ بِتَبُوكَ: ما فَعَلَ كَعْبُ بْنُ مَالِكٍ ؟ فَقَالَ رَجُلٌ مِنْ بَنِي سَلِمَةَ: يا رَسُولَ الله، حَبَسَهُ بُرْدَاهُ، والنَّظَرُ فِي عِطْفَيْهِ، فقالَ لَهُ مُعاذُ بنُ جَبَلٍ ﷺ : بِئْسَ مَا قُلْتَ، والله يَا رَسُولَ الله مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ إلاَّ خَيْراً، فَسَكَتَ رَسُولُ الله ﷺ .

1531: Ka'b ibni Malik (Allah Ondan razı olsun)'dan tevbe bölümünde geçen uzun hadisinde şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Tebük'te

ashabı arasında otururken, "Ka'b ibni Malik ne yaptı?" diye sormuş, Beni Selime'den bir adam, "Ya Rasulallah, elbiselerine ve endamına bakıp gururlanması onu yola çıkmaktan alıkoydu" demiş. Bunun üzerine Muaz ibni Cebel ona: "Ne fena söz söyledin?" diye çıkışmış ve Peygamberimize dönerek:

"- Ya Rasulallah, biz onun hakkında hep iyi şeyler biliyoruz" diyerek tezkiye etmesi üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sükut edip hoş görmüş ve hiçbir şey söylememişti. (Buhari, Megazi, 79; Müslim, Tevbe, 53)

BÖLÜM: 256

GIYBETİN MÜBAH OLABİLECEĞİ HALLER

١٥٣٢- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا، أَنَ رَجُلاً اسْتَأْذَنَ عَلى النَّبيِّ ﷺ فَقَالَ: ائْذَنُوا لَهُ، بِئسَ أخُو العَشِيرَةِ؟

1532: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayete göre bir adam Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın yanına girmek üzere izin istedi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Kabilesinin ne kötü adamıdır, ama izin verin ona" buyurdu. (Buhari, Edeb, 38; Müslim, Birr, 73)

١٥٣٣- وَعَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : مَا أَظُنُ فُلاناً وفُلاناً يَعْرِفَانِ مِنْ دِينِنا شَيْئاً .

1533: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Falan ve filan kimsenin dinimizden birşey bildiklerini sanmam." (Buhari, Edeb, 59)

١٥٣٤- وَعَنْ فَاطِمَةَ بِنْتِ قَيْسٍ رَضِيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: أتيْتَ النَّبِيَّ ﷺ ، فقلتُ: إنّ أبا الجَهْمِ وَمُعَاوِيَةَ خَطَباني ؟ فقالَ رسولُ الله، ﷺ : أَمَّا مُعَاوِيَةُ، فَصُعْلُوكٌ لا مَالَ لَه، وأَمَّا أبُو الجَهْمِ، فلا يَضَعُ العَصَا عَنْ عاتِقِهِ .

1534: Fatıma binti Kays (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldim ve "Ebu'l-Cehm ve Muaviye ibni Ebu Süfyan bana dünürcü oluyorlar(evlenme teklifi ettiler),, ne dersiniz?" dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Muaviye malı olmayan fakir biridir. Ebu'l-Cehm ise sopasını omuzundan hiç indirmez, kadınları çok döver" buyurdular. (Müslim, Talak, 39)

١٥٣٥- وعن زيدِ بنِ أرْقَمَ ﷺ قالَ: خَرَجْنَا معَ رسولِ الله ﷺ فِي سَفَرٍ، أَصَابَ النَّاسَ فيهِ شِدَّةٌ، فقالَ عبدُ الله بنُ أُبَي لأصحابه: لا تُنْفِقُوا على مَنْ عِنْدَ رسُولِ الله حتى يَنْفَضوا وقال: لَئِنْ رَجَعْنَا إلى المَدِينَةِ ليُخْرِجَنَّ الأعزُّ مِنْهَا الأذَلَّ، فَأَتَيْتُ رسولَ الله

ﷺ ، فَأَخْبَرْتُهُ بِذلِكَ، فَأَرسلَ إلى عبدِ الله بنِ أُبَيّ، فَاجْتَهَد يَمِينَهُ: ما فَعَلَ، فقالوا: كَذَبَ زيدٌ رسولَ الله، ﷺ ، فَوَقَعَ فِي نَفْسِي مِمَّا قالوهُ شِدَّةٌ، حتى أَنْزَلَ الله تعالى تَصْدِيقي: ﴿إِذَا جَاءكَ الْمُنَافِقُونَ﴾ ثم دعاهم النبيُّ، ﷺ لِيَسْتَغْفِرَ لهم فَلَوَّوْا رُؤُوسَهُمْ.

1535: Zeyd ibni Erkam (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'la birlikte bir Beni Mustalık gazvesine çıkmıştık. Müslümanlar büyük bir yokluk ve sıkıntı içindeydi. Askerler arasında bulunan münafıkların reisi Abdullah ibni Übeyy yandaşlarına, "Allah'ın elçisi yanındakilere sakın birşey vermeyin ki onu terketsinler. Eğer Medine'ye dönersek güçlü olanlar güçsüz olanları oradan mutlaka çıkarıp atacaktır" dedi. Ben de gidip bu olayı Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a haber verdim. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Abdullah ibni Übey'e haber gönderip çağırttı ve durumu soruşturdu. O da böyle bir söz söylemediğine dair yemin üzerine yemin etti. Bunun üzerine bazıları, Zeyd peygambere yalan söylemiştir dediler. Böyle dediklerinden dolayı son derece bunaldığım bu sırada Allah peygamberine benim söylediğimi tasdik eder mahiyette Münafikûn suresini indirdi. Sonra Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) günahları için istiğfar etmek üzere onları çağırdı, fakat onlar kafa tutup istiğfardan yüzçevirdiler. (Buhari, Tefsiru Sureti'l-Münafıkin, 1; Müslim, Sıfatu'l-Münafikin, 1)

١٥٣٦- وعنْ عائشةَ رضيَ الله عَنْهَا قالتْ: قالتْ هِنْدُ امْرَأَةُ أبي سُفْيَانَ للنبيِّ ﷺ : إنَ أبا سُفْيَانَ رَجُلٌ شَحِيحٌ وَلَيْسَ يُعْطِيني ما يَكْفِيني ووَلَدِي إلاّ ما أَخَذْتُ منه، وهوَ لا يَعْلَمُ ؟ قالَ: خُذِي ما يَكْفِيكِ ووَلَدَكِ بالمَعْرُوفِ .

1536: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ebu Süfyan'ın hanımı Hind peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e: "Ey Allah'ın Rasulü, Ebu Süfyan çok cimri bir adam. Bana ve çocuğuma yetecek derecede birşey vermiyor. O'nun malından gizli olarak aldıklarımla geçinmekteyim" diye sorunca, peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), "Sana ve çocuklarına yetecek kadarını normal olarak al" buyurdular.

BÖLÜM: 257

İNSANLAR ARASINDA SÖZ TAŞIMANIN YASAKLIĞI

قال الله تعالى : ﴿ وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ هَمَّازٍ مَّشَّاء بِنَمِيمٍ مَنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴾

"O halde çok yemin edip duran alçaklara, insanların arkasında konuşanlara ve aralarını açmak için söz getirip götürenlere, hayra engel olan saldırgan günahkarlara itaat edip uyma.." (68 Kalem, 10-12)

قال الله تعالى : ﴿ مَا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴾

"İnsan hiçbir söz söylemez ki, yanında gözetleyen ve dediklerini kayda geçiren bir melek bulunmasın." (50 Kaf, 18)

١٥٣٧- وعَنْ حُذَيْفَةَ ﷺ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا يَدْخُلُ الجَنَّةَ نمَّامٌ .

1537: Huzeyfe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İnsanların arasını açmak için laf getirip götüren asla cennete giremez."

١٥٣٨- وَعَن ابنِ عَبّاسٍ رضي الله عنهما أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ مَرَّ بقَبْرَيْنِ، فقال: إنَّهُمَا يُعَذَّبانِ، وما يُعَذَّبانِ في كَبيرٍ بَلى إنَّهُ كَبيرٌ: أَمَّا أَحَدُهُمَا، فَكَانَ يَمشي بِالنَّمِيمَةِ، وَأَمَّا الآخَرُ فَكَانَ لا يَسْتَتِرُ مِنْ بَوْلِهِ .

1538: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanından geçmekte olduğu iki kabir hakkında şöyle buyurdu:

"Bu iki kabirde yatan kendilerince büyük olmayan birer günahtan dolayı azab görüyorlar. Aslında günahları büyüktür. Biri koğuculuk(İnsanların arasını açmak için laf getirip götüren) yapardı, diğeri ise idrarından sakınmaz ve iyice temizlenmezdi." (Buhari, Vudu, 55; Müslim, Cenaiz, 82)

١٥٣٩- وعنِ ابنِ مَسْعُودٍ ﷺ أنَّ النَّبيَّ ﷺ قالَ: ألا أُنَبِّئُكُمْ ما العَضْهُ ؟ هِيَ النَمِيمَةُ، القَالَةُ بَيْنَ النَّاسِ.

1539: İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Size el-adh kelimesinin ne demek olduğunu söyleyeyim mi? O insanların arasını bozmak için laf taşımak demektir." (Müslim, Bir 102)

BÖLÜM: 258

İDARECİLERE SÖZ TAŞIMA YASAĞI

قال الله تعالى : ﴿ وَلاَ تَعَاوَنُواْ عَلَى الإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ﴾

"...Kötülüğü ve düşmanlığı artırmada yardımlaşmayın..." (5 Maide, 2)

١٥٤٠- وعنِ ابنِ مَسْعُودٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا يُبَلِّغْني أَحَدٌ مِن أَصْحَابي عَنْ أَحَدٍ شَيْئاً، فإنِّي أُحِبُّ أَنْ أَخْرُجَ إلَيْكُمْ وأَنا سَلِيمُ الصَّدْرِ .

1540: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"Ashabımdan hiçbiri diğer bir kimse hakkında hoşlanmayacağım bir şeyi bana ulaştırmasın. Çünkü ben her zaman gönül huzuru ile yanınıza çıkmayı istiyorum." (Ebu Davud, Edeb, 28; Tirmizi, Menakıb, 63)

BÖLÜM: 259

ÇOK YÜZLÜLÜĞÜN (MÜNAFIKLIK) KÖTÜLENMESİ

قال الله تعالى : ﴿يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلاَ يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ
يُبَيِّتُونَ مَا لاَ يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا هَاأَنتُمْ هَـؤُلاء جَادَلْتُمْ
عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَن يُجَادِلُ اللّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَم مَّن يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلاً﴾

"Onlar yaptıklarını insanlardan gizleyebildiler ama Allah'tan gizleyemezler. Çünkü gecenin karanlığında Allah (c.c.)'ın razı olmadığı düşünce ve inançları her ne zaman tasarlasalar, Allah onların yanı başındadır ve Allah onların tüm yaptıklarını ilmiyle kuşatır(onun ilminden hiç bir şeyi gizleyemezler). Sizler belki bu dünya hayatında onların yanında olup savunabilirsiniz, ya kıyamet günü kim onları Allah'a karşı savunacak, kim onların vekili olacaktır." (4 Nisa, 108-109)

١٥٤١- وعن أَبي هُرَيْرَةَ ؓ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : تجِدُونَ النَّاسَ مَعَادِنَ. خِيَارُهُمْ فِي الجَاهِلِيَّةِ خِيَارُهُمْ فِي الإسْلامِ إذا فَقُهُوا، وَتجدُونَ خِيَارَ النّاسِ فِي هذا الشَّأْنِ أَشَدَّهُمْ لَهُ كَرَاهِيَةً، وَتَجدُونَ شَرَّ النَّاسِ ذَا الْوَجْهَيْنِ، الَّذِي يَأْتي هؤُلاءِ بِوَجْهٍ، وهؤُلاءِ بِوَجْه .

1541: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Siz insanları madenler gibi cins cins bulursunuz, onların cahiliyye döneminde hayırlı ve değerli olanları, dini emirleri iyice anlayıp yaşarlarsa İslamiyet döneminde de hayırlıdırlar. Siz yine en hayırlı kişileri yöneticilik işinden hiç hoşlanmayanlar olarak bulursunuz. Siz en kötü kişileri de iki yüzlü (münafık)lar olarak bulursunuz ki, onlar bir takım insanlara bir yüzle başkalarına da başka yüzle gelir ve giderler." (Buhari, Menakıb, 1; Müslim, Fezailu's-Sahabe, 199) .

١٥٤٢- وعنْ محمدِ بنِ زَيْدٍ، أَنَّ نَاساً قَالُوا لِجَدِّهِ عبدِ الله بنِ عُمَرَ رضي الله عنهما: إنَّا نَدْخُلُ عَلى سَلاطِينِنَا فنقولُ لَهُمْ بخلافِ ما نتكلَّمُ إذَا خَرَجْنَا مِنْ عِنْدِهِمْ. قَالَ: كُنَّا نَعُدُّ هذا نِفاقاً على عَهْدِ رسولِ الله ﷺ .

1542: Muhammed ibni Zeyd'den nakledildiğine göre bazı kişiler dedesi Abdullah İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'a gelerek,

"Biz idarecilerimizin yanına girer ve onlara karşı oradan çıktığımız zaman söylediklerimizin tam tersi sözler söyleriz" dediler. Bunun üzerine Abdullah ibni Ömer:

"Bu sizin yaptığınız hareketi biz Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında ikiyüzlülük (münafıklık)tan sayardık" cevabını verdi. (Buhari, Ahkam, 27)

BÖLÜM: 260

YALAN SÖYLEMENİN HARAM OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ وَلاَ تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُولاً ﴾

"Bilmediğin şeyin ardına düşme, çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi tüm yaptıklarından sorumludur lar. Kıyamette sorguya çekilecektir." (17 İsra, 36)

قال الله تعالى : ﴿ مَا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴾

"İnsan hiçbir söz söylemez ki yanında onu gözetleyen, dediklerini kayda geçiren bir melek hazır bulunmasın." (50 Kaf, 18)

١٥٤٣- وعنْ ابنِ مسعودٍ ﷺ قالَ: قالَ رسُولُ الله ﷺ : إنَّ الصِّدقَ يَهْدِي إلى البِرِّ، وإنَّ البِرَّ يَهْدِي إلى الجنَّةِ، وَإنَّ الرَّجُلَ لَيَصْدُقُ حَتى يُكْتَبَ عِنْدَ الله صِدِّيقاً، وَإنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إلى الفُجُورِ، وَإنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إلى النّارِ، وَان الرجُلَ لَيَكْذِبُ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ الله كَذَّاباً .

1543: Abdullah ibni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"Şüphesiz ki sözde ve işte doğruluk, üstün iyiliğe, iyilik de cennete yol açar. Kişi doğru söyleye söyleye Allah katında doğrulardandır diye kaydedilir. Yalancılık, yoldan çıkmaya götürür. Yoldan çıkma ise kişiyi cehenneme götürür. İnsan yalancılık yapa yapa Allah katında yalancılar defterine yazılır." (Buhari, Edeb, 29; Müslim, Birr, 103)

١٥٤٤- وعَنْ عبدِ الله بنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ رضي الله عنهما ، أَنَّ النَّبيَّ ﷺ قالَ: أَرْبَعٌ مَنْ كُنَ فِيهِ، كانَ مُنَافِقاً خَالِصاً، وَمَنْ كانَتْ فيهِ خَصْلَةٌ مِنْهُنَّ، كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْ نِفاقٍ حَتَّى يَدَعَهَا: إذَا اؤتمن خَانَ، وَإذا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإذا عَاهَدَ غَدَرَ، وَإذا خَاصَمَ فَجَرَ .

1544: Abdullah ibni amr ibni'l-Âs (Allah Onlardan razı olsun) rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

"Dört huy vardır ki bunlar kimde bulunursa o kişi tam münafık olur. Kim de bu huylardan biri bulunursa onu terk edinceye kadar o kişi de münafıklıktan bir parça bulunmuş olur:

1. Kendisine bir şey emanet edilince ihanet eder,

2. Konuştuğunda yalan söyler,

3. Söz verince sözünden döner,

4. Dava ve duruşma esnasında haktan ayrılır, düşmanlıkta haddi aşıp haksızlık yapar." (Buhari, İman, 24; Müslim, İman, 106)

١٥٤٥- وعنِ ابنِ عباسٍ رضي الله عنهما عنِ النبيّ، ﷺ ، قالَ: مَنْ تَحَلَّمَ بِحُلْمٍ لَمْ يَرَهُ، كُلِّفَ أَنْ يَعْقِدَ بَيْنَ شَعِيرَتَيْنِ وَلَنْ يَفْعَلَ، وَمَنِ اسْتَمَعَ إلى حَدِيثِ قَوْمٍ وَهُمْ لَهُ كارِهُونَ، صُبَّ فِي أُذُنَيْهِ الآنُك يَوْمَ القِيامَةِ، وَمَنْ صَوَّرَ صُورَةً، عُذِّبَ، وَكُلِّفَ أَنْ يَنْفُخَ فيها الرُّوحَ وَلَيْسَ بِنَافِخٍ .

1545: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"Her kim görmediği bir rüyayı gördüm diye anlatırsa ahirette hiçbir zaman yapamayacağı iki arpa danesini birbirine düğümleme cezasına çarptırılır.

Her kim de bir topluluğun duyulmasını istemedikleri bir sözü ve haberi işitmeye, öğrenmeye çalışıp kulak hırsızlığı yaparsa kıyamet günü kulaklarına eritilmiş kurşun dökülür.

Kim de herhangi bir canlının resim ve heykelini yaparsa, o da kıyamette bu yaptığına can ver diye teklif olunarak azap olunur. Halbuki ona can vermesi mümkün değildir." (Buhari, Ta'bir, 45)

١٥٤٦- وعنِ ابنِ عُمَرَ رضي الله عنهما قالَ: قالَ النبيُّ ﷺ : أَفْرَى الفِرَى أنْ يُرِيَ الرَّجُلُ عَيْنَيْهِ ما لَمْ تَرَيا.

1546: İbn-i Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre, peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Yalanların en büyüğü rüyasında görmediği bir şeyi gördüm diye kişinin gözlerine iftira etmesidir." (Buhari, Ta'bir 45).

١٥٤٧ - وعن سَمُرَةَ بنِ جُنْدُبٍ رضي الله عنه قالَ: كانَ رَسُولُ اللهِ ﷺ مِمَّا يُكْثِرُ أَنْ يقولَ لأَصْحابِهِ: هَلْ رَأَى أَحَدٌ مِنكُمْ مِنْ رُؤْيا ؟ فَيَقُصُّ عَلَيْهِ مَنْ شاءَ اللهُ أنْ يَقُصَّ، وَأَنَّهُ قالَ لنا ذاتَ غَداةٍ: إنَّهُ أتَاني اللَّيْلَةَ آتِيانِ، وَانَّهُمَا قالا لي: انْطَلِقْ، وَإنِّي انْطَلَقْتُ مَعَهُمَا، وَإنّا أَتَيْنَا عَلى رَجُلٍ مُضْطَجِعٍ، وإذا آخَرُ قائمٌ عَلَيْهِ بِصَخْرَةٍ، وَإذا هُوَ يَهْوِي بِالصَّخْرَةِ لِرَأْسِهِ، فَيَثْلَغُ

رَأْسَهُ، فَيَتَدَهْدَهُ الحَجَرُ هَاهُنَا، فَيَتْبَعُ الحَجَرَ فَيَأْخُذُهُ، فلا يَرجِعُ إلَيْهِ حَتَّى يَصِحَّ رَأْسُهُ كَما كانَ، ثُمَّ يَعُودُ عَلَيْهِ، فَيَفعَلُ بِهِ مِثْلَ مَا فَعَلَ المَرَّةَ الأُولى قال: قلتُ لهما: سُبْحَانَ الله ! مَا هذانِ ؟ قالا لي: انْطَلِقْ، انْطَلِقْ، فانْطَلَقْنَا، فَأَتَيْنَا عَلى رَجُلٍ مُسْتَلْقٍ لِقَفَاه وإذَا آخَرُ قائمٌ عَلَيْهِ بِكَلُّوبٍ مِنْ حَدِيدٍ، وإذا هُوَ يَأْتِي أَحَدَ شِقَّيْ وَجْهِهِ فَيُشَرْشِرُ شِدْقَهُ إلى قَفَاهُ، وَمَنْخِرَهُ إلى قَفاهُ، وَعَيْنَهُ إلى قَفَاهُ، ثُمَّ يَتَحَوَّلُ إلى الجانِبِ الاخَرِ، فَيَفْعَلُ بِه مِثْلَ مَا فَعَلَ بِالجَانِبِ الأَوَّلِ، فَمَا يَفْرُغُ مِنْ ذلِكَ الجانبِ حتَّى يَصِحَّ ذلِكَ الجانِبُ كما كانَ، ثمَّ يَعُودُ عليْهِ، فَيَفعَلُ مِثْلَ ما فَعَلَ في المرَّةِ الأُولى قال: قلتُ: سُبْحَانَ الله ! ما هذانِ ؟ قال: قالا لي: انْطَلِقْ، انْطَلِقْ، فَانْطَلَقْنَا، فَأَتَيْنَا عَلى مِثلِ التَّنُّورِ فَأَحْسِبُ أنّهُ قال: فإذا فيهِ لَغَطٌ، وَأَصْوَاتٌ، فَاطَّلَعْنَا فيهِ فإذا فيه رِجالٌ وَنِساءٌ عُرَاةٌ، وَإذا هُمْ يَأْتِيهِمْ لَهَبٌ مِنْ أسفلَ مِنْهُمْ، فإذَا أَتَاهُمْ ذَلِكَ اللَّهَبُ ضَوْضَوْا. قلتُ: ما هؤُلاءِ؟ قالا لي: انْطَلِقْ، انْطَلِقْ، فَانْطَلَقْنَا فَأَتَيْنَا عَلى نَهَرٍ حَسِبْتُ انّهُ كانَ يَقُولُ: أَحْمَر مثْلُ الدَّم، وَإذا في النَّهَرِ رَجُلٌ سَابِحٌ يَسْبَحُ، وَإذا عَلى شَطِّ النَّهَرِ رَجُلٌ قَد جَمَعَ عِنْدَهُ حِجارَةً كَثِيرَةً، وإذا ذلِكَ السَّابِحُ يَسْبَحُ ما يَسْبَحُ، ثُمَّ يَأْتِي ذلكَ الذي قَدْ جَمَعَ عِنْدَهُ الحِجَارَةَ، فَيَفْغَرُ لهُ فاهُ، فَيُلْقِمُهُ حَجَراً، فَيَنْطَلِقُ فَيَسْبَحُ، ثُمَّ يَرْجِعُ إلَيهِ، كُلَّمَا رَجَعَ إلَيْه، فَغَرَ لهُ فاهُ، فَأَلْقَمَهُ حَجَراً. قلت لهما: ما هذانِ ؟ قالا لي ؟ انْطَلِقْ، انطَلِقْ، فَانْطَلَقْنَا، فَأَتَيْنَا عَلى رَجُلٍ كَرِيهِ المَرْآةِ، أَوْ كَأَكرَهِ ما أَنتَ رَاءٍ رجلاً مَرْأىً، فإذا هُوَ عِندَه نَارٌ يحشُّهَا، وَيَسْعَى حَوْلَهَا. قلتُ لَهما: مَا هذا ؟ قالا لي: انْطَلِقْ، انْطَلِقْ، فَانْطَلَقْنَا، فَأَتينا على رَوْضَةٍ مُعْتَمَّةٍ فِيها مِنْ كلِّ نَوْرِ الرَّبِيعِ، وإذا بيْنَ ظَهْرَي الرَّوْضَةِ رَجُلٌ طَوِيلٌ لا أَكَادُ أَرى رأْسَهُ طُولاً في السَّماءِ، وإذا حَوْلَ الرَّجُلِ مِنْ أَكْثَرِ وِلْدَانٍ رَأَيْتُهُمْ قطُّ، قُلتُ: ما هذا؟ وما هؤلاءِ؟ قالا لي: انْطَلِقْ، انْطَلِقْ، فَانْطَلَقْنَا، فَأَتَيْنَا إلى دَوْحَةٍ عَظِيمَةٍ لم أَرَ دَوْحَةً قَطُّ أعظمَ مِنها، ولا أَحْسَنَ! قالا لي: ارْقَ فيها، فَارتَقَيْنَا فيها إلى مدِينَةٍ مَبْنِيَّةٍ بِلَبِنِ ذَهَبٍ ولَبِنِ فِضَّةٍ، فأَتَيْنَا بابَ المَدينَة فَاسْتفتَحْنا، فَفُتحَ لَنَا، فَدَخَلنَاهَا، فَتَلَقَانَا رجالٌ شَطْرٌ مِن خَلْقِهِمْ كأَحْسَنِ مَا أَنْتَ رَاءٍ! وشَطرٌ مِنهم كأَقْبَحِ ما أَنْتَ رَاءٍ! قالا لهمُ: اذهَبوا فقَعُوا في ذلكَ النَّهَرِ، وإذا هُوَ نَهَرٌ مُعتَرِضٌ يَجري كأنَّ ماءه المَحضُ في البَياضِ، فَذَهَبُوا فوقعُوا فيه. ثمَّ رجعُوا إلينا قد ذَهَبَ ذلك السُّوءُ عَنهمْ، فَصَارُوا في أَحْسَنِ صُوْرَةٍ . قال: قالا لي: هذه جَنَّةُ عَدْنٍ، وهذاك مَنْزِلُكَ، فَسَمَا بَصَرِي صُعُداً، فإذا قَصْرٌ مِثْلُ الرَّبَابَةِ البَيضَاءِ. قالا لي: فذاك مَنْزِلكَ قلتُ لهما: بَارَكَ الله فِيكُمَا، فَذراني فَأَدْخُلَهُ. قالا: أما الآن فلا، وَأَنتَ دَاخِلُهُ. قلت لهُمَا: فَإِنِّي رَأَيتُ مُنْذُ اللَّيلةِ عَجَباً؟ فما هذا الذي رَأَيتُ ؟

قالا لي ؟ أَمَا إِنَّا سَنُخْبِرُكَ: أمَّا الرَّجُلُ الأَوَّلُ الذي أَتَيتَ عليه يُثْلَغُ رَأْسُهُ بالحَجَرِ، فإِنَّهُ الرَّجُلُ يأخُذُ القُرآنَ فَيَرْفُضُهُ، وَيَنَامُ عَنِ الصَّلاةِ المَكْتُوبةِ، وأمَّا الرَّجُلُ الذي أتَيتَ عليْهِ يُشَرْشَرُ شِدْقُهُ إلى قَفَاهُ. ومَنْخِرُه إلى قَفَاهُ، وعَيْنُه إلى قفاهُ، فإنه الرَّجُلُ يَغْدُو مِنْ بَيْتِهِ فَيَكذِبُ الكَذْبَةَ تَبْلُغُ الآفَاقَ. وأَمَّا الرِّجَالُ وَالنِّسَاءُ العُرَاةُ الذين هُمْ فِي مِثْلِ بِنَاءِ التَّنُّورِ، فإِنَّهم الزُّنَاةُ والزَّوَانِي، وأَما الرَّجُلُ الَّذي أتَيْتَ عليْهِ يَسْبَحُ فِي النَّهَرِ، وَيُلْقَمُ الحِجَارَةَ، فإِنَّهُ آكِلُ الرِّبَا، وأَمَّا الرَجُلُ الكَرِيْهُ المَرْآةِ الذِي عِنْدَ النَّارِ يَحشُها وَيَسْعَى حَوْلَها، فَإِنَّهُ مالِكٌ خَازِنُ جَهَنَّمَ، وأما الرَّجُلُ الطَّويلُ الَّذي فِي الرَّوْضَةِ، فَإِنَّهُ إِبْرَاهِيْمُ ﷺ، وأَما الوِلْدَانُ الَّذِينَ حَوْلَهُ، فَكُلُّ مَوْلُودٍ ماتَ على الفِطْرَةِ.

وفِي رواية البَرْقَانِيِّ: وُلِدَ عَلى الفِطرَةِ فقال بعض المسلمينَ: يا رسولَ الله، وأَوْلادُ المشركينَ ؟ فقال رسولُ الله ﷺ : وَأَوْلادُ المُشْرِكِيْنَ، وَأَمَّا القَوْمُ الَّذِيْنَ كَانُوا شَطْرٌ مِنْهُمْ حَسَنٌ، وشَطْرٌ مِنْهُمْ قَبِيْحٌ، فَإِنَّهُمْ قَوْمٌ خَلَطُوا عَمَلاً صَالِحا وآخَرَ سيِّئاً، تَجَاوَزَ الله عَنْهُمْ .

وفِي روايةٍ له: رَأَيتُ اللَّيْلَةَ رجُلَيْنِ أتيَانِي فأخْرَجاني إلى أَرْضٍ مُقدَّسةٍ ثم ذكره وقال: فانطلَقنَا إلى نَقبٍ مثلِ التَّنُّورِ، أَعْلاهُ ضَيِّقٌ وأَسْفَلُهُ وَاسِعٌ، يَتَوَقَّدُ تَحْتَهُ نَاراً، فإذا ارْتَفَعَتْ ارْتَفَعُوا حَتى كادُوا أَنْ يَخْرُجُوا، وإذا خَمدَتْ، رَجَعوا فيها، وفيها رجالٌ ونساءٌ عراةٌ. وفيها حتى أَتَينَا على نَهْرٍ مِنْ دَمٍ ولم يشكَّ فيه رجُلٌ قائمٌ، عَلى وَسَطِ النَّهَرِ - وعلى شَطِّ النَّهر - رَجُلٌ، وبَيْنَ يَدَيهِ حِجارةٌ، فأقبَلَ الرَّجُلُ الذي فِي النَّهرِ، فإذا أَرَادَ أَنْ يَخْرُجَ، رَمَى الرَّجُلُ بِحَجَرٍ فِي فيه، فَرَدَّهُ حَيْثُ كَانَ، فَجَعَلَ كُلَّمَا جَاءَ لِيَخْرُجَ جَعَلَ يَرْمِي فِي فيه بحَجَرٍ، فَيَرْجِعُ كَمَا كَانَ . وفيهَا: فَصَعِدَا بي الشَّجَرَةَ، فَأَدْخَلاني دَاراً لَمْ أَرَ قَطُّ أَحْسَنَ مِنْهَا، فِيهَا رِجَالٌ شُيُوخٌ وَشَبَابٌ. وَفيهَا: الَّذِي رَأَيْتَهُ يُشَقُّ شِدْقُهُ فَكَذَّابٌ، يُحَدِّثُ بِالْكَذْبَةِ فَتُحْمَلُ عَنْهُ حَتَّى تَبْلُغَ الآفَاقَ، فَيُصنَعُ بِهِ ما رَأَيْتَ إلى يَوْمِ الْقِيامَةِ وَفيهَا: الَّذي رَأَيْتَهُ يُشْدَخُ رَأْسُهُ فَرَجُلٌ عَلَّمَهُ الله الْقُرْآنَ، فنامَ عَنْهُ بِاللَّيْلِ، وَلَمْ يَعْمَلْ فيه بِالنَّهَارِ، فَيُفْعَلُ به إلى يَوْمِ الْقِيامَةِ، وَالدَّارُ الأُولى الَّتي دَخَلْتَ دَارُ عَامَّةِ الْمُؤْمنينَ، وَأَمَّا هذه الدَّارُ فَدَارُ الشُّهَدَاءِ، وَأَنا جِبْرِيلُ، وهذا مِيكَائِيلُ، فارْفَعْ رَأْسَكَ، فَرَفَعتُ رَأْسِي، فإذا فَوْقِي مِثْلُ السَّحَابِ، قالا: ذَاكَ مَنْزِلُكَ، قُلْتُ: دَعَانِي أَدْخُلْ مَنْزِلي، قَالا: إِنَّهُ بقِيَ لَكَ عُمُرٌ لَمْ تَسْتَكْمِلْهُ، فَلَو اسْتَكْمَلْتَهُ، أتَيْتَ مَنْزِلَكَ.

1547: Semure ibni Cündeb (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) çok defa ashabına rüya göreniniz var mıdır diye sorardı.

Gördüm diyenin rüyasını da Allah'ın istediği şekilde yorumlardı. Bir sabah bize şöyle buyurdu: "Dün gece rüyamda bana iki kişi gelerek haydi yürü dediler. Ben de onlarla beraber yürüdüm. Yolda yere uzanmış bir adam ile karşılaştık. Elinde bir kaya parçası bulunan bir başka adam onun başı ucunda ayakta duruyor, elindeki kayayı uzanmış adamın tepesine indiriyor, başını yarıyordu. Taş da yuvarlanıp gidiyordu. Adam taşı arkasından koşup alıyor, o geri gelinceye kadar ötekinin başı iyileşiyor, eski haline geliyordu. Adam böylece ilk yaptığı hareketi aynen tekrarlayıp duruyordu. Ben yanımdakilere Sübhanallah bu nedir? dedim.

"Yürü yürü" dediler. Yürüdük, derken sırtüstü yatmış bir adamın yanına vardık. Başucunda bir adam elinde demir kancası ile duruyor, yatan adamın yüzünün bir tarafına gelip kancasıyla ağzının burnunun ve gözünün bir kısmını ensenine kadar yaralıyor, sonra öbür tarafına geçip orasını da aynı şekilde parçalıyordu. Bir taraf parçalanırken diğer taraf eski halini alıyordu. Adam da sürekli olarak aynı işi yapmaya devam ediyordu.

"Sübhanallah, bunlar nedir?" dedim.

"Yürü, yürü" dediler. Yürüdük, fırın gibi bir binaya vardık. Orada ne söylendiği anlaşılmayan çığlıklar, gürültüler birbirine karışıyordu. İçeride çıplak erkekler ve kadınlar olduğunu gördük. Aşağıdan yükselen alevler vücutlarını sarıyor ve hep birlikte çığlıklar koparıyorlardı. Yanımdakilere bunlara ne oluyor?" dedim.

"Yürü, yürü" dediler. Yürüdük, nihayet bir nehre vardık ki suları kan renginde idi. Nehrin içinde bir adam yüzüyor, kıyısında da yanına birçok taş yığmış başka bir kimse duruyordu. Nehirde yüzen adam bir süre yüzdükten sonra kıyıya gelip ağzını açıyordu. Kıyıda duran adam da ağzının içine bir taş atıyor, o da geri dönerek yüzmeye devam ediyordu. Sonra dönüp yine kenara geliyor, ağzını açıyor, öteki de ağzına bir taş daha atıyor, o da atılan taşı yutarak geri gidiyordu. Yanımdakilere bunlar nedir böyle dedim. Bana yürü yürü dediler. Yürüdük, gayet çirkin bir adamla karşılaştık. Yada hayatında gördüğün en çirkin yüzlü gibiydi durmadan ateş yakıyor ve etrafında dolanıp duruyordu.

"Bu nedir?" dedim, "Yürü, yürü" dediler. Yürüdük, bir süre yürüdükten sonra içinde her türlü bahar çiçekleri bulunan geniş yemyeşil bir bahçeye vardık. Bahçenin ortasında uzun boylu bir adam vardı, o kadar ki, göğe uzanan başını neredeyse göremeyecektim. Adamın etrafında daha önce hiç görmediğim kadar çok çocuk vardı. Yanımdakilere, bu adam ve bu çocuklar nedir? Dedim.

"Yürü, yürü" dediler. Gitgide büyük bir ağaçlığa vardık. Ben onun kadar güzel ve geniş bir ağaçlık görmemiştim. Yanımdakiler bana bu ağaca çık dediler. Birlikte bu ağaca çıktık ve ilerledik ve böylece binalarının tuğlaları altın ve gümüşten olan bir şehre yükseldik. Şehrin kapısına varıp açılmasını istedik. Kapı açıldı, içeri girdik.

Bizi karşılayan adamların vücutlarının yarısı bugüne kadar gördüklerinizin en güzeli, diğer yarısı ise en çirkini olan bir takım adamlardı. Yanımdaki iki kişi onlara:

"Gidin şu nehre dalın" dediler. Baktım ki suları pırıl pırıl parlayan enine doğru akan bir nehir saf süt gibiydi, hepsi bu nehre girip çıktılar. Çirkinlikleri tamamen kaybolmuş hepsi de son derece güzelleşmişlerdi.

Rasûlullah sözlerine şöyle devam etti: "Yanımdakiler bana burası Adn cennetidir ve senin konağın da şurasıdır" dediler. Başımı kaldırıp baktım. Beyaz buluta benzeyen bir köşk gördüm. İşte burası senindir dediler. Ben o iki kişiye, "Allah iyiliğinizi versin, bırakınız da ben oraya gireyim" dedim. "Hayır, şimdi değil, nasıl olsa ileride oraya gireceksin" dediler.

Bunun üzerine ben, "Bu gece hayret verici çok şeyler gördüm, bunlar ne idi?" diye sordum. Onlar da anlatalım dediler ve anlattılar.

"İlk önce gördüğün kafası taşla ezilen adam yok mu, o Kur'an'ı öğrendiği halde terk eden ve uykuyu farz namaza tercih eden kimsedir.

Şakakları burnu ve gözleri demir çengelle yarılıp yüzülen adam evinden çıkıp her tarafa yalanlar yayan kimsedir.

Fırın içindeki çıplak erkek ve kadınlar ise zina eden kimselerdir.

Nehirde yüzüp yüzüp de taş yutan adam ise faiz yiyen kimsedir.

Yanındaki ateşi sürekli yakıp etrafında dolaşıp duran çirkin görünüşlü kişi cehennem görevlisi Malik'tir.

Bahçedeki uzun boylu adam İbrahim (a.s.)'dır. Etrafındaki çocuklar ise İslam fıtratı üzere ölen veya fıtrat üzere doğan çocuklardır. Peygamberimizden bunları dinleyen Müslümanlardan biri, "Müşrik çocukları da bunlara dahi midir? diye sordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Müşrik çocukları da bunlara dahildir" buyurdu.

"Vücutlarının yarısı güzel, yarısı çirkin adamlara gelince, bunlar hem kötü hem de iyi amel işleyen kimselerdir. Allah onların kötülüklerini bağışlamıştır." (Buhari, Ta'bir, 48)

Buhari'nin bir başka rivayetinde Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"Dün gece bir rüya gördüm. İki melek beni kutsal bir yere çıkardılar.

Biz üstü dar altı geniş ateş yanan tandıra benzer bir deliğin yanına vardık. Alevler yükseldikçe insanlar da yükselip dışarı fırlayacak gibi oluyorlardı. Alevler sakinleşince de dibe doğru iniyorlardı. Orada çıplak erkek ve kadınlar bulunuyorlardı.

Nihayet kan akan bir nehrin yanına vardık. Nehrin ortasında ayakta duran bir adam nehrin kenarında da önünde bir yığın taş bulunan bir başka adam vardı. Nehirdeki adam çıkmak isteyince kıyıdaki onun ağzına bir taş atıyor ve onu geri çeviriyordu. Çıkmak için kenara her gelişinde aynı şeyi yapıyor, ağzına bir taş alıyor, o da geri dönüyordu.

O iki kişi beni ağaca çıkardılar ve beni daha güzelini hiç görmediğim bir eve soktular. İçinde yaşlı ve genç erkekler vardı.

Şu ağzının parçalandığını gördüğün adam var ya, o yalancının biriydi, devamlı yalan söyler, yalanı ufukları kaplıyordu. İşte bu yalancı kıyamete kadar böyle azap olunacaktır.

Bir de şu başının ezildiğini gördüğün adam var ya, ona da Allah Kur'an'ı öğretmişti. O ise geceleri hep uyku ile geçirip Kur'an okumamış, gündüzleri de Kur'an'la amel etmemişti, buna da kıyamet gününe kadar böyle azap edilecektir.

Girdiğin birinci ev mü'minlerin, şu ev ise şehidlerin köşküdür. Ben Cebrail'im bu da Mikail'dir. Kaldır başını dedi. Başımı kaldırınca beyaz bulutu andıran bir köşk gördüm, burası senin makamındır, dediler. Ben bırakın beni oraya gireyim dedim. Hayır, henüz sen ömrünü tamamlamadın, onu tamamlayınca köşküne gireceksin dediler. (Buhari, Cenaiz, 93)

BÖLÜM: 261

YALAN SÖYLEMENİN CAİZ OLDUĞU YERLER

١٥٤٨- عَنْ أُمِّ كُلْثُومٍ رضيَ الله عَنْها أَنها سمعت رسولَ الله ﷺ يقولُ: لَيْسَ الكَذَّابُ الَّذي يُصلحُ بَيْنَ النَّاسِ، فَيَنْمِي خَيْراً أَو يقولُ خَيْراً .

زاد مسلم في روايةٍ: قالتْ أُمُّ كُلْثُومٍ: وَلَمْ أَسْمَعْهُ يُرَخِّصُ في شَيْءٍ مِمَّا يَقُولُ النَّاسُ إلاَّ في ثلاثٍ، تَعْني: الحَرْبَ، وَالإصْلاحَ بَيْنَ النَاسِ، وحَدِيثَ الرَّجُلِ امْرَأَتَهُ، وحَدِيثَ المَرْأَةِ زَوْجَهَا.

1548: Ümmü Gülsüm (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edilmiştir. Rasûlullah'tan işittim, buyurdu ki:

"İnsanların arasını düzeltmek maksadıyla birinden ötekine uygun ve hayırlı sözler taşıyan kimse yalancı sayılmaz." (Buhari, Sulh, 2; Müslim, Birr, 101)

Müslim'in diğer bir rivayetinde şöyle bir fazlalık vardır:

Ümmü Gülsüm şöyle dedi: Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şu üç hal dışında halkın yalan söylemesine ruhsat verdiğini işitmedim.

1. Harbte,

2. Kişilerin arasını düzeltmekte,

3. Aile birlik ve düzenliğini sağlamak için kocanın hanımına hanımın kocasına söylediği sözlerde. (Müslim, Birr, 101) 251'de geçmişti.

BÖLÜM: 262

SÖYLEYECEĞİ VE NAKLEDECEĞİ SÖZÜ SAĞLAM KAYNAĞA DAYANDIRMAYA TEŞVİK

قال الله تعالى : ﴿ وَلاَ تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُولاً ﴾

"Bilmediğin şeyin ardına düşme, çünkü göz, kulak ve kalp bunların hepsi tüm yaptıklarından sorumludur lar, mutlaka sorguya çekilecektir." (17 İsra, 36)

قال الله تعالى : ﴿ مَا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴾

"İnsan hiçbir söz söylemez ki, yanında onu gözetleyen ve dediklerini kayda geçen bir melek hazır bulunmasın." (50 Kaf, 18)

١٥٤٩- وعنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أَنَّ النبيَّ ﷺ قَالَ: كفى بالمَرْءِ كَذِباً أَنْ يُحَدِّثَ بكُلِّ ما سَمع .

1549: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"Her duyduğunu nakletmesi kişiye yalan olarak yeter." (Müslim, Mukaddime, 5)

١٥٥٠- وعنْ سَمُرَةَ ﷺ قالَ: قالَ: رَسُولُ الله ﷺ : مَنْ حَدَّثَ عَنِّي بِحَدِيثٍ يَرَى أَنَّهُ كَذِبٌ، فَهُوَ أَحَدُ الكَاذِبِيْنَ .

1550: Semure (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Yalan olduğunu bildiği bir sözü benden söylenmiş gibi nakleden kimse yalancılardan biridir." (Müslim, Mukaddime, 1)

١٥٥١- وعنْ أَسماءَ رَضِيَ الله عَنْهَا: أَنَّ امْرَأَة قالَتْ: يا رَسُولَ الله إنَّ لي ضَرَّةَ فهل عَلَيَّ جُنَاحٌ إنْ تَشَبَّعْتُ مِن زوجِي غيْرَ الذي يُعطِيني ؟ فقال النبيُّ ﷺ : المُتَشبِّعُ بِمَا لم يُعْطَ كَلابس ثَوْبَي زُورٍ .

1551: Esma (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir kadın, "Ey Allah'ın Rasulü, benim bir kumam var, kocamın bana vermediği bir şeyi verdi diyerek ona gösteriş yapmamda bana bir günah var mıdır?" diye sordu. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Kendisine verilmeyen bir şeyle bir üstünlük sağlayan kimse iki sahte elbise giyerek böbürlenen ve süslenen kimse gibidir.” (Buhari, Nikah, 106; Müslim, Libas, 127)

BÖLÜM: 263

YALAN ŞAHİTLİĞİN ŞİDDETLE YASAK OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ .. ﴾

"... Yalan sözden mutlaka sakının." (22 Hacc, 30)

قال الله تعالى : ﴿ وَلاَ تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُولاً ﴾

"Bilmediğin şeyin ardına düşme, çünkü göz, kulak ve kalp, bunların hepsi tüm yaptıklarından sorumludurlar, mutlaka sorguya çekilecektir." (17 İsra, 36)

قال الله تعالى : ﴿ مَا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴾

"İnsan hiçbir söz söylemez ki, yanında onu gözetleyen ve dediklerini kayda geçen bir melek hazır bulunmasın." (50 Kaf, 18)

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ﴾

"Çünkü Rabbin her zaman gözetleyip durmaktadır." (89 Fecr, 14)

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ ﴾

"Onlar ki yalan ve asılsız olan şeylere tanıklıkta bulunmazlar..." (25 Furkan, 72)

١٥٥٢- وعنْ أبي بكْرَةَ ﷺ قالَ: قالَ رسولُ الله ﷺ : أَلا أُنَبِّئُكُمْ بِأَكْبَرِ الكَبائِرِ؟ قُلنَا: بَلى يا رَسُولَ الله. قالَ: الإِشْرَاكُ بِاللهِ، وعُقُوقُ الوَالِدَيْنِ وكانَ مُتكِئاً فَجَلَسَ، فقالَ: أَلا وقَوْلُ الزُّورِ فما زالَ يُكَرِّرُهَا حتى قلنا: لَيْتَهُ سَكَتَ.

1552: Ebu Bekre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "En büyük günahlardan bir kaçını size haber vereyim mi?" buyurdu. "Evet ya Rasûlallah" dedik. Rasûlullah ta şöyle buyurdu: "Allah'a şirk koşmak, ana-babaya itaatsizlik etmek" dedikten sonra yaslandığı yerden doğrulup oturdu ve "Haberiniz olsun, iyi belleyin, yalan söyleyip yalan şahitliği yapmaktır" buyurdu. Bu son cümleyi durmadan tekrar etti. Biz daha fazla üzülmesini arzu etmediğimiz için keşke sussa diye temennide bulunduk. (Buhari, Şehadet, 10; Müslim, İman, 143)

BÖLÜM: 264

BELİRLİ BİR İNSANA VEYA HAYVANA LANET ETMENİN YASAKLIĞI

١٥٥٣- عَنْ أبي زَيْدٍ ثابتِ بنِ الضحَّاكِ الأنصاريِّ ﵁، وهو مِن أهْلِ بَيْعَةِ الرِّضوانِ قال: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: مَن حَلَفَ عَلى يَمِينٍ بِمِلَّةٍ غَيْرِ الإسْلام كاذِباً مُتَعَمِّداً، فَهُوَ كَما قَالَ، وَمَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ بِشَيْءٍ، عُذِّبَ بِهِ يَوْمَ القِيَامَةِ، وَلَيْسَ عَلى رَجُلٍ نَذْرٌ فِيما لاَ يَمْلِكُهُ، وَلَعْنُ المُؤْمِنِ كَقَتْلِهِ .

1553: Rıdvan biatında bulunan sahabilerden Ebu Zeyd Sabit ibni'd-Dahhak el-Ensarî (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Kim İslam'dan başka bir din adına bilerek yalan yere yemin ederse, o kişi dediği gibi yalancının biridir. Kim de kendini herhangi bir şeyle öldürürse kıyamet günü onunla azab olunur. Sahib olmadığı bir şeyi nezrederek adak yapanın adağı geçersizdir. Mü'mine lanet etmek onu öldürmek gibidir." (Buhari, Cenaiz, 84; Müslim, İman, 176)

١٥٥٤- وعنْ أبي هُرَيْرَةَ ﵁ أنَّ رَسُولَ الله ﷺ: قال: لا يَنْبَغِي لِصدِّيقٍ أَنْ يَكُونَ لَعَّاناً.

1554: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İşlerinde ve sözlerinde dosdoğru olan kimsenin lanetçi olması yakışmaz." (Müslim, Birr, 84)

١٥٥٥- وعنْ أبي الدَّرْدَاءِ ﵁ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ: لا يَكُونُ اللَعَّانُونَ شُفَعَاءَ، وَلا شُهَدَاءَ يَوْمَ القِيَامَةِ.

1555: Ebu'd-Derda (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Lanet edenler kıyamet günü ne şefaatçi, ne de şahit olurlar." (Müslim, Birr, 85)

١٥٥٦- وعَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدُبٍ ﵁ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ: لا تَلاعَنُوا بلَعْنَةِ الله، وَلا بِغَضَبِهِ، وَلا بِالنَّارِ .

1556: Semure ibni Cündeb (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hiçbiriniz diğerine Allah lanet etsin, Allah'ın gazabına uğra, cehennemde azab gör gibi beddualarla lanet etmeyiniz." (Ebu Davud, Edeb, 45)

١٥٥٧- وعن ابنِ مسعودٍ ﵁ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ: لَيْسَ المُؤْمِنُ بِالطَّعَّانِ، وَلا اللَّعَّانِ، وَلا الفَاحِشِ، وَلا البَذِيء .

1557: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Olgun bir müslüman kimseyi ayıplayıp kötülemez, kimseyi lanetlemez, sözünde ve işinde sınırı aşıp hayasızlık etmez, kötü ve çirkin sözler sarfetmez." (Tirmizi, Birr, 48)

١٥٥٨- وعنْ أبِي الدَّرْدَاءِ ﷺ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : إنَ العَبْدَ إذا لَعَنَ شَيْئاً، صَعِدَتِ اللَّعْنَةُ إلى السَّمَاءِ، فَتُغْلَقُ أَبْوابُ السَّمَاءِ دُونَها، ثُمَّ تَهبِطُ إلى الأرْضِ، فَتُغلَق، أبوابها دُونَها، ثُمَّ تَأْخُذُ يَمِيناً وَشِمالاً، فإذا لَمْ تَجِدْ مَسَاغاً رجعَتْ إلى الذي لُعِنَ، فإنْ كانَ أهْلاً لِذلِكَ، وَإلاَّ رَجعَتْ إلى قائِلِها .

1558: Ebu'd-Derda (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kul herhangi bir şeye lanet ettiğinde o lanet gökyüzüne çıkar, gökyüzünün kapıları ona kapanır, sonra yere iner, yeryüzünün kapıları da ona kapanır. Sonra sağa sola başvurur, girecek yer bulamaz da lanet edilen kişiye döner. Eğer gerçekten lanete layık ise onda kalır, değilse lanet edene döner." (Ebu Davud, Edeb, 45)

١٥٥٩- وعنْ عِمْرَانَ بْنِ الحُصَيْنِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قالَ: بَيْنَمَا رَسُولُ الله ﷺ فِي بَعْضِ أسْفَارِهِ، وامْرَأَةٌ مِنَ الأنْصارِ على نَاقةٍ، فَضَجِرَتْ، فَلَعَنَتْهَا، فَسَمِعَ ذلكَ رَسُولُ الله ﷺ فقالَ: خُذُوا ما عَلَيها وَدَعُوها، فإنَّهَا مَلْعُونَةٌ

قالَ عِمرانُ: فَكَأَنِّي أرَاهَا الآنَ تَمشي فِي النّاسِ ما يَعرِضُ لَها أحَدٌ.

1559: İmran ibni Husayn (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Bir yolculukta Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'la beraber bulunuyorduk. Devesinin üzerindeki Medineli bir hanım devesinin yürümemesinden sıkılarak ona lanet etti. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bunu duyunca, "Üzerindekileri alın ve deveyi bırakın gitsin. Çünkü o deve lanetlenmiştir" buyurdu.

Hadisi bize aktaran İmran der ki: "O deve hâlâ gözümün önündedir. İnsanlar arasında gezinirdi de ona kimse ilişmezdi." (Müslim, Birr, 80)

١٥٦٠- وعن أبي بَرْزَةَ نَضلَةَ بْنِ عُبَيْدٍ الأسلَمِيِّ ﷺ قَالَ: بَينَما جَارِيَةٌ علَى نَاقَةٍ، علَيها بَعضُ مَتَاعِ القَوْمِ، إذْ بَصُرَتْ بالنَّبيِّ، ﷺ ، وَتَضَايَقَ بِهِمُ الجَبَلُ، فقالتْ: حَلْ، اللَّهُمَّ العَنْهَا. فقالَ النَّبي، ﷺ : لا تُصَاحِبْنا نَاقَةٌ عَلَيها لَعْنَةٌ .

1560: Ebu Berze Nadle ibni Ubeyd el-Eslemî (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: “Genç bir hanım üzerinde müslümanların bir takım eşyalarının da bulunduğu bir deve üstünde bulunuyorken peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)’i gördü. Tırmandıkları dağ onlara zorluk veriyordu. Genç hanım deveye: “Hay Allah’ın lanetine uğrayasıca yürü” diye deveyi sürmeye çalıştı. Bunun üzerine peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): “Lanetlenen bir deve yanımızda bulunmasın, bize yoldaş olmasın” buyurdular. (Müslim, Bir 82)

BÖLÜM: 265

İSİM BELİRTMEKSİZİN GÜNAHKARLARA LANET ETMENİN CAİZ OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ أَلاَ لَعْنَةُ اللّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴾

"...Dikkat edin ve unutmayın! Allahın laneti zalimlerin özerinedir." (11 Hud, 18)

قال الله تعالى : ﴿ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَن لَّعْنَةُ اللّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴾

"...Bunun üzerine, içlerinden bir seslenici haykıracak: Allahın laneti zalimlerin özerine ezerine olsun!." (7 A'raf, 44)

BÖLÜM: 266

MÜSLÜMANA HAKSIZ YERDE SÖVMENİN HARAM OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴾

"Mü'min erkekleri ve mü'min kadınları yapmadıkları bir fiilden dolayı suçlayıp eziyet edenlere gelince, onlar böylece şüphesiz bir iftira atma suçu işlemiş ve açık bir günaha girmiş olurlar." (33 Ahzab, 58)

١٥٦١- وعَنِ ابنِ مَسْعُودٍ ﷺ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : سِبَابُ المُسْلِمِ فُسوق، وَقِتَالُهُ كُفْرٌ .

1561: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır:"Müslümana sövmek hak yoldan çıkmaktır(günah işlemiştir). Onunla savaşmak ise küfürdür." (Buhari, İman, 36; Müslim, İman, 116)

١٥٦٢- وعَنْ أبي ذَرٍّ ﷺ ، أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ الله ﷺ يقولُ: لا يَرمِي رَجُلٌ رَجُلاً بِالفِسْقِ أَوِ الكُفْرِ، إلاَّ ارتَدَّتْ عليْهِ، إنْ لَمْ يَكُنْ صَاحِبُهُ كذلكَ .

1562: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre O, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işitmiştir: "Hiç kimse başkasına fasık ve kafir demesin. Şayet o kimsede bu haller mevcut değilse, o söz, onu söyleyene döner." (Buhari, Edep, 44)

١٥٦٣- وعـنْ أبـي هُرَيْـرَةَ ﷺ ، أنَّ رَسُـولَ الله ﷺ قـالَ: المُتَـسَابَّانِ مَـا قَـالا فَعَلـى البَادِي مِنْهُما حتَّى يَعْتَدِيَ المَظْلُومُ .

1563: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Karşılıklı sövüşen iki kişinin günahı haksızlığa uğrayan kimse haddi aşmadığı sürece sövmeyi ilk başlatan kimseyedir." (Müslim, Birr, 68)

١٥٦٤- وعنـهُ قـالَ: أُتِـيَ النَّبِـيُ ﷺ بِرَجُـلٍ قَـدْ شَـرِبَ قـالَ: اضْـرِبُوهُ قـالَ أبُـو هُرَيْـرَةَ: فَمِنَّـا الـضارِبُ بِيـدِهِ، والـضّارِبُ بِنَعْلِـهِ، والـضّارِبُ بثوبِـهِ. فَلَمَّـا انـصَرَفَ، قـالَ بَعـضُ القَـوم: أَخزاكَ الله، قالَ: لا تَقُولُوا هذا، لا تُعِينُوا عليْهِ الشَّيْطَانَ .

1564: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın huzuruna şarap içen birini getirdiler. Hz. Peygamber orada bulunanlara, "Şu adama vurun" dedi. Ebu Hureyre diyor ki: Bunun üzerine bizden kimileri eliyle, kimileri ayakkabı ile kimi de elbisesiyle bu adama vurmaya başladı. Dayak bitip de adam oradan ayrılacağı zaman cemaatten bazıları, "Allah seni rezil etsin, kahretsin" diye söylendi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Hayır öyle söylemeyiniz, adam aleyhinde böyle şeyler söyleyip de şeytana yardımcı olmayınız" buyurdu. (Buhari, Hudud, 4)

١٥٦٥- وعَنْهُ قالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُـولُ: مَـنْ قَـذَفَ مَمْلُوكَـهُ بِـالزِّنى يُقَـامُ عليْهِ الحَدُ يَومَ القِيَامَةِ، إلاَّ أَنْ يكُونَ كما قالَ .

1565: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim: “Kim kölesine ve kendisine yardım eden işçi ve uşağına zina iftirasında bulunursa; köle ve cariyede de böyle bir günah bulunmadığı takdirde kıyamet günü bu iftira eden kimseye had cezası uygulanır.” (Buhari, Hudud, 45, Müslim, Eyman 37)

BÖLÜM: 267

DİNİ BİR FAYDA OLMAKSIZIN ÖLÜLERE SÖVMENİN YASAK OLUŞU

١٥٦٦- وعن عائِشةَ رَضِيَ الله عَنْهَا قالَـتْ: قـالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا تَـسُبُّوا الأمـوَاتَ، فَإنَّهُمْ قَد أَفضَوا إلى ما قَدَّمُوا .

1566: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Müslüman ölülere sövmeyin, ayıplarını

söylemeyin. Çünkü onlar ahirete götürdükleri iyi veya fena amellerinin sonuçlarıyla başbaşadırlar." (Buhari, Cenaiz, 97)

BÖLÜM: 268

MÜSLÜMANLARA EZİYET ETMEMEK VE İNCİTMEMEK

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴾

"Mü'min erkekleri ve mü'min kadınları yapmadıkları bir fiilden dolayı suçlayıp eziyet edenlere gelince, onlar böylece şüphesiz bir iftira atma suçu işlemiş ve açık bir günaha girmiş olurlar." (33 Ahzab, 58)

١٥٦٧- وعنْ عبدِ الله بنِ عَمرِو بنِ العاصِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : المُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ المُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ، وَالمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا نَهَى الله عَنْهُ .

1567: Abdullah ibni Amr ibni'l-As (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Olgun ve iyi bir müslüman dilinden ve elinden müslümanların emin olduğu kişidir. Muhacir ise Allah'ın yasakladıkları şeyleri terkeden kimsedir." (Buhari, İman, 4; Müslim, İman, 64)

١٥٦٨- وعنهُ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُزَحْزَحَ عَنِ النَّارِ، وَيُدْخَلَ الجَنَّةَ، فَلْتَأْتِه مَنِيَّتُهُ وَهُوَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَاليَوْمِ الآخِرِ، وَلْيَأْتِ إلى النّاسِ الذي يُحِبُّ أَنْ يُؤْتَى إلَيْهِ .

1568: Yine Abdullah ibni Amr ibni'l-As (Allah Onlardan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Kim cehennemden uzaklaştırılıp cennete girmeyi isterse, Allah'a ve kıyamet gününe iman ettiği halde ölmelidir (ölünceye kadar hayırlı ameller işlemeye devam etmelidir). Bir de kendine yapılmasını arzuladığı şeyi o da insanlara yapsın." (Müslim, İmara, 46)

BÖLÜM: 269

MÜSLÜMANLARA BUĞUZ ETME İLİŞKİ KESME VE SIRT ÇEVİRMENİN YASAKLIĞI

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ ﴾

"Tüm mü'minler kardeştir, o halde her ne zaman araları açılırsa kardeşlerinizin arasını düzeltin..." (49 Hucurat, 10)

قال الله تعالى : ﴿ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴾

"...O mü'minler mü'minlere karşı alçak gönüllü, Allah'tan gelen gerçekleri örtbas eden kafirlere karşı ise onurlu ve şiddetlidirler." (5 Maide, 54)

قال الله تعالى : ﴿ مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاء عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاء ﴾

"Muhammed Allah'ın elçisidir. Onunla beraber olanlar, Allah'tan gelen gerçekleri örtbas eden kafirlerin tümüne karşı çetin, kararlı ve tavizsiz; ama birbirlerine karşı daima merhametlidirler." (48 Feth, 29)

١٥٦٩- وعنْ أنسٍ، ﷺ ، أَنَّ النبي ﷺ قالَ: لا تَبَاغَضُوا، وَلا تَحَاسَدُوا، وَلا تَدَابَرُوا، وَلا تَقَاطَعُوا، وَكُونُوا عِبَادَ الله إخواناً، وَلا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاه فَوقَ ثلاث.

1569: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Birbirinize kin tutmayınız, birbirinizi kıskanmayınız, birbirinize sırt çevirip alakanızı kesmeyiniz. Ey Allah'ın kulları kardeş olunuz. Bir müslümanın müslüman kardeşine üç günden fazla dargın durup selam vermemesi helal değildir." (Buhari, Edeb, 57; Müslim, Birr, 23)

١٥٧٠- وعنْ أَبي هُرَيْرَةَ، ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: تُفْتَحُ أَبْوابُ الجنَّةِ يَوْمَ الاثْنَيْنِ وَيَوْمَ الخَمِيسِ، فَيُغفَرُ لِكُلِّ عَبدٍ لا يُشْرِكُ بِاللهِ شَيْئاً، إلاَّ رَجُلاً كَانَتْ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَخِيهِ شَحْنَاءُ فيقالُ: أَنظِرُوا هذَيْنِ حَتَّى يَصْطَلِحَا ؛أَنظِرُوا هذَيْنِ حَتَّى يَصْطَلِحَا؛ وفي روايةٍ له: تُعْرَضُ الأعمالُ في كُلّ يَوْمِ خَميسٍ واثْنَيْنِ .

1570: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Pazartesi ve Perşembe günleri cennet kapıları açılır. Allah'a ortak koşmayan her kul bağışlanır. Yalnız aralarında kin ve düşmanlık bulunan kimseler bu bağışlanmadan müstesna edilmiştir. Allah meleklere hitaben, "Bu iki kişiyi barışıp birbiriyle sevinceye kadar bırakınız" buyurulur. (Müslim, Birr, 34)

Müslim'in diğer bir rivayetinde, "Her perşembe ve pazartesi günü insanların amelleri Allah'a arzolunur" buyurulur. (Müslim, Birr, 36)

BÖLÜM: 270

BİR KİMSENİN SAHİP OLDUĞU DİNİ VE DÜNYEVİ NİMETLERİN ELİNDEN ÇIKMASINI İSTEMENİN HARAM KILINDIĞI

Hasedlik(kıskançlık); başkasında bulunan dini veya dünyevi bir nimeti(iyiliği, malı v.b.) kaldırmaya çalışmasıdır. Bu davranış ayet ve hadislerle yasaklanılmıştır.

قال الله تعالى : ﴿ أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللّهُ مِن فَضْلِهِ ﴾

"Yoksa onlar Allah'ın lütfundan verdiği şeyler için insanları kıskanıyorlar mı?..." (4 Nisa, 54)

١٥٧١- وعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أَنَّ النبيَّ ﷺ قالَ: إيَّاكُمْ وَالحَسَدَ، فَإنَّ الحَسَدَ يَأْكُلُ الحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الحَطَبَ .

1571: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Hased etmekten sakının. Zira ateşin odunu yiyip tükettiği gibi hased de iyilikleri yer ve bitirir." (Ebu Davud, Edeb, 44)

BÖLÜM: 271

GİZLİ ŞEYLERİ ARAŞTIRMANIN VE DUYULMASI İSTENMEYEN ŞEYLERİ DUYMAYA ÇALIŞMANIN YASAK OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ وَلا تَجَسَّسُوا... ﴾

"... Ey mü'minler birbirinizin gizli yönlerini(ayıplarını) araştırmayın..." (49 Hucurat, 12)

قال الله تعالى : ﴿ والَّذِينَ يُؤْذُونَ المُؤْمِنِينَ وَالمُؤْمِنَاتِ بِغَيرِ مَا اكْتَسَبُوا، فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَاناً وَإِثْماً مُبِيناً ﴾

"Mü'min erkekleri ve mü'min kadınları yapmadıkları bir fiilden dolayı suçlayıp eziyet edenlere gelince, onlar böylece şüphesiz bir iftira atma suçu işlemiş ve açık bir günaha girmiş olurlar." (33 Ahzab, 58)

١٥٧٢- وعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ : أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قالَ: إيَّاكُمْ وَالظَّنَّ، فَإنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الحَدِيثِ، وَلا تَحَسَّسُوا، وَلا تَجَسَّسُوا، وَلا تنافَسُوا، وَلا تَحَاسَدُوا، وَلا تَبَاغَضُوا،

وَلا تَدَابَرُوا، وَكُونُوا عِبَادَ اللهِ إِخْوَاناً كَمَا أَمَرَكُمْ. المُسْلِمُ أَخُو المُسْلِمِ، لا يَظْلِمُهُ، وَلا يَخْذُلُهُ وَلا يَحْقِرُهُ، التَّقْوَى ههُنا، التَّقْوَى ههنا وَيُشِيرُ إلى صَدْرِهِ بِحَسْبِ امرِئٍ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ المُسلِمَ، كُلُّ المُسلِمِ عَلى المُسْلِمِ حَرَامٌ: دَمُهُ، وَعِرْضُهُ، وَمَالُهُ، إنَّ اللهَ لا يَنْظُرُ إلى أَجْسَادِكُم، وَلا إلى صُوَرِكُمْ، ولكِنْ يَنْظُرُ إلى قُلُوبِكُم وأَعْمَالِكُمْ.

وفي روايةٍ: لا تَحَاسَدُوا، وَلا تَبَاغَضُوا، وَلا تَجَسَّسُوا، وَلا تَحَسَّسُوا، وَلا تَنَاجَشُوا، وَكُونُوا عِبَادَ اللهِ إخْوَاناً .

وفي روايةٍ: لا تَقَاطَعُوا، وَلاَ تَدَابَرُوا، وَلاَ تَبَاغَضُوا وَلاَ تَحَاسَدُوا، وَكُونُوا عِبَادَ اللهِ إخْوَاناً.

وفي روايةٍ : لا تَهَاجَرُوا وَلا يَبِعْ بَعْضُكُم عَلَى بَيْعِ بَعْضٍ .

1572: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır: "Kötü zandan(şüphe etmekten) sakınınız. Çünkü zan, sözlerin en yalan olanıdır. Müslümanların ayıplarını, kusurlarını araştırmayın, birbirinize karşı övünüp böbürlenmeyin, birbirinizi kıskanmayın, kin tutmayın, yüz çevirmeyin. Ey Allah'ın kulları Allah'ın size emrettiği gibi kardeş olun. Müslüman müslümanın kardeşidir, ona haksızlık etmez, onu yardımsız bırakmaz, ona hakaret etmez. Rasûlullah göğsüne işaret ederek takva buradadır, takva buradadır buyurdu. Kişiye müslüman kardeşini hor görmesi kötülük olarak yeter. Müslümanın müslümana kanı, ırzı ve malı haramdır. Allah sizin cesedlerinize ve kalıplarınıza değil, kalplerinize değer verir."

Bir başka rivayette: "Birbirinize hased etmeyin, kin tumayın. Müslümanların ayıp ve noksanlarını araştırmayın. Müşteriye malınızı artırma yoluyla satıp kandırmayın. Ey Allah'ın kulları, kardeş olun."

Diğer bir rivayette, "Birbirinizle münasebetinizi kesmeyin, birbirinize sırt dönmeyin, kin tumayın, hased etmeyin. Ey Allah'ın kulları, kardeş olun."

Başka bir rivayette de, " Birbirinizi terkedip alakayı kesmeyin, Bir kısmınız bir kısmınızın satışı üzerine satış yapmasın.." (Müslim, Birr, 30)

١٥٧٣- وعَنْ مُعَاوِيةَ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: إنَّكَ إنِ اتَّبَعْتَ عَوْرَاتِ المُسْلِمِينَ أَفسَدْتَّهُمْ، أَوْ كِدْتَ أَنْ تُفْسِدَهُم .

1573: Muaviye (Allah Ondan razı olsun) şöyle dedi: Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın şöyle buyurduğunu işittim: "Müslümanların ayıplarını ve gizli durumlarını araştırmaya kalkışırsan, onların ahlakını bozarsın veya buna zorlamış olursun." (Ebu Davud, Edeb, 37)

١٥٧٤- وعَنِ ابْنِ مَسْعودٍ ﷺ : أَنَّهُ أُتِيَ بِرَجُلٍ فَقِيلَ لَهُ: هذا فُلانٌ تَقْطُرُ لحيَتُهُ خَمراً، فقالَ إنَّا قَدْ نُهِينَا عَنِ التَّجَسُّسِ، وَلكِنْ إن يَظهَرْ لَنَا شَيْءٌ نَأْخُذْ بِهِ،

1574: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun) bir gün kendisine bir adam getirilerek, "Bu adam sakalından şarap damlayan falancadır" denilmişti. Bunun üzerine İbni Mesud şu cevabı verdi: "Biz ayıp ve kusur araştırmaktan menedildik. Ancak bir kusur ve suç ortaya çıkarsa biz onun için gerekli muameleyi yaparız." (Ebu Davud, Edeb, 37)

BÖLÜM: 272

ZARURET OLMADIKÇA KÖTÜ ZANDA BULUNMAMAK

قال الله تعالى : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيراً مِنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إثم﴾

"Ey iman edenler! birbirinizin hakkında, yersiz aşırı zanda bulunmaktan kaçının, çünkü bazı zan ve şüphe vardır ki, günahtır." (49 Hucurat, 12)

١٥٧٥- وعنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: إيّاكُمْ وَالظَّنَّ، فإنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الحَدِيث.

1575: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kötü zandan sakınınız, çünkü zan sözlerin en yalanıdır." (Buhari, Vesaya, 8; Müslim, Birr, 28)

BÖLÜM: 273

MÜSLÜMANI KÜÇÜK GÖRME VE AŞAĞILAMANIN YASAK OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قومٍ عَسَى أَنْ يَكُونُوا خَيْراً مِنْهُمْ، وَلا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءٍ عَسَى أَنْ يَكُنَّ خَيْراً مِنْهُنَّ وَلا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلا تَنَابَزُوا بالألقَابِ بِئْسَ الاسْمُ الفُسُوقُ بَعْدَ الإيمانِ وَمَنْ لَم يَتُبْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾

"Ey iman edenler! Hiçbir insan başka insanları alaya alıp küçümsemesin, belki o alaya alıp küçümsedikleri, kendilerinden daha hayırlı olabilirler. Ve hiçbir kadın da başka kadınları küçümseyip alaya almasın, belki de onlar kendilerinden daha hayırlı olabilirler. Ve hiçbirinin başka birinde ayıplar arayıp onu karalamasın ve kınamasın. Kötü lakaplarla sataşıp atışıp birbirinizi aşağılayıp bu kötü lakaplarla birbirinize seslemeyiniz. İman ettikten sonra kötü bir ad sahibi olmak ne çirkin şeydir. Artık her kim bu yasak ettiği şeylerden tevbe edip dönmezse, işte onlar .zalimlerdir" (49 Hucurat, 11)

قال الله تعالى : ﴿ وَيْلٌ لِكلِّ هُمَزَةٍ لُمَزَةٍ﴾

"Ayıp kusur arayan ve göz kaş işaretleriyle alay edenlerin vay haline."(104 Hümeze, 1)

١٥٧٦- وعنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ ، أنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: بِحَسْبِ امرئٍ مِنَ الشَّرِّ أن يَحْقِرَ أخَاهُ المُسْلِمَ .

1576: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Müslüman kardeşini hor görmesi kişiye kötülük olarak yeter."(Müslim,Birr, 32)

١٥٧٧- وعَن ابْنِ مَسْعُودٍ ﷺ ، عنِ النَّبِيِّ ﷺ قال: لا يَدْخُلُ الجنَّةَ مَنْ كانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبْرٍ. فَقَالَ رَجُلٌ: إنَّ الرَّجُلَ يُحِبُّ أنْ يَكُونَ ثَوْبُهُ حَسَناً، وَنَعْلُهُ حَسَنَةً، فقال: إنَّ الله جَمِيلٌ يُحِبّ الجَمَالَ، الكِبْرُ بَطَرُ الحَق، وَغَمْطُ النَّاسِ.

1577: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Kalbinde zerre kadar kibir olan kimse cennete giremez." Bunun üzerine bir sahabi insan elbisesinin ve ayakkabısının güzel olmasını arzu eder, dedi. Rasûlullah da şöyle buyurdu: "Allah güzeldir, güzeli sever. Kibir ise hakkı kabul etmemek ve insanları hor görmektir."(Müslim, İman, 147)

١٥٧٨- وعن جُنْدُبِ بْنِ عبدِ الله ﷺ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : قالَ رَجُلٌ: والله لا يَغْفِرُ الله لِفُلانٍ، فَقالَ الله عزَّ وجَلَّ مَنْ ذا الَّذِي يَتَأَلَّى علَيَّ أنْ لا أغْفِرَ لِفُلانٍ إنِّي قَد غَفَرْتُ لَهُ، وَأَحْبَطْتُ عَمَلَكَ .

1578: Cündeb ibni Abdullah (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kişi vallahi Allah falan adamı bağışlamaz diye yemin etti. Bunun üzerine Allah da: "Falanı bağışlamayacağım hakkında benim adıma kim yemin ederek hüküm verebilir. Ben onu bağışladım, senin amelini de boşa çıkardım" buyurdu. (Müslim, Birr, 137)

BÖLÜM: 274

MÜSLÜMANIN FELAKETİNE SEVİNMEMEK

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ﴾

"Bütün mü'minler ancak kardeştirler." (49 Hucurat, 10)

قال الله تعالى : ﴿ إنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أن تَشِيعَ الفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لهُمْ عَذابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرة.﴾

"Mü'minler arasında, kötü şeylerin yayılmasından hoşlananlara bu dünyada da, ahirette de can yakıcı bir azap vardır." (24 Nur, 19)

١٥٧٩- وعنْ وَاثِلةَ بْنِ الأسْقَعِ ﷺ قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا تُظْهِرِ الشَّمَاتَةَ لأَخِيكَ، فَيَرْحَمَهُ الله وَيَبْتَلِيكَ.

1579: Vasile ibni'l-Eska' (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"Kardeşinin uğradığı felaket ve musibete sevinme. Allah onu rahmetiyle kurtarır da seni derde uğratır." (Tirmizi, Kıyame, 54)

BÖLÜM: 275

NESB'E DİL UZATMANIN HARAM OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَاناً وَإِثْماً مُبِيناً﴾

"Mü'min erkekleri ve mü'min kadınları yapmadıkları bir fiilden dolayı suçlayıp eziyet edenlere gelince, onlar böylece, şüphesiz bir iftira atma suçu işlemiş ve açık bir günaha girmiş olurlar." (33 Ahzab, 58)

١٥٨٠- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : اثْنَتَانِ فِي النَّاسِ هُمَا بِهِمْ كُفْرٌ: الطَّعْنُ فِي النَّسَبِ، وَالنِّيَاحَةُ عَلى المَيِّتِ .

1580: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İnsanlarda iki huy vardır ki, cahiliyye adetlerinden ve kafirlerin yaptıkları işlerdendir. Neseblere(sülaleye) dil uzatmak, ölü üzerine yaka paça yırtarak feryad edip ağlamak." (Müslim, İman, 121)

BÖLÜM: 276

HİLE VE ALDATMANIN HARAM OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَاناً وَإِثْماً مُبِيناً﴾

"Mü'min erkekleri ve mü'min kadınları yapmadıkları bir fiilden dolayı suçlayıp eziyet edenlere gelince, onlar böylece şüphesiz bir iftira atma suçu işlemiş ve açık bir günaha girmiş olurlar." (33 Ahzab, 58)

١٥٨١- وَعَـنْ أَبِـي هُرَيْـرَةَ ﷺ ، أَنَّ رَسُـولَ الله ﷺ قَـالَ: مَـنْ حَمَـلَ عَلَيْنَـا الـسِّلاَحَ، فَلَيْسَ مِنَّا، وَمَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا .

1581: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

"Bize silah çeken bizden değildir. Bize hile yapıp bizi aldatan bizden değildir." (Müslim, İman, 164)

وفِي رِوَايَـةٍ لَـهُ، أَنَّ رَسُـولَ الله ﷺ مَـرَّ عَلَـى صُـبْرَةِ طَعَـامٍ، فَأَدْخَـلَ يَـدَهُ فِيهَـا، فَنَالَـتْ أَصَابِعُهُ بَلَلاً، فَقَالَ: مَا هذَا يَا صَاحِبَ الطَّعَامِ ؟ قَالَ: أَصَابَتْهُ السَّمَاءُ يَا رَسُولَ الله. قَالَ: أَفَلا جَعَلْتَه فَوْقَ الطعَامِ حَتَّى يَرَاهُ النَّاسُ مَنْ غَشَّنَا فَلَيسَ مِنَّا .

Müslim'in diğer bir rivayetinde şöyle geçer:

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) pazarda bir buğday yığınının yanından geçerken elini o yığının içine daldırdı. Eline nem bulaşınca, "Mal sahibi nedir bu hal?" buyurdu. Adam da:

"- Ey Allah'ın Rasulü, yağmurdan dolayı ıslanmıştır" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"O ıslak kısmı müşterilerin aldanmaması için üste koysaydın da insanlar görseydiler ya. Bizi aldatan bizden değildir." (Müslim, İman, 164)

١٥٨٢- وَعَنْهُ أَنَ رَسُولَ الله، ﷺ ، قَالَ: لا تَنَاجَشُوا.

1582: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Müşteriyi kızıştırıp kandırmak için alışverişte malın fiyatında artırma yapmayınız." (Buhari, Büyu', 58)

١٥٨٣- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِىَ اللهُ عَنْهُمَا ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى عَنِ النَّجَشِ.

1583: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'den müşteriyi kızıştırıp kandırmak için alışverişte artırmayı yasaklamıştır. (Buhari, Büyu', 60; Müslim, Büyu', 13)

١٥٨٤- وَعَنْهُ قَالَ: ذَكَـرَ رَجُلٌ لِرَسُولِ الله ﷺ أَنَّـهُ يخْـدَعُ فِي الْبُيُـوعِ ؟ فَقَـالَ رَسُـولُ الله ﷺ : مَنْ بَايَعْتَ، فَقُلْ لا خِلاَبَةَ .

1584: Yine İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a gelerek alışveriş yaparken devamlı aldatıldığını söyledi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "Kimden alışveriş yaparsan ona İslam dininde aldatma yoktur de" buyurdu. (Buhari, Büyu', 48; Müslim, Büyu', 8)

١٥٨٥- وعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : مَنْ خَبَّبَ زَوْجَةَ امرئٍ، أَوْ مَمْلُوكَهُ، فَلَيْسَ مِنَّا .

1585: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim bir adamın karısını veya kölesini ayartıp aldatırsa bizden değildir." (Ebu Davud, Edeb, 126)

BÖLÜM: 277

SÖZDEN CAYMA VE AHDİ BOZMANIN YASAKLIĞI

قال الله تعالى : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالعُقُودِ﴾

"Ey inananlar, Allah'a ve insanlara olan akitlerinizi titizlikle yerine getirin."(5 Maide,1)

قال الله تعالى : ﴿ وَأَوْفُوا بِالعَهْدِ إِنَّ العَهْدَ كانَ مَسْئولا ﴾

"...Ey inananlar, verdiğiniz sözü yerine getirin, çünkü verdiğiniz her sözden hesap gününde mutlaka sorguya çekileceksiniz." (17 İsra, 34)

١٥٨٦- وعَنْ عَبْدِ الله بْنِ عَمْرِو بْنِ العَاصِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فيهِ، كانَ مُنَافِقاً خَالِصاً، وَمَنْ كانَتْ فيه خَصْلَةٌ مِنْهُنَّ، كانَ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنَ النِّفَاقِ حَتَّى يَدَعَهَا: إذا اؤْتُمِنَ خَانَ، وَإذا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإذا عَاهَدَ غَدَرَ، وَإذا خَاصَمَ فَجَرَ .

1586: Abdullah ibni Amr ibni'l-As (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

"Dört huy vardır ki bunlar kimde bulunursa, o kimse dört dörtlük münafık olur. Herhangi bir kimsede bu huylardan biri bulunursa, onu bırakıncaya kadar o kimse de münafıklıktan bir sıfat bulunmuş olur."

1. Kendisine birşey emanet edildiğinde hainlik yapar.

2. Konuştuğu vakit yalan söyler.

3. Söz verir, sözünde durmaz.

4. Dava ve duruşma esnasında haktan ayrılır, düşmanlıkta ölçüyü kaçırır, haksızlık yapar. (Buhari, İman24; Müslim, İman, 106)

١٥٨٧- وَعَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ، وَابْنِ عُمَرَ، وَأنسٍ ﷺ قَالُوا: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : لِكُلِّ غَادِرٍ لِوَاءٌ يَوْمَ القِيَامَةِ، يُقَالُ: هذه غَدْرَةُ فُلانٍ.

1587: İbni Mesud, İbni Ömer ve Enes (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayete göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Ahdini bozan herkes için kıyamet günü bir bayrak kaldırılır ve bu falanca kimsenin vefasızlığının alametidir" denilir. (Buhari, Cizye, 22)

١٥٨٨- وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الخُدْرِيِّ ﷺ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: لِكُلِّ غَادِرٍ لِوَاءٌ عِنْدَ إِسْتِهِ يَوْمَ القِيَامَةِ يُرْفَعُ لَهُ بِقَدْرِ غَدْرِهِ، أَلا، وَلا غَادِرَ أَعْظَمُ غَدْراً مِنْ أَمِيرِ عامَّة .

1588: Ebu Said el-Hudri (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"Kıyamet günü ahdini bozan her kimsenin vefasızlığının derecesine göre arkasında bir bayrak yükseltilecektir. Dikkat edin, halkın önderi durumundaki kimsenin vefasızlığından daha büyük bir vefasızlık yoktur." (Müslim, Cihad, 15)

١٥٨٩- وعنْ أبي هُرِيرَةَ ﷺ عنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: قال الله تعالى: ثَلاثَة أَنا خَصْمُهُم يَوْمَ القِيَامَةِ: رَجُلٌ أَعْطَى بي ثُمَّ غَدَرَ، وَرجُلٌ بَاعَ حُرًّا فَأَكَلَ ثَمَنَهُ، وَرَجُلٌ اسْتَأْجَرَ أَجِيراً، فَاسْتَوْفَى مِنْهُ، وَلَمْ يُعْطِهِ أَجْرَهُ.

1589: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Allah şöyle buyurdu demiştir:

“Ben kıyamet günü şu üç grup insanın düşmanıyım:

1. Benim adımı vererek söz verip sonra sözünden cayan kişi,

2. Hür bir insanı köle diye satıp parasını yiyen kişi,

3. İşçiyi tam çalıştırıp ücretini vermeyen kişi. (Buhari, Büyu, 106, İcara, 10)

BÖLÜM: 278

BAĞIŞ VE YAPILAN ŞEYLERİN VE İYİLİKLERİN BAŞA KAKMA YASAĞI

قال الله تعالى : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالمَنِّ وَالأذَى﴾

“Ey iman edenler! yaptığınız iyiliği başa kakarak(minnet ederek) ve muhtaç kimsenin duygularını incitip eziyet ederek, yardımlarınızı değersiz ve geçersiz hale getirmeyiniz.” (2 Bakara 264)

قال الله تعالى : ﴿ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ الله ثُمَّ لا يُتْبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلا أَذىً﴾

“Mallarını Allah yolunda harcayıp, sonra başa kakmayan ve eziyet etmeyenler, mükafatlarını Rableri katında bulacaklardır...” (2 Bakara 262)

١٥٩٠- وعنْ أبي ذَرٍّ، ﷺ ، عنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: ثَلاَثَةٌ لا يُكَلِّمُهُمُ الله يَوْمَ القِيَامَةِ، وَلا يَنْظُرُ إلَيْهِمْ، وَلا يُزَكِّيهِمْ، وَلَهُمْ عَذابٌ أَلِيمٌ. قالَ: فَقَرَأَهَا رَسُولُ الله ﷺ ثَلاثَ مَرَّاتٍ. قالَ أَبُو ذَرٍّ: خابُوا وَخَسِرُوا مَنْ هُمْ يا رَسُولَ الله ؟ قالَ المُسْبِلُ، وَالمَنَّانُ، وَالمُنفِّقُ سِلْعَتَهُ بالحَلِفِ الكَاذِبِ .

1590: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Üç sınıf insan vardır ki kıyamet günü Allah onlarla konuşmaz, yüzlerine bakmaz ve onları temize çıkarıp korumaz ve acıklı bir azapla onlara azap eder."

Hadisi rivayet eden zat diyor ki: Rasûlullah bu sözlerini üç kere tekrarladı. Ebu Zer: Bu kimseler tam bir mahrumiyetle ve zarara uğramışlar bunlar kimlerdir? Ey Allah'ın Rasûlü! diye sordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de: (1) Elbisesini kibirlilikle yerlerde sürüyen (2) Yaptığı iyiliği başa kakan(minnet eden) ve (3) Yalan yere yemin ederek malını satmak isteyen kimselerdir, cevabını verdi. (Müslim, İman 171)

وفي روايةٍ له: (المسْبِل إزارَهُ) يَعْني: المسْبِلُ إِزارَهُ وَثَوْبَهُ أسْفَلَ مِنَ الكَعْبَيْنِ للخُيَلاءِ.

Müslim'in diğer bir rivayetinde: "Çalım satmak(hava atmak) için elbisesini topuklarından aşağı uzatan kimsedir" denilmiştir. (Müslim, İman 172)

BÖLÜM: 279

ÖVÜNMEK VE HAKSIZ YERE TAŞKINLIK YAPMANIN YASAKLIĞI

قال الله تعالى : ﴿ فَلا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى﴾

"...Ey mü'minler öyleyse kendinizi övüp temize çıkarmaya kalkmayın. .O, kötülükten sakınanları en iyi bilendir." (53 Necm 32)

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّما السَّبِيلُ عَلى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ في الأَرْضِ بِغَيْرِ الحَقِّ أُولئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾

"Ceza ve sorumluluk ancak, insanlara haksızlık edip, yeryüzünde haksız yere azgınlıkta bulunanlaradır. İşte bunlara ahirette can yakıcı bir azap vardır." (42 Şura 42)

١٥٩١- وَعَنْ عِياضِ بْنِ حِمَارٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : إنَّ الله تَعَالَى أَوْحَى إليَّ أَنْ تَوَاضَعُوا حَتَّى لاَ يَبْغِيَ أَحَدٌ عَلى أَحَدٍ، وَلا يَفْخَرَ أَحَدٌ على أَحَدٍ .

1591: Iyaz ibni Hımar (Allah Ondan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: "Allah bana şöyle vahyetti. "Birbirinize karşı mütevazi ve alçak gönüllü olun. Öyle ki hiçbir kimse diğerine karşı

böbürlenip zulmetmesin. Yine hiçbir kimse diğer kimselere üstünlük taslamasın." (Müslim, Cennet 64)

١٥٩٢- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: إذا قَالَ الرَجُلُ: هَلَكَ النَّاسُ، فَهُوَ أَهْلَكُهُمْ.

1592: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse kendini beğenip başkalarını hiçe sayarak insanlar helak oldu bozuldu derse, asıl kendisi mahvolmuş demektir." (Müslim, Birr 139)

BÖLÜM: 280

ÜÇ GÜNDEN FAZLA MÜSLÜMANLARLA İLGİYİ KESMENİNYASAK OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيكُم﴾

"Tüm mü'minler kardeştir. O halde her ne zaman araları açılırsa kardeşlerinizin arasını düzeltin." (49 Hucurat 10)

قال الله تعالى : ﴿ وَلا تَعَاوَنُوا عَلى الإثمِ والعُدوَانِ﴾

"...Ey iman edenler! Kötülük, düşmanlık ve günaha girmede yardımlaşmayın..." (5 Maide 2)

١٥٩٣- وَعَنْ أَنسٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا تَقَاطَعُوا، وَلا تَدابَرُوا، وَلا تَبَاغَضُوا، وَلا تَحَاسَدُوا، وَكُونُوا عِبَادَ الله إخْوَاناً، وَلا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوقَ ثَلاثٍ .

1593: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Birbirinizle ilginizi kesmeyiniz, birbirinize sırt çevirmeyiniz, dargın durmayınız, birbirinize düşmanlık ederek hased etmeyiniz, Ey Allah'ın kulları kardeş olunuz. Bir müslümanın din kardeşini üç günden fazla terkedip küs durması helal değildir." (Buhari, Edeb 57, Müslim, Birr 23)

١٥٩٤- وَعَنْ أبي أَيُّوب ﷺ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: لاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلاثِ لَيَالٍ: يَلتَقِيَانِ، فَيُعرِضُ هذا وَيعرِضُ هذا، وَخَيْرُهُمَا الَّذِي يَبْدأُ بالسَّلامِ.

1594: Ebu Eyyüb (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir müslümanın din kardeşini üç gün, üç geceden fazla terkedip küs durması helal olmaz. Bu iki müslüman karşılaşırlar, biri yüzünü şu tarafa diğeri de diğer tarafa çevirir. Halbuki

bunların en hayırlısı selam vermeye en önce başlayandır." (Buhari, Edeb 62, Müslim, Birr 23)

١٥٩٥- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : تُعْرَضُ الأعْمَالُ فِي كُلِّ اثْنَيْنِ وَخَمِيسٍ، فَيَغْفِرُ الله لِكُلِّ امرِئٍ لا يُشْرِكُ بِاللهِ شَيْئاً، إلاَّ امْرَءاً كَانَت بَيْنَهُ وبَيْنَ أَخِيهِ شَحْنَاءُ، فَيَقُولُ: اتْرُكُوا هذَينِ حَتَّى يَصْطَلِحَا.

1595: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Her Pazartesi ve Perşembe günü ameller Allah'a arzolunur. Din kardeşi ile arasında düşmanlık bulunan kişi dışında, Allah'a şirk koşmayan her kulun günahları bağışlanır. Onlar hakkında Allah meleklere seslenerek, "bu iki kişi barışıncaya kadar affedilmek üzere orada kalsınlar" buyurulur." (Müslim, Birr 36)

١٥٩٦- وَعَنْ جَابِرٍ ﷺ قالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يقولُ: إنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ يَئِسَ أَنْ يَعْبُدَهُ المُصَلُّونَ فِي جَزِيرَةِ العَرَبِ، ولَكِنْ فِي التَحْرِيشِ بَيْنَهم.

1596: Cabir (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu işittim demiştir: "Şeytan müslümanların kendisine kulluk etmelerinden ümidini kesmiştir. Fakat müslümanlar arasında fitne ve bozgunculuk yapmaya çalışacaktır." (Müslim, Münafikun 65)

١٥٩٧- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَن يَهجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلاثٍ ، فَمَنْ هَجَرَ فَوْقَ ثَلاثٍ، فَمَاتَ دَخَلَ النَارَ.

1597: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu işittim demiştir: "Müslümanın din kardeşine üç günden fazla küs durması helal değildir. Kim müslüman kardeşini üç günden fazla terkeder ve o hal üzere ölürse cehenneme girer." (Ebu Davud, Edeb 47)

١٥٩٨- وَعَنْ أبي خِرَاشٍ حَدْرَدِ بْنِ أَبي حَدْرَدٍ الأسْلمِي، وَيُقَالُ السُّلَمِى الصَّحابي ﷺ ، أنّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ : مَنْ هَجَرَ أَخَاهُ سَنَةً فَهُوَ كَسَفْكِ دَمِهِ .

1598: Ebu Hıraş Hadred ibni Ebu Hadred el-Eslemi (Sülemi de denir) es Sahabi (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittiğini söylemiştir: "Kim din kardeşiyle bir yıl boyunca küs durursa onun kanını dökmüş gibi günaha girer." (Ebu Davud, Edeb 46)

١٥٩٩- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قالَ: لا يَحلُّ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَهْجُرَ مُؤْمِناً فَوْقَ ثَلاثٍ، فَإنْ مَرَّتْ بِهِ ثَلاثٌ، فَلْيَلْقَهُ، فَلْيُسَلِّمْ عَلَيْهِ، فَإنْ رَدَّ عليه السلام، فَقَدِ اشْتَرَكَا فِي الأَجْرِ، وَانْ لَمْ يَرُدَّ عَلَيْهِ، فَقَدْ بَاءَ بالإِثْمِ، وَخَرَجَ المُسَلِّمُ مِنَ الهِجْرَةِ .

1599: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir mü'minin başka bir

mü'min kardeşine üç günden fazla küs durması helal değildir. Üç gün geçince onunla bir araya gelsin de ona selam versin. Eğer o kimse selamını alırsa her ikisi de sevapta ortak olurlar. Yok eğer selamını almazsa almayan günaha girmiş olur. Selam veren de küs olmaktan çıkmış olur." (Ebu Davud, Edeb 47)

Büyük alimlerden hadis ilmiyle meşhur olan Ebu Davut bu konuda şöyle demiştir; Şayet Allah için ise bir zarаı yoktur.

BÖLÜM: 281

FISILDAŞMA YASAĞI

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّمَا النَّجْوَى مِنَ الشَّيْطَانِ ﴾

"O gizli konuşmalar ve fısıldaşmalar şeytandandır..." (58 Mücadele 10)

١٦٠٠- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: إِذَا كَانُوا ثَلاثَةً، فَلا يَتَنَاجَى اثْنَانِ دُونَ الثَّالِثِ.

ورواه أبو داود وَزَادَ: قَالَ أَبُو صَالِحٍ: قُلْتُ لابْنِ عُمَرَ: فأَرْبَعَةً؟ قَالَ: لا يَضُرُّكَ.

ورواه مالك في (المُوطَأ): عَنْ عَبْدِ الله بْنِ دِينَارٍ قَالَ: كُنْتُ أَنَا وَابْنُ عُمَرَ عِنْدَ دَارِ خَالِدِ بْنِ عُقبَةَ الَّتي في السُّوقِ، فَجَاءَ رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يُنَاجِيَهُ، وَلَيْسَ مَعَ ابْنِ عُمَرَ أَحَدٌ غَيْرِي، فَدَعَا ابْنُ عُمَرَ رَجُلاً آخَرَ حَتَّى كُنَّا أَرْبَعَةً، فقالَ لي وَللرَّجُلِ الثَّالِثِ الَّذِي دَعَا: اسْتَأْخِرَا شَيْئاً، فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: لا يَتَنَاجَى اثْنَانِ دُونَ وَاحِدٍ .

1600: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Üç kişi bir arada iken ikisi diğerini bırakıp ta fiskos etmesin(fısıldaşmasın)." (Buhari, İstizan 45, Müslim, Selam 36)

Ebu davuttan gelen rivayette göre; İbn Ömere şayet dört kişi olunaca iki kişinin fısıldaşmasının hükmü nedir? Diye sorulunca, İbn Ömer(Allah Onlardan razı olsun): Sana zarar gelmez(caizdir) diye cevap verdi.

İmam Malik El-Müvata adlı kitabında şöyle rivayet eder. Abdullah bin Dinar den rivayet edilir ki, Ben ve İbn Ömer Halid bin Ukbe nin çarşıda ki evindeydik, biz iki kişi iken, bir adam gelip İbn Ömerle fısıldaşmak istedi, bunun özerine İbn Ömer başka bir adamı çağırıp dört kişi olmamızı sağladı ve beni ile çağırdığı adama seslenerek; İkiniz bira bizi başbaşa bırakınız dedi ve sonra : Ben Resulullah(sallallahu

aleyhi vesellem) den şöyle derken işitim dedi : "İki kişi diğerini(üçüncü kişiyi) bırakıp ta kendi aralarında fısıldaşmasın.buyurdular "

١٦٠١- وَعَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ : إذا كُنْتُمْ ثَلاثَةً، فَلا يَتَنَاجَى اثْنَانِ دُونَ الآخَرِ حَتَّى تَخْتَلِطُوا بالنَّاسِ، مِنْ أَجْلِ أَنَّ ذلِكَ يُحْزِنُهُ .

1601: İbn-i Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Üç kişi bir arada bulunduğunuz zaman aranıza başkası katılmadıkça diğerini dışarıda bırakıp da iki kişi fısıldaşmasın, çünkü bu fısıldaşma o kişiyi üzer." (Buhari, İstizan 47, Müslim, Selam 37)

BÖLÜM: 282

LÜZUMSUZ VE ŞİDDETLİ CEZALANDIRMANIN YASAK OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَاناً وَبِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينَ وَالجَارِ ذِي الْقُرْبَى وَالجَارِ الجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالجَنْبِ وَابْنِ السَّبِيْلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانكُمْ إِنَ الله لاَ يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالاً فَخُوراً ﴾

"... Anaya, babaya, yakın akrabanıza yetimlere, muhtaçlara, kendi çevrenizden olan komşulara, uzak komşulara, yanınızdaki arkadaşa, yolda kalmışa ve elinizin altındaki hizmetçi ve işçilere iyilik yapın, iyi davranın. Doğrusu Allah, kendini beğenen ve böbürlenenleri sevmez." (4 Nisa 36)

١٦٠٢- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: عُذِّبَتِ امْرَأَةٌ فِي هِرَّةٍ حَبَسَتْهَا حَتَّى مَاتَتْ، فَدَخَلَتْ فِيهَا النَّارَ، لا هِيَ أَطْعَمَتْهَا وَسَقَتْهَا، إِذْ حَبَسَتْهاَ، وَلا هِيَ تَرَكَتْهَا تَأْكُلُ مِنْ خَشَاشِ الأَرْضِ .

1602: İbn-i Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kadın ölünceye kadar hapsettiği bir kedi yüzünden azaba uğradı ve bu yüzden cehenneme girdi. Hayvanı hapsettiğinde ona yemek yedirmemiş, içirmemiş, yerdeki böcekleri yemesine bile izin vermemişti." (Buhari, Enbiya 54, Müslim, Selam 151)

١٦٠٣- وَعَنْهُ: أَنّهُ مَرَّ بِفِتْيَانٍ مِنْ قُرَيْشٍ قَدْ نَصَبُوا طَيْراً وَهُمْ يَرْمُونَهُ، وَقَدْ جَعَلُوا لِصَاحِبِ الطَّيْرِ كُلَّ خَاطِئَةٍ مِنْ نَبلِهِمْ، فَلَمَّا رَأَوُا ابْنَ عُمَرَ تَفَرَّقُوا، فَقَالَ ابْنُ عُمَرَ: مَنْ فَعَلَ هذا ؟ لَعَنَ الله مَنْ فَعَلَ هذا، إِنَّ رَسُولَ الله ﷺ لَعَنَ مَنِ اتَّخَذَ شَيْئاً فِيهِ الرُّوحُ غَرَضاً .

1603: Yine İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den bildirildiğine göre kendisi bir gün Kureyş delikanlılarının yanına uğramıştı. Bunlar bir kuşu oklarına hedef yapmışlar ona ok atıyorlardı. İsabet etmeyen oklar için kuş sahibine bir ödemede bulunuyorlardı. Gençler İbni Ömer'in geldiğini görünce etrafa dağıldılar. İbni Ömer şöyle seslendi: "Bunu yapan kim? Allah ona lanet etsin, şu bir gerçektir ki Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) canlı bir hayvanı hedef olarak dikip ona atış yapana lanet etti." (Buhari, Zebaih 25, Müslim, Sayd 58)

١٦٠٤- وَعَنْ أَنسٍ ﷺ قَالَ: نَهَى رَسُولُ الله ﷺ أن تُصْبَرَ الْبَهَائِمُ .

1604: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) hayvanları hapsedip ölümlerine sebep olmaktan insanları sakındırmıştır. (Buhari, Zebaih 25, Müslim Sayd 58)

١٦٠٥- وعَنَ أبي عَليٍّ سُوَيْد بْنِ مُقرِّن ﷺ ، قَالَ : لَقَدْ رَأَيْتُنِي سَابعَ سَبْعةٍ مِنْ بَنِي مُقَرِّن مَالَنَا خَادِمٌ إلاَّ واحِدَةٌ لَطمَهَا أَصْغَرُنَا، فَأمَرَنَا رَسُولُ الله ﷺ أنْ نُعْتِقَهَا. وفي روَايةٍ: (سَابعَ إخْوَةٍ لي).

1605: Ebu Ali Süveyd ibni Mukarrin (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ben Mukarrin oğullarının yedinci çocuğu idim. Bizim tek bir kölemiz vardı. Bir gün en küçük kardeşimiz onu tokatladı. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bize o köleyi azad edip hürriyetine kavuşturmamızı emretti. (Müslim, Eyman 32-33)

Müslim'in diğer bir rivayetinde yedincisi yerine kardeşlerimin yedincisi idim ifadesi bulunmaktadır. (Müslim, Eyman 33)

١٦٠٦- وَعَنْ أبي مَسْعُودٍ البَدْرِيِّ ﷺ قَالَ: كُنْتُ أَضْرِبُ غُلاماً لي بالسَّوْطِ، فَسَمِعْتُ صَوْتا مِنْ خَلْفِي: اعْلَمْ أَبَا مَسْعُودٍ فَلَمْ أَفْهَم الصَّوْتَ مِنَ الغَضَبِ، فلَمَّا دَنَا مِنِّي إذا هُوَ رَسُولُ الله ﷺ فَإذا هُوَ يَقُولُ: اعْلَمْ أبَا مَسْعُودٍ، اعْلَمْ أبَا مَسْعُودٍ ، قال: فَأَلْقَيْتُ السَّوْطَ مِنْ يَدِي، فقالَ: اعْلَمْ أبَا مَسْعُودٍ أنَ الله أقْدَرُ عَلَيْكَ مِنْكَ عَلى هذا الْغُلامِ. فَقُلْتُ: لا أَضْرِبُ مَمْلُوكاً بَعْدَهُ أَبَدا. وفي روَايةٍ: فَسَقَطَ مِنْ يَدِي السَّوْطُ مِنْ هَيْبَتِهِ.

وَفي روَايَةٍ: فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ الله هُوَ حُرٌّ لِوَجْهِ الله تعالى، فَقَالَ: أمَا لَوْ لَمْ تَفْعَلْ، لَلَفَحَتْكَ النَّارُ، أَوْ لَمَسَّتْكَ النَّارُ .

1606: Ebu Mesud el-Bedri (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Kölemi kamçı ile döverken arkamdan "Ey Ebu Mesud bilesin ki..." diye bir ses işittim. Öfkemden sesin sahibinin ne söylediğini anlamıyordum. Bana yaklaşınca bir de ne göreyim Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) değil mi? Elimdeki kamçıyı yere attım. Bana hitaben: "Ey Ebu Mesud! Bilesin ki Allah (cc) sana şu köleye yaptığından daha fazlasını yapmaya gücü yeter" diyordu. Bunun üzerine ben: Bundan sonra asla köle dövmeyeceğim, dedim.

Başka bir rivayette İbn Mesud(Allah Ondan razı olsun): Onun heybetinden elimdeki kamçı yere düştü.Başka gelen bir rivayette İbn Mesud(Allah Ondan razı olsun): EY Allahın Resulu, bu köleyi Allah için azat etteim, dedim. Allahın Resulu(sallallahu aleyhi vesellem) : "Köleti azat etmemiş olsaydın ateş seni yakardı. Veya ateş sana dokunurdu, buyurdular. " (Müslüm)

١٦٠٧- وعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا أَنَ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: مَنْ ضَرَبَ غُلاماً لَه حَدًا لم يَأْتِهِ، أَو لَطَمَهُ، فإنَّ كَفَّارَتَهُ أن يُعْتِقَهُ.

1607: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim kölesini işlemediği bir suç sebebiyle döver veya sebepsiz yere tokatlarsa keffareti o köleyi azad etmesidir." (Müslim, Eyman 30)

١٦٠٨- وعَنْ هِشَامِ بْنِ حَكِيمِ بْنِ حِزَامٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا: أَنَّهُ مَرَّ بالشَّامِ عَلى أُنَاسٍ مِنَ الأنبَاطِ، وَقَدْ أُقِيمُوا في الشَّمْسِ، وَصُبَّ عَلى رُؤُوسِهِم الزَّيْتُ! فَقَالَ: مَا هذا ؟ قِيلَ: يُعَذَّبُونَ في الخَرَاجِ، وَفي رِوَايَةٍ: حُبِسُوا في الجِزيَةِ. فَقَالَ هِشَامٌ: أَشْهَدُ لسَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: إنَّ الله يُعَذِّبُ الَّذِينَ يُعَذِّبُونَ النَّاسَ في الدُّنْيَا فَدَخَلَ عَلى الأمِيرِ، فَحَدَّثَهُ، فَأَمَرَ بِهِم فَخُلُّوا.

1608: Hişam ibni Hakîm ibni Hizam (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre kendisi Şam'da bulunuyorken başlarına yağ dökülerek güneşin altında beklemeye mahkum yabancı çiftçilerle karşılaştı. Bu ne haldir, diye sordu. – Haraç vergisi yüzünden cezalandırılıyorlar, denildi. – Bir rivayette Cizye vergisi yüzünden bu cezaya çarptırıldılar, denildi. Bunun üzerine Hişam:

"Şehadet ederim ki Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in: "İnsanlara haksız yere dünyada azab edenlere Allah mutlaka azap eder" buyurduğunu işittim, dedi ve Emir'in huzuruna çıkıp durumu ona arzetti. O da bunların serbest bırakılmasını emretti. (Müslim, Birr 117)

١٦٠٩- وعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: رَأَى رَسُولُ الله ﷺ حِمَاراً مَوْسُومَ الوجْهِ، فَأَنْكَرَ ذلِكَ ! فَقَالَ: والله لا أَسِمُهُ إلا أَقْصَى شَيءٍ مِنَ الوجْهِ، وَأَمَرَ بِحِمَارِهِ، فَكُوِيَ في جَاعِرَتَيْهِ، فهُوَ أوَّلُ مَنْ كَوَى الجَاعِرَتَيْنِ .

1609: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yüzü ateşle dağlanmış bir merkep görmüş ve bu durumdan hoşlanmamıştı. Bunun üzerine Abdullah ibni Abbas: "Allah'a yemin ederim ki bundan sonra başkalarının hayvanlarından ayırd etmek için hayvanını işaretlemek gerektiğinde bu işareti onun yüzünden uzak bir yerine vuracağım, demiş ve merkebin uyluklarına damga vurdurtmuştur. Böylece hayvanların uyluklarına ilk damga vurduran İbni Abbas olmuştur. (Müslim, Libas 108)

١٦١٠- وَعَنْهُ أنَّ النَّبيَّ ﷺ : مَرَّ عَلَيْهِ حِمَارٌ قد وُسِمَ فِي وَجْهِه، فَقَالَ: لَعَنَ الله الَّذي وَسَمَهُ .

1610: Yine İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayete göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) yüzüne damga vurulmuş bir merkebin yanından geçti. Bunun üzerine: "Bu hayvanın yüzünü dağlayana Allah lanet etsin yani rahmetinden uzak kalsın" buyurdu. (Müslim, Libas 107)

وفي روايةٍ لمسلم أيضاً: نَهَى رَسُولُ الله ﷺ عَنِ الضَّرْبِ فِي الوجْهِ، وَعَنِ الوَسْمِ فِي الوجهِ.

Müslim'in bir başka rivayetinde Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Yüze vurmayı ve yüzü damgalamayı yasakladı" denilmektedir. (Müslim, Libas 107)

BÖLÜM: 283

CANLILARI YAKMANIN HARAM OLUŞU

١٦١١- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: بَعَثَنَا رَسُولُ الله، ﷺ ، فِي بَعْثٍ فَقَالَ: إن وَجَدْتُم فُلاناً وَفُلاناً لِرَجُلَيْنِ مِنْ قُرَيْشٍ سَمَّاهُمَا فَأَحْرِقُوهُمَا بِالنَّارِ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ حِينَ أَرَدْنَا الخُرُوجَ: إنِّي كُنْتُ أَمَرْتُكُمْ أَنْ تُحْرِقُوا فُلاناً وَفُلاناً، وَإنَّ النَّارَ لا يُعَذِّبُ بِهَا إلا الله، فَإنْ وَجَدْتُمُوهُمَا فَاقْتُلُوهُمَا .

1611: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bizi bir birlik içinde savaşa gönderirken Kureyşli iki kişinin adını vererek "Falan ve filanı ele geçirirseniz ateşte yakınız" buyurdu. Sonra yola çıkacağımız sırada: "Ben falan ve filanı ele geçirirseniz yakın diye emretmiştim. Ateşle ancak Allah azab eder. Dolayısıyla onları bulduğunuz yerde öldürün." buyurdular. (Buhari, Cihad 107)

١٦١٢- وَعنِ ابْنِ مَسْعُودٍ ﷺ قَالَ: كُنَّا مَعَ رَسُولِ الله ﷺ فِي سَفَرٍ، فَانْطَلَقَ لِحَاجَتِهِ، فَرَأَيْنَا حُمَّرَةً مَعَهَا فَرْخَانِ، فَأَخَذْنَا فَرْخَيْهَا، فَجَاءت الحُمَّرَةُ فَجَعَلَتْ تَعْرِشُ، فَجاءَ النَّبيُّ ﷺ فَقَالَ: مَنْ فَجَعَ هذهِ بِوَلَدِهَا ؟ رُدُوا وَلَدَهَا إلَيْهَا. وَرأى قَرْيَةَ نَمْلٍ قَدْ حَرَّقْنَاهَا، فَقَالَ: مَنْ حَرَّقَ هذه ؟ قُلْنَا: نَحْنُ. قالَ: إنَّهُ لا يَنْبَغِي أَنْ يُعَذِّبَ بالنَّارِ إلاَّ ربُّ النَّارِ .

1612: İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Biz Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte bir seferde idik. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) abdest bozmaya gitmişti. Bu arada biz iki yavrusu olan bir kuş görmüştük. Kuşun yavrularını aldık. Kuşcağız yavrularını kurtarmak için acınmaya ve kanat

çırpmaya başladı. Tam bu sırada Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) geldi ve: “Bu kuşun yavrularını almak suretiyle kim tedirgin etti, yavrularını ona iade ediniz” buyurdu.

Başka bir defasında da yaktığımız karınca yuvasını gördü ve “Karıncaları kim yaktı?” diye sordu. Biz yaktık deyince: “Gerçek şudur ki ateşle azab etmek ancak ateşin sahibi olan Allah'a aittir” buyurdu. (Ebu Davud, Cihad 112)

BÖLÜM: 284

ZENGİNİN BORCUNU GECİKTİRMESİNİN HARAM OLDUĞU

قال الله تعالى : ﴿ إنَّ الله يَأْمُرُكُم أَنْ تُؤَدُّوا الأَمَانَاتِ إلى أَهْلِهَا ﴾

“Gerçekten Allah size, emanetleri ehil olanlara(sahiplerine) vermenizi emreder...” (4 Nisa 58)

قال الله تعالى : ﴿ فإنْ أَمِنَ بَعْضُكُمْ بَعْضاً فَلْيُؤَدِّ الَّذِي اؤْتُمِنَ أَمَانَتَهُ ﴾

“...Eğer birbirinize güveniyorsanız, kendisine güven duyulan, bu güvene uygun davransın ve borcunu ödesin...” (2 Bakara 283)

١٦١٣- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ ، أنَ رَسُول الله، ﷺ قَالَ: مَطْلُ الغَنِيَ ظُلمٌ، وَإذا أُتبعَ أَحَدُكُم عَلى مَلِيءِ فَلْيَتْبَع .

1613: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Zengin kimsenin borcunu geciktirmesi zulümdür.” Sizden birinizin alacağının ödenmesi bir zengine havale edildiğinde bunu kabul edip o kimseye müracaat etsin. ” (Buhari, Havalat 1, Müslim, Müsakât 33)

BÖLÜM: 285

BAĞIŞTAN DÖNMENİN MEKRUH OLUŞU

١٦١٤- عَنِ ابْنِ عبَّاسٍ رَضِيَ الله عَنْهمَا، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: الَّذِي يَعُودُ فِي هِبَتِهِ كَالكَلبِ يَرجعُ فِي قَيْئِهِ .

1614: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Bağışından dönen kimse kusmuğunu tekrar yalayan köpeğe benzer.” (Buhari, Hibe 30, Müslim, Hibat 2)

وفي رِوَايَةٍ: مَثَل الَّذِي يَرجِعُ فِي صَدَقَتِهِ، كَمَثَلِ الكَلْبِ يَقِيءُ، ثمَّ يَعُودُ فِي قَيْئِهِ فَيَأْكُلُهُ .

* Müslim'in diğer bir rivayetinde: "Verdiği sadakadan dönen kimse yediğini kustuktan sonra dönüp onu yiyen köpeğe benzer" şeklindedir. (Müslim, Hibat 5)

وفي روايةٍ: العائِدُ في هِبَتِهِ كالعَائِدِ في قَيئِهِ .

* Yine Müslim'den başka bir rivayette: "Bağışından dönen kusmuğun dönüp yiyen gibidir" denilmektedir. (Müslim, Hibat 7)

١٦١٥- وَعَنْ عُمَرَ بْنِ الخَطَّابِ ﷺ قَالَ: حمَلْتُ عَلى فَرسٍ في سَبِيلِ الله فَأَضَاعَهُ الَّذِي كَانَ عِنْدَه، فأَرَدْتُ أَنْ أَشْتَرِيَهُ، وَظَنَنْتُ أَنَّهُ يَبِيعُهُ بِرُخْصٍ، فَسأَلْتُ النَّبيَّ ﷺ فَقَالَ: لا تَشْتَرِهِ وَلا تَعُدْ في صَدَقَتِكَ وَإِن أَعْطَاكَهُ بِدِرْهَمٍ، فَإِنَّ الْعَائِدَ في صَدَقَتِهِ كَالْعَائِدِ في قَيْئِهِ .

1615: Ömer ibn-il Hattab (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Ben Allah rızası için mücahidlerden birine bir at tasadduk etmiştim. O kimse ata iyi bakamadı ve onu zayıflattı. Bunun üzerine ben hayvanı para ile satın almak istedim. Ucuza vereceğini de tahmin ediyordum. Durumu Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e arzettim. O şöyle buyurdu: "Bir dirheme bile verse sakın onu satın alma, verdiğin sadakadan asla dönme, zira sadakasından dönen yediğini kusup onu tekrar yiyene benzer." (Buhari, Hibe 30, Müslim, Hibat 1)

BÖLÜM: 286

YETİM MALI YEMENİN HARAM OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ إنَّ الَّذِينَ يأْكُلونَ أَمْوَالَ اليتَامى ظلْماً إِنَّمَا يَأكُلُوْنَ في بُطُونِهِم نَاراً وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيراً ﴾

"Doğrusu yetimlerin mallarını haksızca yiyip bitirenler, karınlarına sadece ateşle doldurmuş olurlar. Onlar öteki dünyada da çılgın bir ateşe gireceklerdir." (4 Nisa 10)

قال الله تعالى : ﴿ وَلا تَقْرَبُوا مَالَ اليَتيمِ إلاَّ بِالَّتي هِيَ أَحْسَنُ ﴾

"Erginlik çağına erişinceye kadar, yetimin mal varlığına onun iyiliği ve faydası için olmadıkça dokunmayın." (6 Enam 152)

قال الله تعالى : ﴿ وَيَسْأَلونَكَ عَنِ الْيَتَامَى قُلْ إصْلاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ، وَإِنْ تُخالِطُوهُمْ فَإِخْوَانكُمْ، والله يَعْلَمُ المُفسِدَ مِنَ المُصْلِحِ ﴾

"... Yetimlere nasıl davranacağınız hakkında sana sorarlar. De ki: "Onların durumlarını düzeltmek onları iyi yetiştirmek en hayırlı olandır." Ve onların hayatlarını paylaşırsanız unutmayın ki, onlar sizin kardeşlerinizdir. Allah bozgunculuk yapanları da düzeltmeye çalışanları da en iyi bilir." (2 Bakara 220)

١٦١٦- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: اجْتَنِبُوا السَّبْعَ المُوبِقَاتِ قَالُوا: يا رَسُولَ الله وَمَا هُنَ ؟ قال: الشِّرْكُ بِاللَّهِ، وَالسِّحْرُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ الله إلاَّ بِالحَقِ، وَأَكْلُ الرِّبَا، وَأَكْلُ مَالِ اليَتِيمِ، والتَّوَلِّي يَوْمَ الزَّحْفِ، وقذفُ المُحْصَنَاتِ المُؤمِناتِ الغَافِلاتِ .

1616: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Şahısları ve milletleri yakıp yıkan yedi büyük günahtan sakının". Ey Allah'ın elçisi bunlar hangileridir, diye sordular. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'de:

1. Allah'a herhangi bir şeyi veya kimseyi ortak koşmak.
2. Sihir yani büyü yapmak ve yaptırmak.
3. Allah'ın dokunulmaz kıldığı bir canı haksız yere öldürmek.
4. Faiz yemek.
5. Yetim malı yemek.
6. Savaş meydanından kaçmak.
7. Evli, namuslu, hiçbir şeyden haberi olmayan kadınlara zina isnad ve iftirasında bulunmak. (Buhari, Vesaya 23, Müslim, İman 145)

BÖLÜM: 287

FAİZİN HARAM OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لا يَقُومُونَ إلاَّ كما يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ المَسِّ ذلكَ بِأَنَّهُمْ قالُوا إنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا، وأَحَلَّ الله الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا، فَمَنْ جَاءهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إلى اللهِ وَمَنْ عَادَ فأُولئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ❖ يَمْحَقُ الله الرِّبَا وَيُربِي الصَّدَقَاتِ والله لا يحب كل مختال فخور إن الذين آمنوا وعملوا الصالحات وأقاموا الصلاة وآتوا الزكاة لهم أجرهم عند ربهم ولا خوف عليم ولاهم يحزنون يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا الله وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا ﴾

“Faiz yiyenler (kabirlerinden) ancak şeytanın dokunup çarptığı kimseler gibi kalkarlar. Çünkü onlar; “Alışveriş de bir tür faizdir” derler, halbuki Allah alışverişi helal sayarken, faizi haram kılmıştır. Kim Rabbinin öğüdünü dinler ve hemen faizden vazgeçerse, artık geçmişte aldığı faizler kendisine aittir. Ve onun hakkında karar vermek, artık Allah'a kalır. Kim de faize tekrar dönerse; içinde yaşayıp kalacakları ateşe mahkum olanlar işte böyleleridir.

Allah faizli kazançları bereketten mahrum eder, ama karşılıksız yardımları, sadakaları kat kat arttırarak bereketlendirir. Allah gerçekleri örtbas edenleri, günahlarında ve küfründe ısrar eden hiçbirini sevmez. İman edenler, doğru ve yararlı işler yapanlar, namazlarında dikkatli ve devamlı olanlar, karşılıksız yardımda bulunanlar, işte onlar mükafatlarını Rablerinden alacaklardır ve onlara ne korku vardır ne de üzülürler.

Ey inananlar! Allahtan korkun ve eğer gerçekten mü’minseniz faizden doğan kazançların tümünden vazgeçin.” (2 Bakara 275-278)

١٦١٧– وَعَنِ ابْنِ مَسْعُود ﷺ قَالَ: لَعَنَ رَسُولُ الله ﷺ آكِلَ الرِّبَا وَمُوكِلَهُ. وزاد الترمذي وغيره :وشاهديه، وكاتبه.

1617: İbni Mes’ud (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) faiz alana da verene de lanet etti. (Müslim, Müsakat 105)

Tirmizi ve başka hadisçiler “şahitlerine ve yazanlarına” kelimelerini ilave ettiler. (Tirmizi, Büyu’ 2)

BÖLÜM: 288

GÖSTERİŞİN (RİYA) HARAMLIĞI

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا أُمِرُوا إِلاَّ لِيَعْبُدُوا الله مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ ﴾

“Oysa kendilerine yalnızca, dini Allah'a has kılarak ibadet etmeleri, bütün içtenlikleriyle yalnız ona iman ederek batıl olan her şeyden uzak durmaları, namazlarında devamlı ve duyarlı olmaları ve mallarının bencillik kirinden arındırılması için karşılıksız harcama denilen zekatı vermekle emrolunmuşlardı. İşte bu dosdoğru dindir.” (98 Beyyine 5)

قال الله تعالى : ﴿ لا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالأذَى كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ ﴾

““Ey iman edenler! yaptığınız iyiliği başa kakarak(minnet ederek) ve muhtaç kimsenin duygularını incitip eziyet ederek, yardımlarınızı değersiz ve geçersiz hale getirmeyiniz.” (2 Bakara 264)

Böyle kimselerin hali; üzerinde biraz toprak bulunan kaygan bir kayanın hali gibidir. Bir yağmur ona dokunursa onu çıplak bırakıverir.” (2 Bakara 264)

قال الله تعالى : ﴿ يُرَاؤُونَ النّاسَ وَلا يَذْكُرُونَ الله إلاَّ قَلِيلاً ﴾

"... O münafıklar Allah'ı kandırmaya çalışırlar. Halbuki Allah onların kendi kendilerini kandırmalarını sağlıyor. Onlar namaz için kalktıklarında insanlar görüp takdir etsinler diye gösteriş için kılarlar. Allah'ı da pek az hatıra getirirler." (4 Nisa 142)

١٦١٨- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: قال الله تعالى:أَنا أَغْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشِّرْكِ، مَنْ عَمِلَ عَمَلاً أَشْرَكَ فِيهِ مَعِي غَيْرِي، تَرَكْتُهُ وَشِرْكَهُ .

1618: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim: Allah'ü Teala buyurdu ki:

"Ben kendisine ortak koşulmaktan en uzak olanım. Kim işlediği bir amelde benden başkasını bana ortak koşarsa o kimseyi bana ortak koştuğu amel ile başbaşa bırakır amelini kabul etmeyip sevabından mahrum ederim, veya o kimseyi, mükafatını alabilirse alsın diye ortak koştuğu şeyle başbaşa bırakırım."

١٦١٩- وعَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ يُقْضَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَيْهِ، رَجُلٌ اسْتُشْهِدَ، فَأُتِيَ بِهِ، فَعَرَّفَهُ نِعْمَتَه، فعَرَفَهَا، قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا ؟ قَالَ: قَاتَلْتُ فِيكَ حَتَّى اسْتُشْهِدْتُ، قَالَ: كَذَبْتَ، وَلكِنَّكَ قَاتَلْتَ لأَنْ يُقَالَ: جَرِيءٌ، فَقَدْ قِيلَ، ثُمَّ أُمِرَ بِهِ، فَسُحِبَ عَلى وَجْهِهِ حَتَى أُلْقِيَ فِي النَّارِ. وَرَجُلٌ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ وَعَلَّمَهُ، وَقَرَأَ الْقُرآنَ، فَأُتِيَ بِهِ، فَعَرَّفَهُ نِعمَهُ فَعَرَفَهَا. قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا ؟ قَالَ: تَعَلَّمْتُ الْعِلْمَ وَعَلَّمْتُهُ، وَقَرأْتُ فِيكَ الْقُرآنَ، قَالَ: كَذَبْتَ، وَلكِنَّكَ تَعَلَّمْتَ لِيُقَالَ: عَالِمٌ، وَقَرأْتَ الْقُرْآنَ لِيُقَالَ: هو قَارِئ، فَقَدْ قِيلَ، ثُمَّ أُمِرَ بِهِ، فَسُحِبَ عَلى وَجْهِهِ حَتَّى ألقِيَ فِي النَّارِ، وَرَجُلٌ وَسَّعَ الله عَلَيْهِ، وَأَعْطَاهُ مِنْ أَصْنَافِ المَالِ، فَأُتِيَ بِهِ فَعَرَّفَهُ نِعَمَهُ، فَعَرَفَهَا. قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا ؟ قَالَ: مَا تَرَكْتُ مِنْ سَبِيلٍ تُحِبُّ أَنْ يُنْفَقَ فِيها إلاَّ أَنْفَقْتُ فِيهَا لَكَ. قَالَ: كَذَبْتَ، ولكِنَّكَ فَعَلْتَ لِيُقَالَ: هو جَوَادٌ، فَقَدْ قِيلَ، ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلى وَجْهِهِ ثُمَّ أُلقِيَ فِي النَّارِ.

1619: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun), Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim demiştir. Kıyamet günü hesabı ilk görülecek kişi şehid düşmüş kimse olup Allah'ın huzuruna getirilir. Allah'ta ona verdiği nimetleri hatırlatır, o da hatırlar ve nail olduğu nimetleri itiraf eder. Allah:

- Peki bunca nimetlere karşı ne yaptın? Buyurur.

- Ya Rab senin yolunda savaştım ve şehid düştüm, deyince:

- Hayır yalan söylüyorsun, sen cesur desinler diye savaştın. Neticede bu söz de senin hakkında söylenmiştir.

Sonra bu kişi verilen emir üzerine yüzüstü sürüklenerek cehenneme atılır.

Diğer bir adam ise ilim öğrenip öğretmiş, Kuran okumuş bir kimse olup o da Allah'ın huzuruna getirilir. Allah ona da verdiği nimetleri hatırlatır. O da hatırlar ve itiraf eder. Allah:

- Peki bu nimetlere karşılık ne yaptın? Buyurur.

- İlim öğrendim, öğrettim ve senin rızan için Kur'an okudum, cevabını verir. Allah da buyurur ki:

- Yalan söyledin. Sen alim desinler diye ilim öğrendin, ne güzel okuyor desinler diye Kur'an okudun. Zaten bu sözler de senin için söylenmiştir.

Sonra emredilir de yüzüstü cehenneme atılır.

Daha sonra Allah'ın kendisine her çeşit mal ve imkan verdiği bir kimse Allah'ın huzuruna getirilir. Allah verdiği nimetleri ona hatırlatır o da onları itiraf eder. Bunun üzerine Allah:

- Peki ya sen bu nimetlere karşılık neler yaptın? Buyurur.

- Senin rızanı kazanmak için sevdiğin yollarda harcadım, deyince Allah kendisine:

- Yalan söylüyorsun, halbuki sen bütün yaptıklarını, "ne cömert adam" desinler diye infak ettin. Bu söz de senin hakkında gerçekten söylenmiştir, buyuracak ve arkasından Allah'ın emri üzerine bu kimse de yüzüstü cehenneme atılır. (Müslim, İmara 152)

١٦٢٠- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمَا: أَنَّ نَاساً قَالُوا لَهُ: إِنَّا نَدْخُلُ عَلَى سَلاطِينِنَا فَنَقُولُ لَهُمْ بِخِلافِ مَا نتكَلَّمُ إذا خَرَجْنَا مِنْ عِنْدِهِمْ ؟ قالَ ابْنُ عُمَرَ رَضِيَ الله عَنْهما: كُنَّا نَعُدُّ هذا نِفَاقاً عَلى عَهْدِ رَسُولِ اللّٰه ﷺ .

1620: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre bir takım insanlar kendisine gelip: "Biz idarecilerimizin yanına girince onlara karşı dışarıda kendileri için konuştuklarımızın aksine övücü sözler söyleriz", dediler. Bunun üzerine İbni Ömer: "Biz Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında bu durumu iki yani münafıklık sayardık" cevabını verdi. (Buhari,Ahkam 27)

١٦٢١- وعنْ جُنْدُبِ بْنِ عَبْدِ الله بْنِ سُفْيَانَ ﷺ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : مَنْ سَمَّعَ سَمَّعَ اللّه بِهِ، وَمَنْ يُرَائِي يُرَائِي اللّه بِهِ .

1621: Cündeb ibni Abdullah ibni Süfyan (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: "Kim yaptığı bir iyiliği şöhret elde etmek için insanlara duyurursa, Allah da onun gizlediği işlerini halka duyurur ve kim de yaptığını gösteriş için yaparsa Allah da onun gizli hallerini kıyamet günü açığa çıkarır."(Buhari,Rikak 36, Müslim, Zühd 47)

١٦٢٢- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : مَنْ تَعَلَّمَ عِلْماً مِمَّا يُبْتَغَى بِهِ وَجْهُ الله عَزَّ وَجَلَّ، لا يَتَعَلَّمُهُ إلاَّ لِيُصِيبَ بِهِ عَرَضاً مِنَ الدُّنْيَا، لَمْ يَجِدْ عَرْفَ الجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

1622: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim Aziz ve Celil olan Allah'ın rızasını kazanmaya yarayan bir ilmi sırf dünyalık elde etmek için öğrenen kimse cennetin kokusunu bile duymaz." (Ebu Davud, İlim 12)

BÖLÜM: 289

RİYA OLMADIĞI HALDE RİYA SANILAN ŞEYLER

١٦٢٣- عَنْ أَبي ذَرٍّ ﷺ قَالَ: قِيلَ لِرَسُولِ الله ﷺ : أَرَأَيْتَ الرَجُلَ يَعْمَلُ العَمَلَ مِنَ الخَيْرِ، وَيَحْمَدُه النَّاسُ عَلَيْهِ ؟ قالَ: تِلْكَ عَاجِلُ بُشْرَى الْمُؤْمِنِ.

1623: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e; "Bir kimse bir hayır işler de halk onu bu sebeple överse buna ne buyurursunuz? dediler. O da: "Bu, bu mü'minin yaptığı amelin kabulüne dünyada peşin bir müjdedir." (Müslim, Birr 166)

BÖLÜM: 290

YABANCI KADIN VE GENÇ ÇOCUKLARA ŞEHVETLE BAKMANIN YASAK OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ ﴾

"İnananlara söyle, gözlerini kendilerine helal olmayan şeylerden sakınsınlar."(24 Nur 30)

قال الله تعالى : ﴿ إنَّ السَمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولا ﴾

"Bilmediğin şeyin ardına düşme, çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi tüm yaptıklarından sorumludurlar. Kıyamette sorguya çekilecektir." (17 İsra, 36)

قال الله تعالى : ﴿ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الأعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ﴾

"Allah, art niyetli bakışların ve kalblerin gizlediği düşüncelerin farkındadır." (40 Mü'min 19)

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ﴾

"Çünkü Rabbin her zaman (tüm yaptıklarını) gözetleyip durmaktadır." (89 Fecr 14)

١٦٢٤- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: كُتِبَ عَلى ابْنِ آدَمَ نَصِيبُهُ مِنَ الزِّنا مُدْرِكٌ ذلكَ لا مَحَالَةَ: الْعَيْنَانِ زِنَاهُمَا النَّظَرُ، وَالأُذُنَانِ زِنَاهُمَا الاسْتِمَاعُ، وَاللِّسَانُ زِنَاهُ الْكَلامُ، وَالْيَدُ زِنَاهَا الْبَطْشُ، وَالرِّجْلُ زِنَاهَا الخُطَا، وَالْقَلْبُ يَهْوَى وَيَتَمَنَّى، وَيُصَدِّقُ ذلِكَ الْفَرْجُ أَوْ يُكَذِّبُهُ.

1624: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ademoğluna zinadan bir pay yazılmıştır. Şüphesiz o buna mutlaka kavuşur. Gözlerin zinası bakmak, kulakların zinası dinlemek, dilin zinası konuşmak, elin zinası yabancı bir kadını tutmak ve dokunmaktır. Ayakların zinası gidilmesi haram olan yerlere adım atmaktır. Kalbin de zina isteği ve temennisi vardır. Tenasül uzvu tüm bu uzuvların isteklerini tasdik ederek arzularını gerçekleştirir veya uymayarak onları yalancı çıkarır." (Buhari, İstizan 12, Müslim, kader 20)

١٦٢٥- وَعَن أبي سَعِيدٍ الخُدْرِيّ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إيَّاكُمْ وَالجُلُوسَ في الطُرُقَاتِ. قَالُوا: يَا رَسُولَ الله مَا لَنَا مِنْ مَجَالِسِنَا بُدّ، نتحَدَّثُ فيهَا. فَقَالَ رَسُولُ الله ﷺ : فَإذَا أَبَيْتُمْ إلاَّ المَجْلِسَ، فَأَعْطُوا الطّرِيقَ حَقَهُ. قَالُوا: وَمَا حَقُّ الطَّرِيقِ يَا رَسُولَ الله ؟ قَالَ: غَضُّ البَصَرِ، وَكَفُ الأَذَى، وَرَدُّ السَّلامِ، والأَمْرُ بِالمَعْروفِ والنَّهيُ عَنِ المُنكَرِ

1625: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Yollarda oturmaktan kaçının." Bunun üzerine ashab: Ya Rasûlallah! Bundan kaçınmamız mümkün değildir. Meselelerimizi sokaklarda konuşuyor ve sohbet ediyoruz, dediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Madem oturmaktan vazgeçmeyeceksiniz o halde yolun hakkını veriniz" buyurdu. Ashab: Yolun hakkı nedir ya Rasulallah! dediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de: "Harama bakmamak, gelip geçenleri rahatsız etmemek, selam almak, iyi olan şeyleri emredip kötülüklerden sakındırmaktır." (Buhari, Mezalim 22, Müslim, Libas 114)

١٦٢٦- وَعَنْ أبي طَلْحَةَ زَيْدِ بْنِ سَهْلٍ رضي الله عنه قَالَ: كُنَّا قُعُوداً بالأَفنِيَةِ نَتَحَدَّثُ فيها فَجَاءَ رَسُولُ الله ﷺ فَقَامَ عَلَيْنا فقالَ: مَا لَكُمْ وَلِمَجَالِسِ الصّعُدَاتِ ؟ اجْتَنِبُوا مجَالِسَ الصُّعُداتِ. فَقُلْنَا: إنَّمَا قَعَدنَا لِغَيْرِ ما بَأْس، قَعَدْنَا نَتَذَاكَرُ، وَنَتَحَدَّثُ. قالَ: إمَّا لا ، فَأَدّوا حَقَّهَا: غَضُّ البَصَرِ، وَرَدُّ السَّلام، وحُسْنُ الكَلام.

1626: Ebu Talha Zeyd ibni Sehl (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Biz sokak başlarında evlerin önünde oturur konuşurduk. Bir gün Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) gelip yanımızda durdu ve:

- Size ne oluyor da böyle sokaklarda oturuyorsunuz, buralarda oturmaktan sakınınız, buyurdu.

Sakıncasız şeyler için oturup faydalı şeyler müzakere ediyoruz, deyince:

- Eğer sokaklarda oturmaktan vazgeçmeyecekseniz hiç olmazsa yolun hakkını veriniz, o da haram şeylere bakmamak, gelip geçenlerin selamlarını almak ve güzel sözler söylemektir, buyurdu. (Müslim, Selam 2)

١٦٢٧- وَعَنْ جَرِيرٍ ﷺ قَالَ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ عَنْ نَظَرِ الفَجْأَةِ فَقَالَ: اصْرِفْ بَصَرَكَ .

1627: Cerir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e kasıtsız ve ansızın bir kadına bakıvermenin hükmünü sordum: "Derhal gözünü başka yöne çevir" buyurdu. (Müslim, Adap 45)

١٦٢٨- وَعَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ: كُنْتُ عِنْدَ رَسُولِ اللهِ ﷺ وَعِنْدَهُ مَيْمُونَةُ، فَأَقْبَلَ ابْنُ أُمِّ مَكتُومٍ، وذلِكَ بَعْدَ أَنْ أُمِرْنَا بِالحِجَابِ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ : احْتَجِبَا مِنْهُ فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللهِ، أَلَيْسَ هُوَ أَعْمَى لا يُبْصِرُنَا، وَلا يَعْرِفنا ؟ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ : أَفَعَمْيَاوَانِ أَنْتُمَا أَلَسْتُمَا تُبصِرَانِهِ ؟! .

1628: Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında Meymune ile birlikte iken ibni Ümmi Mektum çıkageldi. Bu olay tesettür emri geldikten sonraydı. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu kimseden saklanın, örtünün" buyurdu. Biz: Ya Rasûlallah o bizi göremeyen bir âma değil mi?ve bizide tanımaz, deyince Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Siz ikiniz de mi âmasınız, onu görmüyor musunuz!" buyurdu. (Ebu Davut, Libas 34, Tirmizi, Edeb 29)

١٦٢٩- وَعَنْ أبي سَعِيدٍ ﷺ : أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: لاَ يَنْظُرُ الرجُلُ إلى عَوْرَةِ الرَجُلِ، وَلاَ المَرأَةُ إلى عَوْرَةِ المَرْأَةِ، وَلاَ يُفْضِي الرَّجُلُ إلى الرَّجُلِ فِي ثَوْبٍ وَاحِدٍ، وَلاَ تُفْضِي المَرْأَةُ إلى المَرْأَةِ فِي الثَّوْبِ الوَاحِدِ .

1629: Ebu Said el Hudri (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir erkek bir erkeğin mahrem olan avret yerine, kadın da kadının avret yerine bakmasın. Bir erkek başka bir erkekle, bir kadın da başka bir kadınla aynı örtü altında yatmasın." (Müslim, Hayz 74)

BÖLÜM: 291

YABANCI BİR KADINLA BAŞBAŞA KALMA YASAĞI

قال الله تعالى : ﴿ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعاً فَاسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَاب ﴾

"... Peygamber hanımlarından bir şey isteyeceğiniz veya soracağınız zaman, perde arkasından isteyin ve sorun..." (33 Ahzap 53)

١٦٣٠- وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: إِيَّاكُمْ وَالدُّخُولَ عَلَى النِّسَاءِ!، فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الأَنْصَارِ: أَفَرَأَيْتَ الحَمْوَ ؟ قَالَ: الْحَمْوُ المَوْتُ! .

1630: Ukbe ibni Amir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Yanında yakını bulunmayan yabancı kadınların yanına girmekten sakının!". Bunun üzerine Ensar'dan birisi: Ey Allah'ın Rasûlü! Kocanın erkek akrabası olan yakınlarından kardeş, kardeşinin oğlu, amcaoğlu vs. hakkındaki görüşünüz nedir? deyince: "Onlarla yalnız başına kalmak ölüm gibi tehlikeli bir durumdur" buyurdular. (Buhari, Nikah 111,Müslim, Selam 20)

١٦٣١- وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ، أَنَ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: لاَ يَخْلُوَنَّ أَحَدُكُمْ بِامْرَأَةٍ إِلاَّ مَعَ ذِي مَحْرَمٍ .

1631: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hiç biriniz yanında bir yakını bulunmayan bir kadınla başbaşa kalmasın." (Buhari, Nikah 111, Müslim, Hac 424)

١٦٣٢- وَعَنْ بُرَيْدَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : حُرْمَةُ نِسَاءِ المُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ كَحُرْمَةِ أُمَّهَاتِهِمْ، مَا مِنْ رَجُلٍ مِنَ الْقَاعِدِينَ يَخْلُفُ رَجُلاً مِنَ المُجَاهِدِينَ فِي أَهْلِهِ، فَيَخُونُهُ فِيهِمْ إِلاَّ وَقَفَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَيَأْخُذُ مِنْ حَسَنَاتِهِ مَا شَاءَ حَتَّى يَرْضَى ثُمَّ الْتَفَتَ إِلَيْنَا رَسُولُ اللهِ ﷺ فَقَالَ: مَا ظَنُّكُمْ ؟.

1632: Büreyde (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cihada çıkan askerlerin geride bıraktıkları hanımları, cihada çıkmamış erkeklere kendi anneleri gibi haramdır yani anneleriyle evlenmeleri nasıl mümkün değil, haram ise bunlarda aynıdır. Mücahidlerden birinin ailesine bakmayı üzerine alıp hainlik eden bir kimse kıyamet günü durdurulup o mücahidde razı oluncaya kadar onun sevaplarından dilediği kadar alması temin edilir." Sonra Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bize dönerek: "Ne zannediyorsunuz? Onun sevaplarından hiçbir şey bırakır mı?" buyurdular. (Müslim, İmaret 139)

BÖLÜM: 292

KADINLARIN ERKEKLERE, ERKEKLERİN KADINLARA BENZEME YASAĞI

١٦٣٣- عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: لَعَنَ رَسُولُ اللهِ ﷺ الْمُخَنَّثِينَ مِنَ الرِّجَالِ، وَالْمُتَرجّلاتِ مِنَ النِّسَاءِ. وفي روايةٍ: لَعَنَ رَسُولُ اللهِ ﷺ الْمُتَشَبِّهِينَ مِنَ الرِّجَالِ بِالنِّسَاءِ، وَالْمُتَشَبِّهَاتِ مِنَ النِّسَاءِ بِالرِّجَالِ .

1633: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), söz hal ve hareketle kadınlaşan erkeklere ve erkekleşen kadınlara lanet etmiş Allah'ın rahmetinden uzak olmaları için beddua etmiştir. (Buhari, Libas 62)

Buhari'nin başka bir rivayetinde de "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kadınlara benzemeye çalışan erkeklere ve erkeklere benzemeye özenen kadınlara lanet etti" denilmektedir. (Buhari, Libas 62)

١٦٣٤- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: لَعَنَ رَسُولُ اللهِ ﷺ الرَّجُلَ يَلْبِسُ لِبْسَةَ الْمَرْأَةِ، وَالْمَرْأَةَ تَلْبَسُ لِبْسَةَ الرَّجُلِ .

1634: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kadın gibi giyinen erkeklere ve erkek kıyafetine giren kadınlara lanet etti." (Ebu Davut, Libas 28)

١٦٣٥- وعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : صِنْفَانِ مِنْ أَهْلِ النَارِ لَمْ أَرَهُمَا: قَوْمٌ مَعَهُمْ سِيَاطٌ كَأَذْنَابِ الْبَقَرِ يَضْرِبُونَ بِهَا النَّاسَ، وَنِسَاءٌ كَاسِيَاتٌ عَارِيَاتٌ، مُمِيلاَتٌ مَائِلاَتٌ، رُؤُوسُهُنَّ كَأَسْنِمَةِ الْبُخْتِ الْمَائِلَةِ لاَ يَدْخُلْنَ الجَنَّةَ، وَلاَ يَجِدْنَ رِيحَهَا، وَإِنَّ رِيحَهَا لَيُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ كَذَا وَكَذَا .

1635: Yine Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cehennemlik olan iki grup insan vardır ki bunları henüz dünyada görmedim. Bir grup sığır kuyrukları gibi kırbaç (cop)larla yani değişik işkence vasıtalarıyla insanları döverler. Diğeri ise giyinmiş oldukları halde çıplak görünen ve diğer kadınları da kendileri gibi olmaya teşvik ederler. Bunların başları içerisine doldurdukları yabancı saç ve kabartma malzemeleriyle deve hörgücü gibidir. Bunlar ne cennete girerler ne de uzak mesafeden kokusunu duyabilirler." (Müslim, Cennet 52)

BÖLÜM: 293

ŞEYTAN VE KAFİRLERİN DAVRANIŞLARINA BENZEMEME YASAĞI

١٦٣٦- عَنْ جابر ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا تَأْكُلُوا بِالشِّمَالِ، فَإِنَّ الشَّيطَانَ يَأْكُلُ وَيَشْرَبُ بِشِمالِهِ .

1636: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sol elinizle yemeyiniz, çünkü şeytan sol eliyle yer ve içer." (Müslim, Eşribe 104)

١٦٣٧- وَعَنِ ابْنِ عُمَر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ؛ أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: لاَ يَأْكُلَنَّ أَحَدُكُمْ بِشِمَالِهِ، وَلاَ يَشْرَبَنَّ بِهَا . فَإِنَّ الشيْطَانَ يَأْكُلُ بِشِمَالِهِ وَيَشْرَبُ بِهَا .

1637: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden hiç biriniz asla sol eliyle yiyip içmesin, çünkü şeytan solu ile yer ve içer." (Müslim, Eşribe 107)

١٦٣٨- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: إنَّ اليَهُودَ والنَّصارَى لاَ يَصْبِغُونَ، فَخَالِفُوهُمْ .

1638: Ebu Hüreyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Yahudi ve Hıristiyanlar saç ve sakallarını hiç boyamazlar. Siz onlara muhalefet ederek saç ve sakallarınız ağarınca siyah hariç başka renklere boyayınız." (Buhari, Enbiya 50)

BÖLÜM: 294

ERKEK VE KADINLARIN SAÇ BOYAMASINDA SİYAH RENKTEN SAKINMALARI GEREKTİĞİ

١٦٣٩- عَنْ جَابِرٍ ﷺ قَالَ: أُتِيَ بِأَبِي قُحَافَةَ وَالِدِ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمَا يَوْمَ فَتْحِ مَكَّةَ وَرَأْسُه وَلِحْيَتُهُ كالثَّغَامَةِ بَيَاضاً، فَقَالَ رَسُولُ الله ﷺ : غَيِّرُوا هذَا وَاجْتَنِبُوا السَّوَادَ .

1639: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Mekke'nin fethedildiği gün Ebu Bekir es Sıddîk'in babası Ebu Kuhafe'yi saç ve sakalı beyaz çiçek gibi bembeyaz olmuş bir vaziyette Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzuruna getirdiler. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bu ağarmış saçları boyamak suretiyle değiştiriniz ve siyah boyadan sakınınız." (Müslim, Libas 79)

BÖLÜM: 295

BAŞIN BİR KISMININ TRAŞ EDİLİP BİR KISMININ UZUNCA BIRAKILMA YASAĞI

١٦٤٠- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُمَا قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ عَنِ الْقَزَعِ.

1640: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) saçın bir kısmını traş edip bir kısmınının perçem olarak (alaburus) bırakılmasını yasakladı. (Buhari, Libas 72, Müslim, Libas 112)

١٦٤١- وَعَنْهُ قَالَ: رَأَى رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ صَبِيًّا قَدْ حُلِقَ بَعْضُ شَعْرِ رَأْسِهِ وَتُرِكَ بَعْضُهُ، فَنَهَاهُمْ عَنْ ذٰلِكَ وَقَالَ: احْلِقُوهُ كُلَّهُ، أَوِ اتْرُكُوهُ كُلَّهُ.

1641: Yine İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir gün saçının bir kısmı traş edilmiş bir kısmı bırakılmış bir çocuk gördü ve böyle traş etmeyi yasaklayıp şöyle buyurdu: “Ya her tarafını traş edin yada hepsini bırakın” (Ebu Davut, Tereccül 14)

١٦٤٢- وَعَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ جَعْفَرَ رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُمَا: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ أَمْهَلَ آلَ جَعْفَرٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ، ثَلَاثًا، ثُمَّ أَتَاهُمْ فَقَالَ: لا تَبْكُوا عَلَى أَخِي بَعْدَ الْيَوْمِ. ثُمَّ قَالَ: ادْعُوا لِي بَنِي أَخِي. فَجِيءَ بِنَا كَأَنَّا أَفْرُخٌ فَقَالَ: ادْعُوا لِيَ الحَلَّاقَ فَأَمَرَهُ، فَحَلَقَ رُؤُوسَنَا.

1642: Abdullah ibni Cafer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Cafer ibni Ebu Talib’in çoluk çocuğuna üç gün süreyle yas tutabileceklerine dair mühlet vermişti. Sonra onlara geldi ve “Bu günden sonra kardeşim Cafer için ağlamayınız” buyurdu. Sonra: “Bana kardeşimin çocuklarını çağırınız” buyurdu. Bizi toplayıp getirdiler. Annelerini kaybetmiş kuş yavruları gibiydik. Sonra “Bir berber çağırın” buyurdu. Gelen berber Rasulün emri üzerine başlarımızı tamamen traş etti. (Ebu Davut, Menasik 78)

١٦٤٣- وَعَنْ عَلِيٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ أَنْ تَحْلِقَ الْمَرْأَةُ رَأْسَهَا.

1643: Ali (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kadınların saçlarını traş etmelerini, kökünden keserek kısaltmalarını yasakladı. (Nesei, Ziynet 4)

BÖLÜM: 296

İĞRETİ SAÇ TAKMA VE DÖVME YAPTIRMA, DİŞLERİNİ SÜSLÜ GÖRÜNSÜN DİYE TÖRPÜLETMENİN YASAKLIĞI

قال الله تعالى : ﴿ إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلاَّ إِنَاثاً وَإِنْ يَدْعُونَ إِلاَّ شَيْطَاناً مَرِيداً ❖ لَعَنَهُ الله وَقَالَ لأتخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيباً مَفْرُوضاً ❖ وَلأُضِلَّنَّهُمْ وَلأُمَنِّيَنَّهُمْ وَلآمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ آذَانَ الأنعَامِ وَلآمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ الله ﴾

"Onlar Allah'ı bırakıp, yalnızca dişilere ve dişi saydıkları putlara ibadet edip yalvarıp yakarıyorlar. Böylece de inatçı şeytandan başkasına tapmış olmazlar. Ki o şeytanı Allah, şöyle dediği için rahmetinden uzaklaştırmıştır: "Senin kullarından belirli bir pay edineceğim, onları mutlaka saptıracağım, muhakkak onlara boş hevesler ve özlemlerle dolduracağım. Ben onlara kesinlikle emredeceğim, onlarda putperestçe bir kurban âdeti olarak, hayvanların kulaklarını yaracaklar ve onlara yine emredeceğim, Allah'ın yaradılıştaki şekil ve özelliklerini değiştirecekler..." (4 Nisa 117-119)

١٦٤٤- وَعَنْ أَسْمَاءَ رَضِيَ الله عَنْهَا أَنَّ امْرَأَةً سَأَلَتِ النَّبِيَّ ﷺ فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ الله إنَّ ابْنَتِي أَصابَتْهَا الْحَصْبَةُ، فَتَمَرقَ شَعْرُهَا، وَإِنِّي زَوَّجْتُهَا، أَفَأَصِلُ فِيهِ ؟ فَقَالَ: لَعَنَ الله الْوَاصِلَةَ وَالمَوصُولَةَ .

1644: Esma (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre bir kadın Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek: Ey Allah'ın Rasulü, kızımın bir cild hastalığından dolayı saçları döküldü. Onu evlendirdim dökülen saçları yerine saç taktırayım mı? diye sordu. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "İğreti saç takan ve taktırana da Allah lanet etmiştir" buyurdu.

١٦٤٥- وَعَنْ حُمَيْدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمنِ، أَنّهُ سَمِعَ مُعَاوِيَةَ ﷺ عَامَ حَجَّ عَلَى المِنْبَرِ وَتَنَاوَلَ قُصَّةً مِنْ شَعْرٍ كَانَتْ فِي يَدِ حَرسِيٍ فَقَالَ: يَا أَهْلَ المَدِينَةِ، أَيْنَ عُلَمَاؤُكُمْ ؟! سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَنْهَى عَنْ مِثْلِ هذِهِ. وَيَقُولُ: إِنَّمَا هَلَكَتْ بَنُو إِسْرَائِيلَ حِينَ اتَّخذَ هذه نِسَاؤُهُمْ .

1645: Humeyd ibni Abdurrahman (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Muaviye (Allah Ondan razı olsun) hac yaptığı sene Medine'de bir zabıta memurunun elinde bulunan bir tutam alın saçını alıp Medine mescidi minberinden halka şöyle hitap etmiştir:

- Ey Medineliler alimleriniz nerede? Niçin bu türlü kötülükleri önlemezler. Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i kadınları bu türlü şeyleri kullanmaktan yasaklayarak şöyle söylediğini duymuşumdur: "İsrailoğulları kadınları bu türlü şeyleri kullanmayı adet edinince alimleri onları bunlardan engellemedikleri için helak olmuşlardır." (Buhari, Enbiya 54, Müslim, Libas 122)

١٦٤٦- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ لَعَنَ الْوَاصِلَةَ وَالمُسْتَوْصِلَةَ، وَالْوَاشِمَةَ وَالمُسْتَوْشِمَةَ.

1646: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Saçlarına saç ektiren ve ekleyen, dövme yapan ve yaptıran kadınlara lanet etmiştir.” (Buhari, Libas 83, Müslim, Libas 115)

١٦٤٧- وَعَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ ﵁ قَالَ: لَعَنَ اللّٰه الْوَاشِمَات وَالْمُسْتَوْشِمَات وَالْمُتَنَمِّصَات، وَالْمُتَفَلِّجَاتِ لِلْحُسْنِ، الْمُغَيِّرَاتِ خَلْقَ اللّٰه فَقَالَتْ لَهُ امْرَأَةٌ فِي ذلِك، فَقَالَ: وَمَالي لاَ أَلْعَنُ مَنْ لَعَنَ رَسُولُ اللّٰه ﷺ وَهُوَ فِي كِتَابِ اللّٰه قال اللّٰه تعالى: ﴿وَمَا آتَاكُمُ الرَسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا﴾

1647: İbni Mes’ud (Allah Ondan razı olsun)’dan bildirildiğine göre: Dövme yapan ve yaptıran, güzel görünsün diye yüzünün, kaşının tüylerini yolan ve incelten, yine güzel görünsün diye dişlerini törpüleyip seyrekleştiren ve Allah'ın yarattığı fıtratı bozan kadınlara Allah lanet etsin demişti.

Ümmü Yakup adlı bir kadın bu hususta İbni Mes’ud’u aşırı gitmekle suçladı. Bunun üzerine İbni Mes’ud Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)’in lanet ettiği kimseye niçin lanet etmeyecekmişim?! Bu husus Kur’an’da emredilmiştir. Allah 59 Haşr suresi 7. Ayetinde: “Peygamber size ne verirse onu alın, sizi yasakladığı şeylerden de uzak durun” buyurmaktadır. (Buhari, Libas 82, Müslim, Libas 120)

BÖLÜM: 297

SAÇ VE SAKALDAKİ BEYAZLAŞAN KILLARI KOPARMA YASAĞI

١٦٤٨- عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ ﵁ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لاَ تَنْتِفُوا الشَّيبَ، فَإِنَّهُ نُورُ الْمُسْلِمِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

1648: Amr ibni Şuayb (Allah Ondan razı olsun)'ın babası vasıtasıyla dedesinden aktardığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

“Beyazlaşmış kılları yolmayınız, çünkü o beyaz kıllar kıyamet gününde müslümanın nurudur.” (Ebu Davud, Tereccül, 17; Tirmizi, Edeb, 56; Nesai, Zinet, 13)

١٦٤٩- وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللّٰه عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللّٰه ﷺ : مَن عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدّ.

1649: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan bize bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: “Kim bizim emrimiz ve uygulamamıza aykırı bir hareket yaparsa bu yaptığı reddedilmiştir. Kabul edilmez.” (Müslim, Akdiye, 17)

BÖLÜM: 298

ÖZÜRSÜZ SAĞ ELİYLE TAHARETLENMENİN MEKRUH OLDUĞU

١٦٥٠- عَنْ أَبِي قَتَادَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِذَا بَالَ أَحَدُكُمْ، فَلاَ يَأْخذنَّ ذَكَرهُ بِيَمِينِهِ، وَلاَ يَسْتَنْجِ بِيَمِينِهِ، وَلاَ يَتَنَفَّسْ فِي الإِنَاءِ.

1650: Ebu Katade (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)şöyle buyurdu: "Sizden hiçbiriniz küçük abdest bozarken tenasül uzvunu sağ eliyle tutmasın, sağ eliyle taharetini yapmasın, birşey içerken de kabın içerisine solumasın." (Buhari, Vudu, 15; Müslim, Taharet, 63)

BÖLÜM: 299

TEK AYAKKABI İLE GEZMENİN MEKRUH OLDUĞU

١٦٥١- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: لاَ يَمْشِ أَحَدُكُمْ فِي نَعْلٍ وَاحِدَةٍ، لِيَنْعَلْهُمَا جَمِيعاً، أَوْ لِيَخْلَعْهُمَا جَمِيعاً.

1651: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Sizden biriniz tek ayakkabı ile gezmesin ya ikisini de giysin veya ikisini de çıkarsın." (Müslim, Libas, 68)

١٦٥٢- وَعَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: إِذَا انْقَطَعَ شِسْعُ نَعْلِ أَحَدِكُمْ، فَلاَ يَمْشِ فِي الأُخْرَى حَتَّى يُصْلِحَهَا .

1652: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın "Sizden biriniz ayakkabısının bağı koptuğunda onu tamir edinceye kadar bile olsa tek ayakkabı ile yürümesin" buyurduğunu işittim demiştir. (Müslim, Libas, 69)

١٦٥٣- وَعَنْ جَابِرٍ ﷺ : أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ نَهَى أَنْ يَنتَعِلَ الرَّجُلُ قَائِما.

1653: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), bir kimsenin ayakta ayakkabı giymesini yasaklamıştır. (Ebu Davut, Libas, 41)

BÖLÜM: 300

UYKUYA YATARKEN YANGINA SEBEP OLABİLECEK ŞEYLERİ AÇIK BIRAKMA YASAĞI

١٦٥٤- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لاَ تَتْرُكُوا النَّارَ فِي بُيُوتِكُمْ حِينَ تَنَامُونَ .

1654: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Uyumak istediğinizde evlerinizde yanar halde ateş bırakmayınız.” (Buhari, İsti'zan, 49; Müslim, Eşribe, 100)

١٦٥٥- وَعَنْ أبِي مُوسَى الأَشْعَرِيِّ ﷺ قَالَ: احْتَرَقَ بَيْتٌ بِالْمَدِينَةِ عَلى أَهْلِهِ مِنَ اللَّيْلِ، فَلَمَّا حُدِّثَ رَسُولُ الله ﷺ بِشَأْنِهِمْ قَالَ: إنَّ هذه النَّارَ عَدُوٌّ لَكُمْ، فَإذَا نِمْتُمْ، فَأَطْفِئُوهَا .

1655: Ebu Musa el-Eş'arî (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Medine'de bir gece vakti bir ev içindeki insanlarla birlikte yanmıştı. Durum Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a haber verilince buyurdular ki:

“Muhakkak bu ateş sizin düşmanınızdır, uyuyacağınızda onu söndürünüz.” (Buhari, İsti'zan, 49; Müslim, Eşribe, 101)

١٦٥٦- وَعَنْ جَابِرٍ ﷺ عَنْ رَسُولِ الله ﷺ قَالَ: غَطُوا الإنَاءَ، وَأَوْكِئُوا السِّقَاءَ، وَأَغْلِقُوا الأَبْوَابَ، وَأَطْفِئُوا السِّرَاجَ، فَإنَّ الشَّيْطَانَ لاَ يَحِلُّ سِقَاءً، وَلاَ يَفْتَحُ بَاباً، وَلاَ يَكْشِفُ إنَاءً، فَإنْ لَمْ يَجِدْ أَحَدُكُمْ إلاَّ أَنْ يَعْرُضَ عَلى إنَائِهِ عُوداً، وَيَذْكُر اسْمَ الله، فَلْيَفْعَلْ، فَإنَّ الفُوَيْسِقَةَ تَضْرِمُ عَلى أَهْلِ البَيْتِ بَيْتَهُمْ .

1656: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Besmele ile; kaplarınızın ağzını örtün. Tulumların ağzını bağlayın, kapılarınızı kilitleyin, lambaları söndürün. Çünkü şeytan besmele ile bağlanmış bağı çözemez, kapıyı açamaz ve kapağı kaldıramaz. Sizden biriniz kapların ağzını kapayacak birşey bulamazsa ağaç parçası, çatal, kaşık, kepçe gibi bir malzemeyi besmele çekerek koymayı ihmal etmesin, yatarken yangın çıkaracak şeylerin tedbirini alın. Çünkü fare yağ ile yanan lambaların fitilini çekmek suretiyle evi içindekilerle beraber yakabilir.” (Müslim, Eşribe, 96)

BÖLÜM: 301

İŞ VE SÖZDE FAYDASIZ YÜKLER YÜKLEMENİN YASAKLIĞI

قال الله تعالى : ﴿ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴾

"De ki, Ey Peygamber! Bu mesaj, tebliğime karşılık sizden bir ücret istemiyorum ve ben yapmacık uydurmalarla peygamberlik taslayanlardan veya kendiliğimden bir yükümlülük getirenlerden de değilim." (38 Sa'd, 86)

١٦٥٧- وَعَنْ عُمَرَ ﷺ قَالَ: نُهِينَا عَنِ التَّكَلُّفِ.

1657: Ömer (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Biz her zaman ve her yerde zorluk çıkarmaktan yasaklandık." (Buhari, İ'tisam, 3)

١٦٥٨- وَعَنْ مَسْرُوقٍ قَالَ: دَخَلْنَا عَلى عَبْدِ الله بْنِ مَسْعُودٍ ﷺ فَقَالَ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ مَنْ عَلِمَ شَيْئاً فَلْيَقُلْ بِهِ، وَمَنْ لَمْ يَعْلَمْ، فَلْيَقُلْ: الله أَعْلَمُ، فَإِنَّ مِنَ الْعِلْمِ أَنْ تَقُولَ لِمَا لا تَعْلَمُ: الله أَعْلَمُ. قال الله تعالى لِنَبِيِّهِ ﷺ : ﴿قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴾

1658: Abdullah ibn Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'ın yanına varmıştık, bize şunları söyledi: "Ey insanlar bilen bildiğini söylesin, bilmeyen de Allah bilir desin, zira insanın bilmediği bir konuda Allah bilir demesi de bir ilimdir. Allah peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e şöyle buyurmuştur: "Ey peygamber, de ki, Allah'tan gelenleri size tebliğ ettiğimden dolayı sizden bir ücret istemiyorum. Ben size zorluk çıkaranlardan da değilim." (38 Sa'd Suresi, 86) (Buhari, Tefsiru Sure-i Sa'd, 3)

BÖLÜM: 302

ÖLÜLER ARKASINDAN FERYAD EDEREK AĞLAMANIN YASAKLIĞI

١٦٥٩- عَنْ عُمَرَ بْنِ الخَطَّابِ ﷺ قَالَ: قَالَ النَبِيُّ ﷺ : المَيِّتُ يُعَذَّبُ فِي قَبْرِهِ بِمَا نِيحَ عَلَيْهِ. وَفِي رِوايةٍ: (مَا نِيحَ عَلَيْهِ).

1659: Ömer ibni'l-Hattab (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Ölü kendisine yapılan yüksek sesli ağlama yüzünden azab olunur." (Buhari, Cenaiz, 34; Müslim, Cenaiz, 28)

Tirmizi'nin başka bir rivayetinde, "Ölüye ağlandığı sürece" denilmektedir. (Tirmizi, Cenaiz, 23)

١٦٦٠- وَعَـنِ ابْـنِ مَـسْعُودٍ ﷺ قَـالَ: قَـالَ رَسُـولُ اللهِ ﷺ : لَـيْسَ مِنَّـا مَـنْ ضَـرَبَ الخُدُودَ، وَشَقَّ الجُيُوبَ، وَدَعَا بِدَعْوَى الجَاهِلِيَّةِ.

1660: İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ölenin arkasından yüzünü gözünü tırmalıyarak, yakasını paçasını yırtarak, cahiliyye dönemi gibi bağıra çağıra ağıt yakıp feryad edenler bizim yolumuzu izleyenlerden değillerdir." (Buhari, Cenaiz, 36)

١٦٦١- وَعَنْ أبِي بُرْدَةَ قَالَ: وَجِعَ أَبُو مُوسَى، فَغُشِيَ عَلَيْهِ، وَرَأْسُهُ فِي حِجْرِ امْـرَأَةٍ مِنْ أَهْلِهِ، فَأَقْبَلَتْ تَصِيحُ بِرَنَّةٍ فَلَمْ يَسْتَطِعْ أَنْ يَرُدَّ عَلَيْهَا شَيْئاً، فَلَمَّا أَفَاقَ، قَالَ: أَنَا بَرِيءٌ مِمَّنْ بَرِئَ مِنْهُ رَسُولُ اللهِ ﷺ ، إنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ بَرِيءٌ مِنَ الصَّالِقَةِ، وَالحَالِقَةِ، والشَّاقَةِ.

1661: Ebu Bürde (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Babam Ebu Musa el-Eş'ari hastaydı başı hanımlarından birinin kucağında iken bayıldı. Bunun üzerine hanımı bağırarak ağlamaya başladı. Fakat Ebu Musa'nın durumu kadının bu hareketini menetmeye müsait değildi. Sonra ayılınca, "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in hoşlanmayıp uzak bulunduğu herşeyden ben de hoşlanmam ve uzağım. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) herhangi bir musibet karşısında yüksek sesle ağlayarak bağırıp çağıran, saçını kestiren, ve elbisesini yırtan kadınlardan uzak bulunurdu." (Buhari, Cenaiz, 37; Müslim, İman, 167)

١٦٦٢- وَعَنِ المُغِيرَةِ بْنِ شُعْبَةَ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ نِيحَ عَلَيْهِ، فَإِنَّهُ يُعَذَّبُ بِمَا نِيحَ عَلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

1662: Muğire ibni Şube (Allah Ondan razı olsun), "Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ı şöyle buyururken dinledim" dedi:

"Kim ki bir ölüye feryad ederek ağlarsa, o ölen de bu ağlamayı tavsiye ettiği takdirde kendisine yapılan bu feryad sebebiyle o kişiye kıyamet günü azap olunur." (Buhari, Cenaiz, 34; Müslim, Cenaiz, 28)

١٦٦٣- وَعَـنْ أُمِّ عَطِيّـهَ نُسَيْبَةَ رَضِـيَ اللهُ عَنْهَـا قَالَـتْ: أَخَـذَ عَلَيْنَـا رَسُـولُ اللهِ، ﷺ ، عِنْدَ البَيْعَةِ أنْ لاَ نَنُوحَ.

1663: Ümmü Atiyye Nüseybe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir:

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bey'at sırasında ölü arkasından yüksek sesle ağlamıyacağımıza dair biz kadınlardan söz aldı. (Buhari, Cenaiz, 46; Müslim, Cenaiz, 31)

١٦٦٤- وَعَـنِ النُّعْمَـانِ بْـنِ بَـشِيرٍ رَضِـيَ اللهُ عَنْهمَـا قَـالَ: أُغْمِـيَ عَلَـى عَبْـدِ اللّٰهِ بْـنِ رَوَاحَةَ ﷺ . فَجَعَلَتْ أُخْتُهُ تَبْكِي، وَتَقُولُ: وَاجَبَلاهُ، وَاكَذَا، وَاكَذَا: تُعَدِّدُ عَلَيْهِ. فَقَالَ حِينَ أَفَاقَ: مَا قُلْتِ شَيْئاً إلاَّ قِيلَ لِي:أَنْتَ كَذلِكَ؟!

1664: Numan ibni Beşir (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Abdullah ibni Revaha (Allah Ondan razı olsun)'ın baygınlık geçirmesi üzerine kızkardeşi cahiliyye adetine göre, "Vah dağ gibi kardeşim, vah şöyle, vah böyle olan kardeşim" diyerek yüksek sesle ağlamaya başladı. Abdullah kendisine geldikten sonra kızkardeşine hitaben, "Sen benim hakkımda neler söyledinse sen gerçekten böyle biri misin?" diye beni sorguladılar" dedi. (Buhari, Megazi, 44)

١٦٦٥- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: اشْتَكَى سَعْدُ بْنُ عُبَادَةَ ﵁ شَكْوَى، فَأَتَاهُ رَسُولُ اللهِ ﷺ يَعُودُهُ مَعَ عَبْدِ الرَّحْمنِ بْنِ عَوْفٍ، وَسَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ وَعَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُودٍ ﵃ ، فَلَمَا دَخَلَ عَلَيْهِ، وَجَدَهُ فِي غَشْيَةٍ فَقَالَ: أَقَضَى ؟ قَالُوا: لاَ يَا رَسُولَ اللهِ. فَبَكَى رَسُولُ اللهِ ﷺ . فَلَمَا رَأَى الْقَوْمُ بُكَاءَ النَّبِيِّ ﷺ بكَوْا، قَالَ: أَلاَ تَسْمَعُونَ ؟ إِنَّ اللهَ لاَ يُعَذِّبُ بِدَمْعِ الْعَيْنِ، وَلاَ بِحُزْنِ الْقَلْبِ، ولَكِنْ يُعَذِّبُ بِهذَا وَأَشَارَ إِلَى لِسَانِهِ أَوْ يَرْحَمُ .

1665: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: "Bir gün Sa'd ibni Ubade (Allah Ondan razı olsun) hastalığından dolayı şikayet etmişti. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Abdurrahman ibni Avf, Sa'd ibni Ebi Vakkas ve Abdullah ibni Mes'ud ile birlikte Sa'd'ı ziyarete gelmişlerdi. Peygamberimiz onu baygın bir halde görünce "Yoksa öldü mü?" diye sordu. "Hayır, ya Rasûlallah ölmedi" dediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) hastanın çektiği bu ızdıraba üzülerek ağladı, cemaat de ağladılar. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"İşitmediniz mi Allah gözyaşı ve kalb üzüntüsü ile insana azap etmez. Fakat -eliyle diline işaret ederek- işte bunun yüzünden azap eder veya bağışlar" buyurdu. (Buhari, Cenaiz, 45; Müslim, Cenaiz, 12)

١٦٦٦- وَعَنْ أَبِي مَالِكٍ الأَشْعَرِيِّ ﵁ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : النَّائِحَةُ إِذَا لَمْ تَتُبْ قَبْلَ مَوْتِهَا تُقَامُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَعَلَيْهَا سِرْبَالٌ مِنْ قَطِرَانٍ، وَدِرْعٌ مِنْ جَرَبٍ .

1666: Ebu Malik el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Ölünün arkasından yüksek sesle ağlayan kadın, ölmezden önce tevbe etmezse kıyamet günü üzerinde katrandan bir gömlek ve uyuzdan bir zırh olduğu halde haşredilir." (Müslim, Cenaiz, 29)

١٦٦٧- وَعَنْ أَسِيْدِ بْنِ أَبِي أَسِيْدٍ التَّابِعِيِّ عَنِ امْرَأَةٍ مِنَ الْمُبَايِعَاتِ قَالَتْ: كَانَ فِيمَا أَخَذَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللهِ ﷺ فِي الْمَعْرُوفِ الَّذِي أَخَذَ عَلَيْنَا أَنْ لاَ نَعْصِيَهُ فِيهِ: أَنْ لاَ نَخْمِشَ وَجْهاً، وَلاَ نَدْعُوَ وَيْلاً، وَلاَ نَشُقَّ جَيْباً ،وَأَنْ لاَ نَنْثُرَ شَعْراً .

1667: Tabiinden Üseyd ibni Ebu Useyd'den nakledildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e biat eden kadınlardan biri şöyle demiştir: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) İslam üzere aldığı biatta emirlere karşı gelmeyeceğimize, felaket anında yüz göz tırmalamayacağımıza, bağırıp çağırmayacağımıza, yaka paça

yırtmayacağımıza, saç baş yolmayacağımıza dair bizden söz almıştı." (Ebu Davud, Cenaiz, 25)

١٦٦٨- وَعَنْ أَبِي مُوسَى ﷺ ، أَنَ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: مَا مِنْ مَيِّتٍ يَمُوتُ، فَيَقُومُ بَاكِيهِمْ، فَيَقُولُ: واجَبلاهُ، وَاسَيِّدَاهُ، أَوَ نَحْوَ ذلِكَ إلا وُكِّلَ بِهِ مَلَكَانِ يَلْهَزانِهِ: أهكَذَا كُنْتَ ؟! .

(اللَّهْزُ): الدَّفْعُ بِجُمْعِ الْيَدِ فِي الصدْرِ.

1668: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Ölen herhangi bir kimsenin arkasından ağlayıcılar; ey kendisine güvenip dayandığımız adam, ey efendimiz diye onu övmeye başladıkları vakit o kimsenin başına iki melek görevlendirilip dikilir ve "Sen böyle biri miydin?" diyerek tartaklayıp göğsüne vururlar." (Tirmizi, Cenaiz, 24)

١٦٦٩- وَعَنْ أبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : اثْنَتَانِ فِي النَّاس هُمَا بِهِم كُفْرٌ: الطَّعْنُ فِي النَسَبِ، وَالنِّيَاحَةُ عَلى المَيِّتِ.

1669: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İnsanlar arasında yaşamakta olan iki adet vardır ki, bunlar küfürdür veya küfür adetidir. Nesebe sövmek ve ölüye feryad ederek ağlamak." (Müslim, İman, 121)

BÖLÜM: 303

FALCILARA VE GAYBTAN HABER VERDİKLERİNİ İDDİA EDENLERE İNANMANIN HARAM OLUŞU

١٦٧٠- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: سَأَلَ رَسُولَ الله ﷺ أناسٌ عَنِ الْكُهَّانِ، فَقَالَ: لَيْسُوا بِشَيءٍ. فَقَالُوا: يَا رَسُولَ الله إِنَّهُمْ يُحَدِّثُونَا أَحْيَاناً بِشَيءٍ، فَيَكُونُ حَقًّا ؟ فَقَالَ رَسُولُ الله ﷺ : تِلْكَ الْكَلِمَةُ مِنَ الحَقِّ يَخْطَفُهَا الْجِنِّيُّ. فَيَقُرُّهَا فِي أُذُنِ وَلِيِّهِ، فَيَخْلِطُونَ مَعَهَا مائَةَ كَذْبَةٍ .

وفِي رِوايَةٍ للبُخَارِيِّ عَنْ عائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا أَنها سَمِعَتْ رسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: إنَّ المَلائِكَةَ تَنْزِلُ فِي العَنَانِ فَتَذْكُرُ الأَمْرَ قُضِيَ فِي السَّمَاءِ، فَيَسْتَرِقُ الشَّيْطَانُ السَّمْعَ، فَيَسْمَعُهُ، فَيُوحِيهِ إلى الْكُهَّانِ، فَيَكْذِبُونَ مَعَهَا مائَةَ كَذْبَةٍ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ .

1670: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün bir grup insan, "Kahinler ve falcılar hakkında ne buyurursunuz?" diye sordular. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Doğru ve aslı olan birşey değildir" dediler.

"- Ey Allah'ın elçisi, onlar bize bazen geleceğe dair bazı haberler veriyorlar ve dedikleri gibi çıkıyor" dediler. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), "Onların bu tür haberleri meleklerin ilham ettiği gerçeklerdendir ki, o gerçeği meleklerden bir cin süratle kaparak kahin ve falcı dostunun kulağına fısıldar, o falcılar da bu bir gerçeğe yüz tane yalan karıştırarak halka aktarırlar." (Buhari, Tıp, 46; Müslim, Selam, 122)

Buhari'nin değişik bir rivayetinde Aişe (Allah Ondan razı olsun), Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu işitmiştir:

"Melekler bulutlara inerler ve gökyüzünde karara bağlanan şeyleri aralarında müzakere ederek konuşurlarken şeytanlar meleklerden bir haber kapıp işittiklerini falcılara fısıldarlar. Onlar da kendilerinden bu habere yüz yalan katarak halka aktarırlar." (Buhari, Bed'ül-halk, 6)

١٦٧١- وعَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ أبي عُبَيْدٍ، عَنْ بَعْضِ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ ﷺ وَرَضِيَ اللّه عَنْهَا، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ أَتَى عَرَّافاً فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ فَصَدَّقَهُ، لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صلاةٌ أَرْبَعِينَ يَوْماً .

1671: Safiyye binti Ebu Ubeyd (Allah Ondan razı olsun)'nın peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in hanımlarının bazılarından aktardığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın şöyle buyurduğunu bildirmiştir:

"Her kim çalıntı ve yitik bir malın yerini haber veren kimseye (kahine) gidip ondan birşey sorar ve cevabını da tasdik ederse o kişinin kırk gün namazı kabul olunmaz." (Müslim, Selam, 175)

١٦٧٢- وعَنْ قَبِيصَةَ بنِ المُخَارِقِ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله، ﷺ ، يَقُولُ: الْعِيَافَةُ، وَالطِّيَرَةُ، وَالطَّرْقُ، مِنَ الجِبْتِ.

1672: Kabîsa ibni'l-Muharık (Allah Ondan razı olsun), Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim demiştir:

"Kuşun ötmesini uğur ve uğursuzluk saymak, kuşun uçmasından manalar çıkarmak ufak taşlarla fal açmak, fala bakmak büyü ve sihir kabilindendir." (Ebu Davud, Tıp, 23)

١٦٧٣- وَعَنِ ابْنِ عَبَاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : مَنِ اقْتَبَسَ عِلْماً مِنَ النُّجُومِ، اقْتَبَسَ شُعْبَةً مِنَ السِّحْرِ زادَ مَا زَادَ .

1673: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Her kim yıldızlardan bir bilgi edinirse sihir ve büyüden bir parça elde etmiş olur. Bilgisi arttıkça günahı da artar." (Ebu Davud, Tıp, 22)

١٦٧٤- وَعَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ الحَكَمِ ﷺ قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ الله إنِّي حَدِيثُ عَهْدٍ بِجاهِلِيَّةٍ، وَقَدْ جَاءَ الله تَعَالى بِالإِسْلامِ، وَإنَ مِنَّا رِجَالاً يَأْتُونَ الْكُهَّانَ ؟ قَالَ: فَلاَ تَأْتِهِمْ. قُلْتُ: وَمِنَّا رِجَالٌ يَتَطَيَّرُونَ ؟ قالَ: ذلِكَ شَيْءٌ يَجِدُونَهُ فِي صُدُورِهِمْ، فَلا يَصُدُّهُمْ. قُلْتُ: وَمِنَّا رِجَالٌ يَخُطُّونَ ؟ قَالَ:كَانَ نَبِيٌّ مِنَ الأَنْبِيَاءِ يَخُطُّ، فَمَنْ وَافَقَ خَطَّهُ، فَذاكَ.

1674: Muaviye ibni'l-Hakem (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün, "Ya Rasûlallah ben cahiliyye devrinde yaşadım. Allah bize hidayet buyurdu da müslüman olduk, aramızda öyle kimseler var ki, kahin ve falcılara gider, onların söylediklerine inanırlar dedim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Onlara gitmeyin, söylediklerine de inanmayın" buyurdu. Ben: "Yine bizden kimileri de kuşların ötmesini ve sağa sola uçmasını uğursuzluk sayıyorlar" dedim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Bu, insanlık hali kalplerde bulunabilen zan gibi bir duygudur, bu his ve zan onları yapacakları işlerinden alıkoymasın" buyurdu. Bu sefer ben, "Aramızda kumlar üzerine çizgi çizerek bunlardan hüküm çıkaranlar da var" dedim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de:

"Geçmiş peygamberlerden biri de çizgi çizerdi, kim onun gibi çizgi çizebiliyorsa günah olmaz. (Müslim, Mesacid, 33) "

١٦٧٥- وعَنْ أَبي مَسْعُودٍ البَدْرِيِّ رضي الله عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ، وَمَهْرِ الْبَغِيِّ، وحُلْوَانِ الْكَاهِنِ.

1675: Ebu Mes'ud el-Bedri (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem); köpek alışverişinden elde edilen parayı, fuhuş yolundan kazanılan kazancı ve falcılık ücretini yasak kılmıştır. (Buhari, Büyu', 25; Müslim, Musakat, 40)

BÖLÜM: 304

UĞURSUZLUĞA İNANMANIN HARAM OLUŞU

١٦٧٦- عَنْ أنسٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا عَدْوَى وَلا طِيَرَةَ وَيُعْجِبُنِي الْفَأْلُ قَالُوا: وَمَا الْفَأْلُ ؟ قَالَ: كَلِمَةٌ طَيِّبَةٌ.

1676: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hastalıkların kendiliklerinden bulaşıcılıkları yoktur. Uğursuz saymak ta yoktur. Hayra yormak benim hoşuma gider." Sahabiler , "Hayra yormak nedir?" dediler. "Güzel ve olumlu sözdür" buyurdu. (Buhari, Tıb, 19; Müslim, Selam, 102)

١٦٧٧- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : لا عَدْوَى وَلا طِيَرَةَ، وَإِنْ كَانَ الشُّؤْمُ فِي شَيْءٍ فَفِي الدَّارِ، وَالْمَرأَةِ، وَالفَرَسِ .

1677: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hastalıkların kendiliklerinden bulaşması yoktur, uğursuzluk da yoktur. Eğer birşeyde uğursuzluk olacak olsaydı, cahiliyyedeki arapların kabul ettikleri gibi evde, kadında ve atta (binitte) olabilirdi." (Buhari, Cihad, 47; Müslim, Selam, 115)

١٦٧٨- وَعَنْ بُرَيْدَةَ ﷺ ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ لا يَتَطَيَّرُ.

1678: Büreyde (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) hiçbir şeyde uğuruzluğu kabul etmezdi. (Ebu Davut, Tıb, 24)

١٦٧٩- وَعَنْ عُرْوَةَ بْنِ عَامِرٍ ﷺ قَالَ: ذُكِرَتِ الطِّيَرَةُ عِنْدَ رَسُولِ اللهِ ﷺ فَقَالَ: أَحْسَنُهَا الْفَأْلُ، وَلا تَرُدُّ مُسْلِماً، فَإِذا رَأَى أَحَدُكُمْ مَا يَكْرَهُ، فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ لا يَأْتِي بالحَسَنَاتِ إِلاَّ أَنْتَ، وَلا يَدْفَعُ السَّيِّئَاتِ إِلاَّ أَنْتَ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلاَّ بِكَ .

1679: Urve ibni Amir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzurunda uğursuzluktan bahsedildi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Bunun en güzeli iyiye yormaktır. Uğursuz sayma işi hiç bir müslümanı verdiği kararından vazgeçirmesin. Sizden biri hoşa gitmeyen birşey gördüğünde Allah'ım, iyilikleri yalnızca sen verirsin, kötülükleri de ancak sen giderirsin. Sensiz hiçbir hareket mümkün olamaz, kuvvet de ancak sendendir" diye dua etsin buyurdular.

BÖLÜM: 305

CANLI RESMİ YAPMA VE BULUNDURMA YASAĞI

١٦٨٠- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: إِنَّ الَّذِينَ يَصْنَعُونَ هذِهِ الصُّوَرَ يُعَذَّبُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، يُقَالُ لَهُمْ: أَحْيُوا مَا خَلَقْتُمْ .

1680: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bu resim ve heykelleri yapanlar kıyamet günü bu yaptıklarınıza can verin bakalım diye azap edileceklerdir." (Buhari, Büyu, 40; Müslim, Libas, 96)

١٦٨١- وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: قَدِمَ رَسُولُ اللهِ ﷺ مِنْ سَفَرٍ وَقَدْ سَتَرتُ سَهْوَةً لي بِقِرَامٍ فِيهِ تَماثِيلُ فَلَمَّا رآهُ رَسُولُ اللهِ ﷺ ، تَلَوَّنَ وَجْهُهُ، وَقَالَ: يَا عَائِشَةُ، أَشَدُّ

النَّاسِ عَذَاباً عِنْدَ اللهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الَّذِينَ يُضَاهُونَ بِخَلْقِ اللهِ!
قالَتْ: فَقَطَعْنَاهُ، فَجَعَلْنَا مِنْهُ وِسَادَةً أَوْ وِسَادَتَيْنِ.

1681: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir seferden dönmüştü. Ben de odamın önündeki bölüme resimli bir perde asmıştım. Bunu gören Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın rengi değişti ve, "Ya Aişe, kıyamet gününde Allah katında insanların en şiddetli azaba uğrayacak olanları, Allah'ın yarattığı şeyleri taklide kalkışıp ona benzetmeye çalışanlardır."

Ben de o perdeyi kestim, bir veya iki yastık yaptım. (Buhari, Libas, 91; Müslim, Libas, 12)

١٦٨٢- وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يقُولُ: كُلُّ مُصَوِّرٍ فِي النَّارِ يُجْعَلُ لَهُ بِكُلِّ صُورَةٍ صَوَّرَهَا نَفْسٌ فَيُعَذِّبُهُ فِي جَهَنَّمَ. قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ: فَإِنْ كُنْتَ لا بُدَ فَاعِلاً، فَاصْنَعِ الشَّجَرَ وَمَا لا رُوحَ فِيهِ.

1682: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun), Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim dedi: "Her resim ve heykel yapan cehennemdedir. Yaptığı her bir resim ve heykel için orada bir kişi yaratılarak resim yapana cehennemde azap edecektir."

İbni Abbas kendisine resim yapmaktan başka bir işi olmadığını söyleyen kimseye şöyle dedi: "Eğer mutlaka resim yapman gerekiyorsa ağaçların ve cansız olan manzara resimleri yap." (Buhari, Büyu, 104; Müslim, Libas, 99)

١٦٨٣- وَعَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ صَوَّرَ صُورَةً فِي الدُّنْيا، كُلِّفَ أَنْ يَنْفُخَ فيها الرُّوحَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَيْسَ بِنَافِخٍ.

1683: Yine İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun), Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim dedi: "Kim dünyada bir canlı resmi yaparsa kıyamet günü yaptığı resme can vermeye zorlanır. O ise buna asla can veremez."

١٦٨٤- وَعَنِ ابْنِ مَسْعُود ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: إنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَذَاباً يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْمُصَوِّرُونَ.

1684: İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun), Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim dedi: "Kıyamet günü azabı en şiddetli olanlar resim ve heykel yapanlardır." (Buhari, Libas, 89; Müslim, Libas, 96)

١٦٨٥- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: قال الله تعالى: وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذَهَبَ يَخْلُقُ كَخَلْقِي فَلْيَخْلُقوا ذَرَّةً أَوْ لِيَخْلُقوا حبَّةً، أَوْ لِيَخْلُقوا شَعِيرَةً .

1685: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun), Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim dedi:

“Allah-u Teâlâ: Benim yarattığım gibi resim ve heykel yapmak suretiyle yaşatmaya kalkışanlardan daha zalim kim vardır? Haydi bir zerre kadar karıncayı yahut bir hububat tanesini veya bir arpa tanesini yoktan var etsinler bakalım... Ne mümkün!” buyurdu. (Buhari, Libas, 90; Müslim, Libas, 101)

١٦٨٦- وَعَنْ أَبِي طَلْحَةَ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: لا تَدْخُلُ الْمَلائِكَةُ بَيْتاً فِيهِ كَلْبٌ وَلا صُورَةٌ .

1686: Ebu Talha (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “İçinde canlı resmi ve köpek bulunan eve melekler girmez.” (Buhari, Libas, 88; Müslim, Libas, 83)

١٦٨٧- وعنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: وَعَدَ رَسُولَ اللهِ ﷺ جِبْرِيلُ أَنْ يَأْتِيَهُ، فَرَاثَ عَلَيْهِ حَتَّى اشْتَدَّ عَلى رَسُولِ اللهِ ﷺ ، فَخَرَجَ فَلَقِيَهُ جِبْرِيلُ فَشَكَا إِلَيْهِ، فَقَالَ: إِنَّا لا نَدْخُلُ بَيْتاً فِيه كَلْبٌ وَلا صُورةٌ .

1687: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Cebrail (sallallahu aleyhi vesellem) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a geleceğini söylemişti fakat gecikti. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) çok üzüldü, dışarı çıkınca Cebrail ile karşılaştı ve gecikmesinden dolayı şikayetçi oldu. Bunun üzerine Cebrail (sallallahu aleyhi vesellem):

“Biz melekler, içinde köpek ve resim heykeli olan eve girmeyiz” cevabını verdi. (Buhari, LİBas, 94)

١٦٨٨- وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: وَاعَدَ رَسُولَ اللهِ ﷺ جِبْرِيلُ عليه السلام فِي سَاعَةٍ أَنْ يَأْتِيَهُ، فَجَاءَتْ تِلْكَ السَّاعَةُ وَلم يَأْتِهِ ! قَالَتْ: وَكَانَ بِيَدِهِ عَصاً، فَطَرَحَهَا مِنْ يَدِهِ وَهُوَ يَقُولُ: مَا يُخْلِفُ الله وَعْدَهُ وَلا رُسُلُهُ ثُمَّ الْتَفَتَ، فَإِذا جِرْوُ كَلْبٍ تَحْتَ سَرِيرِهِ. فَقَالَ: مَتَى دَخَلَ هذَا الْكَلْبُ ؟ فَقُلْتُ: وَاللّه مَا دَرَيْتُ بِهِ، فَأَمَرَ بِهِ فَأُخْرِجَ، فَجَاءَهُ جِبْرِيلُ عليه السلام، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : وَعَدْتَنِي، فَجَلَسْتُ لَكَ وَلَمْ تَأْتِني فقَالَ: مَنَعَني الْكَلْبُ الذي كَانَ فِي بَيْتِكَ، إِنَّا لا نَدْخُلُ بَيْتاً فِيهِ كَلْبٌ وَلاَ صُورَةٌ.

1688: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Cebrail (sallallahu aleyhi vesellem), Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'a belli bir saatte geleceğini vadetmişti. Vakit gelmesine rağmen Cibril gelmemişti. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) elinde bulunan sopayı yere atarak: Allah ve elçileri verdikleri sözden dönmezler, dedi, sonra etrafa göz gezdirince bir de ne görsün, sedirin altında bir köpek yavrusu. Bunun üzerine, “Bu köpek yavrusu buraya ne zaman girdi” diye sordu. Ben de, “Allah'a yemin ederim ki bilmiyorum” dedim.

Emir verdi. Köpek yavrusu evden çıkarıldı. Cebrail (A.S.) da hemen yanına çıkageldi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), “Bana söz verdin, ben de oturup bekledim ama gelmedin deyince, Cebrail, “Evinde bulunan köpek ziyaretime engel

oldu. Biz melekler, içinde köpek ve resim heykel bulunan eve girmeyiz" cevabını verdi. (Müslim, Libas, 81)

١٦٨٩- وَعَنْ أَبِي الهَيَّاجِ حَيَّانَ بْنِ حُصَيْنٍ قَالَ: قَالَ لِي عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ ﷺ: أَلا أَبْعَثُكَ عَلى مَا بَعَثَنِي عَلَيْهِ رَسُولُ الله ﷺ أَنْ لا تَدَعَ صُورَةً إلاَّ طَمَسْتَهَا، وَلا قَبْراً مُشْرِفاً إلاَّ سَوَّيْتَهُ.

1689: Ebu'l-Heyyac Hayyan ibni Husayn şöyle demiştir: Ali ibni Ebu Talib bana bir gün şöyle dedi:

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın beni memur ettiği bir işi yapmakla seni görevlendireyim mi? "Nerede canlı sureti görürsen onu tanınmaz hale getir, tahrib edip yok et. Yükseltilmiş kabirleri de yerle bir et." (Müslim, Cenaiz, 93)

BÖLÜM: 306

AV, ÇOBAN VE ZİRAAT KÖPEĞİ DIŞINDA KÖPEK EDİNMENİN YASAKLIĞI

١٦٩٠- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا: قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: مَنِ اقْتَنَى كَلْباً إلاّ كَلْبَ صَيْدٍ أَوْ مَاشِيَةٍ، فَإِنَّهُ يَنْقصُ مِنْ أَجْرِهِ كُلَّ يَوْمٍ قِيرَاطَانِ

1690: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken dinledim dedi.

"Av ve çoban köpeği dışında her kim köpek edinirse her gün o kimsenin mükafatından iki ölçek eksilir." (Buhari, Hars 3)

١٦٩١- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: مَنْ أَمْسَكَ كَلْباً، فَإِنَّهُ يَنْقصُ كُلَّ يَوْمٍ مِنْ عَمَلِهِ قِيرَاطٌ إلاَّ كَلْبَ حَرْثٍ أَوْ مَاشِيَةٍ.

1691: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim evinde ziraat ve çoban köpeği dışında köpek beslerse her gün o kimsenin sevabından bir ölçek eksilir." (Buhari, Hars, 3; Müslim, Müsakat, 59)

وفي روايةٍ لمسلم: مَنِ اقْتَنَى كَلْباً لَيْسَ بِكَلْبِ صَيْدٍ وَلا مَاشِيَةٍ وَلا أَرْضٍ، فَإِنَهُ يَنْقصُ مِنْ أَجْرِهِ قِيرَاطَانِ كُلَّ يَوْمٍ.

Müslim'deki değişik bir rivayete göre, "Av, çoban ve ziraat köpeği hariç kim köpek edinirse hergün onun ecir ve sevabından iki ölçek eksilir." (Müsakat, 57)

BÖLÜM: 307

HAYVANLARA ÇAN TAKMANIN MEKRUH OLUŞU

١٦٩٢- عَنْ أَبي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ :لاَ تَصْحَبُ الْمَلائِكَةُ رُفقَةً فِيهَا كَلْبٌ أَوْ جَرَسٌ .

1692: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Rahmet melekleri yanlarında köpek ve çan bulunan bir topluluğa arkadaşlık etmez." (Müslim, Libas, 103)

١٦٩٣- وَعَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: الجَرَسُ مَزَامِيرُ الشَّيْطَانِ.

1693: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hayvanların boynuna takılan çan, şeytan çalgılarındandır." (Ebu Davut, Cihad, 46)

BÖLÜM: 308

PİSLİK YİYEN HAYVANLARA BİNMENİN YASAK OLUŞU

١٦٩٤- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِىَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: نَهَى رَسُولُ الله ﷺ عَنِ الجَلالَةِ فِي الإبِلِ أنْ يُرْكَبَ عَلَيْهَا.

1694: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) pislik yemeye alışmış deveye binmeyi yasakladı. (Ebu Davud, Cihad, 47)

BÖLÜM: 309

MESCİDLERE TÜKÜRMENİN YASAK OLUŞU

١٦٩٥- عَنْ أنسٍ ﷺ أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: البُصاقُ فِي المَسْجِدِ خَطِيئَةٌ، وَكَفَّارَتُهَا دَفْنُهَا .

1695: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Mescide tükürmek bir günahtır, bu günahın keffareti onu temizleyip yok etmektir." (Buhari, Salat, 33; Müslim, Mesacid, 49)

١٦٩٦- وَعَـنْ عَائِـشَةَ رَضِـيَ الله عَنْهَـا، أَنَّ رَسُـولَ الله ﷺ رَأى فِي جِـدَارِ الْقِبْلَـةِ مُخَاطاً، أَوْ بُزَاقاً، أَوْ نُخَامَةً، فَحَكَّهُ.

1696: Aişe (Allah Ondan razı olsun) tarafından rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) mescidin kıble duvarında sümük veya tükrük veya balgam gördü de onu kazıdı, yok etti. (Buhari, Salat, 33; Müslim, Mesacid, 50)

١٦٩٧- وَعَـنْ أَنَسٍ ﷺ، أَنَ رَسُولَ الله ﷺ قَـالَ: إنَّ هـذِهِ المسَاجِدَ لا تَـصْلُحُ لِشَيْءٍ مِنْ هذَا الْبَوْلِ وَلا القَذَرِ، إنَّمَا هِيَ لِذِكْرِ الله تَعَالى، وَقِرَاءةِ الْقُرْآنِ .

1697: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bu mescidler abdest bozulacak yerler değildi. Buralar ancak Allah'ı zikretmek ve Kur'an okumak için yapılmışlardır."

Ravi: Allah Rasulü bu veya buna benzer bir ifade ile ifade buyurmuşlardır. (Müslim, Taharet, 100)

BÖLÜM: 310

MESCİDDE GÜRÜLTÜ YAPMANIN KERAHETİ

١٦٩٨- عَن أبي هُرَيْرَةَ ﷺ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: مَنْ سَمِعَ رَجُلاً يَنْشُدُ ضَالَّةً فِي المَسْجِد فَلْيَقُلْ: لا رَدَّهَا الله عَلَيْكَ، فإنَّ المَسَاجِدَ لَمْ تُبْنَ لهذا .

1698: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu işitmiştir:

"Kim mescidte, yitiğini araştıran bir kimseyi işitirse(görürse) "Allah sana onu buldurmasın, bulamaz ol" desin. Zira mescidler bu maksatlar için yapılmamışlardır." (Müslim, Mesacid, 79)

١٦٩٩- وَعَنْـهُ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَـالَ: إذا رَأَيْـتُمْ مَـنْ يَبِيـعُ أَوْ يَبْتَـاعُ فِي المَسْجِدِ، فَقُولُوا: لا أَرْبَحَ الله تِجارَتَكَ، وَإذا رَأَيْتُمْ مَنْ يَنْشُدُ ضَالَّةً فقُولُوا: لا رَدَّهَا الله عَلَيْكَ.

1699: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Mescidde alışveriş eden kimseyi gördüğünüzde "Allah ticaretinizde kazanç sağlamasın" deyiniz. Mescidde yitik soruşturanı gördüğünüzde de "Allah sana aradığını buldurmasın" deyiniz." (Tirmizi, Büyu, 75)

١٧٠٠- وَعَـنْ بُرَيْـدَةَ ﷺ، أَنَّ رَجُـلاً نَـشَدَ فِي المَسْجِدِ فَقَـالَ: مَـنْ دَعَـا إلى الجَمَـلِ الأَحْمَـرِ؟ فَقَـالَ رَسُـولُ الله ﷺ : لا وَجَـدْتَ، إنَّمَـا بُنِيَـتِ المَسَاجِدُ لِمَـا بُنِيَـتْ لَـهُ.

1700: Büreyde (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir adam mescidde yitiğini

soruşturuyor ve "Benim kırmızı devemi gören var mı?" diye soruyordu. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):

"Bulamaz ol. Mescidler ancak namaz kılmak, Allah'ı anmak ve ilim öğrenmek için kullanılacak yerlerdir." buyurdu. (Müslim, Mesacid, 80-81)

١٧٠١- وَعَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ ﷺ، أَنَ رَسُولَ اللهِ ﷺ نَهَى عَنِ الشِّرَاءِ وَالْبَيْعِ فِي الْمَسْجِدِ، وَأَنْ تُنْشَدَ فِيهِ ضَالَّةٌ، أَوْ يُنْشَدَ فيهِ شِعْرٌ.

1701: Amr ibni Şuayb'ın babası aracılığı ile dedesinden aktardığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Mescidde alışveriş yapmaktan, yitik soruşturmaktan ve şiir okumaktan insanları menetmiştir. (Ebu Davut, Salat, 214; Tirmizi, Büyu, 75)

١٧٠٢- وَعَنِ السَّائِبِ بْنِ يَزِيد الصَّحابي ﷺ: كُنْتُ فِي الْمَسْجِدِ فَحَصَبَنِي رَجُلٌ، فَنَظَرْتُ فَإِذا عُمَرُ بْنُ الخَطَابِ ﷺ فَقَالَ: اذْهَبْ فَائْتِني بهذين، فَجِئْتُهُ بِهِمَا، فقَالَ: مِنْ أَيْنَ أَنْتُمَا ؟ فقَالا: مِنْ أَهْلِ الطائِفِ، فَقَالَ: لَوْ كُنْتُمَا مِنْ أَهْلِ الْبَلَدِ، لأَوْجَعْتُكُمَا، تَرْفَعَانِ أَصْوَاتكُمَا فِي مَسْجِدِ رَسُولِ اللهِ ﷺ .

1702: Ashabdan es-Saib ibni Yezid (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün mescidde bulunuyordum. Derken bir adam bana bir çakıl taşı attı. Baktım Ömer ibni'l-Hattab (Allah Ondan razı olsun). Yanına varınca bana, "Git şu iki kişiyi bana getir" dedi. Gidip adamları getirdim. Onlara "Nerelisiniz?" diye sordu. "Taifliyiz" dediler. Bunun üzerine, "Eğer siz Medineli olsaydınız her ikinizi de incitecek, canınızı acıtacaktım. Çünkü ikiniz de mescidde sesinizi yükselterek konuşuyorsunuz. Mescid adabına yabancı olduğunuz için sizi şimdilik mazur gördüm" buyurdu. (Buhari, Salat, 83)

BÖLÜM: 311

KÖTÜ KOKULARLA MESCİDE GELME YASAĞI

١٧٠٣- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنهُمَا، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: مَنْ أَكَلَ مِنْ هذِهِ الشَّجَرَةِ - يَعْنِي الثُّومَ - فَلا يَقْرَبَنَّ مَسجِدَنَا.

1703: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) sarımsağı kastederek, "Her kim şu bitkiden çiğ olarak yemişse, mescidimize yaklaşmasın." (Buhari, Ezan, 160; Müslim, Mesacid, 68)

١٧٠٤- وَعَنْ أَنسٍ ﷺ قَالَ: قَالَ النَّبيُّ ﷺ : مَنْ أَكَلَ مِنْ هذِهِ الشَّجَرَةِ، فَلا يَقْرَبنَا، وَلايُصَلِّيَنَ مَعَنَا.

1704: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Kim şu sarımsak bitkisinden yemişse mescidlerimize yaklaşmasın. Namaz kılanları rahatsız etmemeleri için bizimle birlikte namaz kılmasın.” (Buhari, Ezan, 160; Müslim, Mesacid, 70)

١٧٠٥- وعن جابرٍ ﷺ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : مَنْ أَكَلَ ثُوماً أَوْ بَصَلاً، فَلْيَعْتَزِلْنَا، أَوْ فَلْيَعْتَزِلْ مَسْجِدَنَا.

وفي روايةٍ لمُسْلِم: مَنْ أَكَلَ الْبَصَلَ، وَالثُّومَ، وَالْكُرَّاثَ، فَلا يَقْرَبَنَّ مَسْجِدَنَا، فَإِنَّ المَلائِكَةَ تَتَأَذَى مِمَّا يَتَأَذَّى مِنْهُ بَنُو آدَمَ.

1705: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Soğan ve sarımsak yemiş olan kimse bizden ve mescidimizden ayrılsın, uzak dursun, halkı rahatsız etmeyip evinde namaz kılsın.” (Buhari, Ezan, 160; Müslim, Mesacid, 72)

Müslim'in bir başka rivayetinde: “Kim sarımsak, soğan ve pırasa yemişse mescidimize yaklaşmasın, çünkü insanoğlunun rahatsız olduğu şeylerden melekler de rahatsız olur.” buyurdular. (Müslim, Mesacid, 74)

١٧٠٦- وَعَنْ عُمَرَ بْنِ الخَطَّابِ ﷺ : أَنَّهُ خَطَبَ يَوْمَ الجُمُعَةِ فَقَالَ فِي خُطْبَتِهِ: ثُمَّ إنَكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ تَأْكُلُونَ شَجَرَتَيْنِ مَا أُرَاهُمَا إلاَّ خَبِيثَتَيْنِ: الْبَصَلَ، وَالثُّومَ. لَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ الله ﷺ إذا وَجَدَ رِيحَهُمَا مِنَ الرَّجُلِ فِي المَسْجِدِ أَمَرَ بِهِ، فَأُخْرِجَ إلى الْبَقِيعِ، فَمَنْ أَكَلَهُمَا، فَلْيُمِتْهُمَا طَبْخاً.

1706: Ömer ibni'l-Hattab (Allah Ondan razı olsun) bir Cuma günü verdiği hutbesinde şöyle demiştir:

“Ey insanlar siz kokusu hoş olmadığını bildiğim soğan ve sarımsak yiyorsunuz. Gerçekten ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i mescidde bir kimsede bunların kokusunu duyduğunuz zaman emredip o kişiyi Baki’ kabristanına kadar uzaklaştırdığını gördüm. Bu sebeple kim bunları yiyecekse pişirerek kokusunu gidersin.” (Müslim, Mesacid, 78)

BÖLÜM: 312

HUTBE ESNASINDA DİZLERİ DİKİP OTURMANIN MEKRUH OLUŞU

١٧٠٧- عَنْ مُعَاذِ بْنِ أنسٍ الجُهَنِي، ﷺ : أَنَّ النَّبِيَّ، ﷺ ، نَهَى عَنِ الحِبْوَةِ يَوْمَ الجُمُعَةِ وَالإمَامُ يَخْطُبُ .

1707: Muaz ibni Enes el-Cühenî (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Cuma günü imam hutbe okurken dizleri dikip oturmayı yasaklamıştır. (Ebu Davud, Salat, 228)

BÖLÜM: 313

KURBAN KESMEK İSTEYENİN ZİLHİCCE'NİN İLK ON GÜNÜ GİRDİĞİNDE HACILARA BENZEMEK İÇİN KENDİ SAÇ VE TIRNAĞINI KESMEMESİ GEREKLİLİĞİ

١٧٠٨- عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسولُ الله، ﷺ : مَنْ كَانَ لَهُ ذِبْحٌ يَذْبَحُهُ، فَإِذا أَهَلَّ هِلالُ ذِي الحِجَّة، فَلا يَأْخُذَنَ مِنْ شَعْرِهِ وَلا مِن أَظْفَارِهِ شَيْئاً حَتَّى يُضَحِّيَ .

1708: Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Kim kurban kesecekse Zilhicce ayının girmesinden kurbanını kesinceye kadar saçından ve tırnağından hiçbir şeyi kesmesin." (Müslim, Edahi, 42)

BÖLÜM: 314

ÜZERİNE YEMİN EDİLMESİ YASAK OLAN ŞEYLERDEN PEYGAMBER, KABE, MELEKLER, GÖKYÜZÜ, GEÇMİŞ ATALAR, HAYAT, RUH, BAŞKAN, BAŞKANIN HAYATI, BAŞKANIN NİMETİ BİR KİMSENİN TÜRBESİ VE EMANETE YEMİN ETMENİN YASAK OLUŞU

١٧٠٩- عَنِ ابْنِ عُمَرَ، رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ، عَنِ النَّبِيِّ، ﷺ ، قَالَ: إنَّ الله تَعَالى يَنْهَاكُمْ أَنْ تَحْلِفُوا بآبائِكُمْ، فَمَنْ كَانَ حَالِفاً، فَلْيَحْلِفْ بِاللهِ، أَوْ لِيَصْمُتْ.

وفي روايةٍ في الصّحِيحِ: فَمنْ كانَ حَالِفاً فَلا يَحْلِفْ إلاّ باللهِ أوْ لِيَسْكُتْ.

1709: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Şüphesiz ki Allah Teala sizin atalarınız adı ile yemin etmenizi yasakladı. Yemin etmek isteyen kimse Allah adına yemin etsin veya Allah'tan başkası adına yemin etmekten sakınarak sussun." (Buhari, Eyman, 4; Müslim, Eyman, 3)

Müslim'in değişik bir rivayeti şöyledir: "Kim yemin edecekse Allah'ın adıyla yemin etsin veya yemin etmeyip sussun." (Müslim, Eyman, 3)

١٧١٠- وَعَنْ عَبْدِ الرَّحْمنِ بنِ سَمُرَةَ، ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا تَحْلِفُوا بِالطَّوَاغِي، وَلا بِآبَائِكُمْ .

1710: Abdurrahman ibni Semure (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Putlar ve babalarınız, atalarınız adına yemin etmeyiniz." (Müslim, Eyman, 6)

١٧١١- وَعَنْ بُرَيْدَةَ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: مَنْ حَلَفَ بِالأَمانَةِ، فَلَيْسَ مِنَّا

1711: Büreyde (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Emanete yemin eden kimse bizden değildir." (Ebu Davud, Eyman, 6)

١٧١٢- وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : مَنْ حَلَفَ، فَقَالَ: إنِّي بَرِيءٌ مِنَ الإِسْلاَمِ، فَإِنْ كَانَ كَاذِباً، فَهُوَ كَمَا قَالَ، وَإِنْ كَانَ صَادِقاً، فَلَنْ يَرْجِعَ إلى الإِسْلاَمِ سَالِماً .

1712: Yine Büreyde (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ben İslamdan uzağım diye yemin eden kimse eğer bu sözünde yalancı ise söylediği gibidir(yalancıdır). Eğer sözünde doğru ise o kişi müslümanlığından birşey kaybetmeden tekrar İslama dönemez." (Ebu Davud, Eyman, 9)

١٧١٣- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ، أَنَّهُ سَمِعَ رَجُلاً يَقُولُ: لاَ وَالْكَعْبَةِ، قَالَ ابْنُ عُمَرَ: لاَ تَحْلِفْ بِغَيْرِ الله، فَإنِّي سَمِعْتُ رَسُولُ الله، ﷺ يَقُولُ: مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ الله، فَقَدْ كَفَرَ أَوْ أَشْرَكَ .

1713: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan bildirildiğine göre bir gün Ka'be hakkı için diye yemin eden bir adam işitmişti. Bunun üzerine o adama şöyle dedi: "Allah'tan başkası adına yemin etme, çünkü ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim: "Allah'tan başkası adına yemin eden kimse küfre veya şirke düşmüş olur." (Tirmizi, Nüzur, 8)

BÖLÜM: 315

BİLEREK YALAN YERE YEMİNİN BÜYÜK GÜNAH OLUŞU

١٧١٤- عَنِ ابْنِ مَسْعُودِ ﷺ ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: مَنْ حَلَفَ عَلَى مَالِ امرِئٍ مُسْلِمٍ بِغَيْرِ حَقِّهِ، لَقِيَ الله وَهُوَ عَلَيْهِ غَضْبَانُ قَالَ: ثُمَّ قَرَأَ عَلَيْنَا رَسُولُ الله ﷺ مِصْدَاقَهُ مِنْ كِتَابِ الله عَزَّ وَجَلَّ: ﴿إنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ الله وأَيْمَانِهِمْ ثَمَناً قَلِيلا ﴾إلى آخِرِ الآيَةِ.

1714: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Her kim bir müslümanın

malını haksız yere elinden almak için yalan yere yemin ederse Allah'ın gazabına uğrar.” İbni Mes’ud der ki:

Sonra Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Allah'ın kitabından bu hadisi tasdik eden şu ayeti okudu:

“Doğrusu Allah’a karşı verdikleri sözü ve yeminleri az bir menfaat karşılığında değiştirenler var ya; işte onlar öteki dünyanın nimetlerinden faydalanamayacaklardır. Allah kıyamet günü onlarla ne konuşacak ne de yüzlerine bakacak ve onları günahlarından arındırmayacaktır. Onlar için acıklı bir azap vardır.” (3 Al-i İmran, 77) (Buhari, Eyman, 11; Müslim, İman, 220)

١٧١٥- وَعَنْ أبي أُمَامَةَ إيَاسِ بْنِ ثَعْلَبَةَ الحارِثِيِّ ﵁ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: مَنِ اقْتَطَعَ حَقَّ امرِئٍ مُسْلِمٍ بِيَمِينِهِ، فَقَدْ أَوْجَبَ الله لَهُ النَّارَ، وَحَرَّمَ عَلَيْهِ الجَنَّةَ. فقَالَ لَهُ رَجُلٌ: وإنْ كَانَ شَيئاً يَسِيراً يَا رَسُولَ الله ؟ قَالَ: وَإنْ كَانَ قَضِيباً مِنْ أَرَاكٍ .

1715: Ebu Umame İyas ibni Sa'lebe el-Hârisi (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“ Bir kimse yalan yere yemin ederek bir müslümanın hakkını gasbedip helal sayarsa Allah o kimseye cehennemi vacip, cenneti de haram kılar.” Bunun üzerine ashaptan biri: “Ya Rasulallah, eğer o hak değersiz bir şey ise yine de böyle midir?” diye sorunca, Peygamberimiz: “Misvak ağacından bir dal parçası olsa bile böyledir.” buyurdular. (Müslim, İman, 218)

١٧١٦- وَعَنْ عَبْدِ الله بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ رَضِىَ اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: الْكَبَائِرُ: الإشْرَاكُ بِاللهِ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ، وَقَتْلُ النَّفْسِ، وَالْيَمِينُ الْغَمُوسُ .

وفي رِوايَةٍ: أَنَّ أَعْرَابِيًّا جَاءَ إلى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ: يَا رَسُولَ الله مَا الْكَبَائِرُ؟ قَالَ: الإشْرَاكُ بِاللهِ قالَ: ثُمَّ مَاذَا ؟ قَالَ: الْيَمِينُ الْغَمُوسُ قُلْتُ: وَمَا الْيَمِينُ الْغَمُوسُ ؟ قَالَ: الَّذِي يَقْتَطِعُ مَالَ امرئٍ مُسْلِمٍ يَعْنِي بِيَمِينٍ هُوَ فِيها كَاذِبٌ.

1716: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular: “Büyük günahlar şunlardır: Allah'a ortak koşmak, ana-babaya itaatsizlik etmek, haksız yere bir kimseyi öldürmek ve yalan yere yemin etmek.” (Buhari, Eyman, 15)

Buhari'nin diğer bir rivayeti şöyledir: Bir bedevi Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek, “Büyük günahlar nelerdir?” diye sordu. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) de, “Allah'a şirk koşmaktır” buyurdu. “Sonra hangisidir?” deyince, “Yemini Ğemus” buyurdu. Hadisin ravisi Abdullah ibni Amr der ki: “Ben yemini ğemus nedir?” diye sordum. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), “Bir müslümanın malından bir parça alabilmek için yalan yere yapılan yemindir.” buyurdular. (Buhari, Eyman, 16)

BÖLÜM: 316

YEMİNİ BOZAN KİMSENİN KEFFARETİNİ VERMESİ GEREKTİĞİ

١٧١٧- عَنْ عَبْدِ الرَّحْمن بْنِ سَمُرَةَ ﵁ قَالَ: قَالَ لي رَسُولُ الله ﷺ : وَإِذَا حَلَفْتَ عَلَى يَمِينٍ، فَرَأَيْتَ غَيْرَهَا خَيْراً مِنْهَا، فَائْتِ الَّذِي هُوَ خَيْرٌ، وَكَفِّرْ عَنْ يَمِينِكَ .

1717: Abdurrahman ibni Semûre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona şöyle buyurdu:

“Herhangi bir konuda yemin ettiğinde ondan başkasını daha hayırlı görürsen, hayırlı olanı yap ve yeminine keffaret öde.” (Buhari, Ahkam, 5; Müslim, Eyman, 19)

١٧١٨- وَعَنْ أَبي هُرَيْرَةَ ﵁ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ، فَرَأَى غَيْرَهَا خَيْراً مِنْهَا، فَلْيُكَفِّرْ عَنْ يَمِينِهِ، وَلْيَفْعَلِ الَّذِي هُوَ خَيْرٌ.

1718: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Her kim bir hususta yemin edip te ondan başkasını daha hayırlı görürse yemininden dolayı keffaret ödesin ve hayırlı olanı yapsın.” (Müslim, Eyman, 11)

١٧١٩- وَعَنْ أَبي مُوسَى ﵁ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: إنِّي - والله، إنْ شَاءَ الله - لاَ أَحْلِفُ عَلَى يَمِينٍ، ثُمَّ أَرَى خَيْراً مِنهَا إلاَّ كَفَّرْتُ عَنْ يَمِيني، وَأَتَيْتُ الَّذِي هُوَ خَيْرٌ

1719: Ebu Musa (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Ben vallahi inşallah diye birşeye yemin eder de sonra ondan daha hayırlısını görünce yeminimin üzerinde bağlı kalmam. Yeminimin keffaretini verip ve ondan daha hayırlı olanı yaparım.” (Buhari, Eyman, 1; Müslim, Eyman, 7)

١٧٢٠- وَعَنْ أَبي هُرَيْرَةَ ﵁ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : لأَنْ يَلِجَّ أَحَدُكُمْ فِي يَمِينِهِ فِي أَهْلِهِ آثمُ لَهُ عِنْدَ الله تَعَالَى مِنْ أَنْ يُعْطِيَ كَفَّارَتَهُ الَّتي فَرَضَ الله عَلَيْهِ .

1720: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Sizden birinizin ailesi veya akrabası aleyhinde yemin edip bu yemininde ısrar ve inad etmesi Allah katında; yeminini bozup da Allah'ın farz ve takdir buyurduğu keffareti vermesinden daha günahtır.” (Buhari, Eyman, 1; Müslim, Eyman, 26)

BÖLÜM: 317

SÖZ ARASINDA YEMİN MAKSADI OLMAKSIZIN SÖYLENEN SÖZLERİN YEMİN SAYILMAYACAĞI

قَـال الله تعـالى : ﴿ لا يؤاخِـذُكُمُ الله بِـاللَّغْوِ فِي أيْمَـانِكُمْ وَلكِـنْ يُؤَاخِـذُكُمْ بِمَـا عَقَّدْتُمُ الأَيْمَانَ ﴾

"Allah düşünmeden ağzınızdan kaçırıverdiğiniz yeminlerden dolayı sizi sorumlu tutmaz, ama bilerek ve isteyerek yaptığınız yeminlerden sorumlu tutacaktır." (5 Maide, 89)

١٧٢١- وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عنهَا قَالَتْ: أُنْزِلَتْ هذِهِ الآيَةُ: ﴿لا يُؤَاخِذُكُمُ الله بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ﴾ فِي قَوْلِ الرَّجُلِ: لا وَاللهِ، وَبَلى واللهِ.

1721: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Allah sizi kasıtsız olarak ağzınızdan çıkıveren yeminlerinizden dolayı hesaba çekmez." (5 Maide, 89) ayeti insanın doğru zannederek veya bir niyeti olmaksızın "Hayır, vallahi, evet vallahi" gibi sözler söylemesi hakkında nazil olmuştur. (Buhari, Eyman, 1)

BÖLÜM: 318

DOĞRU BİLE OLSA ALIŞVERİŞTE YEMİN ETMENİN MEKRUH OLDUĞU

١٧٢٢- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: الحَلِفُ مَنْفَقَةٌ لِلسِّلْعَةِ، مَمْحَقَةٌ لِلْكَسْبِ.

1722: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim dedi: "Alışverişte yemin malın sürümünü artırır fakat kazancın bereketini giderir." (Buhari, Büyu, 26; Müslim, Musakat, 131)

١٧٢٣- عَنْ أَبي قَتَادَةَ ﷺ ، أَنَّهُ سمعَ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: إِيَّاكُمْ وَكَثْرَةَ الحَلِفِ فِي الْبَيْعِ، فَإِنَّهُ يُنَفِّقُ ثُمَّ يَمْحَقُ .

1723: Ebu Katade (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Alışverişte çok yemin etmekten sakınınız. Çünkü o önce mala sürüm kazandırır fakat sonra hepsini mahveder, tüm kazancı siler süpürür." (Müslim, Musakat, 132)

BÖLÜM: 319

ALLAH RIZASI İÇİN CENNETTEN BAŞKA BİR ŞEY İSTEMEMEK

ALLAH İÇİN BİRŞEY İSTEYENİN GERİ ÇEVRİLMEYECEĞİ

١٧٢٤- عَنْ جَابِرٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا يُسْأَلُ بِوَجْهِ الله إلاَّ الجَنَّةُ .

1724: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Allah'ın rızası için sadece cennet istenebilir.” (Ebu Davud, Zekat, 37)

١٧٢٥- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِىَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : مَنِ اسْتَعَاذَ بِاللهِ، فَأَعِيذُوهُ، وَمَنْ سَأَلَ بِاللهِ، فَأَعْطُوهُ، وَمَنْ دَعَاكُمْ، فَأَجِيبُوهُ، وَمَنْ صَنَعَ إِلَيْكُمْ مَعْرُوفاً فَكَافِئُوهُ، فإِنْ لَمْ تَجِدُوا مَا تكَافِئُونَهُ، فَادْعُوا لَهُ حَتَى تَرَوْا أنكُمْ قَدْ كَافَأْتُمُوهُ .

1725: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Her kim Allah için size sığınırsa onu himaye edip koruyunuz. Allah için isteyene veriniz. Sizi davet edenin davetine icabet ediniz. Size iyilik yapana siz de iyilik yapınız. Şayet iyilikle karşılık vermeye gücünüz yetmezse ona karşılık verdiğinize kanaat getirinceye kadar ona dua ediniz.” (Ebu Davud, Zekat, 38; Nesei, Zekat, 72)

BÖLÜM: 320

DEVLET BAŞKANI VEYA İŞBAŞINDAKİLERE PADİŞAHLARIN PADİŞAHI DEMENİN HARAM OLUŞU

١٧٢٦- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَبِيِّ ﷺ قَالَ: إنَّ أَخْنَعَ اسْمٍ عِنْدَ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ رَجُلٌ تَسمَّى مَلِكَ الأَمْلاكِ. قال سُفْيَانُ بن عُيَيْنَةَ: (مَلِكُ الأَمْلاكِ) مِثْلُ شَاهِنشَاهِ.

1726: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Aziz ve Celil olan Allah katında en kötü ve nefret edilen isim Meliku'l-emlak = Padişahların padişahı diye isimlendirilen kimsenin adıdır.” (Buhari, Edeb, 114; Müslim, Adab, 20)

Sufyan ibni Uyeyne; Meliku'l-emlâk cümlesini “padişahların padişahı” diye anlamlandırmıştır.

BÖLÜM: 321

GÜNAHKAR, BİD'ATÇI VE ZALİM KİMSELERE EFENDİ VE BEY İFADELERİYLE HİTAP ETMENİN YASAK OLUŞU

١٧٢٧- عن بُرَيْدَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : لا تَقُولُوا لِلْمُنَافِقِ سَيِّدٌ، فَإِنَّهُ إنْ يَكُ سَيِّداً، فقَدْ أَسْخَطْتُمْ رَبَّكُمْ عَزَّ وَجَلَّ .

1727: Büreyde (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Münafık'a efendi demeyiniz. Eğer onu

efendi sayacak olursanız Aziz ve Celil olan Rabbinizin gazabını çekmiş olursunuz.” (Ebu Davud, Edeb, 83)

BÖLÜM: 322

HASTALIKLARA SÖVMENİN MEKRUH OLUŞU

١٧٢٨- عَنْ جَابِرٍ ﵁ : أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ دَخَلَ عَلَى أُمِّ السَّائِبِ، أَوْ أُمِّ الْمُسَيِّبِ فَقَالَ: مَا لَكِ يَا أُمَّ السَّائِبِ - أَوْ يَا أُمَّ الْمُسَيَّبِ - تُزَفْزِفِينَ ؟ قَالَتِ: الحُمَّى، لا بَارَكَ اللهُ فِيهَا، فَقَالَ: لا تَسُبِّي الحُمَّى، فَإِنَّهَا تُذْهِبُ خَطَايَا بَنِي آدَمَ، كَمَا يُذْهِبُ الْكِيرُ خَبَثَ الحَدِيدِ.

1728: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ümmü Saib veya Ümmü Müseyyeb'in yanına geldi ve, “Ey Ümmü Saib veya Ümmü Müseyyeb sana ne oldu da titriyorsun” diye sordu. Ümmü Saib, “Sıtmaya yakalandım, Allah belasını versin” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), “Sıtmaya sövme. Çünkü hastalıklar körüğün yaktığı ateşin, demirin kir ve pasını giderdiği gibi insanoğlunun hata ve günahlarını giderir” buyurdu. (Müslim, Birr, 53)

BÖLÜM: 323

RÜZGARA SÖVMENİN YASAK OLUŞU VE RÜZGAR ESERKEN NE SÖYLENECEĞİ

١٧٢٩- عَنْ أبي الْمُنْذِرِ أُبَيِّ بْنِ كَعْب ﵁ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : لاَ تَسبُوا الرِّيحَ، فَإذَا رَأَيْتُمْ مَا تكْرَهُونَ، فَقُولُوا: اللَهمَّ إنَّا نَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ هذِهِ الرِّيحِ وَخَيْرِ مَا فِيهَا، وَخَيْرِ مَا أُمِرَتْ بِهِ، وَنَعُوذُ بِكَ مِن شَرِّ هذِهِ الرِّيحِ وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا أُمِرَتْ بِهِ.

1729: Ebu Münzir Übey ibni Ka'b (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Rüzgara sövmeyiniz. Çünkü o Allah'ın emriyle eser. Hoşunuza gitmeyen bir çeşidini gördüğünüzde “Allahümme inna nes'eluke min hayri hazihi-r Rîhi ve hayri ma fiha ve hayri ma umiret bihi. Ve neuzu bike min şerri hazihi-r Rîh ve şerri ma umiret bihi = Allahım! Senden bu rüzgarın hayrını, taşıdığı ve getirdiği şeylerin hayrını, bu rüzgarın şerrinden ve yapacağı zararlardan da sana sığınırız” deyiniz. (Tirmizi, Fiten, 65)

١٧٣٠- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: الرِّيحُ مِنْ رَوْحِ الله، تَأْتِي بِالرَّحْمَةِ، وَتَأْتِي بِالْعَذَابِ، فَإِذَا رَأَيْتُمُوهَا فَلا تَسُبُّوهَا، وَسَلُوا الله خَيْرَهَا، وَاسْتَعِيذُوا بِاللهِ مِنْ شَرِّهَا .

1730: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Rüzgar Allah'ın kullarına bir nimetidir. Bazen rahmet, bazen de azap getirir. Rüzgarı gördüğünüzde ona sövmeyiniz. Onun hayrını isteyiniz, şerrinden de Allah'a sığınınız." (Ebu Davud, Edep, 104)

١٧٣١- وَعَنْ عَائِشَةَ، رَضِيَ الله عَنْهَا، قَالَتْ: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إذا عَصَفَتِ الرِّيحُ قَالَ: اللَهُمَّ إنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَخَيْرَ مَا فِيهَا، وَخَيْرَ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا، وَشَرِّ مَا فِيهَا، وَشَرِّ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ .

1731: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Rüzgar şiddetlendiği zaman Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle dua ederdi: "Allahumme inni es'eluke hayraha, ve hayra ma fiha ve hayra ma ursilet bihi, ve euzu bike min şerriha ve şerri ma fiha, ve şerri ma ursilet bihi = Allahım! Senden bu rüzgarın hayrını onun içinde bulunanın ve onunla gönderilenlerin hayrını isterim. Bu rüzgarın şerrinden, içinde bulunanın ve kendisiyle gönderilenlerin şerrinden de sana sığınırım." (Müslim, İstiska, 15)

BÖLÜM: 324

HOROZA SÖVMENİN MEKRUH OLUŞU

١٧٣٢- عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ الجُهَنِيِّ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا تَسُبُّوا الدِّيكَ، فَإِنَّهُ يُوقِظُ للصَّلاةِ.

1732: Zeyd ibni Halid el-Cüheni (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Horoza sövmeyiniz çünkü o namaz için uyandırır." (Ebu Davud,Edep, 115)

BÖLÜM: 325

BİR KİMSENİN ŞU YILDIZ SAYESİNDE YAĞMURA KAVUŞTUK DEMESİNİN YASAK OLDUĞU

١٧٣٣- عَن زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ الجُهَنِي ﷺ قَالَ: صَلَّى بِنَا رَسُولُ الله ﷺ صَلاةَ الصُّبْحِ بِالحُدَيْبِيَةِ فِي إِثْرِ سَمَاءٍ كَانَتْ مِنَ اللَّيْلِ، فَلَمَّا انْصَرَفَ أَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ، فَقَالَ: هَلْ تَدْرُونَ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ؟ قَالُوا: الله وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قَالَ: قَالَ: أَصْبَحَ مِنْ عِبَادِي مُؤْمِنٌ بِي، وَكَافِرُ، فَأَمَّا مَنْ قَالَ: مُطِرْنَا بِفَضلِ الله وَرَحْمَتِهِ، فَذلِكَ مُؤمِنٌ بِي كَافِرٌ بِالْكَوْكَبِ، وَأَمَّا مَنْ قَالَ: مُطِرْنا بِنَوْءِ كَذَا وَكذا، فَذلكَ كَافِرٌ بِي مُؤمِنٌ بالْكَوْكَبِ.

1733: Zeyd ibni Halid el-Cüheni (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir:

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Hudeybiye'de geceleyin yağan yağmurdan sonra bize sabah namazını kıldırdı. Namazı bitirince yüzünü cemaate döndü ve: "Rabbınız ne buyurdu biliyor musunuz?" diye sordu. Sahabiler, "Allah ve Rasulü daha iyi bilir" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah-u Teala buyurdu ki: Kullarımdan bir kısmı bana iman ederek, bir kısmı da kafir olarak sabahladı. Allah'ın lütfu ve rahmeti sayesinde yağmura kavuştuk diyenler bana iman etmiş, yıldızlara tapmamış ve onlardan bir şey beklememiş oldular. Falan veya filan yıldızın batıp doğması sayesinde bize yağmur yağdı diyenler ise beni inkar etmiş, yıldızların yağmur yağdırdığına ve bu tür hadiselere karıştıklarına inanmışlardır" buyurdu. (Buhari, Ezan, 156; Müslim, İman, 125)

BÖLÜM: 326

MÜSLÜMANA KAFİR DEMENİN HARAM OLUŞU

١٧٣٤- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : إذا قَالَ الرَّجُلُ لأَخِيهِ: يَا كَافِرُ، فَقَدْ بَاءَ بِهَا أَحَدُهُمَا، فَإِنْ كَانَ كَمَا قَالَ وَإلاَّ رَجَعَتْ عَلَيْهِ.

1734: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir adam Müslüman kardeşine "Ey Kafir" derse bu söz ikisinden birine döner. Eğer böyle denilen kişi söylendiği gibi ise bu söz yerini bulmuş olur. Aksi takdirde bu söz söyleyene geri döner." (Buhari, Edep, 73; Müslim, İman, 111)

١٧٣٥- وَعَنْ أَبي ذَرٍّ ﷺ ، أَنَّهُ سمعَ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: مَنْ دَعَا رَجُلاً بِالْكُفْرِ، أَوْ قَالَ: عَدُوَّ الله، وَلَيْسَ كَذلِكَ إلاَّ حَارَ عَلَيْهِ.

1735: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kim bir adamı "Ey Kafir" veya "Ey Allah'ın düşmanı" diye çağırırsa ve o kimsede denildiği gibi değilse bu söz söyleyenin kendisine döner. (Buhari, Edep, 44; Müslim, İman, 112)

BÖLÜM: 327

KÖTÜ SÖZ VE FENA LAKIRDININ YASAK OLUŞU

١٧٣٦- عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : لَيْسَ الْمُؤْمِنُ بِالطَّعَّانِ، وَلا اللَّعَّانِ، وَلا الْفَاحِشِ، وَلا الْبَذِيِّ .

1736: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir mü'min bir mü'min kimseyi kötülemez, lanetlemez, kötü söz söyleyip çirkin davranışlar ortaya koymaz." (Tirmizi, Birr, 48)

١٧٣٧- وَعَنْ أَنسٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ، ﷺ : مَا كَانَ الْفُحْشُ فِي شَيْءٍ إلاَّ شانَهُ، وَمَا كَانَ الحَيَاءُ فِي شَيْءٍ إلاَّ زَانَهُ .

1737: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Bir işte aşırılık ve çirkinlik bulunması onu lekeler. Haya ve utanma da nerede bulunursa o işi zarif gösterir ve süsler." (Tirmizi, Birr, 47)

BÖLÜM: 328

KONUŞMADA EDEBİYAT YAPMANIN MEKRUH OLUŞU

١٧٣٨- عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ، ﷺ ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: هَلَكَ الْمُتَنَطِّعُونَ قَالَهَا ثَلاثاً.

1738: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Sözde ve işte ince eleyip sık dokuyan kimseler helak oldular" buyurdu ve bu sözü üç defa tekrarladı. (Müslim, İlim, 7)

١٧٣٩- وَعَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ العَاصِ رَضِيَ اللهُ عَنْهمَا، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: إنَّ اللهَ يُبْغِضُ الْبَلِيغَ مِنَ الرِّجَالِ الَّذِي يَتَخَلَّلُ بِلِسَانِهِ كمَا تتخَلَّلُ الْبَقَرَةُ .

1739: Abdullah ibni Amr ibni-l 'As (Allah Onlardan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Muhakkak ki Allah sığır cinsinin otu yerken ağzında evirip çevirdiği gibi sözü ağzında evirip, çevirerek lugat parçalayan kimselere buğzeder." (Ebu Davud, Edep, 94; Tirmizi, Edep, 72)

١٧٤٠- وَعَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ الله رَضِيَ الله عَنْهمَا، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: إنَ مِنْ أَحَبِكُم إلَيَّ، وَأَقْرَبِكُمْ مِنِّي مَجْلِساً يَوْمَ الْقِيَامَةِ، أَحَاسِنكُمْ أَخْلاقاً، وإنَّ أَبْغَضَكُمْ إلَيَّ، وَأَبْعَدَكُمْ مِنِّي يَوْمَ الْقِيَامَةِ، الثَّرْثَارُونَ، وَالمُتَشَدِقُونَ، وَالمُتَفَيْهِقُونَ.

1740: Cabir ibni Abdullah (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İçinizden en çok sevdiklerim ve kıyamet gününde bana en yakın olacak olanlar güzel ahlak sahibi olanlarınızdır. Güzel konuşuyor dedirtmek için uzun uzun ve edebiyat yaparak konuşanlar sözünü beğendirmek için avurdunu şişire şişire laf edenler, bilgiçlik taslayarak lügat parçalayanlar ise hiç sevmediğim ve kıyamet günü bana en uzak olan kimselerdir." (Tirmizi, Birr 71)

BÖLÜM: 329

NEFSİM MURDAR OLDU DEMENİN MEKRUH OLUŞU

١٧٤١- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لاَ يَقُولَنَّ أَحَدُكُمْ خَبُثَتْ نَفْسِي، وَلكِن لِيَقُلْ: لَقِسَتْ نَفْسِي .

1741: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet olunduğuna göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz nefsim murdar ve pis oldu demesin, fakat nefsim yaramazlaştı, fenalaştı desin." (Buhari, Edeb, 100; Müslim, Elfaz, 17)

BÖLÜM: 330

ÜZÜME KERM DEMENİN MEKRUH OLUŞU

١٧٤٢- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : لا تُسَمُّوا الْعِنَبَ الْكَرْمَ، فَإِنَّ الْكَرْمَ الْمُسْلِمُ. وَفِي رِوَايَةٍ: فَإِنَّمَا الْكَرْمُ قَلْبُ الْمُؤْمِنِ . وفي رواية للبخاري ومسلم يقُولُونَ: الْكَرْمُ، إنَّمَا الْكَرْمُ قَلْبُ الْمُؤْمِنِ .

1742: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Üzüm çubuğuna kerm diye isim vermeyiniz, çünkü kerm Müslüman demektir." (Buhari, Edeb, 101; Müslim, Elfaz, 6) Başka bir rivayette: " Şüphesiz ki kerm müminin kalbidir." Müslüm ve Buharinin başka bir rivayettinde : " Onlar kerm diyorlar, Şüphesiz ki kerm müminin kalbidir."

١٧٤٣- وَعَنْ وَائِلِ بْنِ حُجْرٍ ﷺ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لا تَقُولُوا: الْكَرْمُ، وَلكِن قُولُوا: الْعِنَبُ، وَالحَبَلَةُ.

1743: Vail ibni Hucr (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Yaş üzüme kerm adını vermeyiniz, üzüm çubuğu veya üzüm asması deyiniz." (Müslim, Elfaz, 12)

BÖLÜM: 331

EVLENME GİBİ ŞERİATA UYGUN BİR MAKSAD OLMADIKÇA BİR KADININ GÜZELLİĞİNİN BAŞKA BİR ERKEĞE ANLATILMASININ YASAK OLUŞU

١٧٤٤– عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ ﵁ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : لا تُبَاشِرِ المَرْأَةُ المَرأَةَ، فَتَصِفَهَا لِزَوْجِهَا كأَنَّهُ يَنْظُرُ إلَيْهَا .

1744: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kadın başka bir kadınla tek yorgan altında çıplak vücutları birbirine dokunacak şekilde yatmasın. Sonra o kadın temas ettiği diğer kadının güzelliğini çok güzel bir şekilde tarif ve tasvir eder de kocası sanki o kadını görüyormuş gibi, ona bakıyormuş gibi olur, böylece de kocası o kadının güzelliğine aldanıp ona gönül verir, kendi hanımına olan sevgisinin azalıp yok olmasına ve neticede aile huzursuzluğuna sebep olmuş olur." (Buhari, Nikah, 118)

BÖLÜM: 332

DUA EDERKEN KESİN İFADELER KULLANMAK GEREKTİĞİ, "DİLERSEN BENİ BAĞIŞLA" DİYEREK DUA ETMENİN MEKRUH OLDUĞU

١٧٤٥– عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﵁ ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: لا يقُولَنَّ أَحَدُكُمْ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي إنْ شِئْتَ، اللَّهُمَّ ارْحَمْني إنْ شِئْتَ، لِيَعْزِم المَسْأَلَةَ، فَإنَّهُ لا مُكْرِهَ لَهُ .

1745: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz dua ederken "Allahım istersen beni bağışla, bana merhamet et" demesin. Dileğini kesin bir ifade ile istesin, çünkü Allah'ı zorlayan hiçbir kuvvet yoktur." Başka bir rivayette

(Buhari, Deavat, 21; Müslim, Zikir, 9)

١٧٤٦– وَعَنْ أَنَسٍ ﵁ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : إذا دَعا أَحَدُكُمْ، فَلْيَعْزِمِ المَسْأَلَةَ، وَلا يَقُولَنَّ: اللَّهُمَّ إنْ شِئْتَ، فَأَعْطِني، فَإنَّهُ لاَ مُسْتكْرِهَ لَهُ.

1746: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz dua ettiğinde kesin bir ifadeyle dilekte bulunsun. Allah'ım dilersen bana ver demesin, çünkü Allah'ı zorlayan hiçbir kuvvet yoktur." (Buhari, Deavat, 21; Müslim, Zikir, 7)

BÖLÜM: 333

ALLAH VE FALANCA DİLERSE DEMENİN DE MEKRUH OLDUĞU

١٧٤٧- عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِ ﵁ ، عَنِ النَبِيِّ ﷺ قَالَ: لا تَقُولُوا: ما شَاءَ اللّٰه وشاءَ فُلانٌ، ولكِنْ قُولوا: مَا شَاءَ اللّٰه، ثُمَّ شَاءَ فُلانٌ.

1747: Huzeyfe ibni Yeman (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sakın Allah ve falanca dilerse demeyiniz. Fakat önce Allah dilerse sonra da filan kişi isterse deyiniz." (Ebu Davud, Edeb, 84)

BÖLÜM: 334

YATSIDAN SONRA ALLAH'IN RIZASI OLMAYAN KONUŞMALARIN MEKRUH OLDUĞU

١٧٤٨- عَنْ أبي بَرْزَةَ ﵁ : أَنَّ رَسُولَ اللّٰه ﷺ كانَ يَكْرَهُ النَّوْمَ قبْلَ العِشَاءِ وَالحَدِيثَ بَعْدَهَا.

1748: Ebu Berze (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem); "Yatsı namazından önce uyumayı ve yatsı namazından sonra da konuşmayı hoş karşılamazdı." (Buhari, Menakıb, 23; Müslim, Mücadele, 236)

١٧٤٩- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُمَا: أَنَّ رَسُولَ اللّٰه ﷺ صَلَّى العِشَاءَ فِي آخِرِ حَيَاتِهِ، فَلَمَّا سَلَّمَ، قَالَ: أَرَأَيْتكُمْ لَيْلَتكُمْ هذهِ؟ فَإِنَّ عَلى رَأْسِ مِائَةِ سَنَةٍ لا يَبْقَى مِمَّنْ هُوَ عَلى ظَهْرِ الأَرْضِ اليَومَ أَحَدٌ.

1749: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) hayatının sonlarına doğru cemaate yatsı namazını kıldırıp selam verdikten sonra şöyle buyurdu: "Bu geceyi görüyorsunuz ya, işte bu geceden itibaren yüz sene sonra bugün yeryüzünde olan ve yaşayan insanlardan hiç kimse hayatta kalmayacaktır." (Buhari, İlim, 41; Müslim, Fezailu's-Sahabe, 217)

١٧٥٠- وَعَنْ أَنسٍ ﷺ : أَنَّهم انْتَظَرُوا النَّبيَّ ﷺ ، فَجَاءهُمْ قَرِيباً مِنْ شَطْرِ اللَّيْلِ فَصلَّى بِهِم، يَعْنِي العِشَاءَ، قَالَ: ثُمَّ خَطَبَنَا فَقَالَ: أَلاَ إنَّ النَّاسَ قَدْ صَلُّوا، ثُمَّ رَقَدُوا، وَإنَكُمْ لَنْ تَزَالُوا في صَلاةٍ مَا انْتَظَرْتُمُ الصَّلاةَ.

1750: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre sahabiler Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'in yatsı namazını kıldırmak üzere mescide gelmesini beklediler. Neticede gece yarısına yakın bir anda gelerek yatsı namazını kıldırdı. Namazdan sonra bize bir konuşma yaparak şöyle buyurdu: "Dikkat edin, şu an herkes namazını kılıp uyumuştur. Sizler ise namazı beklediğiniz sürece namaz sevabı kazandınız." (Buhari, Mevakıt, 25)

BÖLÜM: 335

KADININ KOCASININ ÇAĞRISINA UYMA ZORUNLULUĞU

١٧٥١- عَنْ أَبي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : إذا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إلى فِرَاشِهِ فأَبَتْ، فَبَاتَ غَضْبَانَ عَلَيْهَا، لَعَنَتْهَا المَلائِكَةُ حَتَّى تُصْبِحَ. وفي روايةٍ: (حَتَى تَرْجعَ).

1751: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bize aktarıldığına göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir erkek karısını yatağına çağırır, o da gelmez ve kocası da kendisine kızgın bir vaziyette gecelerse melekler o kadına sabaha kadar lanet ederler." (Buhari, Bed'ül-Halk, 7; Müslim, Nikah, 122)

Buhari'nin diğer bir rivayetinde: "Kadın kocasının yatağına dönünceye kadar denilmiştir." (Buhari, Nikah, 85)

BÖLÜM: 336

KADININ KOCASININ İZNİ OLMAKSIZIN NAFİLE ORUÇ TUTMASININ HARAM OLUŞU

١٧٥٢- عَنْ أَبي هُرَيْرَةَ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: لا يَحِلُّ للمَرْأَةِ أَنْ تَصُومَ وَزَوْجُهَا شَاهِدٌ إلاَّ بإذْنِه، وَلا تَأْذَنَ في بَيْتِهِ إلاَّ بإذْنِه .

1752: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kocası yanında iken onun iznini almadan bir kadının nafile oruç tutması helal olmaz, yine bir kadın kocasının izni olmadıkça evine hiç kimsenin girmesine izin veremez." (Buhari, Nikah, 86; Müslim, Zekat, 84)

BÖLÜM: 337

İMAMA UYANIN İMAMDAN ÖNCE BAŞINI SECDE VE RÜKUDAN KALDIRMASININ HARAM OLUŞU

١٧٥٣- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: أَمَا يَخْشَى أَحَدُكُمْ إِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ قَبْلَ الإِمَامِ أَنْ يَجْعَلَ اللهُ رَأْسَهُ رَأْسَ حِمَارٍ أَوْ يَجْعَلَ اللهُ صُورَتَهُ صُورَةَ حِمَارٍ.

1753: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz imamdan önce başını secde ve rükudan kaldırdığında Allah-u Teala başını merkep başına veya şeklini merkep şekline çevirmesinden korkmaz mı?" (Buhari, Ezan, 53; Müslim, Salat, 114)

BÖLÜM: 338

NAMAZDA ELİ BÖĞÜRE KOYMANIN MEKRUH OLUŞU

١٧٥٤- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: نُهِيَ عَنِ الخَصْرِ فِي الصَّلاةِ.

1754: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) namazda elin böğüre konulmasını yasaklamıştır. (Buhari, Amel fi's-Salat, 17; Müslim, Mesacid, 46)

BÖLÜM: 339

NAMAZ KILMANIN MEKRUH OLDUĞU DURUMLAR

١٧٥٥- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: لا صَلاةَ بِحَضْرَةِ طَعَامٍ، وَلا هُوَ يُدَافِعُهُ الأَخْبَثَانِ.

1755: Aişe (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu işittim dedi: "Yemek hazır iken, veya büyük ve küçük abdest sıkıntısı varken huzurlu bir namaz kılınmaz." (Müslim, Mesacid, 67)

BÖLÜM: 340

NAMAZDA GÖZLERİ GÖĞE DİKMENİN YASAK OLUŞU

١٧٥٦- عَنْ أَنسِ بْنِ مَالِكٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رسُولُ الله ﷺ : مَا بَالُ أَقْوَامٍ يَرْفَعُونَ أَبْصَارَهُمْ إلى السَّمَاءِ فِي صَلاتِهِم! فَاشْتَدَّ قَوْلُهُ فِي ذلكَ حَتَّى قَالَ: لَيَنْتَهُنَّ عن ذلِكَ أَوْ لَتُخْطَفَنَّ أَبْصَارُهُمْ! .

1756: Enes ibni Malik (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bazı kimselere ne oluyor ki namaz kılarken gözlerini göğe dikiyorlar?" Bu konuda sözünü daha da şiddetlendirerek, "Ya bundan vazgeçerler ya da gözlerinin nuru alınır da kör olurlar!" buyurdu. (Buhari, Ezan, 92)

BÖLÜM: 341

NAMAZDA BAŞI SAĞA SOLA ÇEVİRMENİN MEKRUH OLUŞU

١٧٥٧- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: سَأَلْتُ رَسُولَ الله ﷺ عَنِ الالْتِفَاتِ فِي الصَّلاةِ فَقَالَ: هُوَ اخْتِلاسٌ يَخْتَلِسُهُ الشَّيْطَانُ مِنْ صَلاةِ الْعَبْدِ.

1757: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e namazda başı sağa sola çevirmenin durumunu sordum. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem), "Bu yapılan hareket kulun namazından bir kısmını, şeytanın kapıp aşırmasıdır" buyurdu. (Buhari, Ezan, 93)

١٧٥٨- وَعَنْ أَنسٍ ﷺ قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ الله ﷺ : إيّاكَ وَالالْتِفَاتَ فِي الصّلاةِ، فَإِنَّ الالْتِفَاتَ فِي الصّلاةِ هَلَكَةٌ، فَإِنْ كَانَ لا بُدَّ، فَفي التَّطَوّعِ لا فِي الْفَرِيضَةِ

1758: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Namazda sağa sola bakınmaktan sakının. Çünkü namazda sağa sola bakınmak helak olmaya sebeptir. Bu işin önüne geçilemiyorsa bari bu durum nafile namazlarda olsun, fakat farzda olmasın." (Tirmizi, Cuma, 59)

BÖLÜM: 342

KABİRLERE DOĞRU NAMAZ KILMANIN YASAK OLUŞU

١٧٥٩- عَنْ أَبي مَرْثَدٍ كَنَّازِ بْنِ الحُصَيْنِ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: لا تُصَلُّوا إلى القُبُورِ، وَلا تَجْلِسُوا عَلَيْهَا.

1759: Ebu Mersed Kennaz ibni Husayn (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kabirlere doğru namaz kılmayınız ve kabirler üzerine oturmayınız." (Müslim, Cenaiz, 97)

BÖLÜM: 343

NAMAZ KILAN KİMSENİN ÖNÜNDEN GEÇMENİN HARAM OLUŞU

١٧٦٠- عَنْ أَبي الجُهَيْم عَبْدِ اللهِ بْنِ الحَارِثِ بْنِ الصِّمَّةِ الأنصَارِيِّ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: لَوْ يَعْلَمُ المَارُّ بَيْنَ يَدَي المُصَلِّي مَاذا عَلَيْهِ، لَكَانَ أَنْ يَقِفَ أَرْبَعِينَ خَيْراً لَهُ مِنْ أَنْ يَمُرَّ بَيْنَ يَدَيْهِ. قَالَ الرَّاوِي: لا أَدْرِي قَالَ أَرْبَعِينَ يَوْماً، أَوْ أَرْبَعِينَ شَهْراً، أَوْ أَرْبَعِينَ سَنَةً.

1760: Ebu Cüheym Abdullah ibni Haris ibni Sımme el-Ensarî (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Namaz kılanın önünden geçen kimse ne kadar günah işlediğini bilmiş olsaydı, kırk şu kadar zaman yerinde durması hakkında daha hayırlı olurdu." Hadisi rivayet eden zat dedi ki: "Kırk gün mü? Kırk ay mı? Kırk yıl mı? Dedi bilemiyorum." (Buhari, Salat, 101; Müslim, Salat, 261)

BÖLÜM: 344

MÜEZZİN KAMETE BAŞLADIĞINDA NAFİLE KILMANIN MEKRUH OLUŞU

١٧٦١- عَنْ أَبي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إذا أُقِيمَتِ الصَّلاةُ، فَلا صَلاةَ إلاَّ المَكْتُوبَةَ.

1761: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Farz namaz için kamet getirilince farz namazdan başka bir namaz kılmak yoktur." (Müslim, Müsafirin, 63)

BÖLÜM: 345

SADECE CUMA GÜNÜNÜ ORUCA VE CUMA GECESİNİ NAMAZA AYIRMANIN MEKRUH OLUŞU

١٧٦٢- عَنْ أَبي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لا تَخُصُّوا لَيْلَةَ الجُمُعَةِ بِقِيَامٍ مِنْ بَيْنِ اللَّيَالي، ولا تَخُصُّوا يَوْمَ الجُمُعَةِ بِصِيَامٍ مِنْ بَيْنِ الأيام إلاَّ أَنْ يَكُونَ فِي صَوْمٍ يَصُومُهُ أَحَدُكُمْ.

1762: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Geceler içinde sadece Cuma gecesini namaz kılmaya ayırmayınız. Günler arasında da sadece Cuma gününü oruca tahsis etmeyiniz. Ancak birinizin devamlı tutmakta olduğu oruç cumaya rastlarsa bunda bir sakınca yoktur." (Müslim, Sıyam, 148)

١٧٦٣- وَعَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: لا يَصُومَنَّ أَحَدُكُمْ يَومَ الجُمُعَةِ إِلاَّ يَوْماً قَبْلَهُ أَوْبَعْدَهُ .

1763: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim demiştir: "Sizden biriniz Cumadan bir gün önce veya bir gün sonra da oruç tutmadıkça yalnız Cuma günü oruç tutmasın." (Buhari, Savm, 63; Müslim, Sıyam, 147)

١٧٦٤- وَعَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبَّادٍ قَالَ: سَأَلْتُ جَابِراً ﷺ : أَنْهَى النَّبِيُّ ﷺ عَنْ صَومِ يَوْمِ الجُمُعَةِ ؟ قَالَ: نَعَمْ.

1764: Muhammed ibni Abbâd şöyle demiştir: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'den Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Cuma günü oruç tutmayı yasakladı mı diye sordum. Cabir: "Evet, yasakladı" dedi. (Buhari, Savm, 63; Müslim, Sıyam, 146)

١٧٦٥- وَعَنْ أُمِّ المُؤْمِنِينَ جُوَيْرِيةَ بِنْتِ الحَارِثِ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ دَخَلَ عَلَيْهَا يَوْمَ الجُمُعَةِ وَهِيَ صَائِمَةٌ، فَقَالَ: أَصُمْتِ أَمْسِ ؟ قَالَتْ: لا، قَالَ: تُرِيدِينَ أَنْ تَصُومِي غَداً ؟ قَالَتْ: لا، قَالَ: فَأَفْطِرِي .

1765: Mü'minlerin anası Cüveyriye binti'l-Haris (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre kendisi oruçlu iken bir Cuma günü peygamberimiz onun yanına girmişti ve "Dün oruç tuttun mu?" diye sordu. Cüveyriye, "Hayır tutmadım" dedi. "Yarın oruç tutacak mısın?" diye sorunca da "Hayır, tutmayacağım" deyince, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "O halde orucunu boz" buyurdular. (Buhari, Savm, 63)

BÖLÜM: 346

İFTAR ETMEDEN ORUCU BİRBİRİNE EKLEMENİN HARAM OLUŞU

١٧٦٦- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ وَعَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى عَنِ الْوِصَالِ.

1766: Ebu Hureyre ve Aişe (r.ahüma)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "İftar etmeksizin iki orucu birbirine eklemeyi yasakladı." (Buhari,Savm,48;Müslim,Sıyam,59)

١٧٦٧- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِىَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللهِ ﷺ عَنِ الوِصَالِ. قَالُوا: إنَّكَ تُوَاصِلُ ؟ قَالَ: إنِّي لَسْتُ مِثْلَكُمْ، إنِّي أُطْعَمُ وَأُسْقَى.

1767: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) iftar etmeden bir günün orucunu öbür günün orucuna eklemeyi yasaklamıştı. Ashabı Kiram, "Ya Rasulallah fakat sen ekliyorsun" dediler. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem), "Şüphesiz ben sizin gibi değilim. Allah tarafından yedirilip içirilmekte ve gıdalanmaktayım" buyurdu. (Buhari, Savm, 48; Müslim, Sıyam, 56)

BÖLÜM: 347

KABİR ÜZERİNE OTURMANIN HARAM OLUŞU

١٧٦٨- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : لأنْ يَجْلِسَ أَحَدُكُمْ عَلى جَمْرَةٍ، فَتُحْرِقَ ثِيَابَهُ، فَتَخْلُصَ إلى جِلْدِهِ، خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَجْلِسَ عَلى قَبْرٍ.

1768: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden birinizin bir ateş koru üzerine oturup elbisesini yakması ile ateşin vücuduna işlemesi, bir kabrin üzerine oturmasından daha hayırlıdır." (Müslim, Cenaiz, 96)

BÖLÜM: 348

KABRİ KİREÇLEMEK VE ÜZERİNE BİNA YAPMANIN HARAM OLUŞU

١٧٦٩- عَنْ جَابِرٍ ﷺ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللهِ ﷺ أَنْ يُجَصصَ الْقَبْرُ، وَأَنْ يُقْعَدَ عَلَيْهِ، وَأَنْ يُبْنَى عَلَيْهِ.

1769: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Kabirlerin üzerinin kireç, mermer vb. maddelerle kaplanmasını ve kabirler üzerine oturulmasını ve kabirler üzerine bina ve kubbe yapılmasını yasakladı." (Müslim, Cenaiz, 94)

BÖLÜM: 349

KÖLENİN EFENDİSİNDEN KAÇMASININ AĞIR GÜNAH OLUŞU

١٧٧٠- عَنْ جَرِيرِ بْنِ عَبدِ الله ﷺ قَالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ :أَيُّمَا عَبْدٍ أَبَقَ فَقَدْ بَرِئَتْ مِنْهُ الذِّمَّةُ .

1770: Cerir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Herhangi bir köle zorluk ve sıkıntı olmaksızın sahibinin yanından kaçarsa, korunma ve güvenlik hakkını yitirmiş olur." (Müslim, İman, 123)

١٧٧١- وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ : إِذَا أَبَقَ الْعَبْدُ، لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلاةٌ . وفي رِوَايَةٍ: (فَقَدْ كَفَرَ).

1771: Yine Cerir (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuşlardır: "Herhangi bir köle zorluk ve sıkıntı olmaksızın sahibinin yanından kaçarsa onun kıldığı hiçbir namaz kabul olunmaz." Başka bir rivayette : "Nankörlük etmiş olur." (Müslim, İman, 124)

BÖLÜM: 350

ŞER'İ CEZALARDA İLTİMAS VE ŞEFAATTE BULUNMANIN HARAM OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ الله إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ﴾

" Zina eden kadın ile zina eden erkekten her birine yüzer değnek vurun, eğer Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız. Allah'ın dinindeki bir emri tatbik ederken -bu ikisi hakkında bir acımak sizi tutmasın ve bunların cezalarına- tatbik edilirken müminlerden bir taife de şahit bulunsun..." (24 Nur, 2)

١٧٧٢- وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا، أَنَّ قُرَيْشاً أَهَمَّهُمْ شَأْنُ الْمَرْأَةِ الْمَخْزومِيَّةِ الَّتِي سَرَقَتْ فَقَالُوا: مَنْ يُكَلِّمُ فِيهَا رَسُولَ الله ﷺ ؟ فَقَالُوا: وَمَنْ يَجتَرِئُ عَلَيْهِ إِلاَّ أُسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ، حِبُّ رَسُولِ الله ﷺ ؟ فَكَلَّمَهُ أُسَامَةُ فَقَالَ رَسُولُ الله ﷺ : أَتَشْفَعُ فِي حَدٍّ مِنْ حُدُودِ الله تَعَالى؟ ثُمَّ قَامَ فَاخْتَطَبَ، ثُمَّ قَالَ: إِنَّمَا أَهْلَكَ الَّذِينَ قَبْلَكُمْ أَنَّهُمْ كَانُوا إِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الشَّرِيفُ تَرَكُوهُ، وَإِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الضَّعِيفُ، أَقَامُوا عَلَيْهِ الحَدَّ، وَأَيْمُ الله لَوْ أَنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ مُحَمَّدٍ سَرَقَتْ لَقَطَعْتُ يَدَهَا .

وفي رواية: فتلون وجه رسول الله ﷺ ، فقال: أتشفع في حد من حدود الله ؟ قال أسامة: استغفر لي يا رسول الله. قال: ثم أمر بتلك المرأة، فقطعت يدها.

1772: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Mahzun kabilesinden hırsızlık yapan bir kadının durumu Kureyşlileri çok üzmüştü. Onlar, bu kadın hakkında Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'le kim konuşabilir?" diye müzakere edip "Buna Rasûlullah'ın sevgilisi Üsame ibni Zeyd 'den başka kimse cesaret edemez" dediler. O da, Rasûlullah ile konuştu. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Üsame'ye, "Allah'ın koyduğu cezalardan birinin uygulanmaması için aracılık mı yapıyorsun?" diyerek dedi, sonra kalktı halka şöyle hitap etti: "Sizden öncekilerin helak oluşlarının sebebi soylu, makam mevki sahibi biri hırsızlık ettiğinde cezayı uygulamadıkları halde zayıf ve kimsesiz biri hırsızlık yapınca onu hemen cezalandırırlardı. Allah'a yemin ederim ki kızım Fatıma da hırsızlık etseydi onun da elini keserdim" buyurdular. (Buhari, Enbiya, 54; Müslim, Hudud, 8)

Başka bir rivayette; Peygamberimizin mübarek üfkeden yüzünün rengi değişti ve Usama bin Zeyde: "Allah'ın koyduğu cezalardan birinin uygulanmaması için aracılık mı yapıyorsun?" buyurdular. Bunun özerine Usame bin Zeyd : Ey Allahın Resulu benim için Allahtan bağışlamamı dile diye ricada bulundu. Allahın Resulu(sallallahu aleyhi vesellem) hırsızlık yapan kadının elini kesmesini emretiler ve kadının eli kesildi.

BÖLÜM 351

YOL GÖLGELİK VE SU BAŞLARINA ABDEST BOZMANIN YASAK OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَاناً وَإِثْماً مُبِيناً﴾

"Mü'min erkekleri ve mü'min kadınları yapmadıkları bir fiilden dolayı suçlayıp eziyet edenlere gelince, onlar böylece şüphesiz bir iftira atma suçu işlemiş ve açık bir günaha girmiş olurlar." (33 Ahzab, 58)

١٧٧٣- وعن أبي هريرة ﷺ ، أن رسول الله ﷺ قال: اتقوا اللاعنين. قالوا: وما اللاعنان ؟ قال: الذي يتخلى في طريق الناس أو في ظلهم .

1773: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Lanetlemeye sebep olacak iki şeyden sakınınız" buyurdu. Sahabe-i Kiram lanetlemeye sebep olan şeyler nedir? Diye sordular da, peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem), "İnsanların gelip geçtikleri yollara ve gölgelendikleri yerlere abdest bozmaktır" buyurdu. (Müslim, Taharet, 68)

BÖLÜM: 352

DURGUN SUYA ABDEST BOZMANIN YASAK OLUŞU

١٧٧٤- عَنْ جَابِرٍ ﷺ : أَنَّ رَسُولَ اللَّه ﷺ نَهَى أَنْ يُبَالَ فِي الْمَاءِ الرَّاكِدِ .

1774: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) durgun sulara abdest bozmayı yasakladı. (Müslim, Taharet, 94)

BÖLÜM: 353

BABANIN MAL BAĞIŞLAMADA ÇOCUKLARI ARASINDA AYIRIM YAPMASININ MEKRUH OLDUĞU

١٧٧٥- عَنِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ رَضِيَ اللَّه عَنْهمَا: أَنَّ أَبَاهُ أَتَى بِهِ رَسُولَ اللَّه ﷺ فَقَالَ: إِنِّي نَحَلْتُ ابْنِي هذا غُلاماً كَانَ لي، فَقَالَ رَسُولُ اللَّه ﷺ : أَكُلَّ وَلَدِكَ نَحَلْتَهُ مِثْلَ هذَا ؟ فَقَالَ: لا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّه ﷺ : فَأَرْجِعْهُ.

وفي رِوَايَةٍ: فَقَالَ رَسُولُ اللَّه ﷺ : أَفعلْتَ هذَا بِوَلَدِكَ كُلِّهِمْ ؟ قَالَ: لا، قَالَ: اتَّقُوا اللَّه وَاعدِلُوا فِي أَوْلادِكُمْ فَرَجَعَ أَبي، فَرَدَّ تِلْكَ الصَّدَقَةَ. وفي رِوَايَةٍ: فَقَالَ رَسُولُ اللَّه ﷺ : يَا بَشِيرُ أَلَكَ وَلَدٌ سِوَى هذَا؟ قَالَ: نَعَمْ، قَالَ: أَكُلَّهُمْ وَهَبْتَ لَهُ مِثْلَ هذا؟ قَالَ: لا، قَالَ: فَلا تُشْهِدْني إذاً، فَإِنِّي لا أَشْهَدُ عَلى جَوْرٍ. وَفي رِوَايَةٍ: لا تُشْهِدْني عَلى جَوْرٍ . وفي روايةٍ: أَشْهِدْ عَلى هذا غَيْرِي! ثُمَّ قَالَ: أَيَسُرُّكَ أَنْ يَكُونُوا إِلَيْكَ فِي الْبِرِّ سَوَاءً؟ قَالَ: بَلى، قَالَ: فَلا إذاً .

1775: Numan ibni Beşir (Allah Onlardan razı olsun)'nın anlattığına göre babası onu Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına götürdü ve "Ben sahibi olduğum bir köleyi bu oğluma verdim" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Buna verdiğin gibi diğer çocuklarına da verdin mi?" diye sordu. Babam, "Hayır vermedim" dedi. Bunun üzerine peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), "O halde bağışından dön" buyurdu.

Müslim'in diğer bir rivayetine göre, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Bu bağışın aynısını diğer çocuklarına da yaptın mı?" buyurdu. Beşir: "Hayır yapmadım" dedi. Bunun üzerine peygamberimiz:

"Allah'tan korkunuz. Çocuklarınız arasında adaletli davranınız" buyurdu. Bunun üzerine babam bağışından döndü ve köleyi geri gönderdi. (Müslim, Hibat, 13)

Müslim'in diğer bir rivayetinde de Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Ey Beşir, bundan başka oğlun var mı?" diye sordu. Beşir, "Evet var" dedi. Peygamberimiz: "Buna verdiğin gibi onlara da verdin mi?" buyurdu. Beşir, "Hayır vermedim" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem),

"O halde beni şahit tutma, çünkü ben bir zulme şahit olamam" buyurdular. (Müslim, Hibat, 14)

Müslim'in başka bir rivayetinde Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), "Beni bir zulme şahit kılma" buyurdu.

Yine Müslim'in değişik bir rivayetinde Peygamberimiz, "Bu bağışına benden başkasını şahit göster!" buyurdu ve

"Çocuklarının sana iyilik yapmakta, eşit olmalarından memnun olur musun?" diye sordu. Beşir, "Elbette" cevabını verdi.

"O halde niçin böyle haksızlık yapıyorsun, aralarında ayırım yapma, eşit davran!" buyurdular. (Müslim, Hibat, 17)

BÖLÜM: 354

YAS TUTMANIN YASAK OLUŞU

١٧٧٦– عَنْ زَيْنَبَ بِنْتِ أَبِي سَلَمَةَ رَضِىَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَتْ: دَخَلْتُ عَلى أُمِّ حَبِيبَةَ، رَضِيَ الله عَنْهَا، زَوْجِ النَّبِيِّ ﷺ حِينَ تُوُفِّيَ أَبُوهَا أبُو سُفْيَانَ بْنُ حَرْبٍ رضي الله عنه ، فَدَعَتْ بطِيبٍ فِيهِ صُفْرَةٌ: خَلُوقٍ أَوْ غَيْرِهِ، فَدَهَنَتْ مِنْهُ جَارِيةٌ، ثُمَّ مَسَّتْ بِعَارِضَيْهَا. ثُمَّ قَالَتْ: وَاللّٰهِ مَا لي بِالطِّيبِ مِنْ حَاجَةٍ، غَيْرَ أني سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ عَلى المِنْبَرِ: لا يَحِلُّ لامْرَأَةٍ تُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ أَنْ تُحدَّ عَلى مَيِّتٍ فَوْقَ ثَلاثِ لَيَالٍ، إلاَّ عَلى زَوْجٍ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْراً قَالَتْ زَيْنَبُ: ثُمَّ دَخَلْتُ عَلى زَيْنَبَ بِنْتِ جَحْشٍ، رَضِيَ الله عَنْهَا، حِينَ تُوُفِّيَ أَخُوهَا، فَدَعَتْ بِطِيبٍ، فَمَسَّتْ مِنْهُ، ثُمَّ قَالَتْ: أَمَا وَاللّٰهِ، مَا لي بِالطِّيبِ مِنْ حَاجَةٍ، غَيْرَ أني سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ عَلى المِنْبَرِ: لا يَحِلُّ لامرَأَة تُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الآخر أَنْ تُحِدَّ عَلى مَيتٍ فَوْقَ ثَلاثٍ إلاَّ عَلى زَوْج أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْراً.

1776: Zeyneb binti Ebu Seleme (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in zevcesi Ümmü Habibe (Allah Ondan razı olsun)'in babası Ebu Süfyan ibni Harb vefat ettiğinde Ümmü Habibe'nin yanına varmıştım. Safranlı veya başka hoş bir koku istedi. Bu kokudan önce cariyesine sonra da kendi yanaklarına sürerek şöyle söyledi:

"Allah'a yemin olsun ki benimkoku sürünmeye ihtiyacım yoktur. Fakat ben Allah Rasulü'nün minberde şöyle buyurduğunu işittim: "Allah'a ve ahiret gününe

iman eden bir kadının ölünün arkasından üç günden fazla yas tutması helal olmaz. Ancak kocası için dört ay on gün süslenmeksizin bekleyebilir."

Hadisin ravisi Zeyneb der ki: "Daha sonra kardeşi vefat eden Zeyneb binti Cahş'ın yanına da gitmiştim. O da koku isteyip süründü ve şöyle dedi: "Allah'a yemin olsun ki benim koku sürünmeye ihtiyacım yok. Ancak ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in minber üzerinde şöyle buyurduğunu işittim: "Allah'a ve ahiret gününe inanan bir kadının bir ölü için üç günden fazla yas tutması helal değildir, ancak kocası için dört ay on gün süslenmeksizin bekleyebilir." (Buhari, Cenaiz, 31; Müslim, Talak, 58)

BÖLÜM: 355

ŞEHİRLİNİN KÖYLÜYE SİMSARLIK ETMESİNİN VE SATIŞ ÜZERİNE SATIŞ YAPMANIN YASAKLIĞI

١٧٧٧- عَنْ أَنسٍ ﷺ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللهِ ﷺ أَنْ يَبِيعَ حَاضِرٌ لِبَادٍ وَإِنْ كَانَ أَخَاهُ لأَبِيهِ وَأُمِّهِ.

1777: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şehirlinin köylünün malını bir ücret karşılığı satmasını ana-baba bir kardeş de olsa yasakladı. (Buhari,Büyu,58; Müslim, Büyu, 21)

١٧٧٨- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : لا تَتَلَقَّوُا السِّلَعَ حَتَّى يُهْبَطَ بِهَا إِلى الأَسْوَاقِ .

1778: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Satılmak üzere şehre getirilen malları Pazar yerine indirilinceye kadar yolda karşılamayın. Mal sahibi köylü, pazara malını indirsin, piyasasını öğrensin, ondan sonra almak üzere yanına varın." (Buhari, Büyu, 71; Müslim, Büyu, 14)

١٧٧٩- وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : لا تَتَلَقَّوُا الرُّكْبَانَ، وَلا يَبِعْ حَاضِرٌ لِبَادٍ. فَقَالَ لَهُ طَاووسُ: مَا قوله: لا يَبِعْ حَاضِرٌ لِبَادٍ ؟ قال: لا يَكُونُ لَهُ سِمْسَاراً.

1779: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Pazara mal satmak üzere gelenleri yolda karşılamayın. Şehirli, köylü adına onun malını satmasın." Tavus, İbni Abbas'a, "Şehirli köylü adına onun malını satamaz" sözünün anlamını sordu. İbni Abbas:

"Ona simsarlık edemez" diye cevap verdi. (Buhari, Büyu, 68; Müslim, Büyu, 19)

١٧٨٠- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللهِ ﷺ ، أَنْ يَبِيعَ حَاضِرٌ لِبَادٍ، وَلا تَنَاجَشُوا وَلا يَبِيعُ الرَّجُلُ عَلى بَيْعِ أَخِيهِ، وَلا يَخْطُبُ عَلى خِطْبَةِ أَخِيهِ، وَلا تَسْأَلُ الْمَرْأَةُ طَلاقَ أُخْتِهَا لِتَكْفَأَ مَا فِي إِنَائِهَا. وفي رِوَايَةٍ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللهِ ﷺ عَنِ التَّلَقِّي وَأَنْ يَبْتَاعَ الْمُهَاجِرُ لِلأَعْرَابِيِّ، وَأَنْ تَشْتَرِطَ الْمَرْأَةُ طَلاقَ أُخْتِهَا، وَأَنْ يَسْتَامَ الرَّجُلُ عَلى سَوْمِ أَخِيهِ، وَنَهَى عَنِ النَجَشِ وَالتَّصْرِيَةِ.

1780: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şehirlinin ücretle simsarlık ederek köylünün malını satmasını yasakladı. "Müşteriyi kızıştırıp kandırmak için alışverişte malın fiyatında artırma yapmayınız. Hiçbir kimse kardeşinin bitmiş olan satışını bozarak onun üzerine satış yapmasın. Din kardeşinin dünür(talip) olduğu kimseye(bir kadına) dünür göndermesin(talip olmasın). Müslüman bir kadın da din kardeşinin çanağındaki nimeti kendi kabına doldurmak için "hanımını boşa beni al" demesin. (Buhari, Büyu, 64)

Müslim'in bir rivayeti ise şöyledir:

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) pazara mal getirenlerin Pazar dışında karşılanmasını, şehirlinin köylünün malını ücretle satmasını, bir kadının evlenmek istediği bir erkeğe din kardeşi olan önceki hanımını boşamasını şart koşmasını, pazarlığı bitmiş bir mala fiyatını artırıp talip olmayı, müşteri kızıştırmak suretiyle malın fiatını artırmayı veya , satılık hayvanın sütünü sağmayıp memesinde biriktirip alacakları kandırmayı yasakladı. (Müslim, Nikah, 51)

١٧٨١- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: لا يَبِعْ بَعْضُكُمْ عَلى بَيْعِ بَعْضٍ، وَلا يَخْطُبْ عَلى خِطْبَةِ أَخِيهِ إلاَّ أَنْ يَأْذَنَ لَهُ.

1781: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kısmınız, bir kısmınızın satışı üzerine satış yapmasın. Din kardeşinin talip olduğu kadına talip olmasın, kendisine izin verilmiş ise o müstesna." (Buhari, Nikah, 45; Müslim, Büyu, 8)

١٧٨٢- وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ ﷺ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: الْمُؤْمِنُ أَخُو الْمُؤْمِنِ، فَلاَ يَحِلُ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَبْتَاعَ عَلَى بَيْعِ أَخِيهِ وَلاَ يَخْطُبَ عَلَى خِطْبَةِ أَخِيهِ حَتَّى يذَرَ .

1782: Ukbe ibni Amir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Mü'min mü'minin kardeşidir. Hiçbir mü'mine kardeşinin satışı üzerine satış yapması helal olmaz. Kardeşinin talib olduğu kadına o vazgeçinceye kadar talib olması da helal olmaz." (Müslim, Nikah, 56)

BÖLÜM: 356

İSLAMIN EMRİ DIŞINDA MAL HARCAMANIN YASAK OLUŞU

١٧٨٣- عَنْ أَبي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : إِنَّ اللهَ تَعَالى يَرْضَى لَكُمْ ثَلاثاً، وَيَكْرَهُ لَكُمْ ثَلاثاً: فَيَرْضَى لَكُمْ أَنْ تَعْبُدوه، وَلاَ تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئاً، وَأَنْ تَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللهِ جَمِيعاً وَلاَ تَفرَّقُوا، وَيَكْرَهُ لَكُمْ: قِيلَ وَقَالَ، وَكَثْرَةَ السُّؤَالِ، وَإِضَاعَةِ المَالِ .

1783: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Allah yaptığınız üç şeyden razı olur, üç şeyden de hoşlanmaz. Sizin sadece kendisine ibadet edip, ona hiçbir şeyi ortak koşmamanızda ve Allah'ın ipine sımsıkı sarılıp ayrılığa düşmemenizden hoşlanır. Dedikodu yapmanızdan, çok sual sormanızdan ve lüzumsuz yerlere mallarınızı harcamanızdan da hoşlanmaz." (Müslim, Akdiye, 10)

١٧٨٤- وَعَنْ وَرَّادٍ كَاتِبِ المُغِيرةَ بْنِ شُعْبَةَ قَالَ: أَمْلَى عَلَيَّ المُغِيرَةُ فِي كِتَابٍ إِلى مُعَاوِيَةَ ﷺ ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كانَ يَقُولُ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلاةٍ مَكْتُوبةٍ: لا إِلهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ المُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ لاَ مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلاَ مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلاَ يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ وَكَتَبَ إِلَيْهِ أَنه كَانَ يَنْهَى عَنْ قِيلَ وَقَالَ، وَإِضَاعَةِ المَالِ، وَكَثْرَةِ السّؤَالِ، وَكَانَ يَنْهَى عَنْ عُقُوقِ الأُمَّهَاتِ، وَوَأْدِ الْبَنَاتِ، وَمَنْعٍ وَهَاتِ.

1784: Muğire'nin katibi Verrad'dan nakledildiğine göre şöyle demiştir: Muğirenin Muaviyeye gönderdiği mektubunda bana şöyle yazdırdı: "Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) her farz namazın ardından şöyle dua ederdi:

"La ilahe illallahu vahdehu la şerike leh, lehül mülkü velehul hamdü ve hüve ala külli şey'in kadir. Allahumme la mânia lima a'tayte, ve la mu'tiye lime mena'te, vela yenfe-u ze'l ceddi minkel ceddu = Tek olan Allah'tan başka gerçek hiçbir ilah yoktur. Onun ortağı da yoktur. Mülk onundur. Her türlü eksiksiz övgüler ona mahsustur. O'nun her şeye gücü yeter. Allahım senin verdiğine engel olacak hiçbir güç yoktur. Senin vermediğini verecek de yoktur. Servet sahibi olanın serveti senin yardımın olmadıkça kendisine bir fayda sağlamaz."

Muğire Muaviye'ye şunu da yazdı:

"Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) dedikodudan, malı İslamın kabul etmediği lüzumsuz yerlere harcamaktan ve gereksiz yere çok soru sormaktan yasaklardı.

Yine Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) ana-babaya itaatsizlik etmekten, kız çocuklarını diri diri toprağa ve toplumun bataklarına gömmekten, verilmesi gerekeni vermemekten, hakkı olmayan bir şeyi de istemekten yasaklardı. (Buhari, İ'tisam, 3; Müslim, Akdiye, 12)

BÖLÜM: 357

SİLAHLA ŞAKALAŞMANIN YASAK OLUŞU

١٧٨٥- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه، عَنْ رَسُولِ اللهِ ﷺ قَالَ: لاَ يُشِرْ أَحَدُكُمْ إِلَى أَخِيهِ بِالسِّلاَحِ، فَإِنَّهُ لاَ يَدْرِي لَعَلَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ فِي يَدِهِ، فَيَقَعَ فِي حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ .

وفِي رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ قَالَ: قَالَ أَبُو الْقَاسِمِ ﷺ : مَنْ أَشَارَ إِلَى أَخِيهِ بِحَدِيدَةٍ، فَإِنَّ الْمَلاَئِكَةَ تَلْعَنُهُ حَتَّى يَنْزِعَ، وَإِنْ كَانَ أَخَاه لأَبِيهِ وَأُمِّهِ.

1785: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden hiçbiriniz Müslüman kardeşine silahını doğrultup işaret etmesin. Çünkü o bilmez ki şeytan elindeki silahı çekip çıkarıp karşısındakini öldürmesiyle Cehennem çukuruna düşüverir." (Buhari, Fiten, 7; Müslim, Birr, 126)

Müslim'in diğer bir rivayetinde Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) demiştir ki:

Ebu'l-Kasım (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Her kim din kardeşine -isterse ana baba bir kardeşi de olsa- korkutmak üzere demirden bir silahla işaret ederse elinden onu atıncaya kadar melekler ona lanet ederler." (Müslim, Birr, 125)

١٧٨٦- وَعَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللهِ ﷺ أَنْ يُتَعَاطَى السَّيْفُ مَسْلُولاً .

1786: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kınından sıyrılmış kılıç ve kesici şeylerin elden ele dolaştırılmasını yasaklamıştır." (Ebu Davud, Cihad, 66; Tirmizi, Fiten, 5)

BÖLÜM: 358

EZAN OKUNDUKTAN SONRA MESCİDDEN ÇIKMANIN MEKRUH OLUŞU

١٧٨٧- عَنْ أَبِي الشَّعْثَاءِ قال: كُنَّا قُعُوداً مَعَ أبي هُرَيْرَةَ، رضي الله عنه، فِي الْمَسْجِدِ، فَأَذَّنَ الْمؤَذِّنُ، فَقَامَ رَجُلٌ مِنَ الْمَسْجِدِ يَمْشِي، فَأَتْبَعَهُ أَبُو هُرَيْرَةَ بَصَرَهُ حَتَّى خَرَجَ مِنَ الْمَسْجِدِ، فَقَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ: أَمَّا هذَا فَقَدْ عَصَى أَبَا الْقَاسِمِ، ﷺ .

1787: Ebu'ş-Şa'sa (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Ebu Hureyre ile birlikte mescidde oturuyorduk. O esnada müezzin ezan okumuştu ki bir adam bu sırada mescidden çıkıp gitti. Ebu Hureyre o adamı mescidden çıkıncaya kadar gözüyle takip etti ve: "Bu adam Ebu'l-Kasım yani Hz. Muhammed Mustafa (sallallahu aleyhi vesellem)'e isyan etti" dedi. (Müslim, Mesacid, 258)

BÖLÜM: 359

GÜZEL KOKUYU REDDETMENİN MEKRUH OLDUĞU

١٧٨٨- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﵁ ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : مَنْ عُرِضَ عَلَيْهِ رَيْحَانٌ، فَلاَ يَرُدَّهُ، فَإِنَّهُ خَفِيفُ المَحْمِلِ، طَيِّبُ الرِيحِ.

1788: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kendisine güzel bir koku ikram edilen kimse onu reddetmesin. Çünkü o yükte hafif olup taşınması da kolaydır." (Müslim, Elfaz, 20)

١٧٨٩- وَعَنْ أنسِ بْنِ مَالِكٍ ﵁ : أنَ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ لاَ يَرُدّ الطِّيْبَ .

789: Enes ibni Malik (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre "Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) güzel kokuyu asla geri çevirmez, kabul ederdi." (Buhari, Hibe, 9)

BÖLÜM: 360

BÖBÜRLENMEYECEK KİŞİYİ YÜZÜNE KARŞI ÖVMENİN CAİZ OLDUĞU

١٧٩٠- عَنْ أَبِي مُوسَى الأشْعَرِيّ ﵁ قَالَ: سَمِعَ النَّبِيُّ ﷺ رَجُلاً يُثْنِي عَلَى رَجُلٍ وَيُطْرِيهِ فِي المِدْحَةِ، فقَالَ: أَهْلَكْتُمْ، أَوْ قَطَعْتُمْ ظَهْرَ الرَّجُلِ.

1790: Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir adamın bir kişiyi övdüğünü ve övgüde aşırı gittiğini işitti. Bunun üzerine: "Adamı mahvettiniz veya bel kemiğini kırdınız" buyurdu. (Buhari, Şehadet, 17; Müslim, Zühd, 67)

١٧٩١- وَعَنْ أَبِي بكْرَةَ ﵁ : أَنَّ رَجُلاً ذُكِرَ عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ ، فَأَثْنَى عَلَيْهِ رَجُلٌ خَيْراً، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ :وَيْحَكَ ! قَطَعْتَ عُنُقَ صَاحِبِكَ يقولُهُ مِرَاراً إنْ كانَ أَحَدُكُمْ مَادِحاً لاَ مَحَالَةَ، فَلْيَقُلْ: أَحْسِبُ كَذَا وَكَذَا إنْ كَانَ يَرَى أَنَّهُ كَذلِكَ وَحَسِيبُهُ اللهُ، وَلاَ يُزَكَّى عَلَى اللهِ أَحَدٌ .

1791: Ebu Bekre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında bir adamdan bahsedilmiş, orada bulunanlardan biri onu aşırı bir şekilde övmüştü. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz, "Yazık sana arkadaşının boynunu kopardın" buyurdu. Bu sözü defalarca tekrarlayıp sonra da:

"Eğer sizden biriniz başkasını mutlaka övecekse, falanca benim kanaatime göre şöyle şöyledir desin, kanaati bu doğrultuda ise böyledir. Esasen onun iç yüzünü

Allah bilir, hesaba çekecek olan da O'dur. Allah için Allah'ı şahid tutarak hiç kimse kesin olarak temize çıkarılamaz" buyurdu. (Buhari, Şehadet, 16; Müslim, Zühd, 65)

١٧٩٢- وَعَنْ همَّامِ بْنِ الْحَارِثِ، عَنِ المِقْدَادِ ﷺ : أَنَّ رَجُلاً جَعَلَ يَمْدَحُ عُثمَانَ، ﷺ ، فَعَمِدَ المِقْدَادُ، فَجَثَا عَلَى رُكْبَتَيْهِ، فَجعَلَ يَحْثُو فِي وَجْهِهِ الْحَصْبَاءَ، فَقَالَ لَهُ عُثْمَانُ: مَا شَأْنُكَ؟ فَقَالَ: إنَ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: إذَا رَأَيْتُمُ المَدَّاحِينَ، فَاحْثُوا فِي وُجُوهِهِمُ التُّرَابَ .

1792: Hemmam ibni Haris'in Mikdad (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayetine göre bir adam Osman (Allah Ondan razı olsun)'ı övmeye başlayınca Mikdad dizüstü çökerek medheden kişinin yüzüne ufak çakıl taşları atmaya başladı. Bunun üzerine Hz. Osman, "Ona ne yapıyorsun?" deyince Mikdad: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) aşırı öven kimseleri gördüğünüzde onların yüzüne toprak serpiniz" buyurdu diye cevap verdi. (Müslim, Zühd, 69)

BÖLÜM: 361

BULAŞICI HASTALIK OLAN YERDEN KAÇMANIN VE BÖYLE BİR YERE GİRMENİN MEKRUH OLUŞU

قال الله تعالى : ﴿ أَيْنَمَا تكونُوا يُدْرِكْكُمُ المَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مَشَيَّدَةٍ ﴾

"Nerede olursanız olun ölüm gelip sizi bulacaktır, göğe yükselen sağlam kulelerde olsanız bile..." (4 Nisa, 78)

قال الله تعالى : ﴿ وأَنفقوا فِي سبيل الله وَلاَ تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إلى التَّهْلُكَةِ وأحسنوا إن الله يحب المحسنين ﴾

"Allah yolunda bol bol harcayın. Harcamamak suretiyle kendi elinizle kendinizi mahvetmeyin ve iyilik yapmaya devam edin. Unutmayın Allah iyilik yapanları sever." (2 Bakara, 195)

١٧٩٣- وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهمَا: أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّاب، ﷺ ، خَرَجَ إلى الشَّامِ حَتَّى إذَا كَانَ بِسَرْغٍ لَقِيَهُ أُمَرَاءُ الأَجْنَادِ - أَبُو عُبَيْدَةَ بْنُ الْجَرَّاحِ وَأَصحَابُهُ - فَأَخْبَرُوهُ أَنَّ الْوَبَاءَ قَدْ وَقَعَ بِالشَّامِ. قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ: فَقَالَ لِي عُمَرُ: ادْعُ لي المُهَاجِرِينَ الأَوَّلِينَ، فَدَعَوْتُهُمْ، فَاسْتَشَارَهُمْ، وَأَخْبَرَهُمْ أَنَ الْوبَاءَ قَدْ وَقَعَ بِالشَّامِ، فَاخْتَلَفُوا، فَقَالَ بَعْضُهُمْ: خَرَجْتَ لأَمْرٍ، وَلاَ نَرى أَنْ تَرْجِعَ عَنْهُ. وَقَالَ بَعْضُهُمْ: مَعَكَ بقيَّةُ النَّاسِ وَأَصْحَابُ رَسُولِ الله ﷺ وَلاَ نَرَى أَنْ تُقْدِمَهُمْ عَلَى هذَا الوَبَاءِ. فَقَالَ: ارْتفِعُوا عنِّي، ثمَّ قَالَ: ادْعُ لِيَ الأَنْصَارَ، فَدعَوْتُهُمْ، فَاسْتَشَارَهُمْ، فَسَلَكُوا سَبِيلَ المهاجِرِينَ، وَاختَلَفُوا كَاخْتِلاَفِهِمْ، فَقَالَ: ارْتَفِعُوا عَنِّي، ثُمَّ قَالَ: ادْعُ لِيَ مَنْ كَانَ هَاهُنَا مِنْ مَشِيخَةِ قُرَيْشٍ

مِنْ مُهَاجِرَةِ الْفَتْحِ، فَدَعَوْتُهُمْ، فَلَمْ يَخْتَلِفْ عَلَيْهِ مِنْهُمْ رَجُلاَنِ، فَقَالُوا: نَرَى أَنْ تَرْجِعَ بِالنَّاسِ، وَلاَ تُقْدِمَهُمْ عَلَى هذَا الْوَبَاءِ، فَنَادَى عُمَر، ﷺ ، فِي النَّاسِ: إنِّي مُصْبِحٌ عَلَى ظَهْرٍ، فَأَصْبِحُوا عَلَيْهِ، فَقَالَ أَبُو عُبَيْدَةَ بْنُ الجرَّاحِ ﷺ : أَفِرَاراً مِنْ قَدَرِ الله ؟ فَقَالَ عُمَرُ ﷺ : لَوْ غَيْرُكَ قَالَهَا يَا أَبَا عُبَيْدَةَ - وكَانَ عُمَرُ يَكْرَهُ خِلاَفَهُ - نَعَمْ نَفِرُّ مِنْ قَدَرِ الله إلَى قَدَرِ الله، أَرَأَيْتَ لَوْ كَانَ لَكَ إبِلٌ، فَهَبَطَتْ وَادِياً لَهُ عُدْوَتَانِ، إحْدَاهُمَا خَصْبَة، وَالأُخْرَى جَدْبَةٌ، أَلَيْسَ إنْ رَعَيْتَ الخَصْبَةَ رَعَيْتَهَا بِقَدَرِ الله، وَإنْ رَعَيْتَ الجَدْبَةَ رَعَيْتَهَا بِقَدَرِ الله ؟ قَالَ: فَجَاءَ عَبْدُ الرَّحْمن بْنُ عَوْفٍ ﷺ ، وَكَانَ مُتَغَيِّباً فِي بَعْضِ حَاجَتِهِ، فَقَالَ: إنَّ عِنْدِي مِنْ هذَا عِلْماً، سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: إذَا سَمِعْتُمْ بِهِ بِأَرْضٍ، فَلاَ تَقْدَمُوا عَلَيْهِ، وَإذا وَقَعَ بِأَرْضٍ وَأَنْتُمْ بِهَا، فَلاَ تَخْرُجُوا فِرَاراً مِنْهُ فَحَمِدَ الله تَعَالَى عُمَرُ ﷺ ، وانْصَرَفَ.

1793: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Ömer ibni Hattab (Allah Ondan razı olsun) Şam'a doğru yola çıktı. Serg denilen yere varınca o bölge valisi olan Ebu Ubeyde ibni Cerrah ile bazı askeri komutanlar Hz. Ömer'i karşıladılar ve Şam'da bulaşıcı hastalık veba hastalığının başgösterdiğini haber verdiler. İbni Abbas sözüne devam ederek Hz. Ömer bana: "İlk muhacirleri çağırmamı emretti, ben de çağırdım. Onlarla istişare etti. Şam'da veba salgınının bulunduğunu, kendilerine haber verdi onlar da değişik görüşler ileri sürdüler.

Bir kısmı: "Siz düşmanla savaşmak için çıkmış bulunuyorsunuz. Allah'a güvenerek yolunuza devam etmenizi uygun görürüz" dediler.

Bazıları da: "Yanınızda insanlardan bir kısmı ve Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in ashabı var, onları veba üzerine götürmenizi uygun görmüyorum dediler. Hz. Ömer, "Dağılın yanımdan" dedi. Sonra bana Ensarı çağır dedi. Ben de onları çağırdım. Onlar da muhacirler gibi iki ayrı görüş sergilediler. Hz. Ömer, "Siz de yanımdan ayrılın" dedi. Sonra, "Bana Mekke'nin fethinden önce Medine'ye hicret etmiş olan ve burada bulunan Kureyş muhacirlerinin yaşlılarını çağır" dedi. Ben de onları çağırdım, onlardan iki kişi bile ayrı görüş ortaya koymadı ve halkı bu veba salgınının içine götürmeyip geri çevirmemizi uygun görmekteyiz dediler. Bunun üzerine Hz. Ömer, "çoğunluğun görüşünü tercih ederek ertesi günü geri döneceğini ilan etti, siz de davranınız" dedi.

İşte o sırada Şam valisi Ebu Ubeyde bu karara itiraz ederek Allah'ın kaderinden mi kaçıyorsun ya Ömer dedi. Hz. Ömer de:

- Keşke bunu senden başkası söyleseydi Ey Ebu Ubeyde, dedi. Onun bu sözünü hoş karşılamayıp sözüne şöyle devam etti:

- Evet, Allah'ın kaderinden yine Allah'ın kaderine kaçıyoruz. Düşün ki senin develerin olsa da bir tarafı otlak diğer tarafı çıplak bir vadiye inselerdi o hayvanları verimli ve otlak yerlerde otlatsan da kurak ve çorak yerlerde otlatsan da Allah'ın kaderiyle otlatmış olmaz mıydın?

Bu sırada bazı ihtiyaçları için orada olmayan Abdurrahman ibni Avf çıkageldi ve Bu hususta ben de bilgi var. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyururken işittim: “Bir yerde veba olduğunu duyarsanız oraya girmeyiniz. Bulunduğunuz yerde veba çıkarsa oradan kaçarak o yerden çıkmayınız” buyurdu, dedi.

Bunun üzerine Hz. Ömer Allaha hamd ederek Medine’ye dönmek üzere oradan ayrıldı. (Buhari, Tıp, 30; Müslim, Selam, 98)

١٧٩٤– وَعَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ ﵁ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إذَا سَمِعْتُمُ الطَّاعُونَ بِأَرْضٍ، فَلاَ تَدْخُلُوهَا، وَإِذَا وَقَعَ بِأَرْضٍ، وَأَنْتُمْ فِيهَا، فَلاَ تَخْرُجُوا مِنْهَا.

1794: Üsame (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Bir yerde bulaşıcı hastalık olduğunu duyduğunuzda oraya girmeyiniz. Bulunduğunuz yerde bulaşıcı bir hastalık çıkarsa oradan çıkmayınız.” (Buhari, Tıp. 30; Müslim, Selam, 98)

BÖLÜM: 362

SİHİR VE BÜYÜNÜN ÇOK BÜYÜK GÜNAHLARDAN OLDUĞU

قال الله تعالى : ﴿ وَاتَّبَعُواْ مَا تَتْلُواْ الشَّيَاطِينُ عَلَى مُلْكِ سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيْاطِينَ كَفَرُواْ يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولاَ إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلاَ تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَا هُم بِضَآرِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلاَّ بِإِذْنِ اللّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلاَ يَنفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُواْ لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الآخِرَةِ مِنْ خَلاَقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْاْ بِهِ أَنفُسَهُمْ لَوْ كَانُواْ يَعْلَمُونَ ﴾

“Kitapta olana inanmaları gerekirken, onun yerine Süleyman’ın hükümdarlığı ve peygamberliği konusunda, şeytanların uydurup takip ettikleri şeylere uydular. Oysa Süleyman, büyü yaparak küfre sapmamıştı. Ama o şeytanlar, halka sihir öğreterek hakikatleri örtbas edip kafir oldular. Ve onlar, Babil’deki iki melek Harut ve Marut vasıtasıyla ortaya konulan şeyleri öğretiyorlardı. Halbuki o iki melek: “Biz, ancak imtihan aracıyız. Sakın sihir ve büyü yapıp da, hakkı örtbas edenlerden olmayınız” demedikçe hiçbir kimseye sihir öğretmezlerdi. İşte onlar o iki melekten, koca ile karısının arasını ayıracak şeyler öğrendiler. Halbuki sihirbazlar Allah’ın izni olmadıkça, onunla hiçbir kimseye zarar verici değillerdir. Onlar ancak kendilerine zarar veren, hiçbir faydası olmayan şeyleri öğrenmekteydiler. Oysa onlar,bu bilgiyi edinenin, satın alanın ahiret hayatının güzelliğinden nasipsiz kalacaklarını da iyi biliyorlardı. Canları pahasına aldıkları şey ne kötüdür, keşke bunu bilselerdi.” (2 Bakara, 102)

١٧٩٥- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ وَمَا هُنَّ ؟ قَالَ: الشِّرْكُ بِاللهِ، وَالسِّحْرُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللهُ إِلاَّ بِالْحَقِّ، وَأَكْلُ الرِّبَا، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ، وَالتَّوَلِّي يَوْمَ الزحْفِ، وَقذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلاَتِ.

1795: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İnsanı helak eden yedi büyük günahtan uzak durunuz." Ashab, "Bunlar nelerdir" diye sorunca Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Allah'a şirk koşmak, sihir ve büyü ile uğraşmak, Allah'ın öldürülmesini haram kıldığı kimseyi öldürmek, faiz yemek, yetim malı yemek, savaştan kaçmak, kötülüklerden habersiz iffetli mü'min kadınlara zina isnad ve iftirasında bulunmak" (Buhari, Vesaya, 23; Müslim, İman, 145)

BÖLÜM: 363

DÜŞMAN ELİNE GEÇİP HAKARET EDİLME KORKUSUNDAN DOLAYI KUR'AN-I KERİM İLE KAFİR MEMLEKETİNE YOLCULUĞUN YASAK OLUŞU

١٧٩٦- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللهِ ﷺ أَنْ يُسَافَرَ بِالْقُرْآنِ إِلَى أَرْضِ الْعَدُوِّ.

1796: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Kur'an-ı Kerim ile düşman toprağına yolculuk yapmayı yasakladı. (Müslim, İman, 92)

BÖLÜM: 364

ALTIN VE GÜMÜŞ KAP KULLANMANIN YASAK OLUŞU

١٧٩٧- عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: الَّذِي يَشْرَبُ فِي آنِيَةِ الْفِضَّةِ إِنَّمَا يُجَرْجِرُ فِي بَطْنِهِ نَارَ جَهَنَّمَ. وفِي رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ: إِنَّ الَّذِي يَأْكُلُ أَوْ يَشْرَبُ فِي آنِيَةِ الْفِضَّةِ وَالذَّهَبِ.

1797: Ümmü Seleme (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Gümüş kaptan su ve meşrubat içen kimse karnına cehennem ateşi doldurmuş olur." (Buhari, Eşribe, 28; Müslim, Libas, 1)

Müslim'in rivayetinde, "Gümüş ve altın kaplardan yiyen ve içen kimse" şeklindedir. (Müslim, Libas, 1)

١٧٩٨- وعَنْ حُذَيْفَةَ ﷺ قالَ: إنَّ النَّبِيَّ نَهَانَا عَنِ الحَرِيرِ، وَالدِّيبَاجِ، وَالشُّرْبِ فِي آنِيَةِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ، وقال: هُنَّ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَهِيَ لَكُمْ فِي الآخرة.

وفي روايةٍ فِي الصّحيحَيْنِ عَنْ حُذَيْفَةَ ﷺ : سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يقول: لا تَلْبِسُوا الحَرِيرَ وَلا الدِّيبَاجَ، وَلاَ تَشْرَبُوا فِي آنِيَةِ الذهَبِ وَالْفِضَّةِ وَلا تَأْكُلُوا فِي صِحَافِهَا .

1798: Huzeyfe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) bize ipek ve atlastan yapılmış elbise giymeyi, altın ve gümüş kaplardan yiyip içmeyi yasakladı ve "Bunlar dünyada kafirlerin ahirette ise sizlerindir" buyurdu. (Buhari, Eşribe, 28; Müslim, Libas, 9)

Buhari ve Müslim diğer rivayetlerinde Huzeyfe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir:

"Ben Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i : "Saf ipek ve atlas elbise giymeyiniz. Altın ve gümüş kaptan bir şey içmeyiniz. Altın ve gümüş tabaklardan da yemek yemeyiniz"buyururken işittim demiştir."(Buhari, Et'ime, 29; Müslim, Libas,5)

١٧٩٩- وَعَنْ أَنس بنِ سِيْرِينَ قَالَ: كُنْتُ مَعَ أنسِ بْنِ مالكٍ ﷺ عِنْدَ نَفَرٍ مِنَ المَجُوسِ، فَجِيءَ بِفَالُوذَجٍ عَلى إنَاءٍ مِنْ فِضَّة، فَلَمْ يَأْكُلْهُ، فَقِيلَ لَهُ: حَوِّلْهُ، فَحَوَّلَهُ عَلى إناءٍ مِنْ خَلَنجٍ، وَجِيءَ بِهِ فَأَكَلَهُ.

1799: Enes ibni Sirin şöyle demiştir: Ben Enes ibni Malik(Allah Ondan razı olsun) ile birlikte mecusilerden bir grubun yanında idim. Gümüşten bir kap içinde pâlûze getirildi. Enes bunu yemedi, getiren kişiye bunu başka bir kaba aktarmasını söyledi. O da ağaçtan yapılmış bir kaba aktarıp getirdi. Enes de ondan yedi. (Beyhaki, Sünenü'l-Kübra, 1/28)

BÖLÜM: 365

KADINLARA HAS OLAN SARI RENGE BOYANMIŞ ELBİSEYİ ERKEĞİN GİYMESİNİN HARAM OLUŞU

١٨٠٠- عَنْ أنسٍ ﷺ قال: نَهَى النَّبِيُّ ﷺ أَنْ يَتَزَعْفَرَ الرَّجُلُ.

1800: Enes (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) erkeğin sarı renkli koku ve boya sürünerek makyaj yapmasını yasakladı. (Buhari, Libas, 33; Müslim, Libas, 77)

١٨٠١- وعَنْ عبدِ الله بنِ عَمْرو بنِ العاصِ رضي الله عنهما قال: رَأى النَّبيُّ ﷺ عَلَيَّ ثَوْبَيْنِ مُعَصْفَرَينِ فقَالَ: أُمُّكَ أمَرَتْكَ بهذا؟ قلتُ: أَخْلَعُهُمَا ؟ قال: بَلْ أَحْرِقْهُمَا .

وفي روايةٍ، فقَالَ: إنَّ هذا مِنْ ثِيَابِ الكُفَّارِ فَلا تَلْبِسْهَا .

1801: Abdullah ibni Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) benim üzerimde sarıya boyanmış iki elbise gördü ve:

- Bunları giymeni annen mi emretti, buyurdu. Ben de:

- Onları çıkarayım mı? dedim.

- Bunları yak, diye emretti. (Müslim, Libas, 28)

Müslim'in başka bir rivayetinde: "Şüphesiz bunlar kafirlerin elbiselerindendir, sen onları giyme" buyurdu. (Müslim, Libas, 27)

BÖLÜM: 366

GÜN BOYU KONUŞMADAN SUSUP DURMANIN YASAK OLUŞU

١٨٠٢- عَنْ عَلِيٍّ ﷺ قالَ: حَفِظْتُ عَنْ رَسُولِ الله ﷺ : لا يُتْمَ بَعْدَ احْتِلامٍ، وَلا صُمَاتَ يَوْمٍ إلى اللَّيْلِ .

1802: Ali (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den şöyle buyurduğunu işitip ezberledim. "Babası vefat eden bir çocuğun büluğ çağına gelince yetimlik ismi kalkar. İslam'da bütün bir gün boyu susmak suretiyle ibadet etme şekli de yoktur." (Ebu Davud, Vesaya, 9)

١٨٠٣- وعَنْ قيس بنِ أبي حازِمٍ قالَ: دَخَلَ أبُو بكرٍ الصِّدِّيقُ ﷺ علىٰ امْرَأَةٍ مِنْ أَحْمَسَ يُقَالُ لَها: زَيْنَبُ، فرَآهَا لا تَتكَلَّمُ. فقالَ: مَا لَهَا لا تَتكَلَّمُ ؟ فقالُوا: حَجَّتْ مُصْمِتَةً، فقالَ لَها: تكَلَّمِي فَإنَّ هذا لا يَحِلُّ، هذا مِنْ عَمَلِ الجَاهِلِيَّةِ فتَكَلَّمَتْ.

1803: Kays ibni Ebu Hazim (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir:

Ebu Bekir es-Sıddık (Allah Ondan razı olsun) Ahmes kabilesinden Zeyneb isimli bir kadının yanına gelmişti. Kadının konuşmadığını görünce,

- Bu kadına ne oldu da konuşmuyor? Diye sordu. Oradakiler:

- Susmak suretiyle konuşmamaya ve bu şekilde ibadet yapmış olmaya niyet etti, dediler. Hz. Ebubekir de ona: "Konuş, bu yaptığın dinimizde helal değildir. Cahiliye dönemi davranışıdır" dedi. Bu uyarı üzerine kadın da konuştu. (Buhari, Menakıbu'l-Enise, 26)

BÖLÜM: 367

KİŞİNİN KENDİ BABASINDAN BAŞKASINA BABALIK İDDİASINDA BULUNMASININ HARAM OLUŞU

١٨٠٤- عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ ﷺ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: مَنِ ادَّعَى إلى غَيْرِ أَبِيهِ وَهُو يَعْلَمُ أَنّهُ غَيْرُ أَبِيهِ، فالجَنَّةُ عَلَيْهِ حَرَامٌ.

1804: Sa'd ibni Ebu Vakkas (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse kendi babasından başkasını - babası olmadığını bildiği halde- babamdır diye iddia ederse cennet o kimseye haram olur." (Buhari, Feraiz, 29; Müslim, İman, 114)

١٨٠٥- وعنْ أَبي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لا تَرْغَبُوا عَنْ آبَائِكُمْ، فَمَن رَغِبَ عَنْ أَبِيهِ، فَهُوَ كُفْرٌ.

1805: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ne maksatla olursa olsun kendi öz babalarınızdan nefret ederek yüz çevirmeyiniz. Kim kendi öz babasını bırakıp da başkasına baba derse bu durum küfürdür." (Buhari, Feraiz, 29; Müslim, İman, 112)

١٨٠٦- وَعَنْ يزِيدَ بنِ شريكِ بنِ طَارِقٍ قالَ: رَأَيْتُ عَلِيًّا ﷺ عَلى المِنْبَرِ يَخْطُبُ، فَسَمِعْتُهُ يقُولُ: لا وَاللهِ مَا عِنْدَنا مِنْ كِتَابٍ نَقْرَؤُهُ إلاَّ كِتَابَ الله، وَمَا فِي هذهِ الصَّحِيفَةِ، فَنَشَرَهَا فإذَا فِيهَا أَسْنَانُ الإبِلِ، وَأَشْيَاءُ مِنَ الجراحَاتِ، وَفِيهَا: قالَ رَسُولُ الله ﷺ: المَدِينَةُ حَرَمٌ مَا بَيْنَ عَيْرٍ إلى ثَوْرٍ، فَمَنْ أَحْدَثَ فِيهَا حَدَثاً، أَوْ آوَى مُحْدِثاً، فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ الله وَالمَلائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ، لاَ يَقْبَلُ الله مِنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صَرْفاً وَلا عَدْلاً، ذِمَّةُ المُسْلِمِينَ وَاحِدَةٌ، يَسْعَى بِهَا أَدْنَاهُمْ، فَمَنْ أَخْفَرَ مُسْلِماً، فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ الله وَالمَلائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ، لا يَقْبَلُ الله مِنْهُ يَوْمَ القِيَامَةِ صَرْفاً وَلا عَدْلاً، وَمَنِ ادَّعَى إلى غَيْرِ أَبِيهِ، أَوِ انْتَمَى إلى غَيْرِ مَوَالِيهِ، فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ الله وَالمَلائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ، لا يقْبَلُ الله مِنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صَرْفاً وَلا عَدْلاً.

1806: Yezid ibni Şerik ibni Tarık şöyle demiştir: Ali (Allah Ondan razı olsun)'ı minberde şöyle konuşurken işittim:

Vallahi bizim yanımızda Allah'ın kitabından ve şu sahifede yazılı(peygamberimizin sözleri yani hadisler) olandan başka okuduğumuz bir yazı yoktur dedi ve o sahifeyi açtı, bir de baktık ki, diyet fidyesi için ödenilen develerinin yaşları ile yaralamayla ilgili bazı hükümler var. Allah Rasûlü bu sahifede şöyle buyurmaktaydı:

"Medine'nin ayr dağı ile sevr dağı arası haremi şeriftir. Her kim orada bir bid'at çıkarır veya bid'at çıkaran birini korursa Allah'ın, meleklerin ve tüm insanların laneti onun üzerine olsun. Kıyamet günü Allah o kimsenin tevbe ve ibadetlerini asla kabul etmeyecektir. Müslümanlardan birinin verdiği bir söz ve güvence, bütün müslümanlarca muteberdir. Her kim bir müslümanın verdiği söz ve himayeyi dikkate almaz ve güvenceyi bozarsa Allah'ın, meleklerin ve tüm insanların laneti onun üzerine olsun. Kıyamet günü Allah o kimsenin tevbe ve ibadetlerini kabul etmeyecektir. Kim de babasından başkasını baba olarak iddia ederse veya kendi efendisi olmayan birini efendi olarak kabul etmeye kalkarsa Allah'ın, meleklerin ve tüm insanların laneti onun üzerine olsun. Allah kıyamet günü o kimsenin tevbesini ve ibadetlerini kabul etmeyecektir." (Buhari, Fedailu'l-Medine,1;Müslim,Hacc, 467)

١٨٠٧- وَعَنْ أبي ذرٍ ﷺ : أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: لَيْسَ مِنْ رَجُلٍ ادَّعَى لِغَيْرِ أبِيهِ وَهُوَ يَعْلَمُه إلاَّ كَفَرَ، وَمَنِ ادَّعَى ما لَيْسَ لَهُ، فَلَيْسَ مِنَّا، وَلْيتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ، وَمَنْ دَعَا رَجُلاً بِالْكُفْرِ، أَوْ قَالَ: عَدُوَّ الله، وَلَيْسَ كَذلِكَ إلاَّ حَارَ عَلَيْهِ .

1807: Ebu Zer (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işitmiştir:

"Babası olmadığını bildiği halde, babasından başka birine bilerek babamdır diye iddia eden hiçkimse yoktur ki küfre girmiş olmasın. Kim de kendisinin olmayan bir şeye sahip çıkmaya kalkışırsa bizden değildir. Cehennemdeki yerine hazırlansın. Kim de bir kimseyi kafir ve Allah düşmanı diye çağırırsa o kimse de bu sözlere layık değilse bu sözler söz atanın özerine döner." (Müslim, İman, 112)

BÖLÜM: 368

ALLAH VE RASÛLÜNÜN YASAKLADIKLARINDAN KAÇINMAK

قال الله تعالى : ﴿ فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أمْرِهِ أنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴾

"...Allah'ın buyruğuna karşı gelmek isteyenler, başlarına bu dünyada bir belanın, bir güçlüğün, ya da öte dünyada can yakıcı bir azabın gelmesinden korkup sakınsınlar." (24 Nur, 63)

قال الله تعالى : ﴿ وَيُحَذِّرُكُمُ الله نَفْسَهُ ﴾

"Allah sizi kendisinin emirlerine karşı gelmekten sakındırıyor."(3 Ali İmran,٣٣)

قال الله تعالى : ﴿ إنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴾

"Şüphesiz Rabbinin yakalaması son derece çetindir." (85 Bürûc, 12)

قال الله تعالى : ﴿ وَكَذلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إذا أَخَذَ الْقُرَى وَهِيَ ظَالِمةٌ إنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴾

"İşte senin Rabbin haksızlık eden kentlerin toplumlarını, böylece kıskıvrak yakalayıverir. Şüphesiz ki, onun yakalaması çok şiddetli ve çok zorludur." (11 Hud, 102)

١٨٠٨- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: إنَّ الله تَعَالى يَغَارُ، وَغَيْرَةَ الله أنْ يَأْتِيَ المَرْءُ مَا حَرَّمَ الله عَلَيْهِ.

1808: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Allah mümin kulları hakkında gayret gösterir(hayır ve saâdet diler). Allah'ın gayreti haram kıldığı kötü şeyleri, insanların işlemelerine karşı olmasıdır." (Buhari, Nikah, 107; Müslim, Tevbe, 36).

BÖLÜM: 369

YASAKLARI İŞLEYEN KİMSENİN NE YAPMASI GEREKTİĞİ

قال الله تعالى : ﴿ وَإمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللهِ إنه هو السميع العليم ﴾

"Eğer şeytandan gelen kötü bir düşünce, bu tür iyilikleri yapmaya karşı seni dürtecek olursa, hemen Allah'a sığın. Çünkü O, hem işitendir, hem de bilendir." (41 Fussilet, 36)

قال الله تعالى : ﴿ إنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إذا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإذا هُمْ مُبْصِرُون ﴾

" Allahtan sakınıp korkanlar var ya onlara şeytandan bir kışkırtma dokunduğunda, O'nu hatırlayıp akıllarını başlarına toplarlar ve olup biten gerçeği görüp açık bir biçimde kavramaya başlarlar." (7 Araf, 201)

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ إذا فعلُوا فاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أنفُسَهُمْ ذَكَرُوا الله فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إلاَّ الله وَلَمْ يُصِرُّوا عَلى مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ❖ أُولئِكَ جَزَاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الأنهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴾

"".Ve yine onlar ki, utanç verici bir kötülük yaptıklarında , veya kendi canlarına zulm ettikleri zaman Allah'ı hatırlar ve günahlarının affı için yalvarırlar. Zaten Allah'tan başka kim günahları affedebilir. Onlar işledikleri günah üzerinde

bilerek ısrar etmezler." İşte onların mükafatı Rablerinden bir bağışlanma ve içinden ırmaklar akan cennet olacaktır. İyiliklere gayret gösterenler için bu ne güzel bir mükafattır." (3 Al-i İmran, 135-136)

قال الله تعالى : ﴿ وَتُوبُوا إلى الله جَمِيعاً أيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾

"Hepiniz topluca, (günahkarca davranışlardan dönüp) Allah'a tevbe ediniz (yöneliniz) ki, kurtuluşa (dünya ve ahiret mutluluğuna) eresiniz." (24 Nûr 31)

١٨٠٩- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ حَلَفَ فَقَالَ فِي حَلِفِهِ: بِاللَّاتِ والْعُزَّى، فَلْيَقُلْ: لا إلهَ إلاَّ الله، وَمَنْ قَالَ لِصَاحِبِهِ: تَعَالَ أقامِرْكَ فَلْيَتَصَدَّقْ .

1809: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Bir kimse lat ve uzza hakkı için diye yemin edecek olursa buna keffaret olarak hemen ardından, la ilahe illallah desin, kim de arkadaşına gel seninle kumar oynayalım derse, bu fena sözüne keffaret olmak üzere hemen sadaka versin."(Buhari,Edeb, 74; Müslim, Eyman, 5)

BÖLÜM: 370

BELLİ BİR KONUYU KAPSAMAYIP HOŞ CAZİP VE İLGİNÇ HADİSLER

١٨١٠- عَنِ النَّوَاسِ بنِ سَمْعَانَ ﷺ قال: ذَكَرَ رَسُولُ الله ﷺ الدجَّالَ ذاتَ غداةٍ، فَخَفَّضَ فِيهِ، وَرَفَّعَ حَتَّى ظَنَنَّاهُ فِي طَائِفَةِ النَّخْلِ. فَلَمَّا رُحْنَا إلَيْه، عَرفَ ذلِكَ فِينَا، فَقالَ: مَا شَأْنكُمْ ؟ قُلْنَا: يا رَسُولَ الله، ذَكَرْتَ الدَّجَّالَ الْغَدَاةَ، فَخَفَّضْتَ فِيهِ وَرَفَّعْتَ، حَتَّى ظَنَنَّاه فِي طَائِفَةِ النَّخْلِ، فقالَ: غَيْرُ الدَّجَّالِ أَخْوَفني عَلَيْكُمْ، إنْ يَخْرُجْ وأنا فِيكُمْ، فأنَا حَجِيْجُهُ دونكم، وَإنْ يَخْرُجْ وَلَسْتُ فِيكُمْ، فَامْرُؤٌ حَجِيجُ نَفْسِهِ، وَالله خَلِيفَتي عَلى كُلِّ مُسْلِم. إنَّهُ شَابٌّ قَطَطٌ، عَيْنُهُ طَافِيَةٌ، كَأنِّي أُشَبِّهُه بِعَبْدِ الْعُزَّى بنِ قَطَنٍ، فَمَنْ أَدْرَكَه مِنكُمْ، فَلْيَقْرَأْ عَلَيْهِ فَوَاتحَ سُورَةِ الْكَهْفِ، إنَّهُ خَارِجٌ خَلَّة بَيْنَ الشَّامِ وَالْعِرَاقِ، فَعَاثَ يَمِيناً وَعاثَ شِمَالاً، يَا عِبَادَ الله فَاثْبُتُوا. قُلْنَا: يَا رسولَ الله وَمَا لُبْثُه فِي الأرْضِ؟ قالَ: أَرْبَعُونَ يَوْماً: يَوْمٌ كَسَنَةٍ، وَيَوْمٌ كَشَهْرٍ، وَيَوْمٌ كَجُمُعَةٍ، وَسَائِرُ أيَّامِهِ كَأيَّامِكُمْ قُلْنَا: يا رَسُولَ الله، فَذلِكَ الْيَوْمُ الذي كَسَنَةٍ أتكفينَا فِيهِ صَلاةُ يَوْمٍ ؟ قال: لا، اقْدُرُوا لَهُ قَدْرَهُ قُلْنَا: يَا رَسُولَ الله وَمَا إسْرَاعُهُ فِي الأرْضِ ؟ قَالَ: كَالْغَيْثِ اسْتَدْبَرَتْهُ الرِّيحُ، فَيَأْتِي عَلى الْقَوْمِ، فَيَدْعُوهُم، فَيُؤْمِنُونَ بِهِ، وَيَسْتَجِيبُونَ لَهُ، فَيَأْمُرُ السَّماءَ فَتُمْطِر،والأرْضَ فَتُنبِتُ، فَتَرُوحُ عَلَيْهِم سارِحَتُهُمْ أطْوَلَ مَا كَانَتْ ذُرىً، وَأَسبَغَهُ ضُرُوعاً، وَأَمَدَّهُ خَوَاصِرَ، ثُمَّ يَأْتي الْقَوْمَ فَيَدْعُوهُمْ، فَيَرُدُّونَ عَلَيْهِ قَوْلَهُ، فَيَنْصَرِفُ عَنْهُمْ، فَيُصْبِحُونَ مُمْحِلِينَ لَيْسَ بِأَيْدِيهِمْ

شَـيْءٌ مِـنْ أَمْـوَالِهِمْ، وَيَمـرُّ بِالخَرِبَـةِ فيقُـولُ لَهَـا: أَخْرِجِـي كُنُـوزَكِ، فَتَتْبَعُـهُ كُنُوزُهَـا كَيَعَاسِيبِ النَّحْلِ، ثُمَّ يَدْعُو رَجُلاً مُمْتَلِئـاً شَبَاباً فَيَضْرِبُهُ بِالسَّيْفِ، فَيَقْطَعُهُ جِزْلَتَيْنِ رَمْيَةَ الْغَرَضِ، ثُمَّ يَدْعُوهُ، فَيُقْبِلُ، وَيَتَهَلَّلُ وَجْهُه، يَضْحَكُ، فَبَيْنَمَا هُوَ كَذلِكَ إِذْ بَعَثَ الله تَعَالى المَسِيح ابْنَ مَرْيَمَ عليه السلام فَيَنْزِلُ عِنْدَ المَنَارَةِ الْبَيْضَاءِ شَرْقِيَّ دِمَشْقَ بَيْنَ مَهْرُودَتَيْنِ، وَاضِعاً كَفَّيْهِ عَلى أَجْنِحَةِ مَلَكَيْنِ، إذا طَأْطَأَ رَأْسَهُ، قَطَرَ، وَإِذَا رَفَعَهُ تَحَدَّرَ مِنْهُ جُمَانٌ كَاللُّؤْلُؤِ، فَلا يَحِلُّ لِكَافِرٍ يَجِدُ رِيحَ نَفَسِهِ إلاَّ مَاتَ، وَنَفَسُهُ يَنْتَهِي إلى حَيْثُ يَنْتَهِي طَرْفُهُ، فَيَطْلُبُهُ حَتَّى يُدْرِكَهُ بِبَابِ لُدٍّ فَيَقْتُلُهُ، ثُمَّ يَأْتي عِيسَى، عليه السلام ، قَوْم قَدْ عَصَمَهُمُ الله مِنْهُ، فَيَمْسَح عَنْ وُجوهِهِمْ، وَيُحَدِّثُهُمْ بِدَرَجَاتِهِمْ فِي الجَنَّةِ، فَبَيْنَمَا هُوَ كَذلِكَ إِذْ أَوْحَى الله تَعَالى إلى عِيسَى عليه السلام: إِنِّي قَدْ أَخْرَجْتُ عِبَاداً لي، لاَ يَدَانِ لأَحَدٍ بِقِتَالِهِمْ، فَحَرِّزْ عِبَادِي إلى الطُورِ. وَيَبْعَثُ الله يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ، وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ، فَيَمُرُّ أَوَائِلُهُمْ عَلى بُحَيْرَةِ طَبَرِيَّةَ فَيَشْرَبُونَ مَا فِيهَا، وَيَمُرُّ آخِرُهُمْ فيقُولُونَ: لَقَدْ كَانَ بِهذِهِ مَرَّةً مَاءٌ، وَيُحْصَرُ نَبِيُّ الله عِيسَى، عليه السلام ، وَأَصْحَابُهُ، حَتَّى يَكُونَ رَأْسُ الثَّوْرِ لأَحَدِهِمْ خَيْراً مِنْ مِائَةِ دِينَارٍ لأَحَدِكُمُ الْيَوْمَ، فَيَرْغَبُ نَبِيُّ الله عِيسَى، صلى الله عليه وسلم ، وَأَصْحَابُهُ رضي الله عنهم إلى الله تَعَالَى، فَيُرْسِلُ الله تَعَالى عَلَيْهِمُ النَّغَفَ فِي رِقَابِهِمْ، فَيُصْبِحُونَ فَرْسَى كَمَوْتِ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ يَهْبِطُ نَبِيُّ الله عِيسَى، عليه السلام ، وَأَصْحَابُهُ، رضي الله عنهم ، إلى الأَرْضِ، فَلاَ يَجِدُونَ فِي الأَرْضِ مَوْضِعَ شِبْرٍ إلاَّ مَلأَهُ زَهَمُهُمْ وَنتنُهُمْ، فَيَرْغَبُ نَبِيُّ الله عِيسَى، عليه السلام، وَأَصْحَابُهُ رضي الله عنهم ، إلى الله تَعَالى، فَيُرْسِلُ الله تَعَالى طَيْراً كَأَعْنَاقِ الْبُخْتِ، فَتَحْمِلُهُمْ، فَتَطْرَحُهُمْ حَيْثُ شَاءَ الله، ثُمَّ يُرْسِلُ الله، عَزَّ وَجَلَّ، مَطَراً لاَ يُكِنُّ مِنْهُ بَيْتُ مَدَرٍ وَلاَ وَبَرٍ، فَيَغْسِلُ الأَرْضَ حَتَّى يَتْرُكَهَا كَالزَّلَفَةِ، ثُمَّ يُقَالُ لِلأَرْضِ: أَنْبِتي ثَمَرَتَكِ، وَرُدِّي بَرَكَتَكِ، فَيَوْمَئِذٍ تَأْكُلُ الْعِصَابَةُ مِنَ الرُّمَّانَةِ، وَيَسْتَظِلُّونَ بِقِحْفِهَا، وَيُبَارَكُ فِي الرِّسْلِ حَتَّى إِنَّ اللِّقْحَةَ مِنَ الإِبِلِ لَتَكْفِي الْفِئَامَ مِنَ النَّاس، وَاللِّقْحَةَ مِنَ الْبَقَرِ لَتكْفِي الْقَبِيلَةَ مِنَ النَّاسِ، وَاللِّقْحَةَ مِنَ الْغَنَمِ لَتَكْفِي الْفَخِذَ مِنَ النَّاس، فَبَيْنَمَا هُمْ كَذَلِكَ إِذْ بَعَثَ الله تَعَالى رِيحاً طَيِّبَةً، فَتَأْخُذُهُمْ تَحْتَ آبَاطِهِمْ، فَتَقْبِضُ رُوحَ كُلِّ مُؤْمِنٍ وَكُلَّ مُسْلِمٍ،وَيَبْقَى شِرَارُ النَّاسِ يَتَهَارَجُونَ فِيهَا تَهَارُجَ الْحُمُرِ فَعَلَيْهِمْ تَقُومُ السَّاعَةُ .

1810: Nevvas ibni sem'an (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir:

Bir sabah Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Deccalden bahsederek onu alçalttı, ne büyük bir bela olduğunu belirtti. Öyle ki, biz onu Medine civarındaki hurmalıklara gelip dayandığını zannettik. Bizler oraya gidince Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bizdeki telaşı anladı ve "Size ne oluyor" dedi. Biz de:

“Ya Rasûlallah, sabahleyin Deccalden bahsettiniz, onu alçaltıp ne büyük bir fitne olduğundan bahsettiniz, biz de onun şu hurmalıklarımıza gelip dayandığını sandık, dedik. Bunun üzerine şöyle buyurdu:

“Sizin için en çok korktuğum Deccalden başka şeylerdir. Şayet Deccal ben aranızdayken çıkarsa, ona karşı sizi müdafaa eder, onun delillerini çürütürüm.

Eğer ben aranızdan ayrıldıktan sonra çıkarsa herkes kendini ona karşı savunmalı ve şerrinden korunmalıdır. Zaten Allah mü’minleri onun şerrinden koruyacaktır.

Deccal kıvırcık saçlı, onun gözü sönük (kör) bir gençtir. Ben onu sanki Cahiliyyede yaşamış Katan oğlu Abduluzzaya benzetiyorum. Sizden kim onu görürse Kehf suresinin başından birkaç ayet okusun, (bu ayetler sizi onun şerrinden koruyabilir).

O Deccal Şam ile Irak arasından bir yerden çıkacak ve çok aşırı kötülüğünü sağa sola her yana yayacaktır. Ey Allah’ın kulları ona ve şerrine karşı kendinizi koruyup dirençli olun.”

“Ya Rasûlallah, Deccal yeryüzünde ne kadar kalacaktır,” dedik.

“Kırk gün kalacak, bir günü bir yıl kadar, bir günü bir ay kadar, bir günü de bir hafta kadardır” diğer günleri de sizin bu günkü günleriniz gibi olacaktır.”

“Ya Rasûlallah bir yıl kadar olan günde kılacağımız bir günlük namaz kafi gelecek mi?” dedik.

“Hayır, siz ona göre namaz vakitlerini takdir ve hesap ediniz.”

Biz, “Ya Rasûlallah, onun yeryüzündeki sürati ne kadardır?” diye sorduk.

“Rüzgarın sürüklediği bulutlar gibi insanların yanından geçer. Rabbları olduğunu söyleyerek kendisine iman etmelerini ister. Onlar da iman ederler. Göğe yağmur yağdırmasını emreder. Yağmur yağar, yere emreder, bitikler biter, hayvanlar da otlaklardan daha besili ve sütlü olarak dönerler.

Daha sonra başka insanların yanına gelecek, onları da kendisinin rab olduğunu inanmaya davet eder, fakat onlar bu daveti kabul etmeyip reddederler. Tevhid inancı üzere kalırlar. Deccal de yanlarından döner gider. Bu sefer o toplumdan yağmurlar kesilir, otlar kurur, hayvanlar da helak olurlar.

Deccal harabe bir yere uğrar ve defineleri ortaya çıkar diye emredince bal arılarının beylerini takip ettikleri gibi defineler de deccalin arkasından giderler. Sonra Deccal güçlü kuvvetli bir genci Rab olduğuna imana davet eder. Kabul etmediğinden dolayı öfkelenerek kılıcıyla onu ikiye biçer. Bu parçalar ok menzili kadar uzak bir yana düşer. Sonra yine aynı genci çağırır, genç eski haline dönmüş güleç bir yüzle tekrar O’na doğru gelir.

Deccal böyle işler yaparken Allah Meryem oğlu İsa (a.s.)’ı gönderir. Mesih boyanmış iki elbise içinde ellerini iki meleğin kanatları üzerine koyarak Dımeşk’in doğusundaki Akminare’nin yanına iner. İsa parlayan yüzüyle başını yere eğince saçlarından terler damlar, başını kaldırınca da inci gibi nurani damlalar dökülür. Onun nefesini koklayan kafir derhal ölür. Onun nefesi baktığı yere anında ulaşır.

İsa (A.S.) Deccalin peşine düşer.Onu Kudüs yakınındaki Bab-ı Lüd'de yakalayıp öldürür.

Daha sonra Hz. İsa (A.S.) Allah Teala'nın kendilerini deccalin şerrinden koruduğu birtakım insanların yanına gelir, onların yüzlerini okşayarak deccalin fitnesinin sona erdiğini söyler ve kendilerine cennetteki yüksek derecelerini haber verir.

Bu sırada Allah Teala İsa (sallallahu aleyhi vesellem)'e vahyederek, "Ben sana itaat eden bir cemaat meydana getirdim, hiçbir zaman onları öldürmeye kimsenin gücü yetmez. Onları götür Tur dağında muhafaza et."

Allah Ye'cüc ve Me'cüc'u gönderir, bunlar yüksek tepelerden süratle akıp inerler, bunların öncüleri Taberiye gölüne varıp gölün bütün suyunu içerler, sonraki gelenler oraya vardıklarında "Bir zamanlar burada çok su varmış" derler. İsa (a.s.) ile yanındaki mü'minleri Tur dağında kuşatırlar.

Onlardan herbiri için bir öküz başı s,izin bugünkü paranızla yüz altından daha kıymetli olur. İsa (sallallahu aleyhi vesellem) ve yanındaki mü'minler bu beladan kendilerini kurtarması için Allah'a yalvarırlar. Allah da Ye'cüc ve Me'cüc'ün enselerine küçük kurtçuklar musallat eder. Hepsi bir anda ölüp giderler. Bundan sonra İsa (sallallahu aleyhi vesellem) ve mü'minler Tur dağından inerler. Ye'cüc ve Me'cücün kokmuş cesedlerinin olmadığı bir karış yer bulamazlar. İsa (sallallahu aleyhi vesellem) ve yanındaki mü'minler de bu beladan Allah'ın kendilerini kurtarması için yalvarırlar.

Allah deve boyunları gibi iri kuşlar gönderir, bunlar o kokmuş cesedleri alarak Allah'ın dilediği yere götürüp atarlar. Sonra Allah öyle bir yağmur gönderir ki, uğramadığı bir ev ve çadır kalmaz, bu yağmur da yeryüzünü ayna gibi pırıl pırıl temizler. Daha sonra yeryüzüne meyvelerini bitir bereketini getir diye emredilir. O gün bir grup insan tek bir nar ile doyar ve kabuğu ile gölgelenir.

Otlağa gönderilen hayvanların sütü de bereketlenir. Öyle ki bir devenin sütü kalabalık bir grubu, bir ineğin sütü bir kabileyi, bir koyunun sütü de bir cemaati doyurur. Onlar böyle yaşayıp giderken Allah tatlı bir rüzgar gönderir, bu rüzgar mü'minleri koltuk altlarından sarmalayıp ruhlarını alıp götürür. O zaman yeryüzünde insanların en şerlileri kalır. Onlar da eşekler gibi birbirleriyle herkesin gözü önünde cinsel ilişkide bulunurlar ve kıyamet de onlar üzerine kopuverir. (Müslim, Fiten, 110)

١٨١١- وَعَنْ رِبْعِيٍّ بْنِ حِرَاشٍ قَالَ: انْطَلَقْتُ مَعَ أَبِي مَسْعُودٍ الأَنْصَارِيِّ إلى حُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِ ﵁، فَقَالَ لَهُ أَبُو مسعودٍ: حَدَثْني مَا سَمِعْتَ مِنْ رَسُولِ الله ﷺ ، فِي الدَّجَّالِ قَالَ: إنَّ الدَّجَّالَ يَخْرُجُ، وَإنَّ مَعَهُ مَاءً وَنَاراً، فَأَمَّا الَّذِي يَرَاهُ النَّاسُ مَاءً فَنَارٌ تُحْرِقُ، وَأَمَّا الَّذِي يَرَاهُ النَاسُ نَاراً، فَمَاءٌ بَارِدٌ عَذْبٌ، فمن أَدْرَكَهُ مِنكُمْ، فَلْيَقَعْ فِي الَّذِي يَرَاهُ نَاراً، فَإنَّهُ مَاءٌ عَذْبٌ طَيِّبٌ. فَقَالَ أَبُو مَسْعُودٍ: وَأنا قَدْ سَمِعْتُهُ.

1811: Rib'î ibni Hıraş şöyle demiştir: Ebu Mes'ud el-Ensarî ile birlikte Huzeyfe ibni Yeman'ın yanına gittim(r.anhm). Ebu Mes'ud ona, Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den deccal hakkında duyduklarını söyle dedi. Huzeyfe de şunları söyledi:

"Deccal yanında bir su ve bir de ateş olduğu halde çıkacak. İnsanların su olarak gördükleri şey yakıcı ateş, ateş olarak gördükleri şey tatlı ve soğuk içimli sudur. İçinizden ona kim yetişirse ateş olarak gördüğü tarafta bulunsun. Çünkü o tatlı, hoş bir sudur."

Ebu Mes'ud el-Ensarî Huzeyfe'nin böyle söylediğini ben de duydum, dedi. (Buhari, Enbiya, 50; Müslim, Fiten, 105)

١٨١٢- وعَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرو بنِ العاصِ رَضِيَ اللهُ عَنْهما قالع: قالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : يَخْرُجُ الدَّجَّالُ في أُمَّتي فَيَمْكُثُ أَرْبَعِينَ، لا أَدْرِي أَرْبَعِينَ يَوْماً أَرْبَعِينَ شَهْراً، أَوْ أَرْبَعِينَ عَاماً، فَيَبْعَثُ اللهُ تَعَالَى عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ، عليه السلام، فَيَطْلُبُهُ فَيُهْلِكُهُ، ثُمَّ يَمْكُثُ النَّاسُ سَبْعَ سِنِينَ لَيْسَ بَيْنَ اثْنَيْنِ عَداوَةٌ، ثُمَّ يُرْسِلُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ، ريحاً بَارِدَةً مِنْ قِبَلِ الشَّامِ، فَلا يَبْقَى على وَجْهِ الأَرْضِ أَحَدٌ في قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ خَيْرٍ أَوْ إيمَانٍ إلاَّ قَبَضَتْهُ، حَتَّى لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ دَخَلَ في كَبِدِ جَبَلٍ، لَدَخَلَتْهُ عَلَيْهِ حَتَّى تَقْبِضَهُ، فَيَبقَى شِرَارُ النَّاسِ في خِفَّةِ الطَّيْرِ، وَأَحْلامِ السِّبَاعِ لا يَعْرِفُونَ مَعْرُوفاً، وَلا يُنكِرُونَ مُنكَراً، فَيَتَمَثَّلُ لَهُمُ الشَّيْطَانُ، فَيَقُولُ: أَلا تَسْتَجِيبُونَ ؟ فَيَقُولُونَ: فَمَا تَأْمُرُنَا ؟ فَيَأْمُرُهُمْ بِعِبَادَةِ الأَوْثَانِ، وَهُمْ في ذلِك دَارٌّ رِزْقُهُمْ، حَسَنٌ عَيْشُهُمْ، ثُمَّ يُنْفَخُ في الصُّوْرِ، فَلا يَسْمَعُهُ أَحَدٌ إلاَّ أَصْغَى لِيتاً وَرَفَعَ لِيتاً، وَأَوَّلُ من يَسْمَعُهُ رَجُلٌ يَلُوطُ حَوْضَ إبلِه فَيُصْعَقُ ويُصعقُ النَّاسُ، ثُمَّ يُرْسِلُ اللهُ - أَوْ قالَ: يُنْزِلُ اللهُ - مَطَراً كَأَنَهُ الطَّلُّ أَوِ الظِّلُّ، فَتَنْبُتُ مِنْهُ أَجْسَادُ النَّاسِ، (ثُمَّ يُنْفَخُ فِيهِ أُخْرَى فَإذا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ)، ثُمَّ يقَالُ: يَا أَيّهَا الناسُ هَلُمَّ إلى رَبِّكُمْ، (وَقِفُوهُمْ إنَّهُمْ مَسْؤُولُونَ)، ثُمَّ يقَالُ: أَخْرِجُوا بَعْثَ النَّارِ فَيُقَالُ: مِنْ كَمْ ؟ فَيُقَالُ: مِنْ كُلِّ أَلْفٍ تِسْعَمِائَةٍ وَتِسْعَةً وتِسْعِينَ، فذلِك يَوْمَ يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيباً، وذلِك (يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ).

1812: Abdullah ibni Amr ibni Âs (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

Deccal ümmetimin hayatta olduğu bir zamanda ortaya çıkar. Kırk bu kadar zaman kalır. (Ravi kırk gün mü kırk ay mı kırk yıl mı dedi bilemiyorum diyor). Bunun üzerine Allah Meryem oğlu İsa'yı yeryüzüne gönderir. O da deccali bularak ortadan kaldırır. Sonra insanlar aralarında hiçbir düşmanlık bulunmadan yedi yıl boyu daha yaşarlar. Sonra Allah Şam tarafından soğuk bir rüzgar gönderir ve bu rüzgar kalbinde zerre kadar hayır veya iman bulunan tüm müslümanların ruhunu alır gider. Şayet biriniz bir dağın derinliklerine girmiş olsa bile bu rüzgar oraya

kadar girip onun canını da alır. Geriye her türlü kötülüklere kuş gibi hızlıca dalan, iyilik bilmez, fenalıktan sakınmaz, canavar gibi şerli insanlar kalır. Şeytan onlara insan kılığına girerek görünür ve:

- Bana hâlâ inanmayacak mısınız, der. Onlar da:

- Ne yapmamızı emredersin derler?

Şeytan da onlara putlara tapmalarını emreder, onlar bu haldeyken rızıkları bol ve geçimleri güzel olur. Sonra Sûr'a üfürülür. Onun sesini duyan herkes dehşet ve şaşkınlık içinde yıkılıp kalır. Sûrun sesini ilk duyup can veren adam devesinin havuzunu çamurla tamir eden bir kimsedir, etrafındakiler de ölürler.

Sonra Allah gölge gibi veya çiğ gibi bir yağmur gönderir de insanların çürümeye yüz tutmuş cesetleri bununla yeniden hayat bulur. Sonra ardından sura bir kere daha üflenir, herkes yerinden fırlayıp kendilerine yapılacakları gözlemeye başlarlar.

- Sonra haydi Rabbinize geliniz, denir. Meleklere de:

- Onları alıkoyun, çünkü onlar sorguya çekileceklerdir denilir. Daha sonra meleklere cehennemlikleri ayırın buyurulur. Onlar da,

- Kaçta kaçını ayıralım? diye sorarlar.

Bin kişiden dokuz yüz doksan dokuzu denilir. İşte o gün çocukların aniden saçlarının ağaracağı, incikten açılır işler güçleşir her türlü gerçeğin apaçık ortaya çıkacağı bir gündür. (Müslim, Fiten, 116)

١٨١٣- وَعَنْ أنسٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : لَيْسَ مِنْ بَلَدٍ إلاَّ سَيَطَؤُهُ الدَّجَّالُ، إلاَّ مَكَّةَ وَالمَدِينَةَ، وَلَيْسَ نَقْبٌ مِنْ أَنْقَابِهَا إلاَّ عَلَيْهِ المَلائِكَةُ صَافِّينَ تَحْرُسُهُمَا، فَيَنْزِلُ بِالسَّبَخَةِ، فتَرْجُفُ المَدِينَةُ ثَلاثَ رَجَفَاتٍ، يُخْرِجُ اللهُ مِنْهَا كُلَّ كَافِرٍ وَمُنَافِقٍ .

1813: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: Mekke ile Medine dışında Deccalin ayak basmadığı bir yer bulunmaz. Bu iki bölgenin bütün yollarında saf tutmuş melekler buraları korur. Deccal kumlu çorak bir araziye iner. Medine üç defa sarsılır. Allah-u Teala oradan her kafir ve münafığı çıkarmış olur. (Müslim, Fiten, 123)

١٨١٤- وعَنْهُ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: يَتْبَعُ الدَّجَّالَ مِنْ يَهُودِ أَصْبَهَانَ سَبْعُونَ أَلْفاً عَلَيْهِمُ الطَّيَالِسَةُ.

1814: Yine Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"İsfahan yahudilerinden kendilerine has özel sarık sarmış yetmiş bin kişi deccalin arkasından gider." (Müslim, Fiten, 124)

١٨١٥- وعَنْ أمِّ شَرِيكٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا، أَنَهَا سَمِعَتِ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: لَيَنْفِرَنَّ النَّاسُ مِنَ الدَّجَالِ فِي الجِبَالِ .

1815: Ümmü Şerik (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu dinlemiştir:

"Muhakkak ki mü'minler deccalden kaçıp dağlara sığınacaklardır."(Müslim, Fiten, 135)

١٨١٦- وَعَنْ عِمْرَانَ بنِ حُصَيْنٍ رَضِيَ الله عَنْهمَا قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: مَا بَيْنَ خَلْقِ آدمَ إلى قِيَامِ السَّاعَةِ أَمْرٌ أَكْبَرُ مِنَ الدَّجَّالِ .

1816: İmran ibni Husayn (Allah Onlardan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim dedi: "Ademin yaratılışından kıyametin kopacağı ana kadar meydana gelecek olaylar içinde Deccalden daha önemlisi yoktur." (Müslim, Fiten, 126)

١٨١٧- وَعَنْ أَبي سَعِيدٍ الخُدْرِيِّ ﷺ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: يَخْرُجُ الدَّجَّالُ فَيَتَوَجَّهُ قبلَه رَجُلٌ مِنَ المُؤْمِنِينَ فَيَتَلَقَّاهُ المَسَالحُ: مَسَالحُ الدَّجَّالِ، فَيَقُولُونَ له: إلى أيْنَ تَعمِدُ ؟ فَيَقُولُ: أَعْمِدُ إلى هذا الَّذي خَرَجَ، فيقولُونَ له: أَوَ مَا تُؤْمِنُ بِربِّنَا فيقُولُ: مَا بربِّنَا خَفَاءٌ! فَيقولُونَ: اقْتُلُوه، فيقُول بَعْضهُمْ لبعْضٍ: أَليْسَ قَدْ نَهَاكُمْ رَبّكُمْ أنْ تَقْتُلوا أحَداً دونَه، فَيَنْطَلِقُونَ بِهِ إلى الدَّجَّالِ، فَإذا رَآه المُؤْمِنُ قَالَ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ: إنَّ هذا الدَّجَّالُ الّذي ذَكَرَ رَسُولُ الله ﷺ ، فَيَأْمُرُ الدَّجَّالُ بِهِ فَيُشَبَّح، فَيقُولُ: خُذُوهُ وَشُجُّوهُ، فَيُوسَعُ ظَهْرُهُ وَبَطْنُهُ ضَرْباً، فيقولُ: أَوَ مَا تُؤْمِنُ بي ؟ فَيَقُولُ: أَنْتَ المَسِيحُ الْكَذَّابُ! فَيؤْمَرُ بِهِ، فَيُؤْشَرُ بِالمِنْشَارِ مِنْ مَفْرِقِهِ حَتَّى يُفرَق بَيْنَ رِجلَيْهِ، ثُمَّ يَمْشِي الدَّجَّالُ بَيْنَ الْقِطْعَتَيْنِ، ثُمَّ يَقُولُ لَهُ: قُمْ، فَيَسْتَوِي قَائِماً، ثُمَّ يَقُولُ لَهُ: أَتُؤْمِنُ بي ؟ فيقولُ: مَا ازْدَدْتُ فِيكَ إلاَّ بَصِيرَةً. ثُمَّ يَقُولُ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ إنَّهُ لاَ يَفعَلُ بَعْدِي بأحَدٍ مِنَ النّاس، فَيَأْخُذُهُ الدَّجَّالُ لِيَذْبَحَهُ، فَيَجْعَلُ الله مَا بَيْنَ رَقَبَتِهِ إلى تَرقُوَتِهِ نُحَاساً، فَلا يَسْتَطِيعُ إلَيْهِ سَبِيلا، فَيَأخُذُ بِيَدَيْهِ وَرِجْلَيْهِ فَيَقْذِفُ بِهِ، فَيحسبُ النَّاسُ أَنَّما قَذَفَهُ إلى النَّارِ، وَإنَّمَا أُلْقِيَ في الجَنَّةِ فقَالَ رَسُولُ الله ﷺ : هذا أعْظَمُ النَّاسِ شَهَادَةً عِنْدَ رَبِّ الْعَالَمِينَ .

1817: Ebu Said el-Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

Deccal ortaya çıkınca mü'minlerden biri Deccal tarafına doğru yönelip gider. Deccalin muhafızları onun önüne çıkarak,

- Nereye gitmek istiyorsun diye sorarlar.

- Şu ortaya çıkan adamın yanına der. Onlar da:

- Sen bizim Rabbimize inanmıyor musun? diye sorarlar. O da:

- Bizim Rabbimizin gizli bir tarafı yoktur, tüm vasıfları ortadadır. Deccalin manzarası bile onun yalancı olduğunu göstermeye kafidir cevabını verir. Deccalin bazı adamları:

- Öldürün şunu derler. Bir kısmı ise Tanrınız haberi almadan bir kimseyi öldürmeyi yasaklamadı mı! derler ve o mü'mini Deccalin yanına götürürler. O mü'min Deccali görünce diğer mü'minlere:

- Ey insanlar Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in bildirdiği Deccal işte budur, der. Bunun üzerine Deccal onun dövülmesini emreder, başından ve yüzünden yaralanıp, sırtından ve karnından çokça dayak yiyen bu kimseye Deccal hâlâ bana inanmıyor musun diye sorar?

- Yalancı Mesih sensin, sana inanmıyorum diye cevap verince Deccal'in emri üzerine o kimseyi testereyle baştan aşağı ikiye biçerler. Deccal ikiye bölünen cesedin arasından geçtikten sonra o kimseye:

- Ayağa kalk der, o da doğrulup kalkar. Deccal tekrar:

- Bana iman ediyor musun, diye sorar. O da:

- Bu öldürme ve diriltme işiyle senin hakkındaki kanaatim iyice pekişti der ve halka dönerek Ey insanlar o benden sonra artık kimseyi öldürüp diriltemez der. Deccal onu kesebilmek için yakalar. Fakat Allah o mü'minin boynundan köprücük kemiğine kadar kısmı bakır gibi kılıç işlemeyecek bir hale dönüştürür de Deccal ona birşey yapamaz. Bunun üzerine Deccal onun ellerinden ve ayaklarından tutarak fırlatır. İnsanlar onun cehenneme atıldığını zannederler. Halbuki o cennete bırakılıvermiştir. Rasûlullah sözünü şöyle tamamladı:

"İşte bu mü'min kimse Alemlerin Rabbi olan Allah katında insanların en büyük şehididir. Yalancı bir zalime karşı hakkı söylemekten geri durmamıştır" buyurdu. (Müslim, Fiten, 113)

١٨١٨- وعَنِ المُغِيرَةِ بنِ شُعْبَةَّ ﵁ قالَ: ما سَأَلَ أَحَدٌ رَسُولَ اللهِ ﷺ عَنِ الدَّجَّالِ أَكْثَرَ مِمَّا سَأَلْتُهُ، وَإِنَّهُ قالَ لي: مَا يَضُرُّكَ ؟ قلتُ: إِنَّهُمْ يَقُولُونَ: إنَّ مَعَهُ جبلَ خُبْزٍ وَنَهْرَ مَاءٍ ! قالَ: هُوَ أَهْوَنُ عَلى اللهِ مِنْ ذلِكَ .

1818: Muğire ibni Şu'be (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Hiçbir kimse Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e deccal hakkında benden fazla soru sormadı. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana:

"O sana zarar vermeyecek" buyurdu. Ben:

Bazı kimseler Deccal'in yanında dağlar kadar ekmek ve su ırmağı var diyorlar, dedim. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Deccal Allah katında yaptığı göz boyamacılığı ve yalancılığı ile en bayağı ve zarar veremeyecek kadar zavallıdır" buyurdu. (Buhari, Fiten,26; Müslim,Adab, 32)

١٨١٩- وعَنْ أَنسٍ ﵁ قالَ: قالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : مَا مِنْ نَبِيٍّ إلاَّ وَقَدْ أَنْذَرَ أُمَّتَهُ الأَعْوَرَ الْكَذَّابَ، أَلا إِنَّهُ أعْوَرُ، وَإِنَّ رَبّكُمْ، عَزَّ وجلَّ، لَيْسَ بِأعْوَرَ، مَكْتُوبٌ بَيْنَ عَيْنَيْهِ ك ف ر .

1819: Enes (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Her peygamber ümmetini yalancı tek gözü kör deccalin tehlikesine karşı uyarmışlardır. Dikkat edin onun bir gözü kördür. Yüce Rabbiniz tek gözlü değildir. Deccalin iki gözü arasında ke-fe-re yazılmıştır." (Buhari, Fiten, 26; Müslim, Fiten, 101)

١٨٢٠- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : أَلا أُحَدِّثُكُمْ حَدِيثاً عَنِ الدَّجَّالِ مَا حَدَّثَ بِهِ نَبِيٌّ قَوْمَهُ إِنَّهُ أَعْوَرُ، وَإِنَّهُ يَجِيءُ مَعَهُ بِمِثَالِ الجَنَّةِ والنّارِ، فالَّتِي يَقُولُ: إِنَّهَا الجَنَّةُ، هِيَ النَّارُ .

1820: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hiçbir peygamberin ümmetine deccal hakkında söylemediği bir şeyi size haber vereyim mi? Onun bir gözü kördür. O yanında cennet ve cehennemin benzerini getirmiş olur. Onun cennet dediği şey cehennemdir." (Buhari, Enbiya, 3; Müslim, Fiten, 109)

١٨٢١- وعَن ابنِ عُمَرَ رضي الله عنهما: أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ ذَكَرَ الدَّجَّالَ بَيْنَ ظَهْرَانِي النَّاسِ فقَالَ: إنَّ الله لَيْسَ بِأَعْوَرَ، أَلاَ إنَّ المَسِيحَ الدَّجَّالَ أَعْوَرُ الْعَيْنِ الْيُمْنَى، كَأَنَّ عَيْنَهُ عِنَبَةٌ طَافِيَةٌ .

1821: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bütün ashabı yanında Deccalden bahsederek şöyle buyurdu: "Allah tek gözlü değildir. Şunu unutmayın ki deccalin sağ gözü kördür. Sanki onun bu gözü üzüm salkımından dışarı fırlamış, üzüm tanesi gibidir." (Buhari, Fiten, 26; Müslim, İman, 274)

١٨٢٢- وعَن أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: لا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يقَاتِلَ المُسْلِمُونَ الْيَهُودَ، حَتَّى يختبئُ الْيَهُودِيُّ مِنْ وَرَاءِ الحَجَرِ وَالشَّجَرِ، فَيَقُولُ الحَجَرُ والشَّجَرُ: يَا مُسْلِمُ هذا يَهودِيّ خَلْفِي تَعَالَ فَاقْتُلْهُ، إلاَّ الْغَرْقَدَ فَإِنَّهُ مِنْ شَجَرِ الْيَهُودِ .

1822: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Müslümanlarla yahudiler topyekün savaş yapmadıkça kıyamet kopmaz, öyle ki Yahudi taşın ve ağacın arkasına saklanacak, taş ve ağaç o yahudiyi kovalayan müslümana: Ey müslüman, arkamda bir yahudi var, gel onu öldür diyecek, yalnız Gargad ağacı birşey söylemeyecek. Çünkü o yahudilerin ağaçlarındandır." (Buhari, Cihad, 94; Müslim, Fiten, 82)

١٨٢٣- وعَنْهُ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لا تَذْهَبُ الدُّنْيَا حتَّى يَمُرَّ الرَّجُلُ بِالْقَبْرِ، فَيَتَمَرَّغَ عَلَيْهِ، ويقولُ: يَا لَيْتَنِي مَكَانَ صاحِب هذَا الْقَبْرِ، وَلَيْسَ بِهِ الدَّيْنُ، مَا بِهِ إلاَّ الْبَلاءُ.

1823: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Canımı elinde tutan Allah'a yemin ederim ki bir adam kabir yanından geçerken kendini o kabrin üzerine atıp: Aaah keşke şu kabirde yatanın yerinde ben olsaydım demedikçe kıyamet kopmayacaktır. O kimse din yönüyle değil başına gelen belalar yüzünden böyle davranacaktır.” (Buhari, Fiten, 22; Müslim, Fiten, 54)

١٨٢٤- وَعَنْهُ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : لا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَحْسِرَ الْفُرَاتُ عَنْ جَبَلٍ مِنْ ذَهَبٍ يُقْتَتَلُ عَلَيْهِ، فَيُقْتَلُ مِنْ كُلِّ مِائَةٍ تِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ، فَيَقُولُ كُلُّ رَجُلٍ مِنْهُمْ: لَعَلِّي أَنْ أَكُونَ أَنَا أَنْجُو. وفي روايةٍ: يُوشِكُ أَنْ يَحْسِرَ الْفُرَاتُ عَن كَنْزٍ مِنْ ذَهَبٍ، فَمَنْ حَضَرَهُ فَلا يَأْخُذْ مِنْهُ شَيْئاً.

1824: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Fırat nehrinin suyu çekilip altından bir dağ çıkmadıkça ve bu hazine üzerinde savaş kopup her yüz kişiden doksan dokuzu ölmedikçe ve ölümden kurtulan her bir kimsenin kurtulup kazanan ben olaydım demedikleri müddetçe kıyamet kopmaz.” (Buhari, Fiten, 24; Müslim, Fiten, 29)

Diğer bir rivayet ise şöyledir: “Pek yakında Fırat nehrinin suyu çekilerek aktığı yatakta bir Altın hazinesi ortaya çıkacaktır. O günü gören kimse o hazineden kesinlikle birşey almasın.” (Buhari, Fiten, 24; Müslim, Fiten, 29)

١٨٢٥- وعَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: يَتْرُكُونَ الْمَدِينَةَ عَلَى خَيْرِ مَا كَانَتْ، لاَ يَغْشَاهَا إلاَّ الْعَوَافِي - يُرِيدُ: عَوَافِيَ السِّبَاعِ وَالطَّيْرِ، وَآخِرُ مَنْ يُحْشَرُ رَاعِيَانِ مِنْ مُزَيْنَةَ، يُرِيدَانِ الْمَدِينَةَ يَنْعِقَانِ بِغَنَمِهِمَا فَيَجِدَانِهَا وُحُوشاً، حَتَّى إِذَا بَلَغَا ثَنِيَّةَ الْوَدَاعِ خَرَّا عَلَى وُجُوهِهِمَا.

1825: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim demiştir: “Bir zaman gelecek insanlar Medine'yi bütün hayır ve güzellikleriyle terkedip gidecekler, orada sadece vahşi hayvanlar ve kuşlar kalacaktır. Oraya son gelen Müzeyne kabilesinden koyunlarına seslenip duran iki çoban olacak, onlar da orayı ıpıssız ve vahşi hayvanlarla dolu bulacaklardır. Bunlar da seniyyetu'l-veda denilen yere gelince yüzüstü düşüp öleceklerdir.” (Buhari, Fezailu'l-Medine, 5; Müslim, Hacc, 498)

١٨٢٦- وعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيَ ﷺ ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: يَكُونُ خَلِيفَةٌ مِنْ خُلَفَائِكُمْ فِي آخِرِ الزَّمَانِ يَحْثُو الْمَالَ وَلا يَعُدُّهُ.

1826: Ebu Said el-Hudri (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Dünyanın son günlerinde servet o kadar çoğalır ki halifelerinizden biri malı saymaya bile gerek duymadan avuç avuç dağıtacaktır.” (Müslim, Fiten, 68)

١٨٢٧- وعَنْ أبـي مُوسَـى الأشْعَرِيِّ ﷺ ، أَنَّ النَّبِـيَّ ﷺ قـالَ: لَيَـأْتِيَنَّ عَلَـى النَّـاسِ زَمَانٌ يَطُوفُ الرَّجُلُ فِيهِ بالصَّدَقَةِ مِنَ الذَّهَبِ، فَلاَ يَجِدُ أَحَداً يَأْخُذُهَا مِنْهُ، وَيُرَى الرَّجُلُ الْوَاحِدُ يَتْبَعُهُ أَرْبَعُونَ امْرَأَةً يَلُذْنَ بِهِ مِنْ قِلَّةِ الرِّجَالِ وَكَثْرَةِ النِّسَاءِ .

1827: Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İnsanlar öyle bir zaman görecekler ki bir kimse eline altın alıp onu sadaka olarak vereceği bir kimse arayacak, fakat bulamayacaktır. Erkeklerin azlığı kadınların çokluğu sebebiyle kırk kadının bir erkeğin himayesine sığındığı görülecektir." (Müslim, Zekat, 59)

١٨٢٨- وعَـنْ أبـي هُرَيْـرَةَ ﷺ عَـنِ النَّبِـيِّ ﷺ قَـالَ: اشْـتَرَى رَجُـلٌ مِـنْ رَجُـلٍ عَقَـاراً، فَوَجَدَ الَّذِي اشْتَرَى الْعَقَارَ فِي عَقَارِهِ جَرَّةً فِيهَا ذَهَبٌ، فقالَ لَهُ الَّذِي اشْتَرَى الْعَقَارَ: خُذْ ذَهَبَكَ، إنَّمَا اشْتَرَيْتُ مِنْكَ الأَرْضَ، وَلَمْ أشْتَرِ الذَّهَبَ، وقالَ الَّذِي لَهُ الأَرْضُ: إنَّمَا بِعْتُكَ الأَرْضَ وَمَا فِيهَا، فَتَحَاكَمَا إلى رَجُلٍ، فقالَ الَّذِي تَحَاكَمَا إلَيْهِ: أَلَكُمَا وَلَدٌ ؟ قالَ أَحَدُهُمَا: لي غُلامٌ، وقالَ الآخَرُ: لي جَارِيَةٌ، قالَ: أَنْكِحَا الْغُلاَمَ الجَارِيَةَ وَأَنْفِقُوا عَلَى أَنْفُسِهِمَا مِنْهُ وَتَصَدَّقَا .

1828: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

Vaktiyle bir adam bir başkasından bir arazi satın almıştı. Araziyi alan adam orada altınla dolu bir küp buldu. Araziyi satan adama:

- Altınunu al zira ben senden altın değil arazi satın aldım, dedi. Arazi sahibi de:

- Ben sana o araziyi içindekilerle birlikte sattım, dedi.

Anlaşamayınca bir hakeme başvurdular. Hakem olan bu kimse:

- Çocuklarınız var mı? diye sordu. Birisi:

- Benim bir oğlum var, dedi. DİĞeri de:

- Benim de bir kızım var, dedim. Hakem olan kimse:

- Oğlanla kızı evlendirin, o altınların bir kısmını onlara harcayın, bir kısmını da sizler tasadduk ediniz, diye hükmeder. (Buhari, Enbiya, 54; Müslim, Akdiye, 21)

١٨٢٩- وعَنْهُ ﷺ ، أنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ الله ﷺ يقُولُ: كَانَتِ امْرَأَتَانِ مَعَهُمَا ابْنَاهُمَا، جَاءَ الذِّئْبُ فَذَهَبَ بِابْنِ إحْدَاهُمَا، فقالتْ لِصَاحِبَتِهَا: إنَّمَا ذَهَبَ بِابْنِكِ، وقالت الأُخْرَى: إنَّمَا ذَهَبَ بِابْنِكِ، فَتَحَاكَمَا إلى دَاوُدَ ﷺ فَقَضَى بِهِ لِلْكُبْرَى، فَخَرَجَتَا عَلَى سُلَيْمَانَ بن داودَ، ﷺ فَأَخْبَرَتَاهُ. فقالَ: ائْتُوني بالسِّكِّينِ أَشُقُّهُ بَيْنَهُمَا. فقالت الصُّغْرَى: لا تَفْعَلْ، رَحِمَكَ الله، هُوَ ابْنُهَا. فَقَضَى بِهِ لِلصُّغْرَى.

1829: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işitti:

"Vaktiyle iki kadın çocuklarıyla yolda giderken bir kurt bunlardan birinin çocuğunu kapıp götürmüş. Kadınlardan biri arkadaşına:

- Kurt senin çocuğunu götürdü, dedi. O da:

- Hayır, senin çocuğunu götürdü, dedi.

Kadınlar davalarını halletmek üzere Davut (a.s.)'e başvurdular. O da yaşlı kadını haklı görerek çocuğu ona verdi.

Bu kadınlar bir de meseleyi Davut (a.s.)'in oğlu Süleyman (a.s.)'e arzederler. Hz. Süleyman işin gerçeğini anlamak için, bana bir bıçak getirin ki çocuğu ikiye bölerek aralarında paylaştırayım, deyince o zaman genç kadın,

- Allah sana rahmet etsin. Aman çocuğu kesme, çocuk onundur, dedi. Bunun üzerine Hz. Süleyman kendisinde gördüğü şefkat ve merhamet üzerine çocuğun genç kadına ait olduğuna hükmetti. (Buhari, Enbiya, 40; Müslim, Akdiye, 20)

١٨٣٠- وعَنْ مِرْدَاسٍ الأَسْلَمِيِّ ﷺ قالَ: قالَ النَّبِيُّ ﷺ : يَذْهَبُ الصَّالِحُونَ الأَوَّلُ فالأَوَّلُ، وَتَبْقَى حُثَالَةٌ كَحُثَالَةِ الشَّعِيرِ أَوْ التَّمْرِ، لا يُبَالِيهِمُ اللهُ بَالَةً.

1830: Mirdas el-Eslemî (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Allah'ın salih kulları birer birer gider gider de geriye arpa ve hurmanın döküntüleri gibi değersiz kimseler kalır. Allah da onlara hiçbir değer vermez." (Buhari, Rikak, 9)

١٨٣١- وعَنْ رِفَاعَةَ بنِ رَافِعٍ الزُّرَقِيِّ ﷺ قالَ: جاءَ جِبْرِيلُ إلى النَبيِّ ﷺ قالَ: (مَا تَعُدُّونَ أَهْلَ بَدْرٍ فِيكُمْ ؟) قالَ: مِنْ أَفْضَلِ المُسْلِمِينَ أو كَلِمَةً نَحْوَهَا. قالَ: وَكَذلِكَ مَنْ شَهِدَ بَدْراً مِنَ المَلائِكَةِ.

1831: Rifaa ibni Rafi' ez-Zürakî (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir:

Cebrail (sallallahu aleyhi vesellem) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek aranızda Bedir savaşına katılanları nasıl sayarsınız? diye sordu. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de "Onları müslümanların en faziletlisi kabul ederiz" buyurdu veya buna benzer birşey söyledi. Cebrail (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Biz de meleklerden Bedir savaşına katılanları meleklerin en hayırlısı ve değerlisi sayarız" dedi.(Buhari,Megazi, 11)

١٨٣٢- وعَنِ ابنِ عُمَرَ رضي الله عنهما قالَ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : إذا أَنْزَلَ الله تَعَالَى بِقَوْمٍ عَذاباً أَصَابَ الْعَذَابُ مَنْ كَانَ فِيهِمْ، ثُمَّ بُعِثُوا عَلى أَعْمَالِهِمْ.

1832: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Allah bir topluma azap gönderdiği zaman o azap orada bulunan iyi ve fena herkese isabet eder. Helak olur giderler. Sonra amellerine ve niyetlerine göre yeniden diriltilirler.” (Buhari, Fiten, 19; Müslim, Cennet, 84)

١٨٣٣- وعَنْ جَابِرٍ ﷺ قَالَ: كانَ جِذْعٌ يَقُومُ إِلَيْهِ النَّبِيُّ ﷺ ، يَعْني فِي الخُطْبَةِ. فَلَمَّا وُضِعَ المِنْبَر، سَمِعْنَا لِلْجِذْعِ مِثْلَ صَوْتِ الْعِشَارِ حَتَّى نَزَلَ النَّبِيُّ، ﷺ ، فَوَضَعَ يَدَهُ عَلَيْهِ فَسَكَنَ. وفي روايةٍ: فَلَمَّا كَانَ يَوْمُ الجُمُعَةِ قَعَدَ النَبِيُّ، ﷺ على المِنْبرِ، فَصَاحَتِ النَّخْلَةُ الَّتي كانَ يَخْطُبُ عِنْدَهَا حَتَّى كَادَتْ أَنْ تَنْشَقَّ. وفي روايةٍ: فَصَاحَتْ صياحَ الصَّبيِّ، فَنَزَلَ النبيُّ ﷺ ، حَتَّى أخَذَهَا فَضَمَّهَا إِلَيْهِ، فَجَعَلَتْ تَئِنُّ أَنِينَ الصَبيِّ الَّذِي يُسَكَّتُ حَتَّى اسْتَقَرَّتْ، قالَ: بكَتْ على مَا كَانَتْ تَسمَعُ مِنَ الذِّكْرِ.

1833: Cabir (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in hutbe okurken dayandığı bir kütük vadı. Daha sonra minber yapılıp Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) hutbesini orada okumaya başlayınca, bu kütükten gebe develerin iniltisi gibi sesler çıktığını duyduk. Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), minberden indi, elini kütüğün üzerine koyunca sesi kesildi.

Başka bir rivayette : Cuma günü peygamberimiz(sallallahu aleyhi vesellem), hutbe okumak için minbere çıkıp oturduğu sırada minberin yanındaki hurma ağacından yapılmış kütüğün ikiye bölünürcesine gibi barıp ağladı. Başka bir rivayette : Bir çocuğun haykırışı gibi haykırdı. Bunun özerine peygamberimiz(sallallahu aleyhi vesellem), minberden indi kütüğü kendisine yaslattı kütük bir çocuğun ağlayışı gibi inlemeye başlayıp bir süre sonra sustu. Peygamberimiz((sallallahu aleyhi vesellem): Kütük kendisinin özerinde hutbenin okunmamasına ağladı, diye buyurdu. (Buhari, Menakıb, 25)

١٨٣٤- وعَنْ أبي ثَعْلَبَةَ الخُشَنيِّ جُرْثُومِ بنِ نَاشِرٍ ﷺ عَنْ رَسُولِ اللهِ ﷺ قالَ: إن الله تَعَالى فَرَضَ فَرائِضَ فَلا تُضَيِّعُوهَا، وَحَدَّ حُدُوداً فَلا تَعْتَدُوهَا، وَحَرَّمَ أَشْيَاءَ فَلا تَنْتَهِكوهَا، وَسَكَتَ عَنْ أَشْيَاءَ رَحْمَةً لَكُمْ غَيْرَ نِسْيَانٍ فَلا تَبْحَثُوا عَنها.

1834: Ebu Sa'lebe el-Huşenî Cürsûm ibni Nadr (Allah Ondan razı olsun)'ın rivayetine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Allah bazı şeyleri farz kıldı, onlara sırt çevirip ihmal etmeyin. Bazı günahlara yaklaşılmaması için sınırlar koydu. O sınırları aşmayın. Bazı şeyleri haram kıldı, o haramları çiğnemeyin. Bazı şeyleri de unuttuğu için değil, sizlere olan merhametinden dolayı dile getirmedi. Onları da araştırıp kurcalamayınız.” (Darekutni, Sünen, IV, 184)

١٨٣٥- وعَنْ عَبْدِ اللهِ بنِ أَبي أَوْفى رضي الله عنهما قَالَ: غَزَوْنَا مَعَ رَسُولِ اللهِ ﷺ سَبْعَ غَزَوَاتٍ نَأْكُلُ ا لجَرَادَ. وفي روايةٍ: نَأْكُلُ مَعَهُ الجَرَادَ،

1835: Abdullah ibni Ebu Evfa (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile beraber yedi gaza yaptık. O seferlerde çekirge yediğimiz olurdu.

Diğer bir rivayette Peygamber Efendimizle beraber çekirge yedik denilmektedir. (Buhari, Zebaih ve's-Sayd, 13; Müslim, Sayd, 52)

١٨٣٦- وَعَنْ أبي هُرَيْرَةَ ﷺ ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: لا يُلْدَغُ الْمُؤْمِنُ مِنْ جُحْرٍ مَرَّتَيْنِ.

1836: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Akıllı mü'min bir yılan deliğinden iki defa ısırılmaz.” (Buhari, Edeb, 83; Müslim, Zühd, 63)

١٨٣٧- وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ : ثَلاَثَةٌ لاَ يُكَلِّمُهُمُ الله يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلاَ يَنْظُرُ إلَيْهِمْ وَلاَ يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عذابٌ أَلِيمٌ: رَجُلٌ عَلَى فَضْلِ مَاءٍ بِالْفَلاَةِ يَمْنَعُهُ مِن ابْنِ السَّبِيلِ، وَرَجُلٌ بَايَعَ رَجُلاً، سِلْعَةً بَعْدَ الْعَصْرِ، فَحَلَفَ بِاللهِ لأَخَذَهَا بِكَذَا وَكَذَا، فَصَدَّقَهُ وَهُوَ عَلَى غَيْرِ ذلِكَ، وَرَجُلٌ بَايَعَ إمَاماً لاَ يُبَايِعُهُ إلاَّ لِدُنْيَا، فَإنْ أَعْطَاهُ مِنْهَا وَفَى، وَإنْ لَمْ يُعْطِهِ مِنْهَا لَمْ يَفِ .

1837: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Allah kıyamet gününde üç kişiyle konuşmaz, yüzlerine bakmaz, kendilerini temize çıkarmaz, onlar için acıklı bir azap vardır.

Biri, sussuz bir yerde ihtiyaçtan fazla suyu olup da orada gelip geçen yolculara esirgeyen kimsedir.

Diğeri ticaret malını ikindiden sonra pazara sürüp falan fiyata aldığına dair yalan yere yemin ederek gerçek öyle olmadığı halde müşteriyi kendisine inandıran kimse.

Öteki de devlet başkanına sırf dünya menfaatinden dolayı biat eden yani siyasi otoritesini kabul edip elini tutan, dünyalık verildiğinde sözünde duran, verilmediğinde sözünden cayan kimsedir. (Buhari, Musakat, 10; Müslim, İman, 171)

١٨٣٨- وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: بَيْنَ النَفْخَتَيْنِ أَرْبَعُونَ. قَالُوا: يَا أَبَا هُرَيْرَةَ، أَرْبَعُونَ يَوْماً ؟ قَالَ: أَبَيْتُ، قَالُوا: أَرْبَعُونَ سَنَةً ؟ قَالَ: أَبَيْتُ. قَالُوا: أَرْبَعُونَ شَهْراً ؟ قَالَ: أَبَيْتُ، وَيَبْلَى كُلُّ شَيْءٍ مِنَ الإنْسَانِ إلاَّ عَجْبَ ذَنَبِهِ، فِيهِ يُرَكَّبُ الْخَلْقُ، ثُمَّ يُنَزِّلُ الله مِنَ السَمَاءِ مَاءً، فَيَنْبُتُونَ كَمَا يَنْبُتُ البَقْلُ .

1838: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Sur'a iki üfleme arasında kırk...” vardır buyurdu. Ashab:

- Ya Eba Hureyre, kırk gün mü, diye sordular.

- Bunu söyleyemem, dedi. Sahabiler:

- Kırk sene mi, diye sordular

- Bir şey diyemem, dedi.

- Kırk ay mı, diye sordular.

- Yine cevap vermekten çekinirim, dedi. Sonra sözüne şöyle devam etti: "Kuyruk sokumu kemiği (Acb'uz-zeneb) dışında insanın bütün bedeni çürüyüp yok olur. Tekrar yaratılış bu kemikten meydana gelir. Sonra Allah gökyüzünden bir hayat yağmuru indirir de, bütün insanlar yeryüzünden tohumların patlayıp çıktıkları gibi yeryüzüne çıkıverirler. (Buhari, Tefsiru Sure-i Zümer, 1; Müslim, Fiten, 28)

١٨٣٩- وعَنْهُ قَالَ: بَيْنَمَا النَّبِيُّ ﷺ فِي مَجْلِسٍ يُحَدِّثُ الْقَوْمَ، جَاءَهُ أَعْرَابِيٌّ فَقَالَ: مَتَى السَّاعَةُ ؟ فَمضى رَسُولُ الله ﷺ ، يُحَدِّثُ، فَقَالَ بَعْضُ الْقَوْمِ: سَمِعَ مَا قَالَ، فَكَرِهَ مَا قَالَ، وَقَالَ بَعْضهُمْ: بَلْ لَمْ يَسْمَع، حَتَّى إِذَا قَضَى حَدِيثَهُ قَالَ: أَيْنَ السَّائِلُ عَنِ السَّاعَةِ ؟ قَالَ: هَا أنا يَا رَسُولَ الله. قَالَ: إِذَا ضُيِّعَتِ الأَمَانَةُ، فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ . قَالَ: كَيْفَ إِضَاعَتُهَا؟ قَالَ: إِذَا وُسِّدَ الأَمْرُ إِلى غَيْرِ أَهْلِهِ فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ.

1839: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir yerde sahabileriyle konuşurken bir bedevi çıkageldi.

- Kıyamet ne zaman kopacak diye sordu. Rasûlullah sözünü anlatmaya devam etti. Sahabilerden biri soruyu duydu ama hoşlanmadığı için cevap vermedi, dediler. Bir kısmı da, Belki soruyu duymadı dediler. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sözünü bitirince:

- Kıyamet hakkında soru soran nerede? buyurdu. Bedevi:

Buradayım ya Rasulallah dedi.

- Emanete riayet edilmediği zaman kıyameti bekle, buyurdu. Bedevi:

Emanete nasıl riayet edilmeyecek, diye sordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de:

-Emanet, ehil olmayan(sahibi olmayan) kimseye verildiği zaman kıyameti bekle, buyurdu. (Buhari, İlim, 2)

١٨٤٠- وَعَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: يُصَلُّونَ لَكُمْ، فَإِنْ أَصَابُوا فَلَكُمْ، وَإِنْ أَخْطَؤُوا فَلَكُمْ وَعَلَيْهِمْ.

1840: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"İmamlar size namaz kıldırırlar. Eğer doğru ve eksiksiz kılarlarsa hem size, hem onlara sevap vardır. Şayet hata ederlerse size sevap, onlara da ceza vardır." (Buhari, Ezan, 55)

١٨٤١- وَعَنْهُ ﷺ : ﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ﴾ قَالَ: خَيْرُ النَاسِ لِلنَّاسِ يَأْتُونَ بِهِمْ فِي السَّلاسِلِ فِي أَعْنَاقِهِمْ حَتَّى يَدْخُلُوا فِي الإِسْلاَمِ.

1841: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun), "Siz insanların iyiliği için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz" (3 Al-i İmran, 110) ayetini okudu ve şöyle açıkladı:

İnsanların insanlar için daha hayırlı ve daha faydalı olanları o kimselerdir ki, onlar İslam toplumuna boyunlarına geçirilmiş zincirlerle, esirlerle gelirler ve sonunda o esirlere karşı iyi davranışlarından dolayı onlar da müslüman olurlar. (Buhari, Tefsiru Sure-i Ali İmran, 7)

١٨٤٢- وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ قَالَ: عَجِبَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ مَنْ قَوْمٍ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ فِي السَّلاَسِلِ .

1842: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah esir alınıp zincire vurulduktan sonra İslamı kabul ederek cennete giren kimselerden hoşnud olur." (Buhari, Cihad, 144)

١٨٤٣- وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: أَحَبُّ الْبِلاَدِ إلى الله مَسَاجِدُهَا، وَأَبْغَضُ الْبِلاَدِ إلى الله أَسْوَاقُهَا.

1843: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah'ın bir beldede en beğendiği yer o memleketin mescidleridir. En sevmediği yer ise hile, aldatma ve zina bölgeleri olan çarşı ve pazarlardır." (Müslim, Mesacid, 288)

١٨٤٤- وَعَنْ سَلْمَانَ الْفَارِسِيِّ ﷺ مِنْ قَوْلِهِ قَالَ: لاَ تكُونَنَّ إنِ اسْتَطَعْتَ أَوَّلَ مَنْ يَدْخُلُ السُّوقَ، وَلاَ آخِرَ مَنْ يَخْرُجُ مِنْهَا، فَإِنَّهَا مَعْرَكَةُ الشَّيْطَانِ، وَبِهَا يَنْصُبُ رَايتَهُ، وَرَوَاهُ البَرْقَانِيُّ فِي صحيحه عَنْ سَلْمَانَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : لا تكُنْ أَوَّلَ مَنْ يَدْخُلُ السُّوقَ، وَلا آخِرَ مَنْ يَخْرُجُ مِنْهَا، فِيهَا بَاضَ الشَّيْطَانُ وَفَرَّخَ.

1844: Selman-ı Farisi (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Gücünüz yeterse çarşıya ilk girenlerden ve oradan en son çıkanlardan olmayın. Çünkü çarşı şeytanın savaş alanı olup, şeytan bayrağını orada diker." (Müslim, Fezailu's-sahabe, 100)

Berkaninin sahihinde Selmani Farisinden şöyle rivayet etmiştir. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: Çarşıya ilk girenlerden ve oradan en son çıkanlardan olmayın. Çünkü şeytan yumurtlar ve yavrular (şeytan ve yardımcıları hazır bulunur).

١٨٤٥- وَعَنْ عَاصِمٍ الأَحْوَلِ، عَنْ عَبْدِ الله بْنِ سَرْجِسَ ﷺ قَالَ: قُلْتُ لِرَسُولِ الله ﷺ: يَا رَسُولَ الله غفرَ الله لَكَ، قَالَ: وَلَكَ. قَالَ عَاصِمٌ: فَقلْتُ لَهُ:أَسْتَغْفَرَ لَكَ رَسُولُ الله ؟ قَالَ: نَعَمْ وَلَكَ، ثُمَّ تَلاَ هذِهِ الآيَةَ: ﴿وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ، وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالمُؤْمِنَاتِ﴾

1845: Asım el-Ahvel'den rivayete göre Abdullah ibni Sercis (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e Allah seni bağışlasın, dedim. O da,

Seni de bağışlasın, buyurdu. Asım el-Ahvel Abdullah ibni Sercis'e Rasûlullah senin için mağfiret mi diledi? Diye sordum.

Evet, senin için de mağfiret diledi, dedi ve şu ayet-i kerimeyi okudu.

"Ya Muhammed, hem kendin, hem de erkek ve kadın mü'minlerin günahları için Allah'tan günahlarının bağışlanmasını dile." (47 Muhammed, 19) (Müslim, Fezail, 112)

١٨٤٦- وَعَنْ أَبِي مَسْعُودٍ الأَنْصَارِيِّ ﷺ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: إِنَّ مِمَّا أَدْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلاَمِ النُّبُوَّةِ الأُولَى: إِذَا لَمْ تَسْتَحِ فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ.

1846: Ebu Mesud el-Ensari (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İlk peygamberin sözünden eksiksiz olarak insanlara eriştiği haberlerden biriside; Utanmıyorsan dilediğini yap, cezasını görürsün, sözüdür" (Buhari, Enbiya, 54)

١٨٤٧- وَعَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ ﷺ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: أَوَّلُ مَا يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي الدِّمَاءِ.

1847: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kıyamet günü insanlar arasında görülecek ilk dava kan davalarıdır." (Buhari, Diyat, 1; Müslim, Kassame, 28)

١٨٤٨- وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْها، قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: خُلقَتِ المَلائِكَةُ مِنْ نُورٍ، وَخُلِقَ الجَانُّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ، وَخُلِقَ آدَمُ مِمَّا وُصِفَ لَكُمْ .

1848: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Melekler nurdan, cinler dumansız kızıl ateşten, Adem ise Kur'an'da size bildirilen topraktan yaratılmıştır." (Müslim, Zühd, 60)

١٨٣٩- وَعَنْهَا رَضِيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: كَانَ خُلُقُ نَبِيِّ الله ﷺ الْقُرْآنَ.

1849: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: "Allah'ın peygamberi (sallallahu aleyhi vesellem)'in ahlâkı Kur'an idi." (Müslim, Müsafirin, 139)

١٨٥٠- وَعَنْها قَالَتْ: قالَ رَسُولُ الله ﷺ : مَنْ أَحَبَّ لِقَاءَ الله أَحَبَّ الله لِقَاءهُ، وَمَنْ كَرِهَ لِقَاءَ الله كَرِهَ الله لِقَاءهُ. فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ الله، أَكَرَاهِيَةُ المَوْتِ ؟ فَكُلُّنَا نكْرَهُ المَوْتَ قَالَ: لَيْسَ كَذلِكَ، وَلكِنَّ المُؤْمِنَ إِذَا بُشِّرَ بِرَحْمَةِ الله وَرِضْوَانِهِ وَجَنَّتِهِ أَحَبَّ لِقَاءَ الله، فَأَحَبَّ الله لِقَاءهُ. وَإِنَّ الْكَافِرَ إِذَا بُشِرَ بِعَذَابِ الله وَسَخَطِهِ،كَرِهَ لِقَاءَ الله، وَكَرِهَ الله لِقَاءهُ.

1850: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur:

"Kim Allah'a kavuşmayı ister ve severse Allah da onunla buluşmaktan hoşnud olur. Kim Allah'a kavuşmaktan hoşlanmazsa Allah da ona kavuşmayı arzu etmez" buyurdu. Bunun üzerine ben: "Ya Rasulallah, ölümü sevmediği için mi kavuşmak istemez? Zaten hepimiz de ölümden hoşlanmayız" dedim.

"Hayır, öyle değil. Mü'min Allah'ın rahmeti rızası ve cenneti ile müjdelenince Allah'a kavuşmak ister. Allah da ona kavuşmayı arzu eder. Kafir ise Allah'ın azabı ve gazabı haber verilince Allah'a kavuşmaktan hoşlanmaz. Allah da ona kavuşmaktan hoşlanmaz." (Müslim, Zikir, 14)

١٨٥١- وَعَنْ أُمِّ المُؤْمِنِينَ صَفِيَّةَ بِنْتِ حُيَي رَضِيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ مُعْتَكِفا، فَأَتَيْتُهُ أَزُورُهُ لَيْلاً، فَحَدَّثْتُهُ ثُمَّ قُمْتُ لأَنْقَلِبَ، فَقَامَ مَعِي لِيَقْلِبَنِي، فَمَرَّ رَجُلاَنِ مِنَ الأَنْصَارِ رَضِيَ الله عَنْهمَا، فَلَمَّا رَأَيَا النَّبِيَّ ﷺ أَسْرَعَا. فَقَالَ ﷺ : عَلَى رِسْلِكُمَا إِنَّهَا صَفِيَّةُ بِنْتُ حُيَيٍّ. فَقَالاَ: سُبْحَانَ الله يَا رَسُولَ الله ! فَقَالَ: إِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِي مِن ابْنِ آدَمَ مَجْرَى الدَّمِ. وَإِنِّي خَشِيتُ أَنْ يَقْذِفَ فِي قُلُوبِكُمَا شَرًّا - أَوْ قَالَ- شَيْئاً .

1851: Mü'minlerin annesi Safiyye binti Huyey (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) itikafa girmişti. Bir gece onu ziyaret edip sohbet ettikten sonra evime dönmek üzere kalkmıştım. O da beni uğurlamak için kalkmıştı. Bu sırada Ensardan iki kişi mescidin önünden geçmekteydi. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'i görünce daha hızlı yürümeye başladılar. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de onlara "Biraz yavaş olun, aceleye gerek yok, yanımdaki kadın anneniz Safiyye binti Huyey'dir" dedi. Onlar da

Sübhanallah, sizin hakkınızda ancak hayır ve iyilik düşünürüz, deyince de onlara.

"Şeytan insanoğlunun vücudunda kan gibi dolaşır. Onun sizin kalbinize bir kötülük veya bir şüphe atmasından korktum" buyurdular. (Buhari, İtikaf, 11; Müslim, Selam, 23)

١٨٥٢- وَعَنْ أَبِي الفَضْلِ العَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ المُطَّلِبِ ﷺ قَالَ: شَهِدْتُ مَعَ رَسُولِ الله ﷺ يَوْمَ حُنَيْنٍ فَلَزِمْتُ أَنا وَأَبُو سُفْيَانَ بنُ الحَارِثِ بنِ عبدِ المُطَّلِبِ رَسُولَ الله ﷺ ، فَلَمْ

نُفَارِقْهُ وَرَسُولُ اللهِ ﷺ عَلَى بَغْلَةٍ لَهُ بَيْضَاءَ، فَلَمَّا الْتَقَى الْمُسْلِمُونَ وَالْمُشْرِكُونَ وَلَّى الْمُسْلِمُونَ مُدْبِرِينَ، فَطَفِقَ رَسُولُ اللهِ، ﷺ ، يَرْكُضُ بَغْلَتَهُ قِبَلَ الْكُفَّارِ، وأنا آخِذٌ بِلِجَامِ بَغْلَةِ رَسُولِ اللهِ، ﷺ ، أَكُفُّهَا إرادَةَ أَنْ لاَ تُسْرِعَ، وَأَبُو سُفْيَانَ آخِذٌ بِرِكَابِ رَسولِ اللهِ ﷺ ، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : أَيْ عَبَّاسُ نَادِ أَصْحَابَ السَّمُرَةِ قَالَ العَبَّاسُ، وَكَانَ رَجُلاً صيتاً: فَقُلْتُ بِأَعْلَى صَوْتي: أَيْنَ أَصْحَابُ السَّمُرَةِ، فَوَاللهِ لَكَأَنَّ عَطْفَتَهُمْ حِينَ سَمِعُوا صَوْتي عَطْفَةُ الْبَقَرِ عَلَى أَوْلاَدِها، فَقَالُوا: يَا لَبَيْكَ يَا لَبَّيْكَ، فَاقْتَتَلُوا هُمْ وَالكُفَّارُ، وَالدَّعْوَةُ فِي الأَنْصَارِ يَقُولُونَ: يَا مَعْشَرَ الأَنْصَارِ، يَا مَعْشَرَ الأَنْصَارِ، ثُمَّ قُصِرَتِ الدَّعْوَةُ عَلَى بَنِي الْحَارِثِ بنِ الْخَزْرَجِ فَنَظَرَ رَسُولُ اللهِ ﷺ وَهُوَ عَلَى بَغْلَتِهِ كَالْمُتَطَاوِلِ عَلَيْهَا إلَى قِتَالِهِمْ، فَقَالَ: هذَا حِينَ حَمِيَ الْوَطِيسُ. ثُمَّ أَخَذَ رَسُولُ اللهِ ﷺ حَصياتٍ، فَرَمَى بِهِنَّ وجُوهَ الْكُفَّارِ، ثُمَّ قَالَ: انْهَزَمُوا وَرَبِّ مُحَمَّدٍ. فَذَهَبْتُ أَنْظُرُ فَإذَا الْقِتَالُ عَلَى هَيْئَتِهِ فِيمَا أَرَى، فَوَاللهِ مَا هُوَ إلاَّ أَنْ رَمَاهُمْ بِحَصَيَاتِهِ، فَمَا زِلْتُ أَرَى حَدَّهُمْ كَلِيلاً، وَأَمْرَهُمْ مُدْبِراً.

1852: Ebu'l-Fadl Abbas ibni Abdulmuttalib (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir:

"Huneyn gazvesinde Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'le beraber bulundum. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Düldül isimli beyaz katırına binmiş iken Ben ve Ebu Süfyan ibni Haris Rasûlullah'ın yanından hiç ayrılmadık. Müslümanlarla müşrikler karşı karşıya gelince müslümanlar gerilemeye başladılar. Bu sırada Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Düldül'ü durmadan kafirlerin üzerine sürüyordu. Ben Düldül'ün geminden tutup savaş alanına girmesin diye çabalıyordum. Ebu Süfyan da üzengisine yapışmıştı. Bu sırada Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), "Ey Abbas Semure bey'atinde bulunanları bana çağır" buyurdu.

Gür sesli olan Abbas sözüne şöyle devam etti:

- Nerede Semure ashabı, diye bağırdım.

- Vallahi onlar sesimi duyunca sanki onların şefkatleri sığırın yavrularına olan şefkatleri gibi lebbeyk lebbeyk(emrinizdeyiz, emrinizdeyiz) diyerek geri geldiler, kafirlerle vuruştular.

Ensarı savaşa çağırırken Ey Ensar topluluğu, Ey Ensar topluluğu diye sesleniyorlardı. Daha sonra da sadece Haris ibni Hazrec oğullarından yardım istendi.

Bu sırada Rasûlullah katırı üzerinde dikilip savaşanlara baktı ve "İşte tandırın (savaşın) tam kızıştığı andır" dedi ve bir miktar çakıl taşı kafirlerin yüzüne fırlattı ve ardından da Muhammedin Rabbine yemin olsun ki bozguna uğradılar, dedi.

Ben bakmaya başladım, gördüğüm kadarıyla savaş aynı hal üzere şiddetle devam ediyordu. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in kafirlere taşları fırlatmasından sonra Allaha yemin ederim ki, güçlerinin zayıfladığını, işlerinin tersine döndüğünü gördüm. (Müslim, Cihad, 76)

١٨٥٣- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ اللهَ طَيِّبٌ لاَ يَقْبَلُ إِلاَّ طَيِّباً، وَإِنَّ اللهَ أَمَرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَمَرَ بِهِ الْمُرْسَلِينَ، فَقَالَ تَعَالى: ﴿يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحاً﴾. وَقَالَ تَعَالَى: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ﴾ ثُمَّ ذَكَرَ: الرَّجُلَ يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ يَمُدُّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ: يَا رَبِّ يَا رَبِّ، وَمَطْعَمُهُ حَرَامٌ، وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ، وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ، وَغُذِيَ بِالْحَرَامِ، فَأَنَّى يُسْتَجَابُ لِذلِكَ ؟!.

1853: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Allah temizdir, sadece temiz olanları kabul eder. Allah peygamberlerine neyi emrettiyse mü'minlere de onu emretmiştir. Allah Peygamberlere: Ey peygamberler, temiz ve helal olan şeylerden yiyin, iyi ve faydalı işler yapın" (23 Mü'minûn 51) buyurmuştur.

Mü'minlere de: "Ey iman edenler, size verdiğimiz rızıkların helal ve temiz olanlarından yeyin" (2 Bakara 172) buyurmuştur.

Sonra Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

"Bir kimse Allah yolunda uzun seferler yapar, saçı başı dağınık, toza toprağa bulanmış vaziyette ellerini gökyüzüne açarak,"Ya Rabbi, ya Rabbi" diye dua eder.Halbuki onun yediği haram, içtiği haram, gıdası haramdır.Böyle birinin duası nasıl kabul edilir." (Müslim, Zekat, 65)

١٨٥٤- وَعَنْهُ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : ثَلاَثَةٌ لاَ يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَلاَ يُزَكِّيهِمْ، وَلاَ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ، وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ: شَيْخٌ زَانٍ، وَمَلِكٌ كَذَّابٌ، وَعَائِلٌ مُسْتَكْبِرٌ.

1854: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah kıyamet gününde üç kişiyle konuşmaz, onları temize çıkarmaz, yüzlerine bile bakmaz. Onlar için acıklı bir azap vardır. Bunlar zina eden ihtiyar, yalan söyleyen hükümdar, kibirlenen fakirdir." (Müslim, İman, 172)

١٨٥٥- وَعَنْهُ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : سَيْحَانُ وَجَيْحَانُ وَالْفُرَاتُ وَالنِّيلُ كُلٌّ مِنْ أَنْهَارِ الْجَنَّةِ.

1855: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Seyhan Ceyhan Fırat ve Nil hepsi cennet ırmaklarındandır." (Müslim, Cennet, 36)

١٨٥٦- وَعَنْهُ قَالَ: أَخَذَ رَسُولُ اللهِ ﷺ بِيَدِي فَقَالَ: خَلَقَ اللهُ التُّرْبَةَ يَوْمَ السَّبْتِ، وَخَلَقَ فِيهَا الْجِبَالَ يَوْمَ الأَحَدِ، وَخَلَقَ الشَّجَرَ يَوْمَ الاثْنَيْنِ، وَخَلَقَ الْمَكْرُوهَ يَوْمَ الثُّلاَثَاءِ،

وَخَلَقَ النُّورَ يومَ الأَرْبعاءِ، وَبَثَّ فِيهَا الدَّوَابَّ يَوْمَ الخَمِيسِ، وَخَلَقَ آدَمَ ﷺ بَعْدَ الْعَصْرِ مِنْ يَوْمِ الجُمُعَةِ فِي آخِرِ الْخَلْقِ فِي آخِرِ سَاعَةٍ مِنَ النَّهَارِ فِيمَا بَيْنَ الْعَصرِ إلى اللَّيْلِ .

1856: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) elimi tutarak şöyle buyurdu: "Allah Cumartesi günü toprağı, Pazar günü dağları, Pazartesi günü ağaçları, Salı günü hoşlanılmayan şeyleri, Çarşamba günü nuru yaratmıştır. Perşembe günü yeryüzüne hayvanları dağıtıp yaydı. Adem'i(A.S.) ise Cuma günü ikindiden sonra yaratılanların sonuncusu olarak, gündüzün son saatleri olan, ikindi ile gece vakti arasında yarattı." (Müslim, Münafikun, 27)

١٨٥٧- وَعَنْ أَبِي سُلَيْمَانَ خَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ ﷺ قَالَ: لَقَدِ انْقَطَعَتْ فِي يَدِي يَوْمَ مُؤْتَةَ تِسْعَةُ أَسْيَافٍ، فَمَا بقِيَ فِي يَدِي إلا صفيحَةٌ يَمَانِيَّةٌ.

1857: Ebu Süleyman Halid ibni Velid (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Mute savaşı günü elimde dokuz kılıç kırıldı, Yemen üretimi enli bir kılıçtan başka bir şey kalmadı. (Buhari, Megazi, 44)

١٨٥٨- وَعَنْ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ رضي الله عنهما أَنّهُ سَمِعَ رَسُولَ الله ﷺ يقُولُ: إذَا حَكَمَ الْحَاكِمُ، فَاجْتَهَدَ، ثُمَّ أَصابَ، فَلَهُ أَجْرَانِ، وإنْ حكَمَ وَاجْتَهَدَ، فَأَخْطَأَ، فَلَهُ أَجْرٌ.

1858: Amr ibni As (Allah Onlardan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den şöyle buyurduğunu işittim demiştir.

"Hakim, hüküm verirken ictihadda bulunur ve isabetli bir hüküm verirse iki sevap kazanır. Yine hüküm vereceğinde ictihadda bulunur da yanılır, isabet edemezse buna da bir sevap vardır." (Buhari, İ'tisam, 21; Müslim, Akdiye, 15)

١٨٥٩- وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عنْهَا، أَنَّ النَبِيَّ ﷺ قَالَ الْحُمَّى مِنْ فَيْحِ جَهَنَّمَ فَأَبْرِدُوهَا بِالْمَاءِ.

1859: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'den bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sıtma (Humma) sanki Cehennem sıcağının bir parçasıdır. Onu su ile serinleterek hastayı rahatlatınız." (Buhari, Bed'ül-Halk, 10; Müslim, Selam, 78)

١٨٦٠- وَعَنْهَا رَضِيَ الله عَنْهَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ مَاتَ وَعَلَيْهِ صَوْمٌ، صَامَ عَنْهُ وَلِيُهُ .

1860: Yine Aişe (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kimse oruç borcuyla ölürse, onun velisi veya akrabası onun yerine orucunu tutar." (Buhari, Savm, 42; Müslim, Sıyam, 153)

١٨٦١- وَعَنْ عَوْفِ بْنِ مَالِكِ بْنِ الطُّفَيْلِ: أَنَّ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا حدثَتْ أَنَّ عَبْدَ الله بْنَ الزُّبَيْرِ رَضِيَ الله عَنهما قَالَ فِي بَيْعٍ أَوْ عَطَاءٍ أَعْطَتْهُ عَائِشَةُ رَضِيَ الله تَعَالَى عَنْهَا: وَاللهِ لَتَنْتَهِيَنَّ عَائِشَةُ، أَوْ لأَحْجُرَنَّ عَلَيْهَا، قَالَتْ: أَهُوَ قَالَ هذَا ؟ قَالُوا: نَعَمْ، قَالَتْ: هُوَ للهِ عَلَيَّ نَذْرٌ أَنْ لاَ أُكَلِّمَ ابْنَ الزُّبَيْرِ أَبَداً، فَاسْتَشْفَعَ ابْنُ الزُّبَيْرِ إِلَيْهَا حِينَ طَالَتِ الْهِجْرَةُ. فَقَالَتْ: لاَ وَاللهِ لاَ أُشَفِّعُ فِيهِ أَبَداً، وَلاَ أَتَحَنَّثُ إِلَى نَذْرِي. فَلَمَّا طَالَ ذلِكَ عَلَى ابْنِ الزُّبَيْرِ كَلَّمَ المِسْوَرَ بْنَ مَخْرَمَةَ، وَعَبْدَ الرَّحْمن بْنَ الأَسْوَد بْنِ عَبْد يَغُوثَ وَقَالَ لَهُمَا: أَنْشُدُكُمَا الله لَمَا أَدْخَلْتُمَانِي عَلَى عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا، فَإِنَّهَا لاَ يَحِلُّ لَهَا أَنْ تَنذِرَ قَطِيعَتي. فَأَقْبَلَ بِهِ المِسْوَرُ، وَعَبْدُ الرَّحْمنِ حَتَّى اسْتَأْذَنَا عَلَى عَائِشَةَ، فَقَالاَ: السَّلاَمُ عَلَيْكِ وَرَحْمَةُ الله وَبَرَكَاتُهُ، أَنَدْخُلُ، قَالَتْ عَائِشَةُ: ادْخُلُوا. قَالُوا: كُلُّنَا ؟ قَالَتْ: نَعَمْ ادْخُلُوا كُلُّكُمْ، وَلاَ تَعْلَمُ أَنَّ مَعَهُمَا ابنَ الزُّبَيْرِ، فَلَمَّا دَخَلُوا، دَخَلَ ابْنُ الزُّبَيْرِ الْحِجَابَ، فَاعْتَنَقَ عَائِشَةَ رَضيَ الله عَنْهَا، وَطَفِقَ يُنَاشِدُهَا وَيَبْكِي، وَطفِقَ المِسْوَرُ، وَعَبْدُ الرَّحْمنِ يُنَاشِدَانِهَا إلاَّ كَلَّمَتْهُ وَقبِلَتْ مِنْهُ، ويَقُولاَنِ: إنَ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى عَمَّا قَدْ عَلِمْتِ مِنَ الْهِجْرَةِ، وَلاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلاثِ لَيَالٍ، فَلَمَّا أَكْثَرُوا عَلَى عَائشَةَ مِنَ التَّذْكِرَةِ وَالتَّحْرِيجِ، طَفِقَتْ تُذَكِّرُهُمَا وَتَبْكِي، وَتَقُولُ: إنِّي نَذَرْتُ، وَالنَّذْرُ شَدِيدٌ، فَلَمْ يَزَالاَ بِهَا حَتى كَلَّمَتِ ابْنَ الزُّبَيْرِ، وَأَعْتَقَتْ فِي نَذْرِهَا ذلِكَ أَرْبَعِينَ رَقَبَةً، وَكَانَتْ تَذْكُرُ نَذْرَهَا بَعْدَ ذلِكَ فَتَبْكِي حَتَّى تبلَّ دُمُوعُهَا خِمَارَهَا.

1861: Avf ibni Malik ibni Tufeyl (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre bir kimse Aişe (Allah Ondan razı olsun)'ye gelerek sattığı veya bağışladığı bir şey hususunda yeğeni Abdullah ibni Zübeyr'in "Vallahi Aişe (Allah Ondan razı olsun)'ya bu işten vazgeçer veya ben onun böyle davranmasına engel olurum" dediğini haber vermişti. Aişe (Allah Ondan razı olsun) : Zübeyr mi böyle söyleyen? diye sordu. Oradakiler de:

- Evet, böylece söyledi, dediler. Bunun üzerine Aişe (Allah Ondan razı olsun)

- Allah hakkı için ölünceye kadar Abdullah ibni Zübeyr ile konuşmamaya nezrediyorum, dedi. Hazret-i Aişe (Allah Ondan razı olsun)'nın dargınlığı epeyce uzayınca İbni'z-Zübeyr araya şefaatçiler koyarak teyzesinin kendini bağışlamasını istedi. Fakat Aişe:

- Vallahi ben onun hakkında, kimsenin aracılığını kabul etmem, nezrimi bozup günah işlemem dedi. Bu küslüğün hayli uzadığını gören Abdullah ibni Zübeyr, Misver ibni Mahreme ile Abdurrahman ibni Esved ibni Abdiyegus'a konuyu açarak:

- Allah aşkına beni Aişe (Allah Ondan razı olsun) teyzemin yanına götürüp beni affettirip barıştırın. Onun benimle alakayı kesmesi ve konuşmamaya nezretmesi helal olmaz, dedi.

Misver ve Abdurrahman bu teklifi kabul edip Hz. Aişe (Allah Ondan razı olsun)'nın evine geldiler ve Selam vererek girebilir miyiz diye izin istediler. Hz. Aişe (Allah Ondan razı olsun) da girin, dedi.

- Hepimiz mi girelim? Diye sordular. Yanlarında İbni'z-Zübeyr'in olduğunu bilmediği için o da:

- Evet, hepiniz girin, İbnü'z-Zübeyr de onlarla birlikte içeri girdi, perdenin arkasına geçerek teyzesinin boynuna sarıldı ve kendisini bağışlamasını isteyerek ağladı. Misver ile Abdurrahman da Allah aşkına onu bağışla diye yalvardılar ve:

Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in akraba ile münasebeti kesmenin yasakladığını bilirsin, bir müslümanın üç günden fazla din kardeşiyle dargın durması helal değildir diyerek barışmasını istediler. Suç bağışlamanın önemi akraba ile ilgiyi kesmenin kötülüğü konusunda o kadar çok şey söylediler ki, Hz. Aişe onlara nezrini hatırlattı ve ağlamaya başladı. Ben İbnü'z-Zübeyr ile konuşmamak üzere adak adadım, adağı bozmak günahtır dedi. Mahreme ile Abdurrahman onun gönlünü yapmak üzere o kadar çok şey söylediler ki, sonunda Hz. Aişe İbnu'z-Zübeyr ile konuştu, adağını bozduğu için de kırk köleyi hürriyetine kavuşturdu. Sonraki günlerde nezrini hatırlayarak ağlar ve gözyaşları başörtüsünü ıslatırdı. (Buhari, Edeb, 62)

١٨٦٢- وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ ﵁ : أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ خَرَجَ إِلَى قَتْلَى أُحدٍ، فَصَلَّى عَلَيْهِمْ بَعْدَ ثَمَانِ سِنِينَ كَالْمُوَدِّعِ لِلأَحْيَاءِ وَالأَمْوَاتِ، ثُمَّ طَلَعَ إِلى الْمِنْبَرِ، فَقَالَ: إِنِّي بَيْنَ أَيْدِيكُمْ فَرَطٌ وَأَنَا شَهِيدٌ عَلَيْكُمْ، وَإِنَّ مَوْعِدَكُمُ الْحَوْضُ، وَإِنِّي لأَنْظُرُ إِلَيْهِ مِنْ مَقَامِي هذَا، أَلاَ وَإِنِّي لَسْتُ أَخْشَى عَلَيْكُمْ أَن تُشْرِكُوا، ولكِنْ أَخْشَى عَلَيْكُمُ الدُّنْيَا أَنْ تَنَافَسُوهَا. قَالَ: فَكَانَتْ آخِرَ نَظْرَةٍ نَظَرْتُهَا إِلَى رَسُولِ اللهِ ﷺ . وفِي رِوَايَةٍ: وَلكِنِّي أَخْشَى عَلَيْكُمُ الدُّنْيَا أَنْ تنَافَسُوا فِيهَا، وَتَقْتَتِلُوا فَتَهْلِكُوا كَمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ. قَالَ عُقْبَةُ: فَكَانَ آخِرَ مَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ عَلَى الْمِنْبَرِ.

1862: Ukbe ibni Amir (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) aradan sekiz yıl geçtikten sonra Uhud şehidlerini ziyarete gitti. Ölü ve yaşayanlara veda eder gibi onlara dua etti ve konuşmak üzere minbere çıkarak şunları söyledi:

"Ben ahirete sizden önce gideceğim ve sizin için hazırlık yapacağım. Sizin Allah yolundaki hizmetlerinize şahitlik yapacağım. Buluşma yerimiz Kevser havuzunun yanıdır. Şu anda ben bu yerimde Kevser havuzunu görmekteyim. Ben sizin şirke düşmenizden korkmuyorum ama dünya hırsıyla birbirinizle yarış edip çekişmenizden korkuyorum."

Ukbe: Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'i minber üzerinde en son gören ben oldum demiştir. (Buhari, Megazi, 17; Müslim, Fezail, 31)

Müslim'in diğer bir rivayetinde

"Ben sizin dünya hırsıyla birbirinize düşüp kapışmanızdan ve birbirinizi öldürmenizden ve sizden öncekiler gibi helak olup gitmenizden korkuyorum."

Ukbe: Bu benim Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i minberde son görüşüm oldu. (Müslim, Fezail, 31)

وَفِي رِوَايَةٍ قَالَ: إِنِّي فَرَطٌ لَكُمْ وأنا شَهِيد عَلَيْكُمْ وَإِنِّي وَاللهِ لأَنْظُرُ إِلَى حَوْضِي الآنَ، وَإِنِّي قَدْ أُعْطِيْتُ مَفَاتِيحَ خَزَائِنِ الأَرْضِ، أَوْ مَفَاتِيحَ الأَرْضِ، وَإِنِّي وَاللهِ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمْ أَنْ تُشْرِكُوا بَعْدِي ولكِنْ أَخَافُ عَلَيْكُمْ أَنْ تنَافَسُوا فِيهَا .

Buhari'nin değişik bir rivayetinde ise:

"Aranızda Kevser havuzuna ilk ulaşan ben olacağım ve sizin Allah yolundaki hizmetlerinize şahitlik edeceğim. Vallahi şu anda havuzum gözümün önünde ve ona bakıyorum. Dünya hazinelerinin anahtarları veya dünyanın anahtarları bana verildi. Vallahi sizin benden sonra şirke düşmenizden hiç korkum yok. Ben sizin dünyayı elde etmek için birbirinizle kapışıp kavga etmenizden korkuyorum." (Buhari, Cenaiz, 71)

١٨٦٣- وَعَنْ أَبِي زيدٍ عَمْرِو بْنِ أَخْطَبَ الأَنْصَارِيِّ ﷺ قَالَ: صلَّى بِنا رَسُولُ الله ﷺ الْفَجْرَ، وَصعِدَ المِنْبَرَ، فَخَطَبَنَا حَتَّى حَضَرَتِ الظُّهْرُ، فَنَزَلَ فَصَلَّى، ثُمَّ صَعِدَ المِنْبَرَ حَتَّى حَضَرَتِ العَصْرُ، ثُمَّ نَزَلَ فَصَلَّى، ثُمَّ صعَدَ المِنْبَرَ حَتَّى غرَبَتِ الشَّمْسُ، فَأَخْبَرَنَا مَا كَانَ وَمَا هُوَ كَائِنٌ، فَأَعْلَمُنَا أَحْفَظُنَا.

1863: Ebu Zeyd Amr ibni Ahtab el-Ensari (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bize sabah namazını kıldırınca minbere çıkarak öğle namazına kadar konuştu. Aşağı inip namaz kıldırdı, tekrar minbere çıktı ve ikindi namazına kadar konuştu. Minberden inip ikindiyi kıldırıp güneş batıncaya kadar konuştu, bize olmuş ve olacak herşeyden haber verdi ve: "Bizim en çok alim olanımız Kur'an-ı Kerim'i en çok hıfzedenimizdir." buyurdu. (Müslim, Fiten, 25)

١٨٦٤- وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : مَنْ نَذَرَ أَنْ يُطِيعَ اللهَ فَلْيُطِعْهُ، وَمَن نَذَرَ أَنْ يَعْصِيَ الله، فَلاَ يَعْصِهِ.

1864: Aişe (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Her kim Allah'a itaat etmek üzere adak adarsa ona itaat etsin, isyan etmeyi adayan da adağından vazgeçip Allah'a karşı gelmesin." (Buhari, Eyman, 28)

١٨٦٥- وَعَنْ أُمّ شَرِيكٍ رَضِيَ الله عَنْهَا، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ أَمَرَهَا بِقَتْلِ الأَوْزَاغِ، وَقَالَ: كَانَ يَنْفُخُ عَلَى إِبْرَاهِيمَ.

1865: Ümmü Şerik (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zehirli ve çok zararlı olan iri kelerleri

öldürmeyi emretti ve, “O İbrahim (sallallahu aleyhi vesellem)’i yakmak için yakılan ateşi üfleyerek daha da yakmaya çalışırdı.” (Buhari, Enbiya, 17; Müslim, Selam, 142)

١٨٦٦- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﵁ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : مَنْ قَتَلَ وَزَغَةً فِي أَوَّلِ ضَرْبَةٍ، فَلَهُ كَذَا وَكَذَا حَسَنَةً، وَمَنْ قَتَلَهَا فِي الضَّرْبَةِ الثَّانِيَةِ، فَلَهُ كَذَا وَكَذَا حَسَنَةً دُونِ الأُولَى، وَإِنْ قَتَلَهَا فِي الضَّرْبَةِ الثَّالِثَةِ، فَلَهُ كَذَا وَكَذَا حَسَنَةً. وفِي روايَةٍ: مَنْ قَتَلَ وَزَغاً فِي أَوَّلِ ضَرْبَةٍ، كُتِبَ لَهُ مِائَةُ حَسَنَةٍ، وَفِي الثَّانِيَةِ دُونَ ذلِكَ، وَفِي الثَّالِثَةِ دُونَ ذلِكَ.

1866: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Zehirli iri keleri kim ilk vuruşta öldürürse onun için şu kadar sevap yazılır. İkinci vuruşta öldüren için birincisinden daha az olarak şu kadar sevap vardır. Eğer bir kimse üçüncü vuruşta öldürürse ona da şu kadar sevap vardır.” (Müslim, Selam, 146)

Müslim’in diğer bir rivayetinde ise şöyledir:

“Kim zehirli iri keleri ilk vuruşta öldürürse ona yüz sevap yazılır, ikinci vuruşta öldürene bundan biraz az, üçüncü vuruşta öldürene de daha az sevap verilir.” (Müslim, Selam, 147)

١٨٦٧- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﵁ ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: قَالَ رَجُلٌ: لأتصدَّقَنَ بِصَدَقَةٍ، فَخَرَجَ بِصدَقَتِهِ، فوَضَعَهَا فِي يدِ سَارِقٍ، فَأَصْبَحُوا يتَحَدَّثُونَ: تُصُدّقَ علَى سَارِقٍ ! فقَالَ: اللَّهُمَ لَكَ الْحَمْدُ لأتَصدَّقَنَّ بِصدَقَةٍ، فَخرَجَ بِصدَقَتِهِ، فوَضعَهَا فِي يَدِ زَانِيَةٍ، فَأَصْبَحُوا يَتَحدَثُونَ: تُصُدِّقَ اللَيْلَةَ عَلَى زَانِيَةٍ ! فَقَالَ: اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى زَانِيَةٍ ! لأَتصدَّقَنَّ بِصَدَقَةٍ، فَخرَجَ بِصدَقَتِهِ، فَوَضَعَهَا فِي يدِ غَني، فَأَصْبَحُوا يَتَحَدَّثُونَ: تُصُدِّقَ عَلَى غَنِيّ ! فقَالَ: اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى سَارِقٍ، وَعَلَى زَانِيَةٍ، وَعَلَى غَنِي! فَأُتِيَ فَقِيلَ لَهُ: أَمَّا صدَقَتُكَ عَلَى سَارِقٍ، فلَعَلَّهُ أَنْ يستَعِفَّ عَنْ سَرِقَتِهِ، وأَمَّا الزَّانِيَةُ فَلَعَلَّهَا أَنْ تَسْتَعِفُ عَنْ زِنَاهَا، وَأَمَّا الْغَنِيُّ فلعَلَّهُ أَنْ يعْتَبِرَ، فَيُنْفِقَ مِمَّا آتاهُ اللهُ.

1867: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)’den rivayete göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: “Geçmiş zamanlarda bir adam mutlaka bir sadaka vereceğim dedi, geceleyin evinden çıkıp sadakasını bilmeyerek bir hırsızın eline koymuştu. Sabah olunca insanlar vay... filan hırsıza sadaka verilmiş diye söylenirler. Sadakayı veren kimse:

- Allahım sana hamdolsun. Ben bir sadaka daha vereceğim. Yine gece evinden çıktı, bilmeyerek sadakasını bir fahişenin eline tutuşturdu. Sabahleyin herkes vay bu gece de bir fahişeye sadaka verilmiş olacak şey değil, diye söylenirler. Sadakayı veren kimse Allah’ım bir fahişeye sadaka verdiğim için sana hamdolsun der. Mutlaka bir sadaka daha vereceğim diyerek geceleyin evinden çıkar, o gün de sadakasını bir zenginin avucuna bırakır. Ertesi gün bu ne iştir zengine bile sadaka

verilmeye başlandı diyerek söylenirler. Sadaka veren kimse de: Allah'ım, hırsıza, fahişeye ve zengine sadaka verdiğim için sana hamdolsun, dedi.

Uykusunda o kimseye şöyle denildi:

Hırsıza verdiğin sadaka belki onu yaptığı hırsızlıktan utandırıp vazgeçirmiştir. Fahişe olan yaptıklarından vazgeçip iffetli bir kadın olacaktır. Zengin de belki bundan ibret alıp Allah'ın kendisine verdiği mallardan muhtaçlara verecektir. (Buhari, Zekat, 14; Müslim, Zekat, 78)

١٨٦٨- وَعَنْهُ قَالَ: كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللهِ ﷺ فِي دَعْوَةٍ، فَرُفِعَ إِلَيْهِ الذِّرَاعُ، وَكَانَتْ تُعْجِبُهُ، فَنَهَسَ مِنْهَا نَهْسَةً وقَالَ: أَنَا سَيِّدُ النَاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، هَلْ تَدْرُونَ مِمَّ ذَاكَ ؟ يَجْمَعُ اللهُ الأَوَّلِينَ وَالآخَرِينَ فِي صعِيدٍ وَاحِدٍ، فَيُبْصِرُهُمُ النَّاظِرُ، وَيُسْمِعُهُمُ الدَّاعِي، وَتَدْنُو مِنْهُمُ الشَّمْسُ، فَيَبْلُغُ النَّاسُ مِنَ الْغَمِّ وَالْكَرْبِ مَا لاَ يُطِيقُونَ وَلاَ يَحْتَمِلُونَ، فَيَقُولُ النَاسُ: أَلاَ تَرَوْنَ إلى مَا أَنْتُمْ فِيهِ إِلَى مَا بَلَغَكُمْ، أَلاَ تَنْظُرُونَ مَنْ يَشْفَعُ لَكُمْ إِلَى رَبِكُمْ ؟ فَيقُولُ بَعْضُ النَّاسِ لِبَعْضٍ: أَبُوكُمْ آدَمُ، وَيَأْتُونَهُ فَيَقُولُونَ: يَا آدَمُ أَنْتَ أَبُو الْبَشَرِ، خَلَقَكَ اللهُ بِيَدِهِ، وَنفخَ فِيكَ مِنْ رُوحِهِ، وَأَمَرَ المَلائِكَةَ، فَسَجَدُوا لَكَ وَأَسْكَنَكَ الْجَنَّةَ، أَلاَ تَشْفَعُ لَنَا إِلَى رِبِّكَ ؟ أَلاَ تَرَى مَا نَحْنُ فِيهِ، وَمَا بَلَغْنَا ؟ فقَالَ: إِنَّ رَبِّي غَضِبَ غَضَباً لَمْ يَغْضَبْ قَبْلَهُ مِثْلَهُ، وَلاَ يَغْضَبُ بَعْدَهُ مِثْلَهُ، وَإِنَّهُ نَهَانِي عَنِ الشَّجَرَةِ، فَعَصَيْتُ، نَفْسِي نَفْسِي نَفْسِي، اذْهَبُوا إِلَى غَيْرِي، اذْهَبُوا إِلَى نُوحٍ، فَيَأْتُونَ نُوحاً فَيَقُولُونَ: يَا نُوحُ، أَنْتَ أَوَّلُ الرُّسُلِ إِلَى أَهْلِ الأَرْضِ، وَقَدْ سَمَّاكَ اللهُ عَبْداً شَكُوراً، أَلاَ تَرَى إِلَى مَا نَحْنُ فِيه، أَلاَ تَرَى إِلَى مَا بَلَغْنَا أَلاَ تَشْفَعُ لَنَا إِلَى رَبِّكَ ؟ فَيَقُولُ: إِنَّ رَبِّي غضِبَ الْيَوْمَ غضَباً لَمْ يَغْضَبْ قَبْلَهُ مِثْلَهُ، وَلَنْ يَغْضَبَ بَعْدَهُ مِثْلَهُ، وَإِنَّهُ قَدْ كَانَتْ لِي دَعْوَةٌ دَعَوْتُ بِهَا عَلَى قَوْمِي، نَفْسِي نَفْسِي نَفْسِي، اذْهَبُوا إِلَى غَيْرِي، اذْهَبُوا إِلَى إِبْرَاهِيمَ. فَيَأْتُونَ إِبْرَاهِيمَ فَيَقُولُونَ: يَا إِبْرَاهِيمُ أَنْتَ نَبِيُّ اللهِ وَخَلِيلُهُ مِنْ أَهْلِ الأَرْضِ، اشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبِّكَ، أَلاَ تَرَى إِلَى مَا نَحْنُ فِيهِ ؟ فَيَقُولُ لَهُمْ: إِنَّ رَبِّي قَدْ غَضِبَ الْيَوْمَ غَضَباً لَمْ يَغْضَبْ قَبْلَهُ مِثْلَهُ، وَلَنْ يَغْضَبَ بَعْدَهُ مِثْلَهُ، وَإِنِّي كُنْتُ كَذَبْتُ ثَلاَثَ كَذَبَاتٍ، نَفْسِي نَفْسِي نَفْسِي، اذْهَبُوا إِلَى غَيْرِي، اذْهَبُوا إِلَى مُوسَى، فَيَأْتُونَ مُوسَى، فَيَقُولُونَ: يَا مُوسَى أَنْتَ رَسُولُ اللهِ فَضَّلَكَ اللهُ بِرِسَالاَتِهِ وَبِكَلاَمِهِ عَلَى النَّاسِ، اشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبِّكَ، أَلاَ تَرَى إِلَى مَا نَحْنُ فِيهِ ؟ فَيَقُولُ: إِنَّ رَبِّي قَدْ غَضِبَ الْيَوْمَ غَضَباً لَمْ يَغْضَبْ قَبْلَهُ مِثْلَهُ، وَلَنْ يَغْضَبَ بَعْدَهُ مِثْلَهُ، وَإِنِّي قَدْ قَتَلْتُ نَفْساً لَمْ أُومَرْ بِقَتْلِهَا، نَفْسِي نَفْسِي نَفْسِي، اذْهَبُوا إِلَى غَيْرِي، اذْهَبُوا إِلَى عِيسَى. فَيَأْتُونَ عِيسَى، فَيَقُولُونَ: يَا عِيسَى أَنْتَ رَسُولُ اللهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ، وَكَلَّمْتَ النَّاسَ فِي المَهْدِ، اشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبّكَ، أَلاَ تَرَى إِلَى مَا نَحْنُ فِيهِ ؟ فَيَقُولُ عِيسَى: إِنَّ رَبِّي قَدْ غَضِبَ

الْيَوْمَ غَضَباً لَمْ يَغْضَبْ قَبْلَهُ مِثْلَهُ، وَلَنْ يَغْضَبَ بَعْدَهُ مِثْلَهُ وَلَمْ يَذْكُرْ ذَنْباً، نَفْسِي نَفْسِي نَفْسِي، اذْهَبُوا إِلَى غَيْرِي، اذْهَبُوا إِلَى مُحَمَّدٍ ﷺ .

وفي روايةٍ: فَيَأْتُونِي فَيَقُولُونَ: يَا مُحَمَّد أَنْتَ رَسُولُ الله، وَخَاتَمُ الأَنْبِيَاءِ، وَقَدْ غَفَرَ الله لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ، اشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبِّكَ، أَلاَ تَرَى إِلَى مَا نَحْنُ فِيهِ؟ فَأَنْطَلِقُ، فآتِي تَحْتَ الْعَرْشِ، فَأَقَعُ سَاجِداً لِربِّي، ثُمَّ يَفْتَحُ الله عَلَيَّ مِنْ مَحَامِدِهِ، وَحُسْنِ الثَّنَاءِ عَلَيْهِ شَيْئاً لَمْ يَفْتَحْهُ عَلَى أَحَدٍ قَبْلِي، ثُمَّ يُقَالُ: يَا محمَّدُ ارفَع رَأْسَكَ، سَلْ تُعْطَهْ، وَاشْفَعْ تُشَفَّعْ، فَأَرْفَعُ رَأْسِي، فَأَقُولُ أُمَّتِي يَا رَبِّ، أُمَّتِي يَا رَبِّ فَيُقَالُ: يَا مُحَمَّدُ أَدْخِلْ مِنْ أُمَّتِكَ مَنْ لاَ حِسَابَ عَلَيْهِمْ مِنَ الْبَابِ الأَيْمَنِ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ وَهُمْ شُرَكَاءُ النَّاسِ فِيمَا سِوَى ذلِكَ مِنَ الأَبْوَابِ. ثُمَّ قَالَ: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّ مَا بَيْنَ المصرَاعَيْنِ مِنْ مَصَارِيعِ الْجَنَّةِ كَمَا بَيْنَ مَكَّةَ وَهَجَرَ، أَوْ كَمَا بَيْنَ مَكَّةَ وَبُصْرَى.

1868: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'la birlikte bir davette idik. Kendisine etin kol tarafından bir parça ikram edildi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) etin bu kısmını severdi, ondan bir lokma koparıp şöyle buyurdu. Kıyamet günü insanların efendisi ve ulusu benim, bunun sebebini bilir misiniz? Dedi ve şöyle buyurdu:

- Allah gelmiş geçmiş tüm insanları düz bir yere toplayacak, orası insanlara bakan kimsenin hepsini görebileceği onlara çağıranın hepsini sesini duyurabileceği bir yerdir. Güneş onlara yaklaşacak, insanların sıkıntıları dayanılmayacak hale gelecek ve mahşer halkı birbirlerine:

- Başınıza gelen şu sıkıntıları görmüyor musunuz? Durumunuzu Rabbinize arzederek size kimin şefaat edeceğine niçin bakmıyorsunuz, diyecekler. Bir kısmı diğerlerine:

- Babanız Adem (a.s.)'e gidin diyecekler. Adem (a.s.)'e gelip,

- Ey Adem (a.s.) sen insanların babasısın. Allah seni eli ile yarattı. Sana kendi ruhundan üfürdü. Melekleri sana tazim etmelerini emretti. Onlar da sana secde ettiler. Seni cennete yerleştirdi. Rabbine gidip bizim için şefaat ediver. İçinde bulunduğumuz hali sıkıntıyı görmüyor musun, diyecekler. O da:

- Bugün Rabbim öyle gazablıdır ki şimdiye kadar böyle gazab etmemiş, bundan sonra da bu tür gazap etmez. Bir de ben cennetteki o yasak meyveden yemiş Allah'a asi olmuştum. Size şefaat edecek yüzüm yok, kendimi düşünüyorum, kendimi kurtarabilirsem o bana yeter, siz başkasına gidin, Nuh'a gidin diyecek, onlar da Nuh'a gidecekler.

- Ey Nuh, yeryüzündeki insanlara gönderilen Rasullerin ilkisin. Allah sana çok şükreden kul adını verdi. İçinde bulunduğumuz hali görmüyor musun, bize Rabbinin huzurunda şefaat etmeyecek misin? Diyecekler. O da:

- Bu gün Rabbiniz görülmedik şekilde gazablıdır. Ne daha önce böyle gazaplandı, ne de sonra gazaplanır. Ben vaktiyle kavmimin helakı için dua etmiştim. Asıl ben şefaata muhtacım, kendimi düşünüyorum. Siz başkasına gidin, İbrahim'e gidin, diyecek. Onlar İbrahim'e gelecek:

- Sen Allah'ın peygamberisin, yeryüzü halkı içinde Allah'ın dostu sensin İçinde bulunduğumuz hali görmüyor musun, bize. Rabbine hakkımızda şefaat eyle, diyecekler. O da şunları söyleyecek:

- Bugün Rabbim benzeri görülmedik şekilde gazaplıdır. Ne daha önce böylesine gazaplandı ne de bundan sonra böyle gazaplanır. Ben vaktiyle üç yerde yalan söylemiştim, onun için şefaate ben muhtacım, bu yüzden ben kendimi düşünüyorum, siz kendinize bir şefaatçi arayınız. Musa'ya gidin. Onlar da Musa'ya gelip şöyle diyecekler.

- Ey Musa, sen Allah'ın Rasûlüsün. Allah sana risalet ve konuşmasıyla diğer insanlara üstün kılmıştır. Rabbinin huzurunda bize şefaat et, içinde bulunduğumuz hali görmüyor musun? O da:

- Bugün Rabbim benzeri görülmedik bir şekilde gazaplıdır. Ne daha önce böylesine gazaplandı, ne de bundan sonra böylesine gazaplanır. Ben öldürülmesine emir almadığım bir adamı öldürdüm. Asıl benim şefaata muhtaç olan, siz başkasına gidin, İsa'ya gidin, diyecek, onlar da İsa'ya gelerek:

- Ey İsa, sen Allah'ın Rasûlü, O'nun Meryem'e yönelttiği kelimesi ve onun yarattığı bir ruhsun. Sen daha beşikte iken insanlarla konuştun. Rabbinin huzurunda bize şefaat et, içinde bulunduğumuz perişan hali görmüyor musun diyecekler. İsa da: Bugün Rabbim benzeri görülmedik şekilde gazaplıdır, ne daha önce böylesine gazaplandı, ne de bundan sonra böyle gazaplanır, diyecek ama işlediği bir günah zikretmeyecek. Sonra da asıl benim nefsim şefaat edilmeye muhtaçtır. Siz başkasına gidin, Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'e gidin diyecek, (Başka bir rivayette) Onlar da bana gelecek:

- Ya Muhammed Sen Allah'ın Rasulü ve son peygamberisin. Allah senin gelmiş geçmiş tüm günahlarını bağışlamıştır. Rabbinin huzurunda bize şefaat et, içinde bulunduğumuz sıkıntılı durumu görmüyor musun? Diyecekler. Ben de hemen Arşın altına varıp Rabbım için secdeye kapanacağım, sonra Allah kimseye öğretmediği en güzel hamdi ve övgüyü bana ilham edecek, sonra bana hitaben:

- Ya Muhammed, secdeden başını kaldır. İste istediğin sana verilecek, şefaat et şefaatın kabul edilecek, buyuracak. Ben de başımı secdeden kaldıracağım ve

- Ya Rab ümmetimi bana bağışla, ümmetimi kurtar diye yalvaracağım. O zaman bana:

- Ya Muhammed ümmetinden hesaba çekilmeyecek olanları cennet kapılarının en sağındaki Bab-ül Eymen'den içeri al, onlar esasen her kapıdan girebilirler, buyurulacak.

Sonra Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle devam etti:

- Hayatımı elinde tutan Allah'a yemin ederim ki cennet kapılarının iki kanadı arasındaki mesafe Mekke ile Bahreyn'deki Hacer veya Mekke ile Suriye'deki Basra arasındaki mesafe kadar geniştir. (Buhari, Enbiya, 3; Müslim, İman, 327)

١٨٦٩- وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ الله عَنْهمَا قَالَ: جَاءَ إِبْرَاهِيمُ ﷺ بِأُمِّ إِسْمَاعِيلَ وَبِابْنِهَا إِسْمَاعِيلَ وَهِيَ تُرْضِعُهُ حَتَّى وَضَعَهَا عِنْدَ الْبَيْتِ، عِنْدَ دَوْحَةٍ فَوْقَ زَمْزَمَ فِي أَعْلَى المَسْجِدِ وَلَيْسَ بِمَكَّةَ يَوْمَئِذٍ أَحَدٌ وَلَيْسَ بِهَا مَاءٌ، فَوَضَعَهُمَا هُنَاكَ، وَوَضَعَ عِنْدَهُمَا جِرَاباً فِيهِ تَمْر، وَسِقَاءً فِيهِ مَاءٌ، ثُمَّ قَفَّى إِبْرَاهِيمُ مُنْطَلِقاً، فَتَبِعَتْهُ أُمُّ إِسْمَاعِيلَ فَقَالَتْ: يَا إِبْرَاهِيمُ، أَيْنَ تَذْهَبُ وَتَتْرُكُنَا بِهذَا الْوَادِي الذِي لَيْسَ فِيهِ أَنِيسٌ وَلاَ شَيْءٌ ؟ فَقَالَتْ لَهُ ذلِكَ مِرَارا، وَجَعَلَ لا يَلْتَفِتُ إِلَيْهَا، قَالَتْ لَهُ: آللهُ أَمَرَكَ بهذَا ؟ قَالَ: نَعَمْ. قَالَتْ: إذاً لا يُضَيِّعُنَا، ثُمَّ رَجعَتْ، فَانْطَلَقَ إِبْرَاهِيمُ ﷺ، حَتَى إذَا كَانَ عِنْدَ الثَّنِيَّةِ حَيْثُ لا يَرَوْنَهُ، اسْتَقْبَلَ بِوَجْهِهِ الْبَيْتَ، ثُمَّ دَعَا بِهؤُلاءِ الدَّعَوَاتِ، فَرَفَعَ يَدَيْهِ فَقَالَ: ﴿رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ﴾ حتَّى بَلَغَ ﴿يَشْكُرُونَ﴾ وَجعَلَتْ أُمُّ إِسْمَاعِيلَ تُرْضِعُ إِسْمَاعِيلَ، وَتَشْرَبُ مِنْ ذلِكَ المَاءِ، حَتَى إذَا نَفِدَ مَا فِي السِّقَاءِ، عَطِشَتْ، وَعَطِشَ ابْنُهَا، وَجعَلَتْ تَنْظُرُ إِلَيْهِ يَتَلَوَّى - أَوْ قَالَ: يَتَلَبَّطُ - فَانْطَلَقَتْ كَرَاهِيَةَ أَنْ تَنْظُرَ إِلَيْهِ، فَوَجَدَتِ الصَّفَا أَقْرَبَ جَبَلٍ فِي الأَرْضِ يَلِيهَا، فَقَامَتْ عَلَيْهِ، ثُمَّ اسْتَقْبَلَتِ الْوَادِيَ تَنْظُرُ هَلْ تَرَى أَحَداً ؟ فَلَمْ تَرَ أَحَداً. فَهَبَطَتْ مِنَ الصَّفَا حتَّى إذَا بَلَغَتِ الْوَادِيَ، رَفَعَتْ طَرَفَ دِرْعِهَا، ثُمَّ سَعَتْ سَعْيَ الإِنسانِ المَجْهُودِ حَتَّى جَاوَزَتِ الْوَادِيَ، ثُمَّ أَتَتِ المَرْوَةَ، فَقَامَتْ عَلَيْهَا، فَنَظَرَتْ هَلْ تَرَى أَحَداً ؟ فَلَمْ تَرَ أَحَداً، فَفَعَلَتْ ذلِكَ سَبْعَ مَرَّاتٍ، قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ الله عَنْهما: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : فَذلِكَ سَعْيُ النَّاسِ بَيْنَهُمَا. فَلَمَّا أَشْرَفَتْ عَلَى المَرْوَةِ سَمِعَتْ صَوْتاً، فَقَالَتْ: صَهْ - تُرِيدُ نَفْسَهَا - ثُمَّ تَسَمَّعَتْ، فَسَمِعَتْ أَيْضاً فَقَالَتْ: قَدْ أَسْمَعْتَ إِنْ كَانَ عِنْدَكَ غَوَاثٌ، فَإِذَا هِيَ بِالمَلَكِ عِنْدَ مَوْضِعِ زَمْزَمَ، فَبَحَثَ بِعَقِبِهِ - أَوْ قَالَ بِجَنَاحِهِ - حَتَّى ظَهَرَ المَاءُ، فَجعَلَتْ تُحَوِّضُهُ وَتَقُولُ بِيَدِهَا هكَذَا، وَجعَلَتْ تَغْرُفُ المَاءَ فِي سِقَائِهَا وَهُوَ يَفُورُ بَعْدَ مَا تَغْرِفُ، وفِي روايةٍ: بِقَدَرِ مَا تَغْرِفُ. قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ الله عَنْهمَا: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : رَحِمَ الله أُمَّ إِسْمَاعِيلَ لَوْ تَرَكَتْ زَمْزَمَ، أَوْ قَالَ: لَوْ لَمْ تَغْرِفْ مِنَ المَاءِ، لَكَانَتْ زَمْزَمُ عَيْناً مَعِيناً. قَالَ: فَشَرِبَتْ، وَأَرْضَعَتْ وَلَدَهَا، فَقَالَ لَهَا المَلَكُ: لاَ تَخَافُوا الضَّيْعَةَ فَإِنَّ ههُنَا بَيْتاً للهِ يَبْنِيهِ هذَا الْغُلاَمُ وَأَبُوهُ، وَإِنَّ الله لاَ يُضَيِّعُ أَهْلَهُ، وَكَانَ الْبَيْتُ مُرْتَفِعاً مِنَ الأَرْضِ كَالرَّابِيَةِ تَأْتِيهِ السُّيُولُ، فَتَأْخُذُ عَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ، فَكَانَتْ كَذلِكَ حَتَّى مَرَّتْ بِهِمْ رُفْقَةٌ مِنْ جُرْهُمٍ، أَوْ أَهْلُ بَيْتٍ مِنْ جُرْهُمٍ مُقْبِلِينَ مِنْ طَرِيقِ كَدَاءَ، فَنَزَلُوا فِي أَسْفَلِ مَكَّةَ، فَرَأَوْا طَائِراً عَائِفاً فَقَالُوا: إنَّ هذا الطَّائِرَ لَيَدُورُ عَلى مَاءٍ ، لَعَهْدنَا بهذا الْوَادِي وَمَا فِيهِ

ماءٌ، فأرْسَلُوا جَرِيًّا أَوْ جَرِيَّيْنِ، فَإذا هُمْ بالماءِ. فَرَجعُوا، فَأَخْبَرُوهُمْ، فَأَقْبَلُوا وَأُمُّ إسْمَاعِيلَ عِنْدَ الماءِ، فَقَالُوا: أتأذَنِينَ لَنَا أَنْ نَنْزِلَ عِنْدَكِ ؟ فَالَتْ: نَعَمْ، ولكِنْ لا حَقَ لَكُمْ في الماءِ، قَالُوا: نَعَمْ، قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : فَأَلْفَى ذلِكَ أُمَّ إسماعِيلَ، وَهِيَ تُحِبُّ الأُنْسَ ، فَنَزَلُوا، فَأَرْسَلُوا إلى أَهْلِيهِم فنَزَلُوا معَهُمْ، حَتَّى إذا كَانُوا بِهَا أَهْل أَبْيَاتٍ، وَشَبَّ الْغُلامُ ! وَتَعَلَّمَ العَرَبِيَّةَ مِنْهُمْ وَأنْفَسَهُم وَأعجَبَهُمْ حِينَ شَبَّ، فَلَمَّا أدْرَكَ، زَوَّجُوهُ امْرَأَةَ مِنْهُمْ، وَمَاتَتْ أُمُّ إسماعِيلَ، فَجَاءَ إبْرَاهِيمُ بَعْدَ مَا تَزَوَّجَ إسماعِيلُ يُطَالِعُ تَرِكَتَهُ فَلَمْ يَجِدْ إسْمَاعِيلَ، فَسَأَلَ امْرَأَتَهُ عَنْهُ فقَالَتْ: خَرَجَ يَبْتَغِي لَنَا - وفي روايَةٍ: يَصِيدُ لَنَا - ثُمَّ سَأَلَهَا عَنْ عَيْشِهِمْ وَهَيْئَتِهِمْ فقَالَتْ: نَحْنُ بِشَرٍّ، نَحْنُ في ضِيقٍ وَشِدَّةٍ، وَشَكَتْ إلَيْهِ، قَالَ: فَإذا جَاءَ زَوْجُكِ، أقْرَئِي عليه السلام ، وَقُولي لَهُ يُغَيِّرْ عَتبَةَ بَابِهِ، فَلَمَّا جَاءَ إسماعِيلُ كَأَنَّهُ آنسَ شَيْئاً، فَقَالَ: هَلْ جَاءكُمْ مِنْ أَحَدٍ ؟ قَالَتْ: نَعَمْ، جَاءنَا شَيْخٌ كَذَا وَكَذَا، فَسَأَلَنَا عَنْكَ، فَأخْبَرْتُهُ، فسَأَلنِي: كَيْفَ عَيْشُنَا، فَأخْبَرْتُهُ أنّا في جَهْدٍ وَشِدَةٍ. قَالَ: فَهَلْ أَوْصَاكِ بِشَيْءٍ ؟ قَالَتْ: نَعَمْ أمَرنِي أنْ أَقْرَأَ عَلَيْكَ السَّلامَ وَيَقُولُ: غَيِّرْ عَتَبَةَ بَابِكَ. قَالَ: ذَاكِ أبي، وَقَدْ أَمَرَنِي أَنْ أفارِقَكِ، الْحَقِي بأهْلِكِ. فَطَلَّقَهَا، وَتَزَوَّجَ مِنْهُمْ أخْرَى. فَلَبِثَ عَنْهُمْ إبْرَاهِيمُ ما شَاءَ الله، ثُمَّ أَتَاهُمْ بَعْدُ، فَلَمْ يَجِدْهُ، فَدَخَلَ على امْرَأتِهِ، فَسَأَلَ عَنْهُ، قَالَتْ: خَرَجَ يَبْتَغِي لَنَا. قَالَ: كَيْفَ أَنْتُمْ ؟ وَسَأَلَهَا عَنْ عَيْشِهِمْ وَهَيْئَتِهِمْ. فَقَالَتْ: نَحْنُ بِخَيْرٍ وَسَعَةٍ، وَأَثْنَتْ عَلَى الله تَعَالى، فقَالَ: مَا طَعَامُكُمْ ؟ قَالَتْ: اللَّحْمُ. قَالَ: فَمَا شَرَابُكُمْ؟ قَالَتِ: الماءُ. قالَ: اللَّهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ في اللَّحْمِ وَالماءِ، قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ يَوْمَئِذٍ حَبٌّ، وَلَوْ كَانَ لَهُمْ دَعَا لَهُمْ فِيهِ. قَالَ: فَهُمَا لاَ يَخْلُو عَلَيْهِمَا أَحَدٌ بِغَيْرِ مَكَّةَ إلاَّ لَمْ يُوَافِقَاهُ.

وفي روايةٍ فَجَاءَ فَقَالَ: أيْنَ إسْمَاعِيلُ ؟ فَقَالَتِ امْرَأَتُهُ: ذَهَبَ يَصِيدُ، فَقَالَتِ امْرَأَتُهُ: أَلاَ تَنْزِلُ، فَتَطْعَمَ وَتَشْرَبَ ؟ قَالَ: وَمَا طَعَامُكُمْ وَمَا شَرَابُكُمْ ؟ فَالَتْ: طَعَامُنَا اللَّحْمُ، وَشَرَابُنَا الماءُ. قَالَ: اللَهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ في طَعَامِهِمْ وَشَرَابِهِمْ، قَالَ: فَقَالَ أَبُو الْقَاسِمِ ﷺ : بَرَكَةُ دَعْوَةِ إبْرَاهِيمَ عليه السلام .

قَالَ: فَإِذَا جَاءَ زَوْجُكِ، فأقْرئي عليه السلام وَمُرِيهِ يثَبِّتْ عَتبَةَ بَابِهِ، فَلَمَّا جَاءَ إسْمَاعِيلُ، قَالَ: هَلْ أَتَاكُمْ مِنْ أَحَدٍ ؟ قَالَتْ: نَعَم، أَتانَا شَيْخٌ حَسَنُ الهَيْئَةِ، وَأَثْنَتْ عَلَيْهِ، فَسَأَلَني عَنْكَ، فَأخْبَرْتُهُ، فَسَأَلَني كَيْفَ عَيْشُنَا، فَأخْبَرْتُهُ أنَّا بِخَيْرٍ. قَالَ: فَأَوْصَاكِ بِشَيْءٍ ؟ قَالَتْ: نَعَمْ، يَقْرَأُ عَلَيْكَ السَّلامَ، وَيَأْمُرُكَ أنْ تُثَبِّتَ عَتبَةَ بَابِكَ. قَالَ: ذَاكَ أبي،

وَأَنْتِ الْعَتَبَةُ أَمَرَنِي أَنْ أُمْسِكَكِ، ثُمَّ لَبِثَ عَنْهُمْ مَا شَاءَ اللهُ، ثُمَّ جَاءَ بَعْدَ ذٰلِكَ وَإِسْمَاعِيلُ يَبْرِي نَبْلاً لَهُ تَحْتَ دَوْحَةٍ قَرِيباً مِنْ زَمْزَمَ، فَلَمَّا رَآهُ، قَامَ إِلَيْهِ، فَصَنَعَ كَمَا يَصْنَعُ الْوَالِدُ بِالْوَلَدِ، وَالْوَلَدُ بِالْوَالِدِ، قَالَ يَا إِسْمَاعِيلُ إِنَّ اللهَ أَمَرَنِي بِأَمْرٍ، قَالَ: فَاصْنَعْ مَا أَمَرَكَ رَبُّكَ ؟ قَالَ: وَتُعِينُنِي ؟ قَالَ: وَأُعِينُكَ، قَالَ: فَإِنَّ اللهَ أَمَرَنِي أَنْ أَبْنِيَ بَيْتاً ههنا، وأشَارَ إِلَى أَكَمَةٍ مُرْتَفِعَةٍ عَلَى مَا حَوْلَهَا، فَعِنْدَ ذٰلِكَ رَفَعَ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ، فَجَعَلَ إِسْمَاعِيلُ يَأْتِي بِالحِجَارَةِ، وَإِبْرَاهِيمُ يَبْنِي حَتَّى إِذا ارْتَفَعَ الْبِنَاءُ، جَاءَ بِهذَا الحَجَرِ فَوَضَعَهُ لَهُ فَقَامَ عَلَيْهِ، وَهُوَ يَبْنِي، وَإِسماعِيلُ يُنَاوِلُهُ الحِجَارَةَ وَهُمَا يَقُولانِ: رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيْمُ.

وفي رِوايةٍ: إِنَّ إِبْرَاهِيمَ خَرَجَ بِإِسْمَاعِيلَ وَأُمِّ إِسْمَاعِيلَ، مَعَهُمْ شَنَّةٌ فِيهَا مَاءٌ، فَجَعَلَتْ أُمُّ إِسْمَاعِيلَ تَشْرَبُ مِنَ الشَّنَّةِ، فَيَدِرُّ لَبَنُهَا عَلى صَبِيِّهَا حَتَّى قَدِمَ مَكَّةَ، فَوَضَعَهَا تَحْتَ دَوْحَةٍ، ثُمَّ رَجَعَ إِبْرَاهِيمُ إِلى أَهْلِهِ، فَاتَّبَعَتْهُ أُمُّ إِسْمَاعِيلَ حَتَّى لَمَّا بَلَغُوا كَدَاءَ، نَادَتْهُ مِنْ وَرَائِهِ: يَا إِبْرَاهِيمُ إِلى مَنْ تَتْرُكُنَا ؟ قَالَ: إِلى اللهِ، قَالَتْ: رَضِيتُ بِاللهِ، فَرَجَعَتْ، وَجَعَلَتْ تَشْرَبُ مِنَ الشَّنَّةِ، وَيَدُرُّ لَبَنُهَا عَلى صَبِيِّهَا حَتَّى لَمَّا فَنِيَ الماءُ قَالَتْ: لَوْ ذَهَبْتُ، فَنَظَرْتُ لَعَلِّي أَحِسُّ أَحداً، قَالَ: فَذَهَبَتْ فَصَعِدَتِ الصفا، فَنَظَرَتْ وَنَظَرت هَلْ تُحِسُّ أحداً، فَلَمْ تُحِسَّ أحَداً، فَلَمَّا بَلَغَتِ الْوَادِي، سَعَتْ، وَأَتَتِ المروَةَ، وَفَعَلَتْ ذٰلِكَ أَشْوَاطاً، ثُمَّ قَالَتْ: لَوْ ذَهَبْتُ فَنَظَرْتُ مَا فَعَلَ الصَّبِيُّ، فَذَهَبَتْ وَنَظَرَتْ، فَإِذا هُوَ عَلى حَالِهِ كَأَنَّهُ يَنْشَغُ لِلْمَوْتِ، فَلَمْ تُقِرَّهَا نَفْسُهَا. فَقَالَتْ: لَوْ ذَهَبْتُ، فَنَظَرْتُ لَعَلِّي أُحِسُّ أَحَداً، فَذَهَبَتْ فَصَعِدَتِ الصَّفَا، فَنَظَرَتْ وَنَظَرَتْ، فَلَمْ تُحِسَّ أحَداً حَتَّى أَتَمَّتْ سَبْعاً، ثُمَّ قَالَتْ: لَوْ ذَهَبْتُ، فَنَظَرْتُ مَا فَعَلَ، فَإِذا هِيَ بِصَوْتٍ، فَقَالَتْ: أَغِثْ إِنْ كَانَ عِنْدَكَ خَيْرٌ، فَإِذا جِبْرِيلُ عليه السلام فَقَالَ بِعَقِبِهِ هكذَا، وَغَمَزَ بِعَقِبِهِ عَلَى الأَرْضِ، فَانْبَثَقَ المَاءُ فَدهِشَتْ أُمُّ إِسْمَاعِيلَ، فَجَعَلَتْ تَحْفِنُ وَذَكَرَ الحَدِيثَ بِطُولِهِ.

1869: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: İbrahim (sallallahu aleyhi vesellem) İsmail'in annesi Hacer ile emzirmekte olduğu İsmail'i alıp Mekke'ye getirdi. Onları Kabe'nin üst tarafında zemzemin yukarısındaki büyük bir ağacın altına bıraktı. O zamanlar Mekke'de kimse bulunmadığı gibi içecek su da yoktu. İşte İbrahim karısı ile oğlunu oraya bıraktı ve yanlarına da içi hurma ve su dolu iki kırba bıraktı. Sonra İbrahim (a.s) Şam'a gitmek üzere oradan ayrıldı. Hacer de onun peşinden giderek:

- Ey İbrahim bizi konuşup görüşecek bir kimsenin yiyip içecek bir şeyin bulunmadığı bu vadide tek başına bırakıp ta nereye gidiyorsun? Diye birkaç sefer

sormasına rağmen İbrahim (sallallahu aleyhi vesellem) dönüp bakmadı bile, sonunda Hacer:

- Bunu böyle yapmanı sana Allah mı emretti, deyince, İbrahim:

- Evet, Allah emretti, diye cevap verdi. Hacer:

- Öyleyse Allah bizi korur, dedi ve oğlunun yanına döndü.

İbrahim (a.s.) yürüdü gitti, kimsenin kendisini göremediği Seniyye mevkiine varınca yüzünü Kabe tarafına çevirdi ve ellerini kaldırarak şöyle dua etti:

"Ey Rabbimiz! soyumdan bir kısmını ekin bitmez bir yere, senin kutsal evinin yakınına yerleştirdim. Ey Rabbimiz! namazı devamlı ve tam bir duyarlılık içinde kılıp yerine getirsinler. Artık sen, insanlardan bir kısmının gönlünü hevesle oralara meylettir ki, hac ve umre maksadıyle gelip gitmelerinde de çeşitli meyvelerle rızıklandır onları, belki şükrederler." (14 İbrahim suresi, 37)

Hâcer İsmail'i emziriyor ve kırbadaki sudan içiyordu. Nihayet kırbadaki su tükendi, hem kendi hem de oğlu susadı. Hâcer çocuğun susuzluktan toprak üzerinde yuvarlandığını görünce yavrusunun bu acıklı haline bakmaktan üzülerek onun yanından kalkıp oraya en yakın tepe olan Safa'ya gitti ve tepenin üstüne çıktı. Sonra acaba bir kimse görebilir miyim diye vadiye bakındı, fakat kimseyi göremedi. Safa tepesinden inip vadiye gelince koşmasına engel olmasın diye elbisesinin eteğini topladı, sonra da çok zor durumda kalan bir insanın gayretiyle koşmaya başladı vadiyi geçip Merve'ye geldi. Tepenin üzerine çıkıp acaba birini görebilir miyim diye bakındı fakat kimseyi göremedi. İki tepe arasında böylece yedi defa gidip geldi.

İbni Abbas diyor ki Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "İşte bundan dolayı halk Safa ile Merve arasında sa'y ederler" buyurarak sözüne devam etti. Hacer Merve tepesine çıkınca bir ses duydu. Kendi kendine Sus dinle dedi. Sonra iyice kulak verdi. Aynı sesi bir daha duydu. Tamam sesini duyurdun, eğer bize yardım edebilecek durumda isen bize yardım et, dedi. Bir de baktı ki şimdiki zemzemin olduğu yerde bir melek topuğuyla veya kanadıyla toprağı kazıp zemzemi ortaya çıkardı. Hâcer de akıp gitmesin diye suyun etrafını çevirmeye ve bir taraftan da kırbasını doldurmaya çabalıyordu. Hâcer suyu avuçladıkça yerden su kaynıyordu. İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun) şöyle dedi: Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Allah İsmail'in annesine rahmet etsin, zemzemi kendi haline bıraksaydı veya suyu avuçlamasaydı zemzem suyu akan bir ırmak olurdu, buyurdu. İbni Abbas sözüne şöyle devam etti:

Hâcer sudan içti, yavrusunu emzirdi. Melek ona:

- Sakın mahvoluruz diye korkmayın. İşte şurası Beytullahınyeridir. Onu şu çocukla babası yapacaktır. Allah o işi yapacak kimsenin yok olmasına izin vermez. Beytullahın yeri; yer seviyesinden biraz yüksekçe idi, zamanla seller sağını solunu yalayıp aşındırmıştı. Onlar bu şekilde yaşayıp giderken Cürhüm kabilesinden bir grup insan veya onlardan bir aile Keda yolundan gelerek Mekke'nin alt tarafına indiler. O sırada bir kuşun gelip gittiğini gördüler. Bu kuş mutlaka bir suyun etrafında dönüp duruyordur dediler, bu vadide su olmaması lazımdı ve bunu anlamak için bir veya iki kişiyi oraya gönderdiler. Gidenler orada suyun

bulunduğunu görüp durumu haber verdiler. Suyun yanına geldiklerinde Hâcer'i gördüler:

- Bizim buraya yerleşmemize izin verir misin diye sordular, o da:

- Evet bu sudan istifade edebilirsiniz ama mülkiyeti hakkında bir hak iddia etmemek şartıyla dedi. Onlar da peki, kabul, dediler.

İbni Abbas rivayetine şöyle devam etti:

İnsanlarla bir arada olmaya ihtiyaç duyduğu bir sırada onların çıkagelmesi Hacer'i sevindirdi. Cürhümîler oraya yerleştikleri gibi diğer akrabalarına da haber saldılar, onlar da gelip buraya yerleştiler. Böylece orada ev bark çoğalmış oldu.

Hacer'in oğlu İsmail büyüyüp gelişti. Cürhümîlerden Arapça öğrendi. İyi halleriyle Cürhümîler arasında beğenilip takdirlerini kazanmıştı. Ergenlik çağına gelince onu kendilerinden bir kızla evlendirdiler. Günün birinde Hacer vefat etti. Uzun bir zaman sonra İbrahim burada bıraktığı karısı ve oğlunu ziyaret için Mekke'ye geldi. Fakat İsmail'i evde bulamadı. Karısına:

- İsmail nerede, diye sordu. Kadın:

- Rızkımızı temin etmeye, diğer bir rivayete göre avlanmaya gitti, dedi. İbrahim (sallallahu aleyhi vesellem) geçim durumlarını ve nasıl olduklarını sordu. O kadın da:

- Çok kötü durumdayız, büyük bir sıkıntı ve darlık içindeyiz, diye hallerinden şikayet etti. İbrahim de:

- Kocan gelince ona selamımı söyle, kendisine hatırlat da kapısının eşiğini değiştirsin, dedi.

İsmail eve gelince orada birşeyler olduğunu sezdi ve karısına:

- Ben yokken eve biri geldi mi diye sordu. O da:

- Evet, yaşlı bir adam geldi, diyerek onu tarif etmeye çalıştı. Seni sordu, ben de ava gittiğini haber verdim, nasıl geçindiğimizi sordu, bende geçim sıkıntısı çektiğimizi anlattım ve bana kocan gelince ona selamımı söyle, kendisine hatırlat da kapısının eşiğini değiştirsin, dedi. İsmail:

- O gelen benim babamdır, bana senden boşanmamı emretmiş. Haydi ailenin yanına dönebilirsin, dedi. O kadını boşayıp Cürhümîlerden başka bir kadınla evlendi. Allah'ın dilediği kadar bir zaman geçtikten sonra İbrahim tekrar oğlunun evine ziyarete geldi. Fakat İsmail'i yine bulamadı. İçeri girip İsmail'i sordu. Karısı, rızkımızı temin etmeye gitti, dedi. İbrahim:

- Geçiminiz, haliniz nasıldır diye sordu. Kadın:

- Çok iyi durumdayız, rahat ve bolluk içindeyiz, diyerek Allah'a hamd etti. Konuşma şöyle devam etti:

- Ne yiyorsunuz?

- Et yiyoruz.

- Ne içiyorsunuz?

- Su.

O zaman İbrahim(a.s) : Allahım, etlerine ve sularına bereket ver diye dua etti. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sözün burasında şöyle buyurdu: “O zamanlar Mekke’de ekin yoktu, eğer olsaydı tahılın da bereketlenmesi için dua ederdi.” İbni Abbas dedi ki: İbrahim’in duası bereketiyle et ile su, başka yerde yaşayanlarla kıyaslanmayacak şekide Mekkelilerin sağlığına elverişli olmuştur.

Bir başka rivayete göre İbrahim (sallallahu aleyhi vesellem) oraya gelince:

- İsmail nerede, diye sordu. Karısı:

- Avlanmaya gitti, dedi. Hanımı :Yemek yemek ve su içmek için buyurmaz mısınız? Dedi. İbrahim ne yiyor, ne içiyorsunuz diye sordu. Kadın:

- Yemeğimiz et, içtiğimiz de sudur, dedi. İşte o zaman a.s.):

- Allah’ım onların yiyecek ve içeceklerine bereket ver diye dua etti. İbni Abbas sözüne şöyle devam etti: Ebu’l-Kasım (sallallahu aleyhi vesellem), “İşte bu İbrahim’in duasının bereketidir” buyurdu.

İbrahim gelinine şöyle dedi: Kocan eve gelince ona benim selamımı söyle ve kendisine hatırlat da kapısının eşiğine sahip olsun, dedi. İsmail eve gelince,

- Eve gelen oldu mu? Diye sordu. Karısı:

- Evet, güzel görünümlü bir ihtiyar geldi, diyerek onun hakkında güzel şeyler söyledi. Sözüne devamla, Bana seni sordu, ben de anlattım. Geçimimizi öğrenmek istedi, ben de çok iyi olduğunu söyledim, dedi. İsmail:

- Sana bir tavsiyede bulundu mu? Diye sordu. O da:

- Evet sana selam söyledi ve kapının eşiğine sahip olmanı emretti, dedi. O zaman İsmail:

- O benim babamdır. Evin eşiği de sensin, babam seni hoş tutmamı, seninle iyi geçinmemi emretmiş, dedi.

Allah’ın dilediği kadar bir zaman geçtikten sonra İbrahim (sallallahu aleyhi vesellem) bir daha geldi. O sırada İsmail zemzemin yanındaki büyük bir ağacın altına oturmuş, ok yontuyordu. Babasını görünce ayağa kalktı. Uzun süre birbirini görmeyen bir baba çocuğuna bir çocuk da babasına sevgi ve saygısını nasıl gösterirse onlar da birbirlerine öyle yaptılar. İbrahim (a.s.) oğluyla konuşmaya başladı:

- İsmail, Allah bana önemli bir görev verdi.

- Öyleyse Rabbinin emrini yerine getir babacağım.

- Ama bana yardım edeceksin.

- Sana elbette yardım edeceğim.

- İbrahim oradaki yüksekçe bir tepeyi gösterdi ve:

- Allah işte şuraya bir ev yapmamı emretti, dedi. İbrahim oraya Kabe’nin temelini atıp yükseltti. İsmail taş getiriyor, İbrahim de duvar örüyordu. Binanın duvarları yükselince İsmail şu Makamı İbrahim diye bilinen taşı getirip babasına

verdi. O da bu taşı iskele gibi kullanıp üzerine çıkıp İsmail'in getirdiği taşlarla inşaata devam etti. Onlar beraberce binayı yaparken: "Rabbim bizden bu hizmeti kabul eyle. Şüphesiz sen duamızı duyan ve niyetimizi bilensin." (2 Bakara, 127) diye dua ediyorlardı.

Bir başka rivayet ise şöyledir:

İbrahim (a.s.) İsmail ile annesini alıp yola çıktı. Yanlarında bir de su kırbası vardı. İsmail'in annesi susadıkça kırbadan içip oğlunu emziriyordu. Nihayet Mekke'ye gelince İbrahim Hâcer'i büyük bir ağacın altına bıraktı. Sonra geriye dönüp giderken, Hacer arkasına takıldı. Keda mevkiine gelince Hacer onun arkasından:

- İbrahim bizi kime bırakıp gidiyorsun? diye seslendi. O da:

- Allah'a bırakıyorum, dedi. Hâcer:

- Allah'ın korumasına razıyım, sonra geri döndü. Kırbadaki sudan içip çocuğunu emziriyordu. Sonunda su bitti.

Hacer gidip etrafa bakayım belki birini görürüm dedi. Yürüyüp Safa tepesine çıktı, etrafa bakındı. Fakat kimseyi göremedi. Vadiye inince koşmaya başladı, Merve'ye geldi. Sonra da gidip çocuğa bakayım acaba ne yapıyor diye söylendi. Dönüp çocuğun yanına geldi, çocuk bıraktığı gibi bitkin bir halde ölecek gibi duruyordu. Orada durmaya gönlü razı olmadı. Gidip etrafa bakınayım belki birini görebilirim dedi. Gidip Safa tepesine çıktı. Etrafına bakındı, fakat kimseyi göremedi. Böylece iki tepe arasında yediyi tamamladı, sonra kendi kendine acaba çocuk ne yapıyor, bir daha görsem, derken bir ses işitti ve:

"Eğer bir iyilik yapabileceksen yardım et" diye seslendi.

Bir de baktı ki Cibril (a.s.) ayak topuğuyla yere vurdu ve oradan su fışkırdı. Hacer hayretler içinde kaldı, avucuyla kırbasına su doldurmaya başladı... Buhari hadisin devamını rivayet etti. (Buhari, Enbiya, 9)

١٨٧٠- وَعَنْ سَعِيدِ بْنِ زَيْدٍ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: الْكَمْأَةُ مِنَ الْمَنِّ، وماؤُهَا شِفَاءٌ لِلْعَيْنِ

1870: Said ibni Zeyd (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim dedi: "Mantar (domalan) İsrailoğullarına ikram edilen kudret helvası türünden bir rızıktır. Suyu da göz hastalığına şifadır." (Buhari, Tıb, 20; Müslim, Eşribe, 157)

BÖLÜM: 371

İSTİĞFAR VE TEVBE

قال الله تعالى : ﴿ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ ﴾

"...Allah'tan günahının bağışlanmasını iste." (47 Muhammed, 19)

وقال تعالى : ﴿ وَاستَغْفِرِ الله إنَّ الله كَانَ غَفُوراً رَحِيماً ﴾

"Allah'tan bağışlanma iste, çünkü Allah çok bağışlayan ve çok merhamet edendir." (4 Nisa, 106)

قال الله تعالى : ﴿ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغفِرْهُ إنَّهُ كَانَ توَّابا ﴾

" O'nu eksiksiz övgülerle överek tesbih et ve kendisini her türlü yakıştırmalardan uzak ve mukaddes bil, onun şanını yücelt. Ondan bağışlanmanı ve affedilmeni iste. Çünkü gerçekten o kendisine tevbe ile yönelenleri her zaman bağışlayıp affedendir." (110 Nasr, 3)

قال الله تعالى : ﴿ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي اِلَى قَوْلِهِ تعالى وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالأسْحَارِ ﴾

"...Allahtan korkanlar için Rableri katında mesken olarak, içlerinden ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetler, tertemiz eşler ve Allah'tan bir hoşnutluk vardır. Allah kullarını çok iyi görendir. (verilecek tüm bu nimetler) Ey Rabbimiz, sana inanıyoruz, bizi affet, günahlarımızı bağışla ve bizi azabından koru derler. Onlar ki sabrederler ve doğru dürüsttürler. Rablerine yürekten bağlı olup mallarını Allah yolunda harcarlar ve seher vakitlerinde bağışlanma dileyenler(içindir)." (3 Al-i İmran, 15-17)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءاً أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِالله يَجِدِ الله غَفُوراً رَحِيماً ﴾

"Ama kim kötülük yapar, , veya kendi nefsine zulmeder de daha sonra affetmesi için Allah'a yalvarırsa, Allah'ı çok bağışlayıcı ve merhametli olarak bulacaktır." (4 Nisa, 110)

قال الله تعالى : ﴿ وَمَا كَانَ الله لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ الله مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴾

"Oysa ey Peygamber! sen onların arasında iken, Allah onlara azap edecek değildir ve onların arasında bulunan mü'minler, Allah'tan bağışlanmalarını isterken yine Allah onlara azap edici değildir." (8 Enfal, 33)

قال الله تعالى : ﴿ وَالَّذِينَ إذا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا الله فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِم وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إلاَّ الله وَلَمْ يُصِرُّوا عَلى مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴾

".Ve yine onlar ki, utanç verici bir kötülük yaptıklarında , veya kendi canlarına zulm ettikleri zaman Allah'ı hatırlar ve günahlarının affı için yalvarırlar. Zaten Allah'tan başka kim günahları affedebilir. Onlar işledikleri günah üzerinde bilerek ısrar etmezler." (3 Al-i İmran, 135)

١٨٧١- وَعَنِ الأَغَرِ المُزَنِيِّ ﷺ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: إِنَّهُ لَيُغَانُ عَلَى قَلْبِي، وَإِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللهَ فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ .

1871: Eğar el-Müzeni (Allah Ondan razı olsun) ’den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Bazan benim kalbim de dalar. (Kalbime gaflet geliyor) Ama ben günde yüz defa Allah’tan bağışlanma diliyorum.” (Müslim, Zikir, 41)

١٨٧٢- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: وَاللهِ إِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً.

1872: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’i şöyle buyururken işittim dedi: “Vallahi ben günde yetmiş defadan fazla Allah’tan beni bağışlamasını diler ve tevbe ederim.” (Buhari, Deavat, 3)

١٨٧٣- وَعَنْهُ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَوْ لَمْ تُذْنِبُوا، لَذَهَبَ اللهُ تَعَالَى بِكُمْ، وَلَجَاءَ بِقَوْمٍ يُذْنِبُونَ فَيَسْتَغْفِرُونَ اللهَ تَعَالَى فَيَغْفِرِ لَهُمْ.

1873: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)’dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Canımı elinde tutan Allah’a yemin ederim ki, sizler hiç günah işlemeseydiniz ve bu sebeple de tevbe ve istiğfar etmemiş olsaydınız, Allah sizleri ortadan kaldırır, yerinize günah işledikten sonra Allah’tan af dileyecek bir toplum getirir ve onları affederdi.” (Müslim, Tevbe, 11)

١٨٧٤- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: كُنَّا نَعُدُّ لِرَسُولِ اللهِ ﷺ فِي المَجْلِسِ الْوَاحِدِ مِائَةَ مَرَّةٍ: رَبِّ اغْفِرْ لِي، وَتُبْ عَلَيَ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ .

1874: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) şöyle demiştir: Biz Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’in bir toplantıda yüz defa “Rabbiğfir li ve tüb aleyye inneke ente’t-tevvâbu’r-Rahîm = Allahım beni bağışla, tevbemi kabul eyle. Çünkü sen tevbeleri çok kabul eden ve çok merhamet edensin, dediğini sayardık.” (Ebu Davud, Vitr, 26; Tirmizi, Deavat, 39)

١٨٧٥- وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : مَنْ لَزِمَ الاسْتِغْفَارَ، جَعَلَ اللهُ لَهُ مِنْ كُلِّ ضِيقٍ مَخْرَجاً، وَمِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرَجاً، وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لا يَحْتَسِبُ .

1875: İbni Abbas (Allah Onlardan razı olsun)’den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdular:

“Bir kimse günahlarına tevbe ile bağışlanma talebine devam ederse Allah o kimseye her darlıktan bir çıkış, her üzüntüden bir kurtuluş yolu gösterir ve ona beklemediği yerden rızık verir.” (Ebu Davud, Vitir, 26)

١٨٧٦- وَعَـنِ ابْـنِ مَـسْعُودٍ ﷺ قَـالَ: قَـالَ رَسُـولُ الله ﷺ : مَـنْ قَـالَ: أَسْـتَغْفِرُ الله الَّذي لا إلهَ إلاَّ هُوَ الحَيَّ الْقيُّومَ وَأَتُوبُ إلَيْهِ، غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَإنْ كَانَ قَدْ فَرَّ مِنَ الزَّحْفِ.

1876: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Her kim Estağfirullahellezi la ilahe illa hüve el hayyel kayyume ve etûbu ileyh = Kendisinden başka gerçek ilah bulunmayan, her an daima diri olan herşeyin varlığı kendisine bağlı olup kainatı yöneten Allah'tan beni bağışlamasını diler ve günahlarıma tebve ederim derse savaştan kaçma günahı bile olsa günahları bağışlanır." (Ebu Davud, Vitir, 26; Tirmizi, Deavat, 118; Hakim, Müstedrek, 1/511)

١٨٧٧- وَعَـنْ شَـدَّادِ بْـنِ أَوْسٍ ﷺ ، عَـنِ النَّـبِـيِّ ﷺ قَـالَ: سَيِّدُ الاسْتِغْفَارِ أَنْ يَقُـولَ الْعَبْدُ: اللَّهُـمَّ أَنْتَ رَبِّـي، لا إلـهَ إلاَّ أَنْتَ خَلَقْتَني وَأنَـا عَبْدُكَ، وأنـا علـى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مـا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِ مَا صَنَعْتُ، أبوءُ لَـكَ بِنِعْمَتِـكَ عَلَـيَّ، وَأَبُـوءُ بـذَنْبي، فَـاغْفِرْ لِي، فَإنَّهُ لا يَغْفِرُ الذِّنُوبَ إلا أنْتَ. وَمَنْ قَالَها مِنَ النَّهَارِ مُوقِنـاً بهَـا، فَمَـاتَ مِـنْ يَوْمِـهِ قَبْـلَ أَن يُمْسِي، فَهْوَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، وَمَنْ قَالَها مِنَ اللَّيْلِ وَهُوَ مُوقِنٌ بها فَمَاتَ قَبْلَ أَنْ يُصْبِحَ، فَهُوَ مِنْ أَهْلِ الجنَّةِ.

1877: Şeddad ibni Evs (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "İstiğfarın en üstünü kulun şöyle demesidir: Allahumme ente Rabbi la ilahe illa ente halakteni, ve ene abduke, ve ene ala ahdike, ve va'dike m'esteta'tü, euzu bike min şerri ma sana'tu, ebûü leke bi ni`metike aleyye, ve ebûü bi zenbî, fağfir lî feinnehu la yağfiruzzunube illa ente = Allahım sensin benim Rabbim, senden başka gerçek ilah yok. Beni yarattın. Ben de senin kulunum. Ben gücüm yettiğince sana verdiğin sözüm ve senin va'din üzereyim. Yaptıklarımın şerrinden sana sığınırım. İşte verdiğin nimetlerinle senin huzurundayım. Günahımla huzurundayım. Beni bağışla, senden başka günahları bağışlayacak kimse yoktur.

Rasûlullah sözüne şöyle devam etti: "Her kim bu duayı faziletine inanarak gündüz okur da o gün akşam olmadan ölürse cennetlik olur. Yine her kim sevab ve faziletine inanarak gece okur da sabah olmadan ölürse cennetlik olur." (Buhari, Deavat, 2)

١٨٧٨- وَعَـنْ ثَوْبَـانَ ﷺ قَـالَ: كَـانَ رَسُـولُ الله ﷺ إذا انْـصَرَفَ مِـنْ صَـلاتِهِ، اسْـتَغفَرَ الله ثَلاثـاً وَقَـالَ: اللَّهُـمَّ أَنْـتَ الـسَّلامُ، وَمِنْـكَ الـسَّلامُ، تَبَارَكْـتَ يَـاذَا الجَـلالِ والإكْرَامِ قيلَ لِلأوزاعِيِّ - وهُوَ أَحَدُ رُوَاتِهِ - : كَيْفَ الاسْتِغْفَارُ؟ قَالَ: يَقُولُ: أَسْتَغْفِرُ الله، أَسْتَغْفِرُ الله.

1878: Sevbân (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) selam verip namazdan çıkınca üç defa istiğfar eder ve Allahumme

ente’s-Selam ve minke’s-Selam tebarekte ya zelcelali velikram = Allahım sen selamsın, selamet ve esenlik sendendir. Ey azamet ve ikram sahibi Allah’ım, sen hayır ve bereketi çok olansın, derdi.

Hadisi rivayet edenlerden birisi bu hadisi rivayet edenlerden olan Evzai’ye sormuş:

- İstiğfar nasıl yapılır? O da:

Estağfirullah Estağfirullah dersin, diye cevap vermiş. (Müslim, Mesacid, 135)

١٨٧٩- وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ الله ﷺ يُكْثِرُ أَنْ يَقُولَ قَبلَ مَوْتِهِ: سُبْحَانَ الله وَبِحَمْدِهِ، أَسْتَغْفِرُ الله، وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

1879: Aişe (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) vefatından önce sık sık “Sübhanallahi ve bihamdihi estağfirullahe ve etubu ileyh = Allah’ı her türlü noksanlıktan tenzih eder ve ona hamdederim. Allah’tan beni bağışlamasını diler ve günahlarıma tevbe ederim, derdi. (Buhari, Ezan, 123; Müslim, Salat, 218)

١٨٨٠- وَعَنْ أنسٍ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: قال الله تعالى: يَا ابْنَ آدَمَ إِنَّكَ مَا دَعَوْتَني وَرَجَوْتَني غَفَرْتُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ مِنْكَ وَلا أُبَالِي، يَا ابْنَ آدَمَ لَوْ بَلَغَتْ ذُنُوبُكَ عَنَانَ السَماءِ، ثُمَّ اسْتَغْفَرْتَني، غَفَرْتُ لَكَ وَلا أُبالي، يَا ابْنَ آدَمَ إِنَّكَ لَوْ أتيْتَني بقُرَابِ الأَرْضِ خَطَايَا، ثُمَّ لَقِيتَني لا تُشْرِكُ بي شَيْئاً، لأَتَيْتُكَ بِقُرَابِهَا مَغْفِرَةً.

1880: Enes (Allah Ondan razı olsun) Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’ı şöyle buyururken dinledim dedi. Allah-u Teala şöyle buyurdu:

Ey Ademoğlu, sen bana dua ettiğin ve benden affedilmeni umduğun sürece işlediğin günahlar ne kadar çok olursa olsun onların büyüklüğüne bakmadan seni bağışlarım.

Ey Ademoğlu, günahların gökyüzünü kaplayacak kadar çok olsa, sonra da benden affını istesen, günahların çokluğuna aldırış etmeden seni affederim.

Ey Ademoğlu, sen yeryüzünü dolduracak kadar günahla karşıma gelsen, fakat bana hiçbir şeyi ortak koşmamış olsan şüphesiz ben de seni yeryüzü dolusu bağışla karşılarım. (Tirmizi, Deavat, 198)

١٨٨١- وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِىَ الله عَنْهُمَا، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: يا مَعْشَرَ النِّساءِ تَصَدَقْنَ، وَأَكْثِرْنَ مِنَ الاسْتِغْفَارِ، فَإِنِّي رَأَيْتكُنَّ أَكْثَرَ أَهْلِ النَّار. قَالَتِ امْرَأَةٌ مِنْهُنَّ: مَا لنَا أَكْثَرَ أَهْلِ النَّارِ؟ قَالَ: تكْثِرْنَ اللَّعْنَ، وتكْفُرْنَ العَشِيرَ مَا رَأَيْتُ مِنْ نَاقِصَاتِ عَقْلٍ وَدِينٍ أَغْلَبَ لِذِي لبٍ مِنكُنَّ. قالَتْ: ما نُقْصَانُ الْعَقْلِ وَالدّينِ ؟ قال: شَهَادَةُ امْرأَتيْنِ بِشَهَادَةِ رَجُلٍ، وَتَمْكُثُ الأَيَّامَ لا تُصَلِّي.

1881: İbni Ömer (Allah Onlardan razı olsun) bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):

“Ey kadınlar sadaka veriniz ve çok istiğfar ediniz. Çünkü ben Cehennemin çoğunu sizinle dolmuş gördüm,” buyurmuştu. Orada bulunan kadınlardan biri:

Niçin cehennemin çoğunu biz dolduruyoruz diye sordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de:

“Çünkü sizler çok lanet eder ve kocanızın yaptığı iyilikleri unutur, nankörlük yaparsınız. Aklı ve dini eksik olup da aklı başında adamların aklını çelen sizin gibisini görmedim” buyurdu. O kadın aklımızın ve dinimizin eksikliği nedir? Diye sordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de:

“İki kadının şahitliği bir erkeğin şahitliğine bedeldir. Kadının günlerce namaz kılmayıp oruç tutmadığı da olur. Bu da dininin noksanlığıdır,” buyurdular. (Buhari, Hayz, 6; Müslim, İman, 132)

BÖLÜM: 372

ALLAH’IN MÜ’MİNLERE CENNETTE HAZIRLADIĞI NİMETLER

قال الله تعالى : ﴿ إنَ المُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ❖ ادْخُلُوهَا بِسَلامٍ آمِنِينَ ❖ وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ إِخْوَاناً عَلى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ❖ لا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ ﴾

“Allahın azabından korkup rahmetine sığınan takva sahipleri, kesinlikle cennetlerde ve ırmak başlarındadırlar. (Onlara) Esenlik ve güvenlik içerisinde girin oraya! diyerek karşılanacaklar orada. Onların gönüllerindeki kini, hasedi kökünden söküp attık; Onlar mutluluk divanları üzerinde, karşı karşıya oturmuş(birbirleriyle sohbet eden) kardeştirler. O cennetlerde onlara, hiçbir yorgunluk ve bitkinlik erişmez ve oradan çıkarılacak da değillerdir.” (15 Hıcr, 45-48)

قال الله تعالى : ﴿ يَاعِبَادِ لا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ❖ الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ❖ ادْخُلُوا الجَنَّةَ أَنْتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ ❖ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الأَنفُسُ وَتَلَذُّ الأَعْيُنُ وَأَنتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ❖ وَتِلْكَ الجَنَّةُ الَتي أَوْرِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ❖ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴾

“O gün Allah onlara: “Ey benim kullarım! bugün ne korkacaksınız, ne de üzüleceksiniz!”diyecek. O kullarım ki, ayetlerime inanmışlar ve müslüman olmuşlardır. Ey kullarım! Siz ve mü’min eşleriniz girin cennete, orada ağırlanıp sevindirileceksiniz. Orada altın tepsiler ve kadehlerle onların etrafında dolaşılır.

Orada canlarının çektiği, gözlerinin hoşlandığı herşey var. Ve sizler orada ebedi kalacaksınız. Dünyada yaptığınız doğru dürüst işler sayesinde, size miras olarak verilecek cennet işte böyledir. Size orada pekçok meyveler de var, onlardan yersiniz, denilir." (43 Zuhruf, 68-73)

قَالَ اللهُ تعالى : ﴿ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ❖ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ❖ يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ ❖ كَذَلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ❖ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ❖ لا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلاَّ الْمَوْتَةَ الأُولَى وَوَقَاهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ❖ فَضْلاً مِنْ رَبِّكَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴾

", ,(Allahın azabından korkup rahmetine sığınan) takva sahipleri, gerçekten güvenilir bir makamdadırlar. Bahçeler ve pınarlar arasında, ince ipekten ve kalın atlas elbiselerden giyerek karşı karşıya otururlar. İşte böyle olacak, biz o mü'minleri siyah iri gözlü hurilerle de evlendiririz. Orada güven içinde canlarının çektiği her türlü meyveyi isteyip getirtirler. ilk tattıkları ölümden başka orada artık ölüm tatmayacaklar ve böylece Allah onları yakıcı ateşin azabından korumuş olacaktır. Bu Rabbinin bir lütfudur ve en büyük kurtuluş budur." (44 Duhan, 51-57)

قَالَ اللهُ تعالى : ﴿ إِنَّ الأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ❖ عَلَى الأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ❖ تَعرِفُ فِي وُجُوهِهِم نَضْرَةَ النَّعِيمِ ❖ يُسْقَوْنَ مِن رَحِيقٍ مَخْتُومٍ ❖ خِتَامُه مِسْك وَفِي ذلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ❖ وَمِزَاجُهُ مِنْ تَسْنِيم ❖ عَيْناً يَشْرَبُ بِها الْمُقَرَّبُونَ ﴾

"Şüphesiz ki erdem sahipleri ve iyi kişiler cennet nimetleri içindedirler. Koltuklara yaslanarak etrafı seyrederler. Onların yüzlerinde nimetin ve mutluluğun sevincini görürsün. Onlara ağızları mühürlenmiş yani bozulmama ve lezzetinin kaçmaması için vakumlanmış, sadece, içecek kimsenin yanında halis sarhoşluk vermeyen şaraplardan sunulur ve içirilir, dünyadaki içkilerin tersine bunların içiminden sonra etrafa kötü kokular değil, misk kokusu yayılır. Öyleyse bu değerli şeylere ulaşmak için can atanlar, yarışanlar bu nimetlerin bulunduğu cennete girmek için yarışsınlar. Ve bu şaraba tesnim pınarının suyu karıştırılmıştır. Bu Tesnim denilen kaynak su öyle bir kaynaktır ki, Allah'a yakın olma şerefine erişenler ondan içerler." (83 Mutaffifin, 22-28)

١٨٨٢- وَعَنْ جَابِرٍ ﵁ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : يَأْكُلُ أَهْلُ الجَنَّةِ فِيهَا، وَيَشْرَبُونَ، وَلا يَتَغَوَّطُونَ، وَلا يَمْتَخِطُونَ، وَلا يَبُولُونَ، ولكِنْ طَعَامُهُمْ ذلِكَ جُشاءٌ كَرَشْحِ المِسْكِ، يُلهَمُونَ التَّسْبِيحَ وَالتكْبِيرَ، كَمَا يُلْهَمُونَ النَّفَسَ.

1882: Cabir (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cennetlikler cennette yiyip, içerler, ama büyük ve küçük abdest bozmazlar ve sümkürmezler. Yedikleri geğirme ve misk gibi kokan ter yoluyla çıkar. Nefes alıp verdikleri gibi rahat bir şekilde; kendiliklerinden Cenab-ı Hakk'ı noksan sıfatlardan tenzih, kemal sıfatlarıyla tavsif etmekten zevk alırlar." (Müslim, Cennet, 18)

١٨٨٣- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : قال الله تعالى: أَعْدَدْتُ لِعِبَادِيَ الصَّالِحِينَ مَا لاَ عَيْنٌ رَأَتْ، وَلا أُذُن سَمِعَتْ، وَلاَ خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ، وَاقْرَؤُوا إِنْ شِئْتُمْ: ﴿فَلاَ تَعْلَمُ نَفْسٌ مَا أُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

1883: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah-u Teala, ben salih kullarım için hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı, hiçbir insanın aklına getirip hayal edemediği nimetler hazırladım" buyurdu.

Bundan sonra Ebu Hureyre isterseniz şu ayeti okuyunuz, demiştir.

"Böyle davranan mü'minlere gelince, yaptıklarından dolayı mükafat olarak öteki dünyada onlara şimdiye kadar gizli kalan, göz aydınlığı olarak nelerin saklandığını kimse bilip hayal edemez." 32 Secde Suresi, 17 (Buhari, Bed'ül-Halk, 8; Müslim, Cennet, 2)

١٨٨٤- وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : أَوَّلُ زُمْرَة يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ عَلى صُورَةِ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ عَلَى أَشَدِّ كَوْكَبٍ دُرِّيٍ فِي السَّمَاءِ إِضَاءةً، لاَ يَبُولُونَ وَلاَ يَتَغَوَّطُونَ، وَلاَ يَتْفُلُونَ، وَلاَ يَمْتَخِطُونَ أَمْشَاطُهُمُ الذَّهَبُ، وَرَشْحُهُمُ الْمِسْكُ، وَمَجَامِرُهُمُ الأَلُوَّةُ-عُودُ الطِّيبِ- أَزْوَاجُهُمُ الْحُورُ الْعِينُ، عَلَى خَلْقِ رَجُلٍ وَاحِدٍ، عَلى صُورَةِ أَبِيهِمْ آدَمَ سِتُّونَ ذِراعاً فِي السَمَاءِ .

وفِي رِوَايَةٍ للْبُخَارِيِّ وَمُسْلِم: آنِيَتُهُمْ فِيهَا الذَّهَبُ، وَرَشْحُهُمُ الْمِسْكُ، وَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ زَوْجَتَانِ يُرَى مُخُّ سُوقِهِما مِنْ وَرَاءِ اللَّحْمِ مِنَ الْحُسْنِ، لاَ اخْتِلاَفَ بَيْنَهُمْ، وَلا تَبَاغُضَ: قُلُوبُهُمْ قَلْبٌ وَاحِدٍ، يُسَبِّحُونَ اللهَ بُكْرَةً وَعَشِيًّا .

1884: Yine Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Cennete ilk girecek kimselerin yüzleri dolunay gibi parlak olacak onların peşisıra girecek olanlar, gökyüzündeki en parlak yıldız gibi aydınlık olacak, orada küçük ve büyük abdest bozmak yoktur. Onlarda tükrük ve sümük te bulunmayacaktır. Onların tarakları altındandır. Terleri misk gibidir. Buhurdanlıklarındaki koku cennetin güzel kokulu ağacındandır. Eşleri hurilerdir. Cennetliklerin hepsi de babaları Adem'in şeklinde yaradılmış olup boyları altmış arşındır." (Buhari, Bed'ül-Halk, 8; Müslim, Cennet, 15)

Buhari ve müslimin başka bir rivayetlerinde; " Onların Cennet'teki kapları altındandır. Onların teri misktir. Ehl-i Cennet'ten her birinin iki kadını vardır ki, vücûdünün güzeliğinden iki baldırı (kemiği) nin iliği etinin üstünden görünür. Ehl-i Cennet'in arasında ne çekişme vardır, ne de düşmanlık. Kalpleri bir kalp gibi birdir. Onlar sabah, akşam Allah'ı tesbîh ederler(tüm yakışıksız ve noksan özelliklerden uzak tutarak anarlar). "(Buhari ve Müslim)

١٨٨٥- وَعَنِ المُغِيرَةِ بْنِ شُعْبَةَ ﷺ، عَنْ رَسُولِ اللهِ ﷺ قَالَ: سَأَلَ مُوسَى - عليه السلام - رَبَّهُ، مَا أَدْنَى أَهْلِ الْجَنَّةِ مَنْزِلَةً ؟ قَالَ: هُوَ رَجُلٌ يَجِيءُ بَعْدَ مَا أُدْخِلَ أَهْلُ الجَنَّةِ الْجَنَّةَ، فَيُقَالُ لَهُ: ادْخُلِ الْجَنَّةَ. فَيَقُولُ: أَيْ رَبِّ كَيْفَ، وَقَدْ نَزَلَ النَّاسُ مَنَازِلَهُمْ، وَأَخَذُوا أَخَذاتِهِم ؟ فَيُقَالُ لَهُ: أَتَرْضَى أَنْ يكونَ لَكَ مِثْلُ مُلْكِ مَلِكٍ مِنْ مُلُوكِ الدُّنْيَا ؟ فَيَقُولُ: رَضِيتُ رَبِّ، فَيَقُولُ: لَكَ ذلِكَ وَمِثْلُهُ وَمِثْلُهُ وَمِثْلُهُ وَمِثْلُهُ، فَيَقُولُ فِي الْخَامِسَةِ: رَضِيتُ رَبِّ، فَيَقُولُ: هذَا لَكَ وَعَشْرَةُ أَمْثَالِهِ، وَلَكَ مَا اشْتَهَتْ نَفْسُكَ، وَلَذَّتْ عَيْنُكَ فَيَقُولُ: رَضِيتُ رَبِّ، قَالَ: رَبِّ فَأَعْلاهُمْ مَنْزِلَةً ؟ قَالَ: أُولئِكَ الَّذِينَ أَرَدْتُ، غَرَسْتُ كَرَامَتَهُمْ بِيَدِي، وَخَتَمْتُ عَلَيْهَا، فَلَمْ تَرَ عَيْنٌ، وَلَمْ تَسْمَعْ أُذُنٌ، وَلَمْ يَخْطُرْ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ

1885: Muğire ibni Şu'be (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Musa (a.s.) Rabbine cennetliklerin en aşağı makamı nasıldır diye sordu. Allah da şöyle buyurdu: Bütün cennetlikler cennete yerleştirildikten sonra, bir adam gelecek ve kendisine gir cennete denilince "Ya Rabbi nasıl gireyim, herkes yerini tuttu, alacağını aldı. Bu kimseye denilir ki: Dünya padişahlarından bir padişahın mülkü kadar bir mülk verilirse razı olur musun? O da: Razıyım ya Rabbi der. Bunun üzerine Allah ona: İşte böyle bir mülk senindir, bir o kadar daha denilerek beş katı verilir. Beşincisinde o adam: Razı oldum Ya Rabbi, der. Allah da ona: İşte bu kadar şey hep senindir ve on katı da senindir, bir de neyi arzu ediyorsan, gözün neden hoşlanıyorsa hepsi de senindir, buyurunca o adam: Razı oldum Ya Rabbi, diyecek.

Daha sonra Musa (sallallahu aleyhi vesellem),

Ya Rabbi, cennetliklerin en üstün derecesi nedir? Diye sordu. Allah da şöyle buyurdu:

Onlar has seçtiğim kullardır. Onların fidanlarını ikram olsun diye elimle ben dikip mühürledim. Onlara hazırladığım nimetleri ne bir göz görmüş, ne de bir kulak duymuş, ne de bir kimsenin hatır ve hayalinden geçmiştir." (Müslim, İman, 312)

١٨٨٦- وَعَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : إِنِّي لأَعْلَمُ آخِرَ أَهْلِ النَّارِ خُروجاً مِنْهَا، وَآخِرَ أَهْلِ الْجَنَّةِ دُخُولاً الْجَنَّةَ. رَجُلٌ يَخْرُجُ مِنَ النَّارِ حَبْواً، فَيَقُولُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ: اذْهَبْ فَادْخُلِ الْجَنَةَ، فَيَأْتِيهَا، فَيُخَيَّلُ إِلَيْهِ أَنهَا مَلأَى، فَيَرْجِعُ، فَيَقُولُ: يَا رَبِّ وَجَدْتُهَا مَلأَى. فَيَقُولُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ: اذْهَبْ فَادْخُلِ الجَنَّةَ، فَيَأْتِيهَا، فَيُخَيَّلُ إِلَيْهِ أَنَّهَا مَلأَى، فَيَرْجِعُ. فَيَقُولُ: يَا رَبِّ وَجَدْتُهَا مَلأَى فَيَقُول اللهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ: اذْهَبْ فَادْخُلِ الْجَنَّةَ. فَإِنَّ لَكَ مِثْلَ الدُّنْيَا وَعَشرةَ أَمْثَالِهَا. أَوْ إِنَّ لَكَ مِثْلَ عَشْرَةِ أَمْثَالِ الدُّنْيَا، فَيَقُولُ: أَتَسْخَرُ بِي، أَوْ تَضْحَكُ بِي، وَأَنْتَ المَلِكُ. قَالَ: فَلَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ ضَحِكَ حَتَّى بَدَتْ نَوَاجِذُه فَكَانَ يقُولُ: ذلِكَ أَدْنَى أَهْلِ الْجَنَّةِ مَنْزِلَةً .

1886: İbni Mesud (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Ben cehennemden en son çıkacak ve cennete en son girecek kimseyi biliyorum. O kimse Cehennemden emekliye emekliye sürünerek çıkar, Allah ona: Git cennete gir, buyurur. Adam cennete doğru gider, fakat ona Cennet doluymuş gibi gelir. Geri dönüp Allah'a: Ya Rabbi, cenneti dopdolu buldum, der. Allah da ona: Git cennete gir, buyurur. Tekrar oraya gider. Yine cennetin dolu olduğunu zanneder. Bir daha geri dönüp Allah'a: "Ya Rabbi, orası dopdolu" der. Allah da ona: Git cennete gir, orada senin dünya kadar ve dünyanın on misli büyüklüğünde yer verilmiştir, buyurur. O Adam: Ya Rabbi, sen kainatın hükümdarı olduğun halde benimle alay mı ediyorsun veya benim halime mi gülüyorsun, der.

Hadisin ravisi İbni Mes'ud: Bunun üzerine Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e baktım, azı dişleri görülünceye kadar gülüyordu ve şöyle buyurdu:

"İşte cennetliklerin en aşağı seviyesindeki adamın durumu." (Buhari, Rikak, 51; Müslim, İman, 308)

١٨٨٧- وَعَنْ أبي مُوسَى ﵁ ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: إنَّ لِلْمُؤْمِنِ فِي الْجَنَّةِ لَخَيْمَةً مِنْ لُؤْلُؤَةٍ وَاحِدَةٍ مُجَوَّفَةٍ طُولُهَا فِي السَّمَاءِ سِتُّونَ مِيلاً. لِلْمُؤْمِنِ فِيهَا أَهْلُونَ، يَطُوفُ عَلَيْهِمُ الْمُؤْمِنُ فَلاَ يَرَى بَعْضُهُمْ بَعْضا.

1887: Ebu Musa el-Eş'ari (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Şüphesiz ki cennette mü'min için altmış mil yükseklikte içi boş inciden yapılmış bir çadır vardır. Orada mü'minin ziyaret ettiği aileleri vardır. Çadırın genişliğinden dolayı bu ailelerden bir kısmı diğer bir kısmını göremez." (Buhari, Bed'ül-Halk, 8; müslim, Cennet, 123)

١٨٨٨- وَعَنْ أبي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ ﵁ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إنَّ فِي الْجَنَّةِ لَشَجَرَةً يَسِيرُ الرَاكِبُ الْجَوَادَ الْمُضَمَّرَ السَّرِيعَ مِائَةَ سَنَةٍ ما يَقْطَعُهَا.

وفي صحيحين عن أبي هريرة ﵁ :يسير الراكب في ظلها مائة سنة ما يقطعها.

1888: Ebu Said el-Hudri (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasul-u Ekrem (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Cennette öyle bir ağaç vardır ki, hızlı ve becerikli ata binen bir kimse(koşucu) ağacın gölgesinde yüz yıl koşar da onu yine aşamaz." (Buhari, Rikak, 51; Müslim, Cennet, 8)

Buhari ve Müslümün sahiheyninde Ebu Hureyre(Allah Ondan razı olsun) şöyle rivayet edildiğine göre Rasul-u Ekrem (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

koşucu bir ata binen bir kimse ağacın gölgesinde yüz yıl koşar da onu yine aşamaz.

١٨٨٩- وَعَنْهُ عَنِ النَّبيِّ ﷺ قَالَ: إنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ لَيَتَرَاءونَ أَهْلَ الْغُرَفِ مِنْ فَوْقِهِمْ كَمَا تَتَرَاءوْنَ الْكَوْكَبَ الدُرِّيَ الْغَابِرَ فِي الأفَقِ مِنَ المَشْرِقِ أَوِ المَغْرِبِ لِتَفَاضُلِ مَا بَيْنَهُمْ قَالُوا: يَا رَسُولَ الله، تِلكَ مَنَازِلُ الأَنْبِيَاءِ لاَ يَبْلُغُهَا غَيْرُهُمْ ؟ قَالَ: بَلَى وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ رِجَالٌ آمَنُوا بِاللهِ وَصَدَّقُوا المُرْسَلِينَ .

1889: Yine Ebu Said el-Hudri (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cennetlikler kendilerinden daha yüksekteki köşklerde bulunanları, doğu veya batı ufkunda gezinen parlak yıldızları gördükleri gibi seyrederler, bu yükseklik aralarındaki derece farkından dolayıdır." Bunun üzerine Ashab-ı Kiram, "Ya Rasulallah, o yerler kimsenin ulaşamayacağı peygamber köşkleri midir?", diye sordular. Allah Rasulü de şöyle buyurdu: "Evet, öyledir ama canımı elinde tutan Allah'a yemin ederim ki o yerler, Allah'a iman edip peygamberlere gereği biçimde inanan kimselerin de yurtlarıdır."(Buhari, Bed'ül-Halk, 8; Müslim, Cennet, 11)

١٩٩٠- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: لَقَابُ قَوْسٍ فِي الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِمَّا تَطْلُعُ عَلَيْهِ الشَّمْسُ أَوْتَغْرِبُ .

1890: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cennette okun yayı kadar bir yer bile dünyada üzerine güneş doğan ve batan şeylerin hepsinden daha hayırlıdır." (Buhari, Cihad, 5)

١٩٩١- وَعَنْ أَنسٍ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: إنَّ فِي الْجَنَّةِ سُوقاَ يَأْتُونَهَا كُلَ جُمُعَةٍ. فَتَهُبُّ رِيحُ الشِّمَالِ، فَتَحْثُو فِي وُجُوهِهِمْ وَثِيَابِهِمْ، فَيَزْدَادُونَ حُسْناً وَجَمَالاً، فَيَرْجِعُونَ إِلَى أَهْلِيهِمْ، وَقَدْ ازْدَادُوا حُسْناً وَجَمَالاً، فَيَقُولُ لَهُمْ أَهْلُوهُمْ: وَالله لَقَدِ ازْدَدْتُمْ حُسْناً وَجَمَالاً! فَيَقُولُونَ: وَأَنْتُمْ وَاللهِ لَقَدِ ازْدَدْتُمْ بَعْدَنَا حُسْناً وَجَمَالاً! .

1891: Enes (Allah Ondan razı olsun)'dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cennette bir Pazar yeri vardır ki cennet sakinleri haftada bir oraya gelip toplanırlar. Orada yüzlerine ve elbiselerine cennet kokuları üfleyen bir kuzey rüzgarı eser ve böylece onların güzellikleri daha da artar. Önceki hallerinden daha güzel ve yakışıklı olarak eşlerinin yanına döndüklerinde aileleri onlara:

- Vallahi güzelliğinize güzellik katılmış derler. Onlar da:

- Vallahi yanınızdan ayrılalı beri siz de daha bir güzel olmuşsunuz, derler. (Müslim, Cennet, 13)

١٨٩٢- وَعَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: إنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ لَيَتَرَاءوْنَ الْغُرَفَ فِي الْجَنَّةِ كَمَا تتَرَاءوْنَ الْكَوْكَبَ فِي السَّمَاء .

1892: Sehl ibni Sa'd (Allah Ondan razı olsun)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Cennetlikler yükseklerdeki köşkleri, sizin gökyüzündeki yıldıza baktığınız gibi seyredeceklerdir." (Buhari, Rikak, 51)

١٨٩٣- وَعَنْهُ ﷺ قَالَ: شَهِدْتُ من النَّبِيِّ ﷺ مَجْلِساً وَصَفَ فِيهِ الْجَنَّةَ حَتَى انْتَهَى، ثُمَّ قَالَ فِي آخِرِ حَدِيثِهِ: فِيهَا مَا لاَ عَيْنٌ رَأَتْ، وَلاَ أُذُنٌ سَمِعَتْ، وَلاَ خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ. ثُمَّ قَرَأَ قال الله تعالى : ﴿ تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ . فَلا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَا أُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ جزاء بما كانوا يعملون﴾

1893: Sehl ibni Sa'd (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Bir gün Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) cennetten bahsettiği bir sohbetinde bulunmuştum. Sözünün sonunda şöyle buyurdu:

"Orada hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı hiçbir kimsenin hatırından bile geçirmediği nimetler vardır", sonra şu ayeti okudu:

"Onlar yataklarından geceleri kalkarak, korku ve ümid içinde Rablerine yalvaranlardır ve kendilerine geçinmeleri için verdiğimiz rızıktan Allah yolunda başkalarına harcayanlardır. Böyle davranan mü'minlere , yaptıklarından dolayı mükafat olarak, öteki dünyada onlara şimdiye kadar gizli kalan, göz aydınlığı olarak nelerin saklandığını kimse bilip hayal edemez."(32 Secde Suresi,16-17)

١٨٩٤- وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ وَأَبِي هُرَيرةَ رضي الله عنهما، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: إِذَا دَخَلَ أَهْلُ الْجَنَّةِ الْجَنَّةَ يُنَادِي مُنَادٍ: إِنَّ لَكُمْ أَنْ تَحيَوْا فَلاَ تَمُوتُوا أَبَداً، إِنَّ لَكُمْ أَنْ تَصِحُّوا فَلا تَسْقَمُوا أَبَداً، وَإِنَّ لَكُم أَنْ تَشبوا فَلاَ تَهْرَمُوا أَبَداً، وَإِنَّ لَكُمْ أَنْ تَنْعَمُوا، فَلاَ تَبْأَسُوا أَبَداً.

1894: Ebu Said ve Ebu Hureyre (Allah Onlardan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Cennetlikler cennete girince bir kimse şöyle seslenir: Siz cennette ebediyyen yaşayacak, hiç ölmeyeceksiniz. Hep sağlıklı olacak ve hiç hastalanmayacaksınız. Hep genç kalacak, hiç ihtiyarlamayacaksınız. Hep nimet ve mutluluk içinde olacak, hiç keder ve sıkıntı çekmeyeceksiniz." (Müslim, Cennet, 22)

١٨٩٥- وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: إِنَّ أَدْنَى مَقْعَدِ أَحَدِكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ أَنْ يَقُولَ لَهُ: تمنَّى؟ فَيَتَمَنَّى وَيَتَمَنَّى، فَيَقُولُ لَهُ: هَلْ تَمَنَّيْتَ؟ فَيَقُولُ: نَعَمْ، فَيَقُولُ لَهُ: فَإِنَّ لَكَ مَا تَمَنَّيْتَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ .

1895: Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Sizden cennetin en aşağı derecesinde bulunan birine Allah; ne dilersen dile diyecek. O da bütün dileklerini söyleyecek. Kendisine; Kalbinden geçenlerin hepsini diledin mi diyecek, o da evet diledim, diyecek. Bunun üzerine o kimseye

-Bütün dilediklerin, bir misli fazlasıyla sana verilecektir, denilecek.”(Müslim,İman, 303)

١٨٩٦- وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: إِنَّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ لأَهْلِ الْجَنَّةِ: يَا أَهْلَ الْجَنَّةِ، فَيَقُولُونَ: لَبَّيْكَ رَبَّنَا وَسَعْدَيْكَ، وَالْخَيْرُ فِي يَدَيْكَ، فَيَقُولُ: هَلْ رَضِيتُمْ ؟ فَيَقُولُونَ: وَمَا لَنَا لاَ نَرْضَى (يَا رَبَّنَا) وَقَدْ أَعْطَيْتَنَا مَا لم تُعْطِ أَحَداً مِنْ خَلْقِكَ ! فَيَقُولُ: أَلاَ أُعْطِيكُمْ أَفْضَلَ مِنْ ذلِكَ ؟ فَيقُولُونَ: وَأَي شَيْءٍ أَفْضَلُ مِنْ ذلِكَ ؟ فَيَقُولُ: أُحِل عَلَيْكُمْ رِضْوَاني، فَلا أَسْخَطُ عَلَيْكُمْ بَعْدَهُ أَبَداً .

1896: Ebu Said el-Hudri (Allah Ondan razı olsun)’dan bildirildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

Allah cennetliklere:

Ey Cennet sakinleri, diye seslenir. Onlar da:

Buyur Rabbimiz, emrindeyiz, bütün hayır ve iyilikler senin elindedir, derler. Allah da halinizden memnun musunuz? Diye sorar. Onlar da:

Nasıl memnun olmayalım. Rabbimiz, sen bize hiç kimseye vermediğin bu nimetleri verdin, derler.

Allah da size bunlardan daha değerlisini vereyim mi? Buyurur.

Cennetlikler, Bunlardan daha değerlisi ne olabilir Rabbimiz, derler. Bunun üzerine Allah:

Sizlere razı olduğumu bildiriyorum. Bundan sonra size hiç gazap etmiyeceğim, buyurur. (Buhari, Rikak, 5; Müslim, Mesacid, 211)

١٨٩٧- وَعَنْ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ﷺ قَالَ: كُنَّا عِنْدَ رَسُولِ اللهِ ﷺ فَنَظَرَ إِلَى الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ، وَقَالَ: إِنكمْ سَتَرَوْنَ رَبّكُمْ عِيَاناً كَمَا تَرَوْنَ هذَا الْقَمَر، لاَ تُضَامُونَ فِي رُؤْيَتِهِ .

1897: Cerir İbn Abdullah (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: “Bir gece Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)’in yanında bulunuyorduk. Ondördüncü gecesindeki aya baktıktan sonra şöyle buyurdu: “Şu ayı hiçbir sıkıntı çekmeden gördüğünüz gibi öteki dünyada Rabbinizi de aynen göreceksiniz.” (Buhari, Mevakitu’s-Salat 16; Müslim, Mesacid 211)

١٨٩٨- وَعَنْ صُهَيْب ﷺ ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: إِذَا دَخَلَ أَهْلُ الْجَنَّةِ الْجَنَّةَ يَقُولُ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: تُرِيدُونَ شَيْئاً أَزِيدُكُمْ ؟ فَيَقُولُونَ: أَلمْ تُبَيِّضْ وُجُوهَنَا ؟ أَلمْ تُدْخِلْنَا الْجَنَّةَ وَتُنَجِّنَا مِنَ النَّارِ؟ فَيَكْشِفُ الْحِجَابَ، فَمَا أَعْطُوا شَيْئاً أَحَبَّ إِلَيْهِمْ مِنَ النَّظَرِ إِلَى رَبِّهِمْ .

1898: Suheyb (Allah Ondan razı olsun)' den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

Cennetlikler cennete girince Allah onlara:

Size daha fazla bir şey vermemi istermisiniz? Diye soracak. Onlar:

Yarabbi yüzlerimizi ak etmedin mi, bizi cennete koyup cehennemden kurtarmadın mı? Daha ne isteriz, derler. Bunun üzerine Allah cennet ehlinin gözlerindeki perdeyi kaldırıverir de onlara verilen en güzel ve en değerli şey Rablerine bakmak olacaktır. (Müslim, İman, 297)

İmam Nevevi(Allah ona rahmet etsin) elimizdeki Riyazu's-Salihin kitabını Allah'a hamdini ifade eden iki ayet ve bir dua ile bitirmektedir.

قال الله تعالى : ﴿ إِنَّ الذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصّالِحَاتِ يَهْدِيهِم رَبُّهُمْ بإِيمَانِهِمْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الأنهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ❖ دَعْوَاهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلاَمٌ وآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ للهِ رَب الْعَالَمِينَ﴾

"Ama iman edip de yararlı işler yapanlara gelince; Rableri imanlarından dolayı onları doğru yola eriştirmektedir. Ahirette ise nimet dolu cennetlerde, bulunacaklar ve onların konaklarının altlarından ırmaklar akmaktadır. Onlar, orada mutluluk makamında olup: "Ey Allah'ım! Sınırsız kudret ve izzetinle sen ne yücesin, seni her türlü noksanlardan tenzih ederiz" diye dua ederler. Orada, onların selamlaşmaları "selam olsun" şeklinde olacaktır. Cenneteki müminlerin dua ve niyazlarının sonu ise; "Eksiksiz bütün övgüler alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur" derler." (10 Yunus 9-10)

الْحَمْدُ للهِ الَّذِي هَدَانَا لهذا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلاَ أَنْ هَدَانَا الله. اللَّهُمَّ صَلّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ محمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إبْرَاهِيمَ وَعلَى آل إبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إبْرَاهِيمَ وَعلَى آلِ إبْرَاهِيمَ، إنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

Bize doğru yolu gösterip hidayete erdiren, yüce Allahı eksiksiz övgüler ile över hamdü sena ederim. Allahım İbrahime ve onun âline rahmet ettiğin gibi kulun ve ümmî peygamber olan Rasûlün Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'e onun hanımlarına ve zürriyetine hayır ve rahmetini esirgeme. İbrahim ve O'nun âline hayır ve bereket lutfettiğin gibi kulun ve ümmi peygamber olan Rasûlün Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'e ve O'nun hanımlarına ve zürriyetine de hayır ve bereket ihsan eyle, şüphesiz sen övülmeye layık ve yücelerin yücesisin.

Bu eseri H. 670 yılı Ramazanı 14. pazartesi günü Dımışk'ta bitirdim.

Hafız, Fakîh Ebu Zekeriyya Muhyiddin Yahya en-Nevevi